KURTA JÁNOS

Szobrok és néptánc

KURTA JÁNOS szobrászművész kiállítása nyílik meg holnap 17 órakor a Dózsa Művelődési Ház mini galériájában (XVII., Pesti út 113.). A megnyitót követően látható a Budapest Táncegyüttes műsora is. (K. Gy.)

MAGYAR NEMZET, 2001. JAN. 19. 14.o.

• **Kurucz D. István** festőművész emlékkiállítása kedden délután négy órakor nyílik a Mezőgazdasági Múzeumban, a városligeti Vajdahunyad várában. *(mh)*

14. Magyar Hírlap
2004. június 16. [illegible]

prednisolone by *Streptomyces roseochro*

Four bioconversion products of predni
HPLC analytical methods in the f
roseochromogenus. Three of them hydro
and 11β,17α-dihydroxy-21-acetamid
isolated by silica gel column chromatogr
the mother liquors obtained by cryst
prednisolone. The Δ^1-hydrogenase
roseochromogenus produces small amo
hydroxy-hydrocortisone (approximately
dihydroxy-21-acetamido-1,4-pregnadiene
major byproduct which formed from prec
be difficult, because of its instability. W

Kurucz János

Több, mint 300 országos és nemzetközi kiállításon szerepeltek már Kurucz János fotóművész képei, színes diái. Most a miskolci Szemere Bertalan Ipari Szakmunkásképző Intézet kollégiuma adott helyet Kurucz János és Kurucz Péter együttes kiállításának. Grafikánk Kurucz János egyik szép alkotása

MTI Fotó: Gottwald Károly felvétele

Kurucz János

Fény és árnyék

Délmagyarország, Szeged, 1977. aug. 10

A KMP első kongresszusa

rejtvé

Ötven éve, 1925 augusztusában ülésezett a Kommunisták Magyarországi Pártjának I. kongresszusa. A kongresszus megállapította a párt fő jelszavait, melyekből rejtvényünkben kettőt idézünk.

VÍZSZINTES: 1. Az elsőnek idézett jelszó. (Folyt a függőleges 42. számú sorban. Zárt betűk: T, G, É, V, S.) 13. Kézi szerszám. 14. Tekercs. 15. Finnország északi részén élő nép. 16. Soha, németül. 17. A hátasló felszerelése. 18. Színeinket ebben a versenyben az Újpesti Dózsa képviseli. 19. Ausztria és Vatikán autójelzése. 20. Markolod. 21. Kossuth-díjas színésznő (Ilona). 22. Világtalan. 24. Figyel. 25. Hazánk második legnagyobb folyója. 26. Borsod megyei község. 28. Drágakövek, arany finomsági fokának megjelölése. 29. Kicsinyítő képző. 30. Csonka szobor. 32. Ón. 33. Levegő, ford. 34. Népszerű színész (Lajos). 36. Kibújik, fejlődik. 37. Nagymultú NB I-es labdarúgócsapatunk. 39. Az egyik szülő nevének fele. 40. Járműgyárunk. 42. Határozó- és kötőszó, ford. 43. Ritka női név. 45. A cselekvés kiváltásának emberi formája. 47. Sürgető, ösztökélő. 49. Az ipari tanuló régi neve. 50. Vonat eleje. 51. Rendszertelenül arat. 52. A népgazdaság egyik ága. 54. Mázolva. 56. Csak erre lehet biztosan építeni. 57. Szerencsejáték. 59. Áld félmúlt formája. 60. Vércsatornája. 61. Óhajt.

FÜGGŐLEGES: 1. Meredek röppályájú lőfegyver. 2. Szende. 3. Középen tépek. 4. A vízszintes 39. második fele. 5. Már nem fiatalos. 6. Kissé ittas. 7. Ismert jugoszláv üdülőhely. 8. Ség párja. 9. Mássalhangzó fonetikusan, ford. 10. Szít. 11. Díjszabás, ár. 12. Készpénz röv. I
szó. (Zárt betűk: R, N
vezetők. 21. Királyság
Jelenlevő igazolói. 27.
A KNDK miniszterta
egy része. 29. Akku
használják. 31. A török
hívták. 32. Hamisan já
nai kikötő Romániába
fekvő. 36. Pólus, fordítv
Kíván. 42. A vízszintes
tatása. (Zárt betűk: N,
cigány népies neve. 46
48. Alattomos, gyanak
pies kifejezéssel. 52. T
Kérdőszó. 55. Lap betűi
elem, vegyületei méreg
57. Ez a föld az alumí
alapanyaga. 58. Talán,
Mássalhangzó kiejtve. 6

BEKÜLDENDŐ: a ví
leges 42. és függőleges
megfejtése.

G

MEGFEJTÉSEK —

A két héttel ezelőtt megj
fejtése: Mikó utcai Angyalk
ves. A megfejtők közül so
személyesen vehetnek át v
szegedi Móra Ferenc köny
utca), ahol érte ott, azon
Szőgi Zoltánné, Szeged, T
Kucsai Sándor, Szeged, Ta
Vera, Szeged, Római körút
Gyálarét, Deák Ferenc utca
né, Kiskundorozsma, Árpád

A megfejtéseket postai le
beküldeni. A beküldési hatá
jelenéstől számított hat na
gyarország Szerkesztősége,
köztársaság útja 10.

Kurucz Rezső
Hazafelé, temp.
Vásár, temp.

XVI. Tavaszi Szalon. Nemzeti Szalon, 1941, julius,
8 l.

lap alsó szélén középen lévő hosszúkás arany-
llér fölött arany ötágú koronaszerű kis díszítés.
S iniciálé (*151* × *136* mm) sárgás, halványzöld
retben, aranyalapon rózsaszín betű, sötétebb
nyékolású levéllel díszítve. A betű belsejében
ária és a kis Jézus ábrázolása látható. Aranymin-
s kék alapon két oszlop által tartott fülkében áll
ária a kis Jézussal. Fejüket arany glória kereteli,
juk szőke. Mária haja merev hullámokban
gyózik a vállára. Dús redővetésű szürkéskék
penye zölddel bélelt. Mária és Jézus arca
padt, sárgás, fehérrel árnyékolt és az arcél feke-
vel festett. Máriától kétoldalt lévő oszlopok
ellett egy-egy arany virágváza látható, sárga,
hér, kék, hosszúszárú virágokkal. (298. kép.)

98a lap: (Gaudent in caelis animae sancto-
m.) A lapszéldíszítés a lap felső szélén levágó-
ott. A lap belső szélén egyenes zöld inda-
ár húzódik végig, szabályos távolságokban elhe-
ezett öt nagy aranytallérral, továbbá három,
ürke, rózsaszín és kékszínű virággal és egy
csavarodó rózsaszín levéllel. A lap alsó szélén
ék csipkésszélű levélből áradó inda közepén
agy aranytallér, amelyet küllőszerűen négy
anytallér övez, ezekhez három zöld, kék és rózsa-
zín kis tallér kapcsolódik, amelyek zöld szakállal
annak körülvéve. Az indának a külső lapszélen
lkúszó végén szürke bagoly ül.

G iniciálé (102 × 95 mm) rózsaszín keretben,
rany alapon zöld betű. Belül aranykockákra
sztott kék alapon pontokkal, virágokkal díszített.

103a lap: „De sancto Adalberto."

109b lap: „... martir Adalberte ..." —
... ut sub tuo protecti patrocinio gloriemur in
ude dei perpetuo".

Kurucz Tibor

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

1963 JUN 8

Österreichische Volkstimme

[redacted]

1964

Ein junger Ungar

Die Galerie der jungen Generation stellt gegenwärtig Arbeiten des 1935 in Pécs gebornen Tibor Kurucz zur Diskussion. 15 Graphiken und 15 Ölbilder ermöglichen immerhin einen Überblick. Obwohl Kurucz 1955 einen ungarischen Staatspreis für Graphik bekommen hat, liegt seine Stärke unzweifelhaft auf malerischem Gebiet. Paraphrasen über „Don Quijote" sind zwar recht reizvoll, aber noch zu arabesk verschnörkelt und verspielt. Hingegen weisen ihn seine Ölbilder sowohl als einen farben- als auch denkfreudigen Menschen aus. Die „Gedanken für unsere verlorenen Städte" und der „Feuertod" (ein Flammenchaos, die Vision eines Atomkrieges) sind dafür beispielhaft. Elemente der Folklore sind vor allem in dem Bild „Dancenie", Schwermut im „Vorstadtmusiker" dominierend. Problematisch sind die offenkundig von Kurucz noch nicht „verdauten" Modernismen, die aber zweifellos in Zukunft einer klaren Linie Platz machen werden, wie die hier sichtbaren Ansätze erkennen lassen.

-fl-

n
de
ma
Ur

britischen Besatzungszeit stammen
einer Gewehrgranate explodierte, als
stellvertreter Johann Reinagl aufhob,
tigen. Er und vier Soldaten erlitten B
drei Grade. Es wird versichert, daß
Verletzen, die in die Hautklinik des
krankenhauses gebracht wurden, in

Skandalmini
England

Exkriegsminister erh

Hohe Wellen schlägt weiterhin d
konservativen Kriegsminister Jack
haus und Öffentlichkeit belogen,
Christine Keeler intime Beziehunge
Arzt Dr. Ward hatte jedoch ange

Kurucsai Lajos

Szegedi festő

Tiszai táj

Szeged 1948. nov

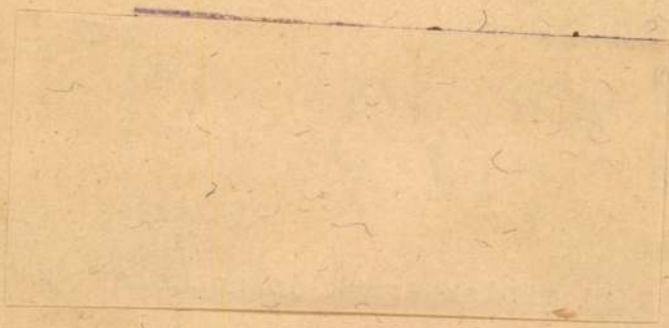

A m. kir. vallás- és közo
ügyszám alatt a keb. szán
deletének másolata:

Költségvetési év: 1932/3
gatása". Rovat: 7. Lerov

Utasit
templom ablakainak helyr
rült falazatbiztositási
kettőszázötvenhárom peng
terhére a Tiszántúli ref

FRÄNKEL GYÖRGY műépítész: nappali szoba részlete. Bútorszöveteket Frühof Sándor üzeme, a kárpitosmunkát Hoffmann és Schultzer kárpitosok készítették. A szembenlévő falon álló tapéta-képet különböző struktúrájú, szövetmintázatú és síma színes tapéta-darabokból ragasztotta a Hantos Testvérek rt. Fränkel műépítész terve és rajza alapján. Foto Budai.

Építőmunka
1934. 4-5. sz.
82 l. - kép

Fränkel György

FEUER GUSZTÁV — F. KURZ GUSZTA:
Fent, férfiszoba részlet. A bútorok sötét paliszander fából készültek, behúzatuk vörös—sárga—barna szövet. A falakon világosszürke, horizontálisan hangsulyozott viaszfestés van. A bútorszöveteket Vértes Árpád készítette.
Lent, dolgozóasztal lámpája, beállítható reflektorral. Az ernyő-reflektor a félíves karon elmozdítható és tetszés szerint beállítható, hogy a fényt az asztallapra vetítse, vagy, mint az a képen látható, falsugárzó hangulatlámpa szerepét játsza. Foto Marian.

Kurz, G. M.

Budapest. T. 3062.

A két tornyú zsinagóga előtt az utat járókelők, kocsik és hintók élénkitik. Felirata:

AZ IZRAELITÁK TEMPLOMA PESTEN
ezután: DER ISRAELITISCHE TEMPEL IN PEST.

alól balra: Nach Photographie
középütt: Druck & Verlag von G.G. Lange in Darmstadt.
jobbra: G.M. Kurz sculpt.
legalól középütt: Lauffer testvérek bizományában Pesten.

Am., mér. az al. 16.8 : 21.7 cm.
Hunfalvy J: Magyarország és Erdély. Darmstadt 1856, I. köt. 122 l.

26-92-20.

Budapest. T. 3063.

A két tornyú zsinagóga előtt az utat járó-kelők, kocsik és hintók élénkitik. Felirata:

AZ IZRAELITÁK TEMPLOMA PESTEN
ezután: DER [illegible] ISRAELITISCHE TEMPEL IN PEST.

alól balra: Nach Photographie.
középütt: Druck & Verlag von G.G. Lange in Darmstadt.
jobbra: G.M. Kurz sculpt.

Am., mér. az al. 16.8 : 21.7 cm.
Hunfalvy J: Magyarország és Erdély. Darmstadt 1856, I. köt. 122 l.

45-92-88.

SZOMBATI TELEVÍZIÓ

MTV 5.30 Gazdatévé 5.50 Nap-kelte 8.00 Jó reggelt adj, Istenem! 8.10 Ficánkoló 8.15 Cartoon Network 9.10 Fürkész történetei 9.40 Jövő menő 10.05 Ernyő 11.00 Szenvedélyek 11.45 Szerelmek Saint Tropezban 12.45 Válaszolunk... 13.00 Híradó 13.10 Martin György gyűjtéséből 13.25 Ökológiai filmújság 13.55 Telesport 15.10 James Dean filmjei: Óriás, amerikai film 17.00 Elkerülhető (?) allergia 17.30 Európa-magazin 18.00 Minden, ami zene 18.10 A 103. Magyar Atlétikai Országos Bajnokság 18.30 Bálványok 19.05 Lottóshow 19.30 Híradó, sporthírek 20.00 Új szeszélyes évszakok 20.55 Labdarúgó-világbajnokság: Hollandia–Horvátország a 3-4. helyért kb. 23.00: 125 éves Budapest 23.40 A 103. magyar atlétikai országos bajnokság

MTV 7.00 Híradó 7.15 Szabad verseny 7.45 Határtól határig 8.00 Hrvatska kronika 8.25 Unser Bildschirm 8.50 Ecranul nostru 9.15 Slovenski utrinki 9.40 Domovina 10.05 Patrin – Üzenet – Vorba 10.30 Família Kft. 10.55 Számítógép-jogosítvány 11.20: 12 hónap az erdőn 11.45 Debussy: Szonáta hegedűre és zongorára 12.00 Mélyvíz 13.00 Európa ablak 15.00 Gyöngyök 15.30 Magyarok Hannoverben 16.00 „ITT ARTUNK" 16.30 Járóföld – hazai tájakon 17.00 Forma–1 17.45 A XX. század nagy románcai – Világhíres szerelmesek, világhírű szerelmek 18.15 Magyarok cselekedetei 18.20 Őrjárat az égen 20.05 Mesetár 20.20 Híradó, sporthírek 20.55 Gábor Miklósra emlékezve: Pá, drágám! 22.30 Zubin Mehta és az Izraeli filharmonikusok műsora 22.55 Előzetesek 23.00 Mélyvíz

DUNA TV 5.30 Hírek 5.40 Gazdakör 6.15 Élő forrás 6.50 Harmónia 7.20 Póráz 7.40 Horgásztanya, Reggeli muzsika 8.05 Összkép 8.40 A Kincses-sziget térképe 9.00 Balfácánok 9.10 Ami igaz, az igaz 9.25 zengő ABC 9.35 Zöldszem, Zöldfül 10.05 Tarkabarka 11.05 Jacques Cousteau Afrikában 11.55 Vers 12.00 Déli harangszó, Lapozó 12.20 Protestáns világ 12.35 Kelet-Európa kolostorai 13.05 Emmy, magyar filmvígjáték 14.15 Tökéletesített természet 14.40 A titkos kert 15.05 Néhány perc Kabos Gyulával 15.20 Hulot úr nyaral, francia filmvígjáték 16.45 Helikon 17.25 Magyar történelmi arcképcsarnok 17.40 Mese 18.00 Híradó 18.20 Muzsika-szó 19.05 Zenés üzenetek 20.35 Ráadás 21.00 Híradó 21.20 Sportpercek 21.40 Belső terek – 26 fürdőszoba 22.10 Florida, a paradicsom, am. játékfilm 23.35 Híradó 23.50 Vers 23.55 Dzsessznyár

TV2 6.30 Könyvek könyve 6.55 Pizsamás bananok 7.27 Pufóka 7.55 Sandokan 8.38 Kutyavilág 9.00 Partizán 9.20 Parker Lewis sohasem veszít 10.50 Top 10 11.30 Mozivarázs 12.00 Nótaszó 12.30 Potyautas 13.00 Fő az étel! 13.05 Gazdagok és szépek 14.50 Családban marad 15.15 Családi kötelékek 15.40 Tévé a város szélén 16.20 Csupa balláb, amerikai zenés filmvígjáték 18.10 Kastélyszálló 19.00 Tények 19.30 Szerelem első látásra 20.00 Chiara története 21.45 A kis szemtanú, amerikai thriller 23.45 Titokzatos játékok 2., amerikai erotikus film 1.15 Közvetlen ajánlat

RTL KLUB 7.00 Kölyökklub 11.00 Felfedező úton a Robinson család 11.30 Mágusok 12.00 Bibliai történetek 12.30 Szezám, tárulj! 13.00 Hírek 13.10 Valamit visz a víz, magyar film 14.45 Csőrre töltve 15.40 Bravo Tv 17.30 Kisállattartók magazinja 18.00 ZenÉsz 18.30 Fókusz plusz 19.00 Híradó 19.30 Kész átverés 20.00 Eltűntnek nyilvánítva, am. film 22.05 Eti mesék 23.00 Hírek 23.15 Egy ártatlan ember, am. krimi 1.05 Fókusz

TV3 8.45 72 óra 10.10 Jövő néző 10.30 Cinem 11.05 Beverly Hill 12.05 Maxi Max 12.40 Star Tre 13.35 Az Angyal 14.30 Melros Place 15.30 Beverly Hills 16.3 Pepsi Music Time 17.20 Életmentő járőr 18.15 Profitvadász 18.45 Hír 19.15 Egy rém rendes család 19.4 Belmondo örök. Cartouche, francia kalandfilm 21.55 Alkonyzóna 22.25 A gyilkos bálna, amerikai kalandfilm 0.10 Életmentő járőr

SZÍNES TV 9.00 Meditációs jóga 12.00 Gerincjavító torna 15.00 Én pici pónim 15.30 Popeye 16.00 Príma torna 16.30 Salty, a fóka 17.00 Tangó hármasban 18.30 Terroristák 19.00 Irányjelző 19.30 Delfy 20.00 Celeste 21.00 Bizalmi állás, am. krimi 22.45 Hívd Andrát! 23.45 Shaolin halálkamrája, amerikai akciófilm

MOZI SAT 12.00 Magasfeszültség 12.30 Rocktükör 13.00 Simon és az álomvadász, am. film 15.00 Szelep 16.00 Twist Olivér 18.00 Mit les, Mr. Beadle? 18.30 Minden lében két kanál 19.30 visszatérés a Kwai folyóhoz, amerikai film 21.25 Vére acél, am. film 23.10 Music Box

BUDAPEST BP TELEVÍZIÓ 13.00 Játékcsatorna 9.00, 17.00 Vásárlási tanácsadó 16.00 Kézfogások 18.00 Szombat esti magazin 19.00 Mesezug 19.30 Van rá megoldás! 20.30 Robelin jósdája 21.00 Kamaravarieté 21.15 Tippelje meg! 21.30 Sanzon pódium 22.00 Töltse velünk az éjszakát!

EUROSPORT 8.00 Xtreme Sports – Ifi – Zóna – YOZ 10.00, 19.50 Labdarúgás 11.00 Tenisz – ATP-torna 15.00 FIA GT sportautóbajnokság 16.00 IAAF Permit atlétikai találkozó 17.30, 23.00 Tour de France 0.30 Cartbajnokság

VASÁRNAPI TELEVÍZIÓ

MTV 6.35 Gazdaképző 7.00 Számítógép-jogosítvány 7.25 „Így szól az Úr!" 7,30 Ficánkoló 7.35 Dörmögő Dömötör 7.50 A Táltos 8.05 Mo[illegible] 8.35 Cartoon Network 9.30 percek 19.15 Megidézett történelem „Summáját írom Egör várának..." Egri csillagok 20.40 Stúdióbeszélgetés a film alkotóival 21.05 A reformáció és a török veszedelem 21.25 Stúdióbeszélgetés a korszakról 21.50

francia kalandfilm 18.15 Jövőnéző 18.45 Hír3 19.15 Egy kis románc 21.10 Egy rém rendes család 21.40 Vitorlásbajnokok 22.10 Pepsi Generatio Next

tanítványok

egy elfelejtett kulturális örökségről

mzeti kulturális örökség" ználata ellen. Vajon miért?

– Rossz beidegződésből. A leim népművészeti tárgyakat íjtöttek, népi írókkal barátkoz-, így nőttem fel. Gyerekkoromban mégis folyton hallottam: az a baj velem, hogy polgári származású vagyok. Nem tudatosodott az emberekben, hogy hazánknak erősebb polgári hagyományai voltak, mint több olyan országnak, amelyik ma jóval közelebb áll a polgári Európához, mint mi. Gondoljunk csak Finnországra.

ametszették
TÁN FELVÉTELE

– Hogyan lehet segíteni ezeken a bajokon?

– Életre kellene valahogyan kelteni ezt az elfeledett kulturális örökséget. Javítani kell a teljes oktatási rendszert, minden fokon. Újra kell gondolni a közoktatásban a NAT-ot, az egyetemen az egyszakosság rendszerét, nem szabad elhanyagolni a humán oktatást, magasabb szintre kell emelni a történelemtanítást. El kellene érni, hogy a fiatalok egységben lássák a magyar és legalább az európai kultúrát. Amíg erre nem képesek, addig vagy túlbecsülik, vagy lebecsülik a mi kultúránkat. Mindenkinek előírután ott vannak az úgynevezett „kisebb" nyelvek: azok, amelyeket a szomszédaink beszélnek meg a többi. Ha úgy gondoljuk, hogy a magyar kultúra fontos, miért gondoljuk, hogy a portugál kevésbé fontos? Hogy ki milyen idegen nyelvet tanuljon, az attól is függ, milyen pályára megy. Bizonyos szakterületeken bizonyos nyelvek ismerete nélkülözhetetlen.

– Mi a véleménye a pályára kilépő új nemzedékről, és hogyan látja saját művét legjobb tanítványai munkáinak tükrében?

– A kép felemás. Jogos a színvonalcsökkenés miatti aggodalom, ugyanakkor, hogy csak az én szakmámnál maradjunk, a huszonévesek nemzedékében vannak nagyon tehetséges fiatalok, akik nálunk felkészültebb irodalmárok. Azok a könyvek, amelyeket ők írtak a gimnáziumok felsőbb osztályai számára, jobbak, mint a mieink voltak, még akkor is, ha ezeket sem lesz könnyű tanítani. Most, hogy az újrakiadás előtt megint elolvastam az egyik tankönyvet, amelyet részben én írtam, sokkal jobban látom rajta, mint valaha is gondoltam volna, hogy nem demokráciában készült. Az én nemzedékem tagjaiban még erősen működött az öncenzúra, és főként a strukturalizmus hatott ránk. Azóta történetibb szellemben gondolkodom, és tudom, hogy nincs előítélet-mentes megközelítés. Versenyre sarkallnak a legjobb tanítványaim.

– Milyen esélyt ad a kultúrának az európai integráció időszakában?

– Vannak országok, ahol noha fontos szerepet tulajdonítanak a gazdaságnak, nem tartják egyedül üdvözítőnek, mint mi az utóbbi években. A csatlakozás az Európai Unióhoz főként kultúráltságot feltételez. A szó

NAPLÓ

VUKÁN GYÖRGY I. zongoraversenye nyitja meg a Margitszigeti Szabadtéri Színpad nyári zenei fesztiválját július 12-én, vasárnap este nyolc órakor. Az est második felében százötven tagú nemzetközi kórus mutatja be Vangelis 1492 – A Paradicsom meghódítása című művét a budafoki Dohnányi Ernő szimfonikus zenekar előadásábanl. (Esőnap: hétfő.)

KURUCZ EMESE grafikáiból nyitnak meg tárlatot július 13-án, hétfőn este hat órakor a Rét Galériában (Budapest XI., Törökugrató u. 9.).

ZVONKO KOVACSICS és Zdenko Gerencsir (Horvátország) kiállítása nyílik meg július 14-én, kedden este hat órakor a Goldmark Károly Művelődési Központban (Keszthely, Kossuth u. 28.).

AZ UTRECHTI ifjúsági zenekar ad hangversenyt Peter Vinken vezényletével Britten, Elgar, Chavez és Van Anrooy műveiből július 14-én, kedden este hét órakor a Szent István Király Művelődési Házban (Székesfehérvár, Liszt Ferenc u. 1.).

A STELLENBOSCH Egyetem (Dél-Afrika) szimfonikus zenekara hangversenyt rendez július 15-én délután öt órakor Szentendrén, a Fő téren (rossz idő esetén a Péter-Pál-templomban), valamint július 16-án este hét órakor Gödöllőn, a művelődési ház kertjében.

TAMÁS ISTVÁN Macskák és kertek című könyvét mutatják be emlékezésül a szerzőre július 17-én, este hat órakor a tihanyi bencés apátság tetőterében. A könyvet kísérő akvarelleket Udvardi Erzsébet ismerteti.

CSALÁDI NAPOT rendeznek a százhalombattai régészeti [illegible] Múzeum-

Kurucz Emese
11

Kurucz Imre

Kiskunfélegyháza
Hücsm.

erod

Huszturaimmo

165. l 175. l.

kepekkel

738.

738. Jacob Jordaens.

Sz. Antwerpenben 1593-ban. † ugyanott 1678-ban.

A paraszt és a Satyr.

A szoba közepén álló asztal körül látjuk a parasztot, a Satyrt és családját. A paraszt az előtte álló cseréptálból merített forró levest fújja, minek láttára a Satyr felugrik és előre hajolva, felemelt jobbjával a parasztot megfenyegeti, mondván: »Ne plaise aux dieux, que je couche. Avec vous sous même toit! Arrière ceux dont la bouche. Souffle le chaud et le froid!« Az öreg asszony mosolyog, a Satyr felesége pedig, ki gyermekét tartja, baljával az asztalra támaszkodik. Az asztal alatt vizsla guggol; a háttérben balról, a kosár tetején, kakas látható; a falon edények lógnak és a földön a melegítő parázs tünik szemünkbe.

I

345.

Vászon, méretei 190 : 165 cm. — Mündler: VI. 2.

Kifüggesztésére vonatkozó adatok:

a) Az Esterházy-Képtárban. 1812: XII. 7. *J. Jordaens:*

Kurucz Imre

nekrológ

SZABÓ PÁL domborművét, Kurucz Imre szobrászművész alkotását avatták fel tegnap délután Berettyóújfalun, az Arany János Gimnázium és Szakközépiskola Szabó Pálról elnevezett kiváló kollégiumában.

Népszabadság, 1988. nov. 4.

Kurucz Imre

1946-ban született Berettyóújfaluban. Művészeti tanulmányait Budapesten a Vasutas Képzőművészeti Körben kezdte, ahol Kirchmayer Károly és Kling György voltak a mesterei. Tanulmányúton járt Lengyelországban és Németországban. 1984 óta tagja a Művészeti Alapnak, majd megalakulásától a Magyar Alkotóművészek Országos Egyesületének. A Bihari Stúdió szobrászszakkörének vezető tanáraként dolgozott. 1986-ban elnyerte Debrecen város művészeti ösztöndíját. Jelenleg szülővárosában él és dolgozik. Számos alkotása látható közgyűjteményekben: a Bihari Múzeumban, Érden, a Báthori Múzeumban, Tarpán, Berettyóújfaluban, Polgáron, Hosszúpályiban, Mezőpeterden, Biharkeresztesen.

Kiállítások: (önálló) 1978, 1985 – Berettyóújfalu, 1979 – Biharkeresztes, 1980 – Derecske, 1981 – Debrecen, 1982 – Komádi, 1983 – Hajdúnánás, 1989 – Nyírbátor; (kollektív) 1973 óta rendszeresen részt vesz a megyei őszi tárlatokon, 1984, 1986, 1991 – országos nyári tárlat, Debrecen, 1987 – Békéscsaba; kollektív tárlaton vett részt Csehszlovákiában, Lengyelországban, Svájcban; köztéri szobrai megtalálhatók Dunakeszin, Derecskén, Berettyóújfaluban, Hajdúszováton, Tarpán, Polgáron, Hosszúpályiban, Biharkeresztesen, Bakonszegen, Mezőpeterden.

„Szobraimban a mozgás és a nyugalom, az erő és a finomság, a tömbszerű zártság és az eleven könnyedség érvényesül. Többet szeretnék bemutatni, de nem nehézkesen, nem zsúfoltan és szertelenül. Arról szeretném meggyőzni az embereket, hogy elfér egymás mellett a művészeti egyszerűség és a gazdagság."

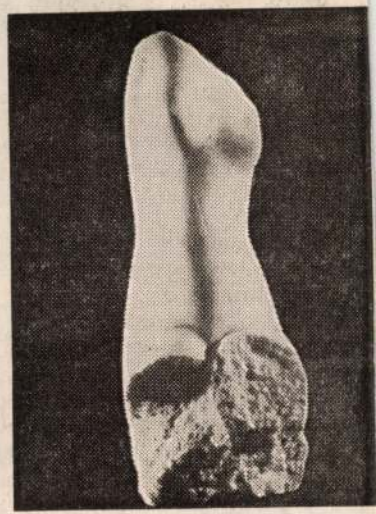

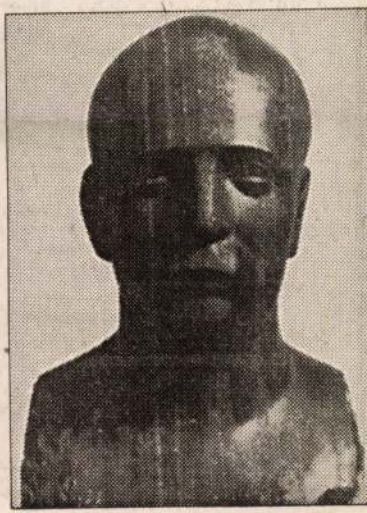

Kurucz Imre szobrai
Portré és reprodukciók: Magánarchívum

HAJDÚ-BIHAR MEGYEI NAPLÓ 1996. III. 30.

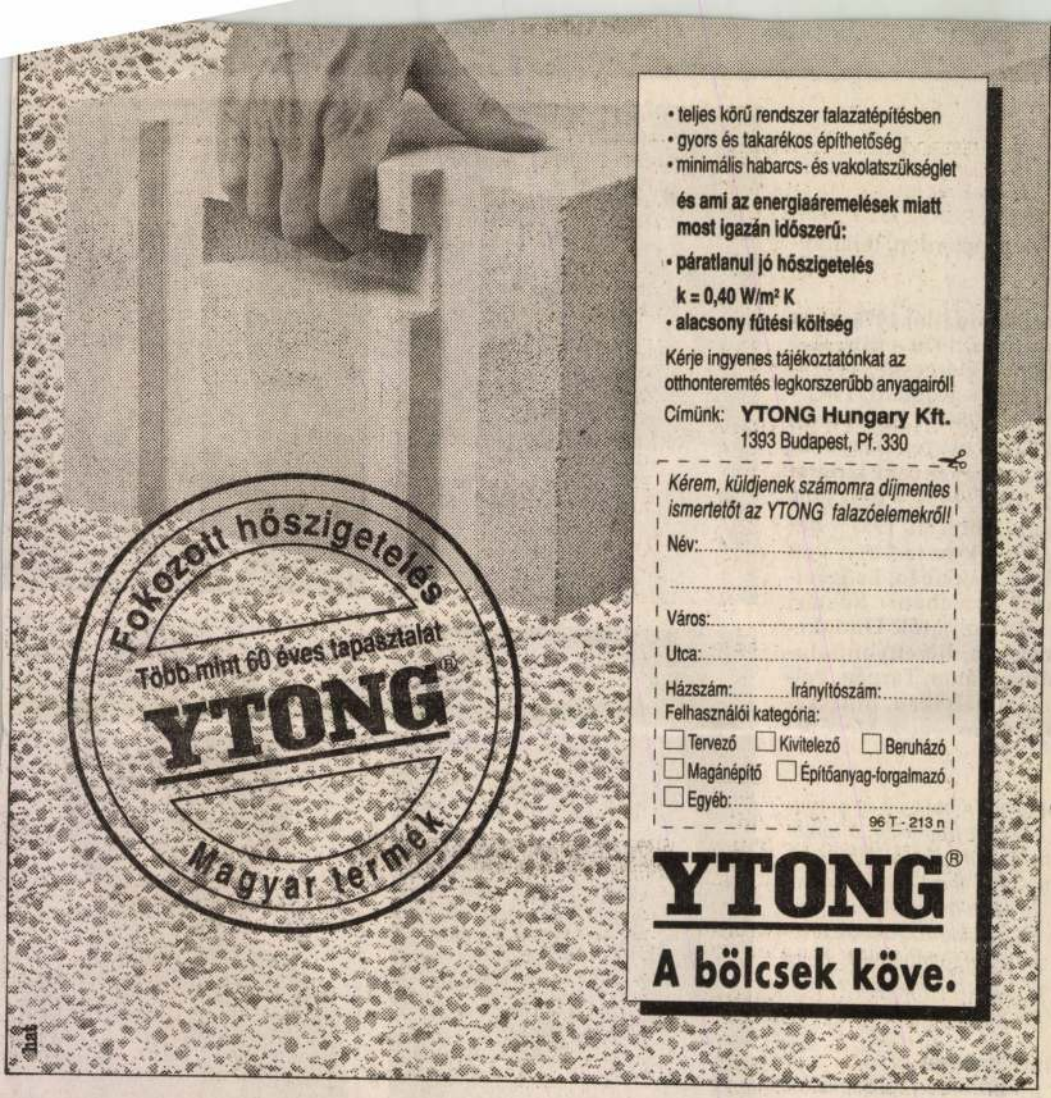

- teljes körű rendszer falazatépítésben
- gyors és takarékos építhetőség
- minimális habarcs- és vakolatszükséglet

és ami az energiaáremelések miatt most igazán időszerű:

- **páratlanul jó hőszigetelés**
  k = 0,40 W/m² K
- **alacsony fűtési költség**

Kérje ingyenes tájékoztatónkat az otthonteremtés legkorszerűbb anyagairól!

Címünk: **YTONG Hungary Kft.**
1393 Budapest, Pf. 330

Kérem, küldjenek számomra díjmentes ismertetőt az YTONG falazóelemekről!

Név:.....

.....

Város:.....

Utca:.....

Házszám:..... Irányítószám:.....

Felhasználói kategória:

☐ Tervező ☐ Kivitelező ☐ Beruházó
☐ Magánépítő ☐ Építőanyag-forgalmazó
☐ Egyéb:.....

96 T - 213 n

YTONG®

A bölcsek köve.

INTER-EURÓPA ÉRTÉKJEGY

KAMATOZÁSA A TELJES FUTAMIDŐRE

1 HÓNAP	*évi*	**24,0 %**
3 HÓNAP	*évi*	**25,5 %**
6 HÓNAP	*évi*	**25,5 %**

Inter-Euró

A HAGYOMÁ

DEBRECEN *Piac utc*

Sztranyavszky feltűnő beszéde a földbirtokpolitikáról

A képviselőház mai ülése

— A 8 Órai Ujság tudósítása —

A képviselőház mai ülését 10 órakor nyitotta meg **Kornis Gyula** elnök. Bemutatta a közigazgatási bíróság elnökének átiratát, amelyben közli, hogy a Hindy Zoltán kőszegi mandátuma ellen beadott petíció ügyében a bíróság ítéletileg Kovács Sándort mondotta ki megválasztott képviselőnek.

Reibel Mihály: Megkerült az ellopott mandátum. *(Zaj, ellentmondások a jobboldalon.)*

Elnök: Mielőtt a földmívelésügyi tárca költségvetéséről szavazna a Ház, a miniszter úr kíván szólani.

Sztranyavszky Sándor földmívelésügyi miniszter emelkedett szólásra.

— Ha véletlenül ördögnek születtem volna és nem gyarló embernek — kezdte beszédét — akkor is kevés lett volna az időm arra, hogy földmívelésügyi tárcám minden ügykörébe beleélhettem volna magamat, amire szükségem lett volna ahhoz, hogy a Ház elé olyan programmal jöjjek, amely minden részében kellőképpen ki volna dolgozva és megfelelően volna felépítve. A költségvetést ugyan nem én állítottam össze, de azért a felelősséget teljes egészében vállalom. Férfias és lovagias kötelességet teljesítek, amikor a legnagyobb elismeréssel emlékszem meg elődömről, *Marschall* Ferenc volt miniszterről. *(Taps a jobboldalon.)*

— Még egy hálatelt emlékezéssel tartozom néhai *Gömbös* Gyula miniszterelnöknek, annak az államférfiúnak, aki a magyar földbirtokpolitika terén mérföldkövet jelentő reformokkal jött a törvényhozás elé. Ilyen volt a hitbizományi reform és a telepítési törvény. Ezek felett lehet vitatkozni, de ezek a reformok egy, a magyar népet szerető és a magyar jövőért aggódó lelkű magyar államférfiú alkotásai. Ezek szabják meg azt az irányt, amelyet én is követni kívánok. Célkitűzéseim között első helyen áll a *földbirtokpolitika kérdése.*

Vagy bekötött szemű vagy röviden látó az az ember, aki nem látja, hogy történelmi fordulópont idején élünk.

Ilyenkor vissza kell tekintenünk a multba és a tapasztalatok eredményeit leszűrve kell a jövő felé tekinteni.

Rátért ezután arra a kérdésre a miniszter, hogy milyen földeket kell igénybe venni. Erre bizonyos keretet már megállapított a hitbizományi és a telepítési törvény. Tudja, hogy ez a keret sokaknak kevés és gyorsabb ütemet kívánnak, de vigyázni kell a mérték nagyságára és az ütem erejére. Az eladásra kerülő földbirtokok felhasználása elsősorban kötelessége a kormánynak, de igaz, hogy ehhez erősebb anyagi eszközök szükségesek, amelyeket megszerezni elsőrendű kötelességének érez. Ezután

következnek azok a földbirtokok, amelyek még ma is bankok, részvénytársaságok kezén vannak,

mert nem lehet ezeknek céljuk, hogy hivatásszerűen földmíveléssel foglalkozzanak. *(Nagy taps, jobbról.)*

A magyar földnek több birtokosa van, mint művelője, a föld pedig elsősorban azoknak a kezébe való, akik nem haszonszerzésre szerezték, hanem akik szakértelemmel, szeretettel önmaguk művelik.

(Nagy taps jobbról.) De fontos az is, hogy minél több egzisztenciának adjanak megélhetést.

Sztranyavszky megleckézteti Rajnisst

Rajniss Ferenc: És ne zsidóknak adják bérbe a nagybirtokokat. *(Zaj, ellenmondás minden oldalról.)*

Sztranyavszky Sándor (Rajniss felé fordulva, mondja): *Ne tereljük, képviselő úr, ferde vágányra ezt a kérdést. Én nem mondtam ilyent és ne is imputáljanak a kijelentéseimnek ilyen értelmet, mert az ellen eleve tiltakozom. (Hosszantartó nagy taps a baloldalon és a középen.)*

A miniszter ezután azt fejtegette, hogy a magyar föld intenziv kezelésére sulyt helyez azért is, hogy a földből kihozassék mindaz, ami a nemzet számára értéket jelent, mert a mai viszonyok között nem maradhatnak nálunk rejtett értékek.

— A telepítési célokra az 1938—39. évben 12 millió pengő fog rendelkezésre állani és ez az összeg a multhoz viszonyítva lényegesen megnyugtató. A kísérletek és tulajdonba adandó földekről is beszélt a miniszter. Ahol nincs megfelelő anyagi erő, de van magyar ember, akiknek a magyar földhöz jussa van, hiszen ő munkálja, *ott kisbérletek útján akar földet juttatni a kormány addig, amíg azután a tulajdonszerzésre a fejlődés folytán a mód meglesz.* Ott, ahol az egyes nagybirtokok jövedelmezősége nem üti meg azt a mértéket, mint amit a kisbérletek jövedelmezősége mutat, ott is szó lehet a kisbérletekről.

Matolcsy Mátyás: Mikor lesz ez a törvényjavaslat formájában beterjesztve?

Sztranyavszky Sándor: *Nem kell külön törvény.* A mostani törvények megadják a lehetőséget a rendezésre.

Nem törvényjavaslat kell ide, hanem pénz és ennek a megszerzésére törekszik a kormány.

(Zajos helyeslés és taps.)

Kifejtette ezután Sztranyavszky Sándor, hogy a jövőben *minél több házhelyet* akarnak juttatni mindazoknak, akiknek az igazságosság és szociális szempontból házhelyet kell adni. Gondot kívánnak fordítani arra is, hogy a felépítendő házak is egészségesek, megfelelők legyenek.

Statisztikai adatokat olvas fel ezután arról, hogy eddig a tulajdonban és kishaszonbérletbe adott földek *negyvenezer holdat meghaladtak* és ezek közül 28.000 hold mezőgazdasági ingatlant vásároltak kiosztás céljaira.

A földhözjuttatottak közül 1320 olyan család van, akiket így az önhibájukon kívül elveszített földjükbe helyeztek vissza.

Ezután a szociálpolitikai kérdésekre tért át és

a konvenciós cseléd és általában a magyar földmunkásság érdekeinek megvédését fokozott mértékben helyezte kilátásba.

A gazdasági cselédek sorsára a földbirtokpolitikai intézkedéseknél is tekintettel kell lenni, mert *az országnak ezt az értékes elemét minden módon gondozni és segíteni kell.* Ott, ahol közép- és nagybirtokokon a cselédlakások kérdésében a beavatkozás szüksége felmerül, ott ez meg is fog történni, hogy a mezőgazdasági cselédeknek biztosítsák az emberi színvonalat elérő lakásokat.

A *falu* kulturális szükségleteiről szólott ezután, a népházakció és a gazdakörök fejlesztésével kívánja ezt a célt szolgálni és különös súlyt helyez a mezőgazdasági szakoktatás fejlesztésére.

— **Részvénytársaság Villamos és Közlekedési Vállalatok számára (Trust).** A június 8-án tartott közgyűlés jóváhagyta az 1937. évi mérleget és elhatározta, hogy a részvények 9. sz. osztalékszelvénye június 9-től kezdve 4 pengővel váltassék be a Magyar Általános Hitelbanknál. Az igazgatóságba dr. *Fabinyi* Tihamér (alelnök), *Goetz* Ágost (alelnök), *Kállay* Rudolf, dr. *Lühr* Vilmos és dr. *Wendel* János mint új tagok beválasztattak.

Tisztviselőnők, mint tüzoltók

— A 8 Órai Ujság tudósítása —

A Légvédelmi Liga tegnap rendezte a *banktisztviselők és női kollégáik* számára az első gyakorlati tűzoltókiképzést.

A tűzoltók Orczy-úti gyakorlóterén megjelent mintegy négyszáz banktisztviselő és tisztviselőnő, akik a tűzoltótisztek magyarázata után saját maguk próbálhatták ki a különböző oltókészülékeket. Sor került a vödörrel, fecskendővel, haboltóval és poroltóval való tűzoltásra. Hatalmas forgácstüzet kellett eloltani a gyakorlat résztvevőinek, a vegyi oltószereket pedig úgy mutatták be, hogy a kádakba töltött benzin-olaj keveréket gyujtottak meg és ezt a nagy tüzet pillanatok alatt eloltották.

Az érdekes és tanulságos gyakorlaton minden nagyszerűen sikerült. A tűzoltó és légvédelmi oktató tisztek fáradságos munkájának meg volt a várt eredménye: mindenki — még a hölgyek is —a legügyesebben és legnagyobb fegyelemmel teljesítette feladatát.

TOVARIS
CL. COLBERT
CH. BOYER
CAPITOL

ALICE FAY és SHIRLEY TEMPLE CSIN-CSIN
SIMPLON Mától SAVOY 20th Century Fox ELIT

Kéthetenkint „nyaraló vonatokat" indítunk a tengerpartra és a hegyekbe

Utazási irodánk, hogy a nyaralási gondokat megkönnyítse közönségének, a M. N. B. 1028. sz. engedélye alapján a nyár folyamán *kéthetenként nyaraló vonatokat indít* a tengerpartra és a hegyek közé, kinek-kinek a kedve szerint.

Az első nyári Azur-Expressz *július 2-án,* szombaton indul

Jugoszláviába, Olaszországba és Svájcba.

Ez az utazás 15—28 napos nyaralási lehetőséget nyujt a jugoszláv és az olasz tengerparton, vagy a jugoszláv, az olaszországi (Dolomitok) és a svájci hegyek között, de a hegyvidéki nyaralás a svájci és az észak-olasz tavak vidékén strandolási lehetőséggel is egybe van kötve.

Tizenöt napos utazást rendezünk azonkívül

az olasz városok megtekintésére.

Ez a vonatunk a következő városokat érinti: *Firenze, Róma, Nápoly, Capri, Pisa, Via Reggio, Genova, Milano Velence* s így utasaink teljes képet nyerhetnek a legszebb olasz városokról, az olasz művészetről és történelmi kincsekről.

Hajó-utakat

is rendezünk az Atlanti Oceánon, a Földközi- és az Északi-tengeren lengyel, jugoszláv, olasz és német hajókon.

Lesznek továbbá

autocar-utazások

is különböző helyekre, amelyeknek pontos megállapítása most van folyamatban.

Utazási Irodánk az egész nyár idejére kiterjedő gazdag és részletes programot dolgozott ki, amelyek iránt máris rendkívüli érdeklődés nyilvánult meg és az előreláthatható nagyszámú résztvevőkre való tekintettel *ajánlatos már* most jelentkezni a *8 Órai Ujság Utazási Irodájában* (VI., Andrássy-út 16, telefon: 12—89—81), hogy mindenki számára a legjobb elhelyezésről gondoskodhassunk és hogy a sajtó alatt lévő prospektusunkat nyomban annak megjelenése után mindenkinek megküldhessük.

SZINHÁZ • MOZI • MŰVÉSZET

Két héten belül megkezdődik az újpesti nyári színház építkezése

Miklóssy Imre szinigazgató koncesszió ja után másfél évvel ezelőtt az ujpesti képviselőtestület a színház bérletét *Sebestyén* Mihály miskolci szinigazgatónak ítélte. A képviselőtestület egyidejüleg a színház részére *évi 9000 pengőt szavazott meg.* Sebestyén Mihály legutóbb, amikor *Póhl* Sándor ujpesti polgármesternél járt, kijelentette neki, hogy *hajlandó Ujpesten fölépíteni egy nyári színházat,* ha ezt a 9000 pengő megigért koncessziót a fölsőbb hatóságok engedélyezni fogják.

A belügyminisztertől *ma érkezett vissza Ujpest város költségvetése, amely jóvá hagyja a színházi célokra kiutalt segélyt.* Ezek szerint *az új nyári színház építkezése már két héten belül megkezdődik.* Az ujpesti nyári színházat, amely 800 személy befogadására alkalmas, a régi Budai Színkör mintájára fogják felépíteni.

Göbbels nyitja meg a birodalmi színházi hetet

Bécs, június 9.

Göbbels birodalmi propagandaügyi miniszter szombaton repülőgépen Bécsbe érkezett. A miniszter személyesen nyitja meg a vasárnap, június 12-én Bécsben kezdődő *ötödik birodalmi színházi hetet.* Lehetséges, hogy Göbbels mondja a záróbeszédet a bécsi *kontinentális reklámkongresszuson,* amely napok óta a bécsi Hofburgban tartja üléseit.

A Nemzeti Zenede évzáró zenekari hangversenye

Tegnap rendezte a *Nemzeti Zenede* az idei iskolaév záró hangversenyét. Az intézeti zenekar beérkezett nagy együttesekre emlékeztető csiszolt játéka önálló számokban is megérdemelt lelkes sikert aratott. A karnagyképző növendékei közül *Szőke* Tibor és *Kaszás* György hivatott karmesteri tehetségeknek bizonyultak. A zongoristák közül *Ákos* Magda gyöngyöző technikája és finom izlése és *Szoltsanyi* György vérbeli pianista tehetsége kapott nagy tapsot. *Radics* László meleg tónusú kiforrott hegedűjátéka mellett figyelemreméltó produkciót nyujtott dr. *Noszeda* Tibor kulturált és fényesen csengő tenorja és *Sallay* Józsa nemes színezetű jól képzett éneke.

= **Az összes strandokra,** nyitott és fedett uszodába, fürdőkbe jegyek maximális kedvezménnyel a *8 Órai Ujság* jegyirodájában, VI., Andrássy-út 16. sz. alatt válthatók.

Juniusban is minden este

Nincsenek véletlenek

BELVÁROSI SZINHÁZ

19 fokra hűtött nézőtér!

Épül a tamási Ünnepi Játékok hatalmas szabadtéri színpada

A tolnamegyei Tamási nagyközségben hónapok óta szorgos előkészületek folynak a június 26-án kezdődő és július 3-ig tartó Ünnepi Játékokra, a templom előtti hatalmas körtéren tartandó *„Árpádházi Szent Erzsébet legendája"* című költői misztériumjáték páratlan szépségűnek igérkező előadásaira, melyet a *Tamási Iskolánkívüli Népművelődési Bizottság* a Szent István évvel kapcsolatban rendez. Az országos hírű tamási-i műkedvelők gárdája száz korhű jelmezbe öltözött szereplője játssza a hazánkból idegenbe szakadt, világhírűvé lett, csodatevő királyleánynak: Árpádházi Szent Erzsébetnek, a rózsák szent asszonyának példátlan szép és felemelő élettörténetét. A templomtéren már ácsolják a hatalmas, három síkra tagolt színpadot, a körbe futó nézőtér padsorait és a szereplők lázas buzgalommal készülnek szerepeikre, mert az előadásra számos közéleti kiválóság kilátásba helyezte eljövetelét.

SZALÓKI NAVRATIL DEZSŐ, *egyetemi tanár, v. országgyűlési képviselő az idén is, mint minden évben, megrendezte fényes gardenpartiját a Hárshegyi-úti ősi parkban. A kitünően sikerült garden partyn résztvett a budapesti társaság színe-java, de ott láttuk a házigazda kerületének németajkú választóit is, akik ékes magyar nyelven beszélgettek a garden party résztvevőivel.*

A mai műsor

OPERAHÁZ: Nincs előadás. — NEMZETI: Hazajáró lélek (8). — BELVÁROSI: Nincsenek véletlenek (8). — PESTI: Husvét (8). — VÁROSI: Bohémélet (8). — TEREZKÖRÚTI: Kacagó eszték (kezdete hétk. 9 órakor). — E. ZSÉBETVÁROSI: Bolondóra (6, 9). — KISFALUDY: Marica grófnő (6, 3/9). — MAGYAR MŰSZINKÖR: Nászút Kékesen (fél 5-kor). — FÉNYES NAGY CIRKUSZ (113-374): Póló, René Rivels új revüje: Rivelék a majomszigeten és Haosek—Sajó. (4, 8). — MARKUS PARKSZINPAD: Méla Tempefői (8).

A világ legfiatalabb festőművésze

Ifjú Kurucz Gyula hét és féléves szegedi kisfiú egyik festményét a délmagyarországi képzőművészeti kiállítás zsűrije elfogadta és kiállította

A Magyar Színház és az Andrássy Színház idei szezonja

A *Magyar Színház* és az *Andrássy Színház* hétfőn este befejezte idei évadját.

A Magyar Színházat az idei szezonban *szeptember 7-én,* az Andrássy Színházat pedig *október 9-én* nyitották meg. Ezalatt az idő alatt a Magyar Színház *311,* az Andrássy Színház pedig *259* előadást tartott. A Magyar Színházban nyolc ujdonságot mutattak be, két régebbi sikert, az *Ur katonáit,* a *Szüz és a gödölyét* felújították. Műsorra került egy gyermekdarab: a *Kis lord* is. Az Andrássy Színházban *négy ujdonságnak* volt a bemutató előadása.

A Magyar Színház idei évadjának legkiemelkedőbb művészi eseménye a III. Richárd jbuileumi bemutatója volt. Szép előadásban került színre a felújított *Volpone* is. A legnagyobb közönségsikert az *Egyetlen éjszakára* című zenés vigjáték aratta. *Száznál több* előadásban került színre. A *Dinasztia* című operett volt a következő ujdonság s ez is *túlhaladta a 25 előadást.* Az *Ur katonái,* Emmet *Lavery* drámája, az idén érte meg *150. előadását.*

A Magyar Színház és az Andrássy Színház jövő szezonját *szeptember első hetében* fogja megkezdeni.

= **Szigeti Magda — Fodor Éva** mozgásművészeti iskolájának növendékei tegnap tartották évzáró vizsgájukat. A szép számú meghivott közönség melegen tapsolta az ügyes és tehetséges gyermekseregt és tanárnőiket.

A FILMVILÁGBÓL

Élj, szeress, tanulj!

Amerikában újabban nagyon divatos a vigjátékoknak az a válfaja, amely fejetetejére állított ötleteivel, groteszk helyzeteivel a persziflázs határát surolja. A *Metro* most bemutatott ujdonsága is ennek az irányzatnak a szellemében készült és pompásan gördülő elejétől a végéig vidám ötletekkel és szellemes dialógusokkal dolgozó vigjáték pompás társadalmi szatira. Arról szól, hogy egy fiatal és tehetséges, de főleg szegény festőművész gadagon nősül. A festőművész, aki hirtelen belepottyan a gazdagságba, erkölcsileg és művészileg is elzüllik. Felesége természetesen elhidegül pipogya férjétől és már-már kész a tragédia, amikor az utolsó pillanatban a festő belátja tévedését és hátat fordít eddigi züllött életének. A film szerepeit egytől egyig kitünő művészek alakítják. Elsősorban Robert *Montgomery* és Rosalind *Russel* csillagos egyest érdemelnek. Kisérő filmként Robert *Taylor* kedves kis filmjét vetítették. Az új amerikai vigjátékot a *Corso* filmszínház mutatta be a közönség tetszése mellett.

A gengszterek alkonya

Joe *Krozac,* a hirhedt amerikai gangsztervezér cseppet sem szánalomraméltó figura. Életét megszámlálhatatlan gonosztet és több tucat gyilkosság tarkitja. A minden jóérzéstől mentes fenevad bukásában mégis van valami tragikusan megrázó. A mindenkitől elhagyott gangsztert cimborái elárulják, felesége hűtlen lesz hozzá és a kisfia is idegenkedik tőle. A revolvergolyó, amelyet egy régi haragosa ereszt belé, már csak megváltás számára. Edward G. *Robinson* játssza a gangsztervezért páratlan művészettel. Hangjának rekedt, nyers tónusa, szemének gonosz, fénytelen felvillanásai, mozdulatainak darabos erélyessége döbbenetesen érzékeltetik azt a fenevadat, amelyet játszik. Alakításában van úgynevezett „magas cé". A kitünő gangszter film mellé egy bűbájos színes filmet tálal a *Metro* filmszínház, amely tegnap nagy sikerrel mutatta be az ujdonságot.

AZ ORSZÁG ÚTJA

Szerkesztik: Barankovics István, Dessewffy Gyula gróf

Könyvnapi száma:

Magyarok Csehszlovákiában 1918—1938

Szerkesztette: Borsody István

Az első

könyv, amely beszámol a csehszlovákiai magyarság életéről az államfordulat után. Irták a csehszlovákiai magyarság legismertebb írói, tudósai és szervezői. Húsz év mérlege ez a könyv, amely 220 oldalon felöleli a csehszlovákiai magyar élet minden területét.

Ára 2 P.

Japán visszautasította a Népszövetség közbelépését a kínai konfliktus ügyében

Tokió, szeptember 22.

Ugaki tábornok külügyminiszter táviratilag közölte *Avenol* népszövetségi főtitkárral, hogy a japán kormány legnagyobb sajnálatára nem fogadhatja el azt a népszövetségi felhívást, hogy a japán-kínai kérdés megvizsgálása végett képviselőt küldjön a Népszövetségi Tanácsba. A japán kormány meggyőződése szerint — mondja többi között a távirat — *a Népszövetség által tervezett módszerek nem lennének alkalmasak a japán-kínai viszály igazságos megoldására.* A japán kormány etekintetben vallott felfogását már ismételten kifejezésre juttatta.

Kínai győzelem — 700 japán halott

Hankau, szeptember 22.

A kínai hadijelentés szerint a kínai csapatok háromnapos harc után a Yangce-erődítmények közvetlen közelében Tiensasengnél visszaverték a japánokat. *A japánok mintegy hétszáz halott hátrahagyásával északkeleti irányban visszavonultak.* A kínaiak vesztesége is nagy.

Elkészült az új építésügyi szabályzat

A Várban csak régies stílusban szabad építkezni

(Saját tudósítónktól.) A főváros illetékes szervei a napokban teszik meg észrevételeiket a Közmunkatanács által alkotott új Építésügyi Szabályzat tervezetére. Az új szabályzat érdekes rendelkezéseket szándékozik életbeléptetni a budapesti építkezéseknél és újonnan állapítja meg az övezeti beosztást a főváros területére.

Az új Építésügyi Szabályzat tíz övezetet állapít meg. Megállapítja az egyes övezetekben a beépítési módot és a telkek legkisebb méreteit. Intézkedik a városkép megóvását célzó építési módozatokról. A Várban a városkép történelmi jellegét meg kell óvni és a lehetőség szerint vissza is kell állítani. Ezért a Várban legfeljebb kétemeletes és legfeljebb 12 méter magas épületet szabad építeni. A szomszédos épületekre való tekintettel ezt a magasságot is korlátozni lehet. Új épület emelése esetén a homlokzatot a környezetbe illő *régies építési modorban* kell kialakítani, lehetőleg a lebontott épület művészeti, régészeti vagy történelmi szempontból részeinek, díszítéseinek, kapuzatainak felhasználásával.

Magyar Királyi Osztálysorsjáték

A tegnap befejezett 40. osztálysorsjátékon

számos kis- és középnyereményen kívül a következő **főnyereményeket nyerték** a szerencsés sorsjegytulajdonosok:

400.000	P-t	a 37314	szám
300.000	»	a 22837	»
100.000	»	a 72490	»
70.000	»	a 74678	»
60.000	»	» 53622	»
50.000	»	» 74476	»
50.000	»	» 12632	»
40.000	»	» 75781	»
40.000	»	» 14493	»
30.000	»	» 77424	»
15.000	»	» 77746	»

Ezeken kívül **21** drb **20.000** pengős
32 » **10.000** »
nyereményt sorsoltak ki.

Az új 41-ik osztálysorsjáték
október hó 15-én kezdődik.

A hivatalos főárusítók az eddig játszott sorsjegyeket — **amennyiben lehet,** — ügyfeleiknek felajánlják a következő **ELSŐ OSZTÁLYRA a folytonosság biztosítása végett.** Nagyon ajánlatos, hogy az **eddigi résztvevők sorsjegyszámaikat továbbra is tartsák meg** és erről értesítsék főárusítójukat, nehogy utólag megbánás, esetleg keserűségük legyen.

ÚJ VEVŐK pedig minél előbb rendeljenek és biztosítsanak maguknak sorsjegyet, mert sorsjegy nélkül **nincs nyerési esélyük, sőt reménységük se lehet,** hogy gyorsan gazdagok lehessenek.

88.000 sorsjegy közül **44.000** darabot okvetlen kisorsolnak,

tehát a sorsjegyek fele nyer!

Az összes nyeremények összege közel
10 millió pengő.

Az I. osztályú sorsjegy hivatalos ára:

Egész	Fél	Negyed	Nyolcad
28 pengő	**14** pengő	**7** pengő	**3½** pengő

az **összes főárusítóknál,** kik minden rendelést gondosan és **diszkréten** intéznek el.

Repülőgépével lezuhant és meghalt az amerikai légihaderő főnöke

Los Angeles, szeptember 22.

Westover vezérőrnagy, az amerikai légihaderő főnöke, repülőgépszerencsétlenség következtében életét vesztette. Westover gépe röviddel a leszállás előtt a losangelesi repülőtéren lezuhant és kigyulladt. Westover és a gép vezetője a lángokban lelte halálát.

Szegeden él a világ legfiatalabb kiállító festőművésze, ifjú Kurucz Gyula, aki a felsővárosi elemi iskola második osztályú növendéke

(Saját tudósítónktól.) A nemrégiben lezajlott szegedi tárlaton, melyet a Szegedi Képzőművészeti Egye-

Ifj. Kurucz Gyula 7½ éves festőművész

sület rendezett, nagy feltűnést keltett a *Falu vége* című festmény, amely a katalógus szerint ifj. *Kurucz* Gyula festőművész alkotása. A lapok is méltatták az újonnan feltűnt művész kivételes képességeit.

Most jött azután a nagy meglepetés. Kiderült, hogy a tökéletes technikával kidolgozott, *egyéni felfogású akvarell kép alkotója nemrég múlt hét esztendős és a Szeged felsővárosi elemi iskola második osztályának növendéke, dr. Répássy Kurucz Ernő dunántúli ügyvéd kisfia.*

A rövidnadrágos kis gyermek már csak azért is nagy feltűnést keltett a kiállító művészek soraiban, mert senkinek fogalma sem volt arról, hogy ilyen *»fiatal«!* A képet a tárlat bíráló bizottsága postán kapta meg, fogalmuk sem volt róla, hogy milyen korú a beküldő ifj. Kurucz Gyula, de ez nem is érdekelte a bizottság tagjait. Csak a művészi színvonal számított és alapos rostálás után a beküldött *négyszázegynehány pályamű közül kettőszázötvenkettőt vissza is utasítottak, közöttük nyilván olyanokét is, akiknek életkora sokszorosan meghaladta a kis művész pár esztendejét.*

Tévedés azt hinni, hogy a kis Gyula nem éppen olyan játékos, pajkos gyermek, mint bármelyik hasonló korú fiúcska. Sakkban, futballban is vezet, de rajzolásban azután verhetetlen! Ez az egyetlen komoly szenvedélye, ami azonban már nem újkeletű. Gyuszi már ötéves korában ura volt az ecsetnek, régebbi képei egyszerű kis keretben már ott lógnak a szerény kis lakás falán, — édesapja hangulatos képei mellett, aki ugyancsak festeget már gyermekkora óta.

Az apa, dr. *Répássy Kurucz* Ernő, ügyvéd volt a Dunántúlon, amíg a felszaporodott kamarai járulék miatt a soványan jövedelmező ügyvédséget abba nem kellett hagynia. Akkor költözött a kis család Szegedre — mert Gyuszinak még egy fiú és egy leány testvére is van — és húzódott meg egy kétszobás kis lakásban a Felső-Tiszapart egyik soklakásos bérházában. Azóta ott élnek, igen szerény körülmények között.

Az intellektuel apa már-már belenyugodott sorsába, de fiának, akit rendkívül tehetségesnek tart, jobb sorsot szeretne biztosítani. Ezért is küldte be a gyermek legújabb képét a tárlatra, hátha felfigyelnek rá az illetékesek.

— A legnagyobb baj az, hogy sehogyan sem tudom előteremteni a gyermek taníttatásához szükséges összeget. Mert nem elég az isteni szikra, a tehetséget csiszolni, képezni kell! Ehhez pedig hiányzik a pénz... *A szegedi zsidó hitközség volt az egyetlen, amely segélyt utalt ki a télen, a gyerek téli ruhájának előteremtésére, — pedig született keresztény vagyok.* A gyereket pedig minden áron taníttatni kell! — mondja mégegyszer, mint ahogyan biztosan elmondta már jópárszor az életben, részben magának, részben másoknak.

Most a gyermeket kérdezgetjük.

— Á, nem munka ez, hanem játék, szórakozás — mondja. — Nem kell nekem azon gondolkozni, mint a számtanon, csak úgy jön magától minden. A színek is szinte öntudatlanul születnek meg az ecsetem alól, csak úgy elgondolom, hogy milyent is akarok és már meg is van. Gyerekkoromban — ezt úgy mondja, mintha nagyszakállú bácsi lenne — csak színes krétával, meg ceruzával szerettem rajzolgatni, — de ez sokkal nagyobb művészet az aquarellel! Magam csinálom az egészet, a színeket, a meglátásokat, mindent. Tetszik tudni, én masina nélkül fotografálok, — mondja mosolyogva — egy-kettő megvan és megspóroltam a sok drága lemezt.

F. R.

Olyan egyénnek, akinek bélürülése elégtelen s ezért emésztése meg van zavarva és éjjel nem tud aludni, ajánlatos néhány napon át korán reggel egy pohár természetes **»Ferenc József«** keserűvizet inni. **Kérdezze meg orvosát.**

Az osztálysorsjáték

XL. sorsjáték. 5. osztály. 18. nap

400.000 és 500 pengőt nyert: 37314

2000 pengőt nyert: 31073

800 pengőt nyert: 60311

600 pengőt nyert: 17369

500 pengőt nyert: 40687 60012 72255

300 pengőt nyert: 4893 16332 27844 29321 33083 35403 42769 43462 46770 64561 82445

175 pengőt nyertek:

386 511 588 806 1114 672 2021 223 403 417 567 645 696 730 796 3067 205 462 508 4374 436 501 516 741 940 5078 094 142 172 237 313 366 478 868 6014 083 192 282 680 738 768 966 996 7054 223 357 448 543 704 8092 192 205 493 767 9040 168 387 559 10883 11292 579 817 981 983 12186 833 974 13422 524 644 783 842 851 955 14036 292 928 15054 210 281 445 883 16217 552 817 831 17092 227 435 442 539 554 854 902 956 969 976 18005 044 079 779 935 969 19193 452 635 666

20058 111 280 293 900 21128 266 313 533 734 895 22133 161 536 652 770 928 23446 468 907 24276 346 355 694 838 25297 585 789 794 924 26066 192 283 698 817 820 27765 785 809 893 973 981 28369 561 29461 646 761

30128 529 538 31037 062 249 289 294 455 483 546 616 639 32491 522 558 941 958 33136 139 503 613 848 34036 168 226 901 35157 387 441 816 923 36099 146 221 457 469 491 534 846 37287 617 639 722 797 38304 540 782 884 39017 169 278 547 769 922

40014 176 400 588 876 41108 191 201 387 399 956 42339 879 43045 069 130 352 855 44006 106 117 407 512 552 570 656 717 790 980 45073 437 752 890 899 46200 305 400 690 841 878 47202 294 434 751 899 48032 932 959 965 49039 131 481 631 785 988

50122 336 342 685 51048 050 086 173 176 209 219 345 539 737 916 956 52053 058 075 089 130 139 214 486 53118 282 484 856 894 975 994 54006 342 412 461 481 519 615 823 55092 767 56212 621 983 57032 228 238 241 487 784 800 995 58116 156 209 380 642 851 59016 027 842

60003 094 454 693 714 820 61244 330 338 362 466 543 753 62086 372 943 63336 677 786 64174 218 323 328 350 438 449 571 693 701 997 998 65106 163 285 556 610 720 941 957 66078 147 240 774 927 67157 68145 219 237 586 704 758 845 870

70049 072 151 178 191 201 515 568 617 735 901 71111 122 830 990 72427 429 448 528 73015 025 077 74251 287 509 526 651 748 864 75141 204 304 432 541 555 587 601 737 925 76167 222 276 725 743 77059 136 361 520 608 609 842 939 78078 347 348 542 562 812 875 79313 334 658 692

80323 326 633 657 774 892 959 81089 495 566 776 931 82189 603 634 715 738 953 83096 464 554 843 867 84035 250 398 85021 163 466 587 728 86096 103 106 148 664 968 87121 518 603

Minden felelősség nélkül

*

A *Pesti Napló* gyorslistáját, mely a kihúzott számokat tartalmazza, a húzási teremben összeállította a Glória Ker. R. T. osztályos sjegy főárusító, Andrássy út 18. Tel.: 11—89—99.

*

Ezzel az ötödik osztály húzása véget ért.

Imrédy miniszterelnök tájékoztatta a pártok vezetőit a helyzetről

(Saját tudósítónktól.) *Imrédy* Béla miniszterelnök csütörtökön délelőtt tíz órára magához kérette a nemzeti egység pártjának több vezető tagját, hogy tájékoztassa őket a helyzetről. A miniszterelnök tíz órakor közreműködött *Kunder* Antal eskütételénél, azután hosszabb kihallgatáson jelent meg az államfőnél, ezért késéssel kezdődött a megbeszélés, amelyen *Tasnádi Nagy* András, a Nep elnöke, *Ivády* Béla, *Mayer* János, *Pesthy* Pál és *Marton* Béla társelnök, *Szinyei Merse* Jenő alelnök, *Ujfalussy* Gábor, báró *Láng* Boldizsár, a külügyi bizottság elnöke, *Pintér* László és *Törs* Tibor vett részt.

A miniszterelnök később az ellenzéki pártvezéreket fogadta. *Eckhardt* Tibort, akivel az általános tájékoztató tanácskozástól függetlenül is megbeszélt találkozója volt Imrédynek, gróf *Esterházy* Móricot és *Rassay* Károlyt.

Délután a miniszterelnök fogadta *Matolcsy* Mátyást és *Meizler* Károlyt, azután *Sztranyavszky* Sándor földművelési miniszter jelent meg a Sándor-palotában, aki tárcája körébe tartozó kérdésekről tanácskozott a miniszterelnökkel. Utána gróf *Károlyi* Gyula látogatta meg Imrédyt.

Magyar felszólalások a Népszövetség bizottságaiban

Genf, szeptember 22.

A Népszövetség közgyűlésének *a politikai kérdésekkel foglalkozó főbizottsága* csütörtökön kezdte meg a népszövetségi reform tanulmányozására kiküldött bizottság jelentésének tárgyalását. *Velics* László magyar főmegbizott rámutatott arra, hogy a területi status quo védelmére alapított együttes megtorlás politikáját ma már az államok többsége elutasítja. Kijelentette, hogy *Magyarország is fenntartja teljes mérlegelési és cselekvési szabadságát a megtorlás alkalmazása tekintetében.* Különösen azt hangoztatta, hogy milyen következmények származtak a 19. szakasz gyakorlati alkalmazásának mellőzéséből a revízió lehetővé tételének területén. Végül *Buttler* angol államtitkár terjesztett elő programot az úgynevezett kisreform számára.

A szellemi kérdésekkel foglalkozó főbizottságban Baranyay Zoltán bejelentette, hogy Magyarország *elvben elfogadja* azt az egyezménytervezetet, amelyet a műemlékeknek fegyveres viszályok esetén való védelmére dolgoztak ki.

A *leszerelési* bizottság folytatta a polgári lakosságnak légibombázásoktól való védelméről szóló vitáját.

FÖLDI MIHÁLY
A MINISZTER
A KIVÁLÓ ÍRÓ
NAGYSIKERŰ ÚJ REGÉNYE
Ára kötve 3.60 pengő
ATHENAEUM REGÉNYTÁR

Trópusi orkán száguldott végig az Atlanti óceán partjain

Több mint 340 halott Százmillió dollár a kár?

Newyork szeptember 22.

Öt napig tartó szakadatlan esőzés után mintegy százkilométeres óránkénti sebességű trópusi orkán száguldott végig az Atlanti óceán partjain Észak-Karolinától Maineig. A hajóforgalom teljesen megbénult. Igen sok város és falu víz alatt áll. Newyork és az északi városok között a vonatok nem közlekedhetnek, mert az orkán és az esőzés a gátakat szétrombolta, a vasúti síneket alámosta és a hidakat elragadta. Igen sok helyen megszakadt a távbeszélőforgalom is. Az újangliai partok közelében több mint hétszáz kisebb-nagyobb vízijármű elsüllyedt, vagy megrongálódott.

London, szeptember 22.

A Reuter-Iroda bostoni jelentése szerint az Egyesült Államok különböző államaiban dühöngő hatalmas forgószélviharnak eddig több mint 340 halálos áldozata van. Az áldozatok száma növekszik. Az anyagi kár több mint tízmillió dollár.

Legújabb jelentés a tornádó pusztításáról

Newyork, szeptember 22.

(A Pesti Napló tudósítójának kábeljelentése.)

(United Press.) A tornádó áldozatainak száma az eddigi jelentések szerint *340 halott és többezer sebesült.* A szélvihar óránkénti sebessége 120—160 kilométerre emelkedett és különösen Newyork, New-Jersey és New-England államokban okozott óriási pusztításokat. *Az anyagi kárt 100 millió dollárra becsülik.* A Newyork melletti Long Islandban *a felhőszakadás nyolc óra hosszat tartott.* West Henton-ban, mely a newyorki jómódú lakosság nyaralóhelye, 50 ember tűnt el, köztük 25 gyermek. A gyermekek egy üdülőben voltak elhelyezve és az épületet egy 15 méter magas hullám ragadta magával. A kanadai Quebecből is sok halottat és nagy anyagi kárt jelentenek.

Tündöklő madár

Irta: Szomory Dezső

Régi jegyzeteim között találom azt a kis képet arról a szép karcsú sirályról fehér tollazattal s fekete bóbitával a fényben, a Balaton felett. Oda van írva a jegyzetek szélére: »Egy szép napon részletesen kidolgozandó.« Nem merném mondani, hogy ez a szép nap elérkezett a részletes kidolgozás számára. Nem olyan időket élünk, hogy bőven lehetne írni, művészi gonddal, egy madárról! Az érdemem csak annyi, hogy még volt reményem az ilyen lehetőségekben. De vajjon tudtam-e volna többet mondani, mint amit itt feljegyeztem arról a szép karcsú sirályról fehér tollazattal s fekete bóbitával a fényben? Olyan fényben két atmoszféra között, mint egy kettős tükör között, mint egy kettős tükör között a víz tükrével alatta s fölötte az égi tetőzetekkel.

— Tündöklő madár! — szól Beatrix mellettem, a hárs alatt, a tó partján, a padon. — Goethe egy verset írt volna róla! — teszi hozzá réveteg tekintetével, mely a tihanyi messzeségbe száll.

— Asszonyom, — felelem elragadtatással, — Goethe csakugyan írt egy verset egy madárról, de az a madár egy banka volt. Egy búbos banka, Hudhud nevezetű. Azonfelül nagyon ősi madár is volt, mert Salamon király madárhadához tartozott azokban a távoli időkben, mikor az izraeliták még boldogok voltak Jeruzsálem virányain.

— Nagyon érdekes, — szólt Beatrix ajkbigyesztve erre a történelmi emlékre, amelyből igazában csak az irodalmi rész érdekelte. — Magam is olvastam, sőt megtanultam kívülről Goethe versét arról a titokzatos bankáról, aki valósággal mint kerítő szerepel Salamon király és Sába királynője két bolond szíve között. Valóban elragadó és szívet szorongató vers. Általában szeretem a verseket. A költészet szeretete igazi tradíció a családomban. Ez csak azt jelenti, hogy családom mindenkor fogékony volt a szép gondolatok és nemes érzelmek iránt. Magam is költői hajlamú voltam, amíg magát nem ismertem. Egy szép vers sok mindent felejtet az emberrel. A költészet fölemelő. De ez még nem jelenti azt, hogy hatásában vigasztaló is.

— A vigasz, — feleltem, — az egy külön dolog. Szerény véleményem szerint nem is ér sokat az élet harcaiban. Semmiféle vigasz nem hozza vissza azt, ami örökre elveszett. Csak mint illúzió szolgál a sok többi illúzió között az ember élete útján a végső állomásig. Bizonyos bánatok sohasem enyhülnek, bármilyen szép szavak hullanak is reájuk és vannak sebek, melyek soha nem hegednek. Csak éppen a jó Isten ad erőt az embernek, hogy élni tudjon minden válságok ellenére, amíg üt az óra.

— Nézze csak, — szólott Beatrix, — maga nem gondol arra, hogy már alig van pénzünk, holott én még itt szeretnék maradni legalább két hétig ezen a gyönyörű vidéken Zalában. Maga átmehetne Siófokra Braun Alfonz financierhez, aki talán tudna nekünk egy jelentősebb összeget szerezni.

— Erre is sor fog kerülni, — feleltem teologikusan, — különben is csak egy óra mulva indul a hajó. Addig is engedje meg, hogy itt maga mellett a hárs alatt, drága Beatrix, a táj szépségeit élvezhessem és csodáljam a sirályt. A tündöklő madarat, ahogy mondta. Mert van itt az én számomra, ha szabad mondanom, egy külön sirály a többi sirályok között, egy külön madár a fehér tollazatával s fekete bóbitájával a tó fölött a fényben. Ez nekem olyan külön madár, mint az a hajdani banka Salamon királynak az izraeliták fénykorában, boldog Jeruzsálemben.

— No nem igaz! — szólt Beatrix érdeklődve s talán meg is remegve a szívében. — Ha úgy gondolná, hogy az a külön madár a mi két szívünk között szállna, mint a hajdani banka a goethei versben, talán nem is bánnám ebben az andalító percben. Talán meg is találnám itt családom tradícióját az örök költészet jegyében, — tette hozzá regényes ellágyulással.

— Én nem tudom, Beatrix, de figyelje csak, amint mi itt ülünk a padon a hárs alatt: ez az én külön sirályom mingyárt el fogja hagyni társait a párás messzeségben s ide fog szállni féloldalt fordulva a szárnyán, valami külön küldetésben, külön hírnökségben, külön üdvözletképpen, mingyárt ide fog szállani egész közel a parthoz, egész közel mihozzánk!

— No igazán? — kérdezte Beatrix szívszorongva.

— No nézze csak, már itt is van! — rebegtem.

— Igaz! — hebegte Beatrix.

— A régi fák lombjai előtt itt a parton, csak éppen annyi helyet tartott meg magának az izzó végtelenség sugárzásából, amennyi elég, hogy légi mutatványaihoz a tó széle egy ezüsttükör legyen, amelyben egész lénye megcsillan, mint egy másik ezüstben. Azt a merev fekete szemét, amelyről azt mondja Michelet, hogy a legélesebb látószerv ezen a világon, azt a kis okos, ravasz fekete szemét egészen közelről tűzi ránk azzal a titokzatos tekintetével, azzal a sibyllai tekintetével, melyet nem fejez ki semmi szó semmiféle nyelvben. Nézze csak ezeket a kis szúrós fekete gyöngyszemeket, ezt az egyszerre szigorú s egyszerre gyengéd tekintetet, mely elsíklik fölöttünk egyszerre barátsággal, mostohán és idegenül.

— Milyen furcsa! — szólott Beatrix olyan halk hangon, mint egy sóhaj, — milyen furcsa! — s a vállamra hajtotta a fejét. Angyali fejét, dús hajzatával zseniális szőkeségben.

— Milyen furcsa valóban, — feleltem, — milyen tündöklő madár!

— Milyen jó madár! — szólt Beatrix.

De akkor a hajóhíd felől, a hajó tülkölt, hogy indul Siófokra.

— Most mehetnék Braun Alfonz financierhez! — mondtam.

— Ráér holnap! — felelte Beatrix.

mit szól hozzá?

A STÜRMER legujabb száma „Uj templomot épitenek maguknak" cimen arról ir, hogy Bécsben olyan nagy számmal térnek át a zsidók a római katolikus vallásra, hogy nemsokára a katolikus templomokat a zsidók fogják megtölteni s nem marad más hátra, minthogy a kikeresztelkedett zsidóknak külön templomot épitsenek.

●

A CSEHSZLOVÁKIAI események következtében Karlsbadot is sulyos veszteségek érték. Miután a vendégek egyre gyérebben jelentkeznek, a gyógyhely különböző intézményei 640 alkalmazottat voltak kénytelenek elbocsátani. Egyébként a hivatalos jelentés szerint 41 százalékkal kevesebb fürdővendég jelentkezett az idén, mint az elmult évben.

●

A STÜRMER „Kistel zsidó és az ő szerencseautomatái" cimmel arról ir, hogy Lengyelországban le kellett szereltetnie az összes szerencseautomatákat, mert azok ugy voltak megkonstruálva, hogy csak a zsidó tulajdonos nyerhetett rajtuk. Az automatanagyvállalkozót egyébként letartóztatták.

●

LENINGRÁDBAN tovább terjed a terrorhullám. Néhány nappal ezelőtt ujabb politikai gyilkosságot fedeztek fel. Az egyik parkban borzalmasan megcsonkitott női holttestet találtak. A nyomozás kideritette, hogy az áldozat egy ismert szovjetagitátornő, aki összeütközésbe került a GPU-val s ugylátszik, ilyen módon végeztek vele.

●

A BÉCSI RENDŐRSÉG rendelkezésére a volt osztrák katolikus diákegyesületeket épugy, mint a katolikus Burschenschaftokat, az Egyetemi Egyesületet és egyéb német-katolikus diákalakulatokat felosztják. A „Neues Wiener Tageblatt" közlése szerint ezeknek az egyesületeknek minden tevékenységet, további szervezkedést vagy ujjáalakulást megtiltanak. Ezzel egyidejüen Albert Hoffmann komisszárius elrendelte, hogy a katolikus diákszövetségek vagyonát különböző nemzeti szocialista egyesületek céljaira forditsák.

●

AZ „ANGRIFF" beszámol arról az ünnepélyes szakmai gyülésről, amelyet a kurhesseni Baumann és Lederer cég árja alkalmazottai tartottak. Az üzemi alkalmazottak előtt Weinrich államtanácsos tartott beszédet, aki szivből jövő örömének adott kifejezést afelett, hogy a zsidó cég vagyona árja kezekbe került. Ezt az eredményt — mondotta az államtanácsos — hosszu és erős munka előzte meg.

●

CHAUTEMPS helyettes francia miniszterelnök egyik legutóbbi beszédében a következő kijelentést tette: „Az a jó ujságiró, aki minden este, mikor számot vet lelkiismeretével, azzal a tudattal teszi ezt, hogy semmi olyat le nem irt, ami árthat hazájának, vagy a béke ügyének."

●

LEGUJABB bécsi jelentések szerint Schuschnigg volt kancellárt, aki nemrégiben kötött házasságot Fugger grófnővel, Lipcsébe szállitották. Ez az elszállitás állitólag összefüggésben áll azzal a pörrel, amelyet a legközelebbi időben fognak Schuschnigg ellen lefolytatni.

Az igazságkereső gép

diadala egy gyilkossági perben

A GÉP ELITÉLT „ÁLDOZATA" BÜNTETÉSÉNEK KIÁLLÁSA UTÁN BEISMERTE, HOGY Ő VOLT A TETTES

Newyork, junius 11.

(Az Esti Kurir tudósitójától.) Évek óta kisérleteznek már Amerikában az «igazmondó géppel» és az «igazmondó szérummal». Az uj eljárások hivei szerint az igazmondó géppel, valamint a szérummal beismerő vallomásra lehet kényszeriteni a legmegátalkodottabb bünözőt is. Ezeket a találmányokat még nem alkalmazzák rendszeresen, mert az igazságszolgáltatás funkcionáriusai, valamint a közvélemény nagyrésze is élesen szemben állanak ezekkel a kisérletezésekkel és az igazmondásra késztető szérum, valamint a *«hazugsággép»* alkalmazását nem tartják célravezetőnek.

Itélet a gépvallomás alapján

Hazugsággépnek, vagy helyesebben igazságfelderitő gépnek nevezték el azt a különös szerkezetet, amelynek révén a kihallgatást végző hatósági közeg megtudja állapitani, hogy *a gyanusitott igazat mond-e, vagy pedig hazudik.* Ez a szerkezet fülhallgatókészülék, amelyet huzal köt össze egy tárcsával. Ezt a tárcsát, amely érzékeny rezgést közvetitő készüléket tartalmaz, a vádlott karjára illesztik és ezen keresztül «állapitják meg», vajjon a delikvens igazat mondott-e vagy sem.

Az igazmondó szérum viszont arra szolgál, hogy *beismerő vallomásra késztesse a konok gyanusitottat,* akin azután a hazugságggéppel állapitják meg, hogy a szérum hatott-e. Amig a szérumot eddig csak tudományos kisérletképpen alkalmazták, a hazugsággépet már néhányszor igénybe vették rejtélyes bünesetek nyomozása során. Igy például *a „hazugsággéppel" késztették beismerő vallomásra egy kegyetlen gyilkosság tetteseit is.* Ez a tiz évvel ezelőtti szenzációs bünügy most *utólag igazolta a hazugsággép hiveit, a találmány ellenzőivel szemben.*

1928-ban borzalmas kegyetlenséggel végrehajtott gyilkosság történt. Egy fiatal tengerésztiszt el akarta adni autóját és hirdetéseket jelentetett meg az ujságokban, amelyekben *autóját kinálta megvételre.* Egy hatvanhároméves asszony, Mary Eleanor *Smith* és fia, Earl *Smith* jelentkeztek a hirdetés alapján a tengerésztisztnél. Az autó vételárát megfelelőnek találták és több próbautat tettek a kocsival. Az egyik próbautról — amelyre a tengerésztiszt is elkisérte őket — *az idős asszony és fia egyedül tértek vissza.* Az autó tulajdonosa nyomtalanul eltünt.

Mrs. *Smith* és fia azt állitották, hogy *a tengerésztiszt utközben megállitotta az autót, eltávozott és nem tért többé vissza.* Ezt az átlátszó mesét azonban nem hitték el, *mindkettőjüket letartóztatták,* de *Smithné* és fia a hónapokon át tartó vizsgálat során sem törtek meg, hanem kitartottak első vallomásuk mellett, amely szerint a tengerésztiszt az országuton kiszállt az autóból és azóta nyoma veszett.

Később az országuton *emberi testrészmaradványokat* találtak, de nem tudták megállapitani, hogy ezek a tengerésztiszt holttestének maradványai-e. A vizsgálat már holtpontra jutott, amikor a vizsgálóbiró a hazugsággép alkalmazásához folyamodott. A hazugsággép meglepő eredménnyel járt: *Mary Eleanor Smith és fia a hazugsággép első alkalmazásakor részletes beismerő vallomást tettek és bevallották, hogy ők gyilkolták meg a tengerésztisztet.* Beismerő vallomásuk szerint a tengerésztisztet a próbakocsizás alkalmával *Earl Smith kalapáccsal leütötte,* majd pedig a holttestet az anya és fia földarabolták és egy részét, valamint az egyenruhát elégették. A holttest el nem égetett részeit az országuton elszórták.

A beismerő vallomás alapján Mary Eleanor *Smithet nyolcévi fegyházbüntetésre, fiát pedig életfogytiglani fegyházbüntetésre itélték.*

Az öregasszony nyilatkozata

A per körül nagy viták voltak, mert a hazugsággép ellenfelei azt állitották, hogy a vádlott asszony és fia *félelmükben tettek beismerő vallomást,* mert azt hitték, hogy az előttük ismeretlen gép tulajdonképen *kinzóeszköz.* Azt hangoztatták, hogy a beismerő vallomásnak nem szabad hitelt adni és a megfélemlitéssel kivett vallomás alapján nem lehet elitélni a két vádlottat, akik eddig konokul tagadták a terhükre rótt bünselekmény elkövetését.

Az itéletet azonban nem változtatták meg és *Smithné asszony kitöltötte nyolcévi fegyházbüntetését, fia pedig ugyancsak vezekel szörnyü bünéért.* Az öregasszony most kiszabadult a fegyházból és nyilatkozatot tett a gyilkosságra vonatkozólag. *Ez a nyilatkozat a hazugsággép hiveit igazolja,* amennyiben az asszony kijelentette, *igazat mondott beismerő vallomásában: valóban fia gyilkolta meg a tengerésztisztet, akinek holttestét ketten darabolták fel és égették el.* Elmondotta az asszony, hogy a hazugsággép alkalmazásakor semmiféle fájdalmat nem érzett, ellenben *olyan zavarba jött, amikor hallgatókészülékkel ellenőrizték karján vallomása őszinteségét, hogy elvesztette önuralmát és beismerő vallomást tett.* Ugyanezek az okok késztették beismerő vallomásra fiát is.

A közvélemény most érdeklődéssel várja, hogy ez a siker megnyitja-e az utat a hazugsággép rendszeres használata felé az igazságkeresés munkájában.

Utazási ügyben forduljon az Esti Kurir Utazási Osztályához Mindent elintéz Ön helyett!

A NAP az ÉLET és az EGÉSZSÉG FORRASA

A magyar könyvnap legfontosabb könyve öreg és fiatal, egészséges és beteg, valamint mindazok számára, kik az életet és a természetet szeretik.

Most jelent meg!

A NAPFÜRDŐZÉS ÉS A NAPFÉNY GYÓGYHATÁSA

Akarja életét meghosszabbitani?
Akar Ön valóban egészséges lenni?
Ha igen, ugy napfürdőzzön!

Előbb azonban vásárolja meg dr. Bucsányi Gyula egészségügyi tanácsos e most megjelent nagyszerü művét!

A tartalomjegyzékből: A napfény csodálatos gyógyhatása — A napfény és a betegségek — A napfény hatása az emberi szervezetre — Hogyan napfürdőzzünk — Óvatosság a napfürdőzésnél — Miért napfürdőzzék az egészséges ember? — Minek tulajdonithatjuk a napfény gyógyhatását — A csecsemő nap- és légfürdője — A gyermekek napfürdője — A napfürdő a tüdőbajoknál, a rheumatikus bántalmaknál, érelmeszesedésnél, szivbántalmaknál, szembajoknál, gyomorbajoknál, női bajoknál, bőrbajoknál, vesebajoknál — A strandolás — A légfürdőzés — Az emberi test egészségesebb, szebb és ellentállóbb lesz a napfürdőzés által.

Ára csak P 2.60.

Kapható: Az ESTI KURIR KÖNYVESBOLTJÁBAN, Budapest, V., Vilmos császár-ut 34.

A spirálhengeres hajó

Két pécsi fiatalember nagyjelentőségü találmánya

Pécs, junius 11.

(Az Esti Kurir pécsi tudósitójától.) Egyik pécsi szerény magánházból indul világkörüli utjára két pécsi fiatalember világszenzációt jelentő találmánya, amely forradalmi ujitást jelent a hajózás terén. Ennek a lelkes két pécsi feltalálónak uj találmánya

legyőzi a tengerek mérhetetlen távolságát, közelebb hozza a világrészeket egymáshoz és felére, negyedére csökkenti a tengerek, folyók hajóinak menetidejét.

Igazi magyar feltaláló sors jutott osztályrészül nekik. Itthon csak a szabadalmaztatásig jutottak, meg nem értéssel, közönnyel küzködnek, *mig külföldön már hire van találmányuknak és komoly vételi ajánlatot kaptak.*

Két pécsi magántisztviselő, *Kalmár* Péter és *Dani* János nagyfontosságu találmánnyal lepték meg a hajózási köröket. A «spirálhengeres» hajó, amelyet ez a két fiatalember feltalált, a *jelenleginél kevesebb hajtóerővel aránytalanul nagyobb sebességet ér el.* A *«spirálhajó»* lényegéről *Dani* János a következőket mondotta:

— Három évvel ezelőtt ötlött fel bennünk az a gondolat, hogy miképpen lehetne *kevés lóerővel aránytalanul nagyobb sebességet elérni.* Hiszen a lóerő számának emelkedésével arányban növekszik a gép terjedelme és sulya. E téren pedig már elértük az elérhetőt. A mai közlekedési eszközök terén a hajó részesül a legmostohább bánásmódban, csak akkor vesszük igénybe, ha már más nincs. Tengerentuli repülőgép és léghajójáratok közlekednek ma és ezek pedig

lassan kiszoritják a hajózást a személyforgalomból.

Valami hatodik érzék sugta nekünk, hogy van, kell, hogy legyen valami megoldás, amellyel megvalósithatjuk a *«kis lóerő, nagy sebesség»* elvét.

Háromévi kisérletezés, tervezés után megszületett a spirálhajó, amely eddig még el nem ért sebességgel halad.

— A spirálhajó lényege — folytatja —, hogy *a hajót nem propellerrel, hanem spirálhengerrel hajtjuk, olymódon, hogy a hajótest 35 százaléka nem siklik, hanem a spirálhengerek révén gördül a vizen.* Hogy némi összehasonlitást nyujtsak a világ legnagyobb, leggyorsabb hajója 70—76 kilométer sebességgel halad óránként, mig a mi megoldásunkkal

a lóerő felére való csökkentésével a spirálhenger 60 fordulatszámánál 86 kilométerre növelhető egy 150 méter hosszu hajó órasebessége.

Egy *Queen Mary* nagyságu hajó jelenlegi lóerőszám mellett 120-as fordulat mellett *150 kilométer sebességet érne el.*

Most *Kalmár* Péter veszi át a szót.

— A napokban mutattuk be meghivott szakértők előtt a pécsi strandfürdőben 75 centiméter hosszu vasból készült modellünket, amelyet rugósmotor hajtott.

A vasesőnak hitelesitett mérés szerint 216 kilométeres sebességgel haladt óránként.

Kisérletünket a Balatonon is folytattuk és ugyanilyen eredményeket értünk el. *Nagyobb hajóval is hasonló kisérleteket folytattunk és ezen kisérletek is igazolták számitásainkat.* Szabadalmunkat 2944—938. szám alatt jelentettük be néhány héttel ezelőtt és már is külföldi érdeklődés érkezett hozzánk. *A német szabadalmakat értékesitő hivatal felszólitott, hogy küldjük be tervrajzaink másolatát és modellünket, hogy a kisérleteket folytathassák,* illetve ellenőrizzék, mert a szabadalmat mielőbb értékesiteni akarják.

Szavai igazolásául megmutatja a pecsétes levelet, amely világhirnév felé viszi két szegény ismeretlen magyar feltaláló nevét.

UJSÁGIRÓNAP

Az *Ujságirónap* előkelő irókból és művészekből való rendezőbizottsága pénteken megalakult és elhatározta, hogy *az idei Ujságirónapot julius 9-én rendezi az Angol Parkban.* Az Ujságirónap a nyári Budapest eseményének ezidén is *kiemelkedő* része lesz a *Rádió* immár hagyományossá vált nagy hangversenye, amelynek során a *Rádió* kedvencei megjelennek a nagyközönség előtt. A második nagy hangverseny és kabaré keretében a „jövő slágerei" szerepelnek.

S. O. S.

Egy *Paulay* Ede-utcai bérház hatalmas udvarára ma reggel sorsüldözött család szegényes, kevés butorát rakták ki. *W. E.-nét* kilakoltatták, mert nem tudta albérleti szobájának lakbérét kifizetni. A szerencsétlen idős nő férje, nem is olyan régen még nagytekintélyü budapesti nagykereskedő, esztendők óta sulyos betegen a pesti kórházak lakója s *az asszony minden támogatás nélkül, régebbi értékeinek eladogatásából élt.* Most azonban már minden elfogyott, a régi, tisztes kereskedői mult emlékeit jórészt a családfő betegsége emésztette fel s most már nem bizhatik másban, mint az emberek részvétében...

— **Felavatták a Kozmetikus Üdülő Otthont.** A Budapesti Kozmetikusok Ipartestülete a *Gáog* Erzsébet ipartestületi elnök által adományozott telken, Balatonzamárdiban több mint 40.000 pengő költséggel Üdülő Otthont létesitett, amelyet a minap avattak fel. Gáog Erzsébet ipartestületi elnök mondotta a házavató beszédet, majd *Tranger* Jenő ipartestületi alelnök beszéde kiséretében Gáog Erzsébet ipartestületi elnök olajportréját leplezték le. Dr. *Boros* András ipartestületi főjegyző ismertette a Kozmetikus Üdülő Otthon felépitésének történetét. A sikerült ünnepséget diszebéd követte.

— **A női betegségek gyógykezelésében** a természetes «Ferenc József» keserüvizet gyakran alkalmazzák, mert reggel éhgyomorra egy pohárral könnyen bevehető, rendkivül enyhe hashajtó hatása pedig gyorsan és minden kellemetlenség nélkül jelentkezik. Kérdezze meg orvosát.

— **Az Entertaining English Circle** vasárnap délután 5 órakor összejövetelt tart a Modern-kávéház különtermében. Vendégeket szivesen látnak.

Nem csak hanem mato.

DÉCSI-MOZI IS!

Kishirdetések

Kishirdetés ára milliméntersoronk ut 40 fillér, a legkisebb hirdetés 10 mm, ára 4 P. Állásközvetítés 2 P. — Kishirdetést d. e. 11-ig veszünk fel.

Gyapju uszó férfi nadrágok
nagy választékban
Székely Jenő
Petőfi Sándor-utca 9

„MARS"
GYERMEKKOCSIK
megbizhatók, olcsók.
ANDRÁSSY-UT 36
Párisival szemben

Diáknyaralás az olasz RIVIERÁN
Bordigherában. Istituto Fiorenza elsőrangu internátus nyári üdülője 8—22 évesig, havi P 180.— pausál-áron. Oda- és visszautazás kisérettel. Prospektus: Hámor Ernő, Budapest, IV., Sütő-utca 2. sz. Telefon: 38-70-60 (délután).

MÁRKÁS
JÉGSZEKRÉNYEK
MINDEN MÉRETBEN
ELEKTROMOS
GÉPIHŰTŐK
EGYESÜLT GÉP- ÉS FÉMÁRUGYÁRAK R.-T. Gyár: VI., Lőportár-utca 9—11. Lerakat: IV., Károly király-ut 20. Telefon: 2-923-24.

Asthmások! Cukorbetegek!
Rózsadombi
Gyógyintézet
Belgyógyászati diétás klimatikus
Szanatórium
II., Alsótörökvész-ut 4.
11-es autobusz. Tel. 152-998

KOMBINÁLT SZOBA 297.-
7 DARABBÓL, UJ P
BUTORMAGAZIN
MÁRIA-UTCA 46-48

Főuri hagyatékból
6 szoba teljes berendezése: BUTOROK, PERZSASZŐNYEGEK, FESTMÉNYEK, EZÜSTÖK, FÜGGÖNYÖK PORCELLÁNOK ÉS BRONZOK
igen olcsón eladók. Eladás kizárólag vasárnap 9—2-ig és hétfőn 9—6-ig. Vécsey-utca 3. III. 5. Lift.

NEONBERENDEZÉSEK CÉGTÁBLÁK, REKLÁMOK
MÉRSÉKELT ÁRAK
„Favorit"
REKLÁM- ÉS CÉGTÁBLAFESTŐ
Telefon: 117-972

Kormos
plafont, tapetát, festett falat évtizede tisztit
Renova
V., SAS-UTCA 29. TEL.: 119—188

Üdüljön Zugligetben
gyönyörű kertes villában. Elsőrendű ort. kóser ellátás, autobusz és villamos közelében (Szarvasnál) Árnyas-ut 10. Tel.: 164—838.

SZOBÁK
azonnal kiadók. 1, 2, 3, esetleg 4 komfortos, tiszta, uri helyen. Külföldi vagy vidéki uri családok, kik hosszabb ideig Budapesten tartózkodnak, kellemes otthont találnak, esetleg ellátással. Lónyay-u. 20. III. 3.

930 m. FALLÓSKUTI
gyermek- és felnőttüdülő vérszegény, ideges. Basedowra hajlóknak. Hizó- és napkura, modern pedagógia. U. p. Nagybátony. Szivességből 3—6-ig: dr. Sik, Terézkörut 30.

TÜKRÖT csak első kézből vásároljon
Tükör- és Üvegház, Népszinház-u. 33. Telefon: 338—613. Használt belga tükrök félárban. Mindennemű használt táblaüvegek, tükrök vétele.

MATEINE Király u. 16 CIANOZ 116-138

Dr. Földes Zsigmondné svábhegyi Subalpin gyermeküdülője
a Svábhegy legszebb, legmagasabb pontján. Mátyás király-ut 8. Telefon: 165—472.

BALATONLELLÉN Univers Leány-Urinőotthonokban (családoknak is) heti penzió díj 22, főszezonban 28 pengő. Tanulóknak kedvezmény. Értesítés Teréz-körut 18. III. 1. 14-25-70.

POLGÁRI ÉS ELEMIISKOLAI FIU- ÉS LEÁNYNÖVENDÉKEK HAVI 60 PENGŐÉRT VALLÁSKÜLÖNBSÉG NÉLKÜL FELVÉTETNEK gyönyörű hegyvidéken lévő szentendrei REF. INTERNÁTUSOKBA. Nyaraltatás, előkészités. Prospektust küld az igazgatóság.

Jégszekrények 10.— P-től
Wiesel, Vilmos csász.-ut 52.

ÖTFOGÁSOS
finom házikoszt, nagymenű P 1.—, kismenű —.80 fillér. Házhoz is szállitok (diétás is). V., Sas-utca 4. I. em. 3. Telefon: 381—153.

CSÓBUTOROK, KERTIBUTOROK
récamier, vendégágyak, gyermekkocsik, legolcsóbban Hikker-gyárból. Dohány-utca 22, Holló-utca 3. Javitások. 142—412.

RONGYAIBÓL
szőnyeget, takarót készit — cserél szövőüzem, Margit-körut 48. és Harminckettesek-tere 4. T.: 152-372.

LEITZ-LEICA
tartozékokat és teleobjektiveket vennék, lehetőleg használtat. Leveleket Kerkápoly névre, V., Pannónia-utca 1. alá kérek.

PÉNZSZEKRÉNY
kitűnő állapotban eladó. V., Szt. István-krt 17. II. 9. Tel.: 120-573.

Kitűnő leszármazásu, 8 hetes
drótszőrü foxterrier
kölykök eladók, használati vagy műtárgyakra stb. elcserélhetők. I., Alkotás-u. 35. földszint 4.

Inkasszóra is megbizható szorgalmas
ügynököt
pestvidéki körzetre malom-képviselet keres. „Lisztes" jeligére kiadó továbbit.

Apponyi-térre néző
UTCAI SZOBA
telefon- és fürdőszoba-használattal kiadó. IV., Petőfi Sándor-utca 2. IV. em. 4. Liit dijtalan.

Tejipari vállalatoknál, tejgazdaságoknál jól bevezetett, némi garanciával rendelkező
eladót keresünk.
Részletes ajánlatot „Megélhetés" jeligére a kiadóba kérünk.

Dr. Sebestyén
Mátyásföldi gyermeküdülője
megnyilt. Előjegyzés 4—5. Visegrádi-u. 14. Telefon: 116—140.

S. O. S.
Ezuton kér munkát egy családapa, volt fürdőmester, erős, egészséges, megbizható, bármily munkát szivesen vállal, házmesterséget is. Szabó Lajos, Pongrácz-ut 7. sz. Hargitai 4e.

Minden család részére fontos könyv
A GYERMEK
szervezete, életműködései, táplálása, gondozása, gyakori betegségei, ápolása
Irta: Dr. Orosz Dezső Ára P 4.-
Kapható az Esti Kurir kiadóhivatalában, V., Vilmos császár-ut 34. sz.

Teleki Pál gróf kultuszminiszter Fedák Sárival és Harsányi Zsolttal beszélget a könyvnapon.

A hétéves Kurucz Gyula kiállit a szegedi Tárlaton

Szeged, junius 10.

(Az Esti Kurir tudósitójától.) A *Szegedi Képzőművészeti Egyesület* legutóbbi tárlatán nagy feltünést keltett az a festmény, amely a katalógus szerint ifj. *Kurucz* Gyula szegedi festőművész alkotása. A magyar képzőművészet történetében ez a név eddig még nem szerepelt. A «művészt» senki sem ismeri és csak hosszas kérdezősködés után lehetett megállapitani, hogy a *Falu vége* cimü akvarell kép alkotója *most mult hét esztendős, a felsővárosi elemi iskola második osztályának növendéke* — dr. *Répássy Kurucz* Ernő festőművész kisfia.

A kisfiu képét a tárlat birálói postán kapták, fogalmuk sem volt természetesen, hogy annak alkotója második elemista és jellemző például, hogy a *négyszáz beküldött pályamü közül kétszázötvenkettőt visszautasitottak*, a *Falu végét* azonban kiállitásra alkalmasnak találták.

A nagy művészi tehetséget eláruló kisfiu édesapja, dr. *Répássy Kurucz* Ernő, ügyvéd volt a *Dunántulon*, de a felszaporodott kamarai hátralék miatt felfüggesztették tagságát és igy most *nem folytathatja praxisát*. Kis, kétszobás lakásban lakik a *Felsőtiszapart* egyik bérházában feleségével és három gyermekével. Az apa szines, hangulatos képein kivül már a kisfiu képei is ott függnek a falon.

Ha az apa és a gyerek nem bizonygatnák együttesen, alig lehetne hinni, hogy a képeket egy elemista festette. A kisfiu, mint ahogy az apa elmondja, négyéves korában már irt, olvasott, öt-

Ifj. Kurucz Gyula, a hétéves festőművész.

éves volt, amikor ceruzarajzaival már csodálatba ejtett mindenkit a messze környéken, *hétéves korában pedig már pompásan bánt az ecsettel.*

— A legnagyobb baj az — panaszolja az apa —, hogy *nem tudom előteremteni a gyermek tanittatásához szükséges összegeket. Szeged* város száznegyvenezer lakója közül senki sem volt hajlandó segiteni, egyedül a szegedi zsidó hitközség utalt ki segélyt nekem, a keresztény embernek a gyerek téli ruhájának előteremtésére. Mert bizony fütetlen szobában dideregtük [illegible] a telet, *a gyerekeknek nem volt karácsonyfájuk* ...

— **A magpiac.** A Magyar Magtenyésztési Rt. Budapest-Monor heti jelentése: A magpiacon az elmultévi termésü cikkekben forgalom már alig van. Az érdeklődés most már teljes mértékben az ujtermésü magvak felé fordul és elsősorban biborheremag iránt. E cikkben az utolsó napokban nagyobb mennyiségekre jöttek létre előrevásárlások 50 pengős állomásos árszinvonal körül. Ujtermésü szöszös bükkönyben az üzlet még nem indult meg; egyelőre 40—42 pengő a taxációs ára. Az uj repce irányzata tartott, 28 pengőre értékelhető budapesti paritásban. Az ujtermésü mák változatlan. Hivatalos nyersáruárak per 10 kg ab állomás: Fehér köles 15.50—17.50, vörös köles 13.50—14.50, nagy tökmag 29—31, kis tökmag 24.50—25.25, kék mák 150—155, Viktória-borsó 17—18, expresszborsó 19—21, muharmag 18-

Uj élet, uj egészség költözik tagjaiba, szervezete megujhódik, megszokott táplálkozását nyerskosztra élénkiti!
Nyerskoszt, a nyers diéta mint természetes gyógytényező
Irta: Buesányi Gyula dr. főorvos, eü. főtanácsos A tartalomjegyzékből: A nyerskoszt lényege — A vér megromlása helytelen táplálkozás folytán — A nyersdiéta tudományos kritikája — Milyen táplálékok használhatók a nyersdiétánál — Gyümölcskurák — Nyerskosztreceptek (teljes szakácskönyv) stb., stb. Ára 3 pengő. Kapható az ESTI KURIR KÖNYVESBOLTJÁBAN Budapest, V., Vilmos császár-ut 34. sz.

Kishirdetések

Kishirdetés ára milliméntersoronként 40 fillér, a legkisebb hirdetés 10 mm, ára 4 P. Állásközvetítés 2 P. — Kishirdetést d. e. 11-ig veszünk fel.

CSILLÁR * RÁDIO
Gramofon * Petróleumfőző
legolcsóbban
legnagyobb választékban
REICH MIKLÓS
cégnél, BUDAPEST, VI., VILMOS CSÁSZÁR-UT 45
Nagymező-utca sarok

Dr. FARAGÓÉK gyermeküdülője
a gödöllői dombvidék (Kerepes) magaslati klimáját, árnyas parkot, saját uszómedencét, tenniszpályát, német felügyeletet, állandó gyermekorvost, hires kosztot nyujt juniustól havi 120 P + 13% ért. Felvilágositás: dr. Faragóék, Budapest, IX., Ráday-u. 41. Telefon: 186—206.

ÖRÖK-LAKÁSOK
Belvárosban, Veres Pálné-utca 31. alatt, elsőrendü kivitelü, legnagyobb adómentességü, közp. fütés és melegviz-szolgáltatással ellátott egyszobás hallos és háromszobás hallos, a Szerb-utcából nyiló Fejér György-utcában már kész és azonnal beköltözhető 1 darab egyszobás hallos és 1 darab kétszobás hallos, Horthy Miklós-ut 83. alatt 1 darab egyszobás hallos öröklakás leköthető: MIKLE KÁROLY épitészmérnöknél, IV., Sörház-utca 4. Telefon: 188-260.

POÉTA PENZIÓ a Rózsadombon
Budapest, II., Ady Endre-utca 22. sz. Tel. 153-277. Uj modern berendezés, folyóvizes szobák, fürdőszobák. Kitünő, egyéni ellátás (diéta). Árnyas angol kert lugasokkal, napozókkal. Csendes uri magánház.

CUKORKAÜZEM
és üzlethelyiség, amely 25 éve müködik, november elsejére kiadó. Baross-utca 112. Házfelügyelőnél.

AUTÓBA, CSÓNAKBA
„BALILLA 2" rádiókoffer
35 db alkatrésze) P 30.—
Kérjen sematikus rajzismertetést
Belgráder üzletekben
Ráday utca 11 József-körut 34

VILLA
Olaszfasornál, 30 éves, adóm., 4 szobás, hallos, házmesterlakással, 34.000-ért eladó, 15.000-rel átvehető, többi lakbértörlesztésre. Telefon: 139—683.

Kertészt felveszek
svábhegyi villámba fizetéssel, lakás, fütés, világitással. Csakis elsőrangu szakemberek jelentkezzenek, jó bizonyitványokkal. Irásbeli ajánlatok „Megbizható diszkertész" jeligére BLAU HIRDETŐ IRODÁBA, Eötvös-utca 28.

Dr. Nemesné
gyermek- és diáküdülője
SIÓFOKON a fenyvesben. Juniusban nyilik. Orvosi felügyelet. Mérsékelt árak. Felvétel Népszinházutca 24. Telefon: 143—871.

Hüvösvölgy legszebb kilátásu helyén, villamosmegállónál, luxusvillában
ELEGÁNS SZOBA
óriási terrasszal, — melegviz — két személynek kiadó, ellátással is. Telefon 16-57-33. Délután 5-ig.

Müvelődő föld legszebb részén
300 öles saroktelek
(közmüves) haláleset miatt olcsón eladó. Érdeklődni 3—5 óra között XIV., Pétervárad-utca 8. alatt lehet. (Előljáróság mellett.)

Angolt tanit
Londonban élt úrilány, nagy gyakorlattal. Társalgó órák. Különóra egy pengő. Telefon: 290—168.

Kis
UDVARI SZOBA
különbejárattal, téregmentes, bútorozva, fürdőszobahasználattal elsejére kiadó. Nagymező-u. 45. I. 2.

„DOLGOZTASS, HOGY DOLGOZHASS"
Törv. védett cégnyomásos tömbök, ahol a rendelő címe mellett annak a történelmi személynek vagy kiváló államférfiunak az arcképe is látható, akinek a nevét az ut vagy utca viseli. Például:

Rákóczi-ut 70

Andrássy-ut 21

Kossuth Lajos-utca 1

gr. Tisza István-utca 5

Készit specializálás folytán rend. kivül olcsón a Belvárosi nyomda,

DEÁK-TÉRNÉL SÜTŐ-UTCA 2. SZ.
TELEFON 18-13-25

Bank- und Handelskorrespondenz lehrt
Reichsdeutscher zu günstigen Bedingungen. Angebote unter „Auch Konversation" an die Administration.

Hadirokkantak
HÖLGYEK ÉS URAK! Előkelő lapokban állandóan reklámozott, nagysikerü hadifogoly-könyv II. kiadásának eladására 33 százalékos részesedéssel jelentkezhetnek 2—4-ig. Kálmán-utca 24. I. 4.

Lelki betegségek
keletkezése és gyógyitása. Irta dr. Gartner Pál, budapesti idegorvos
176 oldalas vaskos munka. Első oldalától az utolsóig legérdekfeszitőbb olvasmány
Ára füzve P 3.90. Kapható az Esti Kurir kiadóhivatalában, Budapest, V. Vilmos császár-ut 34 szám

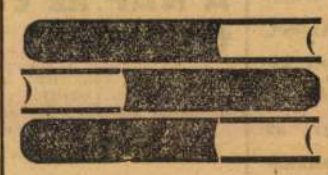

ÜZENET AZ ANYÁKNAK
ELSŐ KÖTET: KISGYERMEKKOR
MÁSODIK KÖTET: ÓVODÁSKOR ÉS AZ ELSŐ ISKOLAÉVEK
HARMADIK KÖTET: SERDÜLŐKOR ÉS AZ ÉRETTSÉG KORA
ÁRA KÖTETENKÉNT 2.60
Kapható az ESTI KURIR kiadóhivatalában, Budapest, V., Vilmos császár-ut 34. szám. — Telefon: 12-54-05.

Termita

Évezredek előtti dráma: Pók és óriás fatetű élet-halál harca

A már évek óta Rhönrad (görkerék) néven ismert német sporteszközt feltaláló-ja, F. Schulze, odatökéletesítette, hogy nemcsak a szárazföldi, hanem a vizi-tornára is felhasználható

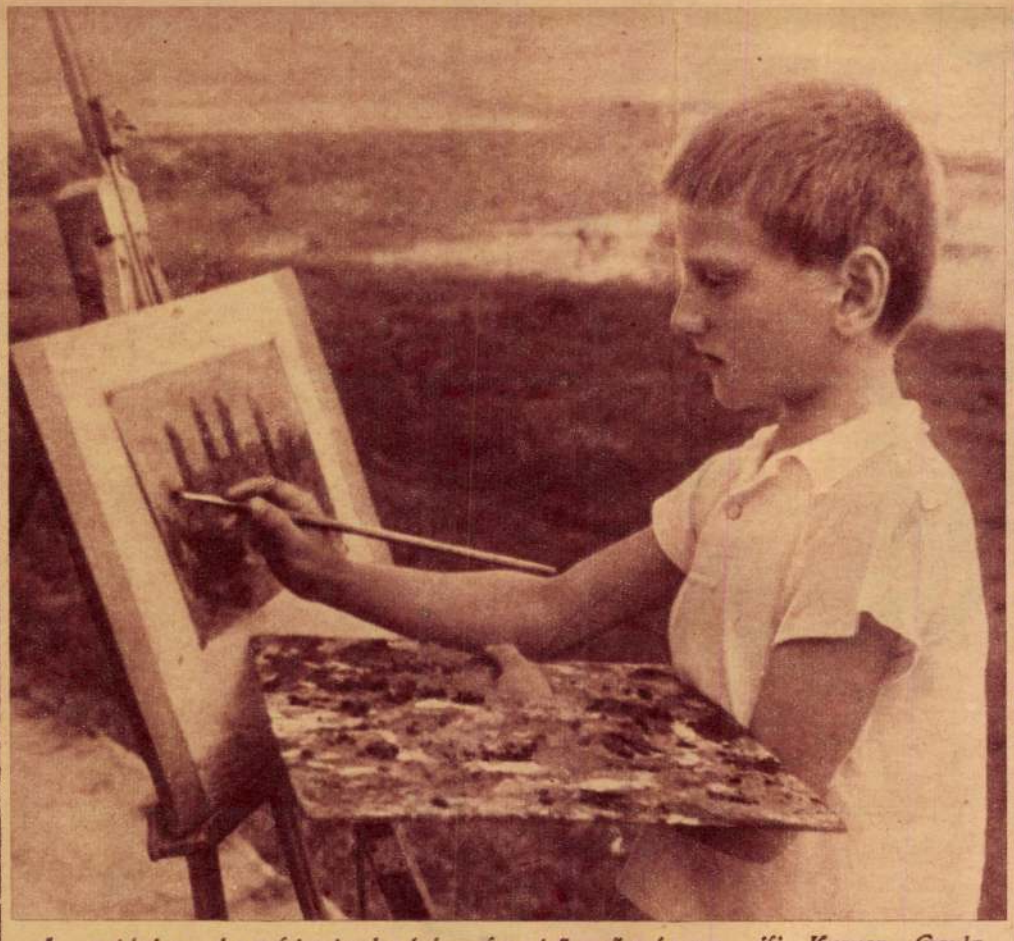

A világ legfiatalabb festőművésze ifj. Kutucz Gyula 7 és féléves kis magyar, akinek több munkája keltett most igen nagy feltűnést a Délmagyarországi Képzőművészeti Kiállításon

90

Kurucz Imre: Torzó

zájárul azonban az ismeretek kiegészítéséhez. gigviszi az olvasót Wajda életpályáján. Tanúi etünk a lengyel iskola 1957–58-as kibontakoának, majd válságának és együtt izgulhatunk a ntézis kísérleteinek. Bikácsy, akinek színes írát megszoktuk a Filmkultúrában, valamivel elrad Nemeskürty könnyed stílusától. Úgy érezk, hogy a könyv nagy értékei mellett túlságosan szódikusan közelít egy-egy témához. A sok idétet csökkentve néhány frappáns, a lényeget öszfoglaló elemzés világosabbá, gördülékenyebbé ette volna a művet, segíthette volna az olvasó nkáját. A könyv kétségkívül legsikerültebb fezete a Tájkép csata után. Ahol azonban ma-

Wajda is bizonytalanabb, pl. A paradicsom pui vagy a Légyfogó esetében, az elemzés is lványabb. A könyv szerzője képességeihez kést túl szerényen bánt anyagával, igyekezett gmaradni a kritikai vélemények hátterében. éles filmtörténeti ismeretanyagáról azonban kétgkívül meggyőződhetünk, amikor Wajdát Bu-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 138-063, 337-748, 340-728

1977
1
Alföld

Kurucz Imre
1021

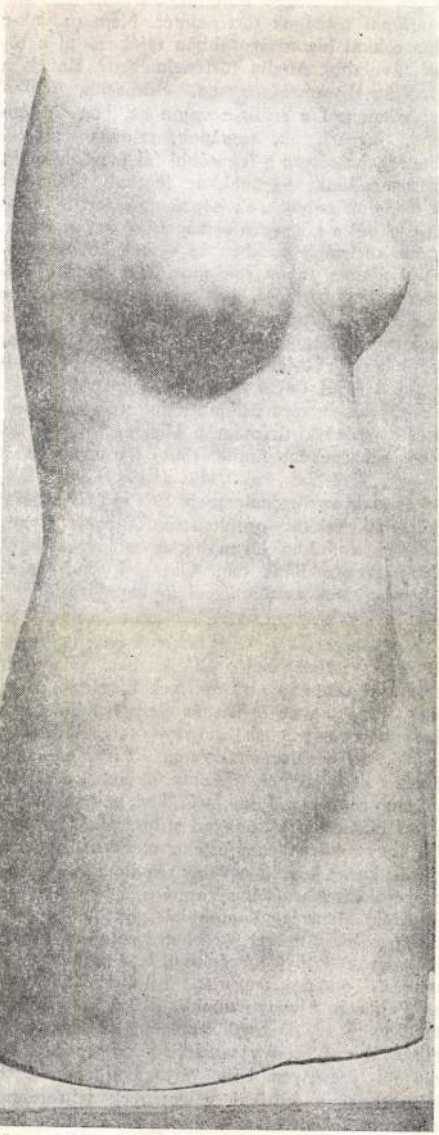

Kurucz Imre: Torzó

milye
önyve
ırópa
lmese
ol szó
ünket,
t-eur
ajon s
nk t
eferálásnak természetesen, elismerjük, reális
kai vannak. De reális-e vajon az, hogy a len-
velek, jugoszlávok, románok, szlovákok törté-
elméről, beleértve a legutóbbi fél évszázadot is,
eveset tudunk, ugyanakkor legtöbb filmet és
ok irodalmi művet, sok képzőművészeti alkotást
op ezekből a környező országokból importálunk,
gtöbb turistánk ezekben az országokban fordul
eg. Érdemes lenne sok mozinézőt megkérdez-
arról, hogy tudja-e, milyen szerepet töltött be
az Armija Krajowa (Honi Hadsereg), melynek
agikus sorsú tagjai voltak a Csatorna egérutat
ereső hősei és Maciek a Hamu és gyémánt hő-
, aki a fejjel lefelé lógó, nyikorgó pléh-Krisz-
ısz közelében szemétdombra juttatott életét si-
ıtta. Wyspiański drámája, a Menyegző így érthe-
tlen zuhatagként ömlik ránk bármennyire is
ınnak ráérzéseink, sok közös vonás lévén a len-
yel és magyar történelemben. E film befogadását
ikácsynál sokkal problematikusabbnak látjuk.
edig ez a dráma olyan becses a lengyeleknél,
ınt nálunk a Bánk bán. Oktatási rendszerünk
zakembereinek ezeken is el kellene gondolkod-
iok.

ikácsy Gergely könyve a hiányok teljes pótlásá-
ı természetesen nem vállalkozhat, jelentősen
ozzájárul azonban az ismeretek kiegészítéséhez.
égigviszi az olvasót Wajda életpályáján. Tanúi
hetünk a lengyel iskola 1957–58-as kibontako-
ásának, majd válságának és együtt izgulhatunk a
zintézis kísérleteinek. Bikácsy, akinek színes írá-
ıit megszoktuk a Filmkultúrában, valamivel el-
ıarad Nemeskürty könnyed stílusától. Úgy érez-
ük, hogy a könyv nagy értékei mellett túlságosan
ıpszódikusan közelít egy-egy témához. A sok idé-
etet csökkentve néhány frappáns, a lényeget ösz-
zefoglaló elemzés világosabbá, gördülékenyebbé
hette volna a művet, segíthette volna az olvasó
ıunkáját. A könyv kétségkívül legsikerültebb fe-
zete a Tájkép csata után. Ahol azonban ma-
a Wajda is bizonytalanabb, pl. A paradicsom
apui vagy a Légyfogó esetében, az elemzés is
alványabb. A könyv szerzője képességeihez ké-
est túl szerényen bánt anyagával, igyekezett
ıegmaradni a kritikai vélemények hátterében.
zéles filmtörténeti ismeretanyagáról azonban két-
égkívül meggyőződhetünk, amikor Wajdát Bu-

Kurucz Imre, amatőr képzőművész

Megnyílt Tatán a X. országos amatőr képzőművészeti kiállítás.

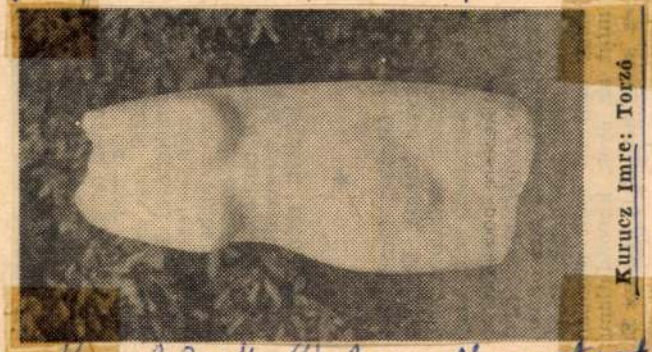

Kurucz Imre: Torzó

Gombkötő Gábor: Mese tart az amatőr képző-művészet?
Dolgozók Lapja, 1978. júl. 6.

Kurucz Imre
"Torzó"

Bak Imre: Képzőművészeti amatőrmozgalom 1948.

Népművelés, 1948. 8. 35. old.

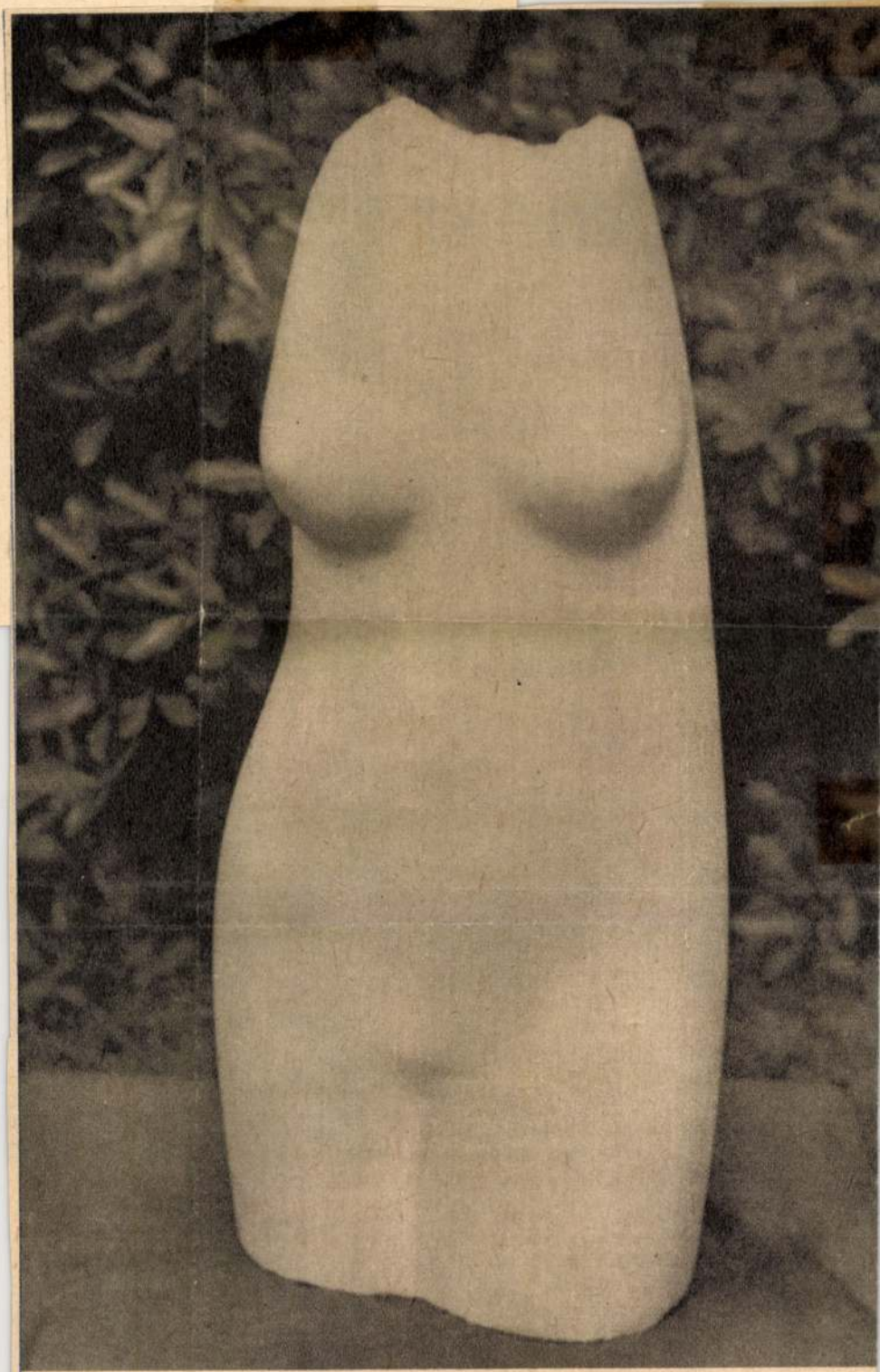

Kurucz Imre: Torzó

Nem értjük egymá

Valami kommunikációs
tem végig az országos színjá
lon Kazincbarcikán. Minth
nénk igazán egymást. A sza
tok vesztették el konkrét
vagy vevőkészülékünk fogja
nul az információkat, nem t
teni. Bár azt hiszem, nem a r
kalmatlanná a közlésre, inká
lünk kevésbé oda másokra, r
szünk igazán megérteni őket.
adásokon, sem az őket köv
rán.

Az előadások esetében bonyolultabb a helyzet, mert azok nem mindig tükrözik pontosan a csoport szándékait. A szakmai felkészültség hiányai, a részleges megvalósítás, a színpadi hatáselemek helytelen használata sokszor merőben más eredményeket hoz, mint amelyet az együttes akart. Ők meg vannak győződve róla, hogy játékuk, mondjuk, a kispolgáriság ellen perel, a nézők pedig azt állítják, hogy unalmas polgári életképet láttak. Nyilvánvaló, a rendező nehezen hiszi el, hogy végül is az történik meg, amit a közönség érzékel, nem az, amit ő elgondolt. Akkor meg különösen nehezen hiszi, ha a nézők véleménye megoszlik, az egyik homlokegyenest mást tapasztalt, mint a másik.

Hagyományos színházi előadáson ez ritkán derül ki, hiszen mindenki tapsol, legfeljebb ki ezért, ki azért. S utána sem ülnek össze, hogy órákig elemezzék a látottakat. Kazinbcbarcikán ezt tették a csoportok, vezetőik és a zsüri – mindennap délelőtt kilenctől egy óráig. Az előadásokra sem úgy ültek be, hogy befogadásra nyitottan várták az élményt, hanem hogy megnézzék, mit tud a másik, milyen szakmai hibákat követ el stb. Van még egy különbségük a fesztiválon nézett

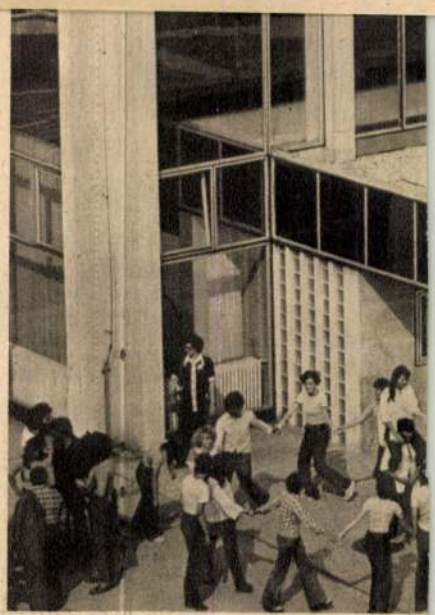

A fesztiválközpont

Tabarin: Megóvott szüzesség (a sze

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726

BÉKÉS MEGYEI NÉPÚJSÁG
1978 NOV 26

Kurucz János
1021

NÉPÚJSÁG

Kurucz János: Id. Szabó István

NÉPÚ

SZULOF

Barátsággal, jó szóval

Magyarok, nemzetiségiek Batto

Legújabbkori történelmünkben az első felszabadult település megjegyzéssel szerepel Battonya. A kutatások szerint e határ menti nagyközség neve már 1446-ban Bathonya néven előfordult, oklevelekben. A XVIII. század első éveiben fejlődik ismét a település, 1780 körül a románok, szerbek, majd az ország más vidékeiről magyarok telepedtek meg. Bizonyos azonban, hogy már korábban is nemzetiségi falu volt Battonya.

kenyeret a községnek évszázadokon át a föld adta. Nehéz körülmények között gazdálkodtak az itteni emberek. A mezőgazdaság szocialista átszervezésével, az ipar megjelenésével változott a helyzet. A település napjainkban csaknem egymilliárdnyi mezőgazdasági árut, ipari terméket ad a fogyasztóknak, a népgazdaságnak. A három termelőszövetkezetben — a Dózsában, a Petőfiben és a Május 1. Tsz-ben — mintegy 1300-an dolgoznak. A közös gaz-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748,340-726

1978 DEC 19
Diósgyőri Munkás
Kuruez János

1021

Állványozók

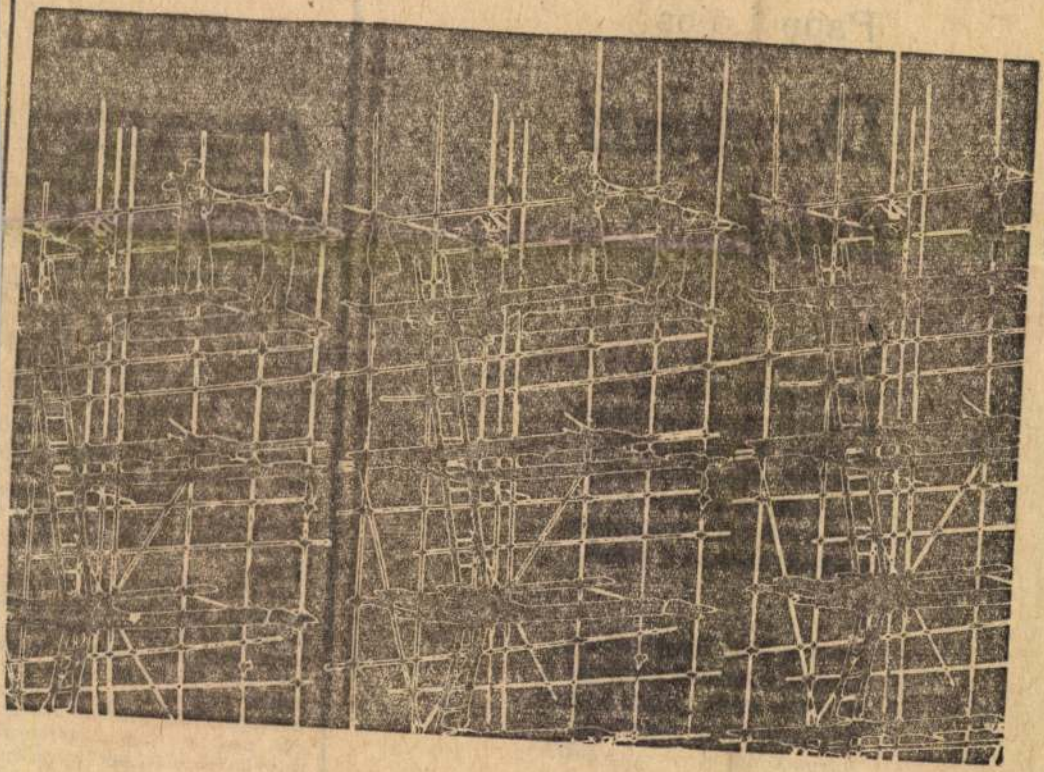

Kuruez János fotográfiája

Papp Lajos

Decemberi dalok

1.

Szemünk fölé kék varjak ülnek.
A szárnyukat meglengetik.
Erdőkkel szelek hegedülnek.
A folyót fagyok pengetik.
A daltól, míg elpengetik,
virágosak az ablakok.
Aztán szárnyuk meglengetik,
s délnek szállnak a napok.

2.

Fenik a kést. Disznót ölnek.
Kutyák a holddal pörölnek.
A böllér kiköp. Szinte koppan.
És megbotlik az ólajtóban.
Káromkodás ugrik a csöndre.
Eirkóznak fújtatva-hörögve.
Szökken a vér! Azután kéken

MAI

Ülünk a szoba közepén, k
vényes sínpályája feke
székek, fotelek között. E
a parkettra dobott díszpárná
pálya mellé. Matchboxok ha
nyomvonalát, büszke vár ma

A gyerek, aki mellé leülte
kiméri a szavakat, mintha n
moly tárgyalópartnerének sze

— Tudod, nekem a játék v
gondolják a felnőttek. Mindig
fejlesztem a képességeimet,
szunnyadó értékeit, felkészül
könnyed elsajátítására. Bizo
dődött az óvodában a Jáva ö
elvacakoltam egy bölcs bago
tam különböző építőjátékok
dig ezt a vasutat, amit apuv
egyébként is... apu mindig t
tulajdonképpen én már nagy
játszom.

— Mert képzeld el, mi tets
a szeme, miközben maga m
— nyáron a nagymamánál v
forgó meg mit tudom én mi
tak fák is, nagy, szúrós t
rablós-pandúrt... meg a k
pedt fazékba, mint a lovaka
rát, meg a vizet... lementü
tött kacsatollakból csináltun
tévében... őriztük a görögd
a héját telerajzoltuk minde

MAHIR SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Kurucz János,

DÉLI HÍRLAP
1980 NOV 3

1021

* Árkád

(Kurucz János fotografikája)

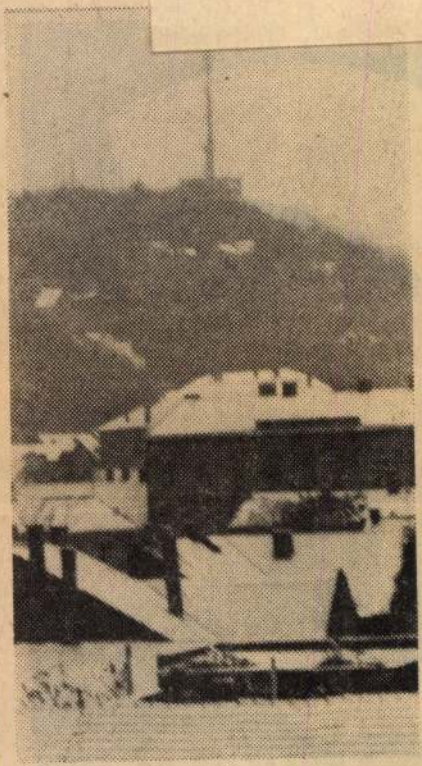

Jól vannak

Állami nyelvvizsga

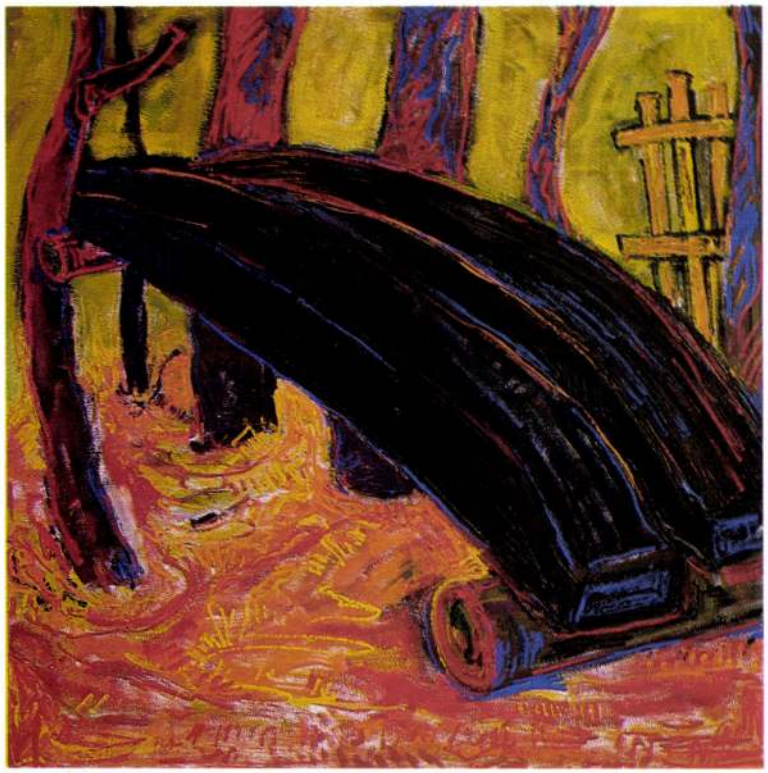

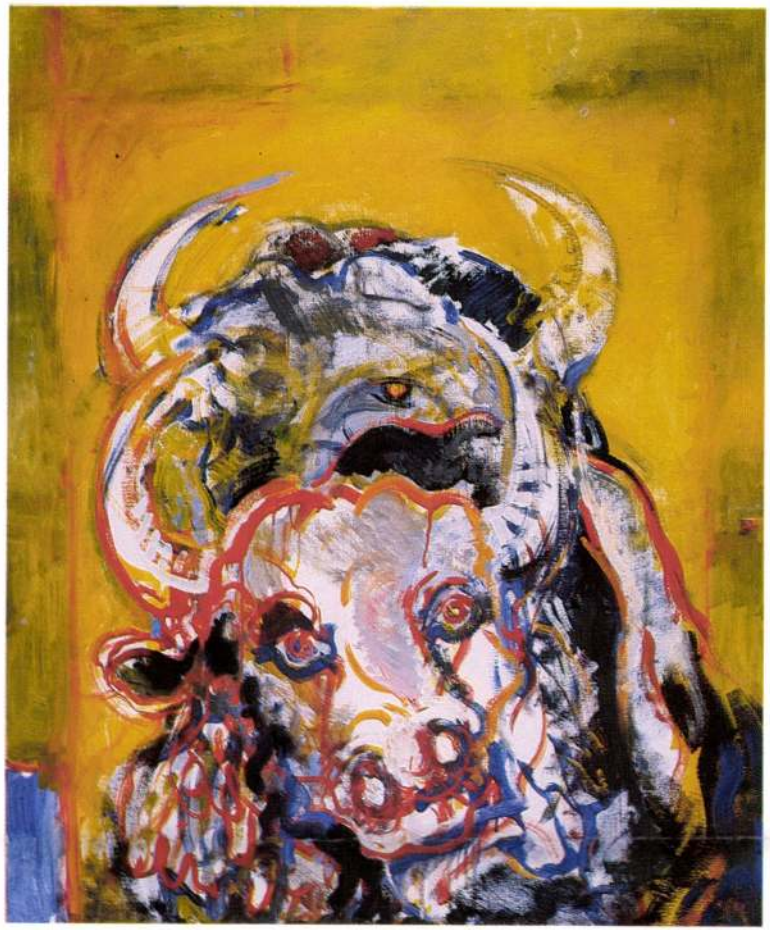

Kurucz István András
1025 Budapest II., Vöröstorony lejtő 5.

1960. február 21-én születtem Budapesten. 1988-ban végeztem a Magyar Képzőművészeti Főiskola Festő szakán. Mesterem Gerzson Pál volt.

Csoportos kiállítások:

1986 Medgyessy Terem, Hódmezővásárhely

1987 Vörösmarty Mihály Művelődési Központ, Bonyhád
Hatvani Portré Biennálé

1988 Végzős Főiskolások, Bartók 32 Galéria, Budapest
Hódmezővásárhelyi Őszi Tárlat
Hatvani Tájkép Biennálé
Galériae Gaffelaer, Hollandia

1989 Józsefvárosi Művelődési Ház kiállítóhelyisége, Budapest
Hódmezővásárhelyi Őszi Tárlat
Hatvani Portré Biennálé

Díjak:

1987 Képzőművészeti Főiskola Pályázat, III. díj

1988 Hódmezővásárhelyi Őszi Tárlat, munkajutalom

Kurucz István András festészetéről

A megélt valóságot expresszív, az életben gyökerező szimbólumokban gazdagon ábrázolja. Képe tárgyát sohasem csak mint tárgyat, hanem mint környezetével permanens lelki kapcsolatban álló, jelemmel, érzelmekkel bíró, gondolkodó lényt mutatja be. Élő–élettelen, növény–kristály, ember–állat, Kurucz István felfogásában nem ellentétek: a lét kihívásaira egyaránt emberként reagáló, egymással közös nyelven kommunikáló organizmusok. Nem húz határt álom, látvány és szimbólum között sem.

Mindezek ellenére nem kérdőjelezhető meg, hogy festészete valóban egy egészséges realizmus talajából szökken szárba, és nyitja színes virágait a világra. Az empirikus valóság elemeinek használata talán koordinálja, de nem szűkíti le a néző asszociációs lehetőségeit, csupán figyelmezteti: vigyázz, itt az életről van szó!

Kelemen Marcel

KÉPEK JEGYZÉKE

1.	Hazafelé	25 × 27	olaj	1985
2.	Csendélet	40 × 33	olaj	1986
3.	Ági	80 × 100	olaj	1986
4.	GHARDAÏA	120 × 100	olaj	1987
5.	Lugas	100 × 80	olaj	1987
6.	Verőfény	100 × 80	olaj	1987
7.	Algériai reggel	80 × 100	olaj	1987
8.	Algériai táj	100 × 80	olaj	1988
9.	Bivalynász	100 × 120	olaj	1988
10.	Svábhegy	120 × 100	olaj	1988
11.	Eltérítve	100 × 120	olaj	1988
12.	Snóblizók	100 × 120	olaj	1988
13.	Gyász	120 × 100	olaj	1988
14.	Nem lát, nem beszél, nem hall . . .	100 × 120	olaj	1988
15.	Almafa	120 × 100	olaj	1988
16.	Fejfák	29 × 27	tojástempera	1988
17.	Bivalyok I.	27 × 29	tojástempera	1988
18.	Bivalyok II.	37,5 × 33,5	olaj	1988
19.	Fűz	29 × 27	tojástempera	1988
20.	„Kékfrankó"	100 × 120	olaj	1989
21.	Csend	100 × 100	olaj	1989
22.	Öt óra után	116 × 116	olaj	1989
23.	Kék ház	50 × 50	olaj	1989
24.	Kék szemek	100 × 110	olaj	1989
25.	Az ebéd	100 × 110	olaj	1989
26.	Mártély I.	100 × 140	olaj	1989
27.	Mártély II.	116 × 116	olaj	1989
28.	Mártély III.	110 × 100	olaj	1989
29.	Maszkok	100 × 120	olaj	1989
30.	Tükör utcai műhely	100 × 100	olaj	1989
31.	Vörös hajú nő	70 × 90	olaj	1989
32.	Szabadon	70 × 90	olaj	1989
33.	Éjszaka	22 × 27	olaj	1989
34.	Alkonyat	30 × 26	olaj	1989
35.	Holtág	29 × 27	olaj	1989
36.	Ébredés	31 × 32	olaj	1989
37.	Pár	28 × 62	olaj	1989
38.	Tanulmány	27 × 29	olaj	1989
39.	Alom	110 × 100	olaj	1990
40.	Ablakok	116 × 116	olaj	1990
41.	Nő macskával	70 × 70	olaj	1990

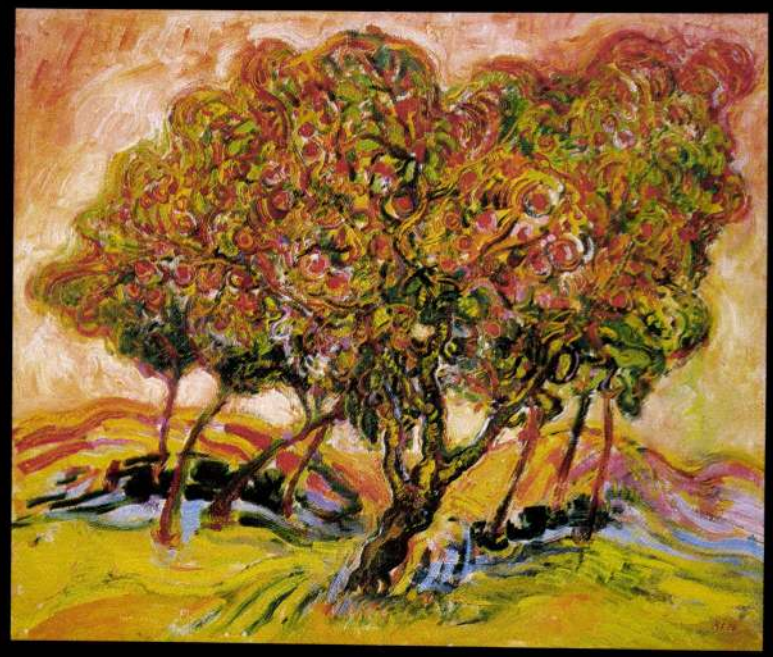

Kurucz István

Foto: Antalóczy Tibor
Neotyp Nyomdaipari Szolgáltató Kisszövetkezet, Budapest
Felelős vezető: Kurucz Gábor

KURUCZ ISTVÁN ANDRÁS – festő

1998. jan. 31.

JÁSZKUN KRÓNIKA

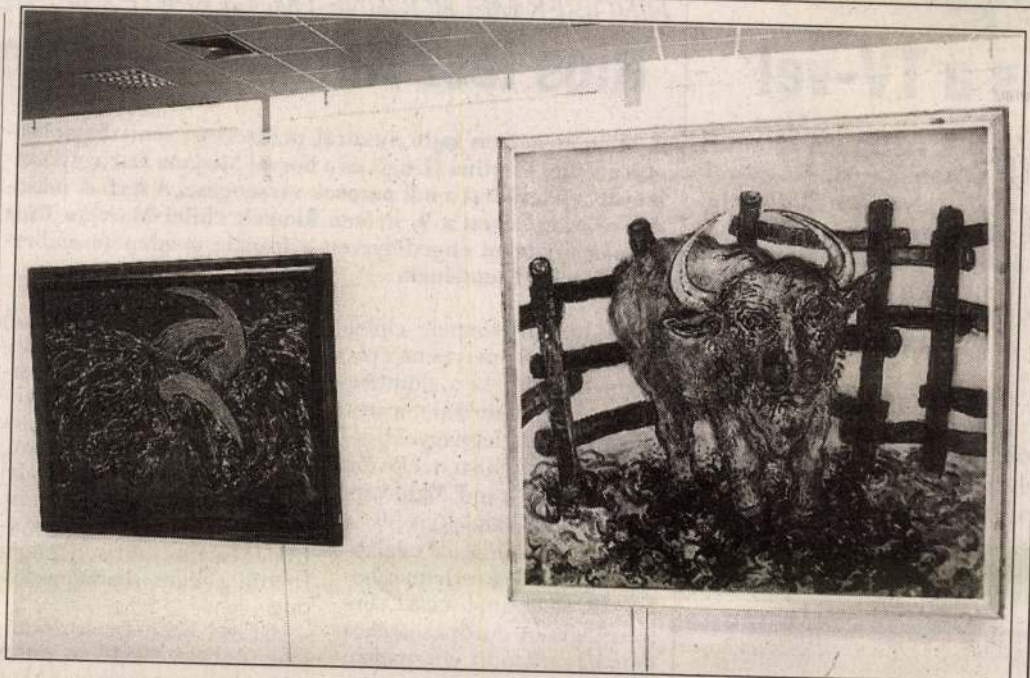

Szolnokon a Mol Rt. Galériáján Kurucz István András festőművész alkotásaiból nyílt tegnap kiállítás. A tárlatot február 18-ig tekinthetik meg az érdeklődők

FOTÓ: TARPAI ZOLTÁN

IRKUSZ

lás a TV-vel

György a későbbiekben az APEH
Z által kért számviteli vizsgálatok
ről szólt, amelyek nem találtak hi-
ábbi szerződésekben. A kft.-k szak-
tagjainak a tájékoztatón megjelent
sajnálatukat fejezték ki, hogy a je-
eklődéssel övezett mérkőzésekről
nak el tudósítások az ország lakos-

TV-vel egyébként megszületett a
dás, így vasárnap délutánonként a
t időben továbbra is a sportsáv ese-
pnak helyet a műsorban. Bodnár
ob televíziós társasággal tárgyal a
títésekről, de mint hangoztatta, ter-
n nem zárkózik el az MTV-vel való
elvételtől sem.

rslautern

all- bajnoki diadalra. A szilárd, el-

HINGISÉK MELBOURNE-I MEGLEPETÉSSIKERE

Rios lesz Korda ellenfele

A Melbourne-ben zajló ausztrál nemzetközi teniszbajnokságon a svájci Martina Hingis és a horvát Mirjana Lucic győzelmével befejeződött a női párosok versengése. A férfiak második elődöntőjében a 9. helyen kiemelt chilei Marcelo Rios csupán 6 játékot engedélyezett a francia meglepetésembernek, Nicolas Escudének.

A 9. helyen kiemelt chilei *Marcelo Rios* 83 perces mérkőzésen harcolta ki a döntőbe jutást. A dél-amerikai teniszező pályafutása legnagyobb sikerét érte el, hiszen először szerepelhet Grand Slam-verseny fináléjában. Rios és a francia *Nicolas Escudé* találkozója egyoldalú küzdelmet hozott. A világranglista 81. helyén jegyzett európai játékos csupán a második játszmában tudta ideig-óráig megnehezíteni ellenfele dolgát. A szett elején Rios elvette ellenfele adogatójátékát, majd a francia teniszező is hasonlóan

A vasárnapi döntő két résztvevője, Rios és *Korda* korábban hat alkalommal mérkőzött meg egymással. Jelenleg még döntetlen kettejük egymás elleni mérlege. A két, balkezes játékos a tavalyi ausztrál nyílt viadal negyedik fordulójában is megmérkőzött egymással, akkor a tengerentúli játékos diadalmaskodott.

Grand Slam-torna döntőjébe utoljára 1984-ben jutott be két balkezes játékos. Akkor az amerikai *John McEnroe* ma-

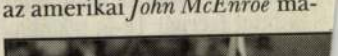

KURUCZ ISTVÁN ANDRÁS

MEGYEI KÖRKÉP

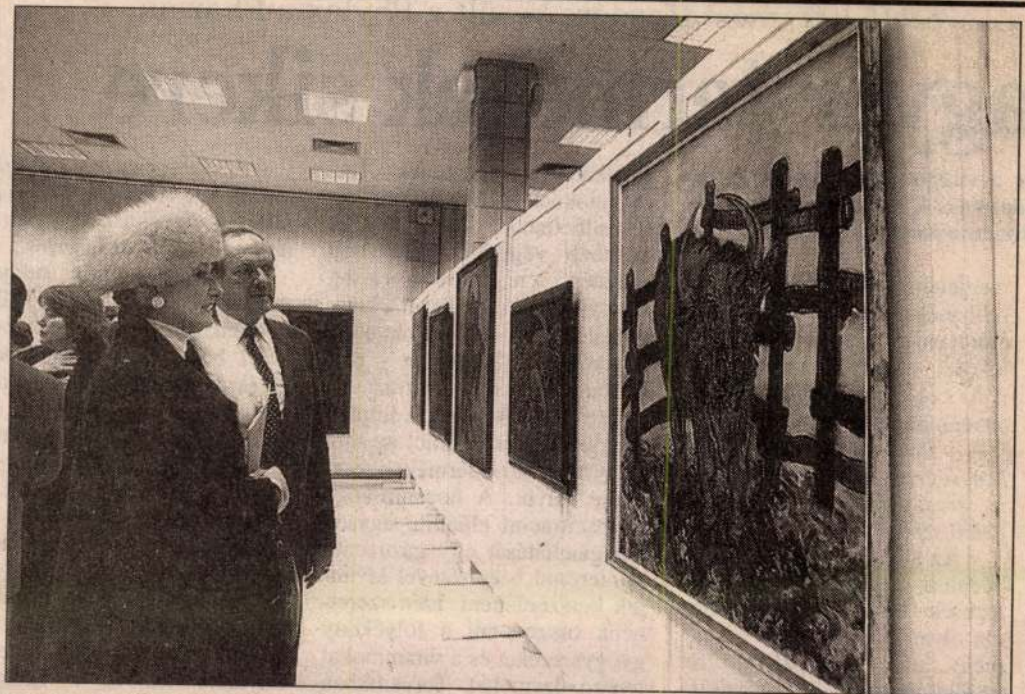

Kurucz István András festőművész munkáiból nyílt kiállítás tegnap délután Szolnokon, a Mol Rt. Ady Endre utcai székházában levő galériájában. Az érdeklődők február 18-áig nézhetik meg a tárlatot. FOTÓ: MÉSZÁROS

NÉPLAP (SZOLNOK) 1993 jan 31

piacvezető lett, most tőzsdére került a Phylaxia Pharma

nagyar termékek sikere

jűleg a világon egyedülálló, az in-rradalmasító, környezetbarát ter-ia Pharma Részvénytársaság.

tó megjelenése előreláthatólag robbanásszerű változást fog előidézni a világpiacon is. Ezt tükrözi, hogy több multinacionális cég élénken érdeklődik a termék iránt.

– A társaság másik fő tevékenysége az állatgyógyászat. Itt is érvényesülnek egészségvédelmi szempontok?

– Az állatgyógyászatban is a védelmi szempontok az elsődlegesek. Például a Zn-bacitracin olyan hozamfokozó készítmény, amely nem szívódik fel az állat gyomor- és bélrendszeréből. Néhány versenytársunk hasonló készítményét viszont éppen állatvédelmi és egészségügyi okok miatt tiltották be. Nem véletlen, hogy a Zn-bacit-

munkahelyet jelentenek. Termékeinknek a többszörösét értékesíthetnénk, kapacitásaink azonban végesek. Ezért volt szükség a tőkeemelésre, amelynek jelentős részét a kutatásfejlesztés infrastrukturális hátterének fejlesztésére – például műszerekre – fordítjuk.

Létrehozunk egy komplett kísérleti laboratóriumot is, ahol az új fejlesztésű termékek tesztelése folyik. A hozamfokozó Zn-bacitracint előállító egység energiaellátását egy gázüzemű minierőmű beépítésével kívánjuk korszerűsíteni. Idén szeretnénk összevonni a folyékony gyógyszereket és a vitaminokat gyártó üzemeket. Terveinkben szerepel a közegészségügyi irtószerek termelési helyének áttelepítése is.

– Több mint tíz napja tart a jegyzés. Mennyire figyelnek a

– A Matáv- és az OTP-kibocsátás bizonyára lekötötte a befektetők figyelmét, így merész dolognak tűnik az időzítés...

– Jelenlegi külföldi tulajdonosunkkal 1995-ben megállapodtunk abban, hogy két éven belül bekerülünk a Budapesti Értéktőzsdére. Számunkra többet jelent tulajdonosaink bizalma, mint a pillanatnyi profit.

– A Köves János alapította Phylaxia a század elején a világ második legjelentősebb, állatgyógyászati termékeket gyártó cége volt. A század végén mit tesznek a „hagyomány" felélesztése érdekében?

– A társaság egy éve a Phylaxia Rt. és a Bábolna Pharma Rt. egyesüléséből jött létre. A Phylaxia a hagyományt, az eszközöket és nagyon tehetséges szakembereket vitt be a társulásba, de olyan

KURUCZ István András

NYEK • PÓDIUM • BULI VAN

Vörösmarty u. 35.)
adémiája.
DAPEST–KORTÁRS
I., Szent György tér
x és tájképek című
s Fürdőzők című ki-
sz – Rejtett szcéna
Ravasz András kiál-

gazdaság története a dualizmustól az államosításig című agrártörténeti kiállítás.

MAGYAR NEMZETI GALÉRIA (Budavári Palota, C épület) Középkori és reneszánsz kőtár. Gótikus faszobrok és táblaképek. Késő gótikus szárnyas oltárok. Reneszánsz és barokk művészet. Munkácsy Mihály és Paál László művészete. XIX. és XX. századi festészet és szobrászat. Habsburg nádori kripta.

MAGYAR NEMZETI MÚZEUM (VIII., Múzeum krt. 14–16.) Magyar koronázási palást. Magyarország története az államalapítástól 1990-ig. Római kori kőtár. Középkori és kora újkori kőtár. Magyarok, akik a XX. századot csinálták.

MAGYAR TERMÉSZETTUDOMÁNYI MÚZEUM (VIII., Ludovika tér 6.) Ember és természet Magyarországon – történeti ökológiai kiállítás. Nem hervadó virágoskert – bemutató az ásványtár kincseiből. Természetbúvár-terem. Halász Iván vadászati kiállítás. Kiállítás a kiállítóról – tények és

dését a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank – kiállítás a bank dokumentumaiból.

ÖRÖKMOZGÓ GALÉRIA (VII., Erzsébet krt. 39.) Kurucz István András festőművész Alföldi ikon című kiállítása.

PATAKY MŰVELŐDÉSI KÖZPONT (X., Szent László tér 7–14.) Független Magyar Szalon X. jubileumi kiállítása.

PETŐFI IRODALMI MÚZEUM (V., Károlyi M. u. 16.) Napfény és holdfény – Jókai világa. „Tanuljátok meg, mi a költő..." – Petőfi Sándor-kiállítás. Ady-oltár – Melocco Miklós szoborkompozíciója.

PLATÁN GALÉRIA (VI., Andrássy út 32.) Małgorzata Niedzielko műveinek kiállítása.

RÁTH GYÖRGY MÚZEUM (VI., Városligeti fasor 12.) Keleti műgyűjtés Magyarországon. Ráth György-emlékszoba. A kínai kerámia művészete.

REPUBLIC OF ART REKLÁMÜGYNÖKSÉG (V., Vigyázó Ferenc u. 4., III/1.) Victor Vasarely szerigráfiái.

RÉKAI GALÉRIA (MOM Park, XII., Alkotás út

Az Indóháztól a m

Százötvenöt éve nyílt meg a Pest–Szolnok vasútvonal -

A közlekedés forradalmi átalakulása a XIX. században a vasút megjelenésének köszönhető. A vasút tette lehetővé nagy tömegek gyors, biztonságos, pontos és olcsó szállítását. A vasutak megjelenése a szállítás időtartamát nyolcadára, költségeit pedig harmadára csökkentette. Míg a postakocsi viteldíja Bécsig 14 forint volt, addig a bécsi út egyharmadát kitevő Pest–Szolnok vonalon csak 1 forint 30 krajcárba került a II. osztályú jegy. (Ennyiért lehetett fiákert fogadni egy zugligeti kiránduláshoz is.)

A magyar országgyűlés hamar, néhány évvel az első vasút megépülte után felismerte az új találmány korszakos jelentőségét. Már 1836-ban meg-

méltóságát, a fiatal István főherceget kérte fel, aki apja, József nádor halála óta helytartói címet viselt, s aki bemutatkozó-ismerkedő országjáró körútjának első szakaszát az új vasúton kívánta megtenni.

A megnyitón és a próbaúton ott volt mindenki, aki számított a rendi Magyarországon: az országbíró, a tárnok, a Királyi Kúria bírái, a kamara főtisztviselői, Pest és a szomszédos megyék tisztikara, a budai és pesti tanácsbéliek, főpapok és főtisztek. A modernizáció jelképének avatásán azonban – s ez újdonságnak számított – helyet kapott már a polgárság elitje is: újságírók, egyetemi tanárok mellett a tekintélyesebb kereskedők és

KURUZS CSABA

Svejk, nemcsak színpadon

■ Tegnap délelőtt dr. Ványai Éva alpolgármester leleplezte a Kuruzs Csaba által megformázott Svejk-alakot, amelyet a Szegedi Nemzeti Színházzal szemben, a Stefánián, a szegediek által „libás asszonynak" nevezett tanácsköztársasági emlékmű azóta hűlt helyén állítottak föl – reklám céljából. A délelőtti szoboravatásra és az esti Hasek-bemutatóra eljöttek a Cseh Köztársaság budapesti nagykövetségének és az előadást szponzoráló pilseni sörgyárnak a képviselői is. Pavel Hekela, a Morva Színház színész-rendezője vendégként állította színpadra a Svejket, amelynek címszerepét Király Levente játszotta.

(A „szoboravatásról" a 3. oldalon olvashatnak.)

Dél Magyarország 1994. X. 22

volt az a fél óra, amikor
égérthettük, miért is zarándo-
lnak ide évente annyian.
Andorrában a fővárosba,
dorra le Vellába érkeztünk,

lasztékot sem feledhetjük le a palettáról, amit a Hyper Andorra nevű „boltocska" nyújtott. Az árakat napestig sorolhatnám francia és spanyol pénznemekben, ugyanis mindkettőt „hazai" pénznemnek tekintik. Persze ha nem akar túlköltekezni az ember, akkor elég csak whiskyt és szivart vásárolni, s pár ezer pesetából egy egész évre feltankolhat, még a sűrű vendégjárást is beleértve. Itt nemigen ismerik az áfát. Áfa ide vagy oda, vissza kellett indulni.

Az egy hét eltelte után végre felszakadozott a felhőzet, mi több, csak egy bárányfelhő legelt a tenger felett, de ezt már a buszból néztük, hazafelé, egész úton. Bár még megálltunk Monacoban, hogy a szinte újra kezdődő nyárban még egyszer kirázzon a hideg Monaco látképétől. Persze ha turistának érzi magát az ember, akkor azt is tudja, egyszer haza kell térni, és itthon fellapozni a történelemkönyveket, hogy miért is nem kalandoztunk mi tovább?

Podmaniczky Szilárd

1995. február végéig hetente indítjuk távol-keleti csoportjainkat, színes úti célokkal, gazdag programokkal

Legnépszerűbb útjaink:
(minden csütörtökön indul)
Thaiföld (Bankok - Pattaya) 1 hét 99 900 Ft
Bankok tengerparti nyaralással 2 hét - 109 900 Ft-tól
Elhelyezés négycsillagos, úszómedencés szállodákban reggelivel, idegenvezetővel, színes, fakultatív programmal.

KEDVEZMÉNYES ÁZSIAI ÚTJAINK:
Indulások: 1994. november 10., 17., december 8., 15.
1. A Távol-Kelet kapuja (1 hét Bankok)
78 900 Ft (november), 88 900 Ft (december)
2. Tengerparti üdülés (1 hét Pattaya)
77 900 Ft (november), 82 900 Ft (december)
3. Ismerkedés Thaiföldđel (Bankok, Pattaya)
79 900 Ft (november), 84 900 Ft (december)
Extravaganza 1995./Atlanta 1995. jan. 20–25.
Herbalife-termékek bemutatója - 119 900 Ft

VÁLASSZON SOKSZÍNŰ, NAPFÉNYES SZILVESZTERI KÍNÁLATUNKBÓL!

Tan-Túra Utazási Iroda
6722 Szeged, Kálvária sgt. 16.
Tel.: 62/323-287, 325-488

Ma

Napkelte: 7 óra 13 perc, napnyugta: 16 óra 42 perc.

Martina, Gerda, Gellért és ***János*** nevű olvasóinkat köszöntjük.

A Martina latin név, jelentése: Mars istenhez hasonló, merész, bátor. A Márton női változata. Ma az egyház Szent Martinára, Róma egyik védőszentjére emlékezik, aki a III. században élt.

A Gerda germán név, jelentése: ág, vessző, karcsú, dárda, bekerített hely. Nálunk ritka.

A Gellért német eredetű, jelentése: gergely+kemény. Nálunk ritka. Szent Gellért csanádi püspök, velencei patrícius napját szeptember 24-én ünnepeljük. Raksányi Gellért neve minden mozilátogató és tévénéző előtt ismert. A Gellért francia megfelelője Gérard. Híres tulajdonosai Gérard Philipe és Gérard Depardieu.

A Jácinta a Jácint férfinév női megfelelője, jelentése maga a virág.

Születésnap

Hatvani Dániel költő, szociográfus (1937. január 30.)

A magányos nők kotlósként kuporognak összekapirgált, ringy-rongy javaik felett, melyekből azonban már nem csipog elő semmi.

(Észak-Magyarország)

– Julianus barát második útjára (1237) és Buda alapításának évfordulójára emlékeznek a Lánchíd Kör rendezésében a budai várban, a Hilton Szálló Anjou-termében január 31-én, szombaton 10.30 órakor. Előadók: Kiszely István antropológus, a Budavári Önkormányzat alpolgármestere, Vásáry István turkológus, a Magyar Köztársaság volt ankarai nagykövete. Közreműködik: Bánffy György színművész.

– Lezárják holnaptól, január 31-től szombat és vasárnaponként 6.00–18.00 óráig a Pilisszentkereszt–Dobogókő, illetve Pilisszentlélek–Dobogókő közötti útszakaszokat az átmenő és célforgalom elől. Az intézkedésre azért került sor, mert a dobogókői szánkó- és sípályákhoz vezető utak képtelenek a forgalom zavartalan biztosítására. Az ingatlantulajdonosok, az üdülőkben dolgozók, valamint a szolgáltatók 6.00 és 8.00 óra között a lezárt szakaszra is behajthatnak. A lezárt területen keresztül a sportolásra alkalmas területet megközelíteni a menetrend szerinti, illetve igény szerint indított mentesítő buszjáratokkal lehet. A buszjáratok a kijelölt parkolóknál is megállnak.

– Fotótanfolyamot indít kezdők számára a budai fotó- és filmklub február 18-i kezdettel. Jelentkezni lehet a XI. ker., Villányi út 28/c klubhelyiségében február 5-én, 11-én és 18-án 18 órától.

– Kurucz István András festőművésznek nyílik kiállítása ma 14 órakor Szolnokon a Mol Rt. galériájában, az Ady Endre út 26.-ban. A vendégeket Kugler Flórián vezérigazgatóhelyettes köszönti, majd Szakolczay Lajos irodalomtörténész mond megnyitó beszédet. A tárlat február 18-ig tekinthető meg.

– Halálra gázolta a Hatvan–Szolnok között közlekedő személyvonat szerdán este 21 óra körül Zagyvarékas határában, az Abony úti megálló közelében a sínek között gyalogló F. László 34 éves, F. István 33 éves, és N. Mária 31 éves szolnoki lakosokat. Mindhárman a helyszínen belehaltak sérüléseikbe. A vizsgálat során kiderült: a mozdonyvezető észlelte a gyalogosokat, hangjelzést is adott, de a balesetet már nem tudta elkerülni, mivel a három ember a dudaszót figyelmen kívül hagyta.

– Százezer ember megélhetését befolyásolhatja a bihari vállalkozási centrum, aminek létesítéséről tartottak kibővített önkormányzati ülést Berettyóújfaluban. A magyar és román üzletembereken kívül részt vett az ülésen a központi és a megyei területfejlesztési tanács képviselője is. A kormány február végén dönt, mely vállalkozási övezetek felállítását támogatja.

– Kamarai szolgáltató iroda nyílt a XI. kerületben, s ezzel a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara a főváros összes kerületében kiépítette szolgáltató centrumát. A számítógéppel felszerelt központokban lehetőség van az általános gazdasági információk beszerzésére, ezen túlmenően a kamara arra készül, hogy ezeken a helyeken intézi az egyéni vállalkozói igazolványok kiadását.

BÉREMELÉS

Rau Tibor rajza

– Húszmilliós lopás Miskolcon. Arany ékszereket, képmagnót és 178 ezer német márkát tulajdonítottak el ismeretlen tettesek egy miskolctapolcai családi

– A rendőrség őrizetbe vette azt a 17 éves fiatalembert, aki még december végén a VIII. kerület egyik sörözőjének lépcsőjén megtámadott egy 73

Hideg idő

Eleinte változóan felhős lesz az ég, hosszabb-rövidebb időre mindenütt kisüt a nap. Majd délután észak felől erős felhősödés kezdődik, és északon néhol már hószállingózás is lehet. Hideg marad az idő, a csúcshőmérséklet +1 és –4 fok között alakul.

Várható országos középhőmérséklet: –3, –8 fok között.

Orvosmeteorológiai előrejelzés: Estig nem várható fronthatás.

A Duna vízállása és hőmérséklete tegnap Budapestnél: 148 cm, 4,4 °C.

Európa időjárása

Város	*Időjárás jellege*	*Legmagasabb hőmérséklet*
Athén	felhős	13 °C
Bécs	borult	0 °C
Belgrád	szeles	–2 °C
Berlin	szeles	–2 °C
Kijev	szeles	–3 °C
Ljubljana	szeles	2 °C
London	szeles	6 °C
Madrid	esős	6 °C
Párizs	felhős	3 °C
Pozsony	szeles	0 °C
Prága	szeles	–1 °C
Róma	napos	11 °C
Stockholm	felhős	–6 °C
Varsó	szeles	–3 °C
Zágráb	szeles	0 °C

Speciális meteorológiai tájékoztató:
Regionális előrejelzése (12–36 órás)
Bp. és körny. Tel.: 06-90/304-621
É-Dunántúl Tel.: 06-90/304-622
D-Dunántúl Tel.: 06-90/304-623
Duna–Tisza köze Tel.: 06-90/304-624
Tiszántúl Tel.: 06-90/304-625
Északi-középhgy. Tel.: 06-90/304-626
Országos előrejelzés
(12–36 órás) Tel.: 06-90/304-611
(5 napos) Tel.: 06-90/304-631
A telefonszolgáltatás díja 88 Ft/perc.

– Ideiglenes otthont teremtett az átmenetileg nehéz helyzetbe került anyák és gyermekeik számára Székesfehérvárott az önkormányzat és a városi krízisközpont. Az átmeneti szállás hat szobájában három hónapig, illetve nagyon indokolt esetben fél–egy évig lakhatnak a rászorultak. Gondjaik megoldásában a krízisközpont szakemberei, illetve szociális munkások segítik őket. A beruházás 10 millió forintba került.

– Romlott a környezet állapota a Hajdúságban – állapítja meg a Debrecenben készült környezetvédelmi programjavaslat, amelynek jelenleg folyik a vitája. A javaslat készítői többek között a hajdúhátsági vízgazdálkodási rendszer megvalósítását és a károsanyag-kibocsátás társadalmi ellenőrzését szorgalmazzák.

– Emberéletet követelt a Duna–Tisza közén a tél: szerda délután megfagyott egy fülöpszállási asszony. A 63 éves nő hazafelé tartva olyan rosszul lett, hogy már alig 500 méterre lévő

A helyzet komikuma

Türelem!

Horn Gyula: – Még nem érett meg a helyzet a szükségtelen állapot felfüggesztésére.

Maradiság

Miközben a vendéglátóiparban rohamosan terjed a svédasztal divatja, a magyar háztartások zöme kitart a skótasztal mellett.

Igazságszolgáltatás

Vastagh Pál: – A bűnözők jogvédelme már megoldottnak mondható, de az áldozatok felelősségre vonása még kívánnivalót hagy maga előtt.

Perspektíva

Műveletlen földek, műveletlen emberek.

Böcz Sándor

– Milyen Magyarországon szeretnék élni? címmel az Ifjúsági Demokrata Fórum irodalmi-hírlapírói pályázatot hirdet középiskolások, egyetemisták

Eisenhower is hetekig őrizte dolgozószobájában az üres ládát

Az amerikaiak és a magyar korona

„Az üres láda mellett álló megdöbbent amerikai tisztek közül Worth B. Andrews texasi hadnagy azonnal vállalkozott arra, hogy elmegy Pajtással a koronáért. Andrews azzal érvelt, hogy ha nem találják meg, akkor ott is le lehet lőni az ezredest. Ezt a tervet Kubala őrnagy nem utasította el mereven (állítólag először jóváhagyta, majd megtagadta az engedélyt), s az éj leple alatt Andrews, Pajtás, Borbély és Daniel H. Scheel őrmester egy amerikai dzsipen útra keltek Mattseebe." E sorok *A szent korona amerikai kalandja* (1945–1978) című, a közelmúltban megjelent kötetben olvashatók, amelyben a kötet szerzője, *Glant* Tibor alapos levéltári kutatások és sok-sok személyes interjú alapján megírta a magyar korona történetét a II. világháborútól magyarországi visszaszolgáltatásáig. A fenti epizód előzménye az volt, hogy a koronaőrök 1945. április 26-án Mattsee-ben elásták a koronát, ám az őrzésére szolgáló ládával – amiben így csupán a kard maradt benn – azt a látszatot keltve kerültek a 7. amerikai hadsereg fogságába, hogy még birtokukban van a szent korona. Ebben a hiszemben őrizték gondosan az amerikaiak a ládát, volt az hetekig magának *Eisenhowernek* a dolgozószobájában, s így küldték meg a hírt *Truman* elnöknek is Washingtonba. Érthető volt hát, hogy Paul *Kubala* őrnagy, a katonai hírszerzés tisztje, a láda lefoglalója, kis híján agyonlőtte az őt tévedésben tartó *Pajtás* Ernő koronaőr ezredest.

A történet felelevenítését több dolog is indokolja mostanában. Időrendben az első Glant Tibor könyvének a megjelenése, amely igen közvetlen stílusban, csaknem egy társasági elbeszélés könnyed modorában vezeti végig az olvasót a korona amerikai kalandjain. Nem túlzás e kifejezés, ha arra gondolunk, hogy 1945 és 1953 között nyolc különböző helyen őrizte az amerikai hadsereg (s a szóbeszéd szerint többen fel is próbálták), míg végül 1953-tól 1978-ig, hazaérkezéséig a Kentucky állambeli Fort Knox egyik páncéltermében pihent. A kötet megjelenése csaknem egybeesett a *korona visszaszolgáltatásának huszadik évfordulójával.*

Ez a kerek dátum szintén jó alkalmat kínál arra, hogy szóljunk a koronáról, bár jellemző módon nem az őrzőhelyéül szolgáló Nemzeti Múzeumtól vagy más hivatalos magyar szervezettől származott eme évforduló megünneplésének ötlete. Az Amerikai Információs Szolgálatnál hosszú évek óta dolgozó *Matos* Lilla ajánlása alapján, az ő felügyeletével szervezték meg az amerikaiak azt a bensőséges ünnepséget, amelyen *Magyar* Bálint művelődési miniszter és Peter *Tufo*, az Egyesült Államok budapesti nagykövete mondott beszédet.

„A büszkeség őszinte érzésével tölt el, hogy visszaadhatom Magyarország népének ezt a felbecsülhetetlen értékű kincset, amelyet megóvni a második világháború szörnyű pusztítása óta az Egyesült Államok számára megtiszteltetés volt." – mondta húsz esztendővel ezelőtt Cyrus *Vance* amerikai külügyminiszter. Nem tudjuk, mit érezhetett akkor az az egykori katona, aki 1945-ben kiásta a koronát rejtekhelyéről, s akinek cselekvő része volt abban, hogy az az Egyesült Államokba került. Idei megemlékezéseinknek ő, Worth B. Andrews adja harmadik, ezúttal sajnos szomorú apropóját. Andrews néhány nappal ezelőtt, 86 éves korában meghalt. Ötvenhárom évvel ezelőtti határozott fellépése fontos szerepet játszott abban, hogy a korona az akkori körülmények közt a legnagyobb biztonságba került. Érdemei elismeréseként 1992-ben *Göncz* Árpád köztársasági elnök a Magyar Köztársasági Érdemrend Tisztikeresztjét adományozta az egykori amerikai katonának, akit a Sitkei Hősök és Áldozatok Emlékpark kuratóriuma a Megbékélés Érdemérem arany fokozatával tüntetett ki.

(h. é.)

Katonalábnyomok a naganói havon

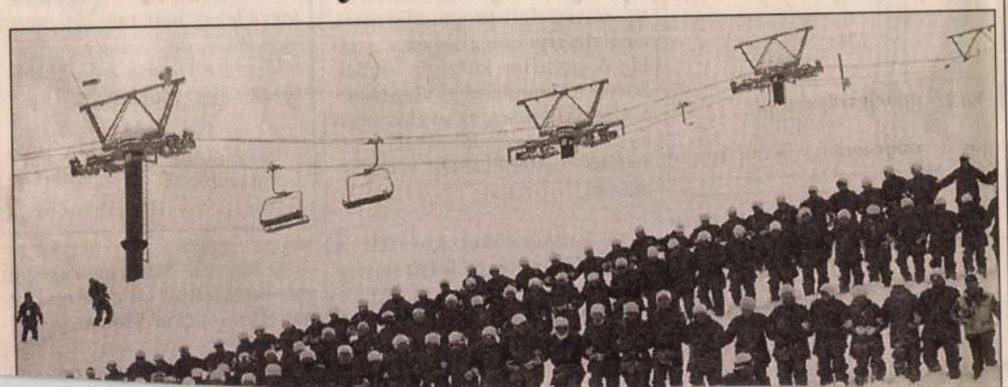

Pénzt hozott a tiltakozás egy dán pártnak

Pornómágnás „önzetlen" hálája a pluszbevételért

Egy pornográf termékekkel kereskedő dán üzletember, Kenneth *Strandby* annyira hálás a dán Keresztény Néppártnak az ellenpropagandáért, hogy *100 ezer koronát akar ajándékozni* a szervezetnek.

Strandby az *Erotikus világ*

☎ 465-8513 —— OlvasóSarok

Ki tarthat kígyót?

Úgy tűnik, egymást követik a kígyómarás okozta, olykor életveszélyes sérülések szerte az országban. A legutóbbi érintettet, egy fiatalembert az Erzsébet Kórházba szállították, az életének megmentéséhez szükséges szérumot Bécsből kellett megrendelni, mivel a nála lévő ellenszernek lejárt a szavatossága. Lapunk arról kérdezte *Rodics* Katalint, a KTM Természetvédelmi Hivatalának osztályvezetőjét: *hogyan lehetne szabályozni a veszélyes állatok tartását?*

– Tulajdonképpen csak az állatvédelmi törvény megalkotásával lehetne megelőzni a hasonló eseteket. Először is meg kell határozni, *mi minősül egyáltalán veszélyes fajnak*, és az ilyen állat milyen körülmények között, milyen felügyelettel tartható. *Magyarországon ugyanis a hobbiállattartás csak látszólag szabályozott.* A vadon élő, veszélyeztetett állat- és növényfajok nemzetközi kereskedelméről szóló washingtoni egyezményben felsorolt fajok kizárólag a Természetvédelmi Hivatal engedélyével hozhatók be az országba. A már itt született szaporulat tartásához azonban már nem szükséges a hivatal engedélye, *gazdáik tehát szabadon adhatják-vehetik, cserélhetik az utódokat.* A washingtoni egyezményben nem szereplő, illetve nem védett állatok tartásához az önkormányzatok, az ÁNTSZ engedélye, valamint rendőri hozzájárulás szükséges, ám a hazai gyakorlat azt mutatja, hogy a veszélyes állatok rajongói nem sietnek a hivatalos szervek tudomására hozni, hogy például kígyót tartanak otthonukban. Mint mondtam, a megoldást a törvény jelenhetné, de ez nem jelenti azt, hogy az önkormányzatok a törvény megalkotásáig a saját hatáskörükben nem járhatnának el. Már amennyiben tudomásukra jut hasonló eset.

– Mely fajok különösen veszélyesek?

– A hazánkban élő rákosi és keresztes vipera marása a darázscsípéshez hasonlítható, nem veszélyes. A fiút megtámadó puffogó vipera Magyarországon nem honos, valószínűleg a Közel-Keletről hozhatták be. Egyáltalán nem csoda, hogy mart, hiszen ha az állatot természetes világától teljesen idegen környezetben tartják, könnyen agresszívvé válhat, és ez nem kizárólag a hüllőkre jellemző. Nyugat-Európában ezért az a gyakorlat, hogy csakis olyasvalaki tarthat mérges kígyót, skorpiót az otthonában, aki rendelkezik a marás ellen – felhasználható! – szérummal, amelynek költségeit természetesen az állattartó fedezi.

(ty. k.)

Sikerlista-vezető a Déli krónika

Sávváltó adók, új műsorok

Az új esztendővel új koszakot kezd a *Magyar Rádió Rt.*, ahol az elmúlt időszakban több lényeges változás is történt. Több mint kétmilliárdos, örökölt adósságot egyenlített ki a részvénytársaság, két adója, a *Bartók* és a *Petőfi* január elejétől kizárólag a CCIR sávon hallható, és elkészült a *Krónia*-Bartók adó főszerkesztője, *Alföldy Boruss* István arról számolt be, hogy a frekvenciaváltás után érezhetően nőtt a hallgatottságuk. A következő hónapokban rendeznek népzenei versenyt, országos gordonkaversenyt, megünneplik a zene világnapját, a magyar népzene és népköltészet hetét. *Farkas-*

Kurucz István András

denütt csak egy-kettő. Pedig az egész életmű együtt adhatja meg a stílus, a művészi üzenet teljességét.

Czirják Árpád ezt az egységet állította helyre a plébánia virágos udvarán. Szabadtéri múzeumot rendezett be a szobroknak, kőbe, fába faragott fájdalmaknak – ez az alapvonása Szervátiusz Jenő művészetének – meg néhány Kolozsvárott maradt Szervátiusz Tibor-alkotásnak, robusztus portréknak, az életerő megjelenítésének. Több mint száz szobor került állandó kiállításra. Úgy szabadtéri múzeum, hogy azért eső nem érheti; Czirják kanonok úr üvegtetőt szereltetett föléjük. Katalógust nyomtattak, a látogatók szívesen vásárolják. Belépődíj nincs, csak persely áll a sarokba állítva, önkéntes adományoknak, a fenntartás költségeire. Naponta több csoport és egyéni szemlélődő jön. Noha „magánmúzeum", tehát nincs beiktatva az országos láncolatba, mind többen tudnak róla, látni akarják Erdélyből, az anyaországból, nyugati tájakról.

Végigtekintek az „eresz alatt" sorakozó szobrokon, és az egység nyűgöz le, mint a műtörténész Banner Zoltánt, még 1972-ben: „Szobrászatában a valóság önéletírásként jelentkezik, s éppen ez a folyamjelleg szabja meg sajátos, egyedülálló helyét művészetünk történetében. Szobrai hasonlóképpen születnek a balladákhoz. Lehet, hogy ideig-óráig magában hordozza a témát, rendszerint azonban úgy tör fel keze alól a szobor, mint a nótafák ajkán az új variáció: formája ugyan majdnem azonos a sorozat (például a *Madárdal*-sorozat vagy a *Hegyi emberek és történetek*-ciklus stb.) előző darabjaiéval, kifejezésében az új élmények, másfajta szenvedések vagy feloldások mámora uralkodik, s ezek az új »sorok« (szinte kimutathatatlan részleteltérések) kínálják az alkalmat a ballada újramondására, mely másról szól ugyan, de a balladamondót örökíti meg. Mert ő is, mint a nótafák, úgy azonosult minden időkben a közösség sorsával, hogy csupán abban különbözött a közösség többi tagjától, amennyivel tömörebben és kifejezőbben, tehát művészileg mondta és mondja el dolgainkat."

Ez a közös tulajdonban lévő *magánmúzeum* a Szervátiusz-szobrok *folyamjellegét* állította helyre, művészi hitellel és alázattal.

Állami közgyűjtemény ezt nem tehetné meg?

Nagy Imre, a csíkzsögödi nagy székely piktor még életében egy egész galériára való festményt adományozott a marosvásárhelyi Kultúrpalotának. Úgy vélte, hogy a Magyar Autonóm Tartomány székvárosánál jobb helyük nem is lehetne a képeinek. De az autonóm tartomány elmúlt, a Nagy Imre-festmények lekerültek a pincébe, mivel a hatalom úgy ítélte meg, hogy Marosvásárhelyen „egészségtelen" a képtár „nemzetiségi összetétele".

Gy. Szabó Béla úgy alapított saját emlékmúzeumot halála utánra, hogy a kolozsvári Bánffy-palotában megvásárolt lakrészét hagyta erre a célra.

Hasonlóképpen Györkös Mányi Albert, ő már ebben az újabb román demokráciában.

Felteszem, hogy egyszer majd legjobb szándékú, európai látókörű románok fogják intézni a múzeumok sorsát Erdélyben. Az eddiginél jóval több magyar művészt állítanak ki a műcsarnokokban. De Szervátiusz azért mégsem kap önálló múzeumot. Nem mérik fel a jelentőségét, nem értik meg jelképeit, balladáit, nem érzékelik műveinek magyar lelkületét. Nem érzik igazán a magukénak; amiben nincs is semmi megszólnivalónk.

Itt kezdődik az autonómia. Mikor egy közösség maga választja ki, vállalja és őrzi meg azokat a műveket, amelyeket saját lelki azonosságának tart.

Kolozsvár Fő terén ehhez nem is kell bővebb magyarázat.

SZAKOLCZAY LAJOS

Barbár szépség

KURUCZ ISTVÁN ANDRÁS FESTMÉNYEIRŐL

Nem kell a modern magyar festészetben messzire visszanyúlnunk, csupán Tóth Menyhértig, hogy lássuk a stilizáció folytán szinte az absztrakthoz közelítő piktúra alakformálásának az erejét. Ennek a már-már nonfiguratív vásznat eredményező, a honi földszag – a *statikus* robbanás – ellenére is egyetemes kísérletnek lebilincselő példája az 1968 körül keletkezett *Állat (Európa)* című olajfestmény. Az *Európa elrablása* mint téma számtalan, a grafikából, a festészetből és a szobrászatból ugyancsak ismert bika-variációt ihletett, ám közöttük tudtommal egyetlen olyan sincs, mint Tóth Menyhért remeke. Még a legvaskosabb ábrázolásokban is van valamiféle, a mítoszt klasszicizáló elegancia. Tóth Menyhért *Európája*, elveszejtve a szokásos kettős alakzat hölgyfiguráját, tömbszerűségében megrendítő. A leszegett fejű, mert földre kényszerített bikában, ebben a *hajlíthatatlansága* ellenére is az istálló padozatáig *hajlított* ember-állatban az egyén és a közösség (itt elsősorban veszélyeztetett földrészünk) fájdalma szimbolizálódik. A képfelületet teljesen kitöltő s részleges kontúrja révén csaknem absztrakt figura – a drámaiságot csak fokozza a képszerkezet – nyilván közelebb van a bálványokhoz, mint az Alföld jól ismert patásaihoz, ám indítóélményként bizonyosan kellett a természet (föld – ember – állat – munka) közelségében föloldódó ember tapasztalata. Még akkor is, ha a téma a festőnél már a kezdet kezdetén szakrálissá vált.

A festési módot tekintve az *új vadakhoz* sorolható Kurucz István András eleddig nem túl hosszú pályáján alighanem rátalált az érzésvilágát legérvényesebben visszaadó kifejezőeszközre. Egy-egy képének tematikája hellyel-közzel ugyan kötődik a Vásárhelyi Iskolához s egyben édesapja, Kurucz D. István örökségéhez, de a festő ecsetjét mozgató mítoszi gondolkodás a fiatal művészt más irányba vitte. Minden különbözőség ellenére is ahhoz a Tóth Menyhérthez, aki a földmunkát és a szellemi munkát (a festést) egyként szentségnek tartotta, s univerzumában – melyet a poklok elviselését megkönnyítő, törékenységében is erős *Nap-himnusz* éltetett – az állatok éppoly méltósággal viselkednek, mint a lét működését áhítattal szemlélő ember.

Kurucz István András tehát *bálványkereső* buzgalmában, anélkül, hogy tételesen megfogalmazta volna, az izgatta: a látszólag szűk – tudatosan ilyenné apasztott – motívumkészlet vajon elégséges-e egy teljes értékű érzelemvilág ábrázolására? Méghozzá olyasféle mód, hogy egyúttal a képszerkezetet feszítő elemek dinamikájában, a kompozíciós rendben, az expresszív lendülettel lelki tartalmakat s ugyanakkor valaminő megnevezhetetlen őserőt is hordozó faktúrában lássék a magyar jelleg. Itt korántsem az Alföld *lapos* csendjéről, a könnyű kézzel válogatott s így csak díszítésre szolgáló paraszti rekvizitumok békés unalmáról, a naturalisztikus – bőbeszédűségében az irodalomhoz közeli – pántlikás ábrázolás mint honszeretet langy érzéséről van szó. Sokkal inkább arról a szín- és formavilágban egyaránt jelentkező, rendezett érzelmi matériáról, amely a konstruktivizmuson át is a magyar jelleget megőrző Korniss Dezsőt, a sík vonalhálóját bábuval fölbolygató szentendrei mestert, Deim Pált – hogy csak az

absztraktoknál maradjunk –, és nem kevésbé a figuralitást a rút és a groteszk jegyében teljes világnak láttató Földi Pétert és Somogyi Győzőt jellemzi.

Kurucz István Andrásnak, ha képeinek motívumkincsét vesszük, a föntiek közül leginkább Földi Péter a rokona. Csakhogy amíg Földinél a varsában vergődő hal, a vasúti sínen tántorgó macska, az emberi arc riadalmát tükröző vadnyúl a gyakori érzéki megjelenítéssel is lelki tartalmakat fölerősítő *látomás* – festményein a térszerkezet leegyszerűsödik, mintha valamilyen naiv művész hallucinálná a rettenetet –, Kurucz barbár szépségű, a fölhordott festékrétegtől ugyan-

Bivalynász II. (1994)

csak súlyt kapó bálványai többmázsányi tömeggel nyomják a földet, ha nem annak részei: vörös lebegésben *(Bálvány II.*, 1993) vagy a liláskék háttérbe barnásarany színnel *(Bálvány I.*, 1990) egzisztáló *valóságdarabok*. Nincs fölöttük ég, levegős tágasság, vagy ha igen – épp a színazonosság révén –, az ég a földdel csaknem egynemű, ám gesztusaiban vibráló hátteret alkotva összefolyik *(Bivalynász II.*, 1994).

Kurucz bivalyai, mindig főmotívumként meghatározva a kép terét s szerkezetét, *lélegző* monumentumok. Minthogy égő szemük vagy földlökés erejű párzásuk, egyáltalán, a létük valós, illetve illuzórikus emberi vonásokat mutat, szeretetéhségükben nagyon is esendőek. Még az sem mondható el róluk, Tóth Árpádtól kölcsönözve a jellemzést, hogy „Bús bivaly ballagva rázza Igáját", hiszen jobbára rabságtól sújtva állnak, mindennek kiszolgáltatva. Börtönük – pihenőhelyük? – az ember építette karám, munkában megfáradt testüket, azért a statikusság, lefelé húzza a föld. Egyszerűségükben van valami megindító. Lényüket, mint ama halhatatlan bika, nem kölcsönözték Zeusznak, s annak ellenére, hogy az Indus völgyének ősi civilizációiban meghatározó szerepük volt, és Indiában ma is szent állatként tiszteltetnek, megmaradtak szegénységgel viselősnek.

A festő vizuális kompozíciója nagy érzéki tömbök együttesét mozgatja, melyben a fölfokozott színélmény – a *Bivalynász II.*-n csupán háttérül szolgáló, ám a *Bálvány II.* és a *Bálvány III.* című vásznon a gomolygásszerű alakrajzot sejtelmes matériaként megőrző kadmiumvörös vagy a *Minotauruszt* (1994), ezt a megfoghatatlan szépségű kék-zöld gomolygást megtestesítő ultramarin- és kobaltkék – a természeti dolgokat megemelő eksztatikus állapot kifejezője. Az *Aranybivaly (Bálvány I.)* a csillogást magába gyűjtő, de rögtön ki is sugárzó totemként néz szembe velünk, statikusságában is a földi valóság összes tereit bejárva, egy kis megengedéssel a *pusztai reneszánsz* hangulatának őrzőjeként. A festő tisztában van érzelmi tartományainak képpé fogalmazható súlyával, s a motívumot addig feszíti – példa erre az átlós szerkesztésű *Bálvány III.* –, amíg az expresszív ecsetkezelés mellett is ki nem alakul a képmezőben a néző tekintetét is vonzó biztos pont. Ez a megnevezett festményen nem más, mint az állat kivetettségét szimbolizáló, könyörületért esdeklő árva szempár.

Kurucz István András művészetében már korábban is észlelhető volt a természetből kiszakított állatok (leginkább a lovak és a bivalyok) bálványszerű megidézése – egy-egy furcsa, különleges nézőpontot reveláló testhelyzet csak erősítette a szokványos (naturalisztikus) figuralitást minden ízében kikezdő festő mítoszi törekvéseit –, ám csak az utóbbi jó pár évben vált vérévé az *újvadak* szenzibilitását a ha csak nyomokban is őrzött vásárhelyi hagyománnyal ötvöző komplex látásmód. A fiatal magyar festészetben szinte példa nélküli az a fajta modernségre való törekvés, ami nem leszakít, hanem *átörökít* folyamatokat. Az alföldi táj mint primátus akarva-akaratlan háttérbe került Kurucz festészetének univerzumában, avval leginkább, hogy a drámai feszültségeket hordozó képszerkezet nem tűri a banálisan újraélesztett rekvizitumokat, helyébe a *valóságból* kiemelt, ám ahhoz mégiscsak áttételesen kötődő barbár alakzatok: a szépségnek nem mindennapi formáját megtestesítő totemállatok léptek. Egész alakjukkal, cselekvésben megnyilvánuló aktivitásukkal – itt éppen aktusukkal – megrázva a földgolyót, az elemi erejű életösztön néha tárgyszerűségében is artisztikus robbanására figyelmeztetve *(Bivalynász II.)*. Máskor meg az egymásnak feszülő bivalyfejek drámaiságával *(Éjszaka*, 1994) telítve a képmezőt, a kikerülhetetlen küzdelem méltóságát tudatosítva.

Ehhez a vonulathoz köthető egy kis beleérzéssel mindazon portré – *Csillagember, Ember pipával; Embör* (mindhárom 1995-ös keltezésű) –, amelyeken a telített képfelület, a sokkoló színválasztás, az arc részleteinek gyors iramú tagolódása az ábrázolt alak jellemét és bensső világát is fölvillantja. A kínai rizspapírra fekete tussal készített nagyméretű arcképek *(Sámán I-IV.*, 1996) igazi absztrakt grafikák. Kurucz számára az ember- és állatfej ugyanolyan *tanulmányi terep:* a fekete foltok és a fehér felületek ritmusa karaktert ad az ecsettel húzott vonalhálónak, s rejtélyességében a sámánt az eddigi életműből kiemelkedő totemekhez közelíti.

Kurzbauer, Eduard

fcstö

l,

Csat-Frey Öst Kunstt

XXIV.k

138.l

MŰEMLÉKEK ORSZ. BIZOTTSÁGA
VEGYES MŰVEK.
309

Mortillet. L'époque quaternaire dans la vallée du Pô.

9. id.

Kurzbacher Ida festő

— **Kurzbacher Ida képei.** A *Műterem* most megnyilt kiállításán *Kurzbacher* Ida festőművész mutatja be olajfestményeit, pasztelljeit és szénrajzait. A kiállító Nagybánya neveltje, amiről főkép régebbi vásznai tanuskodnak. Java munkái ezek, amelyek híven tükrözik a Ferenczy nevéhez fűződő hagyomány jellegzetes vonásait. Elsősorban a közvetlen természetszemléletben való elmélyedést és a tónusfestés gondosságát. Különösen néhány biztosrajzú, tompazöld és szürkésbarna színekbe hangolt alakos-képe válik ki a plein air ábrázolás finomságaival, *(Cigányasszony, Cigányok)* de *K. P. úrhölgy arcképe, Ülő leánya* és pár tömören összefoglalt csendélete is előnyösen bizonyítja művészi felkészültségét. Kurzbacher Ida igazi erőssége a szolid valóságábrázolás, a naturalista látás- és előadásmód. Ha ettől eltér, — mint kissé felszínesen stilizált újabb dolgaiban — kifejezőeszközei bizonytalanabbak lesznek, majdnem merevekké válnak. Egy sor sikerült gyermekportréja az érzelmi kifejezés festői egyszerűségével és őszinte gyengédségével fogja meg a nézőt. Szénrajzai szintén a régi, jó iskolára vallanak. —p—

Pest, 1943. okt. 13.

tási ár
őben

8.—
6.—
3.—

2.—
2.—
2.—
3.—
2.—

		Kikiáltási ár pengőben
833.	DÍSZTÁL. Arita porcellán. Japán	18.—
834.	DOHÁNYZÓKÉSZLET. Réz, hidegzománc díszszel. Észak-India. (3 darab)	15.—
835.	NAGY DÍSZTÁL. Arita porcellán. Japán. .	45.—
836.	POHÁR. Sokszínű keménycserép. Japán . .	10.—
837.	VÁZA. Sokszínű keménycserép. Japán. 2 darab	30.—
838.	NAGY VÁZA. Sokszínű porcellán. Kina . . .	250.—
839.	NAGY VÁZA. Sokszínű porcellán. Kina . . .	250.—
840.	ASZTALKA. Diófa, áttört díszítéssel, márvány lappal. Kina	20.—
841.	ELEFÁNT, HÁTÁN PAGODA. Bronz. Japán .	45.—
842.	VISHNU és LAKSHMI. Festett márvány. India	60.—
843.	KRISHNA. Festett márvány. India	35.—
844.	VISHNU. Festett feketemárvány. India . . .	50.—
845.	HANUMAN. Festett márvány. India	35.—
846.	SURAI. Sárga bronz, vésett díszítéssel. India. Benares	25.—
847.	KEREK TÁL. Sárgaréz, vésett díszítéssel. Észak-India	15.—
848.	FÜSTÖLŐ. Buddha ujju citrom. Bronz. Kina .	18.—
849.	CHUEH. Áldozati edény. Bronz. Kína, Tung Chih-korszak	20.—
850.	FÜSTÖLŐ, háromlábú ting. Bronz. Kina . . .	45.—
851.	FÜSTÖLŐ. Pagodát tartó elefánt. Bronz. Kina.	

A SZENZÁCIÓÉHSÉG NEM CSILLAPÍTHATÓ?

Minden oldalról olyan vélemények hangzanak, hogy a világháborús küzdelem most érkezik csúcspontjára. Egyik fél sem titkolja, hogy mérhetetlen erőfeszítések következnek s éppen ezért még belát hatatlan szenvedések várnak az emberiségre. Minden felelős tényező arra törekszik tehát, hogy a maga közösségét előkészítse a zordon napokra, a vállalásra és a szenvedésekre. A sajtónak természetesen elsőrangú szerep jut ebben a munkában, az ő feladata *a helyes és józan tájékoztatás, az események higgadt magyarázata, a felvilágosítás, a bomlasztó törekvések elleni küzdelem, a közönség lelki erejének folytonos erősítése és belső egységének szüntelen szilárdítása.* Egyáltalában nem helyeselhetjük tehát, hogy akadnak lapok, melyek egyre tudatosabban lesiklanak erről a komoly vágányról s például dús pletykaanyaggal tömik meg a szűkre szabott háborús hasábokat. Ezek a pletykaáradatok látszólag ártatlanok, de csak látszólag, mert a kissé benfentes ember azonnal látja, hogy mennyi rejtett tőr, cukorba csomagolt méreg s másefféle alantasság lappang bennük. Alantas szenzációéhség e pletykaáradat szülője s az alantas szenzációéhség nem állapodik meg itten, hanem egyre merészebb lépésekre szánja el magát. Így újabban megszületett az »orvosi szenzáció«. Éppen lapunk legutóbbi számában mutattunk rá, hogy egy-egy ilyen lelkiismeretlen cikk milyen rombolást végez. Komolyan figyelmeztettük a mindenre kész szenzációhajhászokat, hogy vigyázzanak s ne áldozzák fel az *emberiesség* elvét a mindenáron való *»érdekességnek«*. Fölmerül azonban a kérdés, hogy meg lehet-e fékezni szelid figyelmeztetés útján a csillapíthatatlan szenzációéhséget. *Cikkünk megjelenése óta ugyanis csak 48 óra telt el s megint olyasmi történt, ami mellett nehéz volna szó nélkül elmenni.*

»Olivecrona megoperálta a kis csodagyereket« — olvastuk az egyik lap első oldalán. »Meghalt a kis Húszár Péter, akin tegnap agyműtétet hajtott végre Olivecrona professzor« — látjuk a másikban. Arról van szó, hogy egy öt és féléves kisgyerek agydaganatot kapott és a híres svéd professzor repülőgépen Budapestre érkezett, hogy az operációt végrehajtsa. Minden tiszteletünk a nagy professzoré, aki egy kis élet megmentése érdekében a mai viszonyok között repülőgépre ül. *Cselekedete a helytálló emberségességnek gyönyörű példája.* De az efféle ízléstelen szenzációhajhászat csakis kellemetlenül érintheti a kiváló tudóst. Az operáció ugyanis kitűnően sikerült, de az agyoperációk egyik állandóan fenyegető utókövetkezménye megölte a szegény kis beteget. *A szenzációéhség még ezt a tragikus eseményt is teljes mértékben kiaknázza.* Azt pedig már egyenesen neveletlenségnek, sőt közönségességnek kell tekintenünk, hogy egyik lap még a professzor honoráriumának összegét is pontosan közli. *Mindez merő ellentétben áll a magyar ujságírás nemes és előkelő hagyományaival, a Bartha Miklósok örökségével.*

Az ujságíró mindenről írhat, mert kötelessége, hogy az élet egyetemes kérdéseihez hozzászóljon. De nem szabad *az életet s a halált, az emberi élet megmentéséért folytatott hősi küzdelmet* ilyen alacsony szenzáció-síkra leráncigálnia. Nem szabad egy világhírű tudós nevét és munkáját ilyen pletykastílusú érdekességként tárgyalnia. Nem szabad a szellemi emelkedettség magaslatát az üzleti elv kedvéért enynyire feladnia, annál kevésbé mert ez a szomorú folyamat *merőben ellenkezik a magyarság lelkével s természetével.* Ez a korlátokat nem ismerő szenzációéhség, ez a közönségességbe csapó kíméletlenség, ez a részvétbe csomagolt cinizmus csak Budapest egyik rétegét édekli. Igen ajánlatos pedig, ha ez a réteg és sajtóbeli képviselői végre a magyarság magatartásához alkalmazkodnak, a saját jól felfogott érdekükben is...

Változások a bolgár közbiztonsági rendőrség élén

Szófia, október 11. *(TP) Pav'ovot*, a bolgár közbiztonsági rendőrség főnökét felfüggesztették eddigi hivatalától és Vracsa kerületi igazgatójává nevezték ki.

A sajtócenzúra főnökévé Vladimir *Dosevet*, Gabrovski volt belügyminiszter egykori titkárát nevezték ki.

Felavatták a kecskeméti 38. gyalogezred hősi halottainak emlékművet

Kecskemét, október 11. *(MTI)* A kecskeméti volt 38. gyalogezred hősi halottainak emlékművét vasárnap avatták fel. *Kisfaludi Stróbl* Zsigmond szobrászművész alkotása jelképesen fejezi ki az ezred hagyományos hazafias szellemét. Az avató ünnepélyen megjelentek az ezred volt parancsnokai, tisztjei és legénységének tagjai. *Szász* Lajos közellátási miniszter Kecskemét város képviselője. *Kiss* Endre főspán felolvasta *József* királyi herceg táviratát és üdvözölte vitéz *Homonnay* Ágoston altábornagyot, aki a királyi herceg képviseletében jelent meg. Vitéz *Galántay-Glock* Tivadar ny. vezérőrnagy emlékezett meg az ezred történetéről, majd dr. *Liszka* Béla polgármester átvette az emlékművet. Vitéz *Gyimessy* Ferenc altábornagy helyezte el a honvédelmi miniszter koszorúját.

A Kormányzó megtekintette az örkényi tereplovaglást

Örkénytábor október 11. *(MTI)* Az örkényi lovagló- és hajtótanárképző iskola a vitéz nagybányai *Horthy* István emlékverseny keretében megrendezte *a harcos military III. fokozatát, a tereplovaglás*. A honvédség legkiválóbb lovasait rajthoz állító seregszemlén megjelent *Magyarország kormányzója*, menye és fia társaságában. A Főméltóságú Úrnál a tábor bejáratánál vitéz *Vattay* Antal altábornagy, lovassági felügyelő és *Kánya* Antal ezredes, a lovaglóképző iskola parancsnoka jelentkezett. A versenypályán megjelent *Kállay* Miklós miniszterelnök, csatai *Csatay* Lajos honvédelmi miniszter, vitéz *Szombathelyi* Ferenc vezérezredes, a honvédvezérkar főnöke is.

A *Kormányzó Úr* frissen és fiatalosan egy a terepet uralkodó betonépítményre ment és *a szakértő mindenre kiterjedő figyelmével* érdeklődött a verseny állása felől. A 27 kilométeres távon igen magas, szilárdra épített terepakadályok, négyméteres vizesárkok és úttalan utak tették nehézzé a versenyt. *Lovastiszt jeink képzettsége és virtusa* azonban diadalmaskodott minden akadály felett.

A tereplovaglást falka utáni *vadászbemutató* követte. Az állami tenyészetekből kikerülő nagyszerű méneken nyargaló vadásztársaság színpompás képet nyujtott. A hallali után a *Főméltóságú Úr* és kísérete *egy vadászosztály bemutató ugrását* tekintette meg, majd *díjlovaglásban* gyönyörködött. *A Kormányzó Úr a legnagyobb elismerés hangján szólott a látottakról.* Az örkényi bemutató tanubizonyságot adott arról, hogy szerte a világon ismert és becsült nagymultú *igazi magyar lovasságunk* az ősi hagyományokhoz híven ma is él.

Minél nagyobb a veszedelem, annál inkább bíznunk kell, mondotta a hercegprímás Máriaremetén

Máriaremete, október 11. *(MK)* Máriaremetén könyörgő ünnepség volt az igazságos békéért. A főpapi misét *Serédi* Jusztinián bíbornok, Magyarország hercegprímása mutatta be. Az egyházfejedelem az üdvözlésekre válaszolva, többi között a következőket mondotta:

— A Magyarok Nagyasszonya Szent István óta állandóan védelmezi az ő örökségét. *Minél nagyobb a veszedelem, annál inkább bíznunk kell abban, hogy közbenjárása védelmére lesz a magyar hazának.* Kérte a megjelenteket, hogy buzgón imádkozzanak *az igazságos békéért.*

P. *Bodalik* Bertalan domonkosrendi tartományfőnök szentbeszédében hangoztatta, hogy a magyar katolicizmus élén az ország legfelsőbb főpásztorával hódol a Magyarok Nagyasszonya előtt, mert *nemzetét ismét nagy szükségben látja és ilyenkor* — a történelem tanusága szerint — *elemi erővel tör ki belőle a »Boldogasszony Anyánk« fájdalma, kérése, könyörgése.*

A főpapi nagymise után a hercegprímás vezetésével oltáriszentséges *körmenet* volt a kegyhelyen.

A németek nem szüntetik meg az ellenőrzést Rómában

Zürich, október 11. A *Die Tat* római jelentése szerint a német véderő által Rómában legutóbb végrehajtott rendszabályok arra mutatnak, hogy *német részről nem szándékeznak a Róma városa feletti ellenőrzéstől elállni.* A német ellenállás *megmerevedése* Rómától délre megerősíti ezeket a feltevéseket. *Calvi di Bergolo tábornok*, a király unokaöccse, akit nemrég a város vezetőjévé neveztek ki, *jogkörét már nem gyakorolja.* *(Bud. Tud.)*

Kréta volt olasz parancsnoka Kairóban

Kairó, október 11. *Coarta* tábornok, Kréta volt olasz parancsnoka, *Kairóba érkezett.* A tábornok kijelentette, hogy a krétai lakosság segítségével *sikerült elmenekülnie* a szigetről. *(Bud. Tud.)*

Öt idegen repülőgépet leszállásra kényszerítettek Svédországban

Stockholm, október 11. *(Bud. Tud.)* Szombaton délután *Dél-Svédország felett* légicsatára került sor amerikai és német repülők között. A svéd légvédelem három amerikai repülőerődöt és két német Messerschmidt-vadászrepülőgépet leszállásra kényszerített. A repülőgépek összesen 32 főnyi legénységét internálták.

Szombaton amerikai bombázók berepültek Dánia légiterébe. A berepülés során több repülőgépet lelőttek. Az egyik lezuhant repülőgép felgyujtott három házat és egy tanyát.

Galland vezérőrnagy öccse elesett

Berlin, október 11. Mint a Német Távirati Iroda értesül, Galland Vilmos őrnagy, a lovagkereszt tulajdonosa, egy vadászezred osztályparancsnoka, Anglia elleni bevetésben repülőhalált halt. Galland őrnagy ötvenhárom légi győzelmet ért el és öccse Galland vezérőrnagynak, a kardokkal és briliánsokkal díszített tölgylombos lovagkereszt tulajdonosának.

Több mint száz terroristát tartóztattak le Franciaországban

Vichy, október 11. A Nemzetközi Sajtó Tudósító jelenti: Az elmúlt héten a közbiztonsági rendőrség több mint száz kommunistát és terroristát tartóztatott le, akik sorozatos merényleteket, szándékos rombolásokat, lopásokat és rablótámadásokat követtek el Lyon, Poitiers, Toulouse, Nimes és Dijon vidékén. Nagymennyiségű fegyvert és robbanóanyagot foglalt le a rendőrség.

Hoare visszatért Madridba

Madrid, október 11. Sir Samuel Hoare, Anglia madridi nagykövete, Angliából vasárnap visszaérkezett Madridba.

Montgomery és Badoglio csapatai

Bern, október 11. Montgomery tábornok főhadiszállásáról jelentik, hogy Montgomery tábornok az Exchange Telegraph tudósítójának adott nyilatkozatában közölte, hogy nyolc olasz hadosztály pártolt át az angolszászokhoz. Az olasz csapatok minőségéről a tábornok a következőket mondotta:

— Mint utászok, kiválóak és nagy segítséget jelentenek számunkra az utak és hidak építkezésénél. Az olasz csapatokat légvédelemre és az olasz városok védelmére is felhasználhatjuk. A nyolc olasz hadosztály ügyét végleg azonban csupán a Badoglio tábornagynál tartózkodó szövetséges bizottság rendezi el. Elsősorban tenni kell valamit az olasz katonák morális erejének fokozására. Egy hadsereg, amely nem rendelkezik elegendő erkölcsi erővel, semmit sem ér. Mielőtt a csapatokat harcba vetjük, vissza kell szereznünk önbizalmukat.

Montgomery tábornok, aki megtekintette a termoli csatateret, nem volt hajlandó véleményt nyilvánítani az olaszországi hadjárat részleteiről és tartamáról hanem csupán annak a véleményének adott kifejezést, hogy ez a hadjárat nem ér véget ebben az évben. *(Bud. Tud.)*

A finnek harca

Helsinki, október 11. *(Német TI)* **A hétfői finn hadijelentés a következőképpen hangzik: Az aususi földszoroson egy kisebb ellenséges osztag kísérletet tett arra, hogy erős gránáttűz oltalmában behatoljon állásainkba. A támadókat állásaink előtt visszafordulásra kényszerítettük. A maaselkai földszoroson tüzérségünk elpusztított több ellenséges szálláshelyet és ellenállási fészket.**

A keleti arcvonal északi részén csapataink visszavertek két 50—60 főből álló

ellenséges osztagot, amely Ödemarkon keresztül hátunkba akart kerülni. Az Onegatónál négy ellenséges ágyúnaszád tüzelt egy falura és egyik parti ütegünkre.. A tüzelés nem okozott károkat. Parti ütegünk viszonozta a tüzet és két naszádot eltalált.

Repülőink vasárnap Finnország déli részében két ellenséges bombázót lőttek le. Ezek egyike Helsinki ellen akart előretörni. Ezenkívül légvédelmi tüzérségünk az annusi földszoroson egy könnyű bombázót lőtt le. *(MTI)*

A Nemzeti Bank heti jelentése

A Magyar Nemzeti Bank bankjegyforgalma az *október 7-i kimutatás* szerint a szeptember 30-i forgalommal szemben 1.2 millió pengővel csökkent. A leszámított értékek összegét 55.2 millió pengővel haladta meg. *Az állami giro-számlákon* a befizetések 33 millió pengővel, az egyéb számlákon 4.1 millió pengővel multak felül a kifizetéseket, úgyhogy a giró-követelések állománya összesen 37.1 millió pengővel emelkedett. *Az érckészlet* 0.3 millió pengővel apadt. A váltópénzkészlet 2 millió pengővel csökkent. *A külföldeket való fizetési forgalom* céljára az alapszabályok 57. cikkének *g)* pontja alapján nyujtott hitelek 13 millió pengővel csökkentek. *Az államadósság törlesztésére* 11.2 millió pengő folyt be. Az »egyéb követelések« 27.9 millió pengővel, az »egyéb tartozások« 20.5 millió pengővel emelkedtek. *(MTI)*

Kurzbacher Ida kiállítása

Nagy érdeklődés mellett nyitotta meg vasárnap délelőtt *Kurzbacher* Ida festőművész gyüjteményes kiállítását a Műteremben. A festőnő annakidején *Ferenczy*-növendék volt és képeinek legnagyobb része magukon viselik a nagybányai iskola jellegzetességeit. Igy a kiállítás egyik legjobb kompoziciója a tüzes, vibráló színekkel megfestett »Cigányok« cimü képe. Ujabb irányú törekvései nem mondhatók szerencséseknek.

Kurzbacher Idát a szemek festőjének is nevezhetnénk, arcképtanulmányain a szemek valósággal élnek. A kiállítás október 20-ig marad nyitva.

(Z. P. A.)

Szociális építkezések Pestkörnyéken

Az anyaghiány ellenére, amely miatt minden magánépítkezés szünetel, erős ütemben folynak a szociális építkezések. A pestkörnyéki városokban *195 új sokgyermekes család jutott fedél alá. Ujpesten* most költöztek be a munkások a Családvédelmi Alap házaiba. Az ötven ikerházban 100 munkáscsalád lakik. *Kispesten* 35, *Pestszentlőrincen* 20, *Rákospalotán* 20 és *Vácott* 20 család költözött be új szép otthonába.

Minden gyermeknek cipőbetétet

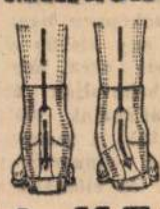

kellene viselnie bokasüllyedés és ferdülés megelőzésére. Szülők figyelmébe ajánljuk díjtalan „C/VI." prospektusunkat!

+ KELETI J. +
orvosi műszerész.
IV., Petőfi Sándor-utca 17. Telefon: 188-013

József királyi herceg meggyogyult

A Magyar Távirati Iroda jelenti: József királyi herceg tábornagy lázatlan és az ágyat már elhagyta.

ONCsA-mintafalut avattak

A Szentes melletti Fábiánsebestyénben vasárnap az ONCsA száz sokgyermekes magyar családnak juttatott házat. A mintafalu avatóünnepségén résztvett *Bonczos* Miklós államtitkár is s ez alkalomból beszédet mondott. Hangoztatta, hogy erős akarattal a puszta semmiből is lehet valóságot varázsolni. Évekkel ezelőtt ezen a helyen még sík szántóföld volt és most valóságos takaros magyar otthonok épültek fel. Az új hajlékok egyelőre *100 felnőttnek és 600 gyermeknek* adnak otthont. Valamennyi ház magyaros stilusban épült. A kormány szociális gondoskodásáért a házhozjuttatottak nevében *Szabó* László földmüves keresetlen szavakkal mondott köszönetet. *Bonczos* Miklós államtitkár és az avatóünnepségen megjelent előkelőségek végiglátogatták az új falu házait, napközi óvodáját és iskoláját is.

Itélt a tábla a posztógyári küldönc meg a protezsált kereskedők árdrágítási perében

Farkas Sámuel szobafestő és mázolósegéd a Loden posztógyárban küldönckent volt alkalmazva s beosz ották dr. *Zloch* Károly elnök irodájába. *Fark s* rájött, hogy a nagy áruhiány miatt nehezen lehet a kereskedők igénylését kielégíteni. Elhatároz a, hogy jó szolgálati beosztását a maga javára kihasználja. Érintkezésbe lépett *Herskovics* Sándor segédmunkással és *Freund* Andor ügynökkel s megállapodott, hogy azok majd felhajtják a kereskedőket, ő pedig soron kivül árut szerez nekik a posztógyártól.

A soronkivü i közbenjárásért 5 százalék jutalékot igényelt. A felhajtók számos kereskedőt küldtek *Farkashoz*, aki aztán bejuttatta őket *Zloch* Károly elnökhöz. A kereskedők leadtak rendeléseiket — s amikor a vételárat előre kifizették, *megadták a közvetitési jutalékot Farkas Sámuelnek*, aki a pénzből a felhajtókat is részesitette.

Egy esetben *Mihelfi* Albert volt ügyvéd eszközölt ki *Zloch* Károlynál 500 pengő jutalom ellenében egy nagyobb rendelést egy ismert textilkereskedő számára. Amikor a manipuláció kiderült, *árdrágító visszaélés* büntette miatt megindult az eljárás. *Freund* Andort 8 hónapi börtönre, *Farkas* Sámuelt 10 hónapi, *Herskovicsot* félévi börtönre, *Mihelfi* Albertet 3 hónapi fogházra itélték.

Fellebbezés folytán a tábla *Tokaytanácsa* elé került az ügy. A tábla megváltoztatta a törvényszék ítéletét: *Freund büntetését 10 hónapi, Farkas Sámuelét 1 évi börtönre emelte*. A többi vádlott büntetését helybenhagyta.

Az itélet indokolása leszögezi hogy a vádlottak olyan időben folytatták üzelmeiket, amikor posztóáru nem volt kapható. Az árdrágításról szóló törvény szerint az árdrágítást meg kell állapitani *akkor is, ha a vádlottak az árdrágitásra alkalmas módon üzérkednek*. A vádlottak cselekménye szerint alkalmas volt az árdrágításra. Az hogy a kereskedők a nagymennyiségben »protekció útján« szerzett árukat *maximális áron* hozták forgalomba, *csak az ő védekezésük* s ennek valódiságát ellenőrizni nem lehet. A vádlottak *üzérkedése azonban alkalmas az árdrágitásra*.

Szórakoztató műsort sugároz egy magyar kisérleti rádióadó

A magyar rádió hallgatói csütörtöktől, október 14-től kezdve egy uj adóállomás műsorát is hallgathatják. Ez az adóállomás a 418 méteres hullámhosszon kisérleti célokra fog műsort sugározni. Az uj adóállomás külön hivójellel és a következő mondattal jelentkezik: »Itt a kisérleti adóállomás!« Műsora túlnyomórészt szórakoztató jellegü, zenés műsor lesz. A kisérleti adóállomás csütörtöktől, 14-től kezdődően rendszeresen adja zenei, szórakoztató műsorait hétköznapokon 17 óra 30 perctől 18 óra 55 percig.

Elfogták az uzsokiutcai betörőket

Hatvan, október 11. *(MTI)* Az uzsokiutcai betörés tetteseit mulatozás közben a hatvani rendőrség elfogta. *Gregász* János 23 éves hentessegéd, rákoskeresztúri lakos és *Kerék gyártó* József 18 éves segédmunkás hatoltak be álarcosan a MÁV főfelügyelő lakásába, az ott tartózkodó nőket halállal fenyegették meg, majd egy mellékhelyiségbe zárták őket. *Harmál* Márton 23 éves gyári munkás rákoskeresztúri lakos és *Megyeri* László 21 éves lakatos isaszegi lakos voltak a betörők társai, akik az udvaron lesben álltak. Őket és orgazdájukat *Szombati* Károly szabómunkás, egri lakost Egerben fogták el. *A betörés értékei*, melyeket a tettesek 3472 pengőért adtak el, teljes egészében *megkerültek*. A betörők a hatvani rendőrkapitányságon még számos hasonló módszerrel elkövetett betörést ismertek be.

Fülöp Zoltán szűcs
mindennemü szőrmeáruk és bundák nagy raktára. Budapest, VII., Dohány-u. 41.
Telefon: 225-154.

A vasúton feladott csomagok címzése

Az Államvasutak igazgatósága felkéri a közönséget, hogy a vasúti fuvarozásra feladott küldeményeket *tartós módon* jelölje meg az átvevő nevével és pontos címével és a rendeltetési állomás nevével. A régi megjelöléseket feltétlenül *távolitsa el a csomagokról*, mert a zavartalan, késedelem és hiány nélküli szállitást és kézbesitést, a jelenlegi rendkivüli viszonyok között, csak igy tudja biztositani. Magukban a csomagokban — főleg az úti pogygyászokban — olyan papirlapot helyezzen el, amely *a címzett és a feladó nevét és ezek pontos címét* is feltünteti, hogy a küldemény hovatartozását ezek alapján bármikor megállapithassák.

A Horthy Miklós Jubileumi Alapitvány kuratórai

A Kormányzó jóváhagyta a Horthy Miklós Jubileumi Alapítvány alapítólevelének kiegészitését, amely arról szól, hogy *a kuratórium legfeljebb 12 tagból áll*. A Kormányzó dr. *Fabinyi* Tihamér titkos tanácsos, ny. pénzügyminisztert, a TÉBE elnökét, dr *Pósch* Gyula kincstári főtanácsost, a Magyar Nemzeti Bank elnökét és dr. *Walko* Lajos titkos tanácsost, ny. külügyminisztert, a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank elnökét, őt évre, az Alapítvány kuratóriumának tagjává kinevezte. *(MTI)*

Köszönetnyilvánitás!

Szeretett férjem,

Adleff Tivadar alezredes

elhúnyta alkalmával kifejezett részvétért hálás köszönetet mond

özv. Adleff Tivadarné
szül. Schumann Mia

Bizalom és szilárdság

Az a tájékoztatás, amelyet *Reményi-Schneller* Lajos pénzügyminiszter a 42-es bizottságban adott az államháztartás helyzetéről, olyan eredményeket tárt az ország elé, amelyeket az egész magyar közvélemény egységesen, a legnagyobb megelégedéssel fogadott. A kiadások és a bevételek között olyan kedvező arányt sikerült biztositani, amely *nemzetközi összehasonlitásban* is nemcsak határozottan kedvező, de valóságos *financiális csúcseredményt jelent*.

Pénzügyi politikánk azonban csak azért válhatott be, mert *az ország lakossága megértette az adófizetés kötelességének parancsát* és helytállásával olyan *adómorált* teremtett, amely az állami pénzgazdaság finom szerkezetét alkalmassá teszi az igények zavartalan kielégitésére. *A belső frontnak ez a készsége* olyan tényező, amely nemcsak büszke elégtétellel töltheti el az ország vezetőit, de a legbizalomteljesebb reménykedésre jogositja az egész nemzetet.

Kiadásainknak *csak 24.8 százalékát* kellett az év első nyolc hónapjában hitelműveletteI előteremteni, holott *az angolszászoknál* az állami kiadásoknak csak 40, *a németeknél* pedig csak 50 százalékát tudják fedezni a folyó bevételekből. Az összehasonlitás, távlata még jobban kiszélesül, ha megállapitjuk, hogy *az első világháborúban Magyarország összkiadásainak csupán 5 százalékát fedezte adókból*.

A magyar *államadósság* augusztus végén a nemzeti jövedelem *42.5 százaléka* volt, mig az *USA* államadóssága az összehasonlithatatlanul hatalmasabb nemzeti jövedelemnek *másfélszerese* és a többi hadviselő államban is mindenütt *meghaladja az egyévi nemzeti jövedelem összegét*. Reális alapjai vannak tehát a pénzügyi politikánk iránt táplált bizalomnak és annak a szilárdságnak, amely egyensúlyban tartja államháztartásunkat.

A *bankjegyforgalom* csak 778 millió pengővel szaporodott, *kisebb arányban, mint más országokban* és ebből is csak 320 millió pengő ered a jegybanknál igénybevett államhitelekből, a többi *gazdasági okokból*. A magyar adófizető becsületessége vállalta az emelkedő fejkvótát, gazdaságpolitikánk *fizetőképessé* tette az adózót és pénzügyi gazdálkodásunk szolidsága mindenkor *számol a jövő követelményeivel*. Bebizonyosodott, hogy helyes pénzügyi politikát folytatunk, hogy *a takarékosság, a szerénység* az egyik legnagyobb nemzetfentartó erő, amelynek a csaknem világrekordot jelentő kedvező pénzügyi helyzetünket köszönnetjük.

Eltemették Engel Mädit

Mult vasárnap, mint már jelentettük, egy teherautó elgázolta *Engel* Mädyt, Engel Antal tisztiorvos 18 éves lányát. A szerencsétlen urilány *jobb lábát amputálni kellett*, a műtét azonban már nem mentette meg az életét. Engel Mädy *meghalt*. Szombat délután temették el nagy részvét mellett.

Weiss Manfred Acél- és Fémművei R. T. igazgatósága és tisztviselőkara szomorú szivvel tudatja, hogy a vállalat cégvezetője

Molnár László

e hó 6-án váratlanul elhunyt.

Temetése ma, október 11-én d. u. ½5 órakor lesz a Kerepesi-úti temetőben a református egyház szertartása szerint.

Fáradhatatlan munkás életét két évtizeden át a vállalatnak szentelte, benne kiváló szaktudású tisztviselőt és munkatársat veszitettünk el.

Emlékét kegyelettel őrizzük meg!

A kiállítás megtekinthető: 1943. október 10-től okt. 20-ig,

hétköznap 9–½6-ig, szombaton 9–1-ig,

vasárnap és ünnepzn 10–2 óráig.

A kiállítást rendezte:

KATÓ KÁLMÁN

festőművész,

a "MŰTEREM" művészeti vezetője

Ha kiállításaink érdeklik, kérjük nevét a pontos címével olvashatóon a látogatókönyvbe beírni, hogy a jövőben állandóan küldhessük meghívóinkat nb. címére. A Kató Kálmán közlése: A kiállító művésznő 60 éven felül van. Ferenczy Károlynál, Karlovszky Bertolamnál tanult. Párisban is folytatott tanulmányokat. Ezzel a kiállítással szerepel először a nyilvánosság előtt.

"MŰTEREM" TELEFON: 189-554.

KÉPZŐMŰVÉSZETI KIÁLLITÁSAI (KUNSTAUSSTELLUNGEN)

BUDAPEST, IV., KOSSUTH LAJOS-UTCA 12. (FÉLEMELET)

Barcza-nyomda, Budapest.

Kurzbacher Ida

FESFŐMŰVÉSZ MŰVEIBŐL RENDEZETT

GYŰJTEMÉNYES KIÁLLÍTÁSÁNAK *katalógusa* 1943.

MŰTEREM

KÉPZŐMŰVÉSZETI KIÁLLITÁSAI

KUNSTAUSSTELLUNGEN

BUDAPEST, IV., KOSSUTH LAJOS-U. 12.

FÉLEMELET • TELEFON: 189-554

KATALÓGUS ÁRA 1 PENGŐ

KURZBACHER IDA

FESTŐMŰVÉSZ KIÁLLITÁSÁNAK KATALÓGUSA

Olajfestmények:

		PENGŐ
1.	Muskátlik	mgtul.
2.	Cigányok	3000.—
3.	Ülő leányok a kertben	mgtul.
4.	Haza felé	mgtul.
5.	Három leány	mgtul.
6.	Nő sárga virággal	mgtul.
7.	Kósa Vera	2000.—
8.	Cigányasszony	1000.—
9.	Kis leányok az asztal mellett	mgtul.
10.	Ülő leány virágok között	1000.—
11.	Visegrádi templom délutáni napsütésben	2000.—
12.	Akt tanulmány	1500.—
13.	Zöld fejkendős asszony	mgtul.
14.	Virágok között	800.—
15.	Laurannai leányok	mgtul.
16.	Leányok a Dunapartján	mgtul.
17.	K. P. urhölgy arcképe	mgtul.
18.	Csendélet	500.—
19.	Csendélet	500.—
20.	Csendélet	mgtul.

Pastellfestmények:

		PENGŐ
21.	Rózsika	500.—
22.	Tájkép háttérben a János-heggyel	mgtul.
23.	Cigányleány	mgtul.
24.	Évike	mgtul.
25.	Sárgaruhás lány	400.—
26.	Falusi ház	mgtul.
27.	Laurannai lány	800.—
28.	Utca részlet	mgtul.
29.	Cigányleány vörös kendővel	500.—
30.	Szőke kislány mályva virággal	500.—
31.	Fatönkön	mgtul.
32.	Lilaruhás kislányka	500.—
33.	Tájkép kecskével	mgtul.
34.	Őszi hangulat	mgtul.
35.	Fehérruhás cigányleány	600.—
36.	Pubi	300.—
37.	Ipoly partján	mgtul.
38.	Barna szemű leányka	mgtul.
39.	Daru madár útra kel	mgtul.
40.	Kék ruhás leányka	500.—

Szénrajzok:

41.	Öreg asszony	mgtul.
42.	Öreg ember	mgtul.
43.	Öreg ember kalappal	mgtul.
44.	Férfi fej	2oo.—
45.	Női fej	2oo.---

Kusalyi ref
Semplom

l,

Korompay

57. l.

s Ferencz.

márczius 27-én.

jobbrafordultan állva, de
edaillonban van ábrázolva.
a támaszkodik, hol egy
lma és jogar van ; baljával
jének párját fogja, kardjá-
kravalója felett az arany-
elién szalagjaikkal a Mária
Lipót- és a vaskoronarend
lasztott haját füleinél előre
hező bajusza szőke, szeme
bátjának hajtókáját tölgy-
drágja piros. Derekát szol-
dalt függönyök lógnak és
inik szemünkbe.

cm. — Lelt. sz. 824. — Vétetett
Józseftől 200 K-án (300–96). —
26-án. — Elszámoltatott 1897
Az elszámolást jóváhagyta az
határozat (69–97).

215

(Roth) **Laurentius Kusch,** M 1644, † 1670.
Ostyatartó, heng. szelence, fedelén feszület. — *Hostiendose, zylindr., auf d. Deckel Kruzifix.*
Ev. egyház Rozsnyó — *Ev. Kirche, Rosenau.* Gy: 321, 70; Roth: 195, 488.
M—H 18,2

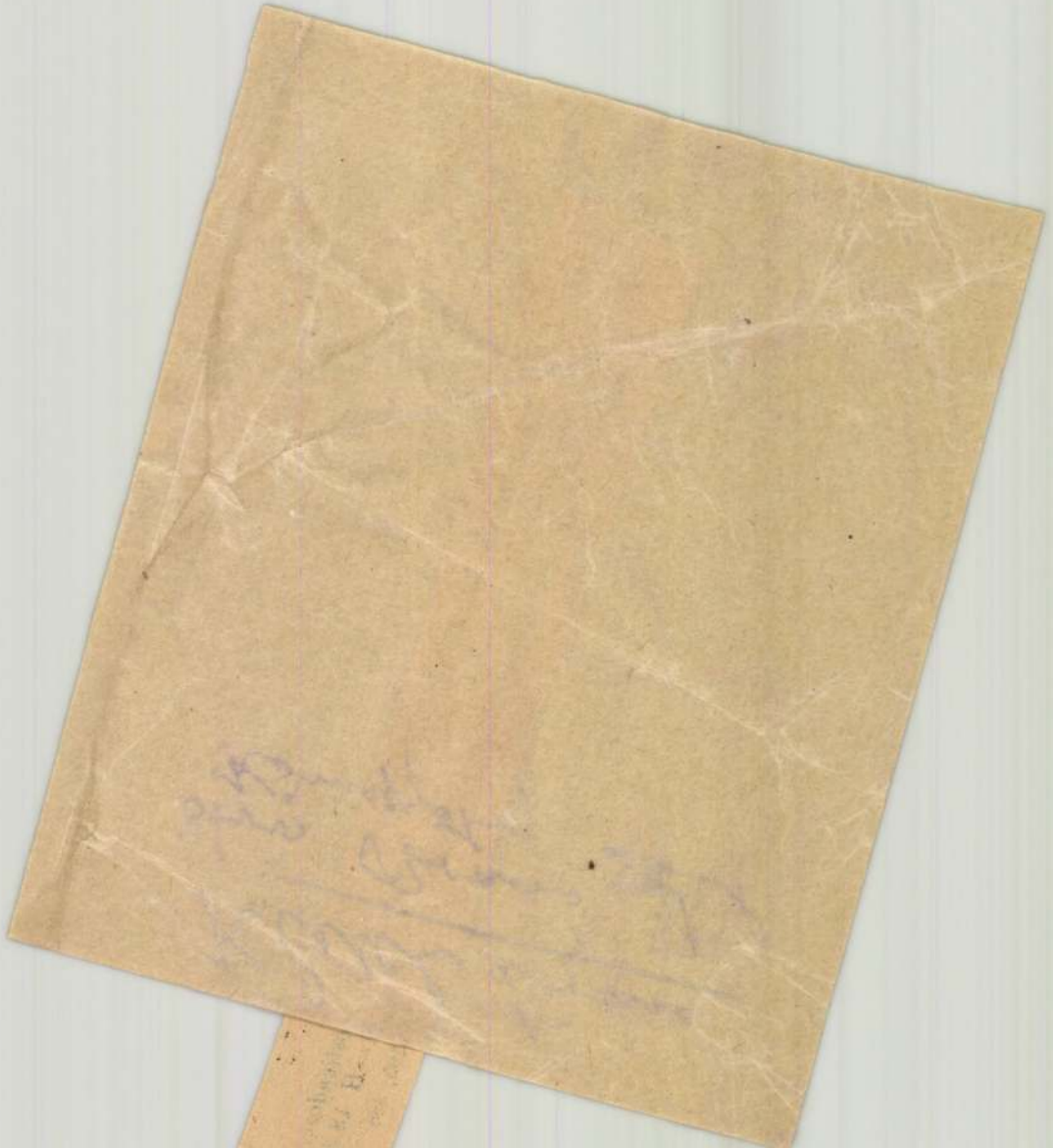

Zeus: rajtunk nem múlik...

Ismét közeleg a karácsony, tele várva-várt örömmel, és izgalommal, és persze a sok gonddal, mit is vegyünk ajándékba?

Ehhez szeretne segítséget adni a kerületben már több éve ismert Zeus műszaki, villamossági, és konyhafelszerelési kisáruház.

Az őszi sikeres Moulinex-bemutató és vásár után folyamatosan várható egész karácsonyig a Braun, valamint a Philips borotvaakció.

És ami tavaly is oly sok vásárlót vonzott, az idén sem marad el. Tízezer forint vásárlás felett sorsjegyet kap az vásárló, amelynek szerencsés nyertesei értékes elektromos háztartási készüléket, és egyéb komoly ajándékokat vihetnek haza. Ez az akció már november 21-én kezdődik, a sorsolása pedig december 23-án este lesz az üzlet előtt.

A háztartási, valamint a híradástechnikai áruk teljes kínálatával várják már a karácsonyra készülőket. Amennyiben valaki nem talál olyat, amilyet éppen szeretne, pár napon belül beszerzik, és szállítják.

Itt említjük meg, hogy ha telefonon rendelik meg a kívánt árucikket, azt is elfogadják, és házhozszállítják, amit persze személyes vásárlás esetén is megtesznek.

Az áruválaszték sokaságából most csak kettőt emelünk ki, amelyek várhatóan az idei karácsony slágerlistáját vezetik majd: a SEGA-videojátékok széles kínálatát, 8 és 16 biteseket, valamint a mosogatógépeket, melyből a Whirpool, Indesit, Zanussi, Ardo-fajtákat lehet vásárolni.

A villamossági részleg áruválasztéka a csillárok, falikarok, udvari-, hangulat-, és egyéb lámpák sokaságát kínálja. Modernek, és hagyományosak, egyszerűbbek és exkluzívak egyaránt megtalálhatóak. A kerti, valamint a szobai fenyőfákra való fényfüzérek 700 Ft-tól 10 000 Ft-ig kaphatóak.

A Zeus másik bejáratán a konyhafelszerelések birodalmába juthatunk. A legolcsóbb pohár, edény, lábastól kezdve itt aztán igazán sokfélét találhatunk az evőeszközöktől a kávéskészleten keresztül a komplett edénygarnitúráig. Itt árulják még az egyéb ajándékcikkeket, faliórákat, vagy egyéb ötletes, ajándékozásra termett dolgokat. Díszpapír, díszcsomagolás, fenyőfadíszek, karácsonyi abroszok sokasága várja azokat, akik még csak találgatják, mi is az, minek igazán örülne a család, barát ismerős, rokon.

Bármi is légyen a kívánalom, a Zeus-kisáruház dolgozói nyugodtan mondhatják: rajtuk nem múlik a Karácsony!

ZEUS BT. VILLAMOSSÁGI, MŰSZAKI, KONYHAFELSZERELÉSI KISÁRUHÁZ

XVII., Pesti út 61-67. (Pesti út–Cinkotai út sarok) ☎ 256-4997

SORSJEGYAKCIÓ

Híradástechnika tv, magnó, video, hifi

Háztartási gépek, készülékek

Vezetékek, kábelek

Villanyszerelés, erősáram

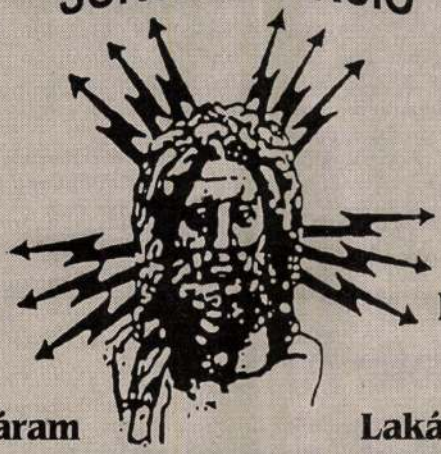

Zom-edények, üvegáruk

Ajándék, édesség

Konyhafelszerelés

Ipari viágítók, armatúrák

Lakás- és udvari világítók

SZÜNNAP NÉLKÜL!

Ünnepi nyitva tartás november 21-től:
hétfőtől péntekig 8-19 óráig,
szombaton és vasárnap 9-17 óráig.

SZÜNNAP NÉLKÜL!

Krusnyák Károly festőművész emlékkiállítása

A Rákosligeti Közösségi Ház kamarakiállítás rendezésével tisztelgett az 1944-1960 között Rákosligeten dolgozott és itt meghalt Krusnyák Károly festőművész emlékének. A tárlaton, ahogy a meghívó is jelezte, elsősorban kisméretű „vázlatok és tanulmányok" kerültek bemutatásra. A kiállítóterem kis mérete nem kedvezett a nagy képek szemléltetésére, holott a festőművész a „nagy képek mestere volt", ahogy lánya D. Krusnyák Magdolna említette tárlatvezetése során. A kerület lakói azért már ez év tavaszán megismerkedhettek a nagyméretű képekkel is az Erdős Renée Ház kiállításán.

Dr. Domonkos Imre festőművész, művészettörténész megnyitó beszédében méltatta a művész pályafutását és a XX. századi magyar festészetben betöltött jelentős szerepét.

Művészeti tanulmányait 1912-ben az Iparművészeti Főiskolán fejezte be. Vezető mestere Kőrösfői Kriesch Aladár, a gödöllői művésztelep irányító egyénisége volt. Több stílusirányzat megismerése és gyakorlása után végül a realizmus mellett kötelezte el magát.

A tárlatokon bemutatott kisméretű vázlatok a képkialakításnál nagy szerepet játszottak. A színvilág megtalálása, valamint a kompozíció végleges kialakítása ezeken a kiállított vázlatokon dőlt el.

Festői tevékenységét számtalan művészeti díj fémjelzi. Közülük néhány: 1916-ban a „Júlia szép leány" című festménye kiérdemelte az első kiállítók „Harkányi-díj"-át. Három alkalommal „Balló-díj", 1920. „Röck Szilárd-díj", 1921. „Állami-díj", 1923. „Fészek-díj", 1924. „Wahrmann-díj", 1927. Forster-féle „Vaszary-díj", 1928. „Ipolyi Arnold-díj", 1931. Kaposvár „Művészeti-díj", 1938. „Római Katolikus Püspöki Kar díja" a „Szent Korona felajánlása" című festményéért, 1941. Budapest Székesfőváros „Képzőművészeti aranyérem", 1941. Képzőművészeti Társulat „Aranyérem".

E számtalan, de még nem teljes díjfelsorolás mindenkit meggyőzhet arról, hogy igen jelentős életműről van szó, amely nagyobb nyilvánosságot érdemelne, akár a Magyar Nemzeti Galériában is. Ez annál is indokoltabb, mert a Galéria több Krusnyák alkotással is rendelkezik, közülük említeném az 1923-ból való „Fészek-díj"-at kiérdemelt „Asztaltársaság" című festményt.

RŐSER NORBERT

TOLLPARÁDÉ

AMMER ZSUZSA madártollkép kiállítása Rákosligeten

Amikor a Rákosligeti Közösségi Ház kiállítására mentem, útközben a madártollképekre gondolva egy igen színes tollkép világ jelent meg lelki szemeim előtt. A valóságban viszont sokkal visszafogottabb színvilággal találkoztam a falakra helyezett képeken. Ez érthető is, hiszen a hazai fácán, páva, holló, veréb és még számtalan egyéb madár fennmaradásának alapfeltétele a természetbe való beleolvadás, a rejtőzködés.

Természetesen a képek kompozícióiban megtalálhatók délszaki és magashegyi ritka madarak élénkszínű tollai is. Erre jó példa is akadt a kiállításon. Ugyanis a tárlatvezetés során Ammer Zsuzsa, a madártoll avatott művésze, felhívta a látogatók figyelmét Naplemente című képére, melyen a napot a himalájai aranyfácán vörösesszínű tollából készítette.

A megnyitón Ammer Zsuzsától megtudtuk, hogy a hetvenes évek elején kezdett foglalkozni a madártoll képek készítésével. Az ihlet egy vadászat alkalmával érte, amikor az elejtett fácánkakas fején megcsillanó fény elétárta a természet színpompáját. Sokat köszönhet Tóth Sándor, neves madártenyésztőnek és gyűjtőnek, aki ritka fajták elhullatott színes tollaival megajándékozta, ezzel is segítve művészetének sokszínűségét.

A képek különböző témákat elevenítenek meg. Néhány cím közülük: Téli etető, Szőttes, Éjszaka, Mindenkinek a maga keresztje.

A képek készítése igen fárasztó és aprólékos munka, mivel a tollpihéket csipesz segítségével egyenként az alapra kell ragasztani úgy, hogy közben a színek harmóniájára is szükséges ügyelni. Sőt, időnként a nagyítót is használni kell munka közben.

E kiállítással Ammer Zsuzsa művészeti pályájának fontos állomásához érkezett, mivel most nyílt első ízben lehetősége a Rákosligeti Közösségi Ház jóvoltából saját pátriájában bemutatkozni képeivel.

Az európai ember a madártoll művészetével az 1500-as években találkozott először, amikor a spanyolok meghódították Közép-Amerikát. A győztesek megcsodálhatták a tollruhákat, tollképeket, tollszőnyegeket olyan színekben, amit csak a melegégöv tud produkálni. A quetzál madár aranyoszöld tollából még gyaloghintót is szőttek!

Tudomásunk szerint kontinensünkön az 1700-as években foglakozott e témával egy művész, azóta azonban senki sem, kivéve Ammer Zsuzsát, aki a feledés homályából kívánja elővarázsolni ezeket a csepp tollpihéket.

Ezúton kívánunk sok sikert úttörő munkájához!

R. N.

A Rákosmenti ÁFÉSZ

kiad irodahelyiségeket, műhelyeket, és biztosít földlerakóhelyet.

Érdeklődni: Budapest XVII., Pesti út 8-12.
KÁLMÁN JÁNOS főosztályvezetőnél személyesen.

ÁFÉSZ

MEGHÍVÓ
A TERÉNYI
ISTÁLLÓGALÉRIÁBA

Az Arttéka Egyesület és
Terény Község Önkormányzata
a Művészeti és Szabadművelődési Alapítvány
támogatásával
meghívja
ÖNT ÉS KEDVES ISMERŐSEIT

KUSNYÁR EVELIN
első önálló kiállítására

VÁRJUK
2002.FEBRUÁR 16-ÁN 15 ÓRÁRA
TERÉNYBE

KOSSUTH LAJOS U. 18/A
TELEFON: 06 35 348 563

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307
Kusnyir Ivan
ÉLET ÉS IRODALOM
1958 NOV 28

610

I. V. Lenin és Kun Béla 1919-ben Moszkvában történt találkozásának egyik epizódját örökítette meg Ivan Kusnyir azon a szobron, amelynek fényképét itt láthatja az olvasó. A fiatal lvovi szobrászművész a Kommunisták Magyarországi Pártja megalakulásának 40. évfordulója alkalmából kívánja megajándékozni művével a Magyar Népköztársaság dolgozóit

Pali előbb érkezett. Hátulról átugrotta a padot és ráült.

Örült, hogy nem Ilus néninél töltik az estet, abban a háromszobás előkelőségben, ahol oly émelyítő a rend, mint a kiállításokon. Hálás volt Ellának, hogy végül is engedett. Együtt lesznek és sóskiflit vacsoráznak.

Elővette nagybátyja levelét, hogy még egyszer végigbetűzze.

De már jött a lány is. Ahogy meglátta a fiút, kezdett feloldódni lelkében a bosszúság. Tegnap egész nap szidta magában Palit a makacs feje miatt. Mert hol tudnának ők lakást szerezni, ha nem lenne Ilus néni? Elintézett dolog, ha összeházasodnak két szobát átenged nekik. Meg aztán 68 éves, beteg is... s ő az egyetlen örököse. Hogy nem tudja ezt Pali megérteni?

Letért a kavicsos útról s a gyepen észrevétlen Pali mögé lopakodott. Tenyere közé fogta a fiú arcát s hátradöntve a fejét, szájoncsókolta, majd gyors, játékos mozdulattal kikapta kezéből a levelet.

Az állt benne, hogy Pali menjen haza és csináljon valamit az anyja meg az öccse sírjával, mert a disznók széttúrták az egész temetőt. A múlt héten megcsinálták a kerítést, rendbe kell hozni a sírokat is.

— Öcséd is volt? — nézett föl a lány.

Pali bólintott.

— Nem is tudtam — nyújtotta vissza Ella a levelet.

Hallgattak. Fojtós volt körülöttük a levegő és súlyos, hatalmas alattuk a föld. A nap lebújt a rózsadombi villák mögé, s a vén sziget fái egyre szorosabban ölelték egymást a magasban.

Pali kézenfogta a lányt, s maga mellé ültette.

— Szomorú sorsa volt — sóhajtott, s már mondta is, kérés nélkül, lassan válogatva, szűrve a szavakat, mint aki hosszú történetbe kezd.

...Rettenetes nyár volt abban az évben, eső egy szikra se hónapok óta, csak az irgalmatlan hőség. A tüzes por pirosra sütötte lábfejünket. Úgy hömpölygött a szekerek nyomában, mint ősszel a köd, s vastagon belepett mindent. Az útmenti fák fekete szedre is szürke levet eresztett. A kutak fenekén alig volt egy-két arasznyi víz... Apám, anyám és nővérem arattak az uradalom földjén, én a házat őriztem. Néhány tucat baromfi, a hízónak való disznó, meg a négyéves Péter volt a gondjaimra bízva. Elláttam mindent rendesen, nem nagy tudomány kellett hozzá, s én akkor már iskolás voltam, hét esztendős. Legtöbbet a kacsákkal vesződtem, nem győztem őket ennivalóval, pedig hazafeléjövet apámék is minden este hoztak egy

KELEM

ségbeesetten
túrkáltam a
tottam fel
az eltűnt fe
Vége, mi
kemben a r
az ég, megn
elsötétedik
semmi. Házu
tyúkok, kac
alatt; az utc
den a régib
nek nincs v

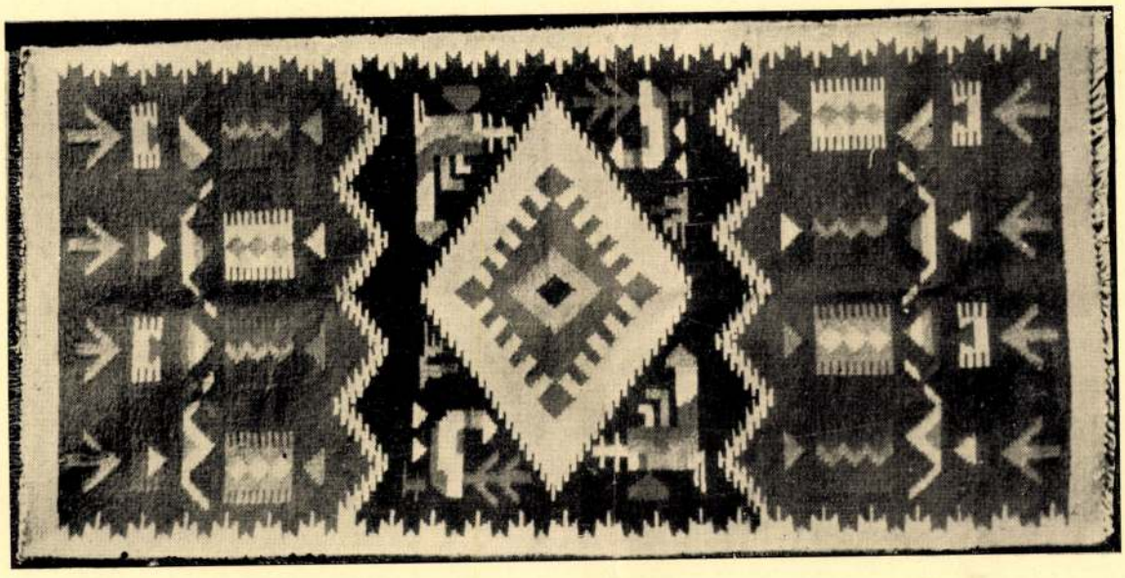

LERNER
GIZELLA
III. ÉVES
TEXTILES.

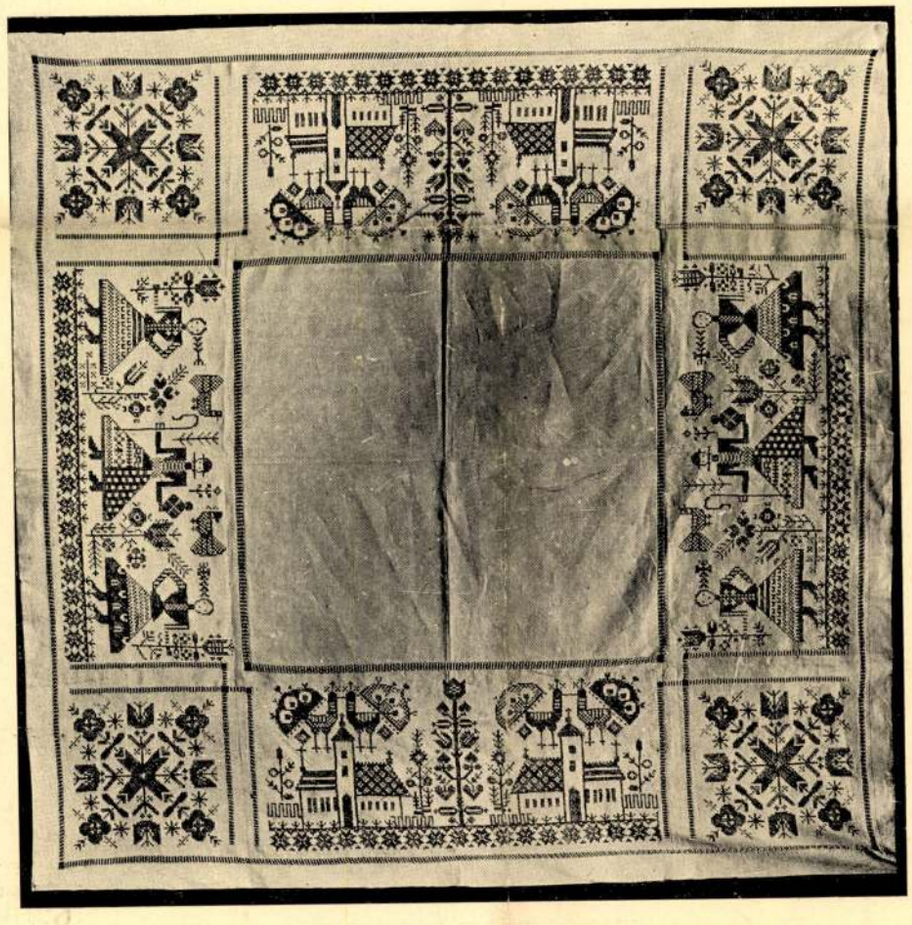

VARGA ILONA
III. ÉVES
TEXTILES.

TEXTIL-SZAKOSZTÁLY. PROF. MUHITS SÁNDOR

FACHKLASSE FÜR TEXTILE KUNST. CLASSE SPÉCIALE DES ARTS TEXTILES.

Iparmüvészeti Iskola Évkönyve
1880–1941. Bp. 1942
fordít

XL. l. kép

Kustán László

SAS NÁNDOR
LAJOS
V. ÉVES
KERAMIKUS.

FRANKE GRÄTE
III. ÉVES,
KUSTÁR LÁSZLÓ
IV. ÉVES,
HORVÁTH
SÁNDOR
I. ÉVES,
MOLNÁR ELEK,
DECZKY
JULIANNA
IV. ÉVES
KERAMIKUSOK.

KERAMIKAI SZAKOSZTÁLY. PROF. ORBÁN ANTAL (†).
FACHKLASSE FÜR KERAMIK. CLASSE SPÉCIALE DE CÉRAMIQUE.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

ZALAI HÍRLAP

H. KUSTÁR ZSUZSA

1021

Képzőművészeti kiállítás a Göcseji Múzeumban

Vasárnap délelőtt 11 órakor újabb képzőművészeti bemutató nyílt Zalaegerszegen. Ezúttal a Göcseji Múzeum kiállító termében két fiatal zalai művész, H. Kustár Zsuzsa iparművész és a zalaegerszegi szobrászművész, Szabolcs Péter állította ki alkotásait.

A tárlatot az egybegyűltek előtt Somogyi József, az erre az alkalomra Zalaegerszegre látogatott Kossuth-díjas szobrászművész nyitotta meg és adta át a közönségnek. Ezt követően az érdeklődők megtekintették a két művész kiállított műveit, így H. Kustár Zsuzsa festményeit, grafikáit, batikolt textilképeit és Szabolcs Péter szobrait, érmeit.

SZEKSZÁRD: *Lipovszky — álmán, Gellér, Jerabek, Csor- is, Lelovics, Micskó, Kalász, zák (Becze), Freppán, Török.* lző: *Nagy János.*

Kezdés után gyors, élvezetes ték alakult ki. A 10. percben *orváth — Baranyai — Harcz* cióját nehezen tisztázták a ekszárdi védők. Lizák léc fölé ildött 10 méteres lövése után 20. percben a hazaiak szerez- k vezetést: *Bokán* jó labdával dította *Baranyait*, aki gyors futás után az alapvonal köze- ből *Harcz* felé irányította a bdát, amely a kapu előteré- en az egyik védő kezén el- adt. A megítélt 11-est *Hor-*

i állovasok

vését a kapus kiejtette és a be- tő Lélek a hálóba gurított. **0:1.** áltakozó támadások közben **hweitzer** a tétovázó védők kö- tt 5 méterről a hálóba fejelt. 1. Szünetig a hazaiak szorongat- k.

Baranyai közeli lövését bravurral hárította a szekszárdi kapus...
(Lehel László felvétele)

váth félmagasan a háló jobb oldalába helyezte. *1:0.* Nyolc perc múlva *Bokán — Harcz* akció végén az utóbbi lövés helyett a lesen álló *Söjtör* elé adott, aki a kapuba bombázott, ám a gól érvénytelen lett. *Németh II.* két gyatra lövése után *Kalász* lőtt fölé. A félidő végén nagy nyomás alatt volt a kanizsai kapu. Három eredménytelen szekszárdi támadás után a 40. percben teljesen sakk-matt volt a hazai védelem, Török 8 méteres lapos lövését azonban *Tóth* óriási bravúrral szögletre tolta, maja Micskó és Lizák közeli lövése zúgott el a kapu fölött.

nyai helyzetkihagyása után a hajrá is a vendégeké volt.

Pompás időben, kitűnő talajú pályán, nagyon jól kezdett az Olajbányász, és fél órán át úgy látszott, hogy meg is nyeri a mérkőzést. Ezután azonban a több volt NB I-es játékossal rendelkező vendégek vették át az irányítást, és sok veszélyes támadást vezettek. A döntetlen eredmény a hazaiakra hízelgő.

Tóth tartja kitűnő formáját. A védelemből ezúttal is *Jolla* emelkedett ki, de *Kütsönre* sem lehet különösebb panaszt tenni. *Bekét* többször is átjátszot- k. *Németh I.* alig volt játék- n. *Horváth* közepes teljesít- ényt nyújtott. A csatársor mo- rjának ismét *Baranyai* bizo- ult. *Bokán* még mindig nem régi. *Németh II.* többször is leslegesen cselezett. *Harcz* yekezett. *Söjtör* több veszé- es támadást vezetett.

A Szekszárdi Dózsából *Jera- k, Micskó, Kalász* és *Freppán* újtott átlagon felülit. *Buzsáki* jól vezette a mérkő- st.

vezetést

nyei

óllövők: Hegedüs, Sulyok
ók: Szertics, Hegedüs, Endrődi, tve Kovács, Balogh.
júság:
. Olajbányász—Bak 9:0 (7:0).

*

megyei „B"-csoport eredmé- ei: Becsehely—Bottyán SE 1:0 0), Söjtör—Zalaszentgrót IV. r. 5:2 (5:1), Ganz-MÁVAG—Ke- ndollár 3:0 (1:0), Zalaszentba- s—Felsőrajk 4:1 (1:1), Zala- ntiván—Hahót 2:5 (1:4) Kus- szeg—Tófej 1:0 (0:0), Páka—

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

DUNÁNTÚLI NAPLÓ
Pécs

1969 JUL 13
1021

Kustár Zsuzsa

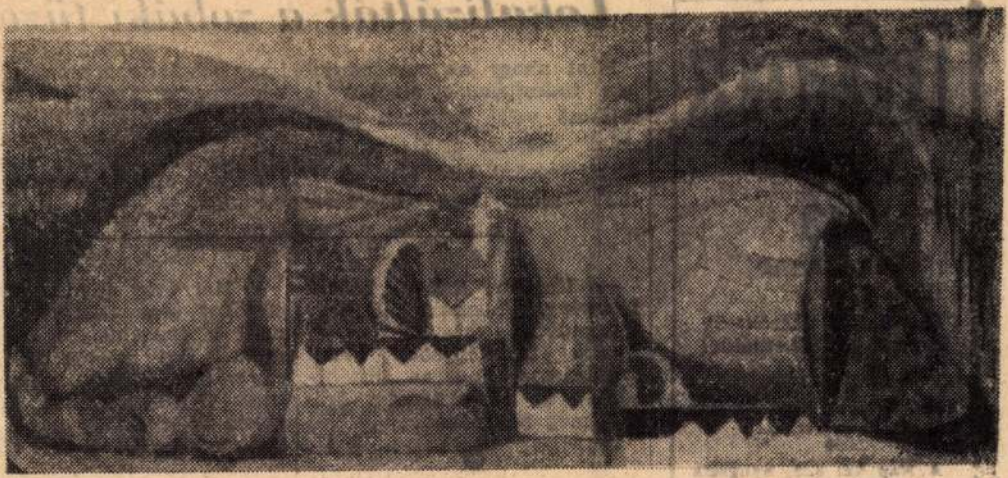

Kustár Zsuzsa (ola)

hírek

1969. JÚLIUS

13

VASÁRNAP

Szeretettel köszöntjük névnapjuk alkalmából

Jenő

nevű kedves olvasóinkat

◆

A Nap kél 3.59, nyugszik 19.39 órakor. A Hold kél 2.14, nyugszik 19.32 órakor.

Lokal

Mint ahogy ken tudósításunk alapján is sejthető volt: Zobákon ismét „alul" maradt a tűz. A fejtéskijáratokat lezáró gátak, a több mint 1800 köbméter [illegible] hét végére megszűnt a tűz „lélegzése", s feltehetően már a közeli napokban teljesen ki is alszik. A termelés a művelés alatt álló fejtésekben zavartalan.

★

— **Hatvan méter hosszú festmény.** Ruzicska György festőművész hatvan méter hosszú festménysort készít szülővárosa, Szarvas történetéről. 250 év történetét örökíti meg a vásznon.

●

— **Két évig minden szabad idejüket erre áldozták:** elkészült a tízszemélyes motoros yacht. Egy szekszárdi ház udvarában építette meg Szekeres Gyula és Bihári László a két gyermekkori barát, Palánkánál tették a Sió vizére.

LOTTÓ

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

ZALAI HÍRLAP

A kulturális élet hírei

Két, megyénkben élő fiatal képzőművész mutatkozik be április 27-én a Göcseji Múzeumban a zalai közönségnek. A nagykanizsai H. Kustár Zsuzsa festményeit és grafikáit, a zalaegerszegi Szabolcs Péter pedig szobrait mutatja be a kiállításon.

*

4. Kustár Zsuzsa

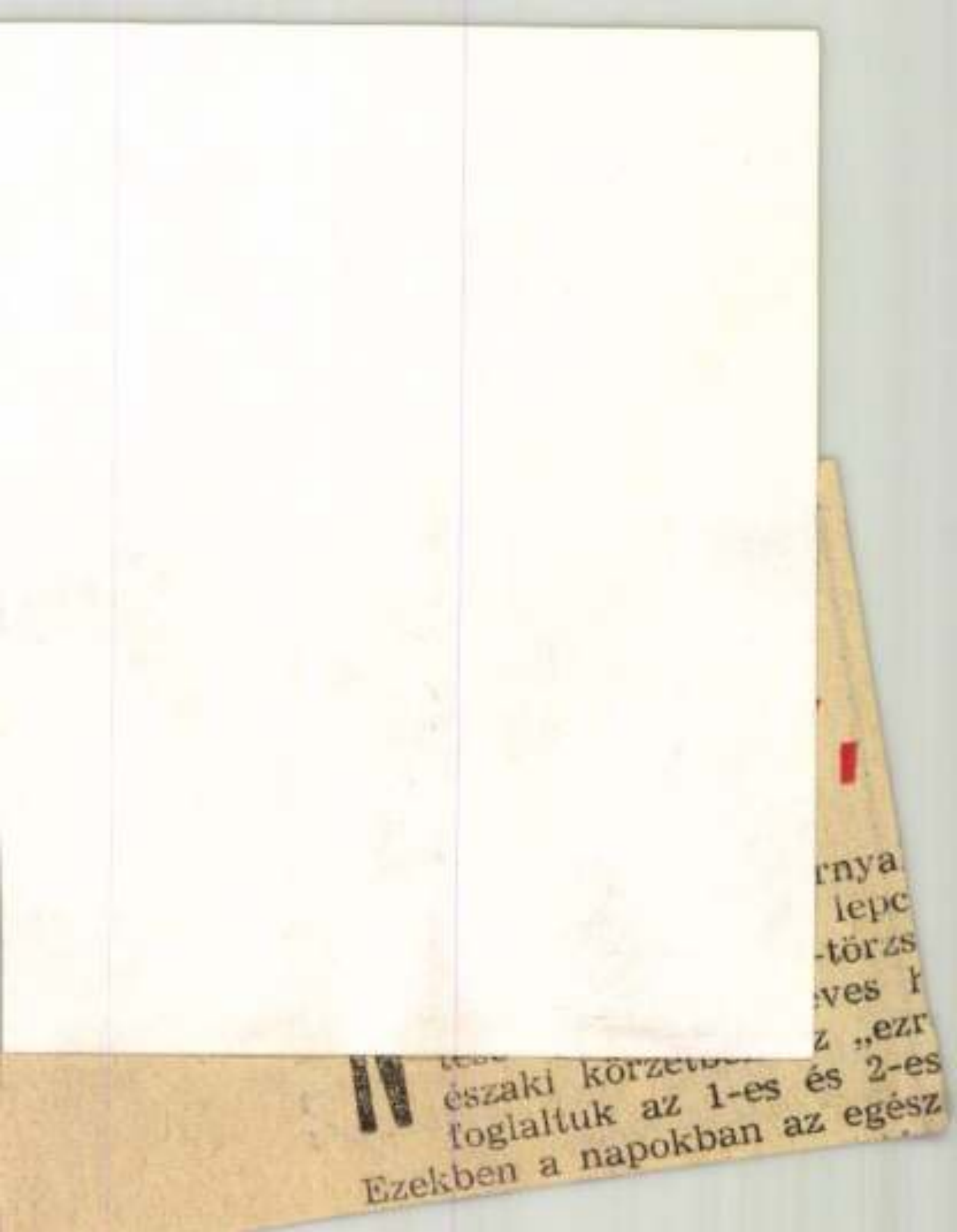

rnya
lepc
-törzs
ves h
z „ezr
északi körzetb
foglaltuk az 1-es és 2-es
Ezekben a napokban az egész

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

ZALAI HÍRLAP

1968 JUL 4

1968. július 4.

Zalai képzőművészek Baranyában

A Baranya megyei KISZ bizottság és a villányi járási tanács Siklós közelében, a nagyharsányi hegy oldalában egy tágas villát rendezett be fiatal képzőművészek számára. A nyár folyamán húsz fiatal képzőművész tölt ott alkotómunkával két—három hetet.

A nagyharsányi hegy művésztelepének fenntartói a zalai képzőművészek közül a nagykanizsai H. Kustár Zsuzsát, Haraszti Lászlót és a zalaegerszegi Szabolcs Pétert hívták meg.

A három fiatal zalai képzőművész örömmel fogadta a meghívást, és mint elmondották, kellemesen érzik magukat Baranyában, sokat dolgoznak a szép Siklós környéki vidéken. A siklósi várfesztivál alkalmából képzőművészeti kiállítást nyitottak. Ezen a kiállításon H. Kustár Zsuzsa és Szabolcs Péter három—három, Haraszti László pedig négy munkával szerepel.

1968. július 4.

NAPTÁR

1968. július 4. Csütörtök. ULRICH napja. A Nap kél 3 óra 52 perckor, nyugszik 19 óra 45 perckor. A Hold kél 13 óra 14 perckor, nyugszik 23 óra 48 perckor.

IDŐJÁRÁS

Várható időjárás ma estig: Kisebb felhőátvonulások, valószínűleg eső nélkül. Időnként élénk, néhány helyen átmenetileg megerősödő északi, északkeleti szél. A hőmérséklet alakulásában lényeges változás nem lesz. Várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet 12—17, legmagasabb nappali hőmérséklet 25—30 fok között.

A Balaton vízének hőmérséklete Siófoknál tegnap déli 12 órakor 22 fok volt. (MTI).

MA...

A Rádió Kossuth-adóján: 8,16: Tánczene. — 9,00: Győztes ifjú zenebarátok. — 9,20: Operarészletek. — 10,10: Zenés műsor üdülőknek. — 12,15: Népdalcsokor. — 13,00: A világgazdaság hírei. — 13,05: Bárokk muzsika. — 13,49: Törvénykönyv. — 14,04: A tábori kukta. Daljáték gyermekeknek. — 15,15: Zengjen dalunk! — 15,45: Ernst Fischer: Vakáció. — 16,05: Emlékezés Lévay Józsefre. Előadás. — 16,20: Verbunkosok, nóták. — 17,05 Időszerű nemzetközi kérdések. — 17,15: David Ojsztrah hegedül. — 17,44: Az Ifjúsági Rádió műsora. — 18,09: Operabarátoknak. — 18,49: [illegible] 19,30: Dr. Palló Imre [illegible] 19,50: Pest-

Kustár Zsuzsa

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 136-068, 337-748, 340-776

1970 MÁR 1

ZALAI HÍRLAP
Zalaegerszeg

1021

Kanizsai „premier“ a Madách Színházban

Kustár Zsuzsa iparművész mesélő képei

Nem színházi premiert jelez a cím. A budapesti Madách Színház előcsarnoka csupán színhelye Kustár Zsuzsa nagykanizsai iparművész grafikai kiállításának. A sikeres siklósi, budapesti kiállítások után a közönség most a zalai népmesékkel, Zala világával ismerkedik. Kustár Zsuzsa 16 grafikája ugyanis — amelyeket most Czinder Antal fiatal szobrászművész kisplasztikai és érme kiállítása mellett mutatnak be — a zalai mesemotívumok, dunántúli népmesék tájak világába viszi el a nézőt.

— *Alföldi vagyok* — mondja Kustár Zsuzsa —, *de a zalai dombok rabul ejtettek. A dombok gazdag hullámzásában az emberi érzelem szabad csapongását érzem. A völgyekben ülő kis falvak, az égbenyúló jegenyék, a falvak fölé emelkedő templomtornyok, az egész sokszínű természet szinte misztikusan öleli át itt az embert.*

— Mi indítja képeit?

— *A pillanatnyi élmény, a környezet hatása. Vázlatokat készítek, majd odahaza dolgozom. Ekkor újra átélem a hangulatot, amely éppen nagy hatással volt rám. Ez alakítja aztán a képek színeit, a formák ritmusát. Jó így emlékezetből festeni, mert nem köti meg a kezemet a látvány...*

A pesti kiállítás anyagának nagy része népmeséket, mesemotívumokat dolgoz fel. Dunántúli népmesesorozat I—IV., Népmese I—II., Kis falu a dombok árnyékában, Zalai mesemotívumok I—V. és Nagyharsány I—II. a kiállításon szereplő munkák címe.

— Miért vonzódik a mesékhez?

— *A gyermeki és népi képzelet gazdagsága kifogyhatatlan forrás és még ma is meglevő teremtő erő, amely munkámra nagy hatással van* — mondja Kustár Zsuzsa. — *Miért ne lehetne szimbolikus képi formában megfogalmazni a meseviláq örök emberi tartalmát?*

H. I.

ZALAI MESEMOTÍVUMOK I. A budapesti kiállítás egyik képe.

„Magnifi
ból adtal
szólista
bársonyo
sok is r
sal játsz
gordonk
Bár töb
műsorsz
a bemut
B. Itzés

A fafú
játéka r
hagyott maga után, a fafúvós-zongorás csoport tagjai viszont annál több meglepetést tartogattak számunkra. A fesztivál legszínvonalasabb produkcióját a *kaposvári* zeneiskola neveltje: *Drahos Béla* nyújtotta. Ez az ízig-vérig művészi alkatú, alig 16 éves fuvolás Dávid Gyula szonátáját adta elő intenzív és eszpresszív hangon, művészi formálásban, csodálatosan meggyőző erővel. Bízunk abban, hogy az ő nevével még sokszor találkozunk — mindenképpen nagy jövőt jósolunk neki. (Tanár: *Csupor László.*) E csoportból még a pécsiek és a kaposváriak nyújtottak kimagaslót. (Tanárok: *Szigeti Edit* és *Csupor László.*) A fafúvós—vonós—zongorás együttesek közül a komlói zeneiskola növendékei Telemann szonátájával értek el szép sikert. (Tanár: *Horváth Gyula.*)

A rézfúvós együttesek közül ki kell emelnünk a *nagykanizsai* hat tagú (3 trombitából, 2 harsonából, tubából) álló kamaraegyüttest. Szépen kidolgozott, árnyalt dinamikájú; differenciált ritmusú előadásukban nagy gyönyörűségünk telt. (Tanár: *Bogáthy József.*)

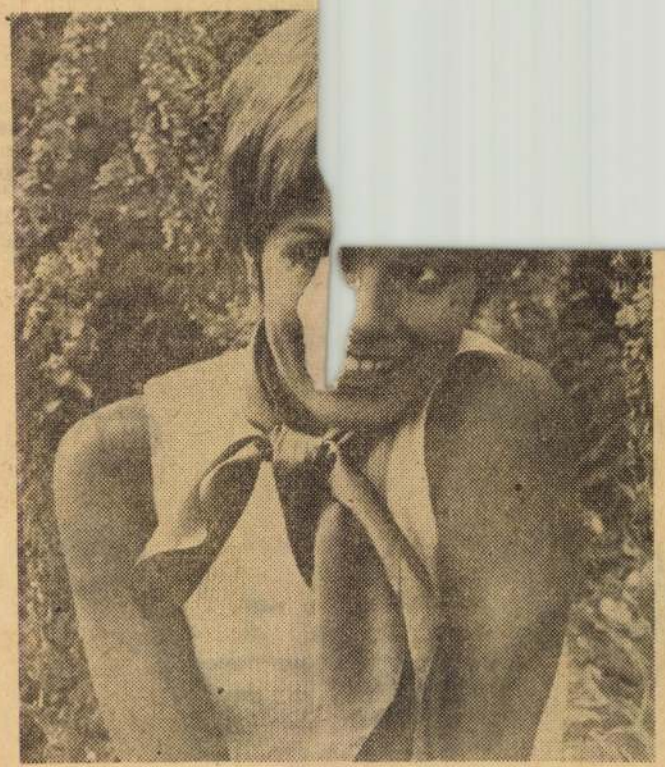

Éva Vodicková a Bűbájosok egyik jelenetében.

nivashoz. Mint ismeretes, az olasz művészek a Biennálét elavultnak, a fasiszta kor leszármazottjának tartják.

*

Új filmfesztivál nyílik március 16-án New Yorkban: 1969 filmtermésének 12 érdekes alkotását mutatják be. A megnyitón Jancsó Miklós Sirokkóját láthatják a nézők.

*

Rózsa János rendező filmjét, a Bűbájosok című történetet mutatja be csütörtökön az egerszegi filmszínház. A film főszereplője Éva Vodicková, partnerei Halász Judit, Bujtor István, Bárdy György, Koós János és Illésék. A kanizsai Béke moziban a hét második felében a Carson McCullers regényéből készült Magányos vadász a szív című amerikai filmet láthatja a közönség.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776
1970 JAN. 1

ZALAI HÍRLAP
Zalaegerszeg

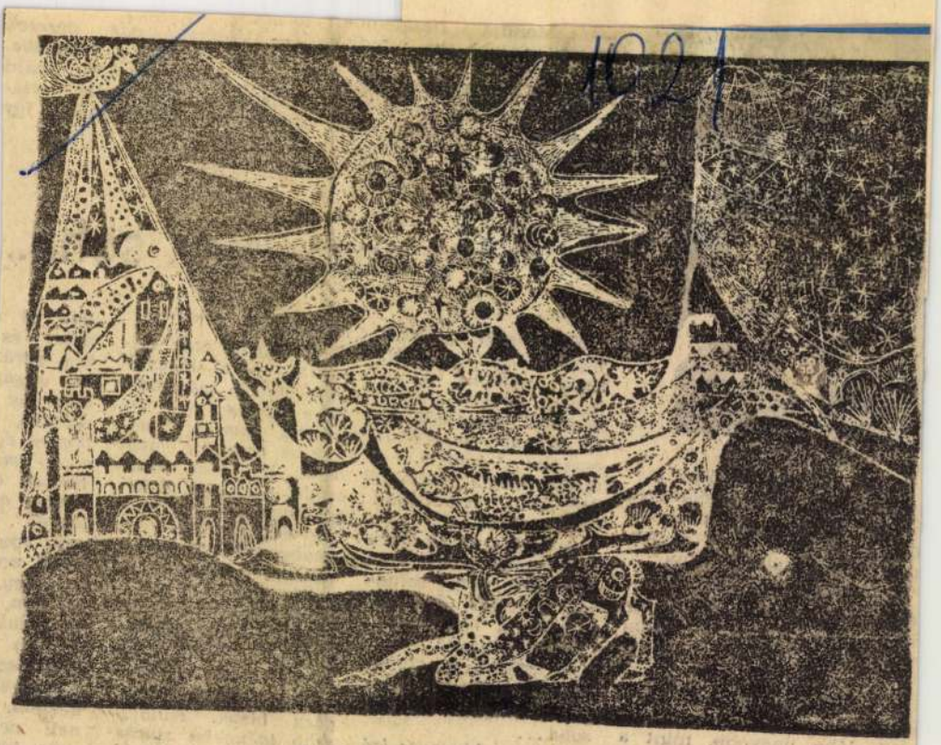

Kustár Zsuzsa: Zalai népmese

...ember, ...tott.
...nindkét — Ráérsz pár percre? Menjünk be ide a presszóba.
...bólint: Két kávét rendelt, majd
...e, ren- amikor a felszolgáló eltá-
... akkor vozott az asztalunktól, így szólt:

...embernek soha...

A műértés teteje:

A tárlatvezető az Ermitázs-
...an: — Ez itt Michelangelo
...zobra. Eredetileg síremlék
...olt, de túl értékes ahhoz,
...ogy otthagyhattuk volna.

A turista alaposan szem-
...gyre veszi a szobrot és így
...örmög: — Értékes? Vajon
...iből készülhetett?...

Csak szellemesen:

— Nézze csak, pincér, hogy
...nilyen csirkét hozott. Az
...gyik lába nagyobb, mint a
...ásik!

— Na és? Táncolni akar a

Két órája gyúrom már a ktsz elnökét, hogy valamit kicsikarjak belőle a szövetkezet dolgairól, de az istennek sem akar beszélni. Végül a kitartás mégis gyümölcsözik. Kibuggyan belőle a szó.

— Nézze, az az igazság, hogy én író emberekkel nem szívesen beszélek. Én már ráfizettem egyszer.

— Ráfizetett?

— Méghozzá alaposan. És akkor megfogadtam, író embernek soha...

— Az a bizonyos író ember kritizálta a munkáját?

— Még ha csak kritizálta volna! Képzelje el, felhív telefonon, hogy lenne egy kis munka, amivel bennünket szeretne megbízni. Mondom, készséggel vállaljuk, a héten éppen járok feléje, akkor részletesen megbeszélhetjük. El is mentem hozzá. Bár ne mentem volna... — „Nézze kérem —, fogadott — én nem értek az építéshez. Írással foglalkozó ember vagyok. Mindent magára bízok. Különösebb igényeim sincsenek. Legyen a lakás-

ban öt ...
pince és ...
sen garáz...
dék anyag...
mert az ...
minden ...
legyen eg...
zikó, ami...
rakhat a...
lényeg az...
legyen". ...
csak egy ...
káról vol...
mindegy, ...
ígértem, ...
csináljuk, ...
hettem v...
java csak ...
Mire kelle...
deztem. —
nek vele. ...
még kihú...

Kustár Zsuzsa

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRMONDÓ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

1970 JÚN 14

ZALAI HÍRLAP

Zalaegerszeg

1021

Kustár Zsuzsa: ZALAI TÁJ

Napba pördülő dombok, csillagos, holdas mesék

Pillantás Kustár Zsuzsa iparművész egyéni világába

„Domb tövén, hol nyúl szalad, s lyukat ás a róka: Nyári fényben, napsütésben Felhőt les Katóka".

Túlzás lenne mottóként felírni Kustár Zsuzsa iparművész nagykanizsai kiállítása elé Weöres Sándor e sorait. De az a játékos derű, a mesélő kedv, amellyel e sorokat Kustár Zsuzsa illusztrálta Déli felhők című képével — sokat enged sejtetni egyéni világából, sajátos művészetéből, amely a mesék, a legendák, mondák gazdag és kifogyhatatlan forrásából táplálkozik. A kiállítás kapcsán beszélgettünk a három éve Nagykanizsán élő fiatal iparművésszel, aki mindinkább a képzőművész igényével jelentkezik.

— Miért szorítkozott a kezdeti években csupán csendéletek festésére?

— *Szombathelyen éltem, albérletben, kedves tárgyaimmal egy szűk szobában. A tárgyak szeretetéből, a hozzájuk való ragaszkodásomból fakadóan megfestettem mindent, ami a kis asztalomon található volt... Úgy érzem, egy óra, egy kés, vagy a kettészelt citrom művészien megfogalmazva már-már szimbólummá válik. Az otthont jelentik, s valamilyen nyugodt állandóságot.*

A Citromos csendélet — hideg-meleg színeinek éles kontrasztjával — jelentette Kustár Zsuzsa művészetében az első elrugaszkodást a konkrét valóságtól. Ezután tájképekhez nyúlt. Művésztelepi emlékei, a Dunántúl bebarangolása nagyszerű élményekhez juttatták.

— *Nem konkrét tájat festek* — mondja. — *Nem a látványhoz kötődő képet. Emlékanyagból dolgozom...*

Három tájképre mutat, amelyekből olyan líraiság, olyan nyugodt ritmus árad, hogy megérzi a szemlélő, asszony festhette. Ezen a megjegyzésen Kustár Zsuzsa elmosolyodik:

— *Érdekes, más is mondta már... Ez a ritmus onnan ered, hogy a zalai tájakban, dombokban az emberi erezéshez hasonló hullámzást érzek. Van egy kompozicióm, azt felvázolom, aztán belekerülök valamiféle ritmusba, ringásba vagy nevezhetjük sodrásnak is. A továbbiakban ez irányítja a kezemet...*

Ilyen Kustár Zsuzsa Domb és falu című képe, vagy a Kis falu a dombok árnyékában. Ezek már érettebb alkotások, mint az évszakokat ábrázoló festmények. A domb hullámvonala, amely fent a gömbölyű napba pördül, a kép alján pedig szelíd bokorrá „gömbölyödik" — már több, mint a valóságot ábrázoló festmény. Ezek a képek már költemények, a sajátos lírai formanyelv, a gazdag fantázia szülöttei.

A csendéleten, tájfestésen túl azonban Kustár Zsuzsa egyéni világát legjobban meseképei tükrözik. Csillagok, dombok, napok, holdak, mély vizekben élő, cifra pikkelyű halak, házak — ezt látjuk egy meleg színhatású textilképén.

— Mi ihlette e munkára?

— *Kislányom egy éves volt, amikor el szerettem volna neki magyarázni, mi a csillag, mi a nap, a víz... Szóban egy ilyen kisgyermeknek még nem lehet... Hát elkészítettem ezt a textilt.*

Kustár Zsuzsa nemcsak gyermekei kedvéért mesél képeivel. A gyermeki és népi képzelet gazdagsága — úgy érzi — elmondhatatlanul nagy hatással van munkájára. A Mesemotívumok II. című rajzán például a vízből előbukkanó hal megpördíti farkával a napot, amelynek a korongjában benn forog az egész csillagrendszer.

Vagy ilyen a csodaszarvas, amely szarva közé fogja a világot, a hazát, amelyet a magyarok egykoron megtaláltak. Mesél, gyönyörködtet, az égig-érő fa három nagy levele, az ördög szántotta nagyharsányi hegy, s a felhőt bámuló kis Kató. Nem mindennapi élmény e különös mesevilág szemlélése.

— Emberi alak nem, vagy alig szerepel a képein. S érdekes módon nem is hiányzik róluk...

— *Embert nem festek* — mondja Kustár Zsuzsa —, *de azért az ember jelképe ott van a képeimen. Valami jelet mindegyiken hagy maga után. A tájakon a megművelt föld, a csendéleteken az elrendezett tárgyak, vagy például a mesekképeken a vizet uraló csónak, vagy egy ház érezteti az ember állandó jelenlétét.*

A Kustár Zsuzsával való ismerkedés nagy öröm az új, az eredeti, a szokatlan kedvelőinek. A fiatal művész olyan közvetlenséggel, túláradó játékos mesélő kedvvel és egészséges humorérzékkel mondja el a népmeséket, vallomását a zalai tájról, hogy meg kell szeretnünk világát...

Horváth Ildikó

dos Ferenc példákkal illusztrálja, mit tettek a IV. Cé és a szomszédos teremben maturázó IV. E zömmel munkás-paraszt származású diákjaiért. Felfigyelek arra, hogy *a IV. E 1,8-es átlaggal kezdett négy éve, most viszont 3,6-del zárták az érettségit!* Sok-sok „plusz" foglalkozás, egyéni segítés kellett mindehhez. S valami olyasfajta alapállás, amit a IV. Cé osztályfőnökénél tapasztaltam. *„Most bánkódom a gyengék sikertelenségén, de örülök a nagy többség eredményeinek"* — olvasom Harkány László terjedelmes, személyes hangvételű érettségi jelentésében. Valóban, vérbeli pedagógus, kitűnő szakember a IV. Cé osztályfőnöke, a diákok — s ez itt nem elkoptatott frázis — második apjuknak mondták. Személyes varázsa alapfeltétel volt az oldott, drukkmentes, és nem utolsó sorban sikeres — bukás nélkül 3,6 lett az átlag! — érettségihez. Valahogy ilyennek képzelhetni el egy mai pedagógust — mai érettségin.

Miközben az utolsó diák is elhagyja a vizsga színhelyét, Budai Imre másra is figyelmeztet: a jelöltek megalapozott, korszerű politikai látókört is nyertek a négy év során a közismereti és szakmai tudásanyag mellé. Igaz, *Béli József* személyében avatott történelem tanáruk volt. Csak egy epizód. Az internacionalizmusról felelő diáktól jelenbeli példát kértek. Gondolkodás nélkül említette az 1968-as csehszlovákiai eseményeket, amikor — úgymond — a Varsói Szerződés tagállamainak segítsége hárította el a közvetlen ellenforradalmi veszélyt. Az effajta — s minden tárgynál megnyilatkozó — önálló gondolkodást tartotta az elnök a IV. Cé érettsége legfőbb bizonyítékának.

— *Holnap már felnőttek leszünk* — hallottam az egyik távozó vizsgázótól. S valóban, a IV. Csek jeles bizonyítvánnyal indulhatnak el az életben.

Török András

nyelt különösebb
a vállalatok vezet
győzése, hogy bérle
roljanak jó dolgoz
talmazására, szoci
gádkollektívák köz
látogatásának b
Kialakult a szính
zönsége, s a régi
bérletesek" közül
többen anélkül ke
Központot, hogy
szorgalmazta volna

Az évad előkész
szerzett tapasztal
arra engedtek következtetni, hogy sikere lesz az előadásoknak.

Az 1969/70-es színházi évadban a megyeszékhelyen a felnőttek részére kilenc színházi előadást rendeztek, amelyeket 4230 néző tekintett meg. Az ugyancsak kilenc ifjúsági előadásnak 5130 nézője volt, míg a három gyermekelőadást 1470-en tekintették meg. Az adatokból könnyen kiszámítható az átlagos nézőszám is. Ezek szerint az ifjúsági előadásoknak volt a legtöbb nézője átlagosan is: 570. Egy-egy gyermek előadást 490-en, a felnőtt előadásokat pedig 470-en tekintették meg.

A korábbi és az elmúlt színházi évad eredményeinek összehasonlításából kitűnik, hogy szembetűnő fejlődés nem történt. Kétségtelen, hogy ebben jelentősen közrejátszott a téli zord időjárás, amely miatt a színházak nem tarthatták meg valamennyi előadásukat. Emiatt nem csupán egyes előadások tolódtak későbbi időpontra, hanem a bérletsorozatban meghirdetett darabok közül néhány nem is került színpadra Zalaegerszegen. A Kaposvári Csíky Gergely Színház nem mutatta be a megyeszékhelyen Fejes Endre: Jó estét nyár, jó estét szerelem című művét, s nem jutott el Zalaegerszegre Fall Leo Pompadour című nagyoperettjével se. A Győri Kisfaludi Színház Fényes Szabolcs Rigójancsi című nagyoperettjével maradt adós, a Veszprémi Petőfi Színház pedig Gáspár Margit: Embert enni tilos című szatírájával.

Az ifjúsági bérletakcióból kimaradt Heltai Jenő Néma leventéje, a gyermek bérlet-

Megnyugtató megoldás ezen a téren csak egyféle képpen képzelhető el. A színházak körzetesítésével, ami lehetővé tenné, hogy a Zalaegerszeghez hasonló városok is állandó színtársulathoz jussanak: egy adott színház felelősen gondoskodna a színházi igények kielégítéséről.

Színházi jellegű — de mégis más — kezdeményezés volt a színházi évad derekán az Exkluzív Színpad létrehozása Zalaegerszegen. Mind jobban jelentkező igényt elégítettek ki az illetékesek, amikor ezzel az újszerű — kicsit színház, kicsit pódium — formával kísérleteztek, amelynek életképességét csakhamar bebizonyította az az érdeklődés, amely a rendezvények iránt megnyilvánult. A cél ebben az esetben természetesen nem az volt, hogy az Exkluzív Színpad hasznot hozzon a Művelődési Központnak. (Bár elképzelhető, hogy idővel nyereséget is biztosít.) Inkább az, hogy azt az elvárást elégítse ki, amely a megyeszékhely lakossága körében jelentkezett. A kezdeményezés nem okozott csalódást sem a közönségnek, sem pedig a vendégművészeknek. A Központ pedig jó szolgálatot tett a vállalkozással. Mindössze négy est megrendezésére volt lehetőség — részben a más jellegű programok miatt, részben pedig a művészek elfoglaltsága miatt— de ez a négy est is meggyőzött arról, hogy a pódium műsor képes megteremteni, kialakítani a maga közönségét. Olyannyira, hogy nem csupán az arcok voltak ugyanazok újra és újra — természetesen közben egyre nőtt a látogatók száma —, hanem — ami bensőségessé tette az esteket —, mintegy bérletrendszerben, az állandó helyek is kialakultak az asztalok mellett.

Szerencsésnek mondható a színpad négy rendezvényének válogatása is, hisz a komoly műfaj — Mikes első bemutatkozása, Psota szereplése — éppen úgy helyet kapott benne, mint a humor — Szendrő József —, Váradi Hédi pedig egyaránt kielégítette a humor kedvelőit és a sanzont vagy monológot várókét.

Az évad másik felében, e két forma — színház és Exkluzív Színpad — színvonalas rendezvénypárnak bizonyult, s meggyőzött arról, hogy mindkettőnek van létjogosultsága a megyeszékhelyen. Bízunk benne, hogy a következő évadban ez a meggyőződés még tovább szilárdul.

Buni Géza

ZONY VIRÁGOKKAL

Mit tart a túlélés zálogának Kustár Zsuzsa?

Az álomvilág titkai

„...Négy éve ismerem az álom szerkezetét, amely olyan, mint a kétismeretlenes egyenlet."

Ülünk egymással szemben és úgy érzem, belém lát. Nem merem — pedig meg kellene tenni — megkérdezni, vajon szerepeltem-e a ma reggeli álmában? Mert az álomban — vallja — megismerhető az idegen, előrevetíthető egy-egy találkozás sikere vagy kudarca. Ehhez azonban ismerni kell azt a szimbólumrendszert, amely felfejti a titkot. *Kustár Zsuzsa* nagykanizsai iparművésznek ez megadatott. Mozaikjai, grafikái, üvegablakai és szőnyegei mind-mind egy csodálatos, semmihez sem hasonlítható világot tárnak a nézelődő elé. Beszélgetésünkkor előkerült egy kiadásra váró könyv kézirata, mely arról szól, miként lehet az álmokat megfejteni.

„Írj le mindent a Bakjegyűről"

— Milyen szerepet játszik az álom az életedben?

— Elmondok egy példát. A kanizsai képzőművészek karácsonyi vásárára új munkát szerettem volna beadni. A nyáron megtanultam az ősi, honfoglaláskori technikát, a nemezelést. Ezzel először egy kis tarsolyt csináltam, aztán egy kazah szőnyeget drappokban, barnákban. Úgy éreztem, ez a technika nekem született. Arra gondoltam, a saját képzeletvilágomnak megfelelően kellene egy nemezszőnyeget készítenem. Egy méterszer másfél méteres szőnyegnek akartam „nekiugrani". Este lefekvéskor — jó módszerem szerint — kértem a Teremtőt, hogy kapjak egy felejthetetlen, általam is megfejthető álmot arról, mi legyen a kompozíción. Érett, jó munkára vágytam. Nekem három halottam van: édesapám, meg a két bátyám, s mindegyiküknek megvan a szerepe az életemben, a felsővezetésemben. Édesapa a hivatásommal kapcsolatos híreket mindig jóval előbb elhozza, mint ahogy azok velem megtörténnek. Álmomban vele beszélgettem, azt mondta nekem: mindent írj le a Bakjegyűről! Nálam az írni — képírást jelent, a Bakjegyű pedig azt, hogy két éve ceruzával megrajzoltam a Félig nyúzott bakkecske című mesét, sőt tavaly rézkarcba tettem. Tökéletesen értettem, hogy ez az a legérettebb kompozíció, melyet már csak színben kell megoldanom. Csodálatos volt az a folyamat, ahogy ezt a munkát kalákában — mert „többemberes" ebben a méretben — csináltuk. Naponta megvolt az az álmom, aminek segítségével ezt a feladatomat meg tudtam oldani. Nekem mindennapos segítségem az álom, melyet meditációra használok. Mivel most már tudom a titkait, számomra ez lett a lélekvezetés.

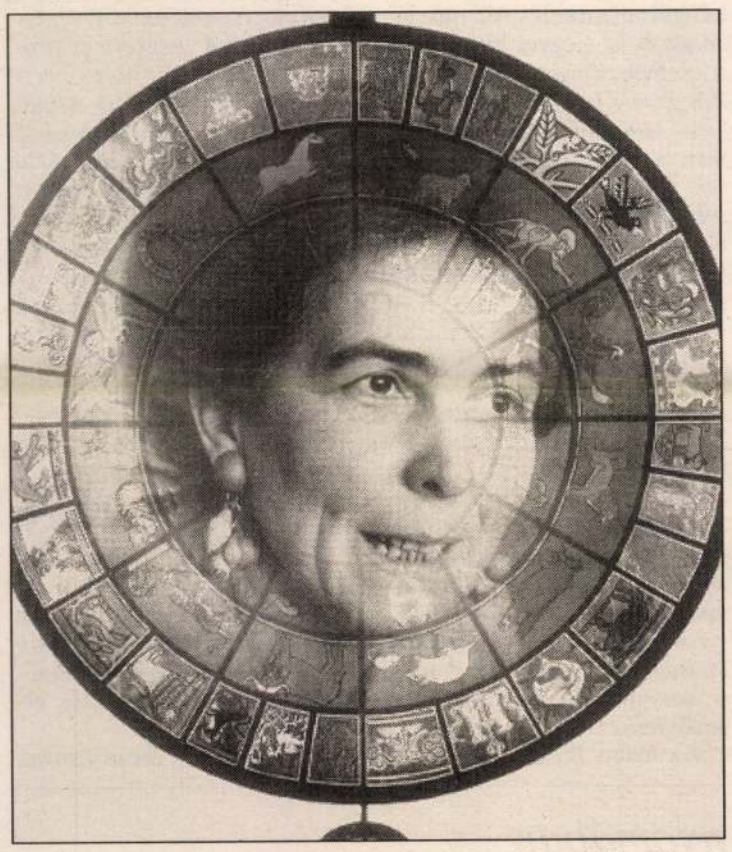

„...Az álomfejtést a szó legszorosabb értelmében ráolvasásnak tartom."

(Szakony Attila felvételei)

Az álom üzenete

— Mióta fejtesz álmot?

— Annak már 15 éve, hogy írom az álmaimat, 4 éve használom meditációra.

— Hogyan jöttél rá az álom titkára?

— A jelképek értelmét 8 éve kezdtem megfejteni, 4 éve ismerem az álom szerkezetét, amely olyan, mint a kétismeretlenes egyenlet. Bátyám, Péter a halála után tárta fel előttem az álomfejtés titkát.

— Miként?

— Augusztusban még otthon járt, szeptemberben vettük a halálhírét. Ezt édesanyám, a nővérem és én is megálmodtuk, csak azt nem tudtuk, kire vonatkozik a riasztó hír? A legnagyobb telepatikus összeköttetés anya és gyermeke között van. Utóbb kiderült, édesanya abban az évben háromszor is álmodott Péterrel, s én „elkértem" tőle ezeket az álmokat. Valahogy úgy adódott, hogy szilveszterkor egyedül voltam. Három nap és három éjjel forgattam a fejemben ezt a három álmot. Ennek tényleg van valami különössége, mert olyan állapotba jutottam, hogy szinte nem volt más. Amikor témára szűkül az ember, akkor nincs se idő, se tér, se éhség, csak az van, amivel foglalkozik. Ekkor már voltak sejtéseim arról, mi az álom üzenete, hogyan működik. A legnagyobb titkát azonban még nem tudtam: az álom a valóság tükörképe, ergo hátulról visszafelé olvastatja magát, szavanként, fogalomegységenként szoros összefüggésben. Amikor így összeraktam anyuka álmát, döbbenetes volt számomra, ahogy (az ő álmában) időrendben történtek meg az események. Az álom legelejében a jövőkép van, a közepében a jelenre vonatkoztatott üzenet, a végében pedig a múlt, az ok, amiért álmodunk. A megfejtésben megkapod az okot, okozatot, következményt, tehát egy logikus olvasatot. Ezt már az értelem is fel tudja fogni. Az intuíciós álomüzenet értelmessé válik egy megfordított sorrendben. Az az álom varázslatos és hatalmas titka, hogy mindig jövőképpel érkezik az üzenet. Azért tökéletes meditáció, mert jóval az események megtörténte előtt már van jövőképem, s ezt szabad akarattal vagy fölvállalom, vagy elutasítom. A sorsomat magam irányítom. Az álom mindig egy komoly gondot hoz fel, s azt meg is oldja.

— Sok álommal találkoztál már, ki lehet emelni ezek közül a leggyakoribbakat?

— Az álmok többfélék. Lehetnek „szomszédolók", amikor elmegyek a másik ember gondolatvilágába. Erről tudni kell, hogy amikor álomban vagyunk, a test látszólag pihen, de a lélek végtelenül mozgékony, és a szellemvilágban közlekedik. Intenzív kapcsolatban van a környezetével, a tőle távol élő emberekkel. Ezekben az álmokban olyan az eseménysor, ami konkrét történési sorrendet mutat. A meditatív álmok hármas szerkezetűek. Felfoghatod három kisfilmnek, mely a múltat, a jelent és a jövőt tükrözi. Ez lehet egyetlen eseménysorozatra felfűzött hármas folyamatábra, de gyakran nincs a jelenetek között kapcsolat, s ettől lesz olyan kabalisztikus, érthetetlen az álom. Egymástól független az eseménysor minden időciklusban. Az a lényeg, hogy megértsd az önálló kisfilmekből azt az okot, amiért álmodni muszáj, s ennek az okozatát, a következményeit. Álom csak akkor érkezik, amikor az ember téved, valamit a környezetében, az életében nem az igazságnak megfelelően értékel. A félreértéseket, az érzelmi csapdákat korrigálják az álmok.

Az örvényből van kiút

— ?

— Az érzelmi életünket úgy kell elképzelni, mint egy folyót, melyben sok-sok örvény van. Ezek a tévedéseink, melyek lerántanak bennünket. Tudni kell az örvény törvényét! Ez pedig annyi: le kell menni a folyó fenekéig, s azzal a kicsi levegővel ami még maradt, dobbantasz, löksz egyet magadon. Ugyanaz a spirál, amelyik lerántott, visszafelé lendülve felvisz a víz tetejére s megszabadít. Ha az álmaidat nem dobod el, és kíváncsi vagy arra, hogy mit rejteget az altudatod, akkor ki tudod magadat menteni ezekből az örvényekből. Az életünk folyama érzelmi csapdákkal van tele...

— Az álomnak van szimbólumrendszere?

— Igen. Az álom kettős szerkezetű. Van egy elbeszélő része. Ebben felismerheted az életednek azt a pillanatát, amiről az álom szól. És az álomban vannak jelképek. Ezek a rendkívüliségükkel magukra hívják a figyelmedet. Ha a jelképeket meg tudod érteni, akkor az eseménysorra vonatkoztatott abszolút igazság tárul fel előtted. Ezt pedig a halhatatlan ÉN-ed üzeni az örökké változó személyiségednek. Az álom leíró része mutatja a történéseket, s amit ezekről tudnod kell, azt jelképekben közli a teret, időt nem ismerő, mindent egyben látó ÉN-ed. Nem egyenesen mondja ki az igazságot, hanem a költőiségedet használva, hasonlatokban fejezi ki önmagát.

A boldogság megnyerése

— A hagyományban nagy szerepet játszanak a ráolvasások. Lehet ezeknek valami közük az álmokhoz?

— Fontos szerep jut a magyar hagyományban a ráolvasásnak. E gyógyító szertartás sokféle.

(Folytatás a 9. oldalon.)

Aforizmák

Közéleti arcképcsarnok

A hiú

A hiúság a közéletben makacs kiütés. Csak a bőrrel múlik el.

Az öntudatos

Tulajdonosként viselkedik, pedig csak segéd-házfelügyelő.

A szolidáris

Őszintén együttérez a rászorulókkal. Még inkább azokkal, akiken nem kell segíteni.

A konzervatív

Ő is az. Konzervatívvá az teszi az embert, hogy nem bízik már önmagában sem. Támaszt pedig a hagyományban talál.

A hazug, aki őszintének hat

A hazugság attól a hévtől és lendülettől hat meggyőzően, amelylyel benne nem a tételt, hanem érdekeinket védjük.

A diplomata

A társaságban ritka az a nő, aki a korát, a közéletben az a politikus, aki szándékait őszintén bevallja.

A pesszimista

Ha gyakorlatias az észjárás, akkor csak jólértesült. Ha moralizál, akkor megvetését fogalmazza bele borúlátásába az emberek iránt. E megvetés forrása; nagyon jól ismeri magát.

A militáns

Előbb lő, azután rajzolja meg a kört a találathoz. **(MTI-Press)**

Csak játék!

A kocsi lassan zötyögött az úton. Amerre néztél, minden súlyos és fehér volt; csak a hófogók dacoltak az éggel.

— Bőr, barna és nem lábbeli, nem táska és nem kesztyű. És itt van velünk. Most is? Persze, válaszoltál, azaz a barkochba ősi szabályai szerint csak annyit mondtál, igen. Nemigen akartál ránézni, de mégis, loppal a kormány felé pillantottál. Ott lóbálódzott a kocsi rázkódásai nyomán a kulcstartó aprócska emblémája. Igaz, bakancs volt, de nem lábravaló. Igazat mondtál, de az életben nem fogja kitalálni, sóhajtottál magadban elégedetten. És hamarost tényleg föladta. Áruld már el, mi volt, követelőzött, voltaképp jogosan, mert így szokás ez vesztéskor. Mint egy kegyelemdöfés. De semmit se mondtál. Elszúrtad a hangulatot, jobb volt aztán hallgatni. Csak menni tovább a jégbarázdás úton. Lehunytad a szemed és már messze jártál. Egy régi szobában. A cserépkályha fojtó meleget árasztott és húztál egy kártyát. Nem sikerült kívülről visszaidézni kiskori önmagad, csak egyfajta habitust, a képek alapján. Hétéves lehettél. És húztál. Utána meg már csak vinnyogni lehetett, nehezen abbahagyhatón, levegőhöz is alig jutva, amint összeolvastátok. Egyébként baromság volt, egy normális kérdés — a tesód kezében, a kártyán — s egy másik, látszólag normális válasz, nálad. Csak ahogy a kettő egymás mellé került, az valami katasztrofális és röhögtető volt... Egy kérdés — egy válasz. Csak épp nem egymásnak megfelelőn. Mintha a „Mit sütsz"-re az lett volna a válasz, hogy „kis szűcs"; vagy a „mit visz a hajóra"-ra az felelt volna: „esőkabát"... De jó volt. A hülye kérdésekkel, a hülye válaszokkal.

Na tessék, leállt a kocsisor. Valami karambol történhetett az úton, bár senki se látta. Felriadtál. Csak a latyakba dermedt kocsik jelezték — megállás. Hó, kocsik, szürkeség. Rosszat ígért az este. És kérdezni se volt mit már, a játékot elrontottad, s különben is kinek lenne kedve folytatni a kényszer-várakozásban...

Undokul mondta a rádió a híreket, szenvtelen. Muszáj volt közbekotyogni. Találgattátok, most mi jön? A „menü", a rövid ismertetés után megszólaltál: országgyűlés; s kis idő múltán hangzott is a szpíker kellemes, ismerős hangja, amint sorolta... „Megkérdeztük" — folytatta a volánnál ülő — hátrafordult és már megint nevettetek, amint a miniszter belekezdett a magyarázatba. „A legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet": mínusz hét — vágtátok rá magától értetődőn és a pali, aki a kocsisor mellett kíváncsian taposta a havat, benézett az ablakon, a hangos röhögés hallatán.

„Csak játszunk!" — mondta széles gesztusokkal a volánnál ülő és a pali felhúzta a vállát, kicsit sértetten, kicsit lenézőn. Elment. Mintha azt mondta volna: „hülyék". Nem mondta. Elcsendesedtetek. Elvégre örömre tényleg nem sok ok volt, mindjárt sötét — s hol van még a megérkezés... Mikor mehettek tovább és egyáltalán, hogyan? Kérdések — válasz meg nincs. Majd talán. Érkezéskor. Vagy holnap, mikor visszagondolsz, hogy tegnap ilyenkor még a kocsiban...

Mindig csak kérdések és mindig csak válaszok. Untad. A sajátjaidat, a másokét, egyáltalán a kérdéseket, melyek csak ritkán találkoznak a válasszal, s csak még ritkábban érvényesek. Kit érdekel már holnap — érkezés után — a tegnapi hogyan tovább? Ez csak most érdekes — már ha az, egyáltalán. És hol van az egészből a játékosság? A pali, ahogy „lenézett" benneteket. Pedig csak nevettetek, halálkomolyból játékot kreáltatok — komolytalanul, tény. És?! Ott, a kocsiban, hóváróban ez megengedhető volt. Talán. Talán? Biztosan. Tessék. Kész a válasz.

Kis kérdésre kis válasz. De jó. Mert megfelelő. Adekvát. Szemben azokkal a kérdésekkel, melyeket, vagy inkább melyekre... Jézusom, elindultatok? Hééé! Várjatok...

— hujber —

VERSRŐL VERSRE

József Attila:

Ime, hát megleltem hazámat...

Ime, hát megleltem hazámat,
a földet, ahol nevemet
hibátlanul irják fölébem,
ha eltemet, ki eltemet.

E föld befogad, mint a persely.
Mert nem kell (mily sajnálatos!)
a háborúból visszamaradt
húszfilléres, a vashatos.

Sem a vasgyűrű, melybe vésve
a szép szó áll, hogy uj világ,
jog, föld. — Törvényünk háborús még
s szebbek az arany karikák.

Egyedül voltam én sokáig.
Majd eljöttek hozzám sokan.
Magad vagy, mondták; bár velük
voltam volna én boldogan.

Igy éltem s voltam én hiába,
megállapithatom magam.
Bolondot játszottak velem
s már halálom is hasztalan.

Mióta éltem, forgószélben
próbáltam állni helyemen.
Nagy nevetség, hogy nem vétettem
többet, mint vétettek nekem.

Szép a tavasz és szép a nyár is,
de szebb az ősz s legszebb a tél,
annak, ki tűzhelyet, családot
már végképp másoknak remél.

(József Attila 1937. december 3-án halt meg.)

Zsombor Balázs:

Most, így

Nehéz tél járja, idén
nagyobbak és feketébbek
a varjak.

Ó, csontomig hatoló, csikorgó
hideg,
hiába szeretlek,
így már nem akarlak.

Mert emberré vénítettél,
többé nem lehetek rajongószívű
gyerek.

Öröknek tűntél, s borzadva
érzem,
holnap elfelejtelek.

Szeles József:

Téli sorok

zuhog a hó — talpam alatt csikorog a remény
szikrázó csillagokkal teli a téli éjszaka
elbújdosnám akár egy hópehelybe
akár a szél szárnyain messzire
szárnyatlan madárként csapdos a lelkem
s felöltöm fehér versíró kabátom

Gaál Károly:

Királyok vétke

Tócsa-szemű szürkülettel
köd-gyékényre telepedtem;
a hajnali fölszállásig
száraz fényért epekedtem...

Míg hímes dér-szűr lepett el,
mélyen-hűtött bölcsességgel
gomboltam be magam állig,
dacolva a pőre éggel.

Most magasból nézve, látom
hogy feszít deres lóháton
bugris koldus-király népem;

gőggel, mint egy ebannya-úr:
ha fejet mos pór-hajba túr,
ha üt, magát üti képen!

Misebor a hercegprímástól

Hét év fegyház — semmiért

Kisrécsén *Horváth Páltól* kaptam egy cirokseprűt. Olyan kicsit, amivel az autó kabinját könnyen ki lehet „almolni". Elfogadtam, mert Pali bácsi saját kezűleg készítette, sőt, a cirókot is maga termesztette. S főleg, mert olyan kedvesen kínálta. Még valamivel gazdagodtam Kisrécsén: megismerkedtem egy jó humorú, jó kedélyű emberrel. Pedig nem volt könnyű élete...

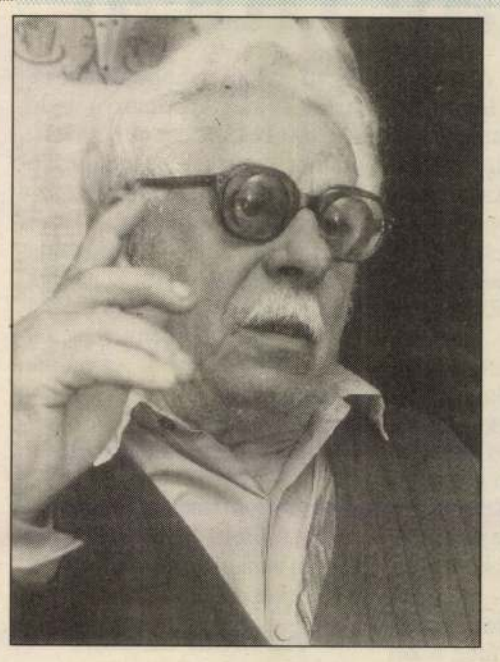

1929-ben — 13 évesen — Behiákpusztán summásként kezdte pályafutását. Szükség volt a keresetére, hiszen szülei nyolc gyermeket neveltek. Cselédfiú, szolga, útkaparó, csendőr, rendőr, építési munkavezető titulusokat viselt 1951. február 23-ig. Innét mesélje tovább Horváth Pál!

— Kanizsán a reptér bekötőútját építettük. Egyszer csak megjelent egy bőrkabátos fiatalember. Átadott egy levelet, amibe az volt írva: „Horváth Pál munkavezetőt a munkavezetői teendők alól felmentem. A továbbiakban segédmunkásként dolgozhat". Gondolhatják, mennyire megdöbbentem. Éjszaka felébredtem, felgyújtottam a villanylámpát és megnéztem, hány óra. Éppen éjfél volt. Ebben a pillanatban dörömböltek az ajtón. Az ávósok voltak, hogy valami baj van a reptéri dolgozók fizetésével. Én erről nem tudok, mondtam. „De arról tud, hogy mi nem tyúklopásokkal foglalkozunk?" — vigyorogtak.

Az ávósok fegyverek után érdeklődtek, átkutatták a lakást, majd bilincsbe verték. Először az ÁVO-irodába vitték.

— Nem mondtak semmit, csak lekísértek a zárkába. Egy vaslépcső vezetett a pincébe, de nem kellett fáradoznom, mert „lesegítettek", hogy megkíméljenek a menéstől. Úgy gurultam le... A zárkában két priccs volt, azokon ültünk sorban, mint a fecskék a sürgönydróton. Aztán egyik éjszaka végre kihallgattak. Addig egyetlen szóval sem mondták, miért vittek be. Bíztam benne, hogy kiderül: semmit sem követtem el. Először azt kérdezték: „Na, Horváth úr, mi van a Fehér Gárdával?" Fogalmam sem volt, hogy az meg micsoda. Ismerem-e Bartal Bélát? „Most hallom először a nevét."

Szembesítéskor kiderült, mégiscsak találkozott egyszer, a nyáron Bartal Bélával. Kiskomáromnál építették a hidat, amikor odament Pali bácsihoz egy rövidnadrágos férfi, s azt kérdezte, hol találja a faluban a biztosítót? Mert, hogy ő a biztosítóknál dolgozik.

— Olyan halkan mormolta akkor a nevét, hogy meg sem értettem rendesen, nemhogy emlékezni tudtam volna rá. Aztán azt firtatták, hány embert szerveztem be? Néhány pofonnal igyekeztek felfrissíteni a memóriámat, de nem volt mit előkaparni belőle. Másik cellába kerültem. Ketten voltunk Németh Imre hahóti tanítóval. Egy priccsen feküdtünk, de jó helyünk volt, mert a nyoszolya puhafából készült.

Az egerszegi fogház, majd a Markó utcai fegyintézet következett.

— A Markóban egy kripta formájú terembe tereltek bennünket. „Az egerszegi összeesküvők vonuljanak fel a zárkákhoz!" Akkor hallottam először rámragasztva ezt a szót: „összeesküvők." De a tárgyalásig még mindig nem voltam elcsüggedve. Bár most már érdemnek számítana, ma is azt mondom, fogalmam sem volt, mibe kevertek bele. Múltak a napok. Egyszer szól a zárkatársam: „téged keresnek telefonon!" Csak néztem bambán, még nem voltam járatos a börtöndolgokban. Rá kellett tenni az alumínium ivópoharat a csőre, így tudtunk beszélni másik zárkával.

Horváth Pál ártatlansága tudatában kérte szabadon bocsátását. Előzetes letartóztatását továbbra is fenntartották. Indoklás: „A vádhatóság a demokratikus államrend megdöntésére irányuló szervezkedésben való tevékeny részvétel bűntettével gyanúsítja, ezért a kiszabandó büntetés előre látható nagyságánál fogva szökésétől tartani kell". Aláírták: *dr. Jónás Béla* megyei bírósági tanácselnök, *Kovács János, Tjekál Pál, Pintér István* ülnökök.

— Mitagadás ekkor megijedtem, de zárkatársaim vigasztaltak: legfeljebb 1-2 évet kaphatok. Köszönöm szépen! Ártatlanul az is sok.

1951. április 18-án kezdődtek a tárgyalások.

— Sorolták a vádlottakat: Bartal Béla elsőrendű, Horváth Pál másodrendű, Bárdos József pacsai esperes harmadrendű, Illés Pál dióskáli plébános negyedrendű, Németh István szentmártoni plébános ötödrendű, Koppánfi Jenő nemesbüki plébános hatodrendű. Hogy került ide ez a sok pap? — gondoltam magamban, hiszen egyiküket sem láttam életemben. Bartal Béla kijelentette a bíróságon is: semmi közöm sem volt a szervezkedéshez.

Az ítélet: Bartal Béla halál, Horváth Pál 7 év, a többiek 10—15 év fegyház.

— A zárkában olyan görcsös sírás fogott el, amilyen még gyermekkoromban sem. Mi lesz a feleségemmel? A szüleim biztosan meghalnak, mire szabadulok, soha többé nem láthatom őket...

A fegyházban borbélyként foglalkoztatták, a rabokat borotválta. Így jutott be a halálra ítéltek zárkájába is.

— Bartal Bélát is én borotváltam. Arra kért, mondjam meg a feleségének, ha egykor hazakerülök, hogy „gyermekeit magyar embernek nevelje és lányát csak annak adja férjhez." Meghallotta ezt az őr, s gyanút fogott, hogy ismerjük egymást. Azonnal „hipist" tartott, hogy megvan-e minden borotválkozó szerszámom, nem maradt esetleg valami a halálraítélteknél.

Vácra kerültek. Itt találkozott a raboskodó Mindszenty József hercegprímással.

— Asztalosként dolgoztam, s egy kisebb baleset miatt kórházba kerültem. Ahol aztán igyekeztem hasznossá tenni magamat. Elégedettek voltak velem, olyannyira, hogy végül amolyan laborasszisztensi munkát végeztem. A papok megkértek: próbáljak nekik egy kis bort szerezni. A fegyházban csak Mindszenty úr kapott egy kis bort az étkezéshez. Biztosan hagyna a misékhez — gondoltam. Dehát képtelenség bejutni hozzá, az egész folyosórészt lezárták, ahol a zárkája volt. A házimunkás segítségével, súlyos börtönévek kockázatát vállalva, sikerült beóvakodnom hozzá. Mindszenty úr nagyon meglepődött. „Hogy kerültél ide, fiam?" — kérdezte. Alig tudtam elnyökögni, mit akarok. Attól kezdve mindig volt egy kis maradék bor a tálcáján, amikor kihozták a vacsoráját. Összegyűjtve, orvosságként csempésztem be a papokhoz...

Horváth Pál 1956. május 22-én szabadult. Kezdhette elölről az életét, mert a felesége, mint börtöntölteléktől, elvált tőle.

Fincza Zsuzsa

Infravörös kamerával a bibliai titok nyomában

Megfejtették Noé „interjúját"

Azért eszelték ki őket, hogy felhőkön és ködön át is ki tudják kémlelni az ellenséges országokat, ehelyett most abban kell segíteniük, hogy fellebbentsék az idő fátylát. Amerikai tudósoknak sikerült az egykor kémműholdak számára kifejlesztett digitális infravörös kamerákkal megfejteni a világhírű Qumran-papirusztekercsek eddig olvashatatlan pergamentöredékeit.

A tekercseket 1947-ben Qumran közelében, a mai Ciszjordániában fedezték fel és az évszázad egyik legfontosabb régészeti leleteiként tartják számon. A Krisztus előtti második évszázad és a Krisztus születése utáni 100 között íródott tekercseken a zsidóság történelméről és a kereszténység eredetéről szóló szövegek találhatók. Az évszázadok folyamán a tekercsek egy része több ezer darabra hullott szét. Ezek közül sok megkérgesedett vagy összeragadt egy másikkal, ezért alig lehet kibetűzni őket. A kérgesedés és a megfeketedés miatt az épségben maradt tekercseken is vannak olvashatatlan részek.

A mostani áttörés Gregory Bearman fizikus hobbijának köszönhető. Bearman a kaliforniai Pasadenában, a sugárhajtású repülőgépek hajtóművét kutató laboratóriumban dolgozik. A hidegháború idején az intézet katonai célú kutatásokra szakosodott, azóta egyre inkább az űrtechnika békés felhasználásával foglalkozik. Munkája, az infravörös eljárás kifinomítása mellett Bearman érdeklődik a régészet iránt is. Kedvtelésének köszönhetően Bruce Zuckermann egyik előadásában hallott először a Qumran-tekercsekről és megfejtésük nehézségeiről. Bearman ekkor arra gondolt, vajon nem alkalmazható-e a jövő technológiája a múlt titkainak feltárására. Zuckermannal együtt elvégzett egy kísérletet, amelynek eredménye izgalomba hozta a tekercsekkel foglalkozó tudósokat.

Először az egyik infravörös kamerát, amelynek kifejlesztésében Bearman is részt vett, rá irányították az egyik kézírásos tekercstöredékre, amelyen Noéról és az özönvízről írtak. Míg az emberi szem csak 400 és 700 nanométer hullámsávban érzékeli a fényt, addig egy hagyományos infravörös kamera 890 nanométeres ingert is képes felfogni.

A megfeketedett és összeragadt töredékeket azonban sem szabad szemmel, sem a szokásos infravörös kamerával nem lehetett elolvasni. Az új kamera, amely 3000 nanométeres ingert is érzékel, felfedte a papirusz titkát. A több ezer digitális pontra felbontott, majd végül egy képernyőre vetített tekercstöredéken olvashatóvá vált: a férfi Noé szavait jegyezte le.

A technikai részleteket Gregory Bearman szemléletes példával világítja meg: az ember egy vörös gumimacit keres a szemével több millió kék mackó között, amely ilyen háttér előtt észrevehetetlen. Ha azonban van egy kameránk, amely csak a vörös színt látja, akkor világosan kivehető a mackó — állítja Bearman.

James Sanders, a bibliai írásokat kutató claremonti intézet igazgatója minden elővigyázatossága ellenére is alig tudja leplezni a sikeres kísérlet feletti lelkesedését. — Lehetséges, hogy csak véletlen szerencsénk volt, de itt mi mindannyian fellelkesedtünk és hiszünk benne, hogy ez igazi áttörés — nyilatkozta Sanders.

Az új módszer segítséget nyújthat a múlt egyéb rejtélyeinek megoldásában is. Így a digitális infravörös kamerával olvashatóvá válnak a többszörösen átírt pergamenek, az úgynevezett palimpszesztusok eredeti szövegei és megfejthetők lesznek az agyagtáblák elmosódott feliratai is. A kamerák teljesítményükhöz képest kifejezetten olcsónak mondhatók: az egész rendszer mintegy 35 ezer dollárba kerül és elfér egy fémbőröndben — hangsúlyozta Bearman.

Az új eljárást elsősorban más régészeti leletek feldolgozására akarják felhasználni. Mivel Ciszjordániát hamarosan át kell adniuk az araboknak, az izraeliek most felgyorsították az ásatásokat a Holt-tenger partján, hogy feltárják mindazt, ami még fellelhető.

(MTI-Panoráma)

Csemege a paleontológia-falóknak: egy kiállítás „rémei"

Digitális dinók a Budai Várban

Spielberg egyszerűen dino-őrületbe kergette a világot. Őrületbe, mondom, mert ép ésszel már szinte lehetetlen felfogni mindazt, ami mostanság ezen a Jurassic-park nevezetű kicsinyke glóbuson történik. Kevés olyan százhúsz perce van a (tömeg)kultúra történetének, amely akkora és olyan gyors, következésképp annyira félelmetes hatással lett volna az emberiség egy jelentős részére, mint a hollywoodi fenegyerek mozija. Egyébként ha a technikai megoldásain túl van filmtörténeti érdekessége a Jurassic-park című alkotásnak, azt éppen a szociálpszichológiai, művelődésszociológiai jelentősége adja. Millió és millió gyerek szemében most mindössze három földtörténeti korszakra, a triászra, a jurára és a krétára zsugorodott a történelem. S mivel a megdolgozott, paleontológia-falóvá tett gyermek az egyik legbiztosabb felvevőpiac, valóságos iparággá nőtte ki magát az őslény-biznisz.

Ha tetszik, ha nem, Magyarország a Jurassic-glóbusz egyik zugolya lett. Sokezernyi kölyök fúrja magát a 60-120 millió évnyi messzeségbe, álmodja magát az őslénytan majdani szakavatott professzorának. S miközben az apadó pénztárcájú szülő lesi, hogy csemetéje mikor növi ki végre ezt az őrültséget, néha-néha azon kapja magát: ő is az ilyen-olyan szauruszok nevét biflázza... Elvégre tudatlanságával csak nem maradhat szégyenben a gyerek előtt...! Valószínűleg a nagyszülő áll legértetlenebbül a jelenség előtt. Kisunokája, aki eddig még a tyúkot sem tudta megkülönböztetni a kakastól, most a mindenttudás megvető gőgjével, levegő után kapkodva darálja e „förtelmes lények" kimondhatatlanabbnál kimondhatatlanabb neveit. Tyrannosaurus rex...? Pachycephalosaurus...? Taurusról ugyan hallott, bár az... csak valami gumigyár, vagy mifene. A Velociraptorról is csak a velocipéd jut az eszébe, na de ki látott már őslényeket biciklizni...?! Végül is mindegy! Ha a gyereknek efféléken jár az esze, mit lehet tenni... Ha dinós könyvet akar, hát azt vesz neki. Ha dinós kazettát akar, hát azt vesz neki. Ha dinós kiállításra kell vinni, hát elviszi.

Bizonyára sok szülőt, nagyszülőt csaltak fel a lurkók a Budavári Palotába is, mert ott mostanában csuda érdekes dolgokat lehet látni. A dino-őrület ugyanis átmenetileg „ősállatkertté" változtatta a Legújabbkori Történeti Múzeumot; izgő-mozgó, visítozó dinoszauruszok tárházává. Japán szakembereknek eszébe jutott, hogy számítógéppel, no és persze sűrített levegővel működtetett dugattyúk segítségével „élővé" varázsolhatók a dióbélagyú hústornyok fémből és műanyagból gyúrt makettjei. Ezek ízig-vérig (akarom mondani: chiptől a dugattyúig) huszadik századi teremtmények tehát, az egykori élővilág karikatúrái. Modern Apatosaurusok, amelyekre — ha már egyszer sűrített levegő mozgatja őket— sokkal inkább a Pneumatikosaurus név illik, modern Triceratopsok, amelyeket Komputeratopsként emlegethetnénk. Évmilliók múlva talán az érző, gondolkodó robotok is olyan kíváncsisággal és szeretettel tekintenének rájuk, mint mi a hús-vér elődökre.

S amiért mégis érdekes ez a kiállítás: jelzi, hogy az ezredvég csúcstechnikája mennyire alkalmatlan még a kifinomult mozgások érzékeltetésére, de éppen e fogyatékosságából adódóan képes hangsúlyozni az egykori élővilág tökéletlenségét, életképtelenségét.

Itt van például a nagy rém, a Tyrannosaurus rex, amit errefelé csak zsarnokgyíknak hívnak. A terem közepén áll, csökevényes mellső lábait előrenyújtva. Öregesen forgatja a fejét, két-három percenként ordít is egyet, meg-megvillantva bajonettnagyságú fogait. Azt gondolná az ember: két ordítás között akár pirospacsizni is lehetne vele. Mellette hosszúnyakú Apatosaurus. Mintha egy dagadt ős-zsiráf és egy többméteres tűzoltótömlő keresztezésével keltette volna életre a természet. Odébb egy Triceratops-mama. Néha bőg egy sort, amire két vékonyhangú, legelésző csemetéje felel mögüle. Ám van itt még egy Maiasaura-anyuka is. Csaknem kéttucatnyi tojásra ügyel, érdeklődve szemléli, amint „fiókái" a tojáshéjjal vesződnek.

Az őslényparkjának utolsó darabja a fémlemezekből, dugattyúkból szerkesztett Tyrannosaurus-váz viszont a „dinócsinálók" titkaiba enged bepillantást. Lehetséges, hogy épp ez az a példány, amit a robotvilág évmilliók múlva „ősrobotállatként" tisztel majd.

Mellesleg, ha valaki még nem látta volna a kiállítást, 1994. május 15-ig sort keríthet rá, hacsak addigra ki nem fullad a dinoszauruszkultusz.

Kép és szöveg: **Virrasztó Zsolt**

A Tyrannosaurus olykor ordít egy nagyot...

„Gondterhelt" Triceratops.

Maiasaura-csemeték — épp csak előkukkantva a tojásból.

Az álomvilág titkai

(Folytatás a 7. oldalról.)

Lehet ráolvasni a rontó szellemre, a gyógyulásra váró emberre. Én az álomfejtést a szó legszorosabb értelmében ráolvasásnak tartom, hiszen ráolvasom az értelmemre a gondom okát, mely a múltban gyökerezik, annak okozatát, mely a jelenemet formálja és a következményt, ami a jövőben fog kibontakozni. Erre nagyon jó példa édesanyám hat évvel ezelőtti gyógyulása. Komoly ízületi gyulladása volt, halni vágyott. Kértem: engedje meg, hogy kelkáposztával beborítom a testét, a természetgyógyász barátaim ezt javasolták. Próbáljuk meg, hátha használ! Másnapra a késelő fájásai megszűntek, de még harmadnap is halni akart, mert olyan nagy volt a fájdalom emléke, hogy nem hitt a gyógyulásban. Egyik reggel aztán álmot látott. Mesélte, gyönyörűséges volt... Mind a két kezében gyertyát tartott. Látta, az egyik kezd leégni. Ekkor ezzel a kis csonkkal meggyújtotta a másikat. Az egyik elhal, a másik újra ég... Mindenki tudja, hogy a gyertya az élő lélek jelképe. Azért gyújtunk gyertyát november elején, hogy a halottaink lelkét élőnek lássuk és érezzük. Anyámnak ez az álom teljesen egyértelművé tette, hogy a gyógyulás után még életben maradhat. Az álom felfesti a kivezető utat a krízises élethelyzetekből, a túléléshez szükséges reményt felmutatja.

Az életem nagy ajándékának tartom az álomfejtésből eredő meditációkat. A boldogtalanságaim okát értelmezni tudom. Életem jövőképét az álom elejében felismerem, ezt felvállalom, sorsomat magam irányítom. A számomra fontos dolgokat megtudom a velem kapcsolatba kerülő emberekről. Vagyis bárki érkezik hozzám jó vagy rossz szándékkal, figyelmeztető álmaimban előjelzéseket kapok róla. Lélektől lélekig ismerem az embereket, s ez biztonságot, békét, harmóniát ad.

...Ülünk egymással szemben és úgy érzem, belém lát. Vagy két órája beszélgetünk az álmok titkairól, ám még mindig nem merem feltenni a kérdést: álmodott-e rólam Kustár Zsuzsa?

Marton Györgyi

Értelmüket vesztett szavak

HANGLEMEZ

Hagyjuk most a történelmi előzményeket, gramofon, fonográf, Edison, miegymás, in medias res: a hanglemez — az a bizonyos fekete bakelitből préselt, kisebb (SP) & nagyobb (LP) korong — betöltötte történelmi szerepét, nem veszi már a kutya se, nem is igen gyártanak, legfeljebb majd néhányat kuriózumnak, a hóbortos gyűjtőknek, de ez már nem tartozik ránk. Igaz, van helyette compakt disc, mindközönségesen CD, de az egészen más. (Nem serceg például — lemez az ilyen? —, s tű sem kell hozzá, amely után — ha elkopik, eltörik — futkoshatunk keravillról, keravillra, hiába természetesen, mert az a fajta úgy sem létezik, fújhatjuk az egész lemezgyűjteményünket, mert porosodni viszont piszkosul tudnak. Mármint a lemezek.)

Nekem különben sosem volt lemezjátszóm. Lemezem is csak egy: Poór Péter énekelt rajta valamit, ha ez a név valakinek még mond valamit. Nyertem ezt a korongot, iszonyúan régen, amikor még... no, ezt hagyjuk. Szóval nyertem. Tán '66-ban, vagy '67-ben? A fene se tudja már, de '65 után, az biztos, mert hogy '65 az nevezetes év volt, arra emlékszem, tudniillik akkor indult útjára az Ifjúsági Magazin nevű sajtóorgánum, amely alighanem elévülhetetlen érdemeket szerzett a szocializmus nevű agyrém — félreértés ne essék akkor nem így gondoltam, sőt öntudatosan masíroztam a piros nyakkendőmben szép tavaszi ünnepeken, s ha lett volna a faluban '19-es veterán, hát nem esküszöm meg rá, hogy nem aprítottam volna fel a tűzifáját, s bizony megmaradtam előfizetője a Pajtás újságnak is —, na szóval ebben a lapban jelent meg Magyarországon először a nyugati kultúrmocsok. Ez persze egy anakronisztikus kifejezés, akkor ezt nem így mondták, még a z o k *sem, csak most* e z e k, *meg amerikai bádogzenét is csak most emlegetnek a Murányi László formátumú hősök. Emlékszem, az első szám, amelyik először a kezembe került, a Rolling Stones képét hozta a közepén, akkor láttam életemben először Mick Jaggert, hát mit mondjak, rögtön éreztem, hogy most (akkor) valami elkezdődött. De Kádár apó aztán még elég sokára mondta ki, határozatban, hogy nem baj, ha a fiataloknak hosszú a hajuk, úgyhogy addig még szívtunk éppen eleget, érdekes, hogy ennek a mostani hatalomnak is az egészen rövid haj tetszik.*

No, de hogy jön ez a hanglemezhez? Hát úgy, hogy az Ifjúsági Magazinban volt slágerlista is, s aki beküldte a szavazatát, annak a neve belekerült a szerencsekerékbe, nyerhetett egy hanglemezt. Így jártam én is, megjött a küldemény, annak rendje módja szerint, kibontottam, Poór Péter, szarjátok össze magatokat, gondoltam, eggyel több ok, hogy ne kívánjak magamnak lemezjátszót. (Most így utólag belegondolva, nem is tudom mi lett volna, ha Illés lemezt küldenek, talán egészen másként alakul a lemezjátszóhoz való viszonyulásom, úristen Levente, hova keveredtél?) Az a lemez aztán nem is lett meghallgatva soha. Különben nem is lett volna értelme különösebben kepesztetni a lemezjátszóért. Abban az időben ugyanis a lemez éppúgy hiánycikk volt, mint az NDK gyártmányú kivehető ajtós turmixgép. Poór Péter, Aradszky László, meg ilyenek voltak persze, a szépemlékű Hanglemezgyártó Vállalat szocialista brigádjai termeltek feszt, de azok meg kinek kellettek? NYUGATI lemezek — úgy értem olyanok, amelyekre angolszász rockzenét — Fekete Népnemzeti Gyula népesedéspolitikus már említett szép kifejezésével: kultúrmocskot — metszettek, no ilyen lemezek ebben az országban nem voltak fellelhetők. Külföldről lehetett szerezni — főleg Jugóból, viszonylag olcsón — csak ehhez meg útlevél kellett volna, Jugóba is kapitalista, az viszont még a lemeznél is nagyobb hiánycikk volt. Azok *nem nagyon szerették, ha elmászkálunk. Érdekes,* ezek *meg — a már emlegetett Murányi például — éppen azt ajánlgatják, hogy fogjuk, vegyük magunkhoz, osztmenjünk.*

No, elég az hozzá, nem fogok könnyeket hullajtani a hanglemezért. Meg ezekért sem. Tavasszal.

Szente Ottó

December 5.: **BRONZVASÁRNAP!**

Csak **HOLNAP:**

10% ENGEDMÉNNYEL vásárolhat
BRAUN mixert és aprítót,
PLUSZ: a Magyar Konyha egyéves előfizetési díját ajándékozzuk.

Továbbá:

CSEREAKCIÓ!

Használt női szövetkabátját
1.500,- Ft értékben beszámítjuk,
ha újat vásárol!

Cím: **NAGYKANIZSA,** Eötvös tér 27.

NAP ÁRUHÁZ

CIPŐVÁSÁR!

30% ENGEDMÉNNYEL adunk
minden gyermeklábbelit
(cipőt, csizmát stb.)
ZALAEGERSZEGEN,
a **KIP-KOP CIPŐBOLTBAN,**
Kossuth u. 19-23.

BEMUTATÓ!

CSAK december 6-án: sütőforma bemutatót tartunk kóstolóval egybekötve.
Figyelem: Ha **KAISER sütőformát vásárol,**
ÓRÁT KAP AJÁNDÉKBA.
HÉVÍZEN: a **HORIZONT KISÁRUHÁZBAN,** Szabadság u. 9.

BRONZVASÁRNAPTÓL EZÜSTIG

(december 5—12-ig)
ENGEDMÉNNYEL árusítunk
20%-kal: női selyemblúzt, szoknyát, kosztümöt, blézert, sportcipőt,
30%-kal: egyes férfiinget 37-39 méretben.
Az egész család részére rövid ujjú pólókat,
SZENZÁCIÓS ÁRON: 99,- Ft-ért
NAGYKANIZSÁN, a **KANIZSA ÁRUHÁZBAN,** Fő út 2.

SEGÍTÜNK, FOGADJA EL!

ZALAIPARKER RT

(171614/1H)

A ZALA MEGYEI KÓRHÁZ

pályázatot hirdet

belső telephelyi üzemviteli osztályvezető

állás betöltésére

Feltételek:
— Felsőfokú műszaki végzettség,
— Egészségügyi alkalmasság,
— Erkölcsi bizonyítvány,
— Rendezett családi élet,
— Zalaegerszeg vagy közeli lakóhely,
— 40 év alatti életkor,
— kiemelten fontos a vezetői alkalmasság, a vezetői eszközök ismerete és alkalmazása, az üzemeltetési és beruházási gyakorlat,
— német vagy angol nyelvtudás előnyt jelent.

Az állás január 1-jétől tölthető be.
Érdeklődni lehet:
Heves István gazdasági igazgatónál (311-447) és
Panker András főmérnöknél (311-495).
A PÁLYÁZAT BENYÚJTÁSÁNAK HELYE ÉS HATÁRIDEJE:
Zala Megyei Kórház Gazdasági igazgató Titkársága
8900 Zalaegerszeg, Zrínyi Miklós u. 1.
1993. december 15., 15 óra.

Már most gondoljon a jövőre
és rendelje meg
a minden igényt kielégítő fajtaválasztékunkból:

Arbor Acres húshibrid naposcsibe
TETRA-H vegyes hasznosítású naposcsibe
TETRA-SL tojóhibrid naposjérce
TETRA-SL naposkakas
BÁBOLNA-HARCO tojóhibrid naposjérce
BÁBOLNA-HARCO naposkakas
BÁBOLNA-HARCO vegyesivar
1.000 db feletti mennyiség megrendelhető:

Bábolna Brojler Kft.

2943 BÁBOLNA
Telefax: 34/369-800, 369-806. Telex: 27-638, 226-555, 27-211
1.000 db alatti mennyiséget a lakóhelyükhöz legközelebb eső csibeboltunkból rendeljék meg:
— Bábolna, Pf.: 30. 2943
— Budapest, Kőbányai u. 53. Pf.: 37. 1107
— Kiskunfélegyháza, Külső piactér, Pf.: 51. 6100
— Szendrő, Ivánka fasor 3751
— Tamási, Szabadság u. 94. 7090
— Uraiújfalu, Szentivánfa 146. 9651
— Füzesgyarmat, Keltető 5575

(171539/1H)

COLONIA

BIZTOSÍTÓ RT.
üzleti munkatársakat keres a helyi képviseletek ellátására az alábbi térségekben:

— Zalaegerszeg
— Nagykanizsa
— Keszthely
— Lenti
— Letenye
— Zalaszentgrót

Teljesítményarányos kiemelkedő kereseti lehetőség, a betanulási időszak alatt garantált fizetés.

Várjuk az olyan ambiciózus Hölgyek és Urak jelentkezését, akik jövőjüket Európa második legnagyobb biztosító társaságánál szeretnék megalapozni! A biztosítási gyakorlattal rendelkezők és a cég filozófiáját magukévá tevő új munkatársaink további anyagi juttatásra számíthatnak!

Érdeklődni: Zalaegerszeg, Dísz tér 2.
Telefon: 92/311-110 vagy 92/311-105
Nagykanizsa, Erzsébet tér 2.
Telefon: 93/311-400 vagy 93/310-481

(171413/1H)

TISZTELT TÖRZSVÁSÁRLÓNK!
Megbecsülésünk jeléül meghívjuk Önt
1993. DECEMBER 5-ÉN BRONZVASÁRNAP 8.30—15.00 ÓRA KÖZÖTT
amikor áruházunk csak a TÖRZSVÁSÁRLÓINK részére lesz nyitva.
Áruházunk ruházati szintjén **„TETŐTŐL TALPIG"** akciót rendezünk valamennyi termékre kiterjedően
10%-OS ÁRENGEDMÉNNYEL.
Műszaki,- vegyes iparcikk szinten **20.000,- FT EGYEDI ÉRTÉKHATÁR FELETTI** vásárlás esetén
10% ENGEDMÉNYT ADUNK.
Bérleményeink is **5—10% engedménnyel várják Önöket.**
Kérjük szíveskedjék Törzsvásárlói Igazolványát magával hozni!
Vevőszolgálat: 311-212. (171547/

CENTRUM RT. ZALAEGERSZEGI ÁRUHÁZ

OTP Ingatlan RT Zala megyei Főmérnöksége

ELADÁSRA KÍNÁLJA
Zalaegerszeg, Kossuth Lajos u. 25-27. szám alatti 665 m² földszinti
ÜZLET ÉS IRODAHELYISÉGET
(jelenleg OTP Fiók)
Birtokba adás időpontja 1994. III. negyedév.
Vételi ajánlatokat az OTP Ingatlan Rt. Zala megyei Főmérnökségén, Zalaegerszeg, Kossuth L. u. 11. sz. (Tel.: 315-734) alatt kérjük benyújtani 1993. december 13-ig.
Irányár: 75.000,- Ft/m² + ÁFA.
Információt adunk: OTP INGATLAN RT. Zala megyei Főmérnökségén.

(171290/1H)

Befektetési Alap ABC-je:

· **ADÓKEDVEZMÉNY:** — az összjövedelem 30%-áig
· **BIZTONSÁG:** — széles értékpapír portfólió
· **CSÚCSHOZAM:** — adóvisszatérítés + évenkénti hozam

Még ***DECEMBER 10-IG*** jegyezhető

„A TALLÉR reneszánsza",
az ***ARANYTALLÉR BEFEKTETÉSI JEGY***
az alábbi helyeken:

* a kibocsátó Quaestor Rt. veszprémi igazgatóságán Veszprém, Rákóczi u. 7. Tel.: 88/420-298.
* az OTP, IBUSZ Bank fiókjaiban
* a kijelölt takarékszövetkezeteknél.

(171541/1H)

BEFAG RT. Devecseri Erdészete

árverés útján értékesíti

az alábbi típusú és mennyiségű gépjárműveit.

— WARTBURG 4 ütemű személygépkocsi 1300 köbcentis	1 db
— UAZ 469/B személygépkocsi	3 db
— UAZ 452 körablakos gépkocsi	2 db
— VAZ 2121 NIVA személygépkocsi	1 db
— LATVIJA mikrobusz	1 db
— ROBUR LO - 3000 autóbusz	4 db
— ROBUR D tehergépkocsi	1 db
— IFA W 50 tehergépkocsi	3 db
— ZIL 130 típ. tehergépkocsi	3 db
— KAMAZ 53212 tehergépkocsi	1 db
— UN 053 rakodógép	1 db
— ZIL tehergépkocsi + HIAB rakodógép	2 db
— T 150 K traktor + KCR 8014 rakodógép	2 db
— T 150 K traktor + tolólap	1 db

Erdészeti munkagépek: üzemképtelen műszaki állapotban STIHL 056 AV, 051 AV, 028 AV, 038 AV, 064 AV, HUSQVARNA 281.
Árverés helye: Devecseri Javító Karbantartó Műhely.
Időpont: 1993. december 8. (szerda) 10 óra.
Előzetes érdeklődés: NÉMETH IMRE műszaki vezető.

(171530/1H)

AKCIÓ!

Építkezni szeretne, talán már tavasszal?
HA MÉG AZ IDÉN MEGRENDELI,
1994. I. negyedévében még az 1993-as TERMÉKÁRON megvásárolhatja!

BETON **ZÉBETON**
Beton és Vasbeton Termékeket Gyártó és Forgalmazó Kft. Cím: 8926 Kisbucsa, Aisónemesapáti Ipartelep. Tel./fax: 92/362-239

AJÁNLATUNK:
· **Födémgerendák**

— UNI-KG 15/24:	790,- Ft + ÁFA,	UNI KG 15/40:	1.550,- Ft + ÁFA
— UNI-KG 15/30:	950,- Ft + ÁFA,	UNI-KG 15/54:	1.390,- Ft + ÁFA
— UNI-KG 15/36:	1.190,- Ft + ÁFA,	UNI-KG 19/60:	2.290,- Ft + ÁFA
— UNI-KG 15/42:	1.390,- Ft + ÁFA,	UNI-KG 19/66:	2.990,- Ft + ÁFA.

Kínálunk még:
· vasbeton nyílás áthidalókat
· beton béléselemet: 42,- Ft + ÁFA
· kertépítő betonelemeket
· műkő termékeket
· betonacél armatúrákat.
Egyedi megrendeléseket is teljesítünk!

„Mura" ÁFÉSZ LETENYE

Újabb kedvezményes akció

az Áfész Kiskereskedelmi Üzleteiben december 6-ától 11-éig rendkívül kedvező áron vásárolhat ruhaüzemünk termékeiből

— ágyneműgarnitúrát 830—1.700,- Ft-ig
— paplanhuzatot 990,- Ft-ért
— lepedőt 290,- Ft-ért
— otthonkát 460,- Ft-ért

és még sok egyéb ruházati terméket, amíg a készlet tart.

Jól jár, ha nálunk jár.

Tisztelettel várjuk.

„MURA ÁFÉSZ dolgozói"

(171439/1H)

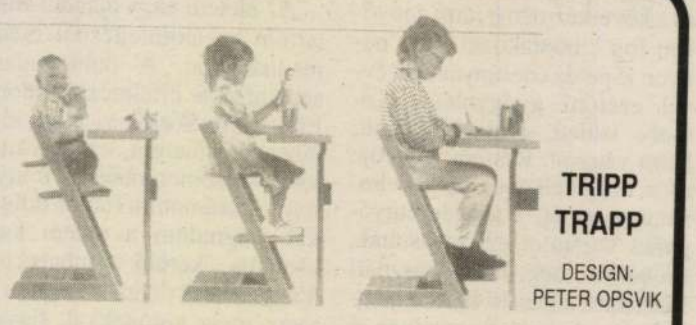

TRIPP TRAPP
DESIGN: PETER OPSVIK

a szék, mely „együtt nő" a gyermekkel.

Információ és megrendelés:
LOGO-DENT BT. Zalaegerszeg, Vizslaparki u. 32. Tel.: 92/320-855

Ha december 10-éig megrendeli, KARÁCSONYRA az Öné lehet!

(Olvasta Ön hirdetésünket a tegnapi számban?)

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-725
SEP
TÁRSADALMI SZEMLE

1021

Kustár Zsuzsa:
Égigérő fa

KUSTÁR ZSUZSA

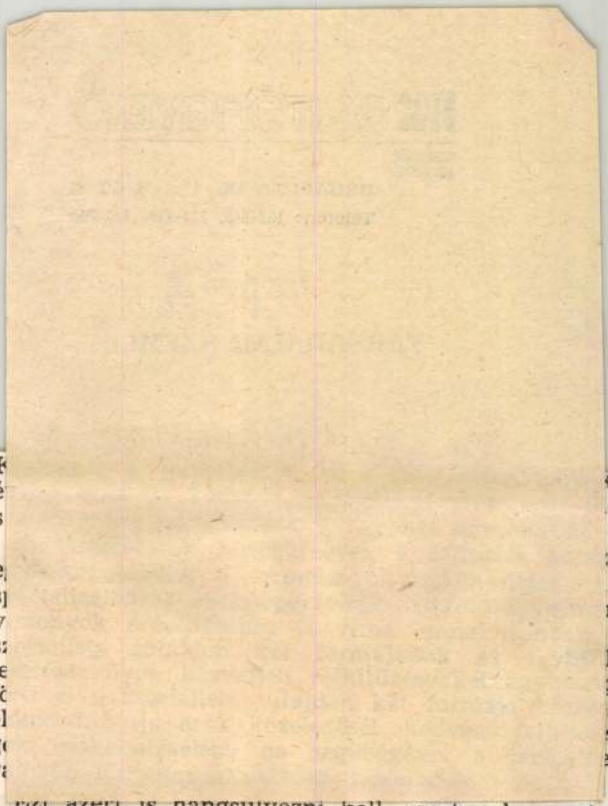

olyan összhangja, amely
etve teremt a termelőerők

erősítésével törvényszerűen
termelés koncentrálódása,
nyeket teremt a szocialista
jelenleg a kooperációtól a
lvadását várni, vagy fej-
pcsolni. A kooperáció nem
i különbségeket, legfeljebb
ket teremthet a különbsé-
erők és a termelékenység

Ezt azért is hangsúlyozni kell, mert a kooperációt és az integrációt gyakran azonosítják a tulajdon integrálódásával. Pedig az integráció mindenekelőtt gazdasági tevékenységek koordinációja, tehát a gazdasági feladatok megtervezésének, a gazdasági döntéseknek és a gazdasági cselekvésnek, a végrehajtásnak az összehangolása és a gazdasági kapcsolatok szorosabbra fonása. Megvalósulásának tehát nem előfeltétele, de nem is automatikus velejárója a tulajdon integrációja, vagy más szavakkal az azonos tulajdonviszonyok kialakulása, a szocialista szövetkeztek és állami vállalatok egybeolvadása.

A szocialista nagyüzemek uralkodóvá válása után a legnagyobb hatást a társadalmi viszonyokra és a falusi életkörülményekre a termelőerők gyorsütemű fejlődése, az iparosodás és az urbanizáció előrehaladása gyakorolja.

A termelőerők fejlődésével, a korszerűsítéssel teljesen átalakul a paraszti munka. A kooperáció kibontakozásával méginkább gyorsul a műszaki fejlődés. Bővül a mezőgazdasági nagyüzemek tevékenysége. A mezőgazdasági termelés korszerűsítésével egy időben ipari tevékenységek honosodnak meg és terjednek falun. Ezzel együtt olyan foglalkozási ágak, szervezeti formák,

1021

szemle

CS. NAGY ISTVÁN

Gazdag Erzsi új gyermekversei

A „Palika flótája", a „Mesebolt" és a „Száll a sárkány" sikerei után a Minerva-kiadású „Hívogató" (1967) még külső megjelenésében is fokozást jelent Reich Károly meleg színekkel ékes, továbbképzeltető rajzaival.

Gazdag Erzsi gyermekpoézisének alapmotívumai változatlanok a Hívogatóban is. A központi élmény a szeretetvágy volt és maradt, szeretetet adni-kapni, valakinek-valaminek, valakitől-valamitől: az életigenlés boldogító sugárzása az egész kötet. Kiemelkedő versek ebben az alapérzelemben: Hej, gunárom, Különös vásár, Megérett a kukorica, Gyermekcirkusz bohóca. Ehhez járul az együttérzés nem-érzelmeskedő változata (Cinke az esőben). A védettség-igény rokon az előbbi kettővel, nincs is éles határvonal, inkább egymást erősítik föl a pozitív érzelmek ölelkező hullámai (Az ügyes nyulacska, A fülemüle bánata, Favágók dala, Nyári zápor a réten).

Valóság és álom határán sütkéreznek, áznak-fáznak a versvilág lényei: gyermekek, hangyák, madarak és megelevenedett hópelyhek. A mitológiai látás a népmeséké és az óvodásoké: könnyű az átjárás egyik szférából a másikba, a kettős tudatban mindkettő megfér teljes térfogatában, a gyermek és a mese kettős tudata nem egymást kizáró elemekből építkezik: sajátos fénytörésben így teljes a világkép, s végső soron a való világ kerül ki győztesen még a képtelenségek burkából is. Gazdag Erzsi költői látásmódjának igaza mellett szól, hogy a varázslat lélektanilag mindig sikerül éppen azért, mert esztétikailag uralkodik felidézett helyzetein, irreális képzeletein, gyermeki álmú asszociációin.

Mindig van valami látomás, nosztalgia Gazdag Erzsi gyermekversei mélyén. Ezen a határponton sokszor két síkon vibrál a versjelentés, s a gyermek talán csak az elsődleges jelentésig jut el, bizonyos jelképi többlet marad a felnőtt „gyermekeknek". A gyermekversben való költői önkifejezés egyik formája is ez: nincs öncsonkító beszűkülés, leereszkedés, szárnyszegés, beáradhat a költő saját-világa a látszólag csak-gyermekversbe is. Sőt, egyedül ez hitelesíti a mondandót lírailag és emberileg.

Az állatvilág egyszerű figuráit vonultatja el az olvasó gyermek előtt, semmi egzotikum, inkább a gyermekélményekre való ráismerés a fontos: feszítő gunár, a tojó jérce, a kikeri kiskakas, a rókaüzött nyulacska, az ázott cinke, a vihar-áldozat fülemüle, a kórófaló csacsi, a gomba alá bújt rovarvilág – mindez természetesen nem közhelyes kimondással, hanem költői ráérzéssel. A természeti világ a helyén marad, nem sok az állatmesei elem, valóságos a gúnár, a szamár, a cinke, a hangya. Mégis

minden élőben ott van az ember számára is kedves vagy tanulságos, okító didaxis nélkül.

Versbelyzetei közül jellemző a megszólító-felelgető alak. Ennek prototípusait a népköltés őrzi. Gazdag Erzsi megvesztegető bájjal követi a nagy mintát, nem utánozza, hanem éli a hangot és helyzetet:

Hej gúnárom, gúnárom,
mit adsz nekem a nyáron?
– Pehelytollat dunnába,
két lábamat futásra.

A népköltés végső egyszerűsége ez, a nyelv telítettségével, zenei frisseségével. Semmi kellemkedés, édeskésség.

Mindig jelen van a valóság bánata is, felhőjátékszerűen, a legfőbb azonban a bánaton uralkodó létezés-öröm. Gyakori a rikkantó hetykeség, a pirospozsgás életkedv-kitörés, de sehol semmi csináltság, művi derűsködés. Úgy tárulkozik ki a létező világ, hogy a szeretettel, cselekvéssel elérhető boldogságot szuggerálja.

Ért a strófák zenei hangolásához, az egész vers-zene ritmikus hangcsoportokkal-felkiáltásokkal (a folklórból ismert réjákkal) való alapozáshoz anélkül, hogy a csingilingi olcsó megoldását választaná. Ritkán él az ilyen látszólag csak-zenei építő-anyaggal, de akkor úgy megzengeti a verseket, hogy a gyermekben mágikus mondókaként rezonál. Példa rá a nyúlfarknyi dráma-szövegben a sorokat megosztó-összekötő „csinnadári-dom!" hanghatása (Az ügyes nyulacska).

Rim-gyakorlatában fontos szerepű a ragrím, a nyelvtani egyneműség, a népköltés ősi eljárása a párhuzam-kiemelésre: pl. a Nyári zápor a réten 13 riméből csak 3 nem ilyen. Jellemző a nagy felületű, sokszótagú rím, amely a tisztarímnél is erősebb zenei hatású:

Ott ha szél fú altatóra,
olyan, mint a dajkanóta,
(A fülemüle bánata)

Életképeiben, állatverseiben, holdas tájaiban, természetlírájában a hangulat ragad el, erre reagál a gyermek, s a felnőtt is, ha elég felnőtt ahhoz, hogy versízlése érzékeny még erre a hullámhosszra. Nem infantilizmussal, hanem bátor tisztasággal lehet megközelíteni ezt a gyermekpoézist. Nincs misztikája, de vannak sejtelmes holdudvarai, s minden konfliktusból az erkölcsi világrend felé törnek utat a Hívogató versikéi. A küzdés boldogságélményét nyújtják, nem vezetnek hamis gyermekparadicsomba.

Legújabb kötete, az Egérlakta kis tarisznya (1970) újszerű válogatás, Gazdag Erzsinek első ilyen vegyes műfajú könyve, mesék és versek együtt. A mesék gyakran makáma lejtésűek, de sokkal mélyebb a kötetnyi írás egysége, mint a ritmikus-léptű próza sejtetné: megint csak a népköltészeti látás töri át a műfaj-határokat, s teremt vonzó harmóniát a kétféle olvasmány között.

Szemléletében, nyelvi anyagában a népköltésből támadt, belőle tápálkozik a kötet minden darabja, s a népköltés módján határozható meg belőle a való világ. Lényeinek, dolgainak anderseni sóvárgása, életszeretete, boldogságvágya tölti be ezt a sajátos univerzumot, ezt a gyermekszabású világot. Így lesz a nap aranypáva a hajnali ég udvarában:

Ékes lábát váltogatja,
estig magát mutogatja.
(Aranypáva)

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Életünk
1971/2

Így álmodik bele a közönséges üveggolyóba egy Csipkerózsikát:

Üvegfalon ki-kinéz:
jön-e érte a vitéz,
világhíres királyfi?
Vagy helyette akárki.
(Üveggolyó)

Már a címek is valami ősi varázsszöveg állandó kísértő dallamára vallanak: Mosolyra biztató dal, Regölés, Vigasztaló, Csalogató, Keltegető. Ez az állandó bűvölő odafordulás a dolgokhoz: azonosulás a világgal, az életszépség sóvár nosztalgiája, gyengéd áhítása. A mágikus formulát néha a helyi folklórból kelti életre s menti át az új gyermeknemzedék tudatába. Ilyen a vasi népszokás, a korbácsoló szövegéből átvett fordulat:

Borért küldtek; vízért mész.
Vízért küldtek; borért mész.
(Vigasztaló)

A helyi folklór-motívum máshol is fölbukkan:

Merre viszed batyúdat:
északnak-e? délnek?
Szól a pitypang, meg sem áll:
„Asszonyfai rétnek!"
(Száll a pitypang-bóbita)

Az életérzés felszítása, valami állandó feminin lelkesítés – minden sorának ez a lényege. „A nő tetőtől talpig élet" – idéződik föl bennünk a Weöres-sor Gazdag Erzsi gyermekverseinek dallamára. Ő a műfaj legnőiesebb hangú képviselője, csupa bensőség és ösztönző kedvesség. Az affektált tündérkedés azonban senkitől sem áll olyan távol, mint tőle. A feloldódás a szeretni-érdemes világban kétségtelenül a fő szólam Gazdag Erzsi egész eddigi poézisében. Benneélés vagy nosztalgikus beleélés: a valóság hatalma bűvöli a költőt s a gyermekolvasót is.

Ellenpontként más hangütéssel is találkozunk. Ez is egészséges hang, de nem olyan gyakori. Például a csúfondáros:

Nyakad cérna, fogad tű.
nem hallasz a füledtül.

Micsoda asszonáncokkal festi a fura figurát:

Kacska lábon kalimpálsz.
Harangozni jó volnál.
(Vigasztaló)

Vagy az intő-visszatartó hang és mozdulat:

„Aludj, álmodj tovább, fiam! –
szólt jó anyja, a ló.
Járj álmaidnak rétjein!
Ott ám a jó!"
(A kiscsikó álma)

Igazán ott van elemében, ahol a népi mi
egyik remeklése a hívogató-bújócskázó mo

Jöjj el hozzám
Kopogtass a n
(Vend

S amikor szinte védtelen odaadással, kiszolgáltatottsággal éli bele magát egy vadvirág helyzetébe, hogy valljon a meg-megújuló élet áhítatáról, amilyen mélységgel és egyszerűséggel gyermekversben kevesen:

Tölgyfáról, bükkfáról
madárdal csorogna.
Meghalnék éjjelre,
kinyílnék hajnalra.
(Kívánság)

Néhány mozgalmi színezetű verse (A legszebb május, Új év) mindenekelőtt gyermeki életkép, a humánum és béke áhítása, ezért mondják majd szívesen a gyermekek a „zászlós-ünnepen".

KUSTÁR ZSUZSA: MESEMOTÍVUMOK

Kustár Zsuzsa

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

ZALAI HÍRLAP
Zalaegerszeg

1970 MÁJ 29

Kustár Zsuzsa iparművész és Szabolcs Péter szobrászművész kiállítása Nagykanizsán

Vasárnap délelőtt 11 órakor a Thuri György Múzeum Szabadság téri kiállítási termeiben kiállítás nyílik Kustár Zsuzsa iparművész és Szabolcs Péter szobrászművész munkáiból.

Kustár Zsuzsa, aki három esztendeje él Nagykanizsán, s számos fővárosi, illetve hazai kiállításon, így Zalaegerszegen is szerepelt már munkáival, most 27 grafikát, 20 olajfestményt és 5 textilt állít ki a Thuri György Múzeumban. Kustár Zsuzsa korábban a csendélethez vonzódott, jelenlegi munkáiban többnyire a dunántúli, a zalai táj kap fő helyet.

Szabolcs Péter szobrászművész ugyancsak három éve él Zalában. A vasárnap megnyíló

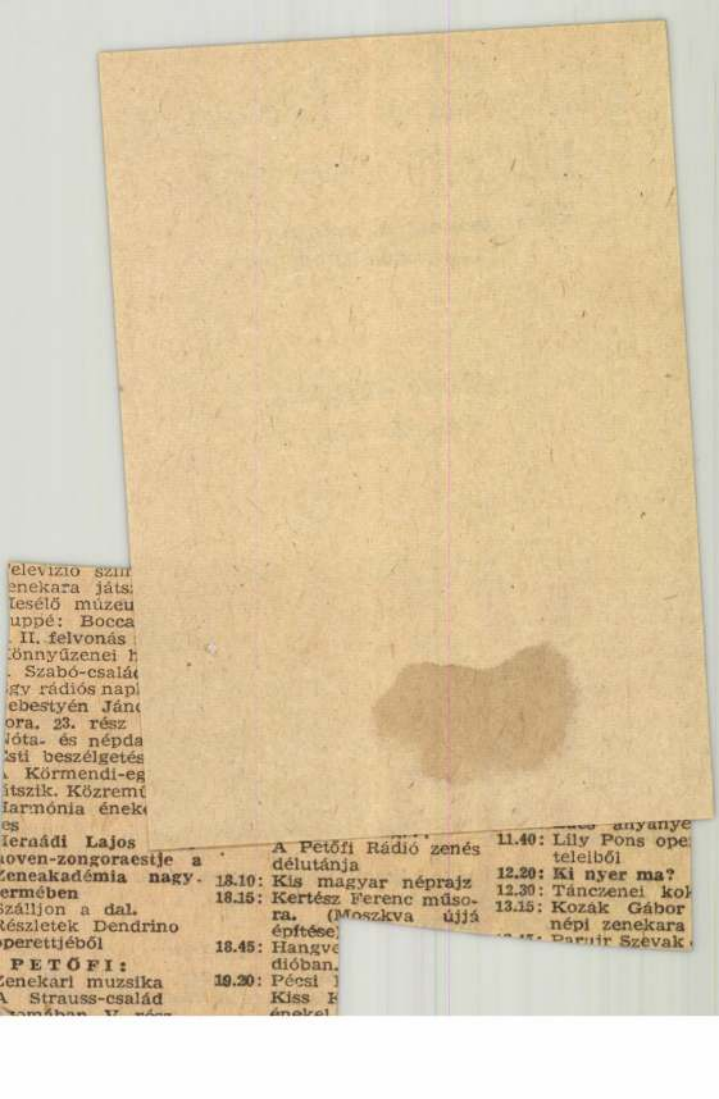

'elevízió szím
enekara játs
Iesélő múzeu
uppé: Bocca
. II. felvonás
Könnyűzenei h
. Szabó-csalá
gy rádiós napl
ebestyén Jánc
ora. 23. rész
Nóta- és népda
Esti beszélgetés
. Körmendi-eg
átszik. Közremű
Harmónia ének
es
Iernádi Lajos
ioven-zongoraestje a
Zeneakadémia nagy-
ermében
Szálljon a dal.
Részletek Dendrino
operettjéből
PETŐFI:
Zenekari muzsika
A Strauss-család
...

A Petőfi Rádió zenés délutánja
18.10: Kis magyar néprajz
18.15: Kertész Ferenc műsora. (Moszkva újjá építése)
18.45: Hangve... dióban.
19.20: Pécsi ... Kiss ... énekel

... anyanye
11.40: Lily Pons ope... teleiből
12.20: Ki nyer ma?
12.30: Tánczenei kok
13.15: Kozák Gábor népi zenekara
... Parujr Szevak

Kustár Zsuzsa

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

ZALAI HÍRLAP

1969 FEB 16

1021

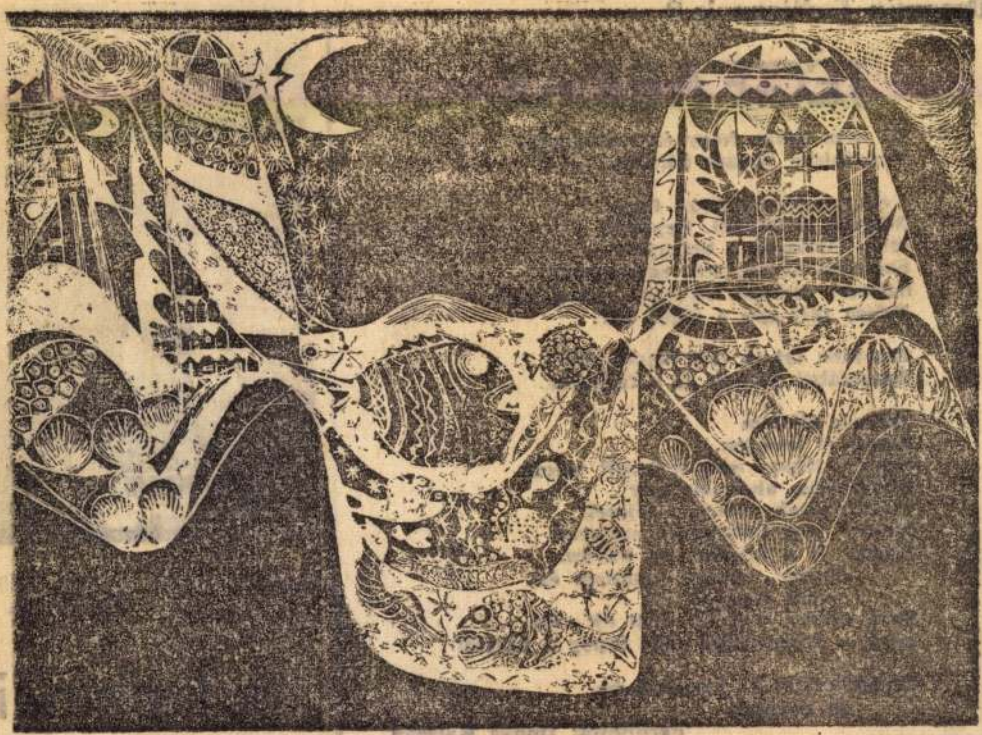

Kustár Zsuzsa: Zalai Népmese. (Rézkarc.)

Dragutin Tadijanovic:*

JÉGFARKAS

Ki nem tudja, hogy én Rastusjéről
Podvinjére jártam iskolába — ?

Téli reggel. Csikorgó fagy.
Megyek a faluból. Egyedül.
Hogy ballagok a befagyott
Somospatak mentén, egyszercsak
hallom: recsen, roppan, pattog ám! —
Felém tart épp a jégen át?!

Eszembe jut az esti beszélgetés:
Boszniából jönnek át a farkasok.

Akkora félelem
fogott el hirtelen,
hogy a lábam meg sem állt velem
Podvinjéig, ahonnan már
szállingóztak vissza a tejesek.
Nekem meg könnyes a szemem.
Kérdik is a tejesek: mi bajom.
Semmi, semmi, mondom én,
s már megyek is.
Este, otthon, anyám arról ejt szót,
hogy a Somospatak jege ropog a fagyiól.

Én hallottam is, mondom én,
és nevetek.

Fordította: Dudás Kálmán

*Dragutin Tadijanovic, szlavóniai költő, 1905-ben született a Bród melletti Rastusjén.

Elizabeth Taylor, a Nem félü filmdráma

A kulturáli

A Népművelés című szak-

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

ZALAI HÍRLAP

1969 MÁJ 4

1021

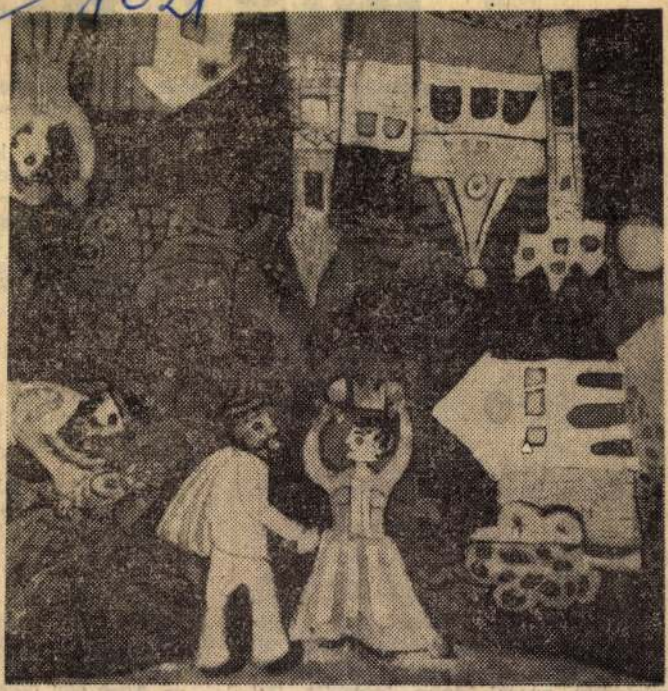

Kustár Zsuzsa: **ARANYHALACSKA** (textilfalikép)

Kustár Zsuzsa

Az öregasszony me
és bekapcsolta'
színevesztett kereveti
híreket. A szobában r
Az edényeket vacsora
az asztalon. A szőny
kéthetes piszok szürké
egy zománcos vödör al
dobott cigarettacsikk s
füstölögve. A vedlett falon néhány megsárgult fénykép díszelgett aranyos keretben. Az egyikről szmokingos, bajuszos, jóvágású férfi nézett az áporodott levegőjű szobára; ez az egy kép nem lehetett régi; az is látszott rajta, hogy finom papírra másolták.

Az öregasszony ült a kereveten és hallgatta a híreket.

— Mama! Mama! — zörögtek az ablakán.

A rádióban időről időre új helységek és hírességek kerültek szóba. Az öregasszony nem tudta felfogni az ismeretlen városnevek és furcsa nevű hírességek által körvonalazott világpolitikai összefüggéseket, mégis így ült minden este nyolc órakor a rádió mellé, érdeklődő arccal, jobb tenyerét bal kézfejére téve. Fonnyadt arcából ki-

A bemondó rátért rekre. Az öre nem érdekelte, de a lyén még egy kicsit. csak Sao Pauloról n Rövidet sóhajtott, hessenteni magától gondolatot. Aztán a kikapcsolta.

— Ma-ma! — hallo ját. — Nyissa már

— Nyitom már, Fe az ablakon.

— Már fél órája tu

— Turbékolsz?... öregasszony, s elindu

Amikor visszatérte azt kérdezte:

— Ad-e egy cigare hírt hozok!

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

ZALAI HÍRLAP

1969 MAJ 1

KUSTÁR ZSUZSA ZALAI HÍRLAP

1021

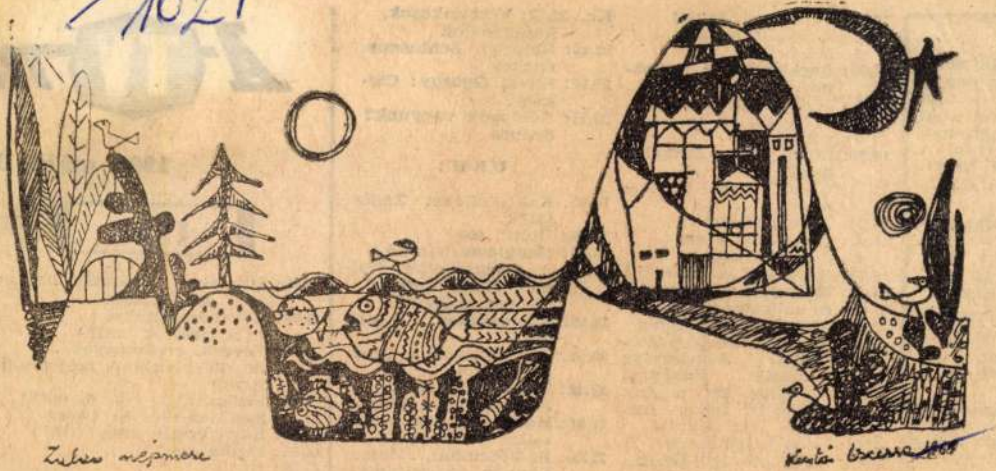

Kustár Zsuzsa: **ZALAI NÉPMESE** (tusrajz)

Hajnaltól
rónika I.
. — 7,30:
budapesti
rogramja.
13,00: A
0: Hírek.
0: Hírek.

Kossuth-
— 11,00,
1,30, 15,30,
kát, gye-
Hírek
műsorá-
rás.
,00, 10,00,
öfi: 16,00,

raközvetítés

ben. Riport
raközvetítés

12,30: Tánczenei koktél
13,15: A Rajkózenekar műsorából
13,39: Legkedvesebb verseim
13,55: Mai témák
14,05: Petri Endre zongorázik
14,31: Róka Móka Bábszínháza
15,10: Brahms: III. szimfónia
15,50: Kóruspódium
16,05: Így élünk Szászhalombattán
17,20: Szimfonikus zene
17,51: Mikrofórum. Bang és teljesítmény
18,09: Két lány apát keres
19,35: A Csehszlovák Szocialista Köztársaság nemzeti ünnepén. Szívedbe ezt a szót jegyezd: Béke. Irodalmi összeállítás
20,05: Kedves lemezeim
21,03: A Stúdió 11 játszik
21,19: Láttuk, hallottuk
21,39: Beszélgessünk zenéről

Kb. 22,13: Verbu
katonadalo
22,46: Heinrich
énekel
23,10: Ránki Gy
kusz.
23,51: Boldogok
Szatíra

URH:

16,05: Kakukkfióka. Zenés játék
17,25: Ótórai tea
18,10: Hanglemezparádé
19,00: A Csehszlovák Kultúra Hete. Lubos Fischer műveiből
19,19: Rahmaninov: d-moll trió
20,07: Jazzlemezek a Szovjetunióból
20,32: Tosca. Részletek Puccini operájából
21,01: Bécsi klasszikus muzsika
22,20: Rádiószínház. Hotel. Sydney rádiódrámája

1969.

6-tó

KEDD

8.05: Iskola-tv. Számtan-mértan. (Ált. isk 5. oszt.)
9.00: Környezetismeret (Ált. isk. 4. oszt.)
9.25: Tervek, eredmények... A TV-politikai tanfolyama (Ism.)
9.55: Fizika (Ált. isk. 6. oszt.)
13.10: Számtan-mértan (Ism.)
14.00: Környezetismeret (Ism.)
14.55: Fizika (Ism.)
17.58: Hírek
18.05: Csináld magad! A kerékpárszerelés ABC-je
18.30: Show-hivatal

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1974 NOV 24
Zalai Hírlap

Kustár Zsuzsa

1021

Kustár Zsuzsa: Égigérő fa

sport — sport

Röplabda NB I.

Újabb vereség a fővárosban

VM Egyetértés—ZTE 3:1 (-8, 8, 9, 14)

Csömöri út. Jv.: Bíró. Férfi mérkőzés.

Az osztályozó nélkül való bentmaradás szempontjából döntő fontosságú mérkőzésen sajnos nem sikerült a remélt győzelmet kivívni a zöld-fehéreknek. Pedig jól indult a találkozó: az első játszmát viszonylag simán nyerték az egerszegiek. Ezután azonban a sáncban és ütésben is feljavult vendéglátóipariak felülkerekedtek. A negyedik játszma szoros volt ugyan, de a döntő pillanatokban az Egyetértés játékosai jobban összpontosítottak, s így övék lett a két bajnoki pont.

Jók: Molnár, Csontos, Palotás, illetve Takács.

INNEN—ONNAN

Szombaton az olimpiai csarnokban megkezdődött a Magyarország és Bulgária Király Kupa tenisz mérkőzés. A két egyes találkozóra 1200 néző volt kíváncsi. Eredmények: Taróczy—Genov 6:2, 6:1, Benyik—Pampulov 6:4, 6:1. Az első nap után a Király Kupa vidal állása: Magyarország—Bulgária 2:0.

Az osztrák tollaslabda válogatott 4:4 arányban döntetlenül mérkőzött az Ausztriában vendégeskedő magyar csapattal.

Szombaton este a Játékcsarnokban bonyolították le a Vasas—Vestar Oslo női kézilabda BEK-mérkőzés visszavágóját. A piroskékek egygólos előnnyel léptek pályára, s most izgalmas küzdelem után az utolsó három perces remek teljesítménnyel ötgólos győzelmet aratták és a 24-18-as összesített eredménnyel jutottak a legjobb nyolc közé. Vasas—Vestar Oslo 14:9 (6:6).

Szombat reggelre megérkeztek a péntek éjszakai francia nemzetközi asztalitenisz bajnokság csapatdöntőinek eredményei. A magyar férfiválogatott 3:1 arányban győzött Csehszlovákia ellen. Jónyer két egyéni győzelmet aratott, és ugyancsak győzött a Jónyer—Gergely páros is. Női csapatunk ugyancsak 3:1 arányban bizonyult jobbnak a finálében Franciaország válogatottjával szemben.

A belgrádi nemzetközi asztalitenisz verseny újabb eredményei: Kínai Népköztársaság—Japán 5:1 (férfi mérkőzés), Japán—Svédország 3:2 (női mérkőzés).

Labdarúgó-játékvezető tanfolyam Nagykanizsán

A nagykanizsai VTSF labdarúgó szakszövetsége és a Zala megyei labdarúgó JB nagykanizsai csoportja, labdarúgó-játékvezető tanfolyamot szervez 18 éven felüli férfiak és nők részére. A tíz vasárnap délelőtt sorra kerülő 3—3 órás oktatás után a hallgatók vizsgán adnak számot a tanultakból, amelynek sikeres letétele után 1975. tavaszán már működhetnek a megyei bajnokság mérkőzésein. A tanfolyamra december 15-ig írásban vagy személyesen lehet jelentkezni Nagykanizsán, a VTSF címén (Béke u. 4).

Vasárnapi sportműsor

Labdarúgás:

Országos ifjúsági bajnokság. Pé-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748,340-726

1975 MÁR 3 0

Zalai Hirlap

Kustár Zsuzsa

Kustár Zsuzsa: SZÜRKE SZŐNYEG
A Zalai Felszabadulási Emlékpályázat anyagából

Húsvéti históriák

A játékot és a tréfát az emberiség nem ma eszelte ki; megvolt az erre való hajlandóság az ősemberben is. A különbség e kettő között az, hogy az ősember, vagy a műveltség közbenső fokain élő ember tréfái durvábbak voltak, a modern emberé finomabbak.

Különösen szembetűnő ez a húsvéti tréfálkozásnál, amelyiknek főtípusa a húsvéti locsolás, amely a mai nap is divatos. A mai fiatalembernek ugyancsak meg kell gondolnia, hogy mit cselekszik. Ki kell ismernie magát a parfümvilág hierarchiájában. A parfüm-tévedés jóvátételének biztos módja egy csokor virág. A friss virágillat ellen nem lehet kifogás. Egy nagy doboz csokoládé-bonbon is bevált kienhogy nem akart az ilyenkor nem egyszer kipattanó verekedésekben részt venni.

A húsvéti locsolással kapcsolatban van a szerelem is. Dámáink még százötven esztendővel ezelőtt is szívesen vették a húsvéti udvarlást. *Jászai Pálnak*, a kiváló történésznek, ifjúkori naplójában 1830-ról olvashatjuk a következőket:

„Reggel mi is hozzákészülődtünk az öltözködéshez, de a leányok drága selyem ruhában öltözvén, sajnáltuk a ruhájukat összeöntözni húsvét hétfőjén. Pepikének mindazonáltal a csupasz hátára meg nem állhattam, hogy egy kis vizet ne öntöttem volna. A nagy öltözködésből tehát csak nagyon kicsinu születvén, újra

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAPTÁ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1974 DEC 25
Zalai Hirlap

Kustár Zsuzsa
1021

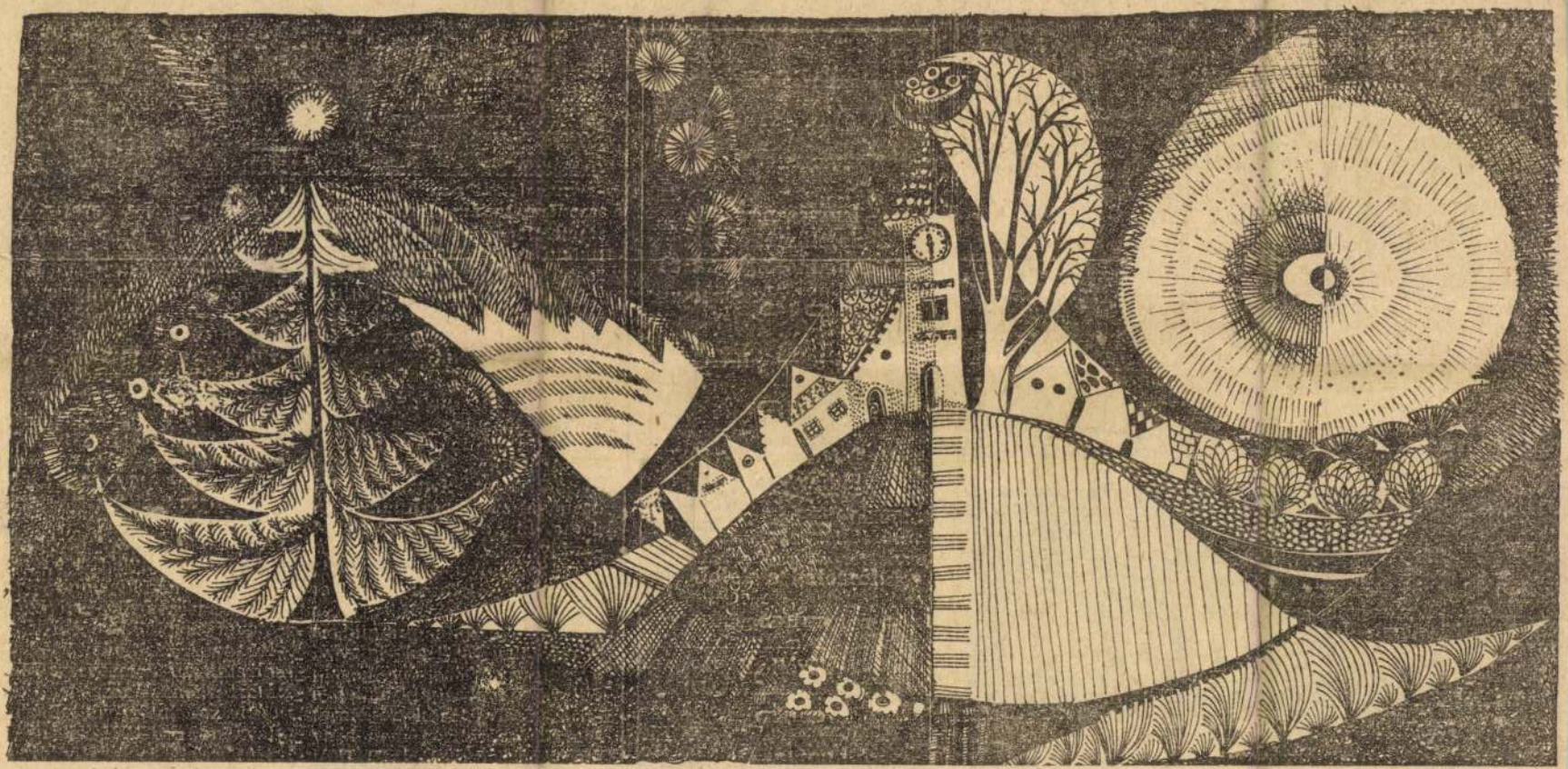

Kustár Zsuzsa: KARÁCSONY

z a fullasztó izgalom mindig, találkozások előtt! A fel-rranások, hol hozzánk, ha a üleimet sikerült leráznom, ol hozzá, a kis kórházi szo-ójába... Férj és feleség vol-nk, szívem, és olyan túlfű-tten éltünk, mint egy jegyes-ár... Hiszed vagy nem: én sem tudtam volna képzelni előtt, hogy ilyen boldogság yáltalán van a világon!

No, aztán elkészült a laká-unk — szövetkezeti, igen —, valahára beköltözhettünk. akás tehát már volt, két és l szoba, vagyis tizenkét csu-asz fal, öt ajtó, öt ablak. És ikörsima, üres parketta. Mert útorunk, az persze nem volt. leséljem, ami most jött?

Az első év: az egyik szoba s a rádió. A második év: a hát ötkor, mondom, rohanás, mosakodás, öltöztetés, reggelikészítés és reggeliztetés, aztán rohanás a tömött buszhoz, átszállással rohanás az oviba, megható búcsú, és rohanás a villamoshoz, ki, az intézetbe. Amikor ott beesem az ajtón. Gábor nagyjából akkor kelhet. Minek is kelne előbb; hiszen csak nyolckor kezd, és dolgozik éppen eleget!

Igen, szívem, ez így fest elméletben. Az elején még lábujjhegyen jártam, és a kicsiket suttogva költögettem, fel ne verjük az apjukat. Pihenjen csak szegény, dolgozik eleget! Ja-ja, de ez csak az elmélet, szívem, és hidd el, más a gyakorlat! A gyakorlat úgy fest, hogy én a fogvacogtató hidegben elindulok a két itt mellettem a hidegtől, nekem merő jégcsap a lábam, és Gábor zakóban ül a fűtött kocsiban, és épp most gyújt rá lassú, ráérős mozdulattal az első cigarettájára. Aztán körülnéz, hogy a hosszú torlódást elkerülendő, merre vehetne egérutat.

Te, ha az ember nagyon akar valamit, sikerül! Irtóztató erővel szuggerálom és képzeld, Gábor felnéz, rámpillant. Kétségbeesve intek a két gyerek felé, s mutatom, hogy leszállunk, várjon, s vigyen tovább bennünket. Derűs arcán egy pillanatnyi felhő, órájára pillant, majd udvariasan fejet ráz, és már kanyarodik is be az első mellékutcába. Én meg magamhoz húzom a két reszkető csöppséget, és átkozom, átkozom, átkozom magamban azt a gazembert. Kilencre értem be aztán az intézetbe, csontig fagyva.

Aznap határoztam el, hogy elválok tőle. Nem rögtön persze, hiszen az ilyesmi igazán nem könnyű dolog; millió szálat kell az embernek eltépnie. S nekem különösen sokat kellett, hisz meséltem róla, mennyire szerettem. Eltartott vagy másfél évig, amíg végképp elszántam magam. Most lesz nemsokára a második tárgyalásunk.

Hidd el, nem tehettem más-

BÁRÁNY TAMÁS

KARAMBOL

ásik szoba berendezése. Harmadik év: a gyerekszoba és a ggönyök. A negyedik év: rszívó, televízió, jégszekny. Ötödik év Andriskánk. gyerekkel a hajnali sötétben, felvergődöm velük valahogy a degeszre tömött buszra, tipródunk, reszketünk, hogy le ne rúgjanak róla, aztán ugyanezt másodszor is, és amikor az

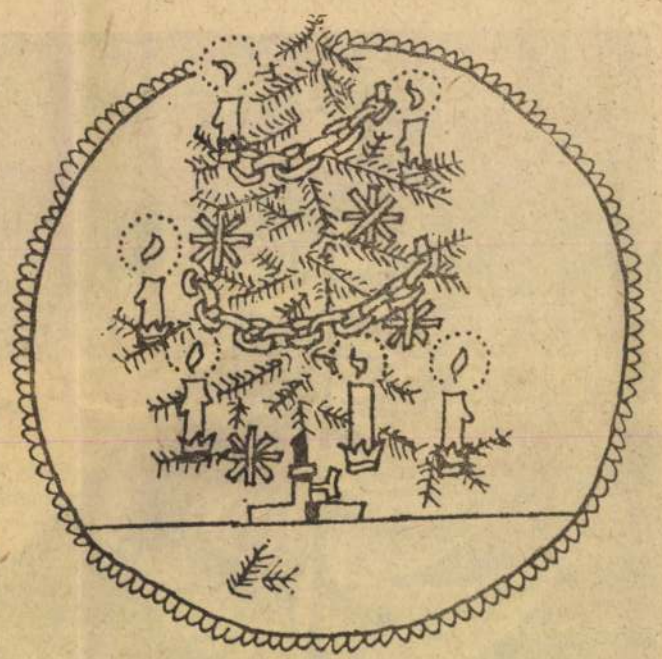

Bertolt Brecht

MÁRIA

A szülés idején hideg volt,
de azt is elfelédte,
a didergést,
a szegényes tető alatt,
a tűzhely füstjét és a
hajnali fájdalmakat.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

ZALAI HÍRLAP

1971 DEC 12

Kustár Zsuzsa

1021

Kustár Zsuzsa: HOLDFÉNYBEN

KARÁCSONYI AJÁNL

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

ÉLETÜNK

1974 — 3

Kustár Zsuzsa

1021

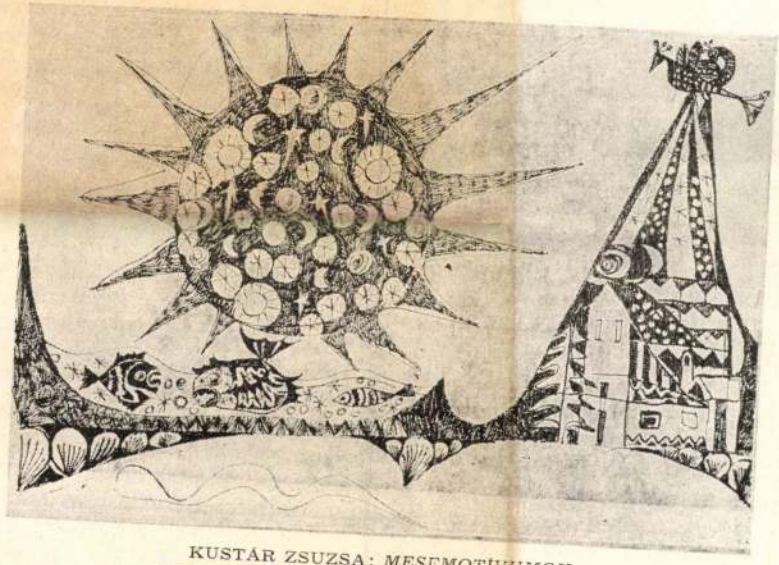

KUSTÁR ZSUZSA: *MESEMOTÍVUMOK*

rám volna bízva, nem engedném, hogy sörnél m
árusítsanak a vonaton.

— Büktől Kópházáig a kalauzi hivatásról, az
szélgettünk, a vasúti dolgozókról kevés szó esett.
sajátos jegyük a vasutasoknak, ami megkülönböz

— Feltétlenül. A munka magához formálja az embert, és a vasút speciális munkahely. Otthonosabb otthon bármely munkahelynél, hiszen életünknek nagyobb részét töltjük a sínek közelében, mint abban a házszámmal jelzett másikban, ahol a család él. Ezért van az, hogy az egyik vasutas a másiknak egy kicsit a családot is jelenti, és még azért is, mert sehol nincsenek annyira egymás munkájára utalva az emberek, mint a sínek mellett és fölött. Nekünk minden kolléga testvér, és minden munkahely egyforma. Ha holnap Nyíregyházára vezényelnének, ugyanolyan szabályok, eszközök és feltételek között minden szorongás vagy tétovaság nélkül állhatnék munkába, és ez kimondhatatlanul jó érzés. Hallottam már olyat is, hogy a vasutasok nem a legkulturáltabb emberek. Lehet, hogy így igaz, de hol, mikor és mitől kulturálódhatnánk? Mozi, színház, hangverseny, tévé, könyv — mikor? Ha éppen szabad az ember — szabad? Bármely percben jöhet a vezénylés — a lakás, a gyermekek, a feleség, a férj vagy éppen a háztáj felszaporodott gondjai, tennivalói várják. És bizony pihenni sem ártana valamennyit... Lehet, hogy más munkahelyen több a művelt ember, de az bizonyosan igaz, hogy a saját hatáskörén belül nálunk mindenki mestere a szakmájának. Egy vasutas soha nem végezhet félmunkát, nem gyárthat selejtet, százak élete múlhat egyetlen hibás mozdulatán, lélekjelenlétén. Elmondok egy esetet:

— A már említett 1817-es egyik pesti útja alkalmával történt. Ez a gyorsított személy akkor még nem állt meg Kemenesmihályfán, ezért Nagysimonyiból eléggé jó tempóban haladt ki a „Szergej". Elhagyták már a kanyart, amikor a sínen valami fehér gombolyagot vett észre a mozdonyvezető. „Mi lehet az?"

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-720

1972 OKT 1

Kustár Zsuzsa

Zalai Hírlap

1021

Kustár Zsuzsa: GÖCSEJ

Tóth fejesét Török a kapu torkában tisztázta. Dervalics szabadrúgása kerülte el a kaput, majd a 25. percben Söjtör 23 méteres szabadrúgása a felső lécről csúszott az alapvonalon túlra. Hullámzó játék közben, a 40. percben Józsi szöktetésével Tóth elfutott, beadását Péntek remekül fejelte rá, a felső kapufa azonban ismét mentett.

SZÜNET UTÁN a 47. percben Söjtör lövését hárította a kitűnően játszó Török. Az 52. percben Dervalics szabadrúgása szállt el a kapu fölött. Ezt követően a Thury SE nyomasztó fölénybe került. A 70. percben Péntek beadását Józsi a jobb kapufára fejelte. A 79. percben nagy tűzijátékot rendeztek a hazai csatárok Géri kapuja előtt, végül azonban Harcz mellé lőtt. A 81. percben Józsi szögletét Tóth fejelte rá, Török azonban a gólvonalon mentett. A hajrában Tóth 18 méteres lövését, majd Kustos közeli fejesét hárította remekül Géri. Közvetlenül a befejezés előtt a kitörő Dervalics 17 méterről el-

Pszichológus: — Fiacskám, magának kisebbrendűségi érzése van...

(Varga Csaba rajza)

Kosárlabda

MÁV NTE—ZTE 54:45 (28:26)

Nagykanizsa, Mezőgazdasági főiskola sportcsarnoka, 50 néző. Jv.: Verbőczi. NB II-es női mérkőzés.

MÁV NTE: Badacsonyi (8), Csaba (13), Hágner (4), Tóth (22), Kovács (3). Csere: Pálosi (—), Molnár (4).

ZTE: Czainkóné (6), Tegyeiné (4), Kamondi (10), Szakony (9), Piteczky (—). Csere: Simon (11), Tolvaj (3), Tóth (2).

Gyenge játékvezetés mellett, végig alacsony színvonalú küzdelem folyt. Az esélyes kanizsaiakat a vártnál jobban megszorította a ZTE.

Jók: Csaba, illetve Simon.

egerszeg, ZTE-stadion, 14.30. Tapolcai (Hámori, Hontvári).

NB I. tartalékcsoport: **ZTE—Szegedi EOL,** Zalaegerszeg, ZTE-stadion, 12.30. Kocsis.

NB III: **Katona SE—N. Sáska-Petőfi,** Zalaegerszeg, ZTE edzőpálya, 14.30. Homoki. **MÁV NTE—Schönherz SE,** Nagykanizsa, MÁV NTE pálya, 15.30. Horváth J.

Megyei bajnokság I/A osztály: **Z. Építők—Bak,** Zalaegerszeg, Építők sporttelep, 10.30. **Becsehely—Z. Dózsa II.** Becsehely, 14.30. **N. Olajbányász SE II.—Z. Vörös Lobogó,** Nagykanizsa, Olajbányász pálya, 10.30. **Gellénházi Olajbányász—N. Dózsa,** Gellénháza 11.00. **Lovászi Bányász—Lenti VM,** Lovászi 14.00. **Bottyán SE—Pacsa,** Lenti 15.00. **Z. Volán MEDOSZ TE—Letenyei MEDOSZ,** Andráshida, 10.30. **Tótszerdahelyi Partizán—Zalalövői TK,** Tótszerdahely, 14.30.

Asztalitenisz:

NB III. Férfi: **N. Vasas Izzó—**

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-48,340-726

1974 ÁPR 20
Vas Népe

Kustár Zsuzsa festő-
művész
1021

Kustár Zsuzsa képkiállításáról

Részlet a Nappal és az éjszaka mondája című kompozícióból.

Csütörtökön délután Szombathelyen a Berzsenyi Dániel Megyei Könyvtár intim hangulatú kamaratermében nyílt meg Kustár Zsuzsa festőművész kiállítása. Csak dícséret illetheti a rendezőt, amikor felkérte Benke Évát és a Tanítóképző folk-beat együttesét arra, hogy műsorával tegye színvonalasabbá, meghittebbé a megnyitót.

Horváth János festőművész megnyitója után a szépszámú nézőközönség megtekintette a bemutatót. Kustár Zsuzsa nem ismeretlen a vasi művészbarátok előtt. Budapesten született, az Iparművészeti Főiskolán Gerzson Pál és Szilvitzky Margit tanítványa volt. Diplomája megszerzése után a Szombathelyi Cipőgyár tervező iparművészeként dolgozott. A tervező tevékenység azonban sosem gátolta Kustár Zsuzsát abban, hogy behatóbban foglalkozzon az iparművészettel. Tizenhat grafikár vonultatott fel a könyvtárban a május 2-ig megtekinthető tárlaton. Ez a kiállítás is bizonyítja, hogy kevéssel is lehet sokat mondani. Kustár Zsuzsa krétarajzai „csupán" három színre — vörösre, feketére, szürkére és a papír természetes színére — korlátozódnak, ezen belül mégis rendkívül gazdag tónus és színeiményt nyújtanak.

Kustár Zsuzsa motívumait a költészet és a mese világából meríti. Formái, figurái egyszerűek, ezeket nagy ízléssel és műgonddal helyezi el lapjain. Érdekes világot teremt. Rajzai egyaránt szólnak a világra csodálkozó gyermeknek és a művészetben, főleg az elvontabb művészetben jártasaknak. A gondos szerkesztés sem tudja beskatulyázni meseszerűen áradó hangulatát, amely óhatatlanul magával ragadja a nézőt. Puskin Aranyhalacska című meséjének illusztrációja szinte az egész mű összegezése. Nem a szó szoros értelmében, a sorról-sorra elmondott képek jelennek meg, hanem azoknak gondolati tartalma, tanúlsága. Hasonlóan szép a Nappal és az éjszaka mondája című grafikája, a Weöres Sándor illusztrációk, vagy a Csodaszarvas többszörösen feldolgozott motívuma. Ugyanezt a meseszerű hangulatot viszi át egyéni látásélményeire is, gondolunk itt elsősorban a Zalai emlékek sorozatra.

Valamennyi alkotás szinte egy az egyben elképzelhető egy gobelinnek vagy egy faliszőnyegnek. Ezek nemcsak közintézményekben, de lakások falán is nagyon elképzelhetőek lennének, s nagyban emelnék az otthon lakályosságát, esztétikumát. Bízunk benne, hogy rövidesen „anyagban" is láthatjuk a bemutatott krétarajzokat.

Szebb programot szabad szombatra ezen a héten nem is tudnánk ajánlani mint megtekinteni Kustár Zsuzsa képeit. S ezt nemcsak felnőtteknek, de a gyermekeknek is melegen ajánljuk.

Zentai Pál

Rehus is utazik

A legjobb magyar súlyemelők következő állomása a Duna Kupa utolsó fordulója lesz. Az április 25-i ausztria versenyre kijelölték a magyar válogatott csapatot is, az együttes tagja Rehus—Uzor György, a Haladás magyar bajnok versenyzője is.

A magyar együttes az utolsó forduló előtt 47 ponttal vezet, előnye szinte behozhatatlannak látszik. *Ján Tamás* szerint nemcsak a győzelem a fontos, hanem az is, hogy az EB-re jelölt versenyzők jó eredményeket érjenek el.

A csapat légsúly: Szűcs Lajos (Diósgyőr), *pehelysúly:* Benedek János (Oroszlány), *könnyűsúly:* Bagócs János (Oroszlány), *váltósúly:* Stark András (Tatabánya), *középsúly:* Horváth György (Csepel), *félnehézsúly:* Rehus—Uzor György (Haladás), *nehézsúly:* Hanzlik János (Tatabánya).

München—Madrid

A müncheni olimpiai stadionban szerdán este kerül sor a Bayern München — Ü. Dózsa BEK elődöntő visszavágó mérkőzésre. Elővételben már 65 000 jegyet eladtak, s már csak ülőhelyek vásárolhatók. Az elővételből ítélve telt ház lesz a visszavágón.

★

Az Atletico Madrid argentin szakvezetője, Juan Carlos Lorenzo még nem tudja, milyen csapatot küld szerdán este pályára a Celtic ellen. Mint ismeretes, Glasgowban szerepelt labdarúgói közül hatan nem léphetnek pályára.

— Pillanatnyilag 14 játékosom van, s abból 3 kapus — mondotta Lorenzo. — Kilátásaink rendkívül kedvezőtlenek.

A vasi ifik kud

Egy évvel ezelőtt mosolyogva, most kissé letörten jött be a sportrovathoz Polgár Béla, a megyei ifjúsági labdarúgó válogatott edzője. Mindkét arc érthető, hiszen tavaly fiataljaink országos bajnokságot nyertek, idén pedig csoportjukban utolsó helyen végeztek. Így természetesen nem lehetnek ott a döntőben, ahol eldől majd az elsőség.

— „Ez olyan csoport, ahol lehetünk elsők is, de utolsók is" — ezzel indult az edző Miskolcra. Sajnos utóbbi lett igaz.

— *Három mérkőzést játszottunk, mindhárom alkalommal veszteségként hagytuk el a pályát. Az első összecsapáson a Bozai, borsodi csapat ellen az első félidő rettentő rossz focit hozott. A második játékrészben aztán akár gólokkal nyerhettek volna a borsodiak, végül egy szép kapásgóllal kaptunk ki. A tavalyi döntős ellenfél ellen átszervezett csapattal álltunk ki. Kiss György balszélsőt, Tóth belső csatárt játszott. Nagyon jó meccs volt, 15:3 volt a szögletarány javunkra, s végül egy nagy kapushiba miatt vesztettünk 2:1-re Csongrádtól. Az utolsó, Budapest elleni összecsapás már csak lélektelen játékot hozott, csapatunk teljesen alárendelt szerepet játszott.*

— Nem túlzottan nagy reményekkel in

dultak Mi
szereplést

— *Így*
ban az, h
mondott. N
patnak, fő
alul a töb
demelten le

— Csa

— *Hor*
ként emleg
lemmel sem
pálya gyeng
már említet
rutin hiány

Polgár
hogy a misk
nyien jobbal
gos bajnok
szont nem j
utánpótlássa
lamennyien
re nézve biz
pat ötven s
ken is részt
tő, hogy a
lik a csorbá

Másfél millió sportegyesületek

SPORT

A Sportszövetségi és Rendezvény Iroda költségvetésében a sportegyesületek támogatását célzó összegeket az MTS elnökének javaslata alapján osztja el a megyei tanács végrehajtó bizottsága. Legutóbb egymillió 685 ezer forint támogatásban részesült hat sportegyesület. A szombathelyi Haladásnál az atlétikai, a súlyemelő, a birkózó, a tenisz, a vívó, az ökölvívó és a röplabda szakosztály, a Sabaria Cipő SE-nél az asztalitenisz, a kézilabda és az úszó, a Szombathelyi SE—Dózsá-nál

osztály és a kosárlabda is
kola, a Körmendi MEDOSz
Technikus Egyetértés SE-nél
a kosárlabda, a súlyemelő
és a vívó, a Spartacus SE
nél a röplabda, a szombathe
lyi Tanárképző Főiskoláná
a kézi-, a kosár- és a röp

Styl itthon — Sp

A Styl NE I-es férfi
mérkőzést játszott és minde
volt az ellenfél. A hét mér
sárnap délelőtt 10 órakor
a Kecskeméti SC hetedik h

Megszületik-e a másod
kérdeztük *Janzsó István* ed

— Hét közben az egyi
Spartacus elleni mérkőzés
játszottunk. Ha a fiúk a m
tékukat megismétlik, akkor

A Spartacus női csapa
utolsó helyezett MTK egyi
retlen együttes találkozik.
erőssége Dallos Anna csüt
ta rendelkezésére áll. Bízu
törik a sikertelenségi soroz
hel Szombathelyen szerezt

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068. 337-748, 340-726

ZALAI HÍRLAP

1972 MAJ 14

Kustár Zsuzsa

1021

Kustár Zsuzsa: ZALAI TÁJ

kanizsai Zrínyi Miklós
Általános Iskola

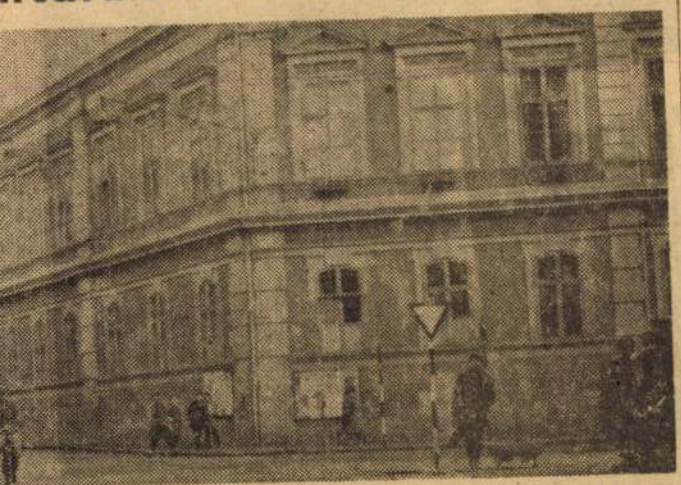

amely egyúttal az iskola fej- következő években folytató-
ődését is jelentette; az itt ta- dott. Az iskola felszerelése az
utóbbi 10 évben szinte telje-

Tusnády László:

A szomorú üstökös

A szomorú üstökös
Egész éjjel fényözönnel
Olvadt szét a végtelenben.
Fájt minden széthulló része:
Régi fénye, volt egésze.
Hullt az éjben fájdalommal.
Jött a messze végtelenből
Szétomolni, ellobogni,
A szép előtt elloholni.
Száll a fénye ködköpenyben.
Fájó éjjel, síró nappal
Éleszt holtat sugarakkal
De meghal e virradattal.
Nem tudja már senki, hogy volt.
Fénye ott él a virágban.
Szélben lengő gyenge ágban,
Az út fénylő, mély porában.
Haldokló fény félve rebben
Virágkehelyben, harmatcseppben.

A kulturális élet hírei

Ma délelőtt 11 órakor Nagy- látogat a nyáron megyénkbe.

MAGYAR HIRDETŐ SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

A JÖVŐ MÉRNÖKE
Budapest

Kürthy Hanna

1972 MÁJ 6
1021

KURTHY HANNA GRAFIKAJA

sport
at

tóhelyettese) ezen a gyűlésen beszélt terveiről.

— Rengeteg az elfoglaltságom. A játékosok egy részét a kollégiumból ismerem. A többieket a teniszpályáról. Néhány évvel ezelőtt ugyanis itt teniszeztem a MAFC-ban. Azt lehetne mondani, hogy akarva-akaratlanul ismerem őket. Feladatomat úgy tudom ellátni, ha megfelelő segítséget kapok a veze-

YOK
SAPP

Az első napok egyikén épp lepihentem egy kicsit, mert nehéz volt megszokni a 8 óra időkülönbséget. Amikor nálunk dél van, ott már este nyolc óra. Ebéd után a román bobversenyzőkkel fociztam, ellenfeleink az angol bobosok voltak, és 12:9-re nyertünk. Ezután ledőltem a szobámban ée egyből elaludtam, mert a nap bármely időszakában és bárhol, buszon, repülőn, kocsiban, vonaton képes vagyok aludni. Többször csengett a telefon, de nem ébredtem fel. Egyszercsak tolmácsnő ráz fel

Kondor szuggesztív erővel jelenít meg. Ki ez az ember? Megállítja-e még idejében az őrült akciót? Miért nézi fordítva a gyilkos műveletet? Talán mert fordított világ az, amelyikben ilyen megtörténhet . . .?

A kérdésekre mindenkinek magának kell válaszolnia, mi több: a kérdéseket magunknak kell feltennünk. A művész megjelenít – s Kondor ebben kivételes tehetségű művész volt –, a gondolat átélése, megfogalmazása már a néző feladata.

Az életmű jónéhány csúcsát bemutatta az emlékkiállítás, bár nem lehetett teljes, ugyanis csak a hagyatéki anyagból válogatta a rendező Dávid Katalin, így eleve kimaradtak a köz- és magángyűjteményekben lévő alkotások. A Romantikus tanulmány, az Égi háború, a Szent Antal megkísértése, a Blake illusztráció, A mennyország meghódítása, az Ikonosztáz című grafikák, az Ítélkező, a Jeruzsálem pusztulása, Az angyal megjelenik Lóthnak, a Liberius, Az öreg király, a Pléh Krisztus, a Krisztus I–II–III. és a Gyilkosság az olympián című festmények az önmagunkra-eszmélés, az önvizsgálat, a világ jelenségei közti eligazodás nagy művészi erejű segítőiként maradtak meg bennünk.

Kondor művészetének hívei és ellenzői még a közelmúltban is két nagy tábort alkottak, és sokan voltak olyanok is, akik ugyan nem tekintették szentírásnak a művész minden megnyilatkozását, de legjobb műveit a legjobb műveknek kijáró megbecsüléssel, mély átéléssel szemlélték. Most már csak a művek vehetik fel a harcot az értetlenséggel szemben. Ha nehéz lesz is a harc, a siker aligha marad el, az életmű java egyre nagyobb tábor szellemi közkincsévé válik.

Nemcsak a művész korai halála okozta, hogy a rengeteg látogató tekintélyes része megrendülten, a tragédiát és a győzelmet egyaránt átélve távozott a kiállításról: Kondor Béla sokarcú művészete jutott el eddig nem is remélt számú emberhez az elmúlt nyáron.

„Hogy merre vezet, nem tudom már. Biztos:
az utak simák és gördülékenyek valamerre.
Én folytonosan a jó halálra gondolok; mint
rézlemezbe mart jegy, létezem névtelenül."

Kondor Béla: N. N.

BOZÓKY MÁRIA

Pannónia '73

Nemzetközi Képzőművészeti Kiállítás

A kiállítóterem nyárias atmoszférájában mozgalmasság, színek, tarkaság, messziről integető formák és jelek, közelről sűrű sorokban teleírt ábrák, nyugtalanító kompozíciók fogadják a látogatót . . . A magyar, osztrák és jugoszláv kiállítók mintha megegyeztek volna abban, hogy a kétezer évesnek mondott „pannón" közösség aktuális pillanatában visszafogott vidámsággal, intellektuális komolysággal húzódjanak vissza a falhoz, műveikhez, s ne kiabáljanak bele semmi drámait, semmi oda nem illőt ebbe a ritkán adódó ünnepélyességbe. A művek külön-külön kiáltanak önmagukért; figyelmesebb szemléletnél különválnak a vállalt „sorsközösségtől", s egy még nagyobb sorsközösségbe való tartozást igyekeznek kihangsúlyozni, ez pedig a modern művészet.

A modern művészet rettentő régi. Olyannyira az, hogy ma már – mint valami túlszaporodott, elterjedt, óriás családfa – újabb követőinek nem is tud mást a kezébe adni, mint formai derivátumokat, megoldásokat, technikai és technológiai eszközöket, lépéstartást a korral, lépéstartást mások (Wols, Vasarely, Poljakoff, Albers, Tapies stb.) eredményeivel. Mintha beleragadtak volna a legeslegutóbb látott víziókba, intellektuális és turisztikai, sőt katalógus-tapasztalatok emlékképeibe, a saját víziók felhígulnak, szelíden visszaverődnek kinek-kinek vásznain, nem gépiesen ugyan, de a megismert, megcsodált idiómák újból való elismétlésével, az eredetiség, ötletesség csalóka jelszavával. Senki nem akar lemaradni koráról – ez bújkál az atmoszférában. S ebben a sietségben mintha senki sem ügyelne arra, *mit mond*, hanem inkább: *hogyan mondja*. A „hogyan", persze, még nem zárja ki a tartalmat. Mikor Soto beleszúrta tűit a „Fekete fehér kompozíciói"-ba, mikor Yves Klein az ultramarinkék igézetével végigfestett egy kétméteres vásznat, egészen a legalsó, fekete csíkig, mikor Lucio Fontane meghasogatta érett gyümölcs színeire emlékeztető vásznait, a tartalom – minden feltevés szerint – ott lüktetett a mű vékony hártyája alatt: ki lehetett érezni az izgalmakat, kételyeket, fájdalmakat a képből, alkotásból . . .

A „kiérzésben" most sem volna hiba (ha nem unnánk az eltörpülő, „utánérzett" fájdalmakat, mondvacsinált problémákat, eltussolt igazságokat), a tartalmat azonban vizsgálódva keressük, akár divat keresni, akár nem. Milyen tartalmakra gondolnánk? Nagy igazságokra-e, nagy szólamokra? Drámai figyelmeztetésekre vagy ujjongó örömre? Nem hiszem. Értelmezésünk szerint az alkotás „tartalma" nem formai derivátum, hanem fordítva: az a „valami", amiből (akár érzelmeken túl, akár mondanivalón innen) a mű sajátos, egyéni alkata kényszerű erővel jő létre, s nem veszélyezteti helyzetét, hogy epigon, már látott művé válik, hogy sokezredik társa lesz másnak az agyában már megszületett gondolatnak, mintha csak gépies továbbszaporításról lenne szó.

Aki ilyen kivételes összetételű kiállításnak szerencsés látogatója lehet, először a kiállítás jellegzetességének, azaz mondanivalójának valahogy közös légkörét szeretné magába szívni, legalább itt-ott, egyik-másik műben. A „pannón" szél úgy lengedezik ezen a kiállításon, ahogy pl. egy németalföldi-benelux-francia kiállítás termében lengedezne. „Pannónosabbá" tételéhez el kellene tekintenünk először is a ragályos Rosenquist-nyomoktól *(Elfriede Ettl:* „Elssler Fanny balettcipője", „Fej hátulról"), a belgrádi *Koloman Novak* kísértetiesen Vasarely-s „Objekt"-jeitől, a bécsi *Peter Pongratz* Dubuffet-s kompozícióitól; a mondanivaló, hogy mindjárt a címnél maradjunk, átmegy valami mesélő, balladás részletességbe *Kustár Zsuzsa* „Dunántúli meséi"-ben, *Dohnál Tibor* „kékfestő"-jellegű kompozíciójában, a burgenlandi *Gottfried Kumpf* „naív" képein, melyeken a „pannón" jelleg elszászi babaház-jelleggé változik . . .

Nagy, komoly erők feszülnek mégis egynémely alkotásban. Ha valamilyen képzeletbeli láncreakció folyamatát akarnánk rekonstruálni, az valahogy úgy oszlana meg, mintha a jugoszláv robbantotta formakísérletek sűrű, mély tengerszemeket alkotnának egy-egy magyar műben, s azután tündöklően elfelszínesednek az osztrák kedélyvilág alkotásaiban. A formarobbantás tudva, nem tudva, ismét nem valamilyen első, merész, minden kockázatot vállaló gesztus. A maribori *Slavko Tibec* – kinek művei már megjárták a velencei, antwerpeni, nürnbergi, lausannei, párizsi kiállításokat – gyönyörű, sötétre pácolt, kubista műve, „Koncentrumok", paralelbe volna állítható Benazzi művével (1961), *Vlasta Zorko Tibec* csiszolt, lágyan formált alkotásai Arp elgondolásaival, a burgenlandi *Rudolf Kedl* „Ősnövények", „Növényi oszlop" művei Avramidis félévszázados „Álló figuráit" idézik (Bécs, XX. század).

A „pannón" hang – ami, ismételjük, szerintünk nem sovinizmusra, hanem ellenkezőleg, valami gyökeresen-népiesre, régiesen „új" s modernül elfogulatlan akcentusra kötelez, – mintha jobban benne volna a zalaegerszegi *Szabolcsi Péter* kis faszobrában („Női figura") s *Németh Mihály* három kőszobrában, mely utóbbiak azonban már úgy

hatnak, mint kilométerkövek a birodalmi, pannón mezsgyén: Medgyessi-akcentussal zsugorodnak bele se nagy, se kicsi arányaikba. Ezzel az aránnyal kőben dolgozni nem szerencsés dolog: a kő nagyobb, szabadabb kezelést kíván. A jugoszláv kollégáival szorgalmasan kollaboráló burgenlandi *Rudolf Kotnik* érdekes plasztikája: „A dupla terület visszfénye" Tapies-t, Sotot, Burrit egyszerre idézi meg, egyszerre formál ebből az akár öntudatlan megidézésből valami újat, a sugarak ötletes formában vetődnek rá a sötét fémlemezre, nyitva hagyva a „visszfény" forrásának kérdését.

Két magyar „pannón" festőművész, *Bartha László* és *Vértesi Péter* két ellentétesnek látszó irányban indult el itt szereplő alkotásaiban. Bartha („Holnap éjjel", „Harc az angyallal") egyre inkább lazítja színvilágát a képzelt sötét drámai mag körül, mely képeinek refrénszerű centrumát képezi. Vértesi Péter mélységes művességgel rajzolja fel áhítatainak és tudásának két felszín közt lebegő árnyait, hogy a formákat óvatosan identifikálja az „elvonatkoztatott" tartalommal („Megroppant élet", „Este", „Várakozó"). A két véglet, a beérkezés és az indulás közé ismert nyomok ékelődnek: *Haraszti László* és *Horváth János* képei, az előbbinél ismét Dubuffet-re emlékeztető

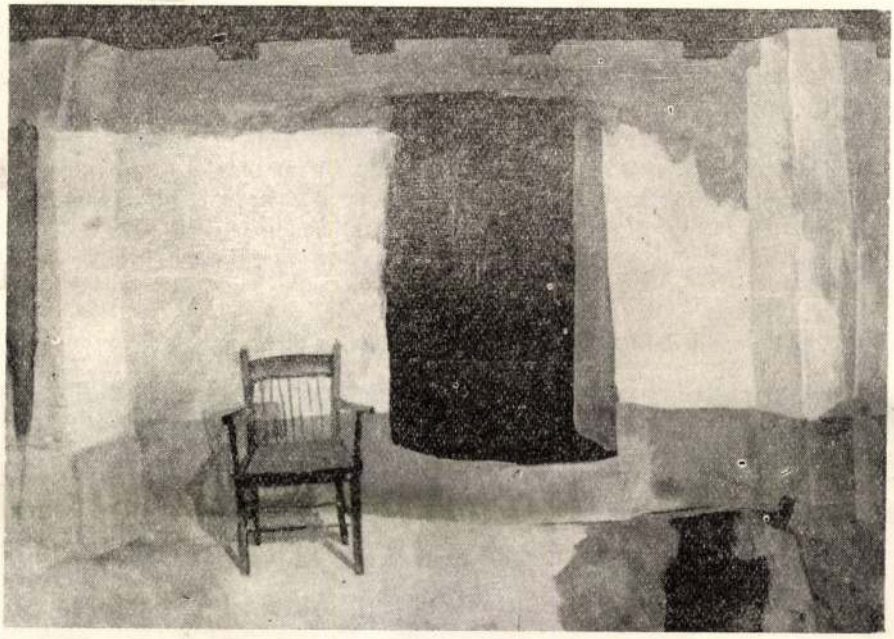

HORVÁTH JÁNOS: *AJTÓ*

nyomok, az utóbbinál felsugárzik előttünk a Farkas István–Szőnyi-képek pasztelles atmoszférája, természetesen most az ő hangsúlyán, melybe melankólikusan keverednek bele a magányt, puritánságot sejtető halk felhangok.

Hogy ne maradjon ki valamiféle sejtelmesség a képekről: a bécsi *Martha Jungwirth Schmeller* orgonarózsaszín-alapú képein („Nő fotelben"), a burgenlandi *Herbert Schügerl* szatirikus „Képeskönyv felnőtteknek" című alkotásain, a bécsi *Johannes Wanke* „Rába völgye" ciklusában, a neumarkti *Feri Zotter* „Ikrek" című képén, a maribori *Zlatko Zei* „Kő-formáin" s leginkább a lendvai születésű (1944) *Stefan Galic* érdekes kompozícióján – megzizzennek a neo-expresszionizmus formailag morbid akcentusai; Galic kompozícióján a fej nélküli, misztikus alak finom elrajzoltsága különös kontrasztként hat a harsány színű keret árnyában: mai világunkat szimbolizálja, melynek víziója

ilyen össze nem illeszthető, különböző erősségű harmóniákból, illetve diszharmóniákból áll.

Végül megemlítjük az idén elhalálozott *Lajči Pandur* (Lendva, 1913) hagyományos címeket viselő képeit („Fazekasok", „Vásáron", „Virágok"), melyeken ízességgel, heves, perzselő színkultúrával, életszomjat csitítgató realizmussal tárulnak elénk a szokott témák. Képei megjárták útjukat Zágrábtól Skopjeig, Malmöig, Londonig, Passauig, Budapestig, Szegedig s Szombathelyig – akárcsak az ugyancsak 1973-ban elhalálozott *Maksimiljan Kavčič* hasonlóan drámai elevenségű, vérbő palettát idéző képei.

A pannón realitás – mint látjuk – nem önmagára, önnön törvényeire, meglátásaira, élményeire, gyökereire mutat tehát vissza, hanem inkább kifele mutat, mint a helyéről kibillent iránytű. Név szerint Pevsner, Wols, Rosenquist, Dubuffet, Kienholz világára, valami általános mondanivalóra, mely azonban ilyenfokú általánosságban már inkább híg, cseppfolyós, elvérzik benne a nagy fellobbanások, művészeti akaraterő, az őszinte újraformálás minden eredetisége – s marad helyette eredetieskedés. Ez a jelenség, persze, a művészetek összhelyzetének is krízise: az önmagunknak feltett kérdések válaszolatlanul hagyása, a modern ember ironikus-maliciózus könnyedsége, az ide-oda futkorászás a nemzetköziség csábító pázsitján, melyen gyerekjáték leszakítani egy-két virágot.

A pannón közösség azonban, tudnunk kell, komoly gondolat, a kiállítás, a maga példásan harmonikus rendezésével, mely alig sejteti a fogyatékosságokat, komoly erőfeszítések eredménye, csírájában hat évvel ezelőtt indult ki Szlovéniából. Elgondolói, pártolói, szakértői a „történelmi hagyományokra", „a jellegzetes természeti környezet összefogó erejére" utalnak, ahogyan a katalógus előszavában is olvassuk, mindebből azonban vajmi kevés, mondhatni alig valami nyilvánult meg az első, Magyarországon rendezett Pannónia-kiállításon. Látatlanban megkérdőjelezhetnénk, hol maradnak a valóban jellegzetes, pl. a cseh modern festészetet annakidején oly jellegzetesen tájivá varázsoló, őszinte erők, hol marad a magyar piktúra műves intellektualizmusa, eltekintve egy-két kivételtől, hol az osztrák művészetnek Kelet felé nemcsak naivságot, hanem az európai értelmességet továbbadó színvonala?

Ha a kiállítás ilyesmi felé haladna a jövőben, nemcsak egy ötletet labdázna tovább,

KUSTÁR ZSUZSA: *DUNÁNTÚLI MESE*

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

ÉLETÜNK
1976 [illegible] 4

Kustár Zsuzsa
1021

KUSTÁR ZSUZSA: *SUTTOGÓ FENYVES*

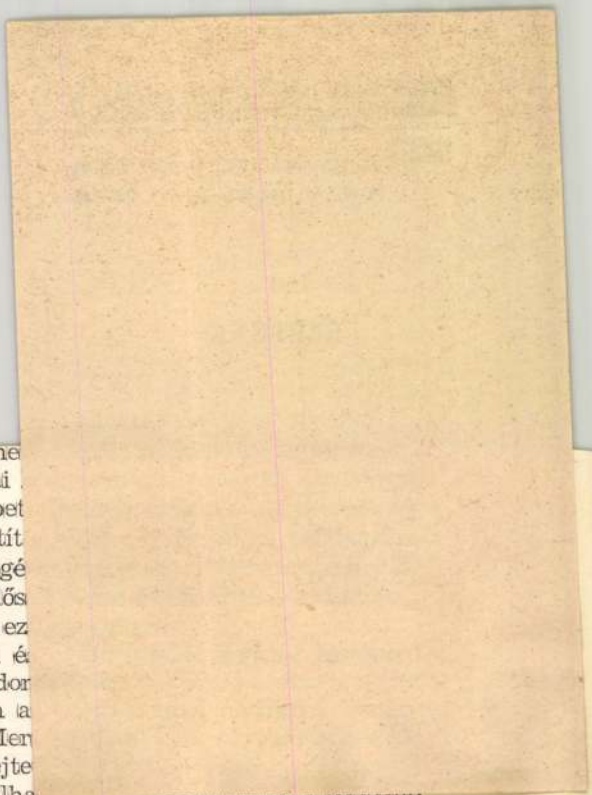

márt, valamiféle második Dózsát, vagy Budai
a körülmények kényszerítik rá ezt a szerepet
végig egyetlen meghatározója van, a pusztít
gyűlölet, bosszúvágy. És az író kitűnően megé
megragadnia a fő cél, a felelősségérzet, felelős
Ez teszi hozzánk, s a mai ifjúsághoz szólóvá ez

Ehhez persze hiteles történelmi kép kell é
harcában, sorsában pozitív vagy negatív módor
a regény az ifjúság számára készült, ebben a
előnyt jelent az író számára. Hogy miért? Mer
sorban, hogy belássunk az egyéni életek rejte
sabb, mozgalmasabb eszményekre koncentrálha
indulatokat villantja fel, a török elleni gyűlöletet, emberi erőt, elszántságot és a természetes, fegyelmet is tartani tudó ész erejét.

A fekete cár a török ellen készül. Tizenkétezer főnyi serege nem is megvetendő még akkor sem, ha egyelőre rosszul fegyverzett és kiképzetlen. Tudja, hogy ezt neki kell biztosítania. Ágyút kér — előbb János királytól, majd Ferdinándtól, de hiába. Hogy törökvész fenyeget? Ezt 1527-ben, a mohácsi vész utáni évben még mindig nem érzik az urak. Enyingi Török Bálintnak például fontosabb egy vadászat, mint Nándorfehérvár megtartása. János királynak, Czibak Imre váradi püspöknek is jobban fáj a feje a Fekete ember, mint a török

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1974 - 41

ÉLETÜNK

Kustár Zsuzsa

1021

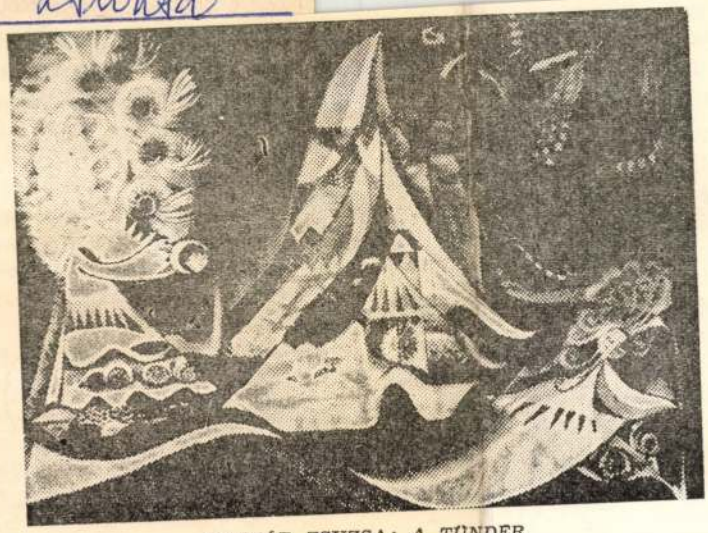

KUSTÁR ZSUZSA: A TÜNDER

De szörnyű vétkeit
megbánta s megtagadta.
Eljött a rengeteg
akkor és betakarta.

Pilinszky verses meséinek új kötete *A nap születése* címmel a Móránál jelent meg (1974). Tartalmazza az Aranymadár-kötet négy meséjét és két újat is, A nap születése és a Kalandozás a tükörben címűeket. Az új kötet címadó meséje is tele parabolikus értelemmel, mint az eddigiek is. Nem egyszerűen kozmogónikus mese, nem is teremtéstörténeti mítosz A nap születése. Inkább a fény és árny emberi sorsára való első rádöbbenés, kozmikus-heliocentrikus látomás „csillagászatába" vetítve. Az univerzum sötétség-magányát az ember szá-

[redacted]

metaforikusság, többnyire megszemélyesítés fokozza, villódzó fénytörésekkel, egyenletes fényerővel, mint valami kifogyhatatlan belső fényforrás: „a víz mindig mezítláb jár", az asztalvégre húzódott fűvek" örülnek az asztalfőn ülő emberpárnak, a reggeli

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1973 ÁPR 20

Zalai Hírlap

Kustár Zsuzsa

73 műalkotás az egerváriak kiállításán

1021

Szerdán délután zsürizték az Egervári Művésztelep kiállítási anyagát.

A kiállításra az egerváriaktól száz alkotás érkezett, s közülük a zsüri hetvenhárom művet fogadott el. A zalai alkotókat Kustár Zsuzsa, Dús László, Haraszti László, Németh János és Szabolcs Péter művei képviselik a kiállításon, amelyet az idén ötödik alkalommal rendeznek meg.

A húsz alkotótól elfogadott hetvenhárom művet az érdeklődők május 20-tól tekinthetik meg Zalaegerszegen, a Göcseji Múzeum képtártermében.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1973 JUN 31
Zalai Hírlap
Kustár Zsuzsa
1021

Kustár Zsuzsa: FALISZŐNYEG

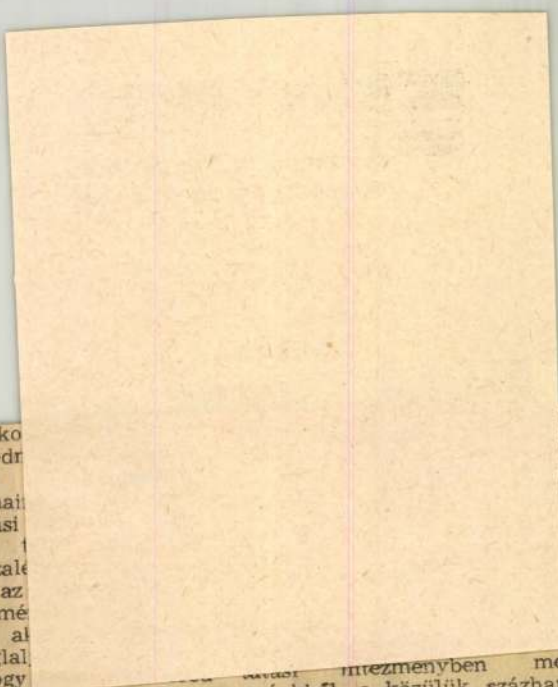

megnyugtatni a pályázókat és szüleiket, hogy a megye középiskoláinak tavalyi és korábbi eredményei arra engednek következtetni, hogy fiataljaink ebben az új formában is megállták a helyüket.

— Mivel támasztják alá ezt a bizakodást a számok?

— Ha a vizsgázott és felvett tanulók arányát tekintjük, akkor Zala megye az országban a megyék csoportjában a kilencedik helyet foglalja el, ami véleményünk szerint jó eredmény. A felvételizők 40,14 százaléka felvételt nyert a felsőoktatási intézményekbe. Ezzel az aránynyal nemcsak sok, velünk megegyező adottságokkal rendelkező megyét előztünk meg, hanem olyan megyei jogú vá-

Győr, Misko
sen jó eredm
hetnek a
gimnáziumai
felsőoktatási
felvételit
42,76 százalé
Ha ezen az
tom eredmé
megyéhez, al
helyet foglal
dolom, hogy
ményért a megye gimnáziumainak tanárai éppen most, a Pedagógus-nap alkalmával minden elismerést megérdemelnek.

— Az egyes felsőoktatási típusokon milyen arányban feleltek meg a követelményeknek a zalai fiatalok?

— A tudományegyetemekre harmichat tanulónk jutott be, s bár a szám nem nagy, az azonos nagyságrendű megyét — mint például Nógrád —, megelőztük. Az orvostudományi egyetemre Zalából huszonhárom fiatal ment, összehasonlításul említem meg, hogy Tolnából tizenhárom,

...tási intézményben megyénkből, s közülük százharmincegyen eredményesen. Arányuk jobb a megyei átlagnál, hiszen a tavaly érettségizettek megyei átlaga 43,2 százalék, a fizikai dolgozók gyermekeié pedig ennél jobb 52,3 százalék. A megyéből felsőoktatási intézménybe felvett tanulóknak 54,3 sázaléka fizikai dolgozó szülők gyermeke. Ennél a témánál is megragadom az alkalmat, hogy elismeréssel szóljak azokról a pedagógusokról, akik erőfeszítéssel, lelkiismeretes, megkülönböztetett törődéssel segítettek ezeknek a fiataloknak a fel-

omamunkáért

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1973 ... 3 -1
ÉLETÜNK

1021 Kustár Zsuzsa

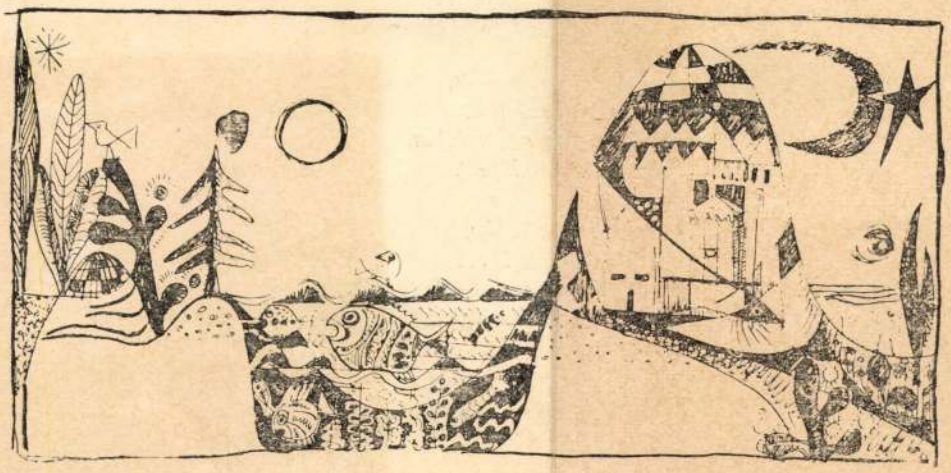

KUSTÁR ZSUZSA: *MESEMOTÍVUMOK*

Elszunnyadt a lepke is
margarét ölében.

Mit álmodott a lepke:
Változott virággá.
Megeredt a könnye is:
– Hogy megyek világgá?

Álmodott a margarét.
Ő meg lepkévé lett.
Repült volna szárnyatlan.
De csak egyet lépett.

Felocsudott a lepke.
Fel a margarét is...
– Álom volt csak – suttogták.
S újra szunytak mégis.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068. 337-748. 340-726

ZALAI HÍRLAP

1972 APR 18

Kustár Zsuzsa
1021

Kustár Zsuzsa: DUNÁNTÚL

KULTÚRHISTÓRIA

Miből éltek a régi magyar írók?

Előljáróban mindjárt leszögezhetjük: nem írásaikból! A magyar irodalom első, latin és magyar nyelvű emlékei szerzetesek és világi papok nevéhez fűződnek. A nagy humanista költő, Janus Pannonius pécsi püspökként a maga örömére szerezte verseit, amelyeket külföldön is nagyra becsültek. A reformáció bibliamagyarázó, hitvitázó papjai a szabadabb szellemért küzdöttek, de csak erkölcsi sikereket arattak. *Tinódi Lantos Sebestyén* (1505—1556), Török Bálint, Nádasdy Tamás, Báthory András és

írja. Levelezésében gyakran találunk utalást a mostoha kiadói viszonyokra. Előfizetőket kellett gyűjteni, mert a kiadó nem kockáztatott.

Vörösmarty fiatal kora óta írt. Nevelősködött, juristáskodott, de 1826-ban Pestre költözött, hogy „független ember és író maradjon". Pesten a nélkülözés várja; az a szerencséje, hogy 1827-ben, az Aurora Kör tagjainak ajánlására, rábízzák a Tudományos Gyűjtemény szerkesztését — szerény évi fizetéssel. Írásaiból él, de tele van adóssággal, s amikor meghal, a támasz né-

Író—olvasó találkozón Vadász Ferenccel

Vadász Ferenc nevével nemcsak a Népszabadság hasábjain találkozik az olvasó, hiszen ő annak a tizenegy, többnyire munkásmozgalmi történeteket feldolgozó könyvnek a szerzője is, amelyek többsége 1960-tól került ki a nyomdából.

Vadász Ferenc az elmúlt héten valóságos turnét bonyolított le Zalaegerszegen. Csütörtökön a Helyőrségi Klub látta vendégül, pénteken pedig több intézményben is találkozott az olvasókkal. Sorozatának a fináléját az Ifjúsági Házban tartotta a tizenévesek előtt.

A Prometheus irodalmi szín-

kommunista vagy, meglásd, még börtönbe kerülsz". Nem sokkal később így is történt.

„Egy komáromi ifjúmunkás" jelige után csak 1936-tól kezdett el teljes névvel írni. Ám a szegedi Csillag börtönben csak titokban írhatott egy kockás füzetbe, amit a szalmazsákjában rejtegetett. Szabadulásakor a börtön falába rejtette el a titkos naplót és csak a felszabadulás után kereste meg újra, ebből jelent meg a *„Szeged, Csillag börtön"* című könyve.

E fegyházi élményeket egy fiatal érdeklődő kérdésére mesélte el a klub

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068. 337-748, 340-726

ZALAI HÍRLAP

1972 MAR 12

Kustár Zsuzsa

1021

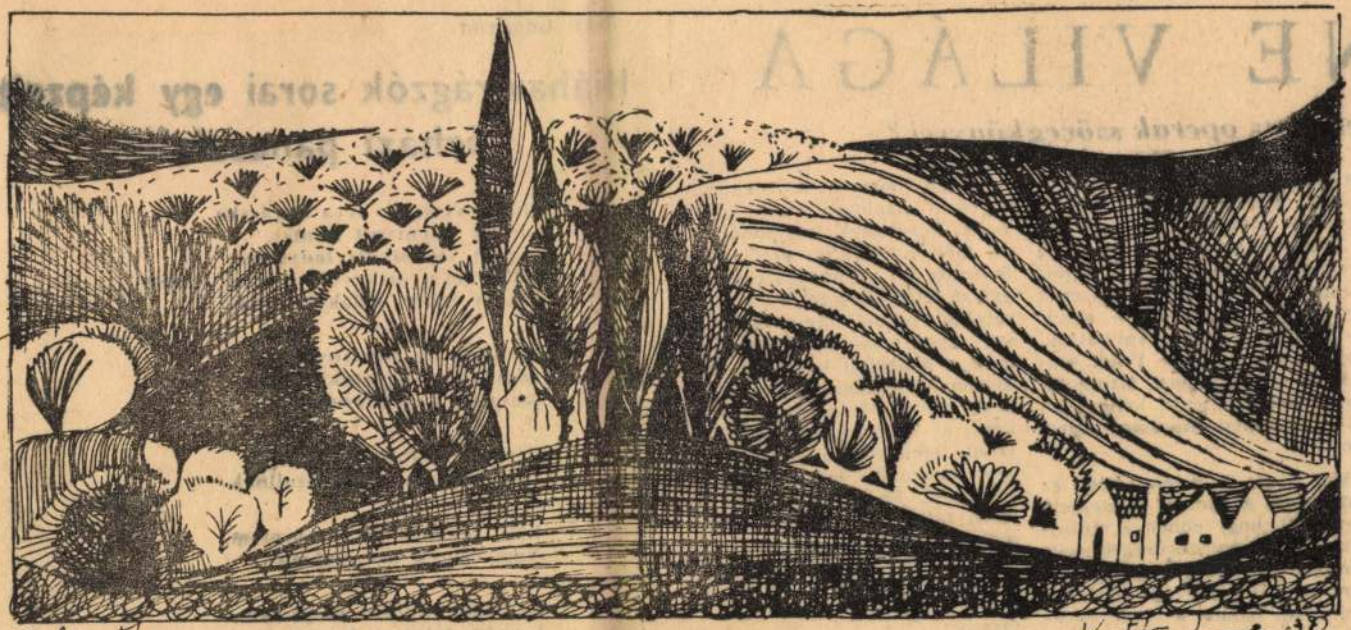

Kustár Zsuzsa: **ZALAI TÁJ**

NE VILÁGA

...űek-e az operák szövegkönyvei?

hanem Luna gróf öccse volt!

Még sok hasonló következetlenséget találhatnánk. Rossz hát a Trubadur szövegkönyve? Ha a cselekményt *a zenével együtt* vizsgáljuk — és a librettót csak így szabad megítélni, — akkor nyugodtan megállapíthatjuk, hogy a szövegkönyv Verdi számára *kitűnő ihletőnek bizonyult*, mert zenei-, drámai képességei teljes kibontakoztatására adott módot.

Már maga az a tény, hogy az operákban énekelve beszélnek, arra utal, hogy ebben a műfajban más törvényszerűségek uralkodnak, mint a prózai színházban; a szövegkönyvnek nemcsak a drámai, hanem *a zenei követelményeknek* is eleget kell tennie.

Mik ezek?

Maradjunk továbbra is a Tru-

szüksége, hogy a szövegkönyv egyrészt alkalmat adjon olyan áriák, együttesek komponálására, melyek *erőteljes érzelmeket* fejeznek ki: gyengéd szerelmet, gyötrő féltékenységet, nemes barátságot, engesztelhetetlen bosszúvágyat, másrészt pedig, hogy ezek a hangulati körök, a zene törvényeinek megfelelően *időnként felváltsák egymást*, amiként a zenekari szvitekben a lassú tételt követi a gyors, a lírai hangulatú tételt a táncos lüktetésű. Ez az oka, hogy az ilyen fajta operákban a cselekmény szélsőségesen kanyarog és szeszélyesen ráncigálja szereplőinek hangulatát pillanatok alatt mennyből a pokolba és vissza.

Ime két példa a Trubadurból: Leonora holtnak hiszi Manricot és kolostori életre készül, ám a gyűlölt Luna gróf orvul rátör,

Pécsi Gabriella:

Hiábavirágzók sorai egy képzelt kórházi panaszfalon

Hiába virágzó, árva anyácska,
hívom sosemvolt fiamat,
várom sosemvolt lányomat,
tőlük-árva, szikével szántott testem
kínom fehér ablakain áttűz.

* * *

Szánnak az édesanyák,
szánnak a háromkirályok,
szánnak a szánandók.

* * *

Fényteli rajban galambok
gyerekkocsik elébe szállnak.

* * *

Liszt, cukor, só — sorolom.
Nem veszek kis csokikat.

* * *

Legjobb falatom megeszem,
legjobb falatom keserű.

* * *

Második emelet tizenegyes szoba
január huszonharmadika Zelma
mindent összeborít a gyógyszer kábulata

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

ZALAI HÍRLAP

1979 JAN 2 1

Kustár Zsuzsa

1021

Kustár Zsuzsa: ZALAI TÁJ

Megszülethet a zalai kiadvány — de milyen legyen?

Az illetékes szervek pontot tettek a nyugat-dunántúli folyóirattal, az Életünk-kel kapcsolatos régi vitára, és 1972-től beszüntették a kiadvány zalai részről történő támogatását.

A döntés hosszú ideje esedékes volt már. Az indokolta elsősorban, hogy az Életünk szerkesztői vajmi keveset tettek annak érdekében, hogy némi zalai arculatot is kapjon a kiadvány — az évi 70 ezer forintos megyei támogatásnak megfelelően. Több éves gond, hogy szinte csak hébe-hóba fordultak elő zalai anyagok a folyóiratban, az utolsó számokban pedig éppenséggel jó, ha egy-két itt élő alkotó verse, képzőművészeti munkája, szakmai fejtegetése volt felfedezhető. Az sem titok, hogy anyagot publikálna ez az első rendszeres megyei kiadvány. Szépirodalom viszont csak kivételesen, szorosan a tanulmányok témájához kapcsolódva jelenhetne meg oldalain.

Ez az elképzelés a Vasi Szemlével azonos arculatúvá tenné a jövőbeli megyei évkönyvet. (Ami — „izmosodva" — később félévenként jelenne meg.) Most még ez az egyetlen tervezet, ami a végső szó kimondására hivatott megyei tanács vb. előtt fekszik. Tudományos-szakmai szempontból tágasnak tűnik a tervezet konkrét témajavaslata, sőt felsorolja azokat a szerveket, intézményeket stb. is, amelyekre bízvást támaszkodhatna a kiadvány szerkesztő bizottsága és tiszteletdíjas felelős szerkesztője. Itt az MSZMP — évről évre több és színvonalasabb dolgozattal rukkolnak elő. Felmerül azonban, hogy egy tudományos szintű évkönyv sem válhatna igazán közérdekűvé, szélesebb körben forgatott kiadvánnyá, hiszen a nagyközönséget egy-egy szakterület szakmai szintű elemzésénél, az általános jellegű kérdések átfogó, tudományos igényű megfogalmazásánál alighanem jobban érdekli a zalai élet hétköznapjainak krónikája — például a művészet vagy a szociográfia által tolmácsolt valóságrajz —, magyarán egy színesebb, változatosabb tartalmú, közérthetőbb nyelvezetű évkönyv. Mindez persze távolról sem jelentené a szigorú szerkesztési mérce

Gondok az e

(Folytatás a 7. oldalról.)

állítása, vagy a gyermek meg mentése érdekében.

A felvilágosító munk eredménye lehetne, hogy nők felismerjék a terhesség megszakítás és koraszülés kö zötti szoros összefüggést is, ennek ismeretében nagyob gondot fordítsanak a megelő zésre...

Néhány gondolat a teendőkről

Az egyes fejezeteknél utal tunk azokra a javaslatokra is amelyek egészségügyünk ha tékonyságának javítása érde kében elhangzottak. Vala mennyit felsorolni nem ál módunkban. Figyelmet érde mel viszont többek között Zalaegerszegen már megszer vezett módszer, ami az úgy nevezett sávrendszer kialakí-

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

GANZ-MÁVAG DOLGOZÓK LAPJA

Kustár Zsuzsa

1971 DEC 17

1971. DECEMBER 17.

ÉGIGÉRŐ FA

Kustár Zsuzsa grafikája

házasok

runkra — mondta Jenővárné, az 1971-es évről beszélgetve. — *A háztartás gépesítését is*

6+3

Naponta nyolc és fél liter tej, öt kiló kenyér fogy el Medgyesiéknél. Pedig a 9 gyerek közül már csak hatan

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Kustár Zsuzsa
ZALAI HÍRLAP

1972 AUG 13

1021

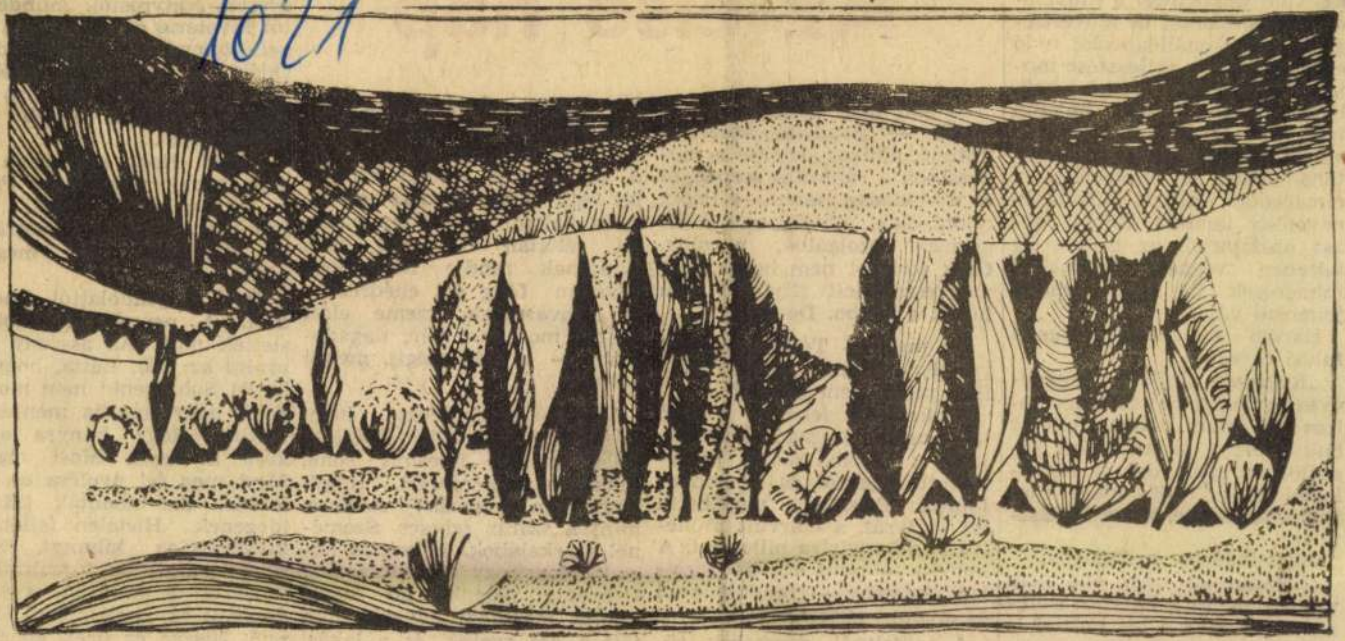

Kustár Zsuzsa: ZALAI TÁJ

RE való felkészítés, a művelődési alkalmakkal és műveltségi javakkal önállóan élni tudó emberi készség fejlesztése fontos közművelődési feladat kell, hogy legyen. Ezért haladta meg az idő azt a felfogást, amely a közművelődés feladatának csak a művelődésben elmaradott rétegek művelését, nevelését tartotta. Ennek igazát bizonyítják az értelmiség körében végzett különböző felmérések is. Íme néhány jellemző válasz.

Három esztendeje végzett falusi orvos:

„Regényt utoljára negyedéves egyetemi hallgató koromban olvastam. Hogy miért? Sok a beteg, szakvizsgára készülök, a családdal is foglalkozni kell..." (Ha mégis marad szabadideje, akkor kanasztázik).

Harmincéves pedagógus:

„Színházban négy éve nem voltam, nehéz a bejárás, a hazajövetel, meg a kis kerttel is törődni kell. Hangversenyre azelőtt sem jártam..." (A diákjait sem biztatja erre).

Az első

— Aki nem dolgozik, ne is egyék — gondolta keserűen Tóthné, amikor belökte a mosogatóba a rántottás serpenyőt és a vekkerre nézett. — Pedig mióta élek, mindig eszem. És gürizek, szolgálok, pucolok. Csak forintot nem hozok. Egy megveszekedett fityinget sem hozok a házba. De most...

De most — Tóthné munkát vállalt. Valaki megkérdezte tőle, miért nem dolgozik.

Elbúcsúzott fehéren villogó tányéraitól, jószagú parkettájától, a glédába rakott, keményített ingektől és a stoppolófától. Félszegen nyalábolta fel szatyrát, s elárvult műhelyére, a konyhára pillantott. A konyha — mint egy befejezetlen festmény — rendületlenül és siváran nézett vissza rá.

A tejboltnál gombócok tülekedtek a torkába. Mi lelt, gondolta riadtan, ugyan, mi

[redacted]

kelt? Miér
bolt nélkü
kosaras, s
A zöldség
tát vett. C
ment vala
mi céltal
Napjának
agyában
tek kava
kasnyi mosatlan ruha dagadozott, — s neki mégis, menni kellett.

Valaki megkérdezte, hogy miért nem dolgozik. Érdekes. Tőle azelőtt ilyesmit soha, senki nem kérdezett. Hogyhogy nem dolgozik? A keze, mint a száraz szivacs. Szeménél szarkalábok. A bokája dagadt. Hogyhogy nem dolgozik? Két évig pelenkaerdő lógott felette, merthogy egymás után jött a két gyerek, és a lakás, meg a főzés, meg minden.

Újra nyeldesni kezdte a

dult. A percek mégis jó
siettek nála. Az asszony n
uralta az időt. Látta, hogy
késik. Soha senki nem mon
neki, hogy hányra menjen
boltba. Hogy hányra legy
kész a lecsó. Most meg
Most meg fél nyolcra ott k
lennie. Ezt mondták. Más
idegenek. Hirtelen fellobba
kíváncsisága kihunyt. Sz
bosszús fintorba torzult. Ma
kolászta a szatyrát, s ekk
döbbent rá, hogy milyen kön
nyű. Hiszen ez üres, gondol
Még ezután kell megtömn
De mivel? És mikor? Uran

1976 4

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRLAP

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1976 4

Népművelés

1021

HÍREK

Kustár Zsuzsa
festőművész

A Józsefvárosi Művelődési Ház adott otthont Kustár Zsuzsa festőművész tárlatának.

DALOGHAZ

AJÁNLOTT MŰSOROK

I. ISMERETTERJESZTŐ DOKUMENTUMFILME

Az etruszkok nyomában (olasz film)	V. 4.
Születésünk titkai	V. 4., 13.

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR MAGYAR HÍRLAP
1091 BUDAPEST IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Kustár Zsuzsa, iparmüvész
üvegablaktervező

ZALAI HÍRLAP

1984 JUL 18

Kiállítás 1021

Formai tisztaság, izzó színek

Kustár Zsuzsa kiállításán

A csodaszarvas kecsesen térdet hajtva pihenteti hatalmas agancsát, az Éjszaka táltosa táncosan rakja karcsú lábait, a csupaszáj madárfiókák torka éhesen követelődzik. Három tipikus képet, tipikus motívumot idéztünk fel Kustár Zsuzsa nagykanizsai iparművész világából. Abból a világból, amelynek ihletője a népmesék, a mondák csillagporos hangulata, s a témához kapcsolódó szimbólumrendszer. Ezekben a napokban a keszthelyi Goldmark Károly Művelődési Központ kiállítótermében kaphatunk ízelítőt mindebből.

Kustár Zsuzsa műveiből meghitt melegség, titkokat sejtető báj árad. Azt a hangulatot képes megragadni, amely gyermekségünk leggazdagabb, legszínesebb perceit őrzi, s amelyet a legtöbb felnőtt is szerencsésen konzervál magában. A mesék egyértelmű világára, a jó győzelmére, a tiszta érzelmek igazára ma is alapvetően vágyunk. S legyünk bármennyire megkérgesedve, elszomorítva, megedzve a felnőtt kor fonákságaitól, e húrok újra megpendülnek bennünk Kustár Zsuzsa képei láttán.

Valahogy megsejteni láttukkor, hogy alkotójuk sokgyermekes családban nőtt fel. Hogy gazdag volt nemcsak a képzelete, de az őt körülvevő világ is. Gazdag érzelmekben, élményekben, hangulatokban, jellemet, embert formáló sugalmakban. Olyan gazdag, hogy felnőtt fővel is bátran meríthet tartalékaiból.

Az ívelő dombhátak, a girbe-gurba falusi házak, a hagymakupolás templomok vonzzák a néző szemét. Virágok, hajló faágak erdeit járja be tekintetünk, összeboruló fiatal pár, kócos tündér bukkan fel. Akár a mese fonala, oly természetes játékossággal, könnyedséggel születnek keze alatt a motívumok. Ezt a hangot megőrzi szövött kárpitjain, gobelinjein, selyembatikjain, s krétarajzain is. Nagy fegyvere a szín. A tiszta, erős színek, melyek közt biztonsággal teremt rendet, fegyelmet. Csengő kékjei, izzó bordói, meleg sárgái, diszkrét lilái fogva tartják a szemet, s még sokáig visszhangoznak bennünk.

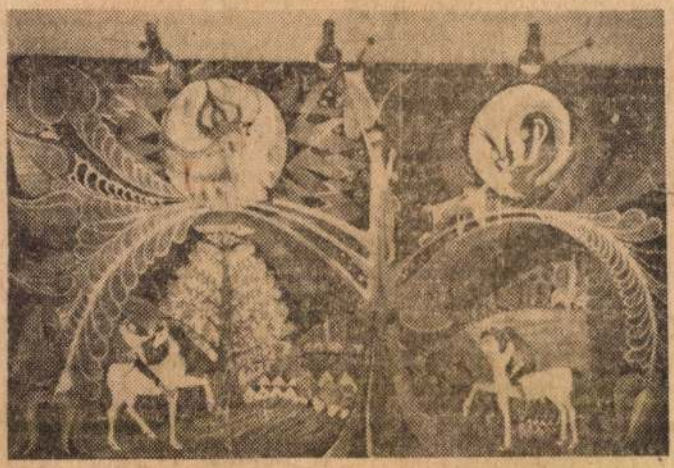

Kustár Zsuzsa: Égigérő fa (Csurgói házasságkötő terem).

Az ismertebb Nagykanizsán már korábban bemutatott szőnyegek, faliképek mellett újdonságot is tartogat e keszthelyi tárlat. A nagykállói műemlék templom öt üvegablakának terveit láthatjuk. A megbízást két éve kapta a kanizsai iparművész, s az eredményről most — legalább a színes tervek erejéig — saját szemünkkel is meggyőződhetünk. A táblákra osztott ablakokon a csillagképek jól ismert motívumait álmodta újjá Kustár Zsuzsa, az ólombetétes üvegablakok kissé archaikus stílusában. A formai tisztaság, ami korábbi munkáit is jellemezte, itt jól párosul a technika kívánta fegyelemmel, s lehetőségekkel. Színeihez is hűséges maradt. A négy elemet, a tüzet, a vizet, a levegőt, s a földet hívja segítségül, egy-egy szín uralkodó hatására hangolva ablakait. A tervek gazdagsága, művessége sokat ígérő, bizonyára nem egy látogatót inspirál arra, hogy majdan az elkészült eredménnyel is megismerkedjék.

Kustár Zsuzsa keszthelyi bemutatkozása a jövő hét elejéig várja még a látogatókat.

M. H.

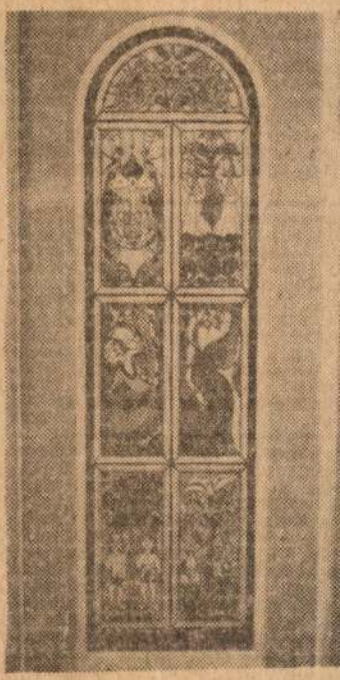

Részletek a nagykállói műemlék templom üvegablak terveiből.

A Mecseki Ércbányászati Vállalat II. Bányaüzem bányamunkára felvesz: mozdonyvezetőket 8—10 ezer Ft/hó, vonatkísérőket 6—8 ezer Ft/hó, vájárokat 12—16 ezer Ft/hó, villanyszerelőket 6—8 ezer Ft/hó, lakatosokat 6—8 ezer Ft/hó kereseti lehetőséggel. Két éven belül lakáshoz juthat. Heti ötnapos munkahét. Vidéki dolgozóinknak munkásszállást biztosítunk. Kedőknek a rendes szabadságon felül évi 10 nap munkahelyi pótszabadságot biztosítunk. Várjuk 18 évtől 40 éves korig a férfi dolgozók jelentkezését!
Jelentkezni lehet: személyesen, az üzemben, illetve a vállalat központjában, a munkaügyi osztályon. Pécs, 39-es dandár u. 19. címen. Levélcímünk: „Mecseki Ércbányászati Vállalat II. Bányaüzem, Pécs. 14. Postafiók 121. 7614. 238 488

Épületasztalosipari gyakorlattal (legalább ötéves) rendelkező faipari mérnököt keresünk vezetőhelyettesi munkakörbe. Jövedelmi lehetőségek, lakástámogatás megegyezés szerint. Jelentkezni: Zalaegyedi Állami Építőipari Vállalat, személyzeti vezetőjénél, Zalaegerszeg, Kossuth Lajos u. 11. 725

A Zalaegerszegi Áfémsz felvesz képesített könyvelőket, a csácsbokiosi vegyesboltba vezetőhelyettest, a pózvai és bazitai tv-toronynál levő italboltba vezetőt, regolis boltvezetőt és a kerületi ABC-áruházba eladókat. Jelentkezés: Zalaegerszeg, Vörös Hadsereg u. 13. 566

A Kerámia- és Cserépkályhagyár a zalaegerszegi kőfaragó üzemébe azonnali belépéssel felvesz kőfaragókat, műkőkészítőket és műkő készítésben jártas kőműveseket, jó kereseti lehetőséggel. Jelentkezés a kőfaragó üzem vezetőjénél, (Zalaegerszegi új köztemetőnél), illetve a vállalat munkaügyi osztályán, Zalaegerszeg, Mártírok u. 23. 248 070

Érettségizett fiatalok részére Budapesten, szállás költség térítésével eladó és bolti pénztáros munkakört ajánlunk. Szakképesítés, továbbképzés lehetőségét biztosítjuk. Kezdő kereset 3000,—3500,— Ft, amely megfelelő kereskedelmi gyakorlattal, vagy annak megszerzésével ennél jóval magasabb is lehet. Jelentkezés: ÁPISZ munkaügyi osztály Budapest VII., Wesselényi u. 6. Telefon: 413-965. 5927

Építőipari Szolgáltató Vállalat azonnali belépéssel felvesz Budapest X., Venyige u. 1. sz. alatti üzemegységébe: üvegest, festőt, asztalost, villanyszerelőt, kalandorest, szállító-rakodó segédmunkást. Vidéki dolgozóknak korszerű munkásszállást biztosítunk. Munkahely, munkásszálló, szórakozási, sportolási, továbbtanulási lehetőség egy helyen. Jelentkezés az üzemegységnél, illetve a központban (kedd kivételével) Budapest, XI., Bartók Béla út 152. Tel.: 665-870. 401

A Generál … Zalaegerszeg, … csoportvezető … zettséggel, gé… lázó pénztá… munkarendbe…

A zalaegerszegi Ingatlankezelő és Közvetítő Vállalat felvesz felújítási és karbantartási munkákra zalaegerszegi munkahelyeire kőművest és segédmunkásokat, a telephelyre építőipari kisgép- és szerszámismerettel rendelkező nyugdíjas raktári kiadót és egy udvartakarítót. (Lehet nyugdíjas is.) Munkásszállás biztosítva. Felvesz továbbá geliénházi állandó munkahelyére egy kőművest. Jelentkezés a vállalat munkaügyi osztályán. (Sallai u. 39.) 624

Könyvkötészeti betanított munkás munkakörbe 8 általános iskolai végzettségű nőket, valamint férfi segédmunkásokat felvesz a Zalai Nyomda, Zalaegerszeg, Gorkij u. 1. 567

A Városi Tanács Kórház—Rendelőintézet Nagykanizsa, Fabik Károly u. 2—8. felvételre keres katonaidőt letöltött férfi dolgozót raktári betanított munkakörbe, továbbá parkgondozókat, szállítómunkásokat, műtőssegédeket, takarítónőket. Jelentkezés a kórház személyzeti osztályán. 710

… ejtéssel. Bérezés a kollektív szerződés szerint. Jelentkezni lehet a kirendeltségen személyesen, 7 órától, délután 4 óráig. Cím: Zalaegerszeg, Szállítók u. 1. sz. 248 065

A Zöldért Vállalat keszthelyi kirendeltségére főraktárost vesz fel, áruforgalmi, vagy raktárgazdálkodási képesítéssel rendelkezők jelentkezését várjuk. Jelentkezni lehet: a Zöldért kirendeltség vezetőjénél, Keszthely, Hévízi út. 664

A Kőbányai Textilművek Zalaegerszegi Gyára felvételre keres: villanyszerelőt, anyagmozgatót háromműszakos, csőszerelőt, udvari munkást egyműszakos munkarendbe, fiatalkorúaka gé tisztítónak. Jelentkezés: Budai Nagy A. u. 7—13. Munkaügy. 248 066

A zalaegerszegi Petőfi laktanya felvesz gyakorlattal rendelkező szakképzett gépírónőt, szerződéses munkakörbe. Jelentkezni: személyesen, vagy a 12-365/476, illetve 544-es telefonon naponta 7.30—16.30 óráig. 248 068

APRÓHIRDETÉS

JÁRMŰ

Platós Barkast vennék, karambolos is érdekel. Ajánlatokat Cserszegtomaj, Szabó I. u. 9. 356 846

Ütéves, PG rendszámú Skoda 120 L személygépkocsi eladó. Nagypáli, Petőfi u. 41. 43

ZU rendszámú 126-os Polski Fiat eladó. Nagykanizsa, Korvin Ottó u. 6. C. földszint. Szmodics. Érdeklődni: 17 órától. 651

ZE rendszámú Trabant Combi felújított állapotban eladó. Zalaegerszeg, Virág Benedek u. 21. 373 105

PI rendszámú 1500-as Moszkvics, családi okból sürgősen eladó. Cím: Lenti, Deák u. 14. Érdeklőd…

126-os Polski, ZT rendszámú eladó. Keszthely, Honvéd u. 3. 356 848

ZU rendszámú Trabant Combi sürgősen eladó. Kiskanizsa, Jakabkúti út 74. 336

ID rendszámú 412-es Moszkvics lejárt műszakival, olcsón eladó. Korpavár, Egerszegi út 14. 343

Négyéves Lada eladó. Nagykanizsa, Somogyi B. út 19. 433

PL rendszámú Lada 1200-as gépkocsi igényesnek eladó. Érdeklődni: a nagykanizsai fiókszerkesztőségben. 679

Vennék kis Simsont, vagy Tátráért cserélnék, betegség miatt. Simsonnál kisebb motor is érdekel. Ugyanitt önindító eladó. Nagykanizsa, Hamburger út 2. Do…

Várvölgyön, személygépkocsival könnyen megközelíthető, déli fekvésű, 1634 négyszögöl zártkerti szőlő, gyümölcsös, saját kúttal és présházzal, betegség miatt sürgősen eladó, megosztva is. Érdeklődni lehet: Sümeg, Szegedy R. u. 9. Pozsgai István. 7 976

Zalakaros, Park u. 67. számú ház mellett 160 négyszögöl telek, 12 négyzetméteres faházzal eladó. Víz, villany van. Érdeklődni: Molnár Zalaegerszeg, Lenin u. 30. Naponta 16 óra után. 373 015

Zalakaros faluban 352 négyszögöl lakótelek sürgősen eladó. Érdeklődni: Horváthné Takács Márta Nagykanizsa, Bolgár Hadsereg u. 10/a. 443

Kisbagolai hegyen, kilencéves kordonos szőlő, egészségügyi okok miatt megoszt…

Balaton…
söhegyi …
Balaton…
kilátás…
pítésű …
felújítha…
présház …
lany va…
ni: Ré…
suth u.

Nagyk…
lósfán, …
alatt 30…
telek …
délivel …
művesíte…

Miklósfá…
adó. S…
Miklósfa…
rei út 2…

Vennék …
V, kb. 5…
ményű, …
dinamót …
rátort …
sel, tov…
kb 800 l…
tályt vi…
jára, ár…
Cím: …
Nagykan…
u. 3. Aj…
vélben …

Betonke…
háromfá…
A-as …

Értesítjük Zalaegerszeg, Hegy-

Kustár Zsuzsa iparművész (text)
üvegablakok, Nagyszállói reform. templom

Művészet

1985. június

cikk: 42-46 old.

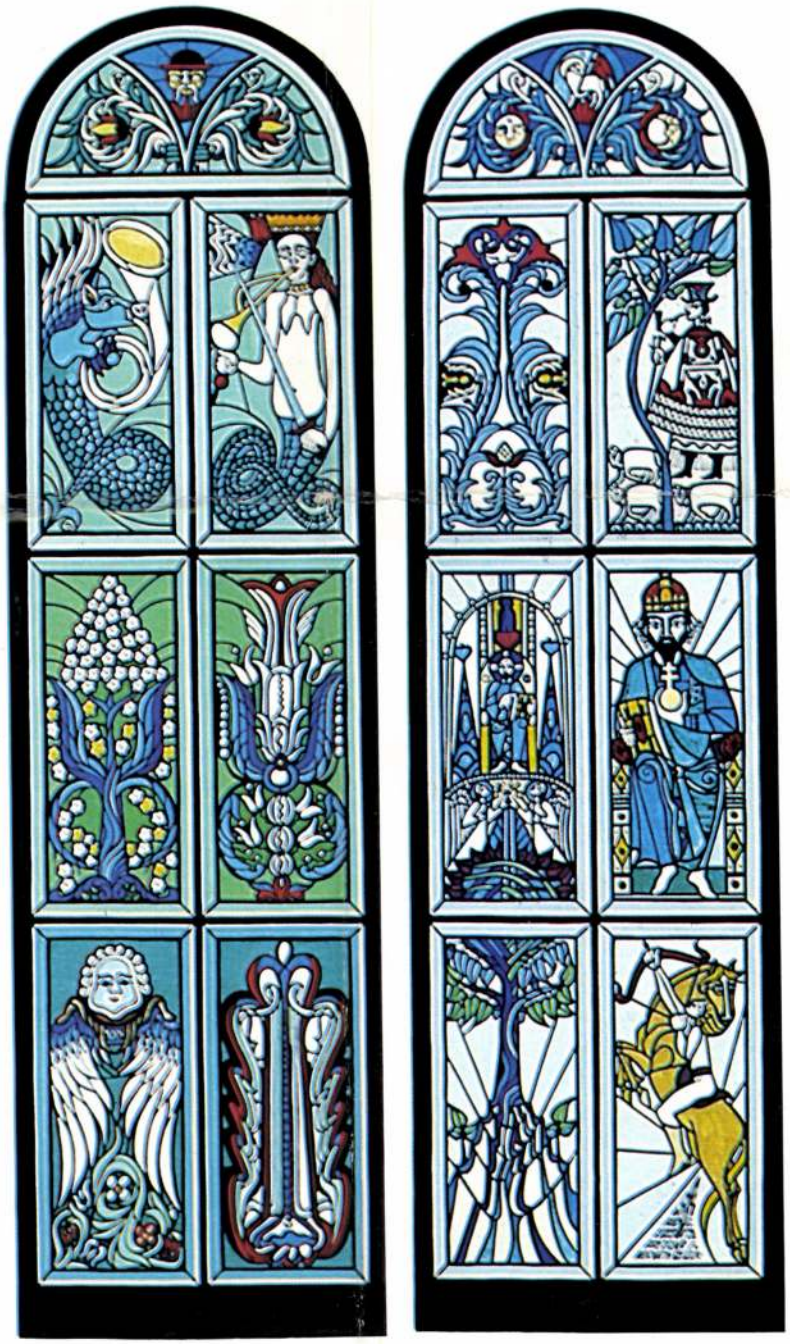

A látás egyik első iskolája: „Játszótér", betonkulissza elemekből, kísérleti lakótelep, valahol Európában, XX. sz. vége (fotó Brassnyó K.)

A fő műveletek értelmezése után már egyszerű az igazságfüggvény-elmélet képi reprezentációját totálisan megadni. De a faktúraelem-faktúra-kép hierarchia mellett a formaelem-forma-kép s természetesen a színelem-szín-kép hármasok is bejelentkezhetnek, így a fenti megoldás velük szintén elképzelhető. Továbbmenve viszont, a predikátumlogika vizualizálásának gondolata következhet.

Sajnos logikaképkártyánkat, a logika oktatásához kiépített szemléletes modellünket a felhasznált betűk nagy száma miatt nem tudjuk itt most bemutatni.

E tanulmányban egy közelítő leltárt készítettünk munkánkról. Szándékunk szerint iskolások, szakkörbe járók és rajztanárjelöltek alkotásaival, a pedagógiai gyakorlat oldaláról kívántuk először mindezeket elmondani, de a rendelkezésünkre álló mérhetetlenül változatos és gazdag kísérleti anyag ilyesfajta tömör felsorakoztatása helyett inkább erre az elméleti írásra vállalkoztunk. Bizonyságul felvillantottuk viszont gyermekrajzgyűjteményünk néhány képét *(4–5. kép)*, mégpedig annak korai anyagából (1970–71), amikor mai didaktikai elképzeléseink prekoncepciója alapján foglalkoztunk a gyerekekkel, s melynek eredményei vizuális didaktikai készleteink kialakításához vezettek.

Szükséges hangsúlyozni, hogy egyetértünk *Rudolf Arnheim*mel, aki rámutat arra, hogyha szisztematikus leltárt készítünk a kép különböző alakjairól, színeiről, alak-háttér helyzeteiről vagy akár gradiensrendszeréről, és azt hisszük, hogy így kellő módon közeledünk a műalkotáshoz, akkor nagy hibát követünk el, hiszen „a művet mindenekelőtt mint egészet kell befogadni". Hasonló csapdába esnénk mi is, ha a kép valamiféle logikai formulázását ajánlanánk kizárólagos receptként a műalkotások megközelítéséhez, illetve a művészeti nevelés didaktikai krízisének megoldását látnánk benne, s nem vennénk figyelembe, hogy a művészet olyan, mint egy „tükörterem" vagy „visszhanggaléria", ahol „minden forma ezernyi emléket és utókép(más)t idéz fel" *(Gombrich, E. H.)*. S ha most ebben a tükör- és visszhanggalériában a visszaverődés „logikus", vagyis perspektivateret, színteret, szín- és formaviszonyokat, szimultán kontrasztot, a kontraszt és asszimiláció kérdését, illetve a modern logika képi reprezentációjának lehetőségét hívja elő, tehát a kép és „amit tudunk" összeegyeztetésére tör, ez éppúgy természetes, mint amikor a fájdalom vagy öröm hangjait másképpen zengi vissza.

Horváth Dénes

Fénylő örömüzenetek

Kustár Zsuzsa üvegablakai a nagykállói református templomban

Az előzményekről a művész 1983 novemberében kelt sorai tudósítanak, amelyeket a kiskunhalasi Csontváry Stúdióban rendezett kiállítása (1984. V. 17–VI. 10.) katalógusába írt előszó gyanánt.

„Három évvel ezelőtt jelezte nekem Horváth György, nagykállói lelkész, hogy kívülről rendbe hozott református műemlék templomába üvegablakot szeretne terveztetni velem ... 1982 októberében ismét levelet kaptam Horváth Györgytől, amelyben felkért a konkrét üvegablak-tervezésre. (Egyelőre három darab, egyenként kb. négy négyzetméteres ablak került szóba, később a megbízást kiterjesztették a templom valamennyi – összesen öt – ablakára.)"

Közbevetőleg: 1984 karácsonyára mind az öt üvegablak a helyére került, és csak elismeréssel szólhatunk a kivitelező, *Presqar István* munkájáról.

Kényelmes dolog lenne most az elfogulatlan műértő álarcában végigsétálni az üvegablakok, illetve a hozzájuk készült tervek előtt (ez utóbbiak közül három Kaposvárott, a tavalyi Dunántúli Tárlaton is látható volt), és megfellebbezhetetlen ítéleteket mondani felőlük. Sajnos nem tehetem meg ezt. *Kustár Zsuzsa* ugyanis mindjárt a kezdet kezdetén, a megbízatás első, még bizonytalan hírére felkeresett soraival, és megkért rá, segítsek neki az üvegablakok képi programjának összeállításában. Innen megint vegye át ő a szót.

„Hamar eldöntöttük: a tervezéskor a református egyház szimbólumvilágát a legősibb soron és legtisztábban őrző mennyezetkazettákat kell felhasználnunk. Ugyanakkor azt is nagyon fontosnak tartottuk, hogy a pusztulásra ítélt mennyezetkazetták gondolati és világnézeti üzenete átmentődjék a mi korunkba, hogy a ma élő ember számára erőforrásként szolgálhasson. A kompozíciós rend tehát sajátságosan magyar és református, de elsősorban magyar. A kazettás mennyezetek részben figurális, részben virágnyelvű táblaiból áll össze, azzal a gondolati vázzal, ahogyan régen funkcionált ... Az én feladatom az volt, hogy a megértett világrendet beszélő képek sorává alakítsam. Csodálatos volt a tiszta forrás, amelyből újra és újra merithettem ennek a munkának a során. A festett templomi kazetták együttese: a magyar képírás költészete, melyben a tartalom és a forma egysége lenyűgöző monumentalitással párosul."

Ha a megvalósult művekről ítéletet kell mondanom, elfogulatlanságról hát szó sem eshet. De megfellebbezhetetlenségről sem. Egyebek közt azért sem, mert a szóban forgó produkció a jelenkori művészet legelevenebb sorskérdéseivel folytatott csendes, de könyörtelen viaskodások közepette született, illetve formálódott olyanná, amilyen. Márpedig ezek a sorskérdések – be kell látnunk – a műsorozat elkészültével sem csitultak el, legföljebb új érvek születtek általa, újabb vitákhoz. Vegyük sorra a legfontosabbakat a kérdések közül!

Mindenekelőtt meg kell kérdeznünk: van-e létjogosultsága ma bármiféle szakrális (szűkebb értelemben véve: egyház-) művészetnek nálunk? Lehet-e a XX. század utolsó évtizedeiben még nagyot, maradandót alkotni ezen a területen? Nem sodródik-e „vonalon túlra" az a művész, aki napjainkban ilyen jellegű feladatra vállalkozik? Hagyjuk egyelőre nyitva ezt az első kérdéscsoportot, és nézzünk szembe a további gondokkal.

10 Horváth Dénes: Szimultán kontrasztvizsgálat, vegyes technika, papír, 36x20 cm, 1979
11 Horváth Dénes: Színes faktúra tónuskészlet, ofszet, papír, egyenként 25x20 cm, 1982
(fotók Körtvélyesi L.)

10

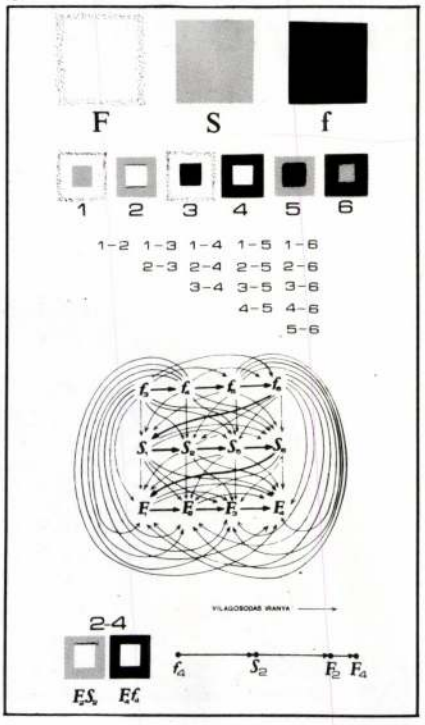

11

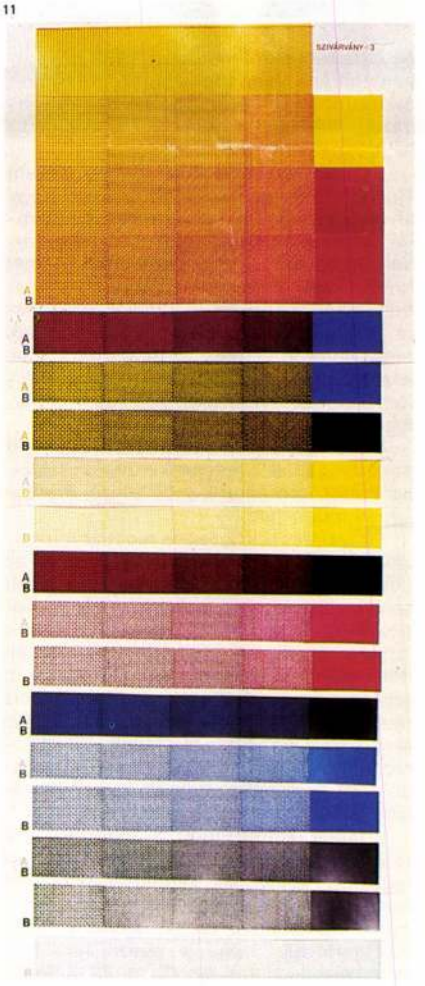

egy fehér (F), szürke (S) és egy fekete (f) színt. Belőlük hat kettős négyzet képezhető, s így a különböző kettős négyzetpárok száma tizenöt. Ezeket a kettős négyzetpárokat elrendezésfajták szerint sorra véve, a következőket tapasztaljuk: I. egy szín kettőnek látszik (három szín négynek látszik); a) ugyanaz a külső szín másnak látszik: 1–3, 2–5, 4–6; b) ugyanaz a belső szín másnak látszik: 2–4, 1–6, 3–5; c) ugyanaz a szín másnak látszik kívül, mint belül: 1–4, 1–5, 2–3, 2–6, 3–6, 4–5; II. két szín négynek látszik (egy szín kettőnek látszik); a) mindkét szín másnak látszik kívül, mint belül: 1–2, 3–4, 5–6.

Az összes látott tónus közötti világosodási irányokat egy irányított gráffal lehet rögzíteni, amelyben a világosság sorrendjét a vastagon húzott nyilak mutatják (ez a gráfban lévő Hamilton-pálya). A választott három semleges szín (F, S és f, amelyik így tizenkettőnek látszott) közé újabb értékeket vehetünk fel. Új kettős négyzetekkel, kettős négyzetpárokkal biztosíthatjuk, hogy a szimultán kontraszt miatt az új színek mindegyikét szintén több világosság fokozatúnak lássuk. Természetesen a „régebbi" három tónust is lehet az új színekkel párosítani, s így ezek még változékonyabb viselkedést fognak mutatni. Bizonyos párokban a sorozat két szomszédos vagy közeli tónusa a szimultán kontraszthatás következtében azonosnak, sőt a sötétebb akár világosabbnak látszhat.

Ha a szimultán kontraszt következtében fellépő színmódosulásokat tarka színsorozatokkal is vizsgáljuk, akkor mindhárom színjellemző (színezet, telítettség és világosság) irányában változással szükséges számolni. Ennek eredményeként például a SZINOID színtest A-T-V koordinátákkal meghatározott színpontjaihoz rendre egy-egy elemi mozgásteret adhatunk meg, amelyen belül az egyes színek a szimultán kontraszt következtében fellépő színmódosulást valósítják meg, a rögzített körülmények által korlátozottan. Feltételezzük, hogy mindez a színek dinamikáját figyelembe vevő színrendezés, a statikus struktúrájú színrendszerek már megléte után azok dinamikus szerkezetének feltárásához vezető úton megoldásra váró feladat. Ezen meggondolások alapján a JPTE Tanárképző Kar Színdinamikai Tudományos Diákkörében és az Ifjúsági Ház Képzőművészeti Műhelyében szimultán kontrasztvizsgálatot végzünk Pécsett.

A sokféle kontraszt közül a szimultán kontrasztot emeltük ki. A színkontraszt és ellentéte, a színek közötti asszimiláció a szimultán kontraszt alapján könnyen megérthető. Például ha két, viszonylag telített szín közül a kevésbé izzó még tompábbnak látszik, mint amilyen valójában, akkor kontrasztról, ha tüzessége erősödik, s így közelít a másikhoz, akkor asszimilációról van szó. Papírra rajzolt vonalak vonalkázás esetén a papír és a vonal színétől, a vonalkázás és megvilágítás milyenségétől, a megfigyelés irányától és messzeségétől függően kontraszthatást vagy asszimilációs csalódást, vagy akár összeadó színkeverést élhetünk át. Már *Goethe* művészi használatra szánt színtana foglalkozik ezzel a kérdéssel, s vonalkázással történő színkeverésen túl, színes porok keveredését hozza fel példaként.

A kontraszt ellentétét, az asszimilációt azonban napjaink művészettel foglalkozó írásai és művészetpedagógiai gyakorlata mintha kevésbé preferálná, így a kontraszttárgyalások gyakran féloldalú óriásokká nőnek fel. Ez adta az ötletet, hogy a legkevesebb színnel, ofszet eljárással egy olyan színes faktúra tónuskészletet (s ez a Szivárvány 3) hozzunk létre, ahol a színkeverés, a színek egymásra nyomtatásán kívül, a vonalkázás, rácsozás által egymás mellé került színek „együttlátásából" adódó a varázslat, hiszen a keverékekben a keverőszíneket különállóan is képesek vagyunk megfigyelni *(11. kép)*. A színkészlet e tulajdonságából adódik, hogy használatakor a színt magától adódóan tónusként, színes tónusként, faktúratónusként és színes faktúratónusként kezeljük, ilyen szempontból szintén mérlegelve színes kompozícióbéli szerepét. (Úgy a színes faktúra tónuskészlettel, mint a színes mozaikjátékkal az OTTKT 6. kutatási főirányán belül, az MM.K+F témapályázat alapján megbízásos általános iskolai kísérletet végeztünk két ütemben, 1976–80 és folytatólagosan 1981–84 között.)

Végül a faktúra tónuskészlet kapcsán, mivel annak lapjait egymáson áttetsző különböző faktúrarétegekre, faktúraelemekre lehet lebontani, utalunk arra, hogy a modern szimbolikus logika képi reprezentációs szabályrendszere feltehetően kidolgozható.

Két faktúra egy helyen egymáson áttetsző megjelenése kéttagú elemi konjunkciót reprezentál. Azaz: a faktúra mint faktúraelemek kombinációja a konjunkciónak felel meg. A kép mint egymás melletti faktúrák halmaza, az alternáció megfelelője. A negáció képi analógonját (kiegészítő vagy komplementumképet) viszont halmazfüggőként határozzuk meg. A kép mindig valamilyen képhalmazból származik, melyhez hozzátartozik egy faktúrahalmaz. Minden egyes képhez található egy-egy olyan pár, amely az adott képet építő faktúrák kivételével a faktúrahalmaz összes többi faktúráját tartalmazza, s ez az adott képnek az adott faktúrahalmazra vonatkozó kiegészítő képe.

1) A téli napfordulós ablak záró lunettája, a Szaturnusz bolygó képjelével
2) Az apokaliptikus programú ablak záró lunettája, a Nap, a Hold és a Bárány hagyományos képjeleivel

2

Tisztán kell látnunk: nem magától értetődő, hogy egy református templomba figurális díszítésű színes üvegablakok kerüljenek, már akár a XX., akár valamely megelőző századról essék szó, a reformáció életbe lépése óta. Nem véletlen, hogy Kustár Zsuzsának egy másik műfajágazathoz, a kazettás mennyezetek motívumkészletéhez kellett folyamodnia terve készítésekor, hiszen református templomi üvegablakkal – eltekintve egy-két újabb kori, eklektikus példától – a református egyház fennállásának fél évezrede alatt úgyszólván egyáltalán nem találkozhattunk, sem itthon, sem máshol.

További gondok támadnak, ha a mintául választott mennyezetkazetták ábraanyagának „hivatalos" megítélését teszszük mérlegre, legyen akár a létrehozó-működtető egyház, akár az obligón kívül álló világi tudományosság a „hivatalos" vélemény megfogalmazója. Az ítéletek ezen a ponton összecsengenek: a kazetták motívumvilága merőben díszítő jellegű – nem is lehet más! Érdemes felfigyelni rá, hogy „nem is lehet" megszorítás a kijelentésben mindkét részről különös nyomatékkal ejtődik. Az egyház egy feltételezett – de általa meg nem engedett! – többletjelentés bebizonyulása esetére a templomból való kitiltást, illetve a már meglevő mű drasztikus hatálytalanítását (lemeszelés, lemázolás) helyezné kilátásba. A jelenkori művészettörténet-, illetve néprajztudomány viszont ilyen többletjelentésre vonatkozó feltételezés lábra kapása esetén, ha az múltban készült műalkotásra hivatkozik, „délibábosságot" emleget, ha napjainkban születő új műre, akkor „nosztalgiázást", mindkét esetben szigorúan elítélő hangsúllyal.

És még mindig nem értünk végére a gondoknak. Ha ugyanis a mai művész az általa felismert és értelmesnek tartott képi rendet úgy idézi meg művében, hogy – éppen a fontosnak, időszerűnek érzett mondanivaló „szöveghű" tolmácsolása érdekében – nem „modernizálja" az idézetszerűen használt képi elemeket, akkor könnyen a fejére vonhat olyan vádakat, miszerint munkája „nélkülözi az önálló invenciót", „nem alkotó, csupán reprodukáló jellegű megnyilatkozás" és így tovább. Ha pedig mindehhez még azt is hozzávesszük, hogy a mintául választott motívumkincs eredetileg temperával fatáblára íródott, ma viszont üvegablak díszítésére használtatik fel, akkor a „műfajszerűtlenség", esetleg éppen a dilettantizmus vádja végképp kivédhetetlennek látszik.

Nem folytatom a gondok taglalását. Ennyiből is érzékelhető: éppen elég csapda várja a gyanútlan művészt, aki felvállal egy-egy nagykállói típusú megbízatást, ahhoz, hogy alkotó munkája során az egyikbe feltétlenül belebukjon, s művestől együtt kellőképpen belé is rokkanjon.

Ha Kustár Zsuzsa ugyanilyen kínos módszerességgel elemezte volna végig a rá váró feladatot, mint mi most, valószínűleg nem is kerülhette volna el a csapdákat. Ő azonban mást tett. Azt tette, amit olyan kevesen képesek ma megtenni, s amit *Romain Rolland* oly szépen fogalmazott meg a barokk kor nagy német muzsikusaival kapcsolatban: „csak maguknak s Istenüknek énekeltek". És minthogy kellő magasságból tudta szemlélni a kérdéseket, rendre meg is találta rájuk a válaszokat, görcsök nélkül, egy gyermek derűs magabiztosságával.

Pergessük csak visszafelé ezeket a kérdéseket! Ami a „műfajszerűtlenség" vádját illeti, finom eleganciával háritja el magától: „A kazetták rajzára jellemző, hogy a XVII–XVIII. századi mesterek minden egyes motívumot körülkontúroztak feketével, hogy messziről is robbanó fénye legyen a tiszta színeknek. A tervemben ezt maga az ólomkeret kontúr helyettesíti. Tehát az átültetés a festett kazettáról az üvegablakra igen anyagszerűen jelentkezhetett az új műfajban is."

Az „invenciótlan másolás" vádjának így megy elébe: „...komoly átdolgozásokra volt szükség, mert a stílus, a más-más templomokból felhasznált kazetták esetében bizony eléggé különbözőnek adódott. Másrészről nagy küzdelem árán tudtam csak a négyzetes kompozíciókat 90x40 cm-es formátumra átrendezni úgy, hogy minden erejük és minden szépségük – a sértetlen gondolati renddel egyetemben – átmentődjék az én tábláimra is. Be kell vallanom, hogy nem tudok másolni, sohasem tudtam. Képtelen vagyok »egy, az egyben« átvenni valamit. Szerencsémre itt értelemszerűen át kellett alakítanom valamennyi felhasznált motívumot."

Nem volt ilyen könnyű dolga Kustár Zsuzsának a motívumok értelmezésével, illetve elrendezésével a rendelkezésére álló ötször 2x3, azaz összesen 30 álló formátumú képmezőben. (Egy-egy ablak két szárnyból és szárnyanként három ‚emeletből" áll.) A dilemmát itt nem lehetett megkerülni: vállalja-e, hogy értelmet, méghozzá természettudományos terminológiával is megközelíthető értelmet fedez fel a modellül használt mennyezetkazetta-ábrákban, s ebben az esetben kockáztatja a megbízó egyház rosszallását, vagy pedig elfogadja a ma általánosnak mondható vélekedést, miszerint a nevezett mennyezetkazetták már készülésük idején is csupán díszítő feladatot láttak el, és ebben az esetben egy tapétázó mesterember tisztes, de valóban invenciótlan munkálkodásának szintjén oldhatja meg feladatát.

Hogy mennyire nem fantomprobléma ez, hadd idézzünk a Művészet 1977/9. számából, a kérdés mai legismertebb hazai szakértőjének tollából egy jellemző és tökéletesen idevágó gondolatsort. (Az idézett helyen a csengersimai templom festett tábláiról esik szó.) „Helyenként felirattal látták el az ábrázolást, így a »Nap«, »Hold« »Szél« tábláin. Ezzel kapcsolatban megkérdezték tőlem, miért nem tértem ki az ősi pogány napszimbolikára? Éppen azért, mert annyira ősi, hogy

Nézzük meg együtt!

3

4

itt már helye nincs. Itt a nap nem jelent mást, mint amit ábrázol: égitestet, melyet Isten teremtett, ahogy a Genezisben meg van írva."

Az elmúlt évek kutatási eredményeinek ismeretében Kustár Zsuzsa nem tarthatta magát tovább ehhez az álláspontho. Az ő gondosan megalapozott felfogása szerint: „A mennyezetet borító kazetták a templomban a szó szoros értelmében a mennyboltot varázsolják a hívek feje fölé, a tizenkét csillagképpel, s ezt járja be a tekintet, mint ahogy a Nap a maga éves járásában hónapról hónapra valamennyi csillagképet végiglátogatja. Az üvegablakainkon kitekintő ember végül is ugyanezeket a csillagképeket látja, olyan rendszerezésben, ahogy a négy elem átszínezi azokat. Egy-egy ablak 3x2 táblájában összefogja a tüzes, a vizes, a levegős és a földelemű részidőszakokat, szaknyelven szólva: dekanátusokat. Az olvasat mindkét irányból közelítve értelmesnek adódik: felülről lefelé éves zodiákusi jegyritmus, alulról fölfelé precessziós csillagképi rend érvényesül."

Asztrológia! – hördül! fel az előítéletekkel túltáplált hívő vagy nem hívő műélvező. Mondanunk sem kell: alaptalan a méltatlankodása de sajnos foglalkoznunk kell vele, mert ez a balítélet igen mélyen gyökerezik a több irányból is módszeresen félretájékoztatott nagyközönség tudatában. Aszerint, milyen irányból fogalmazódott az anathéma, más és más felmentő ítéleteket kell megfogalmaznunk Kustár Zsuzsa képeivel kapcsolatban is.

Az egyházi főhatóságot azzal igyekeznénk meggyőzni, hogy utalunk rá: a teremtett világ működési rendjének ilyetén megidézésével mindenkor a Rendteremtőre utaltak a művészek, ha valamely egyház szolgálatában fejtették ki tevékenységüket. A Zodiákus tehát csupán keret, amelyben – Madáchcsal szólván – „a nagy mű" rejtett szépségei évről évre kibomlanak, nem pedig önmagáért való játékszer vagy éppen vásári planétások „népbutító" eszköze. Hogy ez a keret régebbi korok református egyházművészetében is megjelent, mégpedig hasonló célzattal, arra szolgáljon ékes bizonyságul az a tény, hogy a kállói üvegablakok összesen 30 képfelületéből mintegy kétharmadnyihoz – gyakorlatilag valamennyi állatövi jegy képjeléhez – eredeti mennyezetkazettát lehetett előképnek használni, mégpedig a magyar nyelvterület egészének kazettaanyagából válogatva, Erdély-

3 A nyári napforduló ablaka, felül a Rák, középütt a Skorpió, alul a Halak havának hagyományos képjeleivel, temperavázlat

4 Az őszi napéjegyenlőség ablaka, felül a Mérleg, középütt a Vízöntő, alul az Ikrek havának hagyományos képjeleivel, temperavázlat

5

5 A tavaszi napéjegyenlőség ablaka, felül a Kos, középütt az Oroszlán, alul a Nyilas havának hagyományos képjeleivel, temperavázlat

től a Szamosháton át egészen az Ormánságig.

Ami a világi „főhatóságot" illeti, afelé a képi üzenet másik – ám az előbbitől nem függetleníthető – szólamát hangsúlyoznánk. Azt tudniillik, hogy az egyházi év keretében előadott mondandó a „szekularizált" éven belül sem veszíti el érvényességét. A Kos havának robbanó mozgásképlete az előbbiben mint Feltámadás-ünnep, az utóbbiban mint tavaszkezdet kanonizálódik, de a mennyezetkazetták – s ezek nyomán a kállói üvegablakok – Kos jele mindkét cselekménymozzanat megidézésére alkalmas. Ezzel egyszersmind megfeleltünk az első két felvetett kérdésünkre is, nevezetesen arra, hogy kaphat-e helyet református templomban „figurális" programú üvegablak, másrészt hogy van-e létjogosultsága egyáltalán ma a „szakrális művészetnek"? Ha *ezen a szinten* tudja megfogalmazni képi üzenetét, ahogyan Kustár Zsuzsa tette a kállói üvegablakokon, akkor igenis van. És nem kell reformátusnak, de még csak vallásosnak sem lennie annak, aki „fogni" akarja az üzenetüket. Embernek kell lennie, aki rá tud hangolódni a természet nagyszerű mozdulásaira, amelyek kérlelhetetlen rend szerint, mégsem unalmasan vagy éppen terhes önkényességgel sorjáznak évről évre bennünk és körülöttünk, s alakítják kívülről-belülről az egyén és a társadalom életét, ma éppúgy, mint századokkal ezelőtt, az egyházművészetek fénykorában.

Ennek a tág játékterű természeti színjátéknak a belső ütemezése szerint sorakoznak a kállói templomablakok üvegtáblái is. A déli oldalfal három ablakából a délkeleti irányba nézőt a tavaszi napéjegyenlőség képjelei koronázzák; a délre néző középsőt a nyári napfordulóé; míg a harmadikat, a délnyugatra nézőt az őszi napéjegyenlőségre utalók. Minthogy ezek a jegyek – a Kos, a Rák, illetve a Mérleg – amellett, hogy a nagy természeti körforgás egy-egy jelentős állomását „nevesítik", a hozzájuk rendelt úgynevezett elemi minőségek tekintetében is jellegzetes megoszlást mutatnak, kézenfekvőnek tűnt, hogy ez utóbbiaknak a menetében bontódjék tovább egy-egy üvegablak képi programja.

A tavaszi napéjegyenlőség Kos hava például a tüzes elem hordozója, s a hagyomány szerint további részegységei, a nagyjából tíznapnyi terjedelmű dekanátusok is mind tüzes természetűek. Ily módon magától értetődően rendelődött a délkeleti ablak felső, Kos jelű táblapárosa (ennek egyike a kazettás mennyezeteken gyakran feltűnő, általában – bár jobbára tévesen – Habsburg-címerállatnak azonosított „kétfejű sas" figura, a tavaszi napéjegyenlőség ősi eredetű szimbóluma), alá az Oroszláné, legalulra pedig a Nyilasé – valamennyi a tüzes jellegnek megfelelő vörös színtónusban. A nyári napfordulós Rák hónap jelvényei (egyikük a református egyházművészetben páratlan népszerűségnek örvendő „pelikán"-figura, az önfeláldozó szeretet közismert jelképe), vizes természetűek lévén, kékben úsznak, akárcsak egy-egy emelettel lejjebb a Skorpió, illetve a Halak képjelei. Az őszi napéjegyenlőség a Mérleg havát (egyik megidézője a „Noé-bárka", a menedékbe vonuló természet kifejezetten őszi aktualitású képjele) s vele a sárga színnel jelzett levegőelemet hozza magával. Ugyanitt középen a Vízöntő (egyebek közt Jónás képjelével megidézve), legalul az Ikrek ábrái (a paradicsomi emberpár, illetve a bűnbeesés jelenetével) sorakoznak.

Maradna még egy kardinális pont az évkörön belül, a téli napfordulóé és egy elemi minőség, a földelemé – ha a Nyugat-Európában általánossá vált szisztéma szerint rajzoljuk meg az asztrálmítoszi keretet. Eszerint a negyedik ablak az északi oldalra kerülhet, alapszíne zöld lesz, s a három emelete így népesül be: legfölül a Bak, középütt a Bika, legalul a Szűz képviselete helyezkedik el.

A nagykállói templomnak azonban nem négy, hanem öt ablaka van; az ötödik, akárcsak a téli napfordulós Bak-ablak, északra néz. Elemi minőséggel még csak győznénk, hiszen a keleti asztrálmítoszi hagyomány, amely a magyar népművészetben, egyszersmind a református egyházművészetben is, meghatározónak számít, ismer egy ötödik elemi minőséget is, nevezetesen az „élőfa" minőségét; de mi legyen ennek az „életelemű" üvegablaknak a képi programja? Ötödik sarkalatos

6

pontja nem lévén az évkörnek – sem az „egyházinak", sem a „szekularizáltnak" –, ez a program csakis a Zodiákuson kívülről, azon túlról jöhet. Egyházi – szaknyelven szólva: „üdvtörténeti" – szempontból egyetlen programpont jöhetett itt számításba: az Apokalipszis megidézése. Minthogy pedig erre vonatkozólag direkt utalást nem sikerült felfedeznünk a kazettás mennyezetek ábraanyagában, főszereplőül az ilyen tekintetben is nevezetesnek mondható „Szent Korona" kínálkozott mint az első ezredforduló pánikos világvége várásának (egyenes vagy közvetett) tanúja, ugyanakkor – más értelmezésben – a Mennyei Jeruzsálem miniatűr modellje. Alatta a „pártus módra" hátrafelé nyilazó lovas egyszerre idézheti emlékezetünkbe a Jelenések Könyve négy lovasának elsőjét, illetve a mi saját történelmi „előéletünket", a kereszténység felvételéig. Végül legfölül az értékőrzésre rendelt magyarság egyfajta „önarcképeként" a múlt századi dunántúli pásztorfaragó, *Király Zsiga* tükrös ábrája jelenik meg: a nyáját terelő cifraszűrös juhász, aki a társadalmi hierarchia legalsó szintjére taszítottan is teljes emberséggel vállalja-teszi nehéz küldetését, s épp ezáltal emelkedhet az emberi értékek hierarchiájának csúcsára.

7

Kustár Zsuzsa nagykállói ablaksora – eddigi munkásságának kétségkívül legérettebb teljesítménye – eleven igényt elégít ki, ha úgy tetszik, vizuális nevelési feladatot lát el figyelemre méltóan magas szinten. Hogy a modern hazai üvegművészet elfogadja-e kortársának ezt a teljesítményt, hajlandó-e tudomást venni létezéséről, netán felfigyelni értékeire, az egyelőre nyitott kérdés. De erre a nyitott kérdésre, úgy véljük, már nem nekünk kell válaszolnunk, különösen nem egy rövid ismertető keretei között.

Pap Gábor

6 Kustár Zsuzsa: A tavaszi napéjegyenlőség hagyományos képjelei, temperavázlat a nagykállói református templom üvegablakához, 1984 (fotók Kustár Zs.)
7 A Halak két táblája a végleges helyére került nagykállói üvegablakon (fotó Pap G.)

Nézzük meg együtt!

Kustár Zsuzsa

KUSTÁR ZSUZSA alkotásaiból bemutató nyílt meg tegnap Hévízen, a vasmunkás üdülő kamaragalériájában. A tárlat látogatói izelítőt kapnak a Nagykanizsán élő művész eddigi munkásságáról. Az augusztus 2-ig látható kollekcióban grafikák, rézkarcok, olajképek, gobelinek, mozaikok, bőrmunkák és üvegablaktervek kaptak helyet.

Népszabadság, 1987.VII.18

Kustár Zsuzsa, festő

– Heti ajánlat

Új Tükör

4.

XXIII/1

KUSTÁR ZSUZSA KÉPEI

Erzsébetvárosi Galéria

A VII. Dembinszky utcai kis kiállítóhelyiség programja egészen megdöbbentő. Kiállításaik száma túllépte a százat. A legjobb fémakat és alkotókat szedték össze az erzsébetvárosi közönség és a művelődési házban működő képzőművészkör baráti-ismerősi „holdudvara" számára. Persze, mivel a helyiség egy nagyobbfajta szoba, a nagy nevektől — méretre nézve — kis művek voltak láthatók, de akkor is; a kiállítássorozat rendkívül informatív.

A mostani művész csak annak számára nagy név, aki már találkozott munkáival. Népmesehangulatú batikjai, szőnyegei — eredetileg textilszakot végzett — a szó legjobb értelmében belopják magukat a néző szívébe, a geometria-hívő vagy concept art-kedvelő néző szívébe is. Tudniillik nála meggyőzően őszinte az a látásmód, ami másnál gyakran népszerűségre törő mesélgetés.

A kiállítás gerince most egy templomablakterv-sorozat. Az ablakok szigorú rendszerben követik egymást, az egyházi ünnepek, a naptár rendjét, az égitestek járását is figyelve (Pap Gábor fejtegette összefüggéseit néhány hónapja a *Művészet* hasábjain). Valóban, kialakítottak ezek az ábrázolások bizonyos saját nyelvet, régi hagyományok alapján, csak épp az a kérdés, érti-e az arrajáró. Másfelől nézve meg: bizonyos, hogy a francia katedrálisok üvegfestményeit is csak egy töredék képes *értelmezni* a turisták közül — de élvezni ők is élvezik, s ez talán még nagyobb dolog.

Székely András

mébe is felmerészkednek. Ezen a tárlaton nemcsak jónevű festők hatásos munkái láthatók, hanem másnak is tanúi lehetünk: egy csoport lassú irányzattá kristályosodásának.

Az „új érzékenységgel", „transz-avantgarde"-dal és hasonló szlogenekkel címkézett kiállítások eddig

Kustár Zsuzsa, gobelin mű vén

MAGYAR GOBELIN

Szekszárdon a Művészetek Házában kiállítás nyílt Magyar gobelin az 1980-as években címmel. A bemutatott műveket a budapesti Műcsarnokban 1985-ben rendezett tárlat anyagából válogatták. Képünkön Kustár Zsuzsa munkája: A szerelem meséje.

–: Hazai

Új Tü

43.

XXIII/16

teriti, és azt az elszánt te-

SAJTÓFIGYELŐ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

ZALAI HÍRLAP

1972 FEB 13

Kustár Zsuzsa

1021

(Kustár Zsuzsa rajza)

A szokás hatalma

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726

1976 JUN 16
ORSZÁG-VILÁG

Kustár Zsuzsa

1021

Kustár Zsuzsa meséi

Feljött egyszer egy falusi kislány Pestre. Elvégezte a képzőművészeti gimnáziumot, azután elvégezte az iparművészeti főiskolát, és férjhez ment egy festőhöz. Cipőtervező lett — volna, ha a dolgok nem alakulnak másként.

A dolgok úgy alakultak, hogy a festő és grafikus férj, Haraszti László az ösztöndíjat és lakást adó Nagykanizsa városába költözött. Itt nemigen lehetett volna *Kustár Zsuzsának* cipőket tervezni. A cipőszak a főiskolán a textilszak „leányvállalata" volt, Kustár megtanulta a textilművészet technikáit is — „visszaváltozott" tehát textilművésszé, vagy inkább festővé, aki nem vászonra, hanem más textilanyagokra fest. Közben sajátos hírnevet szerzett a „szakmában". Úgy ismerik: „akinek három gyereke van". Művészcsaládokban ez valószínűleg még sokáig ritkaság lesz. Kevesen tudják úgy összeegyeztetni a gyermeknevelést a művészi pálya alakításával, mint Kustár Zsuzsa. Ez a két feladat nála most már mintha össze is fonódna egymással: az esti mese nappal tovább szövődik — faliszőnyegként.

Már a korai táblaképeken, amelyek Kustár Zsuzsa első, hét éve rendezett kiállításán szerepeltek, érezhető volt valami meseszerű elem. A színek játékosak, melegek, finomak voltak, a formák pedig „átlűntek" tájain, ahogy a filmeknél tűnik át a kép: szelíd, dunántúli domboldala tájképi részlet is volt, meg a foszlós fonott kalács képzetét is keltette. Ez a játékosság még inkább szembetűnő lett, amikor grafikával kezdett foglalkozni, és meséket karcolt rézbe.

Meséket mondhatunk, nem meseillusztrációt: hiszen olyan Nagyharsány környéki meséket ültetett át képbe, amelyeket még nem publikáltak sehol. A néző tehát nem tudja, mit jelentenek a figurák; ám annál inkább *érzi* a mese hangulatát.

A rézkarcokat, hasonló témákra komponálva, nagyobb grafikák követték. Csupán két színt, feketét s vöröset, szenet és krétát használt, de így is rendkívül festői hatást tudott elérni rajzain. Ám ezek a próbálkozások csupán egy újabb lépcsőfokot jelentettek a mesei világképhez leginkább illő technika felé.

Ez a technika a hosszadalmas, aprólékos munkát kívánó, de annál könnyedebb, finomabb hatást lehetővé tevő *batikolás* volt. Batikként készült el a *Karácsony*, a *Csodaszarvas*, az *Égig érő fa meséje*, Puskin *Öreg halásza* és még néhány más mese — nem illusztrációja, megjelenítése. Ezekre a munkákra is a líraiság, a formák már-már zenei ritmusa, a finom színvilág jellemző. A rajtuk megjelenő meseelemek szinte a mesei világkép tudatunk mélyén élő alapelemei: a szarvas, a hal, az égig érő fa és társaik. A dunántúli táj jellegzetességei is újra meg újra felbukkannak, a lágyan hajló dombhátak éppúgy, mint a völgyekben megbúvó zalai falvak, jellegzetes, az erdélyi templomokra emlékeztető tornyaikkal. Ezek a pillekönnyű, minden légmozgásra eleven organizmusként rezzenő selyemfestmények eltemetett gyermeki énünket idézik fel motívumaikkal. És ez a mesevilág sajátosan magyar is, a regösénekek elemei éppúgy megtalálhatók bennük, mint a honfoglalás kori művészet elemei. Többször volt kiállítása Kustár Zsuzsának Pesten is, utoljára egy kicsiny, de annál lelkesebben vezetett VIII. kerületi kultúrotthonban. Teljes bemutatkozásra még nem volt lehetősége, de így is megtalálta az utat közönségéhez: sokan vannak, akik nem felejtik el, miről meséltek nekik Kustár Zsuzsa művei.

Sz. A.

Évzáró

A terem tavaly is szűknek bizonyult; az idén is „telt ház" előtt tartotta évzáró ünnepélyét az MSZBT Központi Gorkij Nyelviskolája. Az idei tanév eredményeit Pócs Ilona, a nyelviskola igazgatója értékelte, aki többek között elmondta:

— Nemcsak hazánkban, hanem világszerte növekszik az érdeklődés az orosz nyelv iránt. Ezt igazolja néhány kiragadott számadat: az Egyesült Államokban 1958-ban 140; 1959-ben 313; 1971-ben 620 iskolában tanították az orosz nyelvet. Angliában 1960-ban 120; 1964-ben 300; 1970-ben 802 volt azoknak az iskoláknak a száma, amelyekben oroszul tanulhattak a diákok. Hazánkban, ahol már több mint huszonöt éve oktatják intézményesen ezt a nyelvet, számos lehetőség áll az oroszul tanulni akarók előtt, s közülük egy a Magyar—Szovjet Baráti Társaság Gorkij Nyelviskolája. Az idén Budapesten 2500, s a Borsod, Heves, Szolnok és Csongrád megyei tagozaton ugyancsak 2500 hallgató tanult a különféle csoportokban, kitűnő tanárok irányításával.

— A nyelviskola hallgatói között igen sok a fiatal, de a felnőttek közül sokan félve kezdték a tanulást, mondván, hogy talán már késő, nincs nyelvérzékük stb. Az

Pócs Ilona *J. Sz. Vorosilova*

A díjakat és jutalmakat Várkonyi Lászlóné, az MSZBT kulturális osztályának vezetője adta át

év végi tanulmányi versenyek azonban azt igazolták, hogy ezek a félelmek alaptalanok. Külön ki kell emelni a *kezdő* csoportok által elért eredményt: a kezdők még soha nem nyújtottak ilyen jó teljesítményt, mint az idén.

Jevgenyija Vorosilova, a moszkvai Puskin Intézet magyarországi tagozatának igazgatója köszöntötte a sikeres évet záró tanulókat, s kiemelte:

— Tanulni, illetve jól tanulni sohasem könnyű, de különösen nehéz azoknak a helyzete, akik munka mellett szereznek új ismereteket; ezért külön elismerés illeti a Gorkij nyelviskola tanulóit. S való igaz, hogy a világon egyre többen tanulnak oroszul, de a szocialista országokban ez különösen fontos tény, hiszen számukra ez a nyelv a sokoldalú kapcsolatok és a barátság nyelve lett.

A tanulmányi versenyen legjobban szerepelt hallgatók közül tizenhatan nyertek szovjetunióbeli társasutazást; sokan kaptak tárgy- és könyvjutalmat.

N. Gy.

Fotó: Németh Katalin — Lapkiadó Képszolgálat

Szindbádját, Ka
szalagok, a rádió h
ban a nagy művés
mészetüknél fogva
felidézésével?

1

2

3

Tévélevél

vitriol helyett pacsuliról

„Vitriolos humorú szatírákban figurázza ki a múlt makacs hibáit, az újraszülető emberi gyengeségeket, az ostobaságot, a pénzsóvárságot, a bürokráciát, mindazt, amit talán megmosolyogni könnyű, de elszenvedni nehéz..."

Ezekkel a szavakkal ajánlotta figyelmünkbe a Rádió- és Tévéújság Mihail Zoscsenko *Kék könyvét* és — úgy tűnt — egyben azt a tévéjátékot is, amit a kitűnő szovjet szatirikus nemrégiben magyarul is megjelent (orosz eredetiben 1935-ben napvilágot látott) munkájából Csányi Miklós írt képernyőre és rendezett is. Tudtuk ugyan, hogy a *Kék könyv* nem Zoscsenko legjobb könyve — de bíztunk benne, hogy a jeles produkciókból megismert Csányi hozzátesz valamit az „igazi" Zoscsenkóból. Hiszen a „múlt makacs hibái" stb. ellen nagyon is elkél egy kis jófajta vitriol. (Arra is gondoltunk, hogy tévénk most kiköszörüli azt a csorbát, amit Karinthy kiváló tréfáinak elunalmasításával múltkor okozott.)

De a múlt hibái makacsul újra-jelentkeztek ebben a műsorban is. Csányi Miklós szétosztotta Zoscsenko „narrátor"-szövegét egy sor kedves ifjú színész és színésznő között, ami által az amúgy sem tú vitriolos szöveg olyan lett, mint a hígított pacsuli. Örültünk, hogy hallhattuk a tehetséges Gyabronka Józsefet, Menszátor Magdolnát, Hüvösvölgyi Ildikót, de legjobb akarattal sem tudnánk három-négy perc nél többet említeni, mint olyat, ami való ban tévészerű, humoros, sőt szatirikus.

Szó nélkül könyvelnénk a veszteség ol dalra ezt az elszürkített *Kék könyvet* is, h nem lennénk kedvelői, sőt tisztelői a hu mornak, és a képernyőn rendszeresen él vezhetnénk (tisztelhetnénk) a — ha nem i vitriolmarású, de legalább paprikacsípős ségű — humor termékeit... E — fordítot előjelű — „csúcsteljesítmény" alkalom ar ra, hogy megkérjük a tévé minden illeté kését: fedezzék fel az ostobaságot, pénzsó várságot stb. valóban — szellemesen — le leplező Mihail Zoscsenkót ugyanúgy, min a magyar szatíra olyan (valahogy elfelej tett) mestereit is, mint Gábor Andor vag Gádor Béla.

1977 JAN 2 3

ZALAI HÍRLAP

Kustár Zsuzsa

Iparművész

1021

8

Kanizsai alkotók a Göcseji Múzeumban

Iparművészek, festők, fotósok mutatkoztak be a Göcseji Múzeumban megnyílt gyűjteményes kiállításon, amely Nagykanizsa művészetét igyekszik reprezentálni a megyeszékhelyen. A rendezői szándék dicséretes és emellett kockázatos is. Ez a kollekció végeredményben egy város alkotói tevékenységének a summája, vagy ha úgy tetszik esszenciája. Tehát egyáltalán nem mindegy, hogy milyen anyagot lát a néző a kiállítóteremben. Érdemes többek között megemlíteni azt is, hogy ez a tárlat rendhagyó módon, de jó értelemben szakított a hagyományokkal. Nemcsak a képzőművészeknek adtak otthont a Göcseji Múzeumban, hanem helyet kaptak ezen kiállításon az iparművészek és a tervezők is.

Tóth Tibor igényesen kivitelezett és esztétikus bútorainak ugyanúgy helye van itt, mint *Huros Anna* fantáziadús épületterveinek. A praktikus szobaberendezések és a vidám elemekből felépülő, bútorként is használható gyermekjátékok a kanizsai iparművészek munkásságának a nívójáról tanúskodnak. Húros Anna Kulcsosház gyermekeknek című épületterve merész, s ugyanakkor mégis egyszerű. Szellemes, hajlított formái olyan építészeti elképzelésekről árulkodnak, amelyek nem tűrik a rideg, merev és sablonos megoldásmódot. Látszólagos szabálytalanságával rendet teremt a térben, s az embernek önkéntelenül is az jut az eszébe, hogy milyen jó lenne ugyanezt nem papíron, hanem a valóságban is látni.

Haraszti László tucatnyi festménnyel szerepel a kiállításon. Jellegzetes stíluselemekből táplálkozó festészete elvont, élményeit erősen absztrahálva vetíti a vászonra. Visszatérő motívumaiban mintha mindig ugyanazt a problémát keresné, a tárgyak és a fogalmak belső lényegét igyekszik megragadni. Nélkülözi a hétköznapi témákat, inkább fogalmakat és állapotokat rögzít, hajlamos a bizarr és fantasztikus szituációk ábrázolására is. — Egyik képe például A repülő csészealjak megtekintése címet viseli.

Tekintélyes mennyiségű kisplasztikát állított ki a kanizsai születésű, Pécsett élő *Rétfalvy Sándor*, akinek talán az a legnagyobb erénye, hogy szándékosan anyagszerűvé teszi műveit. Érdes figurái natúrák, alakjai úgy bomlanak ki a fémből, hogy magukon viselik a teremtő munka emlékezetét. Plasztikáiban kedveli az expresszív hatásokat, corpusa például a fájdalom és a kiszolgáltatottság sűrítménye. Nem tudni, hogy szándékos elv vezérelte-e azt, hogy a szobrok végül is nem viselnek címet? Az alkotások meglehetősen egyértelműek ugyan, mégsem ártana tudni, hogy mit is akart konkrétan megfogalmazni a szobrász.

A sokoldalú *Kotnyek István* különös tájak fotográfiáival lépett a közönség elé. Persze, nem is a tájak furcsák, hanem a beállítás módja a szokatlan ezeken a fényképeken. Éles szemmel kiválaszt egy darabot a tájból s ez a részlet önálló életre kel a fénykép négyszögében. Trükköt, vagy cselt nem alkalmaz, a maga természetességében találja a látványt. Végeredményben prózai dolgokat fényképez jó érzékkel, éles szemmel és egyéni látásmóddal. Fotós kollégája, *Rezsek György* jobban ragaszkodik a hagyományos témákhoz. Szimmetriát keres és talál, ellop egy-egy mozdulatot, precízen fogalmaz munka- és életképeiben. Anyaga az ismert elemek felhasználásával is életközeli, emberközpontú.

Kustár Zsuzsa iparművészeti alkotásai mellett egy hatalmas, dekoratív mozaikkartonnal lepte meg az egerszegi közönséget: a kompozíció a kiállítóterem egész falát elfoglalja. A művész alkotói világának a tipikus motívumait használja fel ezen a több négyzetméternyi alkotáson. Oldott, játékos és meseszerű hangulatot áraszt ez a karton, s ugyanakkor jelképes erejű is.

P. I.

Kustár Zsuzsa mozaik-kartonja

p — szabadidőben

rendhez. A történtek, mégis egy elgondolkoztató jelenségre utalnak. Nevezetesen arra, hogy a művelődési házak, központok nem kis része meglehetősen csöndes hétvégén.

Magyarán: *vagy zárva tartanak, vagy nincs számottevő, vonzó programjuk.* A kanizsai Úttörőház például mindössze egyetlen vasárnapi programot hirdetett januárra: *egy délelőtti gombfoci-bajnokságot.* Másként —, mint érdeklődésünkre közölték —, zárva van a ház, legfeljebb akkor nyitnak ki ,ha egy-egy iskola behoz valamilyen rendezvényt.

A nagyintézményekben legfeljebb a bélyeg, vagy az éremgyűjtők, netán a nyugdíjasok kapnak vasárnaponként egy termet összejöveteleikhez, klubprogram még véletlenül sincs, amire bárki rájöhet a műsorfüzetekből is. Az egerszegi Ifjúsági- és Úttörőházban ugyan tartottak korábban vasárnap délelőtti gyermekműsorokat, ám állítólag érdektelenség miatt szombatra kellett tenni e rendezvényeket, s most csak az esti művészmozi van, talán később a táncház lesz még vasárnapi műsor. A kanizsai művelődési központ viszont — havonta egy alkalommal — mégis elindított egy gyermek-show-t, vasárnaponként.

Talán mégis érdemes próbálkozni, mégis érdemes a szabadidőre építeni?

Érdemes vasárnap délelőttdélután, Kanizsán és Egerszegen egyaránt végigtekinteni az utcákon. *Sok a sétáló ember.* Tél van, a kocsik pihennek, szánkozásra sincs mindig alkalmas hó, s amíg készül az ebéd, a szülők sétára viszik a gyerekeket. Meggyőződésem: szívesen beülnének a kicsikkel valamilyen vonzó gyerepkprogramra, dehát effélét rendszeresen csak a mozimatiné kínál. Kanizsán jobb lehetőség nincs, mint betérni az új művelődési központba, s körbejárni-megismerni a különben csöndes intézményt.

Néhány hete nyílott meg, hát sokan ismerkednek így mostanság hétvégeken, szabadidőben ezzel az új kultúrházzal, s nem csak az említett brigádkollektívák. Joggal állapítják meg, hogy kívül-belül valóban gyönyörű ez a létesítmény, a város büszke lehet rá. Azután hazamegy a sétáló, mert nem marasztalja—hívja szinte semmivel ez a pompás létesítmény, pedig — mikor máskor? — *most kellene megszerettetnie magát a városlakókkal.* Majd hétköznap, akkor nyitva lesznek a különféle klubok, szakkörök, akkor tessék jönni. Ám mikor ér rá az ember ilyenkor, télidőben? A munkával, lótás-futással, ezer elfoglaltsággal teli hétköznapokon, vagy az esetleg éppen szabadszombatos hétvégeken?

A válasz aligha lehet kétséges. Sokat hallhattak a kanizsaiak arról is, hogy az új művelődési központban van egy nagyszerű lehetőségeket kínáló *kamaraterem,* s hogy a városi szimfonikus zenekar régóta kamarazenei programokat ígér. Hihető, hogy ne lenne érdeklődés a *vasárnap délelőtti kamaramuzsika* iránt? Hogy többnapos téli ünnepeken ne vonzana sokakat például egy hasonló *népzenei műsor,* vagy akár valamelyik *helyi kórus,* irodalmi színpad, amatőrfilmes-klub tánccsoport stb. bemutatkozása? S a kört itt már tágítani kell, hiszen — újfent hangsúlyozzuk — korántsem csupán kanizsai gond a kultúrházak zömének ilyesfajta vasárnapi csöndje.

De hát ma ez a gyakorlat, ha *érthetetlenül is áll* e furcsa jelenség előtt az ember.

Nem hiszem, hogy a népművelők többsége helyeselné ezt a helyzetet. Nem egy kultúrmunkás személyes problémája, hogy érzése szerint *nincs kihasználva* saját szervező-rendező alkotó-energiája, vagyis többre lenne képes, mint amit jelenleg nyújt. S a megyében több olyan nagy kulturális intézmény is működik ahol öt—tíz vagy még

lítás bizony zárva van. Megkerestük telefonon az igazgatót, közben a dolgok kimenetelét érdeklődéssel figyelő emberek gyülekeztek körülöttünk, míg végül előkerült a gondnok és kinyította a kiállítótermet. Vagy harmincan juthattunk be így a szép kiállításra, ám amikor e sorok írója távozott, az új és új érdeklődők előtt már *ismét bezárták* a kiállítótermet.

Ez az eset meglehetősen egyedülálló, hiszen világszerte régesrég bevett szokás, hogy mindenféle múzeum, képtár, kiállítás természetszerűleg *vasárnap várja a látogatót, s hétfőn tart szünnapot.* Hadd tegyük hozzá: egy héttel később a kanizsai művelődési központban is belátták ezt, s visszatértek e jól bevált

OLÓG

nézni egyszer,
vagy mi hiányzik.
hás vagyok, nincs,
y vagy öt akad;
vagy elveszett,
t, benne mindazok
ismerek,
lig de édesek!
sebembe, ottan
egy alagútban
mi fényes, ékes
eltéve ha
kéne nézni egyszer.

tanuló a műhelybe ér

Zalai Hírlap
Vasárnapi melléklet

nak apróbb, bosszantó hiányosságok is, mint legutóbb

Kustár Ismes

Godaszarvas

– Zala művészei

Művészet, 1977. április – 16. oldal.

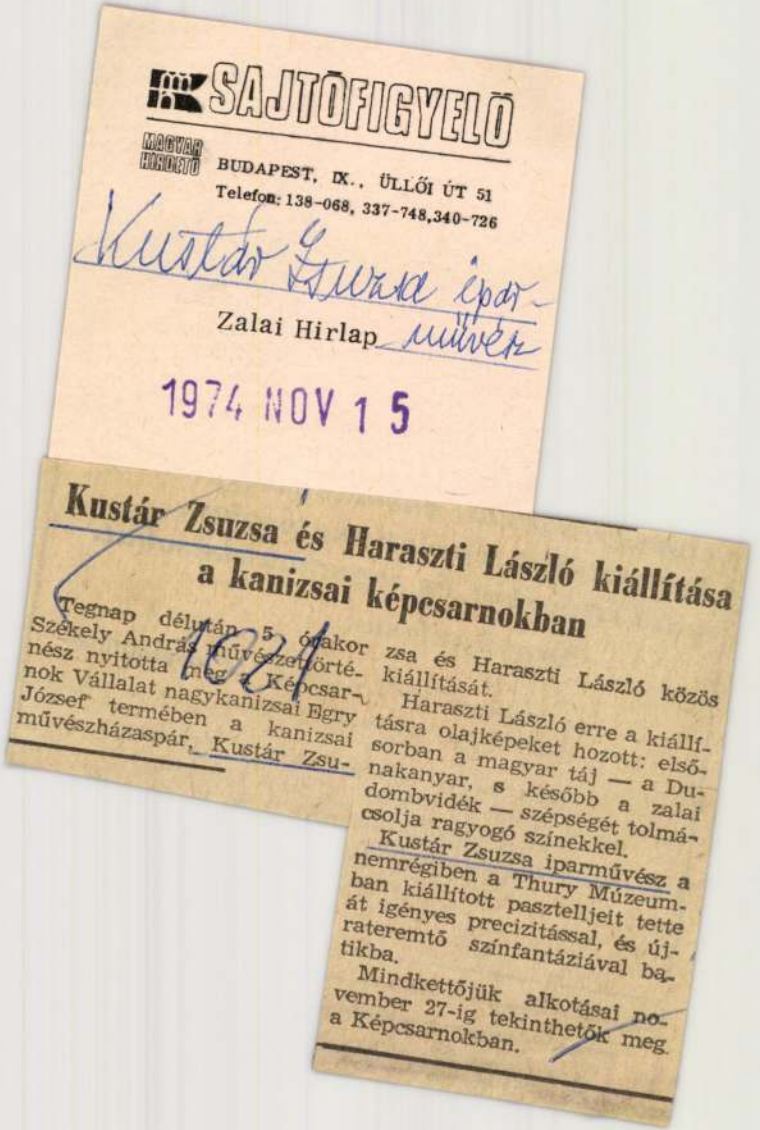

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRLAP

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Kustár Zsuzsa ipar-

Zalai Hirlap művész

1974 NOV 15

Kustár Zsuzsa és Haraszti László kiállítása a kanizsai képcsarnokban

Tegnap délután 5 órakor zsa és Haraszti László közös
Székely András művészettörté- kiállítását.
nész nyitotta meg a Képcsar- Haraszti László erre a kiállí-
nok Vállalat nagykanizsai Egry tásra olajképeket hozott: első-
József termében a kanizsai sorban a magyar táj — a Du-
művészházaspár, Kustár Zsu- nakanyar, s később a zalai
dombvidék — szépségét tolmá-
csolja ragyogó színekkel.

Kustár Zsuzsa iparművész a nemrégiben a Thury Múzeum-ban kiállított pasztelljeit tette át igényes precizitással, és új-rateremtő színfantáziával ba-tikba.

Mindkettőjük alkotásai no-vember 27-ig tekinthetők meg a Képcsarnokban.

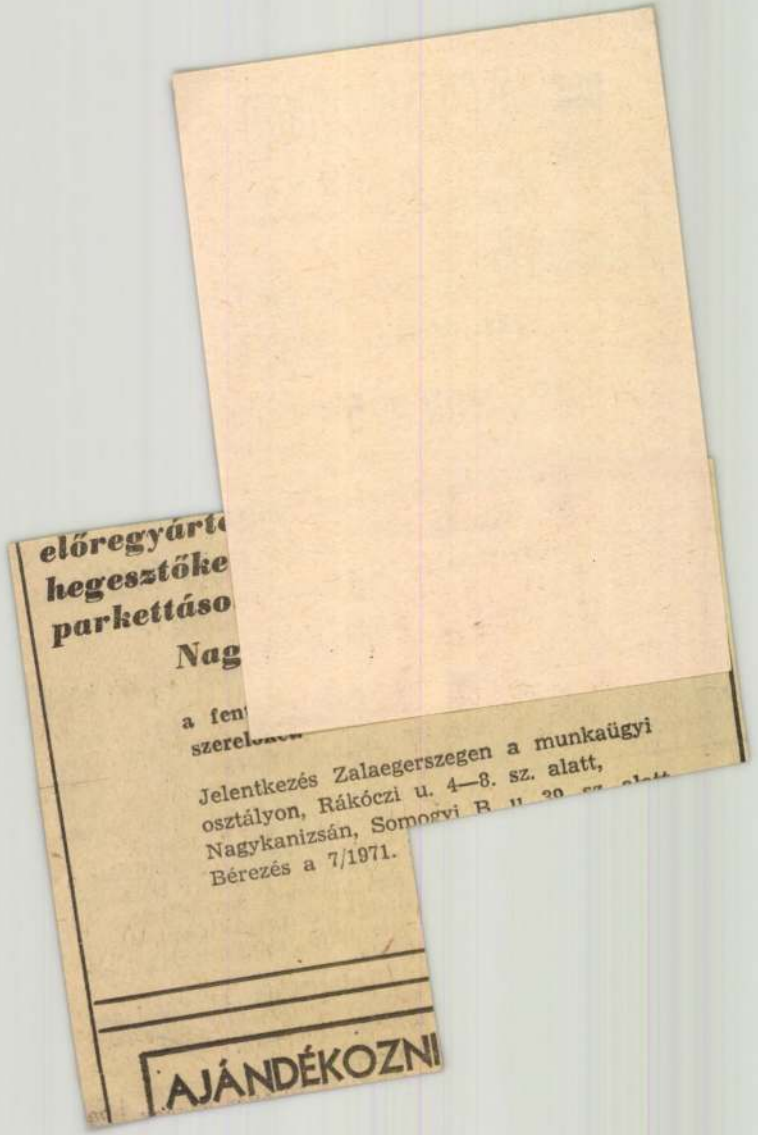

előregyárt
hegesztőke
parkettáso
Nag
a fen
szerel
Jelentkezés Zalaegerszegen a munkaügyi
osztályon, Rákóczi u. 4—8. sz. alatt,
Nagykanizsán, Somogyi B. u. 30. sz. alatt
Bérezés a 7/1971.
AJÁNDÉKOZNI

Kustár Zsuzsa, festő

2.

III/11

doljátok, Rengetegben, Visszatérő álom a múltból, Szakadék, Középkori ének (versek) **13**
Üdvözlet (vers) **16**

UDA FERENC

ŰHELY

UNSZABÓ FERENC
ÉRTESSY GYÖRGY

Töprengés egy idült lépéstévesztésről **17**
Egy ősi hiedelem nyomai Magyarországon **24**
A Medvecsillag mítosza (a szerző illusztrációival) **28**

Kustár Zsuzsa - népmúvész

„Művészsarkok" Kanizsán

Vannak művészek, akiknek a megnyilatkozásai rendre ünnepszámba mennek. Magam a pannon táj képzőművészei közül például a nagykanizsai *Kustár Zsuzsa* kiállításait sorolom ide. Talán azért, mert az iparművészként indult alkotó nem ragadt a kaptafánál, azaz technikai tudása valósággal reneszánsz méretűen univerzális, másrészt sohasem szorult holmi idegen muníciókra, hiszen a történetiségből, a néprajzból és a nemzeti mitológiából szuverén világot alkotott. Hidakat, kapaszkodókat, ösvényeket, melyek jóvoltából embervoltunk törékenységéből és esendőségéből olykor felpillanthatunk a hősök, táltosok és istenek világába. Ha csak annak kapujáig, körvonaláig is, de percre *túllépve e földi korcsmán.*

Esemény mostani, a helyi Egri József Galéria-beli tárlata is. Noha alig néhány négyzetméternyi falfelület várja itt régi-újabb munkáit, de ez a hely ma a dél-zalai város alighanem legmeghittebb s -pezsgőbb művészsarka, mert kötelességének érzi a helyi alkotók rendszeres megmutatkozásának, nyilvánossághoz való jutásának segítését. Kustár Zsuzsa ezúttal nem rukkol elő igazán vadonatúj ízekkel, de bemutatja kilencvenes évekbeli törekvéseit, s életművének ez a szakasza ma is legalább oly izgalmas, mint egy legeslegújabb kísérlet. (Talán mert még nem láthattuk együtt e korszakának legjellegzetesebb műveit.) Hatásuk abban rejlik, hogy *A kard legendája* című historizáló sorozat éppúgy a téma teljes körű körbejárására törekszik, mint például üveggyári rézkarca. Eközben a mítosz valósággá szelídül, a közelmúlt hétköznapjai pedig tovatűnt ábrándá válnak — de a lapokon egyként önmagunk reményeire, kudarcaira, embervoltára ismerhetünk. Akárcsak idilli krétarajzai mesevilágából vagy újabb keletű nemezképeiről. Csak reménykedhetünk, hogy az Egri-galériabeli kedvcsináló után — a keszthelyi Balaton Múzeum egyik korábbi tárlatához hasonlóan — előbb-utóbb szűkebb pátriájában is méltó teret kapnak Kustár Zsuzsa utóbbi korszakainak reprezentatív darabjai, így üvegképei is. Mind kvalitásuk, mind iskolateremtő hatásuk okán, de azt sem kell tagadni, hogy egy életműkiállítás is megjárna a művésznőnek Nagykanizsán, melyhez pályakezdésétől hűséges maradt.

E sorok írója már csak azért is remélne egy ilyen, a dolgok természetéből és az életmű fontosságából következő gesztust, mert ez az esély talán rávenné Kustár Zsuzsát, hogy — jelképei mellett — színvilága hajdani gazdagságát is kiteljesítse majdani, újabb táblaképeken. A mozaik, a grafika, a textil és az üveg mellett ez az egyetlen mindmáig hiányzó oszlopa művészetének, noha megsokszorozhatná alkotásai hatását. Messze vezethetnek e mostani kis kiállítás tanulságai...

Ha egy patinás kultúrház helyt adhat vásározó giccsfestők portékáinak, ne lepődjünk meg azon, ha egy vasúti váróteremben képzőművészeti galériára bukkanunk. A művész is a piacról él, s az „áru-e a kultúra és a művészet" vita immár jól dokumentálhatóan eldőlt honunkban is — évek óta. De ne aggályoskodjunk fölöslegesen, mert az a bizonyos váróterem különben is rég bizonyított a minőség mellett! Természetesen a nagykanizsai vasúti pályaudvar — funkciójában megmaradt — váróteremről van szó, ahol a MÁV Kodály Zoltán Művelődési Ház országos, illetve helyi alkotók számos minitárlata után ezúttal (november 15-éig) a pécsi Gyöngyszem Galéria bemutatkozó kiállításának adott otthont. (Csak festmények fértek be a felújított, ám változatlanul szűkös kiállítótérbe, a meghívón ígért kerámiák, fafaragások már nem.)

Miután eme új, a honi képzőművészeti piacra betörni szándékozó galériáról nem sokat tudni, gondolhatnánk: minősítse hát kínálata. Nos, az vékonykának tűnik ehhez, inkább csak jelzéseket nyújt például arról, hogy mennyire nem garancia önmagában a technika a művészi élményszerzéshez — pár édeskés tájkép is utalhat erre. Az összminőség azonban szerencsére korántsem ilyen ingatag. *Ádám Péter* Fényben című temploma címéhez méltó színgazdagságot kínál, *Csihás András* tanyája realisztikus ellenpontja *Várkonyi János* csupa tűnékeny illúzió alföldi tájának; *Jermeczky István* korpusza a napjainkban ismét divatos témakör sokszínű megközelítésével, *Szüni Szabó Sándor* Csopaki látvány című, e körben egyedüli grafikája pedig formai játékával lephet meg. Vagy két tucat festménynél ez azért jó arány, hasonló a kanizsai várótermi tárlatok minőségéhez. Bár a sokkal több fénnyel, térrel, forinttal bíró, úgynevezett „hivatalos nagykiállításon" találkoznánk effélével! Ám ez holmi „piacgazdálkodási keretek" között is reménytelennek tűnik.

T. A.

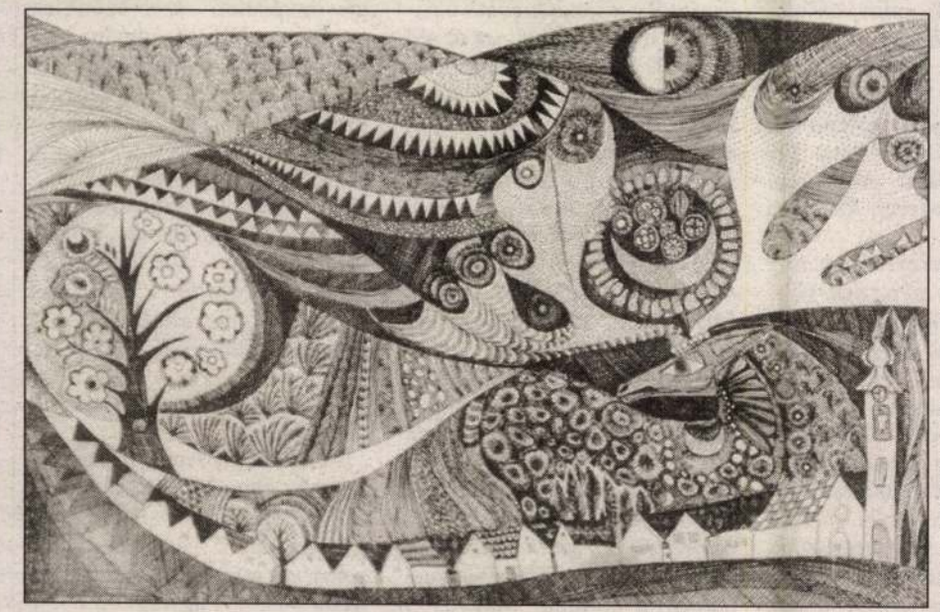

Egy régi, ám ma is üde pasztellkép: Csodaszarvas. (Szakony Attila felvételei)

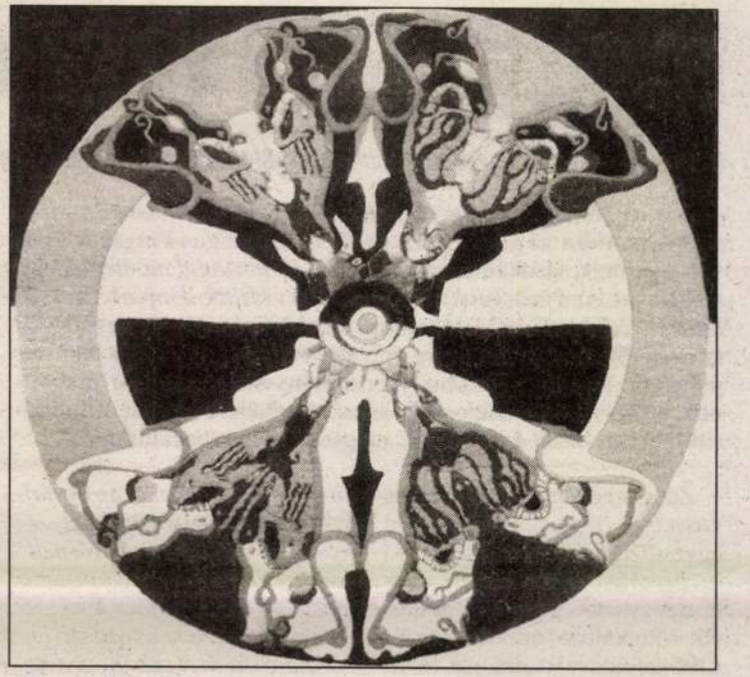

Nemezkép — egy sokdimenziójú ballada-illusztráció.

Célpontban

Ki védi meg a polgárőrt?

***„Ha a rendőrség képtelen megoldani a környékünk közbiztonságát* — mondta az egyik hozzászóló az Országos Polgárőr Szövetség kongresszusán néhány éve —, *akkor majd mi megvédjük magunkat. Az ő jelszavuk: szolgálunk és védünk, a miénk: szolgálunk és védekezünk."* A lakossági önvédelmi célú szerveződések száma 1989-től napjainkig folyamatosan emelkedik. Noha a polgárőr mozgalom komoly eredményeket mondhat magáénak, a szervezet országos elnökének értékelése szerint működésükben az elmúlt évtől mégis megtorpanás tapasztalható.**

Zala megyében az országos szövetség tagjaként — ötven egyesületbe és nyolc csoportba szerveződve — mintegy kétezernégyszáz polgárőr dolgozik. Munkájukat mindenfajta térítés nélkül, szabadidejük feláldozásával végzik. Járőröznek, figyelnek a település értékeire, jelzéseket adnak a rendőrség felé. Az elmúlt hét évben bűnelkövetők tucatjait fogták el, vagy tartották távol jelenlétükkel.

— *Az eredmények ellenére valóban megtorpanás érzékelhető a mozgalomban* — kezdi tájékoztatását *Tusják Pál* nagykanizsai vállalkozó, a megyei polgárőr szövetség elnöke. — *Az okok között elsődlegesen a jogszabályi hiányosságokat említeném. A rendőrségről szóló törvényben már szerepel utalás a polgárőrökre, a rólunk szóló rendelkezés mégis késik. Van ugyan egy etikai kódexünk, amit az ügyészség is elfogadott, de ez édeskevés az eredményes működéshez. A polgárőrnek, aki sokszor a testi épségét vagy az életét kockáztatja a köz védelme érdekében, csupán annyi joga van, mint bárki másnak. Ez nem minősül — tehát megkap egyfajta fokozott jogi védelmet —, ugyanakkor az „emberőrnek" semmi nem jár... A megtorpanás másik fő oka véleményem szerint az, hogy nincs meg az önkormányzatok részéről az a korábbi támogatás, ami a működéshez szükséges lenne. Természetesen vannak nagyon szép kivételek, de a gazdasági helyzet romlása erre is rányomja a bélyegét. Az országos elnökség hozzávetőlegesen 2,5 millió forintból tud gazdálkodni évente, különböző forrásokból. Ebből a megyék semmit nem kapnak. A Zala megyei vezetőség 1996-os támogatása nulla forint volt. Idén egyetlen fejlesztési elképzelésünk egy fénymásoló beszerzése lett volna, amire néhány helyről kaptunk pár ezer forintot, de már látszik, hogy nem fog összejönni. Így nincs módunk az egyesületek naprakész tájékoztatására, de lehetetlenné vált a propagandamunkánk is. Sok esetben elrettentőek az egyesületek számára az adminisztrációs kötelezettségek is. Egy apró faluban, ami megyénkben napjainkban mégis nő az egyesületek száma* — folytatja az elnök —, *törvényszerű, hiszen a szükség diktál. Az emberek látják, ha ők nem lépnek a saját biztonságuk érdekében, akkor nem valószínű, hogy meg fognak oldódni a problémák. Örvendetes, hogy a megyeszékhelyen is sikerült több csoportot szervezni a közelmúltban. A helyzetet én azért optimistán látom, hiszen minden társadalmi szerveződés életében törvényszerűen jelentkeznek fluktuációk* — folytatja *Gátvölgyi József* népművelő, a Balatonmagyaródért Bűnmegelőzési, Vagyonvédelmi Egyesület elnöke —, *de két-három éve majdnem ugyanolyan létszámmal dolgozunk. A tagok cserélődésének több oka is van az egyesületekben. Ez egy bizalmi feladat, nem mindenki alkalmas rá. Van, aki különböző okok miatt nem tudja felvállalni a rendszeres szolgálatot. Csak a 18. életévét betöltött, büntetlen előéletű, magyar állampolgár lehet polgárőr. Hogy hogyan tudjuk ezt ellenőrizni? Természetesen nincs jogunk arra, hogy a rendőrségtől vagy máshonnan információt kérjünk valakinek az előéletéről. Egy kis faluban azonban mindenkinek az élete nyitott könyv. A mi egyesületünk csaknem teljesen kiszorította az éjszakai bűnözést a településről. Fogtunk betörőt, tolvajt, állandóan figyelemmel kísérjük a házaló idegeneket. Természetesen nem állunk senki mögé, de megkérjük, hogy szíveskedjen megmutatni a vállalkozói igazolványát. Aki becsületes úton jár, az előkeresi. Aki nem, az meg eloldalog. Munkánk nem csak ebből áll. Több alkalommal szerveztünk szakemberek bevonásával lakossági fórumot, például az öregek és a fiatalok biztonságáról. A közelmúltból kiemelhetném a halottak napja előtti temető-őrzést, amit azért szerveztünk, hogy ne lopjanak el onnan semmit. Ez is bűnmegelőzés. Ez is közbiztonságformáló ereje is. Évente két alkalommal szervezünk polgárőr bált, melynek bevételét az egyesület fejlesztésére fordítjuk. Szerencsés elrendezése van a településünknek, gyalog is könnyen bejárható éjszaka. Az önkormányzat anyagilag segít, megoldja például a postázásainkat és telefonálási lehetőséget is biztosít. A hírösszeköttetést mi CB-rádióval oldjuk meg. Miért csináljuk? A falu nyugalmáért. Úgy érezzük, kötelességünk az öregek és a fiatalok védelme.*

Kanadában és Nyugat-Európa néhány országában a lakossági önvédelmi szerveződések egyik speciális, eredményesen alkalmazott formája a szomszédok egymásért (SZEM) mozgalom. Lényege, hogy háztömbök vagy utcák közössége vállalja szervezetten az egymásra figyelést. Ügyelnek a szomszéd portájára, amikor távol van, naponta látogatják az egyedülálló időseket, de ellátják a szomszéd gyermek felügyeletét is, ha a szülők tovább dolgoznak. A segítség kölcsönös, s mint a tapasztalatok igazolják, rendkívül eredményes.

— *Zalában szervezési kísérleteink ellenére sajnos nincs SZEM mozgalom* — folytatja a megyei elnök —, *pedig városainkban lenne létjogosultsága. Beindításához ugyanarra lenne szükségünk, amire a polgárőrséghez. Erőre, energiára és*

Traffipax-menetrend

1996. november 14-én (csütörtökön) reggel hattól este hatig a *Zalaegerszeg—Nagykapornak—Hévíz—Keszthely—Sármellék—Zalacsány—Zalaegerszeg*, november 18-án (hétfőn) reggel héttől este hétig a *Zalaegerszeg—Bagod—Egervár—Nagykapornak—Zalaegerszeg* útvonalon mér a traffipax.

A *Zalaegerszegi Rendőrkapitányság* területén november 17-én (vasárnap) reggel nyolctól este nyolcig; a *Lenti Rendőrkapitányság* területén november 19-én (kedden) reggel héttől este hétig; a *Zalalövői Rendőrőrs* területén november 16-án (szombaton) 12.00 órától 24.00 óráig; a *Gellénházi Rendőrőrs* területén november 20-án (szerdán) reggel hattól este hatig; a *Nagykanizsai Rendőrkapitányság* területén november 15-én (pénteken), november 17-én (vasárnap), november 18-án (hétfőn) — mindhárom nap — reggel héttől este hétig, november 19-én (kedden) délelőtt tíztől este tízig, november 20-án (szerdán) reggel héttől este hétig; a *Keszthelyi Rendőrkapitányság* területén november 14-én (csütörtökön) délelőtt tíztől este nyolcig, november 15-én (pénteken) reggel hattól délután négyig, november 18-án (hétfőn) reggel nyolctól este hatig, november 19-én (kedden) 14.00 órától 24.00 óráig, november 20-án (szerdán)

Kustár Zsuzsa - iparm. Zalai Hírlap

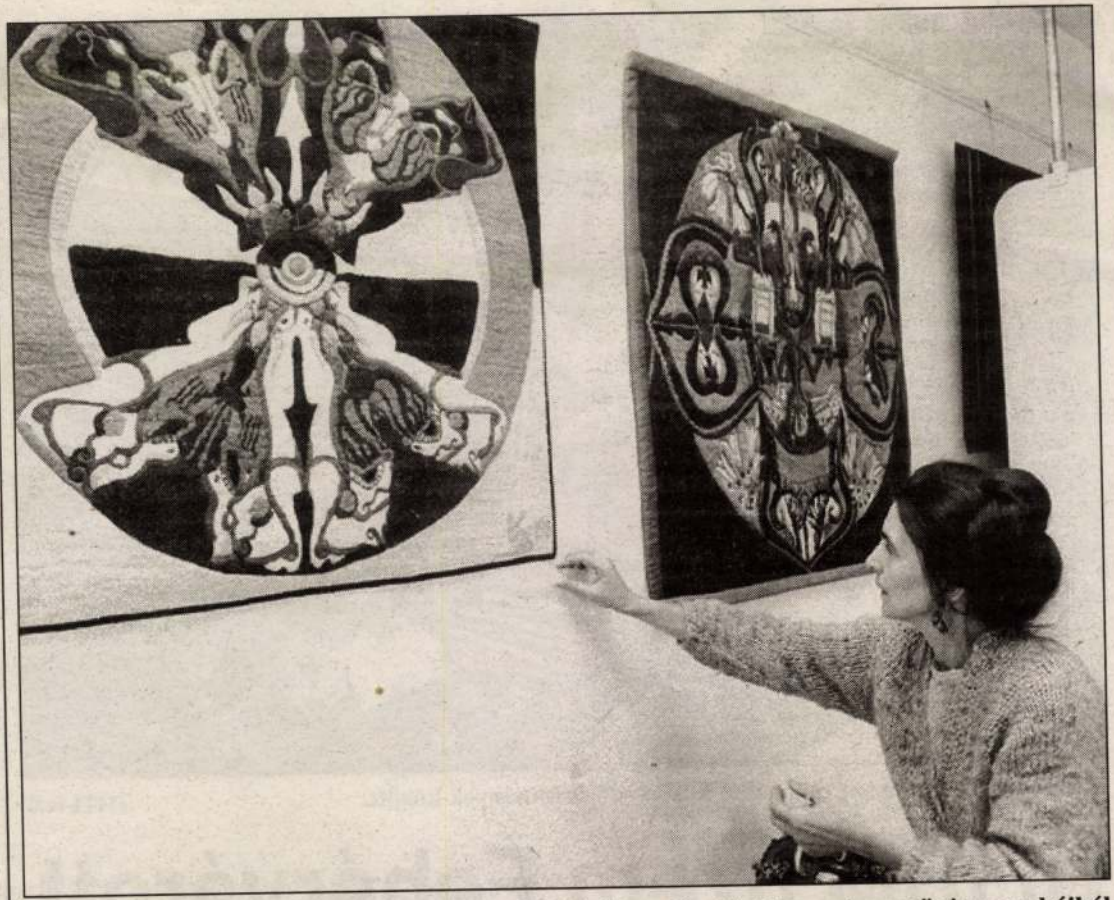

Tegnap délután a nagykanizsai Egry József Galériában Kustár Zsuzsa iparművész munkáiból nyílt kiállítás. A november 20-áig látogatható tárlatot Horváth Krisztina, a polgármesteri hivatal kultúrreferense ajánlotta az érdeklődők figyelmébe.

Ezerötszáz alkalmazott dolgozhat korszerű körülmények között. (MTI-fotó)

Új IBM üzem Fehérvárott

Csúcstechnológiával felszerelt, évi négymillió winchester — számítógépekhez használatos merevlemez-meghajtó — előállí-

amelynek termékeit teljes egé-
szében exportálják — a magya-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726

DUNÁNTÚLI NAPLÓ
Kustár Zsuzsa
iparművész
1978 AUG 13

1021

„Mintha egy új szakmát tanulna az ember"

Kustár Zsuzsa mozaikja a nagykanizsai úttörőházban

Látogatóban a Pécsi Grafikai Műhelyben

Dologtalanul állnak pillanatnyilag a présgépek a csöndes műhelyben, mintha csak a minap rájuk szakadt fáradtságot pihennék ki. Lehet, hogy így van, mert a tárlatok egész sorára készülő pécs–baranyai grafikusok az elmúlt hónapokban ugyancsak megdolgoztatták őket. Néhány ittfelejtett próbanyomat is ezt igazolja. Az egyik munkapadon *Trischler Ferenc* rajzait, *Valkó László* grafikáit, *Bérczes Gábor* kislányáról készített portréját látom. A másik asztalon *Bizse János* erőteljes vonalakból épülő Kakas című kompozíciójának készülő kliséje fekszik, amott pedig *Barakonyi Klára* levonata száradozik.

A csöndet csupán *Kustár Zsuzsa* nagykanizsai művész finom neszekkel kísért tevékenysége borzolja néha fel – és a kinti utcazaj. Jelenleg két vendége van a Pécsi Grafikai Műhelynek: *Kustár Zsuzsa* és *Balázs Péter* kolozsvári festőművész.

– Sokat jelent ez a munka, munkalehetőség nekem – mondja *Kustár Zsuzsa*. A litográfiával való megismerkedés hasonlít ahhoz, mint amikor az ember egy új szakmát tanul. Olyan szakmát, amire később építhet.

Kustár Zsuzsa 1966-ban iparművészként végzett a főiskolán – *Gerzson Pál* és *Szilvitzky Margit* tanítványaként. Meghökkentően hangzik, de tényleges szakképzettsége szerint cipőtervező. Annak idején mintegy nyolc hónapig ilyen minőségben dolgozott a szombathelyi cipőgyárban. Aztán három gyermek anyja lett... Eleinte rajzolt, rézkarcokat készített, olajképeket festett, aztán mozaikot tervezett. Két mozaikja is látható Nagykanizsán, az egyik egy lakóházban levő öt négyzetméteres, a másik pedig egy 26 négyzetméteres kompozíció – a kanizsai úttörőház bejárati díszfala.

Ezzel az igen érdekes technikával és a szakirodalommal. Öt–hat munkát – úgy gondolom – valószínűleg sikerül véglegesen kiviteleznem. Hoztam magammal néhány tónusos krétarajzot, ezek talán a kövön is jól mutatnak.

Nézem a rajzokat, sajátos meleg hangulatú mesevilág tárul elém. *Puskin* Aranyhalacskájának, *Arany* Buda halálának, a nappal és az éjszaka mondájának és *Kustár Zsuzsa* saját meséinek a világa.

Sokoldalú művész. A felsoroltak mellett kedvenc műfaja a selyem-batik, sőt a szövés is egyre jobban érdekli. Rövid az egy hónap, de még arra is szeretne időt szakítani, hogy barátnőjétől, *R. Fürtös Ilonától* megtanuljon néhány szőnyegszövési mesterfogást.

Életében alkotótelepen első ízben Siklóson volt, amikor még vegyes műfajú alkotótelepként működött. Aztán jöttek a gyerekek. Azt mondja, Nagykanizsán otthon érzi magát, de otthonának tekinti az egész Dunántúlt, a dunántúli tájat és a kultúrát. Itt is vázlatfüzettel a kezében járja a várost és a környéket...

Balázs Péter kolozsvári festőművész véleménye szerint nagyon pozitív dolog az, hogy a grafikai műhely külföldi művészeket is meghív. Meglepetésére és nagy örömére ittléte alatt találkozhatott a kolozsvári bábszínház művészeivel és *Harag György* kolozsvári rendezővel. A villányi szoborparkban ugyancsak örömmel fedezte fel honfitársa, *Gheorghe Apostu* szobrát.

– Jó érzés volt földim művét megpillantanom – mondja. Aztán itt van *Simon Béla*, régi kedves barátom, akivel már 1941-ben közös kiállításon vettünk részt, mint a *Barabás Miklós* céh tagjai.

Balázs Péter Kalotaszegen született. A bölcsőben „találkozhatott" először a népművészettel, hiszen festett virágos bölcsője volt. Apja, mint ácsmester gyönyörű kalotaszegi kapufélfákat faragott. Nem véletlen, hogy itt is a népművészet ragadta meg mindenek fölött. A Janus Pannonius Múzeum néprajzi osztályán látott szép szuszék ládát meg is örökítette egy olajfestményen. Igen kiválónak tartja a Modern Képtárat, megnézte természetesen a Csontváry és a Vasarely Múzeumot, a zengővárkonyi *Fülep Lajos-házat*, a pécsváradi várat és Pécs–Baranya egy sereg páratlan kulturális, művelődéstörténeti, régészeti objektumát.

Kerényi Gáborral, a Városi Tanács művelődésügyi osztályának előadójával és *Bizse Jánossal*, a Grafikai Műhely művészeti vezetőjével gyorsan rögzítjük a műhely e pillanatban érvényes helyzetképét.

A Grafikai Műhely idén egy átfogó krakkói kiállítás megrendezésére kapott meghívást. Ennek novemberben kell eleget tenniök. A krakkói bemutatkozást a szeptemberi megyei tárlat előzi meg. Részt vesznek az augusztus 20-án megnyíló sárbogárdi dunántúli grafikai kiállításon is. Volt és van tehát munka bőven...

A múlt évben itt dolgozott *Hieronim Kozlowski* lengyel művészt pécsi kiállításra hívták meg. Ezt a tárlatot októberben tekinthetjük meg az Ifjúsági Házban. A helyi művészek munkája mellett továbbra is számítanak a Dél-Dunántúlon élő és az ország más területein dolgozó jelentős grafikusok, illetve külföldiek látogatására. Szeptemberben két krakkói kollégát várnak, október–novemberben pedig elsősorban hazaiak, a Fiatal Művészek Stúdiójának tagjai dolgoznak majd a műhelyben.

Bebesi Károly

zseb kötött anyagból készülhet
Rajz és szöveg:
Fodor Éva

Az ország legnagyobb ruhagyára a debreceni, amely évente 600 millió forint értékben kész portra kerülő, saját tervezésű modelljeikből tartottak divatbemutatókat Harkányban. Újszerű piacra is készítenek ruhákat, bővítve ezzel a választékot. Képeinken néhány modellt mutatur

Felelősség a szerelemben

Az éretlenül kezdett nemi élet hátrányos következményei

Az orvostudomány komoly féltéssel óvja a fiatalt attól, hogy túl korán, a teljes testi-szellemi érést megelőzően nemi életet kezdjen. Sok kakaskodó fiatal szájából hangzik el az ellenvélemény: a természet csak tudja, mikor kell fölébreszteni az emberben a szexuális ösztönt, s ha egyszer már felébreszti, biztosan itt van az ideje a kiélésének is.

Az ideggyógyász véleménye

Mit válaszol erre az ideggyógyász? Azt, hogy a szabados, érzelmileg-értelmileg még éretlen fiataloknál a nemi élet romboló hatású. Nem igaz az, hogy kamasz korban vagy a serdülés korában a nemi önmegtartóztatás valamiféle veszélyt jelentene a fiatalra. Fiúknál maga a nemi aktus (eltekintve a nemibetegségek veszélyétől) igaz, nem veszélyezteti az egészséget, de mindaz, ami napjainkban vele jár (a következményektől való félelem, a szülőkkel való szembekerülés, hazudozás stb.) konfliktusok sorozatát indíthatja el. A lányok korai nemi élete biológiai szempontból szintén nem közömbös, s ugyanakkor a következmények a lányokat a fiúknál is súlyosabban érintik.

tó és mégis megnyugtató játékok sorát. Benne van ebben a közös séta, a találkák élménye, a levelezés, a naplóírás, a meghitt tervezgetés öröme, az áradó és ujjongó boldogság, majd máskor az őrlő féltékenység, a kacagás és a könny, az egészséges erotika. A szerelemhez minden fiatalnak joga van, ha azt kellő érettséggel képes gazdagon átérezni, feldolgozni. A szerelmi kultúrához azonban a tapintatos viselkedés is hozzátartozik. Nem túl ízléses dolog — napjainkban sűrűn találkozunk pedig vele —, amikor az ezzel kapcsolatos intimitást egyes fiatalok kiviszik az utcára, és a zsúfolt autóbusz peronján, utcasarkokon, üzletekben, metróállomásnál csókolóznak, ölelkeznek.

Az igazi szerelemhez, a tartós páros kapcsolathoz lelki érettség szükséges. Ennek kialakulása előtt a „kamaszszerelem" során randevúzó, együtt járó fiatalok kapcsolata törvényszerűen bomlékony, rendszerint szakítással, csalódással végződik. Bár ezek a rövid életű kis esetek is fontos tapasztalatokat adhatnak, általában komoly személyiségfejlesztő hatásúak és tulajdonképpen a későbbi, „igazi" szerelemre való felkészülést szolgálhatják, a nyomukban járó erős szexuális izgalmak ayakran a nemi élet,

Kordbó

A kollégisták ruhatára

Könnyen kezelhető holmik

Közeleg a szeptember, sok diák kezdi diákotthonban az új tanévet. A kollégiumba kerüléssel együtt jár, hogy otthonosan be kell rendezkedni, különösen gondosan meg kell választani a tanuló ruhatárát. Az öltözékeket két csoportra oszthatjuk. Az egyik csoport az, amiben iskolába lehet járni, a másik csoport minden, ami a kollégiumban szükséges. Ezen kívül még egy-két ünnepélyes alkalomra való öltözék is szükséges.

Az első csoportról mindössze csak annyit, hogy ezek az öltözékek többnyire a már meglévő ruhadarabokból állnak, de lényeges, hogy ezeket a fiatalok maguk is rendben tudják tartani, tehát könnyen kezelhetők legyenek. A közösségi élet rendszeres, beosztott programokkal, tanulóórákkal, szabadfoglalkozásokkal, vagy közös programokkal jár. Tehát lényeges ruhadarabok azok is, amelyet a kollégiumban napközben visel a diák. Nem praktikus, ha ezek ugyanazok, amit iskolában, utcán viselnek. Nem kifejezetten jó megoldás az sem, ha az ilyen öltözékgondot egy tréningruhával, vagy fürdőköpennyel oldjuk meg, mivel ezeknek is más a funkciójuk. A diákotthonban, kollégiumban viselhető holmik összeállításához kívánunk tanácsot, ötletet adni, fiatal lányok részére. Ezek kényelmes, praktikus, csinos viseletek és házilag is könnyen elkészülhetnek. Alapanyagnak kordbársonyt, frottírt, vagy mintás flanelt ajánlunk.

① Elején végig gombos flanel háziruha, kényelmes, egyenes vonalú ujjával, rátűzött zsebekkel. Alul széles, húzott fodor, az öv hátul megkötős.

*

② Farmer az anyaga a mellény-szoknyanadrág együttesnek. A mellényt flanellel bélelve steppeljük. A nadrágszoknya rátűzött zsebekkel készüljön.

*

③ Egyenes vonalú kordnadrág, bebújós felsőrésszel. A felsőrész mandzsettája, a derékpánt és a gombolóspánt, vala

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726

ZALAI HÍRLAP

1978 AUG 20

Kustár Zsuzsa

10 1021

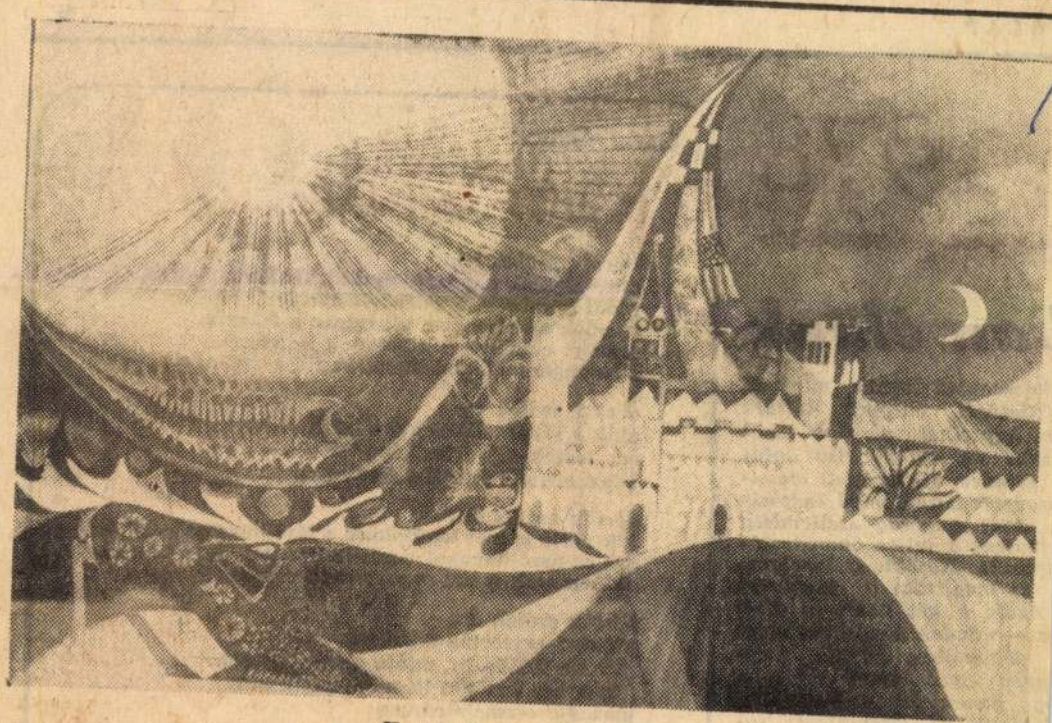

Kustár Zsuzsa: Csodaszarvas

Három kiállítás

Bár az alább ismertetett három kiállítás két különböző helyen — Zalaegerszegen és Egerváron — látható, s nyitvatartásuk egybeesése is inkább véletlen, mint a tudatos tervezés műve, mégis, akarva akaratlan, jó kiegészítik egymást. Érthetően, hisz mindháromnak köze van a népművészethez. Sőt, a Göcseji Múzeumnak az egervári várkastélyban látható

népművészeti bemutatója

eredeti használati eszközöket, a régi paraszti háztartások mindennapos tárgyait, s az egykor viselt néhány darabját is a látogatók elé tárja. E mértéktartó, a göcseji népre jellemző, visszafogott díszítettségű emlékek a hasznosság és szépség természetes, magától értetődő összefonódottságáról vallanak. A kis bemutató rendezői nyilvánvalóan nem törekedhettek a zalai népművészet teljes bemutatására. Csupán kedvcsinálónak szánták, hogy a megyénkbe látogató ezt követően a Göcseji Múzeumot és a skanzent is felkeresse. S ha már itt jár, az élmény teljesebbé tételeként megnézze az MMK-ban megnyílt

megyei díszítőművészeti kiállítást.

Igazság szerint itt a megyében működő díszítőművészeti szakkörök bemutatkozásának lehettünk volna tanúi. Néhány munkát leszámítva, azonban csak hímzéseket láthatunk. Főként lakásdíszeket — párnákat, terítőket, abroszokat — és pár hímzett ruhadarabot. Ami ezúttal első látásra is szembetűnő: nincsenek túldíszített darabok, hiányoznak a megszokott tarka színárnyalatokban „pompázó" kalocsai hímzések. A divat vadhajtásait kinőve, úgy látszik megért az idő az alapok, a népművészet igazi értékeinek felismerésére. S idővel talán arra is, hogy az egy-egy hímzés-remek belső logikájából, arányrendjéből, s mértéktartásából levonható tanulságok a tárlatrendezések során is hasznosíthatók legyenek. Mintahogy az mintaszerűen — az egervári várkastély patinás környezetéhez igazítva — megvalósult a Művészet című folyóirat és a zalaegerszegi Úttörő és Ifjúsági Ház rendezésében megnyílt

Vonzások és választások

című kiállítás esetében. A tárlat voltaképpen egy tavaly indult vállalkozás második bemutatójaként tekinthető meg itt, illetve szeptember 5 és 30 között Zalaszentgróton. Az első, Debrecent, a fővárost és Szolnokot is megjárt kiállítási anyag a népművészetre tudatosan épülő életművekből — így többek között Németh János kerámiáiból — adott válogatást, Utak a népművészetből címmel. A most bemutatott festmények, grafikák, szobrok és textíliák a népművészettel lazább kapcsolatot tartó alkotói törekvésekről adnak képet. Így megtaláljuk itt a falusi élet megszokott jeleneteit, egy-egy jellegzetes parasztfigurát nosztalgikusan megjelenítő, a múlt században előtérbe került életképeket feleleventő ábrázolásokat, mint például Andrássy Kurta János Kapára támaszkodó parasztlányát. Kustár Zsuzsa egyik szénrajza, a Csodaszarvas a mondák, balladák világához vonzódó zalai alkotónak a népművészethez való sajátos viszonyáról ad számot. Mások a játékosság, vagy éppen az irónia szintjén közelítenek a népművészethez. Előbbire Schéner Mihály Falovacskája, utóbbira Anna Margit Múzsája a példa. A kiállított művek másik része a természeti népek alkotásaival (Jakovits József: Totem) és az ősművészettel (Tóth Menyhért: Állat) tart rokonságot, egyúttal a tágabb, idő- és országhatárokon túlmutató összefüggésekre is ráirányítva a figyelmet.

A népművészethez való vonzódás számtalan megnyilatkozásával találkozhatuk az egervári bemutatón. Korántsem a teljességre törekedve. Miként Pap Gábor, a kiállítás rendezője a tárlat katalógusában megfogalmazza „...a népművészet felmérhetetlenül gazdag öröksége nem csupán egyetlen, de nagyon is sokféle, s egymással elvben egyenértékű úton-módon kamatoztatható a jelen sajátos adottságai között — a jövőnek szóló érvénnyel."

Sz. L.

, 1978

ban élünk

kevesebbet hozott, mint az
fedezését, európai kultúra
m képzelhető el. S a rene-
zak? Az ember első öntu-
Mindez aligha volt vélet-
s évek hasonlómód inspirá-
, mint a görög szellemiség
Mindent a teljes önmegvaló-
tönzött. Később a levelező-
is megírtam a tankönyv
Azóta e két kötet — több
e — minden iskolaévre vagy
példányban jelenik meg.
ppen csak most döbben-
gy generációk szellemi éb-
lágirodalmi kitekintését se-
lő, az irodalomnak a küzdő
ázolására irányuló törekvé-
- középpontba. Nem iro-
kultúrtörténe-
n, hiszen az
s az ember-
osítása és az
abadítása le-

elmaradt. A
tás és tágab-
szerűsítésével
zt a megyét,
i, társadalmi
ha nem ta-
or 1970-ben
ki, a megyei
g megmoso-
sra serkentő
lézi, hogy a
mára a zalai
b munkásai.
ént a napi
sürgető kér-
ett országos
gyei tapasz-
címet ért el,
zalai példák-
előadást tar-
temen. Las-
ázadó tanár-
t, s a megye
el vizsgáló,
ost kandidá-
ak a Tisza-

lalja, hiszen
lád, továbbá
egítése és a
ettség mind-
inspirálja.
nerő magas
eken átvett

k András

Garai Gábor

Őértük szólok én...*

Őértük szólok én,
kik dolgaink nehezét végzik e földön:
répát egyelnek mély fekete sárban,
barmok alól hordják saroglyán a trágyát,
maltert cipelnek gémberedett kezekkel,
s betongerendákkal ducolják föl a mennyet;

őértük szólok én,
akik a kibernetikus gépek alól
egy fészek-alja friss képletet
bölcs eszmék árnyába terelnek;

őértük szólok én,
kik porló szenet lapátolnak a távfűtés kazánjaiba,
kik az úszó-darukat vezérlik kemény figyelemmel,
akiken csak a tett segít, nem a jámbor ima;

őértük szólok én,
akikkel egyforma-félszegen
járok e földön itt, mióta megszülettem,
kik nehéz kezüket itt melengetik meg
parázsló eszméletemben;

akik álmukban földadognak
a barom meg a gép lélegzet-ütemére,
kik naponta meghalnak s az örök örömöt
hagyják fiaikra, kínlódva, remélve;

őértük szólok én,
kik értem is szólnak, bár öntudatlan,
nyers kétségükben, bánatukban,
kik életükkel kockáznak a hűvös
halálos azúrban
egy köldökzsinóron kilógva a meztelen űrbe,
mint végtelen ingák — szívtől-szívig röpülve;

őértük szólok én,
őértük, kik az egyetlen
cselekvést és az egyetlen jó-szót tudják bajunkra,
akikben együtt lélegzik szülőnk és gyermekünk,
az állandó meg az új,
az elhervadt s a folyton fölvirágzó,
a földre tiport és ismét égbe szálló,
a fogyhatatlan örömöt sugárzó
vigasztalás:
a munka.

*Elhangzott a zalaegerszegi Alkotmány-napi nagygyűlésen.

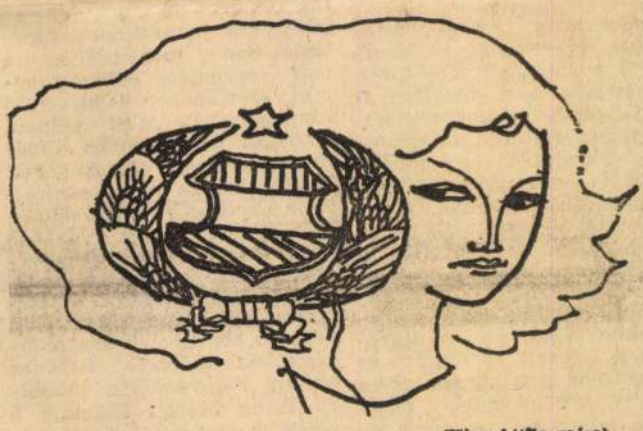

(Kiss Attila rajza)

...só konokságával

kerek nem jöttek, egy kicsit
hogy legfőbb erényemként
táncos-nevelői tulajdonsá-
gyezték. Most értem csak,
tulajdonképpen milyen nagy
is valójában.
útásó tehát mégsem magá-

a kút mélyítésében. Ez na-
személyes alkotói munka,
dig az embernek magának
g csinálnia. Igazán értelme
sak úgy van, ha ez a kollek-
álatában történik, ha általa
mberek jobbak lesznek és
sebbek. Ugyis mondhatnánk,
alkotó tevékenység foglala-
l a művész munkája öncélú,
n.
legfőbb kívánsága a jövőre
n?
fiatalt szeretnék magam kö-
akik nemcsak megpróbálják
ot, de végig is járják azokat
t, amelyek nélkül nincs ko-
mény. Ehhez persze nekem is
zség kellene, hogy győzzem
is a tanítással járó megterhe-
utóbbi években ugyanis elég
ban vagyok az egészségemet
zeretnék végre olyan körül-
özött dolgozni a nagy együt-
l a mi munkánkhoz szüksé-
ető feltételek biztosítva van-
t majd talán megoldja a kö-
éhány intézmény fejleszté-
ném továbbra is azoknak a
és figyelmét, akik nélkül

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726

ZALAI HÍRLAP

1978 OKT 29
Kustár Zsuzsa

1021

Kustár Zsuzsa: A NAPPAL ÉS AZ ÉJSZAKA LEGENDÁJA

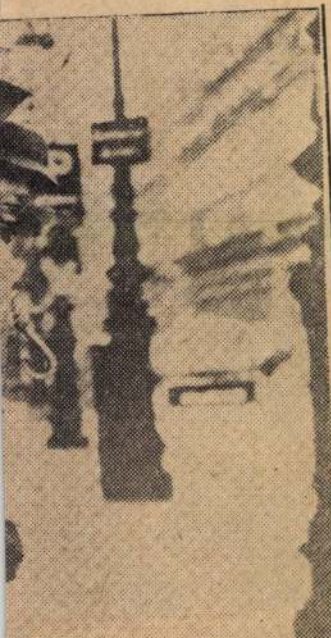

Vasárnapi konferansz

Adom a helyemet

Rémálom gyötör napok óta. Álombeli vízióm lényegét a következőkben foglalhatom össze. Játszanom kell a ZTE legközelebbi bajnoki labdarúgó mérkőzésén. Már ott is vagyok az öltözőben, cibálom magamra a kék-fehér mezt, miközben szédelegve hallgatom a taktikai utasítást. Jó, jó, a lelkesedés meg van bennem, de tudom, hogy ez egymagában kevés. Sajnálkozva állapítom meg ugyanis, hogy erőnlétem már nem a régi, a fejjátékom is megkopott kissé, a gyorsaságom pedig, hajaj, mondjuk mint egy lesántult törve pincsié. A lövőerőmre fénykoromban sem mondták, hogy az általam tehát mondjam magamnak azt, hogy kuss, ha netán palira vesznek egy boltban.

No, de lássuk a második alternatívát. Hát ez sokkal murisabb, mint az első. Fogadjuk meg a tanácsot és álljunk vagy üljünk a megbírált helyére, ha ezt a lehetőséget felkínálja.

A fociból még nem is lenne olyan nagy zűr, ha tizenegy magamfajta játszana tizenegy magamfaja ellen. Még talán akkor sem omlana össze a világ, ha egy modernkedő festő titán adná át a pemzlit a kritikusának, hogy csinálja, ha jobban tudja. Csinálja csak, ugyan hányan vennék észre, hogy amit a

CSONTVÁRY stúdió

GÓZON ISTVÁN MŰVELŐDÉSI KÖZPONT
Kiskunhalas, Bokányi D. u. 8. telefon: 11-380
nyitva: hétfő kivételével 10-18 óráig

A JÖVŐ KAPUJÁBAN/4.

1984. május 17—június 10.

FÉNYLŐ ÖRÖMÜZENETEK

KUSTÁR ZSUZSA

festőművész üvegablaktervei

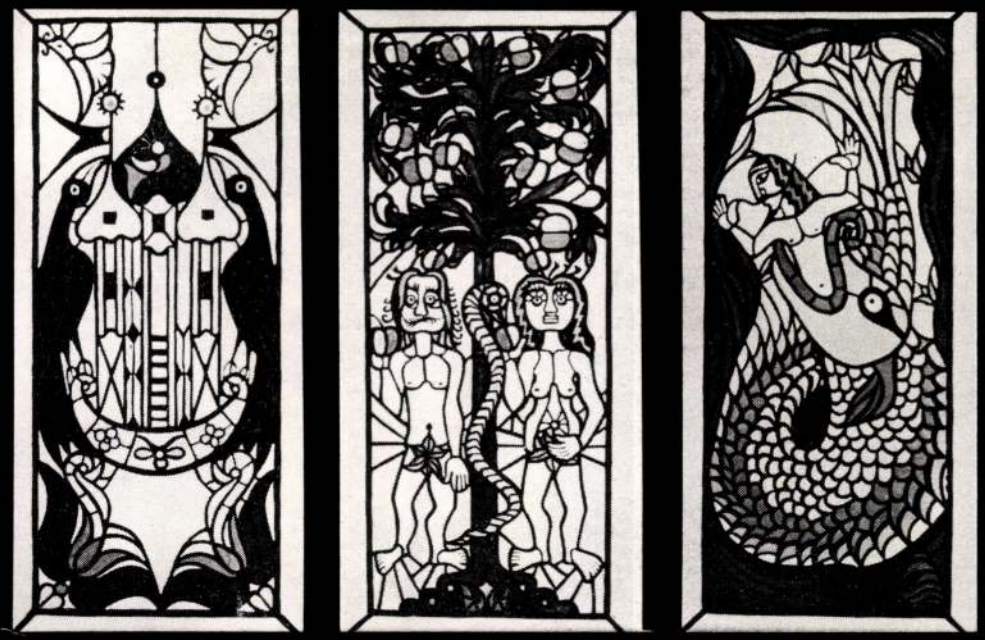

KUSTÁR ZSUZSA: A „LEVEGŐS" JEGYEK, A MÉRLEG, AZ IKREK ÉS A VÍZÖNTŐ KÉPTÁBLÁI — NAGYKÁLLÓI ÜVEGABLAK TERVE, 1983.

KUSTÁR ZSUZSA: A „TÜZES" JEGYEK, A NYILAS, A KOS ÉS AZ OROSZLÁN KÉPTÁBLÁI — NAGYKÁLLÓI ÜVEGABLAK TERVE, 1983.

KUSTÁR ZSUZSA: A „VIZES" JEGYEK, A SKORPIÓ, A HALAK ÉS A RÁK KÉPTÁBLÁI — NAGYKÁLLÓI ÜVEGABLAK TERVE, 1983.

CSONTVÁRY stúdió

GÓZON ISTVÁN MŰVELŐDÉSI KÖZPONT
Kiskunhalas, Bokányi D. u. 8. telefon: 11-380
nyitva: hétfő kivételével 10-18 óráig

A JÖVŐ KAPUJÁBAN/4.

A kiállítást 1984. május 17-én 18 órakor

SZELESTEY LÁSZLÓ

a Vas megyei Tanács Művelődési Osztályának munkatársa nyitja meg.

A megnyitó után:

„A MINDENSÉGGEL MÉRD MAGAD!"

PAP GÁBOR

művészettörténész vetítettképes előadása
a nagykállói üvegablakok képi programjának művelődéstörténeti hátteréről

Három évvel ezelőtt jelezte nekem Horváth György nagykállói lelkész, hogy kívülről rendbehozott református műemléktemplomába üvegablakot szeretne terveztetni velem. Három évvel ezelőtt kértem meg Pap Gábor művészettörténészt, hogy legyen a segítségemre a nemzetközi és magyar jelképek megértésében. Meghívott egy folyamatos előadássorozatára, mely körülbelül két és fél évig tartott.

1982 októberében ismét levelet kaptam Horváth Györgytől, amelyben felkért a konkrét üvegablaktervezésre. (Egyelőre három darab, egyenként körülbelül négy négyzetméteres ablak került szóba, később a megbízást kiterjesztették a templom valamennyi — összesen öt — ablakára.)

Boldoggá tett a feladat, de tudtam, hogy egyedül kevés vagyok hozzá. A tervezési és technikai megoldás nem gond a számomra, de annál nagyobb, hogy mi kerüljön az ablakokra. A református egyháznak a katolikustól merőben eltérő jelképrendszere a szertartás rendjében még ismeretlen volt előttem. Letisztult bennem, hogy a kútfőt kell megkeresnem: Pap Gábor készségesen beleegyezett az együttműködésbe. Első lépésként ellátogattunk a helyszínre, hogy ennek ismeretében röppenjen fel a fantáziánk. Láttuk, hogy a hármas tagolású, felül íves záródású ablakrend valóban szép része a műemléktemplomnak, s ezt hangsúlyoznunk kell az üvegablaktervezéskor.

A templom adottságaiban kezdtünk el gondolkodni, az eszmerend tekintetében pedig szigorúan a magyar hagyományra építettünk. Hamar eldöntöttük: a tervezéskor a református egyház szimbólumvilágát a legősibb soron és legtisztábban őrző mennyezetkazettákat kell felhasználnunk. Ugyanakkor azt is nagyon fontosnak tartottuk, hogy a pusztulásra ítélt mennyezetkazetták *gondolati és világnézeti üzenete átmentődjék a mi korunkba*, hogy a ma élő ember számára *erőforrásként szolgálhasson*.

A kompozíciós rend tehát sajátosan magyar és református, de elsősorban *magyar*. A kazettás mennyezetek részben figurális, részben virágnyelvű tábláiból áll össze, azzal a gondolati vázzal, ahogyan régen funkcionált. A mennyezetet borító kazetták a templomban a szó szoros értelmében a *mennyboltot* varázsolják a hívek feje fölé, a tizenkét csillagképpel, s ezt járja be a tekintet, mint ahogy a Nap a maga éves járásában hónapról hónapra valamennyi csillagképet végiglátogatja.

Az üvegablakainkon kitekintő ember végülis ugyanezeket a csillagképeket látja, olyan rendszerezésben, ahogy a négy elem átszínezi azokat. Egy-egy ablak 3×2 táblájában összefogja a *tüzes*, a *vizes*, a *levegős* és a *föld*-elemű rész-időszakokat, szaknyelven szólva: *dekanátusokat*. Az olvasat mindkét irányból közelítve értelmesnek adódik: felülről lefelé éves zodiákusi jegy-ritmus, alulról fölfelé precessziós csillagképi rend érvényesül.

Az én feladatom az volt, hogy a megértett *világrendet beszélő képek sorává* alakítsam. Csodálatos volt a tiszta forrás, amelyből újra és újra meríthettem ennek a munkának a során. A festett templomi kazetták együttese: *a magyar képírás költészete*, melyben a tartalom és a forma egysége lenyűgöző monumentalitással párosul. A kazetták rajzára jellemző, hogy a XVII—XVIII. századi mesterek minden egyes motívumot körülkontúroztak feketével, hogy messziről is robbanó fénye legyen a tiszta színeknek. A tervemben ezt maga az *ólomkeret*-kontúr helyettesíti. Tehát az átültetés a festett kazettáról az üvegablakra igen anyagszerűen jelentkezhetett az új műfajban is.

Mégis komoly átdolgozásokra volt szükség, mert a stílus a más-más templomokból felhasznált kazetták esetében bizony eléggé különbözőnek adódott. Másrészről nagy küzdelem árán tudtam csak a négyzetes kompozíciókat 90×40 cm-es formátumra átrendezni úgy, hogy minden erejük és minden szépségük — a sértetlen gondolati renddel egyetemben — átmentődjék az én tábláimra is.

Végül is akkor tartottam befejezettnek egy-egy rajzot, ha kis és nagy családom maximális elismerését kiérdemeltem vele, ami azt jelenti, hogy közszemlére és kritikára bocsátottam a terveket, s csak ha már nem találtak bennük kifogásolhatót, akkor tekintettem őket késznek.

Kustár Zsuzsa, 1983. november

A keszthelyi Balatoni Múzeum
szeretettel meghívja Önt és kedves családját
1994. június 19-én vasárnap, délelőtt 11 órára

A kiállítás megtekinthető 1994. augusztus 28-ig

KUSTÁR ZSUZSA
iparművész

MÍTOSZ ÉS MŰVÉSZET

című kiállítására

A kiállítást megnyitja
PAP GÁBOR
művészettörténész

Közreműködik
SZABÓ ÁGNES
énektanár

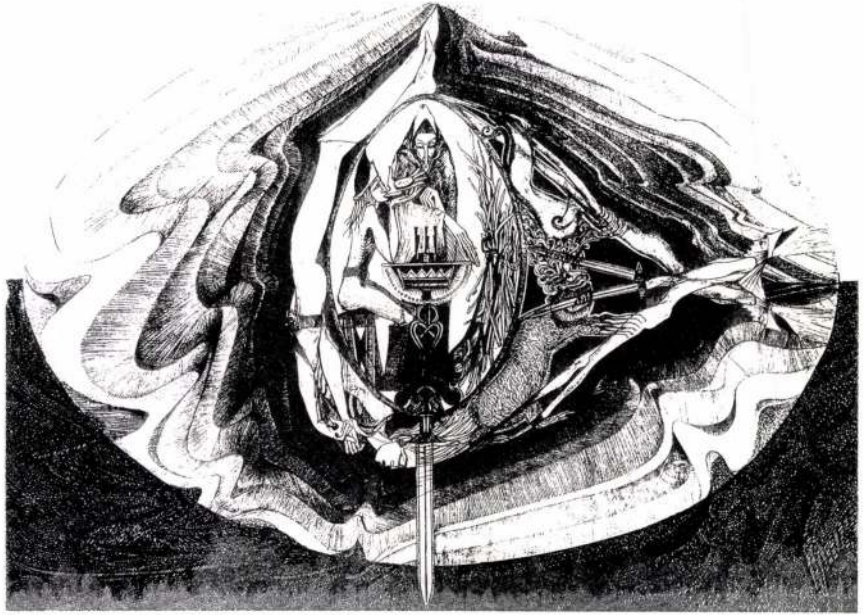

KUSTÁR Zsuzsa

Alföldi Lapok

MOZGÁSKORLÁTOZOTTAK EGYESÜLETE APOSTAGON

A bajban is van segítség

Szépen megterített asztalok, kellemes hangulat fogadja az apostagi Gólyafészek étterembe igyekvő meghívottakat.

Udvarias, figyelmes férfiak kísérik helyükre a sors által megnehezített életű vendégeket, akik a lehető legnagyobb optimizmussal, akaraterővel viselik a terhüket. Ma ünnepelni jöttek.

A Mozgáskorlátozottak Duna-menti Csoportjának helyi tagjai köszöntik a hölgyeket nőnap alkalmából. Lakatos Róbert üdvözlő szavai után a gyorsan induló beszélgetés közben kérem meg Márta Istvánt, a csoport elnökét, mutassa be olvasóinknak a szervezetük életét.

– A Duna-menti csoportba négy település, Dunavecse, Szalkszentmárton, Tass és Apostag mozgássérültjei tartoznak. Elsődleges célunk szervezetünk tagjainak biztosítani az őket jogosan megillető érdekvédelmet, ügyes-bajos dolgaik intézésében jogi tanácsot adni, segítséget nyújtva mindennapi életük megkönnyítésére. Fontos feladatunk a rászorultak felkutatása és a róluk való gondoskodás lehetőségeinek megteremtése. Jelenleg 87 helyi tagunk van, de csoportunkhoz összesen 183 személy tartozik, akikkel rendszeresen közös rendezvényeket, kulturális programokat, kirándulásokat szervezünk. Itt igazán érezhető az egymásra utaltságból fakadó kölcsönös és őszinte segíteni akarás és segítségnyújtás.

– Miből finanszírozzák rendezvényeiket, honnan teremtik elő az ehhez szükséges anyagiakat?

– Mi rendszeres tagdíjfizetők vagyunk, de ez persze kevés lenne. Itt Apostagon nagyon sokat köszönhetünk a Polgármesteri Hivatalnak, ők biztosítják részünkre a klubhelyiséget és anyagiakkal is segítik létezésünket. Nem vagyunk túl jó sajtótéma, de ha már egyszer ránk figyeltek, engedje meg, hogy az Alföldi Lapok hasábjain megköszönjem jelentősebb támogatóinknak önzetlenségüket és emberségüket. Ilyenek a Solt és Vidéke Takarék Szövetkezet vezetősége Pék Istvánnéval az élen és a Bahama Művek tulajdonosa, Bartos Mária, aki pedig budapesti illetőségű, vagy Gál József, a Gólyafészek tulajdonosa, aki segítőtársaival a mai rendezvényünkre is kedvezményes áron vállalta ellátásunkat. Megértő és nagylelkű támogatónk Horváth Győző Tass, P. Szalai Péter Dunavecse, Szabó József Apostag polgármestere, Kovács Sándor, a Szalkszentmártoni Petőfi Tsz. elnöke és Kiss István, a dunavecsei Vízgazdálkodási Társulás igazgatója. Köszönjük és reméljük a jövőben is figyelnek ránk.

– Milyen konkrét segítséget kapnak tagjaik?

– Megszervezzük utaztatásukat a rendszeres orvosi vizsgálatokra, a takarékszövetkezet által üzemeltetett fénymásolót tagjaink ingyen használhatják. Az egészségük javulása érdekében igénybe vehetik a kondicionáló szobát. De azt hiszem, legjelentősebb a vissza nem térítendő, lakáscélú támogatás címén juttatott 150 ezer forint. Ezt eddig Szalkszentmártonban 35-en, Dunavecsén 4-én, Apostagon 7-en, Tasson 3-an kapták meg s vannak folyamatban lévő ügyek is.

Mire beszélgetésünk végére érünk, a tálakban gőzölög az ínycsiklandó raguleves, amihez jó étvágyat és jó egészséget kívánunk.

Farkas Pál

A nőnapi virág öröm mindenkinek

KUSTÁR ZSUZSA KIÁLLÍTÁSA

Felnőttként találtam rá vecsei gyermekkoromra

Az apostagi faluházban sokan csodálják Kustár Zsuzsa Névadó világtükrét. A belső övön a zodiakus állatöv jelképei láthatók, a külsőn az ezekhez kapcsolódó magyar népi hagyományok. A műalkotás a magyar folklórból jól ismert holdház rendszerben fogalmazódott.

A hazai kulturális életben jártasak – mint a dunavecsei kötődésű, jelenleg Nagykanizsán élő iparművész tárlatvezetéséből is kitűnt – okkal tételezik föl, hogy az alkotó a Papp Gábor művészettörténész nevéhez köthető világ- és művészetszemlélettel dolgozza fel élményeit, a látható és a bensőnkben kirajzolódó világot.

– Valóban a kecskeméti zománcstúdió vezetőjének köszönhettem, hogy az vagyok, akinek születtem. Előadásaival, munkásságával ő hívta elő bennem gyermekkori vecsei emlékeimet. Sorsom ajándékának tekintem, hogy együtt is dolgozhattam vele, először a nagykállói református templom ólmozott üvegablakainak készítésekor.

– Műveiből következtetve Weöres Sándor kozmikus világlátása, gyermeki rácsodálkozása is közel áll Kustár Zsuzsához.

– Bizonyos értelemben felnőttként, három gyermekes anyaként lettem gyermek. Nehezen éltünk, szüleinknek hét gyermeket kellett táplálni, ruházni. Már 12 évesen megtapasztalhattam, hogy milyen emberpróbáló munka az aratás. Nem csináltam a képzeletet szabadon szárnyaltató gyermekrajzokat, noha nővérem képzőművészeti gimnáziumba járt. Egyébként apám, anyám vonzódott a művészetekhez. Növekvő gyermekeim támasztották föl bennem a szunnyadó mesevilágot. Érzéseimet – mint említettem – Papp Gábor és Weörös Sándor tudatosította.

– Apostagi kiállításán többféle technikával, műfajban készült alkotások láthatók.

– Bemutatom különböző házasságkötő termekbe szánt kompozícióim terveit. Láthatók mások által megszőtt és saját magamtól kivitelezett szőnyegek, selyembatikok, grafikák. A feladat szüli az újabb és újabb technikák megismerését.

– Szelestey László néprajzkutatótól tudom, hogy ritka szépen sikerült a megnyitó.

– Talán nem túlzás, ha azt mondom, hogy befogadott ez a falu, magukhoz öleltek érdeklődő szeretetükkel. Munkáim mintegy szertartásos hátteret teremtenek összetartozásunk tudatához.

– Boldognak látszik, pedig igencsak megpróbálta a sors. Hosszú ideig egyedül nevelte három gyermekét.

– Így is boldog családot alkottunk. Idősebb lányom képzőművészeti gimnáziumot és más képzőművészeti stúdiókat végzett, a fiatalabb utolsó éves festő növendék a Képzőművészeti Főiskolán.

– Elképzelhető, hogy egyszer hármasban állítanak ki Apostagon, Dunavecsén.

– Bízzunk, bizakodjunk.

H. N.

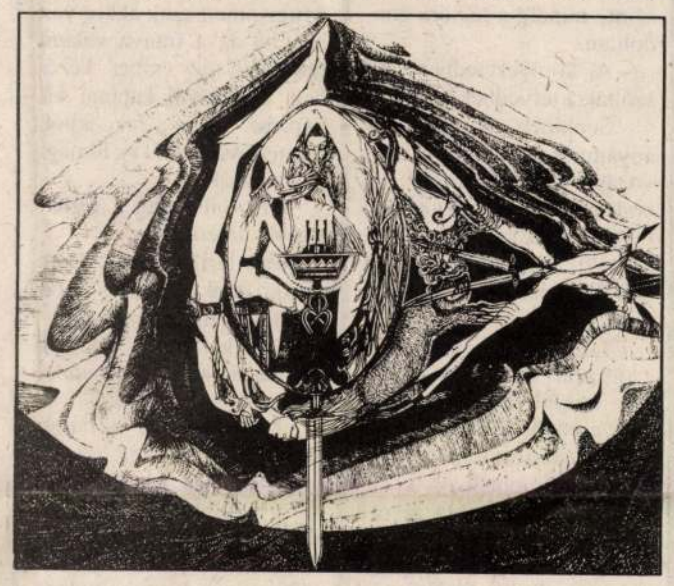

Így lehet majd rádiózni

Nemcsak Nagykőrösről, hanem környező településekről is többen jelentkeztek frekvenciaengedélyért. Hogyan juthatnak hozzá az engedélyhez, egyáltalán, milyen hullámhosszon sugározhatnak majd ezek az új rádió- és tévéadók? Erről érdeklődtünk a Frekvenciagazdálkodási Intézetben.

– Három éve készülünk a moratórium feloldására – kezdte a tájékoztatást Nemcsics Elek igazgató. – Ez most történt meg, s a munka során minden, 30 ezres lélekszámot meghaladó településre kettő-három olyan frekvenciát kerestünk, amelyeknek hazai használatára a szomszédos országok egyeztetését minden bizonnyal megszerezhetjük. A rádióműsor-szórásra az URH sávokban 300, a televíziózásra 111 frekvencia nemzetközi koordinációját indítottuk be, amelyekből a rádiózásra 63, a tévére 69 frekvencia nemzetközi szinten már rendezett. Ezeken a frekvenciákon a hozzájuk tartozó sugárzási paraméterekkel, adott teljesítménnyel, kisebb-nagyobb területek sugározhatók be – például egy nagyobb város egy része, teljes területe vagy akár vonzáskörzete is. E frekvenciák felhasználási lehetőségei az országban szétszórtan találhatók, s összefüggő, nagy térségek ellátására nem használhatók fel. Nemzetközi egyezmény alapján ezeken kívül 21 városban van lehetőség középhullámú, kis teljesítményű adó létesítésére, amelyek szintén a helyi elektronikus nyilvánosságot szolgálhatják.

Intézetünk ezeket a sugárzási lehetőségeket fogja a Művelődésügyi Minisztérium vezetésével alakuló bizottságnak átadni. Ez a bizottság a médiatörvényben szereplő, úgynevezett Rádió és Televízió Hivatal feladatát megkezdve, ezeket a lehetőségeket megpályáztatja.

– Mit kell egy-egy pályázatnak tartalmazni?

– A pályázati kiírás minden bizonnyal tartalmazza majd a feltételeket, s persze az elbírálás feltételeit is. A pályázat elnyerése után a nyertes műsorszolgáltatási engedélyt kap – és ennek birtokában dönthet arról, maga akar-e műsorszóró lenni vagy ezt a feladatot (tehát az adó tulajdonjogát, működtetését) másra – valamely szervre, intézményre, cégre – bízza. Az új távközlési törvény hatálybalépéséig ilyen tevékenységre engedélye csak az Antenna Hungáriának van. A pályázatnyertes tehát stúdió alapítására és műsorkészítésre lesz jogosult jelenleg!

A műsorszórásra magánjogi szerződést köthet az Antenna Hungáriával, s e cég kér frekvencia-kijelölési határozatot intézetünktől. Ezen határozat jogosítja fel az adóberendezés megvásárlására, a hozzá tartozó antennarendszer telepítésére stb. A folyamat befejezéseként intézetünk rádióengedélyt, jobban mondva, úgynevezett üzemeltetési engedélyt ad ki számára.

– S mi lesz akkor az eljárás, ha egy városban több műsorszóró szolgáltató kíván működni, mint ahány sugárzási lehetőség van?

– Ez is megoldható. Ha a pályázók a kiírás feltételeinek megfelelnek, akkor megosztott adásidővel, feltehetőleg minden pályázónak lehetőséget tudunk biztosítani.

– Említette előbb az elbíráló bizottságot. Kikből áll majd ez a testület?

– Erről érdemben nyilatkozni nem tudok. Feltételezhető azonban, hogy arról az illetékes kormányszervek a sajtóigazgatási alapelveknek megfelelően fognak gondoskodni, s részt vehetnek benne a társadalomtudományok, az érdekképviseletek s a műszaki területek kimagasló egyéniségei.

– Milyen sorrendben bírálják el a pályázatokat?

– Ez szintén nem intézetünkre tartozik, az előbb említett bizottság eljárási elveitől, munkamódszereitől függ majd.

Ballai Ottó

Árvaság, börtönévek, kézikönyvek

Három vaskos kötet látott napvilágot a közelmúltban a Kalocsai Múzeumbarátok Körének kiadásában. A csaknem két és félezer oldal szerzője *dr. Gyetvai Péter*, a kalocsai érseki egyházmegye 1988-ban elhunyt tudós papja. A tiszai korona-kerület telepítéstörténete című kéziratát halála után *dr. Bárth János* gondozta.

Gyetvai Péter 1912-ben született az egykori Bács-Bodrog vármegye területén levő Péterrévén, egy tíz gyermekes család ötödikjeként. Tizenegy évesen elvesztette édesanyját, tizenhét éves korában édesapja is meghalt. Saját fenntartásáról korán gondoskodnia kellett. Mindez arra ösztönözte, hogy diákévei során mindig kitüntetéssel vizsgázzon. Gimnáziumi tanulmányait a kalocsai érseki gimnáziumban és a papnevelő intézetben végezte, majd a budapesti Pázmány Péter Tudományegyetem Hittudományi Karának hallgatója volt. Doktorrá avatás után, 1938 augusztusában kezdte meg papi szolgálatát Kalocsán. 1939-től érseki jegyző, levéltáros és helyettes főszentszéki jegyző lett. Pályája során még több fontos tisztséget töltött be az érseki palotában. Közvetlen munkatársa volt Grősz József kalocsai érseknek, aki ellen koholt vádak alapján – nyilvánvaló félreállítás céllal – indítottak koncepciós pert. 1951. május 18-án este az érsekkel együtt tartóztatták le. Hét évi börtönre ítélték, amelyből öt évet töltött le a váci gyűjtőfogházban; 1956 februárjában amnesztiával szabadult.

Gyetvai Péter hivatali munkája mellett évtizedeken át gyűjtötte az adatokat levéltárak és plébániák irataiban, anyakönyveiben a 18. századi Magyarország nagy, észak-déli irányú népmozgásáról, a török hódoltság alatt elpusztult területek benépesüléséről. Most megjelent könyvében annak a vidéknek a korabeli életét mutatja be közelebbről, ahol ma a jugoszláviai magyarság nagy része él. Köztük található Péterréve is, a szerző szülőfaluja, amely egy egész kötetet kapott a nagy munkában. Megtalálhatjuk benne az első ideérkező családok történetét, és a leszármazottak további sorsát is nyomon követhetjük. Nem kevésbé izgalmas dolog a szerző kutatási módszerének nyomon követése sem.

Gyetvai Péter, szándékai szerint, a hatalmas családtörténeti tablókkal méltóképpen akarta megörökíteni szülei és ősei emlékét. A most megjelent három kötet tudományos szempontból is jelentős; minden bizonnyal a történészek és a néprajzosok sokat forgatott kézikönyvei közé fog tartozni.

Sz. Kőrösi Ilona

Ceglédről az idegenlégióba

Ha a légiós kifejezést halljuk, akkor általában zordon arcú, vasakaratú, nem éppen mimózalelkű katonákra gondolunk. Olyanokra, akik nem ijednek meg a saját árnyékuktól, sőt meg merjük kockáztatni, hogy más földi halandó árnyékát látva sem rezelnek be.

Ha bevalljuk, ha nem, sokan szeretnénk acélos testű, hódító kalandorok lenni, de fizikai adottságaink miatt ez sokunk számára csak álom marad.

Nem maradt álom viszont egy 25 éves ceglédi fiatalember, Oláh Zoltán számára, aki a francia légióba igazolt.

Erről a nem mindennapos vállalkozásáról beszélgettünk.

– Megmondom őszintén, nekem sem volt könnyű a pályaválasztás, de töredelmesen bevallom, hogy légiós legyek, az nem jutott eszembe. Mikor határoztad el, hogy erre adod a fejed?

– Már kisgyermekkorom óta erre készültem. Először filmekből, híradásokból szereztem információkat a légiósok tevékenységéről. Természetesen rengeteget futottam, gimnasztikáztam, erősítettem, hiszen fizikailag felkészültnek kellett lennem.

– Mielőtt tovább mennénk, ejtsünk néhány szót az iskolai tanulmányaidról is. Vagy kínos erről beszélned?

– Ugyanúgy iskolába jártam, mint más földi halandó, és nem voltam a legrosszabb tanuló, ha erre gondolsz. Nagykőrösön végeztem a Toldiban, és élelmiszeripari szakképesítést szereztem. Sokáig a szakmámban dolgoztam, de szinte mindig a légióra gondoltam.

A légió nem szalonkatonaság – állítja Oláh Zoltán

– A környezetedben mit szóltak a tervedhez?

– Senkinek, még az édesanyámnak sem szóltam a távozási szándékomról. Jól emlékszem, az egyik nap még a munkahelyemen dolgoztam, másnap este pedig már Franciaországban aludtam.

– Legalább a főnöködnek szólhattál volna, elképzelni sem tudom, miként oldotta meg a pótlásodat. Visszatérve a témához, kik jelentkezhetnek a légióba?

– A világ bármely részéről lehet jönni. Nem számít a bőr színe, sem az, hogy valaki milyen magas és hány kiló. Csak a tudásnak van súlya és jelentősége.

– Úgy gondolom, hogy kint lényegesen nagyobb erőkifejtést követel a képzés, mint a magyar alakulatoknál...

– Össze sem lehet hasonlítani a kettőt. Ez nem szalonkatonaság, itt minden cselekedetnek jelentősége van. A kiképzés egy hónapig tartott, és a gyengébbeknek kitették a szűrét. A fizikai felkészítés mellett tartottak elméleti foglalkozásokat, sőt intelligenciatesztet is töltöttünk ki.

– Örülnék, ha bővebben kifejtenéd azt, hogy milyen összefüggés van a légiósok és az intelligencia között?

– Azért a légióban, nálunk sem mindenki izomagyú. Gyakran kerülünk olyan helyzetbe, amikor villámgyorsan kell döntést hozni. Ilyenkor az ember csak magára számíthat.

– Milyen szakra specializálódtál?

– Aknászatra, ami elég nyugis, mert csak akkor van baj, ha az a fránya valami felrobban az ember kezében. Ezenkívül kaptam kiképzést utcai harcokból, mesterlövészetből és tömegoszlatásból.

– Mi volt eddig a legnagyobb élményed?

– Egy afrikai utazás. Nem unatkoztunk, ugyanis volt egy kis csetepaténk a bennszülöttekkel. A lovagiasság szabályai szerint tisztázódott az ügy. Feladták...

– Mikor jön el a búcsú ideje?

– Ha érzem, hogy fizikailag gyengülök, akkor nincs mese, abba kell hagynom. Remélem, addigra keresek annyi pénzt, hogy be tudom majd fektetni valamibe...

Kóbor Ervin

Horthyné hallgat!

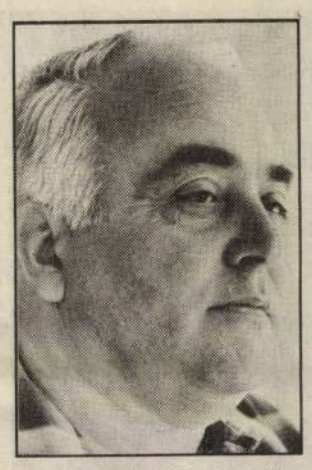

A félegyházi „Istvánka".

Bizonyára emlékeznek még olvasóink arra, lapunkban írtunk arról, hogy a Kiskunfélegyházán élő *Mészáros József* azt állítja magáról, ő az igazi Horthy-unoka. Évek óta bizonygatja állítólagos igazát, tavaly még Portugáliába is elutazott, hogy megkeresse *Bowden Ilonát*, az általa édesanyjának tartott *Edelsheim Gyulai Ilonát*. Ám a találkozó nem sikerült. Kalandos úton jutott haza Mészáros úr, a repülőgépen elveszett az összes fontos okmánya, bizonyítékgyűjteménye.

Ezek után szinte reménytelen az, hogy valaha is bebizonyítsa igazát. Harca tehát hiába tart, eredményt nemigen várhat. Ám ahogyan ismerjük a megszállott „Horthy-unokát", nem adja fel. Amint már korábban, most is leveleket ír a szerinte kemény szívű anyjához, aki még csak arra sem méltatja, hogy válaszoljon soraira.

Vettünk egy mély lélegzetet és mi is megpróbálkoztunk azzal, hogy kapcsolatba kerüljünk *özv. Horthy Istvánnéval*, a Portugáliában élő szerény, tiszteletre méltó asszonnyal, aki az utóbbi években gyakran megfordul Magyarországon fiával, Istvánnal. Megbízható, hiteles kapcsolatot kerestünk, mely által felvetettük az egykori kormányzó menyének, hogy él Kiskunfélegyházán egy ember, aki szerint őt hajdanán elcserélték és ő az igazi Horthy-unoka. A távolba küldött levélben az is benne foglaltatott, hogy az utóbbi években számos újság cikkezett erről a fantáziát igencsak megmozgató történetről, igaz, állást nemigen foglaltak a témában a lapok, az újságírók. Bizonyára a „címzett" is hallott már erről, hiszen Mészáros úr számtalan levelet intézett hozzá az ügyben, hogy végre ismerje el „bűnét" és fogadja édes fiát. Nos, a levél elment Portugáliába, a válasz pedig a napokban megérkezett Kecskemétre az általunk megbízott informátorhoz. A régebb óta levelező kapcsolatban álló illető minden kérdésére feleletet kapott, csak arra nem, hallott-e özv. Horthyné a kiskunfélegyházi rémtörténetről. Erre a kitételre nem válaszolt a címzett.

Istvánka, édesanyja és nagyanyja (fotó: Straszer András)

Horthyné tehát hallgat. Ez persze nem biztos, hogy azt jelenti, beleegyezik a dolgokba. Sőt, inkább arra gondolunk, azért nem érdekli ez a história, mert nem igaz, hamis. Horrorsztorikkal pedig minek is foglalkozna. Minden perce kárba veszne, amit erre fordítana. Lehet, azért nem jön levél Félegyházára, Mészáros úrhoz sem.

Hallgatni arany. De mi van akkor, ha...

Borzák Tibor

A TÜRELMI IDŐ A KINEVEZÉS NAPJÁN LEJÁRT

A legfiatalabb dandárparancsnok

A napokban kinevezték Benkő Tibor alezredest a Kiskunhalasi Gábor Áron tüzérdandár parancsnokának, ami egyben a helyőrségi katonai parancsnoki megbízatással is jár. Nem tudom a Magyar Honvédség történetében volt-e már erre példa, de annyi bizonyos, most ő az ország legfiatalabb dandárparancsnoka...

A harminchét esztendős főtiszt – két kislány édesapja – Nyíregyházán született és az általános iskola elvégzése után mezőgazdasági gépész szakon szakmunkás oklevelet szerzett. Az Észak-Magyarországi Vízügynél helyezkedett el, miközben levelezőn végezte a szakközépiskolát.

– Már gyermekkoromban is a technika érdekelt legjobban – kezdte a beszélgetést – és később ez csak erősödött bennem. Szakmunkástanulóként határoztam el, hogy a katonai pályát választom. Tulajdonképpen ezért iratkoztam be a szakközépiskolába is. Rakéta tábori tüzér szakra jelentkeztem és 1979-ben végeztem el a tiszti főiskolát kiváló eredménnyel, főhadnaggyá avattak.

– Még főiskolás évei alatt megnősült...

– Igen. Augusztus 20-án volt az avatás, 21-én pedig megérkezett első kislányunk. Ekkor költöztem Kiskunhalasra és két évig szakaszparancsnokként szolgáltam.

– A következő lépcső?

– 1981-ben a törzshöz kerültem hadműveleti tisztnek és ugyancsak két évig töltöttem be ezt a posztot. Majd adódott egy lehetőség, hogy Leningrádban a tüzérakadémián folytassam tanulmányaimat, így 1984-ben egyéves nyelvi előkészítő tanfolyamon vettem részt.

Akadémia után költözés

– Ezeket a harcászati ismereteket csak a Szovjetunióban lehetett elsajátítani?

– Tüzérakadémia csak két helyen van. Az USA-ban és Leningrádban. Sok választásom nem lehetett...

– Néhány év a SZU-ban. És a család?

– 1985-ben megszületett második kislányunk és a következő évben ők is kijöttek. Viktória ott végezte az általános két osztályát.

– Önnek sem lehetett könnyű dolga, de a kislányát sem irigylem.

– Igen, hiszen meg kellett tanulnia az orosz nyelvet.

– Mikor került végleg haza?

– 1988-ban egy újabb nagy költözés után Székesfehérváron telepedtünk le. A hadsereg tűzvezető és iránytiszti alosztály irányfőtisztje lettem.

– És hamarosan ismét költözött a család...

– 1990 márciusában ismét Halasra kerültem dandárparancsnok helyettesi beosztásba.

– Ekkor már számított rá, hogy esetleg parancsnoknak nevezik ki?

– Nem. Azt viszont éreztem, hogy tisztelik és becsülik a munkámat.

– Hétköznapinak éppen nem mondható az a pálya, amit az eltelt húsz esztendő alatt befutott. Voltak nehéz pillanatai?

– Ha a hajnalig tartó tanulásokat annak lehet nevezni, akkor igen. Ezt csak úgy lehetett végigcsinálni, hogy biztosítva volt részemre a nyugodt családi háttér, amit feleségemben köszönhetek. Élelmiszeripari analitikai technikus, akinek a munkáját gyakran zavarták meg az én áthelyezéseim.

– Preininger vezérőrnagy úr a fogadáson megemlítette, hogy ön némi türelmi időt kért és ez szerinte a kinevezése napján 14 órakor lejárt. Az életútjából következtetve ön nem olyan ember, aki türelmi időt kér...

Más szelek fújnak majd?

– Nem is miattam van erre szükség. A dandár felsőbb vezetése szinte teljes egészében lecserélődött. Romvári Frigyes alezredes úr lett a helyettesem és Fenyvesi György alezredes úr a dandártörzsfőnök. Az állománynak kell a türelmi idő, hogy az új vezetés átvegye a feladatokat.

– Más szelek fújnak majd a laktanyában? Itt is igaz az új seprő jól seper?

– Itt nem lehet rosszul sepregetni. Nyilvánvaló, hogy egy új vezetés magával hoz egy más szemléletet, de ez nem azt jelenti, hogy azokat a dolgokat, amelyek jók voltak, elvetnénk. Én inkább úgy vagyok vele, hogy a jót megtartani és fejleszteni kell.

– Az exparancsnok és ön a hírek szerint habitusban is különbözik egymástól.

Benkő Tibor alezredes

– Ez talán annak tudható be, hogy más-más generációhoz tartozunk. Mindenesetre én nagyra becsülöm Siha János ezredes úr munkásságát.

– Szigorú ember ön?

– Törvénytisztelő vagyok és szigorúan betartom és betartatom a szabályokat. De az emberiességet tartom mindenekelőtt szem előtt. A sorkatonát ugyanolyan embernek tekintem, mint bárki mást a személyi állományban.

– Volt már olyan intézkedése, hogy bezáratott valakit és megbánta?

– Még sohasem zárattam be senkit. Azt hiszem, sokkal nevelőbb hatása van egy személyes elbeszélgetésnek, mint teszem azt, tíz nap fogdának. Azzal viszont tisztában vagyok, hogy lesznek esetek, amikor ezt a fenyítési fokozatot is alkalmaznom kell.

Új dolog: a zsoldosok

– Pályája során kapott visszajelzéseket az intézkedéseire vonatkozóan, például a sorkatonáktól?

– Hogyne. Szerettem tisztázni a dolgokat. Így találtam egy jóbarátot, aki valamikor a katonám volt...

– Kinevezése után közvetlen egy elég speciális helyzetbe csöppent bele, hiszen a Magyar Honvédség először alkalmaz zsoldosokat.

– Továbbszolgáló szerződéses katonákat...

– Ez a hivatalos megnevezés. És mennyire dominál itt a hivatástudat?

– Én úgy érzem, inkább a létbizonytalanság, a munkanélküliség, mint a hivatástudat vezérli őket. Már szolgálnak néhányan és még van betöltetlen helyünk. Ez valóban speciális helyzet és a demográfiai hullám az oka. A hetvenes évek elején több kislány született, mint fiú és a kiesést pótolandó született ez a megoldás.

– Milyen változásokat szeretne elérni a közeljövőben?

– Nyitni szeretnénk a társadalom felé. Ha feletteseimtől megkapom a hozzájárulást, májusban lesz egy nyílt nap itt a laktanyában, ahol a szülőknek bemutatjuk tevékenységünket, de nemcsak nekik, a lakosságnak is.

– Ha összejön, mi is ott leszünk...

– posztobányi –

Ott lenni a döntéseknél

A LAÉT és az utópiák

– Nem mi tehetünk arról, hogy ilyen helyzetbe jutottunk. Még ilyen állapotban is vállalkozni akartam, amikor épp lejárt volna a munkanélküli segélyem, felvettem a négyszázezer forintos újrakezdési hitelt – mezőgazdasági kistermelésre, úgy gondoltuk, hogy ehhez értünk.

Strauf Miklósnénak nem sikerült a vállalkozás, a kölcsönt azonban vissza kell fizetni. Rokkant nyugdíjas, nagyobbik lánya pályakezdő munkanélküli, a családfő tizenötezer forintot keres. Saját helyzete indította arra, hogy kezdeményezze a LAÉT, a Létminimum Alatt Élők Társasága földvári szervezetének megalakítását.

– Én tudom, milyen segélyért menni. Én is voltam, akkoriban nagyon rosszul állt a szénám: még nem kaptam rokkantsági járadékot, a férjem tizenháromezer forintot hozott haza, a nagylányom kollégiumban lakott, ami négy és fél ezret vitt el havonta. Az önkormányzattól kaptam háromszor ötszáz forintot: január, február és március hóra. Aztán rendkívüli segélyként négyezer forintot. Azt mondtam, én nem megyek be többet, annyira megalázó volt. Én, aki huszonhat évet becsülettel ledolgoztam, könyörögnöm kell, és kapok egy papírt, hogy háromszor ötszáz forint jár. Mi nem iszunk, nem csavargunk, becsülettel dolgozunk, ahogy tudunk.

– Most van már két-három olyan fiatalasszony is, aki azt mondta, hogy szégyell bemenni segélyért. Mondtam, hogy akkor én elmegyek vele, ha magamnak nem tudok, akkor másoknak megpróbálok segíteni.

Straufné ez év elején a kétkulcsos forgalmi adóról szóló törvény elleni tiltakozásképp tizenhét napig folytatott éhségsztrájkot.

– Nem vertem nagydobra: itt a tanúm, a családom. Akartam valamit csinálni, mert akkor voltam azon a mélyponton, hogy valamit tennem kell, vagy megyek a Dunának. Vagy miért nem lőnek bele a Dunába, ha egyszer ennyire selejteznek? Mert így éreztem.

– *Mit tehetnek önmagukért, szervezetten?*

– Valamilyen módon szeretnénk ott lenni, amikor rólunk döntenek. Azt szeretnénk, hogy a segélyosztásoknál is fogadjanak el bennünket. Mindannyian tudjuk, hogy olyanok is kapnak, akik nem tudják hová tenni a pénzüket. Íróasztal mögül döntik el, hogy ennek adok, annak nem adok. Úgy vettem észre, hogy az önkormányzat nem zárkózik el tőlünk. Szeretném ezeket az embereket képviselni, olyan értelemben, hogy ha például szégyell bemenni segélyért, akkor én bemegyek vele. A szervezet anyagi támogatást tagjainak nem tud adni, sőt, a havi harminc forintos tagdíjat sem kell befizetni, ha valakinek ez is gondot okoz.

*

A létminimumot, amely egy négy tagú család esetében meghaladja a negyvenezer forintot, a város szociálpolitikája nem tudja figyelembe venni. A küszöb – a szociális ellátásokról szóló törvény szerint – a mindenkori öregségi nyugdíj nyolcvan százaléka. A létminimum ma utópia a szociálpolitikában – így fogalmazott Ocsovai Jánosné, az önkormányzat szociális osztályának vezetője.

fc

Kustár Zsuzsa kiállítása a Vármúzeumban

Az ember meséje

Saját életéről is vallott *Kustár Zsuzsa*, amikor múlt csütörtökön megnyitotta kiállítását a földvári Vármúzeumban. A Dunaszentgyörgyről elszármazott, jelenleg Nagykanizsán élő iparművésznő a főként házasságkötő-termekben elhelyezett alkotásainak eredetijei mellett rézkarcokkal, grafikákkal mutatkozott be a földvári közönségnek.

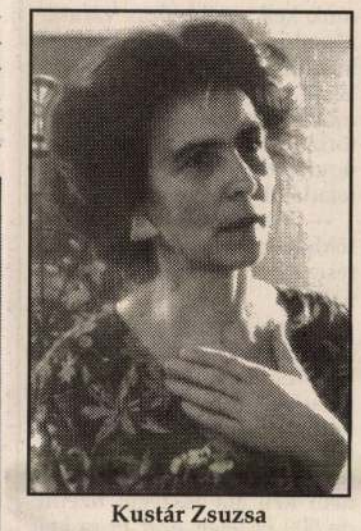

Kustár Zsuzsa

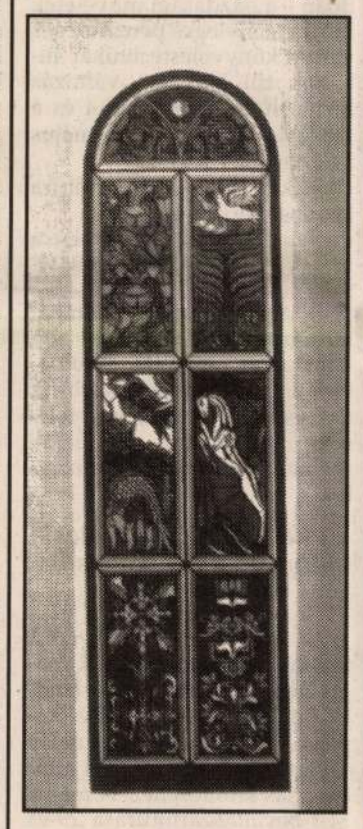

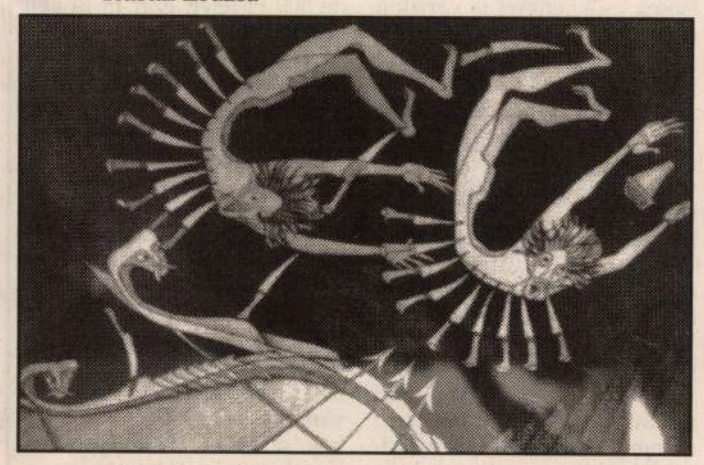

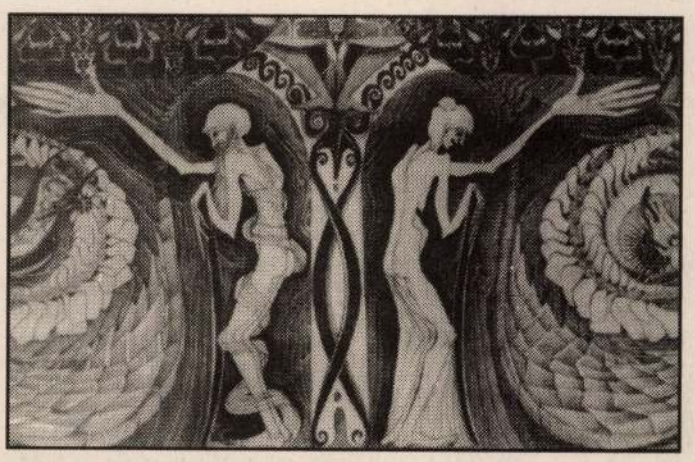

A művésznő úgy vezette be a nézőket a képek sajátos világába, hogy egyben megadta a kulcsot megfejtésükhöz: alkotásai nem mások, mint *az* ember életének spirituális meséje, a magyar népművészet szimbólumkincsének felhasználásával. Kustár Zsuzsa a jelképek értelmezésénél Pap Gábor néprajzkutató eredményeiből indult ki, egységes rendszerbe foglalva őket, mintegy allegorikusan megjelenítve a női lélek útját a házasságig.

A tárlat másik részét reprodukciók alkotják: a történelmi Magyarország templomai mennyezetkazettáinak pusztulásra ítéltetett motívumait mentette meg így a művésznő, igaz nem rendszerezve, ami művészi értékéből semmit nem von el.

A kiállítás június tizenötödikéig látható.

fra

Átkukkantó

Iparművészek kiállítása

Június elsejéig látható az a kiállítás, amely népi iparművészek alkotásaiból nyílt a dunaújvárosi Bartók Kamaraszínház aulájában. A kiállított tárgyak közt találhatók Kovácsy Judit szíjgyártó alkotásai is.

Leállnak a kompok?

Harminc napon belül megkezdődhet a dunai kompokat üzemeltető Pest Megyei Révhajózási és Hajóépítő Vállalat felszámolása, a vállalat ugyanis hitelezői kezébe került. A céget – s a dunai kompközlekedést – csak a gyors privatizáció mentheti meg.

Tűz a MÉH-telepen

Tisztázatlan okokból tűz ütött ki pénteken a dunaújvárosi MÉH-telep hulladéktárolójában. A zárt térben huszonöt tonna papír vált a lángok martalékává.

Pap Gábor Csontváryról

A Modern Művészetért Alapítvány szervezésében Pap Gábor művészettörténész, néprajzkutató tart előadást holnap este hat órakor Dunaújvárosban, az Uitz teremben.

Az érdeklődők a diavetítéssel egybekötött előadáson Csontváry Kosztka Tivadar életművével ismerkedhetnek meg.

Röviden

Emelkedik a segély összege

Két évenként esedékes a redszeres szociális segélyben részesülők körének felülvizsgálata, amelyre e hónapban került sor. Ezzel együtt a képviselőtestület meghatározta a rendszeres szociális segély összegét, amelynek maximuma 1993. június 30-tól az eddigi 5000 helyett 6000 forint lesz.

Lemondott a képviselő

Munkájából adódó elfoglaltságaira hivatkozva a múlt héten lemondott mandátumáról Borzavári István, MDF-es képviselő. A helyét a következő testületi ülésen a szabaddemokrata Bazsika Jenő foglalja el.

A művelődési ház programjai

Május 21-én, pénteken a pécsi Bóbita bábszínház mutatja be a *Haragos úr a bábszínházban* című bábelőadását.

Vidám, szórakoztató zenés est lesz a ház nagytermében május 23-án, este fél nyolckor.

Közreműködik Koós János, Dékány Sarolta, Aradszky László, Madarász Katalin, Ihos József humorista, valamint Harmat Andrea operetténekes. Jegyek kétszáz forintos áron – a helyszínen és elővételben – kaphatók.

Tanácsok vállalkozóknak

A jogszabályok útvesztőiben egyre nehezebb eligazodni a vállalkozónak, akinek lassan döntenie kell: vagy vállalkozásával, vagy adóügyeivel foglalkozik. A kezdők már ennél fogva sem tudják mindig pontosan kiszámítani lehetőségeiket. Ebben segít Dunaföldváron a Contorg Kft.

A könyveléssel, adó- és pénzügyi tanácsadással, vállalkozás-szervezéssel, könyvszakértői munkával foglalkozó cég *térítés nélkül* ad tanácsokat az alakulás előtt álló vállalkozásoknak, szakemberei segítenek felmérni a gazdasági környezetet, és felhívják az érdeklődők figyelmét, milyen kötelezettségekkel jár majdani vállalkozása.

Ami a holland típusú gazdasághoz kellene

Géppark, hitel, piacszervezés

Zsúfolásig megtelt a művelődési ház nagyterme múlt csütörtökön, amikor a kisgazdapárt helyi szervezetének vendégeként Torgyán József pártelnök tartott előadást. A pártnak Földváron hetvenöt tagja van, szimpatizánsainak tábora viszont több száz főre tehető. Torgyán József jobbára politikai jellegű mondandójával nyúgözte le hallgatóságát, a földvári szervezet nemrég megválasztott elnökasszonyát, ***Kornis Ágnest*** *arról kérdeztük: hogyan látják a kisgazdák saját helyzetüket, lehetőségeiket.*

– *Hogyan viszonyulnak a párt tagjai és szimpatizánsai ahhoz a javaslathoz, hogy továbbra is ki lehessen válni egyénileg is a szövetkezetekből?*

– Azt hiszem, hogy ez területek függvénye. Nyilván Dunaföldváron más elképzelések vannak, mint olyan területeken, ahol annak idején a nagybirtok volt túlsúlyban. Úgy látom, hogy itt az emberekben van igény e lehetőség iránt.

– *Milyen elképzelései vannak a pártnak a helyi mezőgazdasági kistermelők jövőjét illetően?*

– Úgy gondolom, hogy a jövőben egy holland típusú gazdaság irányában fog fejlődni a mezőgazdaság, véleményem szerint egy kis ország esetében ez volna az optimális.

– *Meg vannak ehhez a feltételek?*

– Meglehetnek. Ilyenek például a kedvezményes hitelek és géppark, amellyel a kisgazdaság megművelhető. Olyan szervezési metódusra lenne szükség, amellyel felkutatható a piac, olyan emberekre, akik megszervezik, hogy a terméknyek tényleg el legyenek adva. Egy laza gazdasági közösség kellene, amelyen belül például egy csoport felkutatja, hol lehet olcsóbban vetőmagot beszerezni, hol lehet drágábban értékesíteni. Én úgy látom, hogy aki a földjén dolgozik, annak nem lesz ideje arra, hogy kereskedjen.

– *Önök tesznek is ezért valamit?*

– Igen, én megpróbálom majd elképzeléseimet ecsetelni a tagság előtt, persze mindennek közös vitában kell eldőlnie, ha az emberek jónak tartják, megszavazzák, akkor megvalósulhatnak. Én úgy gondolom, hogy komoly problémák fognak felmerülni, mint például a tárolás, mert az emberek az utóbbi negyven évben nem építkeztek olyan tanyaszerűen, hogy gabonát tudjanak tárolni. Nyilvánvaló, ha most megkapják földjüket, a terményt vagy rögtön tovább kell adniuk – lehet, hogy így óriási veszteséggel tudják csak értékesíteni –, vagy tárolni kell, s ez biztos, hogy komoly gondot fog okozni. A másik a géppark kérdése. Ami jelenleg van, azok nagy gépek, a kisgazdaságokban nem ilyen gépek kellenek. Itt ötven-hatvan fő közös beruházására lenne szükség.

– *Hogyan látják a szövetkezetek ajánlotta szerződéseket, önök szerint is előnyösek?*

– Ez relatív. Nem hiszem, hogy valaki is kiszámolta volna, mennyibe kerül a vetőmag, a munkadíj, az üzemanyagköltség. Azt a területet, amit bevetettek, csak akkor adják át, amikor az aratás megtörtént. Tehát ez a hektáronkénti háromezer forint csak egy eszmei szám.

– *Egy politikát érintő kérdés: hogyan fogadta a földvári tagság például azt, hogy a pártelnök egy éve felmondta a koalíciót?*

– Erről nem is nagyon volt szó, egészen más jellegű kérdések érdeklik őket. Én nem hiszem, hogy az emberek benne lennének abban a véres nagy politikában, inkább a gazdasági lehetőségekkel foglalkoznak.

tóth

Késett a pártelnök

Pótülésen, örökzöldekről

Bár a május 13-i testületi ülésre jelezte érkezését, csak jó fél órás késéssel érkezett a városházára feleségével Torgyán József országgyűlési képviselő, az FKGP elnöke, akit a kisgazdapárt helyi szervezete hívott meg Dunaföldvárra. A pártelnök rövid megbeszélést folytatott a még jelenlévő képviselőkkel, és a város ajándékaként átvette Horváth Zsuzsanna tűzzománcalkotását.

Miután két héttel ezelőtt a testület határozat-képtelenség miatt kénytelen volt berekeszteni munkáját, a múlt csütörtöki ülés az elmaradt napirendi pontokat tárgyalta, amelyek közt már-már örökzöldnek mondható témák is szerepeltek.

Hosszasan vitatták a képviselők a belváros rendezési tervének esetleges módosítását. Mint ismeretes, a terv szerint üzletsor épülne a Tavasz utca 1. számú ház elé is, amely ellen a ház lakói tiltakozást nyújtottak be. Nemrég újabb egyeztetés volt a hivatal vállalkozói irodája, és a lakók között, ez azonban nem járt sikerrel, azaz mindkét fél továbbra is ragaszkodik saját álláspontjához. Mivel a lakók közös képviselője pert helyezett kilátásba, Pintér György azt javasolta, előzze meg a testület a bírósági procedúrát – amely nem biztos, hogy az önkormányzat javára dől el –, és módosítsák a rendezési tervet. A szavazásnál azonban kiderült: egy rendeletet csak rendelettel, abszolút többséggel lehet módosítani, s ehhez nem volt jelen elegendő számú képviselő. Így csupán elvi állásfoglalás született, amely szerint az üzletsor helyett parkoló és zöldsáv létesüljön.

A polgármester és a pártelnök a városházán

Felfüggesztette a testület az Ifjúság téren a garázsépítésre kijelölt telkek eladását, Dózsa Gergely vállalkozó ugyanis mélygarázsok építését vállalta. Tervéhez a város térítésmentesen biztosítja a területet, cserében a vállalkozó a munka végeztével parkosítja azt.

– tf –

Áfa-visszaigénylés

Egy új szabály hatásai

Gazdasági átalakulás ide, vállalkozás oda, tényként megállapítható: nem könnyű kiigazodni a szabályok tengerében. Ma, amikor minden változik, miért éppen a szabályok maradnának érintetlenül?

A minden tekintetben kényesnek mondható vállalkozási szféra szabályrendszere állandó kozmetikázásra szorul. 1993. január 1-től az általános forgalmi adóról havonta kell bevallást adni. Az Adó- és Pénzügyi Ellenőrzési Hivatalban azután érdeklődtünk, hogy mit is takar ez a változtatás, és milyenek az elmúlt időszak tapasztalatai. A kérdéseket Markó Ignácnak, az APEH ügyfélszolgálati osztályvezetőjének tettük fel, aki a következőket mondta:

— A tavalyi évben csak annak kellett havonta adóbevallást adni, aki áfa-visszaigénylő volt, januártól ez kiegészült azokkal, akik áfa-alanyok és nem tárgyi mentes tevékenységet végeznek. A bevallási kötelezettség kizárólag az áfa-alanyokat érinti. Az alanyi adómentes polgároknak nem kell bevallást készíteniük. A tárgyi mentes adózóknak az év végén egy alkalommal, az egész évre vonatkozóan kell bevallást adniuk.

— Miből áll az új rendszer lebonyolítási módja?

— Azt hiszem, nagyon egyszerű: a bevételi- és a kiadási költségeken levő áfa-különbözetet az adóalany köteles befizetni, vagy az adóhatóságtól igényelhet vissza pénzösszeget. A bevallást a 65-ös nyomtatványon mindig az esedékességet követő hó 20.-áig kell bejuttatni az adóhivatalba.

— Miért vált szükségessé ez a módosítás?

— Tulajdonképpen így jobban figyelemmel kísérhető a hazai költségvetési helyzet, az állam pénzügyei egyensúlyban tarthatók. A visszaélések csökkenését is várják a szakemberek.

— Milyen többletmunkát jelent ez az APEH-nek?

— A megyében több mint 7000 érintett van. Ez azt jelenti, hogy ilyen létszámban vannak azok a vállalkozók, és társaságok, akiknek 500 ezer illetve 1 millió felett van a bevallott éves forgalmuk vagy az adóhatóságnál áfa-körbe bejelentkeztek! Így a mi munkánk is természetesen jóval több lett. Szeretném kihangsúlyozni, hogy a szóban forgó nyomtatványok ajánlott küldeményként postán is feladhatók. Akik személyesen hozzák be hivatalunkba, számolniuk kell a több órás várakozással is. Sajnos, nem tudunk létszámot biztosítani a bevallások átvételére, ez csak a márciusi bevallási időszakban történhetett meg, most az ügyfélszolgálatot bízták meg a feladatok ellátásával.

— Van-e valamilyen értékhatára vagy értékmegkötése a befizetésre kerülő áfának?

—. Értékhatára nincs. Ha a tárgyhóban adóalap tevékenységet nem végzett, akkor is be kell adni a bevallást, ezt feltüntetve. Van azonban egy kerekítési értékszabály, amely úgy hangzik, hogy 499 Ft-ig nem kell áfa-összeget fizetni, de 500 Ft felett ezer Ft-ra kell kerekíteni, amit úgy is kell befizetni. Például: 5499 Ft áfa-kötelezettségnél 5000 Ft, 5500 Ft, vagy az felett 6000 Ft a befizetendő, illetőleg a visszaigényelhető összeg.

— Hogy értékelné az elmúlt négy hónapot?

— Azok, akik nem rendelkeznek szaktudással, nem tudják feldolgozni, megemészteni az új jogszabályokat. Nekik okozott némi gondot az átállás. Mint mindennek, természetesen ennek is van másik oldala, hiszen sokak számára semmilyen nehézséget nem jelentett.

Garay Előd

Adózási tudnivalók

Az egyszeres könyvvezetést folytatók bevallása (II.)

Az egyszeres könyvvezetést folytató vállalkozások könyvvezetési sajátosságából adódóan – a gazdasági műveletek mögött tényleges pénzmozgás van – könyveléstechnikai hibákon túl lényeges változás nem lehet a február 28-i és a most leadásra kerülő május 31-i bevallás között.

A két bevallási garnitúra azonos szerkezetű:

— a február 28-i a 24-es, a május 31-i a 28-as számot viseli;

— a kiegészítő adatokat tartalmazó (28-06) tábla néhány adattal bővült (pl. immateriális javak, tárgyi eszközök összesen, készletek, követelések), egyébként a táblák száma, adattartalma változatlan.

A kettős könyvvezetést folytató vállalkozások adóbevallása

A kettős könyvvezetést folytató adóalanyok 1993. május 31-ig készítik el beszámolójukat és az ennek részét képező eredménykimutatás szolgál alapul a társasági adóbevallás kitöltéséhez. A május 31-i bevallásgarnitúra a 29-es számot viseli.

A február 28-ig leadott társasági adóbevallás adattartalmához képest a kettős könyvvitelt vezető vállalkozásoknál sok ponton változás következhetett be az azóta eltelt időszak alatt. Több, az elmúlt gazdálkodási évet érintő gazdasági esemény válhatott ismertté: pl.: kapott osztalék, árfolyamváltozásból fakadó nyereség vagy veszteség, bírság, kötbér, stb., melyeket a mérlegkészítés időpontjáig le kell könyvelni. Mindez természetesen azzal járhat, hogy a május 31-i bevallásban szereplő összegek eltérhetnek a februárban leadottól. Ez az eltérés teljesen jogos, indokolt, ehhez semmiféle büntető szankció nem járul. Hangsúlyozza a május 31-i társasági adóbevallás szerepét az is, hogy – az adóhatóság számára – ez az alapja az 1993. évi társasági adóelőleg-fizetési meghagyások elkészítésének.

Azok a gazdálkodók, akik állami vagyonnal rendelkeznek, az állami vagyon utáni részesedés összegéről szintén május 31-ig adnak bevallást, azaz a bevallási főlap az állami vagyon utáni részesedés táblával bővült. Kimaradt viszont a bevallási garnitúrából az értékcsökkenés levezetésére szolgáló 2/A és 2/B tábla, a garnitúra adattartalma tehát végül is csökkent.

A külföldi vállalkozók 1993. május 31-i bevallásának rendje

A külföldi vállalkozók társasági adóbevallási kötelezettségének a részükre készített, ún. 30-as számú bevallási nyomtatványon tehetnek eleget.

A bevallásba beállítandó 1992. évi társasági adókötelezettséget a külföldi vállalkozó a pénzforgalmi nyilvántartása 1992. december 31-i fordulónappal történő lezárása alapján a Ta. tv. előírásai szerint állapítja meg.

Az Art. 20. § (5)-(6) bekezdései alapján az adóbevallást abban az esetben is be kell nyújtani, ha az adózó éves, fentiek szerint megállapított társasági adófizetési kötelezettsége 0, illetve az adót (adóelőleget) az esedékességkor megfizette, vagy később fizetheti meg, valamint, ha a Ta. tv. 10. § a), b) és c) pontja szerint adómentességet élvez.

APEH
Tolna Megyei Igazgatósága

Industria '93

Újfajta struktúrában nyílik meg a jövő héten a beruházási javak szakvására. Az Industria '93–at, a tavaszi Budapesti Nemzetközi Vásár utórendezvényét május 24. és 30. között rendezik meg a kőbányai vásárvárosban.

A kiállítást beharangozó sajtótájékoztatón elhangzott: az Industria '93 a Hungexpo törekvésének megfelelően csak az ipar szorosan vett beruházási termékeit mutatja be. Kiállítják termékeiket a bányászat-kohászat, energetika, energiagazdálkodás, elektronika, ipari környezetvédelem, könnyűipari gépek, járművek és a kutatásfejlesztés területén működő cégek. A kiállításon a korábbi hagyományoknak megfelelően az első négy napon szakmai rendezvények lesznek. A nagyközönség számára ekkor is nyitva áll a vásár, a hét végén azonban olcsóbb közönségjeggyel juthatnak be a BNV-re.

A rendezvény 877 kiállító bemutatkozására nyújt lehetőséget, mintegy 40 ezer négyzetméteren. A kiállítók csaknem fele külföldi, 22 országból. Slágertéma az idén a járműipar és az elektronika.

Mennyit a mosóporból?

Nemrégiben elemeztük lapunk hasábjain a szekszárdi víz minőségét, mely – mint bizonyára emlékeznek rá kedves olvasóink – az igencsak a kemény kategóriába sorolható.

Mint azt a TESZT magazinban közölt táblázatok is mutatják, különböző keménységű vízhez eltérő mennyiségben kell adagolni a mosóport. Az első táblázat a kereskedelmi forgalomban kapható mosóporokból felhasználandó víz mennyiségét mutatja, milliliterben.

A második táblázat a gazdaságosság mértékét jelzi, vagyis azt, hogy három kilogramm mosóporral hány adag ruhát lehet kimosni.

	LÁGY	KÖZEPES	KEMÉNY	NAGYON KEMÉNY
Ariel	245	250	280	300
Biopon automat	225	240	260	290
Minna	275	300	325	325
OMO Liposystem	225	240	260	290
Perlux	280	300	330	370
Persil	275	300	325	325
Tomi Kristály	175	225	275	275
Tomi Sztár	175	225	275	275

	A VÍZ			
	LÁGY	KÖZEPES	KEMÉNY	NAGYON KEMÉNY
Ariel	24	23	21	20
Biopon	23	21–22	20	19
Minna	15	13–14	12	12
OMO Liposystem	23	21–22	20	19
Perlux	22	20–21	18–19	16–17
Persil	17–18	16	15	15
Tomi Kristály	17	13–14	11	11
Tomi Sztár	17	13–14	11	11

Néhány hasznos tudnivaló a salmonella fertőzésekről

Habár az év bármely szakában előfordulnak, mégis a nyár közeledtével fokozódik a salmonella-fertőzések veszélye, így érdemes ilyentájt ezen aktuális témáról néhány szót ejteni.

A salmonellák a nagy bélbaktérium-család egyik német képezik. Közülük egy csoport csak embert képes megbetegíteni, ide tartozik például a hastifusz kórokozója. A legnagyobb csoport – legalább 2500 baktérium – emberre és állatra egyaránt patogén, ezek az úgynevezett „egyéb" salmonellák. Közülük a gyakorlatban viszont csak néhánnyal kell számolnunk, az utóbbi években Magyarországon ezek közül is a salmonella enteritidis vált uralkodóvá, ennek legfőbb gazdája a baromfi.

A kórokozó szájon át bekerülve – ha túléli a gyomorsav pusztító hatását (csecsemőknél a gyomor savviszonyai kedvezőek ehhez!) –, a vékonybélben gyulladást okoz, szétesve toxinja általános tüneteket vált ki, ha pedig netán gyengébb ellenállású a szervezet, a bélből szét is szóródhat, egyes szervek gennyes gyulladását idézve elő. A fertőzés után 2 nappal (néha már pár órával) hirtelen kezdettel magas láz, hányinger, hányás, hasmenés, fej- és izomfájdalmak lépnek fel. A kórokozó a székletből azonnal és még egy hónap múlva is kimutatható. A megbetegedés feltétele az, hogy élő kórokozó jusson be, és legalább 100.000–1 milliárdnyi számban. Az eredetileg fertőzött élelmiszer ilyen számban nem szokott kórokozót tartalmazni, többnyire elengedhetetlen feltétel tehát a baktériumok elszaporodása, ami a fertőzés körülményeit messzemenően meghatározza.

A fertőzés forrása a beteg vagy csak ürítő ember és állat, illetve az állati termékek. Az állatok – emlős, madár, hüllő – rezervoárként szerepelnek. A fertőzés bekövetkezhet közvetlen érintkezéssel, vízzel vagy akár fertőzött gyógyszerrel is, itt azonban a számuk nem igen éri el a fertőzéshez szükséges nagyságot. Döntő módon állati eredetű élelmiszerek jönnek szóba. A fertőzés többnyire még az állat életében bekövetkezik, így kerül be az állat húsába, tojásba, tejbe, de megtörténhet a feldolgozás során is, otthon vagy a vágóhídon.

A kérdés gyakorlati megközelítéséhez a következőket tartjuk fontosnak:

– A hő elpusztítja a kórokozót, azonban sok esetben nem képes a szükséges mértékben áthatni az ételt, például panírozott húsoknál!

– A tojások felülete igen gyakran fertőzött, de nem ritkán a fertőzés behatol a tojás belsejébe is, főleg a fehérjébe. A kacsatojás igen gyakran fertőzött, közétkeztetésben felhasználása tilos, otthon is csak erősen megfőzve-sütve fogyasztható. A tojások gyenge hypó-oldatban 40 fokon, 10 percig történő kezelése feltörés előtt közfogyasztás esetén kötelező, otthon ajánlatos.

– Madártejbe vagy krémekbe, ezek kezelése után a nem hőkezelt tojásfehérje hozzáadása, bekeverése gyakran okoz fertőzést.

– A hűtés nem pusztítja el a kórokozót, csak a szaporodását fékezi! Pincébe lerakott ételekben is vidáman szaporodnak a salmonellák.

– A fedetlenül elhelyezett ételek légytől könnyen befertőződhetnek!

– Állati tápok gyakran fertőzöttek vagy a piszkos kéztől a felhasználás során is fertőződhetnek, így a gazda saját állatait fertőzi meg.

– Disznósajt 2 kg-osnál nagyobb ne legyen, egyébként ahány kg-os, annyi óráig kell főzni.

– Állatok (baromfi) feldolgozásánál a „piszkos" és a „tiszta" munkafázis legyen megfelelőképpen elkülönítve.

Mindezen szempontokat kis létszámú családban is fontos betartani, azonban a fertőződés veszélye és tényleges gyakorisága igen megnő olyan esetben, amikor a szokványos háztartási körülmények között, lényegesen nagyobb létszámra készítik az ételt: lakodalom, keresztelő, születés- és névnap, stb. Itt gyakran alakulnak ki a fertőzés kedvező körülményei azáltal, hogy nagy mennyiségű ételt előre készítenek, ezeket megfelelő tároló-hűtőkapacitás hiányában sokáig nem megfelelően tárolják, az asztalra felrakva is sokáig szabadon állnak, a megmaradt ételeket sem tárolják megfelelő módon, ezeket nagylelkűen szétosztva tovább várnak sorsukra.

Járványügyi szempontból fontos az, hogy a megbetegedett egyén azonnal jelentkezzen orvosánál, történjen mielőbb székletleoltás. A beteget el kell különíteni és ezt mindaddig biztosítani kell, míg a gyógyulás után 2 napi időközben, 2 egymás utáni esetben végzett székletleoltás negatív eredményt nem ad. A beteg környezetében lévőket 8 napra megfigyelés alá helyezzük, ha kritikus helyen dolgoznak (pl. élelmezésben, gyermekgondozásban, stb.), foglalkozásuktól eltiltjuk, míg a székletleoltások nem adnak negatív eredményt.

Megyénkben 1992-ben összesen 671 pozitív esetet regisztráltunk, ebből 538 volt beteg és 138 ürítő. Hét járvány fordult elő, ezekből kiemelendő a tolnai, ahol a cukrászdai krémes, és a a decsi lakodalom, ahol rántott és töltött hús volt a terjesztő élelmiszer.

A kórokozó általános elterjedtsége miatt semmilyen hatósági előírás és orvosi intézkedés sem lehet eléggé hatásos, ha a lakosság ismeretei és viszonyulása a kérdéshez nem megfelelő. Jelen írással ezen a helyzeten szerettünk volna javítani.

Dr. Kövesdy Pál
Tolna Megyei ÁNTSZ
Epidemiológiai Osztály
Vezető főorvosa Szekszárd

Felhívás iskoláknak

Segítsük a kárpátaljai iskolákat!

Sürgősen szükség lenne I-IV. osztályos gimnáziumi magyar irodalmi szöveggyűjteményekre négyezer ötszáz példányban.

Arra kérjük a segítőkész tanárkollégákat és diákokat, hogy a már feleslegessé vált, használaton kívüli, illetve lejárt érvényességű szöveggyűjteményeket, valamint szépirodalmi műveket az alábbi címre szíveskedjenek küldeni:

A kárpátaljai tanárok és diákok nevében köszönjük a segítséget: Dél-Dunántúli Regionális Oktatásügyi Központ, 7625. Pécs Áradi vértanúk útja 32.

Ismét a tanulmányi versenyekről

A Gyermekek Házában szervezett tanulmányi versenyek eredményeit sajnos tévesen közöltük, mivel a szervezőktől kapott lista helytelen adatokat tartalmazott. Ezért a Gyermekek Háza munkatársai nevében is az érintettek elnézését kérjük.

Tehát a 4. osztályosok városi fordulón elért versenyeredményei a következők voltak:

Magyar nyelv és irodalom: 1. Samai András, Fadd 2. Angyal Eszter, Babits Mihály Általános Iskola, Szekszárd 3. Fusz Anna, Dienes Valéria Általános Iskola, Szekszárd, Papp Szilvia, Ócsény, Talabos Éva, Gyakorló Általános Iskola, Szekszárd, Görföl Tamás, II. számú Általános Iskola, Szekszárd.

Környezetismeret: 1. Frey Dóra, Dienes Valéria Általános Iskola, Szekszárd, 2. Letenyei Gábor, I. számú Általános Iskola, Szekszárd, 3. Keszthelyi Renáta, V. számú Általános Iskola, Szekszárd.

Matematika: 1. Pálfi Judit, Babits Mihály Általános Iskola, Szekszárd, 2. Paál Csaba, Dienes Valéria Általános Iskola, Szekszárd, 3. Kisfürgedi Viktória, Babits Mihály Általános Iskola, Szekszárd.

Német: 1. Dombai Péter, Dienes Valéria Általános Iskola, Szekszárd, 2. Frai Zsuzsa, Dienes Valéria Általános Iskola, Szekszárd, 3. Szabó László, V. számú Általános Iskola, Szekszárd.

végi betű elhagyással nevén nevezzük az álom szereplőjét. A megközelítésünk 3 féle lehet:

1., A használatunkban lévő szótárban kikereshető a jelkép, mely önálló jelentéssel bír. Ekkor a jelentés illeszkedik az alapszövegbe.

2., Szójáték, mely szétbontva, 2-3 értelmes szót ad ki. Másik esetben betű ismétléssel bővítve nyer értelmet a jelentés. Pld.: Lebuki csárda. Lebukiből lebuki-k lett, meglepően értelmes szó a szövegkörnyezetben.

3., Titkosított, mely a betűrendből értelmezhetőp csupán. Visszafejtésére 2 lehetőség van.

a, A héber ABC kabalisztikájából ismert, betűnkénti jelentéstartalmat olvassuk össze.

b, A magyar mássalhangzós írás erővonalait rajzoljuk ábrává, s ezt képolvasással értelmezzük. Példa rá az itt szó jelentése: Kis kitérővel ugyanazon az irányon maradok. Jelentése ezért lett az álomban = ÉLETPÁLYA MÓDOSÍTÁS.

Terjedelme miatt csak a magyar mássalhagzós írás képjelét ismertetem, Pap GÁbor elnevezései alapján.

Sziszegő hang	Köhögő hang	Jeles hang	Tudós hang	Pöfögős hang	Nyámmogós hang
SZ	K	J	T	P	N
Z	H	L	D	B	M
S	G	R		V	
C				F	
DZS	GY	LY	TY		NY

Egyenlőre ennyit az álomfordításról, a többit a gyakorlatban kell megtanulni, az önismereti kísérlettételek sorozatával. Kívánok hozzá *"jóegészséget" mindenkinek!*

Kustár Zsuzsa iparművész

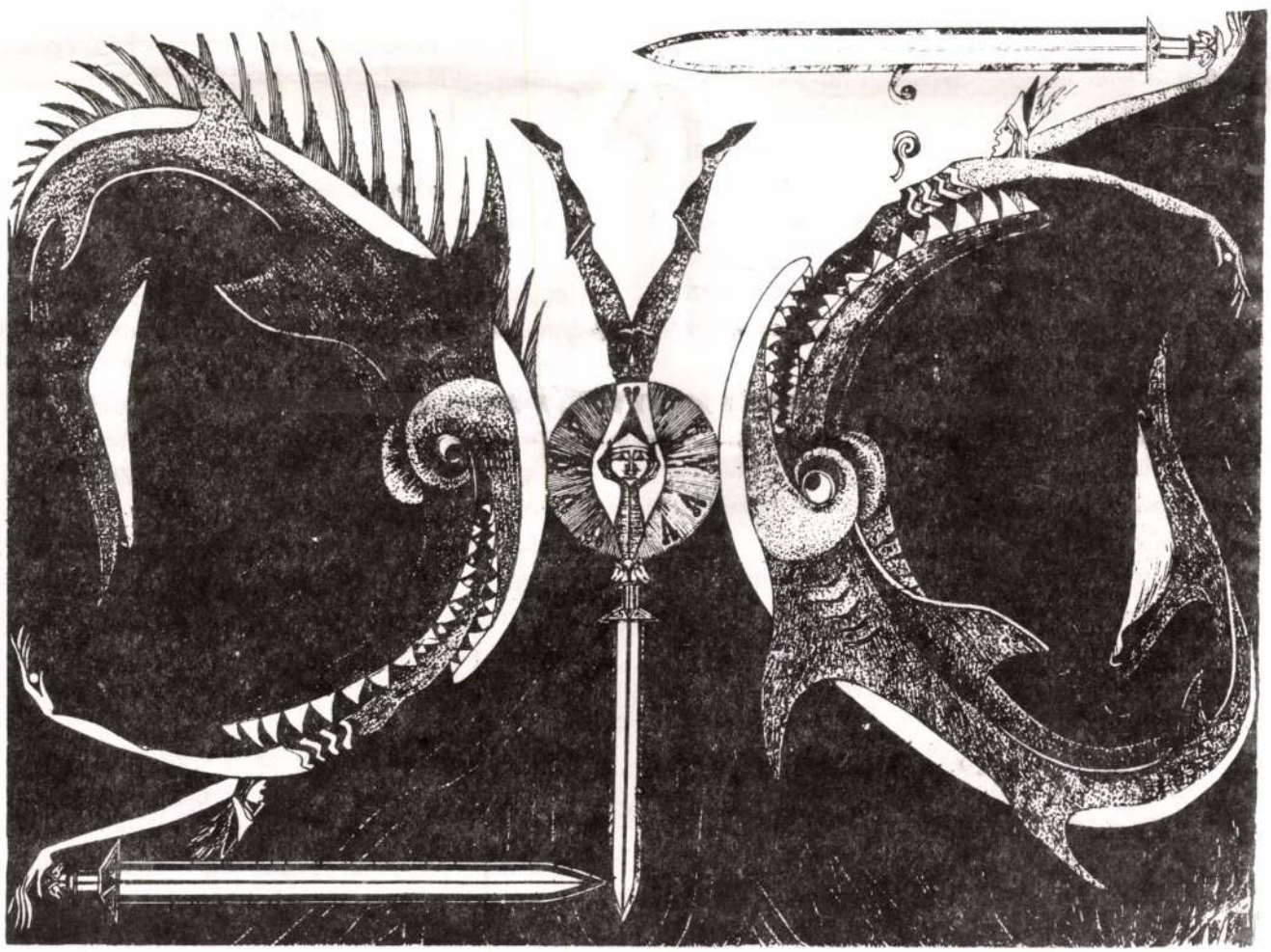

"A kard meséje" Kustár Zsuzsa ceruzarajza

Kustár Zsuzsa ipám

Hélleg 1993/1.

az álmot utólag átolvasni, a történések sorrendjét pontosítani.

4., Hogyan írjuk le az álmot?

Mintha egy filmet mesélnénk el. Törekedjünk az érzékletesen kifejező szavak használatára. Jegyezzük le a színeket és érzelmeinket. Fontos az események térbeliségét jelölni: A képmező felső-alsó, jobb-bal oldalon vagy pont középen történik-e?

5., Milyen az álom szerkezete?

Alapvetően kettős szerkezetű az álom. Áll egy helyzetleíró részből és jelképekből. A leíró rész az álom gerince, melyben felismerhető az az élethelyzet, mely a valóságban megtörtént, vagy meg fog történni velünk. Amit ebben a helyzetben tudnunk kell, (az abszolút igazság) a jelképben van elrejtve. A két információ egybeolvasása *öntudatot, igazságtudatot ad.*

Az álom sajátossága, hogy a valóságot tükörképben adja. Értelemmel felfogni, csak a tükrözés elvének tiszteletbentartásával lehet. Az álom így 3-as szerkezetet mutat. Az álom eleje a jövő, a közepe a jelen, a vége a múlt.

6., Mi az álom visszaolvasásának módja?

A 3-as szerkezetben, (a logikánk törvénye alapján) az álom végében van az ok, amiért álmodni muszáj. Ez néha olyan, mint egy önálló *kisfilm*. A *múltbeli* emlékeket idézi meg. Az álom közepében van a múltbeli cselekvéseink *okozata*. Ez a *jelenünket meghatározza*. Az álom elejében bontakozik ki mindezek *következménye*. Ez a *jövendő*, mely bekövetkezik. Ennek okán, *hátulról visszafele* olvasom az álmot.

7., Hogyan tagolom az álmot összetartozó egységekre?

A szorosan vett tükrözés elve alapján, *szavanként vagy fogalomegységenként ütemjeleket teszek ki,* a hátulról visszafele olvasatban.

8., Mik az álomfejtés segédeszközei, és mire használjuk azokat?

1., Egy gépíró papír. Ezen 3-as osztást teremtünk azzal, hogy 3 részbe hajtjuk. Először félbe, majd a baloldali részt ismét félbe.

2., Kék és piros toll. Kék tollal írjuk be az álmot, a bal szélső sávba. Piros tollal aláhúzzuk a jelképes szavakat az álomleírásban. A papír középső sávjában, a kékkel kiírt jelképek mellé, pirossal írom a jelentésvariációkat. A jobboldali 2-szeres felületre írom az álom megfejtését: kékkel a változatlan szavakat, pirossal a jelképek jelentésvariációit. Pirossal írom a jobb és bal oldalon a szavakat elválasztó ütemjeleket, és mindhárom sávban a jelképek sorrendjét adó számokat, bekarikázva.

3., Az álomszótár fontos segédeszköz, mely a jelképek értelmezését adja. A személyes élményeink alapján teremtett jelképeinknek a kulcsa bennünk van.

9., Mi az álomfejtés menete?

1., Lemásolom az álmot az írólap baloldalára, nyomtatott nagy betűvel. Ha érzékelhető a 3-as szerkezet, szünettel jelzem. Aláhúzom pirossal a jelképesnek vélt szavakat.

2., Szótárt készítek az írólap középső sávjában. Egyenként kiírom a jelképes szavakat és a jelentés variációkat a., b., c., sorrendben, piros színnel egymás alá.

3., Az álom megfejtését a jobboldali sávba írom, nyomtatott nagybetűvel. Az álom utolsó szavától vagy fogalomegységétől indítok. Az ütemjeleket kitéve, haladok szóról-szóra. Az alapszövegben a ragokat nem változtatom. Ez meghatározza, hogy milyen minőségben kerüljön be a jelkép a szövegkörnyezetbe. Fontos tudni, hogy a jelentés a mondat szerkezetében bármely mondatrész szerepét betöltheti. Lehet alany, állítmány, tárgy, határozó, jelző. Mivel egy jelképnek több jelentése is lehet, az a kérdés, melyik jelentést válasszam? a, Elsősorban azt, mely a legjobban illeszkedik a szövegkörnyezetbe. Amely az előtte és mögötte álló mondathoz a legjobban kapcsolódik.
b, Ha több jelentés között lehet választanom, akkor a leíró rész értelmezése alapján kiválasztom azt, amelyik leginkább kifejezi a szituációt. Ebben az esetben, a variánsok egymás közt is alkothatnak mondatszerkezetet. c, A jelentés módosítani lehet ragokkal, kötőszavakkal, illetve az oksági viszonyt jelző szavakkal. Erre azért van szükség, hogy jobban illeszkedjen a szövegkörnyezethez. Az általam behelyezett szavakat folyóírással különítem el.

Betűzött szavaim lehetnek a következők: felismertem, megismertem, megértettem, rájöttem, kitudódott, tisztán látom, lélekismeretet szereztem. Öntudatom, értelmem, tudatom, stb.

Fontos, hogy közben a jelentés tartalma ne változzon.

Külön tanulmányt követel az álomban megjelenő nevek helyes értelmezése. Csak vázolom a megfejtéshez vezető módszereket, előre bocsájtva, hogy külön kell választani a helység- és személyneveket a tárgyak fantázia nevétől. Fel kell ismernünk azt az esetet, ahol jellemre utaló tulajdonságokat rejtett a nevek mögé a képzeletünk. Gyakori, hogy betű ismétléssel vagy szó-

ÉLET-ÁLOM

Ha tudod már,
hogy nem jön el az óra,
amiben a béke
szíved hagyatéka,
ha megérzed
a közeledő telet,
s hosszú éjszakákon
a halál füttyöget,
ha tüdődben már
kevés a levegő,
s méla szemeidből
csak könny tör elő,
ha holtág lett a
lelked forrásvize,
s szabálytalanná
a szíved lüktetése,

ne másokat hibáztass barátom,
hisz az élet ÉLET,
az álom, meg álom.

A NAPSZÁMOS DALA

Megalázottan félszegen
gyarapítottam tisztátalanul
szerzett vagyonotokat

s ti lenézően fogadjátok
a napszámost aki a nyár
gyűlöletében kiizzadja
könyöradományotokat
míg pohár bor helyett
megjegyzitek alkonyatkor

már nincs olyan meleg—

ÚJSÁGHIRDETÉS

ÉLETRE SZABOTT EMBER,
EMBERRE SZABOTT ÉLETET
KERES.

RIGÓ

Hallottál- e rigófüttyöt,
trilliózó szép kürüttyöt,
ió-rió-millió - ?
Sárga is van, fekete is,
cserreg is, meg énekel is,
ió-rió-millió!

Ha egy szól is, mint ha banda
furulyája és cimbalma,
ió-rió-millió!

- Hol lehet a szegény árva
cinkedalnok meg a kánya?
ió-rió-millió!

Kökénybokron élni jó!

VALLOMÁS

Csillagok mezsgyéjén
fényedtől részegen
követlek.

Életem sóhaját
érzed-e lelkeden,
követsz-e ?

Rugdosott fejemet
öledbe hajtom én,
szeretlek.

Titkaim feladva
szemérmes szívemmel
követlek.

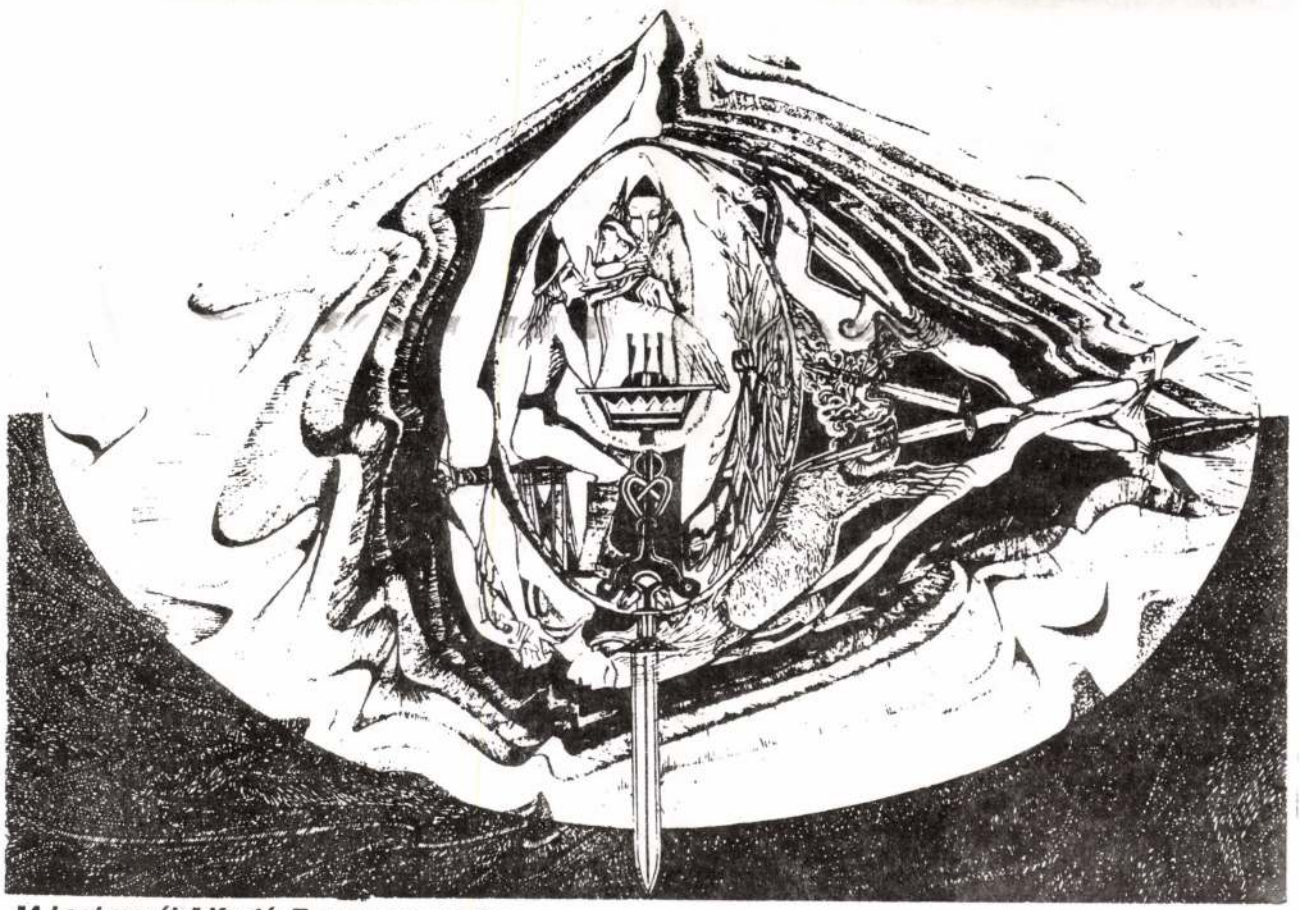

"A kard meséje" Kustár Zsuzsa ceruzarajza

Lukács Zoltánról

ÁLLAPOT

Álomhatárkőhöz értem,
Régi-új sebekkel.
Egyik lábam pocsolyában,
másik a semmiben.

Piócák mindenütt vannak.

FORRADALOM

Szíveknek ifjú halottja,—
sírod körül hangoskodik
a sok gyertyagyújtogató.

Kibontják már zászlódat is!

De, a rojtja sárba ér!

Lukács Zoltán 1952-ben született Kacorlakon. Szülei parasztok, egy testvére van. Nem éltek bőségben, de nem is szűkölködtek. Tisztes szerénységben... mese nélküli világban telt gyermekkora. Szüleinek beszélő kedve egykori valóság-magvagból nőttek és terebélyesedtek különféle történetekké... de igyekeztek mindig becsületesen a földön járni.

A kisdiák felnő, s vonzza az új világ, a város fényei, élményei. Egyszer csak elkezd írni, verseket teremt, mert egybekötött batyuként magában cipelte az örömöt és fájdalmat, a rendet és világosságot áhító zűrzavart.

Nem is sejtette tán, hogy az első betűkkel mit bocsájtott közkézre.... Mit is!?

Sok rejtett emberi szépséget, a lélek diadalait, szorongásait; az "utat kereső lépések ritmus-zavarát", eltakart indulatokat. Gyötrelmekkel született "meztelen verseket", az írás fájdalmas gyönyörűségeit. De mindig igazat, színtiszta igazat. Múlt és jövő metszéspontjának "bérgyöngyeit".

Kacorlak a felnevelő táj, a mindig éltető forrásvidék. Zárt közösség, amely a világra való rácsodálkozás biztonságát adta, ahol tudta, hogy ki kicsoda, micsoda, ki fia, ki lánya. A tiszta munka világa volt az, mely csiszolta érzékenységét, s az emberség és szelídség utáni vágy rászorította az írásra, a világgá vezető útra, a szeszélyesen kanyargó dűlőutakra.

Lukács Zoltán roppant sokat tud az életről, az embert keményen fojtogató reménytelenségről. Ismeri az összeroppantó kegyetlenséget és a belső ösztönök szabályozatlan világát.

Ki-ki honnan jött, aszerint méri a világot. Írás közben feltétlenül hisz annak megválthatóságában. Törékeny tisztasággal hisz a szeretet küldetésében, abban, hogy a nehézszívű, névtelen emberekről és helyettük kell szólnia.

" Mozgató erőm a szeretetbe vetett hitem, amiről jól tudom, hogy a világot tőlem függetlenül is irányítja.
Az emberi lelkek rezdüléseitől a hétköznapok bonyodalmain át az egyetemes értékek nélkülözhetetlenségéig terjedő - az ember túlélési lehetőségének hitt - megnyilvánulásai az én verseim."

Verseimben az őszinteségre törekedtem - vallja - arra, hogy mindenkor vállalni tudjam őket, hogy sohase szégyelljem magam sem önmagam, sem mások előtt.

Saját gyötrött lelkéből épített magának kegyetlen tanulószobát, és írt. Néha keveset. Csoóri Sándortól kölcsönözve a szót: " a tüskeszúrású köznapi lét" meggyötri. Veszteségek, vereségek, teljesületlenségek motívumaiból szövődnek a kétségbeesés élményhelyzetei.

A mozdulatokat letöri a fáradtság, az érzésekben megtelepszik a bánat, a szomorúság, a fájdalom. Visszamegy a gyermekkorba. Vissza az alapokhoz. A szavakért is, a hajdani bolyongásokért is, az ünnepekért is, a még nem legyűrhetetlen félelmekért, a nem-bűn bűnökért, önmaga feloldozásáért, a még hívő gyónásokért, azért, ami azokban élet volt.

És rátalál a fel-feltűnő reményre, oldódik feszültsége, nyitott és kitárulkozó újra a lélek: tud gyönyörködni, csodálkozni, újra örömre hangoltan élni.

Lukács Zoltán másoknak és magának is szeretné megtartani, megvédeni a csodákat, s a csodálkozás és szeretet képességét, mely szüntelen keresést és értékigényt is jelent...

Hisz a megváltó szeretetben ő nem hangoskodó, hanem rejtőző, szemérmes alkat. Versei a testmeleget hozzák, fűti velük a mindenséget, mert

"...ujjára a lélek tollat forrasztott:
húzza gyönyörűen, gyöngyen a rendet a rendetlenségben."

Miért ajánlom épp Lukács Zoltán verseit?

A felnevelő-elbocsátó szülőföld azonossága, a bármi-volt múlt vállalásúnak hűsége, a maga mellé szólító emberség gyötrelme és útbaigazító tisztasága miatt. És napjainkban az eltévedés veszélye miatt szükség van az eligazító, értünk perlő becsületes, szép emberi szóra. Kell nekünk nagyon a hozzánk forduló, szerető, meleg írói szó.

Hegedűs Erzsébet

az első pont mi vagyunk. Mi, akik megítéljük Madáchot.

Nézzünk egy fiktív világnézeti tartalmat a helyzet megítéléséhez. Tételezzük fel, hogy a magyar tudat egyszer csak úgy megváltozik, hogy Madáchot úgy ítéli meg, hogy annak a fő műve akként befolyásolta az irodalmat, színházat, hogy egy igazán nagy mű éppen a hozzá való viszony miatt nem születhetett meg mindeddig, mert csak a hozzá kapcsolódó értékrendben lehetett gondolkodni, létezni, élni, magyarnak lenni. És aztán mégiscsak megjelent egy másik mű, amelyre fokozatosan ráépült a nemzet tudata, cselekedete. E megváltozott nemzeti tudat következtében pedig ennek alapján ítéljük meg a hozzá kapcsolódó konfliktusokat, az egész Madách-problémát. Katona és Madách megismeréséhez tehát azt a nemzeti tudatot kell megvizsgálnunk, hogy mi az, ami alapján Madách és Katona megkérdőjelezetlenül pozitív érték, bármit tegyenek, bármit gondoljanak, mert ők azok, akik, azt és azt gondolják, teszik, amit, és ehhez viszonyul minden más.

Elemzéseinket azért kezdtük Katona fő művével, és azért folytatjuk azt Madách fő művével is, mert mi az ennyire megkérdőjelezhetetlen nemzeti eszméket, ereklyéket kétséggel fogadjuk, veszélyesnek is tartjuk, és újból és újból vizsgálat tárgyának tekintjük, mindazok legteljesebb elismerése mellett - és ez nem zárja ki az előző véleményünk tartalmát -, hogy létrejöttük és létük a nemzeti lét és tudat nagy értékei. Vajon vannak-e megkérdőjelezhetetlen eszmék, amelyek örök időre alapjai a nemzet tartalmának, vagy megfordítva, megkérdőjelezhető-e az az eszme, amely ezen műveket magasba emelte. Mi úgy vélekedünk, igen, semmit nem tekintünk abszolútnak Istenen kívül.

A példából, annak elemzéséből arra következtettünk tehát, hogy a magunk választotta nagy értékeink függvényévé vált Madách megítélése. Vagyis a nemzeti lét a nemzet tudat tanulmányozása az elsődleges feladatunk. Feudális, vagy polgári a nemzet? Vált-e polgári nemzetállammá a magyar? Olyan kérdések ezek, amelyek nem engedhetik meg a megkérdőjelezhetetlen eszmék létezését. Mert ha még mindig a feudális alap folytonossága él - és mi ezen feltételezés alapján elemzünk -, akkor a nemzeti érték szubjektív értékekben jelenik meg, és olyan szembenállásokat transzponál, mint amilyen Fráter Erzsébetet és Majtényi Anna, Árpád és Zalán, Verbőczi és Dózsa, Kossuth és Görgey, Kossuth és Széchenyi, stb., ahol ezen szembenállások a szubjektív tudat következtében Fráter Erzsébet vagy Majtényi Anna, Árpád vagy Zalán, Verbőczi vagy Dózsa, Kossuth vagy Görgey, Kossuth vagy Széchenyi, stb. kizárássá egyszerűsödik. Olyan kizárássá, amelyik az egymást kiegészítő egységet nem képes megvalósítani. Tehát hol az egyik, hol a másik igazsága válik igazsággá a másikkal szemben. Ez a mi igazi kérdésfeltevésünk, és ahogy erre válaszolunk, úgy válaszolunk Bánk bán és Az ember ember tragédiája alapvető kérdéseire is.

Lehota János

(folytatása következik)

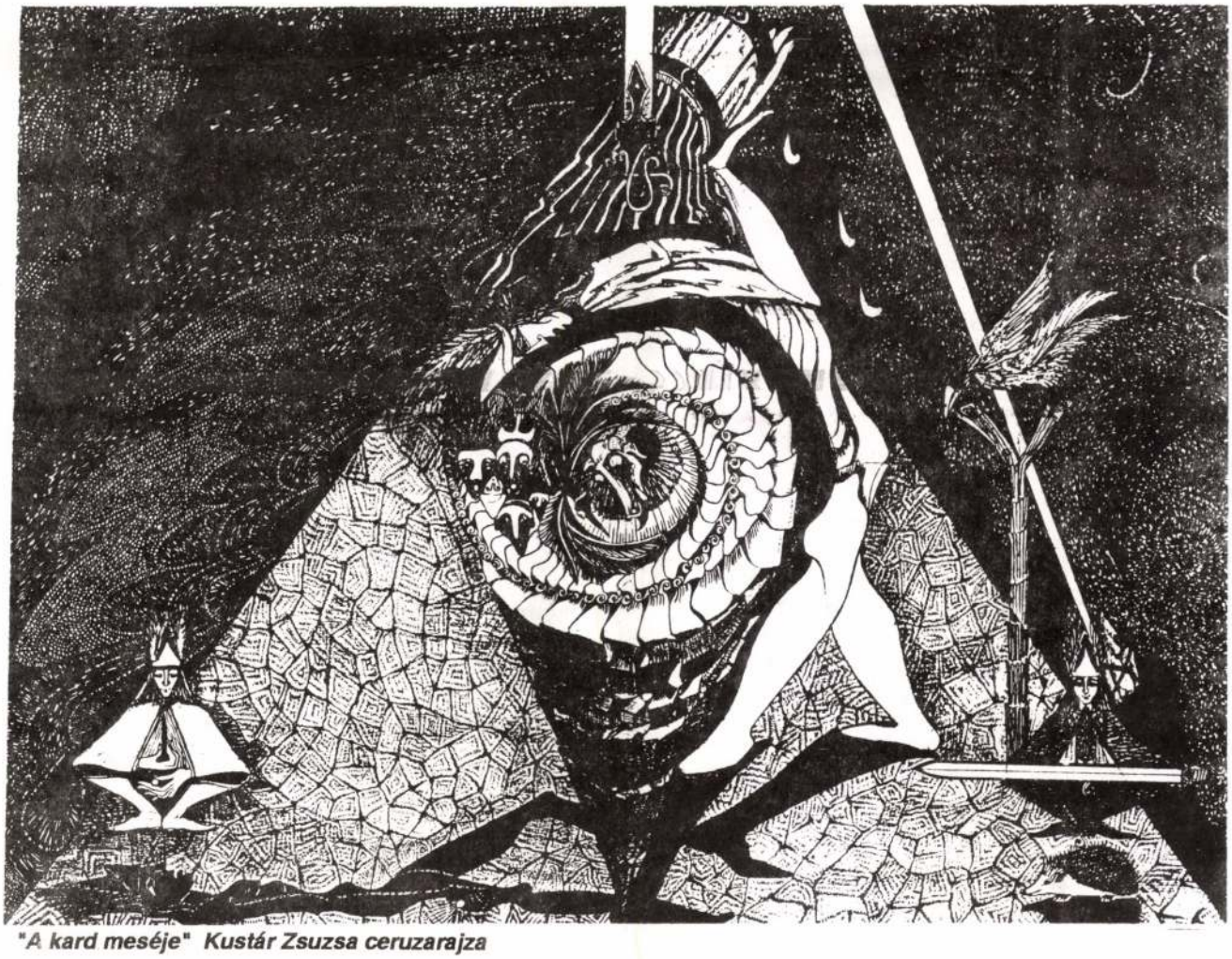

"A kard meséje" Kustár Zsuzsa ceruzarajza

Takács László versei (1935 - 1990)

Apnoé, 1973

"sokan mást okolnak, pedig elképzelhető, hogy a tüdőnk is megunta már a kritikátlanságot, na és hogyan tiltakozzék egy tüdő, ha nem úgy"...

I.

elvékonyult a levegő is
akárcsak a hexaméter
és csípőig kallódva az ingből
lesz- e hangja haragoknak
ha meztelen hátaddal hallod Hector lihegését
egyre közelebb a bűnös púphoz

a fogatlan hírvivőnek aligha visszarúg az ének
képtelenség elhinni rólad
hogy nem iszol többet levegőt
hogy nem iszol levegőt többet

II.

az aki voltam és az akit láttok bennem
háttal ül nektek és nekem is
már úgy látszik hogy csupa bütyök és csupa abroncs
és az aki lehetnék
már a visszhang peremén köröz
és kiabál gyerkőc módjára kikiabálja
a szemem és az ágyékom koordinátáit

III.

szikkadásban ki hisz a békáknak
ezt a dalt elvesztettük
kár az inakért a kampók között testvér
só verte ki a kürtöt
amit még várhatunk melledből az
az hiszen te is te is kitakartad a húrokat

amit még te tudsz
a befeketített kerubok zuhanása
és amit szerettél volna
arról majd később
ha letekeredik rólad

IV.

téglafal tapadt ablakomra
pók se tudja ki a foglya
megmentene a nap tudom Isten
a körömben mindig is hittem

rózsákat se csak a rímet
begombolja a Nesszusz-inget
hogy van-é több is tüdőn túlon
férgeinket el ne fújjon

hol végződöl amazon-törzsem
szakállban...
befúródik ágba a levél...
tenyeremben dombod...

így hát ez is hátra volt még
a metélés és és...

V.

ó fulladásaim búvár-trükkjei
kit tudott mondd kit tudott megtéveszteni
kockacukor-szegénységem
és kávéskanál-ragyogásom
"adjátok meg a mondatnak ami a mondaté"
hát ennyire belenőttél a két mell közé
nincs hogy nincs egyetlen kiszakadó mozdulatod sem
"éreztessétek hogy mettől kíváncsiság és mettől
uralom"
egy fityinget se ér a monológ az asszonyok ölében
ha a királyok egyetlen éjszakán el merték veszíteni
az öblösséget
egy lenvászon alsószoknyán
mire vársz te a lukas levegőben
"ne akarjatok pontot tessék kívánni a vesszőket és
a gondolatjeleket"
elmondtam százszor
egy gyereklány ült fulladásom partján
és a próteuszi sötétséget szaggatta szét arcával
én a mélyből köhécselve csak a fehér arcát akartam
elérni
arra vigyáztam csak hogy jó helyen kössek ki
és horgonyt tartó testemből kiázott a rafináltság és
a szajhaság
"válogassatok a szórendekben és a kötőszókban"
furcsa zenét hallottam jöttömben
apró ezüsthalak pengtek kezem kosarában
már-már elhittem miattuk
hogy Neptun voltam és vagyok és sose kell másért
lemerülnöm
mindig csak hódolatból
mindig csak rangom miatt

VI.

halló halló mentők mentőállomás
itt takács lászló beszél kora az elvénült krisztusé
igen igen nem sikerült megváltani... foglalkozása...
tanítás... árasztó...
ne vicceljek... hát az nyelvújítás szerint
betegségem... errefelé nincs levegő uram... nem
tudom ön mit hallott...
én csupán áramszünetről hallottam... világvégén...
nem uram
itt lakom a hold könyöke alatt... fecsegek ... ön nem
ismeri attól még
artemisz artemisz uram a hold... így köldöke is van
nemhogy könyöke
vagy diana néven... nem nem a sósborszesz
mért hall-ga-tok-u-ram hát a-zért mert kiszusszant
es-kü-szöm
nem te-he-tek ró-la azt hit-tem azértvanhogyfogyasz-
szukcsöndességben
árkád.melle.m árkádja szeretiaversetsiessenlevegővel-
uramváromhanemittmáshol

A hagyomány tanítása életről, öröklétről, halálról, átváltozásról

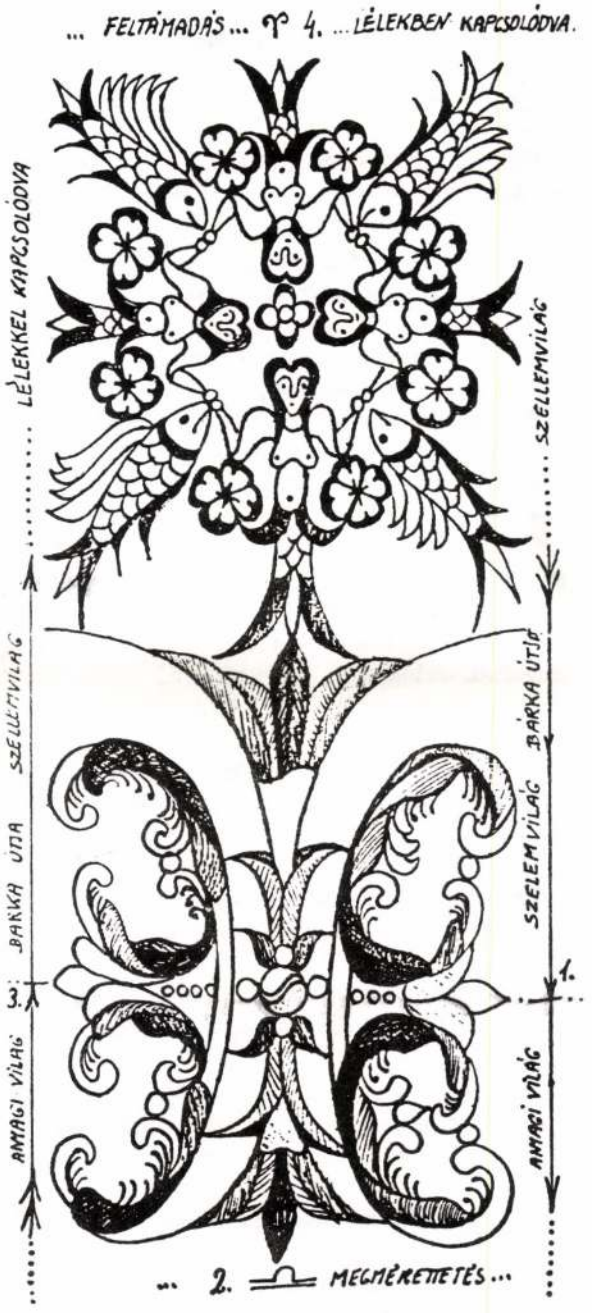

Az ember, csillagok útját járó örök vándor, aki a láthatatlan szellemvilág és a látható anyagi világ között négy létállapotot él meg folyamatosan.

1. A szellemvilágból "bárkán" érkezik az anyagi világba, amikor *megszületik,mint egy ikrek lény egyik fele:* Nő, vagy Férfi-ként.

2. Az anyagi világban kibontakozik Nő-Férfi Egységében, mint a virág. Cselekedetei függvényében *megmérettetik a lét ítélőszéke előtt.*

3. Meghal a látható, anyagi világban: visszahúzódik a "bárká"-ba, s *átkel a túlsó partra,* a nem látható szellemvilágba, mint ikrek lény, hogy újra egy legyen.

4. A nem látható *szellemvilágban* kibontakozik, mint a virág, s feltámad a kozmosz örök körforgásának törvénye szerint. *Telítődik a tiszta fénnyel.*

Az ember a csillagok útját járja napról-napra a fényben és sötétségben feleződő tér-időben, *de valódi isteni eredetét elfelejtette. Ma már csak "révülésben", álmában vagy jóga praxis nyújtotta mély gondolkodásban* érzékeli a vándorlás négy állomását: a látható anyagi világ és a láthahatlan szellemvilág között.

Az ember egészségének feltétele, hogy betöltse "az emberi sors egyetlen feladatát, hogy istenhez való hasonlóságát megőrizze. Az emberi életnek más feledata nincs", csak az, hogy *alkotó erőben megnyilvánulva a szellemvilág láthatatlan erőit áthozza, mint örök vándor a látható anyagi világba, s cselekvőerővel anyagba öntse.* Újra és újra felvállalja az átváltoztató halált, hogy az örök körforgás élete hajtóereje legyen.

Az embert vándorlásában az Isteni Én vezeti: a *lélek.*

Az emberi *egészség* fogalma a mennyezet kazettánkon felismerhető Jin-Jang jelkép elemző ismeretéből bontható ki.

"*Jin* jelenti a *sötétsége*, a nem fényes állapotot. A *lélek halálát*. (Ez nem fizikai halál, hanem az, amit a misztikusok "második halál"-nak neveznek, amikor a lélek örökre az álomképek között bolyong. Ezek az álmosak, a kábák, akik azt hiszik, hogy a vágyaik, szenvedélyeik, akaratuk, gondolatuk, képzeletük, érzékviláguk valóság.)

Ez a *zárt, lefokozott lét*. Minél mélyebben alszik valaki, minél mélyebben merül el ebben a kábaságban, annál elszigeteltebb és magányosabb, individuálisabb és egyénibb. Az anyagban való tájékozódás szerve az *ész, értelem és tudás*...

Ennek a zárt, létnek 3 fokozata van:

I. *Mély, álomtalan alvás.* Az ember nem lát, nem tud semmit. Ez az élet leginkább lefokozott volta.

II. Amikor az ember *álmodik: lát, de nem tud.* Ez már egy fokkal éberebb.

III. *Ébrenlét*-ben az ember *lát* is, *tud* is, de még nem éber.

IV. Az *éberség*, a 4. fokozat, új minőség, melyet a *Jang* jelképez: A *fény*, az *öntudat* állapota. Az *univerzális én* tájékozódó szerve a *nyitottság, közvetlenség* és *szeretet*. Létállapota az *éberség:* anyagtól, értelemtől, és érzelemtő függetlenített *világos*, tiszta látás. Ez a "felébredt álmodó", ez a buddhi. Ez a *nagy lélek*, a lélek elérhető és legmagasabb állapota. Ez az igazi látás, igazi tudás, nem az anyagi és értelmi tudás, hanem az éberség."

1. "Az éberség első jele, hogy az emberben homályos gyanú ébred arról, hogy az *érzéki világ varázslat, nem létező*. Aki elkezd az érzékeken túl látni, az a természeten túl kezd valamit sejteni. A *metafizikai érintés* az éberség első állomása.

2. Az éberség második állomása, amikor a másoktól elválasztó egyéniség tudatom *foszlik szét*". Ez azt jelenti: tudatosodik bennem, hogy álmaimban én magam, az egyéniségem tükröződik hibáival és erényeivel. Ez nem más, mint az önös életvitel kritikája.

3. Az éberség harmadik állomása, amikor megszűnik az *én tudat*, helyébe lép az *egy*, az *egység*, az *egészség* tudata: az egyetemességet felismerő állapot. Ez vagy te: *sötétség és fény fia*. Önmagadban látni tudod az élőlényeket, mint énednek részeit, és önmagadat mindenben, ami él. "Az ember elkezdi látni és tudni, hogy a világban meg nem változtatható azonosság van. *Ez nem más, mint az, és ez vagy te*".

Az embert, az öröklét útján vándorlót, a *saját lelke vezérli*: A *lélek* úgy működik, mint az *adó-vevő antenna*, az egységet alkotó két világ: a fénytelen anyag, és fényes szellemvilág között.

A *lélek:* a kozmikus öröklét tapasztalatával *vezérli értelmünket*. Valóságtudatot, *öntudatot* ad, mert "tértől, időtől, természettől, s élettől független, a fölötti, kívülálló, metafizikai (a tapasztalat határain túl, az érzékeinkkel fel nem fogható képességekkel bír): *tud* mindent, *lát* mindent, *nem téved, nem ül fel a varázslatnak, látszatnak és csalódásnak*".

"Az Isteni Énnek az emberi élet minden mozzanatáról tudomása van: Minden tevékenység fölött ítél.

Ellenkezik, helyesel, vezet, ellenszegül, fenyeget, figyelmeztet, tanácsol, lebeszél, ösztönöz.

Az egész életet hallatlan távolból állandóan figyeli.

A sors eseményeit számontartja, azt megérti, éspedig csalhatatlanl és biztosan ítéli meg a fénytelen, anyagias és irreális vágyakat és ábrándokat.

Az emberi *ész* és *munkája* fölött állandóan *ítéletet mond*.

Bizonyos életrendet nem tűr.
Zavart támaszt.
Bizonyos gondolatokat az emberről ledob.
Befolyásolhatatlanul csak saját törvényének engedelmeskedik, s ami e törvényt csorbítani kívánja, azt eltűnteti.
Ha az ember életrendjében következetesen mellőzi a lelki-ismeretet, vagy semibe veszi, veszedelmes válságokat idéz.
Képes az embert szétrobbantani, ha az Isteni Én által követelt életrend túlságosan különbözik a tudatosan élt életrendtől.

A lélek megnyilatkozási formája:

1. Kényszerű képlátás *(vízionálás).*
2. Kényszerű hangok hallása *(hallucinálás).*
3. Felfokozottan nyilvánul meg *révülésben, álomban, jóga praxis nyújtotta mély gondolkodásban.*

Ezekben az állapotokban *meditációra* kényszerülünk. Ez azt jelenti, hogy a dolgok mélyebb tartalmú átélésére és megértésére törekedve, az értelmem azonosul önmaga gondjával, vagy örömével, és minden oldalról megvilágítja azt úgy, hogy annak legbelső lényegébe hatol: *feltárja az igazság magvát,* s ugyanakkor *lélekismeretet ad önmagamról* és a velem vonzásban, vagy taszításában érintkező *embertársaimról.*

Mert nap mint nap újrateremtődik az éberség és kábaság állapota, alvás és ébrenlét idején, a *lélek fáradhatatlanul dolgozik az értelem megvilágosításán:* Álmokat látunk, amelyek jelképeit ritkán elemezzük, pedig az *álom: "a fényes csillag befelé fordulása".*

Az *álom:* a halhatatlan *lélek párbeszéde* az *értelemmel,* és mindennapos próbálkozása a *lélekismeret* feltámasztására.

A lélektől-lélekig áramló *közvetlenség gáttalan megélése.*

A *léleknek ébersége* álomban, révülésben, jóga praxis nyújtotta mély gondolkodásban realizálódik: *"általa minden kapu megnyílik, minden tudás elérhető és mint látvány látható".*

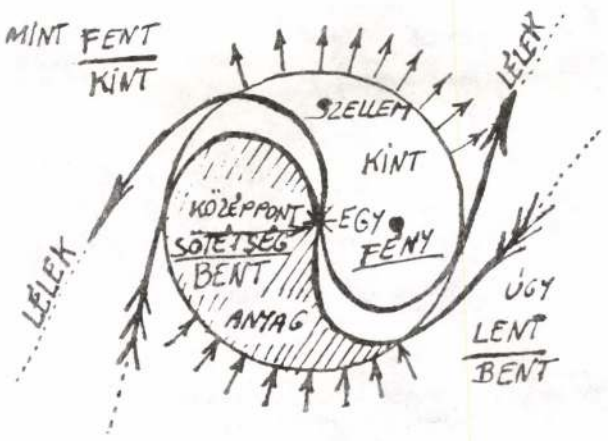

A magyar hagyományban felismerhető *álomfejtés módszere,* szemben az analitikus módszerrel, *szimbolikus. Kulcsa* pedig az *egység centrumán áttükröző elv: "mint fent, úgy lent"*

Az álom *rejtvény* jellege *szerkezetéből* és *jelkép tartalmaiból ered: megfelelő kódkulccsal visszaolvasható* a halhatatlan *lélek* és az anyagba zárt *értelem párbeszéde,* melynek egyetlen *célja,* az örök és változtathatatlan *egység, egészség, visszaállítása az ember folyamatosan változó létállapotaiban.*

Az *álom* jelképi nyelven kivetített *tükörképe a valóságnak. A lélek* alkalmazkodik az *értelemnek tér-idő folyamatában gondolkodó logikájához,* ezért *szerkezetében hordozza a múlt, jelen és jövő folyamatából kibontakozó meditációs egységet.* Ez úgy értendő, hogy az álom úgy épül fel, mint egy *gond* okozta *gondolat,* mely egy *mondatban összegeződik.* A mondat szövete pedig *kétértelmű rejtvényekkel* van megtűzdelve: ezeket a *rejtett jelképeket* érdemes *kizárásos módszerrel kikeresni* a Magyarországon fellelhető álomszimbólumokat összegyűjtő szótárból, azaz, minden szónak keresem a jelképi tartalmát.

Az álomfejtés elsajátítása feltételezi a *misztikus intuíciót* (megérzést) és az *univerzális gondolkodást,* szemben az éncentrikus zárt önzéssel. Erre azért van szükség, mert a *lélek ébrenléte* csak *szimbólumok, jelképek mély tartalmán keresztül besugárzó fénypontok által* valósulhat meg. (A szótár készítésén dolgozom, szándékomban van közreadni, mint pótolhatatlan segédeszközt.)

Az álom azért nem fejthető meg mással, csak önmagunk által, mert célja az öntudat megteremtése, s szorosan *sorsunkhoz kötött az üzenetanyaga.* S szótározás folyamán látni fogjuk, hogy az *álom szövetének másik része mozdulatlan, leíró jellegű,* mely változtatás nélkül, ragjában is sértetlenül megy át a *tükörképbe.* Ez a része az álomnak megteremti az álmodó számára azt az asszociációs lehetőséget, hogy az álma gondjában felismerje saját élethelyzetét és a *vele vonzásban, vagy taszításban álló embertársának kilétét.*

A tükröző szerkezet-ből adódik, hogy az *álom múlt, jelen és jövő egységéből áll* (melyet néha az egymástól erősen eltérő 3 helyszín bizarr szellemképe idéz meg):

Az álom elejében van a *jövőt feltáró* üzenetanyag.

Az álom közepében a gondra vonatkozó, jelenlegi helyzetet feltáró üzenet, s *az álom végében a múltban megélt pozitív, vagy negatív emlékek* szintén erre az egyetlen egy gondra koncentráltan.

A meditáció tükörképsorrendje úgy állítható vissza az értelem számára is követhető tér-idő egymásutániságra, melyben az ok-okozat törvény szemmel látható, hogy az álomrejtvényt *hátulról visszafele* olvasom és írom szavankét (fogalmanként) egymás után. Jelképesen is *alulról, a sötétségből indulva felfelé, a megvilágosodott igazság felé haladva*. S mert a *lélek* tér, idő és anyag köteléke nélkül *végtelenbe tágíthatja a látóhatárt, jövőbelátást mutat fel* az anyagi világba zártan *vakon és süketen mozgó értelemnek*.

Minden egyes álom, lehetőség a tudás és tisztánlátás felismerésére. Kegyelmi állapot, mely csak lehetőség, de még nem tudás.

Minden egyes álom szimbolikus megfejtése a tisztánlátás és tudás birtokbavétele, de még nem megváltás.

A megváltás maga az egészség. Feltámadásként megélt állapot az, ha a kegyelemből kapott álom meditációs bölcsességét az értelmünk is elfogadja, s ennek szellemében vezetjük életünket, a lét egy-egy útkereszteződésében: *Öntudattal, nyitottsággal, éberséggel, közvetlenségben,* mint a sugárzó csillagok.

Legyen példa az *őseinktől örökölt ős tudás* gyakorlatára a Virág ökröm c. népdal forddítasa szimbolikus álomfejtés módszerével. Zalában gyűjtötte Baráth Béla a nagykanizsai zeneiskola tanára.

Az idézetek Hamvas Bélától valók, Scientia Sacra (Szent Tudás) című könyvéből.

Kustár Zsuzsa iparművész

"A kard meséje" Kustár Zsuzsa ceruzarajza

KUSTÁR ZSUZSA

SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

1981 NOV 2 61

NARODNE NOVINE

1021

NARODNE NOVINE

Mednarodna likovna razstava Pannonia '81

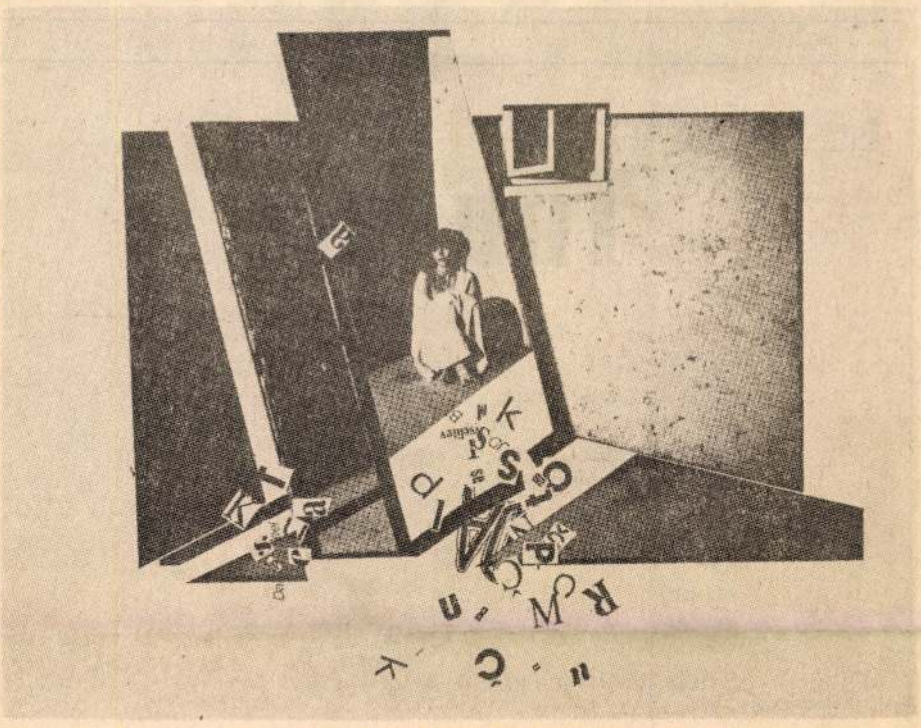

Borut Vild (Slovenija): Snežana, fotografija

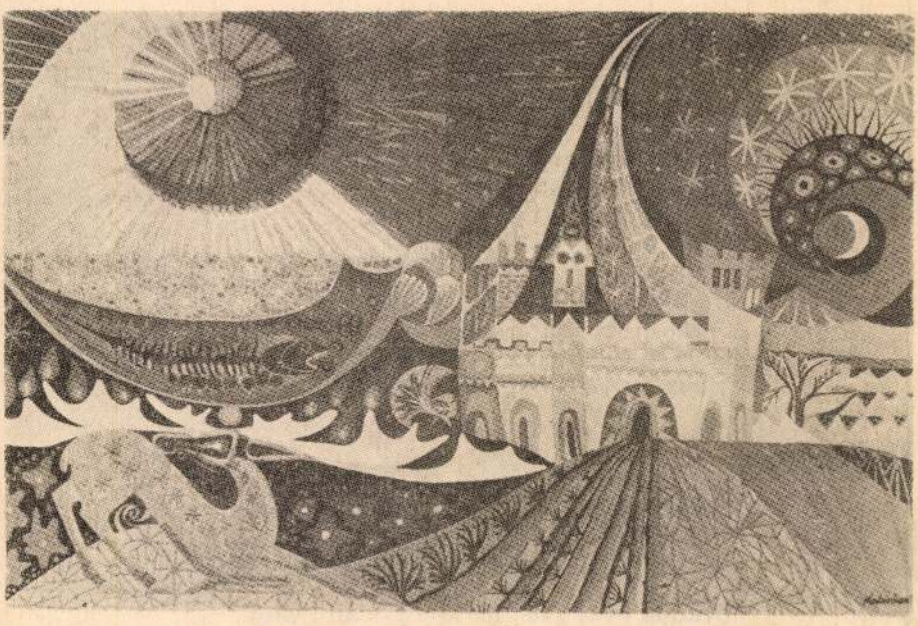

Zsuzsa Kustár (Madžarska): Čudežni jelen, akvarel

V Muzeju Savaria v Szombathelyu so 30. oktobra odprli 8. Mednarodno likovno razstavo Pannonia. Po kratkem sporedu treh umetnikov Szombathelyskega simfoničnega orkestra je direktor železnožupanijskih muzejev *dr. Gábor Bándi* pozdravil goste iz Slovenije, Avstrije in domače goste. Pannonia je namreč bienalna razstava treh pokrajin (Slovenije, Zahodnega Prekodonavja in Gradiščanskega). Razstavo pripravi vsako drugo leto ena od sodelujočih pokrajin. Središče organizacije je Murska Sobota. Pannonia omogoča skupen nastop likovnih ustvarjalcev treh obmejnih pokrajin. Predstavlja širok okvir prijateljskega srečanja in sodelovanja na likovnem področju, poglablja osebne stike in vzbuja neposredno izmenjavo mnenj o likovni ustvarjalnosti.

Besedilo otvoritvenega govora, ki ga je pripravil načelnik oddelka za likovno umetnost pri ministrstvu za vzgojo in izobraževanje *György Horváth*, je prebrala svetovalka istega oddelka, *Anikó Kovács*.

— Zmeraj sem bil trdno prepričan, da sosedje lahko najlaže in najbolje spoznajo drug drugega ravno preko umetnosti. Značilnosti narodnega karakterja izraža namreč vsaka umetnost in tudi vsak umetnik v svojih delih — je poudarjal v svojem govoru György Horváth in nadaljeval. — Ljudje, ki so živeli na področju Pannonie, so govorili različne jezike, vendar kljub različno zvenečim besedam in stavkom, zgrajenih iz drugačnih slovničnih pravil, so se najpogosteje veselili istih stvari ali pa so jih mučile iste skrbi... Narodi in države tudi danes potrebujejo, da se malo pogovorijo o zadevah drug drugega. Tisti, ki poznajo drug drugega, tudi bolje zaupajo drug drugemu. Tisti, ki se poznajo, so tudi pripravljeni, da pomagajo drug drugemu. Tisti, ki se poznajo, so že tako rekoč prijatelji. To pa je za dobre sosede največ vredno.

Na razstavljenih umetniških delih lahko opazimo nove sorodne poteze v umetniški miselnosti treh pokrajin. Razen podobnosti na področju tehničnih rešitev lahko govorimo tudi o vsebinskem bližanju med osebnostmi in umetniškimi skupinami.

Po otvoritvi je *György Csonka*, podpredsednik železnožupanijskega sveta, ki je hkrati glavni pokrovitelj razstave, podelil nagrade. Iz Slovenije je dobil nagrado Pannonia *Štefan Galič*, odkupno nagrado pa *Franc Mesarič*.

Razstava bo odprta do 16. januarja 1982, nato bo ista razstava postavljena v Murski Soboti, potem pa v Železnem na Gradiščanskem.

Francek Mukič

NARODNE NOVI

KNJIŽEVNOS

Jure Kaštelan

Tifusari

I

Brojim stope na bijelu snijegu. Smrt do smrti.
Smrt su stope moje.

Smrt do smrti. Smrt do smrti.
Smrt su stope moje.

Svaka
ide
svome
grobu.

Svaka ide svome grobu

ko izvori
svome moru.

Svaka ide svome grobu.

II

Hoće li ikad ovom stazom proći
nebo široko, oko puno sreće?
Da li će briznuti frule i izvori
i cvrkutati jutra u proljeće?

Hoće li stope ostati na zemlji
i prkositi krvlju utisnute
ili će snjegovi u mrkloj tišini
zamesti riječi, tragove i pute?

V

Otkuda ovaj dan, ognjeni golub na dlanu,
otkuda ovaj glas, na kojoj obali raste
sav od svitanja? Čuj noć kad vatre u šumi planu.

Otkuda ovaj glas, na kojoj obali raste?
U svakoj stopi, na svakom koraku: sloboda, sloboda,
sloboda iz rane, iz krvi sloboda izraste.

U svakoj stopi, na svakom koraku: sloboda, sloboda.
Kad pjesma umire, ti što si ljubav sama,
ko divlja ruža na putu, ko raširena krila.

Kad pjesma umire, ti što si ljubav sama,
hoćeš li umirući živu ljubav dati
što prkosi smrti i čelik prelama?

Hoćeš li umirući živu ljubav dati
što u svakom srcu iznova se rađa,
hoćeš li glasom zore u noći zapjevati?

Ako panem u mraku, prenesi živima pozdrav,
prenesi od groba do srca, pronesi kroz tminu
pjesmu što ne gine: sloboda, sloboda.

VI

Ognjica raste. Rukom ruku hvatam.
Uz čelo druga moje čelo gori.
U požaru ludom kad se pamet mrači
osvetom još jačom ljubav progovori.

Kolona ide. U groznici rastu
goleme šume suncem rascvjetane.
U mraku čujem žive razgovore,
očima živih gledam nove dane.

na i mirna,
utu nad rijekom
čuvene,
i dalekom.

te dočeko,
av od rana,
a korak vučem —
ezana.

vatra gori.
ie pruža
a oči steže
postaje duža.

u jarak baci
ne nema zore,

KURTAPATAKI Kovács Pál rokon

Bor Pál: Emlékeimről ... Bp. 2003.

13,18

Bár Hidvégi Violetta, cikkében

életéhez és műhiodéséhez

(1987) 2. 193-228 p

épület átalakítását az 18

hagyatékban fellelt tervlap

6. 17.

MDK

Kurz János, graf.

a linometszet fiatal gárdájához tartozik, egy mű
a Képzömüv. Föiskola grafikai osztályának munkái köz
találjuk.

Szautner Lajos: A fa- és linometszetről.
Képzömüvészet. 1935. 81.sz. 36.l.

MDK

Kurz János

Szautner L.: A fa- és linómetszetről. Képzőművészet 1935. 81. sz. 36.l.

Kürz Kumps Janos MDK

Soproni házak, olf.

Műcsarnok 1934 Nemzeti Munkahét kiállitás

Kurz János

MDK

Ikva-part Sopronban, olf.

Mücsarnok 1934 Nemzeti Munkahét kiállitás

Kovacz Ildikó

Magyar Iparművészet az
ezredfordulón 2003

87.e.

rlagsanstaltnál, a 2. sorozat 1-19.sz.

Kurucz János

miskolci fotóművész nyerte a Kulich Gyula fotókiállitáson a III dijat. Békéscsabán., Fény és árnyák valamint Fenyves c. munkáival.

Magyar Hirlap 1974 308/8

M. D. K.

KURUCZ János építész

300 férőhelyes jukhodály MNOT 111-56

600 " " MNOT 112-56

Mnot katalógusa 1958. 183-184. l.

Kurucz János

Környei Gyula a II., Kurucz János
a III. dijat nyerte a Kulich Gyula dijnak,
melyet a Békéscsabai Munkácsy Mihály Muzeum-
ban megnyilt IX Kulich Gyula fotókiállitáson kaptak.

Népmüvelés 1975/1/36

Kurucz János

Fény és árnyék

Népmüvelés 1975/1/37

Kurucz János

Fegyveres

Népmüvelés 1975/1/36

Kuruez János fotómüvész

"Két fotókiállitás" cimmel A.J. sign.-val közölt kritika elismeréssel méltatja a művész fotografikáit, melyek az Országos Fotómüvészeti Kiállitáson szerepelnek.
A tárlatot a Budapesti Fotóklub termeiben rendezték meg.

Élet és Irodalom, Bp. 1972. nov. 25.
XVI. évf. 48. sz. 13. lap.

Kurucz János

A Magyar Fotóművész Szövetség első díját kapta A brigád c. képével.

Magyar Hirlap 1975/235/8

Kurucz József M.É.K.

Részt vett a pályázaton. 15 000 Ft-os megvétel

Társtervező: Skoda Lajos, Derecskei Zoltán,

Gyémánt József, Kiss É. Gusztáv, Lohr Ferenc.

Repr.

A Budapesti Nemzetközi Vásár Főpavillon tervpályázatáról

Magyar Építőművészet 1963/5. 3. -7.8.1.

Kurucz József

P.M.É.: Tizenkét tanulócsoportos gimnázium, Vác. Építéda: P.Mueller Éva. Konstruktőr: Jakab Zoltán, statikus Kurucz József, kerttervező Schrenk Ágnes, szobrász: Kiss István /"Végvári vitézek"/. - Képes ismertetés.

Magyar Építőmi vészet, 1969. 3.sz. 40-43. l.

M.D..K.

Kurucz József

Az épitkezés statikus épitésze

Elkészült a Vörösmarty téri kulturális központ kiviteli terve

Magyar Nemzet 1966. ápr. 26. 3.l.

Kurucz József

Nyiregyházi Tanárképző Főiskola, I-III.szakasz. Felelős építész Kiss István,... belsőépitész Domokos Géza, felelős szerkezettervező Kurucz József,,statikus társtervező Horváth László, acélszerkezettervező Háy Györgyné. kerttervező Schrenk Ágnes. - Ism.

Magy.Ép.Ip. 1972. 1.sz. 24-26.l.

Kurucz József

Kulturális Központ, Bp, Vörösmarty tér. Építészek Tallós Blemér, Hübner Tibor, főkonstruktőr Boór Zoltán, belsőépítészek Moess Tibor, Moessné Horniczek Klára, statikusok Kurucz József, Horváth Z.Kálmán. - Ism.

Magy.Ép.Ip. 1972.1.sz. 37-40.l.

Karacz József

T.Sz.: Kulturális Központ, Budapest, V. Vörösmarty tér. Építészek: Tallós Elemér, Hübner Tibor, főkonstruktőr Bodor Zoltán, belsőépítészek Koessné Hornicsek Klára, Koess Tibor, statikusok Kuruca József, Horváth Z. Kálmán. /Ismertetés, képekkel/.

Magy.ép.műv. 1972.5.sz.43-49.l.

MDK

Kürucz Kálmán
müsz.tisztv. 1939-töl 4.évig.

/a sokszorositó edény dekorálással kapcsolatban külön acél-vésett osztály is volt . /

K.K.megemlékszik a gyári tanonciskola felállitásáról. a acél vésett oszt.első beveztöje zsámbéki Hirsch Ernö gravör volt.

Nikelszky Géza beszámolója Dr. Szentiványi Gyulának:
A Zsolnay gyár müvészei és kivitelezöi.
Pécs. 1948.nov.16.

Kurucz Kálmán tanuló MDK

Utcarészlet, olf.
Tél a Mecseken, tus, szinezve
Pécs a Tettyéről, tus.

Pécsi Képzőm. és Műbarátok Társa. 1933. máj.
Első tehetségkutató kiáll

KURZ, Joseph Ferdi

MÉrt 1995 302.

Kurucz Kálmán

MDK

Született: Dombovár 1917
Zsolnaynál 1939-40; 1947-től.

54.o. és 78.o. 47. jegyz.
NIKELSZKY GÉZA: A Zsolnay-gyár művészete.
Pécs. 1959.

Kurucz Kálmán

MDK

1951-ben "É r d e m e s m u n k á s" az államosított Zsolnay-gyár "Nemzeti Vállalat"-nál

78.o. 51. jegyz.

NIKELSZKY GÉZA: A Zsolnay-gyár művészete. Pécs. ~~1958~~ 1959.

MDK

Kurucz Mária, II.o.tan.

Tomcsányi uti ált. isk.

176. Háboru és Béke.

Magy. Ifj. Képzőmüv. Kiáll. /VII/ Gyermekrajzok.
Föv. Képtár. 1949 aug. 16.-szept. 1o. Kat.

M.D.K.

Kurucz Lajos, ecsi fazekas

neve 1834-45 körül fordul elő a városi adókönyvekben

Heves megye műemlékei I. írta Voit Pál,
Magyarország műemléki topográfiája VII. köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 357. old.

KURUCZ Mihály egri fazekas. 1834-45-ig található meg neve az adózó iparosok jegyzékében a városi adókönyvekben.

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből. Voit.

Kurucz Rezső

festő

Harafelé, tempera

Vásár, tempera

Nemzeti Szalon

Tavaszi Szalon

1941.

6764

T. 6528. _

os jobb kezében hosszú nyelü bárd-
pőjére támasztotta. A háttér he-
Felirata:

hir.

k. 25 : 18.6 cm.

Kurucz Sándor

fotója

Irodalmi levele, Pozsony, 1968/4

331.0. 1334.01 346.0, 282.0

Kurucz Sándor

MMK

1951-ben "É r d e m e s m u n k á s" az államosított Zsolnay-gyár "Nemzeti Vállalat"-nál

78.o. 51. jegyz.

NIKELSZKY GÉZA: A Zsolnay-gyár művészete. Pécs. 1959.

Kurucz Tibor

Kokász, rajz

K. Gy: kiállításon

Művelt Nép 1955 11 sz. 52. n. dec. 25. 4 l.

KURUCZ TIBOR, grafikus

A Székesfehérvari István Király Múzeum Képzőművészeti Gyüjteménye Kurucz Tibor ajándékozása révén egy grafikával gyarapodott. 169.old

FITZ JENŐ: Jelentés a Fejérmegyei Múzeumok 1968-69. évi tevékenységéről.-Képzőműv.Gyüjt. 169.old

ALBA REGIA, Az István Király Múzeum Évkönyve, XI. 1970. Székesfehérvár, 1971

MDK

Kurucz Tibor festő

Telepy Katalin: A M. Képző- és Iparmüv. Szöv. fejérmegyei munkacsop.-jának képzm. kiáll. Sz. M. 1953. 3e5 l.

mdk

Kurucz Tibor

rajza a II. m. képzőm. kiállításon.

Pogány G. Gábor: Képzőművészeti Kultúránk Helyzetéről.

Népművelés 1956, 1. f. 34. l.

Kurucsai Lajos

festő

lásd

Nemesvári 81. l

Die Uferschutzbauten

Fig.

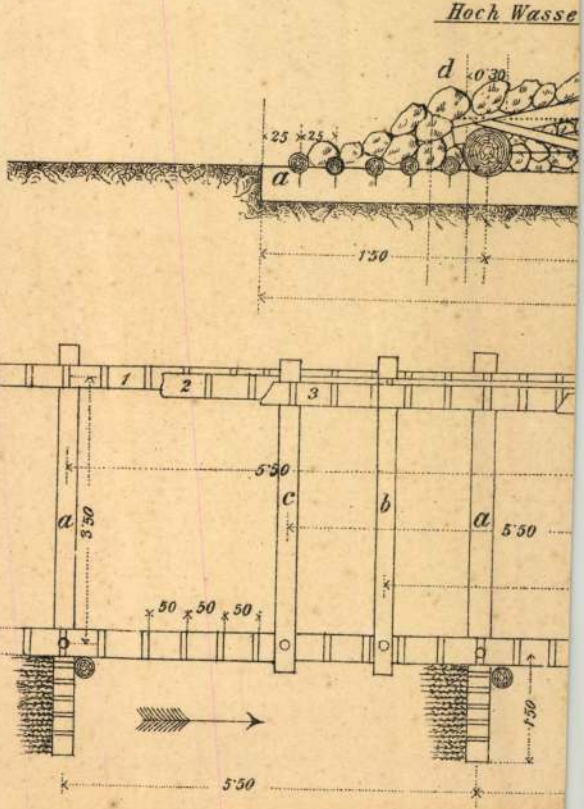

Fig. 2.

MDK.

Kurz Frigyesné

1965-ben Sopronban kiállitott.

Kisalföld 1965 ápr.lo. lap -

M.D.K.

F. Kurz Guszta

és Feuer Gusztáv művészek tervét "Garçonszoba-részlet" cimmel fényképfelvételen bemutatja a lap.

Simon Blanka: Az otthon művészete c.
Szinházi Élet. Bp. 1933. szept. 3-9.
XXIII. évf. 37. sz. 85. lap.

M.D.K.

F. Kurz Guszta

és Feuer Gusztáv művészek tervét "Garçonszobarészlet" cimmel fényképfelvételen bemutatja a lap.

Simon Blanka: Az otthon művészete c. Szinházi élet. Bp. 1933. szept. 3-9. XXIII. évf. 37. sz. 85. lap.

MDK

F. Kurz Guszta

Építőmunka 1934. 6-lo. sz.

MDK

F.Kurz Guszti és Feuer Gusztáv

iparművészek

női szoba, repr.

Györgyiujmagyép II. 22 l.

F. Kurz Gusztí
iparművész

lásd

Feuer Gusztáv
csomagjában is -

Városliget

rás. Társas- és kádfürdők. Iszapkezelés.
yógyászat. Gyönyörű berendezésű nép-
. Nagyméretű ivócsarnokában ivókúrák
hörg- és garathurutok ellen.

---

vógyfürdő

ébet-híd
ldfőjénél

orrások. Gőzfürdője 7 különböző hőfokú
nyujtja. Ivókúrák. Fedett úszócsarnok,
lern berendezésű rádiumos kádfürdők.

VÁROS HÁZINYOMDÁJA

MDK

F.Kurz Gusztá,ép.mérn.

Feuer Gusztávval közösen ötszobás polgári lakóházat tervezett.

A MMÉE-ben állandó intézménnyé alakult át ez a kiállitás. Két illusztr. a III.és VII.l./

Dr. Ny.L.: A"Hogyan épitsünk?" kiáll. a Nemzetközi Vásáron. MMÉE Közlönye 1933 máj.6. III.-VIII.l.

F. Kurz Gusti

és Feuer Gusztáv

iparmúcsek

Nős szoba, repr.

Györgyinymagyép II.

22. l.

K

M.D.K.

G.M.Kurz, grafikus rézmetsző

Katalógus 42. "Nemzeti Muzeum, National Museum in Pesth. L.Rohbock dell. G.M.Kurz Sculpt... Pesten". Acélmetszet. 16+24. 2 cm. Megj. "Magyarország és Erdély eredeti képekben rajzolta Rohbock Lalos. Tört. és helyirati szöveggel. Irta: Hunfalvy János. Első szakasz: Magyarország. I. k. Darmstadt. 1856. Német szöveggel is. Tört. Képcsarnok. 220. o.

Fejős mre: A Nemzeti Múzeum ábrázolásai. 213. o.

Folia Archaeologica. VII. 1955. Bp. "Művelt Nép" tudományos és ismeretterjesztő Kiadó. Bp. 1955

KURZ arélmetszete

Rohbock Lajos rajza

Pest és a Rácváros 1856

Rexa: 101 kép a régi Pest-Budáról 150

Helikon 1959

Kurz A:

Magazin für Geschichte, Literatur und alle Denk und Merkwürdigkeiten Siebenbürgens. Kronstadt. 1844-1847 et 1852.

patriarat.

Kurz G. M.

acélmetszete: a Dohány utcai rsinagóga 1860 körül. Reprodukció.

Tóth Endréné: Budapest Enciklopédia, Budapest, 1970.

4141

Kurz Gy. M.

Roh Hunf III.

Kolozsvári levelező.

Vajdahunyad.

A román templom

Brassóban.

Skariatine orosz tá-
bornok emléke Sepsi-
szentgyörgynél.

Segesvár.

Kurz G. M (I)

Rohbock rajzai után
készült acél mezzetei az
alábbi nimben

Roh Hunf. I.

Buda és Pest a Gellért-
hegyről.
Az uj hid Pest és Buda Eötvös.
Pest és Rácváros.
Az izraeliták temploma
Pesten. (Ez a kép fénykép után
készült
Nemzeti Muzeum Pesten.
A váci temető Pesten.

Roh Hunf. II.

Pöstyéni fürdő
Hradek vára. (Liptó-
ujvár)
Selmec.
Szarvaskő.

LENES NYUGTA,

ronáról, mely összeget a gyulafehérvári
ás részére mint Fridli Sándor épitésve-
részletet, a müemlékek országos bizott-
ezettsége mellett felvettem.

.

Kurz G. M. (II)
acélmetsző
Roh Humf. II.

Szepes és Várdlja.
Tököly vára Késmárkon.
Tátrafüred.
Nagyvárad.
Világos-
Világosvár.
A vadnai zárda.
Székesfehérvár
Pécs varosa

G. M. Kurz

acrelu.

läsd

Rohtocks L.

Kurz G. M

laid

Brnk 95

..... *mühely.*

elyfőnökség!

.....év ..... hó.....n történő kifize-

..... indokából személyesen meg nem

re ..... számu .....

biztam.

..... évi ..... hó .....

.....

sajátkezü aláirás és munkásszám.

Kurz G. M

Insd.

Brnk. 96

Magyar királyi államvasutak.

T. Műhely

Miután keresményemnek 191 .... é

tésénél .....

jelenhetek, keresményemnek átvételére ..

nevü munkástársamat szóbelileg megbizt

Kelt ....., 191....

.....

tanu.

.....

tanu.

Kurz G. M

läsd

Z

Bmk 94

Magyar királyi államvasutak.

T. Műhely

Miután keresményemnek 191 ..... év

tésénél .....

jelenhetek, keresményemnek átvételére .....

nevü munkástársamat szóbelileg megbiztar

Kelt ....., 191 ..... é

.....

tanu.

.....

tanu.

Kurz G. M

läsd

Lam 1887. 33 l.

..... nevü munkás igazolta

a müvezető aláírása.

lyezem:

agy helyettesének
rása.

– Endrényi Imre, Szeged.

Kurz S. 44

Laid

Lam 1887 32

Jelentem, hogy .....

távolmaradását.

Tudomásul vette:

.....

az osztályfőnök aláírása.

Engedé

.....

a műhelyfőnök v
aláí

8. sorsz. Műhelyi minta. -

Kurz Hugó

alakrajz

1897

Éimisk 1930. 85. l.

(Irta: Dr. I

..... 25—30.

ÉSEK.

..... 31.

M.D.K.

KURZ Jakab asztalos

1696-ban báztulajdonos Budán

Gerő László: A budai vár helyre-
állítása Bn. 1951. 47. l.

KURZ, Johann, pozsonyi avztalosiegéd

J. K., gewesener Tischlergesell, † 89 éves korában, 1817 március 10. (1817, 285 l)

Preßburger Zeitung
(Genthon)

Kurz Jakal

asztalos

1696. háztulajdonos Budán.

Gerő Bvár

47. l.

M.D.K.

Kurz János

Makói kömüvesmester 1766-ban épitette az első városházát, amely két szobából állott.

Városok Lapja 1939.XXXIV.évf. 11.szám. 241.oldal
Uhr György: Hódmezővásárhely.

KURZ, Johann, pozsonyi asztalossegéd

J.K., gewesener Tischlergesell,
† 89 évesen, 1917 márc.10.
[1817, 285 l.]

Pr.Z.

Kurz János

ansatos

1702-ben hára van

Ujlakon

Vas Budaneinel

110.l.

szter f.é. aug. hó 4-én,
ter.m.kir. állampénztárhoz

énztárt, hogy a miskolczi könyv-
tt 20.000 korona államsegély
0, azaz kettőezer koronát a Muzeu-
felügyelőségének bélyegtelen
telezettsége mellett, és a sel-
engedélyezett 20.000 korona
fejében 4000, azaz négyezer ko-
izottságának, ugyanasak bélyeg-
ámolás kötelezettsége mellett
, a fent megjelölt alnaplóban

Kurz János

Nobrász Székesfehérvárott nőtlen, ahol 1732. dec. 19-én kb. 25 éves korában temették a Szent Sebestyén temetőben.

Schoen Arnold

Székesfehérvár 18-nárádi mesterei. Székesfeh. Szemle 1933. III. évf. 1. sz. 12. l.

HELYSÉG

ZÁGRÁB

VÁRMEGYE

SZAKCSOPORT

Cimeres

KOR

1

ŐRZÉSI HELYISÉG

Székesegyház, homlokzat?

TULAJDONOS

MÉRET

TÁRGY

Bratulics Simon püspök cimere

LEÍRÁS (ANYAG, ALAK, MEGMUNKÁLÁS, DÍSZÍTÉS, FELIRAT, JELZÉS):

"Három ferede mezőből áll, repi
liliommal. Mellette az év 1 6 6
OMNIA EX ALTO ! "

FÉNYKÉP, RAJZ

Kurz József

makói kömüves MDK

1720-ban épitette a vásárhelyi városházát, mely 1829-ben leégett.

Kiss L.: Vás.müv. 18.o.

Kurz József

malói ~~építés~~, kőmüves, 1720-ban épitette a vásárhárót.

Kiss Lajos, Vásárhely i művészélet, Bp. 1957. 18 l.

Kurz Lajos
robrász
67 éves
(tüdőgyulladás)
† 1949. IV. 10
I. kerületi temető

Palotai főhányó
80

Kurz M

Lisa

Lam 1887 31. 1.

..... *mühely.*

elyfőnökség!

...év ..... hó ..... n történő kifize-

..... indokából személyesen meg nem

re ..... számu .....

biztam.

..... évi ..... hó .....

.....

sajátkezü aláirás és munkásszám.

STEPHAN KURZ, kalaposmester

A Székesfehérvári Városi Levéltárban két irat a város XVIII.sz.- mestereiről.Az egyik 1784-ből,a másik pár évvel későbbi.64 mesterség,519 név.Az arab számok a két listát,a rómaiak az öt osztályba való sorolást jelzik. 263.old

/ 1,2./ IV. kalapos. 265.old

U.VARGA MARIANNA: Mesteremberek Székesfehérvárott a XVIII.században 263.old

ALBA REGIA.István Király Múzeum Évkönyve.VIII.-IX. 1967-68. Székesfehérvár

Kurzánvár

Kurzánvár h. n. II. 192

Mur. és Kst. Ert

Kurucz Imre

Hücsmester
Kiskunfélegyháza

l.

Huszmagyar

1. tábla
7. "

Kurucz Imre

kiskunfélegyházi
szücsmester szabadsze
szines litografiában
közölve:

Huszka József

Magyar ornamentika.
Bpest 1898. XXXIX.
Kép.

Kurucz Imre

■ Kurucz Imre festőművész kiállítása Derecskén, a Kisgalériában tegnaptól tekinthető meg.
□ Kovács Dénes hegedűestje lesz

Népszabadság, 1987. II. 24

KURUCZ ISTVÁN ANDRÁS
festőművész kiállítása megtekinthető december 10-től a Thermal Hotel Heliában.

Magyar Hírlap
1991. dec. 11.

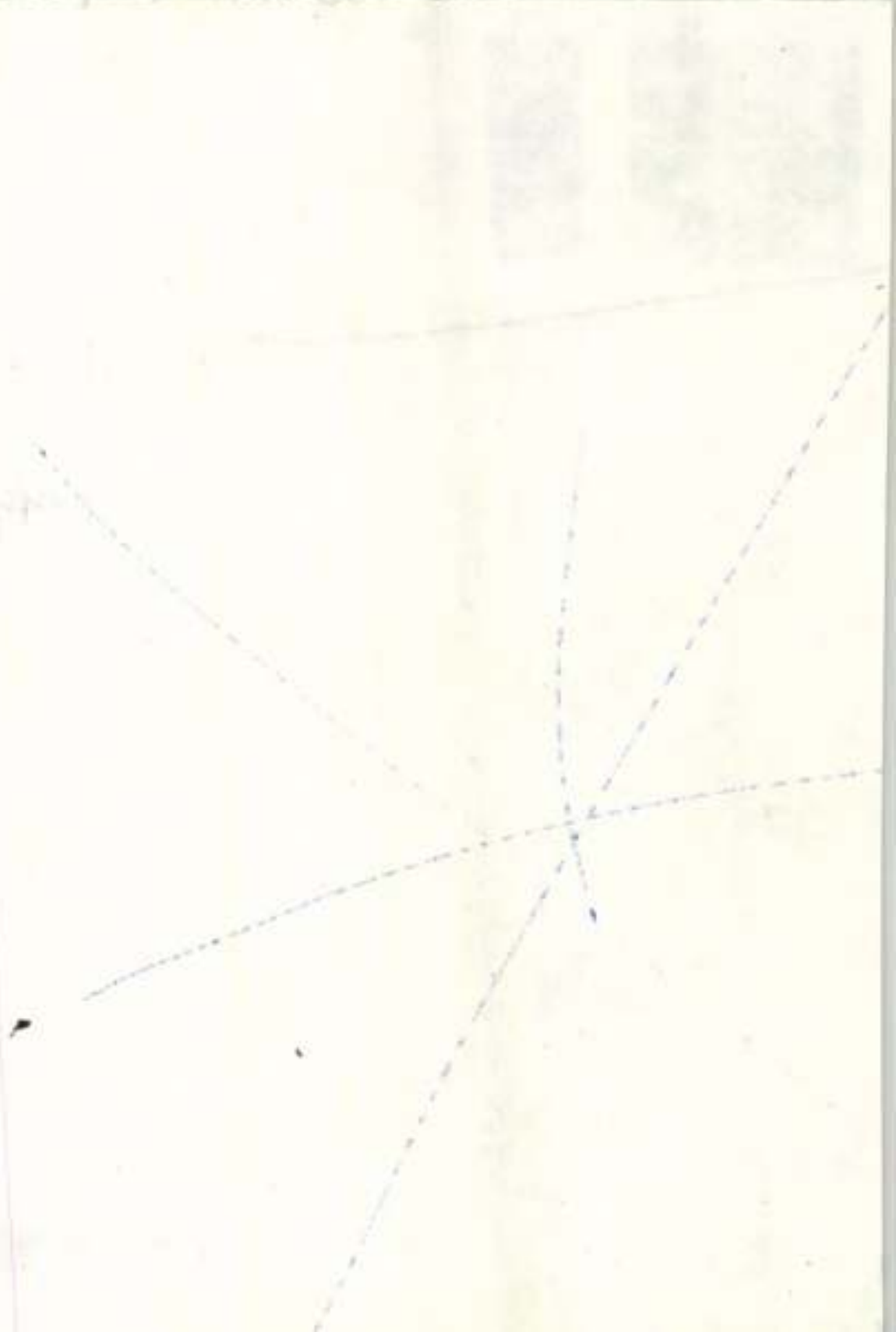

Kurucz István András

rep. Divalyok
o. 50×40

Hortobágyi Alkotótábor
1992
Debrecen

Kurucz István András (Bp)

Hortobágyi Alkotótábor

Feritegyi Galéria
1995 sept 13 - okt 4

KURUCZ ISTVÁN András festő

Szakolczay Lajos: Kikötő. = Új Fonás, 1998/2. 80.

piac ellenkező oldalának jobb sarkán klasszic
épület oszlopos homlokzatán háromszögletes oro

R. k. pléb. templom

Épült mai alakjában 1610-ben. Hatalma
csarnoktemplom, szentélyében háromoldalú apsi
keresztboltozatokkal, külsején támasztópillér
tornyában csúcsíves kapuval. Déli előcsarnokán
az előcsarnok építéséről és a templom új fed
apszis külső falán XVII. századbeli dom
Szentháromság az Atyaisten ölében a feszül
galamb. A templom felszerelése a XVIII.
illetőleg a következő elejéről való.

Ricsó vára

Kurucz Gyula ofj

festő Szeged

Lard

Szeged őszi kiáll. 1943

felv

1944. febr.

Kurucz Gyula dr

Répássy

festő Szeged

laid

Szeged osztárl 1943

felv

1944 febr

KURUCZ ILDIKÓ

Magyar Iparmű v.
2003/2.

54. old.

egtobbször balkézzel dolgozott, ez
az arc jobban tetszik nekem, mint
isu feje.
szteletű Uram figyelmét a Dürernek
Az illető felkutatónak ez tetszett
k, akik határozottan állitják, hogy
ívész, akit ezt azzal is bizonyitotta,
céljából a Dürer által ajánlott
k itéletet mondani; néha azt hiszem,
gy nem az. -
lényképeknek Párisba való elküldését
tapasztalatom, hogy először a haza-
etést s csak azután szabad külföld-
ernek van pénze szakértők dija-

tmény kora és nemzete meg van álla-

Kurucz Imre

Debrecenben a megyei őszi tárlaton állitott ki.

A plasztikai anyagból *Kurucz Imre* kis meretü Torzója emelkedik ki könnyed felü
kezelése, erőteljessége miatt.

Alföld 1978-1-90

Szabó Ernő:Mint Rembrendt nézte rajzát

Kurucz Imre két márrány mokra

A 31. Hajdu Bihar megyei Ószitx Tárlaton

szerepelt.

Alföld 1977-1-94

Szabó Ernő:Egy őszi terem

Kurucz Imre

szobrászműrész

A leltovátus közleményei az 1988-as
közterületi alkotásokról:
Berettyóújfalu, gimnázium.
Szabó Pál – portré dombormű bronz,
70 x 50 cm
Művénet 1916

Kurucz János, építész M Dk

Egyik tervezője a bányásztelep közelében épülő legényszállásnak. Repr.

—: Legényszállás épül Hosszú Letényben

Népszabadság Bp. 1960. febr. 26. 7.

MDK

Kurzbacher Ida,

1903-ban az iskolában dolgozott
1904-ben " " "

A szabadiskola ideje. /1902-1912./ XX 79.1.

M.D.K.

KURZBACHER Ida festő

1903-ban Nagybányán a Iskolaiskola növendéke

Réti Ba. 1954. 326. l.

MDK

Kurzbacher Ida

Nő vörös virággal

KUT 3. kiáll. Ernst Muz. 1926. márc. 14 l.

M. D. K.

KURZBACHER Ida festő

1904-ben Nagybányán a Rohad-iskola növendéke

Réti Bn. 1954. 326. l.

MDK

Kurzbacher Ida, festöm.

Nö vörös virággal.

B.M.LXXXII /1926/ - KUT III. nagy kiáll. -a.Kat. 14.1. ki áll.-i

Kuszbacher Ida

Nagybányai kiáll. kat.
1912 80

Természettudományi Társulat, Kir. Magy.

VI. 311.

Kurz Bacher Ida

Nagybanyai kiáll. kat. 1912

79

Titus VI. 254

Sajtóbemutató: 1943. október hó 8.-án 9-1/2 6-ig.
9.-én 9-1-ig.

MEGHÍVÓ

Kurzbacher Ida

Kurzbacher Ida festő.

FESTŐMŰVÉSZ

FESTMÉNYEIBŐL RENDEZETT

Gyűjteményes kiállítására.

MEGNYITÁS 1943. OKTÓBER 10-ÉN, VASÁRNAP DÉLELŐTT 11 ÓRAKOR

A "MŰTEREM" KIÁLLÍTÁSI HELYISÉGÉBEN

BUDAPEST, IV., KOSSUTH LAJOS-UTCA 12 SZ. FÉLEMELETÉN

TISZTELETTEL:

OMOROVICZAI SZALMÁSSY ZSIGMOND
Igazgató

KATÓ KÁLMÁN
festőművész,
a MŰTEREM művészeti vezetője

A KIÁLLÍTÁS MEGTEKINTHETŐ: 1943. OKTÓBER 10-TŐL OKTÓBER 20-IG, HÉTKÖZNAPON REGGEL 9—½6 ÓRÁIG, SZOMBATON 9—1 ÓRÁIG, VASÁRNAP ÉS ÜNNEPEN 10—2 ÓRÁIG

KATALÓGUS ÁRA: 60 FILLÉR

NYOMTATVÁNY.

Nagyméltóságú
Méltóságos
Nagyságos

dr. Szentiványi Gyula *úrnak*
úrnőnek

"MŰTEREM"
KÉPZŐMŰVÉSZETI KIÁLLITÁSAI
UDAPEST, IV. KOSSUTH LAJOS-UTCA 12. SZ.
FÉLEMELET – TELEFON 189-554.

BUDAPEST,

Lágymányosi u. 16.

ldi:

Kurzbacher Ida

festő

erőd

Szépművészet

1943. 220. l.

(Rónay Kázmér:

Műterem.)

Maródi Árpád: Valóság és művészet. Pannonhalma: kány ny. Budapest] 8°, 20 p. — A Pannonhalmi Sz Könyvtára, 37. — Kny.: *Pannonhalmi Szemle* XVI.

Másic Branko: Zenei és dallam-motivumok Mestrovič műveiben. (Német és olasz kivonat p. 23.) *Szépmű* 2. évf. p. 4—7. 2 t. [6 kép.]

Menyhért Miklós: Az új német építőművészet. *Mo Iparművészet* XLIV. évf. p. 123—124. 14 kép. [p. 125—

Mérey Andor: Szórványos kelta éremleletek. *Archaeo Értesítő* III. folyam II. k. p. 24.

Mihalik, Alessandro: Maioliche italo-ungheresi di Ho *Archivio* Anno III. Fasc. II. p. 111—130. (S lemento a) *Corvina* IV. évf. p. 547—556. 8 t.

Mihalik Sándor: Hol állott Szent Szabina templo A kőérbereki romok rövid története. Budapest: [Rába ny. Sopron] 8°, 32. p. — Tallózás Budapest és Körn Multjából, 3.

— Idegenforgalmi plakátok és fényképek. *Magyar Iparm szet* XLIV. évf. p. 11—12. 47 kép. [p. 15—27.]

— Kassai Rodostó. (Német és olasz kivonat p. 110—1 *Szépművészet* 2. évf. p. 84—87. 1 t. [3 kép.]

Mihályi Ernő: Krisztusarc a művészetben. *Pannonh Szemle* XVI. évf. p. 107—114.

— Rodin ellenlábasai. Adolf Hildebrand (1847—19 Aristide Maillol (sz. 1861). *Pannonhalmi Szemle* XVI. p. 191—200.

Mithay Sándor: Bronzkori kultúrák Győr környékén. G Pósa ny. 4°, 34 p. XIX, 4 t.

Mithay Sándor—Bottyán Árpád: Első koroncói ásat Bábotán. (1939.) Győr: [Baross ny.] 8°, 12 p. 4 t. — Győri Szemle Könyvtára, 16.

Mitrovics Gyula: Stílusproblémák. Budapest: [Franklin 8°, 12 p. — Kny.: És lőn világosság c. emlékkönyvb

MDK

Kurzweil, szobrászm.

és Ponda

az akkori Pest /1790 táján/ jelesebb szobrászai közé tartozott.

Budán /?/ a Kigyó-utcában működött.

Várnai Sándor: A magyar iparművészet úttörői.
Magyar Iparművészet, 1908.évf. 325-337.l.

Kurzweil János, budai kőfaragó M.D.K.

csinálta a szegedi városháza 1799-1804 között készült épületének homlokzatán elhelyezett ámort, 145 forintért.

Nagy Zoltán: Vedres István művészi munkássága /1765-1830/

Bp./1956/ Tankönyvkiad.Műsz.tud.történeti Kvt.6.sz.

(95 o. + XXIV t.)

48. old.

Kurzweil János

budai szobrász
a XIX. sz. elején

Schoen: Történetivás
1938. 150. l.

MVK

Kurzweil Sámos

Reklám vizsgmintáskeretben
Kőnyv Kőnyvnek és festekgyárról.

Hirdetés. Reklám
Grafikai Jemle 1891. 6.7 96 lb.

Kurzweil Frigyes

festő

l.

Mihályi Pannonh.

24. l.

Doszkár János és Ferenc

Háztatarozási, építési és átalakitási
vállalata

Budapest.

Iroda:
IV. Veres Pálné-u. 40.
Telefon 117-04

Telep:
IX. Márton-u. 3/B.
Telefon József 8-53.

M.D.K.

Kurzweil György, egri ácslegény

1752-ben Wildinger ácsmester legénye – majd 1761–80 között önálló ácsként szerepel az adókönyvekben.

Heves megye műemlékei I. irta Voit Pál,
Magyarország műemléki topográfiája VII. köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. AkadémiaiKiadó, 357. old.

Kurzweil

l.

LykaMagyműI800-50

476-7.l.

Kurzweil

Dtab IV. 88.

T. 6977.

s foglalja el, a háttért hegyek ké-
t balról két és jobbról három alak
ermek lebeg kendővel. Felirata a

n.

15.1 : 27.6 cm.

Kurzweil zobrazi

Lej 1
z
M Spannwerset

1908 328.

.....-i m. kir. posta- és távirda-pénztár,

Nyugta

.....azaz : ..... Korona ..... f-ra

y összeget, mint évi ..... K lakpénzemből az 190 ..... évi .....

Kurzweil Miksa festőművész
Hausa adm., olajf.
Sajtóhadiszállás második kiállitása
Nemzeti Szalon, 1917 február

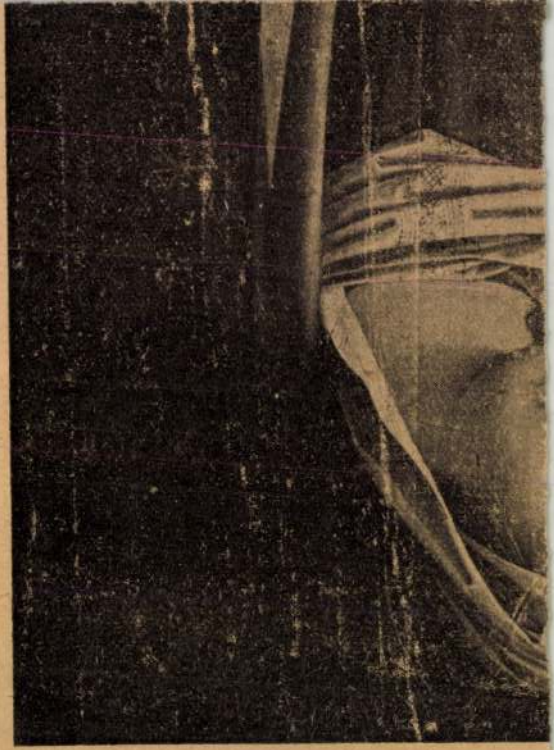

Kurzweil Nándor

1878/79

Ferképzomfoiskèvk

106. l.

Nagyvárad

Ipolyi Arnoldot ábrázoló szobor, Kis György, kus?

Religió, 1889. II. fo. 44. 1.

vegyesek. 360.0

Kús Rersö festőművén kiállítása
Buenos-Airesben.

8 órai Ujság.
1929. VII. 20., 7.
(:Kir.:)

Kús Rezső festőművék.

Sórai Ujság.
1929. VII. 20., 7.
(:Hi:)

Kusaky hilány m. –

Nagy vinyil 1886

1) alapraj – 1:100 1a) alapr. felm. vár lat és vátik
2) nyugati oldal u 2a) nyugati homlokrat és részletek lat felm. vár latok
3) ugyanár Kartan

Möller István felvételei 6 db
1888. bok

Sztehlo O. – 1912.

1) alapraj. ugyanról más olat –
2) Énaki oldal 1 más olat és 2 fej más olat
3) nyugati oldal és déli oldal –
5) nyugati 0/2 fej más olat és más olat
6) fej más olat Hossmetnet 2 db – és 1 más olat
7) 2 hatás neret fej más olat és 1 más olat.

átalakítási terv Kolben hegyi V tól 1888.

1) alapraj Cartan. 1:100
2) déli homlokrat "
3) nyugati homlokrat "
4. keresztmetnet nyugati feli

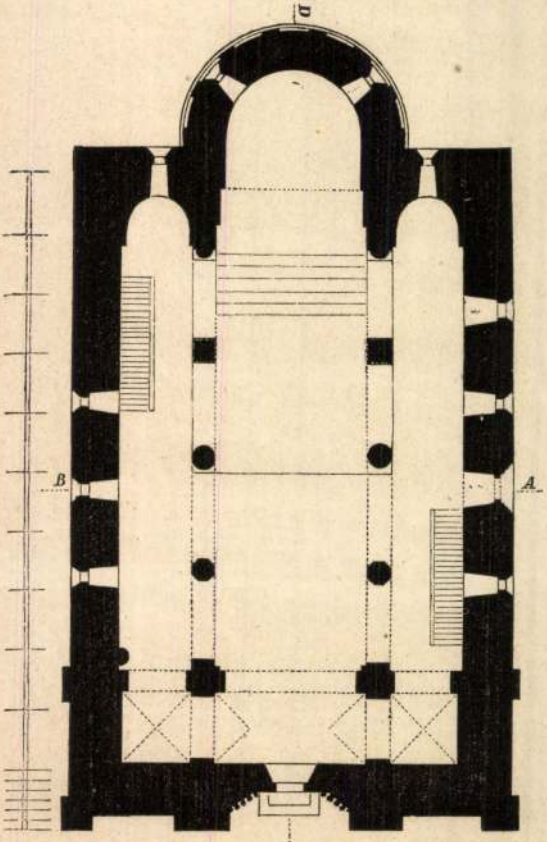

1.

Kusalyi ref. templom

szép gótikus kapu, nagy
mérnüves torony ablakokkal.

alaprajza / gótikus

távlati képei.

fejfák

klenodiumok leírása
rajzai.

Berendezési feliratok.

Régi ajtószárny.

~~[illegible]~~

Debreczeni László 1932.

281-293. l.

Kusalyi ref. templom
gitikus

Petri Mór

Kilagy vármegye
monographiája.
I. k. Bp. 1901.
601. l.
képpel

Kusalyi ferences
ma ref. templom

Dümm 7. l
képekkel

Kassa, múr

75-77

Kusalyi minorita

kolostor

1.

Balogh Erdélyiren

I. 49. l.

ABRY I

Kusch Lőrinc

brassai ötvös
krónikája.

l.

Gyárfás Tihamér

A brassai ötv.
tört. Brassó
1912. 38. l

r. Mariay Ödön s.k.
niszteri tanácsos.

tsága

l n ö k s é g é n e k,

B u d a p e s t .

IX. Rákos-utca 10.sz.

Kusch Lőrinc

brassói ötvös

valószínűleg ő készítette az alábbi templomnak Vér Judittól (Teleki-lichály özvegye) 1697-ben ajándékozott aranyozott ezüst kelyhet

Entz Géza és K. Sebestyén József: A széki ref. templom. Kolozsvár, 1947, 46 — 48. l. képpel

Erzsébet királyné magyar díszben.

Egész alak, az előcsarnokban állva, szemkö
öldöke barna. Nyilt korona alak
alá s nyakéke ékkövekkel van
tott legyezőjét s leeresztett baljá
jára csipkekendő van vetve. K
ke s elöl gyöngy füzér s több d
uszályos. Vállain fehér selyems
diszt, mellét a csillagkereszt
cső, melynek kökorlátján dísz
s balra a piros rózsa mellett a
Alól jobbra: „Wagner Sándor 1867

olajfestés vászonra, me
A nemzeti Képcsarnok a
az 1893: VII. 19-diki 26767 sz. l
A nemzeti Muzeumból
1893: IX. 29-én, a 44939 sz. leirat. ven
(L. a vallás és kiöbt. ugyi mi
Más alta 1900: VII. 19. Karval

M. Kert.

Vy tisk. 119.

Kusch Lörinc

ötv.

l.

Kőmagyotrej -

215. sz -

5. melléklet

tember 2-án

Kusch Lörincz

ätvös 1653-1661

Jaid

Gyárfás Branó 33

Kusch Lörinc

ötvös

belejs. 1644. okt. 24

irod + 1670. jun. 29.

Gy. Brassó Erd. Muz.

384.

.....nevü munkás igazolta

.....

a művezető aláírása.

yezem:

.....

igy helyettesének
rása.

– Endrényi Imre, Szeged.

Kusch Lörinc

Otvos

Brassó XVII 17

Lásd

Batthyánem

I. 81 l.

Jelentem, hogy .....

távolmaradását.

Tudomásul vette:

.....

az osztályfőnök aláírása.

Engedély

.....

a műhelyfőnök vag
aláírá

8. sorsz. Műhelyi minta. —

Kusch Laurencius

ötvös 1634

láda

Gyárfás Brassó 110

Kusch Laurentius

ötvös 1644-70

Lásd

Gyárfás Brassó 321.

_____ *műhely.*

főnökség!

_____ hó ____ n történő kifize-

_____ indokából személyesen meg nem

_____ szamu _____

n.

vi _____ hó _____

_____

sajátkezű aláírás és munkásszám.

Kirch Lőrinc

ötvös 1665.

Lásd

Gyárfás Brassó 296.

Jelentem, hogy .....

távolmaradását.

Tudomásul vette:

.....

az osztályfőnök aláírása

Engedély

.....

a műhelyfőnök vagy
aláírás

8. sorsz. Műhelyi minta. —

Kusch Lorenz

ötvös

1644. mestere lett.

1670. meghalt

BRASSO
RE. 2il

Kusch Laurentius

ötvös

irod

J. Brassó: Szaradok

237

1660 célun

1661 "

1662 "

1663 "

1664 "

1665 "

1666 "

Magyar királyi államvasutak.

T. Műhe

Miután keresményemnek 191....

tésénél.....

jelenhetek, keresményemnek átvételére

nevü munkástársamat szóbelileg megb

Kelt ..... , 191....

.....

tanu.

.....

Kuschel Joseph

ègető

XVIII. 22

l.

Schirek Holitsch

130. l.

Kuschl Florian

Modellier-Lehrjunge

XIX. n.

l.

Schirek Holitsch

118. l.

75869

KUSIN, Benedict Záfarogi

Vörös-Kőcz, 1590

~~Porsoy, Palffy-palota, kati épület 1590~~

Ars 1996/1-3 231.

ulák: hat

m. Cuppa új,

ısználatlan.

lpán virágok

, körte alakú

a 1768-ból

nűvű

XVII-XVIII.

agyszemű

Kiska József
festő
szül. 1901. szept. 2
Rózsahegyen
Prágában, Budapesten
és Münchenben tanult
A tót népéletet alak-
jait festi. Nehány
műve feldolgozva.

Toman 360. l.

KUSLITS Tibor: Rendezetlen gondolatok a nem racionális értelmezés-stratégiák esélyeiről a századvég épitészeti szemléletében. = Pavilon, 5. 1991 98 - 105.p. ill.E

antifónát énekelték, a
leborult a kápolnában
két gyertya gyulladt k
mindenki csodálkozva l

Boldog Ilona beteges
zett, és a próféták

A szemtanúk szerint
a halála előtt begyógyu
lelkének elköltözése,
nővérek körében hirtel
látta vigasztalóját, J
tában a nővérek füle h

Kuslits Tibor terve.

Turányi Gábor: A Mesterískola IX. iskusának felvételi terpályázata: A Magyar Építészeti Múzeum.

2. Távlati kép. (repr.)

Magyar Építőművészet, 1987., 6., 4-old.

MDK

Kuemann A., üvegfestő

729. Rmek. Üvegre festett kép.

Árverési Közlöny.1929.ápr. 3.rk.sz. 32.l.

Kutsch Ferenc

szerepelt a Magyar Arcképfestők Társa-

ságának kiállításán.

NM. 1939. XI. 4.

Kussinszky Kornél

műkovácsmunkáit is bemutatják
a nemtendeli művelődési házban 1968.
márc. 10-től.

Költemények a halapán alól
Pestmegyei Hírlap, 1968. márc. 10. 6. o.

Kassinszky Kornél

műkovácsmunkáiból és Táncos Kálmán lemez-
domborításaiból kiállítása nyílik márc. 10-én
a szentendrei művelődési otthonban.

Magyar Nemzet 1968. márc. 7. 4. o.

MDK

Kussinszky Kornél

Kiállitási hir

Pestmegyei Hirlap 1968 nov.4.

MDK

Kussinszky Kornél

Kiállitási hir

Művészet 1968 máj.p.48.

Kussinuszky Horvát
Ipanművész

M.D.K

Műkovács munkáit Szentendrén
állította ki.

— : Kiállitások

Művészet, 1968. magus – 48 kep.

Kustály vára a

Rika tetőny

Udvarhelyszék

l.

Gaali. I. 137-C.

Kustalyvára (nyom)

Oklándon
is meretlen eredetű

Kővári Erdépenl.
48. l.

Régiségtár.

a koronáról lelógó, és

iben és fekvő helyzetben ábrázolja
balról országalma van.
tart, balkezével pedig az egész
alját fogja. Palástja nyitott,
k, alsó ruhája látszik. A
dali első osztályában Izabella
anói kigyó, a másodikban a szapolyai-
r hármas halmon álló kettős kereszt
ás párducz, baloldali tor-
, a lengyel sas szemlélhető.
aritánus története, az oldallapok
öti le figyelmünket. Az irásra

mig a

agassága 136, szélessége 118 cm.

a.

renaissance-stylü négyelt koronás
pajzo

12

1894: T.52.
1248

Kustán templomrom

KUSTÁN

Templomrom

Római Flóris: Archaeologiai levél Zala megyé-
ből. VL 1863, 461.l.

Kustánszegi ref. templom

1803

kepe repr.

Malmagyrépmiv. IV

194. l.

leiras 210. l.

211. l.

212. l.

brassica campestris var: rapifera

kerek répa

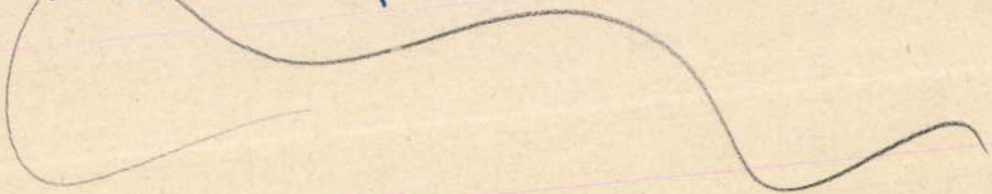

Kustély vára

Könyöki

588, 589 l.

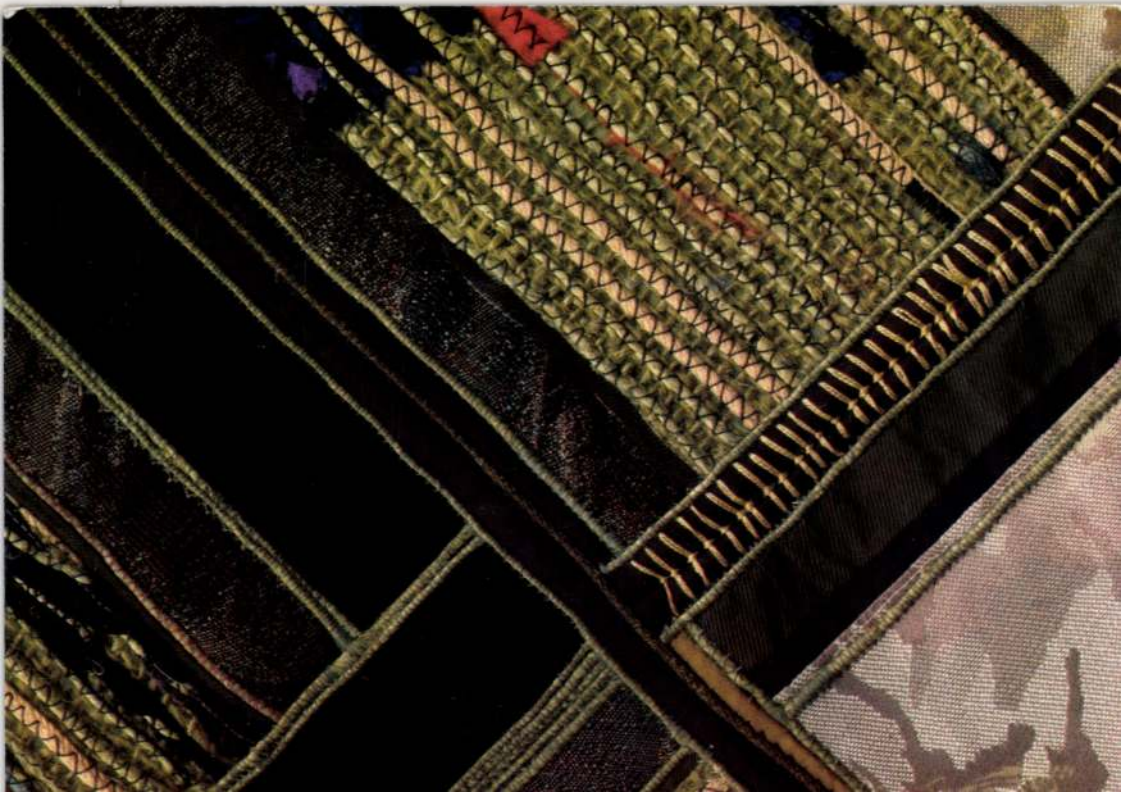

A ***PÉCSI GALÉRIA***
tisztelettel meghívja

KUSTÁN Melinda *(Győr)*
textiltervező iparművész

kiállításának megnyitására
a ***Pécsi Kisgalériába***
(Szent István tér 4.)
2000. július 13-án, csütörtökön
délután 5 órára

A kiállítást megnyitja:
Dr. FÜRTÖS Ilona
Munkácsy-díjas iparművész

A kiállítás megtekinthető
2000. augusztus 6-ig, naponta 12-18,
szombaton 10-18 óráig.
Kedd szünnap.

PÉCSI GALÉRIA • H-7601 Pécs • Pf. 162. • T/F.: +36 (72) 315-623

Sinkovits Péter

Új Művészet Szerkesztősége

Budapest
~~Báthori u. 10~~.
~~1054~~

1765 Nagyvarsó 4
372 r.

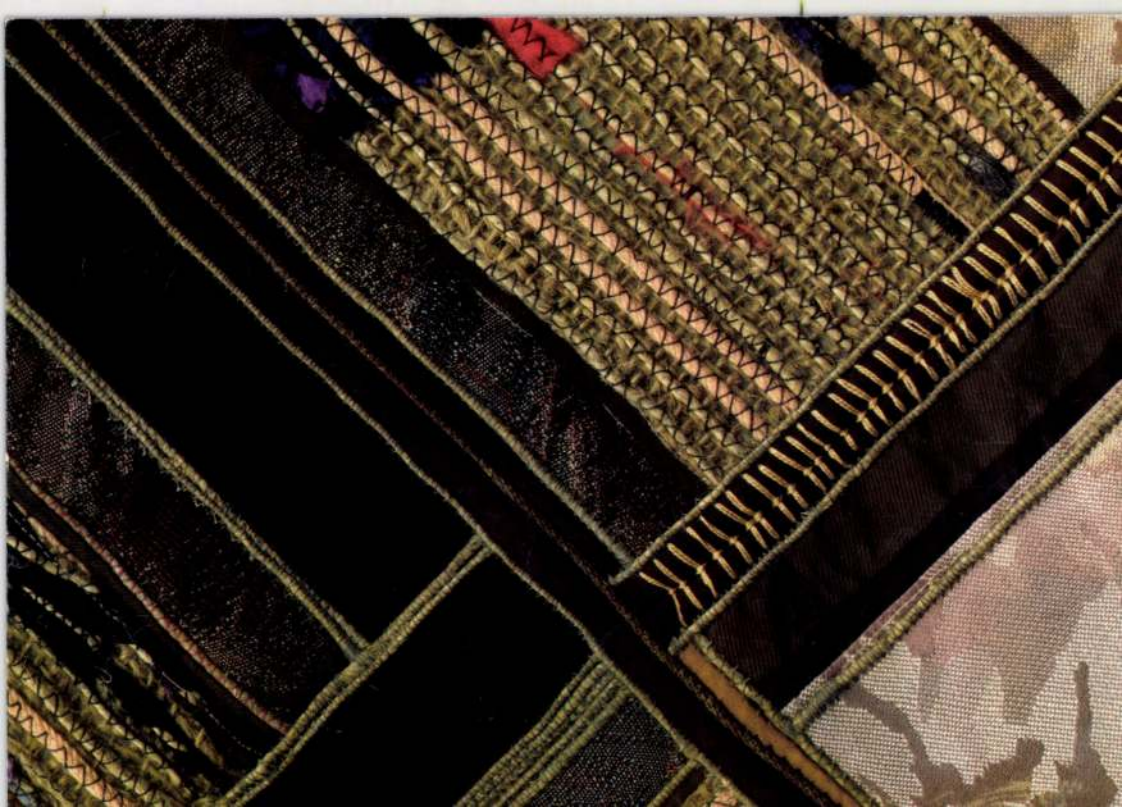

A ***PÉCSI GALÉRIA***
tisztelettel meghívja

KUSTÁN Melinda *(Győr)*
textiltervező iparművész

kiállításának megnyitására
a ***Pécsi Kisgalériába***
(Szent István tér 4.)
2000. július 13-án, csütörtökön
délután 5 órára

A kiállítást megnyitja:
Dr. FÜRTÖS Ilona
Munkácsy-díjas iparművész

A kiállítás megtekinthető
2000. augusztus 6-ig, naponta 12-18,
szombaton 10-18 óráig.
Kedd szünnap.

PÉCSI GALÉRIA • H-7601 Pécs • Pf. 162. • T/F.: +36 (72) 315-623

Új Művészet

Budapest
~~Báthori u. 10.~~
~~1054~~

1065 Nagyszőnyi
3/1 5

A **Városi Művészeti Múzeum**
tisztelettel, szeretettel meghívja Önt,
Családját és Barátait

KUSTÁN MELINDA
textilművész
és
LIPOVICS JÁNOS
szobrászművész

közös kamaratárlatának megnyitására

1998.október 9-én, 18 órára a

Váczy Péter-gyűjteménybe
(Győr, Nefelejcs köz 3., Magyar Ispita)

A kiállítást megnyitja:

BEKE ZSÓFIA
művészettörténész

Megtekinthető:

1998. november 9-ig,
hétfő kivételével naponta 10-18 óráig.

VÁROSI
MŰVÉSZETI
MÚZEUM
KÉPTÁRA

KUSTÁN MELINDA

Magyar Iparművész

2003/3.

48. old.

D

v.[olt] orsz.[

B[uda]pest VII., D

A rajzok Dr. Rónaszéki Trux La

IV.em.[elet] tekinthetők meg.

Kustár László MDK.

iparmúvész, ref. egy. adófizetői között
emlitve.

Bukovszky Károly: A pesthidegkuti ref. egyh. tört.
jegyzőkönyvek Tükrében. Pápa 1943.
eml. h. 91. old.

MDK

Kustár László

keramikus, főisk. hallg.

Ipar

Képzőművészeti Isk. Évk. 1886-1941. Bp.1942.

XLI-XLII. tábla

Kustár László, kerámikus, 1936-37.
iparmüvészeti szakoklevelet nyert

Iparmüvészeti Isk. Évk. 1880-1941. Bp. 1941.
34 l.

vezett irat nem minden büszk
a régi és az uj templom mére
különbségeit.

Jellege: Későbarokk.

Külseje: A ma álló templom
zéssel. A bejárati ajtó az
tengelyében, a torony viszo
mögött, a templom ellenkező
lizénával tagolt, ivelten h
hosszanti falaihoz. A szent
lesebb keresztméretü hajón
látható; az ablakok közötti
keretelő lizénák tagolják.
hajtották végre, hogy a tor
letve az oltárt ide helyezt
bontották és egy szélesebb
tettek a főtengely irányába

MDK

Kustár László, kerám.

Iparm. Isk. Évk. 1934-36.

43.1.

Kustár László

Kerámikus

1930-34

Iparm.Isk.Évk.

1930-34:45 l

Az Ipolyi-gyüjteményből.
Gerevich PA, 238. l. (Bresciai iskola.) —
Őszi kiállítás, 1930. Ipolyi, 104. szám.

BURRI, FRANCESCO

Francesco da Cisterna arcképe

Vászon, olaj, 64×47 cm.

Kustár László

A siklósi művésztelepen dolgozott

Füleki János: Új alkotóház a déli végeken

Ifjú Kommunista 1968 X-n. 15 old.

Kustár Mária

A XXII. ovr. vasutas képzőművészeti kiállításon grafikájáért oklevéllel jutalmazták.

L. J.: Tavlat a Képzőművész utcában. Magyar Vasutas, 1972. júl. 14.

MDK

Kustár Zsuzsa

Kiállitási hir

Zalai hirlap 1967 okt.3.

Kustár Zsuzsa

Nagykanizsán él. Textilekkel szerepel a pécsi iparmuvészek vukovári kiállításán

N.N.: Cserekiállítások a pécsi-jugoszláv képzőmuvészek között

Dunántúli Napló 1969 aug. 8.

MÜVÉSZETTÖRTÉNETI
DOKUMENTÁCIÓS KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György ut 41.

MDK

Kustár Zsuzsa, ifjúsági művész

Kiállít.

L. A.: Fiatal művések kiállítása 7.

Népszabadság, Bp. 1969. júl. 30.

MDK

Kustár Zsuzsa

Kiállitási kritika

Dunántuli napló 1968 ápr. 14

MDK

Kustár Zsuzsa, iparművész

Festményeket, grafikákat, textilkompozíciókat (falitextilek) állít ki a budapesti Népfront-klubban.

Kl. 4.: 4 népművészet örökében 7.

Népszabadság, Bp. 1969. dec. 16.

Kustár Lszusa
grafikus

„Az ördög kürdelme" c. rézkarcu
szerepel a kiállitáson.

Horács Gyula: Stépek, szobrok a siklósi várban
Művészet, 1969. november – 27 lap.

Ilustár Ismeza

festő

Megjegyzést helyett a „Halkiraly"

c. képével.

Bükösdi László: Symposion 1969

művészet, 1969. november - 25 lap

Kustár Lorsa

grafikus

„Nagyharsány I"

(repro)

Kovács Gyula: Képek, szobrok a sikérési várban

művészet, 1969. november - 27 lap

MDK

Kurtág György, grafikus

Szerepel Kentheljen.

Tamás István: V. Balatoni Nyári Tárlat 7.

Népszabadság, Bp. 1970. júl. 15.

Kustár Zsuzsa

Domb és fák olaj 60×120 cm (képi)

Studió '70 Ernst Múzeum Bp. 1970. Kiáll. kat. Bev.: Bereczky Lóránd.

Kustár Zsuzsa Iparművész

munkáiból kiállítás nyílik

meg december 1-én a Hazafias Nép-

front XXII. ker. Kubjában

Magyar Nemzet 1969 november 30

– Napló –

12. old.

Kustár Zsuzsa

Égigérő fa Lollrajz 64x40 cm

Studió '70. Ernst Múzeum Bp. 1970. Kiáll. kat.
Ber.: Bereczky Lóránd

Kustár Zsuzsa

réntvett a Képrőművészeti szimpozi-
on, Siklós 1968 kiáll.-on.

Pilaszanovich Irén: Képrőműv. szimpozion
Dunántúli Napló 1968 VI. 16. 7.

Kustár Zsuzsa

Díjat nyert az Egervár/70 kiállítása.

Megnyílt az Egervár/70 kiállítás
Zalaegerszeg, 1970. máj. 26.

Kustár Zsuzsa és Czinder Antal

grafikus festőművész

Kiállításuk nyílt a

Madách Kávéház dolgozótermében

Nógrád 1970 március 11

2. old.

Kustár Zsuzsa újságíró
Reprókkal szerepel az „Életünk"
c. folyóirat 1971 2. számában

N. N.: Megjelent az Életünk
új száma

Zalai Hírlap 1971 V. 9

Kustár Zsuzsa

2 selyembatik műve nekepel az alábbi tárlaton

N.N.: hagyok képrőművészek szabadkán

Dunántuli Napló, 1971 II. 21

Kustár Zsuzsa

Kanizsán él

Szerepel az „Egervár 71" c. tárlaton

T. A.: ujítók, útrezesők Egervárou

Zalai Hírlap 1971 VI. 13

Kustár Zsuzsa grafikusművész

Szobrász és grafikus művésztársaival együtt szerepel a Madách Színház előcsarnokában megnyilt kiállitáson, melyet "Fiatal Képzőművészek tárlata" cimmel nyitottak meg.

"Ez történt még a héten..." c. rovat közleménye.

Film Szinház Muzsika, Bp. 1970. okt. 31.
XIV. évf. 44. sz. 23. lap

Kustár Zsuzsa
festő

„Domb és falu" festménye
szép.

Vidos Zoltán: A "Studio 70" -
Művészet, 1970.november - 34.lap

Kustár Zsuzsa

Emlétte

Sokszínű kísérletezőkedv —
jelentős előrelépés Zalan Hírlap
Zalaegerszeg 1970. jun. 7.

Kustár Ismeca
festő

Domb és falu" c. művét
" mutatta be.

Ujvári Béla: Studio 70
MŰVÉSZET, 1970. julius - 32. lap

Kuster Zsuzsa

Házak vegyes tech. 17×11

Dél-dunántúli képzőművészek
kiállítása 1968 - 1969.

Kustár Zsuzsa

Szerepel a déldunántuli
művészek eszéki tárlatán

S. K: Još jedna izložba radova
madjarskih umjetnika u Osijeku

Narodne Novine 1969 VII. 10

Kustár Zsuzsa

1. Balaton és a hegy meséje tus x kréta
13 x 30

2. Dunántúl meséje a
csodaszarvassal rézkarc 30x20

V. Balatoni Ngári Tárlat

1970. Keszthely

Kustár Zsuzsa

Zala megyében él
kiállítása nyílik Zalaegerszegen mo-

Zalai H. 1969 IV. 27

Kustás Zsuzsa ipakművész

Kiállítása nyílik máj 31-én

Nagykanizsán

N.N. gazdag program Nagykanizsán

Zalai Hírlap 1970 III. 26

Kustár Zsuzsa

Kiállítása nyílt a budaörsi Népfront Klubban

Sz. A. A népművészet örökében
Népszabadság, Bp. 1969. dec 16.

Kustár Zsuzsa
grafikus

MDK.

Zalai népmesei csodálatos
"viziók. Inhász Ferenc és Weörös
Sándor műveit is illusztrálta.

Berczy Pál: Képzőművészeti sympozion
Művészet, 1968. október - 33 lap.

Kustár Zsuzsa ipaszkuvész

Kiállítása nyílt a gövseji
múzeumban

Szelestey László: Két fiatal –
Kétféle indulás

Zalai Hirlap 1969 V. 4.

Kustár Zsuzsa
Grafikus

M.D.K

Részt vett a tanlatban.

B.L.: Pályázat a Fiatal Képzőművészek Stúdiójában
Művészet, 1968. október - 28 kep

MDK

Kustár Zsuzsa

Kiállitási hir

Zalai Hirlap 1968 máj.3.

MDK

Kustár Zsuzsa

Kiállitási kritika

Müvészet 1968 okt.p.34.

Kuster Ottó M.D.K.

A győri szélesvásznu fimszinház egyik épitésvezetője

Magyar Épitőművészet 1962/1. 35.1.

Kustár Zsuzsa, [ ]

L.: Honty Márta

Tüskés T.: Képzőművészek .... 813-818.

JELENKOR, Pécs, 1975 5. september XVIII/9.

Kustár Zsuzsa, grafikus

L.: Erdős Julius

—: A Jelenkor krónikája 1152.

JELENKOR, Pécs, 1975. december XVIII/12.

Kustár Zsuzsa

és Harsányi Károly kiállításának
megnyitója

Egry József Terem, Nagybánya, 1974.
nov. 19-én

Kustár Ismzsa kanizsai iparművész

Az egerszegi Göcseji Múzeumban tegnap nyílt meg a művész újabb alkotásainak kiállítása.

Zalai Hírlap, 1975. máj. 31.

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 136-068, 337-748, 340-726

Kustár Zsuzsa

ZALAI HÍRLAP

1021

Központban.

— **Három zalai képzőművész** kapott meghívást ez évben a Siklósi Nemzetközi Képzőművész Szimpoziumra. A zalaiakat Kustár Zsuzsa, Haraszti László illetve Szabolcs Péter képviseli majd.

Kustár Gyula, festőművész

a szabadkai kiállításon művei szerepelnek a művésznő tanulmányait az Iparművészeti Főiskolán végezte, 1966-ban fejezte be. A szabadkai kiállításon selyembatik falképe látható.

P. Brestyánszky Ilona: Dél-Dunántúli festőművészek kiállítása Szabadkán.

Jelenkor, Pécs, 1971. (?) 5,

Kustár Zsuzsa, festő

Kiállít.

K. A.: Dunántúli festők tárlata
Kaposvárott

7.

Népszabadság, Bp. 1973. dec. 14.

Kustár Zsuzsa textilfestő

a kanizsai Képcsarnokban az ősz folyamán a művész kiállítása van tervbe véve.

Zalai Hírlap, 1974. jan 19.

Kustár Zsuzsa

festő

~ a siklósi művéntelep tagja.

Kiállítása volt Budafokon, a

Népfront-klubban. (1969)

Képzőmův. almanach 3 62.

Corvina 1972

Kustár Zsuzsa

A budafoki Népfront-klubban kiállítása volt (1969. XII. 1-14.). A legfiatalabb generáció tagja, a siklósi művésztelepen (Gyimóthy-villa) dolgozik. A dunántúli dombvidék a népművészet hagyományainal ötvözve úgy jelenik meg nála, mint Egyszer a Balaton vagy Kajdánál Szentendre.

Képzőművészeti Almanach 3, Corvina 1972, 62. l.

Kustár Zsuzsanna, [ ]

Nagykanizsai művész. Szabadkán szerepel a Szobrok és gobelinek c. kiállításon.

— : A Jelenkor krónikája 383. o.

JELENKOR, Pécs, 1971. április XIV/4

Kustár Zsuzsa, textilterező

Két nőnyeg: Repr.

Kustár Zsuzsa: Szőnyegek Műmelléklet: 4. o.

JELENKOR, Pécs, 1971. május XIV/5.

Kustár Zsuzsa, textilművész.

Nagykanizsai. Tanulmányait az Iparmův. Főiskolán 1966-ban fejezte be. Képeit zalai népmesei motívumokból építi fel.

A kiállításon egy selyembatik falképet is bemutat. Műveiben önálló formanyelv kialakítására törekszik.

P. Bresztyánszky Ilona: Dél-Dunántúli textilművészek kiállítása Szabadkán 438-439.

JELENKOR, Pécs, 1971. május XIV/5.

Kustár Zsuzsa

Szombathelyen, a Berzsenyi Dániel Megyei Könyvtárban 1974. ápr. 18-án kiállítása nyílt.

Népszava, 1974. ápr. 19. 102 sor. 90 sz. 4p.

Kustár Zsuzsa, iparmúvész

Kiállít Nagykanizsán.

— : Négy kiállítás 2

ESTI HIRLAP, Bp. 1974. nov. 14.

Kustár Zsuzsa iparművész

A megjedik egyszári művésztelepet aug. 16-tól szept 11-ig rendezi meg a megyei tanács művelődésügyi szakirányítása, ahol a művész is az alkotók között lesz.

Zalai Hírlap, 1971. aug. 15.

Kustás Zsuzsa

Szerepel a képzőművésznők
tárlatán Szabadkán

N.N: Nők a művészetben

Somogyi Néplap 1971 III.6

Kustár Zsuzsa

Zalai táj, olaj, 84×130
Táj holdfényben, d. 62×140

Dél-dunántúli képzőművészek kiállítása
Siklósról – Nagykanizsa – Zalaegerszeg

Kustár Zsuzsa

Táj holdfényben, el. vegy.

Dél-dunántúli képzőművészek kiállítása
Siklósnádor – Nagykanizsa – Zalaegerszeg

Kustár Zsuzsa

Az 1973-as dunántúli tárlaton kaposvárott, a somogyi képtárban részt vett grafikáival.

Népszava, 1973. dec. 14. 101. évf. 292 sz. 4 n.

Kustár Zsuzsa, iparművén

„Jónevű textiles, a kiállításon ...
táblaképekkel jelentkezett ..."

↓

Romváry Ferenc: Zala megyei képzőművészek
kiállítása Részett 446-447.

XVII
5

JELENKOR, Pécs, 1974. május.

Kustár Zsuzsa

A Zalaszentgróti Járási Művelődési Központban rendezett képzőművészeti kiállításon iparművészeti kompozíciói szerepeltek.

Sz. y.: Hadnagy György intorziái.

Zalai Hírlap, 1971. okt. 31.

Kustár Zsuzsa

Táj holdfényben, olaj, vegy.

Dél-Alföldi Képzőművészeti Kiállítás
1970 – 71

Kustár Zsuzsa

Zalai táj, olaj 84×130
Táj holdfénnyben, olaj 62×140

Dél-dunántúli képzőművészek
kiállítása, 1970-71

Kustár Zsuzsa

a kanizsai városi képtár gyűjteményében több alkatása szerepel.

Zalai Hírlap, 1972. ápr. 8.

Kustár Zsuzsa festő- és textilművész a pécsiek ismerőse a művészházaspár Kovácsi László és Kustár Zsuzsa nevét, akik több közös kiállításon szere-peltek.

Dunántúli Napló, 1974. jan. 30.

Kustár Zmrzla, festő,

herepel. (Nagykanizsai.)

Artner Tivadar: Zalai művének kiállítása
Pécsett 7.

Népszabadság, Bp. 1974. márc. 29.

Kustár Zsuzsa, iparművész

Megnyílt Boglárlellén, a Tóparti galériában, a dél-balatoni képzőművészek tárlata.–
Érdekes színfoltot jelentenek Kustár Zsuzsa üvegablaktervei. (említve).

Tersztyánszky Krisztina: Szinek és Formák.
Somogyi Néplap, 1984. júl. 8. 5.-old.

Kustár Zuzsa ipm

grebenje

FERENCZY NOEMI
MŰVÉSZET 1985/10/21

Kostat Zsuzsa

Jegyzetek az V. Dunaújtáli
Tatkatról

Mihály 1985/5

Kustár Zsuzsa

Az elmúlt évben egyik topográfikus számaként Zala megye mutatkozott be a folyóirat lapjain. Az ott reprodukált művek közül most Kustár Zsuzsa, Gáçsi Mihály és Szabolcs Péter egy-egy alkotását láthatjuk a kiállításon

Gr. L.: Jegyzetek két egerszegi kiállításról. Zalai Hírlap, 1978. okt. 1.

Kustár Ilsuzsa

Egy ideig a Szombathelyi Cipő-
gyárban dolgozott mint tesszerő
iparművész. 1967 óta Nagykani-
zsán él és dolgozik a művésznő.

— : Zala képzőművészei.
Művészet, 1977. április – 16. oldal.

Kustár Zsuzsa

1942-ben született Pesterzsébeten Kustár Zsuzsa festő és iparművész. 1966-ban végezte el az Iparművészeti Főiskolát.

—: Zala képzőművészei.
Művészet, 1977. április - 16. oldal.

Kustár Zsuzsa

Kustár Zsuzsa részt vett a Sik-
lósi Symposionon és a díl du-
nántúli iparművészek jugoszlá-
viai bemut atójan.

— ; Zala képzőművészei
Művészet, 1977. április - 16. oldal.

Kustár Zsuzsa

A művésznő rendszeresen szerepel a Fiatal képzőművészek Stúdiója, az Egerszáz Művésztelep, a szombathelyi textil-biennaléen és a dunántúli művészek tárlatain.

—: Zala képzőművészei
Művészet, 1977. április – 16. oldal.

Kustár Zsursa

Kustár Zsursának 1974-ben hiál-
lítása volt Nagykanizsán a Thury
György Múzeumban. Rendszeresen sze-
repel Pécsett, Nagykanizsán, Kapas-
váron és Zalaegerszegen tárlatokon.

—: Zala hép vörnüvészei
Művészet, 1977. április – 16. oldal.

Kustár Zsuzsa

Kustár Zsuzsának kiállítása volt 1970-ben a nagykanizsai Thury György Múzeumban és Budapesten, a Madách Színház előcsarnokában

— : Zala képzőművészei
Művészet, 1974. április – 16. oldal.

Kustár Zsuzsa

Kustár Zsuzsának kiállítása volt 1969-ben Budapesten a XXII. kerület Harafias Népfront Klubjában és a Zalaegerszegi Göcseji Múzeumban.

— : Zala Népzőművészet
Művészet, 1977. április – 16. oldal.

Kustár Isursa

Megbízást kapott Kustár Isursa, hogy a nagykanizsai „Uttörőház" mozaik művét készítse el.

— Közteri munkák.
Művészet, 1978 április - 45 lap.

Kustár Zsuzsa; iparművész

Nagykanizsán Harasztí László festőművész képei láthatók. – A letenyei műv. központban Kustár Zsuzsa iparművész alkatásai láthatók.

Reggeli Krónika, III.

1977. IX. 24. 7.00 N.

Kustav Tavrad: Goddardwas, rézkarc, 20 x 30 cm. 1976.

17

Művészet, 1977. 4. 17. old.

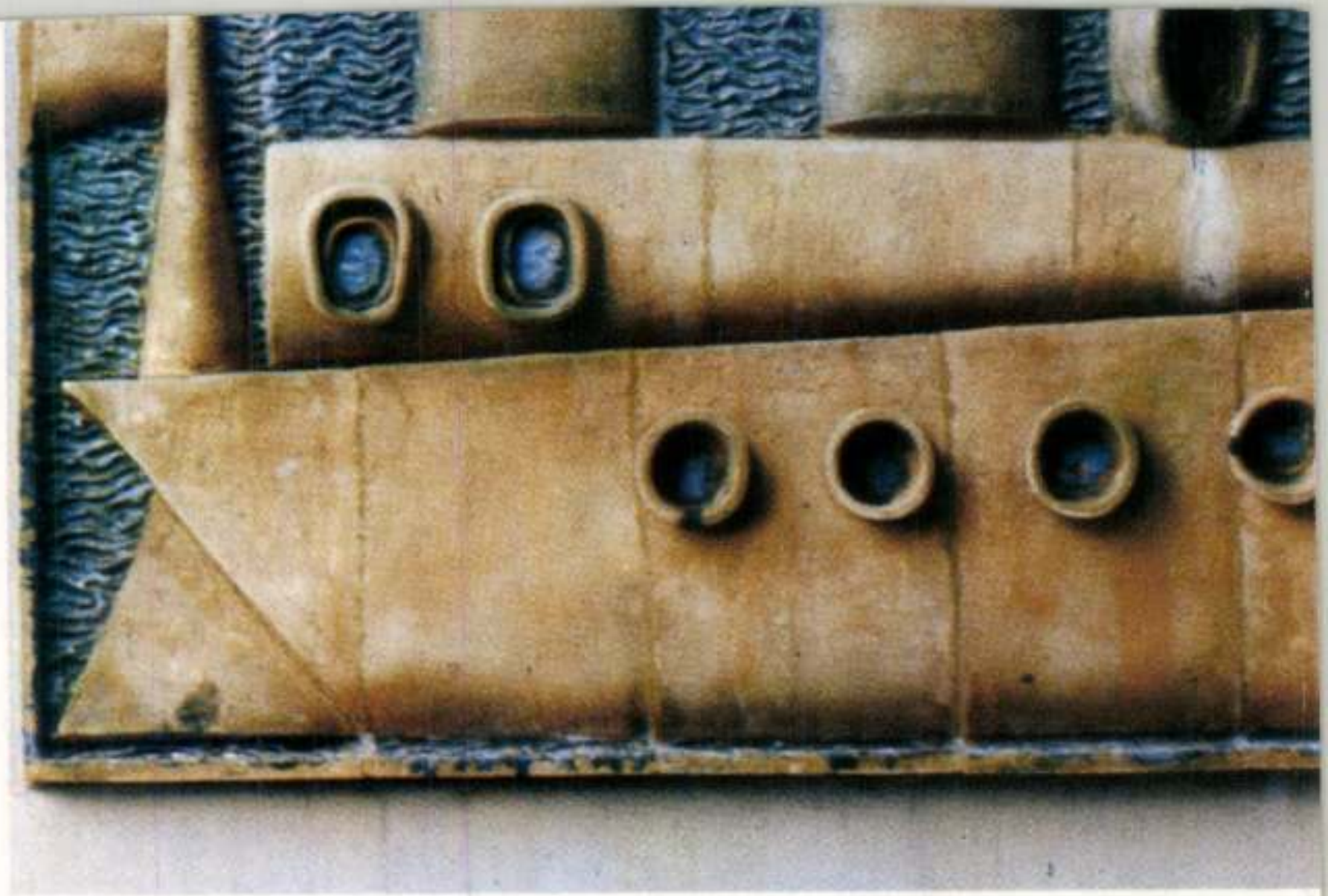

Kustár Zsuzsa, festő

L. Kátai Mihály

Sümegi György: Zománcművészeti alkotóklep, 1981. 96.

Forrás, Kecskemét, 1981. nov.

XIII/11

Kustár Zsuzsa

Sopronban, a Festőteremben megnyílt a Zala megyében élő képzőművészek alkotásaiból rendezett kiállítás. Szerepel(nek) a művész egységes szerkesztésű selyembatikjai, a lék gazdag változataival a népmesék csodálatos világát hozzák elénk. (említve)

Kloss: Zalai képzőművészek tárlata a Festőteremben.

Kisalföld, 1978. júl. 2.

Kustár Zsuzsa

Nagykanizsán

kialakítandó házasságkötő-teremben pedig két kanizsai művész alkotása, *Szekeres Emil* faburkolata és *Kustár Zsuzsa* gobelinje.

Magyar Hirlap 1980/2/1/9

Kustár László

3. „Karácsony" (szőnyegterv).
papír, vízfesték, 60×100 cm. | repr. |

Művészet, 1982. jún. 33. old.

Kustár Zsuzsa iparművész

Rideg Gábor: Egy nobrász Pannóniából
Beszélgetés Rétfalvi Sándorral

Művészet, 1983. július

Kustár Zsuzsa iparművész

Heiller László: VIII. Pannónia Biennálé

Művészet, 1982. május

Kustár Zsuzsa iparművész

Sümegi György: Mozetközben
A kecskeméti zománcművészeti alkotótelepről

Művészet, 1981. március

Kurucz Erzsébet, ipsormúvén

L: Karkus István

—: Heti ajánlat

3

Ü: Tüböz, Bp. 1986 aug. 10

XX14/32

Kurucz György festőművész

Kiállítása a csornai
művelődési Központban

Népszabadság, 1986. IX. 11

KUSTÁR ZSUZSA textiles

zalaszentmihályi kisségi kut. Új tükör klubjában
áprilisban kiállítás

UJ TÜKÜR 1983.XX.évf. 15. sz. 47.o.

4. A jogviszony tartama: -tól ig.

5. A feladat irányitója:

6. A szerződéshez szükséges előzetes engedély kelte, száma:

A kifizetésre kerülő dijból progressziv jöv.adó és községfejl. hozzájár. k levonásra.

Budapest, 197.....

....

megbizott megbizó

Kustár Zsuzsa, iparművész

A Zalában élő művészházaspár jól érzi magát, mert sok művész ismerősük él szintén ott: közvetlen szomszédjuk Szekeres Emil, ott van Szaboles Péter, akivel kollégiumban lakott együtt Rétfalvi Sándor és egerszegivé lett Fischer György, aki tanítványa volt. — Kustár Zsuzsa pedig Fürtös Ilonának volt iskolatársa.

Magyar Hajnalka: Látogatás Fürtös Ilona és Rétfalvi Sándor műtermében.

Zalai Hírlap, 1984. szept. 22.

KUSTÁR Zsuzsa iparművész

Nagykálló ref.t. üvegablak 1983 - terv: Papp Gábor müvtört.

VÁRADY József: Tiszántúl református templomai. I-II. köt. Debrecen [Sajószentpéter] : Borsodi Református Egyházmegye, 1991 767.768.,ill.

KUSTÁR ZSUZSA
üvegművész

Bojár Iván András: A művészet mint eszköz.
új rendelőintézet a Belvárosban...

Népszabadság 1999 jan. 21

KUSTÁR Zsuzsa

PAP Gábor: Fénylő örömüzenetek : Kustár Zsuzsa üvegablakai a nagykálló református templomban. = Művészet, 26, 1985, 6. 42 - 46., ill.

NÉPSZABADSÁG
1992.04.28.

Megalakul a Széchen

Környezetvédelem

Két éve vette kezdetét az Akadémián a reformfolyamat. Az MTA május 4-én kezdődő 152. rendes közgyűlésének egyik feladata éppen az lesz, hogy megvizsgálja: mit sikerült eddig elérni, s melyek azok a feladatok, amelyek még előttünk állnak – mondotta Kosáry Domokos, az Akadémia elnöke hétfői sajtótájékoztatóján.

Szavaiból kitűnt: az egyik fő problémának azt tekinti, hogy a szervezeti kérdéseket még mindig nem sikerült lezárni, holott ideje volna a figyelmet végre a tartalmi kérdésekre összpontosítani.

A tudós társaság ezért arra szeretné felhívni a társadalom figyelmét, hogy vannak olyan nagy nemzeti problémák, amelyek megoldásához az Akadémia a maga eszközeivel hozzájárulhat. Ilyen például az idei közgyűlés központi témájának választott környezetvédelem is, mellyel kapcsolatos konkrét javaslatait az Akadémia már el is juttatta az illetékes minisztériumokhoz.

Márai-emlékszobát rendez be az Akadémia

Május 4-től 8-ig tartja a *Magyar Tudományos Akadémia* immár százötvenkettedik, évi rendes közgyűlését, amelynek *központi témája a környezetvédelem* lesz – tájékoztatta Budapesten, az MTA székházában a sajtó képviselőit hétfőn Ko

mány környezetünk v
Előadások hangzanak el
ről, a vízminőség szabály
földtani és talajtani visz
hazánk élővilágának álla
közgyűlésen elfogadják

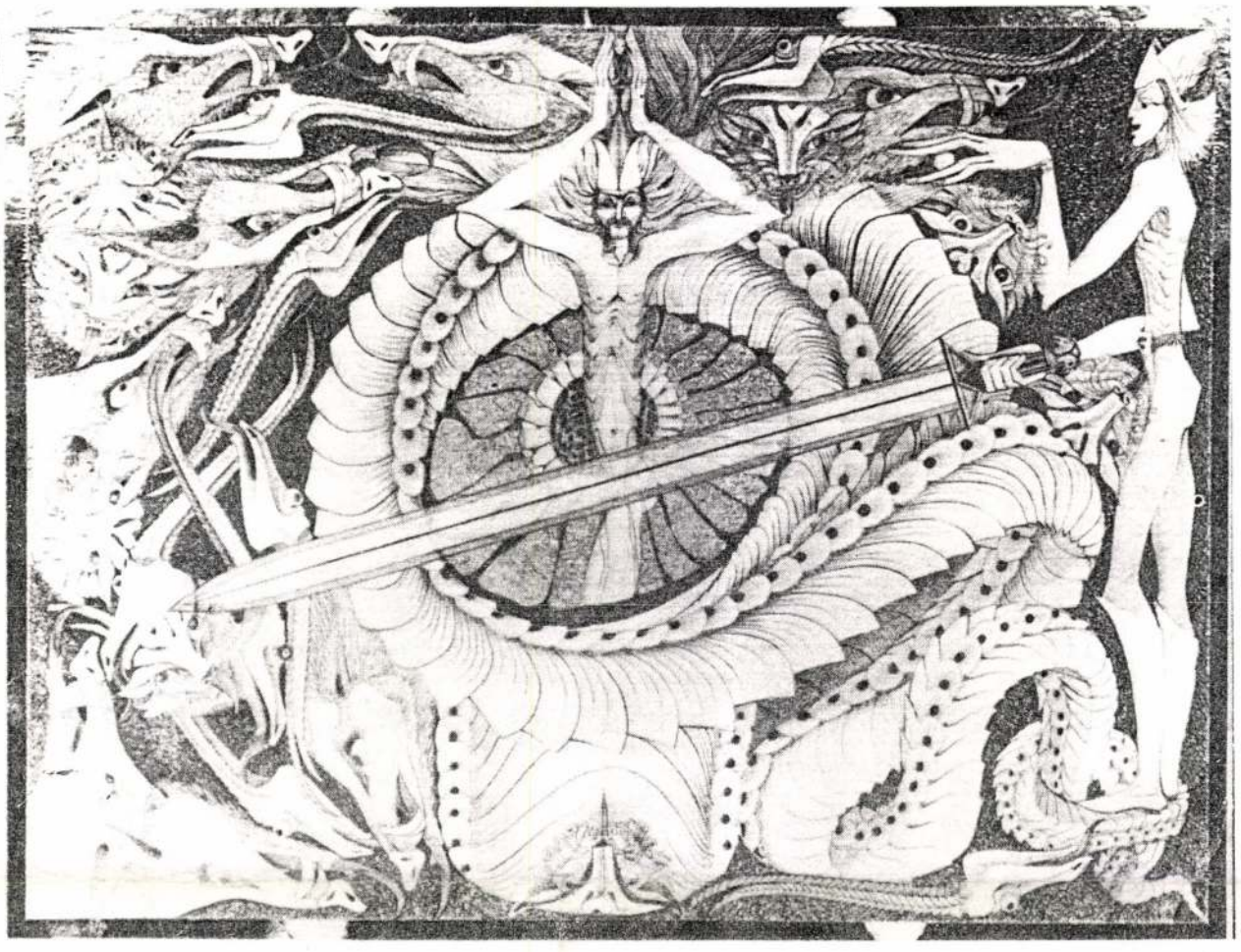

A KARD MESÉJE

Kustár Zsuzsa

Iparművész

8800 Nagykanizsa
Bartók B. út 8.

1942-ben született Pesterzsébeten. Az Iparművészeti Főiskolát 1966-ban végezte. 1967 óta Nagykanizsán él. Önálló kiállításokon 1969 óta mutatja be munkáit, többek között Budapesten, Zalaegerszegen és Nagykanizsán. 1977-ben és 1991-ben is megkapta Zala megye Alkotói díját. Köztéri munkái találhatók Nagykanizsán, Csurgón, Budapesten, Nagykállón és Letenyén.

1942 in Pesterzsébet geboren. 1966 beendete sie die Hochschule für angewandte Kunst. Seit 1967 lebt sie in Nagykanizsa. Seit 1969 zeigt sie auf selbständigen Ausstellungen ihre Arbeiten, unter anderem in Budapest, Zalaegerszeg und Nagykanizsa. 1977 und 1991 bekommt sie den Künstlerpreis des Komitates Zala. Ihre Arbeiten für öffentliche Plätze sind in Nagykanizsa, Csurgo, Budapest, Nagykálló und Letenye zu sehen.

She was born in Pesterzsébet, 1942. She graduated from the Academy of Arts in 1966 and has been living in Nagykanizsa since 1967. She has been awarded the Prize for the Creative Artist in Zala County.
She has taken part in shows since 1969, among others in Budapest, Zalaegerszeg, Nagykanizsa. Her works of art can be found in Nagykanizsa, Csurgo, Budapest, Nagykálló and Letenye.

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

ÓZDI VASAS

1973 JUN 29

1021

Kuster Gyula

Látni a körülöttünk levő világ harmóniáját

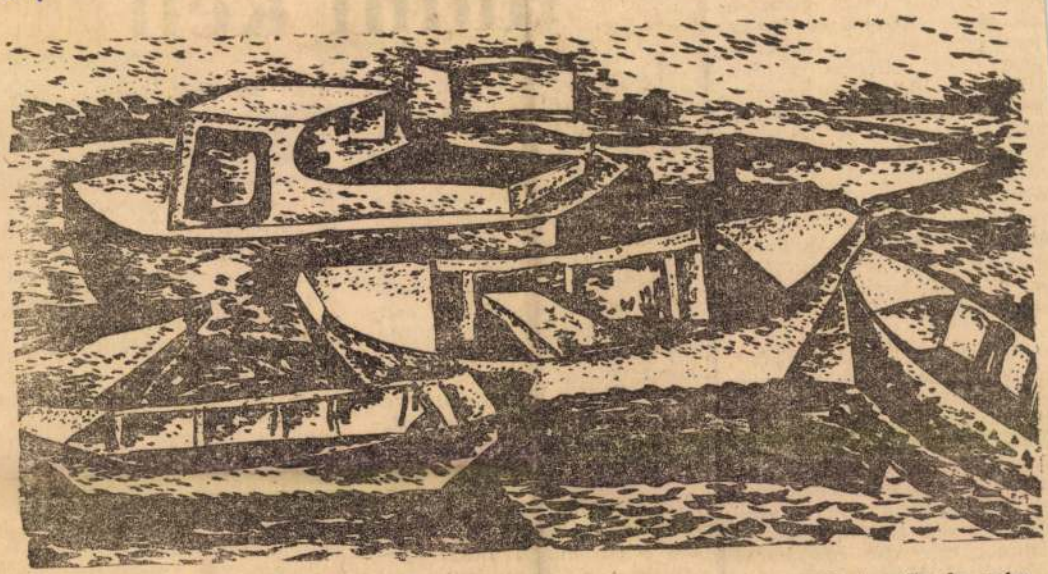

Kuster Gyula rajza

A *Dési Huber István* képzőművészeti kör tagjai, munkásfiatalok mutatkoztak be ismét a város lakosságának: rajzokkal, grafikákkal, festményekkel, plakettekkel. A kiállítás a „Vasas ifjúsági éve" rendezvénysorozatának keretében került megrendezésre. Tegnap, június 28-án *Szabó Béla*, a nagyüzemi KISZ-bizottság titkárhelyettese nyitotta meg a tárlatot az Ózdi Népművelési Intézmények balett-termében. A kiállítási anyagot július 10-ig látogathatják az érdeklődők.

Hat fiatal munkáit láthatjuk a kiállításon. Valamennyien vasasszakmát tanultak, illetve most tanulnak. A ráérzés jellemzi őket — *Klicsu Lajos* —, hangulatot képesek a rajzba, festménybe sűríteni — *Kustor Gyula* —, másutt a színek hatása, a vonalak mozgása drámává alakul — *Kormos Ferenc*, *Krizsán József* képei határozottak. *Ungvári Györgyről* pedig talán annyit: sokat kell rajzolnia, hogy a formának mestere legyen, de már most a fém ügyes szobrásza. *Csépányi Tibor* az aktualitás kifejezésre vállalkozott, amikor a kiállított rajzait készítette.

A kör — *Kárpáti Gusztáv* irányításával — évek óta annak érdekében munkálkodik, hogy a város képzőművészetet kedvelő fiataljainak

SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 135-008, 337-748, 340-726

Nem drága ez nekünk?

Az elmúlt hetek szárazsága, az azt követő eső nagyban befolyásolta a zöldáruk árát. Ennek ellenére szembetűnő volt az elmúlt szombaton az újburgonya árai közötti különbség. A hevesi tsz árudájában 6,40 Ft-ért árulták a gyönyörű rózsa burgonyát, a sárga szeszburgonyát pedig 4 forintért. Az állami zöldséges boltokban azonban egységesen 8 forint volt az ár. Nem túl nagy a kettő közötti különbözet?

*

Vasárnap, 24-én feltűnt, hogy világos reggel még mindig égnek az utcai lámpák. Kérdésemre az ÉMÁSZ ügyeletén elmondták, hogy tudnak róla, nyilván az automata a hibás. Majd szerelő fogja kikapcsolni. Ez bizony elég sokáig tartott, mert a lámpák csak tíz óra körül aludtak el. Nem lehetne ennél takarékosabban közvilágítani? *(Árvai)*

Ajá... tu...

Gyakran adunk hírt olyan eseményekről, amikor munkahelyi kollektívák, pártalapszervezetek ünnepélyes módon búcsúznak a nyugdíjba menő munkatárstól, elvtárstól. Igaz, nem tudunk minden ilyen alkalomról beszámolni, máskor meg lehetőségünk nincs rá, hogy részt vegyünk egy-egy kedves hangulatú búcsúztatón, megörökítsük néhány fényképfelvétellel.

A vállalat első számú vezetői rendszeresen találkoznak a 40—50 éves jubileumukat vállalatunknál megérő dolgozókkal, hogy átnyújtsák a vállalat jutalmát a hűséges helytállásért. A közvetlen hangú beszélgetésekben, a félmondatokban gyakran egy életpálya körvonalazódik. Felvillannak a régi, keserves múlt képei, hogy szembetalálják magukat a ma biztonságával, a nyugodt, békés öregkorral. Olykor felszakadnak az eddig visszatartott sérelmek is, az idős, munkában megfáradt emberek mégis kedves emlékként viszik magukkal a találkozás hangulatát.

Elöljáróban ezekről kellett szólnom, hiszen vállalatunk ilyen külsőségekben is, természetesen egyéb módon is igyekszik megbecsülni azokat a dolgozóit, akik évtizedeken át kitartottak, helytálltak, tették, amit tenni kellett.

Van, ahol vétenek ez ellen az emberi kötelesség ellen. Sajnos, nem először kell szóvá tenni. Idézem az ÓKÜ törzsgárda-szabályzatának III/c. pontját:

„Az a dolgozó, aki öregségi nyugdíjazása időpontjában a teljes nyugdíjhoz szükséges (25 év) érvényes törzsgárdatagsággal rendelkezik, úgy vállalati emléktárgyban és 1000 Ft egyszeri pénzjutalomban részesül. Korkedvezményes munkakörben dolgozó nők esetében 20 éves érvényes törzsgárdatagság is elegendő. A jutalmazási összeg a dolgozó nyugdíjazásakor kerül kifizetésre."

A „száraz" szöveg mögött többnyire megfelelő emberi körültekintés, figyelmesség van a gyakorlatban, de előfordul az ellenkezője, a „hivatalos ügyintézés", sőt az embertelen, az önérzetet sértő bánásmód is.

Két dolgot teszek szóvá.

A „ráadás"

Formailag nem ...

élnek, itt szeretnének sikert elérni, hogy a város is büszke legyen rájuk: „Közülünk származik!" (Váci Mihály szavai). Alkotó energiájuk adott, megfelelő helyet szeretnének, ahol munkájuk után képekbe álmodhatják a látott világot.

M. Tóth Ilona

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

KELET-MAGYARORSZÁG

1982 NOV 19

1021

KUSTOR GYULA

Cégénydányádon, a főiskolásoknak rendezett alkotótáborban készült Kustor Gyula linómetszete.

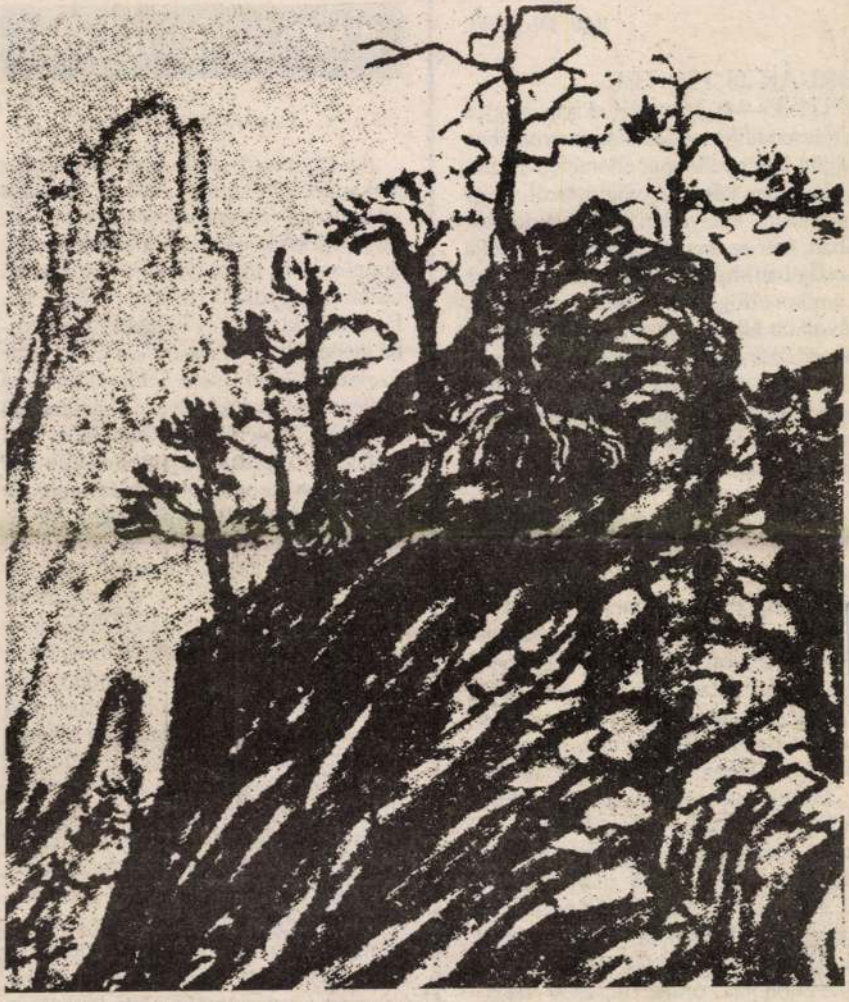

Fenyők a sziklán. Kusztos Endre rajza

Ezra Pound:

A JÓ C
BALL

Elmondja Simon a zélóta, k

Hát elveszejté legjobb cimboránkat
papok s gazok szégyen-keresztje?
Izmos legény volt, hajh, a cimboránk:
a hajókat s a nyílt tengert szerette.

Midőn bekerítették emberünket,
mosolygott ajka, az áldott.
„Ezek hadd menjenek" – szólt ránk mutatva
„vagy átkom hull reátok!"

Így szabadultunk a dárda-gyűrűből –
Ő nézte a hordát s felnevetett:
„Mért nem fogtatok el, midőn magamban
róttam az utcákat s tereket?"

Aromás bort ittunk, rubinpirosat,
legutólszor együtt ült velünk –
nem kappan pap, de férfi volt a talpán
s jó cimbora volt: a mi emberünk.

Az ám! Midőn a szent és tiszta hajlék
pénzváltók üzlete lett,
hogy verte a kufárokat! kezében
csattogtak a kötelek.

Nem fogják köny
bár gonddal írják
tenger fia volt, n
ki molyrágott ir

Bolondok! Azt h
s már örvendezi
„Menyegzőre
„pedig tudom:

„Láttátok: vak
s a halott szíve
most láttok új
hogy mint gy

Isten Fia volt
s munkált a t
Láttam, mint
s én láttam őt

KUSZTOS Endre

le.

460. Dicséret.

EBRUÁR 28. PÉNTEK

ki" (11:33–44). Jézus azt akarta, hogy a
en felcsendüljön ez a kiáltás és nyomában
öjöjjön a negyednapja eltemetett Lázár.
és. Le akart késni a gyógyításról, hogy
ámasztásra. Közvetlen a maga áldozatá-
gában, már az ünnepre készülve mutatja
csodájában királyi hatalmát. Legyen mire
, amikor elfogják, megölik és eltemetik.
távolabb állt az a használatlan sírbolt,
önni Lázár barátja, a minden „lázárok"
tója, hogy soha meg nem haló testével
azoknak, akik elaludtak". És így fogja Ő
szóval az idők végső kiteljesedésekor a
ját. S szavának akkor sem tud ellenállni

135. Zsoltár.

RUÁR 29. SZOMBAT

k, talán el sem jön az ünnepre"
feltámasztása, mégpedig közvetlenül
, óriási hír volt az ünnep előtt a minden
ó Jeruzsálemben. Mindenki más okból
ymásnak adták a hírt az emberek. Volt,
ők elérkeztét látta benne. Volt, aki
ömegeket megmozgató ünnep előtt, egy
e. Mások talán a farizeusi vallás helyett
állás elérkeztének idejét fedezték fel
nács" ezért érzi szükségét az „intézke-
halálos fenyegetésről már mindenki
re érkező zarándokok ezért kérdezték:
az ünnepre? De felmegy. Most nem fog
egölni akarók között. Most ott fog
ert eljött az Ő órája. Dicsőség Néki!

456. Dicséret.

Dr. Fekete Károly

---

bertől?

az, aki fölriasztja a tengert, aki képes
megismételni szabadító csodáit, aki
uralkodik és parancsol a természet
erőinek. De beszél arról is, mit tehet
veled: Megszabadul a megkötözött,
nem fogy el kenyere. Igéjét adja
szádba, keze árnyékával takar be.
S ezt mondja népének: Én népem
vagy te.

A félelem legjobb ellenszere tehát
z: Emlékezz alkotódra: az Úrra!
léha én is félek. Ilyenkor előveszem
zokat a személyessé vált igei üzene-
ket és ígéreteket, amelyeket Isten az
géjéből a Szentlélek által mondott
ekem. Hittel ráállok ezekre. Meg-
llom az Úrnak, hogy hiszek Benne
szavába. Ahogy Ő növekszik ben-
m, életemben, úgy szabadulok meg
félelemtől. Ő ezt mondja neked is:
n, én vagyok vigasztalótok! Miért
sz halandó embertől?"

Tatai István

A heti bibliai részhez

A „diaszpóra" (III.)

Az egyiptomi zsidó diaszpórában az alexandriai központ mellett különös jelentőségű volt a mai Kairótól kb. 30 km távolságra fekvő Leontopolis és az ottani templom. A törvénytelenül elűzött és utóbb meggyilkolt III. Onias főpap fia, IV. Onias kb. Kr.e. 170 táján Egyiptomba menekült, ahol a zsidókat gyötrő szír Szeleukidákkal nem rokonszenvező Ptolemaioszoknál kedvező fogadtatásra talált. VI. Ptolemaiosz Philometor neki ajándékozta az akkor már rombadőlt régi templomot Leontopolisban és lehetővé tette neki, hogy ott – talán az Ézs.19:18–21-re hivatkozva, ahol azt olvassuk, hogy „oltára lesz az Úrnak Egyiptom földjének közepette" –, a jeruzsálemi temolom mintájára, noha kisebb és szerényebb kivitelben, templomot létesítsen. Mivel Oniásszal együtt elegendő számú pap és lévita is elmenekült Egyiptomba, ezek segítségével valóban meg lehetett kezdeni az istentiszteleti szolgálatot.

A templom és az istentiszteleti szolgálat fenntartását Ptolemaiosz Philometor földbirtokok adományozásával biztosította. A templom és az istentiszteleti szolgálat megszakítás nélkül 200 évig fennállott, egészen Kr.u. 73-ig, amikor Paulinus római helytartó, tekintettel a jeruzsálemi templom elpusztítására, valamint a palesztinai háború következtében beállt helyzetre, a templomot bezáratta. A leontopolisi templom életlehetőségét az a körülmény biztosította, hogy a vezetése a legitim főpap és utódai kezében volt. Viszont a jeruzsálemi főpapoknak vitathatatlan előnyt biztosított az a körülmény, hogy az ő templomuk a hagyományos szent helyen állott és Jeruzsálem egészen Kr.u. 70-ig az egész zsidóság vallásos életének a központja volt. Az egyiptomi zsidóság nem tagadta meg a jeruzsálemi templomot, sőt támogatta. Így a leontopolisi templom nem okozott szakadást a zsidóságban.

Az Újszövetség korában az alexandriai zsidóság még vezető szerepet játszott a diaszpóra-zsidóság szellemi életében. Már a keresztyénség keletkezése előtt itt jött létre az Ószövetség görög fordítása, a Septuaginta és itt élt Jézus kortársa, a hellenizált zsidóság legnagyobb gondolkozója, Philo is. A palesztinai háború és főként Trajanus uralkodása alatt – az évszázad végén – zavargások törtek ki Alexandriában és nemcsak a Bazilika nevű óriási zsinagóga pusztult el, hanem a zsidó lakosság jó része is. „Abban az órában megtört Izrael ereje – és a zsidók többé nem tanították gyermekeiket görögre" – írja az Encyclopaedia Judaica (II. 240). És ez döntő csapást mért a zsidóság hellenizálódására.

Dr. Bajusz Ferenc

N. KUSTOR MARGIT festőművész munkáiból nyílt meg kiállítás a Petőházi Cukorgyárban. A bemutatott alkotások a soproni művésztelepen készültek, amelynek N. Kustor Margit öt éven át volt részvevője.

[illegible]ARKUTATÓK járták az erdőket a

Népszabadság, 1984. III. 27

KUSTOS MARGIT

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

KISALFÖLD

1983 MÁJ 29

1021

resszusra választanak képviselőt.

□ KIÁLLÍTÁS HEGYKŐN. N. Kustos Margit festőművész kiállítását holnap délután 4 órakor nyitja meg Kovács Andrásné, a soproni járási hivatal művelődési osztályának vezetője. A tárlatot június 5-ig láthatják az érdeklődők a pártalapszervezet helyiségében.

N. Kustos Margit, festő

□ N. KUSTOS MARGIT festőművész és Jánosi András szobrászművész alkotásaiból nyílt kiállítás tegnap este a Fáklya Klubban. A tárlatot dr. Maksay László művészettörténész nyitotta meg, közreműködött az Ex Animoblochfölte együttes.

-: □ N. Kustos Margit

2.

Esti Hírlap, Bp. 1980 márc. 18.

N. Kustos Margit

Zalából indult képzőművészeket bemutató kiállítássorozatot nyitottak meg pénteken Lentiben, a Sólyom László Művelődési Központban. Elsőként N. Kustos Margit munkáival ismerkedhetnek meg az érdeklődők. A festőművész a göcseji tájegység központjában Nova községben született, Budapesten él. A tárlaton 40 képét állították ki.

⊙

Magyar Nemzet 1986. XI. 29.

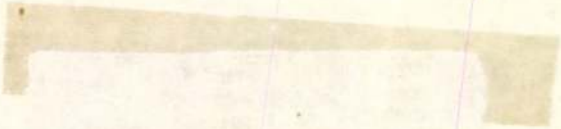

Kuszy Lajos
ötvös Selmecbánya
Kőmagyar: 330. l.

1969		LK **Ludovicus Kuszy,** M ca 1830, † 1865. (Tanult — *Gelernt* 1820—.)
	Nr. 1948	Merőkanál, m.-tulajdonban. — *Schöpflöffel in Privatbesitz,* Bp.
1970		KUSZY Ugyanaz a mester. — *Derselbe Meister.*
	Nr. 1948	*a)* Kanál 1848-as huszasból. — *Münzenlöffel.* Museum, Kassa — *Kaschau.*
	Nr. 1949	*b)* Lánc filigráncsattal. — *Kette m. Filigranschnalle.* Sebestyén J., Eger — *Erlau.*
1971		LK Ugyanannak jegye aranyra. — *Desselben Zeichen für Gold.*
	Nr. 1951	Jegygyűrű. — *Ehering.* Novák József, Selmecbánya — *Schemnitz.*

3 sor

Kuszka 1. Jenő, szepesi, festő, szül 1883-ban Iglón. Az iparmüv. iskolában tanult. 1908 óta állított ki először. Többnyire tájképeket fest.

(5 sor) K. 2. Lydia, festő, szül. 1889-ben a vasmegyei Németujvárott. A Képszőmüv. Főisk.-án tanult, először 1918-ban állított ki a Nemz. Szalonban, Érdeklődésének főtérgyaz az ember. Grafikája érett rajztudásra vall.

u. i. 1925. gyüjt. kiállítása volt.

Kuszka Jenő

** **Kuszka Jenő kollektiv kiállitása.** Szepesi Kuszka Jenő, az ismert festőművész gyüjteményes kiállitást rendez munkáiból a rákosszentmihályi községháza kistermében. A kiállitás e hó 17-én nyilik meg és junius 7-én záródik.

Az Ujság

1925. május 15.

Krapina hm. TV. 216.

A Vajdahunyad várában rendezett agancs- és vadászati kiállitásról

A kis puli megfékezi a bikát.

Tóth János és vendégei hazaindulnak a pusztáról.

Szieszta, a jól végzett munka után.

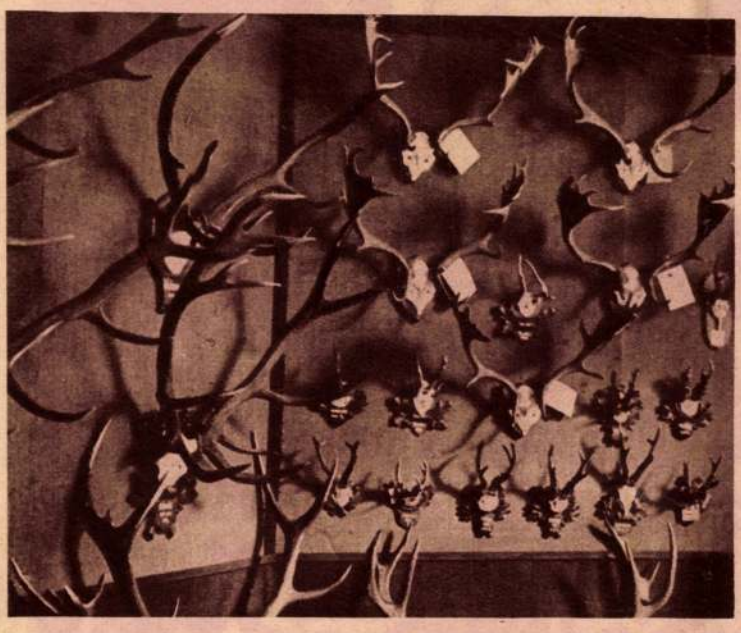

Első díjjal kitüntetett dánszarvas és őz-agancsok.

Díjjal jutalmazott mufflon.

Szepesi Kuszka Jenő kiállitása

A müvész arcképe.

A kiváló magyar piktor, Lotz Károly jeles tanitványa s báró Mednyánszky müvésztársa, az utóbbi esztendőkben festett képeiből Rákosszentmihályon kiállitást rendezett. Ebből az alkalomból bemutatjuk a müvész arcképét s kiváló festményei közül »Alkonyat a folyóparton« cimü melegtónusu tájképét.

A margitszigeti nemzetközi teniszverseny résztvevői.

Faragó Ödön elsőosztályu mandarin (alkirályi rangban) a kinai tengeri vámok volt legfőbb igazgatója, aki a minap halt meg Budapesten 72 éves korában.

Az Andrássy-uti leánygimnázium jubiláris ünnepsége.

R Ajánlott Pinczehely 491

Nagyságos

Dr. Szendrei János úrnak

min. o. tanácsos, a m. tud. Akadémia tagja, stb.

Ajánlott.

Budapest

I., Atilla-utcza 23.

Kuszka Jenő.

rl. 4072

Felodó
Kuszka Jano
Pta Gyónth.
n. p Pinczehely
Tolna n.

Kuszka Jenő

Jenőhen Tatrán Közlese

9.)

KUSZKA JENŐ (szepesi) festő, született 1883 december 7-én Iglón. Az országos iparművészeti iskolában tanult. 1908-ban állított ki először. Többnyire lájképeket fest.

italiana. ~~Le chiese~~ In
quest'epoca l'uso
dell'affr. è stato
frequentissimo
fino alle piccole
chiese di
~~alla~~ campagna, e
notiamo tra gli
altri giovanni
Aquila (Velemèr,

MAGYAR ORSZÁGOS KÖZPONTI
TAKARÉKPÉNZTÁR

ben. A Heterastridiumok előfordulása a magyarországi Triasban, stb., stb. Számos tudományos, társadalmi és szakegyesület tevékeny tagja. Kutatásainak eredményeiről több felolvasásban és előadásban számolt be a szakkörök előtt.

Külley László dr., mütőorvos, orthopädsebész. Született Törökszentmiklóson. 1903-ban. Középiskoláit Mezőturon végezte, majd a budapesti Pázmány Péter tudományegyetemen 1928-ban avatták orvosdoktorrá. Ezután két évig a debreceni tudományegyetem sebészeti klinikáján dolgozott. 1930 óta az Uj Szt. János kórház orthopädsebésze.

Kvassay Gyula *(nemeskvassai)*, kuriai biró, büntető jogász. Született Marossolymos községben, 1875-ben. Középiskoláit Győrött végezte, majd a budapesti tudományegyetemen folytatott jogi tanulmányokat, ahol oklevelet nyert. 1896-ban kinevezték a balassagyarmati törvényszék joggyakornokává és rövidesen áthelyezték a zilahi törvényszékhez. 1897-ben a pancsovai törvényszék aljegyzője, 1901-ben a temesvári törvényszék albirája, 1902-ben a buziásfürdői járásbiróság birája, 1905-ben a temesvári itélőtábla tanácsjegyzője, 1908-ban járásbiró, 1912-ben itélőtáblai elnöki titkár volt. 1917-ben itélőtáblai birává és a temesvári járásbiróság vezetőjévé, 1921-ben a győri itélőtábla egyik büntetőtanácsának birájává lépett elő. Ehelyütt szerkesztett itéleteivel magára irányitotta a Kuria figyelmét. 1906-ban értékes birói munkásságának elismeréséül a Kuria birája lett és azóta az I. büntetőtanácsban müködik. Főként sajtóügyek előadója. Az utóbbi esztendők társadalmi megrázkódtatásai közepette számos politikai bünügyben és sajtóperben szerkesztett itéleteit rendkivül éles jogérzés és széleskörü müveltség jellemzi.

L

Lában Antal dr., a bécsi Collegium Hungaricum igazgatója, a bécsi egyetem magántanára. Született Budapesten, 1884-ben. Középiskoláit Budapesten a piaristáknál, egyetemi tanulmányait Budapesten, Heidelbergben és Marburgban végezte, az ottani egyetemek bölcsészeti karán. Szaktárgya a magyar nyelv és irodalom. Filozófiai doktori oklevelet nyert Budapesten. Müködését az V. kerületi főgimnáziumnál mint gyakorló tanár kezdte meg, majd helyettes tanári minőségben a temesvári reáliskolához került. 1910-ben a bécsi Theresiánumban a magyar nyelv és irodalom tanára lett. 1914-ben mint hadnagy bevonult a 69. gyalogezredhez és résztvett a szerbiai hadjáratban. Megbetegedése folytán hazahozták, majd a cenzurahivatalhoz osztották be. Ebben a minőségben teljesitett szolgálatot egészen az összeomlásig, amikor leszerelt és ismét elfoglalta állását a Theresiánumban, ahol 1925-ig folytatta tanári müködését. Közben, 1923-ban, megbizást kapott a bécsi Collegium Hungaricum megszervezésére, amely intézménynek megalakulása óta igazgatója. 1928-ban a bécsi egyetemen a magyar irodalomtörténet tárgyköréből magántanárrá habilitálták és igy Lában az első, aki a bécsi egyetemen magyar irodalomtörténetet ad elő. Kiváló érdemeinek elismeréséül, amelyeket az osztrák kulturéletben szerzett, 1930-ban megkapta a nagy osztrák érdemjelvényt. Szakirodalmi müködése tárgyköréül főleg a XIX. század első felének szellemi és irodalmi mozgalmait választotta. Jelenleg sajtó alatt áll a gróf Majláth János köré csoportosult korszakról irt monografiája. Nagy munkája: „Ungarn in seiner Dichtung", ezenkivül számos könyve, cikke és értekezése jelent meg a magyar és külföldi sajtóban. Állandóan tart tudományos előadásokat. A bécsi magyar iskolaegyesület alapitó tagja, a Bécsi Magyar Akadémia Egyesület elnöke, ezenkivül tagja minden számottevő bécsi magyar tudományos, kulturális és társadalmi egyesületnek. Vezető szerepet visz minden magyar társadalmi és kulturális mozgalomban.

Lackner Antal, okl. bányamérnök, a Felsőmagyarországi Bánya- és Kohómü Rt. igazgatója. Született Szegeden, 1878-ban. Középiskoláit a szegedi főreáliskolában végezte, ezután a selmecbányai bányászati és erdészeti főiskolán folytatta tanulmányait és itt bányamérnöki oklevet nyert. Mérnöki müködését a Kaláni Bánya Rt.-nál, mint segédmérnök

Szüleinek elhunyta után Wienbe került, ahol a Theresianumban mint tanár működött. 1911-ben Budapestre nyert meghivást, ahol a Societé Litteraire Francaise Társaságban és a Ferenc József-intézetben tanitott. Itt gróf Tisza István unokája is tanitványa volt. Tanitványai voltak a Rakovszky-testvérek, Zichy János fiai, a gróf Serényi fiuk. Ez idő szerint tanára a francia kormány támogatásával fennálló Litteratur Ecoles Francais-nek, Budapesten. Ennek elnökei De Vienne francia követ és Pekár Gyula. A francia nyelv magyarországi terjesztése érdekében eddig is értékes tevékenységet fejtett ki. Különböző állami hatóságok gyakran veszik igénybe szolgálatait. Budapesten több izben tartott francia irodalmi kérdésekről előadást. Széleskörü irodalmi tevékenységet fejt ki. A magyar-francia barátság értékes tényezője.

Kuszka Jenő *(szepesi)*, festőművész. Született Iglón, 1880-ban. Atyja Bálint Ksod állomásfőnök, nagyatyja pedig Kassa város polgármestere volt. Középiskoláit a kassai premontreiek főgimnáziumában végezte és rövid ideig állatorvosi tanulmányokat is folytatott. Hajlama és művészi érzéke a festészet felé vonzotta; Lotz Károly irányitása mellett kezdett dolgozni. Mednyánszky báróval együtt sokat utazott és ettől a nagy mestertől tanulta meg a természet szemléletét. Első kollektiv kiállitását 1900-ban az Urania mükereskedésben rendezte. A Mücsarnoknak már régi idők óta állandó kiállitója. Az 1910-ben Nagyváradon, 1913-ban pedig Németországban rendezett önálló kiállitásain a kritika és a mügyüjtők osztatlan elismerését vivta ki. A világháboruban mint huszártiszt teljesitett szolgálatot. A kommunizmus idején sok megpróbáltatáson ment át; a bolsevisták a parlament pincéjébe zárták és kegyetlenül megkinozták. A „Hóolvadás" c. képe a Székesfővárosi Muzeum tulajdonában van, a „Tavasz" cimü alkotását József főherceg vásárolta meg. I. Ferenc József király a Mücsarnokban személyesen választotta ki a „Tél" cimü festményét és azt a müvésztől udvari képtára számára meg is vásárolta. K. a volt német trónörökössel szoros baráti kapcsolatban állott és igy a német uralkodóház egyes tagjainak gyüjteményébe több képe került. Alkotásait amerikai mügyüjtők is vásárolják. A legismertebb magyar tájképfestő; a Tátra egyes részleteivel készült alkotásaival különös sikereket aratott. Több müvészeti társaság vezetőségében helyet foglal.

Kuszy Emil, losonci ev. lelkész. Született Zólyomlipcsén, 1882-ben. Középiskoláit Besztercebányán és Selmecbányán, teológiai tanulmányait Eperjesen, Halleban és Berlinben végezte. 1904-ben avatták lelkésszé Miskolcon, majd egy évig segédlelkész volt Szepesbélán. 1905-től a besztercebányai ev. főgimnázium tanáraként működött. 1920 óta Losonc ev. lelkésze. A világháboru alatt katonai lelkészi minőségben a Balkán hadmüveleti területen teljesitett szolgálatot. 1918-ban leszerelt. A katonai lelkészi érdemkereszt, a Signum Laudis és a német Vaskereszt tulajdonosa. Losonc város társadalmi és kulturális életében élénken résztvesz.

Kutasi János, okl. mérnök. Született Nagyváradon, 1894-ben. Középiskoláit és egyetemi tanulmányait Budapesten végezte és 1919-ben mérnöki oklevelet nyert. 1914-ben a cs. és kir. 4. hegyi tüzérezred kötelékében vett részt az olasz, az orosz és a román fronton folyó harcokban. Főhadnagyi rangban szerelt le. Hadi kitüntetései: ezüst és bronz Signum Laudis a kardokkal, a III. o. ezüst vitézségi érem és a Károly-csapatkereszt. Leszerelése után egy magáncégnél folytatott gyakorlatot, 1921-ben pedig Welward Zoltán mérnökkel megalapitotta a Welward és Kutasi céget, amely árkéményeket készitésével foglalkozik. Cégének nagyobb munkálatai: a Teréz és József telefonközpontok, valamint a Ganz és Társa Villamossági Rt.-nál végzett kazánbefalazások, a Nagybátony-Ujlaki E[illegible]esült Iparmüvek és az Egercsehi Kőszénbánya és Portland Cementgyár Rt. kéményépitkezései. A székesfőváros VIII. ügyosztályának megbizásából több nagyobbarányu munkálatot végeztek. A Magánmérnökök Országos Szövetségének tagja.

Kutassy Endre, egyetemi magántanár, a Pázmány Péter tudományegyetem Földtani Intézetének adjunktusa. Született Hajdubószörményben, 1898-ban. Középiskoláit szülővárosában, egyetemi tanulmányait Budapesten végezte. 1922-ben doktorátust tett. 1919-ben az egyetemi Földtani Intézet kötelékébe lépett, mint gyakornok. Nemsokkal később tanársegéd, 1928-ban pedig az intézet adjunktusa lett. 1929-ben a Föld középkorának geologiája cimü tárgykörből magántanárrá habilitálták. Számos tanulmányutat tett Ausztriában, Német-, Olasz-, Francia és Spanyolországban, melyeknek eredményeiről hazai és külföldi szaklapokban számos tudományos és népszerü dolgozatban számolt be. Jelentősebb müvei: Ősmaradványok gyüjtése, konzerválása és preparálása. Beiträge zur Stratigraphie und Paläontologie der Alpinen, Triasschieten in der Umgebung von Budapest. Die Ausbildung der Trias in Moma Gebirge (Ungarn, Siebenbürgen). Triaskori faunák a beli és bihari hegységek-

Kuszka Jenő

Kuszka Jenő festményeinek kiállitását ismertették napilapok jan. 31.

1908.

(Művészet 1908. 143. l.)

Budapest.

Az előtérben Ó Buda romb
láthatók, a háttérben pedig Buc
köti le figyelmünket. Felirata

ALT OFEN

jobbra: 64.
s alól a magyarázó szöveg kezde
3. Alt Ofen.

Rm., mér. a vk. 6.1: 10.

Kuszka Jenő

Kuszka Jenő: Havas erdő.

Kuszka Jenő: Sárga virágok.

Kuszka Jenő: Őszi alkony.

Kuszka Jenő: Ősz az erdőben.

Kuszka Jenő festő

* VIII. 15.

*** Kollektiv kiállitás.** Vasárnap délelőtt nyilik meg a mátyásföldi Parkszálló Kaszinó nagytermében szepesi *Kuszka* Jenő festőművész kollektiv kiállitása. A kiállitás, mely nagy érdeklődésre számit, augusztus végéig marad nyitva.

Magyarság.
1926. VIII. 15.

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Kuszt Ernő, grafikus

SZOLNOK MEGYEI NÉPLAP

1980 SEP 21

1980. szeptember 21. 1021 SZOLNOK

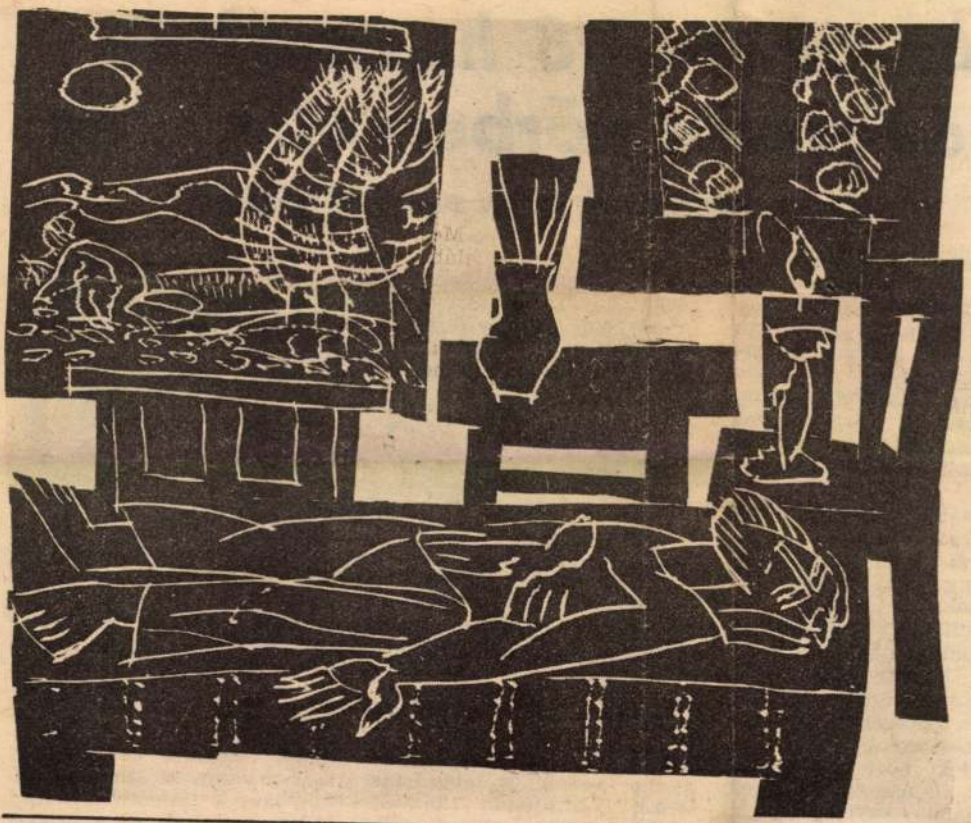

Kuszt Ernő: Requiem egy festőért

GYEI NÉPLAP

Az ágyterítő használata már széles körben elterjedt

Vagyonleltárak a 19. század elején

A Mária Terézia-féle úrbárium és a napóleoni háborúk gabonakonjuktúrájának hatására a korábban sem egységes jobbágyság tovább rétegződött.

A megnövekedett vagyon bizonyságai a korabeli vagyonösszeírások, melyeket különböző okokból készítettek.

1815-ben a nagykörüi bíró és nótárius a községi jövedelmekről nem tudott számot adni, ezért vagyonukat lefoglalták.

Horváth Imre nótáriusnak szobájában almárium pohárszékkel, keményfa asztal, 2 nyoszolya, 3 karosszék, fogas, üres nyoszolya, üres láda és két szekrény volt. Az edényfélék közül a cintálak és tányérok kerültek összeírásra. Ágyneműje: 6

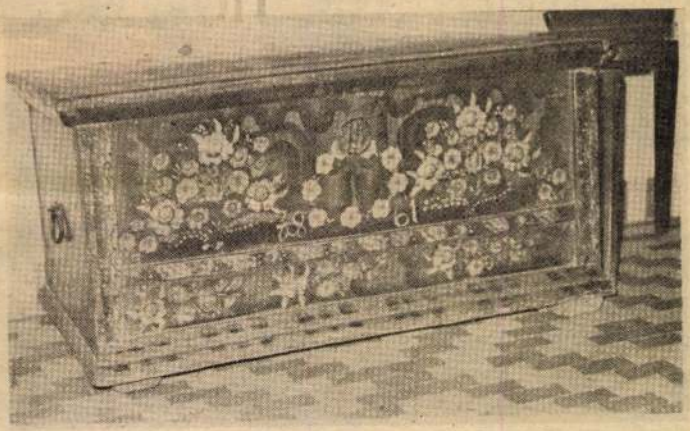

Festett füredi menyasszonyláda a 19. század közepéről

konyhában 30 kisebb-nagyobb fazekat, 20 tálat írtak össze, kamrájában 12 zsák

ládák (szuszék) az Alföldön már a kamrába szorultak ki, helyüket a festéssel díszített ládák foglalták el a szobá-

kiállítása, amelyet a Magyar Néprajzi Múzeum rendezett. Az Út-közben címet Balla Demeter fotóművész anyaga a Fejér megyei múzeumok rendezésében.

KÁDÁR MÁRTA

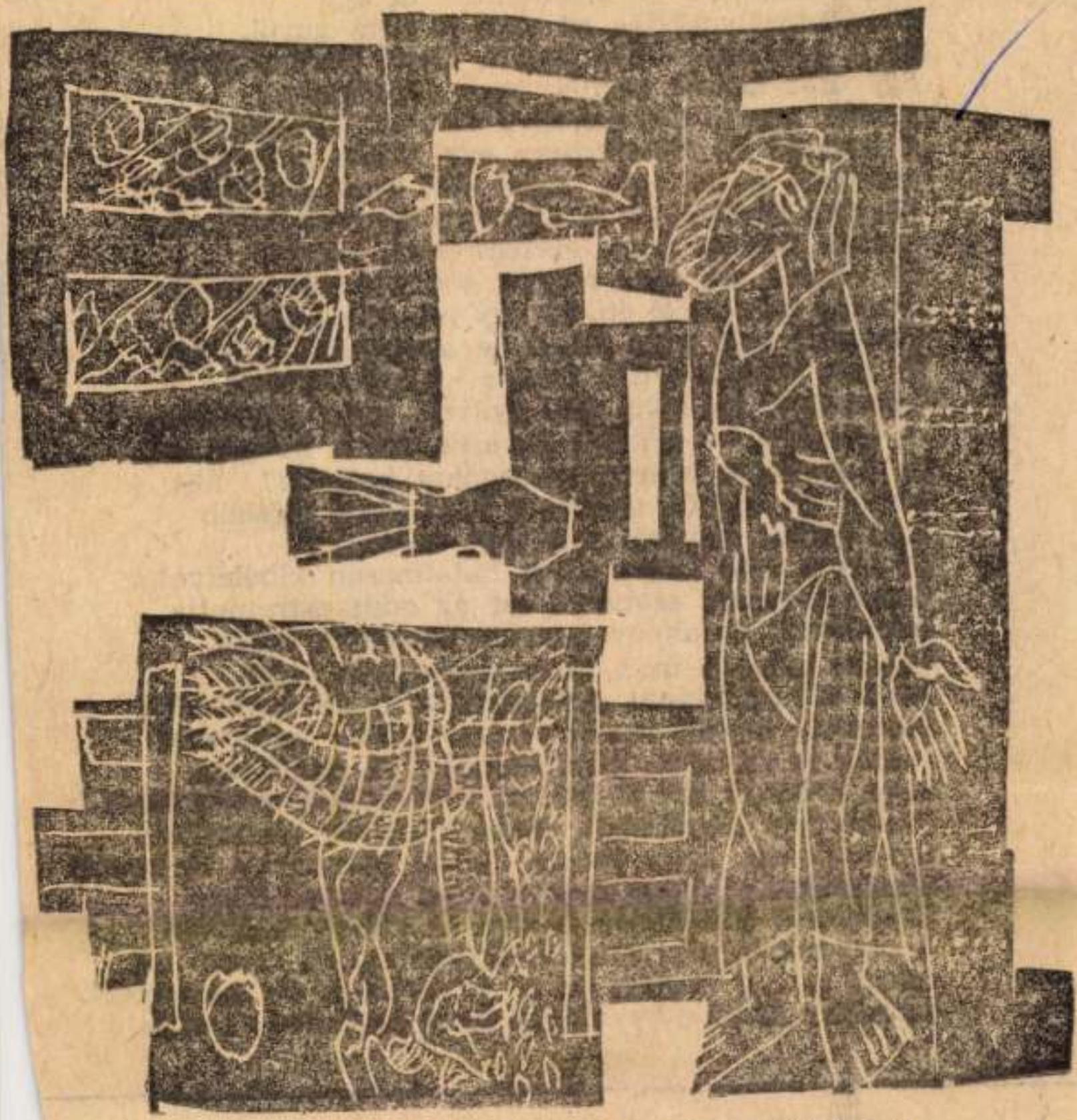

KUSZT ERNŐ: REQUIEM EGY FESTŐÉRT

legsötétebb szakában

De hát melyik is az év legsötétebb szaka? Nem az augusztus volt-e az, a tavalyi augusztus, amikor megtalálták őt egy sötétkamrában? Ha az orsó el nem gurul, be a polc alá... Ott lapult. Vagy, amikor még egy órát kellett várnia, hogy táplálékhoz jussón, napok óta először? Amikor letakartuk a kosarát az előszobában egy színes abrosszal, amelytől akkor még „nem volt ereje őrjöngeni"? (Bezzeg később...! A színekre nagyon érzékeny, kockás ingben nem létezem neki, vagyis én vagyok én, csak mégse; s vajon mit tartsak ekképp magamról én, ha egy ing miatt egy verébnél már nem állom az azonossági próbát?) És mit tartsak erről: január közepén elkezd udvarolni? És néha úgy nyávog, mint a macska, és köszörül — ezt így nevezik, ezt a hangot —, és a szokásos hímverébhangokat hallatja? Mit véljek az odúról, melyet a nála jóval idősebb tojó épített, Szpéró, csak úgy, télire, itt az egyik ajtó fölött, fűvel hatalmasan kibélelve? Samu a másik szobából ezt az odút ostromolja hangjával; és ahogy egyszer berontott végre, hosszú habozás után, összeverekedtek: azóta, ha a két szobánkat egybenyitjuk (s ők egyébként szeretnek együtt lenni) piramis-forma papírossal fedjük le az odút. Mire hasonlít ez, gondolom, mire hasonlít ez? A csukott ajtó mögül ostromlunk mindenféle kérdéseket, aztán ötletesen biztosítják a véletlenek, hogy egészen közel jussunk... de hova? Megtudjuk-e? Vagy csak a világ Egészen Nagy Rendjének fönnállása fontos, és abban megvan a magunk ötletes megközelítő-helye, de sosem az, sosem az...! Hanem ha ez a veréb az év legsötétebb szakában is tulajdonképpen így gyönyörűen csinálja...?

MH SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Kuszt 1980 AUG 13 festő

FEJÉR MEGYEI HÍRLAP

1021

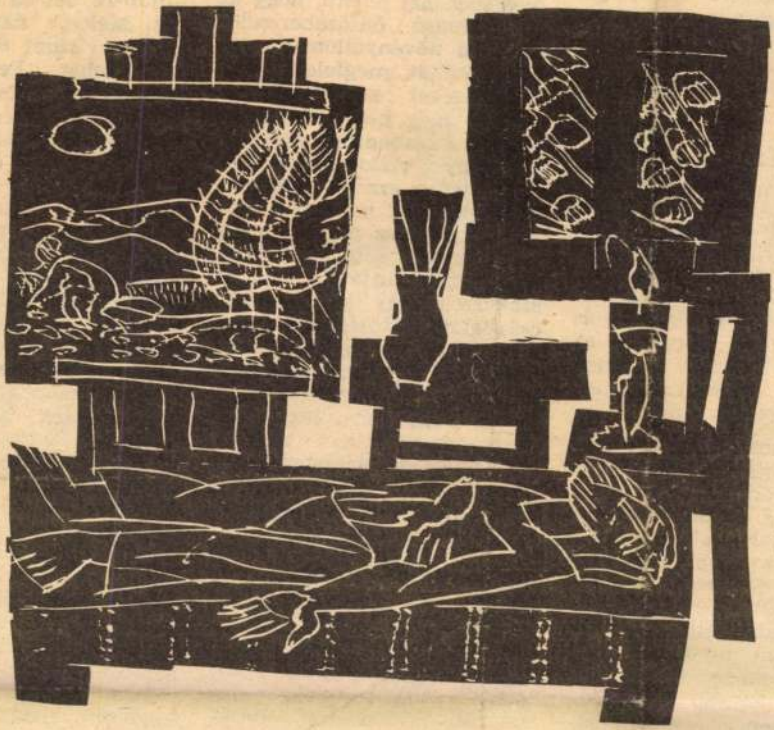

Kuszt Ernő: Requiem egy festőért

optimális nedvességi szinten tartását és ezt szabadalmaztatta is. Két évvel később jelentkezett az angol Blass, a spirális kapillárisokkal való csöpögtetési szabadalmával. Hatására Izraelben, a sivatagi területeken elért nagy terméseket adó és igen jó hatásfoknövekedést mutató eredmények hívták fel a világ más tájain is a figyelmet. Kidolgozásában és terjesztésében azóta is Ausztrália és az Egyesült Államok jár az élen. Az utóbbi években azonban Japán, Hollandia, Dánia és több szocialista ország, az első között hazánk is ennek az öntözési módszernek az alkalmazói sorába lépett.

Napjainkban már valóságos diadalutat jár be ez az öntözési mód, és nem is elsősorban az újszerűsége, hanem számtalan előnye és a gyakorlatban is bebizonyosodott gazdaságossága következtében. Olyan tapasztalatok birtokában ajánlják az alkalmazását, amelyek szerint almásokban három év átlagában 40—80 százalékkal, szőlőben öt év átlagában 30—60 százalékkal nagyobb terméssel fizetett. A

állomány
talaj ned
állandóan
tartásával
nyegében a
ilyen típus
zéssel a ni
gyasztásána
mennyisége
Mivel mé
eléggé a sz
állomány
napi üteme
kénti öntöz
adagokat e
ehhez közeli öntözési időtartam alatt juttatják ki. A szakaszos vagy kortyonkénti csöpögtető öntözésnél viszont a talajnedvesség optimális szintjének fenntartásához szükséges vízadagokat naponta, vagy két-, legfeljebb háromnaponkénti, néhány órás öntözési időtartamokkal adagolják ki. Ennek nyomán a talaj nedvességtartalma jelentéktelen eltérésekkel állandóan az optimum körül ingadozik. Mindebből az is következik, hogy amíg a többi öntözési módszer alkalmazása többé-kevésbé meghatározza az egy ízben kiöntözhető vízmennyiség alsó határát, a csöpögtető öntözésnél ilyen határ gyakorlatilag nincs. A kiöntözhető

állóvíz jó minősége, az el
dugulásveszélyt előidéz
szennyezettségtől való men
tessége. A nyomásigénye mi
nimális, de ennek fenntartá
sa mindenképpen szükséges
Ezért a csöpögtető öntöző
berendezések alkalmazásá
inkább a zárt nyomócsőhá
lózattal működő öntözőren
szereink lesznek felhas
nálhatók. Az eddig kialak
tott nagyobb berendezések
ilyen öntöző vagy vízvez
tékhálózathoz kapcsolható
A vízvezető csőhálózat ny
mása azonban általában n
gyobb a csöpögtető öntöz
igényénél. Az öntözőrendsz
rekben szállított víz tiszt
sága sem kielégítő a legtöl
már ismert csöpögtetőte
típus eltömődésmentes m

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR MAGYAR HÍRLAP KFT.
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Kurt Arno, festő- és grafikusművész

DÉL-MAGYARORSZÁG

1980 SEP 7

MAHIR SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726
Kunszt Ernő
ÉSZAK-MAGYARORSZÁG
1980 SEP 14

1021

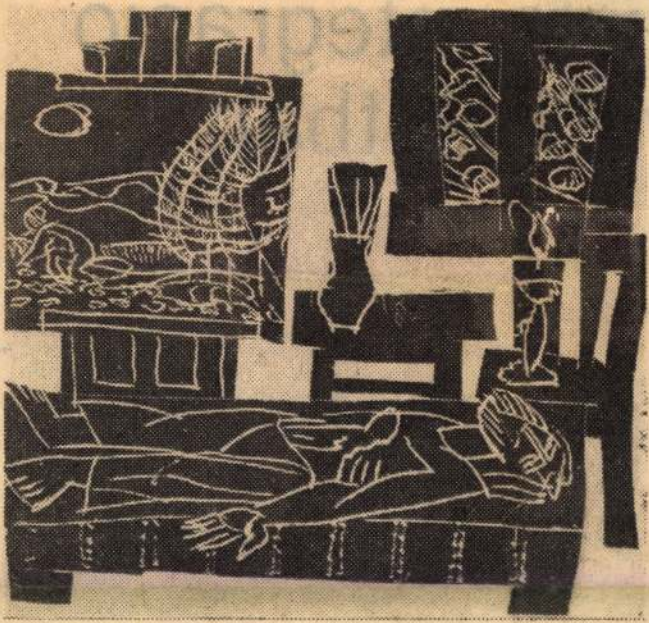

Kunszt Ernő: Rekviem egy festőért

lista
yakorlatban

ny színhelye
-én a Szov-
iniszteriuma,
Arkagyevics
miniszter és
iniszter alá-
gyar—szovjet
megállapodás
volt a KGST-
együttal pél-
minden or-
azdasági in-
gyakorlati

át létrejöttét-
birt a ma-
hiszen a
ysége, a hit-
évek elején
Azóta a szov-
ki kapcsola-
önösen nagy
etében 1970.

alapanyagnak. Ugyancsak 1978 óta termel hazánk első propilengyára a TVK-ban, s egy éve annak, hogy az olefingyár bővítésének keretében elkészült az izoprént és a nyers benzolt előállító üzem. Erőteljesen bővült továbbá mind a TVK-ban, mind a BVK-ban a műanyag-feldolgozás, amely a hazai szükségletek kielégítésén túl, az olefinek gyártása révén jelentős exportárualap létrejöttét is eredményezte.

Az olefinegyezmény kiállta a gyakorlat próbáját. Pártjaink vezetői is rendkívül nagyra értékelték e nagyszabású program gyakorlati végrehajtását. Kádár János, az MSZMP Központi Bizottságának első titkára az olefinkomplexum 1975-ben történt avatása alkalmából a TVK dolgozóinak írt levelében így méltatta az esemény jelentőségét: „... Az olefinmű jelentőségét növeli, hogy a szocialista országok új típusú, magas fokú termelési együttműködését valósítja meg a Tiszai Vegyikombinát és a Kalusi Vegyészeti Kombinát között.

Kusztogyijev-Borisz orosz festő-grafikusművész (1878-1927).
Nagy-Holtán: Művészet és forradalom. Kiállítás a Műcsarnokban.

12. „Bolsevik", olaj, vászon, 101 x 141 cm, 1920. (repr.)

12 Kusztogyijev: Bolsevik, olaj, vászon, 101 × 141 cm, 1920 (fotók Somfai István)

Művészet, 1988. ápr., 46-old.

KRÓNIKA 1994. május 13.

Kusztos Endre grafikái

„Kusztos falusi világa, Kusztos fái odagyökereznek emlékezetünkbe. Mint a szén mementói: miből lettél, mivé leszel. Karakteres fák, bokrok. Fabulákat rejtenek. Képzeletünk éber, „meghumanizálja": e jellemek a sorsok. Mindig hátborzongató egy eleven táj szénnel megrajzolva. (...)

A szénrajzos festő – Kusztos Endre – ugyanúgy tartja (Hamlet a koponyát!), mintha ezek harsány színek lennének. Ugyanúgy keveri...

Igen: a teljes arzenál ott a Sötétségben. Szénben, grafitban.

Színes álom volt ma éjjel, mondom, szénrajzokat láttam. A Kusztoséit.

Egy szögeken ülő fakír az Öröm-ódát fütyörészi...

Az ódon Modernség Kapuinál vagyunk, melyet „örök" modernségnek is szokás nevezni" – írja Kusztos Endre művészetéről Páskándi Géza.

A művész munkáiból május 14-én 16 órakor nyílik kiállítás a százhalombattai Barátság Művelődési Központban. A tárlatot Jakubik Anna művészettörténész nyitja meg.

Felvételizni akarók figyelmébe!

A Bolyai Társaság az érdeklettek tudomására hozza, hogy a magyarországi egyetemekre meghirdetett felvételi előzetes beiratkozási határidejét június 10-ig meghosszabbítja az alábbi szakokon; latin, nyomdaipari üzemmérnök, urbanisztika, tájépítészet, politológia.

SZABADSÁG

KOLOZSVÁRI KÖZÉLETI NAPILAP

VI. ÉVFOLYAM. 92. SZÁM. 1994. MÁJUS 13., PÉNTEK ÁRA 100 LEJ

Újabb reményt keltő próbálkozás

A legjobb akarattal sem lehet rá-fogni a Román Televízió Aktualitások (Actualităţi) című műsorára, hogy elkényezteti a tévénézőket pozitív kicsengésű RMDSZ vonatkozású hírekkel. De május 6-án, pénteken este, fő műsoridőben, rendkívüli operativitással jelentette be azt a hírt, hogy két RMDSZ-képviselő korkedvezményes nyugdíjazásra vonatkozó új törvénytervezetet nyújtott be a képviselőházban.

Köztudott, hogy 3 nappal azelőtt a kormánypárti képviselők megbuktattak egy hasonló tárgyú törvényt. Már akkor eldöntöttük Vida Gyulával, parlamenti csoportunk vezetőjével, hogy új törvénytervezetet nyújtunk be.

Formai és tartalmi változtatásra volt szükség, mert a képviselőház működési szabályzata ugyanabban a törvényhozási szesszióban nem teszi lehetővé az elutasított törvénytervezet újbóli benyújtását. Márpedig nem voltunk hajlandók az őszi parlamenti szesszióig várni.

(Folytatása a 3. oldalon)

MTV 1 vagy Duna TV?

A kábeltévé-hálózatok meghonosodásával előre nem látott jelenségeknek lehetünk tanúi Kolozsváron. Ezek egyike az egymást zavaró adók kérdése, mivel a kábelhálózat műsorát élvezhette, területenként eltérő minőségben. A Magyar TV-t Kolozsváron is fogták, a Bükkben, Szamosfalván, a Hajnal negyedben, az Állomás környé-

Tiltakoznak az államosított lakások bérlői

helyettesítenünk, amelyek hitről és emberségről szólnak; nem kincstári optimizmussal persze. És szükség van a nevetésre is. Hogy az idő is mennyire megváltoztatta a lelkeket, azt Székely János darabjának előadásán is tapasztaljuk. Mert olyan jeleneteken nevetnek az emberek, amiket a forradalom előtt halálos csendben figyeltek. A színészek felháborodottan jöttek ki a színpadról. Nyugtattam őket, a nézők nem hülyék. A belül megélt félelemből most felszabadultak. Nevetnek, amikor Duci néni azt mondja: „Áldasz, uram Isten, áldasz..." Ennyi veretés után. Befelé fojtott sírásuk most arcukon kiülő és lepergő könnyé, kacagássá változott.

— *Mózest próbáljátok, mondtad. Amennyire ismerlek, biztosan nem egyszerű rehabilitációs meggondolásból. Engedd meg, hogy beszélgetésünk végén Madách drámaköltemenyének egy részletét idézzem. Amikor a nép megmaradásának tervét megbeszéli, s Áron megijed, Mózes így felel: „Sokat megbír az ember, / Ha van elég bizalma önmagában. / Merész tettekre csak szabadság érlel; — / Rajtad még a rabság bilincse van." Beszélgetésünk elején a Tótékkal kapcsolatban mondtad: a sátán szelleme tovább kísért. Az emberek lelke még a démoni megfélemlítettségben él. Vagyis: ároni bilincses aggodalmak közepette, Madách víziója nyomán kézbevehető-e a jövőnk? Vagyis nagy hitegetések, képzelgések, ámítások után mit gondoljunk az ígéret földjéről?*

— A Mózes ma még időszerűbb, mint kilenc esztendeje. Európának nagy kérdése: ki(k) az(ok), aki(k) a megszabadult népet, népeket elvezeti(k) a Kánaánba. A gondolatot a darabban találod, s az is zseniális benne: nem biztos, hogy a nép megérdemli Mózesét. Szabadítójukba beletörlik a lábukat, s ez az, amik mi vagyunk. S az édenbe a sivatagi vándorlásra indult népből senki nem juthat el. Majd az utódok. A gyerekek! Az előadás záróképét már magam előtt látom. Elmondom neked: tíz—tizenkét éves gyerekek ruhájukat levetik, mert még az is hazug rajtuk. Halomban áll a szennyes ruha, s a gyermekek, mint egy angyali sereg, a megőszült Józsuéval elindulnak a magányos cédrus felé. A gyerekek; mert mi nem vagyunk érdemesek, hogy eljussunk az ígéret földjére. Ne áltassuk magunkat. Én se vagyok tiszta, senki se az. Mert hallgattunk. Illetve üvöltöztünk, olyan csacska fegyverünkkel, mint a rendezés, a színházcsinálás. De ezek nem igazi fegyverek. Az igazi fegyver ott kezdődött Temesváron. Hála az Istennek.

— *Ámen. Köszönöm a beszélgetést.*

ABLONCZY LÁSZLÓ

Utóirat, kelt március végén.

Élünk. Tegnap este már játszott a Színház. Negyven nézőnek, összeszorított foggal, összeszorult szívvel, de játszottunk. A „Mózes 2"-t is bemutatjuk, igaz, két hét késéssel. Aztán „Úri muri"... Aztán... A városháza előtt még tankok állnak. Az ablakom előtt virágzik a cseresznyefa.

KINCSES ELEMÉR

Tiszatáj, 1990.9. 44.évf

Kusztos Endre

Egy vonal nála lelkiismereti kérdés. A Küküllő mente a nagyvilág. Kibírja napokig szó és étel nélkül, kréta nélkül egy óráig sem. Szegény ember, de ezt ő nem tudja. Gazdag lehetne, de neki nem fizetődik ki. Él, mint minden ember, gondok között. De hajnalban, amikor eláll az eső, s a szűrt, sápadt fényben tollászkodnak a füvek, ébredeznek a kerék barázdálta kanyargós utak, odvas gyökereiket vádlón mutogatják a fák, apró házaikat rejtenék a faluk — mondom, hajnalban —, amikor pitymallik, amikor ébred a világ, s nincs ideje magát pózba vágni, akkor leül egy vizes martra, cipőjéről előbb gondosan levakar néhány kiló sarat, és mosolyog. Mert az övé lett a pillanat. Egy színkompozíció a boglyán, egy fény-árnyék játék a vízen, egy századok óta földet túró ősökre sajgás a magányos házban, küzdelem a létért egy gócsörtös gyökérben.

És a nyugalom ilyenkor úgy telepszik rá a lelkére, mint madár az ágra. Mikor a világ felébred, becsukja a mappáját és elindul haza. Embernek.

HUSZÁR SÁNDOR

KUSZTOS ENDRE FESTMÉNYE

Szerkesztői asztal

A Szegedi Szabadtéri Játékok idei műsorán szerepelt Sütő András drámája, A szűzai menyegző is, amely éppen tíz esztendővel ezelőtt jelent meg lapunkban, majd egy évvel később elevenedett meg a Nemzeti színpadán. A mostani szegedi bemutatón (amelyet Ruszt József rendezett) részt vett Sütő András, aki szegedi tartózkodása idején szerkesztőségünkbe is ellátogatott.

Lapunk (és a többi irodalmi folyóirat) terjesztése az utóbbi időben a korábbiaknál is nehézkesebben történik. Igen sok érdeklődő olvasónk reklamálja ezt a fővárosból és az ország minden tájáról. Láthatóan biztonságosabb megoldás az előfizetés. E számunkhoz ezt megkönnyítő levelezőlapot mellékelünk.

KUSZTOS ENDRE GRAFIKÁJA

Ára: 25 Ft

KUSZTOS ENDRE

MAHIR SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR MAGYAR HÍRLAP KIADÓ
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

SZOCIALISTA MŰVÉSZETÉRT

1983 ÁPR

1021

Kusztos Endre rajza: Fenyők a sziklán

növendékeiből hárc
ködik, s a „Barátu
mű úttörő akció
tatkoztak be. A nej
logh Sarolta, a vo
nyitzky András, a
dig **Szilágyi Péter** v

Az ajkai Nagy Lá
si központban márc
ros zeneiskolája a
évfordulója alkalmá
nári hangversenyt

A nyíregyházi állami zeneiskola tanárai március 6-án hangversenyt adtak 4. sz. általános iskola nagytermében. A hangversenyt **dr. Gyuricsku Kálmán,** városi tanácselnök nyitotta meg.

Kaposváron a Somogyi Képtárban március 16-án hangversenyt adott **Kassai Attila** fuvolaművész, a LFZF tanárképző intézete győri tagozatának tanára. J. S. Bach műveiből.

Békéscsabán a Bartók Béla Zeneművészeti Szakközépiskolában március 14-én hangversenyt adott **Kálmán Zoltán** klarinétművész, a szakközépiskola tanára.

Az ózdi Erkel Ferenc áll. zeneiskola második növendékhangversenyét március 19-én rendezte meg.

A fővárosi VIII. és XIX. kerületi állami zeneiskola pedagógusaiból alakult **Kispest-józsefvárosi Tanári Kamarazenekar** március 23-án este a Fészek Művészklubban hangversenyt rendezett. A zenekart megalakulása 15. évfordulója alkalmából **Laczó Zoltán,** a Zeneművészek Szakszervezete Országos Zenepedagógus Szakosztályának titkára köszöntötte.

A leninvárosi Vándor Sándor állami zeneiskola március 25-én rendezte meg **dr. Üvegesné Borszegi Ildikó** (ének) és **Dudás László** (klarinét) hangversenyét. Zongorán közreműködött **dr. Szilassy Istvánné** és **Hegymeginé Légrádi Katalin.**

sokról kaptunk értesítést: **Grafikai önarcképek,** Csongrád — **Platthy György** festő, életmű, Pécs — **Kocsis Ernő** festő (Csehszlovákia), Komárom — **Herpai Zoltán** festő, Szeged — **„Új művészetért"** (avantgarde törekvések 1960—75), Szeged — **„Vasi Műhely",** Kőszeg — Új szerzemények, Győr, Xantus Múzeum — **Finta Gergely** (Zádory Oszkár), szobrász, Túrkeve — **Vörös Rozália** festő, Salgótarján — **Ács István** festő, Miskolc — **Cs. Uhrin Tibor** festő, Hajdúböszörmény — **Zámbó Kornél** festő, Dunaújváros — **Joanovics István** festő, Szekszárd — **Molnár József** festő, Kaposvár — **Madarász Gyula** festő, Debrecen, Napló szerk. — **Polgár Ildikó** iparműv., Debrecen DOTE — **Pécs Péter** grafikus, Pécs — **Csáky Lajos** grafikus, Kecskemét — **Kapocsy György** fotós, „Hortobágy", Miskolc — **„Európai Iskola** (1945—49)", Pécs — **Dudás Máté** festő, Győri Műcsarnok — **Mőzsi Szabó István** festő, Győr — **Élesdy István** festő, Szolnok — **Áron Nagy Lajos** festő, Sárbogárd — **Komárom megyei tárlat,** Tata — **Németh Mihály** szobrász, Szombathely — **Kopasz Mária** grafikus, Pécs POTE — **Takács Dezső** grafikus, Pécs BEV — **Szűr-Szabó József** grafikus, Hatvan — **Roszen Ruszev** festő (Bulgária), Dunaújváros — **Baranyó Sándor** festő, Békéscsaba — **Győrfi Sándor** szobrász, Nádudvar — **Ambrus Imre** festő, Győr — **P. Fára Janka** festő, Nagykanizsa — **Arató István** festő, Gyöngyös — **Pál Gyula** festő, emlék, Nyíregyháza — **Ung-**

KUSZTOS ENDRE

Forrás, 1987.5.

Beke György

Erdélyi sziklák, fák, sorsok — Kusztos Endre víziójában

Műveit először Erdőszentgyörgyön láttam, 1958 nyarán. Alighanem messze vidéken ez volt az első falusi képzőművészeti kiállítás. Közönségében nem csalódott. Öt nap alatt háromszázan nézték meg a munkáit: ötvenegy olajfestményt, huszonhárom rajzot, szént és pasztellt. Láthatók voltak már a később oly jellegzetes „kusztosi" témák is, a magasba törő vagy vergődő fák, a természet ellesett pillanatai, de igen sok volt a házsor, a határrész, a villanyoszlopra szerelt hangosbeszélő, a traktor — esti szántáskor — meg a Küküllő menti táj kőtörői, kaszát verő parasztjai. Egyik olajfestményén pedig a népviseletbe öltözött székely leányka a zongoránál: fehér ingvállban, hímzett lajbiban, láthatóan megilletődötten ütögette le a zongora billentyűit.

Három évvel azelőtt végezte el a főiskolát. Bemutatkozó tárlatát is a szülőföldjén rendezte meg, a Küküllő völgyében.

És most, hatvanesztendős korában ugyanitt, a Küküllő mentén állandó kiállítás várja a látogatókat: Makfalván. Itt a központja Hármasköznek, amelyben Kusztos Endre született. Fülöp Dénes magyar szakos tanár kezdeményezte ezt az állandó makfalvi kiállítást, a helyi tanács vezetői felpártolták az ötletet, az iskola egyik termében vagy ötven munkája került a falakra. Ötven vallomás a szülőtáj gyötrelmes szeretetéről.

És a községben hozzákezdtek más festők műveinek gyűjtéséhez is. Kusztos új látásmódot, igényt honosított meg a szülőhelyén.

Egy évvel az erdőszentgyörgyi találkozásunk után elcsaltam magammal moldvai barangolásra. A Beszterce völgyében haladtunk végig, Dorna Vatrától Piatra Neamţig, én írtam, ő rajzolt, közös munkánk eredményét a bukaresti magyar napilap, az Előre 1959 júniusi lapszámai őrzik. Akkoriban épült a békási vízi erőmű, Kusztos szívesen rajzolta a telepi embereket, a folyóvölgy falvainak lakóit, fadöntőket, a domai üdülőben pihenő munkásnőket, körfűrészek mestereit. Néhány vonással jellemző portrékat készített olyan emberekről, akiket nem ő választott ki modellnek, hanem a riportjaim témája — ilyen esetben sokszorosan nehezebb a művész munkája —; élet, hangulat van ezeken a portrékon és szigorú hitelesség. Maguk a lerajzoltak „ellenőrizték", hogy hasonlítanak-e önmagukhoz, s nyilván fényképeken, tehát nyers realizmuson kialakult szemléletük bírált, mégsem talált hibát. Fontos vizsga volt ez, igazolta, hogy Kusztos Endre mestere volt mindig a portrénak, azóta se hagyta abba teljesen. Édesanyjáról például rengeteg vázlatot készített . . . De lehetetlen volt észre nem vennem, hogy a táj, a természeti környezet vagy az emberi munka alakította vidék hozta igazán lázba. Szenvedéllyel rajzolta meg a békási vízi erőmű akkori látványát, a hegyoldalak szikláiba fogódzkodó betonfalakat, érzékeltetve, hogy szédítő magasságban növekednek, közelednek egymáshoz (akkor mi a mostani tófenékről, a folyó partjáról szemlélődtünk).

Azóta megtanultuk, hogy Kusztos a természetábrázolás egyik legnagyobb erdélyi mestere. Mind ritkábban rajzol portrét, mind többet a természet világát. Titokzatos alakzatok kínálkoznak fel neki jelképekül. Fenyők a sziklán — talán legkedvesebb, legizgatóbb témája — köves patakmeder, erdőrészlet, kötött oldal, földek, megint földek, aztán erdők, élő szálfák és kidöntöttek gyökerei, igen, gyökerek — ezer változatban és mindig másképp-

pen. Nem először írom le, pontosabban nem érzékeltethetném Kusztos művészi világát: úgy érzi, úgy véli és életét tette fel rá, hogy fákkal, kövekkel, erdőségekkel mindent kifejezhet a való világból és a lélek titkaiból. A maga lelki viharzásait és békesség-keresését, a kívülről jövő impulzusokat, a velük való azonosulást vagy a védekezést ellenük, mindent kifejezhet a természet képeivel, csak éppen bele kell néznie léleklátó szemmel, és a természet megnyílik, kitárulkozik előtte.

„Különös érzéke van a természeti erők által alakított nagy változások megörökítésére" — jellemezte joggal M. Kiss Pál, aki hajdanán tanára volt a marosvásárhelyi kollégiumban.

— Megnyugtat vagy felkavar a természet? Mert mindkét érzést kiolvashatom a műveidből.

— Izgalomba hoz, ha például szemem láttára vágnak ki egy fát. Rádöbbenek, hogy a természet sem örök, változtathatatlan. Ha előttem hal meg a fa. Meghal? Soha nem egészen, soha nem egyszerre. A ledöntött törzsön, még a szétfűrészelt törzsön is rügyek pattanhatnak, levelek nyílhatnak. A fa a fejszével vívott vesztes csatája után sem adja meg magát!

Úgy tűnhetnék, hogy ez a szelíd szavú, mindig csendes, talán félénknek tetsző művész képtelen lenne harcolni a maga művészi szemléletéért, igazságáért, kifejező eszközeiért.

Beavatottak azonban tudják, hogy őt sem fogadta szelíd egyszerűséggel, ellenkezés vagy éppen gáncs nélkül ez a különös céh, a képzőművészek és ítészek világa. Majdnem két évtizeddel ezelőtt, első kolozsvári egyéni kiállítása előtt vagy harminc képét tanácsolták el. Valamennyi fákat ábrázolt, valamennyi az élet szívós védekezését sugallta rontó fejszék és közönyös szemlélődés ellen, a maga sajátos kusztosi módján.

— Miért kell magának ilyen drámai képeket rajzolnia, barátom? — kérdezte tőle jó szándékkal az egyik idős mester. — Még félreérthetnék a jelképeit. Hiszen annyi szépség van az életben!

— De hiszen . . . én éppen a szépséget rajzolom . . .

Van-e szebb, felemelőbb, s egyben persze drámaibb — hiszen a természet világa sincs meg, nem lehet meg összecsapások, küzdelem nélkül —, mint az élet harca egy fában, egy csonkban vagy gyökérben? A lét és nemlét mindig időszerű, mindig gyötrelmes dilemmáját látja bele egy-egy famodelljébe, az élet egyetemességét tálalja fel egyetlen fában, hiszen minden fa része az erdőnek, még ha magányosan áll is egy folyó partján vagy éppen magas sziklafokon, ahogy minden ember része a nagyobb közösségnek, amelynek Kusztos a maga üzeneteit küldi.

S aki az örök harc jegyében alkot, „magánemberként" roppant optimista és derűs. De az önarcképein már nem. Azokon saját magát komornak látja és láttatja.

Szereti a zenét. Nemcsak azért, mert felesége kiváló zenetanárnő volt, aki főiskolás korában úgy járt a folklór, a magyar népdalok nyomában Erdélyben és Moldvában, ahogy Kusztos barangol megszakíthatatlanul a szépség és igazság után. Mikor egy ízben Szovátán — a Kusztos család állandó lakóhelyén — meglátogattam őket, fél óra múlva opera került fel a lemezjátszóra, a Bánk bán, áhítatos csend ereszkedett alá a domb alatti szobára (akkori othonukra), és ebben a hangulatban a falakra akasztott vagy a székekre, ágyterítőre szétrakott grafikák mintha sajátos, átlényegült arcát mutatták volna fáknak, tájaknak, természetnek.

— Rám mindig nagy hatást tett a zene — mondja most. — Volt idő, hogy rajzolás közben lemezt tettem fel. Ha rajzolni megyek, legtöbbször magammal viszem a táskarádiómat. Munkába kezdés előtt pedig szeretek verset olvasni.

A vers a zene jó testvére.

A kelő nappal együtt indul el Kusztos a folyók partjára, üti fel a „táborát" hegyek között vagy városok központjában. Ha kolozsvári műtermében tanyázik éppen, leginkább a Szamos partján cserkészget. A Szamos és a Malom-árok között, a hajdani papírmalom közelében állt egy öreg fa, amelyet számlálhatatlanul sokszor lerajzolt. Minden oldalt, minden szöget megkeres, amelyik valamilyen kifejező „mozdulatot" kínál. Igen, mozgást a mozdulatlan fán, mert az ő szeme előtt semmi sem mozdulatlan, minden átalakulóban,

Fa házzal

harc közben lepi meg a világot. 1984 januárjában még állt a fa, mondja, de mikor október 6-án reggel kiment hozzá, le volt már döntve. A fűrészelő munkások meglepetten nézték, hogy a kivágott fát kezdi rajzolni. Miért nem megy tovább, van elegendő élő fa.

— Nekem ez a fa régi ismerősöm . . . — mondta halkan.

Egyik kritikusa tanulmányában Kusztos mestereként a Csíkból indult Nagy Istvánt jelölte meg.

— Valóban mély, lelki rokonságot érzek iránta. De Nagy István másként rajzolta a természetet. Nála a fa mellékes elem, egyik eleme a képnek, nálam a fa a fő motívum, az üzenet hordozója.

Nagy István révén érzi rokonának a hódmezővásárhelyi Kajári Gyulát, aki házakat, száradó fákat ábrázol. Egy friss Kusztos-méltatás Csontváryt emlegeti. Ezen elgondolkozik. Valóban ő is igyekszik jelképpé tenni a fákat, de képein a ledöntött fák sem szakadnak ki a természetből, nem vonatkoztatja el annyira őket, mint Csontváry. Inkább Gy. Szabó Béla metszetei állnak közel hozzá, s persze, állt maga a mester, aki szinte fiaként szerette, önzetlenül támogatta Kusztost indulása idején, mikor családi költségvetése igazán nem engedte volna meg neki, hogy saját pénzén elutazzék Leningrádba, megtekinteni az Ermitázst.

Minden reggel elsőnek érkezett a képtárba, záráskor a múzeumőrök alig tudták udvariasan hazaindítani szállására. Hiszen az Ermitázsban annyi a lenyűgöző látnivaló kívülálló szemlélőnek is, hát még a mindig tanulni vágyó művésznek.

New Yorkban — oda is baráti segítség juttatta el — a Metropolitan Múzeumban nézett meg mindent, de ott is a rokon törekvések kapták meg igazán. Franz Kline festő tett nagy hatást rá, aki absztrakt módon láttatja a természetet, az épületeket, az egyszerűség és elvontság egysége tetszett Kusztosnak.

— Milyen a viszonyod az itthoni absztraktokkal?

— Úgy fogadnak el, amilyen vagyok. Inkább a témáim közelítenek feléjük.

Barátaihoz felhőtlen hűség köti. Veress Pállal tárgyalja meg leginkább művészi gondjait. Nagy Pállal szívesen járt el együtt rajzolni, valaha művészi versenyeket rendeztek, és sok év múltán a gyergyószárhegyi művésztáborban megismételték: kiválasztottak egy fenyőt, mindketten megfestették.

Fák, gyökerek — visszatérő témák voltak a marosvásárhelyi Nagy Pálnál is. Mikor tragikus autóbaleset halálba vitte Nagy Pált, Kusztos, a hűséges barát egy sorozatot rajzolt emlékére: összetört gyökerek sorát . . .

New Yorkban őszinte elismerést keltett munkáival. Egy sor vergődő fát, gyökeret rajzolt meg 1977 tavaszán. Egy Maros nagyságú folyó éppen kiöntött, nyúlós iszapot hagyva maga után, a fák kétségbeesetten vergődtek benne, ezeket a fákat választotta ki modelljeinek.

— A fák itt is szívós küzdelmet vívnak az életért, iszappal, indákkal.

Tizenhat országban ismerik — ismerhetik — Kusztos Endre művészetét. A bukaresti televízió magyar műsora számára egy időben film készült róla, Huszár Irma portréja, Huszár Sándor szövegével, Emil Lungu képeivel, s ezt tizenhat ország televíziós társasága vásárolta meg. Ezen a filmen Kusztos a Küküllő mentén, a Nyárád mentén, az udvarhelyi dombok között sétál. Újra és újra gyalogol, és rajzol. A film Kusztost a maga nagy „műtermében" ábrázolja, szülőföldjén, amelyhez úgy maradt hűséges hatvan esztendőn át, hogy földrajzilag távol sem szakadt el tőle — lélekben — soha.

Madártalan, fekete fák:
kegyetlen szénvázlatok.
A terpeszkedő pusztulás
széttör hitet, látszatot.

Álmodunk forró köveken,
lassan álmunk se marad.
Karoljuk egymást védtelen
mérgezett felhők alatt.

Radnóti emlékére

Kerék Imre

Csillaga följön

Barmok szőrét meresztő
szél fúj. Ritkul az erdő.

Az ősz fényei fogynak,
fellegek sokasodnak.

A hegy már alig látszik.
Holnapra dérvirág nyit.

Lúdbőrző vizek tükre
nem ragyog. Hályogszürke.

Észak csillaga följön.
Járok hűlő mezőkön.

Kék tócsa, madárlábnyom
világít a csapáson.

Széttör hitet, látszatot

Kifényesedik a világ:
letörölt ablaküveg.
Lándzsalevelű kardvirág
tündököl fejünk felett.

Vödörben szilvaszínű ég,
rózsa kettőzi magát.
Beissza a mézsűrű kék
hajad fenyőillatát.

Rozsdás rézpénzt csörget a szél.
Pocakos dinnye hasad.
Szememtől szívemig elér
a nyújtózó ámulat.

Föld-subával betakarva
Fekete-csönd őrzi anyámat
Gyökér ujjaim cirógatják
Fürtjeit ezüst hajának

Küzdelem

Galambosi László

Kard és könyv

Az ember idegenbe megy. Elhagyja házát.
Jószágai fölperzselt pusztákon kavarognak
jászol és kút után. A férfi tikkadtan érkezik
hordótetején kiáltozó vezérek, sanda kalmárok elé.
A nő széttépi ünnepli fátylát,
fejékét gödörbe hajítja.
Hömpölyögnek az álarcosok,
közrefogva az álarctalanokat.
Suhogtatják az áztatott kötelet.
Emelgetik a vérrel bemázolt poharat.
Sokasodnak a parancsolók, a földreborulók.
Nagy tárgyalások asztala fölé hajlók
teknőc-mozdulatokkal tervezik a piramist,
melyben ravataloznák a háborút,
de még nem pókhálósodnak a fegyverek
a világszemét kacatjai közt.
Cellák fölött, hol éberen kiáltott a kakas,
a muskátlitarajú madár, a poroszlók sisakja
villog, távol tartva a tanítványokat,
akiknek kezéből kiesett a kard és a könyv.

Micsoda csorda! Folyton egybe
akarunk állni — mint a csorda!
Mégis az volna a dicsőség,
hogyha ki-ki csak maga volna!

Nem magyarként, de nem is másként
előre és visszalökődve,
kecmeregve a csorda-úton,
taposva a homok-időbe,

most már egyedül maradunk,
ahogy tagjai közt a csorda,
tolongva, sírva és vakon
egymás szőrébe kapaszkodva.

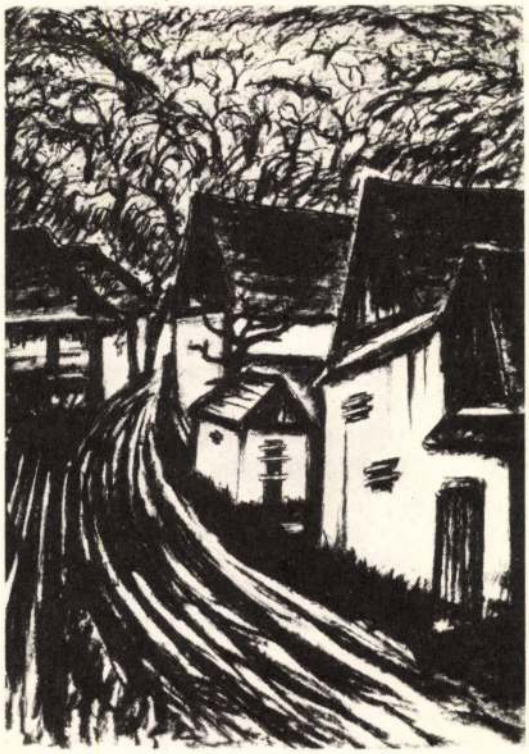

Gyepesi utca

Bér

Márciusnak
idusára
teljesül az
Idus álma
kiadja a
hazát őszre
aztán házat
vesz belőle.

Szerelem

Isten uccse
hogy szerette
ölelés közt
elfeledte
aztán addig
szorította
amíg maga
megfojtotta.

Duhaj

Lehet hogy én
nem szerettem
ő pedig még
úgy se engem
mégis sírok
hogy még egyszer
szeressen és
szerethessem.

Napló

Naplót írni
nem szerettem
ha jött a jó
elfeledtem
ha jött a kín
kiáltottam
élve-halva
kiállottam.

Csorda

Mi mindig magasra emeljük
a honfibút, a honszerelmet,
nem is tudom, hogy nem lehetne
egy kicsit é l n i — egymás mellett?

Egymás mellett és egyszerűen,
ahogy tagjai közt a csorda,
tolongva, sírva és rohanva,
egymás szőrébe gabalyodva?

Poros, fehér csordamelegben
előbbre lépni, egytől-egyig,
mert aki túl előre menne —
a csordaságból nem eresztik!

KUSZTOS Endre graf.

Polgárpukkasztók

Lyukas kétfillér

Mit ér a polgár, ha magyar? A kérdés tök felesleges, mert hisz ez kábé nyilvánvaló. Tulajdonképpen kár a gőzért, a papírért, a nyomdafestékért. És itt akár abba is hagyhatnám.

Csak hát azok a fránya levelek, mégiscsak birizgálják az e célra teremtődött idegvégződéseimet. (Lehet, hogy ilyenek nincsenek is, csak az ember kunérolja — hiába — magát.)

Sötét a falu. Kérem, ez nem szociológiai megállapítás, tényleg néhol már világításra sem futja. Hát persze, hogy kiveri a szeplő a polgárt, pláne, ha öreg, az éjszakában. Még talán akkor is, ha a lelke ép, egészséges, és cseppet sem sötét. És ilyenkor érzi a magunkfajta, hogy tán lámpásnak vagy lámpának kellett volna mennie. Esetleg hivatalnoknak, aki fütyül a 18/1983-as ÉVM rendeletre, és felmenti a csóró nyugdíjast az úgynevezett közműfejlesztési hozzájárulás alól. Mert, ha mondjuk két öreg összapanázsa 10 ezer, azaz tízezer forint, már hogy a fenébe fizetné ki — rögvest — a 13 ezer froncsit.

Ami egyébként már nem is annyi, hanem kamatostul: 15 ezer 396. Nincs kecmec, akkor kivetik rád adóban. Remek. A házad előtt csak akkor ásnak csatornát, ha az immár adóhátralékká avanzsált közműfejlesztési hozzájárulást, nyolc napon belül, leperkálod. Nem mondják ám, hogy ettől még nem lesz csatornád, mert neked ugyan minek — a házban nincs fürdőszoba, az udvarban is csupán egy kifolyó —, nos, ha kérelmezel az önkormányzatnál, a vízműveknél, és fizetsz még néhány tízezret, mehet tőled is a szenny. Hogy egyéb helyekről ezt hogyan tüntetik el, nem tudni.

Pedig kéne. Kéne, ugyanis annak rendje-módja szerént immár megy a fejünk fölül a vállalati üdülő, a pallérozott szb-elnökök, -titkárok bólintásával, és meg a gyár is. Az autós maffia ráng egyet-kettőt, és áradnak a levelek; noná, a fenyegetések is.

Mit ér, és mit csinál a polgár? Például ír a belügyminiszternek a simlis privatizációtól kábultan, és levelezget a hivatalokkal. Ha már fizet értük! Nos, a magam részéről minden egyes háborgó polgártársamnak küldenék egy lyukas kétfillért, lám, drága barátaim, győz a numizmatika, az energiátok inkább ilyesfélébe öljétek.

P. BODZSÁR ERZSÉBET

Kevés a jó ajánlat

Megmentették a bukástól

A tavaly rt.-vé alakult Dél-Alföldi Regionális Fejlesztési Társaság — a kis- és középvállalkozások tőkebefektetéséhez — mára jól működtethető pénzügyi, szellemi és technikai alappal rendelkezik. Ám a társulás a vállalkozókat és vállalkozni szándékozókat eddig inkább szaktanácsokkal, mint kockázati tőkebefektetéssel segítette. A társulás sajátos működéséről és lehetőségeiről Kiss Sándor vezérigazgató tájékoztatta lapunkat.

—Nem a gyors sikerek színtere a kockázati tőkebefektetői tulajdonosi társulás — mondta a vezérigazgató. — Nem az a cél, hogy a befektetői vállalkozások mennyisége mielőbb emelkedjen, hanem az, hogy minden követelménynek megfeleljenek és versenyképesek legyenek azok a vállalkozások, amelyekben a Regionális Tőketársaság résztulajdonossá válik. Módja legyen a vállalkozónak arra, hogy a befektetői társaság részarányát később kivásárolja és a tevékenységet teljes tulajdonosi joggal gyakorolja.

A Dél-Alföldi Regionális Fejlesztési Rt. alaptőkéje — kétszeri emeléssel — 440-ről 730 millió forintra emelkedett, amelynek a nagyobbik fele készpénz, a kisebbik része tárgyi apport. Ebből az alapító Magyar Befektetési, Fejlesztési és Kereskedelmi Bank Rt. 400 millió forinttal részesedik. Tulajdonosa még az Rt.-nek (két cég portfóliójával) az ÁVÜ, különböző ingatlanokkal a helyi önkormányzatok csoportja. Van néhány vállalkozói részvényese a társaságnak, olyanok, akik felismerték, hogy működésük összefügg a régió más vállalkozásainak az életképességével is.

Ám a pénzalap szellemi tőke nélkül nem működik, a térségi képviseleti irodákban 25 fő 100 százalékban diplomás menedzser készíti elő, befektetői vállalkozások üzletpolitikájának, stratégiájának a kialakítását, részt vesznek a társaságnak — mint tulajdonosnak — a képviseletében a közös vállalkozás irányításában és ellenőrzésében, ám nem szólnak bele az operatív teendőkbe.

A Regionális Tőketársaság korszerűen megszervezte a működési mechanizmusát az ügyviteli és más szabályzatai alapján, gondoskodott a szükséges piaci ismeretek, nyilvántartási rendszerek modern, számítógépes feltételeiről.

Az öt megyére — Bács, Békés, Csongrád, Hajdú-Bihar és Szolnok — kiterjedő Regionális Tőketársaság kiváló felkészültségű szakemberei eddig mintegy 2500 vállalkozóval kerültek kapcsolatba. Ám közülük a konkrét befektetői ajánlatig 134 vállalkozó jutott. Sajátossága a kockázati tőkebefektetésnek, hogy a vállalkozó 50 százalékos saját hozzájárulásának a kiegészítéséhez külön fedezet nem szükséges — mint a kereskedelmi hitelek esetében. Ám annál szigorúbban kell vizsgálni az üzleti tervet, a vállalkozás emberi-szakmai megbízhatóságát és a kockázati tőke mielőbbi kivásárlásának a lehetőségét, az ötlet életképességét. A szigorú követelményeket jellemzi, hogy a 134 projektből eddig 7-et sikerült befektetésre alkalmasnak minősíteni. Egy döntési mechanizmus — már — 60 nap alatt lezajlik. Úgy tűnik, hogy a minősítések során a társaság szakemberei a 7 nyertes mellett 127 vállalkozót a bukástól mentettek meg.

A Regionális Tőketársaság — az összegszerűen egyelőre nem közölhető éves működési költségeit az árbevételeiből fedezi. Ide számít a megnövelt alaptőke kamatbevétele, az eddig kihelyezett 80 millió forint tőkebefektetés utáni osztalék, a részvény-portfóliókból kapott osztalék és a tárgyi apportok működtetéséből eredő hozam is. A társaság szakmai csapata pénzügyi, gazdasági tanácsadói, szolgáltatói tevékenységet is vállal, terv szerint évi 10 millió forint értékben.

A kis- és középvállalkozók ötleteinek az életképességével, a hazai vállalkozási feltételekkel is összefügg a minősítések során elutasított projektek túlzottnak tűnő aránya.

SOLTÉSZ JOLÁN

Számítanak a vásárhelyiekre

A szemétnek van helye

Korábban beszámoltunk arról, hogy Hódmezővásárhelyen a Béketelep közelségében található erdősávhoz felelőtlen személyek nagy mennyiségű szemethulladékot hordtak. A cikk megjelenését követően a polgármesteri hivatal illetékes osztályának emberei érdemi tárgyalásokat folytattak a Köztisztasági Kft. vezetőivel, hogy az említett hulladékot mihamarabb elszállítsák a szeméttelepre. Megnyugtató lépések ezek, ám korántsem jelentenek garanciát arra, hogy a jövőben ne tapasztaljunk ilyesmit.

A polgármesteri hivatal igazgatási osztályán szerzett információink szerint a közterület-felügyelet munkatársai a város bel- és külterületein rendszeresen tartanak ellenőrzéseket, méghozzá két műszakban, ami annyit jelent, hogy a késő esti órákban is. Abban az esetben, ha megállapítható az elkövető személye, helyszíni bírságot fizettetnek, vagy feljelentést tesznek szabálysértés miatt. A szabálysértési hatóság akár 30 ezer forint pénzbírsággal is sújthatja az elkövetőket.

Természetesen a lakosság is sokat tehet a város tisztasága érdekében, hiszen, ha olyan konkrét bejelentés érkezik (például forgalmi rendszám alapján), amiből az elkövető személye minden kétséget kizáróan megállapítható, az elkövetővel szemben az eljárást lefolytathatják. A polgárok is tapasztalhatják, hogy akadnak olyanok, akik a szemetet nem a kijelölt lerakóhelyre szállítják, hanem ötletszerűen a város külterületén szórják szét. Az egyik közterület-felügyelő éppen a minap tetten ért a már említett béketelepi erdősávnál egy személyt, aki gépjárműről rakta le a szemetet. Érthetetlen, hogy egyesek miért ragadtatják magukat ilyen szabálysértő cselekedetekre, amikor a városban megoldották a szemétszállítás problémáját. Azokban az utcákban is, ahol még nincs szilárd útburkolat. Kijelölt területek vannak, ahová hordhatják a szemetet.

Minthogy Hódmezővásárhelyen sem alkalmazhatnak korlátlan számban közterület-felügyelőket, így a polgárok segítségére is számítanak, hogy a felelőtlen személyek elnyerhessék méltó büntetésüket. Elvégre valamennyiüknek érdeke, hogy a város és annak külterülete tiszta legyen. Különösképpen azután, hogy az önkormányzat mindent megtett a köztisztaság érdekében. Korszerű szeméttelep funkcionál hamarosan, ugyanakkor vegyes vállalatot létesítettek, amely hivatott a szemét elszállításáról gondoskodni.

(pusztakeresztúri)

Jobb félni

Noha korábban — anyagiak híján — kérdéses volt a hagyományos augusztus 20-ai budapesti tűzijáték megrendezése, az élet nem igazolta a félelmeket, hiszen 23 szervezet jelentkezett támogatóként — mondta *Keleti György* honvédelmi miniszter, a tűzijátékot beharangozó keddi sajtótájékoztatón.

Gáspár József ezredes, a HM budapesti parancsnokság műszaki főnöke, a továbbiakban az előkészületekről számolt be. Mint elmondta: a pirotechnikai anyagokat a NIKE-FIOCCHI Sportlőszergyártó Kft. gyártotta. A tűzijáték 21 órakor kezdődik, és körülbelül fél órán át tart majd. A parádé ideje alatt a Gellért-hegy körzetét lezárják, az intézkedés a tűzszerész-mentesítés befejezéséig tart. A közönség biztonsága érdekében a budapesti mentőszolgálat és a Magyar Vöröskereszt öt helyre telepít elsősegély-szolgálatot. A tűzijáték előkészítése során a Magyar Honvédség és a NIKE közreműködésével számos kilövőállást létesítettek a Citadellán kívül a Szent Gellért-szobornál, a Gellért-hegy alatti Pávakertben, a Szent Gellért rakpart járdáin és járdakorlátjain, az Erzsébet híd déli szervizhídján és a Szabadság híd északi gyalogjárdáján. A bombák 90-160 űrmértékűek: röppentyűk, bengáli és üstökös égők. A fő támogató, az OTP 15 millió forinttal járult hozzá a tűzijáték költségeihez, a budapesti önkormányzat pedig 1 millió forintot adott a látványosság megvalósításához. Keleti György végül megköszönte a tartalékosok közreműködését, akiket emiatt augusztus 20-a után szerelnek le.

Árbonyodalom

Az ipari termelői árak júniusban 1,1 százalékkal növekedtek májushoz képest. Egy év alatt az áremelkedés üteme 10,9 százalék volt. Minderről a Központi Statisztikai Hivatal tájékoztatta az MTI-t kedden.

Az ipari termelői árakon belül a belföldi értékesítés árai, valamint az exportárak hasonlóképpen 1,1 százalékkal növekedtek júniusban. Így a belföldi értékesítés árszínvonala egy év alatt 10,2 százalékkal, az ipar export-értékesítésének forintárszínvonala 13,2 százalékkal növekedett. Az exportárak forintban számított gyors növekedésében elsősorban a sorozatos leértékelés játszik szerepet. A mezőgazdaság belföldi értékesítését is figyelembe véve az együttes ipari és mezőgazdasági árindex lényegesen nagyobb értéket mutat. Ezek az árak egy év alatt 14,3 százalékkal növekedtek, vagyis a mezőgazdasági árak az ipariakat jóval meghaladó értékben emelkedtek az elmúlt 12 hónap alatt. Júniusban a mezőgazdasági termelők feldolgozásra és továbbadásra történt közvetlen értékesítésének árai egy év alatt 29,2 százalékkal emelkedtek. A január–júniusi hónapokban a mezőgazdasági termékeket 23,9 százalékkal magasabb áron vásárolták fel az előző év azonos időszakához képest. Az árindex januártól növekvő tendenciájú és minden termékre kiterjed.

Decemberhez viszonyítva az ipari árnövekedés a belföldi értékesítésnél 6,4, az exporteladásoknál 6,1 százalék volt. Nemcsak az ipart, hanem a teljes külkereskedelmi áruskálát vizsgálva az első félévben a forintban számított külkereskedelmi árindex az exportban 13 százalékkal, az importban 11 százalékkal növekedett. Amennyiben az időközi leértékeléseket is figyelembe vesszük, úgy az árak nem növekedtek, hanem csökkentek. A kivitelben a devizaárak szintje 1 százalékkal, a behozatalban 3 százalékkal esett vissza.

Csongrádi pillanatok

Budinudi

Bolond világban élünk, mondják az okosok, miközben legyintenek az egészre. Persze, nézőpont kérdése ez is, mint annyi más e földkerekségen. Ki itt a bolond? Nyugalom. Semmi pánik. Valahol azért emberek vagyunk. Ha olykor nehezünkre esik is.

Ott áll a fiatalember a Körös-torokban, az üdülőterületen, s valamit csinál. Szétterpesztett lábakkal áll, vizel. Szájában a sörösüveg, hogy legyen utánpótlása a kisdolognak. Körülötte emberek jönnek-mennek, nők, férfiak, de ő mit sem törődik a külvilággal. Végzi a dolgát, a kisebbiket.

Közbotrányokozás?

Mi is lehetne más!

— Részeg. Heccből csinálja a nagy marhája — szögezi le egy férfi, s gyorsan arrébb cipeli a kisfiát. Ám vannak más vélemények is:

— Nem lehet bírni velük, amikor részegek. Olyankor törnek-zúznak, s ha csoportosan járnak, még a rendőr sem mer szólni hozzájuk. Erős fiúk — mondják.

Ám a fiú más egyebet is lát a Tiszán. A parton például felsőrész nélkül napozó hölgyeket. Ami persze már nem új dolog, még a Körös-torokban sem. Ha csak a kisfiának nem. Huncutul, nagy szemekkel lesi a formásabbnál formásabb ciciket.

— Én azért nem engedném meg. Félmeztelenül, ennyi ember előtt! — szól az édesanya a mellette fekvő férjéhez fordulva.

— Ha a lányt így látnám meg, hát letörném a derekát.

A férfiak összenéznek. Cinkos mosoly jelenik meg az arcukon. Ők már tudják: leányuk néhány méterrel arrébb nudizik.

(lovas)

Árvácskák pedig nincsenek

Az utóbbi években feltűnően emelkedik a veszélyeztetett gyermekek, hátrányos helyzetű fiatalok száma. Makón és vonzáskörzetében 724 családban 1617 ilyen kiskorú él. Jobbára italozó vagy elvált szülők, csonka családok rossz hátteréből kerülnek a segélyszervezetekhez, így a Makói Gyermek- és Ifjúságvédelmi Intézethez is.

Az itt megfordulók egy része sajnos már bűncselekményeket követett el, a legnépszerűbb „félrelépések" közt ott szerepel a biciklilopás, az iskolakerülés, betörési kísérlet, lopás, de az erőszakos cselekedet is gyakori. Az elkövetők mellé ilyenkor a gyámhatóságok védő, óvó hivatásos pártfogót neveznek ki, vagy utángondozó pártfogói felügyeletet rendelnek el. Ilyen esetekben pártfogó és gondozott kölcsönösen együtt kell, hogy működjenek. Kényszerű együttlét. De vajon mennyire eredményes? Mennyire partner a fiatalkorú?

— Előbb-utóbb mindegyikük belátja: jobb együttműködni — mondja Neumann Ernő a GYIVI makói vezetője.

Megértik, hogy az ő érdeküket szolgálja, ha megtaláljuk a nekik megfelelő elfoglaltsági formát, a munkalehetőséget. Egy idő után szerencsére őszintén mernek hozzánk fordulni gondjaikkal. Van, aki legtitkosabb problémáit is velünk beszéli meg. Segítünk, hogy ráleljenek életcéljukra. Olyan ideológiákat kell találniuk, melyek megkönnyítik a be-,vagy visszailleszkedésüket a társadalomba. Többen a skinhead ideológiától átfűtve kerülnek ide, ám gyorsan ráébrednek: van annál jobb is.

Jelenleg 61 fő mellett áll hivatásos pártfogó, számuk azonban ennél jóval nagyobb lehet, pusztán nincs lehetőség minden veszélyeztetett felkutatására.

Akik viszont a családdal együtt maradnak, állandóan ki vannak téve a negatív hatásoknak, velük nehezebb a dolgunk, nehezebb a szocializáció. Az ő esetükben egyébként rengeteget segítenek a társadalmi pártfogók: tanárok, óvónők, egyszóval a pedagógusok. A „kliensek" nagy százaléka egyébként nem végzett általános iskolát, ezért a dolgozók iskolájában folytatja tanulmányait.

Vajon hogy képzelik az illetékesek, hogy ezt az oktatási formát felszámolják? Az alapvető sikerélmények forrását rabolhatják így el a rászorulóktól. Ki fog mondjuk 17 évesen beülni a hagyományos általános iskolákba? E nélkül a végzettség nélkül viszont még jogosítványt sem szerezhet senki. Hogy fognak beilleszkedni a társadalomba?

— *Úgy tudom a GYIVI másik nagy területe a nevelőszülők felügyelete, valamint az örökbefogadások előtti környezettanulmányok elvégzése.* Ez ügyben Makó illetékese Kurucz Jánosné.

— A mi munkánk is rendkívül szerteágazó. Nyomon

követjük a nevelőszülőknél elhelyezett állami nevelőotthonokból, intézetekből kikerült gyerekek sorsát. Nem hanyagolhatjuk azonban el a vérszerinti rokonoknál élőek családgondozását sem.

— *Nem lehet egyszerű eset az ő életkezdésük sem.*

— Valóban súlyos gondokkal küszködnek, hiszen 18 éves koruk előtt sem volt meg minden esetben a megfelelő háttér szellemi és testi fejlődésükhöz. Hogy lenne hát könnyű belépni a nagykorúak világába? Az ő sorsukat megkönnyítendő vezettek be egy új jogszabályt a napokban. Akik munkanélküliek, hajléktalanok, vagy nincs meg az alap az életkezdéshez, azok 24 éves korukig, amennyiben igénylik, kaphatnak anyagi támogatást.

— *Gondolom a materiális segítség mellett elméleti segítséget, pedagógiai felvilágosítást is kapnak a nevelőszülők.*

— Ez alaptevékenységünk része. Törekednünk kell rá, hogy a gondozók megértessék pártfogoltjaikkal: az életmód megváltoztatására, a felelősségtudat kialakítására van szükség a társadalomba való visszakerüléshez. Sajnos gyakori eset, mikor a környezet intoleranciája miatt a gyermekek maradandó sérüléseket szenvednek. Ezt a nevelőszülők csak enyhíteni tudják, kitörölni a fiatalok tudatából sokszor már nem is lehet.

— *A nevelőszülőknél milyen körülmények közt élnek a gyerekek? Gyakori az „Árvácska"-eset?*

— Ma már nem fordul elő, hogy valaki pusztán a pénz kedvéért vállalna valakit gondozásra. A gyermektelen házaspárok esetében különösen így van. Ők már-már nagyobb felelősséggel gondozzák a kicsiket, mint a sajátjukat. Az az egyik legnagyobb sikerélményünk, mikor a neveltek anya, apa megszólításssal fordulnak a nevelőszülőkhöz.

— *Hány családnál vannak gondozottak ebben a térségben?*

— A mi régiónkban 20-23 ilyen család van, s kettőben a szülők hivatásos nevelőszülőként működnek. Ezt a rendszert azonban fejleszteni kell. Célunk, hogy az elhagyott, árva gyerekek ne intézetekben, hanem családi körben nőjenek fel. Hamarosan újabb hivatásosokkal gazdagodik városunk. Egy volt állami gondozott hölgy férjével együtt 5-8 gyermeket vesz majd magához. Ez is hozzátartozik az oly' ritka sikerélményeinkhez.

PETRUSÁN LÍVIA VERONIKA

TEGNAP ESTÉTŐL ISMÉT SOROZATBAN JÁTSSZÁK A MISS SAIGONT SZEGEDEN. A DÓM TÉREN EZZEL A SZÉRIÁVAL ZÁRULNAK SZOMBATON AZ IDEI SZABADTÉRI JÁTÉKOK. KÉPÜNK: AZ AMERIKAI KATONÁK HADISZÁLLÁSÁN SZEGESDI RÓBERT ÉS SASVÁRI SÁNDOR.

Sass Sylvia képei az Aulában

Inkább fest

„A hangok mögött színek vannak, vélte és hitte Liszt Ferenc. E képek nagy vonzóereje, hogy egy zenében nagy tehetség alkotta őket, megmutatva egy másik művészeti ágban is képességeit. Sass Sylvia képeit magasfokú színérzékenység, a kifejezés szándékának érvényesítése jellemzi. Motívumai az egyetemes művelődéstörténet motívumai. Bibliai, mitológiai témák és a táj, amiben élünk. Képein átélt emlékek kelnek életre sajátosan, ahogyan Ő látja azokat."

Dr. Pogány Ö. Gábor művészettörténész, a Magyar Nemzeti Galéria nyugalmazott főigazgatója írta ezeket a sorokat Sass Sylviáról. Az ismert operaénekesnő, ki a világ legnagyobb színpadainak ünnepelt vendége volt, ma már keveset énekel. Azt mondják elvesztette a hangját. De legalábbis nem képes már arra a teljesítményre, amivel jogosan érdemelte ki a világhírű jelzőt. Persze a publikum ilyenkor tele van találgatással az okokat illetően. Vannak, akik biztosan tudják, hogy a művésznő túl korán énekelt nagyon súlyos szerepeket, s ez ártott meg az egykor csillogó szopránnak. Mások idegi problémákról suttognak, ám ezenkívül is számos elmélet van forgalomban.

A tény azonban ennyi, Sass Sylvia évek óta nem lép operaszínpadra. Inkább fest és éneket tanít. E két tevékenységének „termékeivel" ismerkedhet meg a szegedi közönség augusztus 19-én. Pénteken este 6 órakor a JATE Dugonics téri auláját kiállítás nyílik a művésznő festményeiből. A megnyitó beszédet Pogány Ö. Gábor tartja, a premieren egy kis koncert is lesz. Sass Sylvia egyik tanítványa Börcsök Gizella Lilla énekel Bizet, Cilea, Csajkovszkij, Saint-Saens, Strauss és Verdi műveiből, zongorán közreműködik Budai Márta. A kiállítás szeptember 3-ig tart nyitva.

M. T.

Kusztos Endre grafikái a makói könyvtárban

Hátborzongató jajkiáltások!

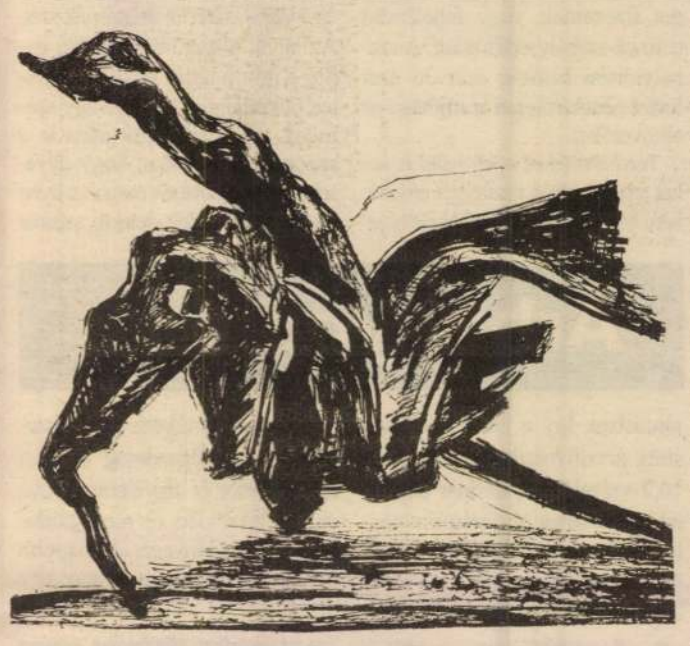

Kusztos Endréhez fűződő több évtizedes barátságunk az 1970-es évekbe nyúlik vissza. Abba az időbe, amikor a város a kultúra legkülönbözőbb területén egyre mélyebben kereste identitását, amit főleg a népi mozgalmakban vélt felfedezni. Makó a harmincas években a népi írók egyik fontos találkahelye volt, a Márciusi Front és a parasztpárt bölcsőhelye. Ennek a népi gondolatnak gyökereit keresve könnyű volt eljutni a százötven évvel ezelőtt itt munkálkodó Szirbik Miklóshoz, a népi gyökerű református prédikátor történetíróhoz vagy a históriás népköltőhöz, Gilitze Istvánhoz és másokhoz. Képzőművészeti vonatkozásban adott volt Rudnay Gyula makói művésztelepének életre keltése. A húszas években ugyanis Rudnay mester három esztendeig Makóra hozta növendékeit — Barcsay Jenőt, Vén Emilt, Istokovics Kálmánt és másokat — nyári gyakorlatra.

Makó művészeti múltjában volt még egy festő-üstökös, akinek az alakja rövid ideig beragyogta a város egét, a csíkmindszenti születésű Nagy István. Testvéröccse, Nagy Ferenc ugyanis makói tanyai iskolában tanított. De több székely tanító működött itt akkoriban, akik szintén szívesen fogadták. Nagy Istvánt, a legtörzsökösebb magyar festőt a Magyar Nemzeti Galéria egykori főigazgató-helyettese, Solymár István révén sikerült újra felfedezni. Solymár István csodálatos személyiség volt, mely magyarságtudata a székelység iránti rajongással párosult. Benne Makó is egy igaz barátra tett szert.

Az új makói művészkolónia Maros menti Művésztelep néven 1971-ben alakult meg. A telepnek voltak szabadkai és zentai tagjai: Torok Sándor, Gyurkovics Hunor, majd Nemes Fekete Edit, de Erdélyt ekkoriban senki sem képviselte. Solymár István biztatására hívtuk meg Kusztos Endrét, akiben Nagy István művészetének továbbélését fedeztük fel. Emberi habitusa és művészete olyan közel állt hozzánk, mintha évtizedek óta a legszorosabb kapcsolat fűzött volna bennünket össze. Miként Nagy Istvánnál, úgy Kusztos Endre kezén is a fekete ezernyi árnyalatú, a nyelvezete monumentális erejű. Kusztos Endre rajzai szűkszavúságukban is sokatmondó tartalmi és érzelmi mondanivaló hordozói. A tömörség, a lakonikus rövidség jellemzi formanyelvét, idegen tőle a cicoma, a virágnyelv. Az egyszerűség és az őszinteség lényéből fakad.

Kusztos Endre 1973 nyarán fordult meg először a makói telepen. Hajnalban kelt, és mindenkinél szorgalmasabban rótta a paraszti városrészeket. A helyi népi építészet emlékeiből egy tárlatnyi kollekció született. Máig sajnálhatjuk, hogy ez a homogén rajzfüzér tabló alakban nem látott napvilágot. Mivel ekkor a múzeum romokban hevert, kiállítását húsz évvel ezelőtt is ebben a teremben rendeztük meg.

Kézenfekvő, hogy felidézzük az akkori és a mai Kusztos Endre látásmódját. A makói házakról készült szénrajzai a népi világ iránti vonzalmából születtek. Vonalai akkor is szigorú zártságot fejeztek ki. A házak falai vakítóan fehérek voltak, ott ült az elfojtott feszültség, de a drámaiság nem fokozódott katarzissá. A két évtized során művészünket sok tragédia érte. 1977-ben elveszítette legigazibb pártfogóját, Solymár Istvánt, tragikus gépkocsibaleset során szörnyethalt három erdélyi barát. Felesége után urnában vitte haza gyermeke hamvait is. Nem csoda, hogy látásmódja drámaivá fokozódott. Fia tragédiáját átélve Clevelandban készült az itt is bemutatott *Reccsenés, Partra vetve, Megtört virágzás* c. műve. A keserű megrázkódtatások emlékétől nem lehet menekülni. Súlya alatt alkotta a múlt évi makói telepen *Kiégve, Fiam emlékére* c. rajzát.

Korábbi művei a maitól nemcsak a drámai hangvételben különböznek. Akkoriban nagyobb szerepet kapott a ráérzés, az ösztönösség. Ma megkülönböztetett érzékenységgel és tudatosan dolgozik. A kiválasztott témára olykor többször visszatér. A fekete-fehér foltok arányára, a vonalak tömörségére, foltszerűségére, vékonyságára, puhaságára tudatosan odafigyel.

Ihletője a természet. Faábrázolásain keresztül mondja el tépelődéseit a lét problémáiról. Fáival egyetemes gondolatot fejez ki. Az elmúlás, a megrázkódtatás, a természet pusztulása, a létért való küzdelem foglalkoztatja. Képei hátborzongató jajkiáltások. De ahogyan Vörösmarty a Bach-korszak kilátástalansága közepette megfogalmazta: „A vak csillag, ez a nyomorúságos föld. / Tisztuljon meg a vihar hevében. / És hadd jöjjön el Noé bárkája. / Mely egy új világot zár magába"; ugyanúgy Kusztos Endre is kívánja, hogy az ember állítsa meg a természet pusztulását. *Megújhodva* címet viselő lapján a fa ágai emberi kéz ujjaivá formálódnak. Ezzel érzékelteti, hogy egyedül az alkotó ember vethet gátat a pusztulásnak. Művészünk világszemléletének alappillére az élet hétköznapjaiban épp úgy, mint ars poétikájában a legtisztább humanizmus.

1971-ben a művésztelep vendégkönyvébe Pogány József ezt írta: A Nagy „Sömmi" helyett a város „Nagy Lelkével" való találkozás élményét viszem magammal. Dicsértessék ez a város. Ezt a gondolatot makói nézőpontból így fejezhetném ki: a Kusztos Endrék nagy lelkével való találkozás élményét örökre szívünkbe zárjuk. Dicsértessenek művésztelepünk régebbi és mostani tagjai, akik a Maros-parti város szellemi arculatát immár évtizedek óta széppé, gazdaggá és maradandó értékűvé formálják. Köszönjük ezt mindnyájuknak. Kusztos Endrének a kiállítással nyújtott élményt, és ezúttal is további sikeres művészi pályát kívánunk.

TÓTH FERENC

ERZSÉBET DÍJ 1994.

Az idén november 18-án nyolcadik alkalommal nyújtják át az Erzsébet-díjat. Ezúttal is – az alapszabálynak megfelelően – az elmúlt színievad kiemelkedő művészi teljesítményeiből válogattak a zsűritagok, ki-ki a saját kategóriájában ötöt. Közülük mindegyik díjat érdemelne, de nyertes kategóriánként csak egy lehet. A közönség – vagyis most Ön – dönti el: a legjobbak között ki legyen az első azzal, hogy az ő neve elé tesz (minden kategóriában) egy X jelet. 1994. október 8-ig küldheti be a következő címre: ERZSÉBET-DÍJ, BP. 116. PF. 21. 1506. Az 1994-es Erzsébet Díjkiosztó Gálaestet a Szolnoki Szigligeti Színházban rendezzük. TV-közvetítés november 18-án.

Ön is nyerhet, nemcsak a művészek! A szavazatok számítógépes, hiteles feldolgozása után a szavazók között 25 db 5000 forintos vásárlási utalványt sorsolunk ki.

SZÍNHÁZ (Tarján Tamás ajánlatai)

A SZÍNÉSZNŐ
- ☐ 1. BÉRES ILONA (Görög)
- ☐ 2. BOZSIK YVETTE (Ürnő)
- ☐ 3. CSÁKÁNYI ESZTER (Tercett)
- ☐ 4. MÁTHÉ ERZSI (Ma este improvizálunk)
- ☐ 5. TAKÁCS KATALIN (Görög)

B SZÍNÉSZ
- ☐ 1. GÁLFFI LÁSZLÓ (II. Edward)
- ☐ 2. GÖRÖG LÁSZLÓ (Görög)
- ☐ 3. KÉZDY GYÖRGY (Üvegcipő)
- ☐ 4. KULKA JÁNOS (Görög)
- ☐ 5. SZARVAS JÓZSEF (Oidipus)

FILMMŰVÉSZET (Dr. Veress József ajánlatai)

C SZÍNÉSZNŐ
- ☐ 1. ALMASI ALBERT ÉVA (Sátántangó)
- ☐ 2. BÁSTI JULI (Az álommenedzser)
- ☐ 3. BÖRCSÖK ENIKŐ (A turné)
- ☐ 4. KOVÁTS ADÉL (Köd)
- ☐ 5. OZSDA ERIKA (Fényérzékeny történet)

D SZÍNÉSZ
- ☐ 1. DERZSI JÁNOS (Sátántangó)
- ☐ 2. FUNTEK FRIGYES (Balkán! Balkán!)
- ☐ 3. KOVÁCS LAJOS (Woyczek)
- ☐ 4. SZAKÁCSI SÁNDOR (Az álommenedzser)
- ☐ 5. SZŐKE ANDRÁS (Kiss Vakond)

RÁDIÓ ÉS TELEVÍZIÓ (Dalos László ajánlatai)

E SZÍNÉSZNŐ
- ☐ 1. ALMASI ÉVA (A nőstényfarkas – Rádió)
- ☐ 2. CSÁSZÁR ANGÉLA (István király – TV)
- ☐ 3. CSOMÓS MARI (Vérnász – Rádió)
- ☐ 4. PÁRTOS ERZSI (A Te szolgáló – Rádió)
- ☐ 5. TEMESSY HÉDI (Öregberény – TV)

F SZÍNÉSZ
- ☐ 1. GERA ZOLTÁN (A pápa öccse – Rádió)
- ☐ 2. HORVÁTH SÁNDOR (Öregberény – TV)
- ☐ 3. HUSZTI PÉTER (Szerep. Alibi – TV)
- ☐ 4. SINKÓ LÁSZLÓ (Oroszország – Rádió)
- ☐ 5. SZABÓ SÁNDOR (Hárs Ernő versei – Rádió)

OPERA (Ütő Endre ajánlatai)

G ÉNEKESNŐ
- ☐ 1. BALATONI ÉVA (A Kékszakállú herceg vára)
- ☐ 2. MIKLÓSA ERIKA (Varázsfuvola)
- ☐ 3. MISURA ZSUZSA (Don Carlos)
- ☐ 4. PÁNCZÉL ÉVA (Carmen)
- ☐ 5. SZILFAI MARTHA (Aida)

H ÉNEKES
- ☐ 1. BÁNDI JÁNOS (Dózsa György)
- ☐ 2. BERCZELLY ISTVÁN (Don Carlos)
- ☐ 3. KALMÁNDI MIHÁLY (Rajna kincse)
- ☐ 4. KELEN PÉTER (Don Carlos)
- ☐ 5. MOLNÁR ANDRÁS (Bánk bán)

I SZÍNMŰÍRÓ (Czine Mihály ajánlatai)
- ☐ 1. ESTERHÁZY PÉTER (Egy nehéz nap éjszakája)
- ☐ 2. FORGÁCH ANDRÁS (Tercett)
- ☐ 3. GÖRGEY GÁBOR (Komámasszony, hol a stukker?)
- ☐ 4. NÁDAS PÉTER (Temetés)
- ☐ 5. SZABÓ MAGDA (Régimódi történet)

J RENDEZŐ (Kállai Ferenc ajánlatai)
- ☐ 1. ASCHER TAMÁS (Jelenetek egy kivégzésből)
- ☐ 2. BENEDEK MIKLÓS (Illatszertár)
- ☐ 3. ESZENYI ENIKŐ (Heilbronni Katica)
- ☐ 4. KERÉNYI IMRE (Amadeus; Stuart Mária)
- ☐ 5. RUSZT JÓZSEF (II. Edward)

K HUMORISTA (Antal Imre ajánlatai)
- ☐ 1. ÉLES ISTVÁN
- ☐ 2. IHOS JÓZSEF
- ☐ 3. MAKSA ZOLTÁN
- ☐ 4. SELMECZI TIBOR
- ☐ 5. TRUNKÓ BARNABÁS

A BEKÜLDŐ NEVE ÉS CÍME: _____

Csubela Ferenc, a VMSZ elnöke
(Fotó: Veréb Simon)

tal kérte, hogy a két elnökség közös ülését halasszák el augusztus 26-ra, szombatra.

Csubela Ferenc szerint ellenben az áll az események hátterében, hogy a VMDK-elnök és *Vékás János* alelnök még mindig képtelen megemészteni azt, hogy immáron két politikai pártja működik a vajdasági magyarságnak. Ami a szomorú valóság: elmaradt a zentai csúcs, és holnap Budapesten a Határon Túli Magyarok Hivatalában sajtótájékoztatót tart a fejleményekről a VMSZ. Eredetileg úgy lett volna, hogy a közös fellépést követően együtt számolnak be a magyar fővárosban.

(dányi)

Nemzetközi konferencia

Harmadik alkalommal rendezik meg a Kaposváron a Csokonai Vitéz Mihály Tanítóképző Főiskola szervezésében a Nemzetközi Erkölcsfilozófiai és Nevelési Konferenciát. Az egy hét múlva kezdődő háromnapos rendezvénnyel tegnap tartották sajtótájékoztatót.

Jávorszky András, a főiskola tanszékvezető tanára elmondta: eddig 11 országból már több mint százan jelezték érkezésüket a tanácskozásra. A résztvevők száma is jelzi: az elméleti és gyakorlati szakemberek mennyire fontosnak tartják, hogy helyzetjelentést adjanak változó társadalmunk, s az átalakuló Európa erkölcsi állapotáról.

A felgyői önkormányzat képviselő-testülete is tiltakozását fejezte ki a csongrádi szülőotthon bezárása és a II. számú belgyógyászati osztály krónikus osztállyá való minősítése miatt. A napokban megtartott testületi ülésen *Thörköly Lajosné* települési képviselő vetette fel a témát, majd fogalmazza meg a petíciót, amelyet mindannyian aláírnak, mielőtt elküldik az illetékeseknek.

Arról van szó, hogy a felgyői lakosságot is nagyban érinti az intézkedés. *Dr. Zombori Ilona* képviselő, körzeti orvos kijelentette, hogy az ügyeletnek is hátteret biztosított az osztály, amit ezután nem tehet meg. A kérdés most már az, vajon lesz-e foganatja a több ezer aláíró kérésének, az igénynek, amely közel 30 ezer embert érint a térségben.

A polgármester beszámolójában *Ábel István* – egyebek mellett – arról tájékoztatta a testületet, hogy az önkormányzat tulajdonát képező termálkutat megvette a szentesi illetőségű Gold M. Kft. A szerződés augusztus 1-jétől lépett hatályba, s az új tulajdonos jelentős beruházást ígért. A továbbiakban beszámolót vitatott meg a testület az önkormányzat első félévi költségvetési gazdálkodásáról, amelyben igen szigorú takarékossági intézkedéseket foganatosítottak, ennek eredményeképpen a működés területén nagyobb fennakadás nem volt, komoly gondot jelent viszont a tornaterem befejezése. A testület úgy határozott, hogy minden szabad pénzeszközt ott kell felhasználni a jövőben. A lényeg azonban az, hogy a gazdálkodás terén nincs mínuszban Felgyő.

A lakosság egy része (mint kiderült, a kisebbik része) észrevétellel élt a már korábban megszavazott vízdíj ügyében, melyet 35 Ft/m³ vízdíjban és 350 forint készentartási díjban határozott meg a testület. Méltányolandó a lakosság kérését, a tarifamódosítás 75 forinttal került a képviselők elé. *Novák József* képviselő kijelentette: az érvényben lévő díjszabással a lakosság 80 százaléka jobban járt. A készentartási díj eltörlésével nem értett egyet, mivel annak bevétele biztonságossá teszi a vízmű működését. Mint kiderült, az elmúlt évben 40 százalékos volt a veszteség ezen a téren, az idén ez 20 százalék körül van. Tehát végül is a rendelet jól működött, ráadásul a lakosság nagyobb részének is ez a kedvezőbb. A tarifamódosítás a szavazáskor nem kapta meg a minősített többséget, így maradt a korábbi díjszabás a községben.

A képviselő-testület lemondott tiszteletdíjáról, nem így a közművagyonról. Az ülésen elhangzott, hogy az önkormányzat igényt tart minden egyes közművagyonra a településen. Ez egyben válasz a privatizációs miniszternek.

(lovas)

A Pedagógusok Szakszervezetével közösen megfogalmazott felhívásukban arra kérik a szülőket, a helyi társadalmi szervezeteket, az egyházakat és önkormányzatokat, hogy a gyermekprogramokon túl szeptember 11-én este gyújtsanak gyertyákat, és

Lemondunk-e a gyermekekről?

tartsanak fáklyás megemlékezéseket a gyermekekkel együtt a gyermekekért. A szervezet elnöke beszámolt arról is, hogy szeptember 7-én a Haladó Erők Fórumával közösen "Lemondunk-e a gyermekekről?" címmel konferenciát rendeznek Budapesten a Villányi úti konferenciaközpontban. Mint hozzátette: szeptember 11-én *Gál Zoltán*, az Országgyűlés elnöke a Parlamentben fogadja a gyermekek delegációját. Hanti Vilmos elmondta azt is, hogy a hét végén Balatongyörökön az új tanévre való felkészülés jegyében tábort szerveznek, ahová meghívták a környező országok gyermekbarát szervezeteinek képviselőit is.

Honnan folyik a Maros újra csendesen?

(Folytatás az 1. oldalról)

– Hivatalosan tehát itt volt eddig a Maros-forrás?

– Az elmúlt években a romániai vízügyi igazgatás, talán a helyi idegenforgalom fellendítése érdekében is, úgy értelmezte a Maros-forrás kérdést, hogy a legkeletibb forráságat jelölte meg a forrás helyének. Az elhanyagolt forrásházikó és környéke méltatlan szerepére...

– A vasútállomástól elindultak és eljutottak a Fekete-Rez csúcsára?

– Igen, de ez azért igényelt tőlünk némi hegymászást, ráadásul háton cipeltük a forrásnál felállítandó kőtáblát, a hozzá szükséges fél mázsa sódert. Maga a Fekete-Rez csúcs 1538 méter magas. A lapos tetőn frissen ültetett fenyőcsemeték vannak, és így egyelőre jó a kilátás a keletre lévő Nagy-Hagymás vonulatára, sőt háttérben már a Békás-szoros körzetében lévő Likas és más csúcsok is láthatók. Mintegy 200 métert mentünk előre a csúcstól, ahol a letörés kezdődik. Alattunk a mélyben egy vízválasztó, ettől északra a Marosba, míg délre az Oltba folynak a vizek. A csúcsról egy keskeny ösvényen északra indultunk, beértünk az erdőbe, és a csúcstól számítva mintegy 500 méterre egy kis tisztáson nyugatra fordultunk. Hangulatos úton, fenyvesben, 300 méter után érkeztünk meg a Maros-forráshoz.

– A fénykép szerint ez szépen kiépített...

– Ez már munkánkat dicséri. Ez év július 10–12 között egy marosvásárhelyi mérnök, Nagy Lajos segítségével, valamint a szegedi Geo-Environ független természetvédő szervezet tagjai, Balog Ferenc, Novák Kovács Zsolt, Szabó Gábor és a csikszeredai Ferencz András hidrogeológus irányításommal, kiépítettük a forrást. Ezen kétnyelvű táblát helyeztük el.

– Mekkora folyó lett így a Maros?

– Hosszúságát tekintve így 4 km-rel gyarapodott, összesen 770 km! Ez a változás nem okoz gondot a vízrajzi szerveknek, hiszen a folyamkilométerek számlálását a torkolattól végzik, így nem kell kicserélni a "kilométerköveket". Ha munkálkodásunk nyomán az "új" Maros-forrás csodálatos környezetének látogatottsága fellendül – nem fáradtunk hiába...

(tráser)

Patrondurrogás Csongrádon

Ma már nem egy tűzijáték alatt, hanem utána dirregnek-durrognak igazából a patronok. Csongrádon a Körös-torokban például egészen kiváló tűzijáték jött össze Szent István napja alkalmából szombaton este, ami nem maradt felhang nélkül. Elterjedt ugyanis a Tisza-parti kisvárosban, hogy az az önkormányzat finanszírozta, amely 77 millió forint forráshiánnyal küszködik.

– Most akkor mi is a helyzet? **– kérdeztük a meglehetősen felindult állapotban lévő polgármestert, *Molnár Józsefet.***

– Szó sincs arról, hogy az önkormányzat akár egy fillérrel is támogatta a tűzijátékot, amelyet egyébként nagyszerű kezdeményezésnek tartok. Teljes mértékben vállalkozói pénzből finanszírozták a rendezvényt.

– Ön szerint miért terjedt el a rémhír?

– Nem tudom, mindenesetre az utcán többen megkérdezték tőlem, hogy miért adott pénzt az önkormányzat a tűzijátékra. Éppen egy nehéz helyzetben lévő tantestület üléséről jövök, ezért is vagyok kissé indulatosabb a kelleténél. Az önkormányzatnak nincsen 200 ezer forintja bármilyen tűzijátékra.

– Ha már itt tartunk: lesz-e újfent vízi karnevál a Tiszán?

– Láttam a tévében, hogy Szegeden megrendezték. Nagyon bízom abban, hogy feléled városunkban a hagyománya.

(dányi)

róla, a testület tagjainak közreműkö- te. SZABÓ IMRE | – A Makói Fúvószenekar vezető-

Tudósítás a művésztelepről

Nem sikerágazat?

A második héten az idő hűvösre váltott. Jólesik a forró tea a kollégium teraszán vacsorázó festőknek. A telep egyik vezetője, *Gilinger Katalin* töltögeti a csészékbe, miután a szabadkai keramikusnő segítségével megfőzte a betegszoba kis konyhájában a virslit, ma esti vacsoránkat. A munkácsi festő kedves, szőke felesége – egy tucat szót ha tud magyarul – elmosogat vacsora után, a többiek az augusztus 20-i zárókiállítás meghívóit teszik borítékba, s ragasztják a bélyegeket.

Az ezüstfenyők feketén rajzolódnak az alkonyi rózsaszínnel csíkozott palakék égre. Őrt állnak a kertben, akár beszélgetőtársam ősei egykor.

– A kusztos latinul őrt jelent – mondja *Kusztos Endre, a telep nesztora, a mai erdélyi képzőművészet egyik legjelentősebb alakja.* – Nagyapámnak három feleségétől 32 gyereke született. A harmadik – az én nagyanyám – fiatalabb volt a legidősebb fiúnál. A gyerekek közül az utolsó előtti lett az én apám. 10 éves voltam, mikor meghalt. Hirtelen lett rosszul. Úgy megmaradt bennem az a délelőtt. Édesapám akkor meghagyta, hogy tanuljak szorgalmasan, hogy fogadjak szót, s édesanyámnak legyek támasza. 32 éves volt édesanyám, nem ment aztán férjhez.

– Hány esztendős édesanyád?

– 92 éves, 2 hónapos, 4 napos. Képzeld, az éjszaka azt álmodtam, hogy a koporsóját viszem. S mind csúszott lefelé a kezemből, nem tudtam megtartani. Egyre csak azt gondoltam, hogy ebbe a kicsi ládába nem is lehetett beletenni. Erősen aggódom érte. Pedig kiszámoltam külön dobozokba minden napra az erősítőtablettákat, hogy el ne felejtse bevenni, amíg én oda leszek. Máskülönben édesanyám jól van, disznót tart, tyúkot rendez. Sokszor jobban gondolkozik, mint én. Keresem a szemüvegem, s ő tudja, hogy ott van az ablak talpán.

Kusztos Endre

– Hogyan lettél festő?

– Közgazdaságit végeztem, de otthagytam a rajzolás miatt. Ezt édesanyám nagyon megkönnyezte. Igen bánatos lett. Ez volt az egyetlen összeütközés közöttünk.

– Miért hagytad ott az egyetemet?

– Éreztem, hogy az egy más világ. Nem az, amit én szeretnék. Sokat rajzoltam. Nagynéném megmutatta rajzaimat Ferencz Júlia festőnőnek, akivel együtt járt kötőkébe, s ő Brósz Irmához – aki festő-rajztanár volt – irányított. Osztán oda jártam rajzolni. Voltak ott Móriczosok, ösztöndíjasok, s azok írogattak is. Mondták, menjek el László Gyulához, a régészprofesszorhoz, aki akkor a kolozsvári egyetemen tanított, s mutassam meg rajzaimat. László Gyula ezt mondotta: "Ezekből a rajzokból az hiányzik, amit meg lehet tanulni, s az van bennük, ami megtanulhatatlan." Elkért 10–12 rajzot, hogy közölje a diákújságban, de ebből nem lett semmi, mert a lap pénz és papírhiány miatt megszűnt, s engem '47 őszén behívtak katonának. László Gyulával csak 1972-ben találkoztam Budapesten, mikor Solymár István a Nemzeti Galériában kiállítást rendezett szénrajzaimból. László Gyula eljött, s még emlékezett reám.

– Kik voltak hatással művészi fejlődésedre?

– Nagy István, s aztán Gy. Szabó Béla. Ő mesterem és barátom volt. Együtt jártunk a tájba.

– Fiatal korodban sokat nélkülöztél. Miért?

– Édesanyám édesapám halála után egyedül nevelt. Folytatta az üzletet, s volt egy kicsi földje. Egy hektár, 97 ár. De öt hektárt írtak bé, s kuláknak tették. Kilakoltatták édesanyámat, nem volt hova hazamenni. Ösztöndíj nélkül maradtam a föld miatt, s ki is tettek. Bukarestbe kellett felmennem, hogy elvégezhessem az iskolát. Év végén az osztály nekem adta a megmaradt anyagokat. S az is szép dolog volt, hogy a főiskola megvette két képemet, s festékben fizetett. Aztán édesanyám a kis, falusi osztovátán kendervásznat szőtt, s arra festettem a diplomamunkámat.

– Kik segítettek még?

– A nagynéném is. Fiatalon maradt özvegy. Nála volt szállásom, kosztom, s tőle kaptam 10 lejt, 20 lejt, meg Gy. Szabó adott egyszer-egyszer 100 lejt, s festéket is. Meg metszőkést, de nem sokat használtam. Jaj, Brósz Irma nagyon odavolt, hogy nem csinálok fametszetet. 1961-ben pedig Gy. Szabó fizetett nekem egy Kijev–Moszkva utazást. A román fiúk már mind voltak valahol, csak én nem. "Menj a nővéremhez, a kredencben van 2000 lej. Kérd el tőle, s utazz!" – mondta.

– Mikor jártál először Makón?

– 1973-ban, a galériabeli kiállításom után. Solymár küldött ide. Balázs Imrével jöttünk.

– Húsz évvel később, 1993-ban újra itt lebettél, s azóta minden évben. Mit találtál itt, amiért visszatérsz évről-évre?

– Az újrakezdést. Úgy vettem észre, hogyha leálltam, megrekedtem, itt mindig új életre kapok. Rajzolom a fákat, s figyelem az embereket. Ma sok ember megfordult körülöttem, míg rajzoltam. Odajöttek, s nézték, mit csinálok. Kérdezgettem, mit látnak benne, a lerajzolt fában. S az egyik azt mondotta: az életemet. Hogy sok törés van benne. Ez az ember a Páva utcán azt mondotta, azért tetszik a rajzom, mert föl lehet ismerni, mi van rajta. S hogy jogos-e az igény a felismerhető ábrázolásra? Erről egyszer Benedek Marcellel beszélgettem. Ő mondotta, hogy Petőfi költészete a legmagasabb, de a legegyszerűbb irodalmi igénynek is megfelel. S ezt szeretném én a rajzolásban elérni.

A húsz évvel fiatalabb *Sipos László* is erdélyi. Vele másnap este beszélgetek, borús ég alatt. Megenyhült az idő, egy-egy langyos esőcsepp hull ránk a terasz fölött tanyázó sötét felhőből.

– Régi kolozsvári családból származom – válaszolja első kérdésemre. – Édesanyám varrónő volt, édesapám korán meghalt. Édesanyám meghatározó volt az életemben. Egyedül volt, özvegy volt, nehéz időket éltünk, mégis támogatott ezen a bizonytalan pályán.

– Voltak-e ismert őseid?

– Most könnyen mondhatnám, hogy Sipos Dávid, aki kővirágokat faragott kőszószékekre Bonchidától Kolozsvárig, az ősöm volt, s rámkacsint a XVIII. századból.

– Ezért rajzolsz virágot a lányok és bobócok kezébe?

– Tájat nem rajzolok, de a természetnek komoly szerepe van munkáimban. Ezt jelenti a virág és a madár.

– Hatott-e rád Kolozsvár történelmi levegője?

– Utcát, teret soha nem rajzoltam, de a régi házakon ma is megvannak motívumaim. Az ár, a tű. A Király utcában áll a kelyhes ház, ahol ötvösök éltek, s megvan a kőolló a szabók házán. Szerszámok kőbe faragva és festve. Napórát is tudok belső udvarokon, amit időnként meglátogatok.

– Mondhatjuk, hogy köszönő viszonyban vagy ezekkel az emlékekkel?

– Mondhatjuk. Időnként elmegyek a ferencesek kolostorába megnézni az ebédlőtermet. Erősen hat rám a művesség, az a becsületesség, ahogy megfaragták. Van egy másik dolog is Kolozsvárott. Sok ismert és elfeledett embert adott az európai kultúrának, akit példaképemnek, de versenytársamnak is tekinthetek.

– Van-e benned becsvágy?

– Amit csinálok, azt szeretném becsületesen csinálni, mint a régi kolozsváriak a házakat, szobrokat, kelyheket.

Sipos László

– Rajzaidról látszik az irodalom szeretete.

– Az európai ember számára nagyon fontos az olvasás. Számomra is. Eddig kb. 70 könyvet öltöztettem. Bármily furcsán hangzik is, az olvasó első találkozása nem az íróval, hanem a könyv grafikusával történik.

– Kétszer is bivatkoztál az európaiságra. Ez számodra mérce?

– Igen. Úgy lenni európai, hogy közben azért a kolozsvári por a talpunkon maradjon.

– Harmadszor jöttél el a Makói Művésztelepre. Mi vonz ide?

– Talán a szabadság. Hogy amit éveken át hord az ember magában, azt itt meg tudja csinálni. A gondok otthon maradnak. Makó barátságos város. Itt lehet dolgozni.

– Hogy állsz a sikerrel?

– Nem nagyon kényeztet el. Amit én csinálok, az nem sikerágazat. Túlságosan igazmondó vagyok. A filozófusoknál van csak sikerem, a becsületesen dolgozó kollégáknál és az egyszerű embereknél, akik nincsenek elrontva. Akik veszik magukra a fáradságot, hogy megfejtsék: mit akar Sipos László.

Nem kérdezem tovább. Az utolsó mondat tökéletes befejezés. Sötét is van már, nem látom, mit írok a kiszűrődő lámpafény kevés világában. Már indulnék, de utánam szól:

– Ragaszkodom hozzá, hogy megírd! A feleségemet, aki mindig mellettem áll. Örömben is, időszakos kellemetlenségekben is. És ő a legelső, a legerősebb, a legjobb, a legkegyetlenebb kritikusa munkáimnak.

– Ezt szerelmi vallomásnak szántad a távoli hitveshez?

– Igen – mondja és elmosolyodik.

Az időközben kitisztult égre feljön az első csillag.

JÁMBORNÉ BALOG TÜNDE

Reggeli Délvilág

Tárgy: KUSZTOS kiállítás SZÉKELYUDVARHELYEN
Feladó: "Vécsi Nagy Zoltán" <vnzoli@gmail.com>
Dátum: Tue, 5 Aug 2008 21:01:41 +0300
Címzett: "Haáz Rezső Múzeum" <hrm@udv.topnet.ro>

láttyátok feleim...

KUSZTOS ENDRE

grafikai tárlata

Művelődési Ház, Székelyudvarhely

2008 augusztus 8 – szeptember 8 között

Megnyitó 2008 augusztus 7-én, csütörtökön 19 órakor

Megnyitja Vécsi Nagy Zoltán a Haáz Rezső Múzeum munkatársa

A kiállítást katalógus kíséri.

Kusztos Endre Makfalván született 1925-ben, ma Szovátán él.

Szimbolikus mondanivalója, a kisebbségi lét valóságából emelkedik, egy sor egyetemes emberi értékekkel átitatott képi hitvallás összetéveszthetetlenül egyéni hangú megfogalmazásává. Tus és szénrajzainak naplószerűsége, egyszerre tanúskodik egyéniségének kiválóságáról és egyszerűségéről, ugyanakkor lenyűgöző következetességével és állhatatosságának köszönhetően, nagyszabású lélektörténeti folyammá teljesedik ki.

Gazdag tónusú szénrajzai legtöbbször a szűkebb és tágabb szülőföld tájait és annak gyakran egy-egy elvonatkoztatásig közelített részletét jeleníti meg rendkívüli frissességgel, de elvontságukban emlékeztetve a nyugat-európai absztrakció ötvenes-hatvanas évekbeli lendületes gesztus és nyomhagyó irányaira is.

Kusztos Endre szülőhazája Erdély iránti hűséggel áthatott és ugyanakkor európai színvonalú rajzai - erkölcsi és szakmai hitelességgel - az értelmes helytállás és nyíltszívűséggel teljes emberség egyetemes példázatát hirdetik.

Kuszlos Endre

Kusztos Endre

(Sonyaép Megyei Hírlap 1994. VIII. 17

Madárvariációk

Gyökérvázlat

Kusztos Endre grafikái a makói könyvtárban

Kusztos Endréhez fűződő több évtizedes barátságunk az 1970-es évekbe nyúlik vissza. Abba az időbe, amikor a város a kultúra legkülönbözőbb területén egyre mélyebben kereste identitását, amit főleg a népi mozgalmakban vélt felfedezni. Makó a harmincas években a népi írók egyik fontos találkahelye volt, a Márciusi Front és a parasztpárt bölcsőhelye. Ennek a népi gondolatnak gyökereit keresve könnyű volt eljutni a százötven évvel ezelőtt itt munkálkodó Szirbik Miklóshoz, a népi gyökerű református prédikátor történetíróhoz vagy a históriás népköltőhöz, Gilitze Istvánhoz és másokhoz. Képzőművészeti vonatkozásban adott volt Rudnay Gyula makói művésztelepének életre keltése. A húszas években ugyanis Rudnay mester három esztendeig Makóra hozta növendékeit – Barcsay Jenőt, Vén Emilt, Istokovics Kálmánt és másokat – nyári gyakorlatra. A magyar történeti hagyományokhoz kapcsolódó Rudnay nagyon beleillett abba a szellemiségbe, amelynek gyökereit kerestük.

Makó művészeti múltjában volt még egy festő-üstökös, akinek az alakja rövid ideig beragyogta a város egét, a csíkmindszenti születésű Nagy István. Testvéröccse, Nagy Ferenc ugyanis makói tanyai iskolában tanított. De több székely tanító működött itt akkoriban, akik szintén szívesen fogadták. Nagy Istvánt, a legtörzsökösebb magyar festőt a Magyar Nemzeti Galéria egykori főigazgató-helyettese, Solymár István révén sikerült újra felfedezni. Solymár István csodálatos személyiség volt, mély magyarságtudata a székelység iránti rajongással párosult. Benne Makó is egy igaz barátra tett szert. A Nagy István kiállítás rendezése során három napot töltött városunkban. Megimerte Balog Tündét, felfedezte Pető János naiv festőt, a Művészet következő számában tartalmas méltatást írt róluk.

Az új makói művészkolónia Maros menti művésztelep néven 1971-ben alakult meg. A telepnek voltak szabadkai és zentai tagjai: Torok Sándor, Gyurkovics Hunor, majd Nemes Fekete Edit, de Erdélyt ekkoriban senki nem képviselte. Solymár István biztatására hívtuk meg Kusztos Endrét, akiben Nagy István művészetének továbbélését fedeztük fel. Emberi habitusa és művészete olyan közel állt hozzánk, mintha évtizedek óta a legszorosabb kapcsolat fűzött volna bennünket össze. Miként Nagy Istvánnál, úgy Kusztos Endre kezén is a fekete ezernyi árnyalatú, a nyelvezete monumentális erejű. Kusztos Endre rajzai szűkszavúságukban is sokatmondó tartalmi és érzelmi mondanivaló hordozói. A tömörség, a lakonikus rövidség jellemzi formanyelvét, idegen tőle a cicoma, a virágnyelv. Az egyszerűség és az őszinteség lényéből fakad. Munkái sohasem idillikusak, balladai drámaiság, filozófikus mélységű vívódás, a természet pusztulásától való félelem gyötri. A katarzis átélésének mélysége tekintetében a görög tragédiákhoz hasonlítható.

Kusztos Endre 1973 nyarán fordult meg először a makói telepen. Hajnalban kelt, és mindenkinél szorgalmasabban rótta a paraszti városrészeket. A helyi népi építészet emlékeiből egy tárlatnyi kollekció született. Máig sajnálhatjuk, hogy ez a homogén rajfüzér tabló alakban nem látott napvilágot. Mivel ekkor a múzeum romokban hevert, kiállítását húsz évvel ezelőtt is ebben a teremben rendeztük meg. A művész nem lehetett jelen, hiszen néhány hónapon belül kétszer nemigen lehetett akkor útlevelet kapni.

Kézenfekvő, hogy felidézzük az akkori és a mai Kusztos Endre látásmódját. A makói házakról készült szénrajzai a népi világ iránti vonzalmából születtek. Vonalai akkor is szigorú zártságot fejeztek ki. A házak falai vakítóan fehérek voltak, ott ült az elfojtott feszültség, de a drámaiság nem fokozódott katarzissá. A két évtized során művészünket sok tragédia érte. 1977-ben elveszítette legigazibb pártfogóját, Solymár Istvánt, tragikus gépkocsibaleset során szörnyethalt három erdélyi barát. Felesége után urnában vitte haza gyermeke hamvait is. Nem csoda, hogy látásmódja drámaivá fokozódott. Fia tragédiáját átélve Clevelandban készült az itt is bemutatott Reccsenés, Partravetve, Megtört virágzás című műve. A keserű megrázkódtatások emlékétől nem lehet menekülni. Súlya alatt alkotta a múlt évi makói telepen Kiégve, Fiam emlékére című rajzát.

Kusztos Endrének ez év májusában Százhalombattán rendezett kiállítását egy brazil csoport is megtekintette. „Megrázó ez a kiállítás – állapították meg –, mint akinek nagy gyásza van. Itt ez a fa olyan, mintha egy férfi a halott fiát cipelné."

Korábbi művei a maitól nemcsak a drámai hangvételben különböznek. Akkoriban nagyobb szerepet kapott a ráérzés, az ösztönösség. Ma megkülönböztetett érzékenységgel és Tudatosan dolgozik. A kiválasztott témára olykor többször visszatér. A fekete-fehér foltok arányára, a vonalak tömörségére, foltszerűségére, vékonyságára, puhaságára tudatosan odafigyel.

Ihletője a természet. Fa ábrázolásain keresztül mondja el tépelődéseit a lét problémáiról. Fáival egyetemes gondolatot fejez ki. Az elmúlás, a megrázkódtatás, a természet pusztulása, a létért való küzdelem foglakoztatja. Képei hátborzongató jajkiáltások. De ahogyan Vörösmarty a Bach-korszak kilátástalansága közepette megfogalmazta: „A vak csillag, ez a nyomorúságos föld... / Tisztuljon meg a vihar hevében, / És hadd jöjjön el Noé bárkája, / Mely egy új világot zár magába"; ugyanúgy Kusztos Endre is kívánja, hogy az ember állítsa meg a természet pusztulását. Megújhódva címet viselő lapján a fa ága emberi kéz ujjaivá formálódnak. Ezzel érzékelteti, hogy egyedül az alkotó ember vethet gátat a pusztulásnak. Művészünk világszemléletének alappillére az élet hétköznapjaiban éppúgy, mint ars poetikájában a legtisztább humanizmus.

1971-ben a művésztelep vendégkönyvébe Pogány József ezt írta: A Nagy 'Sömmi' helyett a város 'Nagy Lelkével' való találkozás élményét viszem magammal. Dicsértessék ez a város." Ezt a gondolatot makói nézőpontból így fejezhetném ki: a Kusztos Endrék nagy lelkével való találkozás élményét örökre szívünkbe zárjuk. Dicsértessenek művésztelepünk régebbi és mostani tagjai, akik a Maros-parti város szellemi arculatát immár évtizedek óta széppé, gazdaggá és maradandó értékűvé formálják. Köszönjük ezt mindnyájójuknak. Kusztos Endrének a kiállítással nyújtott élményt, és ezúttal is további sikeres művészi pályát kívánunk.

Tóth Ferenc

ték a bizalom!

István

türőképesség és a vállalkozói kedv.
: Nagy László)

y jó üzlethez? Mindenek előtt ersze sok-sok információ, hogy ndulni a vállalkozó az üzleti vi- ntóbbiról mintha sokan megfe- núlt években. Nem is csoda, ha mada idő előtt tönkre megy.

vál-

llal- goz- ki-

ık a

a sa- első- get- ből,

kár- ık. zleti iatt véb- szí- for-

● *Azt hittem Önök a vállalkozókra hoztak létre egy újabb vállalkozást!*

– Nem a vállalkozásokból, hanem a vállalkozásokért vagyunk.

● *Honnan a pénz mindehhez?*

– Pályázatokból.

● *A Talent Alapítvány pályázik, s ha nyer, ő jóságos nagybácsi?*

– Erről szó sincs. Mi csak információt nyújtunk, pénzt nem tudunk adni az induló vállalkozásokhoz. Mindenki a saját tőkéjét teszi kockára.

● *Mégis, honnan a működéshez szükséges tőke?*

– Hazai és külföldi alapítványoktól.

● *Kik az adakozóbbak?*

– A külföldiek nehezebben fogadnak el egy pályázatot, de akkor bőkezűbbek.

● *Szóval, élénkítsük a vállalkozásokat – klubban!*

– Öt év után már nem itt tartunk. Vállalkozói inkubátorházat alapítunk a Talent Kft. segítségével.

● *Sokan vitatják, van-e jövője az ilyen „házaknak".*

– Azt mondanám inkább, vitatták. Amerikában tíz éve 23, ma több mint 500 ilyen „ház" működik. Egyébként felmértük az igényeket Szegeden és a Dél–Alföldön is: máris többszöröse a jelentkezők száma a férőhelynek.

● *Tulajdonképp miről van szó?*

– Igyekszünk megkímélni a kezdő vállalkozókat a gazdasági élet durva ráhatásaitól. Szó szerint inkubátorban tartjuk őket addig, míg meg nem erősödnek. Olyan infrastruktúrát és információs hálózatot biztosítunk, amelyet egy kezdő vállalkozás aligha tudna magának megteremteni.

● *A vállalkozásokat segítő szakembernek nem jutott még eszébe, hogy maga is vállalkozzon?*

– De. Magam is végig jártam azt az utat, amit az indulóknak muszáj. Így a saját bőrömön is megtapasztaltam, nem is könnyű ma vállalkozni.

● *Milyennek látja az üzleti világ közérzetét?*

– Pozitívnak tartom, hogy hatalmas tűröképesség és vállalkozói kedv van idehaza. Az már sokkal kevésbé szívderítő, hogy a közvélemény hogyan ítéli meg a vállalkozókat.

● *Hogyan?*

– Sokan ma is azt hiszik, hogy a munka nélkül Mercedesben pöffeszkedők az üzletemberek. Pedig ez hatalmas tévedés, a vállalkozások többsége napi élet-halál harcot vív a fennmaradásért.

Rafai Gábor

Öregedő gyümölcsfák

Az idén a tavalyinál kevesebb gyümölcs termett, ám nem kell hiánnyal számolni, jut elég a hazai fogyasztóknak - közölte *Lux Róbert*, a Magyar Gyümölcsszövetség és Terméktanács főtitkára az MTI munkatársával. A szerényebb hozamok miatt viszont magasabbak az árak, és ezért sok család asztalára ritkábban kerül gyümölcs. Az almából már tavaly felére esett vissza az egy főre jutó fogyasztás. A mostani helyzetre jellemző, hogy a tulajdonváltás körüli gyakori herce-hurcák miatt sok gyümölcsösben az elmúlt két évben elmulasztották a metszést, és emiatt jó néhány - főként - őszibarack-ültetvény tönkrement, elsősorban Buda és Pécs környékén, valamit Somogy megyében.

Az is általános tapasztalat, hogy a gyümölcsfák nagy része elöregedett, indokolt lenne évente 5-6 százalék körüli arányban felújítani a faállományt, ez azonban mostanában elmarad, legfeljebb 1-2 százalékos az új telepítések aránya. A termelés és a piac körüli bizonytalanságok miatt sokan kivárnak, egyelőre nem kezdenek ilyen jellegű beruházásba. A prognózisok szerint viszont a gyümölcstermesztés hosszú távon is kifizetődő vállalkozás lehet, s a következő években elsősorban a cseresznye, a kajszi és az alma iránti kereslet növekedhet itthon és külföldön egyaránt. Az új ültetvények kialakításánál a szakemberek a minőségi követelményekre hívják fel a figyelmet, és célszerű minél több helyen az öntözéses rendszer bevezetése is.

● *Könyvajánlat*

Vezetői eredményesség

A Szeged, Bartók Béla tér 1. szám alatti Szakkönyvesbolt ajánlata: Dr. Thomas Gordon: Vezetői eredményesség V. E. T. Tréning (A fejlett világ vezetési gyakorlata a XXI. század küszöbén)

Manapság a legtöbb ember csoportokban tölti élete nagy részét – amikor dolgozik, tanul, sportol stb. E kisebb-nagyobb csapatoknak jóban-rosszban szükségük van a vezetőre. A vezetők építhetik, de szét is rombolhatják csoportjukat. Attitűdjük, viselkedésük meghatározza a csoport teljesítményét és tagjainak elégedettségét.

A fejlődés jellemző trendje, hogy a vezetők felismerik: az emberi tényező mindennél előbbre való. Thomas Gordon egyedülálló gyakorlati készségtárat dolgozott ki. A V. E. T.-készségek eredményeként elérhetjük, hogy:

– kollégáink nemcsak a vállalatnál, hanem a vállalatért dolgozzanak,

– beosztottaink önállóságának és felelősségének kiteljesítésével kevesebbet kell ellenőriznünk, így időt nyerünk gondolkodásra, a valódi vezetési feladatokra,

– a teljesítmények értékelése ösztönzővé válik, megszűnnek a sértődések, duzzogások,

– értekezleteink rövidülnek, a döntéshozatal kreatív műhelyévé válnak,

– növeljük feletteseinkre gyakorolt befolyásunkat,

– jobb kedvvel, kevésbé elszigetelten dolgozunk, élvezhetjük a munka élményét.

A tapasztalatok azt mutatják, hogy a V. E. T. kézikönyvként segít az új, hatékony vezetési stílus kialakításában.

● *A négy falból is csak három maradt* ● *Hetvenmillió a vevőkért*
● *A világítást is megtervezték* ● *Légkondicionálás és francia pékség*

Csillag-fények a Csillag téren

Első látásra azt hiszi az ember, eltévedt. Már-már azon morfondírozik, vajon elfogadják-e a forintot a pénztárnál. El, hiszen az Éliker Rt. egykori 76-os számú üzlete, azaz a Csillag ABC nagyon is Magyarországon, sőt Szegeden van. A húsz esztendős áruház nem változtatott helyet, csak alaposan megfiatalodott és megszépült.

sem bíztak a szakemberek a véletlenre. Még *a fényeket is megtervezték*, hiszen nem mindegy, hogy milyen színű fénnyel világítják meg a hentesárut, vagy a süteményeket.

Igazi meglepetés ebben a kánikulai nyárban, hogy a hűtőkben is talál üdítőt, sőrt az ember. Csak felviszi a lakásba és már ihatja is.

– Naponta ezerötszáz–kétezer vevő fordul meg nálunk – mondja az üzletvezető. – Nagyon jó véleményeket hallottam eddig az átalakításról.

Kiderül, a forgalom is nőtt. Hiába, *szívesebben vásárolunk egy igazán elegáns, minden igényt kielégítő üzletben.* Nem fénk is. A régi választék mellé frissen sütött francia pékárukat is kínálunk.

Sütemény illat árad szét a levegőben: a pogácsáktól a túrósbuktáig közel *ötvenféle süteményt* készítenek itt, helyben. Hasonló meglepetés, hogy ezen túl minden nap *hidegkonyhai készítményekkel* is vár-

az új üzletet, a megváltozott technológiát.

Természetesen gondok is akadnak: több vásárló kereste a régi, hagyományos bevásárlókosarakat az elmúlt hetekben is. Ezek azonban eltűntek:

– Ez egy komplett rendszer. Nyugat–Európában sem engedik a kosarakat be az üzletbe: Tehát ez sem lehet igazán probléma.

Mint minden újat, ezt is szokni kell. Sok apró változtatásra kényszerülnek a bentlakó kereskedők is, hiszen csak most van a *„próbaüzem"*. Tervezik, még az idén komplett *számítógépes rendszerrel* is felszerelik az áruházat: a vonalkódos leolvasás meggyorsítja majd a pénztárosok munkáját is.

– Szeretnénk, ha az újdonság varázsa után is tudnánk meglepetéssel szolgálni a vásárlóinknak. Olyan kedvezményekkel várjuk majd őket, ami eddig Magyarországon

Kurucz D. István

MAGYAR HIRDETŐ SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726

festőművész

KISALFÖLD

1979 AUG 4

1021

■ Kurucz D. István: Asszonyok

... ordítás volt, végig a kertek alatt, a falu tornyáig, a villám forró szele után a kéményekig, mikor már meztelenebb nem lehetsz, a piros cikk-cakk után, ami lecsapott, sarkadig futott, barna bőrödre feketét festett, megcsókolta a homlokodat, kiitta szádból a nótákat, szemhéjad alól a nyárt, kitépve kezedből a kapát, a csontodat tűzzel égette, lerepesztette mögötted az akácfa kérgét, szétfröccsentette a forgácsokat, elszórta füvek, bokrok, virágok ellen.

✦ ✦ ✦

Volt egy lány, százan rohantunk hozzá, földrengést futva a bogáncsos árkokra, a letöredezett határkövekre — kilométerről, hegy hátáról, melegházakból, jégvermekből. Fekszel, Rozika, feketével összenyálazva, beleveszve a földbe, szagosfejű pipitérek közé, semmibe meredő lósóskák tövé-

gatás-dulobe, a sikoltás-retre! Estél volna el, kezedet-lábadat törted volna! Becsukódtál, a titkalmat se tudtam rádbízni. Mossa a víz a kerékcsapákat, elvesznek hazafelé, az eső becsurog a blúzodba, most hal meg közöttünk minden simogatás, éjszaka, nyár, csók, tenyerem alatt a hasad, a melled, húszéves fehér combod, ujjam hegyén a szemöldököd, az ajkad. Miért nem tudott megriasztani az a pokolfelhő? Szemedet miért nem tömte be porral a boszorkányszél? Hogy ne találj ki a házak közül! Hogy ne menj olyan messzire! Miért nem tudott óvni a kedd? Csak lettél volna gyáva, futottál volna vissza!

✦ ✦ ✦

Végleg magamra, cigarettafüstben hunyorogva, elborult aggyal, a kukoricaföldek hazátlanságában, hazáig a porban, sehol az arcoddal, táltos-fogú táblák nagy-

✦ ✦ ✦

Fekszel, Rozika: villámkoszorúban!

✦ ✦ ✦

Vagyok: huszadik századi városlakó, szaggatnak utcák, kerítések, nyúzott arcú fák lánggal égnek. „A táj, amit látsz, virágot nem terem. A táj, amit látsz, a koromtól lett ilyen." Közeledektávolodok tőled, otthont adok egy ismeretlennek, nyár közepén asztalt, ágyat, széket, kenyeret és vizet.

Joó József

Kusztos Endre, festőművész 2) Folytatás.

Komunk, 1979. febr. hó.

KUSZTOS ENDRE: TÁJ

Kusztos Endre

KUSZTOS ENDRE
1925. szeptember 27-én született Makfalván (Maros megye). Kereskedelmi érettségi után 1945-ben beiratkozott a kolozsvári Jog és Közgazdasági Egyetemre. 1949-ben megszakította közgazdasági tanulmányait, és felvételizett a kolozsvári Ion Andreescu Képzőművészeti Főiskolára, amelyet 1955-ben fejezett be.

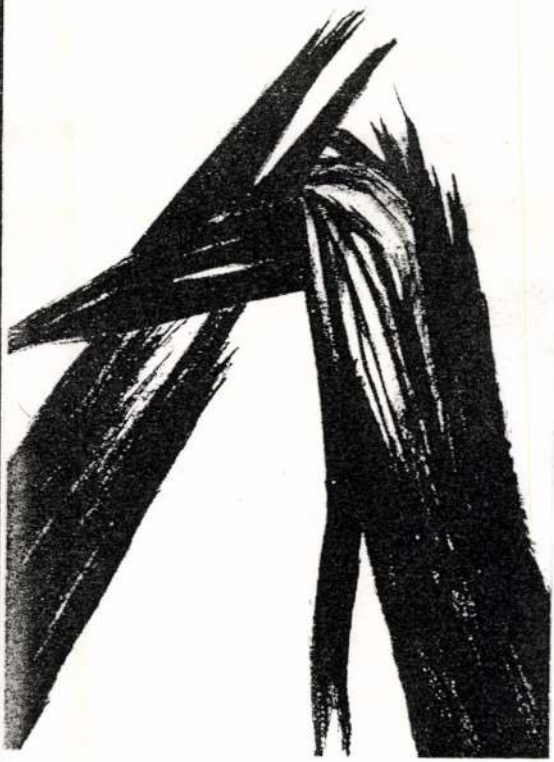

Kusztos Endre: Tőres (szénrajz)

1953-1990 között rendszeresen részt vett a Kolozs megyei tárlatokon és országos kiállításokon. Egyéni kiállításai: Erdőszentgyörgy (1958) Szováta (1959), Makfalva (1960), Kolozsvár (1963-68), Marosvásárhely (1969), Székelyudvarhely (1970) Budapest(1972 Magyar Nemzeti Galéria), New York, Passaic, Detroit, Los Angeles (1977),
Munkái több romániai múzeumban megtalálhatók, valamint hazai és külföldi magángyűjteményekben.
Állandó festészeti és grafikai kiállítása van szülőfalujában 1976-tól.
Mo.-on egyéni kiállításai 1972-ben Debrecenben és Mezőtúron, 1974-ben Makón, 1990-ben Leányfalun.

KUSZTOS Endre festő

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

IGAZ SZÓ

1976

Kusztos Endre

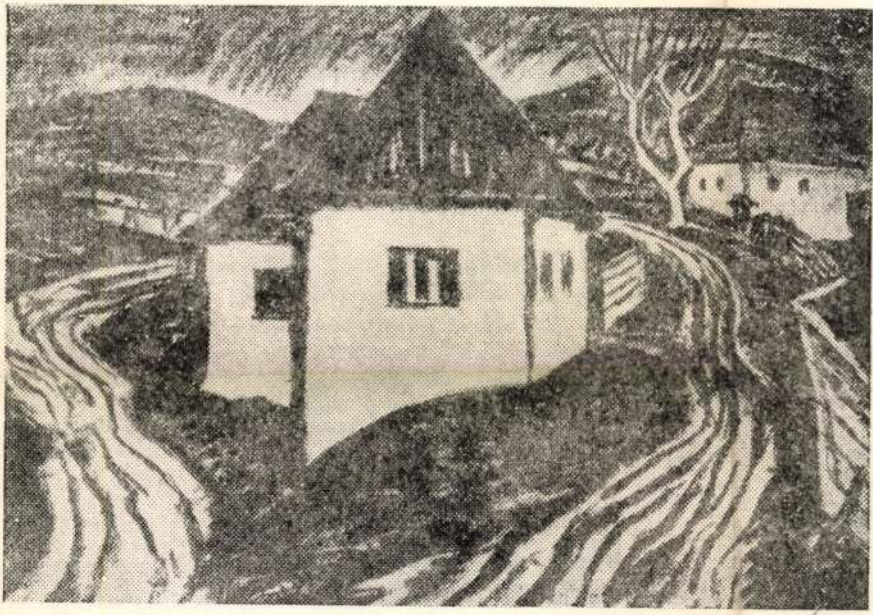

KUSZTOS ENDRE: Házak és utak

sok a tűzoltó múltunk
meg néhány odatévedt

Az egyik tán apám
szavát tanulatlan értem
szavaimmal szól
mellette fővárosiak

Most már olyan
és mindig ez az együvétartozás
mint fenn a két örök arcé
a leégett nagyfüggöny fölött

A VASÁRNAP FÉNYEI

Micsoda táj! És milyen dél!
Milyen vándorfüstöt hajt az égbe a szél!
S ki lábához hajtja! Most még nagy a csend!
De látni két felhőt! A két
Cintányér mindjárt összecseng!
És megindul fordított útján a vándorfüstnek
Önnön pontja felé, mint akit ütnek,
Zuhintnak parányi képére a létezőnek,
A nagy

!

Csak a szerelmet vesztettem el, míg álltam!
A vihar után is változatlan tájban!

— — — — — — — — — —

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-728

1976 MAR 19
Utunk

Kusztos Endre

Kusztos Endre: Tető

Kacz Győzővel

lvétele)

Nem szabad megfeledkezni
amire Engels a múlt század
figyelmeztetett: „Mihelyt
elé azt a követelményt állít-
a helyét a dolgok és a dol-
etemes összefüggésében, az
ggésnek minden külön tu-
essé válik. Ami akkor az
ófiából még önállóan meg-
dolkodás törvényeinek tana
ka és a dialektika. Minden
természet és a történelem
ban."

ndoltam. Mégis engedd meg,
el a tartalommal összefüggő
l neked. Visszavezethetők-e
ai a pozitív tudományokéi-
an meddig terjedhet a tu-
ssége?

gazságai kapcsolatban van-
k igazságaival, de nem ve-
jes egészükben rájuk. Ha az
s elvben lehetséges volna,
a szükség külön filozófiára.
k egy kor tudományos ismé-
ségesebb egy filozófia a tu-
veihez és szelleméhez, an-
dott kor filozófiájának igaz-
az illetékesség kérdését ille-
jes egészében illetékes a to-
os szegmentumának vizsgá-
illetékesebb, mint a filozó-
atásában.
ob összefüggés a tudomány
ágai között.
hogy a legelvontabb össze-
közismert, a filozófia kü-

a filozofálás értelmében.

— A művészi tükrözés nem fényképszerű visszaadása az adottnak, a művésziség — állapítottad meg egyik tanulmányodban — feltételezi a teljes őszinteséget a művésztől. Milyen összefüggés — esetleg különbség — van művészi igazság és valódiság között?

— Az *Értelem és szépség* egyik esszéjében részletesen próbáltam bizonyítani, hogy minden autentikus művészet őszinte volt. De figyelembe kell venni azt a tényt, hogy az őszinteség kérdése a művészetben sem az alkotói szándék kérdése csupán, hanem döntően a művészi megvalósulás problémája. Az alkotásokban „testet öltött" igazságok abban térnek el az objektív valóságtól, hogy a különösség alakjában autentikusabban fejezik ki az igazságot, mint azt a szubjektum az egyediségében jelentkező „valódiban" érzékeli. József Attila, aki kritikái tanúsága szerint is filozófiai tudatossággal írta verseit, erre a döntő különbségre utalva írta:

Te jól tudod, a költő sose lódít:
az igazat mondd, ne csak a valódit.

És Arany János is erre a tartalomra gondolva fogalmazta meg a látszat szerint antietikus, valójában mélyen erkölcsös költői programot:

Költő hazudj, de rajt' ne fogjanak.

Ez a rajta nem fogás csak akkor képzelhető el, ha a művész az előbb kifejezettek értelmében igazat „hazudik". Ebben látom a művészi igazság és valódiság tényleges különbségének tartalmát.

— Miben áll a művészet mindenkori alapvető társadalmi funkciója?

— A művészetet, az esztétikai visszatükrözést általában társadalmi szükséglet hívta életre. Igazán jelentős művész csak az lehet, akiben ez a tény tudatosul és aki kellő tehetséggel rendelkezik ugyanakkor ahhoz, hogy ezt a tudatosult szükségletet a művészet eszközeivel fejezze ki. Az így létrejött művészi igazságban a művész mint szubjektum, saját partikularitásán felülemelkedve az ember világát teszi az esztétikai ábrázolás tárgyává, oly mó-

készülő könyv

— Lényegéb
lírai megfogal
talmai között
Ezt az összefi
akkor is, ami
írtam és akk
ról vagy a sa
is fontosnak

— Bocsáss meg, erről jut eszembe: egyesek téged tartanak a legelméletcentrikusabb színházi kritikusnak, mások pedig úgy vélik, hogy nem írsz igazi színikritikát. Te hogyan ítéled meg ilyen irányú munkásságodat?

— Sokszor elmondtam, főleg azoknak, akik problémátlanul dicsértek, hogy sohasem volt szándékomban azt a fajta színibírálatot írni, amely egy-egy előadás „leírásával" vagy a színészi játék részletes elemzésével örökített meg előadásokat. Nem azért, mert ezt a fajta színibírálatot nem tartom szükségesnek vagy lebecsülöm. Sőt! Meggyőződésem, hogy az ilyen típusú kritika a hiteles színháztörténet alapdokumentuma, és hogy sok színész és a színházlátogatók egy része is ezt a kritikát értékeli inkább. Szerencsére az ilyen típusú kritikának vannak nálam sokkal avatottabb művelői.

Abban a kötetnyi színházi tanulmányban, amit eddig írtam, néhány dráma gondolati tartalmát boncolgattam, azzal a szándékkal, hogy megfejtsem: mi közük ezeknek a tartalmaknak a XX. századi ember problémáihoz. A rendezői és színészi munkának főként azok a vonatkozásai foglalkoztattak, amelyek ezekkel a kérdésekkel függnek össze.

Annak a kérdésnek az eldöntésére, hogy ez mennyire sikerült nekem — természetesen nem vagyok illetékes.

— Mit vársz a jelen és — miért ne — a jövő művészetétől?

— Azt, amit azt hiszem, minden idők embere elvárt a művészettől: állásfoglalást a kor döntő problémáival kapcsolatban. Pontosabban arra gondolok, hogy minden vélemény ellené-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

IGAZ SZÓ

1976 III 3

Kusztos Endre

KUSZTOS ENDRE: Vihar

A szép formákhoz lemegyek
kisérőm senki nem akad.
Útközben ne szóljon egy szó
egy hangtól az ég már leszak
és a harag újból megbolygat
Vigyétek le a szép formák t
sokat bolygatott szerelmeinket.

— — — — — — — — — —

Az ég csak kékül, a föld egyre mordabb.
Kórója birkáknak elköszön.
Szárnyával lepke rí, hogy meg kell halnia.
Begubózik, búvik föld alá az élő.
Szőrfűből ácsolják pillangó ravatalát.

Ím bitófa darázsnak, galagonyabokor.
Mellette piros latrok —
a teremtés gyümölcse beérett.

— — — — — — — — — —

aki tenyerével megsegített,
megsimogatta hegyeimet,
aki felnőtté öregített,
magából magamba telepített,

aki úgy ment át a réten,
ahogy senki, olyan szépen,
akiben, ha mondtam, épem,
feltündökölt a szemérem —

— — — — — — — — — —

A vasárnap fényei úgy cipelnek engem lakomára,
mint a hangyák a bogarat.
A test megméretése és felfalatása,
már csak ez, a nap fénypontja maradt.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

IGAZ SZÓ

1976 . . . 3

Kusztos Endre

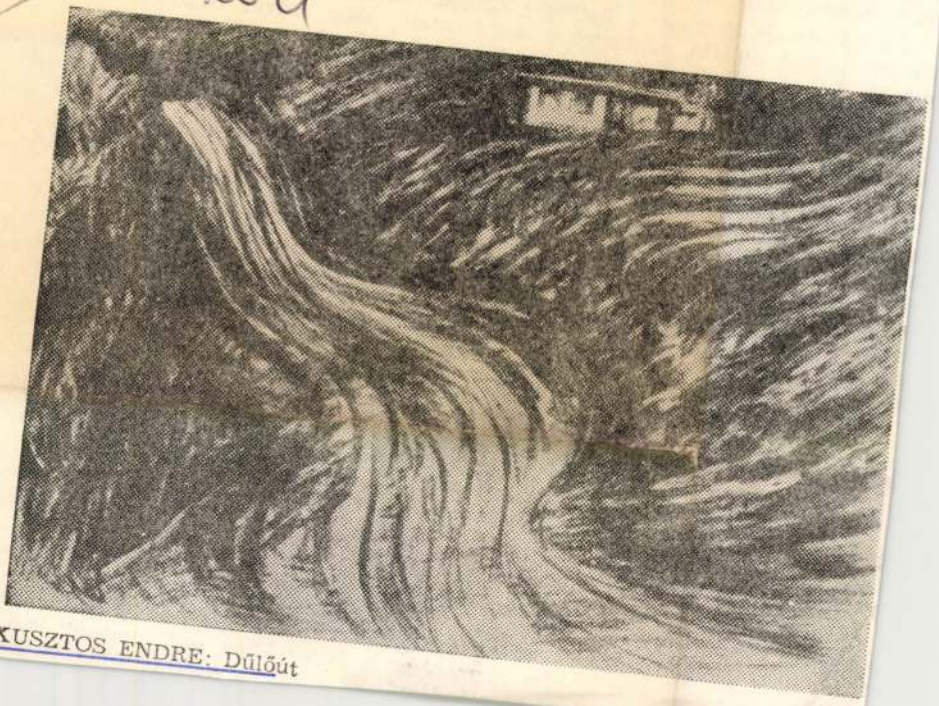

KUSZTOS ENDRE: Dűlőút

enye; sajtó, rádió, televízió foglalkozik a
tten is, máskor pedig egész sor, jelentős n
dalmi küldetést is teljesítő, művészileg ért
az ezzel törvényszerűen együttjáró rossz
isszhangtalanságba fúl.

Mi kárpótolja ilyenkor a dobogón álló,
ázban verssel agitáló, költészettel emléke
oztató, már a vállalkozásért is elismerést

Számtalanszor ültem az elmúlt évek, évtizedek során a nézőtéren (üze-
nek, gyárak, termelőszövetkezetek, községi művelődési házak, iskolák, intéz-
ények meghívására rendezett irodalmi esteken, Igaz Szó Műhely-találkozó-
on) és néztem, figyeltem a hallgatóságot, amint az valóban szótlanul csüg-
ött az előadóművész ajkán, és a versek végén, pillanatnyi döbbent csend
után felcsattant a zsúfoltságtól verejtékes, átnedvesedett ingű munkások, pa-
asztok, diákok tapsa, az ütemes taps, a mindenért kárpótló, minden előny-
elenséget — még a kritika figyelmetlenségét is — feledtető vastaps... és
áttam, be sokszor láttam ilyenkor boldognak a színészt, aki a pódiumon ver-
ekkel küzdötte ki önmagának a publikum legnagyobb honoráriumát: az
szinte elismerést. És az előadott versek szerzői hányszor és hányszor — ha-
ai költők, romániai magyar lírikusok voltak.

Olvasom a színházak tájékoztatóit, forgatom az adatokkal teleírt lapokat,
s kedvem támad idemásolni ismert és kevésbé ismert színészek, színésznők
evét, valamint előadóestek címét, amelyekkel sem az Igaz Szó, sem más
olyóirat nem foglalkozott. Túlságosan elnyújtaná naplójegyzetemet a felso-
olás, lemondok hát róla, magamban erősítve az elhatározást: kitűnő költő-
unkatársainkat meg kell győznünk, hogy törődjenek többet, foglalkozzanak
endszeresebben a hat romániai magyar színház, illetve tagozat pódiumon ver-
et mondó művészeivel.

Költészetünk népszerűsítőinek eme lelkes csapata — természetesen nem
indenki azonos művészi szinten és hatékonysággal — a hazai versnek tobo-
oz publikumot. A hazai vers pásztortüze mellé gyűjtött tábort. Csak az utóbbi
vtizedben akkorát, amekkorára legmerészebb álmainkban sem mertünk gon-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1977 ?

KORUNK

Kusztos Endre

1021

Kusztos Endre: Fehér falak

művének ebből fakadó jelentéstartalma, iro
igényeivel, elvárásaival? El kell tehát fogadnu
alkotás és irodalmi értékbefogadás szembesítés
dalmi funkciója nemzetiségi viszonyaink közt
átadás, nevelés, ráhatás és gyönyörködtetés.
nagyfontosságú integráló szerepet is betölt: *az*
való beilleszkedést segíti elő. És ha a nemzet
feledkezhetünk meg arról, hogy ennek nagy
alkotja. Ezért módszeresen szűkítettük témán
nem általában „az olvasó", hanem egy jól meg
és réteg körében vizsgáljuk. Irodalmi életünk
olvasó. És ez az olvasó nem akármilyen spon
helyzetéből adódó élményei és tapasztalatai al
től is befolyásolva közelít a könyvhöz. *Író—könyv—olvasó* oly *jelentésrendszert* alkot, amelynek működési mechanizmusát, mozgásirányát még nem ismerjük. A strukturális megközelítés módszerével inkább az olvasó, a befogadó motivációrendszeréhez kerültünk közelebb. Ha elfogadjuk azt a gondolatot, hogy bizonyos összhangnak, egységnek kell lennie az olvasó szellemi-lelki elvárásai, valamint az írott mű tartalma és formai megnyilatkozása között, akkor világos, hogy a fordított irányú mozgás, sőt a visszahatás jelenségeit is be kell kapcsolnunk vizsgálódásainkba. De az olvasó felől jövő visszahatás légüres térben mozog mindaddig, amíg fel nem derítjük, fel nem mérjük azt, hogy mit akar, mit szeret, mit fogad el és mit tart magáénak az olvasó. A könyv olvasói megítélése, értékelése természetesen még nem dönti el irodalmunk *minőségének* kérdését. Az olvasó tömeg még nem műértő olvasóközönség. De azzá kell válnia, azzá kell tennünk!

A társadalmi-történelmi valóság művészi megfogalmazása és visszaadása nemcsak formai és tartalmi elemektől függ. Már Lucien Goldmann kifejtette, milyen szerepe van ebben az író filozófiai szemléletének, életlátásában megnyilvánuló mentális szerkezetének. Olyan kategóriáknak, amelyek meghatározzák és megszervezik egy társadalmi csoport konkrét tudatát és ezzel egyidőben az író által megalkotott világot. Tehát csak azok a művek találnak befogadásra, amelyeknek kép-, gondolat- és értékvilága az olvasó konkrét életélményeihez kapcsolódik. Ezért az olvasó *pszichoszociológiai dimenzióit* is próbáltuk megismerni bizonyos jellemzők: nem, életkor, iskolai végzettség, foglalkozás, műveltségi szint figyelembevételével. Mindezek a tényezők nagymértékben meghatározzák az olvasó magatartását. Hogy menynyiben, milyen mértékben tudtuk *az olvasók tömegéből az irodalmi közönséget,* tehát az írott műhöz aktívan viszonyuló, érzékenyen visszaható társadalmi csoportokat megtalálni, ez csak munkánk adatainak részletes kifejtése során derül ki. Kezdettől fogva tisztában voltunk azzal, hogy a kutatás számára mérvadó választ nem az átlagos olvasótömegtől, hanem a kulturális fejlődés minimális fokára eljutott és bizonyos ízléssel rendelkező személyektől kaphatunk. Ezért falun, akárcsak

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

IGAZ SZÓ

Kusztos Endre

1976 — 3

/ 1021

KUSZTOS ENDRE: Kötött oldal

elmém derült, ha féleszű
s a pénzéért síró röhögt

De hol talál mindenki c
fölcsapok ott majd magc
bár eremben boltosvér r

kitelepszem az óriás piacra,
hol csak egyetlen áru van kirakva —
és dicsőséggel „deszkát árulok".

KÍSÉRTŐ KARAVÁN

Szárnyat öltött a menekülés láza.
A szálló darvak nem várnak csodákat:
szárnyuk az ég homlokára krétázza
ismert jelét a titkos gyökvonásnak.

Hátat fordítnak a kopasztó ősznek.
Kurrogtatják a távozás haragját.
Az űr veszi karjára az élőket,
s a holtakat a szénné vált szabadság.

S váza a rég szétzüllött csapatoknak,
kikről tollat a rabló szél se foszthat,
az ólmos égről vádlóan zörög le:

kipreparált csontjai rémét rázza
a holt darvak kísértő karaván ja,
oly dühödten, mintha a menny dörögne.

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

IGAZ SZÓ

Kusztos Endre

1976 — 3

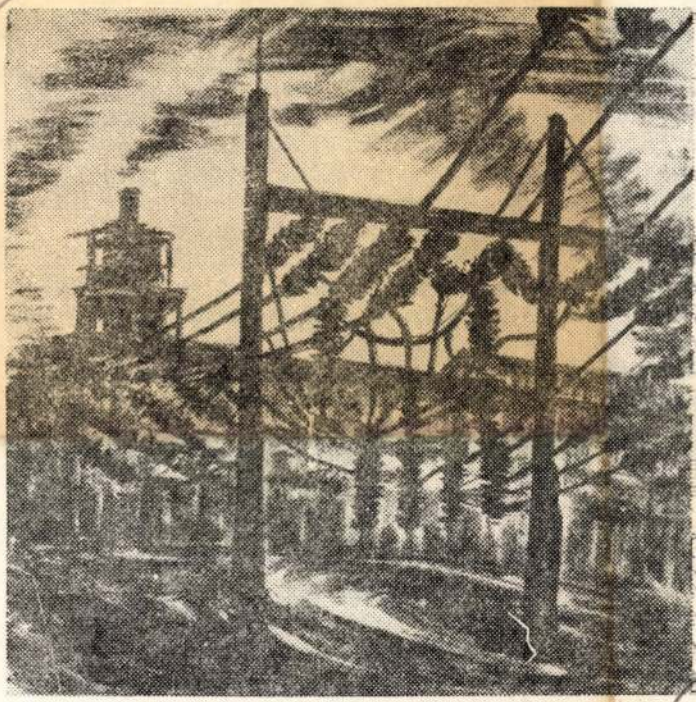

KUSZTOS ENDRE: Magasfeszültség

folytatni tudod a lecket, tetszi
melyben a hangtalan nyelv csa
Legnagyobb számok törvénye
pillanatnyi végeredmény, egye
nem mondott női név, melyrő
a kétnemű emberiség, otthon,
előtt megszülető cigarettafüstb
skála-színű ágyneművászon csendjében, ahol ha
lehet összebújunk, és átjár a másiktól szerencsésen
végleg megszerzett nagyság biztonsága, az emberi
szerelem álmatlan álma, ez a több ezer éves
szivárvány, melyhez nem kell se tegnapi fény,
se holnapi eső, a távlat, a vas lehetőség, a század
két vége közt elterülő padló, csak az az igazán
tévedésből megszülető váratlan simogatás, csak az
a felismert csók, csak a belülről meg nem változtat-
ható és kívülről meg nem ajándékozható férfi és nő,
akire épül itt mindenek ellenére minden. Orgona,
kultúrák legmeztelenebb teste valami állandó
kozmikus vallomás ágyán, a kezdet orgonája.

V. **(ÉN IS)**

Rám se ismernél, aki most egyedül vagyok és
odalett szelídített igazságérzetem, mellyel
felhőket fejtek meg, vakon született színeket
magyarázok és mindenkiben gondolkozom dobogó
nagylelkűséggel, mert éppen itt vagy és szabad
a világnak ilyen félszegen, mélyen, sötéten és
gyáván is megtörténnie, rám se ismernél, ilyenkor
kiérek ragyogó csúcsai közül a türelemnek, oda
ahol már semmi se várhat kegyelmet, ahol már

Magyar Hirdető

Sajtófigyelő 1977 JUL 22

A Hét Kusztos Endre

1021

Behajló fa

KUSZTOS ENDRE

Kétségbeesett döntés

amelyre Ian Smith, a rhodesiai rezsim miniszterelnöke rászánta magát, amikor feloszlatta fajüldöző „parlamentjét" és augusztus 31-ére választásokat írt ki. Smith azért határozott így, mert nem értett egyet a rhodesiai helyzettel kapcsolatos brit—amerikai javaslat alakulásával, de a megfigyelők szerint tulajdonképpen időt akar nyerni. Erre annál inkább szüksége van, mert a zimbabwe nép elszánt felszabadító harca miatt a salisbury-i rendszer belülről is válságba jutott: lemondott a kormánypárt vezetője, Desmond Frost, új rasszista párt alakult Rhodesiai Akciópárt néven, amely olyan elemeket tömörít, akik

KUSZTOS ENDRE Csendes-óceán partján

Hozzájárulni a világ míík

Magyar Hirdető
Sajtófigyelő

A Hét
1971 JUL 22

Kusztos Endre

1971

KUSZTOS ENDRE

Indák között

Fehérvártól Szatmárig

(Töredékek diáknaplómból)

1924 és 1926 között, hetedikes, nyolcadikos gimnazista és elsőéves egyetemi hallgató koromban, legzaklatottabb éveimben, nyugtalanságom versben való feloldása mellett szükségét éreztem, hogy naplót is vezessek. Nyers párbeszédet önmagammal napi számadást gondjaimról, gyengéimről, a köröttem kavargó dolgokról. Két és fél éven át folytattam rövid megszakításokkal ezt az egyáltalán nem irodalomnak vagy kordokumentumnak szánt naplóírást. A két vaskos, száz-száz oldalt kitevő, sűrűn írt füzetnek sok szalmacséplés mellett bizonyos értelemben forrásértéke is van. Így azoknak a részeknek is, amelyek Dsida Jenővel való szoros barátságomról szólnak, ami éppen ezekre az évekre esett. Annál is inkább, mert a barátaimtól kapott levelek szalaggal átkötött paksamétái a háború idején mind megsemmisültek.

Ezek a Dsidával közvetlen vagy közvetett kapcsolatban lévő töredékek, egyben a bontakozó romániai magyar irodalmi élethez, ifjúkori katolikus szemléletünkhöz, a két püspöki székhely, Gyulafehérvár és Szatmár légköréhez is fűződtek.

Az 1924-ben írt napló-füzetre erélyes betűkkel rá van írva piros ceruzával, hogy „Verificat". Ezt még 1933-ban, a letartóztatásom követő házkutatás után írták rá a csikszeredai szigurancán. Felforgató, kommunista eszméket valóban nem kaphattak még benne. De ezek a sorok már súlyos válságokat jeleznek, életem és társadalmi környezetem feszítő erejű ellentmondásait.

Gyulafehérvár, 1924. február 17. Vasárnap volt és a napi programomon kívül az Aradon megjelenő Geniust olvastam. Nehezen barátkozom vele. Osztálytársamtól, Bencze Bélától kaptam. A Pásztortűzben Berde Máriának volt pár szép verse s egy értekezése Nagy Géza református teológiai tanártól.

Február 19. A passió-játék prológusát fordítom Lestyánnak. Szombaton felolvasok egy részt a kongregáció ülésén... Húsvétkor szeretnék felmenni Kolozsvárra.

Február 24. Lestyán kéri, hogy a prológus fordítása rímes legyen, úgy ahogy az énekszövegeknél csináltam... Tegnap este színielőadáson voltam. A reformátusok rendezték. Az utolsó szám volt a meglepetés. Inczédy-Jocksmann Ödön, Alsófehér megye volt alispánja, a Magyar Párt mostani főtitkára hegea forradalomról kedvezően szólnak. Jegyzőkönyvi dicséretet kaptam.

Április 9. Benczel Béla megmutatta a Gyilkosnak, annak a zsaroló lapnak Szabolcskáról szóló gúny-számát. Szabolcska leadott Pesten valamilyen becsmérlő nyilatkozatot az erdélyi irodalomról, ami által nagyot vétett. Berde Mária pedig írt egy őszinte, nyílt levelet hozzá az Ellenzék-ben, hogy nem a konzervatív magyarkodó lapok a példaadók. Sőt! És nem ezek köré csoportosul az új nemzedék. Erre válaszolt, szintén az Ellenzékben Szabolcska, beismerve, hogy nemigen tájékozott az új irodalmi életben. Erre volt egy újságírószövetségi gyűlés, több felszólalással. Az emigráns írókat is védelmükbe vették. Walter pedig magát az erdélyi irodalmat jelentette ki sértettnek. Ezt használta ki a Gyilkos. De

Magyar Hirdető
Sajtófigyelő

A Hét

1977 JUL 22

Kusztos Endre

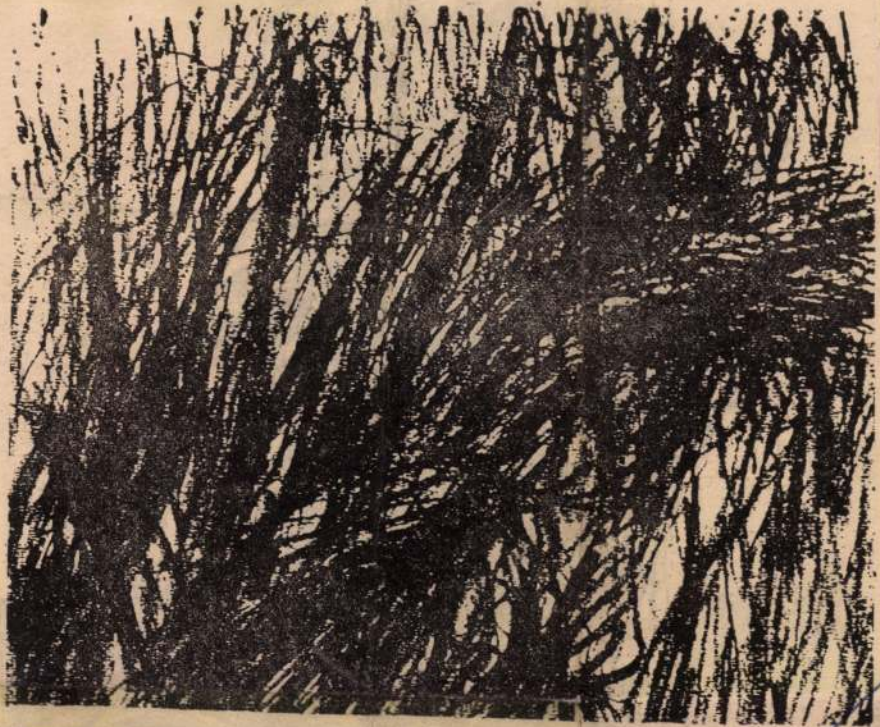

KUSZTOS ENDRE

Indás erdő

ENDRE

Uzonból dörömböl apánk.
Odalenn nagyon lefogyott szegény.
Zörögnek jobb karján a csontok:
„Tóni miért a túlsó féltekén?!

s miért nem lettetek asztalosok mind?
Építenétek ágyat, konyhakredencet!"
— Vélem kötekedett — szólal a halála —,
hát most mit virágzik? és kinek henceg?

Mellén jó fű nő, nem a szőr,
úgy hever. Mást már nem tehet.
Asszonya felé kalimpál a karja:
„Teri! A kilencből öt már odalett!"

Odalettek. Másutt, más öleli őket,
nem székely szőke, valahol a rozsban.
Ajkuk nótavesztett, panaszra bezárult.
Reményeik úsznak valahol, magosban.

És: Nem tudom a fejem lehajtani már.
A fiam int, s a kétség mind kihal.
Jön az én Antanténusz hercegem
könny(ek)en gördülő földalattival.

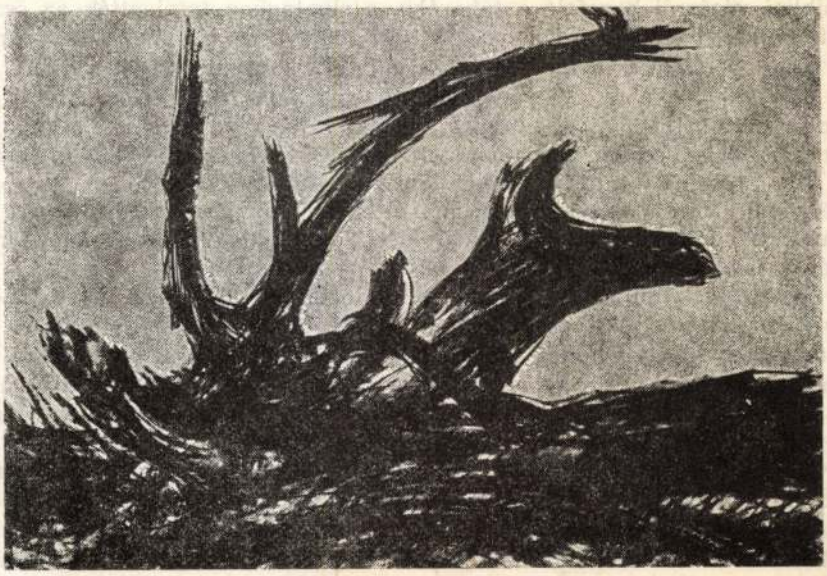

KUSZTOS ENDRE GRAFIKÁJA

GION NÁNDOR

A fehér sündisznó

M. Holló János befejezte az Izsakhárról szóló regényének hatodik fejezetét, igen hosszúra sikeredett a fejezet, és M. H. János igen elégedett volt, mert a hosszú regényrészlet jobbára az öszvérekről szólt, márpedig M. H. János alig tudott valamit az öszvérekről, életében csak egyetlen öszvért látott, valamikor régen, még gyermekkorában egy falusi vásáron, az is módfelett rosszindulatú öszvér volt, amíg a vásározó emberek alkudoztak körülötte, hasba rúgott egy cigány lókupecet, a lókupec összecsuklott és a földre hajtotta a fejét, a vásározó emberek gyorsan becipelték a legközelebbi sátor alá és fölfektették egy kecskelábú asztalra, a sátorban lacikonyha üzemelt, és meztelen karú énekesnő énekelt egy gömbölyű mikrofonba, a lókupecet megitatták rummal, amitől az gyorsan életre kapott, lekecmergett a kecskelábú asztalról, de M. H. J. akkor már csak az énekesnőt bámulta, meg a gömbölyű mikrofont, és biztos volt benne, hogy a mikrofon azért van az énekesnő szája előtt, mert a rádióállomások is közvetítik a harsány énekszót, és ezek után még sokáig hitte, hogy a rádiók zeneműsorait a lacikonyhákból sugározzák, és emiatt az öszvér kapcsán folyton lacikonyhákat látott maga előtt, ami nagyban megnehezítette az öszvérekről szóló fejezet megírását. Hosszas erőlködés után is csupán annyira emlékezett vissza, hogy az öszvér mielőtt hasba rúgta volna a kupecet, hátracsapta a füleit. Így azután Izsakhár öszvérei is minduntalan hátracsapták füleiket, amire egyébként jó okuk volt, mert azokban az ősrégi időkben homokvihar tombolt, és a homokvihar érthetően nyugtalanította és idegesítette az állatokat és az embereket egyaránt.

Izsakhár szolgáival és hajcsáraival több mint kétszáz öszvért terelgetett egy bibliai vásárról hazafelé a táborába, a sivatagban terelgették az öszvéreket, itt kapta el őket a vihar, az erős szél felkavarta a homokot és nyugtalanította az egyébként is rossz természetű állatokat, és egy ingerült öszvér hasba rúgta az egyik hajcsárt, aki összecsuklott, és a homokba fúrta a fejét, jajgatott, mert három bordája is eltörött, nagyon fájt a gyomra és az oldala, nem tudott tovább gyalogolni, erre kerestek egy viszonylag szelíd öszvért, amelyik csak ritkán csapta hátra a füleit, felrakták hátára a szerencsétlen öszvérhajcsárt, de ő még a szelíd öszvér hátáról is többször leesett, és üvöltött a fájdalomtól. Ilyen keservesen haladtak előre a sivatagban, később azonban szerencsére alábbhagyott a vihar, és akkor rábukkantak egy sátorra, a sátor előtt hosszú szakállú bölcs öregember üldögélt és különféle gyógyfüvekből gyógyteákat főzött. A lesérült öszvérhajcsárt megitatták gyógyteákkal, ezek után már nem fájt a gyomra és az oldala, az öszvérek is megnyugodtak valamelyest, füleikkel az ég felé mutattak, ahonnan a vihar nyomán még mindig sárga homokszemek hullottak a karavánra, végül is szerencsésen megérkeztek a táborba, ahol boldog asszonyok és nevető gyerekek várták őket, és Izsakhár akkor ismét elképzelte, hogy egyszer majd kizöldül a sivatag, és kövérre hízott barmok legelésznek a homokdombok között a völgyekben, sőt már-már pálmafákról és narancsligetekről is álmodozott, bár Izsakhár M. H. J. szerint egyáltalán nem volt álmodozó természet, ezt persze nem tudhatta biztosan, jóformán semmit sem tudott Izsakhárról, de hát az öszvérekről is nagyon keveset tudott, mégis megírt róluk egy hosszú fejezetet.

Egyik tehetséges zenészünk itt szokta az asztalon vágni dohány szárából a mahorkáját, majd cigarettát sodort újságpapirosban, elszívta s aztán elölről kezdte.

Itt bukkan elém egy érdekes tengerészarc, Tóth, szegedi fiú, ki előadást is tartott tengeri útjairól, egy másik jóképű magyar férfiú, gazdatiszt, aki a karakul juhok tenyésztéséről és prémjéről beszélt. Váczi mester finom arca is itt bukkan elém, aki ekkor ment el Krasznojarszk felé egy fatelepre üzletvezetőnek, később a vörösök alatt (1920-ban) a Volga felé gazdának.

Istenem, mennyi tehetség, mennyi ágrólszakadtság a mi kis acsinszki táborunkban!

NÉMETH JÓZSEF (1873—1946) tanár, Németh László édesapja. 1898—1911 között írt *Naplóját* a Forrás 1984. 7—8—9-es számában adta közre e sorok írója. Akkor nem volt lehetőségünk hétéves, 1914—21. közötti oroszországi hadifogságáról 1930—31-ben írt visszaemlékezésének közlésére. Az említett *Napló* és a *Hét év* című emlékezés teljes szövegét a Magvető Könyvkiadó jelenteti meg, itt a terjedelmes emlékirat részletét közöljük.

FÜZI LÁSZLÓ

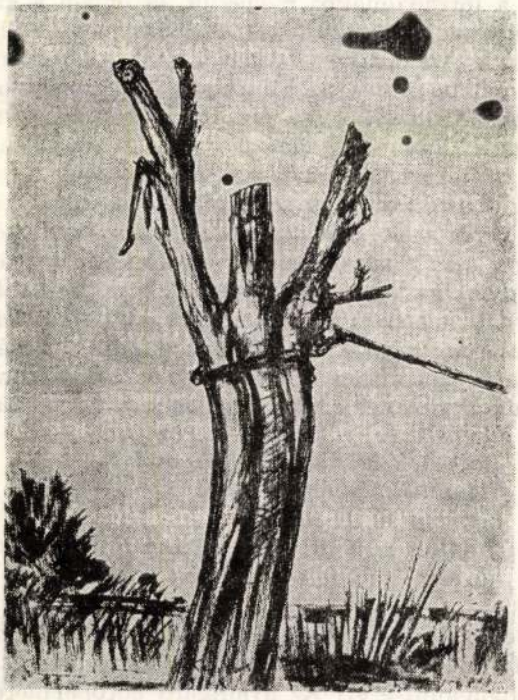

KUSZTOS ENDRE GRAFIKÁJA

TANULMÁNY

FRIED ISTVÁN

A tragikus Forbáth Imre

„Nincs hazája ennek a költészetnek, nem tartozik semmi közösségbe, annyira egocentrikus, hogy magában sem fér meg; a költő bizalmatlan mindennel szemben, saját érzéseivel szemben is, önmagát emészti."

Akár mottóként írhatnók föl ezeket az 1930-ban, a *Nyugat*ban megjelent sorokat, Illyés Gyula találó jellemzését, amely Forbáth Imrének joggal nagyra tartott verseskötete ürügyén egy magatartást, egy értelmiségi típust körvonalazott. Forbáthról szólva ugyanis szólni lehet (lehetett) a XIX. század 70-es, 80-as éveiben és a századforduló tájékán született, kiábrándult, majd a radikális polgárellenességbe, a forradalmakba menekült, és onnan a kilátástalannak tetsző emigrációba kényszerült nemzedékről, Forbáth mellett Sinkó Ervinről, Lukács Györgyről, Gábor Andorról és másokról, akik különböző színvonalon, különféle etikai-elvi elkötelezettséggel áldoztak egy magasztosnak vélt Eszme előtt. Áldoztak hitet, olykor erkölcsöt, öntudatot, máskor költészetet. Áldoztak, azaz adtak föl, hogy az Eszme fegyelmezett (köz)katonájaként beálljanak abba a sorba, amelyről korábban talán azt sem tudták, hogy létezhet, de amelyről egyre makacsabbul, önáltatással úgy remélték, hogy valódi közösség.

Illyés Gyula elismeréssel beszélt a Forbáth-líra „eredendő izmosságá"-ról, „nyelvezetének erejé"-ről, „igaz emberség"-éről, megállapítván, hogy ez a költészet „a fiatal magyar líra egyik legfigyelemreméltóbb alkotása".

A tehetség Forbáth esetében az olykor egyoldalú elkötelezettséggel színeződött át, a hetyke anarchista vonásokat később elfödte a történelem kihívásaira adott tisztes válaszok higgadtsága; és életének kalandos sorsfordulói feledtették vele *A költőkhöz* egyetemes érvényűnek szánt szerepvállalását:

„legyetek inkább kötéltáncosok
lilaszínű mélységek fölött
kardnyelők és tűzevők
tragikus pojácák és repedthangú hisztriók
ha nem tudtatok szuronyok lenni..."

Halkabbá lett ez a líra az 1930-as esztendők végére, és máig eldöntetlen a kérdés: egészen kifáradt-e, vagy az erőszakosan önmagára parancsolt megbékélés következtében hallgatott-e el? Az avantgárd európai méretű elcsöndesedése, másoknál „klasszicizálódása", „különbékéje" következtében múlt-e ki, vagy az Illyés Gyula által jól leírt magatartás, a hazára nem talál(hat)ás kétségbeesettsége parancsolta vissza az Eszme szigorú Rendszerébe nem illő szavakat, képeket,

Kusztos Endre

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1973 MÁR 1

EGYETEMI ÉLET
Debrecen

azt hiszem, [illegible] közö-
ges. (g.) Néhányan megállnak, szájuk közlekedő személyvonat azon

Kusztos Endre: Kanyargós út 1021

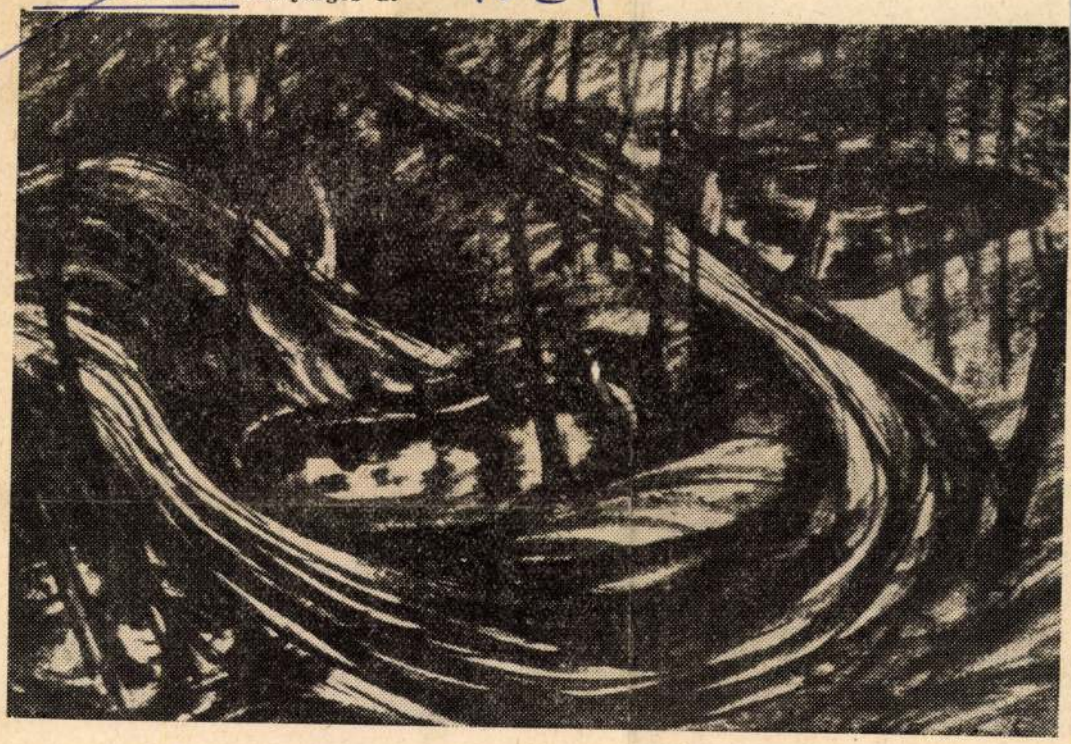

másik szervezet

kik az oktatási feltételeket
iztosítják, nemegyszer az ő
gyes-bajos dolgaikkal foglal-
oznak, szintén komoly KISZ-
unkát végeznek. Komoly
unkát és jellegében mégis má-
at, mint a hallgatók. Gondol-
uk csak el, hogy az ő program-
ukban hivatali tevékenységet
egítő munka címén indult né-
net, illetve angol nyelvtanfo-
yam. Hogy képezzék magukat
KISZ-tagok, hogy általános
nűveltségük gyarapodjék. Ezt
zolgálják az állandó könyv-
és folyóiratszemlék is.

A KISZ-szervezet tagjainak
öbbsége nő, ezért az MSZMP
KB 1970. februári nőpolitikai
határozata értelmében a lá-
nyok és fiatalasszonyok érdek-
védelme egyik legfontosabb te-
vékenységük. A fiatal szak-
munkástanulók állandó beszá-
moltatásával, szakmunkásvizs-
gára való felkészítésével, mate-
matika, fizika, magyar, törté-
nelem és kémia előkészítők
tartásával segítik az oktatáspo-
litikai határozatok optimáli-
sabb megvalósítását. Gazdasági
építőmunkájuk is elsősorban
ilyen jellegű. Ezért vállaltak
védnökséget az oktatási felté-
telek javítása felett.

A továbbiakban munkájuk-
ról állandó információt szol-
gáltatunk Paragh Ádám KISZ-
titkárral folytatott megbeszé-
lésünk értelmében. Most kul-
turális tevékenységük és klub-
programjuk következő esemé-
nyeire hívjuk fel a figyelmet.
Ünnepélyesen megemlékeznek
a nemzetközi nőnapról, majd
következő programként a Car-
cen szereplőivel terveznek be-
szélgetést, március második fe-
lében pedig az Irodagéptechni-
kai Vállalat KISZ-szervezetével
mennek közös kirándulásra. Klubprogramjukban a márciusi ifjak, valamint a forradalom és szabadságharc emlékezetére ünnepséget szerveznek és a koszorúzási ünnepségeken is részt kívánnak venni. Ma élő debreceni költő verseiről, munkájáról, a költészetről tartott foglalkozásuk egy sorozat indítóestje is.

— dankó —

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1972 NOV 4.

ÉLET ÉS IRODALOM

Kusztos Endre.

1021

SÁNTA FERENC:

KUSZTOS ENDRÉRŐL

Kusztos Endre: Táj

Igaz a szigorú és egyszerű törvény, hogy a gondolat, a téma meghatározza az eszközt, anyagot, formát és ezeknek a legpontosabb illeszkedése közelítheti leginkább a szépet. De, ahhoz, hogy a gondolat ilyen parancsoló erővel vonzza megjelenési formáját, nagyon tisztának és félreérthetetlennek kell lennie. Ez pedig azon múlik, hogy a művész mennyire ismerte meg önmagát, alkatának, jellemének meghatározó hajlamát és a tehetségének a természetét. S hogy megfogalmazta-e azt, hogy miben látja legfőbb dolgát a művészetben, mely titkok feltárására indul s e dologban melyek azok a kérdések, amelyekre leginkább választ óhajtana adni.

Kusztos Endre művészete ennek az igen nagy elmélyültséget és fegyelmet kívánó feltételnek és penzumnak a szép példája. Birtokába került ennek a tudásnak és következésképpen eljutott a ritka adományhoz: egyéniség és ábrázolás bonthatatlan harmóniájáig. Oly harmóniáig a művészetben, mely magában fogja és sérthetetlenül bizonyítja azt is, hogy a világról szólani úgy kell, hogy az örökérvényű a magunk módján mondassék el. Hogy a mindenkor érvényesnek a magyarázata félreismerhetetlenül ott viselje egyszeri és megismételhetetlen hangsúlyát a szavainknak, összetéveszthetetlen vonását szellemünknek. A legnehezebb s tulajdonképpen egyetlen próbája ez a tehetségnek a művészetben. Ott tehát, ahol a tárgy évezredek óta változatlan, s ahol az elődök vállalkozásai, s mégoly nemes hagyományai is, semmire nem kötelezik. Mert itt különbözik a művészet is leginkább a tudománytól. Az axiómáról axiómára építkezik, és senki benne nem hagyhatja figyelmen kívül az előtte voltak törvényeit. De a művész legmagasztosabb joga s kötelessége is, hogy úgy s akként magyarázza a világot s annak minden dolgát, amint számára leginkább tetsző s megnyugtató. Ebben a hatalmas és gyönyörű feladatban nyughatatlan, mióta először vetette a szemét a világra, s ennek a szabadságnak az elvehetetlen kötelességében él s munkál.

Ezek a művek, amelyeknek a megtekintésére összegyűltünk, mind erről tanúskodnak. S úgy hiszem, hiánytalanul. Itt van előttünk, amit az alkotó legfontosabbnak ítél. S ez az ítélet, a tárgynak ez a kiválasztása, ez a mondanivaló teljes bizonyossággal az, ami mindannyiunknak legszüntelenebb igénye: a látszat zavara mögött feltárni a rendet, a felszín sok formájú és színű kavargása alatt meglelni a mindent összetartó törvényt... Az ember legnemesebb vágyát és akarását célozzák tehát: azt, hogy mindennek legbensőbb értelmét kutatja és nem nyugszik ebben a fáradozásában. Legnagyobb erénye éppen azért, hogy az esetlegesben, a pillanatban, a részletben elmerülve a nem változót, az örökké valót érzékelteti. Az élet percnyi vereségében például az újra és újra megújulni képeset, a legyőzhetetlent. Az ember kicsinységében a megszűnhetetlenségét. Minden parányban, annak fontosságát az összesben, hogy ezáltal is elmondhassa, hogy a megismerés éppen e kicsiny helyének és funkciójának meghatározásán keresztül történik. Tiszta és pontos felismerés ez, mely azonban soha egy pillanatra nem feledkezik meg arról, hogy láthatóvá tegye a rész méltóságos különbözőségét is, és önmagában való szépségét. Micsoda tisztelete ez az élet legkisebbjének is. Micsoda tisztelete ez a világnak! Micsoda szép és nemes alázata az embernek a mindenség előtt. Ez az, amire leginkább figyelnünk kell itt. Mert ezáltal, ennek az útján igyekszik minden kézmozdulat e lapokon a teljesség rendje felé, s mondja gyönyörű dicséretét a legkisebbnek is, ami létezik.

Példát és mestert, tanítót keresni e rajzművekben nem való s meddő dolog. Az elődökre utaló formajegyek csupán közös ihletű jelei a nagyra törő vállalkozásnak. A személyiség utánozhatatlan valósága múlja túl őket. Ami ebben a szuverén művészetben a közösre, a hasonlóra mutat, nem egyéb az egyforma gondnál és felelősségnél. Ezt pedig emberi méltóság és alázat táplálja, melyben ott nyugszik az útra engedő szülőföld, a kisebb közösség — a pusztíthatatlan erejű közösség —, Erdély világa és szelleme. Kusztos Endre művészetének mindenkor való érvényességében ennek a földnek az eidosza szól, külön hangon gazdagítva a harmóniát. E kemény és szigorú résznek a mindig az egészre, a teljességre törekvő méltóságos ereje, példázva azt is, hogy a legnagyobbra vállalkozni úgy lehet, ha otthona földjén meríti s újítja egyre az erejét a művész.

Megnyitó beszéd a Magyar Nemzeti Galériában rendezett kiállításon.

az impresszió belül mozgásba hoz. A belső világ nyugtalan, felhevült, vulkánikus állapota, mely a legkisebb külső hatásra létrehozza a vers eruptív tüneményét. A spontán költészetnek ez a nyitja; s a belső izzás foka egyszersmind mércéje is. Petőfiből minden aprócska érintésre kiszökkent a vers. A sikeres vers. Miért? Mert folyton-folyvást fogta az Isten lábát.

Jól tapinható, hogy Illyés belső világát mi tartja izzásban, mi a magja, magmája. Ez a parasztsors, magyarság, emberség, szabadság kérdéskomplexuma. Bár más helyzet, más idő koordinátáin, de a komplexum rokon a Petőfiével. És megint csak más koordinátákon rokon a stíluseszmény is. Fölösleges is részletezni. A világosság-igény. Az inkább kifejtő, mint elhallgató érvelés. A motívumok, képek metaforák tisztult pontossága. A verselés hagyományon belül újító hatása. *A vers első részének egyszeri olvasásra is kitetszik a magja:* az őrtálló kínjairól van szó, kinek magányos helytállásáért rossz pénzzel, kétellyel, bírálattal fizet a világ, de aki mégsem tehet mást, mint amit tesz. Csakhogy ez a felszíni értelmezés mellőz egy sereg árnyalatot s jó néhány többértelműséget. Márpedig a többértelműség — tudja minden valamire való költő — gazdagítja a verset. Mellőzi például a *„bírálni tündöklő"* világ mellől a költő önbíráló tekintetét, mely lappangva felsejlik a második versszakban. Mert vajon csak a világ az, amelyik előtt *„nyilik is, vetkezik is szív meg orca"*? És még világosabban jelződik ez az önvizsgáló tekintet a vetkezést, a vetkezés módját feltáró, csöppet sem hízelgő hasonlatban: *„mint gyermekkorunk műlovar bohóca"*, aki vágtában vagyis mutatvány közben bújik ki gönceiből. Bohóc, műlovar, gönc kibúvás: az a megcsúnyulás, romlás, melyet az idő végez rajtunk, a „csontváz-rendezés", mellyel nem lehet vitázni. Ezért stb., stb.-ik az érvek és ellenérvek s tudott a

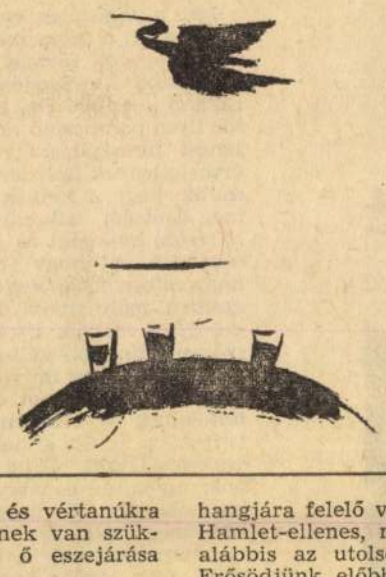

lékből megelevenedő bol „szerep" és a „bírálni tünc lág" helyébe lép két össz *„szembenézni"* és a *„nézőt* A tömörítés két telital „szembenézni" a tükör vis ban nemcsak pontos, kép tág jelentésénél fogva egyl dozza a bátorságot a fark nézésre, és az önmagunk szembenézésre. (S ezen f olyan Illyés-kötet címe is van idézőjelben —, mely hátterében lappangó problémákból bőven merít.) A jövő jelzője, a „nézőtér" — e jelző tartalmasságát nem lehet eléggé méltatni — egyetlen szóval kirajzolja azt a költői képet — és micsoda plaszticitással! —, melyet az első vers bohóccal, előadással, szereppel körvonalaz. Az arcba köpött új redő pedig a már ott is tömörített szenvedtető konfliktust, a világgal és a léttel valót összegezi. Végül az utolsó versszak: ez megint eltávolít, to-

mi eldologiasodas tunete. Sot dacolás azzal; a mélyebb mivoltunkért." Gondolom, az elmondottakból is látható, Illyés nem ok nélkül vall így.

Összegyűjtött versei után Babits ezt írja: *„Maradjatok összesek — Egy költőt eltemettem — Most már más költő leszek — És leszünk vele ketten."* Illyés Gyula ezt talán nem így, nem ennyire gondolja. De olykor Illyés is más, mint Illyés.

Az illyési életmű így lett — pontosabban ezért lehetett — egy élet próbája is.

Boldogan írom le a mondatot, mert az ismerős zugok irányából máris hallani vélem a fölhorkanásokat: ez mind szép és mind igaz, de Illyés azért túlélte, amit kipróbált. Ha megsebesült is sokszor, ha vért, ha zöld epét hányt is, de lemászott a keresztről. Megúszta a Tanácsköztársaság bukása utáni megtorlást; a száműzetésben aranyat lelt; megúszta a Horthy-korszakot, a börtönt, a németek hajtóvadászatát. Az életveszélyt, mint kigyulladt ruhát tépte le magáról mindannyiszor.

Jobb lett volna talán, ha nem tépi le? Ha nem úszsa meg? Ha belepusztul? Jobb lett volna, mert vigasztalhatnánk magunkat az ő hiányával is? Ne legyünk szemforgatók: tudjuk, hogy egy-egy nagy sugárzású halálnak szinte ugyanúgy meg kell születnie, mint korszakos remekműveknek. Vagy mint ahogyan a nagy alap-tragédiákban meg is születik mindig. Bűntudatnak igen, de vádnak ilyen esetekben nincs helye. Épp ezért a József Attila-i sorsot hagyjuk meg József Attilának, az Illyés-it pedig Illyésnek. Már csak azért is, mert a halál nagyhatalmú logikája mellett ott van, vele együtt — párban vele, vagy farkasszemet nézve — az életé is. Szorongató helyzetben élni ugyanúgy erkölcsi kérdés, mint nem élni.

Jó hazafias költészetet rossz hazájú népek szoktak nyújtani — írja le alaptételként Illyés. Sajnos, hősökre és vértanúkra is ilyen rossz hazájú népeknek van szükségük — tegyük hozzá az ő eszejárása szerint.

Meddig és miért?

Ettől a két kérdéstől került Illyés az egész magyar irodalom keresztezési pontjára. Jobban mondva ütköző pontjára. Mert nyugtalanító kihívásai — melyeket sajnos mind a mai napig nem fogtunk föl a maguk mélységében — nemcsak saját korának szóltak, nemcsak nekünk, de előre s hátrafelé tágulva ott hagyták kérdőjeleiket minden dolgunkon. Kénytelen vagyok egy illyési tételt idézni: elmaradt, romló országok szellemi életük korszerűsítésével tartják magukat a fölszínen, ameddig bírják.

Mi ez? Épp annak a kétségbevonása, amiért a Balassik, a Csokonaik, a Vörösmartyk, az Adyk buzgólkodtak? Ellenkezőleg, az, hogy eseményt ne eszmény igazoljon már végre! Ne az termelődjön és sarjadjon újra, aminek a végére, ismerős toroknyílással, odaénekelhetjük a remény vagy a téboly szavait.

De hogy még egyértelműbb legyek: megpróbálkozom egy kitérővel.

A magyar történelem egyik legnagyobb, sorsfordító alakja Széchenyi István. Lángelméje, példája még ma is időszerű és fölkavaró. Széchenyi kiindulópontja, mint tudjuk, hamleti: leszünk vagy nem leszünk? De válasza, a lélek belső visszhangjára felelő válasza nem az. Nagyon is Hamlet-ellenes, nagyon is gyakorlati, legalábbis az utolsó, a legutolsó pillanatig. Erősödjünk előbb és gyarapodjunk, fölfelé így nyílhat előttünk út. Verődjünk előbb közösséggé, nemzetté, tudjuk meg, kik vagyunk, mik vagyunk, mire valók és mire képesek.

Számolva a félreértésekkel, kimondom tíz esztendeje takargatott gondolatomat: Illyés a magyar irodalom Széchenyije. Az ő kiindulásai is hamletiek: pusztuló nép vagyunk-e, leszünk-e, vagy talpraálló; de válaszaiban a hamleti helyett túlnyomórészt a Fortinbras-i mondatok kavarognak: megcselekedted, herceg, ami a dolgod, most már ég veled, vár minket a csatornázás terve, vagyis a munka, a pokoli, a gyalázatos, a reszkettető, a halhatatlan munka.

Hogyan is írta fiatalon?

„Sajnos, én a gordiuszi csomó megoldóját már diákkoromban nem hősnek tartottam, bármennyit hadonászott is a kardjával — hanem csalónak. A nevezetes csomóval ugyanis a feladat nem a vágás volt, hanem a kibogozás. A kötél ugyan kettéesett, de a kötés rejtélye ma is megoldásra vár."

●

Tudjuk, hogy egy-egy műve csomókibogozás volt, s nem is akármilyen mesteri ügyességű. Az volt a Puszták népe, a Petőfi, a Hősökről beszélek, a Kegyenc, a Hajszálgyökerek. És a versek: a Galamb utca, a Kacsalábonforgó vár, a ritkán emlegetett Avar, a Remény, remény, a Hullaevők, az Óceánok, a Menedék, A reformáció genfi emlékműve előtt, a Bartók, a Ditirambus a nőkhöz és így tovább. Az utóbbi, mint valami fonákjáról olvasható történelem, és sorsmagyarázat, oly lenyűgöző egyoldalúsággal szólal meg, szinte elvárja mindnyájunktól, hogy emberi történetünkben mindent újra gondoljunk végig: lábraállásunk őspillanatától mostani civilizációnkig.

Nem a kövek és nem a fémek
Nem amik állják az időt!
Hanem a gyékény, a nád, a kéreg.
Nem az örök-élet-ígéret
cinkosai. Nem a kimértek.
Hanem a törékenyek s engedők:
a fű, a lősz, a sás
lett tiltakozás.

— — — —

nem a vezénysző, Rohamra s Imához!
Hanem a megforditott vánkos.

A játékos, a csínytevő, a játékot is komolyan gondoló, a dadaista, az örökös mozgásban levő Illyés beszélhet csak így; Ő, a belső meghasonlásait nagy kínnal takargató férfi, aki inkább körbejárja vigaszért a Földet, semminthogy elveszítse.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068. 337-748. 340-726

UTUNK
1972 JAN 7 -

1021

Kusztos Endre

Kusztos Endre: Havasi táj

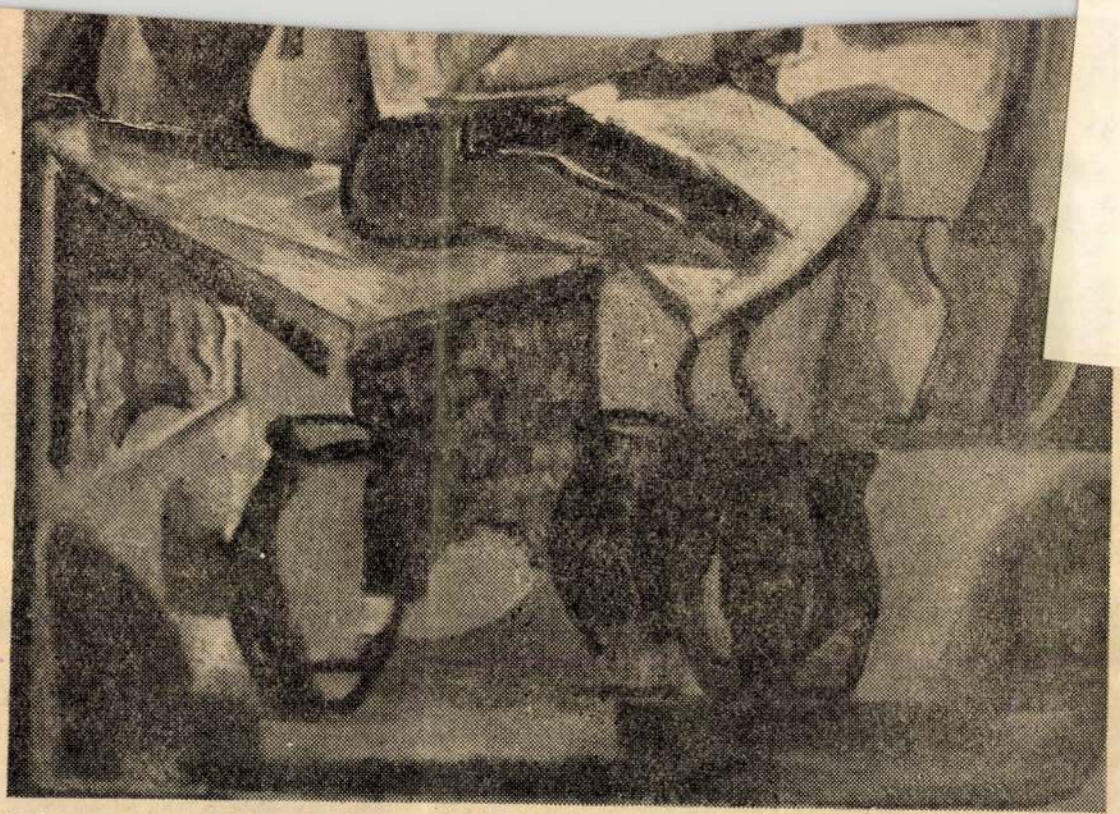

Kákonyi Csilla: Edényvirágozók

NAGY ISTVÁN: AZ ARANYKAKAS KRONIKAJA

„Rendőrautó robogott a gyár elé, s a tömeg közé hajtott. Nemes Joachim komisszár ugrott ki belőle, s a nyomába tóduló rendőrökkel püföltetni kezdte az útjába eső nőket. Az egyik munkást Nemes galléron ragadta és rángatni kezdte a palota felé. Cziment

Ez azonban nem jelent leegyszerűsítést. Nagy István nem törekedett arra, hogy idillikus képet fessen a huszasharmincas évek munkásságának mozgalmi életéről. Ellenkezőleg: úgy véli, hogy néha a természeti körülmények szerencsétlen összejátszása, például egy tartósan, makacsul zuhogó eső is zavarba hozhatja a nem túlságosan határozott, az elvi meggyőződés szempontjából még tapogatózó tüntető

lethez jusson, s a román nemzetiségű honpolgárok ugyanazon szabadsággal rendelkezzenek, mint a többi nemzet fiai — valamennyi román nemzetiségi programban megtaláljuk egészen az első világháborúig. Augusztus 23-a után David Prodan vetette alá első ízben marxista elemzésnek a könyörgő iratot, és kimutatta, hogyan keverednek benne a rendi elemek (a származástan, a magyarokkal kötött ős-

mégis ez a román poé egyik legszebb vers a romániai magyar költészet legutóbbi huszonöt évében. Dicséri ez persze Kányádit, és dicséri Bannert is — lényegében azonban olyasmi szólal meg ilyenkor a művelődési otthonok vagy az iskolák nagytermeiben, ami nem tételesen, hanem érzelmi tartalmával hat programszerűen a tizen..., huszon... vagy a harmincegynéhány éves hallgatókra. Legyenek románok vagy magyarok, vagy meggyőződésem szerint bármilyen más nációfiai és leányai...

Nicolae Labiş harminchat éves se lenne még; a román irodalmi sajtó most emlékezik meg a Moldvai Rimbaud, a Vlach Puck (így emlegetik) halálának tizenötödik évfordulójáról. A december 18-i *Luceafărul* három és fél nagy oldalt szentelt emlékének; Adrian Păunescu és Ov. S. Crohmălniceanu, Ion Pop és Páskándi Géza, Nicolae Balotă és Edgar Papu, Teodor Mazilu, Gabriela Melinescu, Aurel Martin, Tita Chiper ír többek között ezeken az oldalakon Labişról. Róla? Talán inkább önmagukról vallanak a cikkírók. És irodalmunkról.

Kusztos Endre tárlata

A művésztelepet megnyitó ünnepség után a város közönsége és a Makóra érkezett képzőművészek jelenlétében nyílt meg *Kusztos* Endre festő-grafikusművész tárlata a kiállítási teremben. A tárlatot a tanácselnök felkérésére *dr. Apró* Ferenc — a kiállító művész munkásságát nagyra értékelő szavakkal — nyitotta meg. Kusztos Endre, aki Erdélyben jónevű művész, tavaly a Maros menti Művésztelep vendégeként tartózkodott Makón, az akkor itt készült grafikáiból állt össze mostani tárlatának anyaga.

Szénrajzai az első látásra két dolgot árulnak el: egyrészt, hogy ízig-vérig grafikus alkat; másrészt, hogy drámai izzásig tudja fokozni a természetben lezajló konfliktusokat. Látható grafikáinak további elemzése ismét két dologra hívja fel a figyelmet: ábrázoló tájképein *(Torony szomszédságában, Makói parasztház)* érződik *Nagy* István hatása, azonban a Nagyra jellemző drámaiság nélkül. (E hevület nélküli rajzok alól talán csak a *„Fák ölelése"* a kivétel, ami egyébként a kiállítás egyik szép darabja); a kiállítás igazi értékei azonban azok a művek, amelyekben — mint valami erővonalakban — az indulatok belső ereje vetítődik ki a természet kemény harcába, tragikumába, de mondhatnók fordítva is: a természetben lefolyó élet—halálharcok az indulatok belső koordinátáiban öltenek papíron — fehéren—feketén — testet. E sorozat mintegy **14—16 egyenrangú darabja közül *is* feltétlenül kiemelendő a reálisabb *„Madár emlékére"* és az elsöprő erejű *„Szélhajlás"*.** (Kár, hogy a rendezés ennek a képnek értékeit nem vette észre és nem a „galéria" közepén helyezte el, mint a legkiválóbbat.) Említhetnők még a *„Megtörtek"*, a *„Feszültségben"*, a *„Víz felett"*, a *„Múló idő"* címűeket, — valamennyit Kusztos grafikai tevékenységének elismeréseként.

Reméljük, hogy a kiállítás méltó sikert arat a művészetet eddig is szerető, és most e szeretet reneszánszát élő városban.

SZABÓ ENDRE

Kusztos Endre festő-grafikusművész
Csongrádmegyei Tárlap, 1974. dug. 9.

és gy

Az idei rendkívüli szélsőséges időjárás — ezen belül a sokáig tartó hideg esőzések — hetekkel késleltették a primőrök után a szabadföldi zöldségfélék érési idejét is. Mégis nyugodtan mondhatjuk: ilyen bőséges és választékos talán még sohasem volt a kereskedelmi ellátás Szegeden és a megye többi városaiban, mint az idén. A kényszerű késések miatt egyes zöldségfélék — így például a paradicsom és a zöldpaprika — árai a múlt év azonos időszakához képest valamelyest magasabban alakultak eddig. Amint azonban Lengyel Árpád, a Csongrád megyei MÉK zöldség-gyümölcs kereskedelmi osztályának vezetője elmondotta, éves szinten a kormány által megengedett 2 százalékot nem fogja meghaladni a fogyasztói árszínvonal emelkedése.

Nagyobb kínálat — rugalmasabb üzletpolitika

ló 640 ezer csomóra emelkedett. Uborkából az idén is kevés van. Azért, hogy ezt a fogyasztó ne érzékelje, más megyékből szerzi be a vállalat a hiányzó szükségletet.

Felkészülés a téli idényre

Burgonyából, bár az új termésből való ellátás eddig igen jó volt, még mindig behozatalra van szükség. Az új, iparszerű termelési rendszer az idén még nem tudja minden tekintetben beváltani a hozzája fűzött reményeket.

A téli zavartalan ellátás biztosítására további 200 vagon burgonyára kötöttek szerződést Hajdú-Bihar illet-

vagon őszibarackot azonba már a késés ellenére is fe tudott vásárolni a vállala

Felvásárlás és értékesítés

A kezdeti magas árak utá a mélypontra esett a sárga barack felvásárlási ára. A most érő rózsafajtákért má csak egységesen 2 forintc fizetnek. Ennek az az oka – mondotta Lengyel Árpád – hogy a konzervipar igény bizonyos külföldi értékesítés gondok miatt minimálisr csökkent. Bár a termés ner nagy, de ezzel sem tud egyé dül a fogyasztói kereskede lem megbirkózni. Az utóbb napokban hasonló értékesí tési gondok jelentkeztek

Kusztos Endre grafikusművész

Magyar Hírlap, 1972.

1021

Kusztos Endre romániai magyar grafikusművész munkáit a kulturális csereegyezmény keretében a Magyar Nemzeti Galéria mutatja be

tartózkodott az az *írócsoport*, amely a Magyar Kereskedelmi Kamara meghívására a spanyolországi magyar gazdasági napok előkészítéseképpen *hazánk gazdasági életét* tanulmányozta.

Az újságírókat fogadta *Veress Péter* külkereskedelmi miniszterhelyettes és *Sós Iván*, a Magyar Kereskedelmi Kamara alelnöke, valamint *Hoffman Miksa*, a Medimpex vezérigazgató-helyettese, a Magyar Kereskedelmi Kamara spanyol szekciójának elnöke. A spanyol újságírók péntek este a Magyar Sajtó Házában koktélon találkoztak magyar kollégáikkal.

AZ AUSZTRÁLIAI EMBERRABLÁS szerencsésen végződött: a fiatal tanítónő és a hat iskolásgyerek rövid időre őrizetlenül maradt a rabló gépkocsijában, és sikerült megszökniük. A szerencsés kimentés a 20 esztendős Mary Iggs tanítónőnek köszönhető, aki kifeszítette a bozótban veszteglő gépkocsi ajtaját, és a gyerekekkel együtt a közeli országútra menekült.

A MÁSODIK KÁLLAI KETTŐS NÉPTÁNCFESZTIVÁL szombaton kezdődött Nagykállóban. A fesztiválon tíz neves együttes vesz részt.

HAT ÁLARCOS FEGYVERES HATOLT BE pénteken a szicíliai Cataniában a helyi szállítási vállalat központjába, és elrabolta az aznapi, mintegy 100 millió lírás bevételt. Ötüknek sikerül beugraniuk egy autóba, a hatodik rabló azonban menekülés közben felbukott, s letartóztották.

AZ IDEI VÁSÁRHELYI HETEKET szombaton nyitották meg a hódmezővásárhelyi Bethlen Gábor Gimnáziumban, amely most ünnepli fennállásának 250. évfordulóját.

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

EGYETEMI ÉLET

Kusztos Endre festőművész
1021

Kusztos Endre: Faluvége

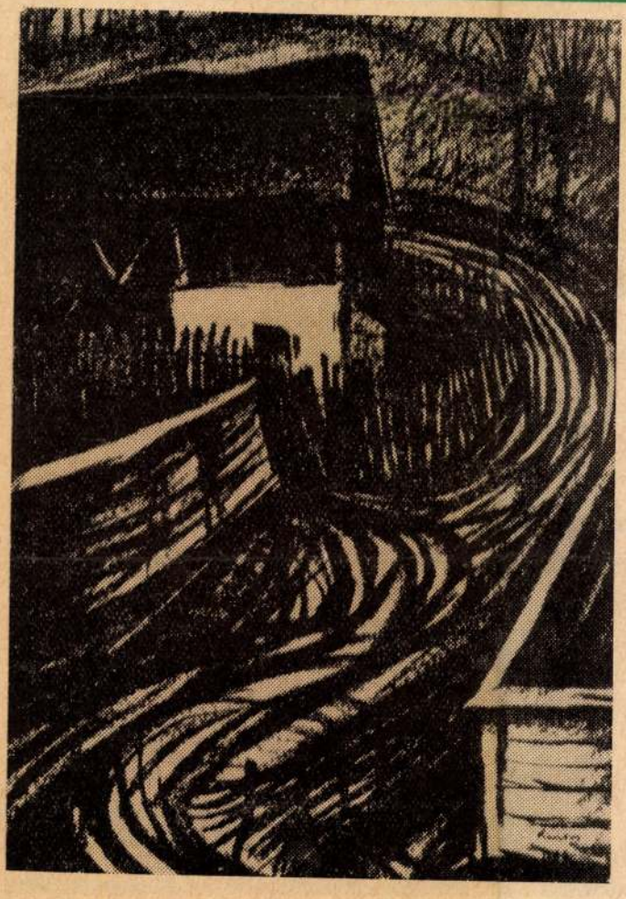

Kusztos Endre rajzai az ATE kollégiumában

Kusztos Endre, a Székelyföld vidékének festője állította ki szénrajzait az ATE kollégiumának klubjában. November 25-ig láthatták az érdeklődők a romániai magyar művész alkotásait.

„Azért vagyunk a világon, hogy valahol otthon legyünk benne" — írja Tamási Áron. Kusztos otthona, művészetének forrása Szováta, Makfalva, Korond házai, elhagyott otthonai, mezői, erdőségei, fehérlő sóhegyei, a székely népballadák világa. Szénrajzokban — a végletek színeiben: feketében és fehérben — jelennek meg kitört derekú fái, sziklacsúcson magasodó fenyőfák, gyökereikkel kapaszkodó elhaló fák, kanyargó sáros utak. Nem a szolgai másolás igyekezetével, hanem újrateremtve, hiszen minden művészet hitele és igazsága: újrateremtés kérdése. A tárgyak a maguk „tájképi" valóságán túl mutatnak: élet és elmúlás, fennmaradás és kapaszkodás — az emberi élet evidenciai. Pedig hiányoznak az emberek. Székelyföld lakói: favágók, rönkszállítók, bányászok. Tárgyainak belső életük van, melyek magukon viselik az emberi kéz nyomait, a környezetükben élő emberek életére, sorsára utalnak. Ember és természet így olyan kölcsönhatásban jelenik meg ezekben a rajzokban, amelyre csak alföldi festészetünk legnemesebb hagyományai (Koszta, Tornyai) adtak példát. Rilke írja valahol: „... épp akkor képes a legtöbbet mondani a lélekről, amikor tájat ír le, s amelynek le kellene mondania arról, hogy az emberről a legmélyebbet is elmondhassa, ha az ember abban a parttalan és puszta térben állna ..."

Örülünk, hogy elhozta ide az Alföldre annyi szeretettel és alázattal készített munkáit a Székelyföld világáról, amellyel együtt lélegzik, együtt él.

V. F.

A Felsőoktatási Pe
ványában a brit
kozik. A téma legközépébe
számolója. A szerző ismerteti a korszerűsítési tendenciák okát (a képzés növekvő volumene), a felsőoktatási intézmények belső felépítését, benne az ún. tutorrendszert, amely az igazi kis csoportos foglalkozás eszménye lehet.

„Az angol felsőoktatásban a szaktárgyak oktatásán túl is nagy hagyománya van az ún. tutorrendszernek (6—10 tagú hallgatói csoportok oktatói gondozásának). Egy-egy hallgatói csoportot egy-egy oktató (az ún. personal tutor) kísér végig egyetemi, főiskolai tanulmányainak teljes ideje alatt: segítséget nyújt nekik nemcsak a tanulmányi munkában, de személyes problémáik megoldásában is, orientálja szabadidő-tevékenységüket, egész emberi fejlődésükért felelős. A personal tutorok minden diákról személyi feljegyzéseket vezetnek; évenként és tanulmányaik befejeztével pedig minősítik a hallgatók tevékenységét."

A felvétel, elhelyezkedés ismertetése után a leglényegesebb fejezet következik, az oktatás korszerűsítésének módszereiről.

„Angliában mind nagyobb gondot fordítanak a képzésben a *leg*újabb tudományos eredmények feldolgozására. Ezt a célt többek között világhírű vendégelőadók meghívásával, a tankönyvekben még nemigen található legújabb eredmények ismertetésével, szinte évenként állandóan újjáalakított, továbbfejlesztett, könnyen változtatható, részletes programok közreadásával, és a legújabb szakirodalom gondos kiválogatásával igyekeznek elérni.

Reformtendenciák a brit felsőoktatásban

Ezzel szorosan összefügg a hallgatók terhelésének módszeres csökkentése. Ez szabadítja fel a képzésben való alkotó részvételhez szükséges időt és energiát. A műszaki felsőoktatási intézményeket is beleértve a maximális heti kötelező óraszám egyetlen meglátogatott egyetemen vagy főiskolán sem haladta meg a 22 órát, sőt sok helyütt ez alatt maradt. 14—15 óra körül mozgott. Ennek mintegy felét a kötelező gyakorlatok, valamint az ugyancsak kötelező 2—3 órás csoportos foglalkozások (tutorialok) teszik ki. A stirlingi egyetem biológia szakának harmadik évfolyamán például a 21 órából 8 óra az előadás, 2 a tutorial, a fennmaradó óraszám pedig gyakorlat. Az egyre nagyobb szerepet játszó egyéni munkával és tanulással együtt egy hallgató összmunka-terhelését heti 30—40 óra körül igyekeznek maximálni."

Nem tudom, szükséges-e ehhez kommentár? Azt hiszem, elég összevetni a fenti számokat a mi hallgatóink heti 50—60 órát kitevő tanulmányi munkájával, s látjuk, mit ért a júniusi párthatározat a tananyag és a túlterhelés radikális csökkentésén. Még akkor is, ha az angol felsőoktatási intézmények jobban el vannak látva technikai eszközökkel, mint mi, s módjuk van előadásra felkérni a világ legjobb szakembereit.

„Az *előadások* szerepe és jellege jelentősen más, mint nálunk: itt többnyire új, ismeretlen, tankönyvben még nem szereplő témákról hallanak, neves vendégelőadókkal találkoznak a hallgatók. Lehetőleg minden témát az ad elő, aki abban a témában az adott egyetemen, Angliában, sőt a nyugati világban kiemelkedő szakértőnek számít. Gyakori eset, hogy egy-egy ilyen világhírű tudós körbejárja a legnevezetesebb egyetemeket, s ott 3—4 előadást és konzultációt tart. Ezek az előadások eseményszámba mennek: zsúfolásig megtelnek az előadótermek, más szakos hallgatók is nagy számban jelennek meg. Tv-filmre, magnetofonra is felveszik ezeket az előadásokat, s a későbbiekben szélesebb körben is hasznosítják az oktatásban."

Mivel biztosítják az angol egyetemen a képzés hatékonyságát? Jogos a kérdés, mert az előadások csak a legújabb eredményeket dolgozzák fel. Tankönyv sincs — mint azt később olvashatjuk — csak tematika van, amely bibliográfiát,

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HIRDETŐ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1972 SEP 29

Kusztos Endre grafikusművész

Magyar Nemzet

Kusztos Endre grafikusművész műveinek bemutatója október 1-én, vasárnap délben nyílik meg a Nemzeti Galériában.

1021

1021 Láttuk hallottuk, 1942. okt. 14. Petőfi 16.05/11/M.

Kusztos Endre erdélyi grafikusművész

A Nemzeti Galéria első emeleti disztermében mutatja be szénrajzainak kisebb gyüjteményét Kusztos Endre erdélyi grafikus művész. Tanulmányait Kolozsvárott kezdte el.

Gyimesi Szabó Béla grafikus művész, László Gyula professzor és szervácius Szenil szobrászművész ösztönzésére iratkozott be 1949-ben az ION Andrejescu Képzőművészeti Akadémiára, ahol Miklóssy Gábor festőművész tanár osztályán végzett. A Nemzeti Galéria disztermében bemutatott lapjai tájképek. Legfőbb ihletője a Küküllő mente és a só-vidék. Karakterisztikus a hegyes táj komor szépségét azon forrójában megragadó képeiből ugyanazon tőmondatos erős, indulatgazdag valóság-látás sugárzik, ami az ugyancsak erdélyi születésü Nagy István alkotásaiból árad. A havasok világa, a villámsujtotta fenyők, kanyargós erdei utak, szelid homokdombok jelennek meg képein. Egyszerüen, tisztán, drámai erővel hatnak, mint szülőföldje mén-balladái.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

ÉLET ÉS IRODALOM

Kusztos Endre

1972 DEC 23
1024

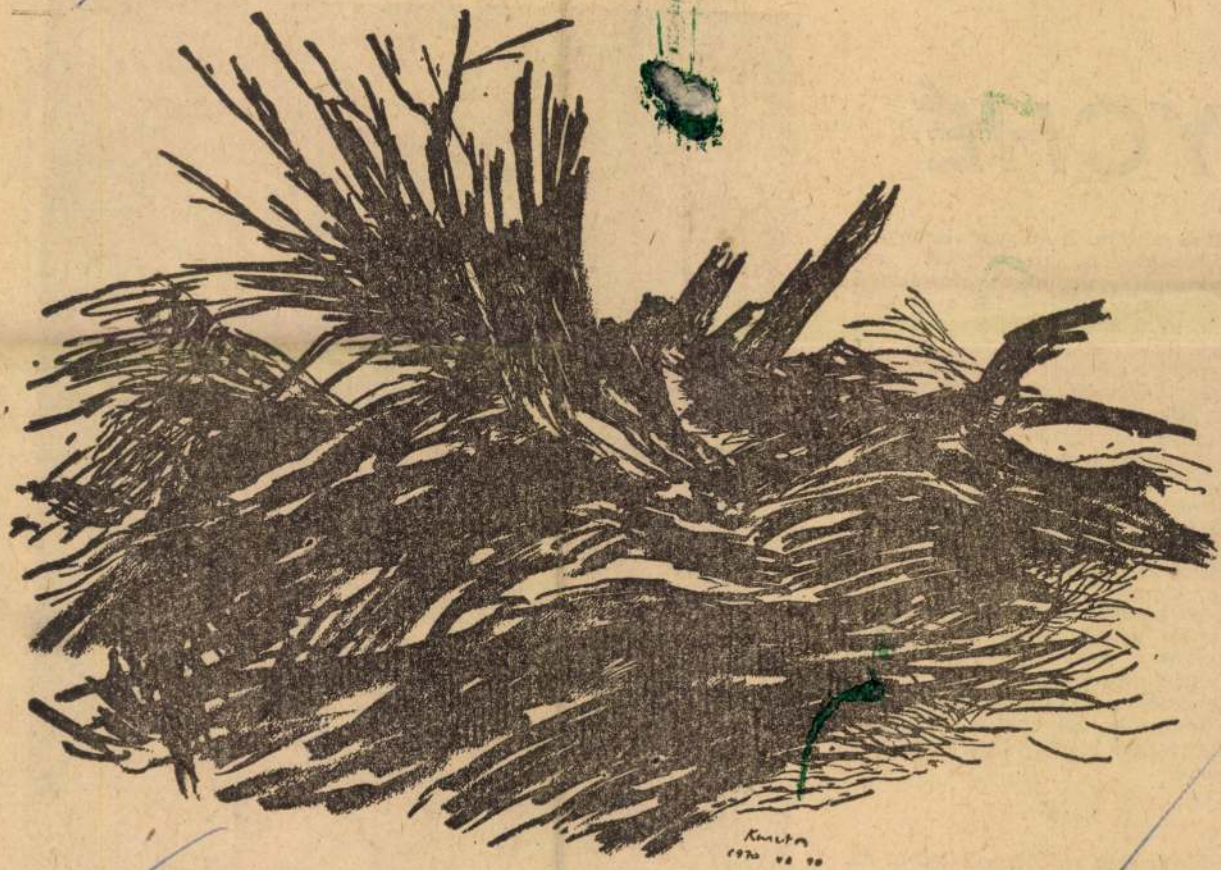

Kusztos Endre rajza

SÜKÖSD MIHÁLY:

SYCHÉ

dalmi háttere. A magyar viszonyok, betyárakasztás, népnyomor, reformeszmék, nemesi és arisztokrata élet éppúgy felködlenek a versekben, mint ahogy megjelennek és a történetbe iktatódnak a kora reformkor szellemi szereplői: Kazinczy, Wesselényi, Toldy Ferenc, sőt tizenöt verssel a könyvben szerepelve Ungvárnémeti Tóth László is. És ugyanilyen gonddal van beleszőve a mesébe mindaz, ami — persze a szerencsét végletekig fokozva — a nagyvilágból még Psyché látóterébe kerülhetett: Lavotta, Beethoven, Goethe, Hölderlin, Fanny Elssler, Zedlitz, kikkel mind személyes a kapcsolat, Beethoven a Für Elisét írja hozzá, Goethe a Közelség című versével ajándékozza meg, mit Psyché természetesen le is fordít. Még Shelley is megszólal egy angliai utazás során, legalább egy vers-utánérzésben.

★

Meglepően valóságos talapzat ez, műgond és játék együttes örömeből fakadt, de még egyre csak föld, felszín, padozat, amelyen Psyché

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307
Kusztos Endre
UTUNK, KOLOZSVÁR
1958 DEC 11

UTUNK
610

A TÉKOZLÓ FIÚRÓL...

— Egy falusi képkiállítás tanulságai —

Valamikor – elég régen – a művészet egy barlangban lakott az emberrel. Valamikor a művészi gondolatot sziklafalra rögzítő véső, ha rangban alatta is maradt a nyilnak, hű és engedelmes szolgája volt halászó-vadászó ősünknek. Az eltelt évezredek során azonban ez a csinos, és önszépségétől gyakorta megszédült gyermek, hűtlen lett szülőjéhez. Élősködött csupán az atyai kenyéren, megszokta a paloták fényét, s elfelejtette a kormos üzemekbe, sáros falvakba vezető utat.

A szocialista társadalom az, amely a tudománnyal s a többi messzecsatangoló barlangszülöttel együtt, ezt a tékozló fiút is vissza akarja vezetni szülőjéhez, a néphez. Kénytelen visszavezetni, társadalmunk lényegéből következő törvény ez, hiszen rendünk léte és jövője elképzelhetetlen művelt, fejlett szépérzékű, a tudomány és technika világában járatos nép nélkül.

Kusztos Endre erdőszentgyörgyi képkiállítása tanulságainak összegezésekor jutnak eszembe ezek a gondolatok. Távol áll tőlem a szándék, hogy eltúlozzam e kiállítás jelentőségét. A túlzás bagatellizál, mert valóságalapjaitól fosztja meg a tényeket. Mégis azt kell mondanom, hogy az első falusi képkiállítás egész kultúrforradalmunkat érintő tapasztalatokat is felszínre hozott.

Az előzményekre nem vesztegetek sok szót, erről bőségesen írt a hazai sajtó. A kiállítás híre valóságos szenzációként futotta végig lapjainkat, sőt külföldre is elérkezett. (Aztán mondja még valaki, hogy nálunk nincsenek szenzációs hírek!) A megrendezés körülményeiről csak annyit, hogy a gondolat Raab Lajosnak, a rajoni pártbizottság első titkárának fejében született meg, az ügy elsőszámú lelkes támogatója, – szinte azt mondhatni – gyakorlati megvalósítója Benedek János a rajoni néptanács elnöke. Tehát a kiállítást a népnevelési munka szükséglete hívta létre és a gondolat megszületésében semmi része nincs a véletlennek. Mintahogy Kusztos sem véletlenül került a Küküllőmentére, hanem akadémiai tanulmányai elvégzése után azért ment vissza szülőföldjére, hogy művészetével a népét szolgálja. Kusztostól még csak annyit, hogy nincsen saját személygépkocsija, villát sem épített magának, döcögős csirkevonatokon, gyalog vagy szekéren járja be a Küküllőmentét s a Sóvidéket, – de bejárja. Fest és rajzol hallatlan izgalommal. És munkájáról beszámol a székely falvak dolgozóinak. Beszámolt Erdőszentgyörgy dolgozóinak, s a közeljövőben Hármasközség, Makfalva és Szováta lakosai is megismerkednek munkásságával.

(A tanulságokat nem mindenütt fogalmazom meg tételesen. Rábízom az elkövetkezők során is a felsorakoztatott tényekre.)

*

A kiállítás vendégkönyvében összesen 1291 bejegyzés található. Nemcsak Erdőszentgyörgy lakói, de a távoli falvak – pl. Siklód – dolgozói is meglátogatták a kiállítótermet. Itt olvasható a gyalakutai erőmű számos munkásának és mérnökének neve, V. Bogdán tanító kézjegye és az erdőszentgyörgyi román elemi iskola III. osztályának teljes névsora. Hármasközségből a tanítók vezetésével érkezett nagyobb parasztküldöttség, de a távolabbi Szováta, és a Sóvidék is elküldte követeit. Találhatók itt kinyomozhatatlan illetőségű személyek is, akikről mégis konkrét fogalmat tudunk alkotni. A bejegyzési könyvben szinte féloldalt elfoglal az egyik műértő neve: Katika I. o. t. (Az édesapjával járt a kiállításon és nagyon tetszett neki.) Marosvásárhelyi írók és központi bizottsági aktivisták is bejegyezték ide a nevüket.

Sokat mond a kiállítás hatásáról az is, hogy bizonyos nevek pár lap után ismét felbukkannak. Van olyan, aki újra meg újra eljött, hogy a képeket megnézze. Ez időben: ha Benedek János elnököt nem lehetett megtalálni az irodájában, akkor valószínűleg a kiállító teremben nézelődött. Bartha Ferenc, az erőmű mérnöke fejezte ki a „notórius látogatók" érzelmeit a vendégkönyv egyik lapján: „Nehéz megválni a képeitől. Csak ennyit."

Szívből kívánok művészeinknek mindig „csak" ennyit.

A bejegyzésekből egyértelműen kiderül, hogy hatott és, hogy a látogatók döntő többségének tetszett a kiállítás. Íme mit ír Pataki Béla, a szovátai mezőgazdasági társulás tagja: „Nagyon megragadta figyelmemet a Hármasközség képe, nagyon ügyesen ki van dolgozva. Kérem a felsőbb szerveket, hogy az ilyen művésznek minden támogatást lehetőség szerint adjon meg." Ide kívánkozik még – a már sokat emlegetett – Benedek János pár sora is, amely mintegy megmagyarázza az egész jelenséget: „Rajonunk első képkiállítása is a szocializmus felsőbbrendűségét bizonyítja."

*

Kinek mi tetszett a kiállításon? – erről faggatom a művészt, aki a kiállítás szinte egész ideje alatt – bár Szovátán lakik – Erdőszentgyörgyön tartózkodott. (Már csak azért is, mert minden reggel személyesen seperte ki és tette rendbe a kiállító termet. Lett volna ki helyette ezt elvégezze.)

A földmíves embereknek általában a világos tónusú, realista felfogású képek tetszettek. És mindenek előtt azok a képek, amelyek az ő életükkel foglalkoznak. A sófalviak a kiállításra érve először a „Káruly bá" című kép iránt érdeklődtek, amely Kovács Károly nyugdíjas sóbányászt ábrázolja. (Az *Utunk* egyik előbbi számában megjelent a kép reprodukciója.) A falusi asszonyok legtöbbet a *Meszelés* című kép előtt időztek, amely – a címéből kiderül – egy falusi ház ünnepelőtti szápítését ábrázolja jellegzetes székely házakkal, emberekkel, színekkel. A fiatalságot legjobban a zongorázó falusi kislány kapta meg.

Érdekes, hogy nem a tájkép vonzotta a falusi embert a legjobban. Ha tetszett is néhány tájkép (gondoljunk csak Pataki Béla bejegyzésére) a falusi ember abban a szülőföldjét szerette, nem pedig a téma időtlenségét. A falusi embernek elsősorban a portré és a kompozició tetszik. Új közönség, új igények! Régebben a festő gazdag mecénások ízlését volt kénytelen respektálni. Miért lenne ez másképpen ma, amikor a mecénás személye szerencsésen egybeesik azzal, akinek a festő szánja alkotásait. A mecénás most is olyan képet vásárol – értsük ezt egyelőre áttételesen –, amely neki tetszik, amely mond is számára valamit – és mért lenne ez másképpen.

Sok festő idegenkedik attól, hogy ecsetjét a társadalmi harc közvetlen szolgálatába állítsa. Az erdőszentgyörgyi kiállítás az ilyenek számára is megfontolandó tanulságokat eredményezett. Az új mecénásoknak nagyon tetszett az *Esti szántás* (traktorbrigád szánt a kollektív gazdaság földjein). A *Betonozó munkások*, a *Kőtörés* és a hasonló tárgyú alkotások.

No, de eddig azoknak a véleményéről szóltam, akik – legalábbis ők maguk azt állítják, – „nem értenek a művészethez". Olyanok is meglátogatták a kiállítást, akik nem voltak a képektől elragadtatva.

Itt két tényezőt kell figyelembe venni. Aki eleve meg akarja különböztetni magát a „bugrisok"-tól, annak nem tetszhet, az, ami a földmíves embernek tetszik. Másfelől: a falusi ember tájékozatlan a művészetben, csak egyetlen iránytűje van, természetes szépérzéke. De míg a falusi ember szépérzékét nem rontották meg a giccs-májszterek, addig a kispolgárság ízlését alaposan „kicsiszolták". Így aztán érthető, hogy néhány kispolgár fanyalogva nézte végig a művész parasztosan darabos (a mi kifejezésünk szerint erőteljes) képeit. Sokan el is mondták, hogy szerintük B. T. kibédi tanító Kusztosnál sokkal nagyobb művész. B. T. *Tátrai képei*-ben sokkal több a mondanivaló, művészete sokkal „szubtilisabb". (Könnyen elképzelhetjük, mekkora művészi magasságba emelkedhetett B. T., hogy a Küküllő mentéről a Tátrát is látja). Ez különben nem szóbeszéd. B. T. szériában festett vásári képei, a dilettantizmus és a giccs mesteri példányai, nagyon kelendőek a küküllőmenti „műértők" körében.

És ez is egy tanulsága a kiállításnak. Nemcsak a dolgozó nép egészséges szépérzékét kell addig csiszolnunk, hogy a képzőművészet évezredes eredményeit befogadja és megértse, az elrontott ízlésű embereket is nevelnünk kell. Az igazi művészetnek ki kell szorítania a lakásokból a giccset, a művészettel összetéveszthető művészietlenséget.

Vajon hány éves terve lehetne ez a hazai Képzőművészeti Szövetségnek?

*

A kiállítás legnagyobb sikerét én abban látom, hogy – legalább Erdőszentgyörgy rajoni viszonylatban – utat tört a képek számára, hogy eljussanak közvetlenül a „fogyasztók"-hoz. Benedek János bíztatására ugyanis a rajon számos vállalata és intézménye, a rendelkezésére álló alapból vásárolt a kiállított képekből. Így például a rajoni Néptanács, a helyi orvosi rendelő, a helyi középiskola. Ugyanakkor a rajoni Szövetkezeti Szövetség, a parajdi sóbánya igazgatósága, a szovátai fakitermelő vállalat vezetősége megszabott témájú képet rendelt a művésztől.

Mielőtt azonban e kérdés taglalásába belekezdenék, szükségesnek vélem a kiállítás egy másik tanulságát levonni.

Kusztos is elmondta, más művészek is tapasztalták: az egyszerű emberek mindig a valósággal vetik össze a művészetet. A kép számukra egy valóságdarab többé kevésbé hű tükre. Ha a művész a valóságból indul ugyan ki, de a maga művészetével újra alkotja a valóságot – hiszen minden művész ezt teszi – akkor, bár a kép realista, nem mindig ér el olyan hatást, mint mondjuk a naturalista felfogású alkotás. Kusztos elmondta, hogy a művészi összegezést, summázást – tehát a naturalista pepecselés, részletekbe fulladás művészi ellentétét – a látogatók egy része a mesterségbeli tudás hiányának a számlájára írja. Kusztos, aki már ismerte a közönségét, ezért állította ki több, az akadémián festett, és a – mesterségbeli tudás elsajátítása érdekében, tudatosan – naturalisztikusan megmódolt munkáját, hogy illusztrálja az átmenetet az egyik felfogásból a másikba. Persze gyakran előfordult, hogy egyeseknek éppen ezek az iskolás képek tetszettek, mert „jobban hasonlítottak a valóságra."

Ez egyike az elnyomás századai hagyatékának. De ez igazi művész számára nem lehet akadálya a néphez való eljutásnak. A kormány a legmesszebbmenő támogatást megadja a művészeknek, hogy a népből, a nép életéből merítsék műveik tárgyát és témáját, de az új, műértő, fejlett ízlésű közönséget az állam nem tudja a művészek aktív hozzájárulása nélkül megteremteni. A néphez hű művészembernek, aki a népét akarja ecsetjével szolgálni – és ez nem is csak egy művészeti ág problémája! – *meg kell küzdenie a közönségért*. Nincs ennél nemesebb eszmény művészember számára. Nagyon érdekes példa ebben a vonatkozásban az udvarhelyi művésztelep tagjainak munkássága, akik, miután az Akadémiáról visszamentek szülővárosukba, nemcsak népiihletésű vásznakat és szobrokat készítenek, hanem ugyanakkor előadás sorozatban tanítják – szándékosan használom ezt a szót – a művészet elméletét. És csakis az ilyen tudatos, áldozatos harc vezethet eredményre.

Azért volt szükségem erre a hosszú bevezetőre, mert úgy érzem, hogy a sajtónak is vannak tennivalói a művészet útjának egyengetése terén. Örömmel írtam fennebb, hogy számos erdőszentgyörgyi vállalat képet rendelt Kusztostól. E cselekedetükkel példát mutatnak az ország más vállalatainak és ezért minden dicséretet megérdemelnek. Azonban – s ezt úgy érzem, szóvá kell tennem – az a feltétel, amit a művész számára kikötöttek, a legtöbb esetben meggátolja őt abban, hogy sajátos művészi eszközökkel fejezzen ki – számára is drága – politikai eszméket. A parajdi sóbánya vezetősége például azt a gondolatot szeretné képbeöntve látni, hogy a sóbánya dolgozói a Népköztársaságért, annak felvirágozásáért dolgoznak. Ennek megfelelően Kusztos számára megszabták, hogy a kép mit ábrázoljon: oldalt, balra, a Népköztársaság címere, jobbra munkás, felemelt karral, amint kalapácsát a Népköztársaságnak éppen felajánlja. Nyilvánvaló, hogy az ilyenszerű megkötés nem eredményez művészetet. Márpedig az is nyilvánvaló, hogy az Államnak – amely végsősoron az anyagi eszközöket biztosítja –, az az érdeke, hogy művészi képek kerüljenek az intézmények és vállalatok falára.

A kulturális forradalom számára nagyon értékes tél előtt állunk. A napokban jelent meg az Írószövetség vezetősége bürójának a felhívása, amelyben arra szólítja fel az írókat, vegyenek tevőlegesen részt a téli falusi kultúrmunkában, éljék a falusi emberek életét, és ábrázolják műveikben a nép harcát. Úgy érzem, jó alkalom számomra, hogy éppen egy falusi kiállítás tanulságai leszűrésekor arra figyelmeztessem hazánk képzőművészeit, hogy személyük és műveik jelenlétére is nagy szükség van a falvakon.

HUSZÁR SÁNDOR

krétanyoma. Az ábécé 18-ik betűjéről szólott, a „T" betűről, amellyel arabul a „repülőgép" szó kezdődik...

A két hátulsó padsor ülésein súlyos kődarabok és vaskos, lezuhant tetőgerenda feküdt. Ez az omladék és ez a gerenda a bombázás napján nyolc, hat-hét esztendős gyermeket ütött agyon. Nyolc hat-hét esztendős gyermeket, akik éppen azon igyekeztek, hogy megtanulják a „T" betűt, amellyel arabul a „repülőgép" szó kezdődik...

— Fényképezze le! — mondta határozott hangon a reszketős és figyelmesen nézte, amint a füzetembe jegyeztem. — Csak úgy hiszik el, ha lefényképezi!

Megtettem amit kívánt és megkérdeztem, itt volt-e a támadáskor. Válasz helyett levette fejéről bő turbánját. Óriási, ijesztő húsvörös sebhely borította egész tar koponyáját, fehéren húzódtak végig rajta a benőtt varratok.

— Tíz napja jöttem ki a kórházból!...

— Menekült? — kérdeztem.

— Földem volt és hivatalnok voltam Douar Ouled Moumen-ban, Souk Ahras mellett — válaszolta. A minduntalan megújuló reszketési rohamok hevesen rázták egész testét, torz fintorba rángatták az arcát. — Két évvel ezelőtt elfogták a bátyámat, megkínozták és mint algériai szabadságharcos szimpatizánst kivégezték. Erre elmenekültem. A franciák elhajtották állataimat, lerombolták a házamat. Nemsokára utánam jöttek a hegyeken túlról a feleségem, a gyermekeim, a húgom és a meggyilkolt bátyám gyerekei is.

— Most is a bányákban laknak? — tudakolta kísérőm.

— A holtak igen, az élők elmenekültek, — mondotta gyötrődve és elszürkült értelemmel. Mikor észrevette, hogy nem értettük meg egészen, roppant erőfeszítéssel pár pillanatra leküzdötte reszketését. — Öt gyermekem közül hármat február kilencedikén temettek el. Kettőt azon a padon ért a halál, amelyen a nagy gerenda fekszik, a harmadikat, a húgommal együtt az a bomba ölte meg, amely engem is elintézett...

Ennyit tudtunk meg a turbános embertől. A tuniszi rendőrtiszt, a bányában állomásozó őrség parancsnoka, később még elmondotta, hogy ez az emberroncs, aki nyilván életfogytiglan reszkető rángások áldozata lesz, valamikor De Gaulle hadseregében Franciaországért harcolt, Monte Cassinonál és Nizzánál, ott küzdött Elzász visszafoglalásáért és Strassbourg utcáin menetelt a diadalmas francia sereggel...

Fordította: LÁSZLÓ HENRIK

ELŐFIZETÉSEKET

az ***UTUNK****-ra*

december 20-ig
még felvesz minden
postai kézbesítő és
lapterjesztő!

Előfizetési díj:
egy évre 26, félévre 13,
negyedévre 6·50 lej

MÉLIUSZ JÓZSEF

BALLADA

a szelíd pásztorleányról, aki eltemette a holtakat

Láthatatlan felhő
úszik
a sivatag
fehéren izzó egén.
Madár röpül át rajta
és lezuhan
holtan.
A madárból
sakál zabál
és legott
lecsuklik holtan.
Oszlása nedvei
csillogón csurognak
az oázis füvébe.
Méreggé forr a fű
s egyetlen éjszakán
meghal.
Hajnalban
gyémánthátú bogár
száll a fekete avarra
és holtan lefordul.
Eső zuhog a sivatagra
s a madár, a sakál, a bogár
bomlott anyagát
a néma homokba bemossa.
A homok alatt
vizeket táplál az eső.
Az ér a kút
sárga vizébe szivárog.
A kútban meghal a víz.
Meghal
a vízben
a parányok miriádja.
Karaván utasai,
tevék
és kecskék
isznak a kútból
és meghalnak.
Keselyű nem merészel
az oázisra ereszkedni.
Madár messze elkerüli.

Szelíd pásztorleány
temeti el a holtakat.
Megsiratja őket,
a tevéket,
a kecskéket,
a fűszálakat.
És nem hal meg.
Kétfejű szörnyet szül.

És a nép
kunyhóját körülveszi.
És sokan kiáltoznak:
— Megejtette a sátán!
És élve megégetik őt
és a pihegve haldokló
kétfejű torzat.

A máglya korma
a falu falait belepte.
És rendre meghaltak
sokan.
És pusztulnak a barmok.
És megfeketült a fű.
És nem tudta senki,
mitől és miért...
És nem tudta senki,
hogy láthatatlan felhő
úszott át
a sivatag
fehéren izzó egén,
hogy madár
szállott át rajta
és lezuhant
holtan...

(Fékezzétek meg,
fékezzétek meg
az imperialistákat!
Az imperialistákat!!)

LÁTÓHATÁR

Albert Kahn, az ismert haladó amerikai író, a szovjet írószövetség vendégeként Moszkvában tartózkodik. A *Szovjetszkája Kultura* munkatársának első benyomásairól a következőket mondotta:

— Elsősorban azoknak a szovjet embereknek a magas kulturális színvonala lepett meg, akikkel az itt töltött napok alatt találkoztam. Megállapítottam, hogy a szovjet dolgozók szabad idejük jórészét olvasással töltik. Alaposan ismerik nemcsak saját irodalmukat, de a többi országok irodalmát is. Az elmúlt napokban alkalmam volt előadást tartani a külföldi irodalom könyvtárában, tanárokból és egyetemi hallgatókból álló közönség előtt, és nem kis meglepetéssel vettem tudomásul, hogy a hallgatóság nagyobb része talán még jobban ismeri az amerikai írók műveit, mint én.

— Elutazásom előtt egyes „liberális" beállítottságú barátaim arra intettek, hogy „jól figyeljek" mindenre és a dolgokat bíráló szemmel nézzem — mondotta Albert Kahn. — Én azonban „nyílt szívvel" jöttem ide és ha vannak előítéleteim, azokat is a szovjet nép iránt érzett szeretetem és barátságom hatja át.

Az utóbbi évek folyamán csodálattal hallottam a szovjet emberek sikereiről és annak ellenére, hogy jól voltam értesülve, most mégis bámulat fog el e sikerek láttán. Az a benyomásom, hogy sokszor maguk a szovjet emberek sem értékelik kellőképpen azokat a „csodákat", amelyeket maguk hívnak életre. Valószínűleg azért van ez így, mert mindaz, amit én csodálatosnak tartok, számukra megszokott dolog.

Mit mondhatnék én a szovjet kultúra képviselőinek? Önhittségnek tartom, hogy tanácsokat adjak nekik. Mégis egyetlen dolgot hangsúlyoznék: megvalósításaik arra késztetnek, hogy ezután még szerényebb legyek. Tudom, hogy előttük hatalmas távlatok nyílnak a jövőben.

B. B.

KRÓNIKA

a szovjet valóságot, életét, a falujában élő rság életét énekli meg. tet: a kárpátukrajnai ar irodalom kedvező bfejlődésének igéretes vítéka.

sebb szovjet író és akadémikus.

△ Mircea Basarab karmester több hangversenyt vezényelt Lengyelországban. A *Dziennik Polski Echo*

százezer példányban, többet, mint Zogu király uralkodásának tizennégy esztendeje alatt.

△ *Az MNK-ban a felszabadulás óta Móricz Zsig-*

ÚJ KÖNYVEK

* * * *Iratosi kertek alatt* (Kisiratosi népköltészet. Állami Irodalmi és Művészeti Kiadó) Kötve 12,— lej

KEMÉNY JÁNOS: *Vadpáva* (Regény. Állami Irodalmi és Művészeti kiadó, Marosvásárhely) Fűzve 6,— lej

NAGY JENŐ: *A kalotaszegi magyar*

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1971 4-

ALFÖLD

1021

Kusztos Endre

Kusztos Endre: Havas erdő

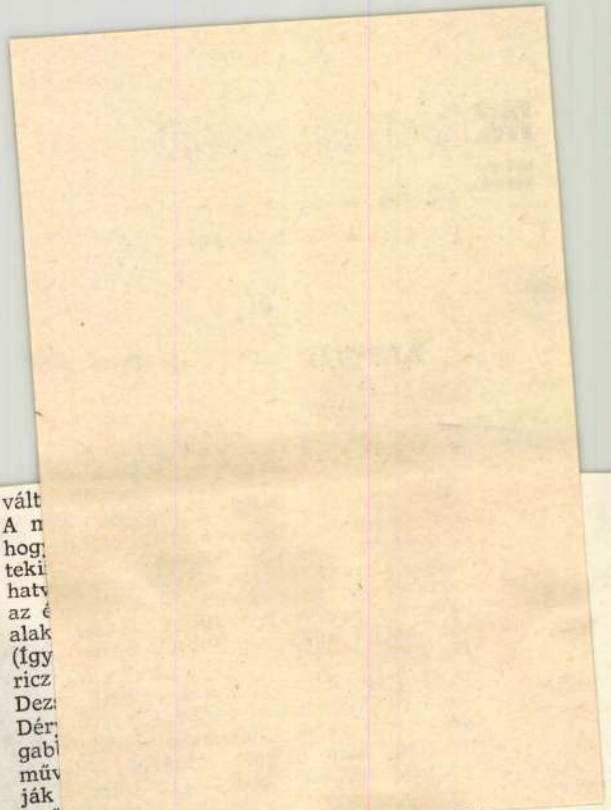

feloldani akaró törekvés, amelynek társadalmi haszna éppen a közízlés gazdagításában keresendő.

A romániai magyar irodalomtörténet-írás mai alapvető feladatairól van itt szó, de a romániai magyar és a hazai irodalmi problémák közvetítéséről is az olvasó közönség számára. Az alapozás kiterjed a huszadik századi magyar irodalom egyik fontos kérdésére, a próza fejlődésére is. Az egyes írói portrékból és műfajproblémákat tárgyaló tanulmányokból a magyar novella huszadik századi jellegzetességeit bemutató műfajmonográfia körvonalai bontakoznak ki. Nagyobb ívű koncepciója miatt elsősorban erre figyelünk fel a könyv olvasása közben.

Amikor kiemeljük e műfajmonográfia kibontakozó körvonalait, egyáltalán nem szándékozunk kisebbíteni a tanulmánykötet más – ebbe a körbe nem vonható – esszéit és pályaképeit. Mert pl. a Madách-tanulmány figyelmeztetése is – hogy az életműben ne keressünk mindenáron filozófiai rendszert, hanem elsősorban a költői teljesítményt mérlegeljük még a Tragédiában is –, lehet ösztönző. De kiemelhetnénk a Szabédi László életművét „megmérő" lendületes tanulmányt, a Bartalis-vers titkát vallató okos elemzéseket, vagy a Horváth Imre költészetét újraértékelő, azonban kissé hosszúra nyújtott pályaképet is. Az Illyéssel foglalkozó írásban *(Illyés Gyula – vagy a cselekvés költészete)* ugyanaz a racionalista fegyelmezettség a vonzó, ami a kötet „Appendix"-ében közölt rövidebb írásokat is figyelemre méltóvá avatja. Kántor Lajos gondolati-érzelmi azonosulást vállaló szemlélete,

vált
A n
hog
teki
hatv
az é
alak
(Így
ricz
Dez
Dér
gab
műv
ják
győ

Ezek szerint a „tiszta" epika századfordulón történt felbomlása után kialakult huszadik századi novellaformákban *az írói személyiség intenzív jelenlétével azonosított líraiság* a legfontosabb, amely nem tévesztendő össze az általában vett szubjektivitással. Ez a líraiság ugyanúgy jelen van az anekdotikus-leíró, mint a drámai (Bródy, Thúry, Móricz), a hangulati-meseszerű (Krúdy, Gelléri, Tamási) vagy éppen a lélektani-elemző (Kosztolányi) novellákban. Az epikus bőség hiánya (legfeltűnőbb ennek tudatosítása Móricz Zsigmonddal kapcsolatban) – így tulajdonképpen az írói személyiség mélyebb rezonanciáját eredményezi, s ez azt jelenti, hogy más eszközökkel is lehet ábrázolni a társadalmi ember valóságát, nemcsak objektíve leíró prózával. A lírai prózában az álom, a meseszerű, a szürreális ugyanolyan érvényűek lehetnek, mint a balladásan drámai, a dokumentáló (Nagy Lajos) vagy éppen a racionálisan elemző novellaeszközök.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

ÉLET ÉS IRODALOM
Budapest

1970 DEC 5-

1021

Kusztus Endre: Ház

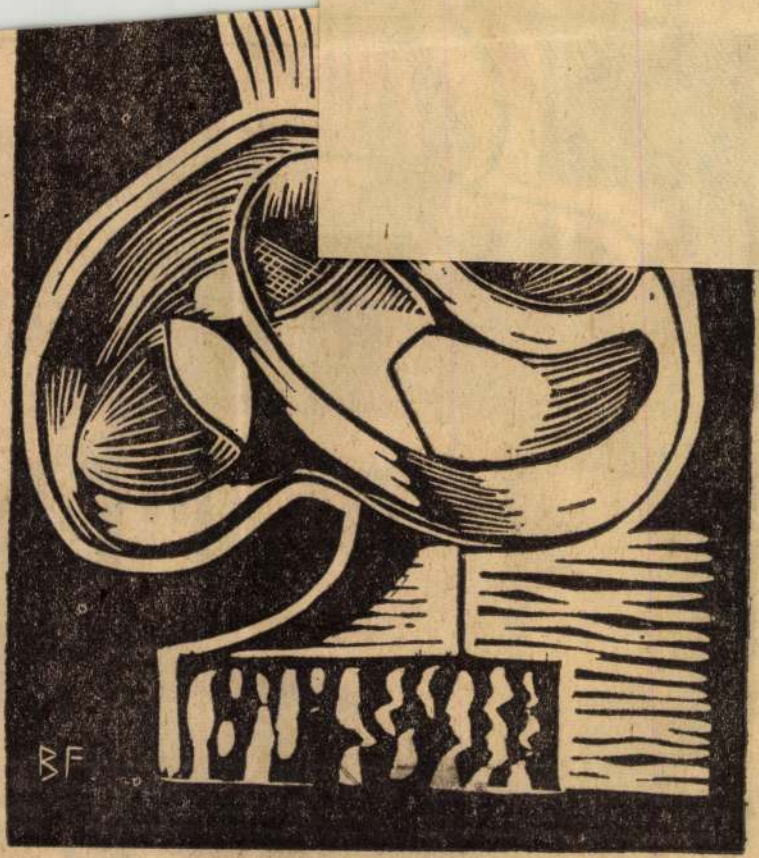

Balikó Ferenc: Kompozíció

indaz, amiről ed-
erősen foglalkoz-
a munkásait is.
mégis valamit szo-
„szakmai" kérdések-
em kell bővebben
hogy kulturális po-
és gyakorlatát alap-
rtom. A vitathatat-
gkívül a szocialista
dését bizonyító —
yeket önmagukban
ikai számadatok is
amelyeket a kong-
tek a kezükbe kap-
rözheti talán az is,
rók ilyen általános
számolhattam be
ilyenről beszámol-

m kell arra, hogy
lőtt ugyanerről a
m írótársaim — és
y aggodalmáról, ne-
hogy: vajon a gaz-
nek általános érvé-
veti-e majd a piac
ei alá az árucikkek
elenő kulturális ja-
kongresszus, meg-
on, világosan úgy
ogy az ideológia és
étén

s-politikai célok
ődlegesek,

ni érdekeket kell
ni.
gazdasági szakem-
vire meg tudom ítél-
négy esztendőben a
ában követte az em-

pán jelezni szerettem volna a Nagyon fontos lenne, ha ennek a

KUTAS LÁSZLÓ

BORSOD-ABAÚJ-ZEMPLÉN MEGYE

A BARLANGFÜRDŐBEN a tervek szerint éjszakai fürdőzések is lesznek 24. OLDAL

A MISKOLCI EGYETEMEN marketing és logisztikai szakot is indítanak 28. OLDAL

AZ OPERAFESZTIVÁLON idén a Verismo áll a középpontban 29. OLDAL

Miskolc mára a változások városa lett

Miskolcon az elmúlt időszakban több nagyszabású projekt zajlott. A borsodi megyeszékhely ismét régióközponttá vált. Az eredmények megítélésében természetesen megoszlanak a vélemények, ám az nehezen vitatható, hogy kulturális téren, a város megjelenítésében igazi változások történtek. Káli Sándorral, Miskolc város polgármesterével arról beszélgettünk, hogy az eredmények közül ő mit tart a legfontosabbnak.

„Megkérdőjelezhetetlenné vált Miskolc régióközpont szerepe, ez néhány évvel ezelőtt még vitatéma volt. Miskolc az ország öt kijelölt városa közül az egyik versenyképes pólusnak számít" – hangsúlyozta Káli Sándor. A gazdaságfejlesztés is a régióközponti szerepnek megfelelően folyt, számtalan miskolci rendezvény országossá, sőt európai méretűvé növekedett. A település a térség egyik „zászlóshajója" lett.

A polgármester véleménye szerint Miskolc a változások városa, hiszen külső megjelenésében és az itt élők lokálpatriotizmusában is kedvező irányú változások zajlottak. A városvezetés elsődlegesnek tartotta azoknak a projekteknek az előkészítését, amelyek hatással vannak a városlakók mindennapjaira. Kiemelkedőnek számít ebből a szempontból a belváros rekonstrukciójának megkezdése: ezzel legalább 10-15 éves lemaradást kellett behozni, hiszen több hazai nagyvárosban már sokkal korábban kezdtek hozzá az efféle munkához. Miskolcon látványos változások történtek, elkezdték a sétálóutca rehabilitációját – ebben partnerek voltak az itt működő kereskedők is, a kivitelezésben pedig segítséget nyújtott a kereskedők megyei szervezete is. Fontos szempontja volt a fejlesztésnek, hogy olyan közterek jöjjenek létre, amelyeken a társadalmi élet zajlik, kellemes környezetben találkozhatnak egymással az emberek. Miskolcon fogalomnak számít az úgynevezett „villanyrendőri" csomópont – ahol régen tényleg egy rendőr irányította a közlekedési lámpákat – ma már a fiatalok lerövidítették az elnevezést és csak „Villany"-ként emlegetik. Ettől a helytől indult el a városfejlesztési program, s az elmúlt év végére szépen kialakított tér jött létre európai uniós támogatással és saját forrásokból. A közhangulat javítása mellett kiemelten fontosnak számított az oktatás feltételeinek korszerűsítése is. Címzett támogatásokból három fontos városi közép- és szakiskola újulhat meg. Hamarosan megnyílik Miskolcon a Művészetek Háza, ahová a város szimfonikus zenekara költözik, és ezzel lehetőség nyílik a Miskolci Operafesztivál helyszíneinek bővítésére is. A sportberuházások közül az országban elsőként megépült sportcsarnok felújítását és a hozzá kapcsolódó jégcsarnok megépítését tartja kiemelkedően jelentősnek a város polgármestere. Kormányzati segítséggel és saját forrásokból egy ötvenméteres uszoda épül majd meg.

Az izgalmas kulturális tervek mellett (lásd keretes írásunkat) egyre nagyobb hangsúlyt kap a városban a rangos sportesemények megrendezése is. Tavaly a Gyalogló EK, a Junior Férfi Kézilabda VB, a Lékó–Adams sakkverseny, valamint a salakmotoros világbajnok részvételével rendezett Sziráczki István Emlékverseny jelenthetett maradandó élményt a sportszerető miskolci publikumnak. A rövidesen kezdődő U–18-as Jégkorong VB mérkőzésein, a Fekvenyomó világbajnokságon, a Judó Ifjúsági EB-n, valamint a salakmotoros EB döntőjén izgulhatnak majd a sportág szerelmesei Miskolcon.

„A megváltozott arculatú városban több lesz a befektető is" – állítja Káli Sándor. A város vezetői tisztában vannak azzal is, hogy Miskolcnak szüksége lenne olyan nagy beruházásra, amelyik legalább kétezer főt foglalkoztatna, hiszen a számok azt mutatják, hogy létrejött ugyan 4900 új munkahely, de legalább ugyanennyi meg is szűnt. A polgármester szerint a versenyképesség megőrzését, a gazdaságfejlesztést azzal lehet elősegíteni, ha innovációs központtá válnak. A Miskolci Egyetem jelenléte biztosíthatja a kutatásfejlesztés eredményessé tételét. Putyin orosz elnök magyarországi látogatásakor egy olyan megállapodást készítettek elő, amely lehetővé teszi, hogy Miskolc a nanotechnológia központjává váljon. A projekt megvalósítása júniusban kezdődik, és a későbbiekben a kutatáson túl a gyártás is Miskolcra helyeződik. A nemzeti fejlesztési tervben a 2007-től 2013-ig szóló fejlesztésipólus-program központi eleme tehát az innováció lesz. „Arra számítunk – mondja Káli Sándor –, hogy a húzóágazatot jelentő iparágak a versenyképes termékeik fejlesztési bázisát Miskolcra hozzák, így az idekapcsolódó kisebb vállalkozások is munkahelybővítésbe kezdhetnek." ■

Néhány napja állították fel a város legújabb terén Kutas László Miskolci lányok című szobrát. A szobor jól illeszkedik a térbe, s a padon bárki a szoboralakok mellé ülhet, fotókat készíthet

Európai uniós támogatással és a város saját pénzforrásából épült a hangulatos Szinva Terasz

Második helyezett kulturális főváros

Az Európa Kulturális Fővárosa 2010 címért folytatott versengés után folytatódik tovább a kulturális alapú városépítés Miskolcon. A régió többi nagyvárosaival működnek együtt a Direkt programban. A versenyben sikerült megelőzniük a fővárost, és az elért második hely is felértékelődött, hiszen a miskolciak ma büszkébbek városukra, mint korábban. Maga a pályázat is arra volt hivatva, hogy bemutassa a kultúrán alapuló városépítést. Miskolcon sorozatosan rangos fesztiválokat rendeznek, és ennek köszönhetően növekszik az idegenforgalom. A Miskolci Operafesztiválra például 140 ezren voltak kíváncsiak, a Téli Fesztiválnak pedig negyvenezer látogatója volt.

A miniszterelnökkel kötött megállapodásban az szerepel, hogy a kormányzat támogatja a város egyik projektjének megvalósítását. Érdeklődésünkre Káli Sándor annyit árult el, hogy a több kiválóan előkészített projekt – köztük az egyedülálló Rock Múzeum – közül komoly esélye van a történelmi Avas megépítésének, mivel ez a belváros rehabilitációjának folytatását jelenti. ■

Amikor a rókaszáj megeszi az egyforintost

Ha túljutunk az utálkozáson, hogy bevallási időszaktól függetlenül ajkunkra vesszük az adóhivatal szót, ha eltekintünk a perverzió határát súroló ötlettől, hogy szabad elhatározástól vezérelve bepötyögjük az Apeh.hu karakterkombinációt, nos, ha minden előítéletünket levetkezzük az adózással és intézményrendszerével kapcsolatban, akkor be kell látnunk: az adóhivatal honlapja (www.apeh.hu) remekbe szabott kis gyűjtemény.

A lap tetején a Széchenyi rakpart egy szelete látható. A kék tónusú látképen egy épület pompázik színesben, s ha az egérrel erre az épületre tévedünk, megjelenik az APEH sárga-kék logója, amiről nekem egy száj jut eszembe, amint épp be akar kapni egy forintot.

Túlnyomórészt a kék, a szürke, a fehér árnyalatai képviseltetik magukat, ami összességében nyugalmat, összeszedettséget sugall.

Az oldal három részre osztható: a bal oldalon lévő menüsor az érdekes háttér-információkat tartalmazza, mint például az adóstatisztikák, pályázatok, árverések, adónaptár vagy hasznos linkek. A hatályos törvényeknél a Pénzügyminisztérium, a TEÁOR, SZJ-számoknál pedig a KSH oldalára irányít.

Középen az aktuális információk találhatók, a legfelső sorban vastagított, piros betűkkel a legközelebbi adózási határidő. Ez alatt az elmúlt napokban napvilágot látott APEH-utasítások, -közlemények, -iránymutatások olvashatók, mint például az üzemanyagokra alkalmazható elszámolások. A középső sáv alsó részén található a nyomtatványkitöltő program, lebontva a különböző évekre vonatkozó csomagok. A továbbiakban az adott csomagra kattintva jelenik meg az összes nyomtatványt tartalmazó lista, amelyből aztán kedvére böngészhet a látogató.

Az Abev névre hallgató program csak Windows alapon fut, az indoklás szerint azért, mert eddig egy-két cég jelezte csupán, hogy Linuxot használ, vagyis pillanatnyilag nem éri meg bővíteni.

A jobb oldali ikonok között szerepelnek az egyéb hasznos adatsorok: szakmakódok, üzemanyagárak visszamenőleg, adótábla, áfakulcsok, egészségügyi hozzájárulás mértéke. Itt lehet hozzáférni egyébként az elektronikus adóbevallás rendszeréhez is, ezt azok használják, akik elektronikus aláírással rendelkeznek.

A hasznos szolgáltatások közé tartozik még az adatbázis ikonja is. Itt sorolják fel a minősített adózók (akik fegyelmezetten, rendszeresen, késedelem és hiba nélkül fizetik adójukat évek óta), az áfalanyok és az úgynevezett regisztrált számlakibocsátók, vagyis építési vállalkozók. Ezekben az adatbázisokban könnyedén lehet keresgélni, a rendszer gyors, logikus.

A honlap egésze ilyen, ugyanakkor kell némi tapasztalat, hogy elboldoguljunk.

F. SZABÓ EMESE

www.apeh.hu

tartalom • • • • • • • • • 9 •
használhatóság • • • • • • • • 8 • •
kinézet • • • • • • • 7 • • •

Petőfi '73

1973-ban vagyunk, egy évvel 1972 után, ami önmagában nem volna lényeges, de '72-ben egy kicsit másképp sikeredett március 15., mint azt a Magyar Szocialista Munkáspárt elképzelte, sőt, annyira nem sikerült, hogy kénytelen volt az államhatalom börtönbüntetéseket és egyéb fenyítéseket kiosztani, pedig nagyon szerette a fiatalokat, majdnem jobban, mint az öregeket vagy a középk rúakat... Annyira szerette a fiatalokat, hogy megpróbálta megvédeni őket önmaguktól, és amikor ez nem ment, arra gondolt, hogy inkább vízbe fojtja őket, mint hogy maguktól belefulladjanak a szabadság tengerébe.

Szóval érdekes rendszer volt, mintha másnaposan kellene elviselni egy taktikai atomcsapást.

1973-ban azonban Kardos Ferenc filmet készített Petőfiről (és a többiekről), méghozzá középiskolásokkal, ami önmagában is forradalmi volt, nem beszélve a tényleg lendületes végeredményről, amit tátott szájjal néztem a tévében, amikor leadták végre, és ez nem '73-ban volt...

2003-ban aztán elmentem a Petőfi Csarnokba, ahol találkoztak az alkotók és a szereplők, és megnézték együtt a filmet, és én is megnéztem velük újra, és jó volt.

1973-ban más volt a szabadság. Az a szabadság is más volt, ami nem volt, és az is, ami volt. Egészen más, mint ami most nincs, és egészen más, mint ami most van. Azért van ez így, mert akkor 1973 volt, most pedig nincsen 1973. Nem elemezném, hogy miért nincsen, legyen elég anynyi: az eltelt évek átírták a naptárakat, átírták a szabadságot, és még meg is öregítettek minket, akik egyáltalán össze tudjuk hasonlítgatni a két időszakot.

Nem nagy ügy, csak gondoltam, megemlítem, hátha valakit érdekel...

PARA-KOVÁCS IMRE

15[30] Petőfi '73
Filmmúzeum

M1

5.25 Hajnali gondolatok
5.30 Kárpáti krónika (ism.)
5.40 Agrárhíradó
5.50 Nap-kelte
9.00 Max, a zsaru
10.00 Híradó
10.05 Napi mozaik
12.00 Híradó délben
13.00 Slovenski Utrinki
13.30 Együtt
14.00 Úton
14.30 Fogadóóra
15.00 Berlin, Berlin
15.54 Bartók 125
16.00 Híradó
16.05 Zselé
17.00 12+
17.25 A nagy vita
18.00 Híradó
18.24 Esti mese
18.50 Szomszédok (ism.)
19.30 Híradó este
19.54 Sporthírek
20.05 Panoráma
21.05 Gög
Olasz tévéfilmsorozat
22.00 Csütörtök este
22.45 Kultúrház
23.00 TS – Műkorcsolya-vb
23.30 Híradó
23.35 Sporthírek
23.45 TS – Műkorcsolya-vb

TV2

6.00 Moziverzum
6.25 Tények – reggel
6.55 Mokka
9.05 Szóda
10.05 Teleshop
11.25 Hajrá, skacok!
12.40 Játékidő
13.40 Eszelős szívatás
15.30 Anita
A bűbájos bajkeverő
16.00 Knight Rider
17.00 Hetedik mennyország
18.00 Lisa csak egy van
18.30 Tények – Hírműsor
19.00 Jóban, rosszban
Magyar filmsorozat
19.30 Aktív
20.10 Áll az alku
21.10 Tökéletes célpont
Amerikai akciófilm
23.15 Mutató
Közéleti vitaműsor
0.15 Tények – este
0.45 A zsaru családja 3.
Kanadai–amerikai krimi
2.15 Aktív (ism.)

RTL KLUB

6.00 Disney-rajzfilmsorozat
6.30 Reggeli
– Süss fel nap!
8.50 Receptklub (ism.)
9.00 Top shop
10.15 Delelő – Fényes nap
11.35 Receptklub
11.45 06-81-603-000
12.00 Híradó
13.25 Az ifjú Indiana Jones kalandjai
15.05 Disney-rajzfilmsorozat
15.35 Rejtélyek kalandorai
Boszorkányok pedig vannak
16.30 Balázs
– A szembesítőshow
17.30 Mónika
– A kibeszélőshow
18.30 Híradó – esti kiadás
19.00 Fókusz
19.40 Legyen ön is milliomos!
20.20 Barátok közt
Magyar filmsorozat
20.55 Esti showder Fábry Sándorral
22.50 Házon kívül
Heti magazin
23.20 Kemény zsaruk
Amerikai akciófilm-sorozat
0.20 Találkozások – este
Sztármagazin
0.35 Infománia
1.05 Éjjeli randevú
2.10 A sárkány törvénye
2.55 Kemény zsaruk
3.45 Top shop
4.35 A GEO bemutatja
5.05 Házon kívül
5.30 Fókusz (ism.)

M2

5.25 Hajnali gondolatok
5.30 Kárpáti krónika
5.40 Agrárhíradó
5.50 Nap-kelte
9.00 Válaszd a tudást!
11.00 Főzzünk megint egyszerűen!
– Vadon a városban
11.25 Egy csipetnyi Grönland
12.00 Angolka
12.30 Utazás Frankofóniába
12.55 Határátkelő
– Ami innen fentről látszik – Zengő
13.55 Hrvatska kronika
14.20 Ecranul nostru
14.50 Kárpáti krónika
15.00 Sorstársak
15.25 Nap-nyugta
18.00 Repeta
18.25 Szabadság tér 17.
18.30 Kultúrház
19.30 Híradó Este
19.54 Sporthírek
20.00 Pártelnökök a Közgázon
20.45 Barátom, Bartók Béla
21.30 Miss Italia
Olasz film
23.05 Záróra
23.50 Bartók 125
0.00 Válaszd a tudást!
2.00 Panoráma
2.55 Úton
3.25 Remekművek
4.30 Bűvölet

03.23 CSÜTÖRTÖK

DUNA TELEVÍZIÓ

5.25 Kárpáti híradó
5.35 Gazdakör
6.00 Reggel
8.00 Kikötő (ism.)
8.30 Élő egyház
9.00 Mint a Hold
9.30 Magyarország kincsei
9.35 Országos tíztánc
10.30 Bűvölet (ism.)
11.30 Kívánságkosár
14.00 …szebb dolog, az végeknél
14.30 Magyar elsők
14.45 Fiam, a miniszterelnök
15.45 Aranykorona
16.00 Prizma
16.30 Világunk
17.30 Kikötő
18.00 Híradó, sport
18.30 Váltó
18.40 Mese
19.00 Derrick
Német filmsorozat
20.00 Varsó
21.50 Híradó, sport
22.15 Közbeszéd
22.35 Saraband
0.25 Cserfő Jazzland
0.55 Vers

VIASAT3

8.05 A körzet
9.10 Halálbiztos diagnózis
10.10 Gyilkos sorok
11.10 Vadmacska
12.10 Vészhelyzet
13.10 A körzet
14.15 Halálbiztos diagnózis
15.15 Gyilkos sorok
16.20 Nash Bridges
– A trükkös hekus
17.20 Léa Parker
18.30 Nevess csak!
19.00 Vészhelyzet
Amerikai filmsorozat
20.00 Linda
21.15 A helyszínelők
Amerikai filmsorozat
22.15 Miami helyszínelők
Amerikai filmsorozat
23.15 X-akták
0.15 Start
0.45 Vörös cipellők
1.20 Alul semmi
3:50 Műsorzárás

ECHO TV

7.00 120 perc
Reggeli hírmagazin
Tervezett témák:
Egyre több a tüdőrákos
1700 m² Gyurcsány
Génkezelt élelmiszerek
9.00 Piaci negyed
Gazdasági hírmagazin
9.30 Útkereső – magazinműsor
10.00 Piaci negyed
Gazdasági hírmagazin
10.30 Stílusmixer
Női hírmagazin
11.00 Piaci negyed
Gazdasági hírmagazin
11.30 Világútlevél
Utazási hírmagazin
12.00 60 perc
Gazdasági hírmagazin
13.00 Még nem késő 1
Gyurkovics Tibor műsora
13.30 Még nem késő 2
Gyurkovics Tibor műsora
14.00 Piaci negyed
Gazdasági hírmagazin
14.30 Tükör Tv
Piac és Profit
15.00 Piaci negyed
Gazdasági hírmagazin
15.30 A pénz beszél 1
Kocsi Ilona műsora
16.00 Piaci negyed
Gazdasági hírmagazin
16.30 A pénz beszél 2
Kocsi Ilona műsora
17.00 Piaci negyed
Gazdasági hírmagazin
17.30 Kinek a népe
M. Kiss Sándor műsora
18.00 Légkör
Meteorológiai magazin
18.28 Unió
Csóti György műsora
19.00 Esti háttér
Esti hírmagazin, benne
Gazdasági hírek
Megérkeztek a Gripenek
19.30 Külföldi hírek
Agyelszívás Európában
20.00 Belföldi hírek
Gyermekszegénység
20.30 Híradó
Napi hírösszefoglaló
21.00 Az Echo vendégei: kis pártok a szegénységről
21.30 Tükör Tv
Magyar tőkepiac
22.00 Piaci negyed
Gazdasági hírmagazin
22.30 Szubjektív
Szentmihályi Szabó Péterrel
23.00 Ismétlések

HBO

6.30 Alibi törzs
8.10 Zsarulesen
10.10 Botrány a vérbankban
11.55 Leharcolt oroszlánok
13.45 Felvétel indul!
14.15 Szoláriummacsó
15.40 Strandszerelem
17.00 Mint egy angyal
18.55 Barátnők
Amerikai film
21.00 Gubancok
Amerikai vígjáték
22.30 A főnököm lánya
23.55 Betörő az albérlőm
1.40 Sylvia
3.30 Tokiói keresztapák
5.05 Szoláriummacsó

SPORTI

8.30 Mai helyzet (ism.)
8.45 FA-kupa (ism.)
11.15 Francia bajnokság
12.45 Arany pillanatok
13.00 Hetedik sebesség
13.30 H_2O-magazin (ism.)
14.00 Gillette World Cup 2006
15.00 Copa Libertadores
16.45 Zuhanyhíradó
17.45 Jégkorong (élő)
20.30 Mai helyzet, A nap témája
20.45 FA-kupa (élő)
23.00 Spanyol bajnokság
0.45 Zuhanyhíradó (ism.)
1.45 Mai helyzet (ism.)
2.00 Horgászat
4.00 Full-kontakt-magazin

Jutalomutazás
(magyar film, 85 perc, 1974)
Forgó Anna járási úttörőtitkár az angliai jutalomutazás megfelelő jelöltjét keresi. Balogh Tibi megfelel a feltételeknek. Az utolsó pillanatban Tibi anyja visszavonja a beleegyezését.
Filmmúzeum – 20.30

Tökéletes célpont
(amerikai film, 97 perc, 1993)
Natasha Binder ügyvédnő apja eltűnik New Orleansban. Az ügyvédnő Chance-t, a munkanélküli hajóst bízza meg, hogy találja meg, aki lassan már személyes ügyként kezeli a dolgot.
Tv2 – 21.10

A főnököm lánya
(amerikai film, 86 perc, 2003)
Tom régóta álmodozik főnöke gyönyörű lányáról, Lisáról. A lány rávesz, hogy Tom menjen át hozzájuk vigyázni a baglyára, a fiú azt hiszi, itt a várva várt alkalom a közeledésre...
HBO – 22.30

KUSZTURA Sándor fafi

Furcsa törzsű fa **címmel nyílt meg a Küküllő Szálló fehér termében a székelyudvarhelyi Kusztura Sándor kiállítása. Festőkéssel megmunkált alkotásait főként a székelyföldi tájak ihletik, de csendéleteket is kiállít. Oly sikerrel, hogy jó néhány hazai és magyarországi tárlat után Svédország fővárosa lesz a következő helyszín.**

(Bartha János felvétele)

Ecd. Vasló 92. X. 22

ando der Cavallerie, um Platz zu machen. Dann folgten die Spitäler, die rdensgeistlichen mit brennenden Kerzen, die Pfarreien, der Stadt Magistrat, e Landstände. Die Reichs- Hof und Dicasterial Räthe. Die Hof Officiers. egen 7 Uhr wurde der Höchste Leichnam nach vorgängiger von dem Hof- und urgpfarrer mehrmals verrichteter Einsegnung in der grossen Hofkapelle von nigen Kammerherrn mit Beihilfe von Kammerdienern erhoben und unter egleitung der beiden ersten kais. und königl. Leibwachen nach dem im inne- n Burghofe nächst der Botschafterstiege aufgefahrenen sechsspännigen ofleichenwagen übertragen; wornach der Zug über den Bibliotheksplatz, bei r Augustinerkirche vorbei und über den Bürgerspitalplatz nach der Kapuzi- rkirche sich richtete. Voran ein Detachement Cavallerie, zwei Einspänner zu ferde in Klag Livrée, ein zweispänniger viersitziger Wagen für den geheimen ammerzahlmeister und den Kammerfourier, zwei viersitzige zweispännige agen für acht k. k. Kammerdiener; ein sechsspänniger Wagen für den zweiten bersthofmeister Grafen von Sternberg. Alle k. k. Leiblaqueyen und Laufer in rauer Livrée unbedeckten Hauptes. Der sechsspännige schwarz ausgemachte eichenwagen. Zu beiden Seiten desselben 12 k. k. Edelknaben in Trauerklei- ng mit Windlichtern. Unmittelbar neben dem Wagenschlag giengen zwei k. Leiblaquaien unbedeckten Hauptes, dann auf der einen Seite 6 Arciern eibgardisten und auf der anderen Seite ebensoviele von der ungar. Nobelgar- e. Weiter auswärts war neben dem Leichenwagen rechts die alte Arciern, links e Leibgarde zu Fuss. Unmittelbar neben dem Wagen folgte eine Prigade von

Magyar Postatakarékpénztár
Áruvesei Csomóka 104. aukc.
1942. május

IV. ARANY-, EZÜST- ÉS ÉKSZERTÁRGYAK.

(927-től 1203-ig.)

	Kikiáltási ár pengőben
927. KUPA. Ezüst, bordás és vésett díszítéssel. 970 gr. Boroszló, XVIII. század eleje . . . . . *(Illusztrálva az V. táblán.)*	1.800.—
928. KÁVÉSKANNA. Ezüst, domborított díszítéssel. 820 gr. Selmecbánya, Kuszy Lajos, 1830 körül. (Fedele hiányzik.) . . . . . *(Illusztrálva az V. táblán.)*	410.—
929. KÁVÉSKANNA. Ezüst. 570 gr. Brassó, 1790 körül	650.—
930. TEAFŐZŐ. Ezüst, domború díszítéssel. 1207 gr. Bécs, 1840 . . . . . *(Illusztrálva az V. táblán.)*	1.200.—
931. KOSÁR. Ezüst filigrán. 225 gr. Pest, Prandtner, XIX. század eleje . . *(Illusztrálva a VI. táblán.)*	130.—
932. FESZÜLET. Ezüst, domborított, áttört és alakos díszítéssel,részben aranyozva. 570 gr. XVI—XVIII. századi részekből összeállítva . . . . . *(Illusztrálva az V. táblán.)*	950.—
933. CSEMEGEÁLLVÁNY. Ezüst, áttört és vésett díszítéssel. 720 gr. Bécs, 1819 . . . . . *(Illusztrálva az V. táblán.)*	500.—
934. TALPASPOHÁRKA. Ezüst, domború díszítéssel, pereme aranyozott. 87 gr. XVII. század közepe . . . *(Illusztrálva a VI. táblán.)*	280.—
935. NAGY FEDELESKUPA. Ezüst, trébelt díszítéssel. 5820 gr. A XVII. század ízlésében. XIX. század. Angol ötvösjegyekkel . . . . . *(Illusztrálva a III. táblán.)*	1.500.—
936. KANNA. Ezüst, 171 gr. XIX. század eleje	120.—
937. CÁPÁSPOHÁR. Ezüst, vésett címerrel. 379. gr. Erdély, XVII. század .	1.040.—
938. ÉKSZER DÍSZMAGYAR RUHÁHOZ. Ezüst, zománcozott díszítéssel Hozzá kard. Tokban. (Hibás.)	1.000.—
939. CÁPÁSPOHÁR. Ezüst. XVII. század	200.—
940. FEDELES CUKORTARTÓ. Ezüst, trébelt dísszel. 251 gr, XVIII. század	250.—
941. GYERTYATARTÓ. Ezüst, domborított díszítéssel. 333 gr. Bécs, 1855 . .	136.—
942. KÉZITÁSKA. Ezüst, zománcozott és vésett dísszel	35.—
943. KULCSOS ZSEBÓRA. Arany. Schweici gyártmány..1835-ből. Hozzá tisztilánc Szentgyörgy tallérral. 17 gr	300.—
944. GYERTYATARTÓ. Kalapált ezüst, recézett peremmel. Egy pár. 615 gr Pozsony-Vártelek. Fridericus, Becker jr. 1831.	380.—
945. BRILLIÁNSKŐ. Körülbelül 8 karát	70.000.—
946. NAGY DÍSZSERLEG. Ezüst, bordás díszítéssel. 1002 gr, XIX. század vége (Dekitált, vésett.)	320.—
947. BRILLIÁNSKŐ. Körülbelül 10.5 karát. 3 darab	80.000.—
948. GYŰRŰ. Arany, brilliánsokkal . .	320.—
949. OVÁLIS TÁLCA. Ezüst, domborúan sajtolt peremmel. 140 gr	25.—
950. BRILLIÁNSKŐ. Körülbelül 3.5 karát	26.000.—
951. OVÁLIS KOSÁR. Ezüst, hólyagosan sajtolt peremmel. 190 gr	35.—
952. OVÁLIS TÁLCA. Ezüst, díszes peremmel. 245 gr	40.—
953. BRILLIÁNSKŐ. Körülbelül 1.75 karát	9.000.—
954. FÜLES KOSÁR. Ezüst, hólyagosan vert dísszel. 678 gr	110.—
955. LIKŐRPOHÁRKA. Ezüst. 6 darab. 208 gr	40.—
956. BRILLIÁNSKŐ. Körülbelül 2 karát	11.000.—
957. FÜLES KOSÁR. Ezüst, vert és vésett díszítéssel. 933 gr	180.—
958. CIGARETTASZELENCE. Ezüst, vésett díszítéssel. 110 gr	20.—
959. BRILLIÁNSKŐ. Körülbelül 4.75 karát. 2 darab	30.000.—
960. OVÁLIS TÁLCA. Ezüst. hólyagosan vert peremmel. 430 gr	70.—
961. GYUFATARTÓ. Ezüst, vésett díszítéssel. 45 gr	5.—
962. BRILLIÁNSKŐ. Körülbelül 4.80 karát. 3 darab	26.000.—
963. OVÁLIS KOSÁR. Ezüst, sajtolt peremmel. 680 gr	115.—
964. FEDELES SZIVARDOBOZ. Ezüst, sajtolt díszítéssel. Súlya fabetéttel együtt 700 gr	110.—
965. DÍSZVÁZA. Szögletesen csiszolt lila üveg, aranyozott díszítéssel, cizelált és aranyozott ezüst talppal és fedővel (Bachruch.)	650.—

	Kikiáltási ár pengőben
966. BRILLIÁNSKŐ. Körülbelül 4 karát	18.000.—
967. OVÁLIS TÁLCA. Ezüst, vert peremmel. 1763 gr	320.—
968. SZIVARDOBOZ. Ezüst. Súlya fabetéttel együtt 714 gr.	90.—
969. BRILLIÁNSKŐ. Körülbelül 3 karát. 2 darab	18.000.—
970. TÁLCA. Ezüst, vert peremmel. 990 gr.	165.—
971. KEREK TÁLCA. Ezüst, vert peremmel. 845 gr.	140.—
972. KARLÁNC. Ezüst, gemmákkal	20.—
973. KEREK TÁLCA. Ezüst, vert peremmel. 1118 gr.	200.—
974. NYAKKENDŐTŰ, GEMMÁVAL	15.—
975. OVÁLIS TÁLCA. Ezüst, vert peremmel. 1080 gr.	200.—
976. NYAKKENDŐTŰ KAMEÁVAL	10.—
977. HOSSZÚKÁS TÁLCA. Ezüst, vert peremmel. 672 gr.	110.—
978. FÜGGELÉK. Arany, zománcozott díszszel. 5.5 gr. 1850 körül	70.—
979. OVÁLIS TÁLCA. Ezüst, vert peremmel. 878 gr.	150.—
980. FÜGGELÉK. Ezüst, Kossuth Lajos mellszobrocskája	10.—
981. CUKORTARTÓ FEDŐVEL és 4 KANNA. Ezüst, gerezdesen vert díszszel. 3033 gr.	600.—
982. FÜGGELÉK. Arany, belül ereklyetartó ereklyékkel. 15.5 gr. XIX. század	225.—
983. POHÁR. Ezüst. 55 gr.	8.—
984. MELLTŰ. Ezüst, foglalt drachmával	15.—
985. GYERTYATARTÓ. Ezüst, gerezdesen vert díszítéssel. Egy pár. 962 gr.	200.—
986. FÜGGELÉK. Ezüst, mindkét oldalán zománcozva, apró gyöngyökkel díszítve. 1850 körül	10.—
987. TALPAS KOSÁR. Ezüst, 220 gr.	45.—
988. NŐI ÓRA. Arany, zománcozott díszszel, gyöngyökkel és gyémánttal	150.—
989. KOSÁR. Ezüst, vésett és áttört díszszel. 115 gr.	35.—
990. KARPEREC. Arany. 9 gr.	120.—
991. KOSÁR, HÁROM GOMBLÁBBAL. Ezüst, belül aranyozva. 90 gr.	20.—
992. FÜGGELÉK. 250-es arany, zománcozott dísszel. 1850 körül. (Hibás.)	15.—
993. KOSÁR. Ezüst, áttört díszítéssel. 280 gr.	50.—
994. NŐI ÓRA. Arany, fedelén gyémántok. (Kissé horpadt.)	120.—
995. PALACK ÉS POHÁR ALÁ VALÓ TÁLCÁCSKA. Sajtolt ezüst, 4 darab. 101 gr.	20.—
996. FÜGGELÉK. Arany, zománc hátlappal	15.—
997. PALACK ÉS POHÁR ALÁ VALÓ TÁLCÁCSKA. Ezüst, 4 darab. 96 gr.	20.—
998. GYŰRŰ. Arany, egy brilliánssal. (Tokban.)	800.—
999. KEREK TÁLCA Ezüst, 140 gr.	25.—
1000. FÜLBEVALÓ. Arany, fehér korállal. Egy pár	28.—
1001. TIZENKÉTSZEMÉLYES EVŐESZKÖZ. Ezüst. 198 darab. Mérhető súlya 10.196 gr. (2 villa más mintájú.)	2.000.—
1002. FÜLBEVALÓ. Arany, fehér korállal. Egy pár	15.—
1003. EVŐESZKÖZ. Ezüst. 18 különféle darab. Mérhető súlya 565 gr.	100.—
1004. MELLKERESZT. Arany, 1 brilliánssal és igazgyöngyökkel	65.—
1005. FÜLESTÁL. Ezüst, díszes peremmel és füllel. 135 gr.	30.—
1006. ÖNGYUJTÓ. Ezüsttel borítva. (Hibás.)	1.—
1007. NYAKÉK. Arany aquamarinokkal. 10 gr.	120.—
1008. CUKORTARTÓ FEDŐVEL. Ezüst, domború és áttört dísszel, kéküveg betéttel. Empire stílus. (Törött.)	70.—
1009. VARRÓKÉSZLET. Ezüst. XIX. század közepe. (Tokban.)	20.—
1010. TENGERI KAGYLÓ 2 IGAZGYÖNGGYEL. Üvegburában	300.—
1011. GYERTYATARTÓ. Ezüst, 238 gr. Bécs, 1840	90.—
1012. PÁLINKÁSÜVEG. Ezüst kupakkal és ezüst foglalatban	25.—
1013. NYAKÉK ÉS 1 PÁR FÜLBEVALÓ. Ezüst, smaragdokkal	40.—
1014. NŐI CIGARETTASZELENCE. Tulaezüst. 50 gr.	15.—
1015. KERESZTELŐ ÉREM. Ezüst, díszes filigrán keretben. XIX. század első fele	28.—
1016. HOSSZÚ LÁNC. Arany, kristálygyöngyökkel díszítve. 16.5 gr.	230.—
1017. KANCSÓ. Csiszolt üveg, ezüst kupakkal	40.—
1018. KANCSÓ. Csiszolt üveg, ezüst kupakkal .(Fedele letörött.)	35.—
1019. NYAKKENDŐTŰ. Arany. 3.5 gr.	40.—
1020. TALPAS POHÁR. Ezüst. 116 gr. „Buzás Dienesnek" felírással. 1838.	60.—
1021. BURNÓTSZELENCE. Ezüst, vésett díszítéssel. 988 gr. Bécs, 1820 körül	60.—
1022. FÜGGELÉK. Zománc, arany foglalatban. (Füle hiányzik.)	10.—
1023. MENTEGOMB. Ezüst. 7 darab	5.—
1024. PÁZMÁNY PÉTER Tudományegyetem megalapításának 300. évfordulója alkalmából kiadott ezüst 2 pengős	6.—
1025. KANNA ÉS CUKORTARTÓ. Ezüst, vésett díszítéssel. 236 gr.	70.—
1026. MELLTŰ. Platina és arany, négy brilliánssal. 7.5 gr. (Egy brilliáns hiányzik.)	240.—
1027. SÓTARTÓ KANÁLLAL. Ezüst. 2 darab. 63 gr.	18.—
1028. MENTEGOMB. Ezüst, 12 darab. 52 gr.	12.—
1029. ASZTALI CSENGŐ. Kék üveg, ezüst fogóval	22.—
1030. FÜLBEVALÓ. Arany, brilliánsokkal. Egy pár	2.500.—
1031. GYÜMÖLCSÁLLVÁNY. Ezüst, csiszolt üvegtállal. 648 gr.	180.—
1032. OVÁLIS TÁLCA. Ezüst, vésett díszszel. 380 gr.	150.—
1033. KARLÁNC. Arany. 4 gr.	50.—

		Kikiáltási ár pengőben
1034.	KIS KEREK TÁLCA. Ezüst, hullámos peremmel. 83 gr.	33.—
1035.	CUKORKATARTÓ. Onix, ezüst díszítéssel	45.—
1036.	ZSEBÓRA. Ezüst, orsós szerkezettel. Készítette: Breguet, A Páris	12.—
1037.	KAROS GYERTYATARTÓ. Ezüst. Egy pár. 2580 gr.	725.—
1038.	DOHÁNYSZELENCE. Ezüst, domború dísszel. 115 gr. Bécs, 1856	38.—
1039.	FÜLBEVALÓ. Arany, türkizzel és gyémántokkal. Egy pár	120.—
1040.	CIGARETTA- ÉS SZIVARDOBOZ. Ezüst, bordás díszítéssel. Fabetéttel együtt 660 gr. (Belül dedikált.)	180.—
1041.	CIGARETTASZELENCE. Ezüst, zománcozott díszítéssel. 153 gr.	80.—
1042.	BURNÓTSZELENCE. Ezüst, vésett díszítéssel. 55 gr. Bécs, XIX. század első fele	30.—
1043.	RIZSPORTARTÓ. Ezüst, vésett dísszel	10.—
1044.	FEDELES DOBOZ. Ezüst, oldala és fedele zománcozva, belül aranyozva, fedelén elefántcsontra festett miniatür. 726 gr.	500.—
1045.	KAROSGYERTYATARTÓ. Ezüst. Egy pár. 3420 gr.	1.300.—
1046.	NYAKÉK. Arany, zománcozott díszítéssel, igazgyöngyökkel ékítve. 34 gr. XIX. század első fele. (Tokban.)	850.—
1047.	HÁRMASFOGATÚ RÓMAI KOCSIVERSENYZŐ. Ezüst. 101 gr. XIX. század	40.—
1048.	DÍSZKANÁLKA. Exüst, zománcozott dísszel	3.—
1049.	LEGYEZŐ. Ezüst, brüsszeli csipkével. Német. (Hibás.)	12.—
1050.	CIGARETTASZIPKA. Elefántcsont és zománcozott ezüst. (Tokban.)	10.—
1051.	KAROSGYERTYATARTÓ. Ezüst, vésett díszítéssel. Egy pár. 2540 gr	650.—
1052.	FÜGGELÉK. Ezüst, fekete zománcdísszel. XIX. század	8.—
1053.	PIPA. Tajték, ezüst kupakkal	10.—
1054.	RIZSPORTARTÓ. Ezüst, vésett dísszel	8.—
1055.	KIS KÉZITÜKÖR. Ezüst, zománcozott dísszel	4.—
1056.	TEASZŰRŐ. Ezüst, 78 gr. Bécs, 1855.	20.—
1057.	SÓTARTÓ. Ezüst, üvegbetéttel, 2 darab, 66. gr.	18.—
1058.	FÜGGELÉK. Ezüst, fekete zománcdísszel. XIX. század	5.—
1059.	FEKETEKÁVÉSKANÁL. Ezüst. 6 darab. 63 gr (Tokban.)	20.—
1060.	ZSEBÓRA. Ezüst, orsós szerkezettel. Készítette: Bourguin Le Jeune. XVIII. század (Hibás.)	8.—
1061.	CUKORFOGÓ. Sajtolt ezüst. 1850. körül	25.—
1062.	VÁZA. Ezüst, sajtolt díszítéssel. 1850 körül	25.—
1063.	FOGVÁJÓTARTÓ. Ezüst, alakos dísszel. 44 gr. 1850 körül	20.—
1064.	GYERTYATARTÓ. Ezüst, sajtolt díszítéssel. Egy pár. 680 gr, XIX. század első fele	230.—
1065.	TALPASVÁZA. Ezüst, 124 gr Angol	45.—
1066.	KARLÁNC. 18 karátos arany. 104.5 gr	1.500.—
1067.	TALPASVÁZA. Ezüst, 127 gr. Angol	45.—
1068.	TALPASVÁZA. Ezüst, 225 gr	42.—
1069.	KAROS GYERTYATARTÓ. Ezüst, alakos és domború díszítéssel. Egy pár. 4440 gr	1.100.—
1070.	NŐI CIGARETTASZELENCE. Arany, zománcozott díszítéssel. 85 gr	900.—
1071.	GYÜMÖLCSKOSÁR. Ezüst, domború és alakos díszítéssel. 1760 gr (Betétje nem ezüst.)	400.—
1072.	GYUFATARTÓ. Arany. 36.5 gr.	360.—
1073.	GYÜMÖLCSÁLLVÁNY. Ezüst, domború és alakos díszítéssel. 1050 gr. Barok stílus	260.—
1074.	GYÜMÖLCSÁLLVÁNY. Ezüst, domború és alakos díszítéssel. 1006 gr. Barok stílus	250.—
1075.	NŐI KARÓRA. Platina, brilliánsokkal	3.500.—
1076.	GYÜMÖLCSKOSÁR. Ezüst, domború dísszel, csiszolt üvegbetéttel. 468 gr	120.—
1077.	KEREK TÁNYÉR. Ezüst, áttört, sajtolt peremmel. 400 gr. A tányér belseje Bécs, 1768., a perem a XIX. század közepéről	450.—
1078.	CIGARETTASZELENCE. Ezüst, 134 gramm	32.—
1079.	KIS POHÁR ALÁ VALÓ KEREK TÁNYÉRKA. Ezüst, sajtolt peremmel. Bécs, 1853.	10.—
1080.	NŐI CIGARETTASZELENCE. Zománcozott ezüst. 103 gr.	40.—
1081.	RIZSPORTARTÓ ÉS ILLATSZERTARTÓ. Zománcozott ezüst. 85 gr (Hibás.)	20.—
1082.	KÉZITÁSKA. Ezüst, 180 gr.	50.—
1083.	MELLTŰ. Platina, brilliánsokkal. 27.5 gramm	20.000.—
1084.	ABROSZ-SZORÍTÓ. Ezüst, sajtolt díszítéssel. 6 darab, 128 gr	40.—
1085.	BURNÓTSZELENCE. Ezüst, vésett díszítéssel. 65 gr. Bécs, 1862.	35.—
1086.	JÁTSZÓ MEDVEBOCSOK. Ezüstalak, elefántcsont talapzaton. Kronprinz Erzherzog Rudolf. 1876, vésett felírással	95.—
1087.	GYŰRŰ. Platina, brilliánssal.	9.500.—
1088.	KARD. Bőrrel bevont hüvelyén és markolatán gazdag ezüst veretek. Pengéje XVIII. századi	320.—
1089.	KÖNYVTÁBLA. Ezüst, domború és zománcozott dísszel. 1000 gr. Orosz, XIX. század. (Hibás, hiányos.)	250.—
1090.	GYŰRŰ. Platina, zafirral és apró brilliánsokkal	350.—
1091.	DÍSZMAGYARÉKSZER. Ezüst, ékkövekkel díszítve. 48 darab. 1600 gr. Tokban	400.—

	Kikiáltási ár pengőben
1092. DÍSZTÁL ÉS KANCSÓ. Ezüst, trébelt díszítéssel. 1970 gr. Régies ízlésben. XIX. század	550.—
1093. DÍSZTÁL. Ezüst, trébelt díszítéssel. 1460 gr. XIX. század	550.—
1094. TORTALAPÁT. Ezüst, áttört és vésett díszítéssel. 145 gr.	45.—
1095. GYŰRŰ. Fehérarany brilliánsokkal	1.450.—
1096. PAMLAG. Ezüst, sajtolt díszítéssel. 42 gr.	22.—
1097. OVÁLIS FÜLES TÁLCA. Ezüst, 1189 gr.	350.—
1098. TALPAS CUKORTARTÓ. Kókuszdióhéj, ezüst foglalatban. XVIII. század	100.—
1099. GYŰRŰ. Fehérarany, zafirral és brilliánsokkal. 4 gr.	800.—
1100. DÍSZVÁZACSKA. Ezüst, vésett és alakos dísszel, hegyikristály betéttel. (A XVII. század modorában.)	450.—
1101. ÉJJELIŐR. Aranyozott ezüst és tengeri kagyló, álékkövekkel díszítve. XIX. század	250.—
1102. BURNÓTSZELENCE. Teknőc, arany berakással. 1800 körül	60.—
1103. GYŰRŰ. Fehéranyag, szmaragddal és brilliánsokkal. 4 gr.	400.—
1104. KEREKDOBOZ FEDŐVEL. Ezüst, 129 gr. Pest, 1831.	65.—
1105. GYŰRŰ. Fehérarany, brilliánsokkal. 5.5 gr.	700.—
1106. DOHÁNYSZELENCE. Ezüst, 109 gr. Bécs, 1833.	60.—
1107. SERLEG. Ezüst, vésett díszítéssel. 407 gr. XVII—XVIII. század. Vésett díszítése a XVIII. század végéről való. Magyar?	900.—
1108. MELLKERESZT. Fehérarany, brilliánsokkal. 3 gr	650.—
1109. POHÁR. Ezüst, vésett díszítéssel. 82 gr. 1800 körül	40.—
1110. KENYÉRKOSÁR. Ezüst, áttört díszítéssel. 270 gr	100.—
1111. CSAVAR FÜLBEVALÓ. Fehérarany, brilliánssal. Egy pár	750.—
1112. GYÜMÖLCSKÉS ÉS VILLA. Ezüst. 6— 6darab. 500 gr. Barokk stílus	210.—
1113. DOHÁNYSZELENCE. Tulaezüst, 105 gr. XIX. század	45.—
1114. FÜLBEVALÓ. Fehérarany, brilliánsokkal. Egy pár	1.200.—
1115. CIGARETTASZELENCE. Ezüst, minden oldalán zománcozva. 183 gr.	80.—
1116. NŐI CIGARETTASZELENCE. Aranyozott ezüst. 66 gr.	28.—
1117. KÉZELŐGOMB EGY PÁR ÉS KÉT Mellgomb. Arany, zománcozott díszítéssel. 15 gr.	180.—
1118. BURNÓTSZELENCE. Ezüst, vésett díszítéssel. 51 gr.	25.—
1119. CIGARETTASZELENCE. Ezüst, vésett díszítéssel. 55 gr. (Kissé horpadt.)	18.—
1120. TISZTILÁNC FÜGGELÉKKEL. Arany, 18.5 gr.	285.—
1121. CIGARETTASZELENCE. Ezüst, 106 gr.	35.—
1122. KIS FEDELES DOBOZ. Aranyozott ezüst, ékkövekkel díszítve. XIX. század	30.—
1123. FÜLBEVALÓ. 18 karátos arany. Egy pár. 12.5 gr. 1830 körül	250.—
1124. BÉLYEGKÖNYVECSKE. Ezüst filigrán keretben	10.—
1125. MELLTŰ. Ezüst keretben, porcellánra festett miniatür. XIX. század	10.—
1126. CUKORSZÓRÓ. Ezüst, 108 gr. Bécs, 1850 körül	45.—
1127. NYAKKENDŐTŰ. Arany, rubinokkal és gyémántokkal	60.—
1128. CIGARETTASZELENCE. Ezüst, fedelén zománcozott tájkép. 105 gr.	60.—
1129. CIGARETTASZELENCE. Ezüst, fekete zománccal borítva. 126 gr. (Csekély hibával)	65.—
1130. FÜLBEVALÓ. Ezüst, arany lemezen, álékkövekkel diszítve. Egy pár. XIX. század első fele	80.—
1131. CIGARETTASZELENCE. Ezüst, fedelén arannyal berakott teknőclap. 165 gr. (Hibás)	60.—
1132. CIGARETTASZELENCE. Ezüst, vésett díszítéssel. 95 gr.	40.—
1133. PECSÉTGYŰRŰ. Arany, 11 gr.	140.—
1134. NŐI CIGARETTASZELENCE. Ezüst, fedele zománcozott dísszel. 56 gr.	25.—
1135. CUKORTARTÓ. Ezüst, 360 gr. Bécs. 1856	180.—
1136. ÓRALÁNC. Arany, 9 gr.	110.—
1137. TEJSZÍNKANNA. Ezüst, 387 gr. Bécs, 1828.	195.—
1138. GYŰRŰ. Arany, alakos dísszel. 4 gr.	50.—
1139. POHÁRTARTÓ. Ezüst, sajtolt rokokó dísszel. 53 gr. XIX. század	15.—
1142. KARLÁNC. Fehérarany, gyémántokkal és ékkövekkel diszítve	150.—
1143. KÉTRÉSZES GYÜMÖLCSKOSÁR. Ezüst domború és áttört díszítéssel. 530 gr. Barokk-stílus	160.—
1144. ÁLLVÁNY. Ezüst, vésett díszítéssel. 2 darab. 520 gr.	135.—
1145. MELLTŰ. Arany, zománcozott miniatürrel (Hibás)	60.—
1146. GYERTYATARTÓ. Ezüst, alakos és vésett díszítéssel. Egy pár. 1178 gr.	320.—
1147. KÉTFEDELŰ ZSEBÓRA. Arany, ütőszerkezettel	600.—
1148. GYERTYATARTÓ. Ezüst, domborított rózsákkal. 217 gr. Bécs. 1835. (Kissé horpadt)	80.—
1149. RIZSPORTARTÓ. Arany, vésett díszítéssel. 38 gr.	460.—
1150. KANNA. Ezüst, trébelt díszítéssel. 1189 gr. Bécs, 1835 jelzésű bélyeggel	430.—
1151. HOSSZÚ LÁNC TOLÓKÁVAL. 12 karátos arany. 40 gr. XIX. század első fele	600.—

		Kikiáltási ár pengőben
1152.	HAJKEFE. Ezüst, Bécs. 1830 . . .	32.—
1153.	KÉT KANNA ÉS EGY CSÉSZE ALJJAL. Ezüst, 1450 gr. 1860 körül	450.—
1154.	CIGARETTASZELENCE. Ezüst, 107 gr.	24.—
1155.	GYŰRŰ. Arany, 2 lemezgyémánttal és Szent Antal festett miniatür képével. XIX. század eleje. Tokban . . .	80.—
1156.	FEKETEKÁVÉKÉSZLET. Ezüst, porcellán betéttel. 5552 gr. (2 kanna, 1 cukortartó, 12 csésze aljjal és porcellánbetéttel tálcán. Egy csésze repedt) .	1360.—
1157.	ÓRALÁNC. Arany és platina. 11 gr.	140.—
1158.	GYERTYATARTÓ. Ezüst, recézett díszítéssel. Egy pár. 478 gr. Pozsony-Váralja, 1852	208.—
1159.	KARPEREC. Arany, vésett díszítéssel. 24 gr.	270.—
1160.	OLVASÓ, ÉREMMEL ÉS FESZÜLETTEL. Ezüst, részben aranyozva. 110 gr. XIX. század (Tokban.) . . .	64.—
1161.	GYERTYATARTÓ. Ezüst, 290 gr. Bécs, 1836. (Javitott)	60.—
1162.	KARLÁNC. Arany, türkizzel és onixxal. 27 gr.	240.—
1163.	TINTATARTÓ. Sárgászöld üveg, ezüst fedővel	12.—
1164.	TINTATARTÓ. Sárgászöld üveg, ezüst fedővel	16.—
1165.	KARLÁNC. Arany, onixxal. 23 gr. .	240.—
1166.	ORSÓS ZSEBÓRA. Ezüst, domborított és áttörtdiszű kettős tokban. Készítette: Rose, London, XVIII. század. (Hibás)	35.—
1167.	TIZENKÉTSZEMÉLYES LIKŐRKÉSZLET. Ezüst. Mérhető súlya: 1140 gr. (Tálca, 12 pohár és palack, ezüst kupakkal)	290.—
1168.	PECSÉTGYŰRŰ. Arany, almandinnal. 9 gr.	95.—
1169.	KAROSGYERTYATARTÓ. Ezüst. Egy pár, 1025 gr. (Hibás.)	240.—
1170.	CIGARETTASZELENCE. Ezüst, 86 gr. Tokban	25.—
1171.	GYERTYATARTÓ. Ezüst, recézett dísszel. Egy pár. 635 gr. Bécs, 1821. .	250.—
1172.	GYÖNGYNYAKLÁNC. Három brilliánssal ékített csattal	800.—
1173.	CIGARETTASZELENCE. Ezüst, 141 gr.	28.—
1174.	ECET-OLAJTARTÓ. Ezüst, 398 gr. Bécs, 1853.	120.—
1175.	GYERTYATARTÓ. Ezüst. Egy pár. 900 gr. Bécs, 1805. A. W. mesterjeggyel	550.—
1176.	NYAKÉK. Arany, onixxal. 10 gr. .	80.—
1177.	KULCSOS ÓRA. Aranyozott ezüst, övön hordható lánccal. XIX. század .	32.—
1178.	KORSÓ. Réteges üveg, ezüst kupakkal	64.—
1179.	NYELES SZEMÜVEG. Arany, vésett díszítéssel. 15 gr.	180.—
1180.	TEASZŰRŐ. Ezüst. Bécs, 1852. (Hibás.)	15.—
1181.	GYŰRŰ. Fehérarany, 6 brilliánssal. 6 gr.	900.—
1182.	PECSÉTNYOMÓ. Ezüst, alakos dísszel, türkizkövekkel, karneolba vésett francia jelmondatos főúri címerrel .	35.—
1183.	ASZTALI TÜKÖR. Ezüst borítású keretben	400.—
1184.	SZIVARVÁGÓ. Agyar, ezüst díszítéssel	35.—
1185.	GYŰRŰ. Fehérarany, 3 brilliánssal .	480.—
1186.	SERLEG FEDŐVEL. Ezüst, sajtolt dísszel. 342 gr. XIX. század közepe. Vésett ajánlással	135.—
1187.	GYŰRŰ. Fehérarany, 9 brilliánssal. 5.5 gr.	560.—
1188.	ASZTALI CSENGŐ TÁLKÁVAL. Ezüst, vert díszítéssel. 177 gr. Bécs, 1839.	100.—
1189.	FÜLBEVALÓ. Arany, zománcozott dísszel, apró gyöngyökkel. Egy pár .	40.—
1190.	GYERTYATARTÓ. Ezüst. Egy pár. Angol, XIX. század. Bevésett grófi címerrel	960.—
1191.	GYŰRŰ. Arany, brilliánsokkal . .	600.—
1192.	KOSÁR. Ezüst, 251 gr.	60.—
1193.	GYŰRŰ. Fehérarany, gyönggyel és nyolc kis brilliánssal	240.—
1194.	GYERTYATARTÓ. Ezüst, 278 gr. Bécs, 1834.	96.—
1195.	GYŰRŰ. Arany, gemmával. 5.5 gr. .	60.—
1196.	TALPASPOHÁR. Ezüst, trébelt barokk díszítéssel. 77 gr. Bécs, 1863. .	32.—
1197.	FÜGGELÉK. Arany	24.—
1198.	RIZSPORTARTÓ. Ezüst, vésett díszítéssel	12.—
1199.	KARLÁNC FÜGGELÉKKEL. Arany, 5 gr.	60.—
1200.	PIPEREKÉSZLET. Ezüst és csiszolt üveg. 10 darab	170.—
1201.	KÉZELŐGOMB. Arany, brilliánssal. Egy pár. 7.5 gr.	240.—
1202.	FEDELESDOBOZ. Ezüst, 195 gr. Bécs, 1788.	120.—
1203.	EVŐESZKÖZ, HUSZONNÉGYSZEMÉLYES. Ezüst. 235 darab. Súlya késnyelekkel együtt körülbelül 13.300 gr. Két tokban	4500.—

V. PORCELLÁN- ÉS ÜVEGTÁRGYAK.

(1204-től 1471-ig.)

Kikiáltási ár pengőben

1204. EGYSZEMÉLYES KÁVÉKÉSZLET. Kékmázú porcellán, aranyozott szegéllyel. (Csésze aljjal, 2 kanna fedővel, cukortartó és ovális tálca, a két kanna füle ragasztott, javított.) . . 300.—
(Illusztrálva a VI. táblán.)

1205. CSÉSZE ALJJAL. Porcellán, aranyozott díszítéssel. „Die neue Colonnade" festett látképével. Elbogen, 1846. . . . . 25.—
(Illusztrálva a VI. táblán.)

1206. BOWLEKÉSZLET. Fehérrel átvont üveg, köszörült dísszel. XIX. század első fele. (Tál fedővel és aljjal és 8 pohár.) . . . . . 320.—
(Illusztrálva az V. táblán.)

1207. CSÉSZE NEM HOZZÁVALÓ ALJJAL. Porcellán, Teplitz festett városrészletével. Schlagenwald, XIX. század első fele . . . . . 45.—
(Illusztrálva a VI. táblán.)

1208. KANNA FEDŐVEL. Porcellán, festett és aranyozott díszítéssel. Herend, 1847 80.—
(Illusztrálva a VI. táblán.)

1209. KÉT PALACK ÉS 12 TALPASPOHÁR. Csiszolt üveg, maratott díszítéssel . . . . . 35.—

1210. OVÁLIS TÁL. Fajánsz, festett virágdísszel. Német . . . . . 32.—

1211. SZOBAFŰSTÖLŐ, FEDŐVEL. Barnamázú fajánsz. (Tűzrepedéssel) . . 6.—

1213. TÁL, FEDŐVEL. Porcellán. Bécs, 1863 10.—

1215. FOGVÁJÓTARTÓ. Sárgamázú fajánsz, rákalakban. 1850 körül . . 9.—

1216. PALACK ÉS 6 TALPASPOHÁRKA. Csiszolt üveg, maratott díszítéssel . 18.—

1217. VÁZA. Fajánsz, kékkel festett dísszel. Delft. . . . . 40.—

1218. TINTATARTÓ ÉS KÉT GYERTYATARTÓ. Zöldmázú porcellán, finoman cizelált bronzfoglalatban. Paris, Louchett. 2 selyem ernyővel . . . 175.—

1219. POHÁR. Szögeletesen csiszolt üveg, kékkel színezett sávokkal . . . 15.—

1220. GYÜMÖLCSÁLLVÁNY. Üveg, köszörült dísszel . . . . . 3.—

1221. CUKORTARTÓDOBOZ FEDŐVEL. Porcellán, festett virágokkal. Meissen 10.—

Kikiáltási ár pengőben

1222. GYÜMÖLCSÁLLVÁNY. Üveg, köszörült dísszel . . . . . 3.—

1223. VÁZA. Vörössel átvont üveg, kiköszörült dísszel. 2 darab . . . . . 21.—

1224. VÁZA. Barnamázú fajánsz . . . 1.50

1225. KOMPÓTOS KÉSZLET. Csiszolt üveg, arany szegélydísszel. (2 tál és 12 tányérka) . . . . . 50.—

1226. GYÜMÖLCSTÁL. Kékkel átvont üveg, festett és köszörült díszítéssel . . 25.—

1227. GYÜMÖLCSTÁL. Kékkel átvont üveg, köszörült dísszel . . . . . 30.—

1228. VÁZA. Fajánsz, népiesen festve. Fischer ,Budapest . . . . . 4.—

1229. NAGY GYÜMÖLCSÁLLVÁNY. Porcellán, alakos, áttört és festett díszítéssel . . . . . 95.—

1230. UZSONNÁZÓKÉSZLET. Porcellán, aranyozott szegéllyel. (6 csésze aljjal, 6 tányér és 1 tál). (Egy csésze repedt.) 40.—

1231. KORSÓ. Fajánsz, népiesen festve. Német . . . . . 4.—

1232. KEREK DOBOZ FEDŐVEL. Színes porcellán. Rosenthal . . . . . 12.—

1233. GYERTYATARTÓ. Csiszolt üveg . . 20.—

1234. TÁL. Kelta-lelet a Kr. u. I. századból. Bonyhád-Varasd. Tolna m. (Hibás) . 8.—

1235. PALACK ÉS 6 TALPASPOHÁRKA. Csiszolt üveg, maratott díszítéssel . . 18.—

1236. AGYAG-KORSÓ. Népvándorláskorabeli lelet. (Hibás) . . . . . 4.—

1237. KÖRÍTÉKTÁL ÉS 8 TÁNYÉR. Porcellán, festett egiptizáló díszítéssel . . 30.—

1238. NAGY HENGERALAKÚ POHÁR. Üveg, köszörült dísszel. 1860 körül 10.—

1239. VÁZA. Porcellán, festett képpel, dúsan aranyozva. Prága, 1860 körül. 2 darab . . . . . 50.—

1240. TÁNYÉR. Cserép, színes festett dísszel. Novotny, Altrohlau. 2 darab. (Ragasztott, repedt) . . . . . 4.—

1241. HAMUTARTÓ, KAKADÚ ALAKJÁVAL. Modern kerámia . . . . 5.—

1242. FIÓKÁIT ETETŐ MADÁR. Porcellánszobrocska. Herend . . . . . 8.—

1243. TEAKÉSZLET. Porcellán, festett virágdísszel, kobaltkék szegéllyel. Meissen. (Teakanna, tejszínkanna, cukor-

		Kikiáltási ár pengőben
1636.	SIRVÁN. XIX. SZÁZAD. 220×140=3.08 m². (Kopott, hibás, javított.)	400.—
1637.	KARAMANI FÜGGÖNYSZÁRNY. Egy pár	200.—
1638.	KÉTOSZLOPOS JORDES IMASZŐNYEG. XVII. SZÁZAD. 170×119=2.02 m². (Javított.) *(Illusztrálva a VII. táblán.)*	2.200.—
1639.	USAK. XVII. SZÁZAD VÉGE. 268×154=4.13 m² *(Illusztrálva a VI. táblán.)*	3.000.—
1640.	PERZSA. XVIII. SZÁZAD. 176×136=2.39 m².(Kopott, javított.)	250.—
1641.	BESIR. XVIII. SZÁZAD VÉGE. 220×164=3.61 m². (Helyenkint kopott.)	700.—
1642.	MAGYAR PERZSA. 328×99=3.25 m²	325.—
1643.	KARAMANI IMASZŐNYEG. 164×128=2.09 m²	100.—
1644.	SZÖVÖTT SZŐNYEG, STILIZÁLT VIRÁGÚ RAJZZAL. XVII. SZÁZAD	2.600.—
1645.	SIRASZ-TÁSKA. (Hibás.)	45.—
1646.	PERZSA. 400×296=11.84 m². (Hibás, kopott.)	800.—
1647.	KELETI SZMIRNA. 516×400=20.64 m². (Hibás, kopott.)	800.—
1648.	MAGYAR PERZSA. 182×113=2.06 m²	205.—
1649.	KELETI SZMIRNA. 300×400=12 m²	640.—
1650.	KELETI SZMIRNA. 582×460=26.77 m². (Hibás, kopott.)	800.—
1651.	TEBRISZ. 376×283=10.64 m². (Kis hibákkal.)	3.500.—
1652.	MAGYAR PERZSA. 164×104=1.70 m²	150.—
1653.	SZULTÁN. 300×173 = 5.19 m². (Hibás.)	900.—
1654.	NYEREGTAKARÓ. Bochara himzés. (Hibás.)	250.—
1655.	SERABEND. XIX. SZÁZAD. 292×130=3.80 m²	1.000.—
1656.	BELFÖLDI SZMIRNA. 500×500=25 m²	1.500—
1657.	SENNÉ. 192×127=2.44 m². (Kissé hibás, helyenként mállott.)	600.—
1658.	KARAMANI. XIX. SZÁZAD. 450×175=7.88 m². (Hibás.)	250.—
1659.	SZUMAK NYEREGTAKARÓ. XIX. SZÁZAD. (Nagyon hibás.)	100.—
1660.	MAGYAR PERZSA. 100×149=1.49 m²	147.—
1661.	KARAMANI TERÍTŐ. XIX. SZÁZAD. Két darabból összevarrva. (Hibás.)	30.—
1662.	SERABEND. XIX. SZÁZAD. 405×172=6.97 m². (Hibás, kopott, szakadt.)	950.—
1663.	SERABEND. XIX. SZÁZAD. 260×145 = 3.77 m². (Hibás.)	800.—
1664.	MAGYAR PERZSA. 159×100=1.59 m²	157.—
1665.	PERZSA. XVIII. SZÁZAD. 280×192=5.37 m². (Hibás, kopott, javított.)	450.—
1666.	KARAMANI FÜGGÖNYSZÁRNY. XIX. SZÁZAD. Egy pár. (Hibás.)	150.—
1667.	MAGYAR PERZSA. 165×100=1.65 m²	161.—
1668.	PIROTTI. XIX. SZÁZAD. 290×155=5.60 m². (Kissé hibás.)	280.—
1669.	SENNÉ. XIX. SZÁZAD. 185×130=2.40 m². (Hibás, szakadt, mállott.)	300.—
1670.	SZUMAK. XIX. SZÁZAD. 280×117=3.28 m². (Kissé hibás.)	300.—
1671.	MAGYAR PERZSA. 160×100=1.60 m²	157.—
1672.	SZUMAK. XIX. SZÁZAD. 295×110=325 m². (Hibás.)	300.—
1673.	SIRASZ. 300×162=4.86 m²	1.000.—
1674.	SZUMAK. NYEREGTAKARÓ. XIX. SZÁZAD. (Hibás.)	250.—
1675.	MAGYAR PERZSA. 177×112=1.98 m²	196.—
1676.	SERABEND. XIX. SZÁZAD. 298×135=4.02 m². (Hibás, szakadt, molyos.)	200.—
1677.	KARAMÁNI AJTÓFÜGGÖNY. XIX. SZÁZAD. Két darabból összevarrva. (Hibás.)	80.—
1678.	KORASSZAN. XIX. SZÁZAD. 450×186 = 8.37 m². (Kopott, hibás.)	850.—
1679.	MAGYAR PERZSA. 185×112=2.06 m²	197.—
1680.	KAZAK. XIX. SZÁZAD. 265×120=3.18 m². (Kopott, hibás.)	350.—
1681.	KAZAK. XIX. SZÁZAD. 285×130=3.71 m². (Hibás, szakadt.)	550.—
1682.	KARABAGH. XIX. SZÁZAD. (Hiányos.)	350.—
1683.	MAGYAR PERZSA. 182×113=2.06 m²	197.—
1684.	BOCHARA. XIX. SZÁZAD ELEJE. 245×195=4.76 m². (Rongyos, hibás.)	1.100.—
1685.	SIRASZ FUTÓ. 440×100=4.40 m². (Kis hibával.)	1.200.—
1686.	MAGYAR PERZSA. 236×138=3.26 m²	318.—
1687.	SIRASZ. XIX. SZÁZAD. 233×148=3.45 m². (Kopott, hibás, szakadt.)	400.—
1688.	MOSSUL. XIX. SZÁZAD. 285×160=4.56 m². (Hibás, szakadt.)	600.—
1689.	MAGYAR PERZSA. 237×144=3.44 m²	338.—
1690.	JORDES. 135×107=1.44 m². (Kopott, hibás, pecsétes.)	120.—
1691.	JORAGAN. 350×270=9.45 m²	2.500.—
1692.	MAGYAR PERZSA. 223×137=3.19 m²	314.—
1693.	KUBÁN. 260×108=2.81 m². (Kopott.)	500.—
1694.	KARAMANI KEREVET ÁTVETŐ. XIX. SZÁZAD. Két nem egyforma darabból összevarrva. (Hibás.)	150.—
1695.	NAGY PIROTTI SZŐNYEG. XIX. SZÁZAD. 355×343=12.18 m². (Hibás.)	500.—

VIII. HANGSZEREK, FÉNYKÉPEZŐGÉPEK, LÁTCSÖVEK, FEGYVEREK.

Figyelmeztetés! Fegyverekre csak az árverezhet, aki az árverés megkezdése előtt fegyvervásárlási engedélyét bemutatja és egyszersmind személyazonosságát is igazolja.

(1696-tól 1725-ig.)

	Kikiáltási ár pengőben
1696. RÖVID KERESZTHÚROS ZONGORA. Brüder Mikula, Wien	1.000.—
1697. SPINÉT. Mahagónifa. XIX. század legeleje	240.—
1698. ANGOL NYELVOKTATÁS 12 GRAMOFON LEMEZEN. Columbia gyártmány. Hozzá tankönyv	75.—
1699. RÖVID KERESZTHUROS ZONGORA Gössl, Wien	1.000.—
1700. GRAMOFON. Columbia. Tölgyfaszekrényben. 12 művészlemezzel. (Egy lemez törött.)	350.—
1701. MESTERHEGEDŰ VONÓVAL. Tokban	320.—
1702. RÖVID, KERESZTHÚROS ZONGORA. Hamburger, Wien	960.—
1703. SPINÉT. XIX. század első harmada. Schiedmayer & Söhne, Stuttgart. (Hibás.)	200.—
1704. FUVOLA. Ébenfa és elefántcsont, ezüst billentyűkkel. Készítette: Pliverics Miksa, Budapest. (Tokban.) .	600.—
1705. HEGEDŰ VONÓVAL. Vászontokban .	40.—
1706. RÖVID, KERESZTHÚROS ZONGORA. Thék Endre, Budapest . .	600.—
1707. HEGEDŰ. Magyar, XIX. század eleje. Tokban	32.—
1708. RÖVID KERESZTHÚROS ZONGORA. Stingl, Wien. (Hibás.)	1.000.—
1709. FÉNYKÉPEZŐGÉP. 9×12. Zeiss Tessar. 4.5 lencsével. Hozzá egy pakfilmkazetta. Bőrtokban.	100.—
1710. FÉNYKÉPEZŐGÉP. „Bébé" 4.5×6. Zeiss: Tessar. 4.5 lencsével. Hozzá 6 lemeztartó. Bőrtokban. (Hibás.) . .	38.—
1711. PRIZMÁS TÁVCSŐ. Zeiss: 7×50. Bőrtokban	350.—
1712. SZÍNHÁZI LÁTCSŐ. Gyöngyház burkolattal. Bőrtokban	30.—
1713. SZÍNHÁZI LÁTCSŐ. Gyöngyház burkolattal. Tokban	15.—
1714. SZÍNHÁZI LÁTCSŐ. 2.5-szeres. Busch. Bőrtokban	45.—
1715. MATCH FEGYVER. 7 mm-es ólomvégű acélgolyóra. Külön ólomlövedékhez való csővel. Widmar St. Gallen. A hozzájáró 400 darab töltény az eladótól átvehető	320.—
1716. ÖNMŰKÖDŐ PISZTOLY. 9 mm. Steyr	25.—
1717. VADÁSZFEGYVER. Kétcsövű, sörétes, kakasos ,20-as	200.—
1718. VADÁSZFEGYVER. Kétcsövű, sörétes, kakasnélküli, ejectoros, 20-as, Belga	550.—
1719. VADÁSZFEGYVER. Egycsövű, golyós, 8 mm. Manlicher. (Modern golyóra átfúrva.) Kahles, Mignon, 4× távcsővel. Vászontokban	224.—
1720. VADÁSZFEGYVER. Kétcsövű, sörétes, kakasnélküli, 16-os	400.—
1721. VADÁSZFEGYVER. Kétcsövű, sörétes, kakasnélküli, ejectoros, 16-as. Sauer, Suhl	800.—
1722. VADÁSZFEGYVER. Kétcsövű, sörétes, kakasnélküli, ejectoros, 16-as. Meffert, Suhl. Bőrtokban	500.—
1723. FEGYVER. Egycsövű, golyós, Winchester. Díszesen faragott agygyal. (Vadászatra alkalmatlan, engedély nélkül vásárolható.)	10.—
1724. FEGYVER. Egycsövű, golyós, Winchester. (Vadászatra alkalmatlan, engedély nélkül vásárolható.) . . .	5.—
1725. FEGYVERTÁBLÁRA VALÓ PUSKÁK. 4 különböző darab. (Vadászatra alkalmatlan, engedély nélkül vásárolható.)	5.—

X. VEGYESEK.

(1990-től 2200-ig.)

	Kikiáltási ár pengőben
1990. SZENTSÉGTARTÓ. Sárgaréz, domborított és vésett díszítéssel, részben tűzben aranyozva. XVI. század vége. (Üvegje hiányzik.) . . . . . *(Illusztrálva az V. táblán.)*	400.—
1991. KÓKUSZSERLEG. Aranyozott bronzfoglalatban, áttört és aranyozott fedéllel. XVIII. század . . . . . *(Illusztrálva a VI. táblán.)*	160.—
1992. CÉLLÖVŐ PISZTOLY. XIX. század. (Hibás.)	5.—
1993. PAPÍRCSIPTETŐ. Sárgaréz, madárfej alakban	3.—
1994. PIPEREASZTAL TÜKÖRREL. Miniatür kivitelben. Csontfaragvány .	20.—
1995. GYÜMÖLCSÁLLVÁNY. Öntött vas, fekete lakkal bevonva, részben aranyozva	25.—
1996. DEGEN, JACOBUS GEOM UTÁN, BERKEN, Temes vármegye térképe. (1802.) Színezett rézmetszet. Görög atlaszából	3.—
1997. BILLER, B., Körös vármegye térképe. (1810.) Színezett rézmetszet. Görög atlaszából	3.—
1998. GYŰRŰ. Bronz, XVII. század . .	4.—
1999. ÁLLÓ ÓRA. Feketére fényezett fatokban, négy alabastrom oszloppal, ütő és naptárszerkezettel. Franz Lob-Lobmayer in Tyrnau	70.—
2000. ŐZ PÁR. Öntöttvas szobor . . .	28.—
2001. ÁLLÓ ÓRA. Aranyozott bronz, alakos dísszel. Empire-stílus. XIX. század eleje . . . . . *(Illusztrálva a VII. táblán.)*	200.—
2002. DÍSZTÁNYÉR. Öntöttvas. Német, 1830 körül . . . . . *(Illusztrálva a VII. táblán.)*	5.—
2003. ÍRÓKÉSZLET. Aranyozott réz, gyöngyház berakással. 13 darab . . *(Illusztrálva a VII. táblán.)*	60.—
2004. POHÁR, CUKORFOGÓ, ADAGOLÓ TŰ ÉS VILLA. Alpakka. (4 darab.) .	2.—
2005. SZÖGLETES TÁL. Öntöttvas. Aninai emlék	2.—
2006. LEGYEZŐ. Teknőc és strucctoll. (Hibás.)	15.—
2007. KANDALLÓKÉSZLET. Aranyozott bronz, alakos kivitelben. Francia Empire. (Állóóra és két karosgyertyatartó.)	2500.—
2008. NYAKLÁNC. Borostyánkő . . .	20.—
2009. EMLÉKLAP. Magyar felírással. XIX. század közepe. Aranyozott keretben	3.—
2010. ÍRÓKÉSZLET. Aragonit, bronzszegéllyel. (Tintatartó, itatóhenger, levélnehezék és papírvágókés. A itatóhenger javított.)	70.—
2011. FEGYVERTOK, KÉT FEGYVERNEK	16.—
2012. EGYIPTOMI SZOBROCSKA. 2 darab. A egyik fa, a másik cserép. Utánzatok	6.—
2013. NAPOLEON. Bronzszobrocska, kő talapzaton	20.—
2014. KEREK DÍSZTÁL. Réz, domborított díszítéssel. Iparművészeti munka .	15.—
2015. KIS ASZTALI VITRIN. Fa, teknőccel borítva, bronz veretekkel. (Hibás.) .	58.—
2016. HATSZEMÉLYES ÉTKÉSZLET. Berndorfi alpakka. Tokban . . .	145.—
2017. BOTFOGANTYÚ. Faragott elefántcsont. XIX. század. Talapzatra illesztve	24.—
2018. FÉRFI KÉPMÁS. Viaszdombormű. A hátán levő felírás szerint Leonhardt Dorst Baurath	12.—
2019. LEGYEZŐ. Gyöngyház és strucctoll. (Hibás, egy toll hiányzik.) . . .	20.—
2020. SZABADKŐMŰVESI KARD. XIX. század	12.—
2021. LEGYEZŐ. Teknőc és toll. (Hibás.) .	15.—
2022. GYUTACSOS PISZTOLY. XIX. század	6.—
2023. CSIZMADIA SZERSZÁM. Bronz, XIX. század	10.—
2024. LEGYEZŐ. Teknőc és csipke. (Hibás.)	6.—
2025. KOPPANTÓ. Ezüstözött fém. 1858-ból	10.—
2026. SZENT JÁNOS. Pergamenre festett kép, polyon keretben. Német, XVIII. század	58.—
2027. NAGY TÁL. Ón. XIX. század eleje .	30.—

	Kikiáltási ár pengőben
2028. VEZEKLŐ KIRÁLYNŐ. Pergamenre festett kép, polyon keretben. Német, XVIII. század	58.—
2029. GYERMEK KÉPMÁS. Dombormű, fehér márvány. Jelezve: C. Siffi	10.—
2030. NŐI AKT. Bronz, patinázva	22.—
2031. ÉKSZERDOBOZ. Kőrisfa, berakott díszítéssel, belül tükrözve. (Hibás.)	20.—
2032. CIGARETTASZELENCE. Paliszanderfa, berakott díszítéssel	7.—
2033. CUKORTARTÓ. Ón, domború díszítéssel. Angol, XIX. század	22.—
2034. PECSÉTNYOMÓ. Agát	8.—
2035. LŐPORTARTÓ. Szaru. XIX. század	3.—
2036. HAMUTARTÓ. Ezüstözött és aranyozott alpakka. Christofle	15.—
2037. LŐPORTARTÓ. Réz, domború vadászjelenettel. XIX. század első fele. (Horpadt.)	5.—
2038. DOBOZ. Fekete fa, faragott dísszel	6.—
2039. FALIÓRA. Ütőszerkezettel, mozgó malomkerékkel, vaslemezre festett látképpel 1830 körül. (Hibás, tört részekkel.)	60.—
2040. ASZTALICSENGŐ. Bronz, hottentotta alakjában	24.—
2041. SZENTELTVÍZTARTÓ. Ón, üveg tartállyal. XVIII. század. Az üveg XIX. század	40.—
2042. FEDELES DOBOZ. Réz, domború és zománcozott díszítéssel. Iparművészeti munka	28.—
2043. ÉKSZERDOBOZ. Agát, fedele ébenfa. (Törött.)	45.—
2044. TEÁSKANNA FEDŐVEL. Ón. Angol, XIX. század	28.—
2045. MÉRLEG. Kovácsolt vas. XIX. század első fele. (Tányérok nélkül.)	6.—
2046. FESZÜLET. Faragott csont, fatalapzaton. Népies, XIX. század	60.—
2047. GYERTYATARTÓ. Bronz. Empire. (Hibás.)	5.—
2048. CUKORTARTÓ FEDŐVEL. Ón. XIX. század	24.—
2049. KOPPANTÓOLLÓ. Fehérfém. XIX. század első fele. (Hibás.)	4.—
2050. VÁZA. Bronz. Empire-stílus. 2 darab. (Az egyik javított.)	175.—
2051. FEDELES KANNA. Kalapált vörösréz. XIX. század	15.—
2052. KÓKUSZSERLEG. Domború díszű bronzfoglalatban. XVIII. század eleje	56.—
2053. SÜTŐFORMA. Vörösréz	16.—
2054. TEÁSKANNA. Ón, bordás dísszel	16.—
2055. SÜTŐFORMA. Vörösréz	15.—
2056. KABINETSZEKRÉNYKE. Fényezett paliszanderfa, csontberakással. A XVII. század modorában	85.—
2057. SÜTŐFORMA. Vörösréz	12.—
2058. CIGARETTASZELENCE. Teknőc. (Hibás.)	9.—
2059. ERNYŐNYÉL. Elefántcsont, vésett egiptizáló díszítéssel	10.—
2060. PAPÍRVÁGÓKÉS. Elefántcsont	20.—
2061. FALI ÓRA. Aranyozott keretben, ütőszerkezettel, XIX. század első fele. (Hibás, üveg hiányzik.)	35.—
2062. ERNYŐNYÉL. Elefántcsont. (Hibás.)	12.—
2063. HAUS UND FAMILIEN CHRONIK. Negyedrétű, használatlan bejegyzőkönyv, préselt egészbőrkötésben, bronzkoptatókkal	20.—
2064. CSÉSZE. Ón. XIX. század	8.—
2065. OVÁLIS TÁL. Réz, domborított diszszel. Olasz, XIX. század első fele	25.—
2066. ICON. Öntött sárgaréz, bársony keretben	12.—
2067. KAROSGYERTYATARTÓ. Alpakka. Egy pár	95.—
2068. PECSÉTNYOMÓ. Sárgaréz, a Reichstadti herceg mellszobrocskája	12.—
2069. SÜTŐFORMA. Vörösréz. XIX. század	12.—
2070. ÁLLÓ VILLANYLÁMPA. Faragott fa. (Repedt és törött.)	28.—
2071. SÜTŐFORMA. Vörösréz. XIX. század	10.—
2072. LEÁNYKA LEPKÉVEL. Bronzszobrocska. XIX. század	17.—
2073. SÜTŐFORMA. Vörösréz. XIX. század	3.—
2074. SÉTABOT. Feketére pácolt fa, elefántcsont nyéllel. XIX. sz. első fele	16.—
2075. OROSZ SZAMOVÁR. Réz, nikkelezve	70.—
2076. SÉTABOT. Feketére pácolt fa, elefántcsont nyéllel. XIX. század	12.—
2077. ÁLLÓ ÓRA. Festett fatokban, ütőszerkezettel. XVIII. század. (Hibás, hiányos.)	70.—
2078. LEGYEZŐ. Teknőc és fehér structoll	32.—
2079. ERNYŐNYÉLGOMB. Elefántcsont. (Hibás.)	10.—
2080. LEGYEZŐ. Teknőc és fekete strucctoll	20.—
2081. ZARÁNDOKBOT. Fa, Szent Antal faragott képmásával	20.—
2082. ÚTI ÍRÓLÁDA. Kőrisfa, belső berendezése törött	16.—
2083. NÉGER TÁNCOSNÉ. Bronz, lilaszínű üvegruhával, márvány talapzaton. (Csekély csorbulással.)	80.—
2084. KABINETSZEKRÉNYKE. Fényezett ébenfa, berakott díszítéssel. XVI. századi stílus. (Hibás.)	55.—
2085. FEDELES ÉKSZERDOBOZ. Sárgaréz, fedelén zománcozott szerelmi jelenet	24.—
2086. FEDELES BONBONTARTÓ. Ezüstözött réz, türkiszekkel és almandinnal díszítve	20.—
2087. ÉKSZERTARTÓ DÍSZHINTŐ ALAKBAN. Aranyozott réz, zománcozott díszítéssel	50.—
2088. ÁLLÓÓRA. Bronz, porcellán betétekkel. Készítette: Raingop, Páris	80.—
2089. KIS MADÁRKALITKA. Csont. (Hibás.)	4.—
2090. LEGYEZŐ. Gyöngyház, brüsszeli csipkével. Tokban	20.—
2091. ANYA GYERMEKÉVEL. Miniatür, Rubens nyomán. Keretben	10.—
2092. NAPOLEON. Miniatür, teknőckeretben	10.—

Kikiáltási ár pengőben

2093. CSÓKOTDOBÓ IFJÚ. Miniatür fakeretben . . . . . 10.—
2094. A SZERELMES ASSZONY, Miniatür, St. Aubin után . . . . . 10.—
2095. FÉRFI KÉPMÁS. Miniatür, rézbetétes fakeretben . . . . . 10.—
2096. BABA FIÓKOSSZEKRÉNY. Diófa. Biedermeier . . . . . 20.—
2097. CIGARETTASZIPKA. Borostyán. Tokban . . . . . 10.—
2098. KÍNAI FÉRFI. Elefántcsontfaragvány . . . . . 8.—
2099. ASZTALICSENGŐ, KOSZTÜMÖS NŐ ALAKBAN. Bronz . . . . 20.—
2100. TAJTÉKPIPA . . . . . 10.—
2101. PIPA. Tajték, faragott díszítéssel . 15.—
2102. PIPA. Tajték, kutyafej alakban . . 15.—
2103. OVÁLIS ÉKSZERDOBOZ. Aranyozott bronz, fedelén zománcozott női képmás . . . . . 25.—
2104. FALIDÍSZ. Faragott fa . . . . . 35.—
2105. POHÁR. Szaru, faragott díszítéssel . 12.—
2106. OVÁLIS FEDELES DOBOZ. Réz, tréfás domború díszítéssel . . . 8.—
2107. PAPÍRVÁGÓKÉS. Elefántcsont, faragott díszítéssel . . . . . 15.—
2108. GYERTYATARTÓ. Sárgaréz. XIX. század első fele. Egy pár . . . . 30.—
2109. GYERTYATARTÓ. Alpakka. XIX. század. Egy pár . . . . . 25.—
2110. PIPA. Tajték, faragott díszítéssel. (Hibás.) . . . . . 4.—
2111. DOHÁNYZÓKÉSZLET. Ezüstözött fém. csiszolt üveg betétekkel, 4 drb . 25.—
2112. ISKOLÁSFIÚ. Bronzalak, márványtalapzaton . . . . . 12.—
2113. HANDZSÁR. Ezüsttel berakott pengével. Arab. XVIII. század . . . 8.—
2114. VADÁSZKÉS. Vésett pengével. Beck J. V. Pozsony, XVIII. század . . . 5.—
2115. OLASZ MATRÓZ. Feketére pácolt fa és chromozott fém . . . . . 5.—
2116. MÉCSES. Sárgaréz. XIX. század első fele . . . . . 15.—
2117. ÜLŐKE. Bőr, berakott díszítéssel . 50.—
2118. ÜLŐKE. Bőr, berakott díszítéssel . 50.—
2119. ÉKSZERDOBOZ. Fa, berakott és égetett díszítéssel, titkos zárral. (Romlott.) . . . . . 5.—
2120. KOPPANTÓ ÉS GYERTYAOLTÓ. Ezüstözött réz . . . . . 5.—
2121. DÍSZVÁZA. Kalapált és ezüstözött fém . . . . . 40.—
2122. AZ 1867. ÉVI HONVÉDEGYLETEK ALAKÍTÁSÁNAK EMLÉKÉRE. Ezüstözött réz. Melltűnek átalakítva 15.—
2123. NŐI KÉPMÁS. Miniatür, rézkeretben 60.—
2124. KARLÁNC. Aranyozott sárgaréz, csiszolt fekete üveglemezekkel díszítve. XIX. század második fele . . 20.—
2125. ERNYŐNYÉL. Elefántcsont, faragott dísszel. (Repedt, javított.) . . . 15.—

pengőben Kikiáltási ár

2126. ERNYŐNYÉL. Elefántcsont, faragott díszítéssel. (Repedt, hibás.) . . . 15.—
2127. VÉNUSZ MELLSZOBROCSKÁJA. Bronz. Pecsétnyomóul szolgált . . 24.—
2128. PALLAS ATHÉNE MELLSZOBROCSKÁJA. Bronz. Pecsétnyomóul szolgált . . . . . 24.—
2129. HÁROMRÉSZES ELLENZŐ. Aranyozott bronz, közepén hibás és hiányos órával . . . . . 20.—
2130. KAROSGYERTYATARTÓ. Sárgaréz, sárkány alakban. XIX. század . 10.—
2131. MELLTŰ. Elefántcsont, faragott A. G. monogrammal. XIX. század . . 5.—
2132. SÉTÁLÓ HÖLGY. Elefántcsont szobrocska . . . . . 50.—
2133. SÉTABOT. Ébenfa, faragott elefántcsont nyéllel. XIX. század . . . 20.—
2134. SÉTABOT. Nád, faragott elefántcsonttal. XIX. század . . . . 18.—
2135. TEÁSKANNA. Vörösréz, domború díszítéssel . . . . . 22.—
2136. ÁLLÓ ÓRA. Feketére fényezett fatokban, alabastrom oszlopokkal, ütőszerkezettel. XIX. század első fele. (Hibás.) . . . . . 90.—
2137. SZIVARSZIPKA. Borostyán . . . 5.—
2138. NŐl KÉPMÁS. Miniatür, rézkeretben 30.—
2139. NŐI KÉPMÁS. Miniatür, rézkeretben 28.—
2140. DOBOZKA. Karneol, bronz foglalatban . . . . . 10.—
2141. KÉS, VILLA ÉS FENŐVAS. Alpesi evőkészlet, tokban . . . . . 5.—
2142. KÉS, VILLA ÉS FENŐVAS. Rézveretes bőrhüvelyben. Alpesi . . . 5.—
2143. VITRINASZTALKA. Fényezett fa, sárgaréz állványon. XV. Lajos stílus 40.—
2144. VADKAN. Bronz . . . . . 10.—
2145. TEÁSKANNA. Ón, domborított díszszel. Angol. (Hibás.) . . . . . 8.—
2146. SZIVARGYÚJTÓ, FÉRFI ALAKBAN. Sárgaréz, márványtalapzaton . . 15.—
2147. GYERTYATARTÓ, VÍVÓ FÉRFI TORZ ALAKJÁBAN. Festett ón. Egy pár . . . . . 8.—
2148. GÚNYALAK. Oroszlán, bibornoki öltözetben. Bronzszobor . . . . 30.—
2149. MOSDÓTÁL ÉS KANCSÓ. Ezüstözött fehérfém. Orosz . . . . . 50.—
2150. VÁZA. Fehérfém. (Horpadt.) . . 5.—
2151. DOBOZ. Sárgaréz, vésett képekkel és felirattal, 1801-ből. Hollandi . . 5.—
2152. URNAALAKÚ VÁZA. Bronzírozott fehérfém, márványtalapzaton . 15.—
2153. KÉS ÉS VILLA. Ezüsttel berakott nyéllel. Bőrtokban. XVIII. század. (Hibás.) . . . . . 4.—
2154. MADONNA. Faragott és festett fa. Népies . . . . . 30.—
2155. MADONNA. Faragott és festett fa. Népies . . . . . 30.—
2156. TŐRKÉS. Sárgarézzel díszített markolattal. XVIII. század . . . . 3.—

	Kikiáltási ár pengőben
2157. KORBÁCS. Nyele ezüstözött fémveretes szaru. (Hibás.)	8.—
2158. FOKOS. Sárgaréz, zománcozott dísszel, nyele fa, ezüst berakással és réz foglalattal	15.—
2159. KORONA. Mária szoborra való. Sárgaréz, aranyozva, álékkövekkel díszítve. (Hiányos.)	30.—
2160. URNA. Különböző színű kristály és alabástrom. (Ragasztott.)	60.—
2161. TÁNYÉR. Ón, vésett díszítéssel. Német, XVIII. század	15.—
2162. TANYÉR. Ón. XVIII. század . .	6.—
2163. TANYÉR. Ón. XVIII. század . .	6.—
2164. TANYÉR. Ón. XVIII. század . .	6.—
2165. CSÜNGŐ. Aranyozott bronz, álékkövekkel díszítve. Dalmát (?) 4 drb. .	10.—
2166. Őv. Aranyozott bronz, álékkövekkel díszítve. Erdélyi szász	40.—
2167. RUHADÍSZ. Bronz, álékkövekkel díszítve. Dalmácia (?)	10.—
2168. MENTEGOMB. Fehérfém. 19 darab .	3.—
2169. DUC DOMBORNYOMÁSHOZ. Krisztusfej. Acél	2.—
2170. KÉZITÁSKA. Hasított bőr, pipere felszereléssel	70.—
2171. FÉRFI KÉPMÁS. Miniatür, fakeretben	30.—
2172. MOZSÁR TÖRŐVEL. Bronz. XVIII. század	40.—
2173. SZÁRNYAS AJTÓCSKA, bútorról vagy kályhafülkéről. Bronz, domború és áttört díszítéssel. Olasz . . .	12.—
2174. NŐI KÉPMÁS. Miniatür, régies keretben	25.—
2175. VARRÓDOBOZ TŰPÁRNÁVAL. Diófa. XIX. század első fele. (Hibás.) .	10.—
2176. BORSSZÓRÓ. Ón	6.—
2177. BOWLEKANÁL. Alpakka, elefántcsont nyéllel. XIX. század . . .	20.—
2178. SZIVARSZIPKA. Tajték. Tokban .	5.—
2179. FALIÓRA. Ökörszemes keretben. XIX. század első fele	50.—

	Kikiáltási ár pengőben
2180. NŐI KÉPMÁS. Miniatür, csontkeretben	10.—
2181. NŐI KÉPMÁS. Miniatür, rézkeretben	15.—
2182. MÁRTÁSCSÉSZE. Ón. Barokk stílus	15.—
2183. KÁVÉSKANNA. Ón. XIX. század. Készítette: Anton Gschihai in Eger. (Csehország.)	30.—
2184. ÁLLVÁNY. Onix	30.—
2185. IV. BÉLA KÉPMÁSA. Elefántcsont dombormű, falapon. (Hibás.) . . .	25.—
2186. I. ENDRE KÉPMÁSA. Elefántcsont dombormű	25.—
2187. ZARÁNDOK. Faragott és festett faalak. (Hibás, hiányos.)	15.—
2188. HADVEZÉR MELLSZOBROCSKÁJA. Terrakotta. XIX. század első fele .	8.—
2189. FÖLDGÖMB. Magyar, 1850—1860 .	10.—
2190. TEMPLOMI GYERTYATARTÓ. Faragott fa, aranyozás nyomaival. Rokokó, XVIII. század. Egy pár . .	100.—
2191. SZENT HÁROMSÁG. Dombormű. Diófa. Népies, XIX. század . . .	120.—
2192. MÉSZKŐ SZOBROCSKA. Antik utánzat	5.—
2193. FŰSZERTARTÓ. Sárgaréz, vésett és alakos dísszel. XIX. század eleje . .	10.—
2194. TEMPLOMI GYERTYATARTÓ. Faragott fa, aranyozás nyomaival. Rokokó, XVIII. század. 2 darab . .	80.—
2195. FEDELES CUKORTARTÓ. Ezüstözött alpakka	40.—
2196. ÍRÓKÉSZLET. Zöldes, erezett gránit. 3 darab	33.—
2197. GYUTACSOS PISZTOLY. XIX. század. (Hibás.)	5.—
2198. GYERTYATARTÓ. Nagy, sárgaréz. XVII—XVIII. század	30.—
2199. CÉLLÖVŐ PISZTOLY. XIX. század. (Hibás.)	5.—
2200. CÉLLÖVŐ PISZTOLY. XIX. század. (Hibás.)	5.—

ARCHITECTS

József Kocsis, Barnabás Kocsis, Gáspár Kocsis, Attila Kutasi

Csaba Masznyik

And God Saw That It Was Good

Evangelic Church, Szentendre

It is no exaggeration to say that Hungarian Lutherans have assisted the birth of several architectural works in ecclesiology in the past two decades, more and more significant ones than all the other churches and congregations altogether. One of the main reasons for their success is the architectural committee operated by the building-construction section of the church, a body which selects the designers of the majority of new developments by tendering. The latter is a careful selection of well-famed evangelic architects including László Benczúr, Béla Pazár, Tamás Nagy, János Krähling. Even though designers of the individual buildings also come from the very same circle, these tenders are also open ones: architects outside of the Lutheran church are invited regularly to apply, especially those with some relevance or linkage to the location at issue.

IT WOULD BE difficult to prove to what extent the winner of the tender in 2000 was influenced by the origins of the „autochthonous" designers who are deeply rooted in Szentendre. Yet I tend to think it had to matter: it is not by chance that besides other prestigious designers (such as Béla Pazár, Zsófia Csomay) it was exactly Kocsis and his fellow architects who had thought of the solution which had been able to make advantages out of the strict necessities of the programme and the narrowness of the construction site available. The compulsory framing which was surprisingly a firm need articulated by the clients' side resulted in a viewpoint that the church should face the small square at the foot of the bridge via its sanctum. The majority of applicants positioned the bulk of the church on the street-side and opened the entrance from the narrow yet busy by-street.

Kocsis and his fellow architects had an unusual yet genious idea: that of linking the intimate courtile in front of the church entrance to the public area next to the bridgehead via a narrow communicating way along Bükkös Stream.

Beyond the witty disposition, an important desicion was made to have a variety of architectural phrasings for the complementary functions associated with the parish and the church. Featured by a calculated raw quality and the genuinely „timeless' character of the bulk of the building, of its stone-facing ans natural slating are emphasized by the „current" plastered dwelling-house with a tiled roof and additions from the direction of the street by the power of contrast. With this gesture the designers deliberately resigned from creating a unified „work"; the interior coherence was consistently limited to the building of the church, its interior and the belfry.

Details of the church building, solutions seen on the belfry, the interior furnishing –independently of recognizable references and precedents (such as Carlo Scarpa, István Janáky, Tamás Nagy) – have come to join one other in a unity well worthy of recognition. Yet the main conclusion and moral – beyond all this – is the composition of the interior. This space has no predecessors in the ecclesiology of the modern age – at least not that I know of. The Venetian stucco covering the walls is actually modern imitation marble which is a kind of „noble material" as far as its appearance is concerned, and is much favoured by well-to-do people in their homes, as well as in cafeterias and restaurants for decorations applied on a variety of surfaces. Yet here in an almost crypt-like space reduced and simplified to the extremes the shine of silk-like surfaces raises our fancy to the skies, moving the soul of any viewer.

The blue of the sky, the air and the ocean enriched the overall impression with associations that turn the interior into a genuinely sacred church.

The coolness of the „crypt" is counterbalanced by the warmth of the benches made of larch. The darker brownish of the floor-tile may as well be re-

FOTÓK • PICTURES • HAJDÚ JÓZSEF

garded a symbol of earth, whilst the rows of benches represent the world of people in-between the „sky" and the „earth".

Besides its indisputable values I should argue against the architectural solutions of the parish and the complementary functions, the most striking questions being the building height of the parish and the large mass of the roof with overhanging eaves. By having a pseudo-attic starting above the brow of the upper floor – that is a reduction of the bulk of the parish – the view of the church from the entrance side would have made more headway to assert itself.

Several articles have already analysed the building by Kocsis and his team, concerning also the relationship between the building and Szentendre. Outstanding of them is an authentic review by András Szalai. After considering myths associated with the character of the town, the preservation and continuation of its traditions, he goes on tackling the issue of the criteria of a „good" building, and concludes: „In relation to the contemporary architecture of Szentendre, and by the way of the complex (...) one finds it is about a lot more than that. Namely the fact that the new evangelic congregational point erected on the bank of Bükkös Stream – also as viewed from the perspectives of longish decades did not only produce bad buildings – is perhaps, but more probably the only public building in Szentendre which perfectly embodies the architectural spirit able to create „contemporary consciousness" (to quote Béla Hamvas) whilst continuing traditions of the town and also evolving them."[1]

It is much of a commendation and recognition, not only praising the building and its creators, but also setting a good example. As far as the quality and the standards of a country's architectural art is concerned, the most important is the opportunity of learning from one another, and there is nothing better than tangible models that can be observed.

Whereas we also know that creators in the process of producing successful works that are unique indeed are in turn just devices in the hands of God the Creator.

And the Lord God said let this building be my house. And the Lord God created his house to host congregations of centuries to come. And God saw it was good. In the 20004th year of the Lord, on the 21st day of August.

1. http://www.epiteszforum.hu/holmi_detailed.php?mhmid=3155

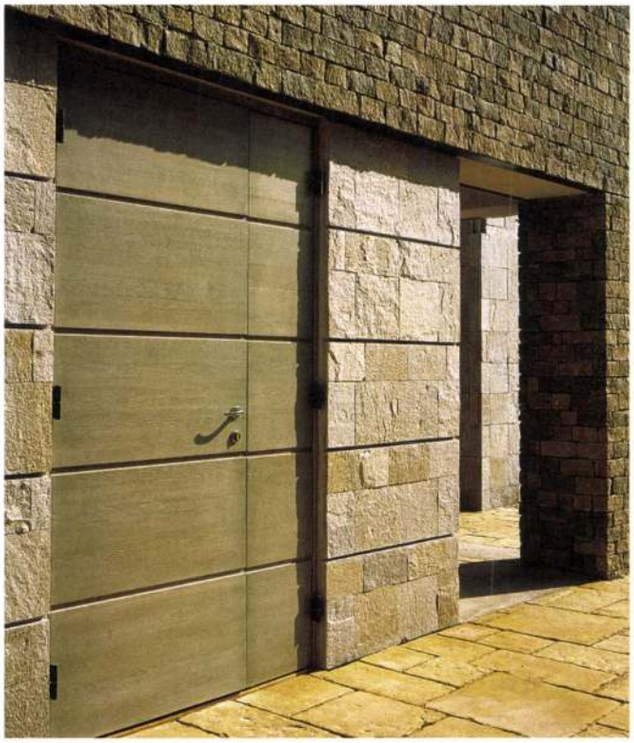

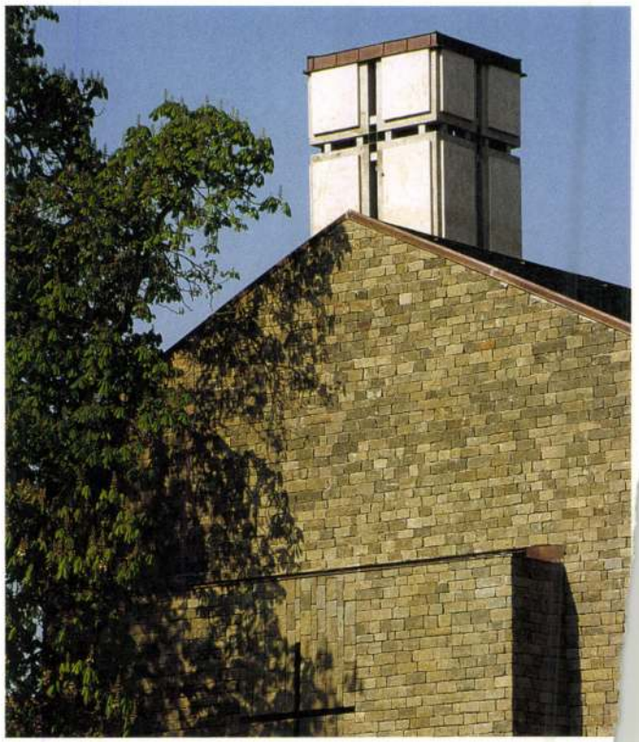

ÁLTALÁNOS NYOMDA R.-T.
BUDAPEST.
VI., NAGYMEZŐ UCCA 3. SZ.

KÉPZŐMŰVÉSZEK ÚJ TÁRSASÁGA

kut

A KUT MŰVÉSZEINEK EGYÉB MUNKÁI:

A

KUT-NAK EBBEN A

KATALÓGUSÁBAN

KÖZÖLT ÖSSZES

KLISÉKET

KÖNIG ÉS BAYER

CINKOGRAFIAI MŰINTÉZETE

BUDAPEST, VII.,

WESSELÉNYI-UTCA

54

KÉSZITETTE

TELEFON: JÓZSEF 359—91

Aba-Novák Vilmos: Utépités

Berény Róbert: Női szobában

Bernáth Aurél: Országut

Dr. Ártinger Imre tulajdona

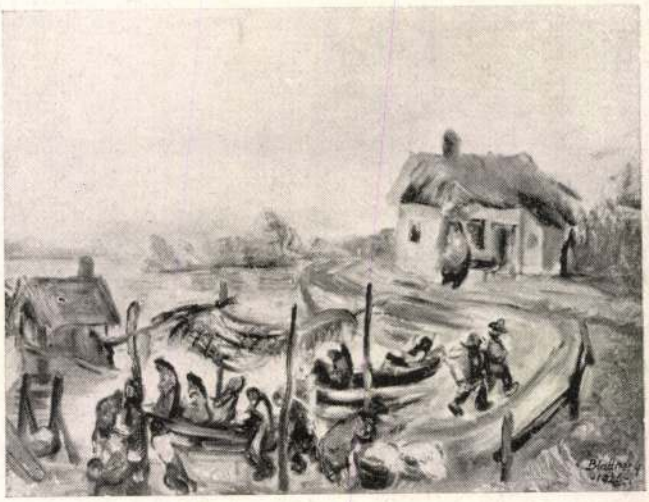

Blattner Géza: Halászok hazafelé

Bornemisza Géza: Vidéki kastély udvara

A Szépművészeti Muzeum tulajdona

Csáky József: Nő, madárral

Czóbel Béla: Női fej

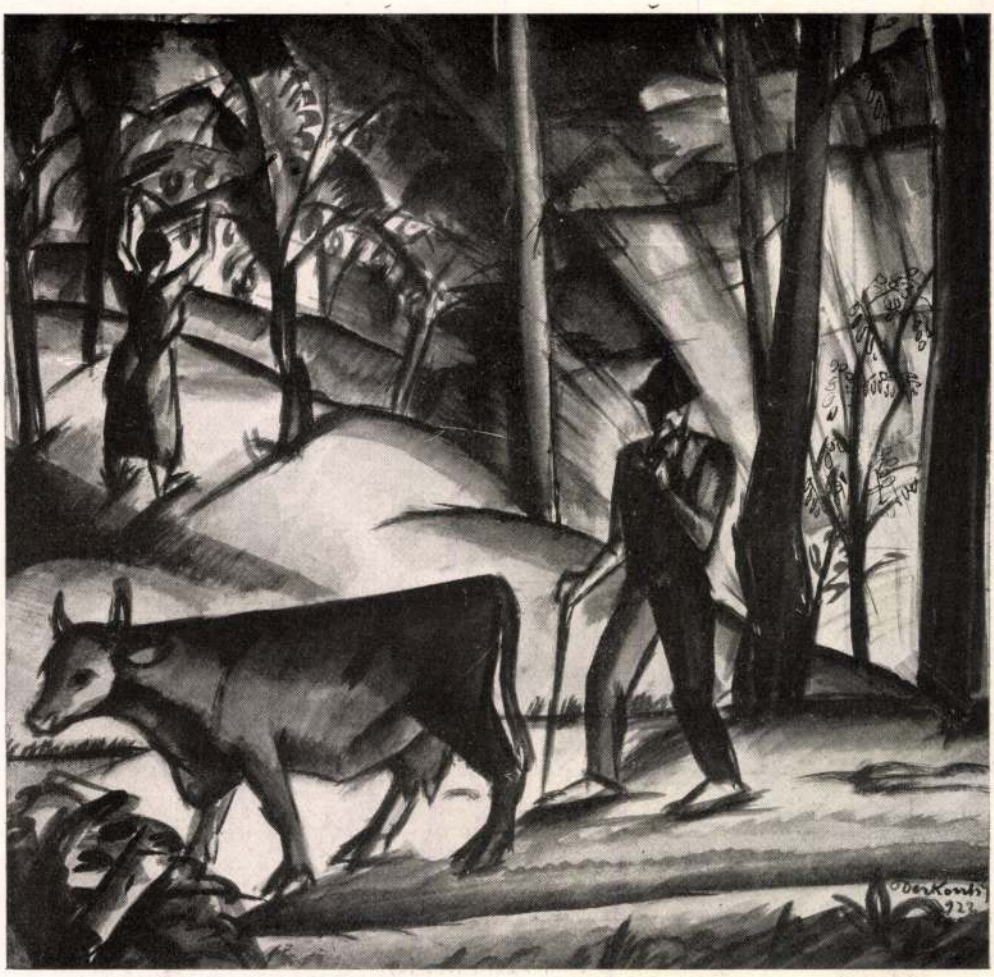

Derkovits Gyula: Hazafelé Paulik Béla tulajdona

Diener-Dénes Rezső: Pont Neuf

Egry József: Csónakkikötő

Dr. Cseh-Szombathy László tulajdona

Ferenczy Béni: Szobormű

Ferenczy Noémi: Térdelő nő

Gádor István: Kerámia

Kádár Béla : Piroska és a farkasok

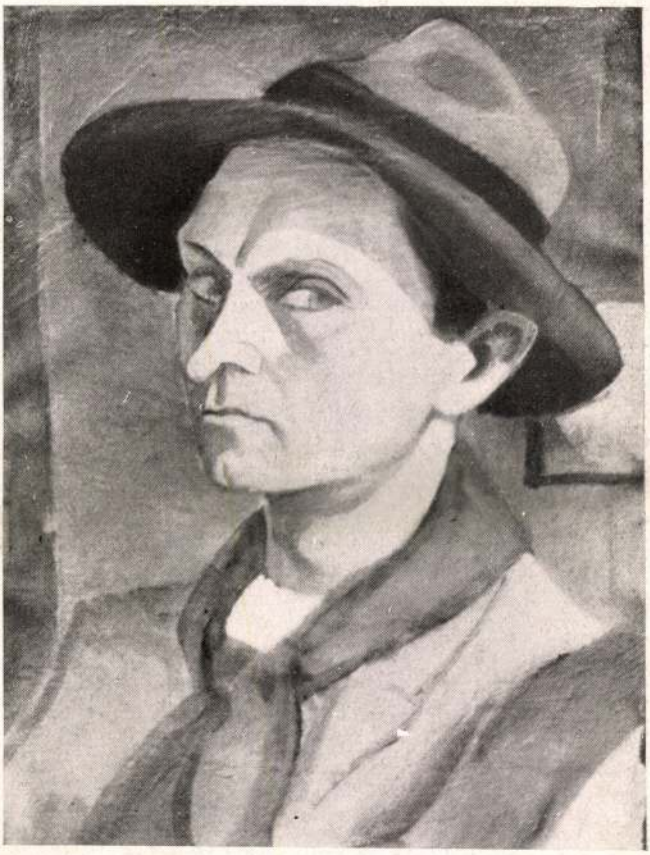

Kmetty János: Önarckép Mahrer Jenő tulajdona

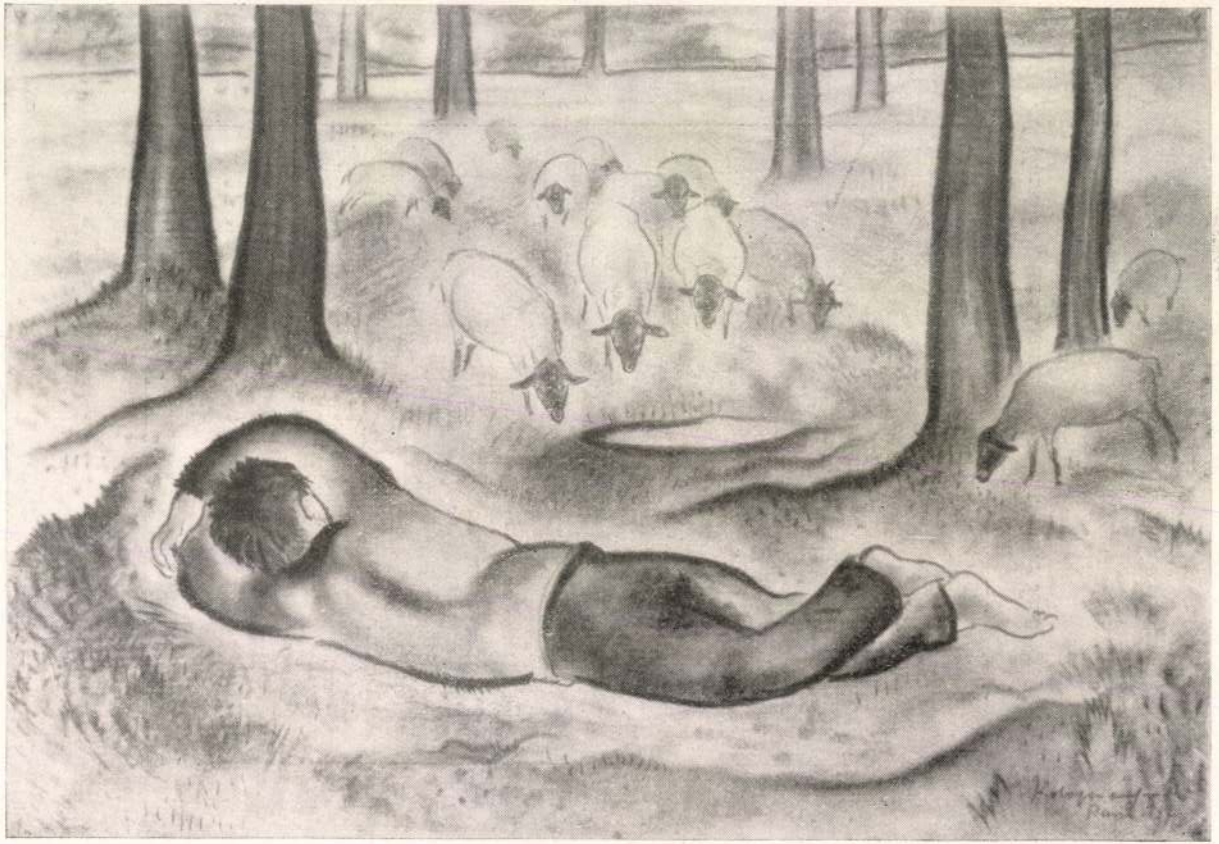

Kolozsváry Sándor: Alvó pásztorfiu

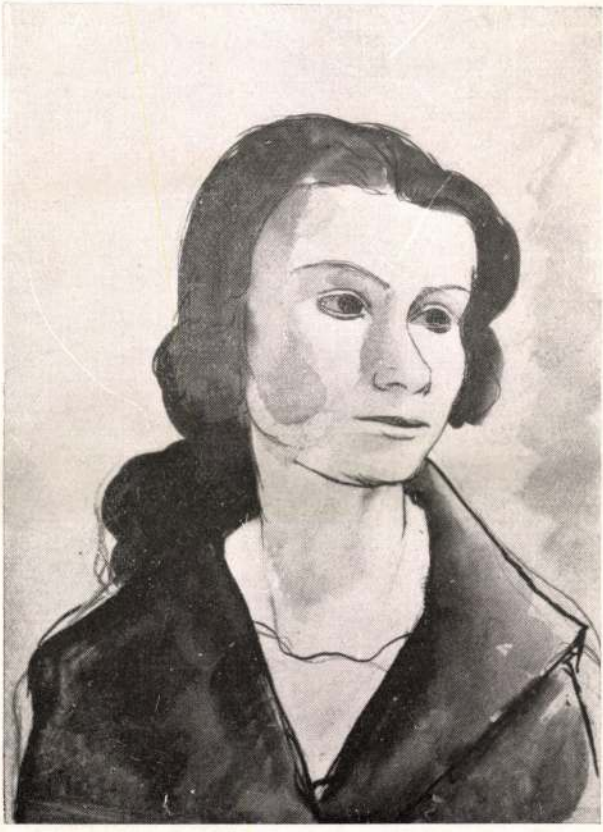

Korda Vince: Női fej

Lahner Emil: Párisi nő

Márffy Ödön: Hegyi táj

Dr. Bartha Ferenc tulajdona

Medgyessy Ferenc: Arcképszobor A Szépművészeti Muzeum tulajdona

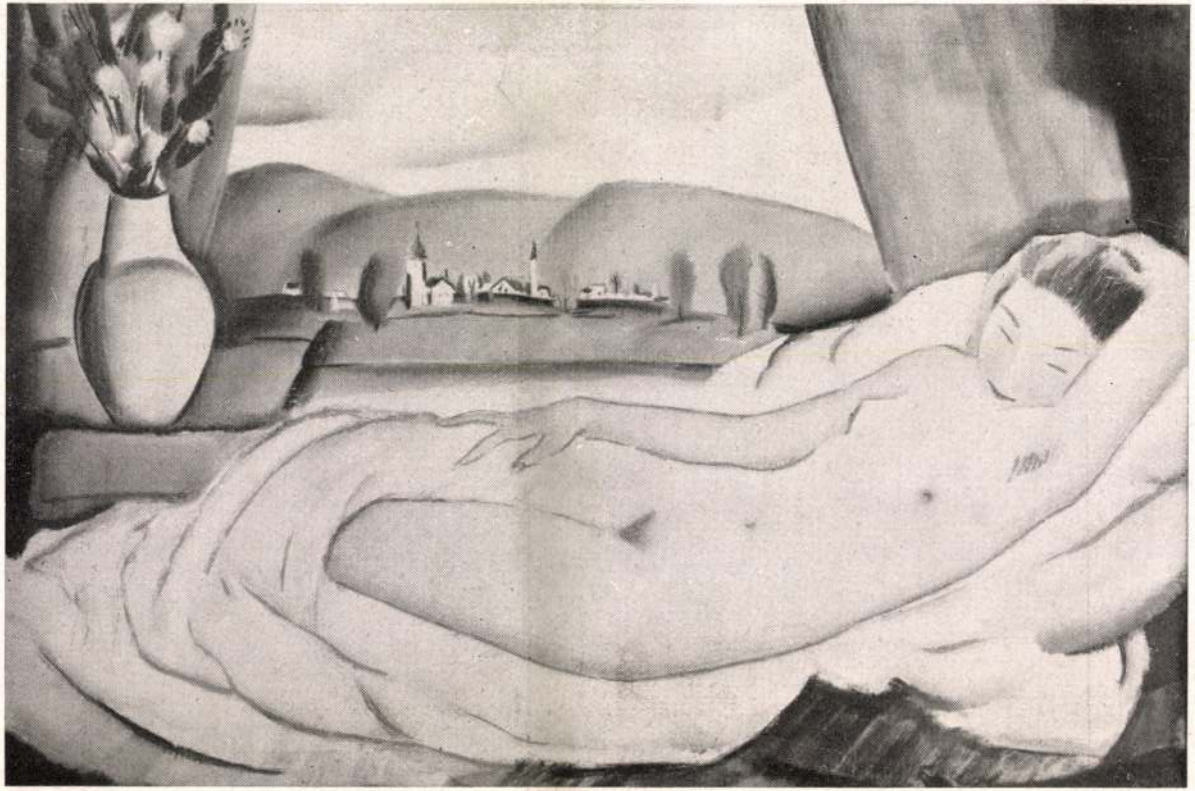

Molnár C. Pál: Alvó Vénusz

Novotny Emil Róbert: Kompozició Dr. Ártinger Imre tulajdona

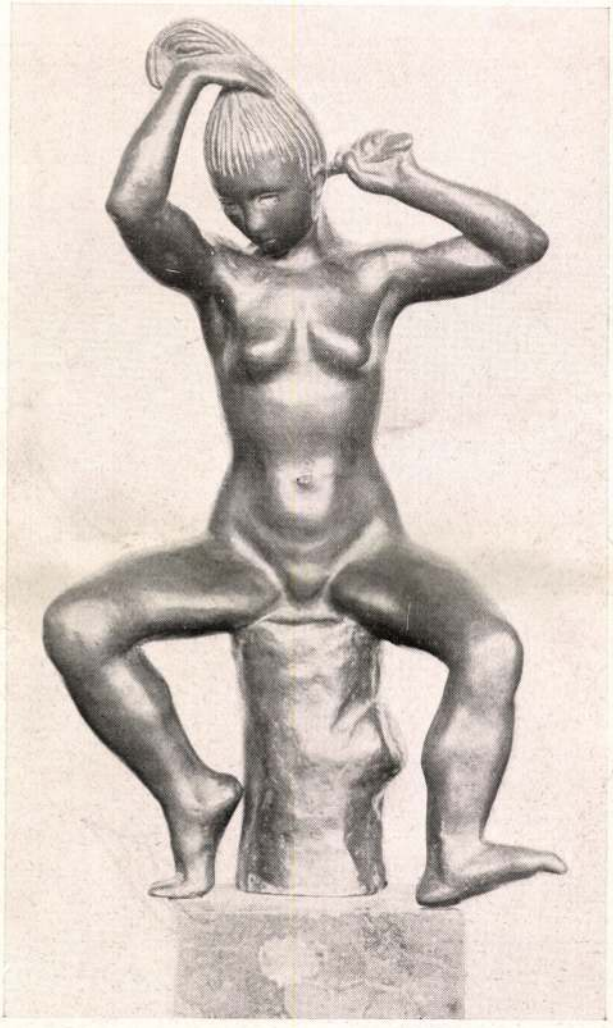

Pátzay Pál: Fésülködô Dr. Ártinger Imre tulajdona

Perlrott-Csaba Vilmos: Cigányváros

Schönberger Armand: Hajó

Bedő Rudolf tulajdona

Simon János György: Fiu

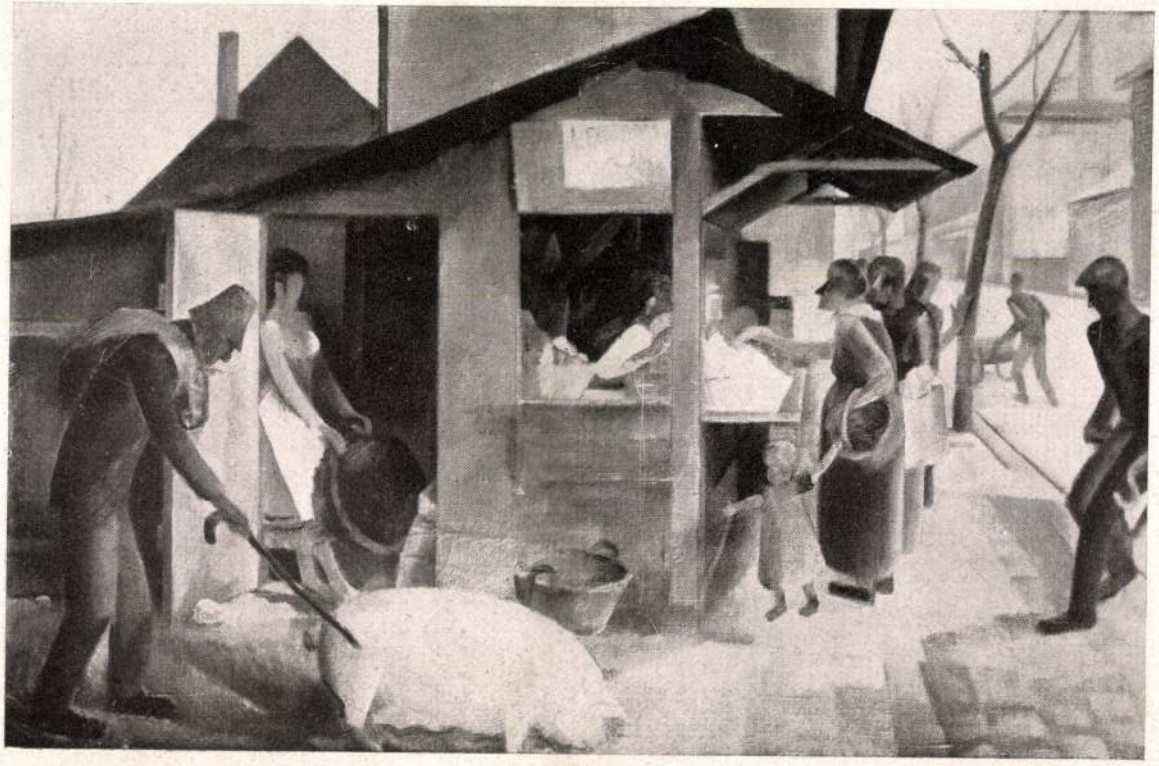

Szobotka Imre: Piac

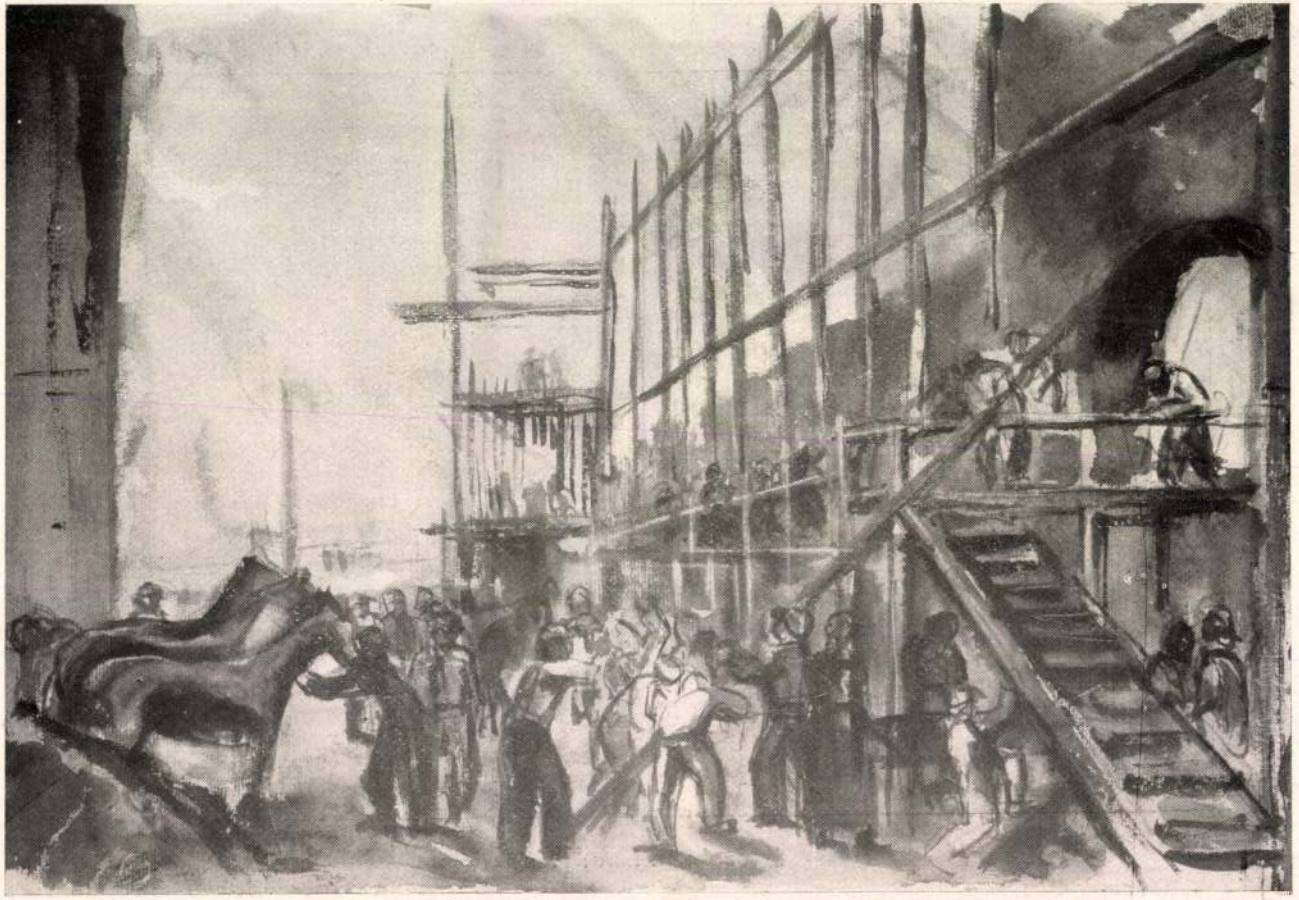

Szőnyi István: Freskóvázlat

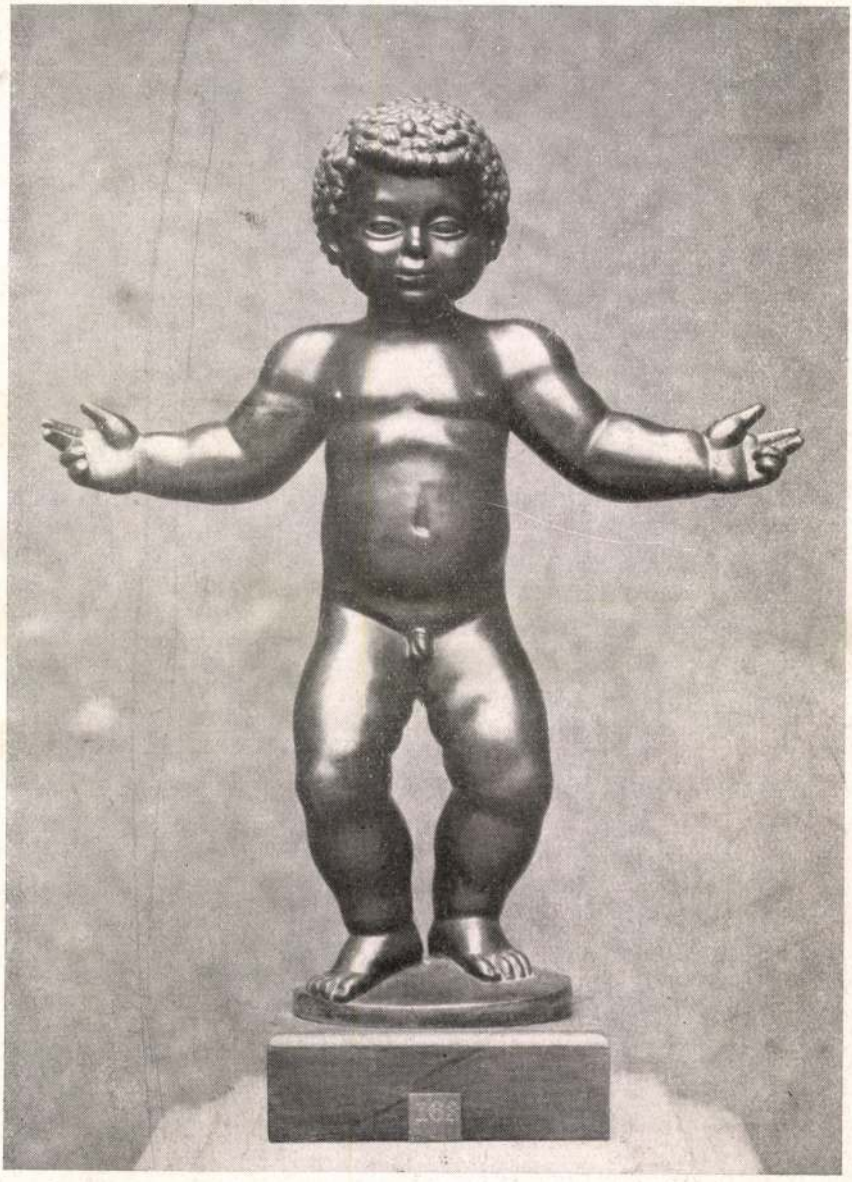

Varga Oszkár: Gyermek

Ziffer Sándor: A *Királyhegy ősz végén*

Dr. Ártinger Imre tulajdona

KÉT TÁRLAT EGY KÉPZŐMŰVÉSZETI CSOPORTRÓL

Merítések a KÚT-ból

Folytatás a 21. oldalról

Ám a 32 művész 43 műve között tallózva, párját ritkító remekléseket fedezhetünk fel. Mindjárt az elején az alapítók vezéregyéniségének számító Vaszary Jánostól például olyan oldott és könnyedén papírra vetett, franciásan elegáns akvarelleket, mint a vörös hajú és kócos párizsi Mistinguett, a keletisen egzotikus Lila táncosnő zöld fejdísszel, a Parkban derűs impresszió avagy a Cirkuszban egy ütemre felágaskodó, piros bóbitájú fekete paripáinak dekoratív sorfala. Márffy Ödöntől műtermi Önarckép lavírozott tussal, illetve erotikusan dús Fekvő női akt meg zamatosan hamvas Gyümölcscsendélet – szintén vízfestékkel. Ez utóbbi műfajban jeleskedik egyébként Kmetty János, Farkas István, Hincz Gyula, Schubert Ernő, Peitler István és Perlrott-Csaba Vilmos – a legkülönfélébb technikai megoldásokkal. Frank Frigyes vagy Vörös Géza modelljével kettesben örökítette meg magát az utókornak. A tematikai sokféleségre jó példa lehet Derkovits Gyula önarcképe, háttérben a már-már arctalan néptömeggel. Gábor Jenő Le Havre-i kikötője – a bérházak közt magasló vitorlarúddal –, Kádár Béla véres Disznóvágása – a virágba borult fa hófehér pompájának kontrasztjával –, Scheiber Hugó Tömegének szinte absztrakt rendje – a magasba emelt karok erdejének szurony-szigorával –, és akkor még nem szóltunk Rafael Viktor érintetlen természeti tája mellett Bene Géza Kavicsbányájáról.

A szobrászok közül Csáky József Álló leányalakjának elvont stilizáltsága vagy Medgyessy Ferenc Hortobágyi bikájának ősmagyar tömörsége bronzban éppúgy helyet kapott annak idején a KÚT kiállításán, mint a mostani válogatáson, hasonlóképpen Bokros Birman Dezső női büsztjének markáns karaktere és Vilt Tibor gipsz tanulmányfejének gömbölyded simasága is.

Merítés a KÚT-ból összefoglaló címmel a Falk Miksa utcai Haas Galéria immár hetedik tárlatánál tart Klie Zoltán festőművész (1897–1992) emlékkiállításával. (Korábban már bemutatták itt az egykori KÚT-tagok közül Bene Géza, Gadányi Jenő, Járitz József, Ráfael Győző Viktor, Bor Pál és Gráber Margit életművét, részben köz-, részben magángyűjteményből kölcsönözve, részint pedig a galériás Haas János saját tulajdonából.) A bejárati folyosón a korai grafikák kettős sorokban a falakon, a nagyteremben a '30-as évek erőteljes főművei. A kisszobában pedig a felszabadulás utáni mellőzést követő, liberálisabb periódus izmusok közt csapongó kísérletező kedve látszik. Kor- és KÚT-társaira emlékeztetve áttételesen, az Óbudai gyár sötét drámaisága talán egy kicsit „farkasos", az Akt gyümölcskosárral némileg „scheiberesen" dekoratív, az Erdőszél esetleg „kádárosan" szürrealisztikus, a Tihanyi naplementéről netán Egry juthat valakinek eszébe, de csak annyira, amennyire a témaválasztás és a festésmód akkoriban „benne volt a levegőben". A két évtizedes barátság jogán találóan írja a Klie-katalógus előszavában

Scheiber Hugó: Tömeg [1929 körül]
A KÚT kiállítása november 16-áig látogatható a Budavári Palota központi épülettömbjében. Klie Zoltán kiállítása november 15-ig látható a Haas Galériában [Bp. V., Falk Miksa utca 13.]

Heitler László művészettörténész: „Klie Zoltán fiatalos lendülettel nyúlt új anyagokhoz és kifejezésmódokhoz... Megelőzte ilyen műveivel a hazai neoavantgárd hullámát egy évtizeddel, holott ő maga már hetedik évtizedében járt. Állványán továbbra is sűrűn termettek a képek, soruk a látványhoz kötődőtől a geometrikus absztrakció eszközeivel létrehozottakig terjed. A művész kilencvenedik születésnapja alkalmából rendezett kiállításán a friss darabok harmóniában mutatkoztak a fél évszázaddal korábban termettekkel, ami önmagában sem kis érdeme készítőjüknek."

Wagner István

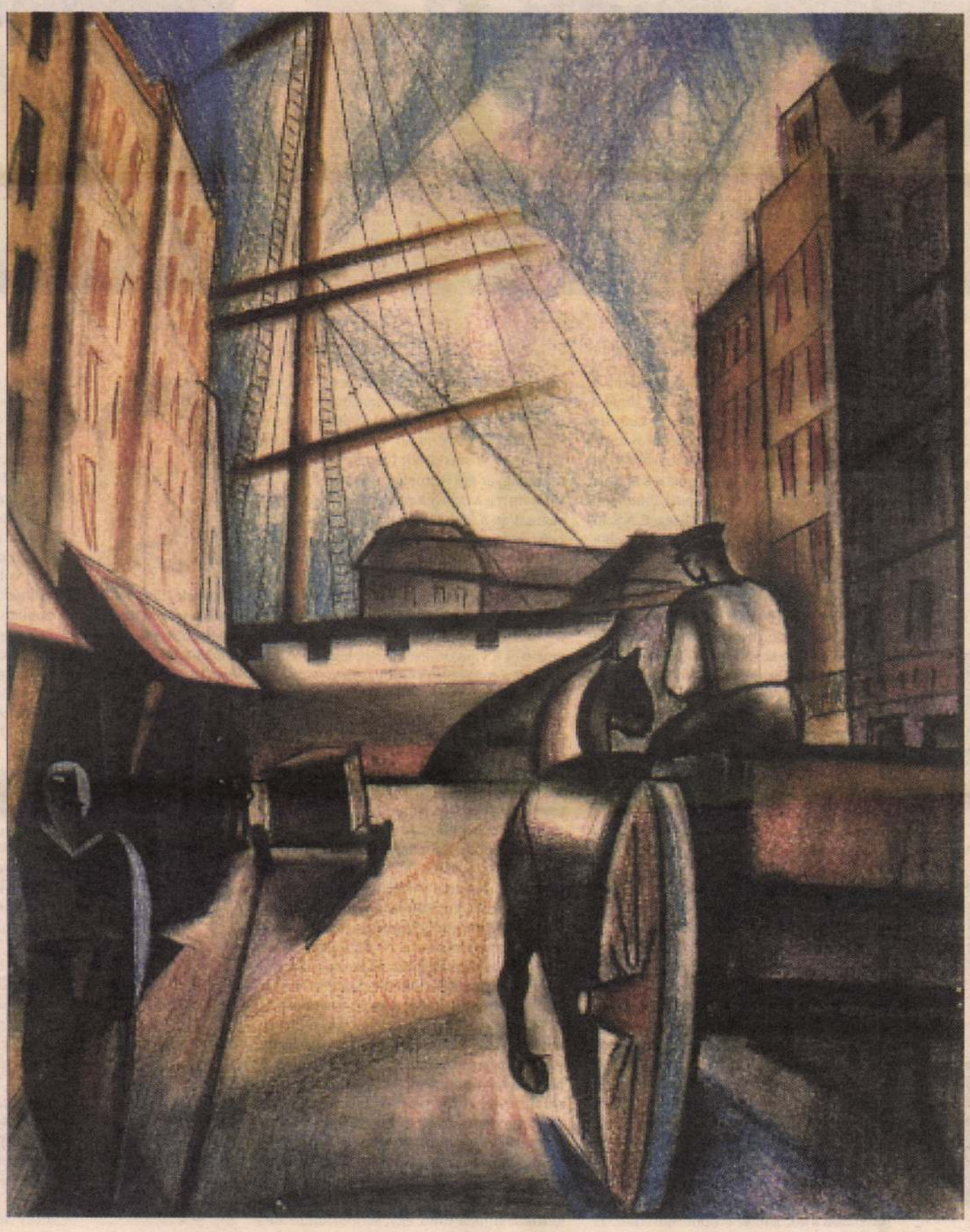

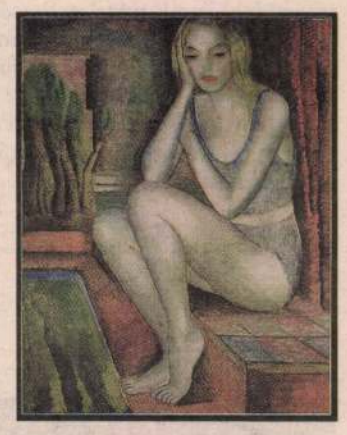

Schönberger Armand: Kékruhás nő, 1930 [felső kis kép]

Klie Zoltán: Strandon, 1931

Gábor Jenő: Le Havre, 1926 [nagy kép]

A kultúra támogatója: PANNON GSM Az élvonal.

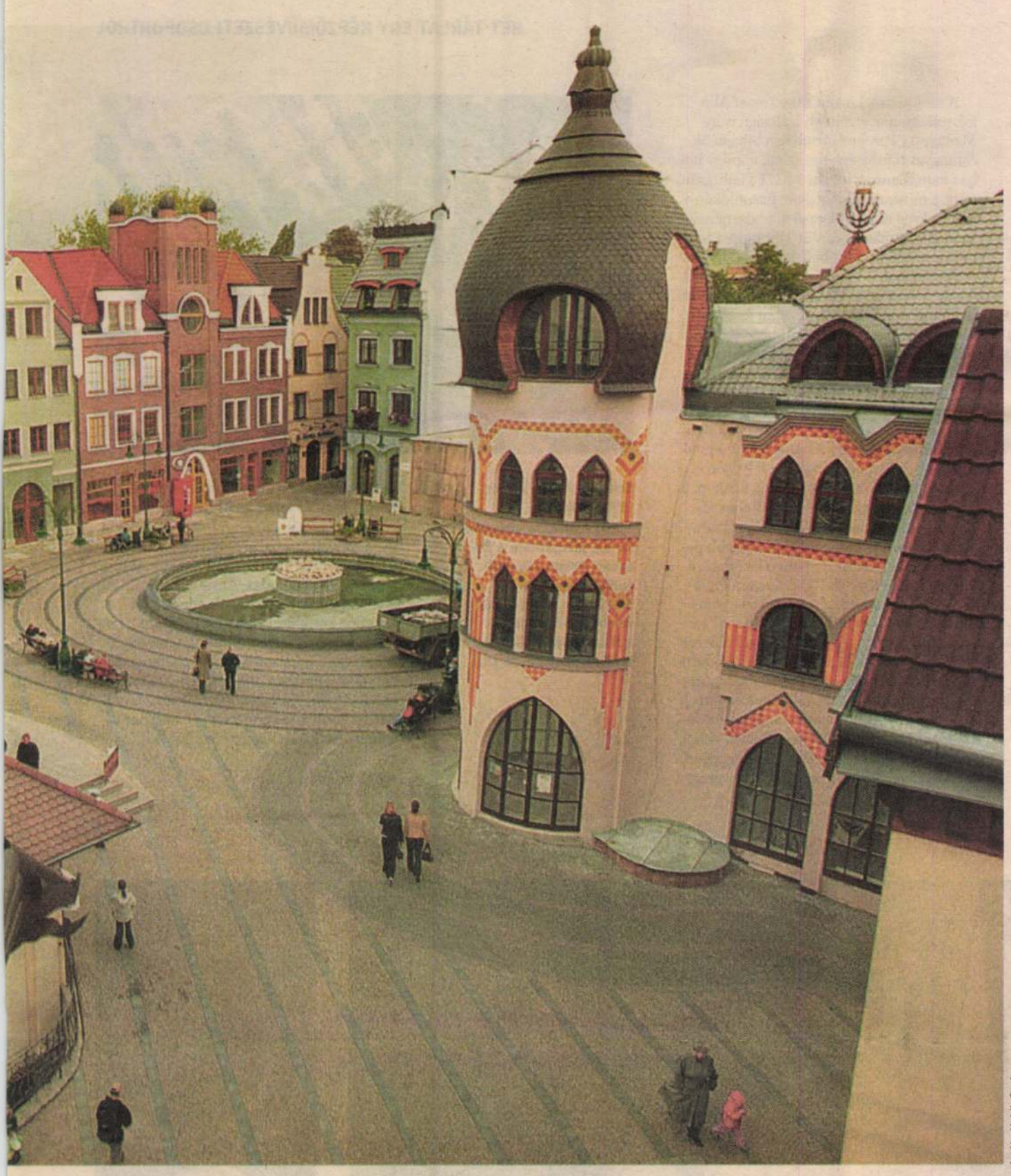

fotók: Habik Csaba

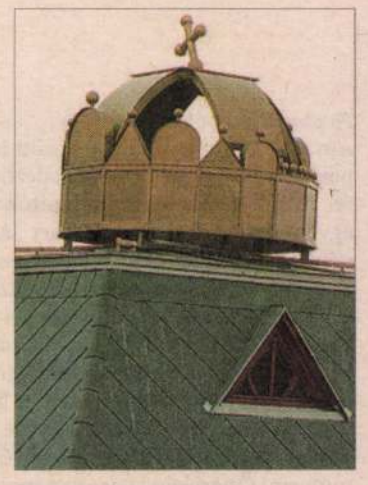

A magyar korona a vatikáni [balra], a nap és hold az erdélyi ház tetején

Hét határon innen és túl

Komárom központ akar lenni

Az Európa udvar felülről [nagy kép] és az Erdélyt jelképező tornyos épület látványa

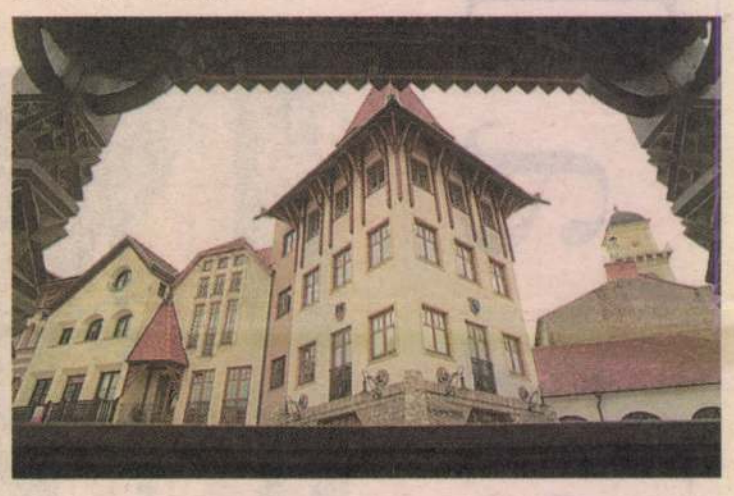

téséért lobbizunk, mivel az Erzsébet híd felett már eljárt az idő, s már nem elegendő a két város közötti forgalom lebonyolítására. Komárom lakosságának 62 százaléka magyar, majdnem mindenki ért magyarul, de nem célunk az elmagyarosítás" – vallja a polgármester.

A magyar ház életfával a tetején

Az Európa udvar tervezője, Litomericzky Nándor megerősíti a polgármester szavait. Szerinte a szlovákiai magyarságra nem hat ki lényegesen a magyarországi kormány és ellenzék viszonya. „A kormányváltásokat nem érezzük meg – véli. – Az összes magyar kabinet a lehetőségeihez képest támogatta az itt élő magyar nyelvű kisebbséget. A Szlovákiában építendő autópálya messze elkerüli Komáromot, inkább a hegyeken keresztül vezetik át, hogy kikerüljék a magyarlakta vidékeket. Jelenleg Komárom periferikus helyzetben van, Nyitra a térség központja. A csatlakozás után azonban Komárom lehet az új központ, s ebben segítség lehet a szlovákiai magyar egyetem felállítása is, ahol majd kinevelik a szlovákiai magyar értelmiséget" – feltételezi az építész.

Az egykor még többségében magyarok által lakott városok – mint például Érsekújvár, Léva – egyre jobban elszlovákosodtak. Igen sok a vegyesházasság, s az ezekből született gyerekek már inkább a többségi létet választják, gyerekeiket a szlovák iskolába járatják. Korábban még a magyar gyerekek többsége is szlovák iskolába járt, mivel azzal jobban tudott érvényesülni. Ez a tendencia lassan kezd visszafordulni.

Sem csellel, sem erővel

Az Európa udvar felépítése előtt Komáromot a sem csellel, sem erővel – nec arte, nec marte – nem bevehető, hatalmas erődrendszeréről ismerték a legtöbben. A történelmi városközpontban lévő Öreg- és Újvárat nemrég vásárolta meg a komárnói önkormányzat negyvenmillió koronáért – 240 millió forintért –, de a hatalmas építményt még nem tudták megnyitni a nagyközönségnek. A második világháború óta a szovjet, a csehszlovák, majd a szlovák hadsereg használta s lakta le az erődöt. Bastrnák Tibor polgármester szerint az Öregvárat remekül lehetne használni kulturális szabadidő-központként, például kiállítások rendezésére. A modernebb módszerekkel épített Újvárba szeretnék telepíteni a szlovákiai magyar egyetemet, amelynek felállítását nemrég a szlovák parlament is megszavazta. Van azonban egy kitétel a szerződésben: öt évig csak nonprofit alapon használhatnák a létesítményt. Ez nagyon megnehezíti a hasznosítást. A szlovákiaiak a magyarországi részen lévő erődrészekkel együtt pályáznának az UNESCO-hoz, hogy a Duna két oldalán elhelyezkedő épületegyüttes a világörökség része legyen. A törekvést a magyar kormány is támogatja.

Európa-díjas mellett putri

A várost körbevevő bástyarendszer ma még sok helyen nincs olyan állapotban, hogy látogatható legyen. Csaknem egymilliárd koronára – hatmilliárd forintra – lenne szükség ahhoz, hogy a hatalmas építményt renoválják, de a város évi költségvetése csak 400 millió korona, 2 milliárd 400 millió forint. Ez a korábbi, mindössze 150 millió koronához – 900 millió forinthoz – képest jóval több, de a feladatok elvégzéséhez szükséges anyagi források töredékét tudják csak állni belőle. Az EU-csatlakozás talán ezen is segítene, reménykedik a város vezetője.

A Duna és Vág között felépült, mintegy hat kilométer hosszúságú, több tíz hektáron elterülő bástya- és falrendszer gyalog is bejárható, de lúdtalpasok és a lustábbak autóval is végigkövethetik. Sok helyen fel lehet sétálni a védművekre. A bástyák többsége magántulajdonban van, s a vállalkozók főként építési nyersanyagot árulnak és tárolnak a belsejükben. A turisták számára csak a hatos bástyát nyitották meg. A szépen sikerült felújítás után egy lapidáriumot helyeztek el benne, ebben eredeti és másolt római kőemlékek láthatók. A múzeum 1993-ban az év szlovák kiállítása lett, majd 1994-ben megkapta az Europa Nostra díjat is. Nekem legjobban a látványos, hatalmas és plasztikus térkép tetszett, amelyik a komáromi erődrendszert szemlélteti. Aznap mi voltunk az egyetlen vendégek, a tárlatvezető már éppen a kulcsot forgatta a zárban.

Bastrnák Tibor polgármester szerint az EU-csatlakozással kapcsolatban szinte csodavárás van Szlovákiában

„Az erőd nagy része igen lelakott állapotban volt, sokan itt húzták meg magukat, s átalakították az egykori építményeket. Szezonban sok magyar látogat el ide. Sajnos sok tizenéves botrányosan viselkedik, kigúnyolják, ahogyan beszélek, s kijavítják az esetleges hibáimat. Kicsúfolnak miatta, pedig itt sokkal nehezebb magyarnak lenni – panaszolja az egyébként hibátlan magyarsággal beszélő néni. – Sok Magyarországról érkező nacionalista meg úgy beszél a csatlakozásról, hogy a Felvidék tulajdonképpen újra magyar kézbe kerül. Amikor figyelmeztetem őket, hogy az ilyen megnyilatkozások nem használnak az itt élő magyaroknak, azt válaszolják, őket a terület érdekli, a föld, az itt élő magyarok sorsa már nem" – teszi hozzá szomorúan a tárlatvezető.

A gyönyörűen újjáépített lapidárium látványa után szörnyű kontraszt a következő bástya. Több tucat roma család húzza meg magát benne. Kalyibájukat itt-ott a várfalra építették, vagy a bástya belső tereit lakták be. A harmadik világ dobozvárosaira emlékeztet a kép, mindenütt hatalmas szeméthegyek. Az erődítmény közelében három négyemeletes panelépület áll, teljesen lelakottan, közel a romba dőléshez. Az autóból sem merünk kiszállni. Körbeszaladgálnak minket a pulyák, egy hat év körüli gyermek egy óriási haleffel játszik. Elmerengünk, az ő emberhez méltó életkörülményeiket megteremti-e vajon a várva várt unió.

Éber Sándor

A kultúra támogatója: PANNON GSM

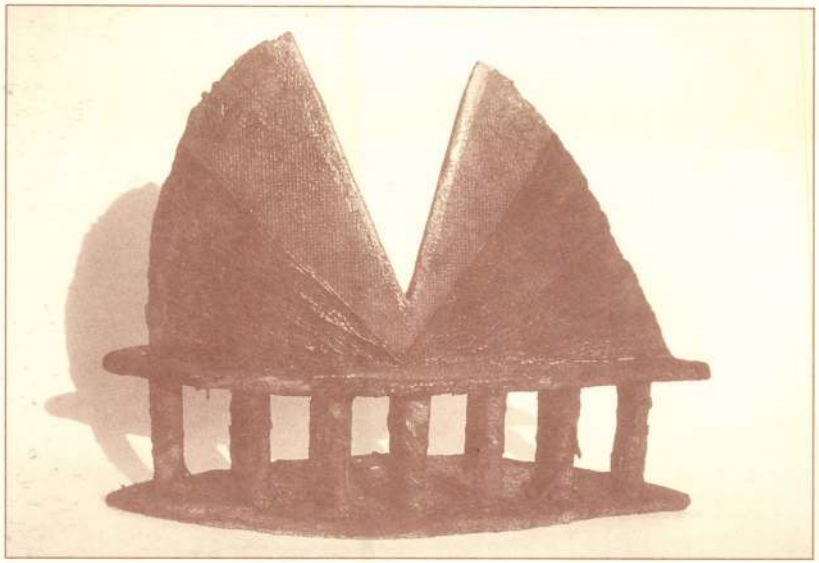

Sziklaátjáró II., raku, 2001
Skalné priechody II., raku, 2001

Kiállítás: **LIMES GALÉRIA**, Komárno, 2002

Kutak Adrien, Ipolyság, Rózsa utca 23, tel.: 036 - 7411 123

Kutaková Adriena, 936 01 Šahy, Ružová 23, tel.: 036-7411123

Výstava: **GALERIA LIMES**, Komárno, 2002

Kiadta: Pro Arte Danubii, Polgári Társulás, 2002
Példányszám: 100
Kiállítás védnöke: PhDr. Farkas Veronika

Vydalo: Pro Arte Danubii, občianske združenie, 2002
Náklad: 100 kusov
Komisárka výstavy: PhDr. Veronika Farkas

Design & Print: K-Print, Komárno

Kutak Adrien

Agyagcsodák ■ Hlinené divy

Adriena Kutaková

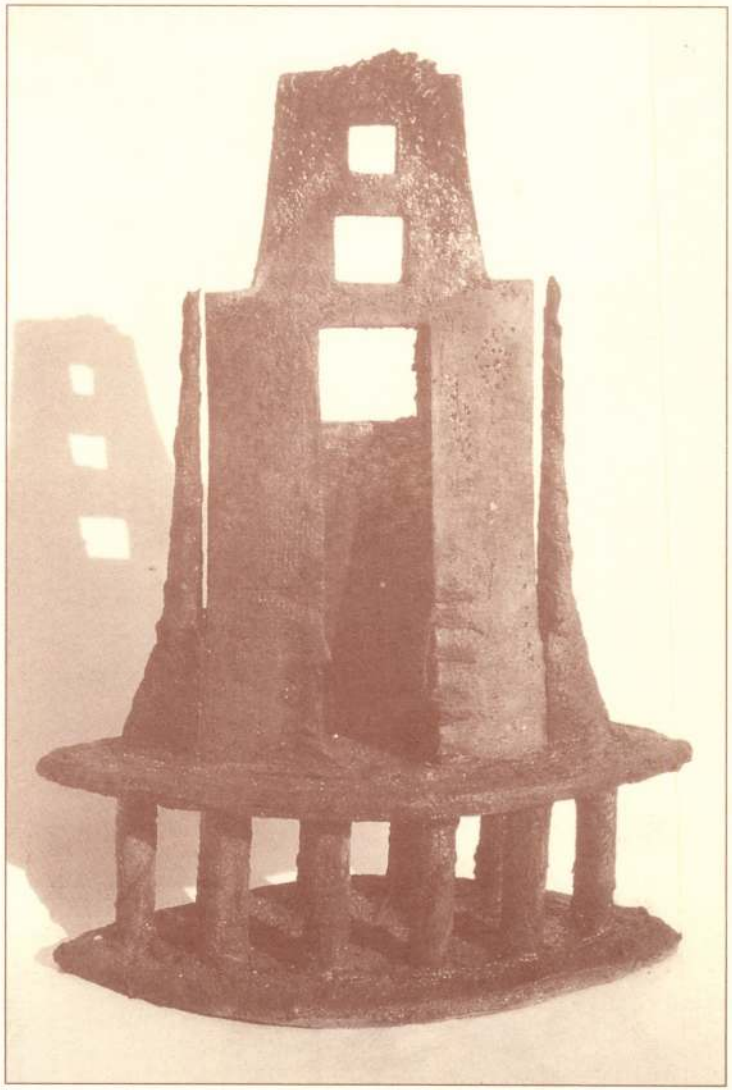

Oszlopos kapu, raku, 2001
Brána so stĺpmi, raku 2001

Védett virágok, raku, 2001
Chránené kvety, raku 2001

Asztali tál, raku, 2001
Misa, raku, 2001

Elátkozott torony, raku, 2001
Prekliata veža, raku, 2001

Titkok tornya, raku, 2001
Veža záhad, raku, 2001

Sziklaátjáró I., raku, 2001
Skalné priechody I., raku, 2001

Vyznanie

„Keď som si zvolila túto profesiu, učarovali mi takmer neobmedzené možnosti, ktoré sa ukrývali v hline, najmä obrovské bohatstvo foriem a farieb. K rozhodovaniu o tom, koľko využiť z tohto nepreberného množstva zázrakov pri realizácii toho-ktorého diela, ešte i dnes musím pristupovať s veľkou dávkou sebadisciplíny.

Viem zo skúsenosti, že ak sa s hlinou narába s potrebnou láskou, človek jej prostredníctvom všetko dokáže vyjadriť a vie premeniť vlastné myšlienky na hmatateľné dielo. Považujem za dôležité, aby som do svojich diel vniesla harmóniu a aby túto harmóniu v nich našli aj iní.

Výsledkom vo všeobecnosti používanej americkej raku techniky i ďalších pokusných technológií môže byť ohromujúca, nádherná kavalkáda foriem a farieb. Vďaka týmto postupom sa mi darí docieliť, že každé z mojich diel je tajomstvom, v ktorom magická sila zeme a ohňa spolu s inšpiráciou splodia zárak – KERAMIKU."

Permanentne vystavuje na domácich a zahraničných výberových výstavách, žije a tvorí v Šahách. Zaoberá sa keramickou plastikou, uplatňuje rôzne technológie, hlavne kombináciu šamotu a porcelánu a rôzne techniky pálenia. Rada realizuje svoje diela v architektúre, pretože to pre ňu znamená veľkú výzvu.

Szárnyalás, raku, 2001
Vzlet, raku, 2001

Önvallomás

„Amikor ezt a pályát választottam, megbabonáztak az agyagban rejlő szinte korlátlan lehetőségek, a formák és színek gazdagsága. S ma is nagy fegyelemre van szükségem annak eldöntésére, hogy a megismert csodákból mennyit használjak fel egy-egy mű megalkotásakor.

Tapasztalatból tudom, ha kellő szeretettel bánok az agyaggal, bármit ki tudok fejezni vele, általa, s így változtathatom át legbensőbb gondolataimat is kézzelfogható valósággá.

Fontosnak tartom, hogy megteremtsem munkáimban a harmóniát, és hogy ezt a harmóniát mások is megtalálják azokban.

Az általában használt amerikai rakutechnikával és a többi kísérleti technikákkal szédítő, csodás szín- és formakavalkád bontakozhat ki. Ezeknek az eljárásoknak a segítségével érem el azt, hogy minden művem egy-egy titok, melyben a föld, a tűz mágiája és az ihlet együtt teremti meg a csodát, a KERÁMIÁT."

A bel- és külföldi kiállítások állandó résztvevője. Ipolyságon él és alkot. Kerámia kisplasztikáit többféle technológiával készíti – előnyben részesíti főleg a samott és porcelán kombinációját, valamint az égetés különböző módjait. Szívesen alkot kültéri műveket, mivel ezek mindig nagy kihívást jelentenek számára.

Váza, raku, 2001
Váza, raku, 2001

1961-ben született Léván
1980-ban érettségizett a pozsonyi Képző- és Iparművészeti Középiskolában
1987-től tagja a Szlovák Művészek Szövetségének
1989-től tagja a Szlovák Képzőművészek Alapjának – Forma Desing

Fontosabb kiállításai

1987 – Ipolyság
1988 – Pozsony
1989 – Gyűgy
1990 – Nitra - F. Studený Galéria
Pozsony - Szalon 90´
Zágráb (Jugoszlávia) - 3. Nemzetközi Triennálé Kisplasztika
1991 – Prága, Karlove Vary (Cseh Köztársaság) - Csehszlovák Keramikusok
Losonc - Nógrádi Galéria
Bréma (Németország) - 2. Designord
Grottaglie (Olaszország) - 3. Nemzetközi Kerámia Fesztivál
1992 – Mino (Japán) - Mino 92´
Ipolyság - Galéria
Léva - Tekovi Múzeum
1994 – Modra, Nitra, Prága - Szlovák Kerámia
Losonc - Nógrádi Galéria
Kairó (Egyiptom) - 2. Nemzetközi Kerámia Biennálé
Kairó - 5. Nemzetközi Művészeti Biennálé
1996 – Kairó (Egyiptom) - 3. Nemzetközi Kerámia Biennálé
1999 – Trenčín - XX. századi Kerámia
2000 – Prešov, Poprád - XX. századi Kerámia
Ipolyság - Honti Galéria
2001 – Ipolyság - Honti Galéria
Nitra - Beladicei Kastély
Balassagyarmat (Magyarország) - Szerb Templom
Rétság (Magyarország) - Művelődési Központ
2002 – Veresegyház (H), Galéria - Ipolysági művészek „Ipolysági Etüdök" c. kiállítása
Vác (H), Művelődési Központ (Pokorný Lajossal) - „Itt vagyunk" c. kiállítás

Kültéri alkotások

1989 – Ipolyság (társszerző P. Jasenský) - Halottas Ház, dombormű
1990 – Gyűgy - Rekreációs Központ
1991 – Komárom - Általános Hitelbank, plasztika
1992 – Aranyos - Általános Hitelbank
Naszvad - Szökőkút Φ 6 m
1994 – Ipolyság, Honti Múzeum - Holokauszt-Emlékmű 6x2,5 m
2001 – Reliéfek, plasztikák, szökőkutak magánházakban

Szimpóziumok

1991 – Tomašovce - 3. Nemzetközi Kerámia Szimpózium
1994 – Kalinovo - 6. Nemzetközi Kerámia Szimpózium
Alexandria (Egyiptom) - Nemzetközi Intellektuális Művészet
2000 – Beladice, Pustý chotár, Nemzetközi Kerámia Szimpózium

Narodila sa v roku 1961 v Leviciach. Maturovala v roku 1980 v Bratislave na Strednej umelecko-priemyselnej škole. Od roku 1987 je členkou SFVU, od roku 1991 členka FORMY – Združenia profesionálnych keramických výtvarníkov v slovenskej únii vizuálneho umenia, od roku 1992 členka Západoslovenského zväzu výtvarníkov.

Dôležitejšie výstavy

Šahy – 1987
Bratislava – 1988
Dudince – 1989
Nitra - Galéria F. Studeného – 1990
Bratislava - Salón 90´
Zágreb (Juhoslávia) - III. RD World triennal of small ceramics
Praha, Karlove Vary (Česká republika) - Československá keramika – 1991
Lučenec - Novohradská galéria
Ganderkesse (Nemecko) - II. RD Designord
Grottaglie (Taliansko) - III. RD International biennale of ceramics
Mino (Japonsko) - MINO ´92 International festival of ceramics – 1992
Šahy - Galéria
Levice - Tekovské múzeum
Modra, Nitra, Praha - Slovenská keramika II. – 1994
Lučenec - Novohradská galéria
Kairo (Egypt) - II. RD International biennale of ceramics
Kairo - V. International biennale of art
Kairo - III. International biennale of ceramic – 1996
Trenčín - Súčasná slovenská keramika III. – 1999
Prešov, Poprad - Súčasná slovenská keramika III. – 2000
Šahy - Galéria
Šahy - Galéria – 2001
Nitra - Beladický kaštieľ
Balassagyarmat (Maďarsko) - Srbský kostol
Rétság (Maďarsko) - Dom kultúry
Veresegyház (Maďarsko) - Galéria, výstava umelcov zo Šiah – 2002
Vác (H) - Galéria Domu kultúry (spolu s L. Pokorným), výstava „Sme tu"

Realizované diela v architektúre

Šahy - Smútočná sieň (reliéf), spoluator Peter Jasenský – 1989
Dudince - Agrozdrav – 1990
Komárno - budova VÚB (plastika) – 1991
Zlatná na Ostrove - budova VÚB – 1992
Nesvady - Fontána Φ 6 m
Šahy - Reliéf na pamiatku holokaustu 6x2,5 m – 1994
Reliéfy, plastiky a fontány v súkromnej výstavbe domov – 2001

Sympóziá

Tomašovce - III. Medzinárodné keramické sympózium – 1991
Kalinovo - VI. Medzinárodné keramické sympózium – 1994
Alexandria (Egypt) - Medzinárodné sympózium Intelektuálne umenie
Beladice - Pustý chotár - Keramický WORKSHOOP – 2000

Glatz Ferenc történész
az egyik legjelentősebb német kitüntetést vehette át. Az akadémikus szerint a magyarok a reformkorban álltak akkora változás előtt, mint most.
26–27. oldal

ahogy tetszik

Klie Zoltán: Vasmadarak, 1935 (nagy kép), Derkovits Gyula: Önarckép, 1929

Merítések a KÚT-ból

1924-ben alakult meg a Képzőművészek Új Társasága, a KÚT. A két világháború közötti korszak modern irányzatait magába foglaló művészcsoport rendszerint a Nemzeti Szalonban rendezte éves kiállításait. „A KÚT, mint egy nagy gyűjtőtégely, lényegében mindent magába fogadott, ami a naturalizmus és az absztrakció közötti skálán helyezkedett el... egyenrangúan szerepeltek benne a szobrászok, iparművészek, sőt 1929-ben és 1930-ban tervrajzokkal építészek szintén bemutatkoztak...” – írja Kopócsy Anna művészettörténész a Magyar Nemzeti Galéria kamaratárlatának katalógusában.

Helyszűke miatt csupán egy évtizednyi (1924–1934 közötti) anyagot válogattak össze a raktárakban rejtőző művekből.
Folytatás a 28. oldalon

ahogy tetszik

A polgárok Európájáért

BESZÉLGETÉS GLATZ FERENC TÖRTÉNÉSSZEL

A történész-akadémikus a héten vehette át az egyik legjelentősebb német díjat. A tudós úgy látja, a liberalizmusnak az a lényege, hogy mindenki szabadon határozhassa meg az identitását. Az önazonosságok sorában pedig nemcsak az államhoz, hanem a nemzethez tartozást is el kell ismerni. Az autonómia nem elszakadáshoz vezet, ellenkezőleg, garantálja, hogy a polgárok jól érezzék magukat a hazájukban.

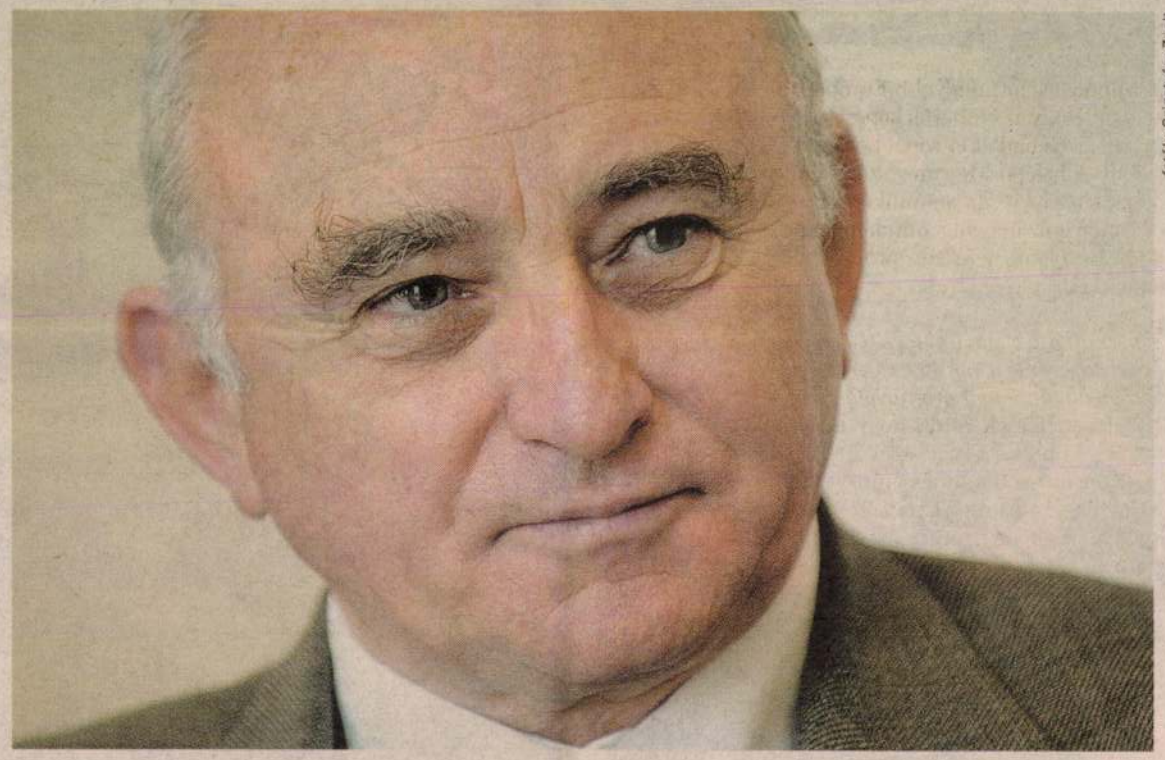

fotók: Szigetváry Zsolt

A legnagyobb német díjat, amelyet külföldi kaphat – a Németországi Szövetségi Köztársaság érdemrendjének nagy érdemkeresztjét – vette át a héten Ursula Seiler-Albring nagykövet asszonytól. Miért kap magyar történész ekkora német díjat?

Hogy az ember munkásságát mikor éri elismerés, mikor nem, az a véletlenen is múlik. A díj odaítélésének indoklását figyelve, úgy látom, ezt részben történetkutatói, részben az európai közéletben való szereplésemért kaptam. Azért is esett jól, mert úgy éreztem, a kettő egységben van. Mindkettő kapcsolódott a németség európai–közép-európai történelméhez és jelenéhez, illetve a közép-európai népek együttéléséhez. Az 1970-es években folytatott tanulmányaim egyik fő következtetése: hogy kontinensünkön sokféle nemzeti kultúra él egymás mellett évszázadok óta, s ennek a sokszínűségnek megőrzése érték. Ám ez a sokszínűség konfliktusokhoz is vezethet – például a két világháborúhoz.

A díj azt is jelenti számomra, hogy harmóniában vagyok önmagammal, a fiatalkori önmagam az öreggel, a kutató a közéleti emberrel. Lehet, sőt biztos, hogy sok mindenben tévedtem, tévedek, de jól érzem magam a bőrömben.

Tévelygésért és jó közérzetért nem szoktak

nek a határai és az államigazgatási határok nem esnek egybe, s ebből konfliktusok sora keletkezik. Feloldásukra az elmúlt évszázadban két kísérlet történt. Vagy az államhatárokat tologatták ide-oda, (1920-ban, 1938–41-ben, illetve 1991–92-ben), azt gondolva, így úgynevezett tiszta nemzetiségű nemzetállamokat hoznak létre; vagy az államok területéről az etnikai-nemzeti kisebbséget telepítették át a szomszédos államokba, ahol azok többségben éltek. Ez történt 1945–47-ben. Mindkét kísérlet látványos kudarcot vallott. A díj többek közt annak is szól, hogy már a 70-es években – amikor Európában még a béke és a status quo feletti elégedettség uralkodott – az 1920. és az 1946. évi békerendszer feloldatlan ellentéteiről, az 1944. évi kitelepítések, lakosságcserék rossz megoldásáról beszéltem. Azt hiszem, leginkább e rossz megoldások csődjének a föltárása és egy új megoldás elmélé-

ség vegyes etnikumú voltához. Feladni az előző másfél század politikusainak és értelmiségeinek álmát: az egy állam – egy nemzet elvét.

Vagyis...

A javaslat kettős volt: a kultúrnemzet elvének érvényre juttatása az államnemzettel szemben, vagyis szétválasztani a nemzethez tartozást és az állampolgári hovatartozást. A javaslat másik fele: a területigazgatási rendszerben engedni a nemzeti hovatartozás alapján az autonómiák kialakulását. 1991-ben egy németül, angolul, szlovákul, románul, magyarul megjelent magatartáskódexet állítottam össze, amelyet a kisebbségekkel való bánásmódban a térség államainak követniük kellene. A több tízezer példányos könyvecske alapelveket rögzít a nyelvhasználatról a kisebbség 10-20 százalékos jelenléte esetén, a szokásrendszerek

Glatz Ferenc szerint a németek tették a legtöbbet azért, hogy a magyar értelmiség felkészülhessen a csatlakozásra. Különböző politikai színezetű alapítványokon keresztül segítettek

családi, szociális, munkahelyi, nembéli, vallási, nemzeti-etnikai hovatartozás él egyszerre benne. De számomra a liberalizmus azt is jelenti, hogy az ember szabadon fogalmazza meg minden önazonosságát. Nem tudom elviselni azt az államot, amelyik csak az állampolgári önazonosságot fogadja el mint kollektív identitást, és ezt is beszorítja merev pártpolitikai rendbe.

Mit ért autonómián? A szomszéd országokban már a szótól fölhorgadnak az indulatok, mert a területi elszakadás első lépésének tekintik.

A jövő Európájában sokféle alapon szerveződő közösségek fognak élni. Az állampolgári kötelékbe beleszületünk helyileg, anyakönyveznek, adó-, sőt katonakötelessé válunk. A nemzeti kötelék viszont megvallás kérdése, kulturális kötődés, független a lakhelyünktől meg az adófizetésünktől. Ugyanilyen a szakmai, életkori, nembéli együvé tartozás érzése is. A kulturális autonómia: az anyanyelv gyakorlása, a szokások szabad használata és ezek elsajátítása egy teljes körű oktatási-képzési rendszerben. Az elv mindenféle területi kiigazítás értelmetlenségének belátásából származik. Ezért meglepő, hogy a szomszédos országokban még mindig azt hiszik, hogy az autonómia az elszakadás előszobája. Éppen ellenkezőleg, az autonómia, az identitások szabad megélése oda vezet, hogy a polgárok jól érzik magukat abban az országban, ahová születtek és ahol dolgoznak.

Ez elméletnek szép, de hogyan fog megvalósulni a gyakorlatban?

Lassan, türelmesen. De 1991 óta sokat léptünk előre. Annak idején ez az elv kevés volt a radikális magyar nemzeti törekvéseknek, mert nyíltan lemondott a határmódosításokról. Pedig 1991–92-ben, amikor a versailles-i békerendszer felbomlott, ismereteim szerint szóba sem hoztak itthon semmiféle magyar szempontú újrarendezést. Nekünk akkor, Csehszlovákia és Jugoszlávia felbomlásának hónapjaiban, az volt a javaslatunk: nem kérünk határmódosítást – pedig elvben nem lenne in-

Vasútállomáson — színes filccel rajzolta az ötödikes budapesti Kutas Ágnes (Borbás János reprodukciói)

Kutas Ágnes, V. o. tanuló

Napló (Veszprém), 1946. aug. 29.

Levelet Első emere a Lapkiadóba.

azt plusz életjáraezetnék veszprémi zprém megyei hány lakásért. Eltarérdekel. Kisiparos a veszprémi Madetőbe.

ott szoba igényeszonnalra kiadó. — , Dózsa Gy. u. 4.

onszáma: 11-245
i a Magyar Posta.
ető bármely posta.
l. a kézbesítőknél.
hírlapüzemeiben
ta Központi Hírlap
l (Budapest VII.,
nádor tér 1. sz.)
megyei Nyomda
Vállalat
lelős vezető:
Ferenc igazgató
dex: 25—061

ricz Zs. u. 25.

Olajkályha eladó. Bene, Márkó, Kálvária út 3.

Vennék jó állapotban levő NDK variálható sportkocsit. Bakó István, Veszprém, Bajcsy u. 38.

Választási malacok eladók. Sebők Nándor, Felsőörs, Fő utca.

Egy sodrott csikó, egy magyar csikó, másfél évesek eladók. Balatonudvari, Kerkápoly út 13. Érdeklődni mindennap.

Kétszemélyes rekamié, szétnyitható asztal, 4 kárpitozott székkel eladó. — Megtekinthető szombaton, vasárnap egész nap Veszprém, Cserhát 3/B. IV. emelet 1.

Gáztűzhely palackkal eladó. Ézsiás, Veszprém, Komarov u. 16/5.

Kettő darab friss fejős tehén eladó. Dudar, Hunyadi u. 7.

Kutas Artur

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

PEDAGÓGUSOK LAPJA

1964 NOV 2 u.

KIÁLLÍTÁSOK

Jelentős felélénkülés mutatkozik az utóbbi időben a rajzpedagógusok alkotó tevékenységében: az egyre szaporodó kiállítások az alkotók tehetségéről vallanak.

Kutas Artur

Kutas Artur festőművész tanár műveiből a budapesti XVII. kerületi Művészbarátok Köre rendezett bemutatót. Ez a kitűnő pedagógus az iskolai gógus alkotótelepeket. A Mátra, a Bükk, a Balaton tájai teljes gazdagságukban tárulnak fel előtte. Képein nem törekszik a természet fokozott

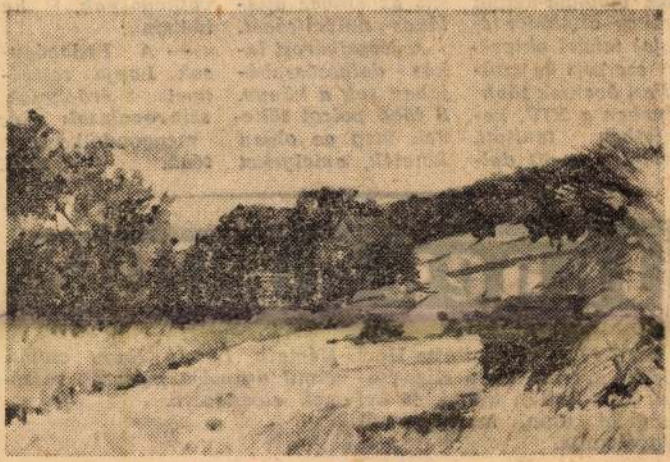

Kutas Artur: Nyár végén

és a társadalmi munkában egyaránt fáradhatatlan. Tanácstag és kerületi munkaközösségvezető. Nyarait azonban művészi alkotómunkára fordítja és felkeresi a peda- »átírására«. Élvezi a dús részletgazdagságot, a zenei hangulatokat. A kiállításon szereplő 36 festmény keresztmetszetét nyújtotta őszinte és színvonalas festészetének

A legsz

A Pedagógusok Lapja legszorgalmasabb és legsikeresebb rejtvényfejtője Unghváry Szilveszter. 1940-ben szerzett tanítói oklevelet a nagykőrösi képzőben, de csak 1948-ban kezdett tanítani háború és hadifogság után. 1953-ban biológia-kémia szakos általános iskolai tanári oklevelet szerzett és szolgálati éveinek több ségében a XIV. kerületben tanított. Jelenleg is ott dolgozik, de 1961 óta ifjúsági felügyelő.

— A rejtvényfejtés még diákkorból származó szenvedélyem, és úgy gondolom, hogy hasznos, szép szenvedély, — mondja. — Ha valamire nem jövök rá, lexikonban, könyvekben utána nézek. Ez fejleszti, szélesíti, korszerűsíti az ember általános műveltségét.

A józsefvárosi lakás dolgozószobájában sok a könyv. S több polcot töltenek meg az olyan kötetek, amelyeket a rejtvényfejtéssel nyert Unghváry Szilveszter. Mert természetesen nemcsak a lapunkban, hanem a Népszabadságban és a Népszavában közölt rejtvényeknek is buzgó megfejtője.

Jólesik hallanunk a »szakember« véleményét s talán nem hat hivalkodásnak, ha ideirjuk:

— A Pedagógusok Lapja rejtvényei érdekesek, színvonalasak és meggondolkoztatóak. **m. i.**

Innen-onnan

120 ÉVEN ÁT tanította Hort község gyermekeit a Kiss-család. Kiss Zoltán tanító, 46 évi szolgálat után, most vonult nyugalomba.

*

140 000 FORINTOS költséggel pedagóguslakás építéséhez kezdtek a Komárom megyei Kerektelekin. Nemrégen fejezték be az óvoda kerítésének építését, az iskolaépületek

Németh László Nagy család című drámája második részének előadására.

*

BENSŐSÉGES ÜNNEPSÉG keretében búcsúztatta a szakszervezet Heves megyei bizottsága és a megyei művelődési osztály az idén nyugdíjba lépett pedagógusokat. Az ünnepi köszöntők, az úttörők kedves műsorszámai után ajándékok-

Kutas Eszter [ ]

A finnugor népek életét bemutató kiállításra készül a Néprajzi Múzeum. Hogy a bemutató minél szemléletesebb legyen, sok tárgyat restaurálnak. Képünkön Kutas Eszter egy habán kerámiát tesz bemutatásra alkalmassá.

kép —) 2.

975. jún. 13.

A küldöttség részt vesz
a djakartai nemzetközi vá-
sár megnyitásán is.

Áremelések Olaszországban

Brezs
válas
besz

KUTAS ISTVÁN

'98. máj. 15 FÖLD

Kiállítás, örökzölddel

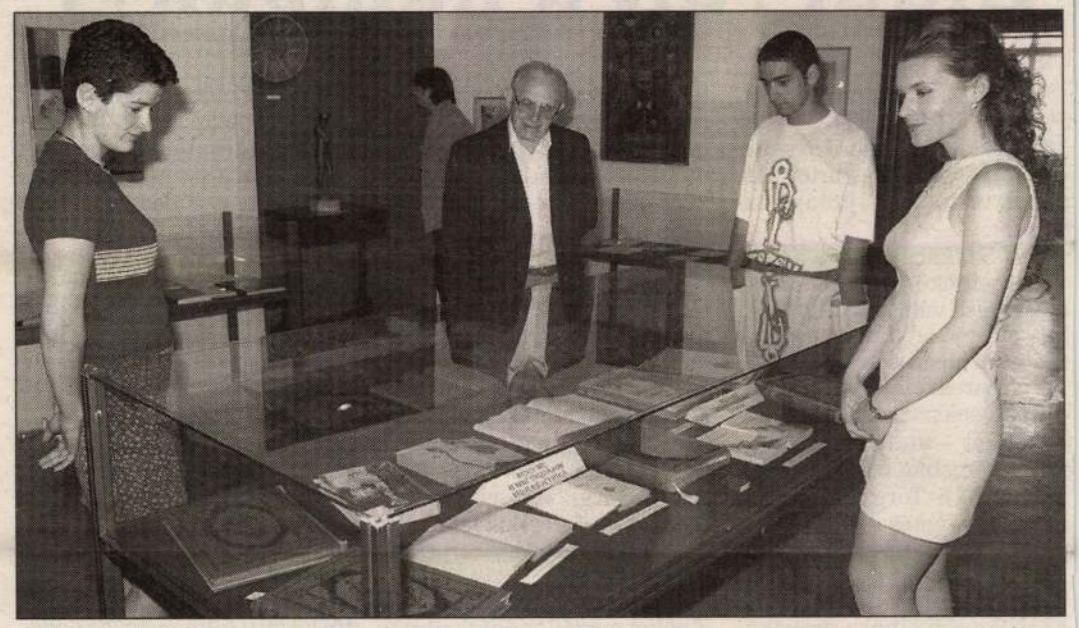

A kiállítás értékes darabjai az első kiadásban megjelent Madách-kötetek. *Fotó: Szük Ödön*

Szabó püspök úr legelső Madách-könyve 1921-ből való. A keménytáblás borítólap belsején préselt borostyánlevél. *Madách Imre* testvérének, *Károlynak* csesztvei sírjáról. A könyv, a borostyán örök. Csak a nagy elődök hallgatnak immár. Beszélni viszont lehet Madáchról, s főként arról a kiállításról, amelyet a nagy drámaíró születésének 175. évfordulójára rendeztek a győri *Xantus János Múzeumban*. A kiállított anyag különleges utat járt be Alsósztregovától Erdélyen és Pozsonyon keresztül Győrig.

Szabó József evangélikus püspök megszállott Madách-gyűjtő volt. A kiváló drámaíróhoz hasonlóan az emberi lét visszatérő és örök kérdései foglalkoztatták. Mivel felesége győri volt, az értelmen túl ezernyi lélekszállal és érzelemmel kötődött a városhoz. Együtt próbálták megállítani az időt. Ki tudja, talán sikerült. Az mindenesetre bizonyos, hogy a püspök nemcsak az írásos, hanem a Madáchcsal kapcsolatos képzőművészeti és irodalmi alkotásokat is összegyűjtötte. A házaspár a Rába-parti városban élt, Szabó József pedig csaknem tíz évig gondozta a Madách-gyűjteményt.

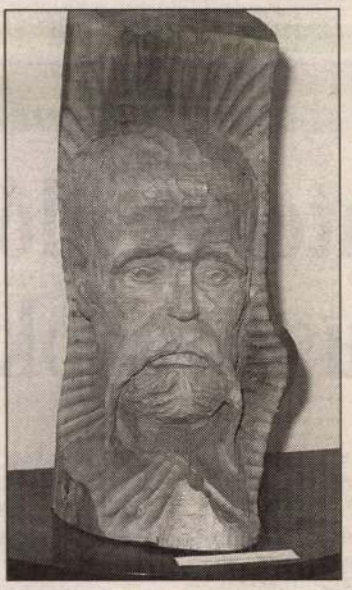

Kutas István Madách-fejszobrát fából faragta.

Madách Imre így – immár 175 évvel születése után – egy kicsit haza is jött Győrbe. Az életéről, munkásságáról szóló kiállítást június 21-ig láthatják a győriek és az arra kíváncsiak hétfő kivételével naponta 10–18 óráig.

A kiállítással párhuzamosan kezdődött meg az irodalmi muzeológusok országos továbbképzése, ahol *dr. Tarján Tamás* adott tájékoztatást az irodalmi folyóiratok hazai helyzetéről.

Villányi László, a húsz éve megjelenő Műhely szerkesztője pedig a győri folyóirat szerkesztési elveinek és gyakorlatának legaktuálisabb kérdéseit vetette fel.

– HARCSÁS –

Ellenzéki pártok sajtótájékoztatója Győrött

Eldurvult a kampány?

A Fidesz-Magyar Polgári Párt, az FKgP, a KDNP és az MDF városi vezetői tegnap délelőtt Győrben a Pártok Házában tartottak sajtótájékoztatót.

Dr. Szakács Imre, a Fidesz városi elnöke elmondta, hogy a párt első választási fordulóban elért jó eredményei sokak számára meglepetést okoztak. Az ellenreakciók már megindultak, sokszor nemtelen eszközökkel – utalt ezzel az elnök a városban tegnap megjelent Orbán–Torgyán–Csurka neveket egymás mellett kötőjellel felsorakoztató plakátokra.

Dr. Somogyi Tivadar, a KDNP győri elnöke provokációnak és a negatív kampány részének tartja az utcákon megjelent plakátokat. Szerinte egyébként a Horn–Kuncze kormány nem hozott sem a gazdaság, sem a kultúra, sem pedig az egészségügy területén előrelépéseket a magyar nép számára. Ezért fontosnak tartja, hogy pártja minden támogatást megadjon a Fidesz-MPP-nek, hogy egy konzervatív, polgári, keresztény parlament állhasson az ország élére. *Bakó Lajos*, az MDF városi elnökének véleménye szerint a választópolgárok ezt a kormányt már az első forduló alkalmával leváltották, s ezt az elindult folyamatot a második fordulóban mandátumokra kell váltani. *Szabó József Árpád*, az FKgP városi elnöke kifejtette, közös céljuk nem más, mint a polgári Magyarország megteremtése.

Az ellenzéki pártok városi elnökei megállapodtak abban is, hogy az MDNP, az MDF és az FKgP a kettes és a hármas számú megyei választókerületben dr. Szakács Imrét és *Birkás Tivadart*, a Fidesz-MPP jelöltjeit támogatják a választás második fordulójában.

Rigler Zoltán, a Fidesz-MPP megyei elnöke elmondta:

– A választások második fordulójára az MDF megyei szervezete a Fidesszel kötött megállapodás figyelembevételével készül. Így *dr. Medgyasszay László* MDF–Fidesz közös képviselőjelölt a második fordulóban továbbra is képviseli a Fidesz–MDF szövetség érdekeit, míg *Botos Gábor* a mosonmagyaróvári negyedik választókerületben a Fidesz javára visszalép: Nemcsak a két párt közötti megállapodás értelmében döntöttünk így, hanem a mosonmagyaróvári választókerületben az ellenzéki pártok vezetői közötti különmegállapodás értelmében is.

Az MSZP, az SZDSZ és az FKgP álláspontjáról lapzártánkkor még folytak a tárgyalások.

EGRI ZSUZSANNA

Petőfi az átkeresztelt szerb költő?

„Tudatosan időzített, cinikus provokáció"

A román kormány csütörtöki ülése után *Razvan Popescu*, a kormány szóvivője bejelentette, hogy a kabinet *Tokay György* kisebbségvédelmi miniszter kezdeményezésére megvitatta a sovinizmus és az antiszemitizmus egyes megnyilvánulásait, amelyek „éles ellentétben állnak a kormánykoalíció szándékaival, a kormányprogrammal, és lényegében Románia európai törekvéseivel".

Feltehető, hogy politikai identitásválságában, miután kivált az RNEP-ből, Funar úr visszatér a táblákkal és szobrokkal folytatott politikájához" – hangzik a szóvivő nyilatkozata.

* * *

A Külügyminisztérium nevében csütörtökön *Eörsi Mátyás* politikai államtitkár hivatalába kérette *Petru Ioan Cordos* bukaresti nagykövetet.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Kutas Judit festőművész

ÉSZAKMAGYARORSZÁG
Miskolc

1977 SEP 1

ménynaptár. 22.05: Tv-híradó.

Mozi

Béke: K: f. 4 ó. Kedves Robinsonom. Színes NDK. K: hn. 6 és 8 ó. Alphaville. Fr—ol. 14 éven felülieknek! — Kossuth de.: K: n. 10 és n. 12 ó. Kedves Robinsonom. Színes NDK. — Kossuth du.: K: f. 3 és f. 6 ó. Kapaszkodj a fellegekbe. I—II. Színes magyar—szovjet. Dupla helyárral! — Filmklub (Kossuth moti): K: 6 ó. Tom Jones. Mb. színes angol. — Tapolca, kert: K: 8 ó. Szerelem. Magyar.

Kiállítás

Miskolci Galéria: Katowicei festőművészek kiállítása. Nyitva délelőtt 11 órától este 7 óráig.

Kutas Judit és Morelli Edit

pártházban. Megtekinthető délelőtt 9 órától délután 4 óráig.

Textilművészeti kiállítás a miskolci fegyveres erők klubjában. Megtekinthető délelőtt 10 órától este 6 óráig.

Szikszói Grafikai Képtár. Megtekinthető délelőtt 8—12 és délután 2 órától este 8 óráig.

Sárospataki vármúzeum: A Rákóczi-család emlékei. Megtekinthető délelőtt 10 órától este 6 óráig.

Lillafüredi emlékház. Herman Ottó munkássága. Megtekinthető délelőtt 10 órától este 6 óráig.

Tóth Sándor szobrászművész kiállítása a Tokaji Helytörténeti Múzeumban. Megtekinthető délelőtt 10 órától este 6 óráig.

Rendezvény

Kutas László, szobrászművész

8 Kutas László: Podmaniczky Frigyes báró Budapest vőlegénye, bronz, 24 cm

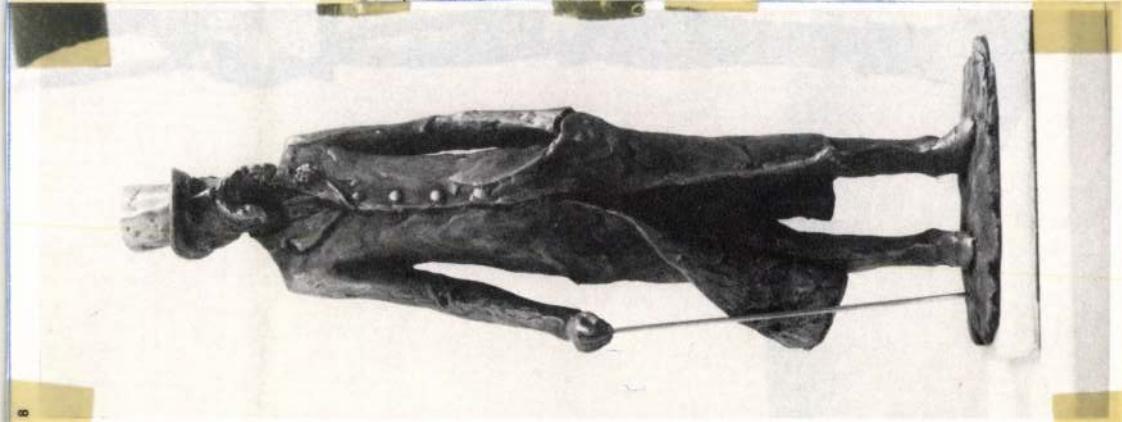

8

Művészet, 1984. júl., 21-old.

A szombat délutáni dámák

(KUTAS LÁSZLÓ történeteit VARGHA ZSUZSA jegyezte le.)

Talán egy gyerek alkar hosszúságúak a hölgyek, nyúlánkak, kecsesek, és ahogy oldalra kigömbölyítik csípőjüket, no ez az a mozdulat, amely kissé kacérrá és komolyságukban is összekacsintóan komolytalanná teszi őket. Őket, akik szombat délutánonként életre kelnek. Valami sápadt fényben megmozdulnak, először talán a csuklójuk, aztán a csípő, míg végül apró lábukkal tán még toppantanak is egyet. De csak finoman, olyan úrinősen, mert a világért sem akarnának ők beleharsanni a szombat délutáni sárga csendbe. Lustán megrázzák magukat, a kalaposok igazítanak egyet a fejfedőn, a pucérak végigsimítanak lassú mozdulattal a vállukon, a párok összebólintanak, és ahogy a nap sugara arrébb csusszan, ők már ismét úgy néznek ki, mintha szobrok lennének.

Csak egy ember ismeri őket. A szobrász, akit Kutas Lászlónak hívnak.

* * *

– Ezeknek a szobroknak női nevük van, nem címük; nem alkotásokról van szó, mert azoknak van címük, meg ilyen hülyeségek. Viszont majd' mindegyiknek van valami meséje. Hogy miért éppen az, miért éppen ott, miért éppen akkor...? Az egész dolog a női nevekkel kezdődött. Lakik a házban egy nő, úgy hívják, hogy Halda Aliz. 1973-ban csináltam az első kisplasztikát, amely Tótágas névre hallgat. Ez egy meztelen nő, akin kalap van. Halda Aliz, megpillantván a szobrot, odament a könyvespolchoz, leemelt egy Krúdy-kötetet és felolvasta a Tótágas című novellát. Ami arról szól, hogy Krúdy, azaz Rezeda Kázmér sétált a józsefvárosi utcán, ahol egy muskátlis ablakba kikönyökölt egy minden szempontból abszolút csábító hölgy. Ő elkezdte nézegetni a nőt, aki egyszer csak tótágast állt az ablakban, s látszott a csipkebugyogója meg a harisnyakötője. Szó-szó, összejött a dolog, Rezeda Kázmér befeküdt a lány ágyába. Az a vége, hogy ez az Amália vagy Rebeka vagy kicsoda a szeretkezés után kalapot tett a fejére, ami a külvárosi kokottok sajátja. Hát az én szobrom egy akt volt kalappal. Így lett a Tótágas a neve. Ez 1973-ban történt. 1976-ban volt az első kiállításom külföldön, Wiener Neustadtban, ahol ezt a címet tükörben lefordították, *Kopfstand*-ra. De a Tótágas nem kopfstand. Ezért kitaláltam, hogy női neveket kellene adni a szobroknak, azt nem tudják lefordítani. Akkortól kezdtem keresni furcsa női neveket, bibliaiakat, szép zsidó neveket, Rebeka, Ráchel, ilyeneket. Ha valami jópofa nevet hallottam, azt felírtam magamnak, hogy ha legközelebb szobrom lesz, el tudjam nevezni. Így lett Auguszta is. Auguszta egy kerekded lány, aki egy fotel karfájára könyököl. Arra mondta a nejem, hogy szegény Kutas, már megint mit ábrándozol...

Hogy miért ilyenek ezek a nők, nem tudom. Azt veszem észre, hogy amikor kitolják a lányok a feneküket, az egy szép harmonikus mozdulat. Én szégyellem magam, mert nagyon optimista vagyok a világgal, és ezt nem szabad; manapság szidni kell a rendszert, morogni kell, tragédiákat kell ábrázolni, nekem pedig semmi bajom a világgal. Na jó, Picasso kollega megcsinálta a Guernica-ját, de én olyat nem tudok.

* * *

1997/3.

Fura dolog, ezeket a szobrocskákat a hetvenes években én magam hívtam giccsplasztikáknak, a kisplasztika elnevezés helyett. Engem ezek miatt sem fogadott el a szakma. Mert én ilyen édeskés, giccses, polgári undorító dolgokat csinálok. A szobrokat először a holland vevőimnek csináltam, aztán mostanában kezdek furcsa helyzetbe kerülni ezekkel a csajokkal, egyre több olyan emberrel találkozom, akik teljesen odavannak értük.

Azért a hollandoknak csináltam, mert szerettem volna utazni, mert én Sopronban nőttem fel, és állandóan a Schneeberget láttam, viszont ott volt a kerítés. Nem vagyok soproni, pesti vagyok, a nagyszüleim éltek Sopronban. Harminchat áprilisában születtem, az év nyarán odavittek, és attól kezdve ott töltöttem minden nyaramat, meg a háborút, a bombázásokat. Tizenhat évesen belebotlottam a nejembe, ez az akkori Kaszinóban történt. Ott volt az ország egyik legjobb rajziskolája, az Ágoston Ernő bácsié, onnan mindenki tovább ment a szakmában, karriert futottak be. Én a képzőgimibe akartam menni, amikor megszűnt a református gimnázium, ahova jártam. De aztán, hogy megismertem a nejemet, kibuliztam az apámnál, hogy hadd járjak Sopronba iskolába, így a Berzsenyiben érettségiztem. Orvos akartam lenni, sebész, egereket boncoltam, békát.

* * *

A Károlymagaslati út négyben laktunk, elvették azt a házat, mert a nagyapám *népnyúzó* volt, Podmaniczky báró. Igaz, a szovjet városparancsnok egy kockás lapra írt egy igazolást, hogy mindenki védje meg a Podmaniczky bárót, mert ő tizennyolc nyelvet beszél, köztük szlovákul is, és ő tolmácsolt az összes oroszoknak '45 áprilisában... Nem védték meg, meghalt. Van egy szegény nagynéném, aki néprajz és könyvtár bölcsész doktorátussal nyolc évig rángatta a vasgyárban a présgépet. És még most is él az a hivatalnok, aki kirúgatta a nagynénémet a bánfalvi bölcsőde pelenkamosójából, mert népnyúzó, és megfertőzi a bányászgyerekek lelkét, onnan ment a vasgyárba dolgozni. Most ez az ember hajbókolva köszön kezitcsókolomokat a nagynénémnek az utcán.

* * *

Én nyolc éves koromban a háború alatt tankokat és katonákat gyártottam, amíg el nem ment a villany. Aztán Sztálint, Rákosit meg Kossuthot rajzoltam osztálydekorációra, és orvos akartam lenni, mert akkor misszionáriusnak lehet menni a dzsungelbe. Belebotlottam ebbe a rajziskolába, ahol mindenki komolyan vette, hogy művész akar lenni; mind művésztojások voltak. Én meg sose vettem komolyan, szidtak is érte. A Prőhle ki akart rúgni a Berzsenyiből, már nem is tudom, miért. A Vendel bácsinak kellett engem kimenteni az Augusztinovicznál, az igazgatónál, mert délután dolgoztam és lisztes kocsin mentem vasárnap is. „Na Kutas fiam, aztán a Vörösmarty költői nyelvét tudod-e?" Mondtam, hogy igyekszem, másnap persze beszedtem. Egész éjjel melóztam, a Belspednél, mindig vastag voltam, volt pénzem, nem kellett kunyerálni senkitől.

Volt nekem egy osztálytársam dr. Nagy Miklós, akkor még Mikulásnak és Bakarasznak hívták, de később kinőtte magát, most már nyugdíjas. Ő annak idején mellettem ült. Onnan ered a barátságunk, hogy együtt jártunk a Belspedhez, neki sem volt pénze, meg nekem se, ő kulák volt, nekem meg báró volt a nagypapám. A Déli

vasútra be lehetett menni vasárnaponként dupla órabérért, ha volt meló. Meg lehetett keresni hatvan, hetven forintot, ami horribilis összegnek számított a diákoknak. Akkoriban nekem a papám havi kétszázötven forintot tudott adni, amiből százhúsz volt a menza. De én kerestem a hétvégeken, és ebből időnként adódtak balhék, mert nem tudtam tanulni, kegyetlen volt a meló. Én hetvennyolc kiló voltam, a lisztes zsák nyolcvanöt, a zsákot fölrakni, lerakni... Betongerendákat rakodtunk, odamentünk hajnalra, és ha volt meló, akkor vagonokat rakodtunk. Amikor vártunk az újabb vagonra, akkor a Bakarasszal egymásra feküdtünk, és mivel ő rövid volt én meg hosszú, amikor én voltam fölül, akkor jól betakartam, amikor ő volt fölül, akkor nekem mindenem kilógott, tehát fáztam.

* * *

Ott volt Sopronban a Schneeberg, illetve nem ott volt, hanem oda látszott; ötvenhatban kimentem a határra sível, de nem disszidáltam. Nem baj, hogy itthon maradtam. Akkoriban éjjeliőr voltam a szanatóriumban. Az utánam következő éjjeliőr blokkolt, minden órában körbement, én nem blokkoltam, én aludtam és rajzoltam, a szakácsnőnek egy tokával kevesebbet, akkor dupla kaját kaptam; szóval nagyon jó életem volt. De nem lehetett utazni, én pedig arról ábrándoztam, hogy el kellene menni világgá. Tudtam a földrajzot, és mindent tudtam a világról, Dél Amerikában meg Ausztráliában misszionárius akartam lenni; azt mondta az Ágoston Ernő, ne ábrándozzak erről, mert énnekem rosszak a fogaim, rossz a szemem, és a dzsungelben ez nem jó. Ábrándozzak a városokról. Akkor kezdtem a városokról ábrándozni.

* * *

Beadtam a felvételimet az orvosira, ez a képzőművészeti felvételi előtt volt. Mind a két helyre felvettek, de a képzőművészetire előbb. Azért még két évig belógtam a haverjaimmal a hullaházba boncolni.

* * *

Nem voltam egy menő már a főiskolán sem. Először is ki akartak rúgni, mert a többiek mindegyike járt már valami ilyen helyre, én meg csak a soproni rajziskolába, és nem mutattam be semmit, mert addig csak tankokat faragtam, meg katonákat, meg az iskolában a pad alatt Grand kapitányt. Grand kapitány a Szabad száj című vicclap figurája volt.

Nekem az első évben külön feladatokat adtak, mert hogy úgysem bírom megcsinálni azt, amit a többiek. Egyszer egy női aktot kellett formázni. Akkor az volt az elismerés, hogy akinek a legjobban sikerült a formázás a negyedéves, féléves munkák közül, az kiönthette gipszből, s azt a munkát a főiskola archiválta. Na, ezt az aktot én kiönthettem gipszből, ez volt életem első elismerése. Nem sokkal utána mentünk be a főiskolára, s azt mondja nekem a Lajos Jóska – ő bányász gyerek volt, és nagymenő lett, aztán később öngyilkos; akiket a tenyerükön hordott az a rendszer, azok nem bírták elviselni. –: „Nem kell annyira örülni, profilból bárki megcsinálja." Ennek nem örültem, de kell ilyen. Irigység különösen sok van ebben a szakmában.

* * *

A harmadévben történt, hogy lementem Vásárhelyre az alkotótáborba. A főiskolának minden évben volt nyári gyakorlata. Hódmezővásárhelyen a piacon körülnéztünk. Én kiválasztottam magamnak egy vörös hajú gyereket modellnek. Másnap megjelent kopaszra borotválva. Nagy fülű, érdekes arcú, ferde szájú gyerek volt. A többi kollégám csinált portrékat parasztokról, kofákról, én meg ezt az egy portrét mintáztam, aztán lógtam, strandra jártam. Ősszel a főiskolán bemutatás volt. Bukdácsolni nem lehetett, mert aki megbukott, azt kirúgták. Kezdődött a főiskola, jött a Pátzay Pál, és nézte végig a nyári munkákat. Mindenkinek mondott valamit, hogy jól van, vagy így tovább. Mellettem állt a Lajos Jóska, Pátzay mondja neki, hogy igen Jóska, hát így meg úgy... Megállt előttem, ránéz a nagyfülű fejre, elkezd röhögni: „He-he, viccel a szobrász úr!" Lajos Jóska kihúzta magát., a Pátzay hatásszünetet tartott, és hozzátette: „No de legalább csinált valamit". Attól kezdve nekem mindig jelesem volt.

* * *

Nincs külön meghatározva, hogy a szobrászok között ki a kisplasztikás, ki a monumentális emlékműves. Egy kollégámnak van erre egy nagyon jó elmélete: a szobrászok között voltak generációk. A Római iskolások a harmincas években, a nagy emlékmű-szobrászok, akik annyi pénzt kaptak egy-egy hősi emlékműért, amiből egy falut lehetett venni. Aztán akik '56-60-ig végeztek, azokkal nem történt semmi. A hatvanas évek elején végzett az a generáció, akikből jó érmészek lettek, a Szabó Iván tanítványai. Ő megtanította a társaságot rendesen érmet csinálni, és ráadásul a hatvanas évek közepe táján kitalálták azt a „zseniális" dolgot, hogy a dolgozóknak nem kell fizetésemelést adni, hanem valami érmész csinál valami művészetet, és akkor ezt az érmet kiosztják valami dobogón, ahova föl lehet menni, és akkor a pasas megdicsőül, mert fönn van a dobogón, viszont nem kell neki fizetni semmit. Persze ezért mások sok pénzt kaptak, egy kis izé, amit olcsón lehet sokszorosítani, a csiszoló megcsinálja, és ebből azok, akik ezt kitalálták a hatvanas évek közepén, meggazdagodtak, házat, autót vettek, lettek belőlük éremgyűjtők. Így kezdődött ez.

* * *

Van még egy érdekes dolog ezzel az érmészettel kapcsolatban – ezt valami külföldi teoretikus fejtegetésében olvastam. Az érmeket általában dizájnerek csinálják, a grafikus megrajzolja, egy vésőgéppel kivésik, és lesz belőle valami, de nem szobrászok alkotják; a szobrászok által csinált érmek plasztikák. Picik, de nem kisplasztikák, hanem pici plasztikus dolgok. Tehát annak van szobrászi mondanivalója. Sokkal többet nyújt egy szobrász által csinált, mint egy vert érem, amit a világon bárhol készítenek. A magyar szobrászoknak kialakult egy olyan rétege, amelyik az éremből élt meg, és mivel ebből meg lehetett élni, azért ez fejlődött. A hatvanas évek közepén a magyar érmészek és a lengyel érmészek – mert ott is hasonló volt a helyzet, hiszen a szocializmusban minden hasonlított, valami agytröszt csinálhatta ugyanúgy ott is – a legjobbak voltak a világon.

* * *

Azért lettem először kőfaragó, mert a főiskola végén valamit csinálni kellett, s bár nekem két diplomám volt, nem tudtam használni semmire. Azért volt kettő – egy szobrász meg egy rajztanári –, mert a szüleim aggódtak értem, hogy ilyen bizonytalan szakmába megyek, s hogy megnyugodjanak, csináltam a rajztanárit. Igen ám, csak abban az időben, amikor én végeztem , aki rajztanár volt, annak el kellett menni tanítani. '60-ban úgy volt, hogy aki elvégezte a főiskolát, kapott művészdiplomát, és ezzel együtt egy évig 800 forint ösztöndíjat. Amikor mi tizenhárman végeztünk, én voltam az egyetlen, aki előtte évben rajztanári oklevelet szereztem, így nem kaptam ösztöndíjat, mert nekem nem járt. Ezért elmentem tanítani, mert vagy tanítottam, vagy éhen haltam. Nem baj, sőt nagyon jó, mert ebben a piacgazdaságban most én prosperálok, ők mindig tartották a markukat, belepotyogott minden, nekem meg nem adtak semmit sose, így én megtanultam élni.

* * *

Amikor elmentem rajztanítani hatvantól hatvankettőig, akkor nem kaptam szoborkészítésre melót. Az volt a rendszer, hogy mondjuk, négy embert meghívtak egy kis munkára, egy megnyerte, a többi várt. Végül én is így nyertem meg egy pályázatot két kollegámmal szemben, és csináltam a Vízbelépő lányt Bajára. Nagyon szerettem tanítani, csak hülyék voltak a kollégák. Irigyek és bolondok. Az a hülyeség, hogy aki elmegy tanítani, az fölad valamit. Meleg sár, lehet benne dagonyázni. A kutyák és farkasok dala nagyon illik erre.

* * *

Én most már odajutottam, hogy ülhetnék a műteremben és várhatnék, hogy jöjjön a munka. De ez nagyon unalmas, rengeteg mindent kell csinálni, és állandóan ott kell lenni. Ha nem ott vagyok, ahol éppen történik a dolog, akkor nem vagyok sehol...

* * *

Sose voltam a Schneebergen, csak mindig szerettem volna elmenni külföldre. A hetvenes évek elején kitaláltam, hogy szolgálati útlevéllel lehet utazni, így végül bejártam az északi féltekét. A szolgálati útlevelemmel különböző emberekhez sodródtam, így rengeteg ismeretséget kötöttem. Ehhez az kellett, hogy legyen egy hivatalos meghívó, valami hivatalos szerv, amelyik engem meghív, hivatalos ügyben. És hazudja azt, hogy ad pénzt. Én sose kértem senkitől, de azt kell mondani, hogy ad. Csupán a postabélyeg vagy egy telefax árát kellett elvállalniuk, én pedig busás ajándékot adtam ezért cserébe, amit nem éreztem annyira búsásnak akkor.

* * *

1974-ben nyertem először pályázaton díjat Firenzében. Volt egy barátom, aki nagy olaszmániás, és szólt nekem, hogy Georgo Vassari műtörténész, építész, festő halálának négyszázadik évfordulójának alkalmából Firenzében kiírtak egy pályázatot, és olyan kevés idő van rá, hogy azt normális ember nem tudja vállalni. Megcsináltam az érmet, megnyertem vele a nemzetközi pályázatot négyszáz szobrász előtt, és ezzel kivívtam a kollégáim ellenszenvét itthon. Összebarátkoztam az olasz nagykövet-

tel, akivel sokáig jó barátságban voltunk. Akkor kezdtem kacérkodni a gondolattal, hogy szolgálati útlevelet kéne kibulizni. Utazni akartam, és kikerülni ezeket a hülye szabályokat, hogy háromévenként lehet csak kimenni...

* * *

Ez az élet maximum nyolcvan évig tart, kilencvenig... Annyi mindennek kell beleférnie. Van egy hárfás kislány szobrom, azt például autóban csináltam St. Pöltentől Vendeenig.

* * *

A Vigadó ruhatárában van egy Kutas Galéria már három éve. Halálian működik, egy barátom találta ki. Koncertesteken van nyitva, este fél hattól fél tizenegyig. A legjobb vevők másnap reggel elrepülnek, úgy, hogy éccaka elvámolnak a Vámhivatalban. Olyan is volt, hogy egy japán ott állt és töprengett, mert nem tudott választani négy szobor közül. Azt kérdezte, mi lenne, ha éjszakára elvinné a szállodába mindet, hogy tudjon dönteni. Rizikó volt, de odaadtuk. Másnap reggel bejött, és elvitte mind a négyet.

* * *

Egyszer készült velem egy rádióinterjú a Zeneszó című műsorban, ahol kiderült, hogy nekem semmi közöm a zenéhez. Szeretek zenét hallgatni, de fogalmam sincs, mit hallgatok. A muzsikus gyerekek is azért lettek, mert a furulyázó és a csellózó lánynak szép a mozdulata.

* * *

Ha az embernek van valami öröme, vagy jó éri, azt szét kell szórni. Több ok miatt. Egyrészt azért, mert a többi embernek nincs olyan, vagy csak kevesebb van, de nem olyan. Tehát oda kell adni, de ez csak az egyik ok. A nagyobbik az, hogy üres helyet kell csinálni mindig, hogy bejöjjön több. Ha van egy örömöm, azt szét kell szórnom, mert ha nincs hova szétszórnom, akkor beposhad, büdös lesz, elrohad és kész. Viszont ha szétszórom, akkor mindenkinek jut belőle, nekem meg lesz üres helyem, ahova gyűjthetem újra. Azt hiszem ez az, amiről beszélünk. Nekem az tetszik, hogy az emberek örülnek ezeknek a szobroknak.

E SZÁMUNK KÉPEI

VEKERDY TAMÁS

KUTAS LÁSZLÓ és a szobrai

Két kérdést szeretnék szeretnék magamnak feltenni: egy megválaszolhatót és egy megválaszolhatatlant.

A megválaszolható kérdés az ennyi: honnan ismerem én Kutas Lászlót?

Erre a válasz nagyon egyszerű: az iskolából.

Egy negyvenöt évvel ezelőtti iskolából, a budapesti Lónyai utcai református gimnáziumból. Ebbe a nyolcosztályos gimnáziumba járt Kutas László már az első osztálytól, és benn lakott a kollégiumban. Én csak a második osztály elején kerültem oda, rövid időre szintén bennlakóként. Feledhetetlen élményem volt mindjárt első este. Belopakodott az úgynevezett tanulószobába, ahol ültünk és pakoltunk, a kollégiumnak, az internátusnak az igazgatója, Draskóczi tanár úr és a mi osztályfőnökünk, Takács László, és osonó léptekkel megközelítettek egy helyet. Ott Takács László lehajolt, fölvett egy porrongyszerű valamint a földről, s az asztalra tette. Ez Kutas pulóvere volt. Aztán tovább osont, és egy lámpáról leemelt egy füstölgő, gyűrött, ázott, vizes sapkát, Kutas asztalára tette, mert ez persze meg Kutas sapkája volt. Aztán két ujjal odanyúlt Kutas fiókjához, ahová a sarkával becsippentve lógott egy atlasz – az egész atlasz kint volt, csak egy sarka volt becsípve –, kilazította a fiókot és kiemelte az atlaszt, letette Kutas asztalára. Néma csend volt, majd Takács tanár úr így szólt Kutashoz:

– Kutas, te már újra kezded a tavalyit.

Kutas valóban a tavalyit kezdte vagy folytatta, és egész együtt töltött iskolai pályafutásunk alatt lényegében ez történt: mindig azt akarták, hogy ő valamit csináljon – például rendet –, ő pedig ezt nem csinálta, mást csinált.

Hogy Kutas mit csinált?

Kutas kenyérbélből állandóan elefántot, manót és egyéb dolgokat gyúrt, vagy kis fadarabokat szedett össze, és ezeket farigcsálta; az utolsó percben eldugta őket, ha el akarták venni, és nem adta oda, ebből baj lett – szóval ilyen volt Kutas László annak idején. És ezt a Református Gimnázium – javára kell mondanom – tolerálta, kibírta, sőt itt-ott honorálta is.

Elhangzott 1997. június 21-én a Festőteremben.

A második kérdés, amely teljesen *megválaszolhatatlan*, így szól: *mi a művészet?*

Természetesen nem tudok rá válaszolni, de mégis... mégis szeretnék valamit mondani, valami válasz-félét, és ezért tovább kérdezek.

Miért van az, hogy ezeket a szobrokat az emberek – Amszterdamtól Tokióig mindenütt a nagyvilágban, Magyarországon is – meg akarják venni?

Miért?

Azért, mert nők?

Hát... ez nem elég.

Ehhez – hála Istennek – nem elég szexi – nem szexi, ugyanis: erotikus.

Az erotika Érosz, a nagy isten ereje, így tanították ezt a régi bölcsek, az a valami, ami az egész világegyetemet belengi és mozgatja – és Kutasnak nemcsak a gyönyörű, hosszú lábú és forduló csípőjű női erotikusak, hanem a lépcsői, a biciklijei, a karszékei, a csellói, minden, amit alkot, s ez valami benső örömöt kelt életre az emberben, erőt adóan.

Ez ma nem divat. Azért nem, mert ma azt hiszik sokan, hogy a művészet a fejből jön, hogy a művészet ötletek dolga: olyat találok ki, amit más még nem csinált. Kutas ilyenekkel nem törődik, nem próbál ilyeneket keresni. A titka valószínűleg az, hogy ő maga is örülni akar. S ezáltal, hogy ő maga örülni akar annak, amit csinál, anélkül, hogy különösebben törekedne arra, hogy híres legyen vagy „naggyá legyen", képes arra, hogy örömöt szerezzen az emberek egy jelentős hányadának.

Hadd emlékezzem vissza valamire, amit kamaszkoromban rettenetesen untam: a görög művészetre. Persze csak képekről ismertem. És amikor – már harmincéves korom körül – először kerültem ki külföldre, végigrohantam a Louvre termein, a nagy múzeumon, és szaladtam az egyiptomiak felé, mert azokat szerettem, és tudtam, hogy odajussak, át kell mennem a „hihetetlenül unalmas" görögökön. És egyszer csak gyökeret vert a lábam a görögöknél, és nem bírtam továbbmenni. Nem tudom, miért, valami... itt belül, a mellkas vagy a gyomor tájékán, hogy is mondjam, megcsavarodott, és – és szerintem a művészet kritériuma, hogy *itt* megcsavarodik-e valami, vagy borzong-e az ember, vagy eláll-e a lélegzete.

És amikor a Kutasnak a női csípőit körüljárom, akkor bennem itt valami úgy megcsavarodik. Nem erotikus okból egyedül, hanem téri, plasztikai okokból is; a térből valamit kihoz, megjelenít, láthatóvá, tapinthatóvá tesz Kutas, ami ott van, de én nem tudom észrevenni.

Szóval, röviden: itt egy különös fickóval és egy különös művészettel találkozunk, amely látszólag teljesen szokványos, sablonos, figuratív de mégis hihetetlenül ritka és egyedi a mai világban, nemcsak itt Magyarországon, hanem külföldön is.

Jó szórakozást kívánok ezekhez a csavarodó csípőkhöz és Mary Poppinshoz, aki *tényleg lebeg a levegőben*. Ezt nézzék meg, ezt a különös csodát, nemcsak mert oda van erősítve a kapuhoz, hanem úgy van elhelyezve... Ilyen dolgokat Arp tudott és más nagy művészek, meg a régiek a reneszánszban és még előbb, – a nagyoknál az angyalok tényleg lebegnek, és nem csak mert a festék nem po-

tyog le! Érzem, érzékelem, hogy – a technikai megoldástól függetlenül – Mary Poppins tényleg az esernyője által lebeg...

Még egy dolog jut eszembe Kutasról. A régi nagy korok nagy művészetében – a gótika! – a szobroknak a háta, ami be volt falazva a fülkébe, *pontosan úgy meg volt csinálva, mint az eleje, ami látszott* – és ugyanaz a drága arany is rajta volt! És akkor jött egy új korszak – mi most ebben élünk –, amikor már az ilyen szobroknak csak az elejét csinálták meg, hátuk nem is volt, mert az „úgyse látszik".

Legutolsó példám – ez is Kutashoz tartozik – Lechner Ödön, az építész, aki a Hold utcai csarnokkal szemben a nagy postát építette, és tizenkétszer csináltatta újra a tetőcserepeket. Amikor azt kérdezték tőle, hogy de művész úr, minek?, hiszen azt senki se látja, csak a madarak, akkor Lechner azt válaszolta:

– Én a madaraknak is dolgozom!

Hát valahogy így van Kutas is a dolgokkal, azt hiszem, ezért okoz nekünk örömet.

És hadd tegyem hozzá most, e kitűnően rendezett kiállításon, hogy ezek a szobrok egy olyan légkört is felidéznek, amiről az embernek Krúdy és Ady is eszébe jutnak. Nem nosztalgiában, hanem diagnózisuk pontosságában, amikor az első világháború fordulóján azt mondták, hogy „éltünk valaha...". És azután az első világháborúban történt valami, amióta sokan azt akarják, hogy ne éljünk...

De Kutas azt mondja, hogy mégis lehet élni. És ezért sodor magával egy különös hangulat, mikor ide belépünk, ebbe a gyönyörű terembe, és halljuk a verklit és látjuk ezeket a zöldruhás szobrokat és a padokon ülő zöldruhás, gyönyörű hölgyeket, akik úgy imitálnak szobor-merevséget bájosan, valódi, zöld ruhájukban, ahogy a szobrok viszont életet sugároznak.

Mindezt a kitűnő rendezőnek, Askercz Évának is köszönhetjük, akinek én szeretnék most itt elsőként hálás köszönetet mondani ezért.

SZERZŐINK

Bornemissza Endre (1920) Költő. Debrecenben végzett jogot 1943-ban. 1948-tól 1981-ig tervező vállalati jogász, pénzügyi vezető. Budapesten él. Első versei az Ifjúság Aranykönyvében jelentek meg 1936-ban. 1939-ben első díjas a Mi Utunk pályázatán. 1997-ben egyik nyertese az Alberra Svájci-Magyar Kiadó szerelmesvers-pályázatának.

Bebek János (1948) Kaliforniában élő költő, író. A Budapesti Műszaki Egyetemen szerzett gépészmérnöki diplomát 1972-ben. 1974-ben távozott Kanadába, majd 1991-ben az USA-ba költözött. Leggyakrabban a *Szivárvány*, az *Arkanum* és a *Magyar Műhely* hasábjain publikált. Szerepelt a *Határok nélkül* és a *Nyugati Magyar Költők Antológiája* című összeállításokban. Két verseskötetét követően 1991-ben *Árgus* címmel fordításai és kritikái jelentek meg.

Bősze Balázs (1946) Soproni költő, író, a Soproni Füzetek szerkesztőbizottságának tagja. Verseit, novelláit dunántúli és országos lapok, folyóiratok közölték. Több antológiában szerepelt. Két önálló verseskötete jelent meg, utoljára az *Egybegyűjtött hallgatásaim* című, 1996-ban, a Patriot Kiadónál.

Büki Attila (1948) Költő, festő, újságíró. A szombathelyi Tanárképző Főiskola népművelés–könyvtár szakán szerzett oklevelet 1976-ban. Hat kötete jelent meg, legutóbb a *Télidő* című (gyermekversek) 1991-ben.

Cseh Károly (1952) Költő, műfordító. Mezőkövesden, a művelődési osztályon dolgozik. A Kelet Felől című irodalmi és művészeti folyóirat szerkesztője. Negyedszázada publikál, verseivel több antológiában szerepelt. Hét kötete jelent meg (versek, műfordítások), utoljára a *Kihunyó augusztus* (török, tatár és cseh költők versei) című, 1996-ban, a Barbaricum Könyvműhely gondozásában.

Csulak Ervin (1920) A soproni evangélikus líceumban érettségizett 1939-ben. 1944-ig erdőmérnök-hallgató, majd munkaszolgálatos. A háború után Budapesten újságíró, rövid ideig a NÉKOSZ sajtóosztályának vezetője. 1956-ban elhagyja az országot. Azóta Bécsben él; egy építőipari vállalat vezetőjeként vonult nyugdíjba 1980-ban.

Cs. Varga István (1946) Kapuvári születésű tanár, irodalomtörténész. Az ELTE TFK irodalomtudományi tanszékének vezetője. 1969 óta publikál lapokban és folyóiratokban. Hosszú ideig részt vett a Napjaink és az Új Forrás szerkesztésében. Kutatói munkásságának középpontjában Németh László életműve és Szergej Jeszenyin költészete áll. Hat tanulmánykötete jelent meg, legutóbb a *Tanulmányok Németh Lászlóról* című, 1987-ben. Írásait a *Soproni Füzetek* is közölte.

Fodor András (1929–1997) Költő, író, műfordító. A Csillag, a Somogy munkatársa, majd a Kortárs szerkesztője. 1981-től hat évig az Írószövetség alelnöke. 1964-től publikál. Harmincnál több kötete jelent meg (versek, műfordítások, tanulmányok, esszék, kritikák stb.)

Hajnal László Gábor (1948) Író, újságíró. 1968 óta publikál, szociográfiai írásaival, irodalmi riportjaival számos napi- és hetilapban, folyóiratban szerepelt. Írt dokumentumfilm forgatókönyveket is. 1981-től Münchenben a Szabad Európa Rádió munkatársa. Írásait számos ismert nyugati lap, köztük az *Új Látóhatár*, az *Irodalmi Újság*, a *Szivárvány* közli. Könyveket, illetve *Nemzedékek* címmel folyóiratot adott ki. A közelmúltban Sopronban telepedett le. Tizenkét kötete jelent meg, utoljára a lapunkban folytatásokban közölt *Virrasztani félelem nélkül (A nyugati magyar sajtó múltja – jelene)* című tanulmánya, 1996-ban a Patriot Kiadónál.

Halász Margit (1964) Tanár, novellákat ír. Debrecenben és Budapesten tanult. Egy budapesti általános iskolában tanít. Folyóiratokban, irodalmi lapokban publikál. *Isten te-*

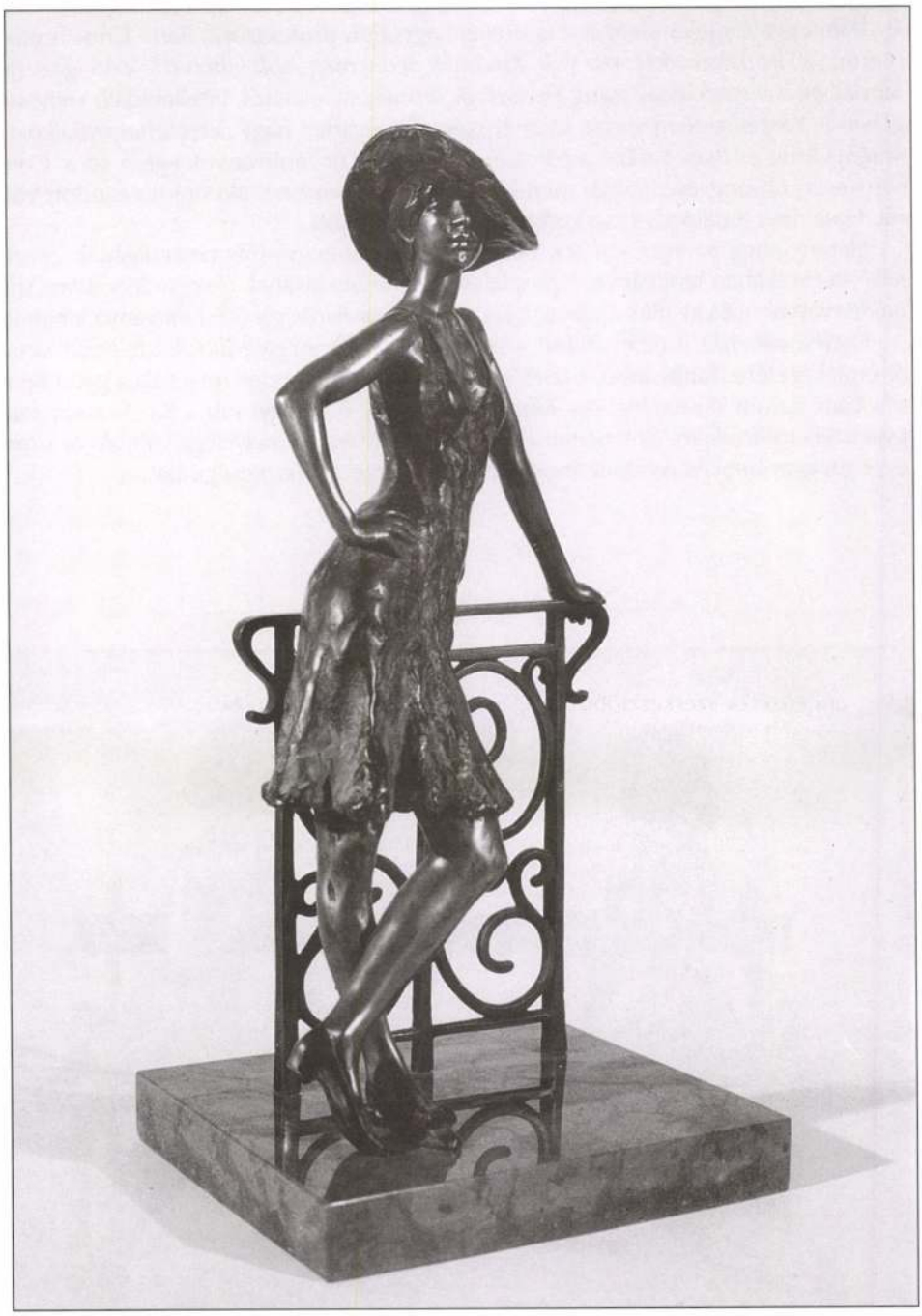

elemzéseivel úgy világította át a műveket, úgy ragadta meg az író jellegzetes látásmódját, hogy bennünk az olvasmányélmény a létértelmezés távlatait kapta."

Bánhegyi Jób jelentőségét a debreceni egyetem professzora, *Barta János* is elismerte: *„Jó irodalomtörténész volt, tanárnak pedig még jobb lehetett"*. Való igaz: tanárnak egyszerűen ideális volt. Hosszú és termékeny életéről, intellektuális minőségében is kiemelkedően vonzó személyiségéről egyaránt nagy szeretettel nyilatkozik *Kerényi Imre* és *Barsi Balázs*, a pályatársak, barátok és tanítványok egész sora. Consensus communis bizonyítja: nem ismerünk olyan embert, aki őrá haragudott volna. Hatalmas tudásánál csak embersége volt nagyobb.

Életem nagy szerencséjének tartom, hogy Bánhegyi Jób tanárságának „őszikék"-korszakában tanítványa, tapasztalat- és álomátadásának részese lehettem. Sok hajdanvolt bencés kisdiák áldja az Urat azért, hogy *Bánhegyi Jób* tanítványa lehetett.

Győrsövényház méltán állított emléktáblát *dr. Bánhegyi Jób főtisztelendő tanár úr* emlékezetére. Tanítványai, tisztelői április 23-án emlékeztek meg róla a győri Bencés Gimnázium dísztermében. Kétségtelen, hogy Bánhegyi Jób a XX. századi magyar szellemi-irodalmi élet méltatlanul elfelejtett neves személyisége volt, aki az ezeréves magyar bencés rendnek megbecsülést szerzett: büszkesége lett.

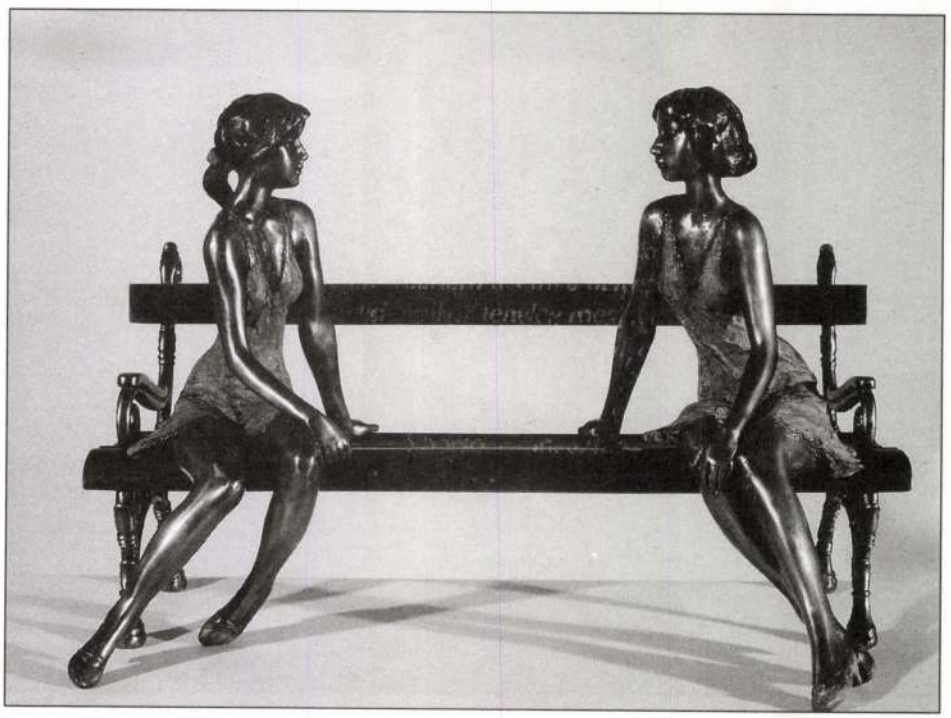

CS. VARGA ISTVÁN

Vita és vallomás DR. BÁNHEGYI JÓBRÓL — születésének 100. évfordulóján

A lokálpatrióta szerzetestanár

Dr. Bánhegyi Jób bencés főtisztelendő tanár úr száz évvel ezelőtt, 1897. március 25-én született egy csendes, hanságszéli faluban: Sövényházon (ma: Győrsövényház). Édesapja, *Bánhegyi (Berger) Ferenc* a történelmi Magyarország nyugati részéről, a mai Burgenland területéről származott. Sopronban szerzett tanítói oklevelet, és 41 éven át a vegyes lakosságú, magyarok és németek által lakott Sövényház kántortanítója volt. Fia, *Bánhegyi Berger József* tizenegy éves korában lett győri bencés gimnazista, és 1914-ben pedig életre szóló elhatározással lépett be Szent Benedek rendjébe. *Bánhegyire* magyarosított nevét családjának valamennyi tagja szívesen vállalta és viselte. Szerzetesnévként kapta a hozzá olyannyira illő *Jób* nevet.

A teológiával együtt végezte el az egyetemet, magyar és német szakos oklevelet szerzett. Tanított Pannonhalmán a rendi teológiai főiskolán, nagyra becsült házfőnök volt Győrben, szépen haladt a tudós irodalomtörténészi és tanári pályán, amely azonban 1945 után megtört. Két éven át Pannonhalmán levéltáros volt, majd pedig a győri Czuczor Gergely gimnázium magyartanáraként osztogatta gazdag szellemi kincseit. Szívből szerette szülőföldjét, lokálpatrióta volt a szó legszebb értelmében. *A hit és tudás, humanitás- és magyarságszeretet* sugárzó harmóniája jellemezte.

„Élete sors volt, Istennek szentelt küldetés, amelynek meghatározó gyökerei a sövényházi kántortanítói lakás meghitt hangulatában eredeztek, ahol örökké építő szeretet fészkelt. Ez a szülői ház szüntelenül visszavárta és mindig Bánhegyi Jób otthona maradt" – írja róla Gülch Csaba. A sövényházi emberek emlékezete hasonlót őriz, mint a neki küldött képeslapok sokasága, a megszólítások változatossága: „Szeretett Főtisztelendő Atyám!", „Nagyrabecsült, szeretett barátom", vagy ahogyan őt Mécs László szólította: „Jóbus". Soproni kötődései, például dr. Csatkai Endréhez fűződő barátsága is arról tanúskodik, hogy örökké sugárzó szeretetéért, jóságáért viszonzásképpen rendre hasonlókat kapott.

Utóélete: mellőzés és alulértékelés

Legfontosabb munkája *A magyar irodalom története I-II.* (1929-1930) irodalomtörténet-írásunk katolikus szemléletű összefoglalása, amely sok jeles kortárs elismerését vívta ki. Méltatlanul elfelejtette irodalomtörténet-írásunk, mégis méltán tekinthetjük például *Rónay László* remek összegezésének, az *Erkölcs és irodalom, A magyar irodalom rövid története* (1993) egyik előzményének.

Burgum

*nad**írgum**icsodanyalóka*
lákalári szál/t/alánoszog/a/(t)ás
káskálódongótikush(a)dovás
árgalak(t)ikaszt/r/áltes(t)/amen/t/oma

ha(w)kmukkfuckirurgusztu/s/kóma
ndul(a)kodni(m)ródlincselg/ő/gicselle/n/g
edezodoro/m/bolhászkolkor/a/
lleydenevérké P telenülnökörvend

okrimoLIN/G/UAnosfer/a/tu/d/ás
ítór A két(a)lányelvészellent
ellektüelisá R magtalanít

éle/t/argiatikar O sz L opát
riad/ó/zi(s)tenci/l/inderdőrend
*őr(i)zetikatét E rvez**zen**it*

/ / Erdély Miklós: Idő-mőbiusz
( ) Ősi szanszkrit mondás

ZSÁVOLYA ZOLTÁN

Zapiszki Zsavojnyika

(1996. november – december)
(Részletek)

Kora hajnalban ébredek már gyakr
an, akár az alkoholisták. Sziré-
na riasztóhang: estétől reggelig. A tized
ikről az a marha háromnegyed óra alatt
legalább a hetedik üveget zúzza szét
a rendelő tetején. Szemköztöm frontjain
kilámpad vagy lehúny sok ablak. Ol
yan tűnékeny ez az örvény fényv
áltás, mint egy sugárasztrál óriáskerék.

*

Néha váltani, váltogatni kényszerülök fellegvár
(VI-iki) dolgozómban < együtt köbö, ami kell > oly
szinten, hogy – mondjuk – a Danúbijusz
vagy Juventösz mjúzik rédioú adásáról átmegyek
éppenséggel a Roxy Randesvous vagy, pláne, a Kile
ncvenkettő-kilenc Sztár Rádió
sávjára, a Bridge-en!, mivel:
sokat dumálnak, éppen, szómenés
ük van a fiúknak-lányoknak, s ez zavar, ez a sok
megszólalásig zenedelmes adó, végülis, a mmm
unkámban. Hát: menni kell! s én rebbene
k, is, sokszor persze a fent vázolt sorrenddel, éppen, ell
entétes menetben glájtolok, oda és vvv

Derűs kép

képeden
három szirtisas leszúrt
míg átszelte az azúrt
a fény

Lajosfű üzen Eszterszellő által az égen trónoló Sándor agának

Hintsed
kincsed
– arra
intsed –,
így lesz
nincsed
vanná!

A Mester pihenni tér

Sándor aga
kékben feredik,
a vászon már
béeszteredik
csöndesen.

A színeket
nem magolja,
kékre-zöldre
patsmagolja
álmait.

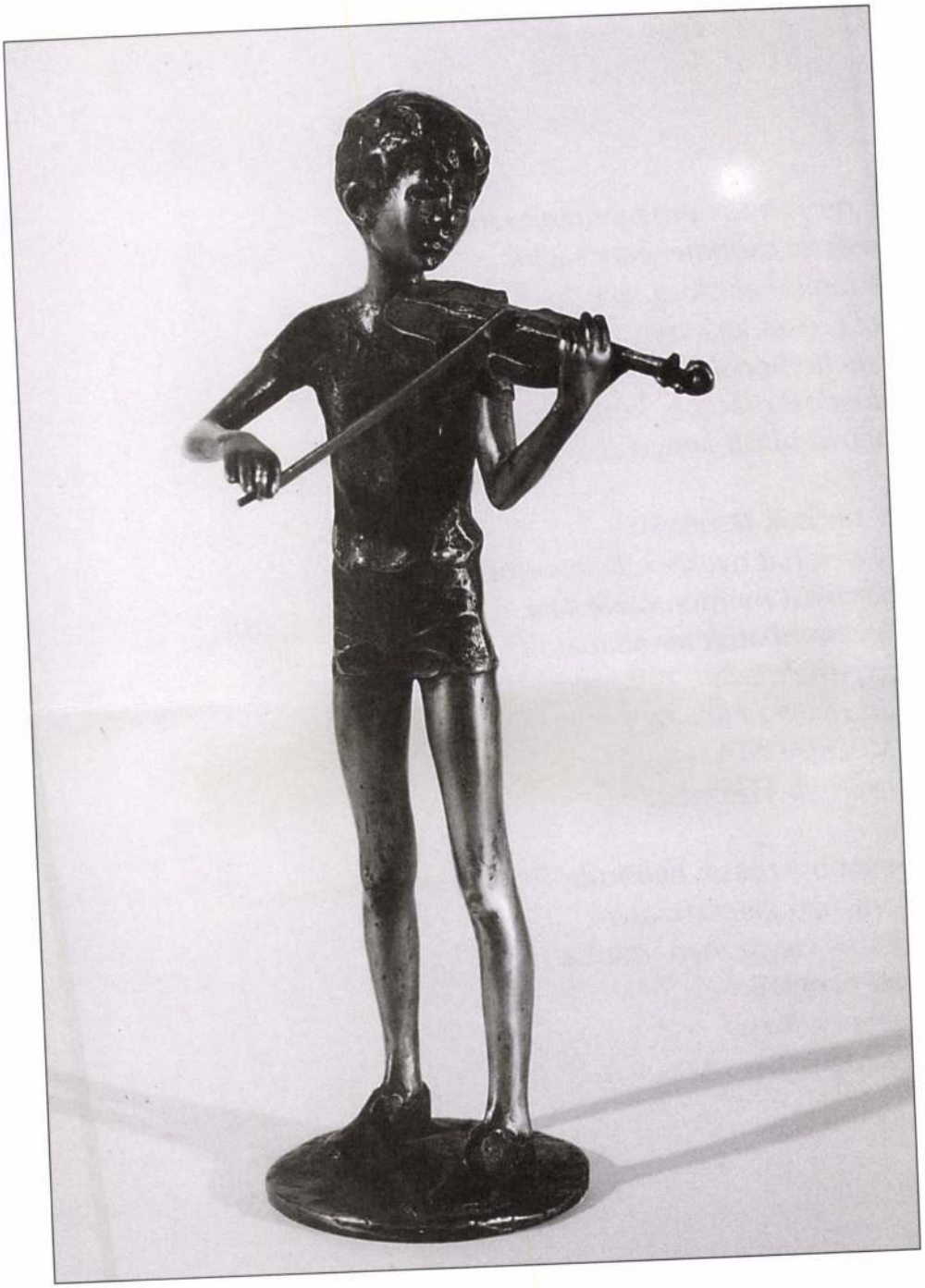

A dróton túl a meghurcolt rabok
kísértet csöndje. Nincs jelük.
A tanítónak sincs, aki
az őröket kijátszva
cipelte hónalatt,
dugdosta rácson, kézen-közön át
a jövő tiltott kenyerét.

S a hősök temetője.
Nevek hat nyelven. Keleteurópa
dermedt mementó-iskolája.
Egy bombatölcsér átlapátolt
csonthalmazán, mint szégyentábla:
„Itt nyugszanak az
IMPERIALISTA
üzelmek áldozatai."

Lejjebb a másik háborúból
sorakozó keresztcsapat.
Feszes vigyázzban, mint a többi:
„Itt nyugszik
Ferencz József
gyalogos."

KUTAS LÁSZLÓ 8

legyen az például munkaverseny érem, építészeti téma, közületi megbízás. *Szeretném, ha az illető később is elővenné, és elgyönyörködne benne, nemcsak azért, mert kitüntetés, hanem azért, mert szép is.* Egyébként ez már bevált a gyakorlatban. A Szerszám- és Kisgépértékesítő Vállalattól rendelt kőbányai előlapos éremnél —

amely azonos hátlappal két változatban készült — volt, aki utólag tabáni előlaposat is kért, mert annyira megtetszett neki ez a variáns is.

MAGYAR HIRLAP 1980/12/7/9

Wagner:A kellemest a hasznossa l

KUTAS LÁSZLÓ sodrában.

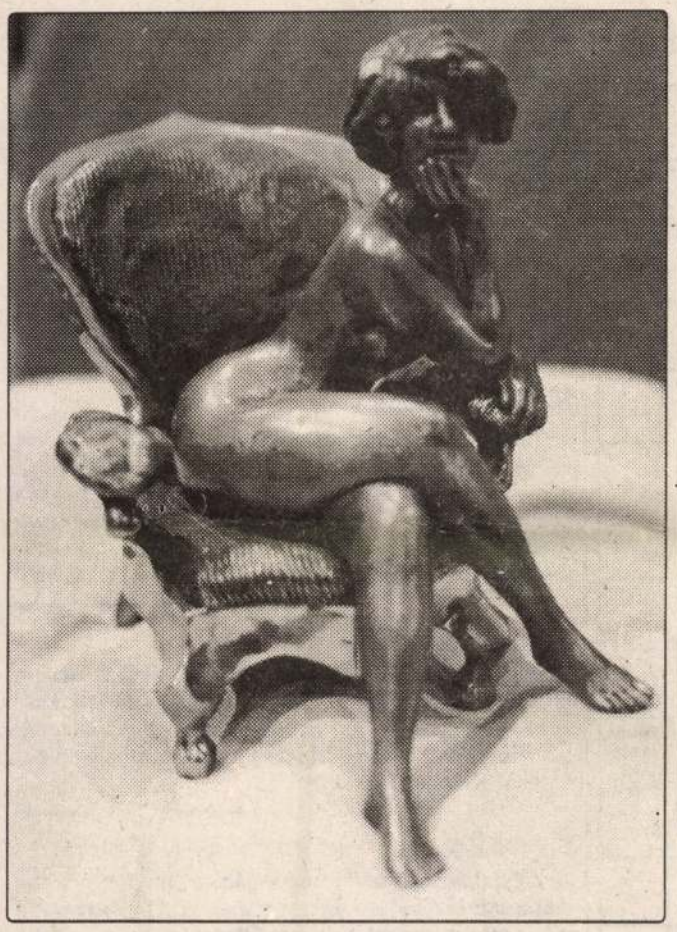

Kutas László: Ülő akt

Pestre ment vásárolni Petőháza földesura

(Részlet egy készülő községmonográfiából.)

A Petőházán lakó Zeke István, a község földesura 1796. január 9-én útnak indult, innen az ország nyugati széléről, hogy az úttalan utakon, mocsaras vidékeken és hatalmas erdőkön keresztül Pesten bevásárolhasson. A hosszú utat lovaskocsival tette meg. Az utazással – amely olyan kellemetlen helyeken is keresztülvezetett, ahol legfeljebb csak marconaképű zsiványok voltak a vendégfogadókban – két legyet akart ütni egy csapással. Egyrészt, a Pesten élő fiának akart ruhát csináltatni, másrészt olyan holmikat akart vásárolni a családnak, amit a mi vidékünkön talán nem is lehetett megkapni. Titokban talán még mulatni is akart, ez azonban az úti elszámolásából nem derül ki.

Hogy Zeke uram rendszerető ember volt, azt bizonyítja az utókor számára azzal, hogy elindulásától hazaérkezéséig feljegyzett mindent, ami történt. Még a vásárlási kiadásait is leírta. Ez utóbbit lehet, hogy a nemzetes asszonyra gondolva tette, aki talán családi számonkérő széket szokott tartani élete párjánál.

Az indulás napján Babóton keresztül vezetett az útja Szilsárkányig. Innen nem tudott továbbmenni, mert megbetegedett. Kénytelen volt visszatérni otthonába. Lehet, hogy a Babóton elfogyasztott ebéd ártott meg neki, de az is lehet, hogy az árpási út volt túl göröngyös.

Szerencsére a baj nem mutatkozott túl komolynak, így Zeke uram január 14-én ismét kocsiba ült. Ezúttal azonban Moson megyének vette az útirányt. Feljegyzése szerint erre jobbak voltak az utak, mint a Rábaközben.

Az első állomása Szentandrás volt. Itt 1 forint 39 krajcárért megebédelt, és még aznap Szolnokig – Mosonszolnokig – folytatta útját. Szolnokon szobát bérelt az éjszakára két okból is. Egyrészt azért, mert az éjszakai utazás nem volt biztonságos, másrészt a lovaira is ráfért a pihenés. A szállásért 3 forint 44 krajcárt fizetett.

A másnapi indulás után Öttevényben ebédelt. Az éjszakát Győrben töltötte. Ez a nap 5 forint 9 krajcár kiadással járt neki.

(Folytatjuk.)

Rozsonits Géza

Dudi néni mézeskalácsai

A magyarországi mézeskalácsos céhek a 17. sz. elején alakultak meg.

A régi Sopron vármegye területén is éltek mézeskalácsosok, sőt Csornán a Kugler-dinasztia egyik tagja, Kugler Mária még mindig űzi e kihalóban lévő mesterséget. Mielőtt elkezdtünk beszélgetni, stílusosan illatozó mézespuszedlivel kínált meg.

– Mióta foglalkozik a Kugler család mézeskalács-készítéssel?

– 1908-ban kezdte a nagyapám. Előtte Pozsonyban tanulta meg a szakmát, majd pár év vándorló céhlegényes múlt után megkapta a mesterlevelet. Persze mindezeknek előzménye is van. Édesapám mesélte, hogy a nagyapám a szüleivel elment a kapuvári karácsonyi vásárra. Az egyik sarkon volt egy sátor, amit feltűnően sok ember állt körül. A dédnagymama odament megnézni, miért az a sokadalom, és látta, hogy a mézeskalácsos portékáját bámulja a nép. Gondolta, hogy a Jóska fiának úgyis kell valami szakma – ő volt a nagyapám –, így beadta mézeskalácsosnak.

– Akkoriban ez gyakori mesterség volt?

– Majdnem minden faluban volt egy. Nagyapa „parasztbábosoknak" hívta őket, mert csak a sütésből nem tudtak megélni, mellette a saját földjükön is dolgoztak.

– S ezután apáról fiúra, majd apáról lányra szállt a mézessütés tudománya. Most 1995-ben ön még mindig mézeskalács-készítő.

– Nem is igazán akartam mézeskalácsokat készíteni. Már az édesapám is, hogy úgy mondjam, jobb híján kezdte el, ugyanis az államosítás során elvették a cukrászdáját. Ez volt a legolcsóbb megoldás az újrakezdésre. Abban az időben ez a szakma az édesiparnak egy alacsonyrendű ága volt.

Visszatérve az én történetemhez, mikor édesapa nyugdíjba ment, valakinek folytatni kellett. Testvéreim elköltöztek, maradtam én. Így, nyugdíj előtt a sokszorosa a munkakedvem a réginek. Ehhez képest az elején csak ímmel-ámmal csináltam.

– Csornán és környékén ön az egyetlen mézeskalács-készítő?

– Készítettünk egy felmérést, amely szerint én vagyok az egyetlen. Persze ez nem azt jelenti, hogy papíron nem szerepel több mézeskalácsos is. Sokan így adják el magukat, mert tudják, hogy minket szívesen látnak.

– A Rábaköz fővárosában szinte mindenki ismeri önt, talán mert ez a mesterség már kuriózumnak számít.

– Magam sem tudtam, hogy ennyien ismernek. A fiam tanító nénije mondta annak idején, hogy Kugler „Dudi" már egy fogalom Csornán. Úgy érzem szeretnek.

– Milyen formákat készít mézestésztából, ma mi a „divat"?

– Újra reneszánszát éli a mézeskalács, egyre több a népi kirakodóvásár. Talán leginkább ma is a szív dívik. Szöveggel, anélkül, sokféleképpen. Készítek még babát, huszárt, kardot és lovat. Sokan kérdezik tőlem, hogy meg lehet-e enni ezeket a figurákat. Ez egy kemény, száraz tészta mézzel, cukorral, liszttel, tojással. Aki ezt szereti, nyugodtan megeheti.

– Közeleg a karácsony, és a mézessüti nem hiányozhat az ünnepi asztalról. Mit tudna tanácsolni a háziasszonyoknak, hogy ez az illatozó finomság olyan legyen, amilyennek lennie kell?

– Azt szoktuk mondani, hogy Kuglernak kell ahhoz lenni, hogy ez így sikerüljön. A háziasszonyoknak általában kőkemény a friss mézesük, nekem meg azonnal puha. Ez a titkos recept!

– A Kugler-mézest hol lehet megkóstolni?

– Ha valaki Csornán jár és becsenget hozzám, természetesen mindig akad egy kis kóstoló.

Laczó Tímea

IRODALOM ÉS ZENE A KOSSOW-HÁZBAN

Becht Rezső-emlékest

Sopron, 1995. november, Fő tér, Kossow-ház. A Szeles házaspár lakása ad otthont ez alkalommal is annak a zenei estnek, melyet csak egy szűk körű közönség illethet. A látogatók emlékezni jöttek. Emlékezni Sopron szerény, de nagy tudású irodalmárára, Becht Rezsőre, aki Sopront prózában, versben énekelte meg őszinte szeretettel.

Írásai 1914 óta jelentek meg különböző hazai és külföldi napilapokban, folyóiratokban, illetve antológiákban. Több idegen nyelvről fordított verset és prózát. Irodalmi munkásságáért megkapta a soproni arany Hűség-díjat, a Lackner Kristóf- és a Pro Urbe emlékérmet.

Mastalirné Zádor Márta, az egyetemi könyvtár igazgatója állította össze azt a műsort, amelyet Székhelyi József Jászai-díjas színművész tárt a jelen lévő soproniak elé.

Becht Rezső: Az én városom című írása méltán került az emlékműsor prózai részének élére. Kónya Lajos költő, soproni diák visszaemlékezései Becht Rezsővel való megismerkedéséről és kapcsolatáról is érdekesen bensőséges hangulatot árasztanak ma már. Becht verseiből is kaptunk ízelítőt, majd a Sarkady Sándor által megalkotott Nekrológgal zárult az emlékest irodalmi része.

A Dalmay Alapítvány koncertsorozata Sopron Város Önkormányzata támogatásával jött létre. A fantasztikusan jó ötlet nyomán ez alkalomra irodalmi estté szerveződött. Ezt Becht Rezső tisztelete és jellegzetes soproni egyénisége megérdemelte. Sopron írójának emlékestjét Szabó Attila hegedűjátéka – amit Komoróczi Zsuzsanna zongorakísérete tett egésszé – adta a keretet.

Műkedvelők és profik összefogtak. Emlékezetes, magas szintű, művészi értékű esttel hódoltak a szerkesztők és előadók az elhunyt szerzőknek, örömteli emlékeket szereztek a megjelent ötven-hatvan hallgató számára.

A Szeles házaspár vállalta egy olyan hagyomány feleelevenítését és ápolását, amit még néhai Mühl Aladár és felesége művelt az elődök nyomdokain a művészek oltárán.

A közönség érdeklődéssel hallgatta végig a több mint háromórás előadást, ami – biztos vagyok benne – élménnyé vált. A sikeres produkciók adjanak erőt az otthont adóknak és a szervezőknek a folytatáshoz.

Gottschling Gyula

POÉNVADÁSZAT

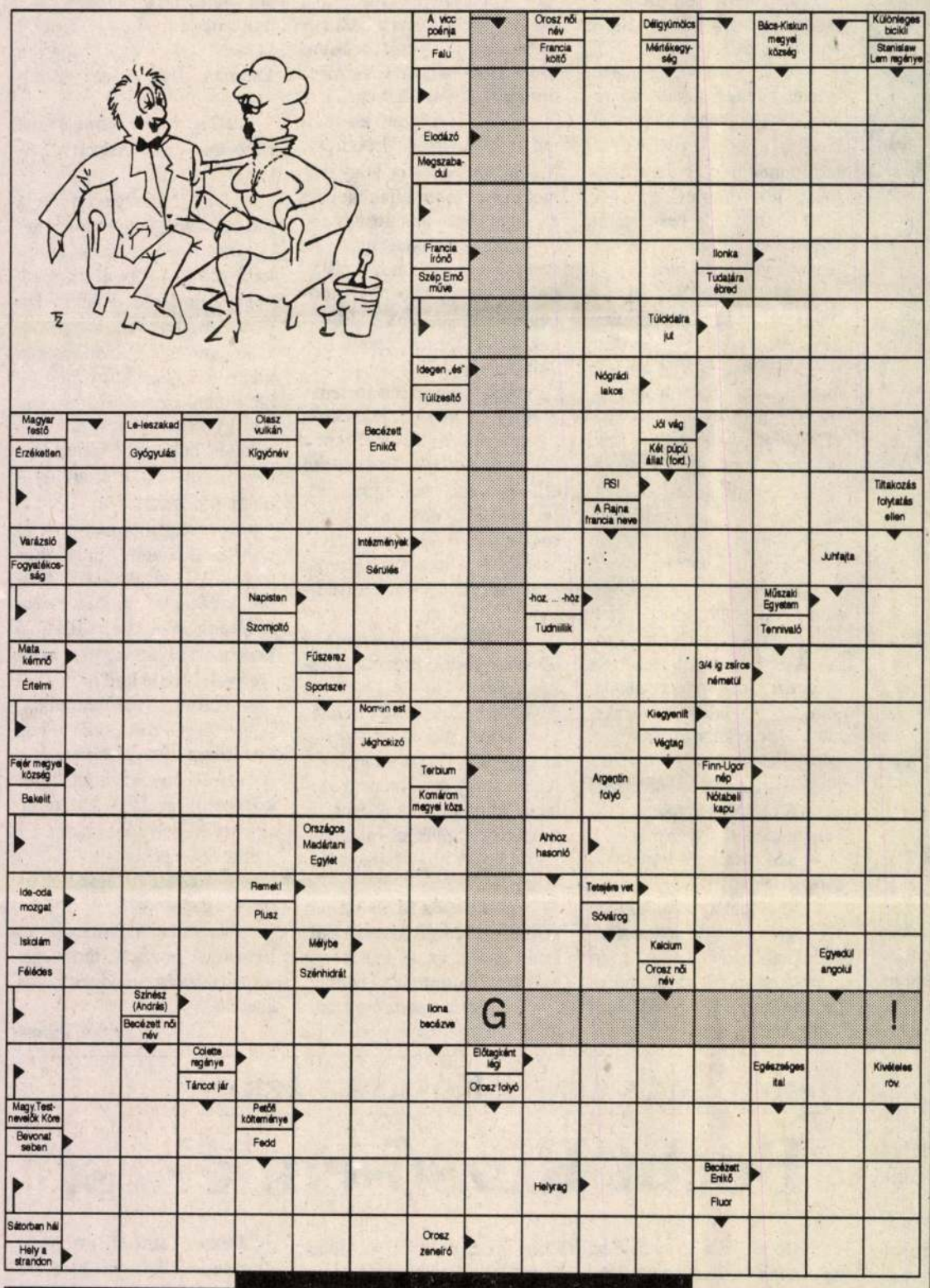

A vicc poénját **november 6-áig** kérjük szerkesztőségünk címére (Sopron, Rákóczi u. 37.) beküldeni.

A 4. szám rejtvényének helyes megfejtése: 1. Elevent – Levente 2. Korsó – Orsók 3. Ékítők – Kékítő 4. Mára – Áram 5. Étel – Léte 6. Alap – Pala 7. Pálya – Apály 8. Őket – Tőke 9. Krigli – Riglik 10. Gin – Ing 11. Somló – Omlós 12. Eszelt – Teszel 13. Síró – Írós 14. Ezen – Zene 15. Ecsetem – Mecsete 16. Suta – Utas 17. Ások – Soká

A várossal kapcsolatos fogalom: **LOKÁLPATRIOTIZMUS**

Könyvet nyertek: *Kilián Imre* és *Bencsik Norbert* (Sopron)

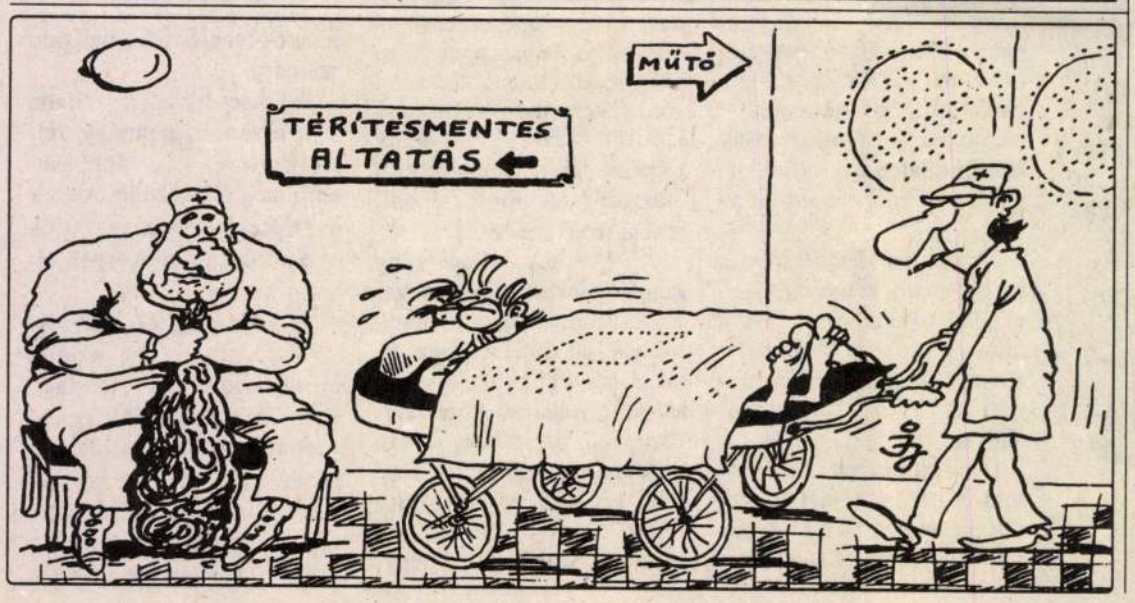

KÍNAI HOROSZKÓP

1995. november 30 – december 7-ig

Sárkány (1940, 1952, 1964, 1976)

Teljes erejével beleveti magát az új feladatokba, és mivel Ön a szerencse fia, a sikerek sem váratnak sokáig magukra. Idejét most szentelje munkájának, később mindent be tud pótolni. Partnere megértő lesz. Számíthat a Bivalyra!

Kígyó (1941, 1953, 1965, 1977)

Túlságosan türelmetlen. Úgy érzi, Ön már mindent megtett, mégsem jön be semmi. Ráadásul anyagi gondjai nem hogy enyhülnének, még csak nőnek. Legyen körültekintő, keressen magának igazi barátokat, akikre még ilyenkor is számíthat. Lehet, hogy ebbe a kapcsolatba mégsem kellene belebonyolódni! Hallgasson a Patkányra!

Ló (1942, 1954, 1966, 1978)

Szánja rá magát végre a befektetésre, üzletei most nem kis haszonnal kecsegtetnek. Ráadásul ez az időszak kedvez az Ön pénzügyeinek. Beszélje meg partnerével a dolgot! Egyébként is ideje lenne egy kis romantikus kirándulásra! Kerülje a Kecskét!

Kecske (1931, 1943, 1955, 1967, 1979)

Erőszakossága segíti munkájában, ám ideje lenne másként is bizonyítani. Bár nem mondják, főnökei Öntől mégis többet várnak! Egy apró feladat vár Önre, vállalja el! Nem biztos, hogy Ön a világ közepe. Mostanában partnere is így látja. Keresse fel a Disznót!

Majom (1932, 1944, 1956, 1968, 1980)

Nem vállal Ön egy kicsit túl sokat ? Ideje lenne szelektálni a feladatok között, mert az egészsége fogja bánni a szertelenséget. Családja sokkal jobban számít Önre! Talán velük kellene jobban törődni. Hiába halogatja, a döntést előbb-utóbb meg kell hozni!

Kakas (1933, 1945, 1957, 1969, 1981)

Talán eszébe jutott már, hogy „mindenki azt kapja, amit megérdemel". Bármennyire nem szereti, tetteinek következményei is az Ön életének része. Ne csapongjon a magánéletben, mert könnyen megjárhatja! Bízza magát a Kígyóra!

Kutya (1934, 1946, 1958, 1970, 1982)

Ezúttal minden úgy történt, ahogy Ön eltervezte. Büszke lehet magára, ám vigyázzon, hiszékenységét kihasználják. És talán nem mindenki örül őszintén az Ön örömének. Partnere mellett megnyugodhat. A Nyúl Önre vár!

Disznó (1935, 1947, 1959, 1971, 1983)

Itt az idő a bizonyításra! Az új pozíció kissé megrettenti Önt, ám bízzon kollégáiban. Ideje lenne kicsit önművelődni is, különben lemarad a követelményektől. Kapcsolata kezd fáradni, találjon ki valami újat. Hívja segítségül a Majmot!

Patkány (1936, 1948, 1960, 1972)

Nagy szüksége lesz éles eszére, tiszta logikájára. Feladatok sora előtt áll, nem hibázhat. Hanyagolja egy kissé rossz beidegződéseit! Bízza rá magát partnerére, nem biztos, hogy az első benyomások az igazak! Hallgasson a Kígyóra!

Bivaly (1937, 1949, 1961, 1973)

A következetesség még mindig távol áll Öntől, pedig tudja, hogy munkájában nagy szükség lenne rá. Álljon végre a sarkára! Kollégái már nem sokáig várnak! Bár nem akarja, mégis pontot kell tenni a régi kapcsolat végére, az újat csak így tarthatja meg! A Ló számít Önre!

Tigris (1938, 1950, 1962, 1974)

Lehet, hogy túl sokat képzel Önmagáról? Így aztán néhány kudarccal kell beérnie. És bár Önt ez nem rendíti meg, mégsem vet jó fényt Önre. A kudarcsorozat kicsit megingatta kapcsolatát is. Szedje össze végre magát! Ideje lenne beszélgetni a Kígyóval!

Nyúl (1939, 1951, 1963, 1975)

A szerencsés időszak tovább tart, most végre bizonyíthat. Sikeres befektetésével egy időre megszilárdíthatja anyagi helyzetét. Ez pedig jó hatással lesz a magánéletére is. Vigyázzon azonban egészségére! Konzultáljon a Sárkánnyal!

KUTAS LÁSZLÓ

MAGYAR NEMZET 2000. XII. 27

Kálvin-szobor Egerben

A GENFI REFORMÁTOR, Kálvin János szobrát avatták fel az ünnepek alatt Egerben a magyar katolicizmus fellegvárában. Kutas László budapesti művész alkotása a maroknyi, ám 400 éves múltú egri protestáns közösségnek otthont adó Kálvin Ház udvarán kapott helyett. (MTI)

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Kutas Imre

NÉPSZABADSÁG

1965 JUN 13.

— **Az isztambuli szépművészeti akadémia** új kiállítási csarnokában Kutas Imre ankarai követ nyitotta meg — sok török közéleti személyiség jelenlétében — a Magyar festők a XIX. és a XX. században című kiállítást.

Bővülő védett területek

A már jelenleg is védett területeken kívül további 1,2 millió hektár válik Natura 2000 területté. Ezzel összesen hazánk területének 21 százaléka lesz valamilyen formában védett.

A Natura 2000 hálózat az európai jelentőségű védett területek hálózata, amelyet a tagországok az EU madárvédelmi, illetve élőhelyvédelmi irányelve alapján jelölnek ki. Így a hazai, jelenleg már védett területeken kívül további 1,2 millió hektár válik európai jelentőségű védett területté, és lesz az európai Natura 2000 ökológiai hálózat része – jelentette be *Persányi Miklós* környezetvédelmi és vízügyi miniszter. A területek többsége gyenge termőképességű vidékeken található. Mivel a tulajdonosnak, illetve a földhasználónak csak a védett területen található megóvandó faj vagy élőhely védelméről kell gondoskodnia, az eddigi gazdálkodás feltételei jelentősen nem változnak. A védettséggel a leginkább hátrányos helyzetű területeken gazdálkodók jutnak új támogatási lehetőséghez. A területek kijelölésével az érintett térségek az eddiginél magasabb szintű, az EU által szabott védettséget kapnak. A Natura 2000 területekkel kapcsolatos törvényjavaslat rövidesen a kormány elé kerül – ezen jogszabálynak az uniós csatlakozásig el kellett volna készülnie. Rövidesen elkészülnek a földhasználati szabályok is – ezek alapján számolják ki a Natura 2000 ökológiai hálózathoz tartozó területek támogatását. A különböző szempontok szerint kidolgozott számítások alapján egységnyi területre 200-600 euró közötti támogatást is juthat.

Magyarországon 46 olyan élőhelytípus, csaknem 200 állat- és 36 növényfaj található, amely szerepel valamelyik irányelv mellékletének listáján. Egyes, különösen veszélyeztetett fajok eddig is szigorú védelmet élveztek hazánkban, de szép számmal vannak olyanok is, melyek nálunk még gyakoriak, Nyugat Európában viszont jelentősen megritkultak.

Ö. Z.

„Küzdeni a kirekesztés ellen"

Emlékezés a roma holokauszt áldozataira

FOTÓ: KOVÁCS BENCE

Göncz Kinga, Mandur László, Pálinkás József és Gusztos Péter leplezte le az emléktáblát

HÍRÖSSZEFOGLALÓNK

Ma érkezik Lengyelországba, az egykori auschwitzi koncentrációs táborban rendezendő megemlékezésre az a mintegy kétszáz ember, aki szombaton felavatta Budapesten az Országos Cigány Önkormányzat (OCÖ) épületén elhelyezett – a roma holokauszt áldozatai előtt tisztelgő – emléktáblát. „El kell hogy fogadjuk a másságot, és ezzel egy időben küzdenünk kell a társadalmi egyenlőtlenségek, kirekesztések ellen" – mondta a budapesti megemlékezésen *Göncz Kinga* esélyegyenlőségért felelős, tárca nélküli miniszter.

A vészkorszak óta eltelt hatvan esztendő ellenére sem hajthatjuk nyugodtan álomra a fejünket – mondta *Kolompár Orbán*, az OCÖ elnöke, aki szerint napjainkban is tapasztalható szélsőséges, rasszista megnyilvánulás a romákkal szemben.

Gusztos Péter, az SZDSZ ügyvivője, országgyűlési képviselő arra figyelmeztetett, hogy „a holokauszt megmutatta, milyen tragédiához vezethet, ha a gyűlöletnek szabad utat adnak".

Nem a származás, hanem aszerint kell véleményt mondanunk, hogy „ki a jó ember, és ki a rossz" – mondta *Mandur László*, az Országgyűlés alelnöke, az MSZP fővárosi elnöke, aki szerint a globalizált világban „mindenki kisebbségi".

Európa és benne Magyarország akkor elfordult keresztény gyökereitől – jelentette ki *Pálinkás József*, a Fidesz kulturális tagozatának elnöke, aki hozzátette: „azoktól az elvektől fordultak el, amelyek megakadályozhatják e szörnyűségek megtörténtét, megismétlődését".

Viniczai Tibor, az MDF elnökségi tagja arra emlékeztetett, hogy „nem feledhetünk senkit, akik a vészkorszakban haltak meg".

Az emléktábla felavatása után a résztvevők a Szent István-bazilikához vonultak, ahol *Keresztes Szilárd* püspök – az emléktábla megszentelője – mondott gyászmisét a roma holokauszt áldozatainak emlékére. Onnan indult Auschwitz felé az a négy autóbusz, amely a lengyelországi megemlékezésre szállította a magyar résztvevőket.

Vasárnap este kinyitott a Páva utcai Holokauszt Emlékközpont, hogy fogadja a roma holokauszt áldozatainak emlékére tartott csendes virrasztásra érkezőket.

Ipolytarnóc nem lett a világörökség része

Az utóbbi időben szinte minden évben gyarapodott a világörökséget elnyert magyar helyszínek száma. Az idén azonban Ipolytarnóc nem került fel a listára.

Az egyik szemem sír, a másik nevet – kommentálta az UNESCO döntését *Szabó Tibor*, a Nógrád megyei Ipolytarnóc polgármestere. Sír, mert a nemzetközi szervezet idei ülésén nem vették fel a világörökségi listára az ősmaradványairól világszerte ismert települést. Nevet, mert Ipolytarnóc továbbra is a jelölőlistán maradt – ha ugyanis lekerül onnan, akkor 20-30 éven belül nem terjeszthetik fel újra. Szabó szerint az elutasításban az is szerepet játszhatott, hogy évekkel ezelőtt egy minősíthetetlen pályázati anyagot nyújtottak be, s hiába volt kiváló az idei, a korábbi dokumentum egyes ítészekben kitörölhetetlen nyomot hagyott.

Kubinyi Ferenc 1836–37-ben fedezte fel a település melletti Csapás-völgyben a több mint 20 millió éves ősleletegyüttest. Itt van a világ harmadik leggazdagabb őslábnyomos lelőhelye. Az agyagos földben ősállatok lábnyomai kövesedtek meg, százszámra bukkantak elő cápafogak, megannyi növénylenyomat, és egy megkövesedett fatörzs is látható. A régmúlt emlékeinek megőrzését egy húszmillió évvel ezelőtti vulkánkitörés tette lehetővé. A forró láva konzerválta a múltat – nem véletlenül emlegetik egyesek a térséget ősvilági Pompejinek. Ipolytarnóc 1995-ben Európa Diplomát kapott.

A nevezetes helyszínt igen sok turista fölkeresi. A polgármester szerint a világörökségi cím annak ellenére fontos lenne, hogy nem jár vele anyagi juttatás. Viszont az elismerés további látogatókat csábítana az 560 lelkes nógrádi faluba. Szabó Tibor fájlalja, hogy a falunak, sőt a megyének sincs beleszólása abba, hogy mi történik a leletekkel, azt ugyanis a Bükki Nemzeti Park szakemberei felügyelik.

Tardy János, a Világörökség Magyar Nemzeti Bizottság természeti, táji albizottságának elnöke szerint nem szabad kudarcnak tekinteni, hogy az idén nem került fel magyar a listára. – Az UNESCO az utóbbi időben a fejlődő államok értékeinek felvételét szorgalmazza, európai és különösen természeti érték emiatt nehezen kerülhet be. Hatalmas eredmény, hogy Ipolytarnóc továbbra is a jelölőlistán maradt – egy újraértékelés, alapos szakmai ellenőrzés után ismét felterjesztjük a maradványokat. Jövőre azonban mással jelentkezünk. Elképzelhető, hogy a Balaton-felvidék értékeit ajánljuk, de az sem kizárt, hogy a magyar Komárom és a szlovákiai Komárno közös építészeti emlékeit visszük a testület elé.

ÖTVÖS ZOLTÁN

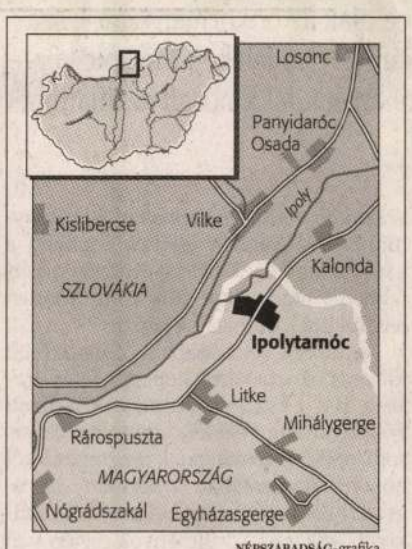

NÉPSZABADSÁG-grafika

Az UNESCO 191 tagállama közül 176 a Világörökség Bizottságban is képviselteti magát, mi több, közülük csak 130-nak van világörökségi helyszíne. A listán jelenleg 788 helyszín található, ezek közül nyolc magyar. A világörökség része a budapesti Duna-part, Hollókő, a pannonhalmi bencés főapátság, a Hortobágy, Pécs ókeresztény sírkamrái, a tokaji történelmi borvidék. Ugyancsak a listán szerepel az Aggtelek-karszt és az osztrákokkal közösen a Fertő tavi kultúrtáj is.

Indián Nyár: akció a szociális üdülésben

Indián Nyár elnevezéssel akciót indított a Magyar Nemzeti Üdülési Alapítvány (MNÜA): október 15-ig – pályázat útján – egyénileg is igényelhetnek üdülési csekket a kis keresetű munkavállalók. (Korábban csak a munkáltató vehetett alkalmazottainak üdülési szolgáltatásra, tehát szállásra és éjszakára beváltható, adómentes csekket, nyugdíjasokra nem vonatkozott a korlátozás, ők egyénileg igényelhették.) *Karácsony Mihálynak*, az alapítvány kuratóriuma elnökének tájékoztatása szerint őszig a bruttó 70 ezer forintnál kevesebbet keresők pályázatát várják, ők 30 ezer forintos üdülési csekket kaphatnak – ám hozzá kell tenniük 15 ezer forint önrészt. Arról, hogy ki pályázott sikerrel, két alkalommal – augusztus 30-ig, illetve október 30-ig – dönt a kuratórium.

Az akcióra azért volt szükség, mert bár az MNÜA az idén 350 millió forinttal támogatná a kis keresetű munkavállalók üdülését, a nyár közepéig másfél ezren sem vették igénybe, vagyis alig 21,5 millió forint értékű csekk fogyott el. Az alapítvány arra számít, hogy ha enyhít a feltételeken – vagyis dolgozó is vásárolhat üdülési csekket –, legalább húszezerrel nő a támogatást igénybe vevők száma. Számítások szerint országszerte mintegy 680 ezer olyan munkavállaló él, akinek a keresete nem haladja meg a havi bruttó 70 ezer forintot. Többségük vélhetően anyagi megfontolásból nem teheti meg, hogy nyaralásra költsön.

Karácsony elmondta azt is: tapasztalataik szerint egyre több gondot okoz, hogy a munkáltatók kitöltetlen, nem nevesített üdülési csekkeket vásárolhatnak. Ez nemcsak azért probléma, mert a munkáltatónak adatszolgáltatási kötelezettsége van az adóhivatal felé, hogy kinek, mekkora értékben adott üdülési csekket (adómentesen csak a minimálbér összegéig juttathat dolgozójának csekket), hanem azért is, mert egyre több internetes portálon jelenik meg olyan apróhirdetés, amely a névértéknél mintegy 10-40 százalékkal olcsóbban kínál eladásra üdülési csekket. Ez persze csak azért lehetséges, mert kevesen tudják, hogy törvényt sértenek, hiszen az üdülési csekk névre szóló, másra át nem ruházható, emellett készpénz-helyettesítő fizetési eszköznek minősül, s így két évig terjedő szabadságvesztéssel büntethetők. Nem beszélve arról, hogy a csekk értékesítéséből származó bevétel az adóalap része, megfizetését az APEH számon kérheti.

Az MNÜA kuratóriuma az idén 500 millió forinttal támogatja a szociális üdülést, ebből százmilliót a minimálbérnél kisebb nyugdíjból élő kérelmezők között oszt szét.

KUN J. ERZSÉBET

RÖVIDEN

MAGYAR BÉKEFENNTARTÓK AFGANISZTÁNBAN

Megérkezett Kabulba a magyar békefenntartó alegység utolsó csoportja szombaton reggel, így már a teljes 125 tagú kontingens Afganisztánban tartózkodik – közölte a Magyar Honvédség szárazföldi parancsnokságának felderítőfőnöke. *Szűcs András* elmondta: az elmúlt egy hét alatt a magyar katonákat és teljes felszerelésüket több részletben, öt teherszállító, illetve egy utasszállító repülőgéppel szállították Afganisztánba. A legutolsó repülőgép pénteken indult a Ferihegyi repülőtérről, és szombaton reggel érkezett Kabulba. Az út egy leszállással csaknem egy teljes napot vett igénybe. A magyar katonák feladatai között szerepel a járőrözés, különböző objektumok őrzése-védelme és konvojok biztosítása. (MTI)

CSALOG ZSOLT-DÍJAK

A nemzeti és etnikai kisebbségekkel való harmonikus együttélés terén kifejtett munkája elismeréseként első ízben adják át a Csalog Zsolt-díjat három személynek és egy szervezetnek szerdán a budapesti Holokauszt Emlékközpontban. *Sipos András*, a testület elnöke közölte: az Oktatási Minisztérium, a Raoul Wallenberg Alapítvány, a Raoul Wallenberg Egyesület, a Települési Önkormányzatok Országos Szövetsége és a Roma Polgárjogi Alapítvány által alapított díjjal etikai mércét és példát kíván állítani a magyar társadalmi és politikai közélet elé a bírálóbizottság. A Csalog Zsolt-díjjal az idén a Gandhi Közalapítványi Gimnázium és Kollégiumot, továbbá *Illésné Áncsán Arankát*, *Virág Tamást* és *Derdák Tibort* tüntetik ki a Holokauszt Dokumentációs Központ és Emlékgyűjtemény Páva utcai épületében. (MTI)

VÉLEMÉNYT KÉR A HATÁRŐRSÉG

Augusztus elején közvélemény-kutatásba kezd a határőrség: kérdőíves módszerrel kérik a határterületek lakossága, az önkormányzatok, illetve az utazók véleményét a szervezet tevékenységéről. Az idegen nyelven is készülő adatlap kitöltése nem kötelező, de a határőrség vezetői remélik, hogy minél többen segítenek a munka színvonalának javítását szolgáló javaslataikkal, észrevételeikkel. A kérdőívek feldolgozása során nyert tapasztalatokat a határőrség felhasználja minőségfejlesztési programjának végrehajtásához. (MUNKATÁRSUNKTÓL)

JÓKAI-SZOBROT AVATTAK KISKŐRÖSÖN

Jókai Mór szobrát avatták fel szombaton Kiskőrösön (képünkön), amelyet az költő barát, Petőfi Sándor szülőháza előtt állítottak fel. Kiskőrös városa Jókai Mór halálának centenáriumi évében állította fel *Kutas László* szobrászművész alkotását, de legnagyobb fiára, Petőfi Sándorra is emlékezik, aki 155 éve halt meg a szabadságharcban. Petőfi szülőházát, amely Kiskőrös főterén ma emlékmúzeum, 1878. május 24-én vásárolta meg az Írók és Művészek Társasága. A felújítás után az emlékházat 1880. október 17-én adták át, az ünnepségre akkor Jókai Mór is Kiskőrösre utazott. Jókai ezekkel a szavakkal kezdte beszédét: „Üdvöz légy emlékezetes hajlék, aki Petőfit születni láttad, új gazdád, a magyar irodalom nevében üdvözöllek." (MTI)

FOTÓ: MTI – UVÁRI SÁNDOR

Az E.ON Észak-dunántúli Áramszolgáltató Rt. Igazgatóságának közleménye

Az E.ON Észak-dunántúli Áramszolgáltató Részvénytársaság Igazgatósága (9027 Győr, Kandó Kálmán u. 11-13, cégjegyzékszám: 08-10-001534) tájékoztatja Tisztelt Részvényeseket, hogy az E.ON Hungária Energetikai Rt., a 79/2004. (VII.05.) számú Igazgatósági határozat hatályon kívül helyezése iránt a Társasággal szemben pert indított.

Az Igazgatóság az E.ON Hungária Rt. vételi jogának gyakorlásával érintett részvények érvénytelenítéséről szóló 76/2004. (VI.22.) sz. határozatot a 79/2004. (VII.05.) sz. határozattal helyezte hatályon kívül.

e·on

KÖZLEMÉNY

A Vodafone Magyarország Rt. ezúton értesíti Tisztelt Előfizetőit, hogy **2004. szeptember 1-jétől** Előfizetőink részére a nemzetközi roaming során az MMS szolgáltatás igénybevételi feltételei az alábbiak szerint módosulnak (Általános Szerződési Feltételek Díjszabás melléklet „A" fejezet 8.5 pontja ill. „B" fejezet 11. e. pontja)

MMS Roaming szolgáltatás:

A Vodafone előfizetők nemzetközi roaming során a GPRS partnerszolgáltatók hálózatán az alábbi árak alapján küldhetnek és fogadhatnak MMS üzeneteket 2004. szeptember 1-jétől:

	MMS üzenet küldése üzenetenként	MMS üzenet fogadása üzenetenként
10 KB alatt	150 Ft	50 Ft
10-100 KB	300 Ft	50 Ft

Az árak áfával növelt bruttó árak

Az új árak a megváltozott technikai feltételek és pénzügyi elszámolás változása miatt kerülnek bevezetésre.

Az Általános Szerződési Feltételek fenti módosításával a Vodafone Magyarország Rt. az Általános Szerződési Feltételek 2.2.4 pontjában leírtak szerint járt el.

HELYESBÍTŐ KÖZLEMÉNY

A Vodafone Magyarország Rt. ezúton értesíti Tisztelt Előfizetőit, hogy az Előre Fizető Előfizetők részére nyújtott GPRS szolgáltatás igénybevételi feltételeinek alábbi pontja helyesbítésre kerül. (Általános Szerződési Feltételek Díjszabás melléklet „B" fejezet 2.1)

A GPRS WAP havidíj levonása az előfizető számlájáról előre történik, és hóközi lemondás esetén a havidíj fennmaradó része nem kerül jóváírásra. Ismételt aktiválás esetén a teljes havidíj ismételten levonásra kerül. Az adatforgalom a küldött és fogadott adatmennyiség együttes összegét jelenti.

Helyesen:
A GPRS WAP és GPRS Internet havidíj levonása az előfizető számlájáról előre történik, és hóközi lemondás esetén a havidíj fennmaradó része nem kerül jóváírásra. Ismételt aktiválás esetén a teljes havidíj ismételten levonásra kerül. Az adatforgalom a küldött és fogadott adatmennyiség együttes összegét jelenti

A Díjszabás melléklet „A" fejezet 2. pontja helyesbítésre kerül. A Rock'n'Roll tarifacsomag Csúcs opciója, az Európa tarifacsomag esetén is az alábbi időzónák érvényesek:

Csúcsidő	Hétfő – péntek 08.00 – 20.00
Csúcsidőn kívül	Hétfő – péntek 20.00 – 08.00
Hétvége	Szombat 0.00 – vasárnap 24.00

A Díjszabás melléklet „A" fejezet 5. pontja helyesbítésre kerül.

Tarifaváltásra egy hónapban egyszer van lehetőség.

Helyesen:
Tarifaváltásra számlázási ciklusonként egyszer van lehetőség.

vodafone

Az E.ON Tiszántúli Áramszolgáltató Rt. Igazgatóságának közleménye

Az E.ON Tiszántúli Áramszolgáltató Részvénytársaság (4024 Debrecen, Kossuth u. 41., cégjegyzékszám: 09-10-000064) tájékoztatja Tisztelt Részvényeseit, hogy az E.ON Hungária Energetikai Rt. a Társaság Igazgatóságának 103/2004/Ig. számon hozott határozatának hatályon kívül helyezése iránt pert indított.

Az Igazgatóság tájékoztatja Tisztelt Részvényeseit, hogy a perben felülvizsgálni kért 103/2004/Ig. sz. határozat az E.ON Hungária Rt. vételi jogának gyakorlásával érintett részvények érvénytelenítéséről szóló 102/2004/Ig. sz. határozatot helyezte hatályon kívül.

e·on

A NÉPSZABADSÁG terjesztési ügyfélszolgálatának ingyenesen hívható zöldszáma:

06 (80) 630-099*

**A hívás Önnek ingyenes, a díjat a Népszabadság fizeti!*

Incidens a romák virrasztásán

Horváth Aladár szerint szándékos provokáció történt

TUDÓSÍTÓNKTÓL

A vártnál kevesebben, mintegy nyolcvanan jelentek meg a Kecskeméti Rendőrfőkapitányság épülete mellett tegnap este, hogy a rendőri intézkedés közben elhunyt 19 éves roma fiúra, Jakab Richárdra emlékezzenek. A Roma Polgárjogi Alapítvány és a kecskeméti cigány kisebbségi önkormányzat által szervezett gyertyás virrasztást incidens zavarta meg. Egy középkorú férfi transzparensekkel jelent meg a helyszínen, amelyeken többek között ilyen feliratok szerepeltek: „Elég volt a hisztériából", „A rend őre dicséretet érdemel". A férfit a részvevők előbb megpróbálták elküldeni a helyszínről, majd miután a felszólításnak nem tett eleget, dulakodás kezdődött, az összegyűltek elvették a transzparenseket, és összetépték azokat. A férfi – aki lapunknak csak annyit mondott, hogy egy budapesti magánszemély – átfutott az út túlsó oldalára, de néhány perccel később három asszony, köztük a fiú édesanyja utána futott és a földre teperte. Rugdalták, ütlegelték, miközben eltörték a szemüvegét, és a férfi arcán kisebb sérülések keletkeztek. A néhány civil és a sajtó munkatársai segítségével kiszabadított férfi ezután gépkocsival elhagyta a helyszínt. *Horváth Aladár*, a Roma Polgárjogi Alapítvány elnöke a helyszínen *tudósítónknak* elmondta, hogy a jelen lévő romák meggyőződése szerint szándékos provokáció történt, a gyászolókat fájdalmukban megalázták. Jakab Richárd esetével kapcsolatban hozzátette: – Tisztában vagyunk azzal, hogy a törvény mindannyiunkra vonatkozik, de annak végrehajtásába nem szoktak belehalni.

FOTÓ: KOVÁCS BENCE

Gyertyák Jakab Richárdért

Lesz pénz a kártalanításra

A Hernád áradása és az utóbbi napok csapadékos időjárása miatt keletkezett károk esetén valószínűleg csak az önkormányzatok számíthatnak állami segítségre, míg a június első felében Miskolc környékén jégeső által megrongált lakóházak tulajdonosait az állam heteken belül részlegesen kártalanítja.

A Hernád áradása miatt a helyhatóságok ingatlanaiban, valamint az önkormányzati kezelésben levő utakban és műtárgyakban keletkezett károkat megtérítik, és ha a megyei vis maior keret ehhez nem elég, a hiányzó pénzt a központi vis maior keretből kiegészítik – közölte érdeklődésünkre *Pál Tibor*, a BM politikai államtitkára. Még mintegy hat-hétszázmillió forint áll rendelkezésre, és ha ez esetleg elfogyna, a központi tartalék terhére a szükséges összeget visszapótolják. Ugyancsak ide kerül majd szeptemberben, az elszámolás után az önkormányzatok által jogosulatlanul felvett és ezért visszafizetendő normatív támogatás, illetve a fel nem használt céltámogatás is. A központi keret 1,2 milliárd forint volt, de a Miskolc környéki településeken június első felében tapasztalt heves jégeső károsultjai nem ebből, hanem a kormányzati tartalékból átcsoportosított négyszázmillió forintból kapnak majd kárenyhítést, ami minden esetben legalább a károk felét fedezi. Pál kijelentette: a kárfelmérés után, augusztus 15-ig minden településnek átutalják a pénzt.

Az utóbbi két hónapban a rendkívüli időjárás okozta károk kapcsán *Tatár Attila*, a BM Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság vezetője elmondta: a borsodi jégeső károsultjainak megsegítéséről hozott határozatában a kormány leszögezte, állami támogatásra kizárólag rendkívüli időjárási körülmények esetén van lehetőség, s akkor, ha az érintett településeken a lakóingatlanok legalább ötven százaléka megrongálódik. További újdonság, hogy a kárfelmérést és a támogatás elosztását is az önkormányzatokra bízzák. Nem kártalanításról, csupán kárenyhítésről lehet szó, vagyis a kormány a lakás célját szolgáló és lakott ingatlanokban keletkezett – és ötvenezer forintot meghaladó – teljes kár felét vállalja át. Ugyanakkor akinek van biztosítása, annak a biztosítók által fizetett pénzt a tényleges károsszegig kiegészítik.

Az elmúlt héten több megyében is tapasztalt csapadékos időjárás okozta károk mértéke nem éri el azt a szintet, hogy az állam beavatkozzék. Ezúttal tehát az érintett települések csak az önkormányzati tulajdonban keletkezett károk megtérítésére számíthatnak, a segítségre szoruló magánszemélyeket a helyhatóságoknak kell támogatásban részesíteniük. Főként Borsodban és Hajdú-Biharban, kisebb részben Csongrád, Szabolcs és Jász-Nagykun-Szolnok megyében keletkeztek károk, ám az öt megyében július 26-a és 29-e között a tűzoltók nem egészen hatszáz alkalommal avatkoztak be, ebből ötszáz helyen a pincékből a vizet kellett kiszivattyúzniuk. A károk a becslések szerint kétszázmillió forintra tehetők, elsősorban önkormányzati létesítmények rongálódtak meg. A Hernád mentén is hasonló a helyzet: a víz utakat és műtárgyakat rongált meg. Tatár kiemelte: a helyhatóságok ebben az esetben szintén teljes körű kártalanításra számíthatnak.

LENCSÉS KÁROLY

További információink az árvízhelyzetről a **19. OLDALON**

Állami támogatás a speciális mentőknek

Pályázati úton juthatnak állami támogatáshoz a speciális mentők. Erről a múlt héten született döntés, s a készülő kormányrendelet-tervezetről az érintettekkel hamarosan konzultálnak – közölte *Tatár Attila*, a BM Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság (BM OKF) vezetője. Az állami források biztosításának azonban feltétele, hogy a mentőszervezetek tagjai vegyenek részt továbbképzésen, majd a külföldi szakértők által lebonyolítandó akkreditációs eljárásban bizonyítsák alkalmasságukat a különleges körülmények között végrehajtandó feladatokra. Jelenleg mintegy 40-45 egyesületet tartanak nyilván, ám csak azok pályázhatnak majd, amelyek az akkreditációs eljárás alapján igazoltan rendelkeznek a mentéshez szükséges felszerelésekkel, tagjai pedig birtokában vannak a szükséges készségeknek, és ismerik a katasztrófa sújtotta területeken végzendő munka szabályait. A főigazgató ez utóbbi kapcsán hangsúlyozta, hogy korábban számos helyen gondot okozott a „katasztrófaturizmus": a gyakran hívatlanul érkező mentők több bajt okoztak, mint amennyi hasznot hajtottak. Ezért a veszélyeztetett területeken dolgozó egységek számára szigorú szabályokat dolgoztak ki, például kötelező együttműködniük a helyi hatóságokkal, ha pedig a mentést az ENSZ vagy az EU szervezi, ezek koordinátoraival.

A speciális mentőknek folyósítandó összegről még nem határoztak, a főigazgató szerint bizonyos, hogy a keretet az önkéntes tűzoltók számára biztosított évi kétszázmilliós támogatáshoz viszonyítva kell megállapítani; a tűzoltó-egyesületek évente tízezer tűzesethez vonulnak ki, és ezzel önkormányzati feladatot vesznek át. Korábban szó volt arról, hogy az akkreditált szervezeteknek normatív támogatást folyósítanának, ám az esetleges igénybevétel miatt ez nem szerencsés megoldás – véli a főigazgató. Az elképzelések szerint a működéshez szükséges forrásokat részben a Biztonságos Magyarországért Közalapítvány kasszájából, részben a BM OKF költségvetésében elkülönítendő keretből adnák. A mentőegyesületeket a támogatás fejében együttműködésre kötelezik, vagyis hivatalosan csak azok dolgozhatnának külföldön, amelyek erre megbízást kapnak. Tatár szerint a legszerencsésebb megoldás az lenne, ha külföldi felkérés esetén a résztvevőkre a speciális mentőket tömörítő két szövetség tenne javaslatot, a döntés azonban csak az arra illetékes állami szervek feladata lehet. (MUNKATÁRSUNKTÓL)

● A költségvetési hiány csökkent, a makrogazdasági mutatók javultak – jelentette ki Richter Sándor, a Bécsi Nemzetközi Gazdaságelemző Intézet (WIIW) magyar munkatársa a Die Presse című osztrák lap tegnapi számában a magyar gazdaság helyzetéről. A lap arról is beszámol, hogy a biztató adatok ellenére a magyar lakosság hangulata rossz, s a takarékossági megszorító intézkedések ellen számtalan tüntetést tartottak. A WIIW becslése szerint az idén Magyarországon 29 százalékos infláció várható.

● A privatizációs törvény értelmében már folyik a profiltisztítás a szervezetnél – mondta el az MTI-nek tegnap Simóka Kálmánné, a Kincstári Vagyonkezelő Szervezet (KVSZ) igazgatója. Szeptember közepéig átadták a kezelésükben volt vállalkozói vagyon nagyobb részét az ÁPV Rt.-nek, és december 15-éig átkerülnek a vagyonkezelő szervezethez azok a létesítmények is, amelyek őrzést igényelnek, és ezért eddig még nem adták át őket. Jelenleg a KVSZ által kezelt vagyon értéke mintegy 80 milliárd forint, amelyből 22 milliárd forintnyi kerül az ÁPV Rt.-hez.

● Jövőre várhatóan nőni fog Kína acélkereslete: emiatt a belső termelés és a bevitel emelkedése, a raktárkészletek apadása várható – mondta a kínai belkereskedelmi miniszterhelyettes a China Business Weekly című angol nyelvű gazdasági szaklapnak. Lu Csiang szerint a kormány a mezőgazdaság, az energiatermelés, a szállítás, a gépipar és a vegyipar fejlesztésére összpontosít a következő ötéves tervében, amely jövőre indul. Ezek növekedésével emelkedik az acéligény is – idézi Lut az AP-DJ.

● A következő három évben, sőt, talán a következő tíz évben világszinten várhatóan lassul az árak emelkedése, mivel lanyhul a pénzellátás növekedésének üteme – állítja egy amerikai közgazdász. Alan Walters, a washingtoni AIG Trading Group Inc. igazgatója egy szingapúri pénzügyi tanácskozásra készített tanulmányában azt is valószínűnek tartja, hogy az infláció hanyatlása később sem fordul visszájára, a tendencia megmarad a következő évtizedben is.

Sztrájkra kész mozdonyvezetők

Folytatás az 1. oldalról

A küldöttgyűlés egyébként levelet intézett *Rigó Zoltánhoz*, a MÁV vezérigazgatójához, melyben a érdekegyezető tárgyalások felgyorsítására, elfogadható ajánlatok kidolgozására szólítják fel a munkáltatót, illetve – sztrájk esetére – megbeszélést kezdeményeznek a munkabeszüntetés ideje alatt szükséges szolgáltatásokról. Mint az ügyvezető alelnök elmondta, ez utóbbi azért is fontos, mert a MOSZ fennállása óta minden sztrájkuk jogszerű volt, és ehhez a továbbiakban is ragaszkodnak.

A VDSZSZ – értékelve a tárgyalások eddigi eredményeit – megállapította, hogy a MÁV Rt. javaslatai a vasutasok jövő évi béremelésére elégtelenek, s a javuló teljesítmények ellenére a reálbérek további drasztikus csökkenését okoznák, illetve veszélyeztetnék a vasutasok foglalkoztatásbiztonságát. A Vasúti Dolgozók Szabad Szakszervezete követeli tehát, hogy szülessék megállapodás a vasutasbérek reálértékét megőrző jövő évi béremelésről, a vasúti munkahelyek megőrzését szavatoló foglalkoztatási tervről, valamint a kollektív szerződés stabilizálásáról. A követelések alátámasztására, a megállapodás kikényszerítésére a VDSZSZ MÁV Rt. elnöksége – az Országos Választmány felhatalmazása alapján – 1996. január elsejétől a megállapodásig tartó sztrájkot hirdet.

(zord)

Tegnaptól változtak a bankszámlaszámok

Zökkenőmentes premier

Folytatás az 1. oldalról

Lehóczki Lászlóné betétosztály-vezető szerint az új számlaszámra való zökkenőmentes átállást szolgálja, hogy ebben az évben még mindkét számot elfogadják. A változtatásra egyébként a Magyar Nemzeti Bank elnöki rendelkezése kötelezte az OTP-t, s valamennyi más bankot is. A változtatásnak ők, mármint a VIII. kerületi fiók munkatársai egyelőre sem előnyét, sem hátrányát nem érzik, a több ezer vállalkozó pedig, akiknek a számláját vezetik, tudomásul vette a változást. Remélhetőleg az sem okoz majd zavart, amikor már csak az új számot fogadhatják el.

A gördülékeny átállásban egyebek közt az is közrejátszott, hogy az ügyfeleknek időben, két három héttel ezelőtt postázták a változásokról informáló levelet – hangsúlyozta *Czigány Andrásné*, az OTP IX. kerületi fiókjának illetékes osztályvezetője, hozzátéve: a komoly számlatulajdonosok nyilvánvalóan alaposan áttanulmányozták az értesítést. Természetesen sok az érdeklődő kérdés, hiszen az ügyfeleknek új nyomtatványokat is be kell szerezniük, ez azonban még belefér az átlagos várakozási időbe. Most egyébként – a tb-járulék befizetésének idejekor – igen nagy a forgalom, nem rosszabb a helyzet azonban, mint máskor. Az osztályvezető szerint a későbbiekben elsősorban azok az ügyfelek adhatnak majd némi többletfeladatot a banki dolgozóknak, akik vagy nem kapták meg a változásokról szóló levelet, vagy el sem olvasták az értesítőben foglaltakat.

(v. é.–h. p.)

● Tegnap a járatok számának növelésével és különböző kedvezményekkel vette fel a versenyt az Alitalia olasz légitársaság a legforgalmasabb útvonalra belépett hazai vetélytársával. Az árháborút a törzsutasok megtartása érdekében vállalta az Alitalia: árkedvezményt csak bérleteseinek kínál. A konkurencia akkor kényszeríti versenyre hazai pályán az Alitaliát, amikor az állami tulajdonban lévő cég rendkívüli anyagi gondokkal küszködik. Az olasz gazdasági sajtó értesülései szerint az alkalmazottak számának és a bérköltségek csökkentése után a vállalat új vezetése a géppark felújításának lassítását tervezi. Az Alitalia már csendben lemondott öt új Md80 típusú gép üzembe állításáról – a 160 repülőgépből álló gépparkjának fele ebből a típusból áll –, és jövőre a tervezett hét helyett csak négy Airbus A321 típusú gépet vesz át a cég.

Cégvezetők tanácskozása a jövő évi kilátásokról

A beruházások csak a kormány óhajában nőnek

A Marriott Szállóban tartották tegnap a Cégvezetés című havilapnak és az ország legnagyobb gazdasági klubjának, az idén alakult Cégvezetők Klubjának gazdaságpolitikai tanácskozását, de minden bizonnyal nem az elegáns környezet volt az oka, hogy senki sem viselt I love Lajos feliratú trikót. Öltöny és nyakkendő volt az illendő viselet, noha tartani lehetett attól, hogy a tanácskozáson részt vevő *Bokros Lajosnak* melege lesz a neki szegezett kérdésektől.

FOTÓ: VAJDA JÓZSEF

Vértes András, a Gazdaságkutató Intézet Rt. igazgatója, Bihari István, a Menedzserek Országos Szövetségének tiszteletbeli elnöke és Bokros Lajos a tanácskozáson

Ettől tarthatott *Horn Gyula* is, mert üdvözlő levelet küldött a tanácskozásnak. Ebben emlékeztetett arra, hogy a kormány stabilizációs és modernizációs programjának külföldi megítélése sokkal jobb volt, mint a hazai, s megdicsérte a résztvevőket bátorságukért, energiájukért és – derűlátásukért.

Nem volt szükség a segítségre. A kérdések többsége alig tartalmazott kritikát, főként „mit tervez a kormány?" típusúak voltak. Fél öt körül kezdtek volna belemelegedni a kérdezők, de ekkor a pénzügyminisztert bokros teendői elszólították.

A legkeményebb véleményt *Rabár Ferenc* fogalmazta meg a pénzügyminiszter intézkedési csomagjáról. Mint mondta, érthető, hogy a GDP csökkenését a fizetésimérleg-hiány csökkenése követi, ám elfogadhatatlan, hogy egyszer azt halljuk, másfél év múlva követi, máskor meg azt, hogy máris mérhető az elmúlt három hónap intézkedéseinek az eredménye. Rabár Ferenc véleménye szerint a kormány restrikciós intézkedései komoly növekedés-visszaesést okoznak majd a gazdaságban, de ha mégsem, az nem a reformcsomag miatt, hanem annak ellenére történik. Bokros Lajos válaszában példákat hozott fel arra, hogy az intézkedések gyors hatást is hozhatnak, s megjegyezte: dekonjunkturális hatása csakugyan van a pénzügyi intézkedéseknek, de ezek nem feltétlenül restrikciós hatások. Majd feltette a kérdést: hogyan lehetne másként elkerülni a gazdasági csődöt?

Bácskai Tamás, a klubelnökség tagja kifejtette: a cégvezetőket nemcsak az érdekli, őket milyen terhek, elvonások sújtják, hanem a fogyasztók lehetőségei is: mit áll majd módjukban megvenni a gazdaság produktumaiból. Ezzel összefüggésben emlékeztetett arra, hogy a kormány gazdaságot érintő intézkedései a magyar cégek nemzetközi versenyképességét is jelentősen befolyásolják, márpedig a Genfi Világgazdasági Fórum 380 szempontra figyelemmel összeállított értékelése szerint hazánk igencsak hátul kullog az ez idő szerint negyven országot rangsoroló versengésben. Hangsúlyozta: ha a költségvetés az elosztási rendszerekre, az igazgatásra többet költ, mint amennyi végrehajtható, kérdés, van-e hitelforrás akár bel-, akár külföldön ennek a finanszírozására. Bácskai Tamás megítélése szerint az 1996. esztendő döntő jelentőségű lesz. Ha ekkor nem sikerül megtartani a gazdasági egyensúlyt, tovább tarthat a „hét szűk esztendő", ami mifelénk eddig is tizennégy évet jelentett.

Vértes András, a Gazdaságkutató Intézet Rt. igazgatója utalt rá, az intézet felmérései mostanság azt tükrözik, hogy a gazdaság szereplői realisták. Várakozásaiknak több területen mégsem felel meg a gyakorlat. A kormány megfogalmazott szándéka az, hogy a beruházások növekedjenek – ezt is állítja –, ám a KSH adatai szerint stagnálnak, ahogyan ezt a Gazdaságkutató Intézet is jelezte. A kívánatos gazdasági növekedés az export-orientált területeken valóban tapasztalható, viszont a belföldi piacra orientált területeken – például az építőipar, a kereskedelem, a közszolgáltatások volnalán – erőteljes a recesszió. Az intézet előrejelzése szerint a GDP nagyon csekély mértékben – 0–1 százalék között – növekedhet ebben az évben, mert az utóbbi hónapokban jelentősen lanyhult a kereslet.

Vértes András szerint mindebből a jövő évre az a következtetés vonható le, hogy a külgazdaság fellendítése és a belföldi kereslet mérséklődése körüli elképzelések végrehajtásával késlekedünk, s ez majd a jövő év első felében érezteti a hatását. Ami azt is jelzi, hogy a reálbérek a tervbe vett 2 százaléknál nagyobb arányban csökkennek majd, az infláció csak fokozatosan lassulhat, és a GDP növekedésére csak a második félévben lehet számítani.

Katona Tamás, a KSH elnöke is elég komor képet festett gazdaságunk állapotáról. A GDP-ből egy főre alig több mint négyezer dollár jut – ez a fejlett országokban átlag 18 ezer dollár. Más, kedvezőbb eredményt adó számítási módok is vannak, ám még ezek szerint is háromszor rosszabbul állunk, mint például Ausztria, beruházásaink pedig az ottaninak csak nyolcadrészét teszik ki. Mindeközben kilencszázezer (!) a munkaképes korú állástalanunk, s bár ebben a számban a rokkantnyugdíjasok is benne vannak, legalább százezer munkanélküli már másfél éve nem dolgozik, következésképpen valószínűleg végleg kiszorultak a munkaerőpiacról.

Szöghy Katalin

● A Közlekedési, Hírközlési és Vízügyi Minisztérium által az 1995. II. félévére meghirdetett 250 millió forint keretösszegű pályázatra 406 támogatási igény érkezett. A kért összeg csaknem tizenkétszerese a rendelkezésre álló keretnek. A tárcaközi bizottság döntése alapján 95 település részesült különböző mértékű támogatásban az útalapból.

● Vasárnap este – kéthónapos, megfeszített tempójú előkészítés után – újból megkezdődött a termelés az Almásfüzitői Timföldgyár múlt év végén gazdaságossági okok miatt bezárt, úgynevezett nedvesüzemében. Az újraindítást a kft. ötmillió dollár saját forrásból és ennél valamivel több hitelből finanszírozta.

A Magyar Nemzeti Bank hivatalos valutaárfolyamai

Pénznem	Vételi	Közép	Eladási
	árfolyam 1 egységre, forintban		
Angol font	209,68	211,80	213,92
Ausztrál dollár	101,00	102,02	103,04
Belga és lux. fr.(100)	462,93	467,50	472,07
Dán korona	24,57	24,81	25,05
Finn márka	31,98	32,29	32,60
Francia frank	27,46	27,73	28,00
Görög drachma (100)	57,65	58,22	58,79
Holland forint	84,97	85,81	86,65
Ir font	217,15	219,31	221,47
Japán jen (100)	135,17	136,51	137,85
Kanadai dollár	100,00	101,00	102,00
Kuvaiti dinár	455,01	459,48	463,95
Német márka	95,14	96,08	97,02
Norvég korona	21,60	21,81	22,02
Olasz líra (100)	85,38	86,21	87,04
Osztrák schilling	13,53	13,66	13,79
Portugál escudo (100)	90,79	91,69	92,59
Spanyol peseta (100)	111,52	112,60	113,68
Svájci frank	117,03	118,20	119,37
Svéd korona	21,04	21,23	21,42
USA-dollár	136,55	137,89	139,23
ECU (Közös Piac)	174,92	176,65	178,38

A Magyar Nemzeti Bank hivatalos devizaárfolyamai

Devizanem	Árfolyam 1 egységre, forintban
Angol font	211,67
Ausztrál dollár	101,78
Belga frank (100)	467,01
Dán korona	24,77
Finn márka	32,22
Francia frank	27,61
Holland forint	85,73
Ir font	218,96
Japán jen (100)	136,63
Kanadai dollár	101,03
Kuvaiti dinár	459,38
Német márka	96,98
Norvég korona	21,77
Olasz líra (1000)	86,15
Osztrák schilling	13,64
Portugál escudo (100)	91,36
Spanyol peseta (100)	112,31
Svájci frank	118,18
Svéd korona	21,09
USA-dollár	137,86
ECU (Közös Piac)	176,67

NISSAN MAXIMA QX

AUTÓS SAROK

Ez az autó a biztonság és az elegancia jegyében született. Mindent megtalálhatunk benne, amit manapság az autóipar nyújtani tud az igényes vásárlók részére. A Nissan karosszériája hatalmas belső teret takar, ahol hosszú utakat is teljes kényelemben tehetünk meg. Sokat törtem rajta a fejem, hogy mitől sugározhat egy autó eleganciát. Talán a beépített extrák mennyisége, bár ezt akár egy Nissan Micrába is megrendelhetjük, és a hatás mégsem ugyanaz. Persze lehet a nagy méret is kritérium, de ez még mindig kevés. Az autó mozgása, a motor járása és dinamizmusa, a kezelőszervek működése és mindezek összhangja teszi érzékelhetővé a külső és belső szemlélők számára az elegancia fogalmát. A Nissan futóműve valami olyat tud, amit még ebben a kategóriában is csak kevesen produkálnak. A vad vágtát, a sportos kanyarvételeket lágy suhanássá varázsolja. Elhamarkodott mozdulatainkat megszelídíti, miközben sportkocsikat is megszégyenítő tempót diktálhatunk vele kanyargós, sodrós szerpentineken is. Látszik, hogy a Nissan nem mozog idegenül a versenypályákon sem, hiszen pályaversenyeken és a rallye-világbajnokság futamain már nemegyszer bebizonyította, hogy ő a legjobb. Vegyük csak példának az ez évi világbajnoki címet, melyet az F2 kategóriában nyert el. Az előbb említett tulajdonságok még ebben a könnyűnek éppen nem nevezhető kategóriában is a legjobbak közé emelték a Nissan Maximát. A háromliteres motor 193 lóereje olyan lehetőségek kapuit nyitja meg előttünk, amire eddig gondolni sem mertünk. Aki megelégszik szerényebb teljesítménnyel is, annak a 2000 köbcentiméteres, 24 szelepes V6-os motor által nyújtott 140 lóerőt ajánljuk szíves figyelmébe. Dinamizmusát illetően alig marad el nagyobb testvéréhez képest, azonban nem elhanyagolandó szempont, hogy folyamatos 160 km/órás sebességen 10,7 literes fogyasztást mértünk. Száguldani persze bárki tud, a Nissan azonban bármely tempóról pillanatok alatt fékezi le a több mint 1300 kilós tömeget, és ez legalább olyan fontos szempont. Az autó biztonsági mutatóit nem próbáltuk ki, de ezt megtették helyettünk német és francia kollégáink, akik több ütközéses kísérlet lebonyolítása után rögvest ki is kiáltották a legbiztonságosabb japánná. A felső osztály autói iránt érdeklődő vásárlóknak ajánljuk, hogy ismerkedjenek meg a Nissan Maxima QX-szel, hiszen jóval többet tud nyújtani, mint feltételeznénk, és mindezt kedvező áron. (X)

Békéscsaba		**Kecskemét**	
Körös-Q1 Kft.	(06-66)-449-934	Elit Motors Kft.	(06-76)-480-592
Budapest		**Miskolc**	
Autó-Néró 2 Kft.	202-3455	Allcar Kft.	(06-46)-355-833
Nissan Koko Kft.	285-5078	**Nyíregyháza**	
Nissan Rapid Kft.	168-6075	NIS-SUN Bt.	(06-42)-411-275
ESG Kft.		**Pécs**	
(csak szerviz)	135-5922	South-Car Kft.	(06-72)-215-970
Spirál Autó Rt.		**Szeged**	
(csak szerviz)	269-8822	Gemmax Kft.	(06-62)-474-433
Debrecen		**Székesfehérvár**	
OMP Kft.	(06-52)-414-177	KOMPREX Kft.	(06-22)-310-208
Győr		**Szolnok**	
Vektor-Autó Kft.	(06-96)-319-853	Omtec Kft.	(06-56)-423-530
Kaposvár		**Szombathely**	
Publicity Bt.	(06-82)-416-111	Kő + Fa Bt.	(06-94)-310-070

ÉLJEN JOBBAN, LEGYEN GAZDAGABB!

Befektetőknek
Magánszemélyeknek és cégeknek
LEGMAGASABB RÉSZESEDÉS!
50% + egyéb juttatások,
vállalkozási lehetőséget kínálunk bankgaranciával
nemzetközi üzletekből, ingatlanvállalkozásokból.

Conin Nemzetközi üzleti és befektetési iroda kft.
Központ: 1068 Bp., Dózsa György út 84/B.
Tel.: 341-4351, 322-0234, 342-2713.
Fax: 322-8253.

Vidéki irodák:
Szeged, Eszperantó u. 3–5., Debrecen, Péterfia u. 4.,
Pécs, Irgalmasok útja 5.

A szeretet a legnagyobb – szerdán

Vasárnap sokan várták A szeretet a legnagyobb című, a Vatikánban készült műsor közvetítését a Duna TV-ben. Szerkesztőségünket *Balás Béla* püspök úr kereste meg, és a következőket mondta el.

Tudomása szerint a Szentatya egy október 20-án küldött táviratban személyesen kérte a Vatikánban rendezett ünnepi világtelevíziós ünnepségről készített kétórás anyag magyarországi sugárzását. Mivel a kérésnek helyt adtak, és a lapokban kinyomtatásra került a vasárnap 12.05-kor kezdődő adás, a katolikus egyház, illetve püspökségei nagyszabású szervezőmunkába kezdtek, hiszen szerették volna, ha valamennyi egyházfi és hívő ember megnézi e remek műsort. S bár október 29-én hasonló címmel a rendezvényen elhangzott pápai beszéd egyszer már adásba került, Balás megyéspüspök aggodalmának adott hangot a mostani műsor elmaradása miatt, hiszen helyette Moszkvából sugároztak teniszmérkőzéseket.

Az ügyben megkerestük a Duna TV-t is, és megtudtuk: A szeretet a legnagyobb című dokumentumműsor, mely egy élő közvetítés miatt maradt el, holnapután, szerdán 12.05 perckor kerül adásba, sőt január 1-jén a Duna TV még egyszer műsorra tűzi a dokumentumfilmet.

F. T.

Az érettségi értéke

A Művelődési és Közoktatási Minisztérium 1995. november 9-én a Magyar Nemzetben nyilvánosságra hozta a középiskolai érettségi vizsga átalakításával kapcsolatos tervezetét. Ez az elképzelés megvalósulása esetén a középfokú közoktatás szabályozásának kizárólagos és egyben ellenőrizhetetlen eszköze lesz.

A Művelődési és Közoktatási Minisztérium ebben a közleményben három érettségi változatot bocsát vitára. Ezek a kötelező és a választható érettségi tárgyak meghatározásában különböznek egymástól, például abban, legyen-e történelemből kötelező érettségi vizsga. A Nemzeti Pedagógus Műhely a pedagógusok manipulációjaként értékeli ezt a látszólagos demokratikus gesztust: az oktatáspolitika a tárgyválasztás liberális vagy hagyományos változatainak felkínálásával eltereli a vitát az alapvető kérdésekről. Vita nélkül eleve eldöntöttnek tekintenek két alapvető kérdést. Az egyik: az érettségi vizsga kétszintű lesz, a másik: az érettségi vizsga tartalmi és szervezeti irányítása egyetlen (a rossz emlékű OPI-ra emlékeztető) intézet monopóliuma lesz.

A Nemzeti Pedagógus Műhely nem tartja megengedhetőnek, hogy olyan bizonyítványt adjanak az érettségiző diákok kezébe, amely nem jogosít semmire sem (az érettségi alacsonyabb szintjét tanúsító bizonyítvány). A Nemzeti Pedagógus Műhely elfogadhatatlannak tartja, hogy a demokrácia intézményeinek kialakítása után az oktatásügy legfontosabb tartalmi irányító eszközét egy senkinek sem felelős intézet birtokolja.

Nemzeti Pedagógus Műhely

Karácsonyi koncert

Bécsben rendezik meg idén a klasszikus és a popzene három világnagyságának közös hangversenyét, *José Carreras, Placido Domingo* és a maga műfajában ugyancsak megasztár *Nathalie Cole* előadásában. A különleges eseménynek december 23-án az Austrian Center ad otthont. A koncerten a Bécsi Szimfonikusok működnek közre, a vezénylő karmester *Vjekoslav Sutej* lesz.

Hangok pásztora

Farkas Ferenc 90 éves

A Régi Zeneakadémián köszöntötték december 3-án a 90 esztendős mestert, *Farkas Ferenc* zeneszerzőt, zenepedagógust. A Magyar Kodály Társaság és a Bárdos Lajos Társaság közös rendezésében megtartott hangversenyen telt ház előtt hangzott fel Bárdos és Kodály egy-egy kórusműve az emlékezés jegyében. A nagy múltú magyar zeneköltészet (és tudomány) élő klasszikusát *Bónis Ferenc* zenetudós, a Kodály Társaság elnöke méltatta. A zeneszerzés tudósának, tanárok tanárának nevezte az ünnepeltet. Farkas Ferenc kijárta a legnehezebb zenei életiskolát is, miután hazajött Rómából, ahol Ottorino Respighi mesteriskolájába járt két évig; ösztönös hajlama ott megnemesült, a hangzás és az életkedv mediterrán sugárzásában figyelt fel régi magyar századok értékeire, a reneszánsz és a barokk zenére, majd Kodály látomásos életműve szintén irányította, inspirálta alkotás közben. Hatalmas életmű az övé is: filmzenék, operettek, dalok, kamaraművek, operák. És: vezényelt, muzsikált, tanított rendületlenül, nemzedékeket oktatott a helyes arányra, a komponálás tökéletességére és igényességére. *Kurtág* vagy *Szokolay, Bozay* s még oly sokan vallhatják professzoruknak Farkas Ferencet.

Nehéz elfogulatlanul írni róla, aki hatalmas műveltségével, az alkotás, az inspiráció titkaival élt, él együtt, igazolva: mesterségbeli felkészültség, fantázia nélkül nincs művészet. Többen érezhetik – joggal – kisebbrendűnek magukat mellette most, amikor az olcsó zenecsinálás idejét is éljük, s valahol meghalt a tudás. Az igénytelenségben, a rohanásban? Ki tudja...

Csupa virág és fiatal vette körül őt ezen az estén: énekesek a Kodály nevét viselő Magyar Kórusiskola növendékeiből (karvezető: *ifj. Sapszon Ferenc*), a Monteverdi Kórus tagjai (*Kollár Éva* vezényelt), az Ozon fúvósötös tagjai, előadóművészek, barátok, pályatársak.

A koncert keresztmetszete volt ennek a gazdag pályának: fiatalkori és a legutóbbi (mindössze egyhetes) dalok, ősbemutatók zenei áradásában Európa arca rajzolódott elénk, s a magyar égbolt fényessége járta át a Kamaratermet. Valóban csak így lehet: nem blöffölve, hanem hivatásszerűen ápolni értékeinket, megalkotni a saját művet és folyton figyelni az új szellemre.

Derű, komolyság ötvözetében hallhattuk a *Dsida* négysorosok kórusfeldolgozását, a Pataki diákdalokat, a cimbalomra írt tonális gyakorlatokat s nem utolsósorban a Vörösmarty versére szerzett Fóti dalt – mindig időszerű üzenetével. És: *Kocsár Miklós*, Bozay Attila, *Szokolay Sándor* erre az alkalomra írt zongoradarabjait.

Tartsa meg az Isten még sokáig a mestert!

Tóth Sándor

Szent Miklós püspök érme

FOTÓ: KREKÁCS RÓBERT

...tenyérbe simuló kis bronzérem

A „Miklós püspök a gyermekek közt" című öntöttbronz érem, „Kutas László" szobrász és éremművész alkotása (átmérője 45 mm). Az érem első példányai a nyolcvanas évek elején készültek Miklós-nap alkalmából a művész személyes ajándékaként. A tenyérbe simuló kis bronzérem művészi értékeinél fogva mindig kedves emléket ébreszt az ajándékozó iránt. Az érdeklődők a Magyar Képző- és Iparművészet Szövetsége Érem Szakosztályához fordulhatnak. **R. N.**

● A kolozsvári Helikon szerkesztősége és a Budapesti Székely Kör közös irodalmi díjátadó ünnepségét december 12-én, délután 5 órakor tartja a Litea Könyvszalonban (Budavár, Hess A. tér 4., Fortuna udvar). A díjazott Fekete Vince költőt Király László költő, a lap főszerkesztőhelyettese mutatja be, a díjat Tamás Menyhért József Attila-díjas költő adja át. Ugyanitt egyúttal megnyílik Finta Edit festőművész kiállítása.

● A 75 éve kisebbségben élő magyarság sorskérdéseiről rendez emlékülést kedden 10 órától a Honismereti Szövetség. Az Erdélyi Szövetség, az Erdélyi Magyarok Egyesülete, a Hunyadi Szövetség, a Kárpátaljai Szövetség és a Rákóczi Szövetség közreműködésével életre hívott tanácskozásnak a Magyarok Világszövetsége V. kerületi, Semmelweis utca 1–3. szám alatti székháza ad otthont. Az emlékülésen többek között Vígh Károly (Rákóczi Szövetség) A csehszlovákiai magyarság útja Trianontól napjainkig, Lackovits Emőke (Honismereti Szövetség) Őrállók a végeken, illetve Báthory Katalin és Benda István (Kárpátaljai Szövetség) Kárpátalja magyar társadalmának élete Trianon óta címmel tart előadást.

● Nyolcvankét éves korában, szívroham következtében szombat este elhunyt Robertson Davies, a legismertebb kanadai regényíró – jelentette az AFP és a Reuter. Hazájában az angol nyelvű kanadai irodalom „fejedelmének" számító, nevét az utóbbi években a Nobel-díj várományosai között emlegették. Műveiben a provinciális kicsinyességet és bigottságot ostorozta.

TÉLI KÖNYVESHÁZ

A farkasüvöltés nem hallatszik az égbe

Györffy László már 1980-ban megírta azt a könyvét – egy volt ávós társbérleti szemétkedéseit a kor általános képévé tágítva –, mely csak (természetesen) „kicsivel" később, 1994-ben jelenhetett meg, Besúgókkal társbérletben (A III/III-asok árnyékában) címmel. A késő *Kádár*-kor hétköznapjainak magánéleti rémségeit kevesen mutatták meg ilyen hitelesen. Györffyt mindig is érdekelték a hétköznapok s a hétköznapi emberek kis tragédiái és kis örömei (lásd rádiójátékait). De – amit most közreadott, az utóbbi néhány évben írt cikkeinek, tanulmányainak, jegyzeteinek legjavát tartalmazó kis kötetét olvasva megbizonyosodhatunk – érdeklődése nemcsak szépirodalmi, hanem publicisztikai hevületű és műfajú is.

Az összesen több mint negyven írás széles tematikai skálát fog át, és tág időhatárok között mozog, hiszen az 1977-ben az Élet és Irodalom elutasította *Milyen ruha van a „királyon"?*-tól az 1995. augusztus 5-i Magyar Nemzetben megjelent *Agytakarítás – A foxi-maxi és az amerikanizálás* között tizennyolc év „korkülönbséget" regisztrál. A legtöbb mégis a rendszerváltás (változás?) után született. S ha ebből a nézőpontból tekintjük őket, szembeötlő az írások egyfajta krónikajellege. Györffyt érzékenyen érintik a váltás örömei és keservei. Regisztrálja a gondokat, felemeli szavát a társadalmi betegségek és a kulturális szférában megmutatkozó visszásságok, sőt visszaélések ellen. Nem titkolja csalódásait sem: nemzedéke, az úgynevezett középgeneráció, az 1956-os kamaszkortól (ő akkor volt tizenhat éves) máig szinte folyamatosan élte meg a kiábrándulás, a becsapottság, kisemmizettség különböző fázisait és periódusait. Azt mondja – és sajnos igaza van –: nemcsak a kutyaugatás és a szamárordítás, de a farkasüvöltés sem hallatszik az égig. Feladni, megtörni, elhallgatni azonban nem hajlandó, s nem is tudna. A kötet előszavát író *Kiss Gy. Csaba, Ady* versére utalva, népért síró, bús, bocskoros nemesnek és kurucnak aposztrofálja Györffyt. Találó megállapítás.

(takács)

Györffy László: A farkasüvöltés nem hallatszik az égbe
Püski Kiadó, 185 oldal, 350 Ft.

SaRock

A munkásosztály hőse

Azt hiszem, John Lennon büszke lehet az utódaira. Legfőképpen azokra, akik születésének ötvenötödik és halálának tizenötödik évfordulója alkalmából összefogtak, hogy a nagy példakép emlékére összeállítsanak egy lemezt. Tették mindezt nemcsak azért, mert mostanság különösen nagy divatja van az úgynevezett tribute-albumoknak, hanem mert úgy érezték: a nagy tanítómesternek az idők folyamán némileg beporosodott dalait a kor szellemében és nyelvén újra meg kell szólaltatniuk, hogy azok – legalábbis reményeik szerint – visszakaphassák eredeti, progresszív jelentésüket.

Nos, ez a tizenöt dal vitathatatlanul a John Lennon-i örökség elévülhetetlen, a három nap múlva esedékes megemlékezések megkerülhetetlen része. A Red Hot Chili Peppers, a Mad Season, a Candlebox, a Cheap Trick, valamint a többi (számomra legalábbis) jórészt ismeretlen amerikai előadó – akiknek érdekes módon csak elenyésző hányada PolyGram-művész, Lennon-albumai is az EMI-hoz tartoznak, mégis a PolyGramra bízták az egész ügy kezelését – elsősorban az 1971-ben megjelent Imagine című albumra épített, mely sokak szerint John legszínesebb, leggazdagabb dallamvilágú lemeze, s legjobban ezen a korongon közelíti meg azt, amit John Lennon-hangzásnak nevezünk. A legtöbb dal interpretációja hátborzongatóan eleven, ráz, mint a kettőhúsz, s talán egyedül a Blues Travellers által előadott egykori „induló", az Imagine sikeredett kissé vérszegényebbre az eredetinél.

Az idő előtt, gyilkosság áldozataként távozó John Lennon mellett a rockzenei pályatársak manapság Leonard Cohen dalait játsszák a legnagyobb előszeretettel. Cohen a komor balladák mestere, nagy hatással volt a hetvenes évek sok énekesére és dalszerzőjére, s a néhány hete kapható, Tower of Songs című album idestova már a harmadik olyan korong, amelyen a zenészkollégák tisztelegnek az egyre őszülő mester előtt. A különbség csak annyi, hogy ezúttal Cohen válogatta csokorba tizenkét legkedvesebb dalát, és maga kereste meg hozzájuk az előadókat. A legjobban eltalált párosítást mindjárt az elején halljuk, amikor Don Henley jellegzetes rekedtes hangján kelti életre az 1987-ben írt, Everybody knows című dal dekadens cinizmusát, míg minden idők egyik legemlékezetesebb Cohen-szerzeményét, a majd harmincesztendős Suzanne-t Peter Gabriel énekli. Rajtuk kívül Elton John, Bono az U2-ból, a kiszámítható Sting, Suzanne Vega, Tori Amos, Billy Joel, Willie Nelson, valamint a Depeche Mode-os Martin Gore birkózik John Lennon hangjaival, több-kevesebb sikerrel.

(jávorszky)

Working Class Hero (A tribute to John Lennon), Hollywood Records, 1995; Tower of Song (The songs of Leonard Cohen), A & M Records, 1995

A3 • FAX BINGO • Új MAGYARORSZÁG

Új tv-játék indult december 1-jén, 19.35-től!

Hogyan juthat ingyenesen a játékszelvényhez?
Egy faxkészülékről hívja fel a FaxBankot **(180-8611)**,
majd „TONE" üzemmódban billentyűzze be a **08-at**,
és nyomja meg a „START" gombot. A FaxBank azonnal küldi a szelvényt.

NYERJE MEG A JÁTÉK TÁMOGATÓINAK AJÁNDÉKAIT
10 000–100 000 Ft ÉRTÉKBEN!

NYEREMÉNYEK: a **BogArt** (tel.: 132-1861) iparművészeti tárgyai 10 000 Ft értékben / **Magyar Utazók Klubja Last Minute Iroda** (1052 Bp., Pesti Barnabás u. 6. Tel.: 118-3578) 100 000 Ft-os jövő évi utazási utalvány / a **Headbanger** (1191 Bp., Vak Bottyán u. 71. Tel.: 30-408-370) 15 000 Ft értékű vásárlási utalványa, mely ruházati boltjában váltható be / **Vezúv MM Épületgépészeti Kft.** (1182 Bp., Brassó u. 6/B. Tel.: 290-1958) ajándéka 1db 25 000 Ft-os utalvány

bogArt LAST MINUTE HEADBANGER VEZÚV mm

AKKOR IS JÁTSZHAT, HA NEM RENDELKEZIK FAXKÉSZÜLÉKKEL!

Telefonon hívja fel a FaxApró Faxújság hirdetésfelvevő szolgáltatását,
06-90-311-411
ahol meghallgathatja számait, amelyeket az alábbi szelvénybe kell beírnia.

A3 FAX BINGO Új MAGYARORSZÁG

Sorszám: Dátum:

Húzás: Telefon:

A FaxBingo játékot 90 számmal játsszák. A szelvények három sorban, egyenként öt sorszámot tartalmaznak. A televízióműsorban kisorsolt számokat a kihúzás sorrendjében X-szel kell jelölni. VONAL nyereménye van annak a játékosnak, aki telefonon elsőként jelzi, hogy mind az öt egy sorban lévő számát kihúzták. BINGÓ nyereménye van, ha az összes számát kihúzták, és ezt telefonon, mindenki mást megelőzve közli. Csak akkor telefonáljon, ha számait biztosan kihúzták, mert érvénytelenné válik az a szelvény, melyet tévesen jelent be.
Belföldi hívás: 77 Ft + áfa/perc

1984. junius 13. Kossuth 12,cc Vgné

1021

Déli Krónika

- A Váci utcai Dürrer -teremben délután nyilik Kutas László szobrászmüvész kiállitása. A müvésszel Bánki Ilona beszélgetett. Első kérdése kissé meglepő.

- Ön hány conti magas?

- Csak 169, de 180-nak érzem magam.

- És hogy-hogy ilyen picike szobrokat csinál? A legnagyobb

szobra semmagasabb 2o-3o centinél.

- Az első szobrokat ólomba szoktam önteni, és az ólomöntéshez való formát, homokos gipszben csinálom, azt az öntéshez ki kell sütni. És akkora forma fér be az otthoni gázsütőbe. Ezért.

- Nézzük sorba ezeket az apró kis bronzszobrokat. Itt mindjárt az első, egy ur a multszázadból. Ki ő?

- Ő Podmanenszki Frigyes báró, Krudy Budapest völegényének nevezte. Az én dédnagybátyám. Ő támogatta az én elszegényedett nagypapámat, hogy aztán professzor lehessen.

- Krudy -t emlitette. Krudy szerette a szép hölgyeket. Ön is, ha a szobrokat elnézegetem, tiszteli a női szépséget, legalábbis.

- Igen.

- Nők különböző fotelokban ülve, és támaszkodva, nagyon kecsesek és bájosak.

- Igen,megpróbálok ilyen könnyü mozgásokat csinálni, mert az egy gyönyörü dolog.

-A fény is, érdekes módon, mindegyik hölgynek egy bizonyos gömbölyödő testrészére esik.

- Igen, felpoliroztam.

- Nagyon sok plakettérem van itt.Az éremnek sokszor város, vagy városrészlet a témája.

- Ezek kicsi intim, főleg udvarok, régi házak. Mégegy dolog ezekkel az érmekkel, első regensburgi kiállitásomon kérdezték az emberek, hogy szép, szép, tetszik, de mit lehet vele csinálni? Most azzal, hogy én a falra akasztom az érmeket, az tulajdonképpen válaszom annak a regensburgi kérdezőnek, akinek az első kiállitáson fekve adtam a városról készült érmeket.

- Tulajdonképpen az érmet, mint egy képet lehet nézni a falon.

- Tulajdonképpen képek.

- Érmek vannak a falon, érmek vannak vitrinben is, illetve

mesen lefektetve, ahogy az érmekhez állik, és ugyanakkor az érmek között pénz is van, mégpedig Körösi Csoma Sándor emlékpénz az évfordulóra, készítette Ön, száz forintos névértékben.

- Igen, az egy pályázat volt. Itt ebben a boltban most az volt a kiállítás alatt, megvásárolhatóak. A névértéknél egy egészen csöppet többért, mert egy dobozban kell megvenni, ezek a Körösi Csoma emlékpénzek.

MAHIR
MAGYAR HIRDETŐ
SAJTOFIGYELO
LEVÉLREKLÁM
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726
1984 FEB 25

Kutas László

SZOLNOK MEGYEI NÉPLAP

nehrán us

1021

Törökszentmiklóson

Kiállítás, szoboravatás

Kutas László szobrászművész és Hoffmann Henriette festőművész munkáiból kiállítás nyílt tegnap délután a törökszentmiklósi művelődési központ galériájában.

A kiállítás megnyitója után a Csikós József Általános Iskolában felavatták az iskola névadójáról készült szoborportrét, Kutas László alkotását.

A művészek galériabeli tárlata március 18-ig várja a látogatókat.

Felvételünkön: a kiállítás egy részlete.

Fotó: T. K. L.

Könyvek, teleírt papírkötegek, mikroszkóp, félrebillenve két mérőhenger és egy kitömött karvaly között, sztetoszkóp, beöntő gumipumpa, borszeszlámpa a fertőtlenítéshez, s a legkisebb fiú teniszlabdája — bűnjelként természetesen —, mert ezzel törte be az imént a rendelő tejszínű ablakát, s most befúj a szél, lapozgatja a recepteket, s billegtet egy csöpp újságszél-darabkát, melyen olvasható, szép dőlt betűkkel ez áll: „két kiló krumplit hozni a piacról".

Mondták is mifelénk utcaszerte: ha M. doktor bácsi sört tölt munka közben, s két kortyintás között a habja megülepszik, nem meri megínni a maradékot, mert nem tudja melyik pohárban van a sör, és melyikben az elemzésre váró vizeletminta.

Mert M. doktor bácsi mindent maga csinált, nem küldözgette pá-

úgy panyókára vetve lógott egy hirtelen felkanyarított kabát. Néhány nap múlva újra jött. Vernét olvastam éppen, az Észak Dél ellent. Jól van — szólt, — látom élsz. Kívánsz-e egy kis töltöttkáposztát, füstölt szalonnával jól megágyazva, s tejföllel nyakonöntve? Azt mondtam: legfőbb vágyam, s sok vízbefőtt krumpli, s rántottleves után. Akkor már ép vagy — mondta. — Jól dolgoztunk mi ketten. Te mert élni akartál, én meg mert hagyta-

1021

Hunyadi Zoltán:

Megkésett requiem

Bizonyára jó néhányan élnek Sopronban, akik emlékeznek arra, hogy az egykori Deák tér (ma Május 1. tér) végén egy szerény, egyemeletes, tornyos kis épület állott, ahonnan szinte a nap bármely szakában orgona, harmónium, zongora, hegedű hangja szűrődött az utcára. Tornyának kis acél harangja minden év szeptemberében köszöntötte a tanítói hivatást választó I. éves növendékeket, júniusban pedig búcsúztatta azokat, akik oklevelüket megszerezve a népoktatás akkor is rögös útját választották hivatásul. Az épület helyén ma már csak emléktábla jelzi:

„E HELYEN ÁLLOTT 1858—1945-IG, LEBOMBÁZÁSÁIG AZ EVANGÉLIKUS TANÍTÓKÉPZŐ INTÉZET, HÍVEN SZOLGÁLVA A MAGYAR NÉPOKTATÁS ÜGYÉT; EMLÉKÉT MEGŐRZIK EGYKORI NÖVENDÉKEI, SOPRON VÁROS TANÁCSA ÉS A SOPRONI VÁROSSZÉPÍTŐ EGYESÜLET. 1977".

A második világháború bombatámadásaitól megrongálódott épület kis harangja 1946 májusában búcsúztatta utoljára a távozó növendékeket, s utána a sérült épület hamarosan összeomlott. (A kis acélharang ma a győrsági evangélikus templom tornyában található).

A sors különös szeszélye, hogy az iskola alapításának 100. évfordulója egybe esett a középfokú tanítóképzés megszüntetésével, és az érettségire épülő felsőfokú képzés megindításával.

Ez az iskolavesztett, utánpótlása-megszűnt, most már deresedő vagy teljesen dereshajú öregdiák-tábor 1983. aug. 20—21-én mégis összegyűlt Sopronban, hogy megemlékezzék a kibocsátó iskola megalapításának 125. évfordulójáról. Mintegy kétszázan jöttünk össze az ország minden részéről, sőt határainkon túlról is, hogy emlékezzünk volt iskolánkra, tanárainkra, azokra, akik már elmentek közülünk; köszöntsük az iskolánknak hajlékot adó várost, azt a történelmi közeget, melyben ifjú szívvel eszméltünk; örüljünk egymásnak, akik még ott együtt lehettünk. És hogy a volt diákok egyre apadó táborából ennyien összegyűltünk, mutatja azt a ragaszkodást, azt a szeretetet, a kibocsátó öreg iskola máig is ható szellemét, mely Sopronhoz, volt iskolánkhoz és egymáshoz kapcsol bennünket még ma is.

Az evangélikus tanítóképző nem tartozott a régi Sopron ún. előkelő, tekintélyes iskolái közé. Szegény családok gyermekeinek szegény iskolája volt. Teljes mértékben érvényesek rá Németh László szavai, melyeket a Medve utcai polgári c. könyvében írt, hogy a tanítóképzők és kereskedelmi iskolák voltak azok a hátsó lépcsőházak, amelyek lehetővé tették a polgári iskolák tehetséges és törekvő tanulóinak az értelmiségi sorba bejutást. Ennek illusztrálására álljon itt az iskola 1935—36. tanévi évkönyvének származási statisztikájából néhány adat:

kisbirtokos, napszámos gyermeke volt	38 növendék
kisiparos gyermeke volt	19 növendék
ipari segédszemély gyermeke volt	5 növendék
kiskereskedő, keresk. segédsz. gyermeke volt	6 növendék
közl. segédszemély gyermeke volt	11 növendék
pap, tanár, *tanító* gyermeke volt	20 növendék
másféle értelmiségi gyermeke volt	1 növendék
közhivatali altiszt gyermeke volt	11 növendék

Az iskola szegénységét nemcsak a már a mi diákéveinkben is 80 évesnél öregebb, statikailag is eléggé meggyengült épület mutatta, hanem a már idézett évkönyv egy másik adata: szertár gyarapításra csak 1041 P-t fordíthatott abban a tanévben az iskola. De a pedagógiai gondolkodás korszerűségét emeli ki, hogy ebből 529 P-t könyvtárfejlesztésre használtak fel. (Ma mennyire messze vagyunk

SOPRON
1858 - 1988

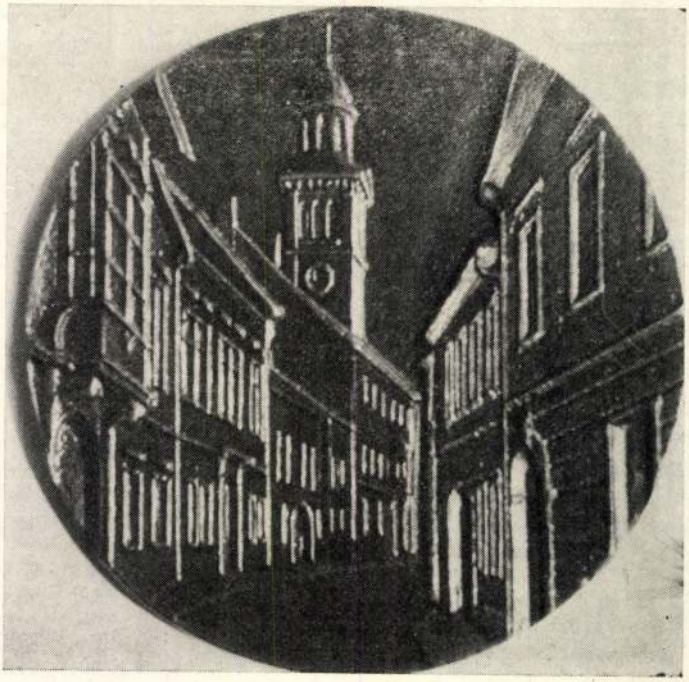

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776
Kutas László, szobrász-éremművész
SOPRONI SZEMLE
Sopron
1984 2

ettől az aránytól!). Az évi tandíj 117 P volt a harmincas évek közepén, de a növendékek több mint egynegyede tandíjkedvezményt kapott. Az iskola felvevőkörzete szinte az egész országra kiterjedt, 1935—36-ban a főváros és a thj. városokon kívül 17 megyéből rekrutálódtak növendékei. Annak ellenére, hogy evangélikus felekezeti iskola volt, a tanulók mintegy 15%-a más vallású — zömmel róm. katolikus — volt.

Az öreg falak között korszerű szemlélet, a maga idejében mindig haladó szellem irányította a nevelést. Egyházi intézmény létére mentes maradt — az akkoriban egyáltalán nem ritka — felekezeti sovinizmustól. A tolerancia igénye és gyakorlata jellemezte tanáraink munkáját, ennek szellemét táplálták növendékeikbe. Örök emberi, erkölcsi normák, a nemes humánum széles horizontja vezérelték tevékenységét: népszolgálat, becsület, tisztesség, gyermekszeretet, pedagógiai kulturáltság, tudatosság képezték „ars paedagogicáját". Ezeknek folyománya volt az a nyitottság, amely érzékennyé tett bennünket a mindig új és korszerű megértésére, befogadására, amely a társadalmi haladás lankadatlan szolgálatához vezetett.

Az a mintegy 2000 tanító, aki mesterségbeli felkészültségét az intézetben szerezte, zömében a magyar iskola, a magyar művelődésügy szolgálatában dolgozott és dolgozik még ma is, sok százezer gyermeket nevelve-tanítva a betűvetés, az emberség tudományára, a tudományos alapműveltségre; tehetséges gyermekek ezreit indítva el már akkor is a középfokú oktatás felé, amikor az még csak egy viszonylag szűk réteg igénye és lehetősége volt.

Ezek az emlékek, élmények késztettek bennünket, iskola nélküli öregdiákokat, hogy a mát, a jövőt epítve visszanézzünk, megemlékezve volt iskolánk alapításának 125. évfordulójáról. Közel kétéves szervező munka előzte meg és tette lehetővé, hogy találkozónk realizálódjék. Sopronon kívül Győrött és Budapesten élnek nagyobb számban volt soproni tanítóképzősök. E három csoport tervezte, szervezte a találkozót. Miután volt iskolánk helyét Sopron várossá nyilvánításának 700 éves jubileuma keretében emléktáblával megjelöltük, felvetődött, hogy volt iskolatársaink közül Bakó József és Kónya Lajos költők emlékét is megörökítsük. Ebben segített bennünket a város vezetősége és a Városszépítő Egyesület. Így kerülhetett sor a találkozó keretében Bakó József költő és Kónya Lajos Kossuth-díjas költő emléktáblájának avatására, és egy, az irodalmi munkásságukat reprezentáló irodalmi est rendezésére a Liszt Ferenc Művelődési Ház támogatásával, melyen Pósfai János, a Vas Népe szerkesztője, és Jávor Ottó író, Kónya Lajos volt tanártársa és barátja — akik az emléktáblákat is leleplezték — méltatta a két költő életművét.

A találkozó kiemelkedő élménye volt a Liszt Ferenc Művelődési Házban augusztus 21-én rendezett ünnepi megemlékezés, melyet a régi épület tornyában elhelyezett acélharang magnetofonra felvett hangja vezetett be, s melyen dr. Unger Mátyás, az ELTE Bölcsészettudományi Karának dékánhelyettese, az intézet volt növendéke mondott emlékbeszédet.

A találkozóra Kutas László szobrászművész készített az évfordulóra emlékeztető bronz plakettet.

Visszagondolva a találkozó emlékeire, köszönetet kell mondanunk Sopron város, a Városszépítő Egyesület, valamint a Liszt Ferenc Művelődési Ház vezetőinek, hogy támogatták e — számunkra minden bizonnyal utolsó — általános találkozó megrendezését, és emlékezetessé tételét. A szervezés ezer gondját-baját és az ezzel járó sok munkát Sopronban élő volt iskolatársaink vették vállukra. Közülük Lehelvári Vilmos, Major Sámuel és Németh Lajos fáradságos tevékenykedését illeti névszerint is köszönet.

Unger Mátyás:

Emlékbeszéd a volt soproni ev. t
125. évfordul

Alma Materünk születésének 125. évfordulóját ünnepeljük. Forrásainkból, miket eddig legteljesebben Rozsondai Károly szedett csokorba, kitűnik, hogy a Képezde u. 14. sz. alatti épületben 1853. okt. 4-én volt az első tanítási nap, s a második világháborús bombazáporban megrongálódott épület tornyában — mielőtt az magát sorsának megadva messzehangzó robajjal összeomlott volna — 1946. május 15-én szólalt meg utoljára az évnyitókra és évzárókra hívó kis acélharang. Lélekharangként szólt: elsiratva egy jelképpé vált épületet, s elsiratva egy hontalanná vált, száműzetésre kényszerült intézményt, amely egy évvel centenáriuma előtt hivatalosan is megszűnt.

Intézetünkből még „siratófal" sem maradt. Az udvar, amelyet a százados hársfák árnya tett meghitté s a botanikus kert tett változatossá, az udvar is csak halványuló emlékeink világában él. Utódaink, a minket követő nemzedékek számára már nem hiányzik a múzeum mesterkélten historizáló épületével átellenben az ev. tanítóképző puritán egyszerűségű klasszicizáló homlokzata, s számukra az sem okoz megrázkódtatást, hogy a múzsák hangulatos kertudvarát, a városi játszóterek szokott sivársága váltotta fel.

Bele kell nyugodnunk, hogy tárgyi emlék nem maradt, hogy nem ülhetünk a nevekkel telefaragott, tanítónemzedékek sorát idéző — már diákkorunkban múzeumi emlékeknek ható — iskolapadokba; hogy nem vehetjük kézbe az évfolyamról évfolyamra hagyományozott ásvány- és növénygyűjteményeket; egykori szertáraink tanárok-készítette kincseit; hogy nem szólaltathatjuk meg a díszteremül is szolgáló V. évfolyamos osztályteremben a principál sípjaitól oly ünnepélyesnek látszó orgonát.

Az érzékekkel fogható emlékektől a kegyetlen sors megfosztott bennünket. Mégis íme százával jöttünk össze. Lelkünkben még egyszer megszólalt a kis bochumi acélharang, s hívó szavára eljött az egykori prepa, éljen bár itt e kis ország valamely zugában, vagy a határon túl valahol a nagyvilágban.

Bennünk, számunkra ez az intézet most is él. Ifjú- és férfikorunk, befejezett és befejezetlen munkánk, egész valónk elválaszthatatlan része, törekvéseink motiválója, gondolkodásunk, magatartásunk nagy mértékben való meghatározója. Ez a titka annak, hogy ragaszkodunk a — most már csak múltba zártan élő — képezdéhez. Ennek az intézetnek a története, ennek az intézetnek az egykori pedagógiai légköre és gondolati útravalója a mi innen való, féltve őrzött kettős kincsünk, amelyről nem lehet nem beszélnünk, amelyet röviden, nem tudományos teljességre törekedően, hanem a férfikor értékelő, bár bizonyára szubjektív érzésektől is áthatott emlékezésével ez ünnepi alkalommal is fel kell idéznünk.

Az értő ember számára semmi sem árul el többet egy intézetről, annak jellegéről, értékeiről az intézet történeténél. Így van ez a mi esetünkben is. Az egykori „értesítőkből" a ránk maradt levéltári forrásokból kitűnik, hogy a soproni ev. tanítóképezde, a soproni tanítóképző hogyan, milyen szerepvállalással illeszkedett történelmünk folyamába. Kitűnik, hogy intézetünk története, bár számos sajátos vonással, de az elmúlt közel másfél évszázad magyar kultúrtörténetének, közoktatásügyének integráns része és sorsfordulói egybeesnek a nemzeti történelem felemelő és tragikus sorsfordulóival. Emlékezzünk — röviden — e sorsfordulókra, s idézzük intézetünk legjellegzetesebb sajátos egyéni vonásait!

A teremtő gondolat — az önálló ev. tanítóképzés gondolata — a magyar nemzettéválás nagyszerű periódusában, a reformkorban fogant. 1826-ban, mindössze egy évvel az MTA alapítása után, Széchenyi reformmunkásságának kibontakozása, a pezsdítő alkotás első éveiben fogalmazta meg a gondolatot Beliczay János esperes. S néhány jellemző vonásra már itt, a kezdet-kezdetén fölfigyelhetünk. Korunk embere túlságosan is hozzászokott, hogy minden jövőt formáló ötletet a fővárostól várjon. Ez esetben a gondolat *vidéken,* a Berzsenyit is ihlető szelíd Kemenesalján

Kutas László

Kutas László szobrászművész érmeit, plakettjeit és kisplasztikáit láthatja a közönség június 27-ig a budapesti Dürer teremben (V., Váci utca 16/b.). A kiállítást ma délután 5 órakor Kovács Károly művészettörténész nyitja meg.

Magyar Nemzet 1984. VI. 13.

Kutassy Imre

Kutassy Imre műveiből kiállítás nyílik meg június huszadikán, szerdán délután négy órakor a budapesti Pataky Galériában (X., Pataky tér 7—14.). A tárlat július 22-ig tekinthető meg.

Magyar Nemzet 1984. VI. 19.

Kutas László

Zalakarost *Illés Gyula* köplasztikája díszíti majd. *Kutas László* Móricz Zsigmond-portrészobrát pedig *Hévízen* állítják fel.

Magyar Hirlap 1980/2/1/9

Kutas László, szobrász

MAGYAR MŰVÉSZEK SIKERE. Ezüstérmet nyert a ravennai Dante kisplasztikai biennálén Kutas László magyar szobrászművész. A faenzai 37. nemzetközi kerámiakiállításon Orbán Katalin 500 ezer lírás nagydíjat, Kárdeák Ildikó és Bődi Oszkár aranyérmet kapott.

8.

– : Kún

Népszabadság, Bp. 1979 júl. 19.

KUTAS LÁSZLÓ 4

— Hogyan került sor erre a rendezvényre?

— A kiállítás számunkra kísérlet volt. Új bemutatkozási lehetőség, és természetesen „új piac" keresése. Nekünk teljesen ismeretlen terület meghódítására indultunk. Hiszen új volt a mód (a magunk választotta együttes), a kiállító helyiség (egy bank galériája), úgyszintén az ország is, ahol eddig egyéni kiállítása még egyikünknek sem volt.

MAGYAR HIRLAP 1980/12/7/9

Wagner:A kellemest a hasznossal

KUTAS LÁSZLÓ

— Miért épp egy bankban nyílt meg ez a tárlat?

— Az, hogy a bankok tárlatokat rendeznek pénztártermükben, kirakatablakaiban, vagy — mint a mi esetünkben — az előcsarnokból kialakított galériában, viszonylag új szokás Nyugat-Európában. Állítólag Amerikából terjedt át ez a divat, amely összeköti a kellemest a hasznossal, hiszen reklám a cégnek, mert a kiállítás közönségében új ügyfelekre lelhet. Ez viszont ránk, művészekre is érvényes, mert az ide betérő látogató potenciális vásárló. Azonkívül a terem igénybevétele sem került semmibe. Igaz, hogy

MAGYA

Wagne

KUTAS LÁSZLÓ C

őrzéssel és árusítással — legalábbis Regensburgban — külön nem foglalkoztak, de a kisebb kiadásokat saját reklámkeretéből fedezte a bank. Én a városból alig láttam valamit, mert végig a tárlaton tartottam „ügyeletet". Úgy érzem, hogy a múzeumok állandó törzsközönsége mellett itt óriási lehetőség az új publikum megnyerése: az egyszerű járókelőé, aki betéved, avagy a bejáratos, pénzügyeit intéző polgáré, akinek eredetileg talán egyáltalán nem állott szándékában kiállításra menni...

KUTAS LÁSZLÓ 7

— Ön itthon sem tartozik azok közé, akik megvetik a mások által olcsónak bélyegzett közönségsikert...

— Vannak, akik nem dolgoznak a Képcsarnoknak, mert ez hozza forgalomba a közönség által meg-

MAGYAR HIRLAP 1980/12/7/9

Wagner: A kellemest a hasznossal

KUTAS LÁSZLÓ 3

MAGYAR HIRLAP 1980/12/7/9

Wagner: A kollegest a hasz

— Regensburgra visszakanyarodva: milyen erkölcsi és anyagi sikerrel járt ez az újszerű kísérlet?

— Sokat köszönhetek *dr. Nagy Miklósnak*, Regensburgban élő gyermekkori baratomnak, a kiállítás előkészítésében és lebonyolításában. Mint a város megbecsült polgára, elérte, hogy a tárlatot a polgármester és a helyi múzeum igazgatója nyissa meg. Ez egyrészt nagyobb közönséget vonzott, másrészt már kezdetben *jó sajtóvisszhangot* biztosított. Véletlen egybeesés folytán, egy szombati napon, éppen a bank előtti téren tartotta választási beszédét *Genscher* külügyminiszter, így ez újabb látogatótömeget hozott. *Több mint másfél ezer ember kereste fel három hét leforgása alatt a kiállítást.*

ZUTAS LÁSZLÓ 10

Ami az anyagiakat illeti: hárman negyedszáznyi alkotást adtunk el összesen, ami a kivitt műtárgyaknak hetven százaléka, értékben pedig negyven százaléka volt. A helybéli partnereink számára is váratlan siker eredményeképpen két év múlva ugyanitt — újabb anyagból — újabb kiállításunk következik. Az itt látottak alapján a müncheni *Rutsmoser* galéria szintén rendelt kisplasztikákat kiállítására — egyelőre kisebb példányszámban, kísérletképpen, piackutatási céllal. Most — ottani eredményeim alapján — *Regensburg-éremsorozaton* dolgozom, amelyből egy helybéli műkereskedő már rendelt.

MAGYAR HIRLAP 1980/12/7

Wagner: A kellemest a hasznossal

KUTAS LÁSZLÓ 11

Ám ami számomra legalább olyan fontos, mint a fentebb említettek: *három hét alatt nagyon sok látogatóval volt alkalmam beszélni a kiállításon.* És természetesen, nem csak az előállítási technikákról esett ilyenkor szó, sok más egyébről is. Ez a hármas magyar kamaratárlat — és a közvetlen kontaktus — abban a kis körben, amelyet Regensburg jelent, előítéleteket oszlatott el, és *sok új barátot* szerzett.

Wagner István

MAGYAR HIRLAP 1980/12/7/9

Wagner:A kellemest a hasznossal

KUTAS LÁSZLÓ

Kutas László:
Vázlatrajz a Regensburg-éremhez

MAGYAR HIRLAP 1980/12/7/9

Wagner: A kellemest a hasznossal

KUTAS LÁSZLÓ 3

Ezek a jól ismert, rendkívül behízelgő, a szó szoros értelmében tenyérbe simuló figurák itt sorakoznak most — bronzban és óiomban — budapesti műtermének polcain. Még szinte látható rajtuk „az út pora", hisz nemrég tértek vissza külföldi „portyájukról". Ez év őszén ugyanis — egy hónapon át — az NSZK-beli *Regensburg* városában, a *Bank für Gemeinwirtschaft* látta vendégül őket. Az ARTEX—ARTBÜRO rendezésében, *Hertay Mária* grafikus és *Pál Mihály* szobrász munkáinak kíséretében szerepelt itt Kutas László kéttucatnyi érme és kisszobra egy eladással egybekötött kamaratárlaton. A barátságos műteremsarokban erről kérdeztük hát először a fiatal művészt.

ossal

Kutas László 2

Magyar Hir

Wagner:A kel

nem maradt el az utóbbi években a közönségsiker és a népszerűség sem a műgyűjtők körében. Több szobra áll köztéren (*Baján, Törökszentmiklóson, Fehérgyarmaton* és még folytathatnánk a felsorolást), ami pedig Budapesten, ideiglenesen a Városligetben látható alkotást illeti (*Kalapos nő gyerekkel*), az végleges helyén, *Pakson* díszít majd a közeljövőben egy játszóteret. Érdekesen kicsavart tartású, macskapuhasággal elnyúló, érzékien groteszk női aktjai kisplasztikai léptékben, kis sorozatokban kerülnek forgalomba — hozzáférhető áron, a Képcsarnok Vállalat kisgalériáiban. Summa summárum: elégedett ember.

Kutas László

Méltó emléket állitm alkotása Bartok Bélának.

Véleményünk szerint Vigh Tamás, Ligeti Erika Bartók-emlékérmei, vagy *Kutas László* Bartók 500,— forintos ezüst emlékpénze vitathatatlanul méltó emléket állított korunk nagy magyar zeneszerzőjének, e művek kapcsán fel sem vetődtek ilyen kérdések.

Magyar Hirlaop 1981/1o/6/6

Róser:Sopron,Lábasház

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726

1980 FEB 4

BUDAPESTER RUNDSCHAU

László Kutas

1021

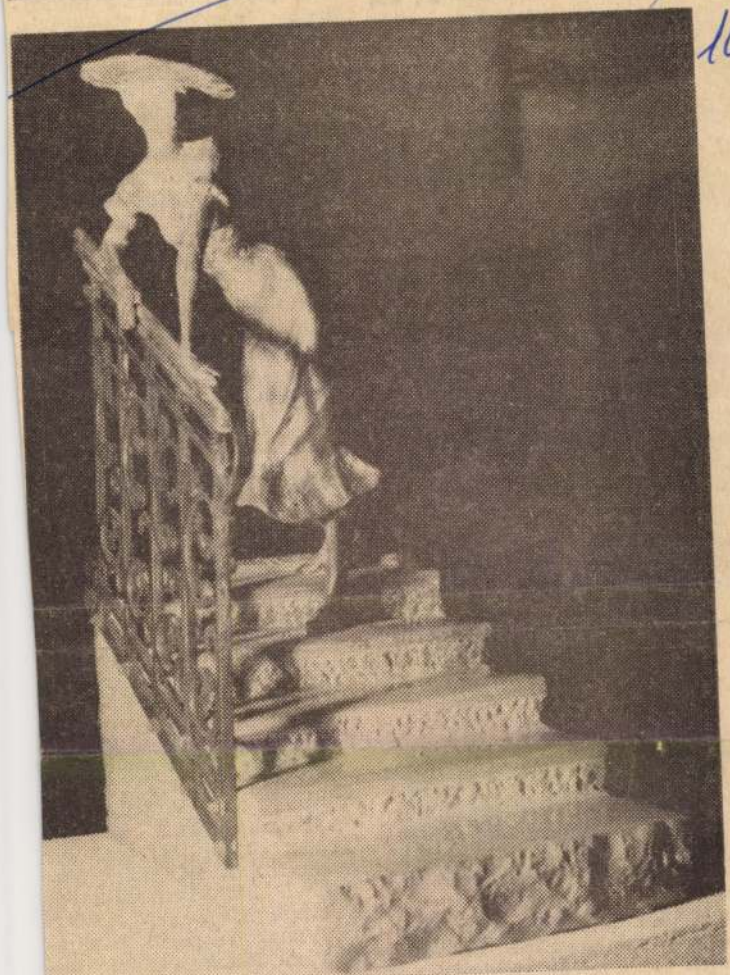

László Kutas: Julia (Gips) Staatliche Kunstkäufe 1979

Ich m
in die
ständige
weihen,
Bedingu
ten Regu
sam ist
mer h
kampf
besteht.

Ich ha
Formulieru
an unsere
politik ist
wir möchte
Entwicklungsstrategie verwirklichen, die auf einer gründlichen Lageanalyse basiert. Das sowjetisch-ungarische Fahrgestell-Spezialisierungsabkommen bildet die Grundlage dafür, es er-

Direktor Ede Horváth: „Die Unternehmensarbeit ist an sich ein konfliktreicher Prozeß . . ."

möglichte die Großserien-

[illegible] erhöht sich 1980 auf 50 Prozent. Auf Grund der langfristigen Vereinbarungen kann sich unsere Ausfuhr in die kapitalistischen Länder — auch wenn sich Quantität und Wert der Lieferungen nicht ändern — in der sechsten Fünfjahrplanperiode auf 500 Millionen Dollar erhöhen.

Im Motorenbau arbeiten wir zur Zeit an einer neuen Entwicklung, denn die Erhöhung der Motorleistungen ist sowohl bei der Schaffung einer neuen Ikarus-Autobusfamilie als auch bei unseren Camions und Kraftmaschinen begründet. Unser zehnjähriger Vertrag mit der Firma MAN ist vor kurzem abgelaufen, und wir haben ihn nicht mehr verlängert. Man beurteilte die Situation nämlich so, daß wir aus Kooperationspartnern zu Konkurrenten geworden sind. Eine erneute gemeinsame Entwicklung wäre nur unter für uns un-

KUTAS LÁSZLÓ

1936. április 17-én Budapesten született. A budapesti Képzőművészeti Főiskolán Pátzay Pál növendékeként tanult 1954—1960. között. Kiállítását megrendezték Budapesten (1971), Wiener Neustadtban (1975), Sopronban és Fertődön (1976). 1974-ben Firenzében a Vasari pályázaton I. díjat nyert. Szobra áll Baján, Fehérgyarmaton, Törökszentmiklóson és sokhelyütt.

Lakcíme: Budapest XII., Mártonhegyi út 22. d.

Macskajáték, 1975, bronz, 30 cm

Rebeka, 1976, bronz, 22 cm

Magyar gobelinek kiállítása Bp. 1978. V. 5-28. Műcsarnok

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726
1976 JUN 2 6

ÉLET ÉS IRODALOM

Kutas László

1021

Kutas László kiállításáról

SOŐS ZOLTÁN:

Egy megtért alkoholista viszontagságaiból

Zárójelentés

Csak egyszer itta le magát.
Tizenhat esztendős korában.
Ozdon, az Olvasztók mögött.
Páva nevű bagoly-lokálban.

E baleset után az ördög
ha gyötörte:
utánatöltött.

Negyedszázados eszméletlenségből épült ez Intézetben.

Kezelésmódja: enyhe kényszer.
Gyógyult. K. m. f. Elbocsájtva.

Tizenhat éves ésszel.

Renegát

Másra-szabott bőrjakóm
válla kész saláta,
számtalan jóakaróm
annyit salapálta.
„Mértékkel élj, légy kemény,
s elhágy a búbánat!"
— nyűtte okos vélemény
konyakos-kupámat.
„Jaj, ha rendhagyó agyat
szesz-torpedó rombol!
Fékezd magad!" — s jó nagyot
húztak a boromból.

Kutas László

Kutas László kiállításáról

Élet és Irodalom, Bp. 1976. juni.26.XX.évf.
26.sz. lo. lap.

SOÓS ZOLTÁN:

Egy megtért alkoholista viszontagságaiból

Zárójelentés

Csak egyszer itta le magát.
Tizenhat esztendős korában.
Ozdon, az Olvasztók mögött.
Páva nevű bagoly-lokálban.

E baleset után az ördög
ha gyötörte:
utánatöltött.

Negyedszázados eszméletlenségből épült ez Intézetben.

Kezelésmódja: enyhe kényszer.
Gyógyult. K. m. f. Elbocsájtva.

Tizenhat éves ésszel.

Renegát

Másra-szabott bőrjakóm
válla kész saláta,
számtalan jóakaróm
annyit salapálta.
„Mértékkel élj, légy kemény,
s elhágy a búbánat!"
— nyütte okos vélemény
konyakos-kupámat.
„Jaj, ha rendhagyó agyat
szesz-torpedó rombol!
Fékezd magad!" — s jó nagyot
húztak a boromból.

... Itt ragyogok keményen,
restaurált angyal,
s intőimet bemérem
ama radar-aggyal:
„Soós egy süket renegát,
kiugrott szesz-páter,

Kutas László

Kutas László: Vasari-érem

Élet és Irodalom, Bp. 1976. juli. 3.
A: XX. évf. 27. sz. 4. lap.

följebb kihúzatta az asszonyokkal a paprika-, paradicsomtöveket.

Ugrok egyet. Bulgáriában még néhány évvel ezelőtt is azt láttam, hogy késő ősszel a kertészek figyelik a rádió meteorológiai adását. Amikor fagyot jelez, fölszedik tövestül a paprikát, behordják nyitott színekbe, ahol a száron levő termés még nem fagy meg, és az asszonyok az első fagy után hetekig szedik a paprikát a csűrben tárolt tövekről.

Első fagyok után minden évben mániákusan elszomorodok vidéki útjaimon, mázsaszám ott áll a földeken a poshadt paradicsom, meg a zöld, az éretlen — milyen jó savanyúság lehetne belőle! — és a paprika is.

Milyen érték mehet így kárba évenként? Nem tudom. Hol van rá munkaerő? — kérdik okos közgazdász barátaim. — Ez természetes folyamat, nem veszteség.

●

Kinn ülök — még ugyancsak ősszel — a gálosfai szőlőhegyen. A fák alja terítve őszibarackkal. Egy-két asszony szedi a javát, annyit, amennyit a család dunsztosnak meg tud csinálni. A többi ott rohad el a fák alatt. Valamikor a gálosfai asszonyok leszedték a meggyet, az őszibarackot, az elsőérésű szőlőt, fejükön a nagy vékában vitték a kaposvári piacra. Gyalog át a dombokon. Most ki áldozná föl egy munkanapját a gyümölcs leszedéséért, a másikat azért, hogy a piacra bevigye. Már gyalog se kellene menni, van vonat, van autóbusz. Esetleg kijön a fölvásárló is. No, nem a hegybe, csak a községbe. De az ár nem éri meg sem az időt, sem a fáradozást. Ott

Tehát nem szolgálat, nem ellátás, hanem haszonra törő öncélú szervezet.

Beszélgetek a termelőszövetkezet elnökével. 1975-ről van szó. Szerződésük volt krumplira, hagymára, zöldségre. Most mindegy, melyik kereskedelmi ágazatról van szó, állami, Zöldért, MÉK, egy monopólium az egész. Abban is monopólium, hogy mindegyik állami szervezetnek tartja magát, államnak, hatóságnak, tehát szerződésekben mindig a fölülállónak, nem az egyik, egyenjogú szerződő félnek.

Azt mondja a termelőszövetkezet elnöke: — Nem mentem pörre, nem szeretek pörösködni. Tizenkét éve vagyok elnök, két pörünk volt eddig, mind a kettőt megnyertük. De most — 1975 őszén — nem vettek át tőlünk tizenkét vagon szerződött burgonyát. Írtunk nekik. Beszéltünk is. Hogy így is sok a krumpli, nem lesz rá kereslet. A hagymával ugyanúgy. Vállaltuk volna a tárolást is, de azt különösen nem akarták, mert akkor a tárolási pénz a mienk. Pörre mehettem volna, mert a szerződés kötelezi őket az átvételre. De attól a krumpli meg a hagyma kárbavész, még ha megnyerjük is a pört. Elkezdtünk piac után nézni, mentünk az ipari városokba, szállítási költséggel, árengedménnyel eladtuk a krumplit meg a hagymát. A zöldséget nem. Bennhagytuk a földben tavaszig. Ha erős telünk lett volna, odafagy az egész. Így csak az egér ette meg a felét.

Egyetlen termelőszövetkezet, nem is a legnagyobbak közül való, háromezer hektáros, és több vagon krumpli, hagyma, zöldség maradt a nyakán. Nem vette át a kereskedelem. A múlt év őszén, telén. Nyil-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726

1976 JUL – 3

ÉLET ÉS IRODALOM

Kutas László

1021

Kutas László: Vasari-érem

grok egyet. Bulga
ány évvel ezelőtt is
y késő ősszel a kert
a rádió meteorol
ikor fagyot jelez, f
stül a paprikát, beho
nekbe, ahol a szár
s még nem fagy meg
nyok az első fagy u
dik a paprikát a csú
ekről.
Első fagyok után mi
niákusan elszomoro
aimon, mázsaszám ot
ken a poshadt paradicsom, meg
zöld, az éretlen — milyen jó sa-
nyúság lehetne belőle! — és a
prika is.
Milyen érték mehet így kárba
enként? Nem tudom. Hol van rá
nkaerő? — kérdik okos közgaz-
z barátaim. — Ez természetes
yamat, nem veszteség.

●

Kinn ülök — még ugyancsak
zel — a gálosfai szőlőhegyen.
fák alja terítve őszibarackkal.
r-két asszony szedi a javát, any-
t, amennyit a család dunsztos-
meg tud csinálni. A többi ott
ad el a fák alatt. Valamikor a
sfai asszonyok leszedték a
ggyet, az őszibarackot, az első-
sű szőlőt, fejükön a nagy véká-
vitték a kaposvári piacra.
alog át a dombokon. Most ki ál-
ná föl egy munkanapját a gyü-
cs leszedéséért, a másikat azért

Azt mondja a termelőszövetkeze
elnöke: — Nem mentem pörre
nem szeretek pörösködni. Tizenké
éve vagyok elnök, két pörünk vol
eddig, mind a kettőt megnyertük
De most — 1975 őszén — nem vet-
tek át tőlünk tizenkét vagon szerző-
dött burgonyát. Írtunk nekik. Be-
széltünk is. Hogy így is sok a
krumpli, nem lesz rá kereslet. A
hagymával ugyanúgy. Vállaltuk
volna a tárolást is, de azt különö-
sen nem akarták, mert akkor a tá-
rolási pénz a mienk. Pörre mehet-
tem volna, mert a szerződés köte-
lezi őket az átvételre. De attól a
krumpli meg a hagyma kárbavész,
még ha megnyerjük is a pört. El-
kezdtünk piac után nézni, mentünk
az ipari városokba, szállítási költ-
séggel, árengedménnyel eladtuk a
krumplit meg a hagymát. A zöld-
séget nem. Bennhagytuk a földben
tavaszig. Ha erős telünk lett volna,
odafagy az egész. Így csak az egér
ette meg a felét.

KUTAS LÁSZLÓ szobrász és éremművész
Budapest, 1936

A Képzőművészeti Főiskolát 1954-60 között végezte el Gyenes Tamás és Pátzay Pál irányitásával. Tanulmányuton Ausztriában, Olasz- és Franciaországban, Svájcban, az NSZK-ban, valamint a Szovjetunióban járt. A hatvanas évektől jelentkezik munkáival az országos rendezvényeken, egyéni bemutatója 1970-ben Budapesten, 1975-ben Bécsben volt. 1974-ben elnyerte a nemzetközi Vasari érempályázat első díját. - A természeti formák szobrászi átirásából épitkező müveiben napjaink intellektuális és érzelmi élményei kapnak tárgyilagos, humánus megfogalmazást. Köztéri szobrai vannak Debrecenben és Komlón.

Művészéletrajzok 1975

Kuster Kornélia

Tatán most megrendezett amatőr, megyei képzőművészeti szakkör kiállításán „Csendélet"-e szerepelt. Ácsi szakköri tag. (említve).

(j): Az idei megyei tárlatról.

Dolgozók Lapja, Tatabánya, 1972. ápr. 21.

KUSTER János Lenkér

Csákvár - 1803-tól

MÉrt 1997/3-4. 166.

Kustos Margit tanárnő MDK

Egyedül, akv.

Portré, akv.

Mücsarnok 1960.Vasutasok V.Nemzetk.Képzőn. Kiáll.

Kustos Margit tanárnő

Egyedül, akvarell, 50 x 60 cm

Pörbé, " 50 x 60 "

Vasutasok 5. Nemzetközi Képzőmiv Kiáll. Bp 1960

Kat. szerk. Kovács János

28.

N. Kustos Margit, festő

Vidékről a következő kiállításokról kaptuk az értesítést: Sopronban N. Kustos Margit, festő kiállítása

Kiállítási kalendárium

Szocialista Művészeti, 1984. febr.

Kustos Margit, Németh Tiborné

A Stúdió Agja

A budapesti pedagógusok képző művén stúdiója 1953-1963.
Bev. Vajkai Aurél Bp. 1963.

38 p.

MDK

Kustos Margit tanárnő

Egyedül, akvarell

Portré, "

5. Nemzetk. vasutas képzőmüv. kiáll. Mücs. 1960. jul.

MDK

Kustos Margit

A VI. kerületi rajztanárok munkabemutatóján jól szerepelt.

Juhász Antal: Kiállítások.
Pedagógusok Lapja. L962. nov. 20.

Kustos Margit
festő

M.D.K.

A pedagogus művészek tárlatán
vett részt.

Maksay László: Pedagogus művészek kiállítása
Művészet, 1963. július – 37 kép

Krestyáni templom

A. Ch. Közl. 1872. 2 füzet
26–27. l.

Összesen:.....

azaz:.....

Kelt, Budapest, 1946.....

Kuszi Lajos

laid
z

Muz. és Konyvt. 8t

1913. 239. 1

Kuszi, Ludwig, selmecbányai ötvös

Muz. és Kvt. Ert. VII. 239

Kuszi Lajos

Kuszy Lajos

schneebauyai ötvös

Kávéskanna

XIX. sz.

Közepe

Schmideg A. Anlajd

Bpest

Jul

OLASZFA

Kussy Lajos

selmecbanyai ötvös

l.

Arv. Csanok 104. anke.

kat. beveretés és

928. szám

a beveretőben

Kussy-nak

írva

CORVIN-CODEX: Joannis Ehrgastomi Amelie
(Béc, Nationalbibliothek)

Csontosi János: Attavantetől festett Corvin-Codexek. AÉ, 1885-V, 383 l:
Att. valószínű" műve. Egy címlappal. 1847-ben a
modenai könyvtárból került Bécsbe.

—

Kuszy (Kussy)

Lajos

selmecbányai ötvös

l.

Arv. Csarnok 105. ankc.

Gat. beveretei és

ötvös Lajstr.

ÁD (Bihar)

PAPNÖVELDE építtette Miklósy Ferencz püspök 1803–1811 közt. Egyemeletes, 12 tengelyes. 1890-ben egy mázik épülettel egyesítették.

Bíró József: Nagyvárad barok és neoklasz-vicius művészeti emlékei: Bp. 1932, 70–71 l.

Kuszy Lajos

otr.

l.

Kőmagyötvi.

1969.

107/1893.

	A mutárgy								
	Ki volt függesztre								
	a N. Muzban			a T. Kepcsban					
	év	ter	sor	év	ter	sor	O.K	T.K	oldalon
	száma alatt								
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
8	1893	VI	335	1894	II	68	—	475	396
04	1893	VI	332	—	—	—	—	476	608
8.5	1893	VI	38	1894	XI	491	—	477	396
0	1893	VI	340	1894	XI	495	—	478	397
9	1893	VI	333	1894	VIII	321	—	479	608
3	1893	VI	342	1894	VIII	335	—	480	397
3	1893	VI	343	1894	VIII	334	—	481	398
7	1893	VI	337	1894	VIII	320	—	482	398
0	1893	VI	336	1894	VIII	340	—	483	609
7	1893	VI	341	1894	VII	247	—	484	609
68	1893	VI	344	1894	XI	496	—	485	399
69	1893	VI	346	1894	XI	497	—	486	399
86	1893	VI	339	1894	XI	492	—	487	400

KUSZKA *Jenő, szepesi*, festő, * Igló 1885 dec. 7. A bpesti iparművészeti iskolában, azután báró Mednyánszky László mellett tanult, kinek hatása alatt főleg hangulatos felsőmagyarországi tájképeket fest. 1906 óta kiállítója a Műcsarnoknak. Egy tájképe a főváros tulajdona. 1925. Rákosszentmihályon gyüjt. kiállítást renedezett műveiből.

E. G. I. 6 o/l

I. Lipót:

Mellig, kissé jobbra fordu
lonban, melyet ~~pálmalevelek~~
Amorettek s koszorut nyujtó
haja vállaira omlik, bajusza
vísel, mellék az aranygyapja
tőst nyakkendőjének ~~alja~~ ve
ta a talapzatonnégy sorban:

LEOPOLDUS D.G. ROMA
SEMPER AUGUSTUS, GER
BOHEMIÆ ETC. REX, ARCH
BURGUNDIÆ

s alól balra: „J. Brouwer sc
Középütt: „W. Vaillant,

Rézmetszet, méretei a v

~~9379~~
9579

Kuszka Jenő

erőd

Az Újság. 1913. márc.
12. (Eltűnt festőművész.)
U. 567

Nagy lábon élt, órási adóssagokba keveredett. Mindenét eladta s Szűr utca 5-7 sz. alatti lakásá-ról feleségével és 15 hónapos gyermekével eltűnt. Állítólag kulföldre utazott.

Mert részre Isten nem hajol soha:
Előtte nincs kegyenc vagy mostoha!
Ki kincsbe duskál, élvez hírt, hatalmat,
Valódi üdvöt ritkán juttat annak,
S kinek nem adhat külső csillogásból,
Lelkébe tündérszint és fényt varázsol! —

Lásd itt a Gracht! Mi simán foly a habja,
Nem bántja őt viharnak forgatagja,
Útját kegyetlen szikla el nem állja,
Előtte biztos, egyenes a pálya.

Mi más a tenger! Láza vad, örök,
Felette vész dúl. Zordon menny dörög.
Hulláminak nincs medre, nincs határa,
Az égnek boltját ostromolja árja.
Nem tűr korlátot, zajg, morog, dühöng,
Hajót hátáról féktelen ledönt —
De bárha száz szirt megsebezze, törje,
Ujjong magában végtelen gyönyörbe,
S a sokaság bár elkerülje, félje,
Ő boldog a gyötrelmes kinba-kéjbe.

Kuszka Jenő

ivód

Pesti Tükör

1913. márc. 12.

(Egy festőnnivész eltűnése.)

U. 568.

Kuszka Jenő

vód

Pesti Hirlap 1913.

März 14. (Eltünt festőnüvész.)

U. 571.

Vasárnap
25
Kat. Karács.

Hétfő
26
Kat. Szt. I. vt.

Kedd
27
Kat. Ján. aps.

Szerda
28
Kat. Aprósz.

Csütörtök
29
Kat. Tam. [illegible]
Első negyed 23 ó 53 p.

Péntek
30
Kat. Dávid

Szombat
31
Kat. Szilveszt.
Izr. 9 S. Vajigas

Kuszka Jenő

U. 567, 568. 571.

Kuszka Jenő

egy rajza reprodukálva

Művészet 1915. 191. l.

Kuszka Jenő, nepesi

MAGYAR MŰVÉSZET

1926. 180.

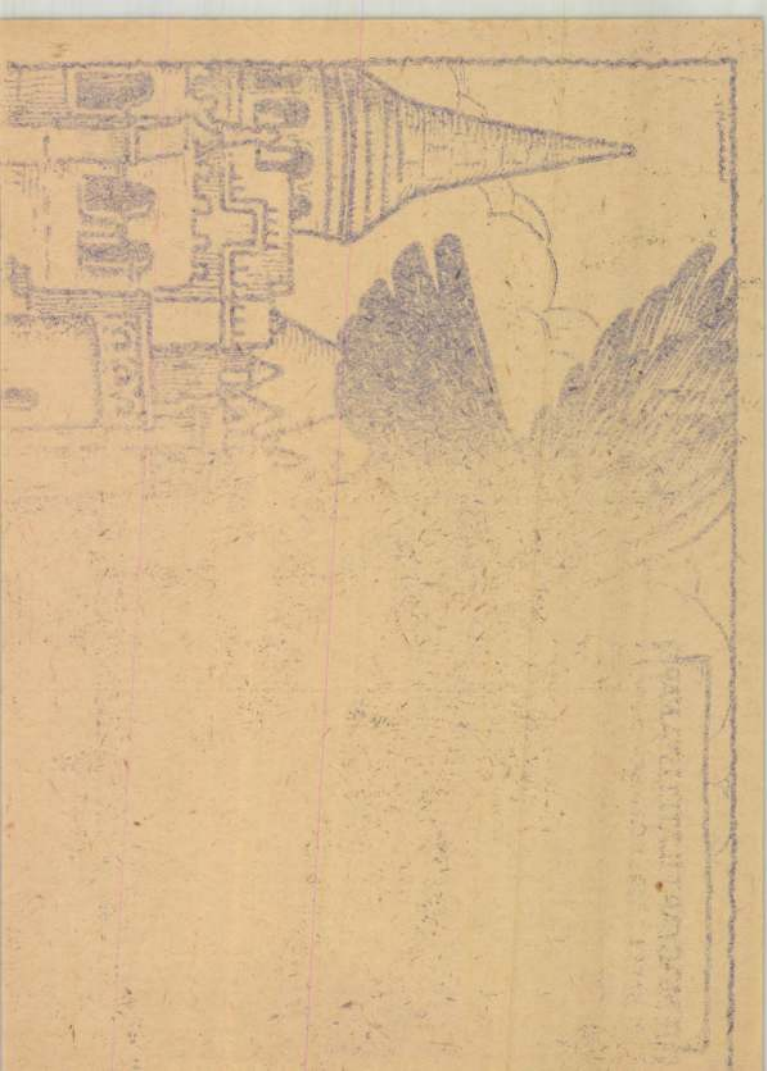

Kuszka Jenő, Szepesi

irod

-án: Szepesi Kuszka Jenő kiállítása. Uj Nemzedék, 1925. máj. 20.

TANT

Keresk szi

1931 - 32

Tö-

Kuszka Jenő

Műcsarnok Bpest

1906. tav kiáh 516

1906-7. téli kiáh. 231, 278.

⊥ bajusza kicsiny, szakálla gyér,

ra néz. Jobb kezével oldalt mutat
fekvő nyitott könyvet fogja. Rövid gön-
tja, ⊥ köntöse bő ujjú s köpenyének al-

retei 197·8 : 145·5 cm.
enczvárosi templom egyik freskójának cre-

- diki el [illegible]jesztésre 1898. XII. 31-én kelt
ján vétetett (384/98), a vételár elszá-
22-én (18/99), az elszámolást 1900. III.
ogadta el (III/900)
ltatott 1900. XI. 5-én (550/900)
900.

Kuszka Jenő

Műcsarnok

1907. tav. kiáll. 312.

1907-8. téli kiáll. 214

1908. tav. kiáll. 301

1908-9. téli kiáll 719

1909. graf. nemzetk. kiáll. 332

1909. tav. kiáll. 138, 401

1808. Ch. Lebrun (?):

Mózes Ráguellel kenyerezi

A két épület közti uton,
tor alatt, egy kecske-lábú aszta
baljával Mózes felé mutat,
tört darabkát az anyja által át
Ráguel turbánszerü fóveget és k
bot van, kék lepelt és térdig
Szefóra bő fehér ruhát; Is
fejkendőt, rózsaszinü ruhát és
tál és benne fedeles korsó tür
bi hat testvér nézi, kik fejöke
beszélgetni látszik, egy a mérg
zsalyt tart, kissé lehajlik
zik a ház-őrzővel. Balról pedig,
ábrázoló szobor van, két zenés
sik két furulyát kezel egyszer
füzér disziti. A háttérben jobb
léd könyököl és egy másik kosa

Vászon, méretei 84 (85):8
B. Wodianer Albert hagyoma
(Az 1900: VI. 12. átv. lajs
A Nemzeti Muzeumból 1900:
(335/900).
Lapza 617.

904: IV. 26.

Kuszka Jenő

Iglói 1885 dec. 12

A fővárosi muzeum
egy tagtepé

Thieme-Becker
22. 143. 7

Kövesd, ökon. VII. 137

Kuszka Jenő

festő szül. 1885 dec. 7

Igló

irod

Krück. II. III. l.

Kuszka Jenő

Művészet 1908. 129, 143
– 1912. 220
– 1915. 210

Magyar Művészet
1926. 180.

május

		~~Árútól~~
	28.	~~2% skontó 5640: P.~~
		~~2% –"– 800: P.~~
		~~2% –"– 310: P.~~
		~~Folyószlától / á.~~
	28.	~~Befizetek az Ált. ...~~
		~~hben.~~
		Árútól
	28.	2% nk. ért 5.640: + 2% f. a. ...
		2% –"– 800 + 16 P ...

Kuszka Jenö

festö

1900

Éimisk 1930. 85. l.

Kuszka Jenő (szepesi)

életrajz

irod

Csókássy 106. l.

Károly főherczeg

Derékig, balra, diszes
ban. Ingének gallérja széles é
visel. A keret talapzatának el
Felirata a kép alatt két sorba

Ertz
B

ez után jobbra: 29.

Rm., mér. 27.7 : 16.3

Szn.
33

Kuszka Jenő (szepesi)

életrajz

irod

Csókássy 106 l.

Károly főherczeg

Mellig, balra, diszes k
ban. Kerek gallérja réteges és
lagon viseli. A faragott keretn
bér koszorú, tigrisbőr és alarc

Carl Ertzherzog zu
Herzog in Steyer Khaern
Graff zu Gro

és ez után jobbra: 1.

Rm., mér. a vk. 28 : 16.

Szn.
33

Kuszka Jenő

1908. jan. 31 én nyilt meg
koll. Eiatt. az Uránsábon

Univeriet 1908 129. l.

Szabadkai Rőzkönyvtár és múzeum-

czplet VII.178

M.D.K.

Kuszka Jenő /1885-

455. Tabáni részlet. Olajf. 24.5x34.5 vászon.

Háborus mütárgyveszteség-jegyzékek. IV. füzet.
MUMOK. Bp. 1952. 31 l.

MDK

Kuszka Jenő, sz. 1885.

Kárpáti táj, of.
Holdvilágos vizpart, of.

M. Studio 2. sunc. 1921. 16-17 l.

MDK

Kuszka Jenő /Szepesi/, 1885-

Tátrai táj, festm.

Ernst Muz. 22. auke. 23 l.

Kuszka Jenő festőművész: MDK.

/A Műcsarnok tavaszi tárlatán vett részt:/

"Avar"

Ország-Világ, 1912. 527.l.

MDK

Kuszka Jenő, festő.

Tórésrlet.

Szent György Céh Sk. Arm. és Gyűjt. Egyes. 15. anke – Kat. 323. l.

Kuszka Jenő MDK

Árviz, olf.
Alkonyat, olf.
Szürkület, olf.

Nemzeti Szalon 1909.
II. nyiregyházi kiáll.

MDK

/szepesi/
Kuszka Jenö, festön.
sz.1865 -? nem 1883 ?

Tengerszem. 33x58 — Jelz.l.j.:Szepesi Juszka Jenö Fa.

Vihar után. 28x48 — Jelz.l.j.:Szepesi Kuszka Jenö. Vászon.

Ernst Mus.enke. XVI. 1921. Kat. 34.1.

MDK

Kuszka Jenő

Tavaszi éjszaka, olaj

KMT. 1907-8. téli kiáll. 4o 1.

Kuszka Jenő
Tavaszi éjjel, olaj

A Nemzeti Szalon első bajai kiállitása, 1906. 5 l.

ła lap: „de sancta Elisabetha".
7a lap: „Excelsus super omnes gentes
nus".
ap felső szélén a díszítés teljesen levágódott.
belső szélén egyenes, zöld indaszár húzódik
hat csomószerűen ráillesztett aranytallérral,
szín és kék virágokkal. Az iniciálé mellett
ósan végighúzódó rózsaszín szárból két kék
csavarodik még az indaszárra. A lap alsó
a kék levelekkel díszített kék indaszár
szín virágban végződő körbe csavarodik, majd
nagy arany tallér után világos zöld indába
tódva felkúszik a lap külső szélére, ahol
majom ül. (299. kép.)
iniciálé (97×91 mm) zöld keretben, arany
n rózsaszín betű. Belsejében kék alapon,
hálózatban fehérrel élénkített öt pontból
tt kék virágok.

Hir

Orsz. Régészeti Társulat. Vasárnapi Ujság, 156. l. — Radó Esztergom 9. sz. 116— . Klny. 32—35. l. — Radó Index 143. sz. 31. l.

(Mss. I. 19.) SERMONES SANCTI BERNARDINI.

Latin. Folio. XV. század.

és hártya. 400×270 mm. 163 levél, ebből
rtyalevél. Csonka. Vízjegye: Körbe illesztett
g, Briquet No. 2447. Magyarországon 1453—
-ben használatos. A 39 hártyalevél a követ-
1, 5, 6, 11, 16, 17, 22, 31, 36, 37, 42, 43,

1794

Kuszka Jenő
Erdőszéle, olaj

Szent-György-Czéh XLVI. művészeti aukciója. A Gyüjtő.
X. évf. 2.sz. 4 1.

e vezető ut mellett, a falu szélén,
asonló, szintén kőből épült. Egyemeletes,
egyeneszáródású. Hátsó oldalán kis ke-
oldalán félkörives, homoritottan rézsüs
. Tetőzete rongált.

zadi, ~~de ezt is~~ volt lebontották.

MDK

Kuszka Jenő

Esti hangulat, of.

Szent György czéhjlq. műv.aukc. 1912. febr.

71 l.

Kuszka Jenő MDK

Tavaszi éjszaka, olf.

Micsarnok 1907/8. téli kiáll.

Kuska Jenő MDK

Ősszel, olf.

Mücsarnok 1906/7. téli nemzetk. kiáll.

Kuska Jenő MDK

Zápor, olf.

Műcsarnok 1908. tavaszi kiáll.

MDK

Kuszka Jenő

Faluvége, repr.

Csókássy.

Kuszka Jenő

MDK

Olvadó hó /Vág völgye/, olf.

Műcsarnok 1907. tavaszi kiállítás

MDK

Kuszka Jenő

Zápor. Olajf.

Képzőm.Társ. 1908.tav.kiáll.kat. 43.l.

MDK

Kuszka Jenő

Őszutó, of.

KMTárs. 1906. tav. kiáll. kat. 47.l.

Auszka Jenö, festöm.

312. Olvadó hó./Vág völgye./ Olf.

KMT. 1907. Tavaszi kiáll. Kat. 38.1.

Kuszka Jenő

MDK

A kegyelet, olf.

Mücsarnok 1906/7. téli nemzetk. kiáll.

MD K

Kuszka Jenö, graf.

Szepesi táj. Rajz. Repr. 22c.l.

Müvészet. 1912. 22c.l.

Kuszka Jenő MDK

Csend, olf.

Mücsarnok 1908/9. téli nemzetközi kiáll.

Kuszka Jenő (1885-)

Tabáni részlet.
Oljf. 24.5x34.5 vászon Ltsz:822.Sign.

A Fővárosi Képtár háborus veszteségeinek jegyzéke
Budapest 1952.

MDK

Kuszka Jenő

Tátrai táj, of.

Ernst Muzeum aukciói XXIII. sz. 23.1.

MDK

Kuszka Jenő

Tabáni részlet, o.

Főv. Képtár háborus veszteségeinek jegyzéke

Bp.1952.

dec. 28./: festő. Előb
festőnél kezdte, [illegible]
cheni akadémián folyta

Kuszka Jenő

festő

lásd

Szepes Kuszka J.

alatt is.

Crescendo = < növekedő erővel.
Da capo = kezdettől.
Decrescendo = > csökkenő erővel.
Diminuendo = halkítva.
Dolce = édesen, érzéssel.
Espressivo = kifejezéssel.
Fermata = nyujtójel 𝄐.
Fine = vége.
f = *forte* = erősen.
ff = *fortissimo* = igen erősen.
Fuoco = tüzzel.
Grave = nehézkesen, vontatva.
Larghetto = egy kissé gyorsabban mint Largo.
Largo = szélesen, igen lassan.
Legato = kötve.
Lento = lassan.
Maestoso = ünnepélyesen.
Ritenuto = visszatartva.
sf sfz = *Sforzato* = ∧ ∨ > < nyomatékkal. hangsulyozva.
Solo = magánhang.
Sostenuto = kitartva.
Sotto voce = tompitva.
Staccato = szaggatva.
Stringendo = siettetve.
Tempo I (primo) = az előirt gyorsaságban.
Tenuto = tartva.
Tutti = együttesen.
Unisono = egyhangon.
Un poco = egy kevéssé.
Vivace = élénken.
Vivo = élénken.

Kuszka Jenő

U. 2082

A z alábbi templom mellékoltár Egyei részben fentitől.

Szentiványi Gyula

A rókusi templom.

Szegedi Hiradó

1911. jan. 1.

Kuszka Jenő: Faluvége
Kuszka Eugenio: Le ultime case del villaggio

Déry Béla: Warnemündei plage
Déry Adalberto: Spiaggia di Warnemünde

Tétel szám	A munka neme

	Méretek és mennyiségek	Egység ár		Összesen	
		Kor.	fill.	Kor.	fill.

MŰEMLÉKEK ORSZ. BIZOTTSÁGA
199/1922

Kuszka Lydia

festő

l. Bán-Kuszka Lili

Kuszka Lili, festő l. Baán-Kuszka L.

~~Városlődi Kőcsetenyggyár X. 123.~~

Kuszka Lili festőművész

"Öt hazai festő mütatkozik be a Nemzeti Szalonban"- irja -lay sign.-val /Sokolay Béla.
Leidenfrost Pál: "passzivan költői" mondja szükszavuan a kritika.

Bán és Kuszka Lili: "nem tudják az irodalmi tartalom sulyát festőiségbe átvinni."

Kivülük még Hellebronth Ilon és Hellebronth Berta mutatkozik be a tárlaton az öt művész között.

ÉLET, Bp. 1925. szept. 27. XVI. évf. 20. sz. 404. lap.

KUSZKÁL Jenő

+. Rép

Masonyi u. 3

Rosenstein eiterem

a falon rifüggesztve

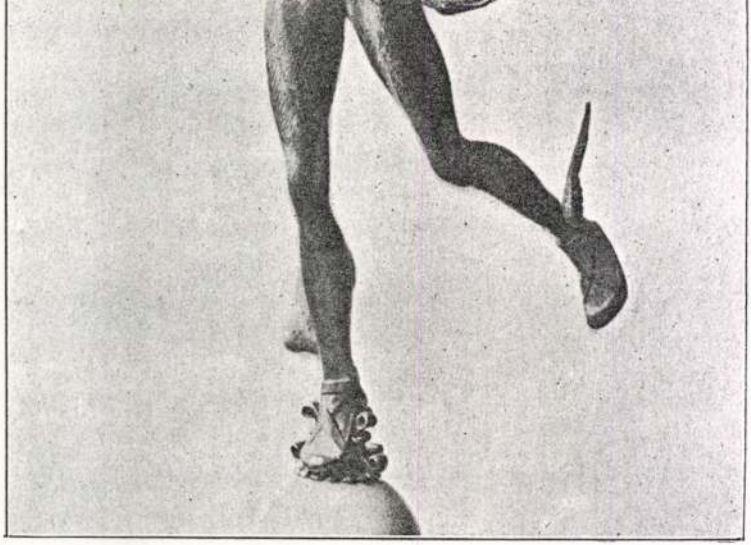

Kuszman

Bulyovszky Gyula: Budapesti Szemle c. rovatban irja: A müvész„Pesten lakik, s üvegfestményei megérdemlik, hogy értük a Soroksári utcába /13./ kisétáljon az ember. Kuszman, mint oktató is igen dicsértetik a gyors festészetben. Nemcsak papirra, hanem többféle kelmére is szabad kézzel igen sikerült festményeket varázsol. Ez ismét a hazai kézmüipar diadala."

DÉLIBÁB, Bp. 1855. juni. 24.
2. sz. 21. lap.

MDK

Kuszman Lajos **szobrász**

FAE: A csepeli dolgozók képzm. kiáll. Szabad Nép 1949. jan. 11.

FAE: A csepeli dolgozók képzm. kiáll. Szabad Nép 1949. jan. 11.

Kuszt Ernő, grafikus

„Requiem egy festőért". c.

|repr.|

Rajzok.

Dolgozók Lapja, 1980. szept. 21.

KUSZTOS Enche graf.

K. Gy.: Kusztos Enche metszetei. =
M. Hirek. 1985. nov. 9. 19. ill

KUSZTOS Endre

Bebe György: Hat mutírum Kusztos Endre
60 évéből. = A Hét, 1985. sept. 26.
6. ill

[intejü]

Művelődési és Közoktatás
nisztérium Ügyfélszolgálati
ján (Budapest V., Szalay u.
14., vidékről postai úton, t
non is kérhető), s a hiadók p
hatnak.

A pályázatok elbírálását,
mogatás mertékéte megáll
sát a Magyar Könyv Alapí
Kuratóriuma végz, mely 1
getlen testlet álta elegált t
áll.

A pályázatok beküjtásána
tárideje 1992. augusztus
pályázatot a Magyar K
Alapítány titkára teendő
látó MM Könyv Lap- é
dalmi osztályára kell elj
(Bp. V. Szalay u. 10—14.
fon: 1-3600/18-mellék
eddig beérkezett pályázatok
nyesek.

Magyar Könyv Alapít
Kuratór

KUSZTOS Endre

Beke György: Gy. Szabó Béla és Kuntos Endre szerk. = Honismeret, 23, 1995, 2. 94-96.

FELHÍVÁS

ányközi Oktatási,
ulturális
üttműködésre

999

h Council pályázatot hirdet a Magyar
ányközi oktatási, kutatási, kulturális és
egvalósuló projektekhez szükséges
zt a célt szolgálják, hogy a két ország
kmai és oktatási műhelyei között köl-
s különböző együttműködési formák

Kurator Euche

Banner Zoltán: Végtelen grafikai napló. = Utunk, 1985 okt. 4. 7. o.

1945 →

tems konnten wir
hitektur ,Plastik
le nicht nochmals
beobachtet, daß
Architektur inter-
tikazone ihre
neren Zusammen-
und ganz allge-
biel der Sphären
hem Dekor vor, das
es als Gesamt-
en Architektur
le die Malerei
Der architektoni-
auf der Wirkung

KUSZTOS Endre

Takács Gábor: A fa metamorfózisa:
Kuntor Endre grafikai világa. =
Kortárs, 44. 1985, 6. 480–481. ill.

összeállításban és teljességben, hamisító nem írhatta össze, az ilyen nem is ösmerhette a más forrásokban elő nem forduló tanukat: Péter nádorispánt, Mihály káplánt, Rotbertus kardhordót és Anulsus poroszlót.

De ha nem is támadták meg soha oklevelünk hitelességét, kétségbevonták azt, hogy benne az alapító oklevéllel volna dolgunk. Azt állították, hogy az alapító oklevél elveszett s a szóbanforgó okirat egyidejüleg készült feljegyzés, melyben a saint-gillesi apátság kivonatot készítve az alapítólevélből, feljegyezte az alapítás tényét. Oklevelünk e szerint minden jogi érték nélkül való lenne. Füssyt [1]) ez állításra azon körülmény bírta, hogy oklevelünk *charta pagensis* vagy *notitia*-szerű s így teljesen elüt a donationalis oklevelek megszokott formájától. Lesz alkalmunk bővebben foglalkoznunk az oklevélforma magyarázatával, most csak annak kimutatása tartozik reánk, hogy más, időközben elveszett alapítólevél nem létezett és a mennyiben somogyvári alapítólevélről beszélünk, okleve-

[illegible]

[illegible] feltevés

[illegible] elveszett s hogy azt semmiféle

[illegible]

KUSZTOS Endre *23, 42, 52, 84, 128, 138, 149, 151,* 20
Makfalva, 1925. szeptember 17.
IA Képz. Főisk. Kvár, festő és grafikus

Banner Erdély

ki a vértanúk sora: Pollio, De-
anus és felesége, s még sokan má-
3-3o4-ben lezajlott üldözéseknek.
tt, ám Galliába vándorolt légiós-
y s végül püspök Szent Mártonnak
ra, hogy az Üdvözitő mellett vé-
ságot. A hivek tiszteletét, szere-
A vértanúk nem vonakodtak a ha-
itükről volt szó. Márton nem vo-
nt mondotta volt élete végén, ha
éséről volt szó.

KUSZTOS ENDRE

Fecske Csaba: Hiradás. Uj Forrás , XX.évf. 1.sz. 1988. 52.p.

azt a Komárom megyébe áttelepült Salló István fafaragásaiban, aki már líraibb világképben oldotta föl a mester stílusának drámai-indulati elemeit. A tárlaton egyébként szót kért az „ifjabb" korosztály is. Marosvásárhelyről érkezett Balázs Imre, akinek most nem a legjellemzőbb, expresszív képi világa nyílt meg számunkra, akvarellje és grafikája révén. Örömmel találkozhattunk újra Plugor Sándor rajzaival is, aki időnként vendége a Hajdúsági Nemzetközi Művésztelepnek. Kiállított művei már a Csohány-hagyománynak búcsút intő, s az európai grafika egyetemességéhez közelítő törekvéseiről számoltak be. Nem lenne teljes a felsorolás a korán elhunyt Cseh Gusztáv nevének említése nélkül, valamint néhány „igazolatlanul" hiányzó lajstromba vétele nélkül. Csak sajtnálhattuk ugyanis, hogy nem láthattuk a tárlat anyagában a marosvásárhelyi Haller József síkból kiforduló, majd újra síkba forduló tragikus alakjait, valamint a másik grafikus, a szovátai Kusztos Endre drámai szénrajzait, amelyek az egyéni sors hitelével húzták volna alá az erdélyi magyar képzőművészetnek — egyébként a Sütő Utcai Iskolában is érvényre jutó — önvallomását.

Végezetül csak annyit szeretnék megjegyezni, hogy bár e kiállítás hiányos volt — legalábbis a részvevők számát illetően — nem panaszkodhatunk: magyarországi magángyűjtemények darabjaiból építkezvén ennyi tellett tőle. A lényeget már említettük: a tárlat azon szórványos híradások egyike volt, amelyek a nemzeti művészet határon túli őrbástyáiról hoztak üzenetet. Köszönet a híradást közvetítő rendezőknek. Az értékelő összefoglalásra végre vállalkozhatna a honi művészettörténet is — ez kötelessége.

FECSKE ANDRÁS

KUSZTOS ENDRE

T. Páll Árpád:

Kusztos Endre hüsége.

Uj Élet, XXVIII.évf. 20/646.sz.
1985 október, 15.old. képekkel.

Kusztos Endre

Cseke Péter:

A kisjenői csonkafenyő. /KUSZTOS ENDRE képéről./

Utunk, XXXIII.évf. 11./1533./sz. 1978. márc. 17. 7.old. képpel.

Kusztos Endre

KUSZTOS ENDRE grafikáinak, SUBA LASZLÓ szobrainak és KÁLMÁN ÉVA kisplasztikáinak kiállitása Makfalván. /rövid hir./

Utunk, XXXIII.évf. 21./1543./sz. 1978. május 26. 8-old.

Kusztos Endre

KUSZTOS ENDRE grafikáinak, SUBA LÁSZLÓ szobrainak és KÁLMÁN ÉVA kisplasztikáinak kiállitása Makfalván. /rövid hir./

Utunk, XXXIII.évf. 21./1543./sz. 1978. május 26. 8-old.

KUSZTOS ENDRE

Takács Gábor:

A fa metamorfózisa. - Kusztos Endre grafikai világa.

Korunk, XLIV. évf. 6.sz. 1985 junius
480 - 481.old. képekkel.

KUSZTOS ENDRE
festőművész

Nagy Miklós Kund:
Az otthon hivó szava. /"Az alkotó műhelyében"/

Vörös Zászló, XXXVII.évf. 223./10419./sz.
1985. szept. 21. 3.old., két képpel.

Kristóf Endre, festőművész 2) Foglalás

A 20-as években születtek közül – Balogh Péter mellett Nagy Pál, Kristóf Endre és mások tartoznak ide – hámarább vágtak magukénak új csapást, döntő hányadában azonban ez a nemzedék még jó darabig az előtte járók mintáját követte.

Mezei József: Átlépni az empíria küszöbén.
Kortárs, 1979. febr. 62. old.

Kusztos Endre

Cseke Péter:

KUSZTOS ENDRE otthonteremtő varázslatai.

Falvak Dolgozó Népe. II.sor. XXXII.évf. /1578./ 37.sz. 1977 szept. 13. 5.old. képekkel.

Kusztos Endre

Gazda József:

KUSZTOS ENDRE és a gyökerek birodalma.

/A Korunk Galériában rendezett kiállitás alkalmából./

Korunk, XXXVI.évf. 5.sz. 1977. május, 287-288.old.

J.

Kusztos Endre

m/arosi/ i/ldikó/

Lián vagy gyökér. /KUSZTOS ENDRE amerikai utján készült rajzai./

A Hét, VIII.évf. 29.sz. 1977.jul.22. 6.old., képek az 1,5,6.,9.,10.,11. és 12.old.

J.

Kusztos Endre

KUSZTOS ENDRE grafikáinak kiállitása Parajdon. /rövid hir./

Utunk, XXXII.évf. 29. /1499./sz. 1977. julius 22. 8.old.

Kusztos Endre

Cseke Péter:

Zerindiek gyarapodása. /TÖRÖK PÁL és KUSZTOS ENDRE képeiről./

Művelődés /Bukarest/, XXXI.évf. 1.sz. 1978. jan. 48-49.old., képpel.

Kusztos Endre

– grafikáival szerepelt 1978 máj. 13-án a Komuk Galériában megnyílt „Grafikusok a szülőföldről" kiállításán.

(Komuk hírei)

Komuk 1978/5

KUSZTOS ENDRE festő, grafikus

„Fehér falak"
- festmény

Korunk 1977/1-2 14 old

Kusztos Endre

- halkszavú művész
- alkotása állandó természeti kapcsolatra vall (természetközelség)
- résztvett a Komuk 101. kiállításon

Emlétve: Nagy Imre, Nagy István, Nagy Albert, Szolnay Sándor, Ziffer Sándor, Gy. Szabó Béla, Bene József, Csek Gusztáv, Kós Károly, Paulovics László, Kusztos Endre, Kopacz Mária, Simon Sándor, Teszt László, Turos László, Deák Ferenc, Jakabovits Miklós, Pusztai Péter, Plugor Sándor, Baasz Imre, Toth László, Szilágyi Sándor.

Borghida István: Grafikusok a szülőföldről

Komuk 1978/7

5 9t old

Kuszto Endre

Kuszlos Endre

-február 5-én grafikáiból kiállítás nyílt a Komor Galériában

(Komor hírei)

Komor 1977/3

Kurucz Endre

- a hetvenes években ily témát kapott
- felfedezi a népet a gyökerekben
- Nagy István út jának a folytatója
- örökmozgó - jövő - menő ember
- vidéki magányban a Maros megyei Határmaskörzetben él
- 1977 - ben kiállított a Komuk Galériában

Gazda József: Kurucz Endre és a gyökerek birodalma

Komuk 1977 /5 387 rd

Kusztos Endre

A mai erdélyi magyar festők közül egyedül Kusztos Endre él és dolgozik állandóan falun. A szovátai és harmaskörségi tájakat örökíti meg.

Bebe György: Festőművész egy erdélyi falubban
Új Tükör, 1979. május 13-10 lap.

Kiss Tóth Endre, festőművész

A hagyományos erdélyi intim műfajok, a táj a portré és csendélet, az otthon és otthonosság műfajainak művelői, akik már tudatosan látnak és gondolkoznak a közösség nevében: tipikus példa Fülöp Antal Andor, ifj. Szabó Béla, Tóth Antal, akik Kiss Tóth Endrével együtt némileg nagy vonalú monumentális erdélyi táj- és emberszemléletének a folytatója.

Banner Zoltán: azzal tűnik ki egyéniségük, ahogyan a romániai magyarság mindennapi életéhez kapcsolódnak művészetükkel.

Korunk, 1979. febr. 66. old.

KUSZTOS ENDRE

Közelképben: Kusztos Endre.

Gy.Szabó Béla: Élni és dolgozni.
Gheorge Vida: Átlényegitő szenvedély.

Előre Naptár 1982.
Sztl.old. 9 képpel.

KUSZTOS ENDRE
festőművész

Kusztos Endre grafikáiról reprodukciókat közöl:

Igaz Szó, XXIX. évf. 11.sz. 1981 november /382, 405, 415. old. és boritólapokon./

KUSZTOS ENDRE

Makfalván a müvelődési otthon előcsarnokában BENCZÉDI SÁNDOR kisszobraiból és KUSZTOS ENDRE grafikáiból nyilt kiállitás. /rövid hir./

Utunk, XXXIV.évf. 21. /1595./ sz. 1979. május 25. 8.old.

Kusztos Endre festőművész

Fodor Kálmán ötvenedik születésnapja alkalmából kiállítása nyílt a szatmári Művészeti Galériában. — 1954-ben a kolozsvári főiskola elvégzése után több évfolyamtársával Petrozsényba kérte kihelyezését. 1955-ben megrendezték első kiállításukat a petrozsényi líceumban, amely első kiállítás volt a Zsilvölgyében. Fodor Kálmán, Kusztos Endre, Vremir Mircea, Grieb Alfréd és még többen szerepeltek műveikkel a kiállításon.

Ágopcsa Marianna: a kép továbbgondolásra serkent.

a Hét, 1980. márc. 21.

Kusztos Endre festő

- Kompozíció

- tusrajz

Igaz Szó 1975/5

458 old

Kurtos Endre festő"

- Lendületes, termékenysége nem jellemzi Sükösd Ferenc művészetét.

Említve: Miklóssy Gábor, Páll Lajos, Nagy Imre, Nagy István, Ambrus Imre, Péterfi László, Kádár Tibor.

Jakabovits Miklós: Sükösd Ferenc

Igaz Szó 1978/4 344 old

Incze István

Kusztos Endre Jestő

- 4 drb grafika a
  borítón
- 5 drb grafika
  215, 224, 234
  236, 260 old

Ogaz Szó 1974/9

Kurutz Endre festő

- Makfalván akvarelljeiből rendezett kiállítást
- művészi világának elemzése
- Emlékére - Vass Áron

Nagy Pál: Kurutz Endre

Igaz Szó 1975/5 457 rld

Kusztos Endre grafikus

„Kötött Oldal"
„Magasfeszültség"
„Csend"
„Házak és utak"
„Vihar
„Dülőút"

} grafikák

Igaz Szó 1976/3

204, 208, 244, 257; 260 és 270 old

Kusztos Endre grafikus

7. drb grafika

Igaz Szó 1977/2 108, 109, 121, 123, 146 155, 168. old.

KUSZTOS ENDRE szénrajza

közölve:

Utunk, XXVIII.évf. 13./1274./sz. 1973. márc. 30. 5.old.

KUSZTOS ENDRE "Földörvény" c. grafikája közölve:

Utunk, XXIX. évf. 27./1340./sz. 1974.jul.5. 7.old.

KUSZTOS ENDRE: Magasfeszültség c. rajza közölve:

A Hét /Bukarest/, V.évf. 30.sz. 1974. jul. 26. 1.old.

KUSZTOS ENDRE: "A Föld" c. szénrajza közölve:

Utunk, XXIX.évf. 50./1363./sz. 1974. dec. 13. 1.old.

KUSZTOS ENDRE: Tető c. szénrajza közölve:

Utunk, XXXI.évf.12./1429./sz. 1976.márc.19. 1.old.

KUSZTOS ENDRE "Gyökerek" c. grafikája közölve:

Utunk, XXXI. évf. 27./14441/sz. 1976.jul.2. 6.old.

KUSZTOS ENDRE szénrajzainak és pasztelljeinek kiállitása a szovátai könyvtár olvasótermében. /rövid hir./

Utunk, XXXI.évf. 27./1444./sz. 1976. jul.2. 8.old.

Kormos Gyula:

KUSZTOS ENDRE kiállitása Kolozsvárt.

Uj Élet /Marosvásárhely/ 1968. 18.sz.
17. old. képekkel.

Sükösd Ferenc:

A szülőföld dicsérete. Gondolatok KUSZTOS ENDRE kiállitásáról.

Vörös Zászló, XXI.évf. 86./5395/sz. 1969. ápr. 12. 2 képpel.

Kusztos Endre

Grafikus

A Létköznap témája foglalhoztatja gondolatvilágát és jut kifejezésre rajzaiban

Hét

1974 VII. 26 1. oldal

/-e, -r/

KUSZTOS ENDRE.

Falvak Dolgozó Népe /Bukarest/, 1971. 49./1278./sz. dec. 8. 10.old. Képek az 1. és 10.old-on.

KUSZTOS ENDRE kiállitása. - Katalogus.
/Az előszót irta: Solymár István./
Budapest, Magyar Nemzeti Galéria, 1972.
szll. old., 6 kép.

Sánta Ferenc:

KUSZTOS ENDRÉről. /Megnyitó beszéd a Magyar Nemzeti Galériában rendezett kiállításon./

Élet és Irodalom, XVI.évf. 45.sz. 1972. nov. 4. 12.old. 1 kép.

KUSZTOS ENDRE:

"Irják fel az én nevemet is." /Levél a szerkesztőséghez. "A Hét képtára."/

A Hét /Bukarest/ IV.évf. 27.sz. 1973. jul.6. 11.old. 1 kép.

Cseke Péter:

Hogy erősebb hitele legyen a gondolatnak.
- Látogatóban KUSZTOS ENDRÉNÉL.

Falvak Dolgozó Népe, 33./1366.sz./ 1973.
aug. 15. 10-11.old., képek a 3.és 10.old-on.

Árvay Árpád:

Egyéniség és alkotás. /KUSZTOS ENDRÉRŐL/

A Hét /Bukarest/, IV.évf. 34.sz. 1973. aug. 24. 9.old.

KUSZTOS ENDRE:

Szellemi javak gyüjtésének jött el az ideje. /a zerindi képtárról./

Falvak Dolgozó Népe, 1974. 4./1389./sz. jan. 23.

Nagy Pál:

KUSZTOS ENDRE barangolásai.

Uj Élet /Marosvásárhely/, 1974. 17.sz.
19.old. Képekkel.

Bardócz Gergely:

KUSZTOS ENDRE önarcképe alá.

A Hét /Bukarest/, VI.évf. 26.sz. 1975. jun. 20. 2-3.old., 1 kép.

Bartis Ferenc:

Gyökerek balladája. KUSZTOS ENDRE ötvenéves.

Uj Élet /Marosvásárhely/, 1975. 19.sz. 13. old. Képpel.

Beke György:

1/4 óra KUSZTOS ENDRE mütermében.

Brassói Lapok, VII.évf. 45.sz. 1975. nov. 8. 4.old., képekkel.

Zsigmond Márton:

KUSZTOS ENDRE: Magány.

Ifjumunkás, 37.sz. 1975. szept. 11.

Jánosházy György:

KUSZTOS ENDRE grafikái az Uj Élet szerkesztőségében.

Uj Élet /Marosvásárhely/, 1976. 5.sz. március. 19.old. 2 kép.

Huszár Sándor:

Expozitie de grafica KUSZTOS ENDRE. -
Katalogus. sztl.old. 5 kép.
1968. Cluj - 1969. Tg.Mures.

Huszár Sándor:

KUSZTOS ENDRE grafikai kiállitása. - Katalogus. /leporello./
Marosvásárhely, 1969.

Kusztos Endre

„Helytállás"
„Messzeség"
„Egyedül"
„Erők" – grafikái

A Hét. 1977. febr. 25.

Kurtos Endre

„Rajz"
„Igéret"

– Lajtos

A Hét. 1977. febr. 25.

Kusztos Endre grafikus

„Csavart fa"
„Indák között"
„Befont indákkal"
„Indás erdő"
„Behajló fa"
„Csendes-óceán partján"

} rézkarcok

A Hét. 1977. júl. 22.

Kusztos Endre

„Kötött oldal"

„Gomba"

„Kitéjett gyökerek"

„Gyökér"

„Patakmeder"

„Föld"

– rajzok

A Hét. 1976. márc. 19

Kurtos Endre

- a kolozsvári Hét Képtárában állíthatták ki munkáit

D. Varga Katalin: Képtárt avattunk Kolozsvárott

A Hét. 1976. márc. 5.

Kusztos Endre

- 27 grafikai művét állította ki az Uj Élet marosvásárhelyi szerkesztőségének kobaiba
- ez a 23. egyéni kiállítása

Marosi Ildikó: Kusztos Ende szaggatott naplója

A Hét. 1976. márc. 21.

Kusztos Endre grafikus

„Déva vára"
„Faluvég"
„Fiatal erdő" – grafikák

Igaz Szó 1978/3 212, 236, 247 old.

Kusztos Endre

A gyergyói Elekes-képtárban láthatók a művész alkotásai.

M. Kiss Pál: A gyergyószentmiklósi Elekes-képtár. Forrás, 1976. 12. 88 old.

KUSZTOS ENDRE

DÁMBORNÉ BALOGH TÜNDE:

SINEK A ITHAKÓI PALETTÁRÓL

TISZATÁJ 1995, 1, 91-92

hasonló átlestéssel került Mátyás címere a madridi *Guil*
ezek Zsigmond könyvtárának a Corvina létrejöttéig Bu

A Zsigmond könyvtárának rekonstrukciója kapcsán é
budai udvari művészettel kapcsolatba hozható egyetlen
kevésbé oldható meg egyértelműen. A könyvtár esetében f
prágai mesterek érkeztek Zsigmond udvarába, lehetséges
alkotásai jutottak ide, feltehető, hogy a számára dolgozó
bizonyos, hogy Zsigmond prágai udvara is tovább őrizt
megoldhatatlan proveniencia-kérdéseket tovább bonyolí
mind magyarországi, mind csehországi örökségének keze
akár csehországi háborúi beleszólhattak a kincsek s
proveniencia is számos kérdést hagy nyitva, és számo
rekonstrukciós munkánkban csak ott mozoghatunk,
egyértelművé. SIPOS LÁSZLÓ ÉS PLUGORSÁNDOR

A budai vár szobrainak tanúsága szerint a budai ud
abban állt, hogy igen korán közvetlen kapcsolatot teremte
de mintaképeit újabb, modernebb generációból merítve
ösztönzőjévé vált a közép-európai késői gótikus mű
orientációnak. Kolozsvári Tamás *garamszentbenedeki ol*
udvari művészettől függetlennek aligha képzelhető mű sen
csupán a csehországi udvari művészet hatásainak emlékek
franciaországi udvari művészet köréig terjedő perspektívát
főműve, az udvari művészet köréhez csak alapvető stilári
semmilyen stíluskritikai vagy történeti érvvel nem köthet
kívánkozik még e sorba.

Thüsztos Endre

Havas Erdö

Alföld 1971/4 84 old.

Kusztos Endre

1958-ban Erdőmentgyörgyön, 1970-ben Makfalván nyílt falusi táslata.

A Hét, 1973 4. evf. 27 sz. 11 n

Kuntos Endre

1972-ben Bp-en a Nemzeti Galériában kiállí-
tása volt.

A Hét. 1973. aug. 24. 4. old. 34 m. 9p.

Kusztos Endre

1971-ben a Képzőművészek Szövetsége Zanulmány-
útra küldte a szovjet Belső-Ázsiába.

A 4.ú 1973 ... 24 4.ef. 34 n. 9.

Kurtos Endre

Neve a Magyarországon kiállított művészet kapcsán említve.

A Hét, 1973. szept. 21. 4. évf. 38 sz. 11 p.

Kisztos Endre

Fenyőke a nikelán (fotó)

A Két. 1973 4. vol. 27m 11.

Kuvstas Endre

Neve emlitve.

A Het, 1974. jan. 18. 5. erf. 3n. 11p.

Kusztos Endre

Gegesen alkalmi kiállítása volt.

A Het, 1974. dpr. 26. 5. ef. 17 r. 7 p.

Kusztos Endre

1974. aug. 8-án Makón kiállítása nyílt.

Népszava, 1974. aug. 9. 102. ert. 185 m 4 r.

Kurtos Endre grafikus

Kiállítása október 1-én
nyílik meg a Nemzeti Galériában

-Napló-

Magyar Nemzet 1972 szeptember 29
4. old

ANDREAS KUSZY, textikfestőmester

"Verzeichniss der zur Neosohler priv.Sieben-Bergstädtischen Lade einverliebten Schwarz und schön-färbemeister,aus dem Meister-Buche ausgezogen. /1823/:
~~xx~~.in Bergstadten: Góth Liptse,/Német Lipcse/: in Sohl[illegible]
33.- Andreas Kuszy ler Comitat
111.old. 31.jegyz

DOMONKOS OTTÓ: Magyarországi festőcéhek I. A rextilfestés első nyomai 101.old

ARRABONA, A Xantus János Múz.Évkönyve, I6. Győr, 1974.

Kuntos Endre
grafikus

Kuntos Endre grafikai kiállítása
a Magyar Nemzeti Galériában
X. 1-en nyílt meg.

.-. Kiállitási naptár.
MÜVÉSZET, 1972, szeptember - 48.oldal

Kusztos Endre

Cimnélküli rajzát hozza a lap.
Repr.

Élet és Irodalom, Bp. 1972. dec. 23.
XVI. évf. 52. sz. 9. lap.

Kusztos Endre

"Táj" c. képét bemutatja a lap. Repr.
Sánta Ferenc: "Kusztos Endréről" cimmel ir
a müvészről, illetve a lap hozza az iró meg-
nyitó beszédét, mely a Magyar Nemzeti Galé-
riában rendezett kiállitáson elhangzott.
Kiemeli müvészetében az otthon, a szülőföld,
Erdély világának és szellemének hatását.

Élet és Irodalom, Bp. 1972. nov. 4.
XVI. évf. 45. sz. 12. lap.

Kusztos Endre grafikus

Marosvásárhelyi kiállítását
méltató cikk. Polgár István

Igaz Szó 69/5 795. old.

Kusztos Endre müve

Meredek út

Igon Szó 69/2 248.o.

Kusztos Ludve bojzai

Igor Sió 67/6 834, 869, 894
896, 932, 937

Kusztos Endre

Részt vett az idei kolozsvári tárlaton.
Konáts Iván kritikája

Igaz Szó 67/1 120.o.

Kusztos Endre 1.

November második felében erdélyi művész, a Szovátán elő grafikus, Kusztos Endre műveit láthattuk a debreceni Agrárhudományi egyetem klubjában. A mintegy 35 nagyméretű lapból álló gyűjtemény 5-6 színes krétától eltekintve szenrayzokból áll.

Toth Béla: Kusztos Endre kiállítása

Alföld 1973/2 93 old.

Kusztos Endre 2

S úgy látszik ez, a szenvajz, Kusztos igazi területe, ahol képességeit legteljesebben kiélheti. Művészünk a valóság, a látvány ábrázolója, a látványtól merészebb kompozícióban sem távolodik túl messze, de akkor is alkotói modszere, látásmódja, képessége irányában (Erdőszél.)

Toth Béla: Kusztos Endre kiállítása.

Alföld 1973/2 93 old

Küsztos Endre

Művészetének világát ugyanis, úgy tűnik, két körülmény szabja meg (mint többnyire a legtöbb alkotónál): a környezet, amelyben él, és hajlama, tehetsége. Művészünk mindennapjainak világa szováta és környéke, az a táj, melyben az enyhén, szeliden hullámzó Nyárádmente átmegy a Gyergyói-hegyek hatalmas, sziklás, rengetegekkel borított „zordon fenségű" bírodalmába.

Toth Béla: Küsztos Endre kiállítása.

Alföld 1973/2 93 old.

Kusztos Endre 4

De ebben a csodálatos formációkkal gazdag és ékes környezetben Szováta maga is külön egység sószikláival, sóstavával, nem szólva arról, hogy ez a bájos, városka a sóvidék (Sófalva, Parajd, Korond) északi kapuja is. A tájnak, a környezetnek ez a rendkívüli gazdagsága a legfőbb ihlétője Kusztos grafikájának.

Toth Béla: Kusztos Endre kiállítása.

Alföld 1973/2 93 old.

Kusztos Endre 5

Hullámzó dombok (Domb, ég és föld, Rétegek) fényeket bizkáltató, fényekkel játszó erdők, le és föl kanyargó utak (Kaptató, Dombra fel, Utak, Erdei út) szeszélyes sziklák (Sóhegy) szelid völgyek, vad szakadékok (Szakadékok) fényben fürdő falusi házak, és fák, fák, lombok és gyökerek (Kanyargós út, Aszály, szinte valamennyi képen.

Toth Béla: Kusztos Endre kiállítása

Alföld 1973/2 93old

Kusztos Endre 6

Leudülete, művészi hajlama olykor szinte az absztrakció, pusztán a vonalakkal, a szép formációkkal való játékhatáráig sodorja (Kompozíció, Rajz I., Kidőlt fa). Bár az effajta munkái kevésbé átütő erejűek, mint amelyekben közelebb áll a valósághoz. A művész legfőbb eszköze a szén, sez alkalmat ad neki a fekete-fehér, a fény és árnyék végtelen lehetőségű és finomságú játékának megjelenítésére.

Toth Béla: Kusztos Endre kiállítása

Alföld 1973/2 93 old.

Kusztos Endre 7

A gazdagon ábrázolt, vonalaikban szinte feldúsított formák mellett ez, a fények és árnyékok hullámzása, brykáló ritmusa, szelíd villodzása a képek egyik legmegkapobb sajátsága. (Hófoltok, Felsőszer), ami szépsége mellett valami finom halk lírát is lop a lapokra (Ejszaka az erdőben, Gyűrűzés, Látomás).

Toth Béla: Kusztos Endre kiállítása

Alföld 1973/2 93 old.

Kusztos Endre 8

A ritmus különben is alapvető szerkezeti sajátsága Kusztos művészetének, mint pl. a Kötött oldal, a Fények vagy a Halkuló ritmusok – az utóbbi címével is – mutatják. Egyébként a vonalak hullámzó bősége, a fekete-fehérek változatos játéka, ellentéte, ritmikája sajátos dinamikát, elevenséget is kölcsönöz a műveknek.

Toth Béla: Kusztos Endre kiállítása.

Alföld 1973/2 93 old.

Kusztos Endre. 9

A lapokon szinte minden él. mozog, lélegzik, piheg, vágy csak szelidén pihen, mint pl. a Tó az erdőben vágy a Látomás. A képeknek halán e sajátságán meihető le leginkább Kusztos tehetségének ereje: az alkotó tulgut a puszta ábrázolásán: életet teremt.

Toth Béla: Kusztos Endre kicillitása

Alföld 1973/2 91-94 old

Rusztos Endre 10

Ez a fekete-fehérrel való ábrázolás egyébkeut szinte a fametszetek megoldásaihoz viszi közel Rusztos művészetét, de annak természetéből folyó keménységét a puha szén meleg, olykor szinte elomló vonalaival helyettesítve, s árnyaló erejével fokozva. (Tó az erdőben)

Toth Béla: Rusztós Endre kiállítása

Alföld 1973/2 94 old.

Kusztos Endre 11

A színes rajzok ugyanazt a külső és belső világot jelenítik meg, mint a szénnel készültek. Ezek a vonalak gazdagsága helyett halk, letompított színeikkel, összefogottságukkal hatnak, mint a Dombhát vagy a Virradat, mely a falusi utca házait elöntő hajnali fény üde megjelenítése.

Toth Béla: Kusztos Endre kiállítása.

Alföld 1973/2 94 old.

Kurtos Endre
grafikus

A Magyar Nemzeti Galériában nyílik Kurtos Endre grafikai kiállítását X. hó 1-én

-.- Kiállitási naptár
MŰVÉSZET, 1972.október-november - 80.oldal

Kusztos Endre

Grafikus

Kusztos Endre rajzain i dőnként Nagy István, valamint Nagy Gyula művészetének íze tükröződik.

Turcsány Zsuzsa: Kusztos Endre kiállitása.

MŰVÉSZET, 1972. december - 36.oldal

Kusztos Endre

grafikus

Kusztos Endre kiállításán az utóbbi
pár év termésétől válogatott, mintegy
40 fekete - fehér, szén és kréta rajz,
szenes pasztell került bemutatásra.

Turcsány Zsuzsa: Kusztos Endre kiállitása.

MÜVÉSZET, 1972.december - 36.oldal

Kusztos Endre
grafikus

Kusztos Endre lányát szülőfaluja,
Makfalva, kiterülő vidéke, erdők,
dombok, hegyi utak, magányos fele-
pülések, borzos tájak adják.

Turcsány Zsuzsa: Kusztos Endre kiállitása.
MŰVÉSZET, 1972.december - 36.oldal

Kusztos Endre
grafikus

„Szavatérés", „Szárcsoport",
„Kopstató", „Szavasi táj"
ciszi sajzai tartoznak a
közvetlen környezet által
ihletett művek sorába.

Turcsány Zsuzsa: Kusztos Endre kiállitása.
MŰVÉSZET, 1972.december - 36.oldal

Kusztos Endre
grafikus

A „Sóhegy", „Fenyők a sikban", „Kidőlt fa", „Sósárok", „Erdő szele", „Árokban" című grafikái azzal tanuskodnak, hogy alkotójuk elmeszil a csendben.

Turcsány Zsuzsa: Kusztos Endrekkiállitása.
MÜVÉSZET, 1972. december - 36.oldal

Kusztos Endre
grafikus

Kusztos Endre kiállításán bemutatta a „Látomás"-t, a „Tükröződés"-t, a „Gyűrűzés"t, a „Szálkuló ritmusok"-at, „Kötött oldal", „Éjszaka az erdőben"-cemű művet

Turcsány Zsuzsa: Kusztos Endre kiállitása.
MÜVÉSZET, 1972. december - 36.oldal

Kusztos Endre
grafikus

Több kiállításon vett részt Budapesten Kusztos Endre. Most az edélyi képzőművészek sorában a Magyar Nemzeti Galéria grafikai művét mutatta be.

Turcsány Zsuzsa: Kusztos Endre kiállitása.
MÜVÉSZET, 1972.december - 36.oldal

Kusztos Endre
grafikus

„A fa" (repro)

Turcsány Zsuzsa: Kusztos Endre kiállítása.
Művészet, 1972. december – 36 oldal

Kusztos Endre

grafikus

Kusztos Endre festő és grafikus a Kolozsvári Képzőművészek Szövetségének tagja. 1955-ben megette el a Művészeti Akadémiát.

Turcsány Zsuzsa: Kusztos Endre kiállitása.
MÜVÉSZET, 1972.december - 36.oldal

Kusztos Endre
grafikus

Kusztos Endre legjobb mesterének
barátai hörmjente segítséget vallja.
Gy. Szaló Béla, László Gyula és Szer-
vátiusz Jenő szemelyeben.

Turcsány Zsuzsa: Kusztos Endre kiállitása.
MÜVÉSZET, 1972.december - 36.oldal

Kuytos Endre festő, grafikus
(1925 Marosfalva –)

Szovátán él. Kolozsvárott
végezte a Ion Andreescu képzőművé-
szeti főiskolát (1955)

Igaz hű 1972 november

Kusztos Endre

Első nyilvános szereplése
1953 18 hatai kiállítása
volt. Külföldi szereplései
Bp. (1972)

Igaz hű 1972 november

Kusztos Endre

1. Elszórt házak szén 430 x 612 mm

2. Csűröskert —"— 352 x 500 mm

Kusztos Endre kiállítása

M.N.G. 1972.

Kusztos Endre

3. Házcsoport szén 210x320 mm

4. Társak -"- 500x326 mm

Kusztos Endre kiállítása

M.N.G. 1972.

Kusztos Endre

5. Komposíció szén 418x595 mm

6. Utak -"- 418x595 mm

Kusztos Endre kiállítása

M.N.G. 1972.

Kusztos Endre

7. Fény felé szén 410x498mm

8. Király -"- 418x595mm

Kusztos Endre kiállítása
M. N. G. 1972.

Kusztos Endre

9. Fenyők a sziklán szén 595x418 mm

10. Kanyargós út —"— —"—

Kusztos Endre kiállítása
M. N. G. 1972.

Kusztos Endre

11. Domb vén 418x595 mm

12. Kaptató -"- 500x350 mm

Kusztos Endre kiállítása
M. N. G. 1972.

Kusztos Endre

13. Rétegek · szén 420x595 mm

14. Tó az erdőben —"— 418x595 mm

Kusztos Endre kiállítása
M.N.G. 1972.

Kusztos Endre

15. Sóhegy szén 418x595 mm

16. Kötött oldal -"- — " —

Kusztos Endre kiállítása
M.N.G. 1972.

Kusztos Endre

17. Homoledomb szén 418x595 mm

18. Halkuló
sitmusok — " — — " —

Kusztos Endre kiállítása
M.N.G. 1972.

Kusztos Endre

19. Gyűrűzés szén 420x593 mm

20. Éjszaka az erdőben szén 418x595 mm

Kusztos Endre kiállítása
M.N.G. 1972.

Kusztos Endre

21. Látomás szén 421x595mm

22. Tükröződés pasztell 420x600mm

Kusztos Endre kiállítása
M.N.G. 1972.

Kusztos Endre

27. Szakadékos szén 420x595 mm

28. Sósárok —"— —"— —

Kusztos Endre kiállítása
M.N.G. 1972.

Kusztos Endre

25. Felsőszer pitt. 418x595 mm

26. Maredek út —"— —"—

Kusztos Endre kiállítása
M.N.G. 1972.

Kusztos Endre

23. Homokdomb pasztell 512 x 660 m

24. Házak a domboldalon —"— 512 x 600 m

Kusztos Endre kiállítása
M.N.G. 1972.

Kasztos Endre

31. Kígyózút vés 420x595mm

32. Tehér falak —"— —"—

Kasztos Endre kiállítása
M.N.G. 1972.

Kunos Endre

29. Rajz I. rés 420×595 mm

30. Erdei út —"— —"—

Kunos Endre kiállítása
M.N.G. 1972.

Kusztos Endre

35. Hófoltok szén 420x592 mm

36. Tavaszodik —"— —"—

Kusztos Endre kiállítása
M. N. G. 1972.

Kusztos Endre

33. Dombhát pántell 422x598mm

34. Sószikla —"— 598x428 mm

Kusztos Endre kiállítása
M.N.G. 1972.

Kustos Endre

37. Ég és föld pastell 420×592 mm

38. Dombra fel róla

— 4 —

Kustos Endre kiállítása
M. N. G. 1972.

Kusztos Endre

39. A fa szén 420×592 mm

40. Tények pasztell —"—

Kusztos Endre kiállítása
M.N.G. 1972.

Kuntos Endre

47. Kopárfelő pentell 420×597mm

48. Ballada —"— 606×422mm

Kuntos Endre kiállítása
M.N.G. 1972.

Kusztos Endre

45. Hazatérés szén 500x500 mm

46. Virradat pasztell 422x597 mm

Kusztos Endre kiállítása
M.N.G. 1972.

Kusztos Endre

43. Kidölt fa szén 420x592 mm

44. Havasi tájú —"— —"—

Kusztos Endre kiállítása
M.N.G. 1972.

Kusztos Endre

41. Árokban szén 420x592 mm

42. Erdőszél —"— —"—

Kusztos Endre kiállítása
M.N.G. 1972.

Kurutz Endre

Kaptató rempe repr.

Kurutz Endre kiállítása
M. N. G. 1972.

Kusztos Endre

49. A dragyek tövében
szín 502x700 mm

Kusztos Endre kiállítása
M.N.G. 1972.

Kuntos Endre

Kanyargós út repr.

Kuntos Endre kiállítása
M. N. G. 1972.

Kuntos Endre

A fa repr.

Kuntos Endre kiállítása
M.N.G. 1972.

Kuntos Endre

Havasi táj rep.

Kuntos Endre kiállítása
M. N. G. 1972.

Kuntos Endre

Kiállít fa reps.

Kuntos Endre kiállítása
M. N. G. 1972.

Kuntos Endre

Erdőnél rajz.

Kuntos Endre kiállítása
M.N.G. 1972.

Kusztos Endre

Neve említve.

A Hét, 1973. júl. 20. 4. evf. 29 n. 11 n.

Kusztos Endre

Neve Nagy István művészetével kapcsolatban említve.

A Hét, 1973. márc. 30. 4 db. 13 sz. 15 p.

Kusztos Endre

Fenyők a miklón (fotó)

A H.H. 1973 [illegible] 4 egl. 27 m. 11 n.

Kurtos Endre

Grafikai szalon '73 c. kiállításon vett részt a Dallas teremben

A Hét, 1973. máj. 4. 4. ef. 18sz. 2r.

Kusztos Endre

1958-ban Erdőszentgyörgyön, 1970-ben Makfalván volt kiállítása.

A Hét 1973 [illegible] 4. evf. 27 [illegible] 11 [illegible]

Kusztos Endre.

romániai magyar grafikusművész munkait a kulturális cserecegyezmény keretében a Magyar Nemzeti Galéria mutatja be.

Két mű a két tárlatáiból

Magyar Hirlap 1972/279 10 old.

Kusztos Endre
romániai magyar grafikusmüvész
kiállitását Sántha Ferenc iró nyitotta
meg tegnap a Magyar Nemzeti Galéria
emeleti disztermében. A tárlat a neves
müvész elmult tizévi munkasságát
reprezentálja

Magyar Hirlap 1972/273 Sold.

Kusztos Endre, grafikus

Romániai magyar grafikus.
Kiállítása nyílt meg a Nemzeti
Galériában.

— : Hallottuk 2.

ESTI HIRLAP. Bp. 1972. aug. 13.

Kusztos Endre

„Fehér falak" c.
metszetének reprodukciója
a képmellékletben

Igaz Szó 1972 november

Kusztos Endre grafikusművész.
a Magyar Nemzeti Galériában
rendezték meg kiállítását.

Láttuk, ballottuk.
1972. X. 28. 19.35 D. Petőfi

Kusztos Endre

számára biztos kiindulópontot jelenthetett Nagy István szines-, fekete pasztellképei és szén-rajzai.

Solymár István: Mai magyar rajzművészet, Budapest, 1972. 22 l. 7 l.

Kurstos Endre grafikus

A

Romániában él, Makfalván született, a kolozsvári Ion Andrescu képzőművészeti Akadémián tanult, kiállítása nyílt Budapesten.

Magyar Nemzet 1972 oktober 24

4. old.

Kusztos Endre

Műve szerepel a jelzett gyűjteményben.

Nagy László János: Elekes Vencel műzeumában; Műgyűjtő, 1972. 2. sz. 16. l.

Kuntos Endre grafikus- és festőművész
a maléi kiállítási teremben
megnyílt a Romániában élő mű-
vész kiállítása

Délmagyarország/Szeged/ 1944. aug 9.

Kusztos Endre, festő M.D.K.

mint a kolorsvári Képző-
művészeti Főiskola végzett nö-
vendéke, diploma munká-
jával szerepel a kiállitason

Borghida István: A kolorsvári
tartományi képzőművészeti kiállitás

~~Mai magyar festőművészet kiállitása~~

~~Irodalmi Ujság, Bp. 1956. márc. 3.~~

Utunk - Kolorsvár, 1955. jan. 13.

Kusztus Ende

"Ház" c. müvének repr.-ját bemutatja a lap.

Élet és Irodalom, Bp. 197o. dec. 5.
XIV. évf. 49. sz. 4. lap

Kusztos Endre

MDK

Szerepelt az Állami Grafikai Kiállitás-on, mely "nemrég" bezárult.

Jonel Jianu: Mai grafikánk egy kiállitás tükrében.
UTUNK, Kolozsvár. 1956. aug. 24.

Kusztos Endre MDK

romániai magyar képzőművész

Erdőszentgyörgyön mutatta be munkáit. .-.

Müterem 1958 I. évf. 7. sz. 47.o.

M.D.K.

Kusztka Jenő

A fiatal kiállitó müvészek közül emliti meg a lap Kusztka Jenő nevét "Bemutató a Mücsarnokban" c. beszámolójában a "Téli tárlat"ról, ahol a neves müvészek mellett az ifju müvészek is szerepelnek.

Szinház és Élet, Bp. 1907. okt.23. V. évf. 47. sz.

Kuntos Endre

grafikus

M.D.K.

Schemilt pasdellje a „Szovátai dombok" és a boratavasi jellegű „Hó-foltok" c. művei.

Tóth Béla: Műrészek hőzt Romániában

Műrészet, 1969. április - 32 lap

Kuntos Endre
festő-grafikus

M.D.V.

Témája az erdélyi táj: hegyek, dombok, hárak, fák, sziklák. Fiúrom hangulati egységet mutat a „Bokrok-tilen", a „Festők falun c. művei.

Tóth Béla: Műrészek közt Romániában
Műrészet, 1969 április - 32 lap

Kusztos Endre
festő

M.D.V

„Szénzajok"
(repro)

Tóth Béla: Művészek közt Romániában
Művészet, 1969. április - 32 lap

Тоя

"ое

Kusztos Endre
festő

M.D.K

Az Erdélyben lakó művész kolozsvári kiállítására készül, ahol 100 képet mutat be. Legnagyobb részük grafika, szenvaj és 30 pasztell és színes kréta.

~~Gosti László: Kovács László~~ - Tóth Béla: Művészek közt.
Művészet, 1969. április - 32 lap.

Kuntos Endre

Grafika

Utunk évkönyv 70
Cluj 1969

102. old.

Kusztos Endre
festő

Résztvett a Kolozsvári művelődési
ház díszterminek freskódíszí-
tésében

Banner Zoltán: Monumentális festéket
Korunk, Kolozsvár 1960 XIX. VI. sz. 671.

Tisztelettel várjuk kiállításunkra
1997. május 7-én, szerdán 17 órakor
a Városi Hangverseny- és Kiállítóterembe (Zalaegerszeg, Ady u. 14.)

KÚT

VÁLOGATÁS A KÉPZŐMŰVÉSZEK ÚJ TÁRSASÁGÁNAK FESTMÉNYEIBŐL

Művek a Magyar Nemzeti Galéria gyűjteményéből

A kiállítást rendezte és megnyitja: **Benedek Katalin** művészettörténész

KŪT

MDK;

Kuł Anci: néhány rajz.
/:Ernst-Muzeum kiállitás:/

Pesti Hirlap 1938. április 1o. 1o. 1.

Kut. (Nemes Ludovica) Lipto megye.

Myskovszky 1876:

1) alapraje és tárdal hép 6 cm = 10 m

2) ugyanaz felmérés ismeretlen nevő.

3). részletek. egy ajtó és festett faldesek: 10.

22.

23.

Kút

magyar zongora-
gyáros Párisban
Amerikaés India
revére is dolgozik

Nefelejts 1866. 226 l.
(A párisi magya-
rokról.)

OLVASD EL ÉS ADD TOVÁBB!

Loholsz, futsz új javak után...

Loholsz, futsz új javak után, kifúj a szél, megázol,
És a meglévő holmidra vajjon, miért nem vigyázol?
Még törekvő emberek is sokszor sárba ragadnak,
Hogy ha ezer dolgod is van, szakíts időt magadnak!
Biztosításod van már rég (jobbat nem is tehetnél),
De manapság **e kis pénzért** mondd, hogy mit is vehetnél?
Ezt az ügyet nem is lehet más oldalról szemelni,
Az értéket nagy sietve jó lesz ma felemelni!!

"Pátria" r.-t. Budapest — 435418

KUTAS ANTAL

repr. 500 forintos Bartók emlékpénz
ld. Varga Imre

, ,

Sz.A. [Székely András]: Plasztikus Bartók-képünk.
UJ TÜKÖR 1981/XVIII/11.sz.24-25.o.

eferers usw.)

AS

Klingenbach (340)
1985 -06- 2 9
Klingenbach

Datum, Namenszeichen

nen Strich in der nächsten freien Zeile anzuzeigen!

le	Menge	Rechnungsbetrag
	1	647.00
	1	245.00
	1	4190.00

Datum und firmenmäßige Fertigung des Lieferers

28.06.1985
FIRMA ING. HARTMUT REICHHOLD
ELEKTROGROSSHANDEL (I.A.)

Kutas Artúr, grafikus

L. Igmándy Emil

(kárpát.): Tanulmányút. 2.

Esti Hírlap, Bp. 1978. máj. 8.

Kutas Artur

A Stúdió tagja

A budapesti pedagógusok képzőművén stúdiója
1953-1963 Bev Vajkai Aurél Bp. 1963.
38.o.

A vvabb

Kutas Andor

Schorsch Ferenc

Tímár Róza

budafoki polgi iski.
(rajz?) tanárokat tapo-
kul vette fel a Rajz-
tanárok Egyesülete -

Rajzoktatás

1937. 4-6 in.

64. l.

cs bizottsága

kségének

B u d a p e s t.

ember hó 7.-én 2416/1927 számu

tel megküldjük visszakérőleg

ezések tervrajzát /:3 drb:/ va-

ések elhelyezése-a vonatkozó mi-

si főszolgabiróság, községi

onásával megtartott helyszini

któber hó 15.

OM IGAZGATÓSÁGA

Vitó Győző

m.kir.jószágigazgató.

Kutas Artur MDK

A keszthelyi művésztelepen dolgozott.

Cserháti József: Műterem a zalahalápi iskolában.
NAPLÓ : 1963 aug. 16. 2. lap.

Kutas Judit festő

Tokajban, a pártházban rendez-
ték meg kiállítását.

Szocialista Művészetért, 1971.

Kulas Judit

Ülö néni

Népmüvelés 1970/3 46 old.

Kutas Judit.

A Fővárosi Művelődési Központ kiállításán részt vett munkái jó felkészültségről tanúskodnak.

P.I. Kiállítások művelődési házakban

Népművelés 1970/3 46 old.

Kutas Judit festő

Márc. 20.-án nyílik meg kiállítása Tetétlenen, a művelődési otthonban.

Hajdú-Bihar megyei Népújság, 1969. márc. 20.

Kutas Judit

Szerepel az Eötvös Klub
Szálhitásán

Farkas-Kéri: Az Eötvös Klubban

Egyetemi Lapok 1971 II. 8

Kutas Judit

A Postás Művelődési Ház, a KPVDSZ és a KPM Építőipari Dolgozók Szakszervezete az Építők Rózsa Ferenc Művelődési Házában rendezett találkozón szerepel.

Postás Dolgozó 1966. jún.?

Kutas László, nobrán

Firenzében I. díjat nyert.
(Érem mel.)

–: Magyar művének külföldi sikere 4,

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1974. júl. 6 [júl. 26

Kutas Károly, szobrok

Érmeivel első díjat nyert firenzében.

—: Magyar művészek sikere külföldön 7.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1974. júl. 11.

MDK.

Kutas László

Kiállitott pályamüveiről

Magyar Nemzet 1966 dec.3o.

MDK.

Kutas László

Kiállitási kritika

Népszabadság 1967 jan.21.p.9.

Kutas László

nobrányírén

érmei a Vigadó Galériában
(pályázat)

Művészet
1982 o24.

Kutas László

gizi c. szobor

→ Benedek Gr

MŰVÉSZET 1985/7/7

Kutas László

Jegyzetek az V. országos ércentemalól

Nepszava 1985. X. 4.

Kutas László

Gondolatok a XXXII. vásárhelyi őszi táblatról

Nepszava 1985. XI. 29.

KUTAS László szobrász, érmész

R.NÁNÁSI Éva: Az 1985-86 évi jubileumi érmek gipsztervei. = Numizmatikai Közlöny, LXXXVI/LXXXVII 1987/1988 (1988) 158,159-160,163.p. ill.

еме иконостаса, фотогра-
ласништво су Сентандреј-
српске, а настали су за
рада у Мађарској којим је

еме иконостаса израдио је

теже припремио је Бранис-

о слајдова др Миодраг Ђор-
из Београда и Власислав

*могле су Републичка заје-
заједница науке и Самоу-
за научни рад Војводине и
уре Војводине.*

KUTAS László

Festészet hatása az érmekre kapcsán:

"A legszorosabb kötődést Szabó Iván, Renner Kálmán, Kutas László, Ispánki József színvonalas munkáival jelezhetjük."

SALAMON Nádor: Mérlegen az V. Országos Érembiennálé. = Uj Forrás, 1986. 1.sz. 57.p.

Kutas László

Kiállítás Nagykanizsán, a Hevesi Sándor Művelődési Központban

Népszava 1986. XII. 2.

KUTAS Lánló

Viall. Bp. Zichy-Zarkig, 1985

(fazeres)

Tárlat – két és fél órszig

[Kutas Lánló]

Esti Szinlap, 1985. nánj. 22. 2.

KUTAS László szobrán

Révész András: Tompormüvel.
= M. tfj. 1985 jüni. 7. 34-35. ill.

KUTSCHER, Nikolaus Röfarogó

1637 Pozsony, Pálffy-palota, kaiti épület

Ars 1996/1-3. 231

tkozó eredeti

síves,

élybolt bordái

alakú

ára mellett a

KUTAS László szobrán

Szodfriedt Ilván: Újabb szobonal gyarapodott az Egyetemi Botanikuskert Szobaparkja. = Soproni Szemle, 1997/1. 364-366. ill

Kutas László, szobrászművész

A művész műterme a Lehel úton van. – 1961-ben kerültem kapcsolatba a művésztelepel. Boldogfai Farkas Sándorhoz jártam „ingyskodni". Szobrokat takargattam, vázat építettem, gipszbe öntöttem. Kevés volt a fizetség, de saját szobraimon is dolgozhattam. Emlékszem, ilyenkor Boldogfai ~~ilyenkor~~ elsétált mögöttem, visszajött, megállt, hünnögött: „Ah, nem szólok!" Ezt többször megcsinálta, borzasztó volt. – A telepen általában begubóztak az emberek, – az idősebbek összetartottak. – Szabó Iván soha nem játszotta a művészt, hozzá bármikor bemehetünk beszélgetni, kávézni. És ott volt a nagyszerű Gábor Móricz! Ha nagy ritkán kimegyek a telepre, akkor azt csak miattuk teszem."

Hollós László: 70 éves a Százados úti művésztelep.
Budapest, 1983. júl. 10–13-old.

Kutas László, nobrón

L: Erdélyi Attila

–: Emlékezés Erdélyi Attiláru 73-83

Új Auróra, Békéscsaba, 1970,

02

Illyés László

Assay Judit: A kevesebb néha több

Művészet, 1982. október

Kutas László

Kiállítás Módmezővásárhelyen

Magyar Nemzet 1984. XI. 11.

Rutas László

Megbízták a művészt, hogy a zaúkai, Uttörőváros részére az „Evezős fiú" bronz szobrát hiszít-se el.

-----:Köztéri munkák.
MŰVÉSZET,1979.december - 47.lap

Kulas László, szobrán

L: Vilt Tibor

Csorna B: Szoborpark a Városligetben 4.

Esti Hírlap Bp. 1979 jún. 30

Kutas László, Szobrok

L: Vili Tibor

Gorka B: Szoborpark a Városligetben 4.

Esti Hírlap, Bp. 1979 jún. 30.

Kutas László szobrászművész

Kiállít a XXV. Vásárhelyi Őszi Tárlaton

(cikk: „Szalay Ferenc festőművész" címszó alatt)

Halász Miklós cikke: „Vásárhelyi Őszi Tárlat" címmel

Pesti Műsor, 1978. X. 18

Kutas László, szobrán

L. Mátis K.

Goór T: Művénteken .. 75-89

Torrás, Kecskemét, 1980. marc. XII/3

Kutas László

Megbízást kapott Kutas László, hogy a veszprémi Agrohev Mezőgazdasági Ellátó Vállalat ebédlője részére vörösrézlemez-plasztikáját készítse el.

—: Körtéri munkák.
Művészet, 1978. július - 45. lap.

Kutas László érdemművész

Megnyílt Sopronban a II. országos érembiennálé. Az első biennálét 1944-ben rendezték. — A művész művei: „Régi soproni oszlopok" c. „Régi soproni lépcsőke" c. /említve/.

Salamon Nándor: II. országos érembiennálé Sopronban. Népújság /Tolna/, 1949. okt. 7.

László Kutas,

„Julia" /repr./

-j. k.-: alle bedeutenderen Richtungen repräsentiert.

Daily News, 1970. jan. 29.

Kutas László 1

fiatal szobrász és éremmüvész,rendszeresen szerepel
hazai és külföldi tárlatokon.a firenzei Vasary
érempályázat első helyeét kapta, 1979-ben
a ravennai Dante biennálén ezüst érmet szerzett,
itthon a sport a müvészetben különdijat kapott.
Magyar Hirlap 1980/12/7/9
Wagner:A kellemest a hasznossal

MAGYAR HIRDETŐ SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 327-748, 348-726

1976 MAJ 22
KISALFÖLD

Kutas László, szobrász-művész

1021

Képek és kisplasztikák

Művészházaspár kiállítása a soproni Festőteremben

A soproni Festőteremben a napokban nyílt meg a Budapesten élő művészházaspár, *Hoffmann Henriette* festőművész és *Kutas László* szobrászművész alkotásaiból rendezett kiállítás.

Sopronhoz mindketten szoros szálakkal kötődnek, s jelenlegi kiállításuk voltaképpen bemutatása annak, hogy a városból való elszármazásuk óta mennyire jutottak művészi arculatuk kialakításában, önálló világuk megteremtésében. A képzőművészet alapjaival, a kezdeti mesterségbeli fogásokkal az ötvenes évek elején Sopronban, a nagyszerű Ágoston Ernő festőművész szabadiskolájában ismerkedtek meg. Tanulmányaikat a Képzőművészeti Főiskolán folytatták, Hoffmann Henriette a festő-restaurátor szakon, Kutas László pedig a szobrász szakon, ahol mestere Pátzay Pál volt.

Hoffmann Henriette kiállított művei — vázlatok és csendéletek — *nem ajándékozzák meg a tárlat nézőjét a felfedezés örömével*, inkább bizonyos unalom és sivárság árad róluk. A képeknek és a vázlatoknak ritka kivételtől eltekintve, üveg-csendéletek a témái, ezek szerepelnek különböző, nem túlságosan eredeti alkotói szándékról tanúskodó változatokban. Nem ismerjük Hoffmann restaurátori tevékenységét, de van egy olyan érzésünk, hogy az feltehetően *inkább meaköti, mint kibontja alkotói indulatát*. A bemutatott művek összességükben úgy hatnak, mint vázlatok egy készülő műhöz, s valójában halvány kiegészítői, ha úgy tetszik, társai Kutas László szobrainak, kisplasztikáinak és érmeinek. Ezek viszont *a felfedezés örömével hatnak, s eredendően izgalmas esztétikai élménnyel ajándékozzák meg a tárlat látogatóit.*

Kutas láthatóan legnagyobb művészi erénye, hogy magas szinten uralja a legkülönbözőbb anyagokat, hogy igazi tanítványhoz méltóan elszakadt főiskolai mesterétől, önálló egyéni látásmódot, stílust felmutató utakon jár.

■ **Kutas László: Mary Pippins**

Műveit, különösképpen pedig kisplasztikáit *a könnyed elegancia, a szerkezet, a forma tisztasága, harmóniája és a szellemes megoldások jellemzik.* Ez utóbbi, mármint a szellemesség, az alkotások címadásában is megnyilvánul. Műveiben az élet is óró, mindamellett jellegzetes pillanatainak, állapotainak ad érzékletes esztétikai formát. A gyakran csupán hatalmas kalapba öltöztetett, többnyire stílbútorokon nyújtózkodó vagy heverő aktjai játékosságot, halvány erotikát és bájt sugároznak. Jellemeket, életstílusokat és magatartásmódokat tud egy-egy pillanatba sűríteni *(Mary Pippins, Szunyókáló, Nyakatekert, Tótágas, Macskajáték, Hinta).*

Különösen megragadó *a Paksi madonna* című kisplasztikája, amely az anyaság szokványostól minden bizonnyal eltérő, de hiteles megformálása. Kitűnő és a bemutatott művek közül a legszellemesebb megoldású kisplasztikája a *Rebeka hűlt helye* című alkotása. A dús párnázású, hajdani idők emlékét és Rebeka hűlt helyét őrző szék a plasztikai ábrázolásra egyébként nem jellemző idődimenziót kelti fel a nézőben, és arra ösztönzi, hogy maga elé képzelje, amit a művész nem is ábrázol, a szék volt tulajdonosát, annak egyéniségét, emberi mivoltát, jellemét. Ezzel a gondolati művelettel a néző fejezi be, teszi teljessé a művész által megkezdett alkotást. A mű különben arra is jó példa, hogy mily sokat jelent a jó és a kifejező cím. Ez az alkotás ugyanis egy sematikus címmel, mint például A szék, egyszerűen elvesztené azt a hangulatot, ami jelenlegi esztétikai hatásának egyik forrása.

A kisplasztikák mellett Kutas nagyobb méretű művei *(Medzy Bronski János, Apu, Lány kalásszal)* közül különösen *a Petőfi Sándor alakját ábrázoló szobor* tűnik ki jellemmegmutató erejével. A szokványostól némileg eltérő felfogásban örökíti meg a költő alakját. Vándorlásának egy pillanatát ragadja meg, de úgy, hogy a lépés lendületében feltárja egész jellemének, költészetének egyfajta lényegét. Petőfiben a nyugtalan vándort, a töprengő, gondolkodó embert ábrázolja, akit ugyanakkor mélységesen áthat a tiszta, haladó ügyért vállalt aszkézis, a belső lobogás.

A tárlókban kiállított érmek közül *a Giorgio Vasari emlékérem* és *Dante Isteni színjátékának* egy-egy jelenetét ábrázoló néhány érem, főleg azonban a *Pokol I.* és a *Pokol II.* cizellált, míves megformálásával, ragadja meg a nézőt.

Hoffmann Henriette és Kutas László kiállítását június 5-ig tekinthetik meg az érdeklődők.

Kloss

án, eltünteti a

lapok tisztítását
oldatba mártott
zzük. Utána ala-
k le és töröljük

ott képrámákat
mosószer és ecet
mártott ronggyal
ára.

rró ecettel mos-
re.

veget és tükröt
cettel, nem száll-
yek.

„raveti magát" a nagyobbaknak szánt könyvekre, az Egri csillagokat jóval előbb olvassa; mintsem kötelező lenne (sok gyermek olvasástanulásának épp az ad szárnyat, hogy erre a könyvre kiváncsi, és ha okos szülője felolvasván épp a legizgalmasabb résznél áll meg, a „próbáld meg egyedül" felszólítása után, ha kínlódva is, de nekifog, s mire befejezi, hibátlanul olvas); ugyancsak örömét leli az Aranyballadákban, s a népballadákban is.

Nem maximalizmus ez, hanem természetes folyamat, mely feltétlenül bekövetkezik, ha a szülő nemcsak könyvvásárló, és nem elégszik meg az ajándékozás tényével, hanem mesélő, felolvasó kalauzként vezeti be a könyv világába a megajándékozottat.

Leginkább a versenykötetekhez kell a szülői kalauzolás. Hiszen a vers: zene, úgy él leginkább, ha mondják. Minden kisgyermek ösztönös zeneértő, és mindegyik a legtökéletesebb versmondónak a kérdez gyermekünk, és zavarba minket kérdés Ostobaság volna tag hogy nem vagyunk min tudók. Dehát ott a lex Nézzünk utána! El együtt. Aztán keresse egyedül, hadd tanujlon eligazodni a betűrendb És milyen élvezetes is e lexikon lapozgatása, képeinek figyelése! Valóban nem túlzott igény, jó a lexikon — igen, az ő könyvtárában is. Még jobb, ha irodalmi, zenei, művészeti és technikai is akad a háznál. Indításul legalább Az én múzeumom, Az én zeneszerzőm című olcsó gyermek-sorozatokat szerezzük be.

Ezzel a nagy vonalakban vázolt alapozással már elindulhat gyermekünk a gyűjtés útján. Ha jól vezetjük, épít majd az alapokra, és szépen bontakozó könyvtára tükrözni fogja belső fejlődését. Ha jól vezetjük: ha együtt fejlődünk vele. És ez legalább olyan fontos, mint a könyvek megvétele.

B. E.

szalag hosszú-hajúaknak

Ez a hajdísz hosszúhajúaknak ajánlható, [illegible] kontyot, vagy fejtetőn összefogott loknikat viselnek.

A harmonikaszerűen összefogott hajpánthoz 30—50 cm hosszú, 3—5 cm széles szalag szükséges. Ha bársonyból készül, akkor pici, csillogó aprószemű gyönggyel varrjuk tele. Ha pedig fényesebb anyagból tervezzük, például szatén, taft, vagy lurex-szállal átszőtt selyem, úgy mattszínű, hosszúkás gyöngyöt vegyünk díszítéséhez. Amikor begyöngyöztük, egyformán, harmónikaszerűen összefogjuk, alul pici öltésekkel egy helyen összevarrjuk, rögzítjük, majd keresztbe kis pántot öltünk hímzőfonallal. Ebbe a kis pántba hullámcsatot fűzünk, amit könnyűszerrel, jó erősen a fejtetőre csatolunk.

ZOLGÁLTATÁS

inkben
1. és
a füg-
8. so-
zolgál-
ocsola-
t rej-
Megfej-
y szót
üldeni
günk
us 27-
kig. A
re ír-
nyadik
jártok.
n vagy
n tün-
Gyer-
.

megfejtők között
i könyveket sor-

:

foglalt. 7. Noszo-
. Dunántúli me-
ditva, idegen női
kötő. 13. Végtelen
kör része. 16. Kö-
saknem Dör. 19.

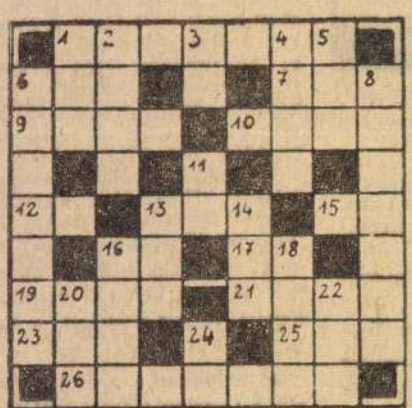

Becézett női név. 21. Nem arra, hanem... 23. Káposzta fajta 25. Hogy — oroszul.

Függőleges:

1. Kevert Pál (ék. hiány) 2. Végtelen Atlasz. 3. Állatlakás. 4. Női név. 5. T. O. I. 11. Kertet művel. 13. Csaknem zsír. 14. Ritka férfi név. 16. P-vel az elején: lepke. 18. Kevert őrök. 20. ... Tolsztoj. 22. Állítólag hátra felé megy. 24. Folyadék.

A megfejtés megkönnyítéséül közöljük, hogy hosszú és rövid magánhangzók között nem teszünk különbséget. A vízszintes 1. első vakbetűje: TY, a vízszintes 26. első vakbetűje: ND, második vakbetűje: GL, a függőleges 6. első vakbetűje: L, a függőleges 8. első vakbetűje: ER, második vakbetűje IZ.

Kik nyertek?

A május 15-i szombati számunkban megjelent gyermekrejtvény helyes megfejtése:

— *Hédervár — Gyömöre — Öttevény — Kópháza.*

Az ügyes megfejtők közül könyvjutalmat nyertek: *Steiner Erika* 4. oszt. tan. 9200 Mosonmagyaróvár Lucsony u. 19. *Mednyánszky Marianna* 4. oszt. tan. 9023 Győr, Munkásőr utca 48. VIII. em. 3-as ajtó.

A könyveket postán küldjük el.

KUTAS LÁSZLÓ

SZOBRÁSZMŰVÉSZ

1936-BAN BUDAPESTEN SZÜLETETT.

1954-60-IG A KÉPZŐMŰVÉSZETI FŐISKOLA NÖVENDÉKE
MESTERE: PÁTZAY PÁL

ÖNÁLLÓ KIÁLLÍTÁSOK:

1971 MADÁCH SZÍNHÁZ

1975 GALERIE 9, WIENER NEUSTADT (AUSZTRIA)

1976 SOPRON, FERTŐD

1980 REGENSBURG

1983 FERTŐD, REGENSBURG, PAKS

1984 TÖRÖKSZENTMIKLÓS, HAJDÚNÁNÁS, HAJDÚDOROG

1961 ÓTA RENDSZERESEN SZEREPELT HAZAI ÉS KÜLFÖLDI
KOLLEKTÍV KIÁLLÍTÁSOKON.
(BUDAPEST, HÓDMEZŐVÁSÁRHELY, PÉCS, SOPRON,
MOSZKVA, FIRENZE, RAVENNA, LISSABON, STOCKHOLM,
EINDHOVEN, KOPPENHÁGA, OFFENBURG, LONDON, PHEN-
JAN, STB.)

DÍJAK:

1974 I. DÍJ A GIORGIO VASARI NEMZETKÖZI
ÉREMPÁLYÁZATON (FIRENZE)

1976 „EZÜSTGERELY" KÜLÖNDÍJ

1979 DANTE BIENNALE (RAVENNA) EZÜSTÉREM

A KÉPCSARNOK MEGHÍVJA ÖNT

KUTAS LÁSZLÓ

SZOBRÁSZMŰVÉSZ KIÁLLÍTÁSÁNAK
ÜNNEPÉLYES MEGNYITÁSÁRA
1984. JÚNIUS 13-ÁN
SZERDÁN DÉLUTÁN 5 ÓRAKOR

MEGNYITJA:

KOVÁTS KÁROLY

MŰVÉSZETTÖRTÉNÉSZ

KÖZREMŰKÖDIK:

MATUZ ISTVÁN

FUVOLA

VAS KATALIN

CSELLÓ

KÉP CSAR NOK

MEGTEKINTHETŐ:
1984. JÚNIUS 13-27.
DÜRER TEREM
BUDAPEST V., VÁCI U. 16/B.

MK SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HIRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748,340-726

1974 JUL 26

Népszabadság

Kutas László szobrász-
művész

Magyar művészek külföldi sikere

1021

Firenze város tanácsa emlékéremversenyt hirdetett Giorgio Vasari halálának 400. évfordulója alkalmából. A pályázaton részt vett a Magyar Képzőművészek Szövetségének néhány tagja is, akik közül *Kutas László* szobrászművész első díjat, *Tóth Sándor* szobrászművész pedig harmadik díjat nyert.

elén vonultak be Ha
megdöntve az amerikai
met. A szocialista útra l
ba sohasem felejtette a
emlékét. Ma, az épít
hétköznapjain a Monca
viselő vándorzászlót csa
válóbb munkásbrigádok

MAGYAR HÍRLAP
SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748,340-726
1975 JUL - 5
Magyar Hirek
Kutas László
1021

Anya. Kutas László alkotása, Fehérgyarmat
Balla Demeter felvétele

... a város, park
és ódon utcáival, főképpen pedig várkastél
sűrítve adja azt, amit a Balatonon száz né
területen elszórva lehet megkapni. Amíg e
hogy minden győri, sőt bécsi utazó is átha
és legtöbbször nem áll meg, akkor nehéz
utazás és az idegenforgalom lélektanának
mindig megállok Tatán, legtöbbször Ny
hazajövet. Igyekszem úgy beosztani a haz
rendjét, hogy maradjon egy órácskám a be
emlékező hazatérésre. Nyaranta először be
tóba, melyet az idevalósiak Öregtónak nev
hűvössége az ausztriai tavakéval, bársonyos
latonéval vetekszik.

Első utam az Óratoronyhoz vezet. Ezt
a kocsiból is: nyolcszögletű, különös faépü
szágon egyedülálló. Érdemes megállni a
vezni a faszerkezet egyszerűségét és az ará
gét. Azután megnézem a Béke tér későba
majd a malmokat a Bartók Béla út és az
Külön élvezem a nevüket, az egyiké „Cif
egyik úttól a másikig mindig elfelejtem: „
Persze, hogy rokona a kétszáz éves Nep
Olyan város ez, hogy még a vágóhídja is b
százados, népkertjében pedig öt kerti lako
mészetesen barokk mindahány, nem is s
romról, amelyek már 1801-ben, a kor ízlése
nak épültek.

Így, amikor már kellőképpen eltataisod
komótosan beballagok a barokk kapu félkö
tikus várkastély erődrendszerén békésen át
tély aljáig. Templomokban megmaradt M
ilyen szép és gazdag csúcsíves ablaksor, v
alig. Az Esterházyak volt várkastélya önm
jében és belsejében is múzeum, de kiállít
újra érdemes megnézni, mert őrizői gondos
tozatosságról.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726

1975 OKT 26
SOMOGYI NÉPLAP

Kutas László

1021

Kutas László: Tótágas.

Ú. Dózsa—Rák

Kaposvár, 20 ezer néző. Vezette: Lauber (Hartmann, Soós)

Ú. Dózsa: Rothermel — Kellner, Harsányi, Horváth, Juhász — Dunai III., Tóth A. — Fazekas (Sarlós 46. p.), Bene, Dunai II., Fekete. Edző: Várhidi Pál.

Rákóczi: Szabó — Kanyar, Ágfalvi, Márton, Németh — Nagy, Kovács F., Burcsa — Varga (Duschák 68. p.), Csépán, Turai. Edző: Mathesz Imre.

Rapp Imre tehát — ahogy előre jeleztük — Kaposváron nem mutatkozhatott be. A kapus sérült, de közben az is kiderült, hogy Rapp átigazolásánál valami formai hiba történt. A Rákóczi elejét akarta venni egy esetleges óvásnak. (A jövő héten tisztázódni fog ez az ügy.)

A pályára vonuló csapatokat nagy taps köszöntötte. De az elismerés a menet élén haladó Avar (Auer) Istvánnak is szólt, aki az MLSZ engedélyével a kezdő rúgást végezte. A 70. évéhez közelgő Avar Ri-

Bene szerezte
húzásával is bi
készítette elő
madikat, amel

Az ünnepi ak
dódött az igazi
marosan kitűnt,
posváriak nagyo
nagynevű ellenf

PRAŽSKÁ INFORMAČNÍ SLUŽBA
VÝSTŘIŽKOVÁ SLUŽBA
Praha 2-Vyšehrad, K rotundě E 12 - tel. 29-73-78

VÝSTŘIŽEK Z ČASOPISU
1021 László Kutas
Lud, Bratislava
- 3. VII. 1975
ze dne

Umenie južných susedov

V hlavnom meste Maďarskej ľudovej republiky v Budapešti usporadúvajú svetovú konfrontáciu sochárskeho umenia, resp. jeho jednej disciplíny — BIENÁLE DROBNEJ PLASTIKY. Je veľmi úspešná a má svetový ohlas. Ak sa Budapešť podujala na takú veľkorysо koncipovanú medzinárodnú prehliadku, mala k tomu príčinu: vlastné zázemie tvorcov drobnej plastiky. To každý pochopí, kto navštívi výstavu MAĎARSKÁ MEDAILA A DROBNÁ PLASTIKA, ktorú pripravilo Ministerstvo kultúry SSR spolu s Osvetovým ústavom v Dome kultúry v Bratislave.

Pochopiteľne, nejde o vyčerpávajúci pohľad na maďarskú medailu a drobnú plastiku súčasných tvorcov. Maďari sa nám predstavujú autorskými kolekciami desiatich svojich sochárov. Prirodzene, vyberali to najlepšie z najlepších a desať tvorcov sochárov nám poskytuje širokú škálu realistických názorov súčasnej maďarskej skulptúry, jej moderných tendencií v medailérskej tvorbe i drobnej plastike, ktorá tu má už bohatú tradíciu.

Možno len potvrdiť slová Ferenca Szamosiho, že výstava nám prezentuje rozpätie od realizmu cez groteskne bizarnú expresívnosť a poetickú lyričnosť až k chladne elegantnému a racionálne geometrickému poňatiu. Rezső Berczeller v bohate členenej plastike Ľudia a stroje I. zachytil atmosféru i pocit „organizovaného" sveta a zdôraznil to aj konštruktivistickou výstavbou. Portrét Istvána Bencsika je čistý a psychologizujúci, Mária Csikatová svoje expresívne videnie znásobuje aj povrchovou štruktúrou. Tibor Borbás vedel po svojej „Guľatej soche" zachytiť dynamiku pohybu. István Lisztes tu reprezentuje až „maliarsky" čisto poňatú medailu, ale aj ostatní maďarskí sochári ako napríklad László Kutas, Tibor Borbás, Enikő Szöllösy, Deszö Mészáros, Edita Ráczová a Sándor Rétfalvi nás presviedčajú o invenčnosti, originalite a vysokej tvarovej kultúre, reagovaní na súčasné moderné tendencie v sochárskom umení vo svete a tým je výstava pre nás aj podnetná. Aj pri tendenciách držať krok so svetom, maďarská drobná plastika i medaila nespúšťa zo zreteľa komunikatívnosť so širokými vrstvami.

(f)

László Kutas: Stojka, bronz-mramor.

Foto: (jf)

PRAŽSKÁ INFORMAČNÍ SLUŽBA
VYSTŘIŽKOVÁ SLUŽBA
Praha 2-Vyšehrad, K rotundě 8/82 - tel. 29-73-78

VÝSTŘIŽEK Z ČASOPISU

L. Kutas
1021 Večerní Praha

ze dne 11. IV. 1975

Z dílny maďarských sochařů

Komorní plastika ze země našich přátel

Včera byla slavnostně zahájena výstava nazvaná Maďarská medaile a drobná plastika. Ministerstvo kultury ČSR, Galérie hl. města Prahy a velvyslanectví Maďarské lidové republiky umožňují při příležitosti 30. výročí osvobození Maďarska Pražanům ve výstavní síni v II. patře Staroměstské radnice zajímavé nahlédnutí do oblasti komorní tvorby současných maďarských sochařů.

Ačkoliv výstava samozřejmě postihuje pouze zlomek bohaté sochařské produkce MLR, je v šedesáti exponátech pozoruhodnou přehlídkou nejrůznějšího přístupu ke skutečnosti a jejímu uměleckému zobrazení. Od přísného přepisu přírody přes expresívnost a poetickou lyričnost až ke směřování k racionálně geometrickému prostorovému řádu.

Téměř všichni vystavující tvoří i v monumentální exteriérové plastice, je pak tedy tím zajímavější sledovat jejich práce komorní, určené pro interiéry současníků. A zdá se, že v široké výrazové škále deseti sochařů je pro každého návštěvníka snadným úkolem najít polohu vyhovující jeho citu a vkusu. Jsou zde sochy se zřejmou literární inspirací (L. Kutas, I. Lisztes, E. Ráczová) i ty, které působí maximálním oproštěním a zjednodušením přírodního tvaru (D. Meszáros), prokomponováním tvarů a hmot (E. Szöllösyová). Najdeme zde projevy orientované k nové figuraci (I. Bencsik) v sousedství medailí pojatých klasicky (L. Kutas) i medailí, jež přecházejí spíše do volně modelovaného reliéfu (E. Ráczová).

Poeticky laděné plastiky S. Rétfalviho vystřídají kompozice nejstaršího sochaře R. Bercellera (nar. 1921), inspirované vrůstáním lidské figury do stroze geometrických tvarů světa moderní techniky. Drobné bronzy M. Csikaiové působí svým křehkým půvabem vedle robustnějšího projevu T. Borbáse, z jehož díla dominuje zejména podobizna básníka M. Radnótiho, šťastně spojující moderní formové úsilí s výrazovou osobitostí a portrétní výstižností.

Výstava drobné plastiky a medaile z MLR je nesporně v mnoha směrech výstavou pozoruhodnou. Záslužným činem pořadatelů je pak i to, že při sestavování kolekce dali přednost pracím sochařů mladých a Pražané se tak mohou seznámit s tvorbou přislušející k avantgardním tradicím současného maďarského umění.

M. HALÍŘOVÁ

Pražskeno povst
obnovení činno
správy, a tak je
zení městské sp
val jen primáto
aparátem. Teprv
1945 bylo vydáno vládní nařízení č. 46 o prozatímní organizaci správy hlavního města Prahy (tzv. Prozatímní statut) a na jeho základě byl jmenován první Ústřední národní výbor hlavního města Prahy. Nedostatkem tohoto statutu bylo, že zachovával starý pražský magistrát jako výkonný orgán ÚNV, a tím upevňoval vliv konzervativního úřednického aparátu.

Bylo mnoho úkolů, vyplývajících z programu Národní fronty, jež musely být v Praze v prvních dnech nového Čes-

alendář VP

a osvobodila rakouské hlavní

ír Vladimírovič Maja-
narodil se 19. 7. 1893)
boru pověřenců v Košicích
il Vasiljevič Lomono-
materialistický filozof, básník
. 1711)
aham Lincoln, americký
809)
stická strana Španělska

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

1974 MÁR 2

ÉLET ÉS IRODALOM
Budapest

Kutas László

1021 /

Kutas László: Sakkozók (színes dróthálószobor)

Ezek a hol bálványszerűen mozdulatlan, hol meg nagyon is szétszórt vonások — hát ez volnék én? Hol van ezen az arcon mindaz, amit megéltem? Hosszú évek szerzetesi önfegyelme a munkában, s az önfegyelem szorításából fölcsapó szenvedély — hol van? Hol a szenvedések jele, s azoké a megérzéseké, amikhez csak szenvedései árán juthat az ember? Hol a megszenvedett gondolatok nyoma, melyek naponként végigjárták bennem a maguk stációit, s amelyekre néha — nagyon ritkán — büszke is voltam? Hol van egy-egy örömteli rátalálás, villanó megismerés, törvényalkotó szentencia érintése késlekedő ráncaimon? Hol az ihletettségé, amelyben mégiscsak eltelt az életem?

*

Romokat építünk.

Amit befejezetlenül csonkának, ideiglenesen abbahagyottnak tartottak valamikor mi gyakran éppen azt szeretjük, hisszük szépnek, kifejezőnek. Soha enynyi fragmentum, tudatosan romnak épített mű, torzó nem volt még sem az irodalomban, sem a képzőművészetben.

Dekadens dolog ez? Én nem tartom annak. Rájöttünk, hogy az idő, a romlás: természetes szelekció is. A természetes szelekciót toldják meg, utánozzák a lényegmondásra, a fölösleges elhagyására fölesküdött irányzatok — ezek a lemeztelenített tömon-

gondolatsorból a legf
és legjellemzőbb néhány
natot messem ki.

Mindenre figyelj, amit
lat kihoz belőled — csak
az indulatra ne, mert
nulsz!

Legjobb, ha most egy
nem gondolsz semmire,
még visszajön.

Üres. Valami előúszik. „Fenti" figyeli, lecsap rá, csőrrel-karommal boncolgatja.

A „gondolkodó"; az „ellenőr"; aki az „ellenőrt ellenőrzi"; aki az utóbbit is látja — hol marad abba a sor?

*

A két cigányasszony végigvonulása az izzó tengerparton.

Vajon, ha el tudnék tekinteni attól, hogy itt *asszonyok* vonulnak, s csak az elvont mozgást, a szoknyájuk elúszását, a színeket látnám, több lenne az a fajta látás, mint ez a finom erotikával is átszőtt?

*

Köszönet a kettős, egymást áthatható jelenlétért: hogy ott lehettem az évszakokban, a szél és a víz zúgásában, a hóesés zizegésében; s ugyanakkor bennem is ott lehetett a világ élő, mozgó, lélegző lelke.

mindegy kolléga, aki itt váltja egymást? Hiszen az életkörülményeit úgysem tudják megváltoztatni!

— Nem én, nem mi. A személytelen, ismeretlen, távoli hang. Amely lehet maga az emberiség, vagy lehet a sors.

— *Vagy inkább a gyóntató!*

— Azt többnyire ismeri a gyónó. De itt nemcsak egy rács a választóvonal. Itt tökéletes az inkognitó!

— *És ha valaki vissza akar térni? A számára már ismerős és kedves hanghoz?*

— Sokan visszatérnek: beszámolnak gyógymódjukról, helyzetükről, hogylétükről. Minden telefonáló kap egy számot, amellyel följegyzik az anamnézisét. Ezt közöljük vele. És minden pszichológus visel egy számot, amit a távpaciens följegyez. Amikor jelentkezik, bemondja például: „a 44625-ös kéri a hatos pszichológust". Megmondjuk, mikor lesz ő az ügyelet. Így a folyamatos kapcsolat fenntartható. Van aki bejelenti, hogy női hangot kér, más kifejezetten férfihoz ragaszkodik. Azért vagyunk mindig ketten. Meg azért is, hogy ketten hallgatván a panaszt, okosabb tanácsot adjunk. Ha az életkörülmények megváltoztatására nincs is hatalmunk, a személyiséget — esetleg az ajánlott szakrendelő közreműködésével — megerősíthetjük annyira, hogy bajait el tudja viselni.

A tanácsadó partner — eleven

Kutas László

Nyáj-völgy
1960-jul. 7

Kutas László diplomamunkája szabadtéren felállítandó kútfigura; három zenélő fiucska. Ez a sikerült alkotás is megnyerte a zsüri tetszését. — Kutas László ma már végzett szobrászművész

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V. Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

HAJTÓMŰ

1969 APR 8

102

Az angyalföldi művészek tavaszi tárlata

kedves és immár hagyományos színfoltja a felszabadulás ünnepségsorozatnak. A József Attila Művelődési Ház termeiben rendezett idei kiállítás, a XIII. kerület művészeinek magas szakmai felkészültségéről tanúskodik. A magyar képzőművészeti élet élcsapata vonultatja fel legszebb alkotásait.

A festők sorában Demjén Attila itáliai utazásainak egyik szép emlékét az „Olasz város" című kompozíciót állította ki. Galambos Tamás három sajátos hangulatú, naivan — dekoratív munkája jól reprezentálja szerzőjét és annak különös stílusát. Duray Tibor formájában és jelentőségében egyaránt monumentális 1514 című művét mutatja be. Brusch Péter, „Úpesti utca„ című konstruktív szerkezetű kompozíciója érett és kiforrott művész alkotása. Három festménnyel jelentkezett Szurcsik János is; Kertészek, Öregasszonyok, Udvar című kompozíciói méltóak alkotójuk hírnevéhez.

Az éremművészek alkotásai közül Asszonyi Tamás plakettjei tetszettek legjobban.

Kovács Margit és Kovács Éva néhány nagyon szép kerámiával örvendezteti meg látogatóit. A szobrászok közül Kutas László, Kalló Viktor, Ligeti Erika, Konyorcsik János, Szőllőssy Enikő, Vasas Károly, Pikszai Rudolf egy-egy szép munkája érdemel említést.

KUTAS LÁSZLÓ

Kutas László: Petőfi

A ruhatervező művészetet Nádor Vera és Perczel Erzsébet képviseli.

Gy. Gy.

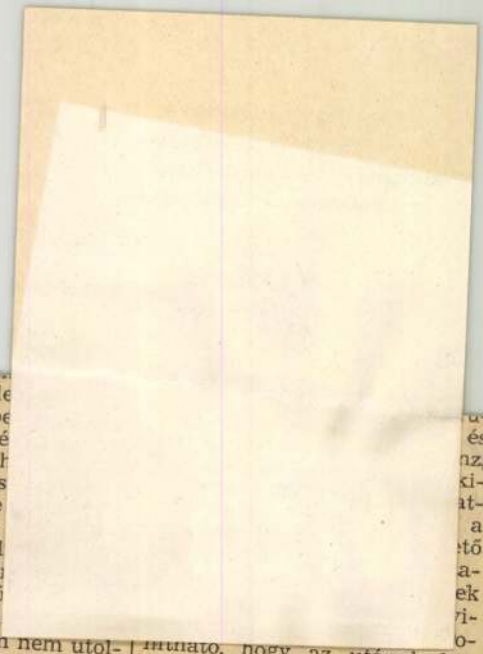

fokozatnak megfele
en ezüst, 62-en pe
törzsgárdista jelvé

A vállalat régi, h
gozóinak nyilvános
erkölcsi elismerése
lentős esemény. De
még külön is növel
hogy erre az eseme
tómű- és Felvonó
vállalat megalakulá
ízben került sor. Ám nem utol-
jára, hiszen az ilyen jellegű
esemény a jövőben évenként
ismétlődve bizonyítja majd,
hogy a vállalati törzsgárda er-
kölcsi és anyagi megbecsülé-
séről írott szavak nem pusztán
divatos szólamok.

Mostanában, a nagy fluktuá-
ció, vándorlás idején a munka-
helyhez, a gyárhoz való hűség,
a ragaszkodás gyakori beszéd-
téma, annak ellenére, hogy
nem valamiféle vadonatúj do-
log. A rendes, jó dolgozók a
múltban is hosszú évekig, év-
tizedekig kitartottak munkahe-
lyükön, választott üzemüknél,
hacsak valami nem kényszerí-
tette őket másra.

Szondi Károly például 1927.
július 27-e óta, 42 éve, dolgo-
zik a 2-es gyáregységben, Hoff-
mann József pedig 39 évvel ez-
előtt, 1920. augusztus 21-én lé-
pett be az 1-es gyáregység jog-
elődjéhez. Rajtuk kívül szá-
mosan vannak még olyanok,
akik ismert, megbecsült dolgo-
zóként évtizedeket töltöttek el
egy munkahelyen, pedig ré-
gebben még sem a törzsgárda-
tagság, sem a hűségjutalom

inthato, hogy az utánuk kö-
vetkező felszólalások is egy-
két kivételtől eltekintve, ha-
sonló vonásokat mutattak.

Hiányzott ezekről a tanács-
kozásokról az a dolgokat ne-
vén nevező szenvedélyes hang-
nem, ami ma már oly gyakori
az üzemekben, a szocialista
brigádokban. Pedig az új kö-
vetelményekre való felkészülés
érdekében arra lett volna
szükség. Arra, hogy a küldöttek, a szocialista brigádvezetők, az eredmények mellett finomkodás nélkül elmondják azokat a problémákat is, amelyek a ma és a holnap feladatait tekintve gátolják a mozgalom további fejlődését, szélesedését.

Gazdasági feladataink, a reform adta követelmények, a szocialista brigádmozgalomban is új utakat igényelnek. A versenyből könyörtelenül számúzni kell a formalizmust, a mechanikus vállalásokat és a bürokratikus értékeléseket.

Az üzemekben azt a társadalmi erőt, amelyet az üzemek

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
Kutas Lajos szobrára
1974 AUG 4
Csongrádmegyei Hirlap

1011

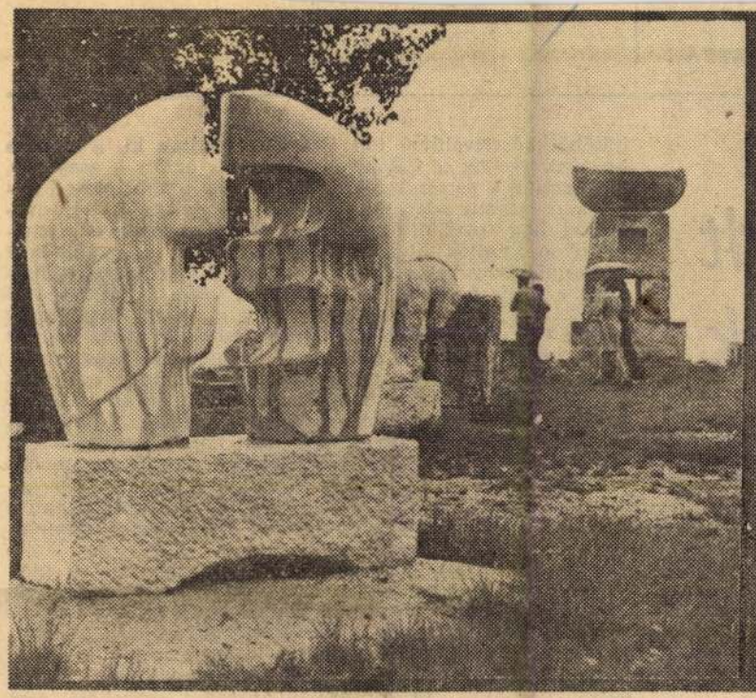

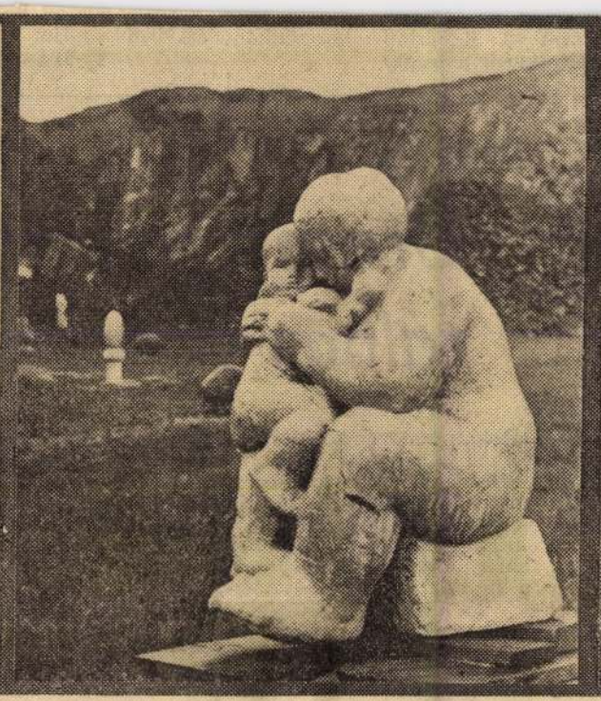

Járjuk az országot, s közben — véletlenül — felfedezzük a villányi kőbányában azt a szabadtéri szoborkertet, melyet a Nemzetközi Szobrász Szimpozion keretében dolgozó művészek hoztak létre. Nyári napokon 200—300 országjáró is ide talál — mint mondtuk — véletlenül, mert semmiféle útbaigazító tábla, sem pedig csalogató prospektus nem hívja fel erre a nagyszerű látványra a figyelmet. Természetesen sokan bosszankodnak is e miatt — mi is például, mert alig-alig sikerült e három szobor közül kettőnek alkotója nevét megtudni. Az első képünk Wladislaw TUMKIEWICZ „Barátság", második képünk KUTAS Lajos „Anya gyermekével" című alkotását mutatja be. Harmadik képünk alkotóját — éppen prospektus hiányában — nem tudtuk kideríteni, csupán címét tudtuk meg: Kőasszony a tájban. Sürgősen intézkedni kellene a szoborkert népszerűsége érdekében!

zusban.

REHÁK FERENC

a legelterjedtebb vita általában az oktatási kérdések körül bontakozik ki. Ez érinti a legtöbb családot, ez érintkezik a legna-

közgondolkodást befolyásolja.

TAMÁS ISTVÁN

a küldetés szigorával
éltetnek az évek,
eljövendő nemzedéke

Cserei Pál

Üresen maradt talpas poharak

Közeledett az aratás, és annak rendje-módja szerint most is megtartották a határszemlét. Olyan aktus ez, mellyel „megméretik" a kaszára, pontosabban: a kombájn késeire érett gabona. De nem csupán az „méretik meg", hogy a gépes brigád tanyáján katonás rendben álló kombájnokat mikor indíthatják a gépkezelők, akik újra és újra úgy járják körül azokat, mint a menyasszonyt az öltöztetője, hanem a szántás-vetés és az ápolás is: egyenletesek-e a gabonatáblák, tiszták-e, nem vert-e bennük gyökeret a gaz, kövérek-e, vagy silányak a kalászok?

A határszemlén részt vesz néhány hivatalos személy is, mert tudni akarja, milyen termés várható. Hiszen nemcsak a végén szükséges számolni, hanem közben is, hogy előre lehessen igazodni a dolgokhoz. És ha egyenletesek a gabonatáblák, mint most, ezen a határszemlén, a kövér kalászok pedig úgy állnak, akár a vigyázzban feszítő katonák puskáin a szuronyok, gaz meg keresve is alig található, akkor a szomszéd gazdaságokból is hívnak képviselőket. Mert az öröm, büszkeség akkor igazi, ha mások is tudnak arról.

Miután befejezték a szemlét, és ismét végigtekintettek a tengernyi gabonán amoda, a tábla végtelenbe tűnő részén délibáb játszadozott a nyári napfényben. A szétszórtan nőtt akácok, akácbokrok koronái — mert csak azok látszottak — mintha lefelé fordultak volna. A kövér kalászok pedig meg-megrezzentek, mint csendes időben a tenger víztükre.

— Hogy megtréfálja a messzeség az ember szemét — mondta kedélyesen a gazdaságvezető. — Amikor a táblának azon a részén jártunk, akkor itt csillogott-villogott. Ezért jobb mindent tapintható közelségből látni.

A többiek egyetértően bólintottak.

Amíg a határszemle tartott, bent, a gazdaság központjában, a kultúrteremben, U-alakban összetologatták az asztalokat. Majd amikor a határlátogatók a központhoz közeledtek, a két felszolgálólány a hűtőszekrényből zárt üvegű jaffát, colát szedett ki, és az asztalokra rakta. Miután pedig a határlátogatók körülülték az U-alakba rakott asztalokat, és lecsúsztattak egy-egy pohár hűsítőt, hogy felfrissüljenek az órákig tartó menet után, a két felszolgálólány harapnivalót rakott elébük. Mindezt a főkönyvelő-helyettes a nyitott ajtóból irányította.

Az ülésrend természetesen úgy alakult, hogy a helybeliek az U-alakba rakott asztalok egyik szárnyát ülték körül, a másik szárnyát és az összekötő részt a vendégek, keveredve az első számú helybeli vezetőkkel, hogy a látottakról-tapasztaltakról kicseréljék észrevételeiket. Ennél fogva a gazdaságvezető erre figyelt, nem pedig a főkönyvelő-helyettesnek a vendégelést irányító fogásaira. Az történt ugyanis, hogy a két felszolgálólány a hűsítők mellé vizespoharakat rakott, és mindenki elé egy-egy decis talpast is tett. És miután a tányérokból fogyni kezdett a szeletelt kolbász, a főkönyvelő-helyettes intésére a lányok a hűtőből hárslevelűvel telt üvege[illegible] húzóval, melyet a főkönyvelő-he[illegible] kirángatták a parafadugókat. Ezu[illegible] közben valamit súgott a fülükb[illegible] gekkel, hogy megtöltsék a decis[illegible] szárnyon kezdték, ahol a vendégek voltak. Az egyik lány az asztalszárny belső részén, a másik a külső részén töltögette a decis poharakat. Így mentek végig a két szárnyat összekötő részen is. Csakhogy, mire a másik asztalszárny kezdődött, mely körül csak gazdaságbeliek ültek, kiürült a két üveg. És ezután a két lány kisietett. Az üres talpas poharak mellett ülők pedig nézték őket, hogy majdcsak visszajönnek, miközben a másik szárnyon és az összekötő részen ülők koccintgattak, szopogatni kezdték a hárslevelűt. De a felszolgálólányok csak nem jöttek. Így aztán fejjel, szemmel adtak egymásnak jeleket, mintha azt mondták volna: No, mi nyugodtan ülhetünk a biciklire! De hamarosan lesütötték a szemüket, szégyenkezni kezdtek, mert az egyik lány újabb hárslevelűvel lépett be a terembe. Nyilván most ők következnek.

De hát másként történt. A lány ugyanazon az úton indult meg, mint az előbb, és a kiürült poharakat öntötte újra tele. S közben biztatta azokat, akiknek még volt a talpas poharában: „Tessék fogyasztani!". Azok aztán fogyasztották, és a főkönyvelő-helyettes intett a másik lánynak, hogy most már menjen ő is. De hát annál is kiürült a borosüveg, amikorra az asztalszárnyakat összekötő rész azon pontjához ért, ahonnan túl csak gazdaságbeliek ültek. Az egyik közülük most már megunta a várakozást, s a talpas poharába colát öntött, és odaszólt a többi társának: „Egészségtekre!".

Ideje is volt, mert a vendégek búcsúzkodni kezdtek, és a felszolgálólányok nem vittek be több hárslevelűt.

KUTAS László

HOLLÓS László: Művészkert : 70 éves a Százados úti művésztelep. = Budapest, 1983./7. 13 p.

Kutas László szobrászművésszel Lehel úti műtermében találkoztam.

— 1961-ben kerültem kapcsolatba a művészteleppel. Boldogfai Farkas Sándorhoz jártam „inasoskodni". Szobrokat takargattam, vázat építettem, gipszbe öntöttem. Kevés volt a fizetség, de saját szobraimon is dolgozhattam. Emlékszem, ilyenkor Boldogfai elsétált mögöttem, visszajött, megállt, hümmögött: „Ah, nem szólok!" Ezt többször megcsinálta. Borzasztó volt. A telepen általában begubóztak az emberek, sokan haragban voltak, nem beszéltek egymással. Persze, azért itt is kialakultak az erőviszonyok. Az idősebbek összetartottak. Mint külső szemlélő azt tapasztaltam, hogy nem szerencsés együtt dolgozni a családdal. Jobb, ha a műterem és a lakás külön van. A művész-feleségek csak szítják az amúgy is meglévő feszültségeket. Nekem nagyon furcsának tűnt, hogy itt az emberek telefonon társalognak egymással. Az is érdekes volt, hogy ha a saját szobromat csináltam, Sanyi bácsiék inkább behívtak egy kávéra. Ha neki dolgoztam, nem. Akkor „szolga" voltam. Szabó Iván soha nem játszotta a művészt. Hozzá bármikor bemehettünk beszélgetni, kávézni, mindenkit szívesen látott. És ott volt a nagyszerű Gábor Móricz! Nála szoktam rá a jó erős, cukor nélküli teákra. Ha nagy ritkán kimegyek a telepre, akkor azt csak miattuk teszem.

— Nem élnék itt szívesen. Vannak, akik szeretik a nagy társaságot, nekem túlságosan zsúfolt a telep. A Lehel úti műtermemben akkor vagyok egyedül, amikor akarok. Különben is, én egy szigetlakó vagyok. S erről a szigetről nem tudok elszakadni. Magyarországon ma mindenki meg van sértve valamiért. Elkényelmesedtek az emberek. Művész vagyok — mondogatják, s elvárják, hogy mindent elintézzenek helyettük.

nul ha-
ás után.
olykor,
zet, a
Kevés
lakosra
— nem
fordu-
szunk-

meglehetősen aggasztó

annyit es

m, amikor felszaba-
olt ott egy megrekedt

csak meg

országon

messze m

Szerdán nyílik kiállítása a képző- és iparművész-szövetség szobrász szakosztályának az Árkád Galériában (Budapest, Rákoczi út 30). Szigorúan titkos címmel. A kiállítás címe nemcsak a közel félszáz művész majdnem 100 alkotására vonatkozik, hanem a kiállítóterem helyére is, mivel első emeleti elhelyezkedése miatt nem annyira ismert. A kiállítás május 1-jéig tekinthető meg. Képünkön: Kutas László Nekem nincs titkom, nekik sincs című művével FOTÓ: FEJÉR ZSUZSA

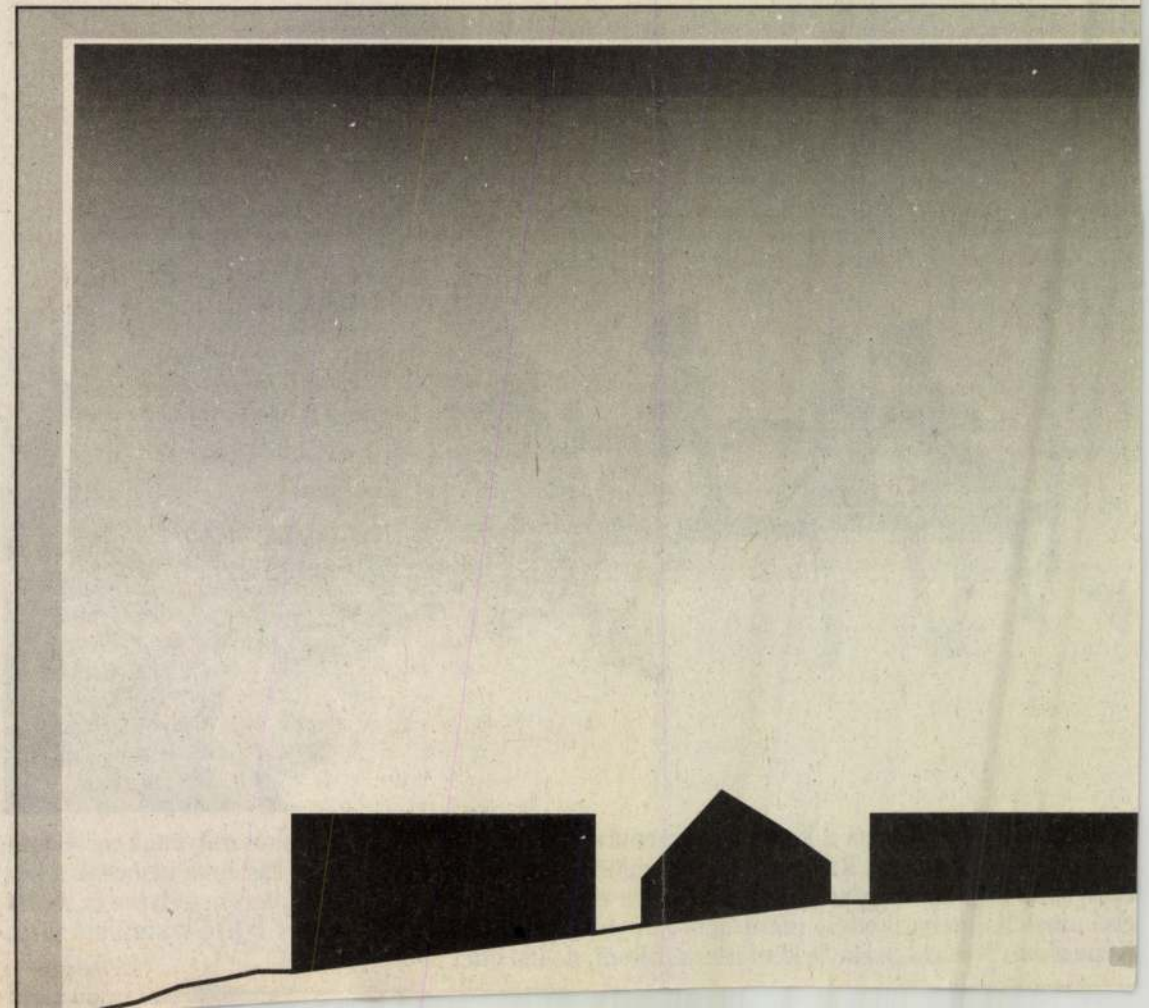

KUTAS László rajzai

KUTAS LÁSZLÓ

szakmai önéletrajz

1936-ban születtem Budapesten, 1954-ben érettségiztem Sopronban.
1952-54-ig Ágoston Ernő szabadiskolájába jártam Sopronban, akkori rajzolótársaim 80%-a továbbtanult, s ma is a képzőművész szakma reprezentánsainak számítanak.

A teljesség igénye nélkül csak néhány nevet említek: Herlay Mária, Sulyok Gabriella, Hoffmann Henriette, Gyulai Líviusz, Steiner Benito ...

1960-ban diplomáztam PÁTZAY PÁL növendékeként a Képzőművészeti Főiskolán.

1960- óta a MŰVÉSZET ALAP-nak, 1968- óta a KÉPZŐMŰVÉSZEK SZÖVETSÉGÉNEK vagyok tagja.

Köztéri munkáim a következő városokban állnak: Fehérgyarmat (kő), Baja (kő), Komló (kő), Debrecen (kő), Hévíz (kő), Budapest (kő), Törökszentmiklós (bronz) Zánka (bronz), Paks (bronz), Sopron (bronz).

Kőszobrász szimpozionon vettem részt; Villányban, Lindabrunnban, Visne-Rubackyban.

A főiskola elvégzése óta rendszeresen szerepelek hazai és külföldi kollektív kiállításokon, többek között Budapesten, Hódmezővásárhelyen, Pécsett, Szegeden, Sopronban, Debrecenben, Moszkvában, Phenjanban, Firenzében, Ravennában, Koppenhágában, Londonban, Newcastleban, Amsterdamban, Padovában, Coloradoban, Springben, New Yorkban.

Egyéni kiállításaim az alábbi helyeken és időpontokban volatak:

1971. Madách Szinház
1975. "Galerie 9" Wiener Neustadt
1976. Sopron, Fertőd
1980. Regensburg
1983. Fertőd, Paks, Regensburg
1984. Törökszentmiklós, Budapest, Hadúdorog, Miskolc
1985. Eger, Budapest, Szeged, München, Regensburg
1986. Tokyo
1987. Yokohama, Budapest, Hamburg, Mayrhofen, Amsterdam
1992. Sopron, Dunakeszi
1993. Hamburg
1994. Amsterdam, Budapest

Díjaim: 1974-ben Giorgio Vasari halálának 400. évfordulója alkalmából meghírdetett érempályázaton első díjat nyertem.

1976-ban Ezüstgerely különdíjat kaptam.

1979-ben Ravennában Dante Biennale ezüstérmet nyertem.

KUTAS László

Több hazai érem és pénz munkapályázaton nyertem díjat illetve kaptam megbízást (Marx érem, Lukács György érem).

Megvalósult pénzterveim: Kőrösi Csoma (100 Ft , alpakka)
Bartók Béla (500 Ft , ezüst)
Mátyás király (5000 Ft , arany)
Erkel Ferenc (10.000 Ft , arany)

Sport emlékérmeim közül a Szöuli Olimpia 500 Ft-os ezüst érme számomra a legkedvesebb.

Munkáim megtalálhatók köz- és magángyűjteményekben, többek között az alábbiakban:

Magyar Nemzeti Galéria, Budapest
Tornyai János Múzeum, Hódmezővásárhely
Déri Múzeum, Szeged
Liszt Ferenc Múzeum, Sopron
Királyi Éremtár, Stockholm
Dante Centrum, Ravenna
Városi Gyűjtemény, Firenze
Kunsthistorisches Museum, Bécs
Városi Gyűjtemény, München
Nemzetközi Éremmúzeum, New York

Kisplasztikáim magángyűjtők révén elkerültek minden földrészre, így az USA-ba, Canadába, Columbiába, Brazíliába, Peruba, Japánba, Ausztráliába, Új-Zélandra, Dál-Afrikába.

Jelen kiállításomon -melynek helyszíne az ORSZÁGOS SZÉCHÉNYI KÖNYVTÁR, s az azonos időben megrendezésre kerülő FIDEM KONGRESSZUS alkalmából kerül megrendezésre- 30-35 kisplasztikát és 40-50 érmet és pénztervet szeretnék bemutatni a látogatóknak.

KUTAS László

MEGHÍVÓ - INVITATION

OROSZAGOS SZÉCHÉNYI KÖNYVTÁR
BIBLIOTHECA HUNGARICA NATIONALIS
1802

A Budapesti Tavaszi Fesztivál és a F.I.D.E.M.
nemzetközi éremkiállítás kísérő rendezvényeként
az Országos Széchényi Könyvtár
tisztelettel meghívja Önt és családját

KUTAS LÁSZLÓ
szobrászművész

érmeinek és kispalsztikáinak
kiállítására.

Megnyitja:
Lars O. Lagerqvist
a F.I.D.E.M elnöke
1994. április 6-án délután 5 órakor a könyvtár
„Folyosó Galériájában"

Közreműködik a
Budapesti Konzervatórium rézfúvós quintetje
Balázs András trombita
Reményi László trombita
Szabó András kürt
Balogh Lázár harsona
Gazsik Lóránt tuba

Megtekinthető:
1994. április 6–16-ig.
Hétfőn: 13–18 óráig.
Kedd-szombat: 10–18 óráig.
Vasárnap: Zárva.

Cím: Budapest, Budavári Palota F épület V. szint

In conjuction with the Budapest Spring Festival
and the F.I.D.E.M. International Medal Exhibition
the National Széchényi Library
has the pleasure to invite you and your family
to the exhibition of
medals and small sculptures by

LÁSZLÓ KUTAS
sculptor

The exhibition will be opened by
Lars O. Lagerqvist
President of F.I.D.E.M.
at 5 p.m. on 6th April 1994
in the Library's „Corridor Gallery"

With a short performance by
Wind Quintett of the Budapest Conservatory
András Balázs trumpet
László Reményi trumpet
András Szabó bagle
Lázár Balogh clarion
Loránt Gazsik tubica

The exhibition will be open
from 6 to 16 April 1994
Mondays: 1–6 p.m.
Tuesdays–Saturdays: 10 a.m.–6 p.m.
Closed on Sundays

Address: Buda Castle Palace, wing F, Floor V.

KLITAS RUDOLF

A Volksbank mecénási szerepben

Zuglói hangulatok, fantáziák fotókon

A Zuglóiak Európában rendezvénysorozat egyik nívós eseményének a napokban a *Volksbank* Hungária körút 140–144 szám alatti fiókja adott otthont.

A kiállítási meghívón olvasható a bank szlogenje: *a bizalom összeköt.*

– A bizalmat nemcsak szavakban, hanem a tettek erejével kívánja a bank erősíteni – hangsúlyozta megnyitójában *Skonda Mária* elnökhelyettes –, azáltal, hogy a magyar kulturális életben újra kívánja éleszteni mecénási szerepet.

– Példamutató, hiánypótló kezdeményezés – folytatta a gondolatot *Rátonyi Gábor* polgármester –, hiszen Zuglóban sok művész él, akik így több bemutatkozási lehetőséghez juthatnak. A mecenatúra révén a bank, a művész, valamint a tárlatlátogató és Zugló is gazdagodik.

A kiállító művészek a KASTÁR, azaz a Kassák Alkotóművészek Társasága Egyesület alapító tagjai. *Inkey Alíce* Balázs Béla-díjas fotóművész *Zuglói hangulatok* címet adta bemutatkozásának. Így vall magáról: „Az évszakok, a napszakok, de a percek szépsége is elbűvölő és ihlető, Zugló arcait évek óta fényképezem, és nem tudok ezzel az ezerarcú bűbájos kerülettel betelni". Kedvenc témái a Liget, a Hősök tere, a Vidámpark, Zugló csodálatos régi házai. A fotók festményekké alakulnak és valóban csodálatos hangulatba csöppen a nézőjük. *Kutas Rudolf* Unesco-díjas fotóművész *Fantázia tréning* címen mutatja be tengeri kő, platánkéreg és fénygrafikáit. Így ír a felvételeiről: „Ezeknek a fotóknak soha nem adok címeket, aki nézi a képeket, habitusának megfelelően szabadon szárnyalhat a képzelet sokszínű forma- és érzelmi világában".

Skonda Mária, Rátonyi Gábor és a két művész a megnyitón

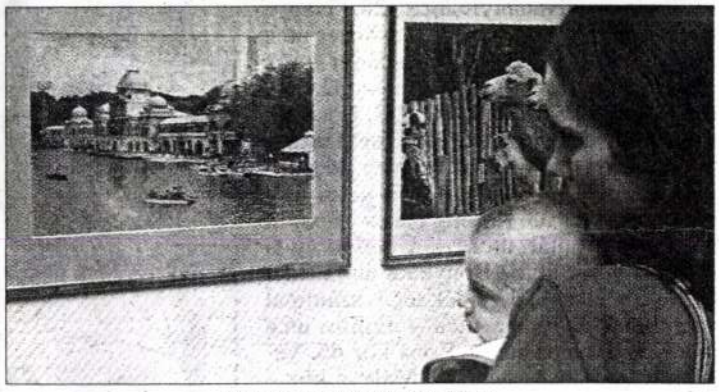

Inkey Alice képeit szemlélve

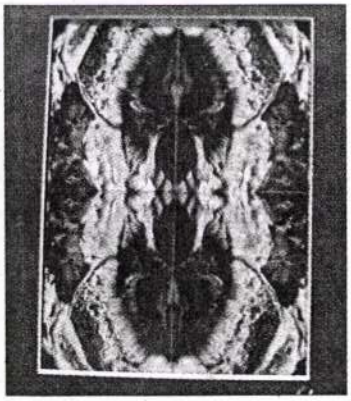

Kutas Rudolf fénygrafikája

A kiállítás június 15-ig tekinthető meg a bank nyitva tartási idejében.

Hucskóné Kovács Mária
a KASTÁR elnöke, titkára

A költészet napján

(Előzmények az 1. oldalon.)

A rajzpályázat díjazottjai

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1974 APR 27

ÉLET ÉS IRODALOM
Budapest

Kutassy Imre Ferenc
1021

csődjéről.

Lehet gyalog is járni.

együttes varázslatához — írja Füst Milán Tolsztojról — senki sem érszebb kulturális hivatásává.

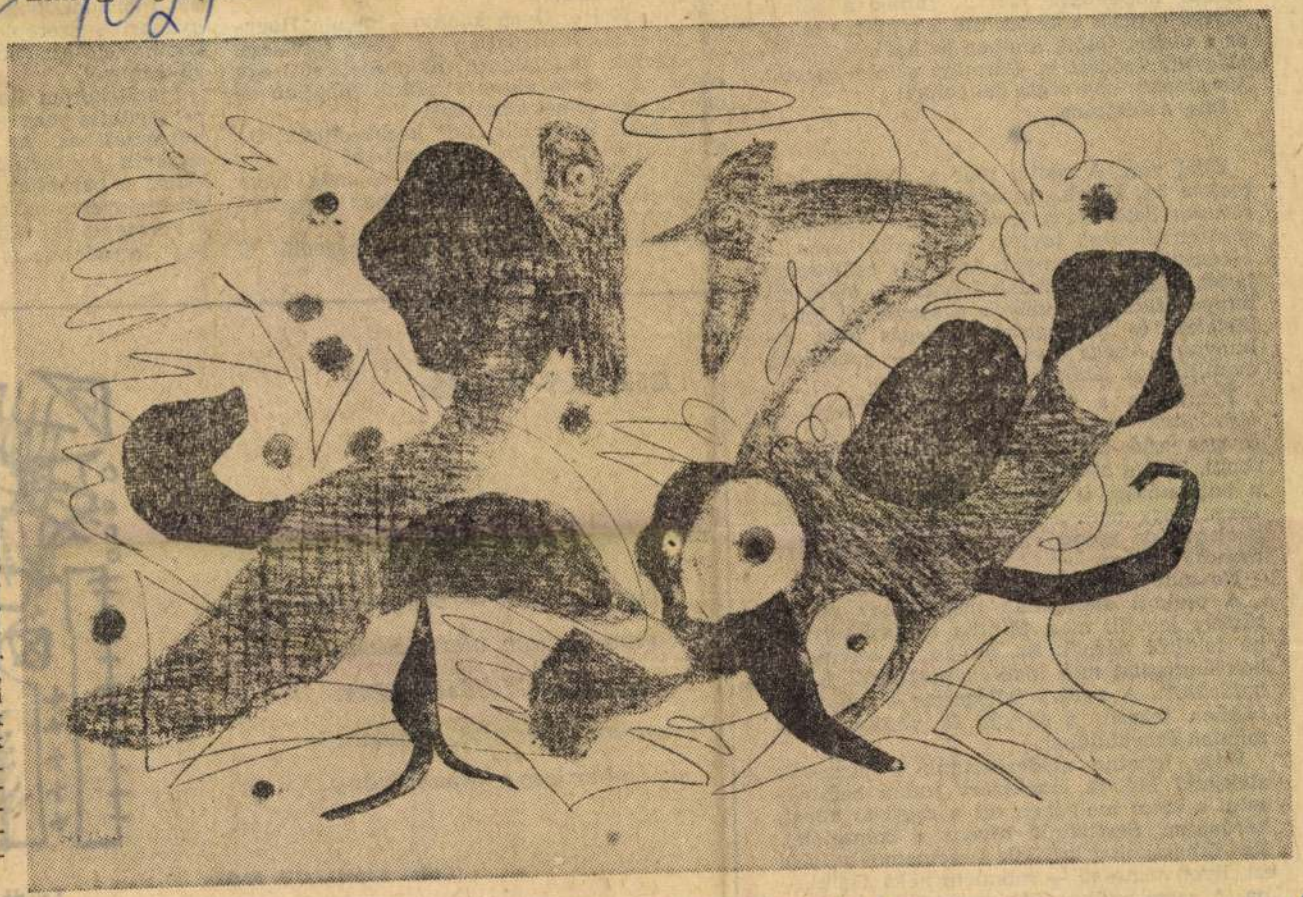

Kutassy Imre Ferenc kiállításáról: Örök harc

c-t, mint mikor nálunk a malacokat hívják. Un grandissimo tramontar del sole. Grandiózus napnyugta volt... falták a színek egymást, piros a kéket, lila a sárgát, s mindez a tenger fölött, amiben az egész színjáték még tükröződött is. Páratlan színcsoda volt. Veramente una orgia dei colori!

Íme, a dilettáns.

●

Éjfél van. A rádiót már a sötétben kapcsolom be. Hírek. Az adeni angol protektorátusba betörtek a jemeni arab törzsek. A széntermelésünk tovább emelkedik, noha...

Lecsukom a szemem. Apró kis csillagokat látok, vagy még inkább felvillanó, majd kihunyó szikrákat, melyek a semmiből lettek hirtelen, és pillanatnyi ragyogás után kihunynak. Ahogy a csillagos ég — gondolom, évmilliárdok játékát látom kicsiben.

Felnyitom a szemem, hogy keressek az éjszakában valamit, ami még látható. Az üveges ajtó tábláit éppen hogy ki tudom venni. Teljes csönd van a városban. Mintha a hallgatózást is lehetne tágítani. Észreveszem, hogy csak a mi utcánk csöndjére figyeltem, de csend van-e Budán? Halga — mondták régen.

No aludjunk — biztatom magamat.

A csukott szempillák mögött egy parázs tűztere jelenik meg. Mintha egy vaskályhába felülről néznék be, amikor a széndarabok lángjaikat már kiadták magukból. A kép határozott. A parázs jellegzetes alakú tömbökben fekszik a sárgás és vöröses izzás minden árnyalatában.

Hogy lehetne módosítanunk a parazsak alakjait? Melyik érzékszerv tudná befolyásolni a szem mélyében ezt a ragyogó képet, kérdezem. Segítségül hívom a képzeletet. Égő fahasábokat kínálok a szememnek. Lásd ezt, ilyen színesen — mondom neki. De hiába. A szem mélyén ülő ragyogó kép csak a

A szerzőnek a könyvhétre megjelenő kötetéből.

meg hivatalosk
dent, egy szemb
megvalósításaké
Ó, hogyha ez
ha lehetne, sza
generációk önf
egész nép szent
szép tanácsterme
Így csak Pote
ebben aztán egye
Zárszóként ha
e vállalkozást e
festő végezte el.
A szóban forgó ... negedult. S ... ség" forradalma is

GERGELY ÁGNES:

Tornádó

Negyven napja — vagy negyven éve —
zuhog. Hallom, alatta állván.
Reggeledik. Mozdulni kéne.
Amikor nincs ajtó, se ablak,
az ember lesz a kapubálvány.

Cedar Rapids, 1974. április

Tardi

Kutassy Imre Ferenc

Kutassy Imre Ferenc festőművész piktúránk legidősebb nemzedékéhez tartozik: hetvenhét esztendős lesz az idén. Neve mégsem cseng ismerősen a tárlatlátogatóknak; hiszen utoljára 1948-ban rendezett műveiből kiállítást a Magyar Képzőművészek Szabadszervezete, s azóta — úgy tűnik fel — még a szűkebb szakma sem kísérte szemmel tevékenységét. Nem csak illő, de elmulaszthatatlan is hát, hogy most a Fényes Adolf-teremben megrendezett kiállításáról szólva elmondjuk róla, hogy 1897-ben született, 1929 óta állít ki, a Képzőművészeti Főiskolát azonban csak 1932—37-ben végezte el, Rudnay Gyula, Réti István, Kisfaludy Strobl Zsigmond és Varga Nándor Lajos tanítványaként. Mindez azonban mára csupán életrajzi adat lett, a felsorolt mesterek semmiképpen sem befolyásolják Kutassy festészetét. Ezt első látásra hajlamosak lehetnénk szinte eklektikusnak minősíteni, oly sokféle hatással, emlékkel, művészi tapasztalattal formálódnak a művek építőkövei. Kutassy munkái azonban — bár kétségtelenül kiolvasható belőlük századunk nem egy művészi irányzatának hatása — mégsem pusztán e szabad válogatás eredményei. Építőelemei közé ugyanis jó kötőanyag kerül: Kutassy Imre Ferenc fantáziája, s képteremtő invenciója, amely sajátjává tudja formálni a tapasztalatok tégláiból emelt épületet — mint azt Hommage a Rembrandt című lapján, Super Golden Star címmel bemutatott képén, s még sok társukon láthatjuk.

Magyar Nemzet 1974 május 3
4. old.

Magyar magyar kártya

Piros ász: Kossuth Lajos és gróf Batthyány Lajos

Zöld ász: Deák Ferenc és gróf Széchenyi István

Makk ász: Mészáros Lázár és Szemere Bertalan

Tök ász: báró Eötvös József és Klauzál Gábor

A magyar kártyával játszuk az ultit, a máriást vagy a lórumot, s a játék hevében talán már észre sem vesszük, hogy például a svájci szabadságharcos, Tell Vilmos figurájával csapkodjuk a zöld posztót.

Mitől magyar ez a magyar kártya?

Az 1848-as szabadságharc után, valószínű, eleink is feltehették ezt a kérdést, hiszen a Debreceni Déri Múzeum gyűjteményében található egy, a maga nemében páratlan ritkaságú kártya, melynek 32 darab próbalenyomatú lapján a szabadságharc politikai és katonai vezérférfiai és a katonatípusok találhatók. A fehér papírlapra nyomott rézmetszetű magyar kártyák mérete 94 × 60 mm. Sem klisét, sem színezett kész példányait nem ismerjük.

Piros felső: Bem József és Klapka György

A makk VII-es felirata középen, 3 sorban: „Magyar arczképek legújabb eredeti kiadása és kettős nemzeti kártya Kutasi Imre gyárából Debreczenben". *Ugyanez németül a zöld VII-esen:* „Neueste Original Ausgabe ungarischer Portrait Doppel National Karten fabricirt von Emmerich Kutasi in Debreczin".

A piros VII-es címerpajzsában lévő nagybetűk olvashatatlanok, alattuk áll: „Debreczenben. Legujdonabb kiadása". *A VIII-as, IX-es és X-es lapok, továbbá a királyok felirat nélküliek. Az alsók a honvéd hadsereg katonáit mutatják be. Piros alsón: honvéd gyalog és huszár; zöld alsón: veressapkás és honvéd tüzér; makk alsón: halálfejes és vadász; ugyanezen jelezve magyarul és németül:* „az utánnyomás fentartatik — Mit Vorbehalt d. Nachdrucks". *A tök alsón: verespántlikás és ostoros. Ez utóbbi lap eléggé mulatságos, mert a verespántlikásnak makrapipa van a szájában, az ostoros pedig, aki éppen cserdíteni készül, patrontáskát visel az oldalán, bár a karikáson felül más fegyvere nincs.*

A felsők párosával ábrázolják a 48-as hadvezéreket. Piros felsőn: Bem József és Klapka György; *zöld felsőn:* Damjanich János és Kiss Ernő; *makk felsőn:* Perczel és Nagy Sándor; *tök felsőn: gróf* Vécsey Károly és Vetter. *Végül az ász lapok a nagy politikai vezéreket ábrázolják. A piros ászon:* Kossuth Lajos és gróf Batthyány Lajos; *zöld ászon:* Deák Ferenc és gróf Széchenyi István; *makk ászon:* Szemere Bertalan és Mészáros Lázár *és a tök ászon: báró* Eötvös József és Klauzál Gábor.

Hogy a rajzokat ki készítette, a lapok nem árulják el nekünk. Arról sincs tudomásunk, hogy ez a kártya forgalomba került-e valaha is. Valószínű, hogy Kutasi Imre gyára 1871 előtt fabrikálta.

Bizonyára a valósághoz járunk közel, ha e sorozat megteremtését a kiegyezés évéhez, 1867-hez kapcsoljuk, amikor már a szabadság levegője kezdte áthatni és biztatgatni a hazafiak szívét és akaratát! Akárki és akármikor készítette, az bizonyos, hogy az egyszerű, de igen értékes és sajátságos kártyalapokról is egy küzdelmes múlt emlékei csillognak felénk 146 esztendő borongó ködén keresztül . . .

J. P.

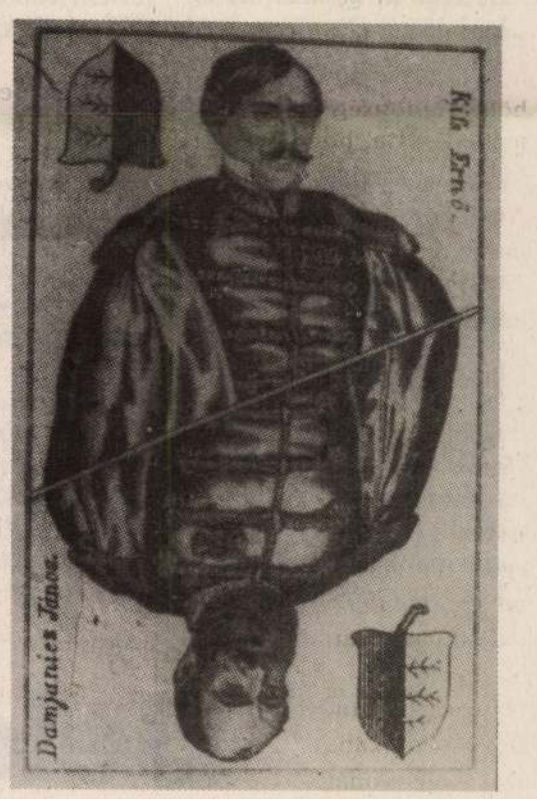

Zöld felső: Kiss Ernő és Damjanich János

Piros alsó: honvéd gyalog és huszár

Zöld alsó: honvéd tüzér és veres sapkás

Makk alsó: vadász és halálfejes

Tök alsó: veres pántlikás és ostoros

KUTASI Imre

Régi sírok mai temetőben

Korunk végzetesen meghasonlott kor, minden, amiből életünk összeáll, valahogy túlnőtte önmagát. Régen a paraszt *szántóvetőnek* neveztetett, az is volt. Ma *mezőgazdasági gépkezelő szakmunkásnak* tituláltatik, az is. Nem sok köze maradt a paraszthoz, hajdani elődjéhez. Régen az emberek *elmentek,* ha dolguk akadt, ma közlekednek, sőt: *tömegközlekednek.* Régen eszköz volt az út, a megérkezés eszköze. Ma öncél, és szinte már sohasem kínál megérkezést. Leszoktunk a megérkezésről, a révbeérés szent nyugalmáról, már csak az útonlevés az, amely életformaszerűen morzsolja fel napjainkat, és a mozgólépcsőn kapaszkodva még csak nem is gondolunk arra, esetleg meg is érkezhetnénk már valahová ennyi zötykölődés és KRESZ-tábla után.

Ami politikai kultúránkat illeti, az talán a legkétségbeejtőbb. A cél és a megérkezés távlata itt is hiányzik, egy valamiféle önnemző doktrínerkedésből, az ezért vagy azért elfogadott politikai párt téziseinek kritikátlan monologizálásából vagy vad szétüvöltözéséből áll. Nagy eszméket már régen nem ismer a köznép, az pedig, hogy a politizálás a nemzet építésének és erősítésének eszköze volt még a múlt században is, húsz magyar politizáló honpolgárból egynek, ha eszébe dereng. Pártviszályok, elvi harcok persze 1848-ban is voltak, de korunk parlamentje valahogy úgy viszonyul a másfélszáz évvel korábbihoz, ahogyan a mezőgazdasági gépkezelő szakmunkás a szántóvetőhöz, vagy a tömegközlekedés a dűlőúton bandukolóhoz. És nagyon vaknak, nagyon ostobának kell lennünk, hogy elhiggyük, mindez „fejlődés" a múlthoz képest.

Díszőrség a Kossuth-mauzóleumnál

A Kerepesi temetőben *Kossuth mauzóleumát félkörívben körbefogják a 48-as honvédek sírjai.* E tisztek és közkatonák időmarta sírköveik által — a következetesen végigvitt élet megható példáiként — még holtukban is merev díszőrséget állnak a forradalom vezérének nyughelye körül. Betűzöm neveiket, már amelyik olvasható még, próbálom elképzelni mögötte az embert, akiknek élete és halála az utolsó nemzeti eposszal — 1956 még túl közel van a mához, hogy azzá válhatott volna — azonos. *Kovács György, Molnár Lajos, Rózsahegyi Pál, Lőcsey Ferenc, Fazekas István, Dessewffy Dénes, Csikász János, Endrődy László, Ladányi Ferenc* ... E nevek valószínűleg nem szerepelnek a történelemkönyvekben, de mit számít az: *ők maguk a Történelem.* Mai szemmel nézve meglepő módon az 1848—49-es magyar szabadságharc magyar honvédei nem voltak egyedül, hiszen jócskán látok itt német, szláv, lengyel, olasz, miegyéb, sőt még zsidó neveket is: *Schittenhelm Ede, Strohmayer Károly, Georg Novák, Josef Mederer, Santho Florián, Werzár Emanuel, Zulawsky Simon, Rainer Zsigmond, Kubesch István, Postupiczi-Kostka József* vagy *Wierzbicki Longin,* hogy, hogy nem, de szintén ott harcolt, s közülük jó néhány esett el nemzeti szabadságharcunkban.

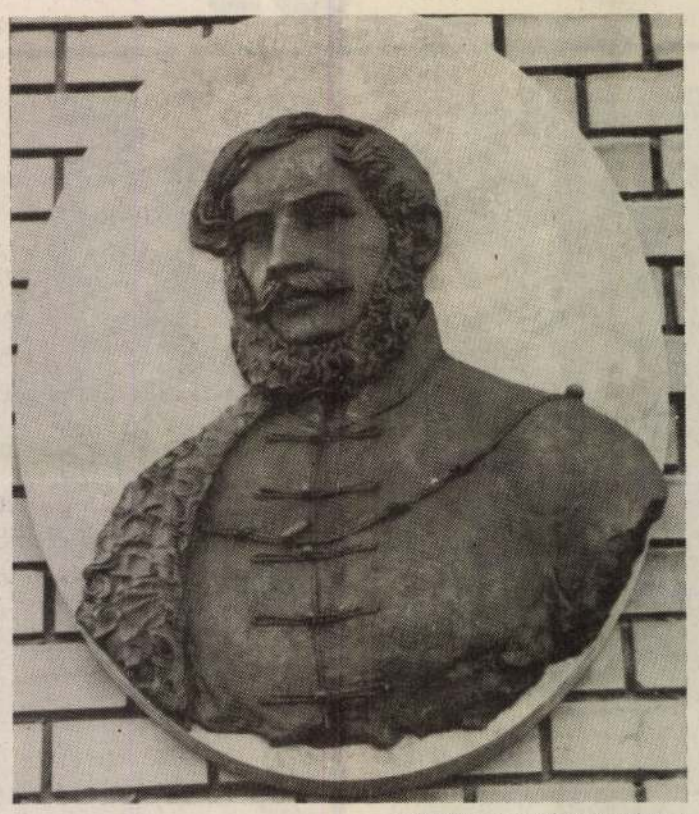

KÚTVÖLGYI MIHÁLY FELVÉTELE

Nem kétséges számomra — miközben Kossuth honvédeinek díszparcellájában lépkedek —, ha ma, kisantant feltámasztós, *Soros György* pátyolgatta korunkban kellene megmenteni Magyarországot, *ezek az idegen nevű honvédek nem nagyon rukkolnának be e hon védőinek,* de vajon a magyar nevűek tolonganának-e annyira, mint tették azt korai elődeik? Az a végzetes megosztás, amit *a pártpolitikai vakság* okozott az országnak, érintetlenül hagyta-e a nemzetet valóban féltők veszélyérzetét, önvédelmi reflexeit, amelyeknek megléte minden történelmi korok minden nemzeteinek legfőbb túlélési garanciája volt és maradt.

Legfőbb a haza érdeke

Nemeskürty István a kiegyezés utáni első nemzedékről írott híres könyvében kiemeli, hogy „A kőszívű ember regényhős fiai: Ödön, a diplomata, Richárd, a katonatiszt, Jenő, az udvari tisztviselő fenntartások nélkül csatlakoznak a függetlenségi harchoz", majd később „átvitt értelemben ezek a fiúk »csinálták meg« a kiegyezést". Mert, lássunk csodát — a bolsevizmus által letaglózott és a liberalizmustól mákonyozott mai Közép-Európánkban mi más lehetne ez, mint csoda? —: a császárt feltétel nélkül kiszolgáló nagybirtokos „kőszívű ember" mindhárom fia, bár látszólag más és más úton indultak neki az életnek, és bár látszólag nem is beszéltek össze, mégis mindig *ott vannak, ahol a haza érdekét legjobban lehet szolgálni:* 48-ban a forradalomhoz, 67-ben a kiegyezéshez csapódnak. Még csak filozófiai problémáik sincsenek, miszerint az előző esetleg ellentétben áll a másodikkal, mert számukra egyetlen viszonyulási pont létezik: *mit kíván a Haza érdeke?* És azt teszik, amit éppen kíván.

Hasonlatosak voltak a népmesék szegényemberének *három fiához.* Azok is elindultak szerencsét próbálni, de egyszer csak három felé ágazik az út, így a testvérek három felé mennek tovább. De csak a legkisebbnek lesz szerencséje, ő fogja megmenteni a pusztulástól nem csak testvéreit, de szüleit is. Esetükben „pártoskodásról" szó sem lehet: hárman három felé indultak ugyan, *de végig egyet akartak: egymáson segíteni.* A szerencsepróbálás nem bűn, ha jóhiszemű, és ha valóban a nemzet érdekeit látszik szolgálni, bizonyos taktikázást megengedhet, sőt megkövetelhet magának. A kőszívű ember három fia valószínűleg soha nem tanulta, de mégis nagyon jól tudta ezt, s így futhatta be pályáját 48-tól 67-ig.

És a mai pártok fanatikusai? Tetteik, szólamaik motivációiban hány százalékot kap a magán-, a párt- és a nemzeti érdek? Egyáltalán bal oldalon és liberálisék háza táján foglalkozik valaki az 1100 éves nemzet akut és krónikus gondjaival? A nemzetközönyös, sőt nemzetellenes „szabadelvű" tendenciák már a múlt század végén kezdtek erősödni közéletünkben. 1876-ban *Asbóth János,* a kiváló konzervatív gondolkodó így fakadt ki:

„Urunk, Istenünk! Mindenható te! Egy ezredévnek annyi nehéz viharja közt aki te el nem tudtad hagyni a te magyar nemzetedet soha! Forró, buzgó fohászát küldi hozzád a magyar: engedjed meg, hogy *az undor vásári zajból kiküzködhessék az erős férfi, a nagy örökre méltó, aki igaz tettek által mutassa meg, hogy az ő zászlaja az, mely körül a nemzetnek seregleni kell!*"

A zászlót felmutató ember

És az egek istene meghallgatta Asbóth János fohászát, mert küldött — és küld azóta is folyamatosan — ilyen férfiakat, de azoknak sorsa legtöbbször a legteljesebb közöny és agyonhallgatás vagy a nagyon is összehangolt összetűz alá vétel. A századfordulón maga Asbóth János a szép példa erre, a két háború között *Szabó Dezső,* napjainkban pedig a *Magyar Út Körök mozgalom elnöke a zászlót felmutató ember.* Lőnek is rá eleget. Mindhármójukra érvényes lehetne Szabó Dezső szomorú panasza: *„Összeférhetetlennek minősítenek, mert törpének látszanak, ha mellékük állok."*

Nézem a 48-as honvédsírokat, nézem Kossuth fejedelmi mauzóleumát. Vajon ma az SZDSZ, a FIDESZ vagy az MSZP soraiból hány vád érné — naponta — a monoki óriás fiait: — *Túlzók! Túlzók a 48-asok! Szélsőséges csürhe!*

Csak a szél zúg a Kerepesi temetőben — múlt néma emlékei között a ma hisztérikus szele —, miért, hogy mégis *Grieg* ördögi szólamait, a *Manók táncát* vélem hallani?

Szőcs Zoltán

Belénk nyugszik Európa

Voltunk a *hőkölés népe,* egyszersmind *kompország.* Ám márciusra mindig *Petőfi népe.* Ugyanis *Petőfi nem alkuszik. Jó szóval terelget Ady a tűz márciusába bennünket.*

Mert mi márciusra mindig *megokosodunk.*

Nekünk ma azt is hallanunk kell, itthoni fülekkel itthoni szájakból, hogy *Kossuth* hűbelebalázs módjára cselekedett, és *jobb lett volna számunkra* (is?!), ha Ausztria hóna alatt Magyarország szépen belenő Európába, *belépolgárosodik,* aztán most éppen ott állnánk ...

Nem igaz, hogy 1848, *a lobogós,* 1849, *az üszkös* csak magyar jelkép- és mítoszteremtésre szolgált! 145 év óta minden nemzeti bajunkban letöröltük a port 1848 *petőfis, kossuthos* olajnyomatáról, mely ott függött a falusi házak tisztaszobáiban, fő helyen, mint egy-egy oltár, és ha lehetett, az állami gyűjtemények termeiben is fejet hajthattunk titokban az ereklyék, emlékeztetők előtt.

Mert a hatalom, a hatalmak nem véletlenül rekkentették el előlünk *Márczius* igaz emlékét és tárgyait, s nyomták a markunkba a kubikos lapátot, a targonca nyelét, és a *Nagy Egyetemes Testvériségért a sarlót meg a kalapácsot.*

Nem véletlenül hurcolták be most néhány esztendővel ezelőtt Bukarestbe a '48-as ágyút a sepsiszentgyörgyi *Székely Nemzeti Múzeumból.*

A márciusra megokosodók turkálnak ilyen-olyan szándékkal az eszmei és tárgyi örökségben. És nem látják, hogy romlásból és az idegenség rontó szándékából lőn *Márczius,* majd *a fegyveres forradalom! Ez* a tény. És hogy mire számíthattunk volna az Európába való gyöngyös-pártás belenövéstől, megtudhattuk abból, amit *az atyás Habsburg-fenyítés kimért számunkra* a forradalom után, nyers nyakasságunkért.

A békés fejlődésre számos példát mutat Európa a kis népek világából. De nem feledhetjük — ők sem feledik, ama kis népek saját történelmüket — a hollandok, finnek kegyetlenül levert vagy győzelmes szabadságháborúit. Nem a békés belesemmisülést választották, hanem előbb a nemzeti megmaradásért folytatott harcot a spanyolok, oroszok, mások ellen.

Ott áll márciusi figyelmeztetőként a lármafa a Kárpátok fenyves csúcsain. Senki nem mondhatja, hogy Magyarország és a magyar nemzet, ha szétdaraboltan is, nem tűrte várakozásban a *békés* — azaz: a magunk fegyvertelen eligazítását. Ennek folyományaként áll ma Kolozsváron meggyalázva hazug román mű-történelmi cégtáblával *Mátyás* király lovas szobra, *nyakig román lobogókban.* Pár száz méterrel arrébb, az egykori *Széchenyi* téren a havaselvi román vajda, *Mihály* friss bronz lova riadtan kapja föl jobb első lábát: *forró az erdélyi föld neki.*

A *türelem miatt* tántorgott ki annyi emberünk a saját udvarából, és a békés megadás miatt áll ott szemétdombbá lepusztítva Erdély. És *látványos türelmünk miatt* éhezik oly látványosan a bácskai, a még-mindig-jugoszláviai *hatszázezer magyar ember.*

Nem kapdosunk őseink véres kardja után. Ám nem szabad felednünk, hogy fegyvertelen türelmünk gyümölcseit mindig mások gyűjtögették be. Megbűnhődtünk, de meg is szenvedtünk ezért a mostani mozdulhatásért.

Minap egy fiúskodó pártvezér, lám, hozzáhevült önnön vélt becséhez, és nem átallotta gúnyosan arcukba vágni *Etelközt* mindazoknak, akik *Kalotaszentkirályon, Szentivánlaborfalván, Beregszászon, Szabadkán* is mernek magyar embert tudni.

Jön Európa, megy fel nagy tülkölve a hegyekbe, megnézni *Bélapátfalván* a ciszterci kolostort, meghatottan s fejcsóválva óvatoskodik le onnan. És *Feldebrőn* lebotorkál a földrész egyik csodáját látni, az *altemplomot,* a templomot a templom alatt. Azon ámul *Vajdahunyadtól Kőszegig,* amit építettünk.

Belénk nyugszik Európa végre: nem éltünk s haltunk tétlenül annyi évig itthon. Ebben a „muszáj-Herkulességben" volt tevőleges a máig átlobogó *1848-as Márczius,* az immár örök: ami *nem jelkép, nem mítosz, de jelen.*

Ha akarjuk, s ha merjük őt.

Czegő Zoltán

o. festők

Kutasi Margit

Littkei József

Mácsai István

Máté Lajos

Mészáros Miklós

Miklósi Mária

Molnár József

Móritz Sándor

Nagy Gyula

Nagy Imre László

Nemcsics Antal

Fiatal Képző és Iparművészek kiállítása.

Ernst Muz. 1955. pinjul.

A MAGYAR MŰVÉSZET
ÖTVEN
ÉVE

BUDAPEST 1944 JANUÁR HÓ

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

ÉLET ÉS IRODALOM

1972 DEC. 9

Kutassy Imre Ferenc

1021

TÁ

Kutassy Imre Ferenc: Don Quijote

SZÉKELY DEZSŐ:

Életrajz

Nem leszek hosszúéletű,
mert nem dőzsöltem, mikor nem várt
kenyér, se hús az asztalon,
csak csorbult kés meg szilvalekvár.
Sajnáltak hát az emberek:
„Milyen soványka, milyen gyenge . . .”
De az orvosság drága volt,
hát vékony lettem, mint a penge.
Vágok is, de csak befelé,
vagdalom magam száz darabra;
testem széthulló hatalom,
beleférne egy rossz kalapba.
De bizón végzem dolgomat,
ahogy remélve hull a csillag:
hátha talál majd valakit,
akit fényesebb lángra gyújthat.
A legendákban nem hiszek:
angyalt nem küld az Ördögárok;
a könnyem régen elapadt

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-968, 337-748, 340-726

ÉLET ÉS IRODALOM

1973 FEB 17

Kutassy Imre Ferenc 02

Kutassy Imre Ferenc: Kompozíció

1973. FEBRUÁR 17.

ágra várva több-
tnál, ezt mond-

es vendégeink.
y három föld-
apatban védtem,
értem hazámba.
rúgni! Gyere-
ég! Indulj!

lényével már a
yelmet, a kapu-
ugalmas lépték-
egfordult, hatal-
te a kaput, oly-
ót kishitűség ke-
behúzta, belerej-
t kerekedő vat-
ípőre téve, felső
a nyak- és a fej-
ányát, függőlege-
gó szemébe kap-
ábat, nem a lab-
ésőbb, rúgás után
n kiöklözte, mell-
abdát.

val az ajándékok-
hez támaszkodva
köpenyében, sim-
en, borvirágos or-
m megtestesítője-
t, egyből semmi,
egy, négyből egy,
még egy próbát,
kap, kassza húsz

mögött, Rezső komótosan elindul kifelé.

Belém bújt az ördög. Nem akarom, de a szájam megmozdul:

— Fogadjunk, hogy Rezső úr sem rúg be nekem hármat!

Mi lesz most, felordít, ülepen rúg, elzavar? Térd alatt zsibbadni kezd a lábam.

— Állj be, haverkám a kapuba — mondja, szelíden, megsimogatja a fejem —, ezért nem kell fizetni.

Kezdjük elölről, de most én állok a kapuban. Ez más helyzet, nyugalom száll meg. Tudom, hogy kapusnak születtem, a Fáskörben nincs jobb nálam, az iskolában sincs. Most én nézem Rezső szemét. Röpke pillantást vet a bal lécre, majd erősen nézi a jobb kapufát. Érzem, hogy balra rúg, tudom. Eldobom magam, röpülök, csaknem nekivágódom a léckerítésnek, ujjaim szorítják a labdát.

— Szép volt! — mondja Babusa úr.

— Klassz! — hallom Stubi hangját.

Rezső nem szól, leállítja a labdát, gondosan megigazítja, nem néz sehová. Vagy mégis, egyetlen pillanatra, mintha a farkasszemek balra rebbentek volna? Oda fogja rúgni, megint oda. Vetődöm, bal kézfejjel a léc mellől kitolom a labdát.

— Kettőből semmi, Rezső úr — mondja Babusa emelt hangon.

A másik kettőt berúgja. Nem láttam a szemét, elrejtette. Azután a nagy Rezső nyújtja a kezét.

— Gratulálok haverkám, jó kapus vagy.

— Hogy hívják, fiatalember? — kérdezi Babusa úr.

Mondom illedelmesen, Halfner Dezső, anyám neve Katikás Rozália, satöbbi.

szom, ha k
tenkém,
öltheten
között fes
sza a kapu
standkapu
ni, csak e
re sor ker

Falevéll
fáradok,
hetne a
töző előtt áll, a
magát. Amikor odanézek, átsziszeg a kerítés lécei között:

— Az anyád hálátlan istenit! Három gyerekem van!

Miért mondja ezt Rezső? Nekem nincs jogom védeni, most, amikor az álmom beteljesülőben? Minek csinált annyi gyereket? Anya vállal engem, nevel, nem szidalmaz senkit.

Este nem tudok elaludni, hánykolódom. Azok ott a tribünön nem sejtik, ki az a Halfner Dezső a standkapus, nekik még mindig Csikós. Szabó Tóni, Tóth Gyurka a márka? Még szurkolnátok nekem, ha majd a világ verseng a kegyeimért. Mert én tudom a titkot: a szemet kell nézni, az nem hazudhat, a láb a cselvetés eszköze, a derék, a kar, a mozdulat is csalhat, a szem akaratlanul is elárulja magát. Ezt én a nagy Rezsőtől tanultam, aki ma azt mondta nekem, az anyád hálátlan istenit. Miért? Miért?! Igen, már itt az ismerős zuhanás, érzem, látom, hogyan merevednek meg lassanként testem rétegei, hogy ott maradjak mint a lazúrkő, kéken, áttetszőn, átlósan a kapura feszülve.

- Forditás angol nyelvről -

National Air and Space Museum. - - - - - - - - - -

- - - - Smithsonian Institution

- - - - Washington D.C. 2o56o -

- - - - 198o. október 24. - - -

Kutassy Imre - - - - - - - - - -

Budapest VIII. - - - - - - - - -

Százados ut 3-13. - - - - - - -

Magyarország. - - - - - - - - -

Kedves Kutassy ur! - - - - - -

- - - - Köszönjük az "Ember a holdon" szobra tárgyában irt levelét. Sértetlen állapotban érkezett meg. -

- - - - A következő szám alatt vettük fel szobrát: 652o- 198o-o4o6. - - - - - - - - - - - - - - - - - -

- - - - Nagyon előrelátó volt Öntől, hogy fényképet is küldött a szoborról;elhelyezem majd az Ön aktájában. -

- - - - - Tisztelettel: aláirás. - - - - - - - - -

Mary Henderson Valdivia.- Muzeum technikus. - -

- - - - - Müvészeti Osztály. - - - - - - - - - - -

21827 80

angol

80. XII 15

Dr. Somos Gabriella

h.

ILLETÉK 5 FORINT 1965

36/1978 OFFI sokaz.

KUTASSY IMRE FERENC
ARTIST
BUDAPEST VIII. SZÁZADOS ÚT 3-13.
művész-telep
HUNGARY

BIBLIOTHÈQUE ROYALE DE BELGIQUE

4 boulevard de l'Empereur Bruxelles 1 téléphone 136180

Bruxelles, le 27 mai 1969.

Cabinet des Estampes

Salle de consultation :
2, boul. de l'Empereur

Monsieur Imre Ferenc KUTASSY

Monsieur,

J'ai été très heureuse de vous rencontrer la semaine passée et de pouvoir prendre connaissance de vos estampes.

Les deux pièces que j'ai acquises m'ont paru les plus graphiques et j'espère que vous avez été satisfait de mon choix.

Il me serait agréable de connaître le titre exact (et la traduction allemande, par exemple) de chacune des deux œuvres. De plus, j'aimerais recevoir une brève biographie. J'aurais dû vous demander cela lors de votre visite, mais vous savez que j'étais pressée de me rendre à la gare où j'ai d'ailleurs aisément eu le train.

Remerciez Mme Kutassy d'avoir bien voulu nous servir d'interprète et rappelez-moi à son bon souvenir.

Veuillez agréer, Monsieur, l'expression de mes sentiments très distingués.

Le conservateur,

Mme MAUQUOY-HENDRICKX.

CM/GD

MINISTÈRE DES

Affaires Culturelles

N° 1.95

Monsieur,

J'ai l'honneur de vous faire connaître que deux de vos oeuvres intitulées "Hector et Achille" (lino) et "Sourire" (technique en laque) ont été acquises par arrêté du 11 juillet 1969 par l'Etat français pour les Collections nationales.

Veuillez agréer, Monsieur, l'assurance de ma considération distinguée.

L'Attaché d'administration
Chargé du Bureau des Achats et commandes

Monsieur I.F. KUTASSY

Museum Boymans-van Beuningen Rotterdam

telefoon 13 05 00 giro 513303

den 12. November 1969

Herrn Imre Feren Kutassy
Százados vt 3-13
Művésztelep
Budapest VIII
Hongarije

Sehr geehrter Herr Kutany,

Wir haben Ihre Ausstellung im Galerie "De drei Hendricken" in Amsterdam gesehen, und eine Radierung von Ihnen in unsere Sammlung eingefügt.
Diese sehr schöne Radierung mit dem Name "Diana" aus 1965 hat bei uns das Inventar Nummer nh 1969/192 bekommen.

hochachtungsvoll

J.C. Ebbinge Wubben
Direktor

Algemeen Handelsblad
Woensdag 4 Juni 1969

KUNST

KUTASSY

Hoewel hij al ongeveer zeven-
g jaar is, met voor de tweede
ereldoorlog al een belang-
ijke staat van dienst, kunnen
ij het werk van Imre Ferenc
utassy op het ogenblik voor
et eerst in ons land ontmoe-
en, op een zo pretentieloze
laats als de bovenruimte van
e Drie Hendricken aan de
msterdamse Bloemgracht. Het
s een openbaring, want deze
eruggetrokken levende Hon-
aar blijkt een formidabele fi-
uur te zijn, in lino's, etsen en
en paar penseelschilderingen
an internationale klasse en
et een heel eigen opvatting
n expressie, welke hij vari-
ert naar gelang van de tech-
iek.
ij de linosneden zien wij hem
ooral geïnspireerd op Ho-
ieros, Dante en Villon in
fascinerende composities, ex-
tatisch, woest en barbaars, vol
leven in sterk gedeformeerde
menselijke figuren maar ook
in een even barbaarse orna-
mentiek. Dat deze allerminst
naar de al weer behoedzaam
wordende kunstpolitiek wer-
kende, uitzonderlijke kunste-
naar in Nederland mocht ex-
poseren kan als een succes
van de galeriehoudster worden
beschouwd. Bijzonder zijn ook
de etsen, die in hun lineaire
stijl even aan Picasso doen
denken, maar dan als gedaan
door een zelfstandige persoon-
lijkheid, die zich met hem kan
meten. Een tot dusver onbe-
kend gebleven stuk Hongaarse
kunstvernieuwing (van zijn ge-
neratie uiteraard), dat wij in
het vervolg niet mogen verge-
ten. (tot 8 juni)

Paris Ministère Des Affaires Culturelles

N° 29.566 Hetor et Achilles / lino
29.567 Mosoly / vegyestechn.

Bruxelles Bibliothèque Royale de Belgique

F 7607 Villon / linoleum
F 7608 Focus / vegyestechn.

Rotterdam Boymans van Beuningen

1969/192 Diana / karc.

Kutassy Imre ferenc

Külföldi kiállításon vásárlások

Kutassy Imre Ferenc

Kutassy Imre Ferenc

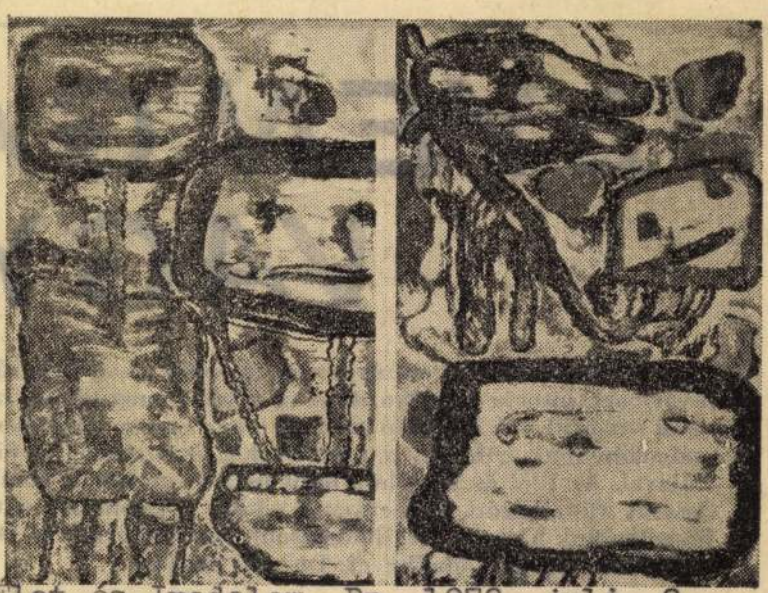

Kutassy Imre Ferenc: Illusztrációk

Élet és Irodalom, Bp. 1978. juli. 8.
XXII.évf. 27. sz. 6. lap.

A szlovén nagyregény ideje

ILYEN GAZ
VAGYU

Az utóbbi két-három évben egyre több újságcikk, rádió- és tévériport, interjú foglalkozik az újítások, s még több a találmányok sorsával, sok feltaláló országos vagy éppen világjelentőségű szabadalmának érthetetlen, mert évekig, évtizedekig tartó kálváriájával. Az Élet és Irodalom múlt heti számában például Mezei András vállalkozott vitaserkentő cikkre. Ugyanerről a témáról beszélgetünk az egyik legilletékesebb szakemberrel, az Országos Találmányi Hivatal elnökével: Tasnádi Emillel.

— Mi a véleménye: indokolt-e a témáról kellő tájékozódás után publikálók mind türelmetlenebb, intézkedéseket sürgető hangja?

— Húsz esztendeje vagyok az

csak egyetlen — bár nem lényegtelen — részletét. Magyarországon ma tudományos kutató intézeteinkben s munkahelyeken 81 000 ember dolgozik, évi 14 milliárd forint költségkeretben. De ha meg-

50 000 szaba
jegyző — o
Egyesült Á
Japán, NSZ
következő
például Fra

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726

1978 JUL 6

ÉLET ÉS IRODALOM

Kutassy Imre Ferenc.

1021

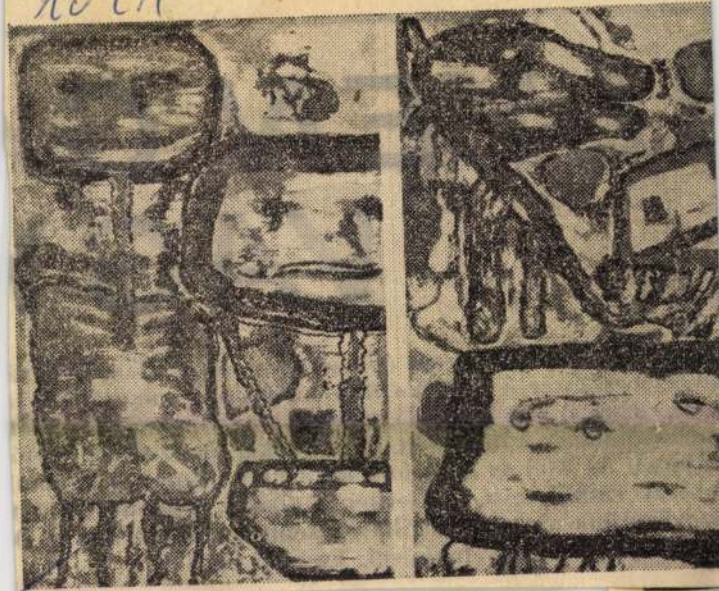

Kutassy Imre Ferenc: Illusztrációk

.YEN GA
VAGY

óbbi két-három évben egyre több újságcikk, rá
, interjú foglalkozik az újítások, s még több a t
ival, sok feltaláló országos vagy éppen világjele
ának érthetetlen, mert évekig, évtizedekig tartó
az Élet és Irodalom múlt heti számában például
illalkozott vitaserkentő cikkre. Ugyanerről a
nk az egyik legilletékesebb szakemberrel, az O
i Hivatal elnökével: Tasnádi Emillel.

MAHIR SAJTÓFIGYELŐ

1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726

Kutassy Imre Ferenc,

1980 ÁPR 26

ÉLET ÉS IRODALOM

grafikus

1021

Kutassy Imre Ferenc: A régi Erzsébet-híd

a gyógy-
z efféle
élda. Ta-
en belül
ó.

ült évtize-
yszerészek
ásban. So-
ét haszno-
nultaknak.

valamikor

kit, mert harmincegy forintos ha-
pidíjjal senki sem vállalkozik rá,
hogy kánikulában, eldugott hegyi
falvak rétjein növények után kos-
lasson. Vagy a legegyszerűbb vegy-
szert sem lehet rögtön megkapni,
hónapokat kell várni rá. Kellene
egy vákuumpumpa — ezt a készü-
léket már a múlt században ismer-
ték ,— az illetékesek közlik, hogy
jövőre talán kaphatunk. És addig
mit csinálunk? Hetente rohanok

Magyar Hirdető
Sajtófigyelő
NÉPSZAVA
1980 MÁR 16
Kutassy Imre

1021

Kutassy Imre: Nagybányai piac

...ában

...nást gyakoroljanak Hanoira. ...Kambodzsában pedig vezető ...elyzetbe juttatták a *Pol Pot – Ieng Sary klikket.*

Ezek a *második* kínai árulás ...lemei.

1975-től, tehát az USA és ...ábjai felett aratott győzelem ...tán Peking arra ösztönözte a ...ol Pot és Ieng Sary klikk...ét, hogy kezdjenek határhá...orút Vietnammal szemben, a ...oákat, a Vietnamban élő kí...aiakat pedig rávette arra, ...ogy hagyják el az országot. *...ina fokozatosan megszüntet...Vietnam gazdasági segítését, ...isszahívta a szakértőket, a ...atárokon pedig fokozta a fe...ültséget.*

1978 végén és 1979 elején ...étirányú támadást hajtottak ...egre Pekingből. Délnyugat ...ől Pol Pot és Ieng Sary elit...adosztályai indítottak táma...ást, hogy elfoglalják Tai ...inh tartományt, és ezzel meg...önnyítsék, hogy a kínaiak ...zakról megtámadják Vietna...

Most először a tartomány...ról beszélt általában: *520 ezer a lakosság száma*, a mezőgazdaságból élnek, nagy gyár nincsen, 132 kisvállalat működik, jelentős az erdőgazdaság. A munkások szerepe gazdaságilag és politikailag nagyon fontos, *cementet* gyártanak, készítenek a szövetkezetek. *Hatvanezer dolgozót tömörítenek a szakszervezetek.* A munkásság példát mutat. *Tavaly, abban a nagyon nehéz esztendőben 36 százalékkal teljesítették túl az állami tervet.*

Egy fontos tartalék

A sebek, a sérelmek még mindig nagyon frissek ahhoz, hogy ne azokról essék elsősorban szó. Miközben a folyó másik partján járt tekintetünk, néztük az üdezöld dohánykerteket, megpillantottuk a tető nélküli házakat, mellettük a komor embereket. Kevesebb a mosoly, mint Hanoiban, a fegyelmezett arc nem tudta eltitkolni a fájdalmat.

— *A kínaiakkal 255 kilométeres a határvonalunk* — mondta Lan Anh. — Több ponton támadtak a tartományra. Nemrég mértük fel a károkat, eszerint *a támadók 626 személyt öltek meg, többségükben nőket, gyerekeket. A sebesültek száma 217, köztük a legtöbb gyermek.* Nem volt elég a tüzérségi tűz, *lángszórót* is használtak az agresszo-

serpenyőben ültetni való burgonyát cipelt:

— *Fél-e a kínaiaktól?*

— *Mi sosem féltünk az ellenségtől* — mondta határozottan —, *féljen az agresszor. De én nem gyűlölöm a kínai népet, csak a pekingi reakciósokat.*

— *A maga családját nem érte veszteség?*

— *Mindenünk oda van. Csak amit magunkkal vittünk az evakuáláskor, az maradt meg. Mit panaszkodjam, amikor voltak családok, ahol hét főből csak egy maradt életben. De élni kell.*

Élni, igen. Iskolaépületek nélkül is tanultak a gyerekek. *Tavaly például 90 százalékuk letette a tanév végi vizsgát.*

Lang Son városi ugyan el-

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi S. u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Élet és Irodalom

1969 JUN 14

Kutassy Imre Ferenc

1021

Kutassy Imre Ferenc: Illusztráció

JÁBÓL

az újítások ellenzőinek harag-
ısználnának, hanem ártanának
s ügynek, és még nekem is.
k tapintatlanságom miatt, és
zésemet kérik.

uár 34.

Diadal! A konzervatív ízlésű
émelyegve bár, de leközli a *Pa-
nákat!* Milyen okosan tettem,
gyesztettem ezt a kis szöveget:
tottam le O'Copic ocsmány, ál-
vényét, hogy egészséges érzékű
oltsam vele a pornográf, cini-
cia ellen."

er 0.

a világ; a *Litteratura*, amellyel
ár óta olyan idilli viszonyban
nap legnagyobb meghökkené-
adta *Esprenado* múlt századi
költő, *A halott lány és a hold*
élő költeményének fordítását.
a stancák nem porosodhatnak
komban! Esprenado a rá oly
jellemző műgonddal három rím szabályos
váltakozásával szerkesztette meg tizenkét-
soros strófáit, sőt, feladatát — és ezzel az
én feladatomat — még azzal is nehezítet-
te, hogy ugyanazokat a rímeket vitte végig
költeményének százhúsz stancáján — bárki
kiszámíthatja, higy ily módon háromszor
négyszáznyolcvan szabályosan váltakozó
rímet kellett találnom. Nem, ez a munka
nem veszhet kárba. A Litteraturát persze
megértem; leültettek egy karosszékbe, ká-
véval kínáltak, és elmagyarázták, hogy
mostanában állandóan támadják őket ma-
radiságuk miatt, és ezért taktikából, átme-
netileg visszavonulnak. Egyébként nekem
is érdekem, hogy ne süssék rám a konzer-
vativizmus bélyegét. Még azt is megkérdez-
ték, hogy nincs-e valami új O'Copicom?

Februember 1.

„A kólikás konzervativizmus gőzlő ürü-
lékét csak szagolja, akinek kedve tellik
benne." (Ezzel a kísérő szöveggel közli az
Avantgarde Esprenado csodálatos zeneiségű
stancáit.)

Eörsi István

beri munka új útjai

lág-
első-
kén-

Műszaki és humán értelmiségiek kerekasztal-

úgy állhatja meg a helyét, hogy ha
e diploma érvényességét szüntelen
továbbképzéssel biztosítja. Az ok-
tatás feladata tehát mes

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

ÉLET ÉS IRODALOM

1967 NOV 18
1021

Urbán Ernő: Ismerkedés a Szaharával (6. oldal)
Véleményünk szerint (11. oldal)
Sükösd Mihály: Nyugatnémet terepszemle — II. rész (12. oldal)

Kutassy Imre Ferenc: Homérosz-illusztráció

ÖREGKOR

(Folytatás az 1. oldalról.)

hatvan fölött vannak már mind a ketten. A szemem láttára változtak meg a szokásaik, kedvetlenebbek, ingerlékenyebbek, érzékenyebbek lettek. Változtak, de nem változtak meg egészen. Valahogyan markánsabb lett a természetük.

Apám csaknem ötven évet töltött a HÉV-nél, ezer forint nyugdíjat kap. Kevés ez ennyi év után. Nem is csodálkoztam azon, hogy addig talpalt, míg szerzett magának egy ötszázforintos állást. Azt mondta, szükség van a pénzre, de nemcsak ezért dolgozik. Ha háromezer lenne a nyugdíja, akkor is bejárna. Jobban érzi magát, ha dolgozhat. Kell az elfoglaltság. Aki semmit nem csinál, az végleges-sen készen van, mondta. És nem egyszer hazaviszi a munkát.

Próbálom megérteni. Sorra veszem idős és öreg ismerőseimet, s az az érzésem, hogy egy valamiben kísértetiesen hasonlítanak egymáshoz: Tudnak és szeretnek dolgozni. Egyszerűen képtelenek elviselni a gondolatot, hogy eltartsák őket. Nincsenek hozzászokva, soha nem kényeztették őket. Azt veszem észre, hogy irtóznak a függőségtől, jobban szeretnek adni, mint kapni. Sokukban hasznosítható képességek pusztulnak, mert nem találnak helyet, ahol dolgozhatnának, mert immel-ámmal fogadják őket, s mert az érvényben levő nyugdíjrendelet nem engedi, hogy ötszáz forintnál többet keressenek. Lehet, hogy naiv ábránd, de én elképzelhetőnek tartom, hogy az új gazdaságirányítási rendszerben értelmes változtatásokra kerülhet sor ezen a téren is. Nincs jogunk megakadályozni, hogy dolgozzanak, ha dolgozni akarnak. A

HORVÁTH ZOLTÁN

(1900–1967)

Életműve azokat a történészeket idézi emlékezetünkbe, akik képtelenek voltak száraz adatgyűjtéssel, vagy egy-egy kor tablójának felvázolásával megelégedni. Életműve a magyar publicisztika nemes hagyományainak méltó folytatása, hiszen Horváth Zoltán újságíróként is tudós alapossággal támogatta politikus szenvedélyét. Aligha tévedünk, ha kissé példaképének, élete és munkássága főhősének Teleki Lászlót nevezzük meg. Első könyvét, A kegyencet, Németh Andorral közösen, 1935-ben adta ki róla, s néhány éve jelent meg az a kétkötetes monográfia, mely hallatlanul gazdag tényanyagra támaszkodva rajzolta meg a XIX. század magyar történelmének, s egyúttal a magyar progresszió egyik legrokonszenvesebb egyéniségének portréját. Mi vonzotta Horváth Zoltánt Teleki egyéniségéhez? Teleki „titka"? Tragikus és sok tekintetben máig megmagyarázatlan pusztulása? Vagy a reformerből, a művelt s polgáriasult nemesből az európai horizontú forradalmárrá fejlődő ember tevékenysége? Nyilván inkább ez utóbbi, hiszen egy korábbi, s ugyancsak — a szó szoros értelmében — hézagpótló könyve, a Magyar századforduló is arra keresett feleletet, hogy a második magyar reformer nemzedék a[illegible] bizonyítja jobban, mint az, hogy nagyjából vele egyidőben, egy európai rangú horvát író, Miroslav Krleža zseniális regényében, a Zászlókban éppen a századforduló reformereinek, horvát és magyar gondolkozóinak sorsát összegezte.

Az a történelmi dilemma, melyre Horváth Zoltán oly kitartóan keresett választ — személyes sorsának is meghatározója volt. Alig tizenkilenc évesen emigrált Bécsbe, a Tanácsköztársaság bukása után, s innen datálódik szocialista elkötelezettsége is. Nagyon sokáig alig volt lehetősége arra, hogy a tehetségének leginkább megfelelő műfajt, a történelmi alapozottságú publicisztikát művelje. Világtörténelmi lexikont szerkesztett Parragi Györggyel; C. F. Meyer, Stefan Zweig, Erich Kästner regényeit fordította magyarra, illetve bevezető tanulmányokat írt hozzájuk. A felszabadulás után a Népszava szerkesztőségében dolgozott. Egyike volt azoknak a baloldali szociáldemokrata politikusoknak, akik kitartó munkával segítették a két munkáspárt egyesülését. Hosszú és kényszerű szünet következett ezután munkásságában. 1949-ben, koholt vádak alapján, letartóztatták, és 1956 nyarán rehabilitálták.

Élete utolsó, talán legtermé-

Die Werke von Imre Ferenc Kutassy sind zu finfen:

In Museen:

Budapest
Ung. National Galerie
Pécs
Janus Pannonius,
Nyiregyháza
Városi Museum,
In Moderne Museen:
Paris,
Bruxelles,
Rotterdam,
Ljubljana

In Privatsammlungen:

Ungarn,
Frakreich,
Norwegen,
Holland,
Canada,
Italia,
Jugoslavien,
Schweiz,
B. D. R.
D. D. R.
U. A. R.

Seine Adresse:

I. F. Kutassy, Budapest VIII.
Százados út 3—13 Művésztelep Ungarn

I. F. KUTASSY

EINLADUNG

Die Galerie GLAUB II.

5 KÖLN 1 Maastrichter Str. 55. lädt
Sie und Ihre Freunde zur Eröffnung der Ausstellung

Imre Ferenc KUTASSY

Gemälde und Graphiken aus Budapest

am Freitag, 29. Okt. 20 Uhr herzlich ein

Dauer der Ausstellung 29. Okt. 16 Nov. 71.
Geöffnet: Montag bis Freitag 11—18,30 Uhr
Samstag 11—14 Uhr

Lebenslauf des Kunstmalers

I. F. KUTASSY

Geboren in Budapest 26. Juli 1897, auch hier studierte er der Akademie der Bildender Künste. Seit 1920 nahm Teil an jeder grösseren Ausstellung. Zwischen 1930—40 arrivierte mit seinen Werken. Zwei Preise gewonnen. Ist Grundläger der National Salon und Unabhänglichen Künstlerverein. Mitglied mehreren Künstlerverein. Er hatte sieben Einzelausstellungen. In 1947 nahm Teil in Melbourne und Los Angheles an Ausstellungen. Selbsständige Ausstellung hatte in 1969 in Amsterdam.

Kutassy Imre Ferenc

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

ÉLET ÉS IRODALOM
Budapest

1021
1970 JUN 20

Kutassy Imre Ferenc: Illusztráció

KÁLNOKY LÁSZ

Hamlet elkallódott monológja

Álmát alussza Dánia.
Éjbe merültek öblök és mezők.
Magam ődöngök, álmatlan királyfi,
ama holdfény-sütötte grádicson,
hol egykor a szellem léptét követtem.
Hívom ismét, de nem jő.
Visszatérjek-e hát a palotába?
Hallgassam-e a gyilkos mámorittas
hortyogását pántolt ajtók mögül?
Vagy várjak künn, a szabad ég alatt
s a ködös légbe írt ábrákra lessek,
miket rónak láthatatlan kezek,
s emberésznek fölfoghatatlanok?

Várjak ama rémlátásokra tán,
mik éji órán ütnek rajt halandón,
midőn akadozik légvételünk,
midőn szívünk szilaj verésbe fog,
s lüktetése a vaskos rétegekben
rárakódott nyugtalanságot tördeli?
Idézzem arcát az ártatlanoknak,
kiknek porait irigyen takarják
a sziklakatlanok hamvvedrei,

míg remélve kiáltoztá
s végsóhajtásuk vádjo

Nem! Hisz rettegnék
kiknek ősz esői, tél ko
szétbomlasztották cso
a hús túl romlandó sö
Mint hogyha hányko
s körém a fuldoklók
a csónakszélért kapko
és nem tudnák, hogy
immár közéjük szám

Ég-föld hatalmai,
akik mulatságul forr
fénylő csillagot fényt
mit bánjátok, hogy h
munkál túl gyarló al
Én, az úgyis hamar
szégyenetek szemete

Tanúim az elhullott
őspáfrányok nyomai
gigászi hüllők, szárn
földből kifordult cso
s a fájdalmak közt n
honnan, miként föld
kifordul a máris hal
síró, eleven élet.

GELLÉRI ANDOR ENDRE:

A

De ezek legföljebb ha a
és sóhajtanak s ha olyko
kon el-elsírja magát.
S itt lenne ez a kocs
faluról jön be, akinek
ustora, ó, ez bizonyára
mit. De inkább csak hall
még az igavonója is.
— Vegyél magadnak –
nán —, egy kutyát.
A kocsis megsemmi
mét Gergelyre

MAGYAR HIRDETŐ
SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-796

ÉLET ÉS IRODALOM
Budapest
1971 JUN 12

Kivont szem szó és hallgatás.
Nem hódítás csak anabázis.

1021

Kutassy Imre Ferenc: Fejek

Huszonketten lakunk egy — Meghalt az uram, mielőtt Klári

egy sporta
ményre fi
gáskészség
rati tény
négy-öt ed
gyerekek, d
nap edzene
ményekkel
zésre jár.
múlt évekt
bajnokságot
lítottak fel
— felnőtt korcsoportban is — kiválóan megállják a helyüket.

Az alkalmatlanok általában tizennégy éves korig lemorzsolódnak.

3.

A gyerekek akkorák, mint az öklöm. Fölényük azért kottázhatatlan. Birtokukba vették a termet. Mozognak.

Két bordásfal között egy tábla. Kréta is van hozzá. Lehet rá rajzolni. Látok egy félresikerült virágot, egy érthetetlen abrakadabrát, egy jelvény- vagy kitüntetésszerű rajzot, olyan mint egy postabélyegző lenyomata, két félkörívét írás díszíti felül: Pöttyös, alul: Dugó. És három nyúlfej. Kicsit sillabizálni kell, amíg a vonalakból összeáll a nyúlfej. De semmi kétség. Előreugró, mozgékony orr, hosszú fülek. Nyúlfej.

Ezek a lányok nyolc-kilenc évesek. Combhajlataikban ütések sárguló foltjai. A felemás korlát. Az edzés apró szüneteiben nyúlfejekkel népesítik be a táblát.

— Pöttyös, ez rossz! Nyúl vagy. Sok köztetek még a nyúl.

Nem tudja megcsinálni. Nyúl. Rosszul csinálni. Nyúl.

Nyúlnak lenni rossz.

4.

— Amikor menet közben kiderül, hogy valamelyik gyerek nem alkalmas élsportolónak, miként adják tudtára, hogy tovább nincs

harmóni
Athén ne
közé h
rágták
Akkor j
Humor!

Egy úszógyerek apja:

— A fiam úszó. Nem a legjo nem is a legrosszabb. Lelkem l mélyén remélem, nem is lesz jo soha. Tizennyolc-tizenkilenc é korára zenitre ér. Úszásban már ez a zenit. A középiskolát ja ilyen megfeszített munka m lett is. Nem is rossz tanuló. Eg temista lesz, rájön: vagy az eg vagy a másik. És jól fog válas ni. Árgus szemmel figyelem, gyan viseli el a vereségeit. Az f tos, hogy a vereségeit szépen selje. Emberebb lesz tőle. A sik véglet riaszt. Úszni, úszni, ni, egyre nagyobb eredmény elérni. Mondja meg: minek? A tőr és profi? Nevetséges. Am sport az, amikor ketten, a s kedvtelésükre versenyt futnak országúton, vagy nagy örömi birkóznak egyet. Vagy összejönn és fociznak egyet. Az is am sport volt, amikor én a gimná mom színeiben kosaraztam. R szul, de lelkesen. Szórakozás v nőtt bennünk az akarat, az öss tartás, erősebbek lettünk, enny egész. De amikor valaki az éle áldozza a sportra! Ötéves kor szisztematikusan, fogcsikorga dolgozik. Aztán lehet, hogy f áll a dobogó legfelső fokán, leh hogy milliók nézik a tévében, s országban az újságok címlap jelenik meg a neve. És aztán van? Ha vége, akkor hová legye Uram, cirkusz ez. Az élsport foglalkozás. Úgy kellene kezel olyan törvényeket hozni.

És a doppingszerek! Nem érte Látta, hány nő változott „férfiv az elmúlt húsz év során? Ho

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Kutassy Imre
ÉLET ÉS IRODALOM
1968 MAJ 4

102

Kutassy Imre: Zsuzsanna

102

Szunyoghy András: Cirkusz

KOMLÓ LÁSZLÓ:

A nők jövője falun

A minap egy agrárgazdasági tanulmány vitáján vettem részt, amely felhívta a figyelmet arra is, hogy a teljesen gépesített mezőgazdaság nem sok munkát kínálhat a nőknek. Olyan nagy géprendszerek és gépi berendezések honosodtak meg minden ágazatban, amelyekhez megfelelő fizikai erő is kell. A nők alkalmazása szempontjából a mezőgazdaság tulajdonképpen olyasfélévé válik, mint amilyen ma a bányászat, a kohászat, vagy más olyan „nehéz" iparág, ahová elsősorban férfi munkaerő való.

ezt az életformát is. De mi lesz, ha ők itthagynak bennünket?

Mert alig látni, hogy fiatal lányok, asszonyok kezükbe vennék a sajtárt meg a fejőszéket, a moslékos vödröt, a trágyás villát. Még a kapát sem. Ők a napi munka után már pihenni, szórakozni, sportolni, olvasni szeretnének, vasárnap meg motorkerékpárra vagy autóba ülni, évi szabadságot élvezni és utazni nemcsak hazai, de külföldi tájakra is.

Nem akarnak többé parasztok lenni! Ehhez pedig most már csak az utolsó paraszti béklyótól — a

tán minden elcsitult és gyakorlatilag megtorpant. Mert történelmileg és gazdaságilag túlhaladott módon nem lehet megoldani mai problémákat!

Ezen már minálunk is csak a még gyorsabb iparosítás és urbanizáció segíthet. Nem akarom megsérteni a mezőgazdaság „érdekvédőit", de azt hiszem, éppen céljaik ellen cselekszenek, amikor ezt húzódoznak felismerni.

Talán éppen nekik kellene a legkitartóbban sürgetni népgazdaságunkat: gondoljon jobban a szövetkezeti és a falusi női munkaerőre

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

ÉLET ÉS IRODALOM
Budapest

1970 JAN 10

1021

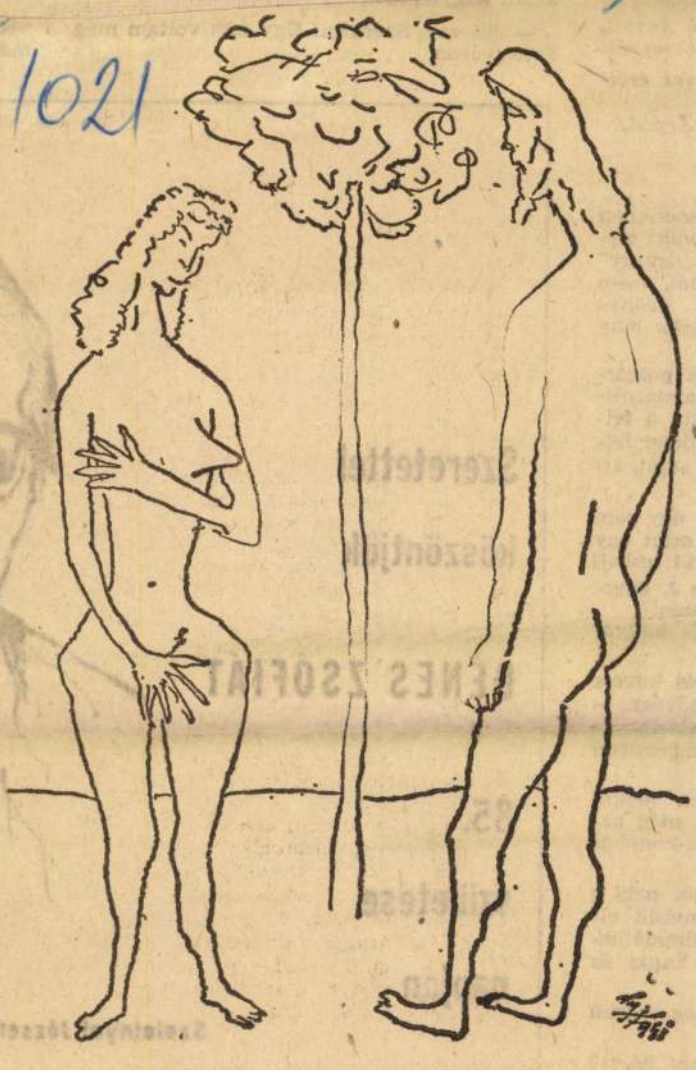

Kutassy Imre Ferenc: Emberpár

Kutassy Imre Ferenc

ezzel a levéllel és
a kiskorú anyját,
árosi utcaseprőt.
fegyveres erői-

edman Árpád,
sk.

az esztendőkben
és ötödik tör-
örösen „özvegy"
hivatalból, sem
or már leány-
t gyermeke lány

, mint a polgár-
ági alkalmazott-
felolvasta a fel-
ő megadóan fel-
báról a saját, ál-

gye! Ên úgy sem
záját, mint egy
nya körül leskel.
kérdezte J. Cser-
szigorúan.
lygott, és hallga-

tyódat és kövess
trapézművész. —
ha jól viselkedsz
egy magassarkú

rfájdalom nélkül
ából, s még az-
egyszoba-konyhás
t.
– ígérte neki a
pult másik ol-
titkárnőmmé ne-
izetést kapsz az

egy magassarkú

n, Elemér bácsi?
rkesz Elemér —,

aztán
— J
Fehér

Szeretettel

köszöntjük

DÉNES ZSÓFIÁT

85.

születése

napján

Szalatnyai József rajz

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-397

Kutassy Imre fenyk

KÖZNEVELÉS

1965 JAN 15.

1021

Kutassy Imre rajza

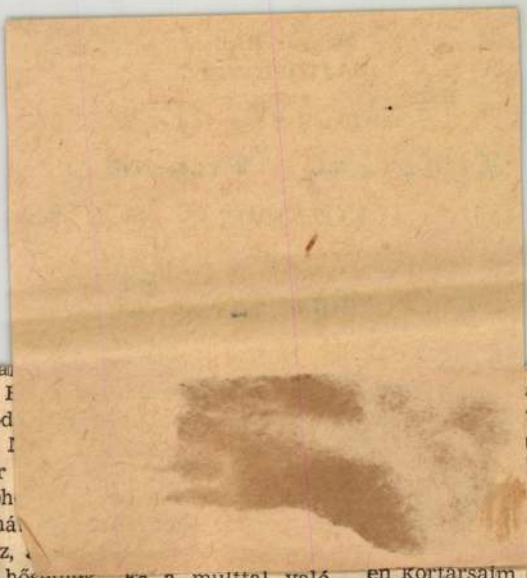

tagok és a kosztosok. Szavai
Áporodott a levegő, melyet I
mát féltő, maradi gondolkod
bába. De a fiatalok közül I
ifjú munkás nyitogatja már
járja át a szobákat. A cseh
szoba csendjéből előtör teh
a régi. Nyílé, a munkásé ez,
lista dráma legbecsesebb hősének. És a múlttal való leszámolás egyben Gorkij írói fejlődésének is beszédes jelképe. Csehovtól, a múltszázadi orosz irodalomtól indul el (önéletrajzi regényciklusából tudjuk, hogy mit jelentett számára ez az irodalom!), de nem állhat meg Csehovnál. Tovább kell lépnie, ki kell tárnia az ajtót-ablakot az új hősök előtt, akik megtagadják már a kispolgári életet, az értelmetlen vegetálást, a céltalan pénzharácsolást. Nem mindenki képes megjárni ezt az utat: a szerencsétlen sorsú tanítónő az öngyilkosságba menekül, a másik gyermek, az elcsapott diák pedig inkább a könnyed kapcsolatot választja az élveteg özveggyel. Ők még csak találgatják merre is kellene menniök, hogy eltávolodjanak a múltbasüllyedt Besszemenov-háztól. El is indulnak, de még nem abban az irányban, amerre Nyíl halad.

Nemcsak a darab, hanem annak Madách Színház-beli előadása is roppant tanulságos, a mai nézők számára. Ádám Ottó rendezése bátran szakít a kevésbé tartalmas hagyományokkal, és keményebben kopogó ritmusban,

en kortársaim cí
lakmározó pénzü
ment mamelukja
Annái, betyárok
és nyitották rá
sokra. Öröm vol
művészet miképp
jesztő szándék é
hídnak egyik leg
szándékaihoz, s e
nek semmit sen
annyit szükséges,
játékforma megl
tv-film, melynek
mondásba került
kal, a frappánsa
vár. Múlt- és j
dag ahhoz, hogy
galmas munkatá

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

ÉLET ÉS IRODALOM

Kutassy Imre

1021

Kutassy Imre Ferenc: Odysszeus

KÉPES GÉZA:

Álom az álomban

Legmélyebb álmában
írte halála.
Nem kellett lefogni szemét,
nincs felkötve az álla:
folytatja az álmot,
folytatja az alvást —
már sose lát, sose hall mást
csak amit a nemlét mozigépje
agyába vetít:
ha rákattan a koporsó fedele
s ha a kocsi a keményre fagyott
uton nagyokat
döccen vele
s ha a mély-mély gödör fenekére
koporsója lezökken:
egyik álomból a másikba
és ebből újra másba
megy át:
lát
kék vizsugár füvet
piros és zöld kutyákat
porban egy kisgyerek
éppen anyja után kap
de az felszáll a napba
a kisfiú nöni kezd
nem hagyja abba
már a felhőkön is túlnőtt
keresi a napba hullt nőt —
Nehéz bronz ló üget
szőrén üli egy sápadt
lány — füstszínű haját
húzza maga után — vak
vágtába kezd — a fák
és bokrok mint a rák
másznak visszafelé
a szakadék elé
s mind leveti magát —
És fényt is álmodik
s szivja a fény szagát
és mint dunyhát húzza magára a
szemnek felfoghatatlan fényű
iszonyú éjszakát

otenciális *vevő*
ámítanak, össze-
ak bizalmas, fél-
yformára hidro-
án könnyed-ha-
is nyilvánvalóan
skutyájuk pórá-
egymásnak, s
knek egyformán
a kutya!" — „Ül
tya. Ők hárman
, a kutya tartá-
hanyag, annyira
alán nem érne
kos gőzös káni-
penn a bódéban
kézre járnak az
- Kettő! — Ket-
att az ember le-
ökéről, platina-
bundája.

t, nem volt szí-

árul egy ilyen
róla legfeljebb
e ez jelen eset-

éppen akkor fogja a kutya pórázát. És a mocorgó kutyához: — Leül a kutya!

„Először is!" „Másfél kiló paradicsom!" — osztatlan a hatás. Semmi, ilyen órás kényszerű várakozást szinte törvényszerűen követő sürgetés, nógatás nem hangzik el. 26 forint egy kiló paradicsom.

„Ha nem is pöccintem meg ennek a kutyának a fülét, de legalább egy kicsit megbillentem a hegyit, mondjuk a bal fülét, mikor ezek indulnak, s én odalépek pultközelbe" — gondolom.

Málnát, meggyet, paprikát vásárolnak még. Telnek a szatyraik.

Ekkor egy férfi közeledik a Vegyesbolt felől, bal kezében egy kiló kristálycukor, lépdel a sor mellett, most megpillantja a kutyát, felderül a képe, s gügyögő, kedves dörmögéssel lehajol hozzá.

Csak fél szemmel, szinte tudat alatt figyelem, már várom, hogy sorra kerüljek, most már valóban elég lenne a várakozásból.

— Hát akkor még talán néhány szép uborkát... Ül a kutya!...

De a kutya nem ül. A kutya most kitépi pórázát a gazdája kezéből, mint ostor suhog a szíj utána, s már az egyensúlyát vesztett férfi mellén van valami egészen elképesztő, hörgő acsarkodással, a férfi védekező keze a szájában.

nek a
eszem
atádor
oroszl
gépem
sak Li
simog
medve
nagy
szarv
levegő

gen gyerekek lógnak a nyakán, nem is cirógatják, de tépik a fülét, s ő mosolyog, na: majdnemhogy mosolyog. És mintha történne valóban, egy kopott öregember lépett oda a sorba egy gubancos kis kutyával, és a sor zúgni kezdett, üvölteni, mint a fergeteg, hogy a büdös, francos kutyájával menjen a sorból, még megharap valakit, vegye meg másutt a negyedkiló cseresznyéjét.

Valami rettenetes mondás készülődött bennem, de aztán minden visszabillent, és csak néztem, amint a két nő elvonul a kutyával, ezüstveretes pórázzal, tarka szatyrokkal, a kút mellett görnyedő férfi mellett.

Aztán odalépek a pulthoz, jobb kezem csontig felszaggatott, s azt mondom mosolyogva (mert szép árut akarok):

— Három paradicsomot kérek.

Hátulról hang süvít felém:

— Mozgás ott elől, a kutya úristenit!

AZI ÍRÓ?

Afrikából származó prém. 13. Ilyen daraboknak nevezik Hauptmann naturalista drámáit. 17. B. B. A. 18. Közvetlen hangon szól hozzá. 21. Önös. 22. Betoppan. 24. Római számok. 25. A „Szentivánéji álom" zeneszerzője. 27. „. . . hó alatt". (Ady). 32. Barátságosabb. 35. A népdal szerint fecske fészkel alatta. 39. Kártyajáték. 41. Örökzöld sláger főszereplője. 42. Esztendő. 44. . . . járj, tovább érsz. 47. O. E. 49. Ausztráliai madár. 51. Válasz, de mégsem az. 52. Történetét Katona József-fen kívül Grillparzer is megírta. 53. „. . . nénémnek öccse itt, Batu khán pesti rokona". (József Attila). 55. . . . Lajos, színész. 57. Kinek a tulajdona (—'). 59. Maró anyag mássalhangzói. 60. Ugyanaz, mint a 15. sz.

Kovács Ágnes

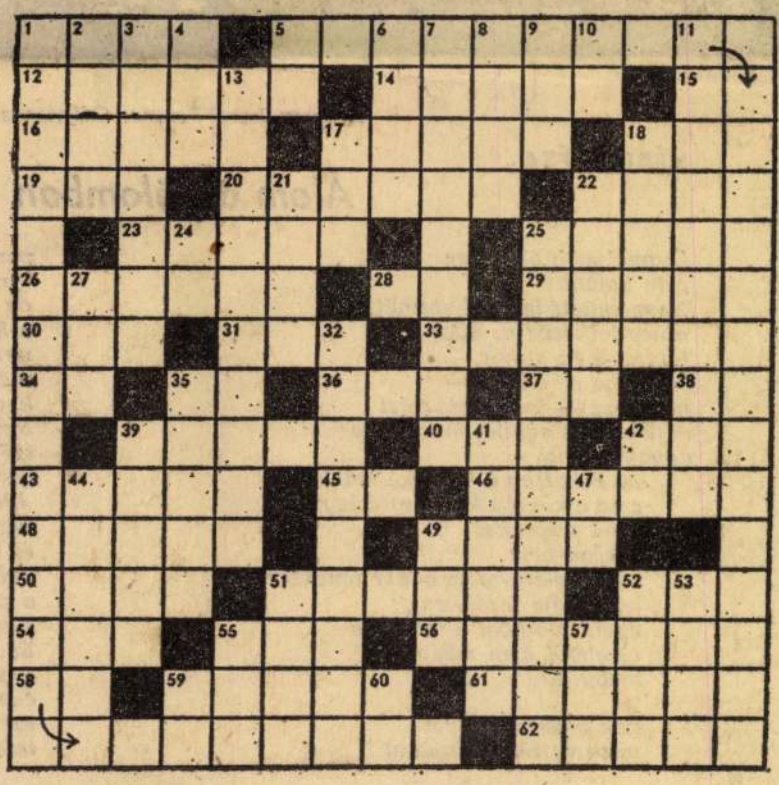

A megfejtéseket 12 napon belül kérjük beküldeni, levelezőlapon. A lapra ráírandó: „REJTVÉNY".

A megfejtők között tíz példányt sorsolunk ki Sásdi Sándor Fehér kenyér című könyvéből.

Megfejtés a 27. számból:

De nagyapám háza bizton áll még,
S éveimből e fojtó romokból, hogy
révébe meneküljek, vár még.

Jutalmazottak:

Kulcsár Tünde, Tarján Tamás, Hernády Ferencné, Székely András, Párkány Jánosné — budapestiek; **Mészáros Ágnes** — Mosonmagyaróvár, **Gróza József** — Körmend, **Kohár Istvánné** — Letenye, **Herendi Ödön** — Vác, **Vörös Karola** — Pécs-Mecsek.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Kutassy Imre

ÉLET ÉS IRODALOM
1926 SZEP. 10.

1021

Kutassy Imre: Rabindranath Tagore

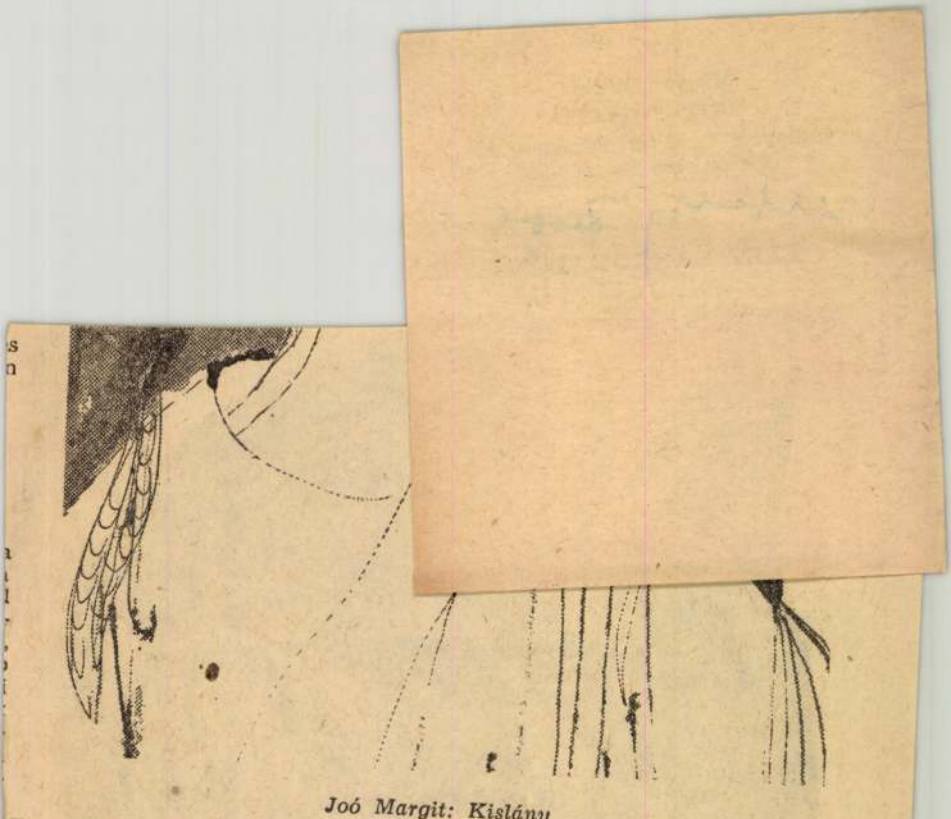

Joó Margit: Kislány

LÁZÁR ERVIN:

Atlétika

Fénylő vasárnap délután Alsórácegres pusztán. A cselédházak és istállók félkörébe zárt néhai csikókarámban zsibongó csődület — rácegresi méretben tömeg. A puszta nyolcvan lakója közül ott van

atlétika minden száma természetes, raffinéria nélküli emberi mozgás. Történetének kutatói lemondóan legyinthetnek: az atlétika ősrégi időkbe vezető gyökerei nem követhetők, s ugyanakkor boldo-

Kutassy Ferenc
Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

ÉLET ÉS IRODALOM

1990 JUN 25

1021

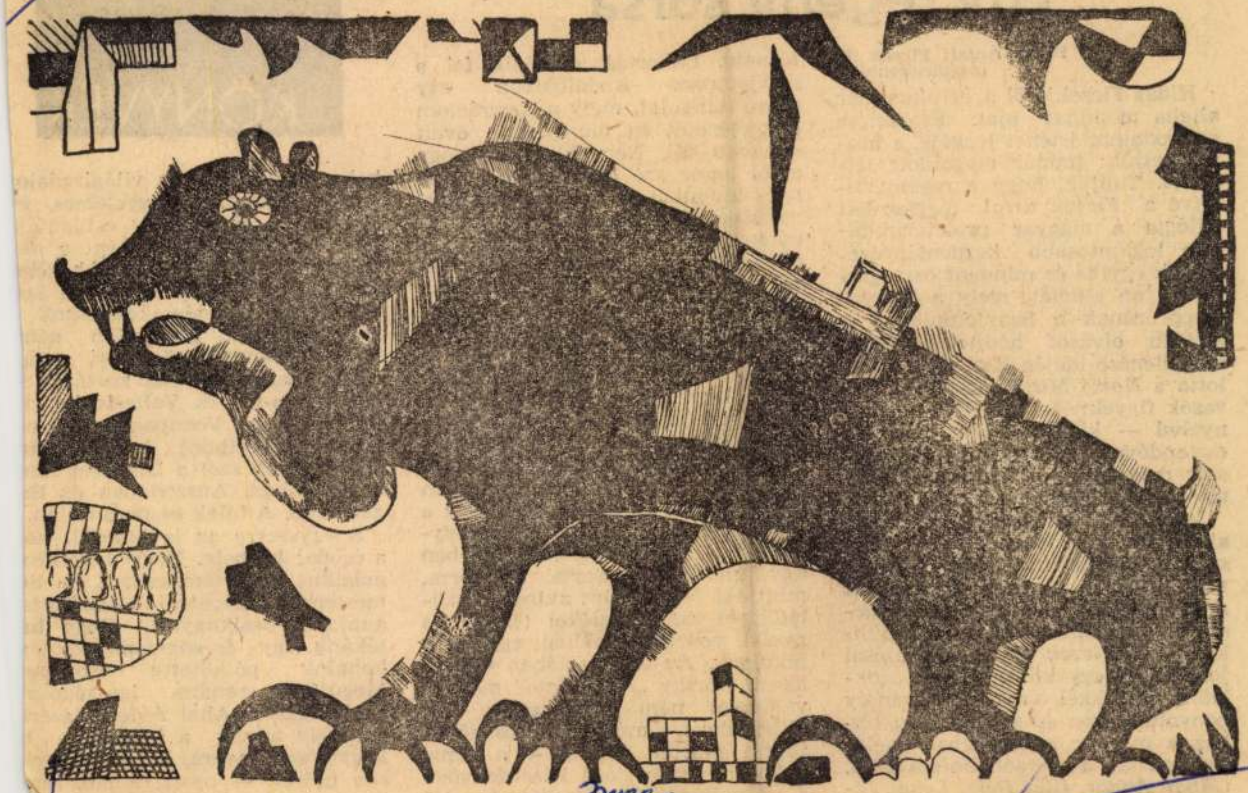

Kutassy Ferenc: Szőrnyeteg

KÖNYVEK

Egy regény sorsa

Hidas Antal: Ficzek úr (Szépirodalmi)

Hidas Ficzekjéről a kritikus már aligha mondhat újat. Értékelése az irodalomtörténet leckéje, s hozzátehetjük: immár megoldott feladata. Tudjuk, hogy e regény, illetve a *Ficzek úrral* megkezdett trilógia a magyar proletárirodalom legfontosabb kezdeményezéseinek egyike és mindent összegezve: olyan alkotás, mely a magyar szépprózának a Szovjetunióban a legtöbb olvasót hódította. Első megjelenése idején *Kun Béla* ajánlotta a *Novij Mir* hasábjain az olvasók figyelmébe. Az első — orosz nyelvű — kiadás után harminc esztendővel most jelent meg először magyarul (*Makai Imre* fordításában), Magyarországon.

Igazat kell adnunk a szerzőnek, aki így ír a regényhez fűzött utószóban: „E regény — és szerzőjének — sorsa elgondolkoztató. A maga módján jellemzi földrengésektől túlontúl terhes századunkat." A *Ficzek úr* hányattatásai jellemzőek egy korra, együtt azokkal a művekkel, amelyek ugyanoly bonyolult úton jutottak vissza ahhoz a magyar közönséghez, melytől elzárták a szerzőt. *Balázs Béla, Gábor Andor, Illés Béla, Lékai János, Zalka Máté* németből, oroszból visszaérkező alkotásai bizonyítérnek). Ekkortájt erősödik fel a szovjetorosz irodalomban egy olyan hangulat, mely a forradalom előtörténetét és dicsőséges éveit eleveníti fel. Nem hinnénk, hogy arról lenne szó csupán: egy bizonyos távlatból az események könnyebben ábrázolhatók. Sőt az irodalomtörténet azt bizonyítja (például *Alekszej Tolsztoj Kenyér* című regényének kényszerű, mi több: szükségszerű kudarca), hogy Október históriájának valóságos ábrázolása egyre nehezeb lett. Mégis a szocialista társadalom építésének egyik legkritikusabb szakaszán a múlt, a hősi ideák megidézése a megmaradás, a hit, az akarat megőrzésének egyik eszköze lett. Ha ez igaz a szovjetorosz irodalom vonatkozásában, kétszeresen igaz a Moszkvában élő magyar írók helyzetében. Illyés Gyula már 1934-ben úgy emlékezik Barta Sándorra, mint aki felejt, mint akinek a szülőföldről szóló emlékei (tárgyi és nyelvi vonatkozásokban egyaránt) fakulnak. Az emigrációban élők a hazai, Horthy „fémjelezte" magyar valóságot nem ismerhették. Ha otthonukról, múltjukról és jövőjükről akartak vallani — a téma, a kor megválasztása kézenfekvően a századforduló, a század első másfél évtizede idejére esett. Va-

hely: csoda. Hogy a világirodalo megbonthatatlanul egyetemes, é ezredeket, égboltokat, csillagtáj kat ölelő. Hogy — miként a né balladákban — szemrebbenéss szállhatunk át századokat és ko tinenseket, vendégeskedhetünk ind bárdoknál, ismeretlen ném lovagköltőknél és örmény, ang orosz, spanyol és észt kortársain nál, Yeats-nél és Valle-Inclán-n Emin-nél és Voznyeszenszkij-n mindenütt otthont lelünk. M egy nyelven szól a költészet Az bajdzsánban, Ausztriában és Bu gáriában. A lélek eszperantóján.

S egyszerre az is kiderül, ho a csoda: közhely. Hogy a költés mágikus egyetemessége mell mesterkéltközpontos tájékozotts gunknak bealkonyult. Hogy há tékánk, egy- és sokszemélyes le konaink pótkötetre szorulna Megújított rendre, igazságosa rendosztásra. Ahol érdeme szeri jut hely annak a hol idilli, h kegyetlenül nyers, hol meg kecs sen pajzán — orosz, albán, sze olasz, grúz, abház stb. — népk tészetnek, annak a sokszóla

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Kantasi Imre

ÉLET ÉS IRODALOM

1965 MÁJ 1

1021

Kutassy Imre: Dante

...vemberétől végr...
zók zajlanak Budapes...
örömét leli. Nincs tö...
csenek álkedélyes „b...
guk mesterségével n...
kapcsolatokat a muni...
— a József Attila, a...
Színpad — neves mű...
irodalmat és zenét...
ipari tanuló-otthonok...
nyesen válogatott, gó...
vetített műsoraik máris népszerűek, november óta túljutottak a századik előadáson, eddig 13 ezer ember látta-hallotta őket. A közvetítés-szervezés munkáját az Egressy Klub végzi. A klub vezetői szerint e színészbrigádok nemcsak új színt vittek a szálláshelyi kulturális munkába, hanem a közönségigényt is megemelték, jófajta konkurrenciát támasztva ezzel a klub saját szálláshelyi kulturális brigádjainak. Az igénynövekedésről, a munkások elégedettségéről hivatalos jelentések is, szóbeli megnyilatkozások is, köszönő levelek is tanúskodnak.

A **SZÍNÉSZEK** eleinte idegenkedtek a vállalkozástól. A színházi környezet segítsége nélkül állni, pusztán a művészet erejére támaszkodva, jórészt meghódítatlan közönség elé, túlságosan kemény próbatételnek látszott. Az első tapsok után azonban vonzódni kezdtek e különös helyszínhez, éppen próbára tevő szokatlansága — és emberközelisége okán. Ez az emberközeliség szó szerint is értendő, hiszen közönség és színész karnyújtásnyira van egymástól; és áttételesen is, hiszen itt minden szó bensőségesebb, minden hatás közvetlenebb, és minden vélemény el is mondatik. Bár a végső eredmény persze, nehezen mérhető, egy mégis bizonyos: akit a művészetnek ily módon megnyertek, az előbb-utóbb szaporítani fogja a színházlátogatók számát is. A brigádok mindig így búcsúznak közönségüktől: „Viszontlátásra itt — és a színházban!" A végső eredményt egyébként nemcsak nehéz, hanem korai is lenne mérni. A hozzáértők szerint ennek az akciónak még többéves kifutása van. Bizonyos például, hogy más színházak is csatlakoznak hozzá; az Operettszínház és a Vígszínház épp mostanában jelentkezett. (Furcsa, de a jelentkezést egyelőre kénytelen elhárítani az Egressy Klub: kevés a pénze. Pedig nem kell sok pénz hozzá; egy négy-hattagú brigád összesen 600 forintot kap minden szereplésért, s ez körülbelül annyi, amennyit a Filharmónia egyetlen színésznek szokott kifizetni. Az Egressy Klubnak a SZOT [illegible]

Kutassy Ferenc

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

ÉLET ÉS IRODALOM

1966 JAN 29.
10211

Kutassy Ferenc: Fiatal bika

szerint viszont az utol
nehéz észrevenni az ö
ezek között az adatok
gyermektelen, vagy egy
ság könnyen felbomlik,
magányosodnak; az elv
gyermekének világképe
a lét rideggé, félelmete
lanná válik. Az öngy
oka nálunk már nem
hanem a magány, az érzelmi si-
várság.

A mi nemzedékünk annyi ret-
tenet tanúja volt, annyi riadalom
és vész kísért álmainkban; mi-
lyen jó volna utódainkra szép,
derűs világot hagynunk. Erköl-
csöset. Emberségeset. Olyat, ahol
mindenki másoknak és másokért
él, a szűkebb és nagyobb közös-
ségért.

Bozóky Éva

osott
elyek
knál
lsz-e

szám
öltek
új g
sinó
n, k

ajándék, melyet
Az én reményem
Nézd az én ro

Hangos vagyok?
(Bár nem ezért
Igazam — ingye
az évelő igyeke
Ha nem a papír
(és amíg viszi,
egy nap, ha el
ágát a világnak

---

afft sorsát oly
te. Tizennégy

rizsban láttam azután egy másik forra-
dalmi dráma, helyesebben egy részének az

írta egyi

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307
Kutassy Imre sz.
ÉLET ÉS IRODALOM
1965 MÁR. 7

1021

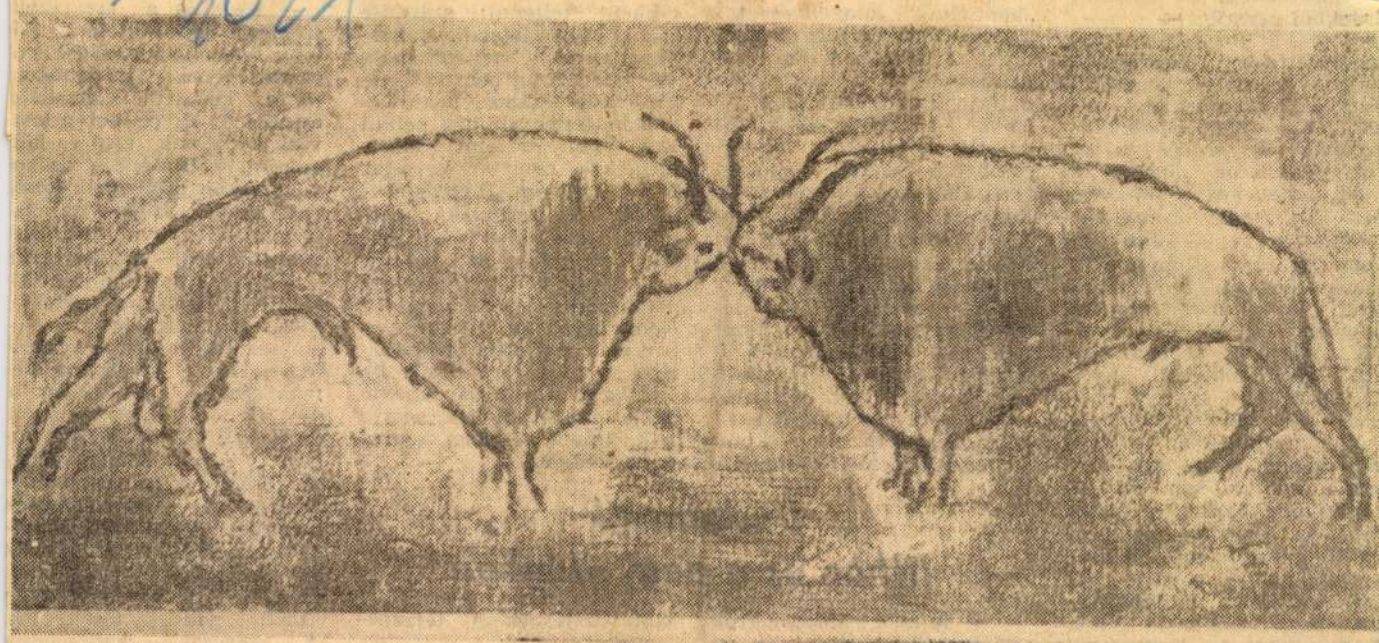

Kutassy Imre: Bikák

közerdekből és irodalmi érdekből egyaránt — a mostaninál természetesebb, szervezettebb kapcsolatot kellene teremteni irodalom és újságírás között. Azt hiszem, ez a napilapok nívójának is javára válna. De segíthetne abban a nem mellékes törekvésben is, hogy íróink — főleg a fiatalok — jobban iskolázzák magukat informáltságban, közéleti érdeklődésben, valóságkutató szenvedélyben. A kölcsönös kifogások, vádaskodások nem oldják meg a problémát. Azok az írói kifakadások sem, melyek mindenért a napilapokat marasztalják el. És azok a meggondolatlan, igaztalan általánosítások sem, melyek napilapjainkban jelennek meg. A *Népszabadság* múlt vasárnapi számának „Hurrá pesszimizmus" című írása így kezdődik: „Elhatároztam, hogy pesszimista leszek. Vagyis író." Az ilyesmi alkalmas a tájékozatlanabb olvasók félrevezetésére. Ha csak kapásból megemlítek

feltételeit, fokozatosan meg kell szüntetnünk minden „könnyítést", kényelmességet a gondolkozásban, az emberi tudat szférájában. Ez a folyamat érdekel, bármilyen műfajban dolgozom. Hogy az ember — akarattal, kínlódással újra-újralendüléssel és növő öntudattal — miként teszi alkalmassá magát arra, hogy ebben a nagyon bonyolult világban mégis megállja helyét. Ez izgat, a képessége tágításán, dolgának jó elvégzésén, gyarlóságai leküzdésén fáradozó ember. Ezzel nem azt akarom mondani, hogy aki nem akar semmit, akinek nincs életcélja, programja — a vegetáláson vagy a magának-kaparáson kívül —, az már nem is válhat iz-

zó magatartás
beri fedezete.
ne újonnan
désként felte
lopni? Mégis
xizmus egész
vertárát igazá
gigolvasni ah
laki megértse:
nem lehet m
megélnek, nem
Nem folytatom. Hogyne lennének nem szocialista vonásaink szerelemben, ízlésben, szokásokban, ha az egyén és a közösség viszonyát érintő alapkérdésekben vannak? Nem vagyok idealista, az ember nem gyúrható oly könnyen, mint az agyag. De gyúrható. Csak nem szabad sajnálni a fáradságot, sem a mindennapi életben, sem a művészetben.

Irodalmunk itthon és a nagyvilágban

— Mint a Magyar Írók Szövetsége főtitkárának, mi a véleménye irodalmunk helyzetéről?

— A politikának, a gazdasági vezetésnek, a társadalomszervezésnek, a különféle tudományoknak nincs könnyű dolga. Sok a járatlan út: soha nem volt valóságot épí-

atültetését, azono
vagy rokon problémák közö
tisztázását szolgáló munka
kapcsolat. Csak nálunk, Ma
gyarországon, három olyan
tanácskozás volt a közelmúlt
ban — a szocialista irodalom
időszerű kérdéseiről, a szo
cialista drámáról, a fordítás
és kölcsönös kiadás problé
maköréről —, melyeken a
szovjet, lengyel, csehszlovák
NDK-beli, román, bolgár, ju
goszláv írószövetségek jelen
tős küldöttséggel és problé
maanyaggal képviseltették
magukat. Ilyen tanácskozá
sokon a képviselt irodalmak
sajátosságai is kiviláglanak
még inkább a lényegében
azonos gondok, törekvések.
A szervezeti kapcsolatok
erősödését nyomon követi a
személyi kapcsolatok, író
barátságok szaporodása. Eb-

MARHUP BÉLA szobrai

1/b	Farkasok	Körtefa	600.—
2/b	Vágtató huszár	Bronz	600.—
3/b	Párduc	"	200.—
4/b	Országházi oroszlán	"	200.—
5/b	Gyerek, macskával	"	200.—
6/b	Gida	"	250.—
7/b	Kakas és tyúk	"	600.—
8/b	Vaddisznó	Gipsz, fa vagy fémben	250.—
9/a	Első lecke (Juhász a fiával)	Porcellán	300.—
10/b	Amorett, szerencsemalaccal	"	50.—
11/b	Orrszarvú	"	80.—
12/b	Farkas	"	80.—
13/b	Csacsi	"	80.—
14/b	Steindl Imre, építész	Gipsz fában vagy fémben	1000.—
15/b	Alpár Ignác, építész	Gipsz fában vagy fémben	1000.—
16/b	Grünwald Béla, mult századvégi politikus	Gipsz fában vagy fémben	600.—

Kutassy Imre festő

A „MŰBARÁT"

35. KIÁLLÍTÁSA

HALASI HORVÁTH ISTVÁN

ERDÉLYI ÁLLAMI OSZTONDÍJAS ÚTJÁN FESTETT PASZTELLJE

KUTASSY IMRE

PASZTELLJEI

MARHUP BÉLA

SZOBRAI

1943 JAN. 6 – 1943 JAN. 15

Igazgató: Krivátsy-Szűts György festőművész, tanár

BUDAPEST, V., MÁRIA VALÉRIA-UTCA 12. SZ

ÁRA 40 FILLÉR

HALASI HORVÁTH ISTVÁN

erdélyi állami ösztöndíjas útján festett pasztelljei

1.	Szeptemberi nap az Olt partán	Pasztell	300.—
2.	Székely rét (Csikszereda)	"	300.—
3.	Olt kanyar	"	300.—
4.	Székely földek (Csikszereda)	"	300.—
5.	Csiksomlyó, reggel	"	300.—
6.	Falurészlet Kalotaszegen	"	200.—
7.	Zsögödi vizimalom	"	350.—
8.	Oszi színek (Sztána)	"	200.—
9.	Esztena a Hargitán	"	350.—
10.	Falubejárat (Sztána)	"	200.—
11.	Szeptemberi alkony az Olt partján	"	200.—
12.	Székelyföldi falu (Csiksomlyó	"	350.—
13.	A nap utolsó sugarai (Sztána)	"	200.—
14.	Az Olt a Hargitával	"	350.—
15.	Kalotaszegi tájrészlet	"	200.—
16.	Esti hangulat (Csikszereda)	"	350.—
17.	Falu széle (Csikszereda)	"	200.—
18.	Kalotaszegi falu	"	200.—
19.	Reggel a Hargita alján	"	300.—
20.	Csiki nyár (Hargita alja)	"	200.—
21.	Csikszereda határában	"	300.—
22.	Hegyi út (Hargita)	"	300.—

KUTASSY IMRE festőművész

1/a	Cigányok a zöldben	Pasztell	600.—
2/a	Hegy	"	400.—
3/a	Duna	"	600.—
4/a	Csepeli táj	"	500.—
5/a	Három cigánylány	"	600.—
6/a	Ember kaszájával	Olajf.	500.—
7/a	Cigányok a dombon	Pasztell	500.—
8/a	Önarckép (Pipatöltés)	Olajf.	700.—
9/a	Szoptató anya	Pasztell	500.—
10/a	Fiatal anya	"	600.—
11/a	Cigányok az erdő szélén	"	500.—
12/a	Népkonyha előtt	"	400.—
13/a	Harkányi hegy	Olajf.	800.—
14/a	Hegyi beszéd	Pasztell	500.—
15/a	Köd	"	600.—
16/a	Munkások	"	500.—

		P			P
77. Csuzda	tusrajz	230	85. Folyosón	tusrajz	110
78. Csónak	„	110	86. Dombok	„	200
79. Akt tanulmány	„	160	87. Temetés	olaj	350
80. Halászok	karc	120	88. Völgy	higitott tus	180
81. Dr. M. L. urhölgy	tusrajz	mgt.	89. Proletárok	linoleum metszet	100
82. Akt	tollrajz	110	90. Téli táj	higitott tus	180
83. Ablak előtt	fametszet	100	91. Házak	fametszet	70
84. Gellérthegyi részlet		60			

Kutassy Imre céd

MŰBARÁT KIÁLLITÓHELYISÉG

VEZETŐ IGAZGATÓ: KRIVÁTSY SZÜTS GYÖRGY
MŰVÉSZETI IGAZGATÓ: BASILIDES BARNA
MÁRIA VALÉRIA UTCA 12. (DUNAPALOTA MELLETT)

tovább.

VII. KIÁLLITÁS

Polóny Elemér
festőművész

Marosán Gyula
festőművész

Szabó Iván
szobrászművész

Kutassy Imre
festőművész grafikai művei

Ára: 30 fillér

NYITVA: 1941. ÉVI ÁPRILIS HÓ 6-TÓL 20-IG NAPONTA
10—4-IG VASÁRNAP ÉS ÜNNEPNAP 10—2-IG

Polóny Elemér festőművész

		P
1.	Barátom	olaj mgt.
2.	Vázlat (angyalok)	„ 200
3.	Elhagyott pincék	„ 300
4.	Tanulmányfej	„ 250
5.	Platánok	„ 800
6.	Farkasmál	„ 150
7.	Háromkirályok	„ 1000
8.	Kukoricás	„ 600
9.	Siratő asszonyok	„ 1800
10.	Kíváncsiskodók	„ 800
11.	Őszi gyümölcsös	„ 200
12.	Siratás	„ mgt.
13.	Eszelősök	„ 300
14.	Tájkép	„ mg.
15.	Vörös fal	„ 1000
16.	Utkanyar	„ 400
17.	Bolondok	„ 300
18.	Ebédelők	„ 200
19.	Nő a tollal	„ 600
20.	Vörös fal (vázlata)	„ 200
21.	Josette kirakatban	„ mgt.
22.	Parasztasszony fej	„ 100

Marosán Gyula festőművész

			P
23.	Itatás	olaj	600
24.	Zugligeti részl.	tempera	650
25.	Kapálók	„	750
26.	Hóolvadás	„	700
27.	Zugliget	„	550
28.	Angyal	aquarell	mgt.
29.	Téli táj	tempera	600
30.	Nő virággal	„	700
31.	Erdőszéle	„	700
32.	Asztalnál	aquarell	mgt.
33.	Kosárfonó	„	„
34.	Fenyők	tempera	700
35.	Festőnő	aquarell	mgt.
36.	Műterem részlet	„	„
37.	Favágók	olaj	650
38.	Levétel a Keresztről	aquarell	mgt.
39.	Havas táj	tempera	600
40.	Badacsonyi szőlődomb aquarell kirakatban		
41.	Férfi kalitkával	aquarell kirakatban	

Szabó Iván szobrászművész

		P
42.	Júlia nemes anyagban	2500
43.	Munkás fémben	1000
44.	Magyar paraszt fémben	500
45.	Lépő Szőv. tul.	
46.	Kendős női fej fában	500
47.	Báránykás pásztor műkő	400
48.	Gond mészkő	400
49.	Kucsmás fej fémben	500
50.	Női fej terakotta	350
51.	Pásztor vörös márvány	350
52.	Lehajló nő terakotta	250
53.	Kut relief köben kirakatban	600
54.	Anya gyermekével terakotta	200
55.	Korsós nő terakottában	300
56.	Ülő nő terakotta	250
57.	Kosaras asszony műkő	450
58.	Asszony relief terakottában	250
59.	Fekvő nő terakotta kirakatban	200

Kutassy Imre festőművész

		P
60.	Cigányok aquatinta	120
61.	Udvar tusrajz	140
62.	Lóusztatás higitott tus	250
63.	Tehenek tusrajz	130
64.	Hómunkások aquatinta	100
65.	Gyerekfej hidegtű	50
66.	Nő boával tusrajz	180
67.	Sarokrészlet higitott tus	230
68.	Ülő akt tusrajz	250
69.	Horgászók higitott tus	230
70.	Önportré tusrajz	210
71.	Olvasó ember karc	85
72.	Ajtóban tusrajz	100
73.	Tehenek aquatinta	100
74.	Mosás tusrajz	210
75.	Evés közben „	110
76.	Tésztát keverő nő tusrajz	100

Kutassy Imre

Kutassy Imre pasztelljeiben és néhány olajképében ugyan lényeges szerep jut az ábrázolt világnak, de mégis a „hogyan" a fontosabb. Az egyik pasztell címe *Hegyi beszéd*. Valahogy minden képén erről van szó. Tájainak mindegyike komor és fenséges hátterül szolgálhatna az evangélium igéinek, figurái a *Hegyi beszéd* hallgatósága lehetne és — azt hisszük — annak a beszédnek is, amit ezuttal Kutassy mond el. Amit mond, az keserű. Nem a jólfütött szalonok lakóinak szól, de hangja méltóságos, nemes: a hivatott művész hangja. Nagyon megérdemelné a műbarátok figyelmét.

Halápy János:
Három kiállítás.
Hétfő Reggel 1943. jún. 18.

Kutassy Imre

Ujmagyarság

CSÜTÖRTÖK, 1943 JANUAR 14

A Műbarát kiállítása

A Krivácsy-Szüts festőművész vezetése alatt álló Műbarát kiállításán Haiasi-Horváth István, Kutassy Imre pasztellje és Markup Béla szobrai töltik meg a termeket. Kutassy Imre a franciás színkultúra szellemében festi képeit — pasztelljei a festmények képszerűségével hatnak. Figuráiis ábrázolásait tompamély színekbe ágyazza s a borongó alapból élénken, de mindig harmonikusan villannak elő meleg színei. A megtört életű, elfásult emberek csoportjait úgy ábrázolja, ahogy Kosztolányi: benső csend, lefojtott, együgyűen egyszerű dráma. Tájképei közül a ködös Duna, a melegvörös lombokkal ékes hegy és a „Jegenyék a ködben" igaz művészettel meglátott elsőrendű alkotások, melyek zavartalan esztétikai élvezetet nyujtanak.

MA
FI

FILMKAMARAI ÉS MOZ
BUDAPEST, 1940. MÁRCIUS 30. EGYES SZÁM A

Kutassy Imre

Esti Magyarország
1943. jan. 15. (A Műbarát kiállítása.)

Kutassy Imre festőművész ugyancsak pasztelleket mutat be s mellettük néhány olajfestményt. Tompított, lágy színekbe hangolt sorozata, elmosódó formáival szinte álomszerű látomásokká költi át a természeti jelenségek valóságát. Szép és értékes gyűjteményének némely darabjából közvetlen, mély líraiság árad, olykor olyan gyöngéden és tisztán, mint valami bánatos távoli dal. Bensőséges, finom árnyalatokat összegező, rendkívül rokonszenves művészet ez, amelynek itt számos kiemelkedő értékét találjuk. Köztük a melankolikus hangulatú *Csepeli tájat*, a *Dunát*, a *Harkányi hegyet*, a *Ködöt*, a *Cigányokat*, a *Fiatal anyát*, a *Hegyi beszédet* és az *Önarcképet*.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Hirlapbizományos

Budapest, V.,

Rothermere-utca 12. III. 2.

V., Visegrádi-u. 36. IV. em. 1.

Kutassy Imre

Gerdei Sándor: Képek és zobrok. Kelet Nepe 1941 máj. 15.

Kutassy Imre csak a grafikai munkáit állította ki. A rajz természeténél fogva befelénézésre készteti az embert s árulkodón levetkőzteti azt, aki rajzolja. Kutassy komoly készültséggel, szigorú fegyelemmel rajzol s a grafikái inkább önmagukért való tanulmányok a fegyelem gyakorlására. Ahol fölszabadul ettől, vagy ösztönösen fellázad ellene, ott néha zavartalanul tiszta képet lát, néha pedig megoldatlan, magába fojtott díszharmóniát, amelyet már nem ábrázol, hanem kénytelenül elárul.

még komoly gátat vethetett a kultúrák kölcsönös átömlésének; a másik Magyarország elhelyezkedése az akkori művelt világ keleti szélén, ahol kultúrája és nyelve inkább a környező fejletlenebb népek felé sugárzott, mert arrafelé hívták európai feladatok. (A magyar nyelv Európának ebben a részében a diplomácia nyelve volt századokon keresztül.) A harmadik az, hogy ezen a keleti támadásoknak annyira kitett területen a kulturális értékek anyagi része — épületek, képek, kéziratok — sokkal könnyebben estek áldozatul a vasnak és a lángnak, mint az ily szempontból mégis sokkal védettebb nyugati államokban.

És mégis: a középkori magyar kultúra — értékes anyagi maradványok mellett — akkor is bizonyíthatná magas értékét, ha ezek az anyagi maradványok is mind elpusztultak volna. A középkori krónikák tanuságtétele a magyar udvarok külföldi kapcsolatairól, fényes és megbecsült követségekről, költők és építészek Magyarországon járásáról — ez a tanuságtétel egyik

akvatinta nem vázoló eljárás

Kutassy Imre

57. Cigányok	aquatinta	120.-
58. Udvar	tusrajz	140.-
59. Lóusztatás	higitott tus	250.-
60. Tehenek	tusrajz	130.-
61. Rómunkások	aquatinta	100.-
62. Gyrekfej	hidegtú	50.-
63. Nő bocával	tusrajz	180.-
64. Sarokrészlet	higitott tus	230.-
65. Ülő akt	tusrajz	250.-
66. Horgászók	higitott tus	230.-
67. Önportré	tusrajz	210.-
68. Olvasó ember	karc	85.-
69. Ajtóban	tusrajz	100.-
70. Tehenek	aquatinta	100.-
71. Mosás	tusrajz	210.-
72. Evés közben	tusrajz	110.-
73. Tésztát keverő nő	tusrajz	100.-
74. Csuzda	tusrajz	230.-
75. Csónak	tusrajz	110.-
76. Akt tanulmány	tusrajz	160.-
77. Halászok	karc	120.-
78. Dr,M.L. urhölgy	tollrajz	mgt.
79. Akt	tollrajz	110.-
80. Ablak előtt	fametszet	100.-
81. Gellérthegyi részlet	tusrajz	60.-
82. Folyosón	tusrajz	110.-
83. Dombok	tusrajz	200.-
84. Temetés Télhajnali havas tanulmány	olaj	350.-
85. Völgy	higitott tus	180.-
86. Proletárok	linoleum metszet	100.-
87. Téli táj	higitott tus	180.-
88. Házak	fametszet	70.-

Kutassy Imre

A *Műbarát Mária Valéria-utcai* kiállitó helyiségében *Halasi Horváth* István erdélyi állami ösztöndijas utján festett pasztelljeit, *Kutassy* Imre képeit s *Markup* Béla szobrait állitották ki.

Elsőnek s egyben kihangsulyozandónak e kiállitáson *Kutassy* Imre munkáit tartjuk. Ezeket a kissé borongós, mélyszinezésü tanulmányokat. Valami zsibongó, szinte már könnyes szomoruság borul témái fölébe, ami csak ittott enged fel cigányfigurái, vágy fiatal nőalakjai kendő- és ruhaszinfoltjai vidámodásával.

„Hegyi beszéde" figyelemreméltó. 3-as számu képe a *„Duna"*. Árva halászcsónak ring üresen az éjszakai folyón lehorgonyozva s a háttérben fenn a parton az Országháza elmosódó konturja révlik. Hiteles ez az árva bárka, amilyent már mindnyájan láttunk, de most motivumként és megfestetten, gazdátlansága az álom ködében megringatva, azt a fajtáju müvészi élményt igazolja, aminek tompa, jólesőn fájó szelid szomorusága emlékként sokáig megmarad.

P. Sz. G. Két kiállitás. Ujság 1943 jun. 10.

VASÁRNAP **3** Kat. Jézus sz. n. Prot. Benjámin Ó-g. Szentatyák	
HÉTFŐ **4** Kat. Titusz Prot. Leona Ó-g. 22. Anaszt.	4.
KEDD **5** Kat. Teleszfor Prot. Simon Ó-g. 23. Kr. vt.	5 ½
SZERDA **6** Kat. Vízkereszt Prot. Vízkereszt Ó-g. 24. e. bőjt	3.
CSÜTÖRTÖK **7** Kat. Lucián Prot. Attila Ó-g. N.-karács.	3 ½
PÉNTEK **8** Kat. Szörény Prot. Szörény Ó-g. 26. I. Mária	
SZOMBAT **9** Kat. Julián Prot. Marcell Ó-g. 27. Istv. f.	

Kutassy Imre

cell festő

— **Két festő és egy szobrász a Műbarátnál.** Két festő: két világ. Az egyik, *Halasi Horváth István*, a természet derüs felszinének ábrázolója, aki erdélyi ösztöndijas utján festett pasztelljein, kellemesen, puhán, problémátlanul rögziti le Erdély elragadó tájait. Ha itt-ott kevésbbé tetszetős és sima volna pikturája, sokkal komolyabb hatásokat érhetne el. A másik festő, *Kutassy Imre*, a mélységek ábrázolója, lelki és emberi mélységeké. Aszkétikus művész, akit a legmostohább művészsors sem birhat megalkuvásra. Szegény embereket látunk képein, a népkonyha előtt, cigányokat, munkásokat és mint ezeknek lelke, ezek a képek is egyszerüek, szükszavuak, mélyek. Egyik képén Krisztus áll a szegények között, emberi közelségben, de mégis égi átszellemültségben, egy fiatal anya képe pedig áhitatos, mint egy Madonna. Komoly, értékes művész Kutassy, akire érdemes volna felfigyelni, hogy tehetsége el ne kallódjék a létküzdelemben. — A kiállitás szobrásza, *Markup Béla*, néhány kisplasztikáját, pár csinos porcellánfiguráját mutatja be. *(f. j.)*

Pesti Hirlap 1943. jan. 9.

29.	Erdőszéle	tempera	700.-
30.	Asztalnál	aquarell	mgt.
31.	Kosárfonó	aquarell	mgt.
32.	Fenyők	tempera	700.-
33.	Festőnő	aquarell	mgt.
34.	Müterem részlet	aquarell	mgt.
35.	Favágók	olaj	650.-
36.	Levétel a keresztről	aquarell	mgt.
37.	Havas táj	tempera	600.-
	Badacsonyi szőlődomb	aquarell	kirakatban
	Férfi kalitkával	aquarell	kirakatban

Szabó Iván szobrászmüvész

38.	Julia	gypsz nemes anyagban	2500.-
39.	Munkás	" fémben	1000.-
40.	Magyar paraszt	" "	500.-
41.	Lépő nő		Szfőv.tul.
42.	Kendős női fej	gypsz fában	500.-
43.	Báránykás pásztor	mükő	400.-
44.	Gond	mészkő	400.-
45.	Kucsmás fej	gypsz fémben	500.-
46.	Női fej terakotta	" "	350.-
47.	Pásztor	vörös márvány	350.-
48.	Lehajló nő	terakotta	250.-
49.	Kut relief	gypsz kőben	600 - kirakarban
50.	Anya gyermekével	terakotta	200.-
51.	Korsós nő	gypsz terakottában	300.-
52.	Ülő nő	terakotta	250.-
53.	Kosaras asszony	mükő	450.-
54.	Asszony relief	gypsz terakottában	250.-
55.	Leány	mészkő	500.-
56.	Fekvő nő	terakotta	200.-kirakatban

Polóny Elemér festőművész

1.

1. Barátom	olaj	mgt.
2. Vázlat /angyalok/	"	200.-
3. Elhagyott pincék	"	300.-
4. Tanulmányfej	"	180.-
5. Platánok	"	800.-
6, Farkasmál	"	150.-
7. Háromkirályok	"	1000.-
8. Kukoricás	"	600.-
9. Sirató asszonyok	"	1800.-
10. Kíváncsiskodók	"	800.-
11. Őszi gyümölcsös	"	200.-
12. Siratás	"	mgt.
13. Eszelősök	"	300.-
14. Tájkép	"	mgt.
15. Vörös fal	"	1000.-
16. Utkanyar	"	400.-
17. Bolondok	"	300.-
18. Ebédelők	"	200.-
19. Nő a tollal	"	600.-
20. Vörös fal vázlata	"	200.-

Marosán Gyula festőművész

21. Itatás	olaj	600.-
22. Zugligeti részlet	tempera	650.-
23. Kapálók	tempera	750.-
24. Hóolvadás	tempera	700.-
25. Zugliget	tempera	550.-
26. Angyal	aquarell	mgt.
27. Téli táj	tempera	600.-
28. Nő virággal	tempera	700.-

KUTASSY IMRE

1021

1982. IV. 9. Kossuth 18,30 Áné

Esti Magazin

- A budapesti Planetáriumban immár hagyománnyá vált, hogy nemcsak demonstrálják az égitestek mozgását, változásait, hanem a csillagászat témájához közel álló művészeti eseményeknek is otthont adnak Itt müködik a Multimédia Studió, hangversenyeket tartanak, és rendszeresen képzőművészeti kiállitások is várják a látogatókat. A tavaszi meglepetésről Szatmári Ilona interjuja számol be

- A budapesti Planetárium az ürhajózás 21. évfordulóját április 12-ét meglepetéssel köszönti A 85 éves Kutassy Imre Ferenc képzőművész ürhajózási és csillagászati grafikáit, festményeit mutatja be Többi között láthatjuk az első emberrel, Jurij Gagarinnal a világürbe induló Vosztok 1 start utáni perceit. Az ürhajó valósággal a lángtengerből emelkedik a magasba Azután például bemutatja nekünk Kutassy Imre Ferenc az Apolló holdexpedició különféle fázisait is A Hold megközelitését, leszállást földünk kisérőjére, és az izgalmas visszaérkezést
Horváth András, a Planetárium igazgatója kisér bennünket végig a kiállitáson

- Mi tulajdonképpen azért rendeztük ezt a kiállitást, hogy a nagyközönség ne csak müsorainkon ismerkedjen meg az ürkutatás eredményeivel, hanem egy művész szemén keresztül is lássa azokat az élményeket, amelyek tulajdonképpen igy most már átformálódva jelennek meg a képeken. Engem az a fantasztikusan nagy szingazdagság ragadott meg, amellyel az idős művész él. Gondoljuk meg, hogy Kutassy Imre Ferenc a mult században született, tehát amikor Gagarin ürhajója startolt már több, mint 60 éves volt, és az Apolló ürrepülések idején 70 éves Egyszerüen fantasztikus érdekes látvány az, hogy egy ilyen idős emberben is milyen érzéseket váltottak ki ezek a nagyszabásu ürkutatási, ürhajózási események

Farkas Bertalan, az első magyar ürhajós mondta egyszer, amikor ilyen szines ürképeket látott meg, hogy valójában azért a világür nem ilyen szines, de társai, a szovjet ürhajósok beszámoltak arról, hogy a világürben fantasztikus szinek vannak, különösen naplemente, napfelkelte idején, tehát mint minden müvészeti alkotásnak is van valóságalapja, de a müvész átkölti, átlényegiti a valóságos eseményeket, és mindenképpen a fantázia világába visz bennünket

- Ott, ahol a képzőművész életrajzát ismertetik láttam egy kis szobornak a fotográfiáját. Nagyon érdekes a története is

- Sajnáljuk, hogy ezt a szobrot nem tudtuk valóságban bemutatni, Kutassy Imre Ferencnek ez a kis remekműve a washingtoni ürhajózási muzeum tulajdonában van

- Mit ábrázol mondja el azt is

- Egy kis holdgömbön ürhajós áll, ürhajós szkafanderben, nagyon jellemző, jellegzetes, azt hiszem a fotón talán érzékelni lehet a müvész által kifejezett gondolatot azt, hogy az ember tulajdonképpen elindult a világür birtokbavételére

- Milyen számokkal lehet ezt jellemezni? Azt hiszem a Planétárium igazgatója jobban tudja valamennyiünknél

- Az elmult két évtized alatt, 21 év alatt, 106 ürhajós járt a világürben, illetve ezek közül néhányan a Holdon, ez a 106 ürhajós 11 ország fiait képviselik, volt egy olyan ürhajós, aki már ötször is járt a világürben, az 1977-ben indult Szaljut 6 program keretében tudjuk azt, hogy a szovjet ürhajósokon kivül a szocialista országból többen is jártak a világürben, köztük a magyar Farkas Bertalan is. Az amerikai ürrepülőgép kisérleti repüléseivel pedig már előrejelzi azt az időszakot, amikor ténylegesen havonta 1-2 föld körüli pályára induló ürrepülőgép, ürhajó startjának leszünk tanui, tehát az ürrepülés ténylegesen mindennapivá válik. Szombaton és vasárnap a délutáni felnőtt előadásaink 16 és 18 órakor éppen az ürkutatásnak, ürhajózásnak szentelődnek, az elmult negyed évszázad legfontosabb, legérdekesebb üreseményeit mutatjuk be szinesen, érdekesen a Planétárium égboltján.

A Budapest Galéria tisztelettel
meghívja Önt
1984. június 20-án szerdán 16 órára

KUTASSY IMRE FERENC

képzőművész kiállításának megnyitójára

A kiállítást megnyitja:
dr. Haulisch Lenke művészettörténész

A kiállítás helye:
Pataky Galéria
(X., Pataky I. tér 7–14.)
Megtekinthető: 1984. június 20–július 22.

MAHIR – Zalai Nyomda Zalaegerszeg 84 2645 o

Kutas László, szobrászművész

Szoborpark nyílt a Városligetben, a Közlekedési Múzeummal szemben. – a művész evezős bronzfigurájának végleges helye a zánkai úttörőváros strandján lesz. (említve)

Esti Magazin

1978. szept. 18. Kossuth, 18.30.

Kutas László

A Soproni Festőteremben junius 5.-ig tart nyitva Hoffmann Henriette festőművész és Kutas László szobrászmüvész kiállitása.
A Tatai Várban Mészáros Dezső szobrász kiállitása megtekinthető junius 1o.-ig.
A Nagymarosi Művelődési Házban Holba Tivadar festőművész kiállitása május 16.-án nyilik meg.
A Csili Kiállitótermében Kárpáti Éva festőművész kiállitása május 31.-ig tart nyitva. Szegedi Gulácsy Lajos teremben Balogh András festőművész kiállitását május 2o.-n nyitják meg. A szombathelyi Derkovits Gyula teremben Papp János és Bordodi Ágnes keramikusok és Buzás Árpád textiltervező kiállitásának megnyitója május 2o.-án lesz.

Élet és Irodalom, Bp. 1976. május 15. XX.évf. 2o. sz. 8. lap.

Kutas László szobrászművész

Tegnap kiállítás nyílt Saprontban Kutas László és Hoffmann Henriette műveiből.

Magyar Hírlap, 1946. május 15.

Kutas László

Nyújtózkodó, 1973. olaj
30,5 cm.

IV. Országos Kisplasztikai Biennále
Pécs, 1974.

MDR

Kutas hánlóné, [Pstő-restaurátor]

Veronese: Velence allegóriája
c. művét restaurálja.

—: (— fényképe — szöveg —) 2

ESTI HIRLAP, Bp. 1968. dec. 29.

KUTAS László

Kenessei András

A Dürer-terem artjai
Kutas László kiállítása

17/158

Magyar Hírlap, 1984. júli. 7. 9.

KUTAS László szobrai

Ridey Pál: Kiállítás. = Evangelikus Élet
XLIX. évf. 29. sz. 1984. július 15 6. p.

Bp. Dürer terem,

kötetük jelen meg, és e
dön publikált tanulmányo
A munkatársak gondozásáb
kötet sorában alapvető s
találhatók. Kortárs művé
napilapokban, elsősorban
iratokban, főként a Művé
a Kritika, a Jelenkor has
jellemzett tanulmányok té
művészet, az egyetemes mű
a közép-és kelet-európai

KUTAS László

Szécsy András

Kutas László nobori

Bíró Teréz

Új Tükör 1984. június 17. XXI. évf. 25. sz. 4.

11

/Balassa László/

- Veszprém város ano

1989-ben végzett munka: 50

Tervek: uj munkatársak bev
a muzeum 1989-ben
őszén megkezdte
- 1990-ben Veszpré
szavak megirását
Rainer Pál.
- Cser István megk
és feldolgozását
- Örsi Károly vállá
elkészitését, ra

~~Tervek 1990-re.~~

1990-ben a kiszállások
kiszállási napot tervez
bizottság várhatóan 140
rendelkezésünkre.

MDK

Kutas Lászlóné, [festő-restaurátor]

Veronese: Velence allegóriája c.
művét restaurálja.
(felvétel)

– : „Nagytakarítás" a múzeumban 8.

Népszabadság, Bp. 1968. dec. 11

Kutas László (szobra)

1975. dec. - ben a Wiener Neustadtban kiállítása volt.

Németh, 1975. dec. 7. 103. evk. 80 m. 8p.

Kutas László

Korlátnál, 1973. olaj, 32,5 cm

repr.

IV. Országos Kisplasztikai Biennále

Pécs, 1974.

Kutas László szobrászművész

Pénteken nyílt meg Bécsi Neustadtban a galériában Kaffmann Erika festőművésznővel közösen kiállítása.

Magyar Nemzet, 1974. ápr. 4.

Kutas László szobrászművész

Tavaly Giorgio Vasari halála 400. erfordulójára nemzetközi emlékérem-pályázatot hirdetett Firenze városa. A zsüri Kutas László tervét fogadta el.

Berkó Pál–Fehér Béla: Szobrak kiesiben.

Magyarország, 1975. jún. 22.

Kutas László szobrász

a felszabadulás 30. évfordulója alkalmából Bratislavában megnyílt a magyar szobrászok kisplasztikai kiállítása, melyen szerepelnek a művész alkotásai: egyik finom vűrű érmét Vasari halálának 400. évfordulójára a Firenzében kiírt versenyen első díjjal tüntették ki – „Maskajáték" – „Ülő nő" c. (említve) egyik körlapjának témája a mai Angyalföld. (említve)

Bárkány Jenőné: Magyar szobrászok tárlata.

Uj Szó, 1975. jul. 10.

Kutas László

Atgám V. Márvány 42 cm

Vásárhelyi Tárlat
M. N. G. 1974 Jul-Sept.

Kutas Sámló

Bemutatott művei:

„Kövér ülő", ólom, 8 cm.

„Apám", vörösmárvány, 40 cm.

Zala Tibor: XI. magyar képzőművészeti

tás, Budapest, 1968

131

Kutas László

A XIII. szegedi nyári tárlaton „Alföldi Vénusz" c. kisplasztikája szerepel. (emlitve)

Dél Magyarország, 1972. júl. 25.

Ybrtas László
szobrász

A szobrászat elemeit gyakoroltatta
Bohn Mihállyal.

Losonczi Miklós: Amatőr művészek.
Művészet, 1971.november - 32.oldal

Kutas László

Tanulmányuton járt Itáliában / 1963 és 1967 /
a Szovjetunióban , az NDK-ban és Franciaországban.

Bemutatott müve: Medzky Brodszky János , 1968.
ólom 24 cm.

Romváry Ferenc: II. Országos kisplasztikai bien-
nálé. Pécs, 1969.

1/ kv/

Kutas László

1936 április 17-én született Budapesten.

1960-ban végzett a Képzőművészeti Főiskolán. A vá-

gárhelyi , az országos és a studió kiállitások

rséztvevője. Szerepelt az I. kisplasztikai bien-
nálén.

Romváry Ferenc: II. Országos Kisplasztikai bien-

nálé. Pécs. 1969.

Kutas László

Birkózók ólom 15 cm

6. Balatoni Nyári Tárlat

Kutas László

Birkózó 2, ólom, 15cm

6. Balatoni Nyári Tárlat
Balatoni Múzeum, Keszthely, 1977.

Kutas László

Alföldi Vénusz mészkő 60 cm

XIII. Szegedi Nyári Tárlat
1972. jul. — szept.

Kutas László

Petőfi, ólom, 33 cm

Sekvő, kő, 31 cm

Angyalfoldi képző- és iparművének kiáll. Műcsarnok 1974

Kutas László

A papám

vörös márvány, 35 cm

Angyalföldi képző- és iparművészek

kiáll. Műcsarnok 1974

Kutas László szobrász

a fiatal 36 éves művész több alkotásra ihlette Petőfi művészete. Szabra Petőfit nyurga hosszú lábú fiatalnak ábrázolja, kezében bottal megy. (repr. és említve). Portréját most faragja kőből. (említve)

Chikán Bálint: Fiatal művészek Petőfiról
Népújság, Heves, 1973. jan. 24.

Thutas László
szobrász

M.D.K.

„Anya gyermekkel"
(repro)

Szécsi Erzsébet: Szentendrei album
Művészet, 1966. január – 18 kap

Kutas

„Petőfi-vázlat" c. Visplaszti Zsa emlitve, szerepel a „Studió 71" Viállitáson az Ernst Múzeumban

Magyar Nemzet 1971 december 10
4. old.

Kutas László szobrászművész

a Láng Műv. Központban megnyílt portrékiállításon két portréval vesz részt: „a papám" vörösmárványból (emlékre) és „az öreg Medzibrowsky" bronzból készült. (repr.)

S. Zs.: Portrékiállítás.

Magyar Ifjúság, 1972. jún. 9.

Rutas László
szobán

„Vasari emlékésem, elő és
hátlapja" (repro)

Vayer Lajos: Vasari nyomán.

Múvészet, 1974. november - 42 lap.

Kutas László
szobrász

Giorgio Vasari halálának 400 éves
evfordulójára a nemzetközi pályáza-
ton a zsévi Kutas László „Fontana"
jeligélyű pályatervét fogadta el az
emlékezem elkészítésére.

Vayer, Lajos: Vasari nyomán.

Művészet, 1974. november - 42 kp.

Kutas László

Atyám — XIV. vörösréz, 42 cm

Vásárhelyi Tárlat
Retrospektív kiállítás 1964–73.

Kutas László
szobrász

A zánkai Balatoni Úttörőváros
központi épülete előtti parkban
elhelyezendő szobor pályázaton
vett részt.

—: Képzőművészeti pályázatok.
Művészet, 1974. március – 48 oldal.

Nubas László

Petőfi szobrot készített a Pest-Buda egyesítésének centenáriumát ünneplő XIII. kerületi képzőművészek 1973-ban megnyíló Műcsarnoki bemutatójára.

Népművelés 1972/10 44 old.

Kutas Lánló, szobrán

Búcsúztatta

↓

– : Götz János szobrán művén búcsúztatása

8,

Népszabadság Bp. 1972. jan. 7.

Kutas László

"Sakkozók" cimmel hozza a lap a müvész munkáját,/"szines dróthálószobor"./
Repr.

Élet és Irodalom, Bp. 1974. márc. 2.
XVIII. évf. 9. sz. 3. lap.

Kutas László

Sakkvirág drót - cin 22cm

XIV. Szegedi Nyári Tárlat
1973. júl. 22 – szept. 16.

Kutas László

Várakozás, gipsz, 13 cm

Dolgozó ember kozött. kiáll.

Ernst muzeum 1968. jan.

Kutas László

Vándorás gipsz 13 cm

Dolgozó emberek között
Képzőművészeti kiállítás
Ernst Múzeum 1968.

Kutas László

"Kisplasztika-e a kis plasztika?" cimmel Vadas József számol be a pécsi kisplasztikai biennáléről, melyet a Janus Pannonius Muzeum Déryné utcai helyiségében rendeztek. A művészen kivül még két kiállitó művésztárs nevét emliti: Bolgár Judit és Mészáros Mihály, akik "a szecesszió már lankadó hullámverése jóvoltából" ujra divatba hozták a kalapot, melyet "dédanyáink viseltek"-jegyzi meg a kritika. Igy Kutas László művének, a korlátra támaszkodó női aktjának fején is szerepel.

Élet és Irodalom, Bp. 1974. nov. 2.
XVIII. évf. 44. sz. 13. lap.

Kutas László szobrász M.D.K.

a Budapesti Pénzjegynyomda Óvodája számára " Elefán
kutfigurát készit

Na pló

Magyar Nemzet 1965. julius 21. 4.1.

Kutas László

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

1965. III. 27.

MAGYAR NEMZET

Kutas László szobrászművész a Budapesti Pénzjegynyomda óvodája számára «Elefánt» kútfigurát készített kőből.

HDK

Kutas László szobrászművész

Elvégezte a Főiskolát. Diplomamunkája szabadtéren felállítandó kültfigura: három zenélő fiúcska. (Tervképe a készülő művel repr.)

G. Zs.: A „harmadik szemeszter" előtt. (Képsorozattal)
Ország-Világ, Bp. 1960. ~~[illegible]~~ július 6. 17. l.

Klutas L.
szobrász

M.D.Y.

Fiúportré } c. művei
Táruljáró fiú }

Végh János: A hetedik őszi tárlat Hódmezővásárhelyt – 32 l.
Művészet, 1961. január. – 1 szám.

mák.

Kulas László

műveiből a 35. Szabó Ervin Könyvtár és a Dózsa művelődési Kör kiállítását rendezték.

Kép a 22. Lapon.

Dobos Piroska - Mikó Lóránt: Irodalmi kör - Művelődési kör.

Népművelés, 1961. 6. sz. 22. l.

Kutas László szobrász M.A.K.

1960-ban végzett a Főiskolán.

Z uglóba n lakott, Soroksáron tanitott.

A kecskeméti müvésztelepen dolgozik, itt kapta elsőmegbizását / egy lányalak a ba jai tanitóképző udva rába/ szobrait maga faragja.

28 éves festő és 2 vendég az alkotóházba

Kristóf Attila: Müvészek vidéken, Egy kecskeméti

Magyar Nemzet 1964. december 2. 5.l.

MDK

Kutas László

Fuvolások, gipsz

lo. Vásárhelyi Őszi Tárlat 1963. Tornyai J.Mus.

Kutas László szobrász

Portrék a H iradástechnikai Intézet részére

Napló

Magyar Nemzet 1966. dec. 30. 4.1.

M.D.K.

Kutas László szobrász

260 ágyas járási kórház, Fehérgyarmat

kutfigura a kórház parkjában

repr.

Magyar Építőművészet 1964/3. 15-19. l.

.

MDK

Kutas László

Gyerekek, gipsz

Vizbelépő, gipsz

VIII. Vásárhelyi Őszi Tárlat. Tornyai J. Muzeum
Hódmezővásárhely, 1961. okt.

MDK

Kutas László

Anyaság /vázlat/ terrakotta 20 cm

Fiatal Képzőművészek Studiója IV.Kiallitása
Ernst Múzeum 1963. Június Kat.35.1.

Kutas László, szobrász MDK

Kisszobra megragadja a nézőt.
(Ernst Múzeum: fiatal képzőművi.
Stúdiójának IV. Koll. Kiállítása.

K. J.: Örömök, gondok egy kiállításon
2.

ESTI HIRLAP Bp. 1963. máj. 30

MDK

Kutas László

Atyám, v.márv.

Tanulmányfej, terr.

14. vásárhelyi őszi tárlat, Tornyai János Muz.

1967. okt.

Kutas László 14

„Elefánt" szobor, 105 cm.,
haranti mérető,
Bp. V. ker. Pénzjeg nyomda,
ovoda, lesko u 13.

Tájékoztató 64/65, képző és Iparmű-
vészeti Lektorátus

27 l.

Kutas László MDK

Kis furulyás, gipsz

Műcsarnok 1962. IX. Magy. Képzőm. Kiáll.

MDK

Kutas László

Fiatal férfi, gipsz

Kislány fej, terr,

9. Vásárhelyi Őszi tárlat 1962. okt. Tornyai J. Mus. Hmvhely

MDK

Kutas László

Fiufej, pat.gipsz

Kontyos lány, gipsz

Fiufej, terr.

12. Vásárhelyi őszi tárlat, Tornyai J.Muz.

1965.okt.

MDK

Kutas László

Kispajtások, gipsz

Boldog gyermekévek ... kiáll. Műcs. 1961.

Kutas László, nobrász MDh

Portréi elevenek.

Rózsa Gyula: Országos Képzőművészeti Kiállítás

Miskolcon 9.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1967. jan. 21.

MDK.

Kutas László

Kiállitási hir

Szocialista Müvészetért 1967 aug.

MDK.

Kurse Lehrgut

Kollektiv für

Sozialistische Wirtschaftsführung und

Kutas László

MDK

Kispajtások, gipsz

Műcsarnok 1961 Boldog gyermekévek kiáll.

MIK

Kutas László

Fiufej, pat.gipsz

" terr.

9. miskolci o. képzőm. kiáll. 1966.

MDK

Kutas László

repr.:

Fiufej

9. miskolci o. képzőm. kiáll. 1966.

Ilustas László

Nobrán

„Tavaso" (repro)

Bukósdi László: Szymposion 1969

Művészet, 1969. november – 25 lap

Kutas László
nobrán

Petőfijével szerepel a tartalon

Klutas László
szobrász

Petőfi szobortervét és bronz relief-
jét hozta el a tárlatra.

Kovács Gyula: Képek szobrász a sehlési várban
Művészet, 1969. november - 27 lap

M.D.K.

Kutas László, szobrász

„Anyaság" felállítási helye: Tekérgyermat

„Vízbe lépő".

A Szentendrei Parkmuzeumban lévő gipszmásolatok felsorolása közben emlitik:

Monumentális müvészet Pest megyében.
Szerk.: Ladányi István. Bev. Végvári Lajos.

Bp. 1966. 80 l. illusztr. 75. old.

MDK

Kutas László

Várakozás, gipsz

Dolgozó emberek között, képzőm. kiáll.
Ernst Múz. 1968. jan.

MDK

Kutas László

Fakalapos, cédrusfa

1. Orsz. kisplaszt. biennálé, Pécs 1967.

Kutas László

Kontyos, mérő 24 cm

Studió '70. Ernst Múzeum Bp. 1970. Kiállikat.
Bev.: Bereczky Lóránd

Kutas László

Kiállít

II. Debreceni Országos Nyári Tárlat
Hajdú-Bihari Napló, Debrecen
1970. aug. 18.

Kutas László

Petőfi szobor 60 cm
Talpas fej -"- 25 cm

II. Debreceni Országos Képzőművészeti Tárlat
Déri Múzeum, 1970. jul. 19 – aug. 9.

11. Omkeps R

MDK

Kutas László

Kövér ülő, ólom

Apám, v.márv.

11. M. Képzőm. kiáll. Műcs. 1968.

MDK

Kutas László

Apám, vörösmárv.

Tavasz, br.plaktt

Studió 67. Fiatal képzőm.kiáll. Ernst Muz. 1967.

Kutas László
szobrász

M.D.K.

Reszt vett a tárlatos.

Kovács Gyula: IV. Balatoni Nyári Tárlat
Művészet, 1968. november - 45 lap.

M.D.V.

Kutas László
notrási

„Fakalap" c. notra nerepel
a tarlaton.

Tolgyesi János: A Stúdió kiállítás notrászati anyagáról
Művészet, 1969. január – 18 lap.

Kutas László

Szobrokkal szerepel az alábbi
Táslaton

Kovács Gyula: Tv. Balaton Nyári Tárlat

Művészet 1968 XI. v. 45 old.

Kutas László

Medzkey Brodszkey János 1968
ólom 24 cm

II. Országos kisplasztikai Biennálé
Dény 1969

Katasz Károly

A'g - bog álom 90 cm

Tizenhatodik Vásárhelyi Őszi Tárlat
Tornyai János Múzeum

Kutas László

„Tehvő nőti akt" vegyv.

Szabarpack c Városligetben
Magyar Hírek, Tp. 1970. jún. 13.

Kutos László

Szobrát Körtéven állítják fel

A „Pest megyei ruhafacsarólány" a Városligetben

Pest megyei Hírlap, Bp. 1970. máj. 21.

Kutas László

Sopron
Balatoni nyár
Feifi fej
Birkozó

c. érmei szerepelnek
az Éremművészet 1977.
Kiállításon

Gontvány Terem 1977 szeptember

Kutas László, rajzai

L.:Bocz Gyula

Rózsa Gyula:Szabadtéri mükritika 7.

Nincs adat, Bp. 1977 szept. 3.

Kutas László

„Balatoni nyár" Grafit 14x10 cm

Balatoni Nyári Tárlat 1976

Balatoni Múzeum, Keszthely

Kutas Lajos
nobrán

Kutas Lajos figurativ munkákat
készít, csikót farag. Kórsas ín hőtől készült
„anya gyanukkel" ~~[illegible]~~ műve.

Fedor Ágnes: A hő nehéz, de . . .
Nők Lapja, 1974. junius 29 - 10 lap.

Kutas Lajos
Nohán

„Anya gyermekével"
(repr.)

Fedor Ágnes: A hő nehéz, de...
Nők Lapja, 1974. junius 29 - 10 lap

Kutas László szobrász

szerepel az
angyalföldi művészek tárlatán

-is- : Tanácskörtársaság az
angyalföldi művészek szemével

Elzett 1969 IV. 20

Kutas László
szobrász

A művész 1936-ban Budapesten született
Élményeit Sopronban kapta egy padon
faragó ismeretlen öregembertől és Hungarisz-
-kinovich Elemér liceumi tanáitól.

Losonci Miklós: Kutas László kibontakozása.
Művészet, 1971.április - 26.lap

Kutas László szobrász

Szállításon szerepel a

Madách Színház előcsarnokában

Magyar Nemzet 1971 május 28

4. old.

Kutas László

Gervó nőt aktja

emlékve

Postmegyei Hírlap 1970 május 21
4 cold.

Kutas László
nobrán

„Fekvő akt"-ja a debreceni Kossuth
Lajos Tudományegyetem parkjába
került. Csiga "cinni" műve idéret az
Ősvilág és almodozás találkozásából.

Heitler László: Sz.Egyed Emma munkáiról.
Müvészet,1971.április - 28.oldal.

Kutas László
szobrán

„Kis fáráó"-ja visszatartással
jelöli a lárva szemiséget. Madár-
ral társított lendület erződik
asszonyalakjában.

Losonci Miklós: Kutas László kibontakozása.
Művészet, 1971. április - 26.oldal

Kutas László
szobrász

„Petőfijénél" a boltozatos fej méret-
„aránya nagyobb a test, elhanya-
golható részleteinél.

Losonci Miklós: Kutas László kibontakozása.
Művészet, 1971. április - 26.oldal

Kutas László
Nobrán

A komlóra hemlo „Birkozók"-ja
a szemes emlére erőfeszítést, ezzel
és levéhenységet ábrázolja.

Losonci Miklós: Kutas László kibontakozása.
Müvészet, 1971. április - 26.oldal

Kutas László

Nobrán

„Apám"
„Kisfáráv. 1962"
„Fekvőnő. 1969

} repro

Losonci Miklós: Kutas László kibontakozása
Művészet, 1971. április – 26 lap.

Kutas László
nobrán

Ágoston Ernő szabadiskolájába járt.
A Képzőművészeti Főiskolán a legtöbb inspirációt Pátray Pál'tól és évfolyamtársától Bányai Jorsftól kapta.

Losonci Miklós: Kutas László kibontakozása.
Művészet, 1971.április - 26.lap

Kutas László
szobrász

Kutas László eszménye Marino Marini és Ferenczy Béni művészete volt. Olasz, francia, svájci német és szöget tanulmány út eltelte művészetet.

Losonci Miklós: Kutas László kibontakozása.
Müvészet, 1971.április - 26.lap

M.D.Y.

Kutas László
szobrász

Medgyessy művészete csengvissza
Kutas László „~~Ugyanegy~~ Fekvő" ciemi
műveben.

Bajkay Éva: XV. Vásárhelyi Őszi Tárlat
Művészet, 1969. február – 46 lap

MDK

Kutas László, Bp.

Fiuportré, terr.

6. Miskolci orsz. képzőm. kiáll. Herman O.Muz. 1960.

MDK

Kutas László

Furulyázó, gipsz

Fiu portré, "

7. Vásárhelyi őszi tárlat. Tornyai J.Muz.
Hmvhely, 196o. okt.

MDK.

Kutas László

Anya gyermekével c. müve

Müvészet 1966 jan.

MDK

Kutas László

Kis furulyás, gipsz

IX. Magyar Képzőm. Kiáll. Műcs. 1962. 28/1.

MDK

Kutas László

Anyaság, terr. /vázl./

Fiatal képzőművészek szemléje. Ernst Muz.
1963. jun.

MDK

Kutas László

szobor:

Fakalapos, fa

4. Balatoni nyári tárlat. Keszthely,
Balatoni Muz. 1968.

KUTAS László szobrász

felavatták Sopronban a Soproni Horváth Józsefről készült szobrát. = Uj Magyarország, II.évf. 134.sz. 1992. Junius 8. 4.p.

A francia művészet varázsában

Iványi-Grünwald Béla

A rejtett szépségek mestere:Fe

A magyar művészet a deresen

Basch Andor

Basch Andor művészete

Még egy bomba a Városmajorra

A hetvenéves Réti István

Művészetpolitika és művészettö

A Szinyei Merse Pál Társaság Ta

Könyvek művészekről és művészet

Könyvek művészekről és a művész

Könyvek művészekről és a művész

Könyvek művészekről és a művész

Könyvek művészekről és a művész

A hetvenéves Petrovics Elek

Kutas László

restaurator

Kutas László a csík mennyiségi fő oltár madonnáján dolgozik. (repro)

Balog János Budavára.
Tükör 1975 ábr. 15-16 oldal.

KUTASI FERENCZ, csizmadia

A Székesfehérvári Városi Levéltárban két irat a város XVIII.sz.-i mestereiről.Az egyik 1784-ből,a másik pár évvel későbbi.64 mesterség,519 név.Az arab számok a két listát,a rómaiak az öt csoportot jelzik. 263.old
/ l. / V. csizmadia, 264.old

U.VARGA MARIANNA: Mesteremberek Székesfehérvárott a XVIII.században 263.old

ALBA REGIA.István Király Múzeum Évkönyve.VIII.-IX. 1967-68. Székesfehérvár

Kutassy Vince

1842-ben 18 éves.

Kutassy Vince, 18 éves korában, 1842-ben iratkozott be.

Lásd

Fleischer Béla 62. l.

T. 4342.

balra van a vár és tövében
n a Vágon tutaj ereszkedik lefelé
innenső parton két asszony mos és
a város felé. Felirata

um v.J. Moessner.
ltigung vorbehalten.
eiffenstein & Rösch in Wien.

k. 16.5 : 22.3 cm.

Kutasi Imre

litografus

Debrecen

l.

Sörcgi János

Irások a nazéves

szabadsághare emlé-

kezetére. Debrecen

1948. 28 és kv. ll.

30, 31. l.

118874.szám.-

A Müemlékek Orsz. Bizottságának, hivatkozással 1909.évi 941. sz.a., és f.évi 696. és 717.sz.a. kelt felterjesztéseire tudomás és további intézkedés végett megküldöm.-

Kutassy Imre Ferenc, festő

Kiállított a Fényes Adolf

teremben.

Miklós Pál: Képzőművészeti krónika

652-662.

XVII

JELENKOR, Pécs, 1974. júl.-aug. 7-8.

Kutassy Imre Ferenc

"Örök harc" cimmel a lap bemutatja a müvész képét kiállitásáról. Kis halak harca a nagy halakkal.

Élet és Irodalom, Bp. 1974. ápr. 27.
XVIII. évf. 13. lap. 17. sz.

KUTASSY IMRE FERENC, festő

A Pécsi Modern Magyar Képtár 343 darabból álló Kunvári gyüjteményének jegyzéke.
Festmények, grafikák.
216./.-KUTASSY IMRE FERENC,- Kotlós, /1936/,-ceruza, tempera, papir,-42x 61 cm.-Ltsz.68.596.
308.old.

ROMVÁRY FERENC: A Modern Magyar Képtár története, Uj szerzemények, 305.old.

A Janus Pannonius Múzeum Évkönyve.-XIII.-1968. Pécs,-1971.

Kutassy Imre Ferenc

Nyíregyházán aug. 30.-án megnyílt „a sórtói művésztelep múltja és jelene" c. kiállítás, melyen művei szerepelnek.

Keletmagyarország, 1973. aug. 30.

Kutassy Imre
festő

A Fenyes Adolf Serembe április
12-én nyílt meg Kutassy Imre
festőművész tárlata.

Horváth Béla: Kiállítási naptár.
Művészet, 1974. április - 47 oldal.

Kutassy Imre Ferenc

"Don Quijote" cimmel hozza a lap a müvész rajzát.
Repr.

Élet és Irodalom, Bp. 1972. dec. 9.
XVI. évf. 5o. sz. 7. lap.

Kutassy Imre Ferenc

"Kompozició" több alakos képét hozza a lap.
Repr.

Élet és Irodalom, Bp. 1973. febr. 17.
XVII. évf. 7. sz. 13. lap.

Kutassy Imre Ferenc

Kompozíció repr.

Kutassy Imre Ferenc festőművész
kiállítása Tényő, A. T. 1974. Bp.

Kutassy Imre Ferenc

1 domb repr.

Kutassy Imre Ferenc festőművész
kiállítása Fényes A.T. 1974. Bp.

Kutassy Imre Ferenc

Ocsa repr.

Kutassy Imre Ferenc festőművész
kiállítása Fényes A.T. 1974. Bp.

Kutassy Imre Ferenc

Hold-felület rapr.

Kutassy Imre Ferenc festőművész
kiállítása Tényes A. T. 1974 Bp.

Kutassy Imre Ferenc

Örök karc repr.

Kutassy Imre Ferenc festőművész
kiállítása Tényes A.T. 1974. Bp.

Kutassy Imre Ferenc

1. Önportré temp. 60×80

2. Chat violet v. techn. 65×60

Kutassy Imre Ferenc festőművész
kiállítása Tényes A.T. 1974. Bp.

Kutassy Imre Ferenc

3. Karettás kompozíció olaj 97×93

4. Golden Harmony olaj 121×96

Kutassy Imre Ferenc festőművész
kiállítása Ifjúság A.T. 1974. Bp.

Kutassy Imre Ferenc

1. Super Golden Star olaj 200×125

6. Katedrális monotypia 41×28,5

Kutassy Imre Ferenc festőművész
kiállítása Fényes A.T. 1976. Bp.

Kutassy Imre Ferenc

7. 1 domok monotypia 42×27,8

8. Roretta montázs 34,3×25

Kutassy Imre Ferenc festőművésznek
kiállítása Fényes A.T. 1976. Bp.

Kutassy Imre Ferenc

9. Kompozíció dombrítás 55,3x34,5

10. Ciklopok kevert techn. 52x34,3

Kutassy Imre Ferenc festőművész
kiállítása Tényes A.T. 1974. Pp.

Kutassy Imre Ferenc

11. Örök harc pitt 36,4×54,7

12. Homéroszból lícó 33,9×25

Kutassy Imre Ferenc festőművész
kiállítása Tényő A.T. 1974. Byp.

Kutassy Imre Ferenc

13. Triptychon v. techn. 34x52,5

14. Állatkák pittrajz 37x52,7

Kutassy Imre Ferenc festőművész
kiállítása Fényes A.T. 1974. Bp.

Kutassy Imre Ferenc

15. Kopjafák pittrajz 50 x 37

16. Variétás delectat linó 35,9 x 35

Kutassy Imre Ferenc festőművész
kiállítása Tényő A.T. 1974. Bp.

Kutassy Imre Ferenc

17. Szitahötő pittrajz 37,6×55

18. Hold-felület v. techn. 33×51,5

Kutassy Imre Ferenc festőművész
kiállítása Fényes A.T. 1974. Bp.

Kutassy Imre Ferenc

19. Hommage a Rembrand v. techn.

20. Fejek frizzel karc 40,4x29,1

Kutassy Imre Ferenc festőművész
kiállítása Fényes A.T. 1974. Bp.

Kutassy Imre Ferenc

21. Muma v. techn. 26x34,6

22. Kompozíció — " — 29x38,2

Kutassy Imre Ferenc festőművész
kiállítása Fényes A. T. 1974. Bp.

Kutassy Imre Ferenc

23. Fém variáció v. techn. 39,5x29

24. Ocsa — " — 39x29,5

Kutassy Imre Ferenc festőművész kiállítása Fényes A. T. 1974. Bp.

Kutassy Imre Ferenc

25. Aradnab v. techn. 50x35

26. Izzub k. —"— 39,5x29,4

Kutassy Imre Ferenc festőművész
kiállítása Fényes A. T. 1974. Bp.

Kutassy Imre Ferenc

27. Aba-Novák kreuz Ø9

28, DON QUIJOTE —"— 23,5×18,3

Kutassy Imre Ferenc festőművi
kiállítása Fényes A.T. 1974. Bp.

Kutassy Imre Ferenc

29. Jeanne d'Arc bronz 23x17,7

30. Méres a százados úti művésztelep
bronz 23x17,7 cm

Kutassy Imre Ferenc festőművész.
Kiállítása Fényes A.T. 1974. Bp.

Kutassy Imre Ferenc

a XX. századi magyar grafikai kiállítás-
son az egyedi rajzok között szerepel
vöröskréta „Guggolt akt"-ja és vegyestech-
nikával készített „Hal"-a (említve)

Sz. Kürti Katalin: Kiállítás a Szolnoki Galé-
riában

Hajdúbihari Napló, 1945. okt. 15.

Kutassy Imre

festőművész, a Százados uti művésztelepen él.

Selmeczi Toth János: A Százados uti művésztelep

Népművelés 1968/8 41 old.

Kutassy Imre Ferenc
festőművész

A KIÁLLÍTÁSI INTÉZMÉNYEK
MEGHÍVJA ÖNT

KUTASSY IMRE FERENC

FESTŐMŰVÉSZ

KIÁLLÍTÁSÁRA

MEGNYITJA:

DR. POGÁNY FRIGYES
ÁLLAMI-DÍJAS EGYETEMI TANÁR

1974. ÁPRILIS 12-ÉN, PÉNTEKEN FÉL 6 ÓRAKOR

FÉNYES ADOLF TEREM
BUDAPEST, VII. RÁKÓCZI ÚT 30.

3248 FNYV I.

~~[illegible]~~ Wohlgemuth Lajos

Mellig, kissé balra
demkereszt és két hadi er
kála önberegyült, szeme
pasomántgallérú katát

Olajfestés, v
Az 1878-di

Kutassy Imre

grafikus

koll. kiáll. Mübarát

círód

Ujság. 1941. ápr. 4.

(e.a.: A Mübarát kiállítása.)

Kutassi Lajos

Déri Múzeum gyarapodása 1933-ban egyebekből:

„Kártyák a debreceni Telegdi K. Lajos féle kártyagyárból klisékkel, egy vésnők Kutassi Lajos jelzéssel."

Évek Déri 1933. 44. l.

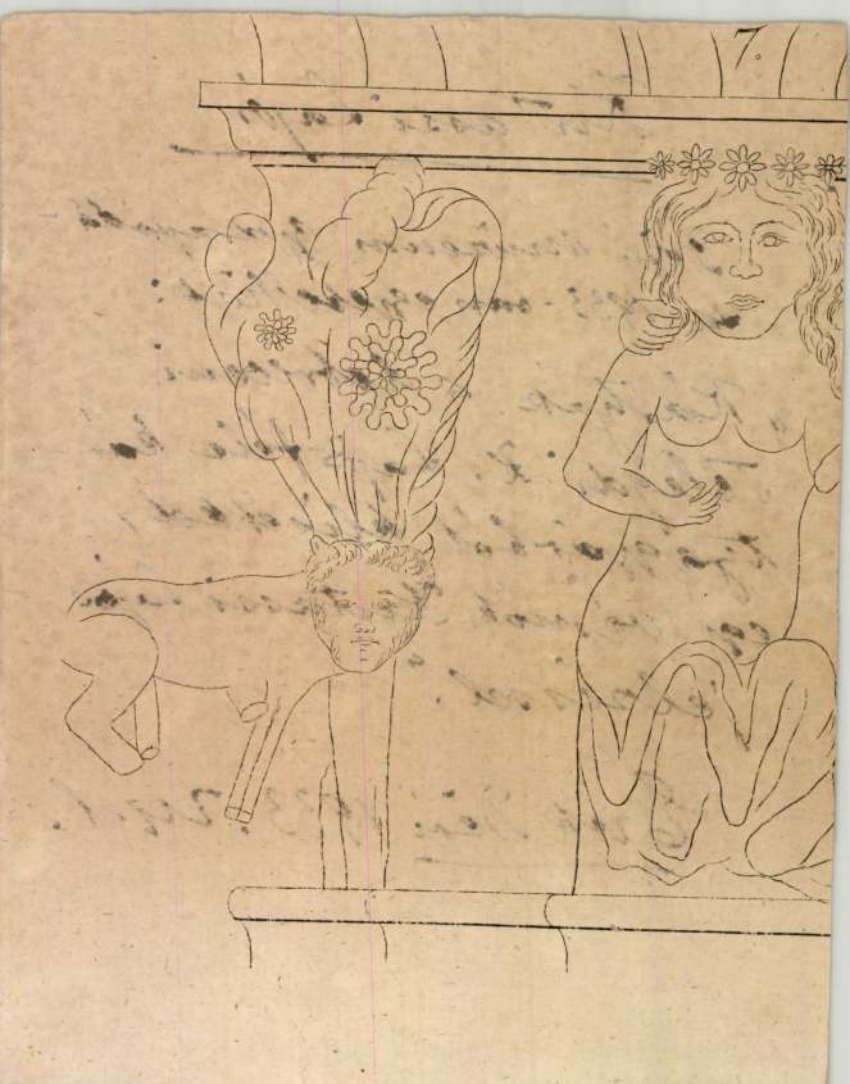

Kutassi Imre

könyomda tulajdonos Debrecenben az 1860-as években.

1868-ban kiadta Kossuth Lajósnak Marastoni József-tól köre rajzolt arcképét, mely Kossuthot azon percben ábrázolja, midőn Pozsonyból Pestre lejöve a gőzhajóról a partra lép.

Nefelejts 1868. 178. l.

Kutasi Imre

Kossuth Lajos megérkezése Budapestre 1848. Nyomt. és kiadta Kutasi Imre Debrecenben. — Főv. Kvt. B. 769/99.

Nagyplitó 8o.l.

Kutasi Imre

Kőfaragó és szobrász Keszthely

szül 1874 Keszthely

Életrajzát lásd

II r.

Lamagyparalm. 171. l.

Budapest, 193.....
II., Lánchid-utca 6.

.....

.....

Nagyságod jelenlegi lakásából elköltözik, miért is bátrak
a **tiszta, féregmentes, belül kárpitozott, csukott és**
ainkat felajánlani.

egy levelezőlapot átszármaztatni és kijelentjük, hogy b.
gel tiszteletünket tesszük; természetesen ezen megbízás-
kötelezettség nem háramlik.

kiszolgálás üzleti főelvünk, miért is biztos reméljük,
zásával cégünket megtiszteli, **a legnagyobb megelége-**
ntetben kiszolgálni.
vagyunk

kiváló tisztelettel
KRAUSZ és MÁLLY
bútorszállító-beraktározó

Kutasi János M.D.K.

A helyreállitás egyik munkavezetője

Kukinszky Mihály -Varga István: a fertődi kas-
tély helyreállitása /1957- 1960/
Műemlékvédelem 1961 / V. / 3. sz. 149.1.

22. kép. *Jánosréti mester 1465 körül : Keresztvitel.*

Kutasi Margit
Olvasó férfi, olaj
Fiatal Képzőművészek és Iparművészek kiállitása
Ernst Múzeum, 1955. 18 l.

Kutasi Margit
Rajzok, ceruza
Fiatal Képzőművészek és Iparművészek kiállitása
Ernst Muzeum, 1955. junius, 24 l.

Kutasi Margit MDK

Tanulmányok, ceruza

Műcsarnok 1955 VI. Magy.Képzőm. Kiáll.

MDK.

Kutasi Margit grafikus

"Tanulmányok" /ceruza/

VI.Magyar Képzőművészeti Kiállítás
Műcsarnok,1955. 55.l.

MDk

Kutasi Margit

Tanulmányok ceruza 32x42

VI.Magyar Képzőművészeti Kiállitás.Műcsarnok.
1955.Kat. 33.l.

MDK

Kutasi Margit festő

Olvasó férfi

Artner T: Fiatalok képzőműv. és iparművészek kiáll.
1955. jun. 29. 4 l. Szabad Nép.

Kutasi Imre

kartya gyaros

l.

Csányi Ernst i parm

507. sz.

Kutasi Imre kő és M.D.K.

könyvnyomdán

mük. az 1860-70 es években Debrecenben

1) Blahánné Lujza

2.) Debrecen város országgyűlési kép viselői

3.) Debreczeni emlék

Gervai, A magy. körajz. 1960 156

MDK

Kutasi Margit, I. é.hallg.

Tanulmány

Ifjusági Képzőm. és Iparm.kiáll. N.Szal. 1950.jun.
8 l.

KUTASI MARGIT

Olvasó férfi - olaj
Rajzok - ceruza

Fiatal képzőművészek országos kiállítása 1955

Prixner Gottfried:

Jászberény látképe

Magyarországi város képek

Magyar Nemzeti Múzeum

Katalógus: Rózsa György

Kutassy Ferenc

min. tanácsos

helyreállította (?) a

Zalavári rk. pléb-

templomot 1914–23.

Ivód

Biertempl

VIII. l

IRODALOM

Schürer - Wiese, 103.o. 406.sz.

JEGYZET

Repr. 110 - 12 L próklap

Kutassy Ferenc

sét. — **Kutassy Ferenc** rábahidvégi épitész e hó 6-dikán vezeti oltárhoz Huszár Fánni kisasszonyt Vasvárról.

Fővárosi Lapok

1875. 114. l.

A m. kir. vallás- és közoktatásügyi minis

14652/1938. szám.
III.

A Müemlékek Orsz.Bizottsága tek.Elnökségének

Hivatalból.
Közszolgálati ügyben.
Dij átalányozva.

Budapest IX.

Hőgyes Endre utca

Kutassy Ferenc
főmérnök
terveste a zalavári
újromán templomot

Mihályifalnegyhm
23. l.

tei 99.7: 80 cm.
1903: II. 4-iki7682 sz. leirattal

Kutasi Imre

l. Kolb Jenő

Régi játékkártyák

65. l.

népekkel

Az erdélyi református egyhá

5035-1911

..... szám.

A Műemlékek Országos Bizotts

A 918/1910 sz. nagyl
méltóztatott helyezni, hogy
javitási tervét el méltózta
ez ideig nem kaptuk meg, a

Kutassy Imre, Jestő

Kiállítása nyílik meg a
Jényes Adolf Teremben ápr. 12-én.

–: Hallottuk 2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1974. ápr. 10.

Ki: Tassy Imre Ferenc

Bemutatott művei: „Kompozíció", rézkarc, 41,5 x 29; „Rózsa tűzzel", rézkarc, 41 x 29 cm.

Katona József: VI. Miskolci országos grafikai biennálé, Miskolc, 1971.

Kutassy Imre Ferenc

1. Kompozíció	rézkarc	41x29
2. Váza frízzel	-u-	41x29

6. Miskolci Országos Grafikai Biennálé 171.

Kutassy Imre Ferenc M.D.K

festő.

„Leány a lóval" „Bikák", az „Anya" c. „művei" ismertek. 1940 ben készült a „Parzem et non circumsem", valamint a „Ecce homo"

Lánczi Sándor: Kutassy Imre Ferencről Művészet, 1964. junius – 23 kep

KUTASI IMRE/ K.Kazmér Imre/, festő
--- ---

Kutasi Imre akkoriban/193[illegible]/ K.Kázmér Imrének írta nevét hivatkozva lengyel származására, mostanában viszont Kutasi Imre Ferenc néven jegyzi munkáit s legtalányosabb tagja volt a sóstói kompániának. 29.old

DIENES ISTVÁN: Művésztelep a nyíregyházi Sóstófürdőn 1931-34. 25.old

Szabolcs -Szatmári Szemle, 1970. 4.sz.

K.KAZMÉR IMRE, /Kutasi Imre Ferenc/, festő

Kutasi Imre akkoriban/1933/ K.Kazmér Imrének irta nevét hivatkozva lengyel szarmazasara,mostanaban viszont Kutasi Imre Ferenc néven jegyzi munkait s legtalanyosabb tagja volt a sóstói kompanianak. 29.old

DIENES ISTVÁN: Művésztelep a nyíregyházi Sóstófürdőn 1931-34. V 25.old

Szabolcs-Szatmári Szemle, 1970. V. 4.sz.

KUTASI IMRE, festo

---.

Osztöndijjal Nagyban an volt 1943-ban-Sóstón is dolgozott.Erdélyi ösztöndijat kapott 1944-ben.Volt Olaszorszagban tanulmanyuton,s legutóbb,1968-ban Amsterdamban kiallitast rendezett. 32.old

[illegible] ISTVAN: Művésztelep a nyíregyházi Sóstóerdőn 1911-34. 25.old

Szabolcs-Szatmári Szemle, 1970. V. 4.sz

KUTASI IMRE, festo

Nem szerette a környék lapos tajait, Elment messze, Kemecséig, sőt Nagyhalaszig. Nem festette az erdőt, a Sóstó fényes viztükrét. a "lapos" vidéket. 29.old

DIENES ISTVÁN: Művésztelep a nyíregyházi Sóstófürdőn 1931-34. 35.old

Szabolcs-Szatmári Szemle, 1970. V. 4.sz.

KUTASI IMRE, festő

1933-ban Rudnay Gyula ismételten kérte Nyíregyháza polgármesterét, hogy 5 fiatal festőművész-növendékét Sóstón nyáron lásson vendégül. Kérése teljesült és a következő 5 fiatalt küldte le: Bosos Géza, tanársegéd, vezető, VII. éves, Kutasi Imre, I. éves, Kun István III. éves, Füstös Zoltán V. éves és Horváth Sándor I. éves növendékek. 28. o.

DIENES ISTVÁN: Művésztelep a nyíregyházi Sóstófürdőn 1931-34. 25. old

Szabolcs-Szatmári Szemle, 1970. V. 4. sz.

KUTASI IMRE, festö

Pesten a Szazados uti müvésztelepen él. Alapitó tagja a Nemzeti Szalonnak. 19 éves koratól kiallitó müvész. A grafikától a tablakép festésen at a plasztikaig mindennel foglalkozik. ami képzömüvészetet jelent. Filozofikus müvész, akinek szemlélete minden munkajan megmutatkozik. 32. old

DIENES ISTVÁN: Müvésztelep a nyiregyházi Sóstófürdön 1931-34 25. old

Szabolcs-Szatmári Szemle, 1970. V. 4. sz.

KUTASI IMRE festőművész

született Budapesten 1897-ben. Tanulmányait a Képzőművészeti Főiskolán végezte. Állandóan szerepelt Budapest különböző kiállítóhelyiségeiben (Műcsarnok, Nemzeti Szalón, volt Ernst Múzeum stb.) Gyüjteményes kiállításai itt a „Műbarát"-nál voltak (1940, 1943). Az Állam a „Nagybányai ösztöndíj"-ban részesítette. Képei vannak az Állam és a Főváros tulajdonában.

	P
1/a Tükörkép, tussrajz	350
2/a Csinszka, tussrajz	280
3/a Három cigánylány, higított tuss	200
4/a Búcsú, higított tuss	350
5/a Borsodi hegyek, tussrajz	330
6/a Fiatal anya, higított tuss	230
7/a Szieszta, higított tuss	200
8/a Anya, higított tuss	200
9/a Tavasz, tussrajz	280
10/a Domboldalon, higított tuss	220
11/a Neglizsében, tussrajz	230
12/a Búzaszentelés, higított tuss	—.—
13/a Zöldben, higított tuss	250
14/a Házaspár, higított tuss	300
15/a Hegyibeszéd, higított tuss	350
16/a Fénykévék, pasztell	1100
17/a Mosogatónő, „	1200
18/a Nyári konyha „	1400
19/a Budai hegyek „	1300
20/a Emlék „	1400
21/a Lovak „	1300
22/a Fürdő nő „	1200
23/a Horgászó gyerekek pasztell	1300
24/a Ülő nő, „	1000
25/a Folyóson „	1400
26/a Dunai horgászok pasztell	1400

1944 JÚNIUS 11-26

BÁNRÉVY MAGDA
HAMZA TIBOR
KUTASI IMRE

Kutasi Imre

festő

d.

Szépmüvészet

1942. 205. l.

Kutassy Imre Ferenc
szobrász - grafikus, festőm.

1928-ban készült az „Akt"-ja az ablakban. 1930-ból származik a „Szanyfej"-e. 1941-ben festette „Vita-élet" festménye.

Vidos Zoltán: Kutassy Imre Ferenc
Művészet, 197o december - 2o lap

Kutassy Imre Ferenc
grafikus-festőművész.

1897-ben született Budapesten
30 éves volt, amikor a Független
Művészek Társaságának egyik
alapító tagja lett 1927-ben.

Vidos Zoltán: Kutassy Imre Ferenc
Művészet, 1970 december- 20 lap

Kutassy Imre Ferenc
Nobrasz - grafikus - festőm.

1943-ban kevert technikával
készült a „Bölények" című
műve. Ez évben mellátja egyik
napilap Kutassy egyik kiállítása-
val kapcsolatba művészetét.

Vidos Zoltán: Kutassy Imre Ferenc
Müvészet, 197o december - 2o lap

Kutassy Imre Ferenc
grafikus-szobrász – festőm.

1967-ben kiszáltte az „Akt is bohóc" című vidám, szines műviet. 1965-ben festette a kozmikus szaringalású festmény falát.

Vidos Zoltán: Kutassy Imre Ferenc
Müvészet, 197o december - 2o lap

Kutassy Imre Ferenc
grafikus - nővász - festő

1969-ben volt Amsterdam-
ban kiállítása. Képei vannak
az amsterdami, a párizsi, a
rotterdami múzeumokban.

Vidos Zoltán: Kutassy Imre Ferenc
Művészet, 1970 december - 20 lap

Kutassy Imre Ferenc

festő-nobrás- festőm

Lyka Károly, Rudnay és Réti

fényképeit készítette el.

Vidos Zoltán: Kutassy Imre Ferenc

Müvészet; 197o december -2o lap

Kutassy Imre Ferenc
grafikus – képzőm

Fej. Tollrajz. 1938
(repro)

Vidor Zoltán: Kutassy Imre Ferenc
Művészet, 1970. december – 20 lap.

Kutassy Imre Ferenc

Grafikus - képzőm

Rudnay és Réti voltak Kutassy Imre Ferenc mesterei akikre az arcmását meg is mintáztak a művén.

Vidos Zoltán: Kutassy Imre Ferenc
Müvészet, 197o december- 2o lap

Kutassy Imre Ferenc
festő

M.D.V.

1943-ban festette a „Dummer-
auguszt"-ját. Ez időből való
a Bajazzo c. műve is. 1946-ban
műtermi kiállítást rendez, 1948-
ban több kiállításon szerepel.

Lánár Sándor: Kutassy Imre Ferencről
Művészet, 1964. junius – 23 lap.

Kutassy Imre Ferenc M.D.K

festő

Igen szélesen az ízdeklődés köre fest, plakettehet készít, rajzol, a 30 as évek elején készíti Jeanne d'Arcplakettjét. Ugyanebben az időben készül Don Quijote címe

Láncz Sándor: Kutassy Imre Ferencről

Művészet, 1964. junius – 2-3 lap

Klutassy Imre
festő

M.D.K.

A Szarádos-úti művésztelep
lakója.

Tokaji György: A Szarádos-úti művésztelep
Művészet, 1965. február – 11 kep.

Kutasi Imre

festő

Építkezés, tus
Csepel, tus,
Fürdőzők, tus

Nemzeti Szalon
Tavaszi Szalon

1941.

Viselet.

Nagyszebeni leány.

A balra fordulva ülő lea
hóna alatt a guzsalyt tartja, k
irata:

Mädchen von Herm

Szines kny., mér. 1

140-95.

KUTASI IMRE

58. Sashegy, paszt. 500.
59. Szőlőhegy, olajf. (keret nélkül) 400.

Nemzeti Szalon
Tavaszi Szalon

1942.

KUTASSY IMRE

100. Búzakeresztek, olajf.

Nemzeti Szalon

Őszi tárl. 1942.-okt.

Budapest Főváros XX. kerületi Tanácsa
és a Pesterzsébeti Múzeum
szeretettel meghívja Önt

Kutassy Imre Ferenc

(1897—1984)

festőművész

emlékkiállításának

megnyitására

1987. december 18-án, du. 3 órára

a Pesterzsébeti Múzeumba

(Bp. XX., Baross u. 53.)

Megnyitja:
GYULAI GUSZTÁV
tanácselnök

A kiállítást bemutatja:
Dr. LOSONCI MIKLÓS
művészettörténész

Nyitva: 1988. január 24-ig,
hétfő kivételével naponta 10—18 óráig.

Dr. Hans Redeker kritikája Kutassy Imre Ferenc 1969, május 14-juni. 8-ig tartó amsterdami kiállításáról. Megjelent az amsterdami Handels Bladban. 1969, juni. 4.

A müvész már körülbelül hetven éves, a második világháboru előtt is már hosszabb ideje dolgozott. Most első alkalommal találkozhatunk hazánkban Kutassy Imre Ferenc müveivel, egy olyan igénytelen helyen, mint a De 3 Hendricken felső termei az amsterdami Bloemgrachten.

Pedig ez a kiállitás valóságos kinyilatkoztatás, mivel ez a visszavonultan élő magyar müvész jelentős egéniség ! Linómetszetei, rézkarcai és a néhány festménye nemzetközi szinvonalon áll. Teljesen egyéni kifejezésmódja, melyet a technikai eszközök szerint variál.

A linómetszetek arról tanuskodnak, hogy elsősorban Homeros, Dante és Villon ihlették meg ezekben a lenyügöző kompoziciókban, extatikus, vad és barbár életerővel tellve, erősen torzitott emberi alakokban, valamint egy épp annyira barbár jellegü ornamentikában. Hogy ez a rendkivüli müvész, aki legkevésbé sem igazodik a már ujból óvatoskodóvá váló müvészeti irányokhoz. Hollandiában kiállithatott, az feltétlenül sikere a galéria tulajdonosának. Különlegesek a rézkarcok, melyek lineáris stilusukkal éppen Picassora emlékeztetnek, melyeket azonban egy Picassoval összehasonlitható önálló egyéniség alkotott. Ezek a müvek egy számunkra eddig ismeretlen uj magyar törekvésről, természetszerüen a müvész generációjának törekvéséről adnak számot, amelyet a következőkben emlékezetünkben kell tartanunk.

A kiállitás junius 8-ig van nyitva.

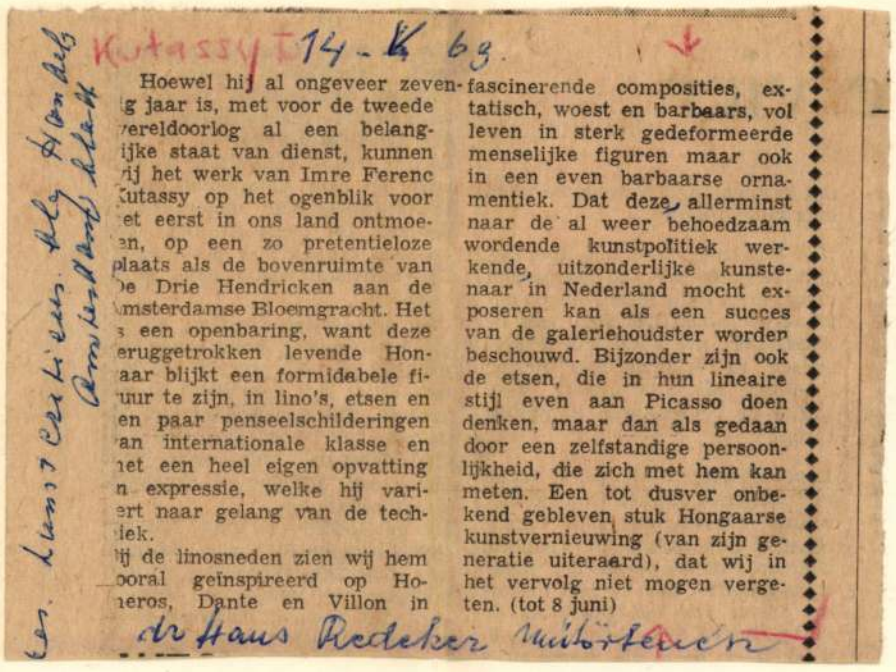

Kutassy I. 14-K 69.

Hoewel hij al ongeveer zeven-
g jaar is, met voor de tweede
ereldoorlog al een belang-
ijke staat van dienst, kunnen
ij het werk van Imre Ferenc
utassy op het ogenblik voor
et eerst in ons land ontmoe-
en, op een zo pretentieloze
laats als de bovenruimte van
e Drie Hendricken aan de
msterdamse Bloemgracht. Het
s een openbaring, want deze
eruggetrokken levende Hon-
aar blijkt een formidabele fi-
uur te zijn, in lino's, etsen en
en paar penseelschilderingen
an internationale klasse en
iet een heel eigen opvatting
n expressie, welke hij vari-
ert naar gelang van de tech-
iek.
ij de linosneden zien wij hem
oral geïnspireerd op Ho-
ieros, Dante en Villon in
fascinerende composities, extatisch, woest en barbaars, vol leven in sterk gedeformeerde menselijke figuren maar ook in een even barbaarse ornamentiek. Dat deze, allerminst naar de al weer behoedzaam wordende kunstpolitiek werkende, uitzonderlijke kunstenaar in Nederland mocht exposeren kan als een succes van de galeriehoudster worden beschouwd. Bijzonder zijn ook de etsen, die in hun lineaire stijl even aan Picasso doen denken, maar dan als gedaan door een zelfstandige persoonlijkheid, die zich met hem kan meten. Een tot dusver onbekend gebleven stuk Hongaarse kunstvernieuwing (van zijn generatie uiteraard), dat wij in het vervolg niet mogen vergeten. (tot 8 juni)

dr Hans Redeker

Kutassy Imre Ferenc
Amsterdam Králl. 208

1202. PAPAGÁLY-ALAKU KA

1203. FÖDELES LÁBAS, kemén

44.697/1926. szám.

III/a. ü.o.

téretben kálvária. Osztrák, 1811.

ésben ló és 1834-es évszám. Erdély.

as cserép, festett, stilizált diszitéssel. Erdély, XIX. sz.

növényi diszitéssel, az egyiken kezdetleges rajzu nőalak

bekarcolt körvonalu, szines növényi diszitéssel. Erdély.

gás alapon szines növényi diszitéssel, peremének szélén
VIII. sz. v.

gás alapon kékszinü növényi diszitéssel. Erdély, XVIII.

alapon sgrafittó módra készült diszitéssel. Valamennyi
Illusztr. LI. tábl.

erép, stilizált virágokkal és alakos diszitéssel. Felsőma-

p, domboru diszitéssel és 1830-as évszámmal. Erdély.

sárga alapon fehér virágdiszitéssel. Osztrák, XVIII. sz.

tartó nagykalapos nőalak. Osztrák, XIX. sz.

erép. Erdély, XVIII. sz.

kartusban Szűz Máriával. XVIII. sz.

Kutassy Imre

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

HÉTFŐI HIREK

1962. II.

1021

MŰTEREMLÁTOGATÁST rendezett vasárnap délelőtt a Hazafias Népfront VIII. ker. bizottsága a kerület lakói részére. Az érdeklődők népes csoportja megtekintette Kutassy Imre műtermét és nagy érdeklődéssel hallgatta dr. Kóla Margit előadását a kiváló képzőművész műveiről.

art üzenetváltása

kormány abból indul ki, hogy *fejleszteni kell Brazíliával baráti kapcsolatainkat és együttműködésünket.*"

Válaszüzenetében Joao Goulart brazil elnök így ír: „Örömmel állapítom meg én

Kutassy Imre Ferenc

M e g h i v ó .

A Hazafias Népfront VIII. ker. Bizottsága
1962. junius 17.-én vasárnap de., 11-órakor
a Művésztelepen VIII. Százados u. 3-13.

K u t a s s y I m r e
képzőművész

műtermében látogatást rendez, melyre szeretettel
meghivja Önt és kedves családját.

A művész műveit

Dr. KÓLA MARGIT
művészettörténész ismerteti.

HAZAFIAS NÉPFRONT VIII. KERÜLETI BIZOTTSÁGA

Kutassy Imre
festő

„FIGYELŐ"
UJSÁGSZELVÉNY VÁLLALAT
Budapest, XIV., Nürnberg-u. 42.
Telefon: 296—534

Lap: Kis Ujság
Megjelent: 1948. MÁJ. 19

KIÁLLÍTÁSOK

93

Kutassy Imre

festményeiből és grafikai műveiből rendez gyüjteményes kiállítást a *Képzőművészek Szabadszervezete a régi Műcsarnokban* (Andrássy-út 69.). Festményei — néhány üdítő s szabályerősítő kivételtől eltekintve! — felfogásbeli, színbeli és szerkesztési összehangolódás hiányában nem adnak megbízható jellemképet. Annál karakteresebbek a grafikai művei: főleg a *„Vízpartján"* című töménytuss kompozíció és az ő egyéni látásmódjával és életstílusával leginkább összeillő számos higitott tuss képe.

Szerző: Wagy Tabor

gyar lelkésznek hazafias és egyháza érdekében kötelessége.

Ennek az igazságnak alátámasztására idézek a védelmi törvényből egynéhány helyet:

„A leventeképzés feladatát a nevelés minden éb tényezőjével: a vallásoktatással, az iskolával, elyesen irányított hazafias és vallásosan élő csalal együttesen és párhuzamosan teljesíti. A leteifjúság nevelése egyaránt szolgálja... a vallási, izeti és polgári erények megszilárdítását."

A leventeképzés anyagánál a törvény legelső en rögzíti le, hogy az anyag vallásos és erkölalapon nyugvó katonás és hazafias képzést kell y nyujtson.

A levente kötelességeinél ugyancsak első helyen hogy hazafias, vallásos és erkölcsös ifjúhoz illő gatartást kell tanúsítania, vasárnapon és ünnepon vallásfelekezetének istentiszteletén részt kell nie.

Meghatározza a honvédelmi törvény, hogy a évnél fiatalabb levente vallásos egyesületeken és készcsapatokon kívül más egyesületnek tagja lehet, a 18 évnél idősebb levente pedig nem et tagja olyan egyesületnek, mely az előbb említ levente-kötelességében hátráltatja, vagy ahol elességeivel összeütközésbe kerülhet. Vallásos esületnek tekinti a törvény azt az egyesületet, ynek alapszabályait bevett vallásfelekezet illees egyházi főhatósága megerősítette.

Gondoskodik a törvény a vasárnap zavartalanáról, amikor a heti kiképzés idejéül szigorúan a köznapokat jelöli meg. Előírja a törvény, hogy a entevezetőség köteles a hazafias ünnepeken jó-

Kutassy Imre

minis céd

„Műbarát" kiállitása

Polonyi Elemér, *Marzsán* Gyula, *Kutassy* Imre festőművészek, valamint *Szabó* Iván szobrászművész a „Műbarát" kiállitóhelyiségében gyüjteményes kiállitást rendeznek április 6—20-ig.

Magyarság

1941. ápr. 4.

Törö

BANK

Legnagyobb osztálysorsjegyü

TÖRÖKNÉL NYERTÉK

nagy jutalmat

Mélyen

Az uj n
dődnek. Bátrai
Önt abban a r
szük, hogy a
most Önnek is
értesithetjük, h
magyar kir. o
kázattal nagy

Kutassy Imre

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

ÉLET ÉS IRODALOM
Budapest

1970 NOV 1 41

1021

Kutassy Imre Ferenc: Illusztráció

REGÉNY

Bibliát meg a Zsoltáros
t el vele a szülei; ismerem
átus emberek. „Szoktad te
' — „Nem, a szüleim azt
ha mást olvasok" — „Ak-
eistát nevelnek?" — „Nem;
lom, hogy nem isten terem-

gészen közel hajol hozzám.
ak térdén tartott kalapján.
nmi düh, semmi fölháboro-
e. Inkább kíváncsi.
esz ekkora fiú ilyesmit?
olvasnak, Pista bácsi.
a címét, írok magának!
nem egy papírlapra, amit ő

tam a gyereknek: és azt,
kihajtanak, följön a nap,
csillagok, megszületnek a
ép rendben, azt nem kell
nányozni? Tudja, mit vála-

— Biztos, hogy egyetemesnek kell lennie.

Az öreg egymás mellé rakott térdekkel ül. A világért se dűlne hátra a puha támlára vagy rakná keresztbe a lábait. Nézem a felöltőjét; régi szabású, hajtókás, vasalatlan nadrágját. A keze tiszta, nagykörmű, arca frissen borotvált, nem nagyon ráncos, értelmes, természetes arc. Kérdően, kételkedve figyel, de nem utasítja el, amit hall, még magában sem.

— Még egyet mesélek, aztán magára hagyom. Lakik itt egy asszony, sose szerette a férjét; már halálos beteg volt, még megverte. Azt mondta a szomszédnak: „Meghal, meghal, nem olyan nagy dolog.". Most meg hordja az ura sírjára a drága virágot. Minden nap kint ül a temetőben. Nem hazugság a világ?

— Az asszony most nem hazudik. Most jó akar lenni önmaga előtt.

— Hogy most is neki legyen igaza. Hazugság a világ higgye el.

Fölállunk, ahogy jóbarátok szoktak, amikor már kiszimatolták egymás titkát. Reménykedem, hogy újra a képekkel foglalkozhatom. Pista bácsi azonban még nem enged el. Susogóra fogja a hangját.

— Őszintén: nem érzi rosszul magát az életben? Nem szeretne némelykor meghal-

IMRE FERENC KUTASSY

peintre artiste

Budapest VIII.
Százados út 3-13.
Művésztelep

Az elmaradt meghívó küldését
összerótom, hogy igen boldog
ünnepeket kívánjunk Gunar és
kedves családjának szeretettel

Vilmé

1970.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

ÉLET ÉS IRODALOM

Kutassy Imre

1963 SZEP. 21.

1021

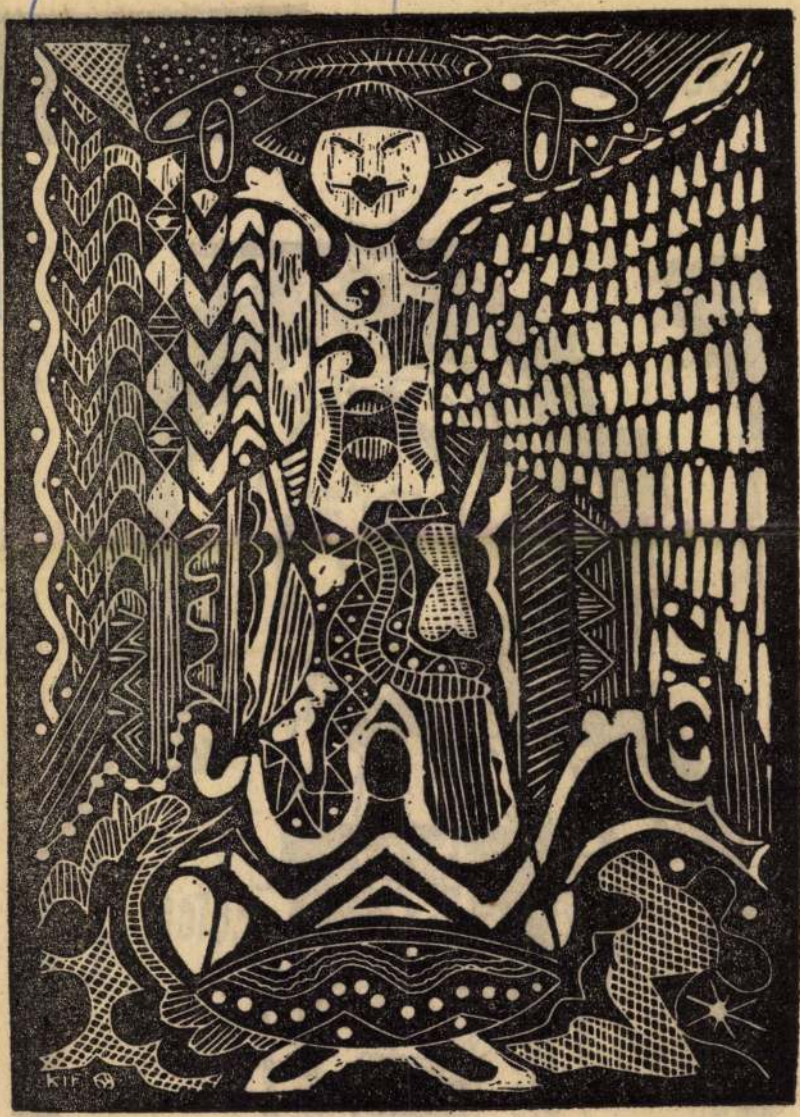

Kutassy Imre Ferenc: Angyalka

SUGÁR GYULÁNÁL

MŰTEREM

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

ÉLET ÉS IRODALOM

1968 DEC 14
1021

Kutassy Imre Ferenc

Kutassy Imre Ferenc: Kompozíció

RÁKOSY GERGELY:

BEFEJEZET

Apját 14 nyarán hívták be katonának, s még ugyanez év augusztus 28-án a zamosci győztes csatában el is esett, ő akkor még az ötödiket sem töltötte be, neki persze meg se mondták, s bizonyos, hogy rosszul tették. Mikor tizenegy éves korában nagyanyjától megtudta a valót, kétszeresen fájt, egyrészt, mert az évekig hazugsággal táplált remények túl hirtelen váltak semmivé, másrészt, mert akkor már kézzelfogható tapasztalatai, álmaiban is visszatérő emlékképei voltak a halálról, a semmi módon vissza nem fordítható elmúlásról. Erdei bolyongásai alkalmával egyszer egy fészekből pottyant, még fehér-pelyhes gerlefiókára bukkant, hazavitte, nagy gonddal, szeretettel nevelgette. Míg ki nem tollasodott, s maga nem tudta szedni a magot, szájából etette, s annyira magához szoktatta, hogy még a simogatást is megadóan tűrte. Maga faragta lécekből kalickát csinált neki, de a kalicka ajtaját csak éjszakára zárta be, nappal az udvaron, háztetőn tartózkodott, kedvére szálldosott a gerle, s ha elkalandozott erdőre-mezőre, napnyugta előtt mindig visszatért, János már pontosan tudta, mikor, várta az udvar közepén. Akkor is ősz fele járt, ugyanúgy jött meg, mint okból, töltés közben egyre gatta: „Ne szégyenítsenek nünket", mire az ura felen ját, egy félkanyarintással r jelenvalókra, s aztán „B ban!" felkiáltással egy rövi dulattal, hogy azt lehetett h is lehajítja a torkán, bezuhi az italt. Egy-egy zuhintás hol őt, hol a nagyanyját ka ban magához. Neki ezt mo buksi, te!", a nagymamának ves, jó, Katus néném!" A szony meg megállíthatatlan konyhából a túrós- és a kru a dióval megszórt aprópisk nekilátott a töltögetésnek: „ nek má' meg bennünket!" nagyanyja megbillent a szé kon nem karolja, leszédül mogatták az ágyig, s a tor Tíz napnál tovább nem tu ágyból, s a rokonok példás te percre sem mozdultak el hajú asszony, hihetetlenül tel, mindennap tyúklevest rom napra rá, hogy a na a rokonok elutaztak, de ké

Kutassy Imre Ferenc

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

ÉLET ÉS IRODALOM

1969 JAN 11

1021

SZÁZ ÉVE SZÜLETETT LYKA KÁROLY

Kutassy Imre Ferenc rajza

Zelk Zoltán: Pénteki levél
(2. oldal)
Illés Endre: Különvélemény
a szürke színről
(3. oldal)
Szekulity Péter riportja:
Emberek és gépek
(12. oldal)

ÉLET

2

Az utolsó orthodoxus fejedelem

Kolozsvárott bensőséges, puritán egyszerűséggel helyezték el a kolozsvári Farkas-utcai református templomban *Apafi Mihálynak, az utolsó erdélyi fejedelemnek a hamvait.* Ki volt Apafi Mihály, Erdély utolsó orthodoxus fejedelme?

Almakeréki és apanagyfalusi Apafi Mihály régi erdélyi családból származott. Ősei nagy szerepet játszottak Erdély történetében. vajda, főispán, fejedelmi főudvarmester, főbíró is került közülük. Korán feltűnik a család s Apafi Mihály fiával kihal.

Ítéletes idők jártak Erdély felett. II. Rákóczi György délibábokat kergetett, a lengyel koronát szerette volna megszerezni, elhagyta az országot seregével s a tatárok rabságába kerültek az emberei. Ott van a tatár rabságban az alig 25 éves Apafi Mihály is. 30.000 tallér váltságdíjért megszabadul 1659-ben, hazajő s ebesfalvi kastélyában pihen.

Kedve és akarata ellen lett fejedelem. Találó szavakkal jellemzi őt kortársa, Cserei: »Papnak lett volna alkalmatosabb, mint fejedelemnek; nem volt néki semmi gondja az ország dolgaira, ha valami dolog occurált (előjött) is, csak azt mondotta: »Lássák az urak ő kegyelmek, a mint Teleki uramnak teczik.« Az urak valamire akarták rá vették, nem is mene soha egy fejedelem alatt is annyi sok istentelenség véghez Erdélyben, mint az ő idejében s ám el is veszték az országot az ő lágysága miatt.«

Uralkodása idején Magyarországon I. Lipót a király. Az ellenreformáció ekkor vívja legélesebben a harcot, a református egyház számára ekkor van a gyászévtized. Szomorú volt a magyar élet. Az elnyomó Habsburg-uralom ellen az ország vezető-emberei szervezkednek. Wesselényi Ferenc nádor áll az elégedetlen, igaz magyarérzésű urak élére. A Wesselényi-szövetkezést felfedezik, vértörvényszék elé kerülnek hamis vádak alapján mindazok, akik mertek magyarok maradni. Rémuralom van az országban. Pozsonyba idézik az ország többszáz evangélikus és református lelkészét, tanítóját, perbe fogják őket, jogtalanul elítélik, börtönben sínylődnek s végül szökött rabszolgák módjára eladják őket a gályákra. Elhallgatnak a múzsák, durva kezek kiűzik Sárospatakról a kollégium tanárait s diákjait. Pósaházi s Buzinkay professzor urak vezetésével megy egy csapat Sárospatakról s bekopogtat Erdélyben, szállást kérnek s Apafi gondoskodik rólnk. Szomorú kilátástalan évek szakadnak Erdélyre is.

A fejedelem gyengekezű ember, »Teleki uram« kormányoz. Jellemét sokan elítélik, vannak, akik egyenesen úgy nevezik. I. Lipót Erdély fejedelmi székében. A szellemtörténet is csak az italozást szerető embert látja benne s nem akarja meglátni a másik arcát, a befelé forduló, a csendességet szerető, az elmélyedő theologust. Két könyv különös figyelmet érdemel, mindkettőt Apafi hagyta reánk. Az első gyermekkori zsengéje. Az egész keresztyén vallásnak rövid fundamentuma... Kétségbeesés ellen való egynéhány lelki vigasztalások címen adott ki 1645-ben egy kis könyvecskét, 34 oldalas kis munka s a végén ott van 10 számozatlan levélen a szentírásbeli erősségek. Gyermekkori munka, akkor jegyezkedett el a Szentírással és az igaz hittel. A második munka több mint ezer oldal. Marcus Fridericus Wendelinusnak a keresztyén Isteni tudományról írott két könyvei. Mellyek mostan, Isten dicsőségére, az Erdélyi és Magyarországi Reformata Ecclesiáknak, és minden Isteni dolgokban épülni igyekező keresztyén embereknek üdvességes hasznára, Magyar nyelvre fordittattanak Apafi Mihály. Isten kegyelméből Erdély országának fejedelme. Magyarország részeinek Ura; és Székelyek Ispánnya által.

Apafi Mihály életét nem lehet megérteni a fejedelemasszony nélkül. Bornemissza Anna élete nyitott könyv, fennmaradtak négy kötetben gazdasági naplói. Ő vezette a gazdaság ügyeit, nagy kereskedelmet folytatnak, még a tatár kánnal is üzleti kapcsolatban vannak, rendet tart a ház körül. Mintha régi könyvben levő fametszetet néznénk, egyenesen odakívánkozik arca és alakja, élete és munkája a Példabeszédek könyvében levő arcképhez, az igazi asszony, a bibliai derék asszony íme így élt a XVII. században Erdélyben.

Haldoklott Erdély, haldoklott a fejedelem. Hiába kiáltották ki fiát öt éves korában Erdély fejedelmévé, nem uralkodott soha igazán. Megszállja a német Erdélyt, német katonaság költözik be a várakba, megegyeznek ugyan Lipóttal, kiadják a Diploma Leopoldiumot, papíron biztosítják a vallásszabadságot.

Apafi korát a legtalálóbban Makkai Sándor jellemezte az Erdély öröksége című sorozatban, amikor így rajzolja Apafi fejedelem arcát: »Apafi Mihály védelmére nincs mit felhoznunk. Megméretett a történelem mérlegén és híjjával találtatott, ezért elveszett az ő országa... Életének és jellemének ezzel a szomorú és sötét oldalával szemben a történelem megfeledkezett a másikról, ami pedig maradandó fénnyel tör át a századok ködén. Ez az ő nagyvonalú és nagylelkű jótékonysága a hit és tudomány intézményei s emberei iránt. Bethlen Gábor elpusztított gyulafehérvári akadémiáját ő támasztotta fel s adott neki új tűzhelyet, életlehetőséget, gazdag tanulmányi segélyforrásokat Enyeden s a debreceni kollégiumnak szintén ő volt egyik legnagyobb pártfogója. A szegény erdélyi reformata eklésiák százainak fennmaradhatása Apafi jótéteményéhez fűződik.«

A magyar élniakarás tragikus hőse Apafi. Történelmi erők sodrába került s elveszett. Nagyobb feladatot bíztak reá, mint amennyit megbírt s ez lett a végzete. Olyan korban élt, amikor kiveszőfélben volt a százados vérveszteségek után a katonás szellem. Élete tanítás, intés, csak akkor lehet nagy a magyar, ha katonai szellem hatja át.

Pap Ferenc

A KIÁLTÓ SZÓ

a magyar református értelmiség országos havi folyóirata.

A nagy magyar és református kérdéseket mélyíti el. Mindenkinek ismerni kell mostani problémáinkat.

Az erdélyi és Királyhágón inneni magyar reformátusság lelki egységének bizonyságlevele ez a lap.

Még most fizessen elő rá. Szerkesztő: László Dezső. Előfizetési díj 1 évre 6 pengő. Előfizetéseket elfogad a REFORMATUS ELET kiadóhivatala is.

Könyvesház

TATAY SÁNDOR: *CSIPKE*

(Bolyai Akadémia kiadása).

Olyan sok borzalmasan gyenge könyvet adnak ki, hangos dobszóval és díszes kötésben, hogy azt hihetjük: ilyen könyvkötészeti pompával kell eltakarnunk a belső szegénységünket, — aztán néha megjelenik szerény, puha, igénytelen füzetes külsőben egy remek írás, amilyen a Tatay Sándoré is. Elbeszélések, halhatatlanul jók, azzal a mélytüzű költészettel, amilyen ízre a nagy orosz íróknál emlékszünk. Tatay mesélőkedve Krudy bőségére emlékeztet. De problémaérzéke erősebb. A világ testi, lelki árváinak földi szomorújátékát s egyedül az Isten felé érző vigaszát úgy mondja el Tatay prózája, mintha egy szimfóniát hallanánk. A korábbi írásaiban még túlságosan sűrűn ülő köd e novellákban már nagyszerűen feltisztul. És Tatay még egészen fiatalember. E füzetével a néhány legjobb novellaírók közé sorakozott fel. Egyik elbeszélését lapunk elején közöljük.

(i. gy. l.)

APULEIUS: *AZ ARANYSZAMAR*

(Franklin Társulat)

Az olvasó kíváncsian veszi kezébe ezt a könyvet, a régi latin filozófus regényíró regényét: vajjon szórakoztatnak-e a régiek. A szamárrá átvarázsolt fiatalember kalandjai fölérnek akármilyen körmönfont szövevényű modern regénnyel. De többet is ad még Apuleius. Pompásan ömlő, színes, a nyelv minden művészi lehetőségét kihasználó stílust, és számtalan a főtörténetbe beszőtt apróbb kis elbeszélést, köztük az Ámor és Psziché világszerte ismert bűbájos meséjét. Valami ősi, áradó mesélőkedv buzog ezeken a lapokon. Nemhiába volt az író az ókorban is már egyike a leghíresebb stilisztáknak és előadóknak, a mai mérték alá állítva sem szégyenül meg a művészete. Sőt még jobban élvezhetjük Révay József egészen nagyszerű fordításában. Hála illeti a kitűnő fordítót és a kiadót, hogy közkinccsé tették ezt az élvezetes és művészi regényt, amely nemcsak a késői latin irodalom egyik legnagyobb büszkesége, de a mindenkori világirodalom kincse is.

—y

HOL VÁSÁROLJUNK, DOLGOZTASSUNK?

Hirdetési díjszabás: ebben a rovatban mm sora —.60, szövegoldalon —.70 fillér.

BUNDAK, bolerók, ezüstrókák, nerzek nagy választékban
Alakítás eredeti modell szerint
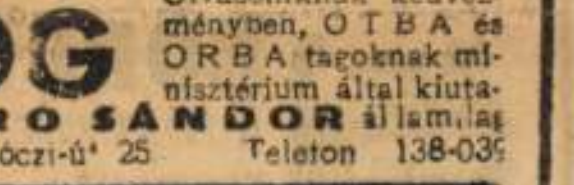
VARSÁNYI LAJOS-nál, IV. Múzeum-körút 7

MŰFOG Olvasóinknak kedvezményben, OTBA és ORBA tagoknak minisztérium által kiutalandó összegért BIRO SÁNDOR államilag vizsgázott oeász Rákóczi-út 25 Telefon 138-039

Bundák, rókák, bolerók legolcsóbban Kókay szűcsnél. Vilmos császár-út 10. sz. Telefon: 386-784

SZINES BÚTOROK, rekamiék, konyhák fizetési kedvezménnyel BÁNYAFALVI-nál, Izabella utca 11 Tel.: 220 799

Óvóhelyi ajtók, vészkijárók, tőzeges ü. szekrény, pad, asztal stb. kaphatók VI., EÖTVÖS-U. 1. Telefon: 425-811

Perzsa, szil és különféle bundák, alig használtak is olcsón. Átszabás eredeti modellek után. BISCHINGER SZŰCS, Kálvin-tér 2 1 4

Pályi Eszter és Margit **KALAPSZALÓN** Budapest, IV., Váci-utca 10, földszint Tel.: 384-349 Alakítást is vállalunk

HALMI BÉLA udvari és kamarai fényképész Budapest, IV., Kecskeméti-utca 19. — Telefon 184-682

Uj és használt bútorok, hálók, konyhák, kombinált szobák, rekamiék. Fizetési kedvezmény. Bútorcsere. KOVÁCS, Izabella-utca 13.

Urvacsorakelyhek, kancsók, tálak, ékszerek KISS FERENC ötvöstanár, ref. presbiternél, Budapest, IV., Haris-bazár 3. Tel. 384-447

NŐI FEHÉRNEMŰ PONGYOLA PYJAMA SZABO OTTO BUDAPEST IV., PIARISTA-U. 1 TELEFON. 185-054

KÉPKERETEZŐ és üveges mester Barabás Lajos XIV., Thököly-út 31 Arénasarokdé ... V szállít Telefon: 499-87

Agynemű, matrac paplankészítő (javítások is) Özv. Tavasz Ernőné hadiözvegy Bpest, II., Fő-utca 20 Telefon 357-421

Ördögh Mátyás órásmester, preciziós órák és ékszerek raktára, IV., Deák Ferenc-tér 4. T. 181 175

Bundák KISS MIKLÓS szűcsnél Váci-u. 11/b. IV., Aranykéz-u.) Vállal kozott anyagból átszabást, megóvást. Telefon 181-546

JÓL VÁSÁROL SZABÓ ZSIGMONDNÉ **harisnyaboltjában** VII., Kisdiófa-u. 1 E lap olvasóinak 5% kedvezmény

TÓTH LAJOS fest, tisztít V., József nádor-tér 9. — TELEFON 181-297

Legjobb zongorát, pianinót legolcsóbban vásárol részletre is Szávits-nál. Vétel, javítás, hangolás precíz kivitelben. Budapest, Baross-tér 1. (Rákóczi-út sarok) Tel. 145-104.

Biedermeier és barok Telefon 181-309 garnitúrák, rekamiék, könyvszekrények, rosztalok, háromajtós- és kétajtós szekrények TÓTH, IX., Ferenc-körút 20 sz. és XI., Horthy Miklós-út 61

ÁGYTOLL olcsón! Tarkatoll 90 fillér, jobb 2 P, sz. vegyes 2.60, jobb 3.20, még jobb 4, finom szürke 5, fehéres fosztott 6.50, jobb fehéres 7.50, mégjobb 9, fehér fosztott libatoll 10.50, pehelyest 12 P-től szállít 5 kilós papirzsák-csomagolásban, bérmentve, utánvéttel. — Tisztviselőknek 3% kedvezmény. VARGA ANTAL ágytollvállalata, Kiskunfélegyháza, Szent János-tér 13.

Női és leánykaruha, divatáru, kötöttáru LŐRINCZI PRESBITERNÉL Óbuda, Polgár-tér 5. Tel.: 162-856

ÓRA, ÉKSZER, ezüstkelyhek és dísztárgyak HŐS IMRE ref. presbiternél, Budapest, VIII., Baross-utca 41. Telefon: 139-886

„DERBY“ hengeres **mákdaráló** asztalra erősíthető keménytaszekrénnyel. Ipari és háztartási célra egyaránt alkalmas. Ára: telárral együtt 22.— pengő. Csomagolás: 1.— pengő. Szállítás utánvéttel. Kérjen árjegyzéket különféle darálókról. KIRÁLY SÁNDOR gépgyár Budapest, VI., Felsőerdősor 6

REÖK IVÁN
A SEBÉSZ TALÁLKOZIK ISTENNEL.

Reök Iván könyve a természettudományosan gondolkozó modern embert akarja közelebb vinni Istenhez és a keresztyénséghez. Haszhos könyv, mert a mi középosztályunk javarésze halálosan esküszik még ma is a racionalizmusra és materializmusra. Hívő és bátor kiállás a keresztyén hitigazság mellett. Mert tudós, azért mer Krisztusé lenni. Bátran meri megmondani, hogy a végső tények megfoghatatlanok: »az élet maga misztérium«. És a csodák útján haladva, találkozik magával a személyesen élő Istennel. Kár, hogy hiányzik a könyvből, az alapos bölcseleti felkészültség dacára is, a keresztyén világnézet klaszszikus ismerete. A tudomány szavát hallatja előbb az Ige szavánál. Ítéletei nem az Ige mérlegén sujtanak le egyes tévedésekre, hanem a tudományt használja fegyvernek is. Nyelvezete könnyű, elgondolásai élvezetesek.

Dóczy Antal.

BARSI DÉNES:
MEZEI FÜST
(Stádium kiadás).

Az úgynevezett »őstehetség« sorsát írja meg a szerző ebben a művében. A kis Kolozsi Bandi útján nagyon sokan járnak a mai magyar életben. Van valami belső izzás, erjedés nálunk. Népi rétegek, elszunnyadt vagy elhallgatott tehetségek indultak el a nagy Élet felé. Persze a magyar élet a maga régi beállítottságában nem tudta befogadni ezeket az igazi népi tehetségeket. Üzleti cikknek, kiállítási anyagnak tekintette, árunak, amit olcsón meg lehet venni és jó pénzért lehet továbbadni. Isten kezéből szobrászművésznek van elindítva a Kolozsi gyerek. A kétlaki magyar világ azonban még nem tud mit kezdeni az istenáldotta tehetséggel. Felemeli, dobálja, kifacsarja, aztán visszaküldi a falujába. Az írónak van azonban ereje arra, hogy biztató befejezésként leírja, hogy majd a Kolozsi Bandi fiai közül valamelyik meghódítja majd azt a magyar világot, ami az apjának nem sikerült. A mesélőkedv, a folyamatos történés feledteti az itt-ott túlreális szemléltetőmódot. **(bd)**

MŰVÉSZET
SZÍNHÁZ, FILM

BENGÁZI. *(Korzó, Nemzeti Apolló).* Az »Alcazar« után Augosto Genina olasz vezető most az északafrikai város hősi védelmét, majd visszafoglalását az angoloktól mondja el. Genina elmesélte kérdésünkre, hogy héthónapi munkával, afrikai expedícióval, sokmilliós költséggel készítette ezt a filmet. Egy bizonyos: sikerült kifejeznie a latin lélek messzi multakból örökölt önfeláldozó lelkességét, eszményekért lángoló szenvedélyességét. Sok ponton azután a film nem annyira művészi, mint inkább propagandisztikus eszközökkel igyekszik meghatni. A mi Tasnádi Fekete Máriánkból ez az olasz film csinált igazi drámai színésznőt. Az, hogy a cselekmény négy összefüggéstelen ágra oszlik, talán nem is baj: a film lehetőségei nemcsak a drámai, hanem az etikai mondanivalót is elbírják.

(i. gy. l.)

LÁTHATATLAN BILINCS. *(Forum.)* Végre egy film, amelyről biztosan megérzik, hogy a szövegkönyvét igazi író írta. A történet nem éppen igényes: a dúsgazdag gyároskisasszony elhatározza, hogy a külvárosi nyomorban és züllésben kallódó féltestvérét megmenti. A szép terv nem sikerül, de a gazdag leány — mintegy jószándéka jutalmául — megnyeri közben a maga boldogságát. A mese igazi filmmé válik: tengeri, gyári, külvárosi és előkelő palotabeli helyszíneket adó képeivel. Talán egyetlen hibája, hogy a humora erőltetett. Alida Valli nagyon fiatal, szép és érzékeny színésznő.

(i. gy. l.)

TITOKZATOS GRÓFNŐ. *(Nemzeti Apolló).* Az izgalmas cím mögött sem bonyodalmas kémtörténet, sem hátborzongató detektívdráma nem húzódik meg. Szelíd bécsi vígjáték a színészet után áhítozó grófkisasszony és bájos nevelőnője szerepcseréjéről, ami léptennyomon félreértéseket, jóízű helyzetkomikumokat idéz elő. A romantikus császárváros cukrászdája, operabálja, Hotel Sacherje, szerelmes főhercege, fülbemászó valcere olyan, mint a régi jó békeidők távoli szigete, ahova a mai ember másfélórás vidám, könnyű, igénytelen szórakozásra menekül.

R. E.

REMBRANDT. *(Uránia).* A »világító árnyék« festőjének, a nagy holland mesternek fényben és árnyékban gazdag életéről csináltak filmet a németek. Életrajzfilmeket azért nehéz csinálni, mert egy alkotó élet mozaikcserepeit úgy kell bemutatni, hogy abból emberi és művészi egyénisége kibontakozzék. A rendezés bele tudott helyezkedni a XVII. századbeli holland polgári életbe. Néhány képe metszetszerűen élethű. A vallásos élet felfogása és beállítása ellen azonban komoly kifogásunk van. A holland egyházat, amely szigorú bibliás puritánságával a gazdagság, jólét, művészetek termékeny talaja volt, — néhány fogatlan rideg vén képviseli, akik könyörtelenek a »boldog szerelemmel« szemben. (A törvénytelen közösségben élő nőt a presbitérium eltiltja az Úrvacsorától. Ezen némely »művelt« mai néző — kacagott!) A kissé patétikus felfogású, de művészi gonddal készült, szépen fényképezett, komoly nagy film szép és hálás színészi feladatokra ad alkalmat. Rembrandt alakitójáról külön meg kell emlékeznünk.

R. E.

Napjaink művészete

A Tamás-galériában egy ízig-vérig festői vénájú művészünk: Hincz Gyula állította ki akvarelljeit és rajzait. A színek gyönyörűsége ejti rabul őt, a természeti formáktól sokszor el is szakad, amit meglát a világból a színek gyöngédsége, vagy zengő ditirambja, ez mámorosítja meg s megfeledkezik arról, hogy ami hordozza a színt, a szemlélő számára szükséges, hogy élményét átadhassa. Amikor mámora illan, érzik az a konstruktív erő, amelyyel tartja, összefogja s biztos kompozicióvá teszi művét.

A Műbarát helyiségében egy szobrász: Markup Béla a kiállító, Halasi Horváth István és Kutassy Imre pasztelljeivel együtt. Markup kiérlelt, biztos formakészsége, bensőséges áhitata, karakterizáló képessége minden egyes művén olyan erősen érzik, hogy csak azt mondhatjuk: igaz művész. Halasi Horváth ambiciózus festőnk állami ösztöndíjas pasztellképeit hozta el. Bizonyára fiatal ember: nem kész, nem érett még ez a művészet. Naturalista s biztos kezű ember, de nincs hangulatérzéke, a pasztell adta lehetőségeket nem használja ki, mennyi melegség, zengés, bensőség érzik ki a pasztellképből, ha költői lélek is a festő. Kutassy Imre már jóval bensőségesebb, vívódó lélek, gyakran a komorságig mélyre fogja színeit. Halasi Horváth jár-kel a szép világban és fényképszerűen ügyesen fest. Kutassy az emberből, önmagából is mutat meg valamit s ez érdekesebb, emberibb s művészibb.

Dr. F. L.

BERECZKY ALBERT:
MIÉRT?

Három előadás a következő címen: Miért tűri az Isten? — Miért szenvednek az ártatlanok? — Miért éppen én?

Ára: 1.— P

*

BERECZKY ALBERT:
AZ IGAZI VIGASZTALÁS

Hét előadás a következő címen: Miért szorulok vigasztalásra? — Van-e gazdám? — Van-e bűnbocsánatom? — Van-e győzelmem? — Van-e gondviselőm? — Van-e üdvbizonyosságom? — Van-e igaz hitem?

Ára: 1.50 P

Felelős szerkesztő és felelős kiadó:
MURAKÖZY GYULA
Helyettes szerkesztő:
IZSÁK-GYARMATHY LÁSZLÓ
A szerkesztőség kéziratot nem őriz meg

Kecskés Márton úriszabósága
minőségben, eleganciában vezet
Többszáz finom szövet választék Vidékre is szállít
Budapest, IV, Petőfi Sándor-u. 3 T. 382-264

HÖRL NÁNDOR
BUDAPEST, II., TÖRÖK-U. 8
Közismert **harmóniumok**
házi, iskolák, templomoknak
Tel.: 355-885. Javaslat ingyen

Vásároljunk, dolgoztassunk a Református Életben hirdető cégeknél

APRÓHIRDETÉSEK

Ebben a rovatban állást kereső hirdetés szavanként 20, minden más hirdetés szavanként 30 fillér. Legkisebb hirdetés 10 szó. Az első és minden vastagon szedett szó kétszeresen számit. HIRDETÉSEKET az 50.000 példányban megjelenő »Református Élet«-be felvesz a kiadóhivatal: Budapest, IX., Kálvin-tér 8., telefon: 384—540. csekkszámla: 5073. és Araté-hirdetőirodája, VII., Erzsébet-körút 14. Telefon: 422—550.

BETÖLTENDŐ ÁLLÁS

FŐZŐMINDENES kerestetik, előkelő magyar úriházba, három személyhez. Erkölcsös, rendszerető, szerény legyen. Bővebbet Hernád-u. 26. (házfelügyelőnél, estefelé.)

BEJÁRÓNŐT keresek egész napra. Dr. Értékes Ferenc, Pest, Soroksári-út 84. I. 28.

FŐZŐMINDENES kéttagú családhoz kerestetik, Tassy, II., Júlia-u. 1.

JÓLELKŰ, minden házimunkát végző nő tanitóházaspárnál otthont talál. Választ fizetési igény megjelölésével Érmihályfalva, postafiók 26 címre.

GYERMEKSZERETŐ leányt keresek délelőttre. Németül tudók előnyben. XI., Vak Bottyán-u. 3, V. 1.

TÁRSNŐT hatósági áru kijelöléssel meglévő gyümölcsüzlethez keresek. Vidéki is lehet. Dénesné, Podmaniczky-u. 81.

ÁLLÁST KERES

FRANCIA-NÉMET nyelvtudással, magyar gyors-gépirással, minden irodai munkában jártas fiatalember állást keres 4 egész, 2 félnapra. »Diplomás« jeligére a kiadóba.

DÉLELŐTT 8—1-ig bejárást vállalok Kálvin-tér környékén. Címeket a kiadóba kérek.

LAKÁS

MAGYARPERZSÁT, torontáli szőnyeget fiatal, református háziiparosnál vegyünk! Horváth, Vörösmarty-tér hat. Telefon: 183—596.

HÁZASPÁR keres egy, vagy kétszobás lakást. Címeket a kiadóba kérek.

VILÁGOS, különbejáratú kis szobát keres földszintes, vagy liftes házban, esetleg magános, jólelkű asszonyhoz lakótársnak ajánlkozik középkorú ref. papné, Rákóczi-út 58 közelében, 15-ére, vagy 1-re, »Tisztviselőnő« jeligére a kiadóba.

1, VAGY 2 szobás lakást keres fiatal lelkészházaspár. Címeket a kiadóba kérek.

ELFOGLALT úrinő keres fütéssel szobát, esetleg lakótársnak. Akadémia-u. 1. Illatszertár.

ADÁS-VÉTEL

PAPLAN, matrac legolcsóbban Smarz-nál, Horthy Miklós-út 18. 456-759.

HÁZTARTÁSI szaküzlet, vasáruk, Jeszenszky Jenő, Ráday-utca 17.

BUNDÁT rendelésre, átalakítást különösen készítek. Megóvást vállalok. Református cég. Varsányi, szücs, I., Attila-utca 23. Telefon: 161-509.

KAPPEL IROGÉP, GEHA sokszorositógép vezérképviselete, Horváth László. Wesselényi-utca 49. Telefon: 223-284.

MENYASSZONYI koszorúk, fátyolok, csokrok, művirágok legolcsóbban. Ungár Sári, Rákóczi-út 14.

MAGYARPERZSÁT, torontáli szőnyeget fiatal, református háziiparosnál vegyünk! Horváth, Vörösmarty-tér hat. Telefon: 183—596.

BUNDÁT, szőrmét az úriközönség vitéz Kéry Gyula szűcsnél vásárol. Ráday-utca 14.

ÉKSZER

TÖRTARANYAT, ezüstöt, briliánst veszek. Schiffler, Szervita-tér 8. I. 17.

MINDEN, ami óra, előnyösen Rosia koszorús órásmesternél, Petőfi Sándor-utca három. Telefon: 888-053.

FOGLALKOZÁS

LUDANYINÉ Bognár Vilma női divatszalónja, IX., Üllői-út 25.

AGI kalapszalón, legkényesebb igényeket is kielégíti. ugyanott női- áridivat- és rövidáru. Ráday-utca 24/b.

BÉLYEGZŐK, zománctáblák, vésések, jelvények. Kovács Lajos. Budapest, Károly király-út 7. 428-327.

EGYENRUHÁT finom kincstári kamgarn szövetekből karpaszományosoknak, nyug. és tart. tiszteknek Szövetigénylőlapot adok, vidékre, harctérre is küldök. Szabó Gyula szabómester, Bpest, IX., Pávautca 26.

KÁRPITOS, képesitett mester, házakhoz olcsón ajánlkozik. Szőr, afrik, műrostmentes anyagom van. Tóth V., V., Visegrádi-u. 92., II. 49. Telefonüzenet: 291-870, trafik.

MAGYARPERZSÁT, torontáli szőnyeget fiatal, református háziiparosnál vegyünk! Horváth, Vörösmarty-tér hat. Telefon: 183—596.

BÚTOR

KÁRPITOSMUNKÁT bizalommal Csikos kárpitosnál, Őr-utca három. Telefonhivó: 349-908.

HETI részletre is konyhák, rekamiék, kombinált szekrények, szelonok. Bútorcserel Podmaniczky-utca hat.

MAGYARPERZSÁT, torontáli szőnyeget fiatal, református háziiparosnál vegyünk! Horváth, Vörösmarty-tér hat. Telefon: 183—596.

SZŐNYEG

SZŐNYEGJAVITÁS, mosás: Turáni szőnyegszövőnél, Főutca 80. T.: 851—579.

MAGYARPERZSÁT, torontáli szőnyeget fiatal, református háziiparosnál vegyünk! Horváth, Vörösmarty-tér hat. Telefon: 183—596.

OKTATÁS

SCHREYER Margit gyorsiróiskolája, Múzeum-körút 23—25. Telefon: 188-674 Államvizsga. Állásközvetités.

JOGI alapvizsgára, szigorlatra, ügyvédire előkészit, szakjegyzeteket bérbead: dr. Fehérváry Szeminárium, IV., Apponyi-tér 4.

GYORSIRÓ-, gépiróiskola IX., Ferenc-körút 28. Alapitási év: 1920. Egyéni oktatás. Állásbahelyezés. Államvizsga. Telefon: 188—172.

KÖKÉNY Lajos tanár, országgyülési gyorsiró államilag engedélyezett gyorsiró és gépiró szakiskolája: Vilmos császár-út 64. szám.

FRANCIA korrepetálást vállal Párisból hazatért fiatalember. Varsányi Zoltán. Telefonhivó: 161-509. Házhoz megyek.

KÖNYV

KÖNYVEK, zeneművek, új és használt állapotban, méltányos áron kaphatók. Schimkó Gyula, Budapest, VIII., Múzeum-krt 2.

HANGSZER

ZONGORÁK vétele, eladása: Murainál, Thököly-út 23. T: 428-631. Javitás, hangolás.

LEGESLEGOLCSÓBBAN
vásárolhat
LYRA
Rt., Magyarország legnagyobb zongoratermében, Erzsébet-krt 13. Részletre is!

LEGJOBB márkás zongorák, pianinók, harmoniumok legolcsóbban. Javitás, hangolás, szakbirálat. Rákóczi-út 82. — Uhlik. 427-889.

HARMÓNIUMOT és ebédlő állóórát keresek megvételre. Ajánlatokat a kiadóba kérek.

ZONGORÁK, harmóniumok eladása, vétele. Mendölné, Bezerédy-utca 10. Protestáns cég. Telefon: 140-352.

VILÁGMÁRKÁS zongorák, pianinók legolcsóbban részletre is Fenyőné zongoratermében, Erzsébet-krt huszonhat.

VEGYES

KOVÁCS régi megbizható, református magánnyomozó. Mérsékelt díjazásért mindent kinyomoz. József-körút 20. Tel.: 136-238.

MAGYARPERZSÁT, torontáli szőnyeget fiatal, református háziiparosnál vegyünk! Horváth, Vörösmarty-tér hat. Telefon: 183—596.

SZABÓ Ödön legolcsóbb, megbizható református magánnyomozó, diszkrét megfigyelő. Rákóczi-út 47. Telefon: 136—571.

KÖNYVESPOLCOT, sarokállványt, vagy szekrényt keresek megvételre. Ajánlatokat a kiadóba kérek.

GYÓGYMASSZIROZÓ, vizsgázott, házhoz ajánlkozik. Népszinház-u. 18, I. 18.

CIÁNOZÁS

KÓNYA CIÁNOZÓ, a kipróbált márka! Bútoroknak külön ciánkamrák. Kálvin-tér 9. Telefon: 188-000.

430066 — Az Athenaeum irodalmi és nyomdai részvénytársulat nyomása. Felelős: Kárpáti Antal igazgató.

Fölment a mennybe

Jézus mennybemenetele ünnepének evangéliuma (Lk 24, 46—53) a Feltámadott búcsúbeszédének egy részletét tartalmazza. Lukács evangélista, aki utánajárt a dolgoknak, ezt a részletet is a hiteles szemtanúk, az apostolok előszélése és igehirdetése alapján írta meg (vö. Lk 1,2). A szöveg figyelmes elolvasása után könnyen rájövünk, hogy ez a búcsúzás és maga a mennybemenetel nem csupán epizód jelentőségű esemény Jézus életében; a lejegyzett szövegben a Krisztus-követő ember jövője is és az egyház küldetésének a lényege is jól felismerhető. Csakhogy mindenek előtt Jézus mennybemenetele történetének képei, eseményei mögött az apostoli tanítás jelentését kell keresnünk. Nyilvánvalóan, elsősorban nem a külső történést kell észrevennünk, nem azt kell keresnünk, hogy hol van a lent és fent, hiszen mindez — fizikai értelemben — az ember számára viszonylagos (relatív) megjelölés.

Jézus visszatért az Atyához. Személy szerint befejezte üdvözítő küldetését. Lényegileg „beteljesedett" földi élete, amely az Atya akarata volt, az emberiség megváltásának műve volt. Jézus visszaszerezte a mennyet, vagyis az isteni életet az embernek. Szenvedésének, halálának és feltámadásának érdemével helyre állította Isten és ember eredeti „egységét".

Ezt az ünnep régi liturgiája úgy fejezte ki, hogy magával vitte emberségünket a mennybe. A menny — kegyelmi felfogásban — maga az isteni élet, a benne való részesedés. Az ember igazi távlatai ettől az eseménytől kezdve Istenben vannak elrejtve. Jézus mennybemenetele, emberségünk mennybevitele életünket új létrendbe, a természetfelettibe emeli. Új dimenziót, végtelen célt jelöl ki számunkra, ahová nekünk is el kell érkeznünk.

Jézus mennybe ment, és ezzel művét átadta az apostoloknak, átadta nekünk, hívő embereknek. Eltávozott a földről, mégis itt maradt velünk és bennünk. Erre is figyelmeztet a mai evangélium. A menny itt kezdődik a földön, a mi feladatunk: Jézus és az Atya egységének történeti realizálása és ennek tanúságtétele a világban, egyénileg és közösségileg. Elsősorban megtérésünk által, Azáltal, hogy más emberré, új emberré leszünk. Olyan emberré, aki Krisztust jeleníti meg, őt bizonyítja, őt hirdeti. Feladatunk továbbá közösségileg is — az egyház feladata —, hogy tanúságot tegyünk: ma is él, és bennünk ő a mindent egyesítő, mindenkit megváltó Jézus Krisztus. Közössége az isteni élet közössége. Ennek tudatában hirdették az apostolok az egyházat. Ezt hirdetjük mi is.

(CSANÁD)

Háromszáz éves a Szegedi Cantus Catholici

1674-ben jelent meg Szegedi Ferenc Lénárt egri püspök róla elnevezett, saját költségén kiadott Cantus Catholicija. A mecénás — ahogy a gyűjtemény előszavában olvassuk — *felső Magyarországban fő lelkiatya* — vegyes házasságból született, édesanyja vallását választva papi pályára lépett, Bécsben és Rómában végezte a teológiát, 1658-ban szentelték fel, hat év múlva már esztergomi kanonok. Több egyházi és világi méltóság elnyerése után mint egri püspök halt meg 1675-ben.

Énekeskönyvét két jezsuita páter, Lubiwiensky Ferenc és Pilgram Gergely állította össze, a kassai jezsuita akadémia nyomdájában jelent meg. 101 dallammal 556 éneket tartalmaz, melyek közül 441 magyar szövegű. Ezt a kedvező nyelvi arányt az előszó azzal indokolja, hogy Magyarország nagy részét *„a római szent hittől az éneklésbeli zengésnek édesgetése vonta el, mintegy mézes madzaggal rájuk kötvén a sokféle tévelygést".*

A gyűjtemény beosztása nagyjából megegyezik a később ismert énekeskönyvekkel, ádventi énekekkel kezdve halad végig az egyházi éven, de vízkereszt után a legkülönbfélébb alkalmakra való énekeket iktatja be, s úgy folytatja a nagyböjti énekekkel. A Szentháromságról szóló énekek után következnek a Mária énekek, majd az egyes szentekről szólók hónap szerinti beosztásban. Gyászénekekkel, majd litániákkal fejeződik be az énekeskönyv. Több, ma is használatos éneket itt találunk első ízben megörökítve, mint pl. a *Jézus, világ megváltója*, vagy a Kodály feldolgozásából is ismert *Fényességen e mai napnak* kezdetűt. Kedvelt miseénekünk, a *Futva jöttem elibéd* dallamának első lejegyzését is itt találjuk, más szöveggel. Bálint Sándor gyűjtéséből vált közkinccse a *Kirje kirje kisdedecske* karácsonyi énekünk, ennek két sorát is már három százada énekli népünk: *„Jézus ágyán nincsen paplan / jaj mint reszket az ártatlan".* Sem korábbi, sem későbbi gyűjteményekben nem találjuk nyomát, csak népünk emlékezete őrizte meg, vagy abból merítettek a szerzők.

Érdekes még a könyv előszavának az a kitétele, hogy Szegedi javasolta, minden éneket egy vagy két előénekes *előlmondván*, a többiek énekeljék utánuk. Idősebb olvasók bizonyára még emlékeznek a régi búcsújárások ilyen módon, úgynevezett diktandóra énekelt formájára.

Schram Ferenc

PÁLYÁZATI FELHÍVÁS

Azok az ifjak, akik az Egri Főegyházmegye, vagy a hozzá tartozó Északi Rész napnövendékeinek sorába óhajtják magukat felvétetni, az alább felsorolt okmányokkal felszerelt, sajátkezűleg megírt és lakáscímet is feltüntető folyamodványukat ez év június 20-ig küldjék be a Főegyházmegyei Hatóság, 3301 Eger, Széchenyi u. 1. címre.

Mellékelendő okmányok: keresztlevél, bérmálási igazolás (ha a bérmálás ténye nincs bevezetve a keresztelési anyakönyvbe), szülők házasságlevele, érettségi bizonyítvány, illetve a IV. osztály félévi bizonyítványának plébános által hitelesített másolata. A jelentkezők a Papnevelő Intézet Igazgatóságától a további teendőkre vonatkozólag értesítést kapnak. A latin nyelv eddigi nem tanulása nem akadálya a felvételnek.

*

Azok az érettségizett vagy érettségi előtt álló görög szertartású katolikus ifjak, akik papi hivatást éreznek magukban és életüket a Hajdúdorogi Görögkatolikus Egyházmegye vagy a Miskolci Gör. Kat. Apostoli Exarchatus kötelékében óhajtják a hívek lelkipásztori gondozására szentelni, felvételi kérelmüket f. évi június 20-ig küldjék be a Hajdúdorogi Egyházmegyei Hatóság címére (4401 Nyíregyháza, Pf. 60). Kérvényükhöz mellékelendő okmányok: 1. keresztlevél; 2. szülők egyházi házasságlevele; 3. érettségi bizonyítvány (aki még érettségi vizsgálat előtt áll, érettségi bizonyítványát utólag is megküldheti); 4. a parochus vagy hittanár (lelkivezető) ajánlólevele zárt borítékban. Személyes jelentkezés július 1-én, hétfőn, délelőtt 10 órakor Nyíregyházán, a Papnevelő Intézetben (Bethlen G. u. 5.); a távolról jövők 11 óráig jelentkezhetnek. A felvételi vizsgán a pályázóknak a hittanban való jártasságukról is bizonyságot kell tenniük. Középiskolai indexüket feltétlenül hozzák magukkal.

A Budapest, XIV. kerület, Kassai téri templomban június 1-én szombaton este 6 órakor, bérmálás lesz. Másnap, pünkösd ünnepén, tartják a templom búcsúját. A hívek triduummal készülnek a kettős ünnepre. A szentbeszédeket a megelőző szerdán, csütörtökön és penteken este 7 órakor dr. Tóth János c. apát, plébános mondja.

Katolikus hetilap
Felelős szerkesztő: Magyar Ferenc
Főszerkesztő: Pénzes Balduin
Felelős kiadó: Várkonyi Imre
Szerkesztőség és kiadóhivatal: 1053 Budapest, Kossuth L. u. 1. I. 1
Postacím: 1364 Budapest Pf. 111
Telefon: 188—098, 185—414, 189—306
Csekkszámla: OTP 511—16.820
Laptulajdonos: Actio Catholica
Terjeszti: Új Ember Kiadóhivatala
...árusítás: Posta Központi Hírlap Iroda
Előfizetési díjak:
negyedévre 25,— Ft, félévre 50,— Ft, egész évre 100,— Ft

Indexszám 25 835

74.1514
Athenaeum Nyomda Budapest
Rotációs magasnyomás
Felelős vezető:
Sopronl Béla vezérigazgató

Egy mondatban

A pápa fogadta az alkoholizmus ellen küzdő Nemzetközi Calix Társaság tagjait és támogatásáról biztosította a mozgalom irányítóit. ◆ A taizéi protestáns közösség priorját, Roger Schutz-t, magánkihallgatáson fogadta a pápa. ◆ Höffner kölni bíboros-érsek tíz nős férfit állandó diakónussá avatott. ◆ Arany, ezüst és bronz emlékermet adtak ki Olaszországban Aquinói Szent Tamás halálának hétszázadik évfordulója alkalmával. ◆ A spanyol rádió és televízió anélkül, hogy a püspöki kart értesítették volna, beszüntette az egyházi adásokat. ◆ A salzburgi dóm jubileumi ünnepségei alkalmával május 18-án húsz gyermekkórus részvételével kongresszust rendeztek. ◆ Az USA-ban a katolikus egyház 688 kórházat és 110 klinikát tart fenn, amelyekben évente 27 millió beteget ápolnak.

A liturgia festője

Keresztút, Kánai menyegző, Krisztus megkísértése. A fatáblák közt szembetűnő egy görögkereszt, amelynek száraira a fiatal festő, Nagy Pál, a szentmise liturgiáját komponálta. Nem az alakok meggyőző erejét keresem ezeken a képeken, hanem az alázatot, amely a liturgia szolgálatából ered. Mert a halk szavú festő jól ismeri a hittételeket, s nem is akar mást, mint szolgálni. Alkalmazott művészet, illusztráció? Manapság szükség van a tanításra, az érthető megjelenítésre, s ki vetheti a festő szemére, hogy a Biblia pauperum kategóriájában gondolkodik? Az új liturgia, az annak megfelelő tér kialakítása, megújított vidéki templomok, kápolnák szempontjából mindez nem lehet közömbös, és sok helyi problémát megoldhat a szakrális művészet javára. Reméljük, Nagy Pál képeinek jövő vasárnapi bemutatója az Egyetemi templom belső udvari falán több lelkipásztornak ad indítást a fentiek megfontolására. **(— th)**

EGRI KISPAPOK ÓZDON ÉS URAJBAN

Az egri teológusok Gonda Imre teológiai tanár és Veres Árpád gondnok vezetésével Ózdra és Urajba (Ózd filiája) látogattak. A helybeliekkel játszott, 4:4-es eredménnyel befejeződött labdarúgó mérkőzés után a helyi hívekkel együtt résztvettek a májusi litánián és gitárral kísért, modern dallamú énekekkel tették azt ünnepélyesebbé. A kispapok látogatását Boldizsár József ózdi I. ker. esperes-plébános köszönte meg, ők pedig búcsúzóul meghívták az ózdiakat és urajiakat Egerbe a papszentelésre.

HALÁLOZÁS

Rózsa Gyula plébános életének 41., papságának 16. évében május 9-én, Sümegen elhunyt. Beszentelése május 13-án volt Káptalanfán s ugyanaznap temették Balatonfüreden.

Bartos M. Emerika IML nővér 70 éves korában május 3-án, Garamszentbenedeken elhunyt. Érsekújvárott temették el.

Malcsik M. Edeltrudis IML nővér 70 éves korában, május 8-án Jászberényben elhunyt.

Szűcs Ilona Lujza irgalmas nővér, 71 éves korában Várpalotán elhunyt.

Kinzl Anna M. Terézia nővér, a Legszentebb Üdvözítő Leányainak tagja, 61 éves korában Sopronban elhunyt.

PÁLYÁZAT ORGONAMŰVEKRE

A Dél-pesti Református Egyházmegye Elnöksége, a ceglédi református Sztárai Vegyeskar kezdeményezésére, Alsónémedi, Albertirsa, Cegléd, Gomba, Gyömrő, Monornagytemplom, Nagykőrös, Ócsa, Szentmártonkáta, Tiszavárkony egyházközségek erkölcsi és anyagi hozzájárulásával pályázatot hirdet orgonaművek készítésére az alábbi feltételek és kívánalmak szerint:

Orgonaművek készítendők a a használatban levő református énekeskönyvünk kizárólag magyar reformátori eredetű énekeinek dallamaira, lehetőleg variációs formában. Tájékoztatásul ezek közül felsorolunk néhányat, az énekek számát jelölve: 157., 161., 205., 220., 225., 237., 240., 255., 256., 257., 273., 310., 314., 320., 352., 369., 399., 456., 475., 476. Természetesen ezeken kívül bármelyik reformációs eredetű magyar dallam feldolgozható.

A készítendő művek előadási ideje 3—10 percre terjedő legyen. A művészi nívó fenntartása mellett előnyül szolgál, ha a mű jobb harmóniumon is kellő hatásfokkal előadható lesz. Hangzásuk, kompozíciós stílusa lehetőleg kerülje a túl modern hangzást, átlagos gyülekezetek számára is érthető legyen. Alapvetően mintául szolgálhatnak énekeskönyvünk zsoltár és korál dallamaira korábban készült maradandó értékű variációs és más orgonaművek. Egy pályázó több művel is pályázhat.

A pályázat határideje: 1974. december 31. A jeligés műveket az alábbi címre kérjük küldeni: Dél-pesti Református Egyházmegye Esperesi Hivatala 2351 Alsónémedi.

A beküldött pályaműveket szakértőkből álló zsűri bírálja el. A díjak: I. díj: 5000 Ft, II. díj 3000 Ft, III. díj 2000 Ft.

A pályázat meghirdetői szükség esetén gondoskodnak több pályadíj anyagi alapjának előteremtéséről is. Azonos értékű pályaművek esetében a díjak megosztására is — esetleg felemelt mértékben — sor kerülhet. A pályázat célja énekeskönyvünk eredeti magyar énekei szépségének feltárása, ezeknek az énekeknek népszerűsítése, megszerettetése.

A Dél-pesti Református Egyházmegye elnöksége nevében:
JUHÁSZ SÁNDOR sk. esperes

A Pályázati Bizottság nevében:
ARANY LÁSZLÓ sk. lelkész-karnagy, énekügyi előadó.

LITURGIKUS NAPTÁR

Május 27. Hétfő. Fehér. Saját mise Glória nélkül, prefáció a mennybemenetelről vagy a húsvéti. Mondható még ezen a napon Szent Béda Venerabilis áldozópap és egyháztanító miséje is (fehér) az egyháztanítók vagy szerzetesek közös miséiből, Glória nélkül, saját Könyörgéssel. Azonkívül vehető még szentmise ezen a napon Szent I. János pápa-vértanúról (vörös) a pápák vagy vértanúk közös miséiből, saját Könyörgéssel. — Május 28. Kedd. Fehér. Köznapi saját mise, prefáció a mennybemeneteli vagy húsvéti. Mondható még a mai napon mise Canterbury Szent Ágoston püspökről is (fehér) a hithirdetők vagy püspökök közös miséiből, saját Könyörgéssel. — Május 29. Szerda. Fehér. Köznapi saját mise, prefáció a mennybemeneteli vagy húsvéti. Vehető még a mai napon mise Pazzi Szent Mária Magdolna szűzről is (fehér) a szűzek vagy szerzetesek közös miséiből, saját Könyörgéssel. — Május 30. Csütörtök. Fehér. Köznapi saját mise, prefáció a mennybemeneteli vagy húsvéti. Mondható még ezen a napon szentmise Szent István király jobbjának átvételéről (fehér), saját mise, prefáció Szent Istvánról, Glória nélkül. — Május 31. Péntek. Fehér. Boldogságos Szűz Mária Királynő ünnepe. Saját mise, Glória nélkül, prefáció Szűz Máriáról. — Június 1. Szombat. Fehér. Köznapi saját mise, prefáció a mennybemeneteli vagy húsvéti. Mondható meg Merici Szent Angéla szűz miséje is (fehér) a szűzek vagy nevelők közös miséiből, saját Könyörgésekkel. — Ma az esti mise pünkösd vigíliájáról van (vörös), Glória, Crédó, saját prefáció. — Június 2. Pünkösd — vasárnap. Vörös. Saját mise, Glória, Szekvencia, Crédó, saját új prefáció. Ma nem mondható a IV. misekánon. — 1. Olvasmány: Apostolok Cselekedetei 2, 1—11. — 2. Olvasmány: I. Korintusi levél 12, 3b—7. 12—13. — Evangélium Szent János szerint 20, 19—23. — 98/1. — OK 64 vagy HO 421—422. — 98/5. — 134, 252f. — 102. A mai nappal befejeződik a húsvéti idő és holnappal megkezdődik az „évközi" időszak. A húsvéti gyertyát a mise végeztével a keresztelő kút mellett helyezzük el és keresztelések alkalmával meggyújtjuk.

Gyémántmenyegző. Hudák Sándor, a tiszavasvári római katolikus egyházközség világi elnöke és felesége Novák Erzsébet, május 11-én szentmise keretében adott hálát Istennek házasságkötésük hatvanadik évfordulója alkalmából. A népes család körében (6 élő gyermek, 14 unoka, 14 dédunoka) ünneplő jubilánst a helybeli plébános is tisztelettel köszöntötte.

A VASÁRNAP EGYHÁZI ZENÉJE

Budavári Nagyboldogasszony (Mátyás) templom 10 ó. Lassus: Missa „Osculetur me". **este 7 ó.** Egyházzenei áhítat. Műsoron Bach, Liszt-, Kodály-művek. Közreműködik Peskó György. **Alkantarai Szent Péter (pesti ferences) templom 10 ó.** Liszt: Missa Choralis. **Belvárosi főplébánia-templom 10 ó.** Liszt: Koronázási mise, Franck: Panis angelicus. **Szent Erzsébet templom (Rózsák tere) 12 ó.** Műsoron Chopin művei, közreműködik dr. Simonyiné Groh Klára hegedűművész, orgonán kísér Rakusz Ferenc. **Élmunkás téri Szent Margit templom 10 ó.** Hámori: Magyar mise, Arcadelt: Ave Maria, Hámori: Dicsérd Sion.

Esztergomi Bazilika 10.30 ó. Mozart: Missa Brevis D-dúr, Obrecht, Croce, Vittoria, Perti, Palestrina, Rue, Lassus motettái. Négy tétel Pergolesi Stabat Materéből, zárókórus Schütz: Krisztus hét szava c. oratóriumából, ária és korál Bach 6. kantátájából. Közreműködik a Városmajori Plébániatemplom Ének- és Zenekara. Szólisták: Horváth Mária, Szemere Erzsébet, Bogdány Anna, Basky István, Keönch Boldizsár. Blazsó Sándor. Vezényel: Zimányi István.

Szeged-felsővárosi plébániatemplom. 9 ó. Tamás: Missa populi. Arcadelt: Ave Maria, Liszt: O salutaris, Halmos: Magnificat, Buxtehude: Toccata und Fuge in F. **Baja. Belvárosi templom 11.30 ó.** Palestrina: Jesu Rex admirabilis, Halmos: Minden földek, Bárdos: Magyarok fénye. Kodály: Ah hol vagy. **Jászberényi főplébániatemplom 11.30 ó.** Horváth: Szent Imre mise. Vannai: Megjelentünk. Bárdos: Krisztus a mennybe fölmene, Cordans: O nagy Isten. Bárdos: Zsoltár kánon, Irtzing: Szűz Mária, mennynek. **Miskolci Nagyboldogasszony plébániatemplom 10 ó.** Bárdos: Missa Tertia, Mozart: Ave verum, Franck. 150. zsoltár.

NYÁRI KÁNTORKÉPZŐ TANFOLYAM

Budapesten, június 24-én, hétfőn reggel 8 órakor kezdődik a Központi Szemináriumban (Eötvös L. u. 7.) a nyári kántorképző tanfolyam. Ezen a napon lesz a beiratkozás és a felvételi vizsga. A jelöltek hozzák magukkal a „Jelentkezési ívet". A tanfolyam öt hétig tart, szállásról és ellátásról mindenki maga gondoskodik.

„Tájékoztatót" a budapestiek a Központi Szeminárium portáján kaphatnak; a vidékiek a Kántorképző titkárságától igényelhetnek (1053 Budapest, Károlyi u. 2.)

HIRDETÉSEK

ELSŐÁLDOZÁSI KÉPEK

színes, művészi kivitelben. Hummel vagy neobarokk külön leánykák, vagy fiúk részére 9,— Ft

Keresztelési és bérma emlékképek színes kivitel 9,— Ft

Füstölőszén, tömjén, rózsafűzér, feszületek legolcsóbban a készítőnél.

SZŐKE FERENC kegytárgykészítő
1024 Budapest, Ezredes u. 13.

CSILLÁRT

legjobban VARÁDI MESTERNÉL veheti. Új cím: VIII., Luther u. 1/c. Erkel Színháznál. T.: 132—281. Csere, javítás. Styl csillárt veszünk. Érdemes eljönni! Címre ügyeljen.

ZONGORA — PIANÍNÓ HARMÓNIUM

eladás-vétel-javítás-szakbecslés garanciával. SASVÁRI mesternél, Bp., Lenin krt. 21. Tel.: 426—819.

SZŐRMEBUNDÁK

kalapok, kucsmák, gallérok, elsőrendű kivitelben. Somogyi szűcs, **V., Kossuth Lajos u. 1. Udvarban.**

ADÁS-VÉTEL

Figyelem! Régi fém- és papírpénzeket, kitüntetéseket veszek. Tóth János, Bp., IX., Erkel u. 7. Pince. 12-től. Tel.: 382—054. Gyűjtő!

Zászlónk régi, Prediger und Katheket új évfolyamai eladók. „Vidéken 5026" jeligére.

Telek eladó Szentendrén, Pismányban. Szép kilátású, 250 négyszögöl, víz, villany közelben. Dávid, 1476 Bpest., Postafiók 136.

Ónémet hármasszekrény és Mahunka-gyártmányú ebédlő-garnitúra eladó. Érdeklődés a délelőtti órákban 165—733 telefonon.

Templomfűtésre is alkalmas Express Heating rendszerű kályha olcsón eladó. 1172 Budapest, Hősök tere 10. Telefon: 281—922.

Super 8-as filmfelvevő eladó. Plébánia Érd Tusculanum. Tel.: 45—176.

Czuczor-Fogarasi magyar szótárát megvenném. Szőke, 1072 Bp., Klauzál u. 29. I. 2/a.

Ephemerida 1900—1950 eladó. Levélcím: 1502 Bpest, Pf. 208.

Egyház, Korunk szentjei, Quo Vadis. Bölcselet elemei, Halljátok az Igét. Werfel könyvek, Bernadette németül eladók „Schütz 5030" jeligére.

Megvételre keresem Rónay: Szentek, írók, irányok és Török Sándor: Legkisebb Isten c. könyvét. Balogh, tel.: 131—462, munkaidőben.

Balatoni telekrészt vennék vagy cserélnék budai telekrészemért. „Állomás és partközelben 5001" jeligére.

Jó állapotban levő, templomi használatra alkalmas, hordozható elektromos orgona eladó. 3342 Egercsehi, Plébánia.

Mécs versek, Virraszt a lélek, Meg nem születettek csillaga, Két fogoly, Gulácsy, Erdős, Du Maurier regények eladók. „Sas útja 5036" jeligére.

Szobagarnitúra rászorulóknak olcsón eladó. „Sürgős 5038" jeligére.

ÁLLÁS

Cukorbeteg négyéves kislányom mellé lelkiismeretes gondozónőt keresek. Telefon: 145—292.

Anyám mellé (80 éves, a lakásban fennjár) keresek valakit, aki a délutánt vele tölti, mert koránál fogva nem megnyugtató, ha egyedül marad. „Délután 5027" jeligére.

Pótmamát keresünk augusztus végétől, munkanapokon 1/2 8-tól 5-ig vagy Népstadion—Deák tér között a metróvonalhoz közel házhoz vinnénk egyéves kisfiunkat. „Keresztény nevelés 5029" jeligére.

Gyakorlott, igen gondos bejáró háztartási alkalmazottat keresek belvárosi 3 szobás lakásba. Este: 182—322.

Rendes, tiszta középkorú nőnek otthont, fizetést és ellátást adok háztartásom és lakásom rendbentartásáért. „Napi 7 órai munka 5002" jeligére a kiadóba.

Gépesített háztartásba heti 1—2 alkalomra bejárónőt keresünk. Tel.: 164—966.

Két személyes háztartásomba, kizárólag egyedülálló háztartási alkalmazottat keresek bentlakással. Külön szoba van. Tel.: 652—388.

LAKÁS

Nyugdíjas pedagógusnő komfortos lakrészért kulturált környezetben gyermekek felügyeletét, korrepetálását, esetleg más munkát is vállal. „Külterületi főbérletem van 5031" jeligére.

Értelmiségi dolgozólány Nagybudapesten albérletet keres, fürdőszoba használattal „Szerény 5017" jeligére.

Kolossy térnél II. emeleti, csendes, erkélyes, napos, másfél szobás, fatüzeléses, komfortos lakásomat elcserélném. Kérek kettő és félszobás, hallos, telefonos hasonló lakást. Telefon: 888—406.

Leinformálható, katolikus nő eltartási szerződést kötne. Tel.: 141—646, este 6 után.

Sürgősen keressük egyedülálló, idős egyén ismeretségét, aki szeretettel megosztaná velünk otthonát eltartási szerződéssel vagy életjáradékkal + párezer forint készpénzzel. „Fiatal házaspár 5020" jeligére.

Elcserélném szoba, konyha, fürdőszobás, I. emeleti, világos, 43,— Ft lakbérű lakásom nagyobbra, magas készpénz ráfizetéssel. Tel.: 354—170/720 mell., vagy „Júniusi csere 5018" jeligére.

Fiatal, diplomás leány albérletet keres. Tel.: 368—104, de. 9-től.

Kisméretű szoba, konyha, félkomfortos lakást vagy különbejáratú lakrészt keresek megvételre, esetleg idős személy gondozását vállalná intelligens asszony Budapest területén „Nyugdíjas 5021" jeligére.

Diplomás fiatalember másfél évre csendes albérletet keres fürdőszoba használattal július 1-től „Savaria 5024" jeligére.

Elcserélném 1071 Budapest, Damjanich utcai napos, 3 szobás, 95 négyzetméteres tanácsi lakásomat két 1 1/2 szobásért. Tel.: 414—408, délelőtt.

Haláleset miatt, leinformálható, még dolgozó nyugdíjas soror keres különbejáratú, csendes kis albérleti szobát Budapest VIII. vagy IX. kerületében. „Pontos fizető 586" jeligére.

Két komoly, intelligens leány június 1-től albérleti szobát keres fürdőszoba használattal. „Testvérek 5023" jeligére a kiadóhivatalba.

Egyedülálló 38 éves könyvelőnő albérletet keres, lakástakarítást is vállal. „Sürgős 5034" jeligére.

Fiatal, diplomás, vidéki leány különbejáratú albérleti szobát keres fürdőszoba-használattal. „Augusztustól 5035" jeligére.

Egyedülálló idősebb férfi, albérletet keres Budapesten. „Pontos fizető 5042" jeligére.

Összeköltözők! Körtér környéki, 2 szoba személyzetis, (mindhárom szeparálható) komfortos, hallos, nagybalkonos, második emeleti, 75 négyzetméteres bérlakásomért kérek ugyancsak belbudai, egy szoba különbejáratú személyzetist, és kis másfél szobást, vagy egy szoba alkovost. „Budán 5037" jeligére.

Fiatal házaspár, szeptember 1-től lakásmegoldást keres Budapesten vagy környékén kb. egy évre. „Mária 5040" jeligére.

Pesterzsébeti kis családi házamat telekkel, elcserélném egyszobás budai garzonra ráfizetéssel. „Csendes környék 5041" jeligére.

VEGYES

Ötven körüli, barátságos, kiegyensúlyozott, korrekt, lehetőleg orvos, ismeretségét keresi csinos, szőke, özvegy orvosnő házastársul. Leveleket „Hajdúság 568" jeligére a kiadóba kérek.

Két éve özvegy, 47 éves, 172 magas, biztos erkölcsi és anyagi alapokkal bíró, vezetőállású, határozott egyéniségű férfi, 17 éves leányával lelkiekben gazdag, háztartását, otthonát szerető, annak teljes úrnőjévé válni tudó édesanya-helyettest és egy életreszóló feleséget keres, csinos, mélyérzésű, teljesen egyedülálló, erőslelkű hölgy személyében 40 éves korig. „Pedagógus előnyben 5033" jeligére.

23 éves, 156 cm magas, vidéki városban élő, intelligens, egészségügyi dolgozó leány megismerkedne házasság céljából lelkiekben gazdag, diplomás férfivel 30-ig. „Harmónia 5028" jeligére, a kiadóba.

36 éves, 170 cm magas értelmiségi fiatalember megismerkedne vallásos leánnyal házasság céljából. „Árvák előnyben 587" jeligére.

Család- és gyermekszerető, víg kedélyű, molett, egészségügyi dolgozó leány megfelelő társaság hiányában keresi hozzáillő, becsületes férfi ismeretségét házasság céljából 26—32 éves korig. „Hűség 5025" jeligére.

28 éves, 160 cm magas mérnök keresi katolikusan gondolkodó és cselekvő, gyermekszerető, zenét és természetet kedvelő, 21—26 éves leány ismeretségét szentségi házasság céljából. „Szeretetben egymásért 543" jeligére.

Balatonkenesén szoba kiadó 4—5 személy részére is. Vízhez közel. Bankós, 1111 Bpest, Bercsényi u. 7. I.

Két személy részére házikosztot keresek elhozatalra. „Kálvin térnél 5019" jeligére.

Miskolc-Tapolcán nyaralás céljára szoba kiadó. Tel.: 252—982.

Üdülést biztosítok Budán, csak nyáron csak vidékieknek „Összkomfort 580" jeligére.

Balatonvilágoson közvetlen parti, háromszobás nyaralóm július hóra kapukulcs átadással, igényesnek kiadó. 5 fekhely, hideg-melegvíz. Ideális nyaralás. Tel.: 254—733.

Bpesti, 10 éves kisleányomat nyaraltatnám a vakációban hegyvidéken vagy víz mellett, vidéki jólelkű katolikus családnál. „Szeretet, kölcsönös bizalom 5022" jeligére.

Siófokon, nyaralóban szobák kiadók. Fürdőszoba- (állandó melegvíz) konyhahasználat. „Előszezonban előnyösebben 5032" jeligére.

Gyermeknyaraltatást vállalok Gödöllőn, Blahafürdőn. Négyszemélyes víkendház idényre kiadó. Telefon: 657—993.

Írógépelést, helyesírást, könyvelést legrövidebb idő alatt megtanulhat. Telefon: 257—703.

Baromfi-zöldség-gyümölcs üzletemhez anyagival rendelkező társat keresek. „Korrekt üzlet 579" jeligére.

21 éves, csinos, tanárnőjelölt keresi modern gondolkodású, vallásos, csinos, diplomás férfi ismeretségét házassági szándékkal. „Kispesti 5039" jeligére.

OLYAN, MINT A GYERMEK

Az igazán szerető emberi szív nem tud válogatni. Nem szeretheti a gyermeket az, aki a felnőttet megveti. De aki a gyermeket nem szereti, az saját emberéletétől fordul el.

A szeretet lényege az, hogy képtelen elegendő okot fölsorakoztatni a gyűlöletre; minden rosszra van mentsége. Hiszen a szeretet belső kényszer, ami mindig újra egymáshoz igazít bennünket. Vagy éleslátás: eltekint a lényegtelen zavaroktól és a lényegesre szegeződik. A szeretetnek egyszerű nyelvtana van: ő él, tehát kell neki a szeretetem, mint a levegő. Ő már nem él, tehát kell neki a szeretetem, mint az örök fényesség. A szeretet a lélek igazi „akcentusa". Nem a tájnyelvről, nem foglalkozási jellegzetességeinkről, nem faji jegyeinkről ismerjük fel egymást, hanem a szív *hanghordozásáról*.

Felnőtt? Ő a készülő gyermek. Még ugyan emlékezik a játékaira, de már szedi is összes maradék erejét, hogy újra kicsinnyé tisztuljon. A gyermek? Belebocsátkozik a növekedés vágyott, veszélyes és megpróbáló küzdelmeibe, de ha igazán győz, gyermek marad. Nincs más és más szeretet. Az egyfajta ember a tömörítő szeretet után áhítozik. Mint ahogy csak egyetlen nyelven tudunk beszélni a sokfajta emberrel. Hazúg az a nyelv, amely másképpen szól a szolgához, és másképpen az úrhoz. Az ember szeretete egyféle: kiáradás.

Tudja ezt a gyermek. Annak hisz csak, ami megöleli őt.

*

Amikor azt mondjuk, a helyes szeretet a gyermeket „felnőttszámba" veszi, jót mondunk, de nem jól. Ez ugyanis azt jelenti, hogy az emberi jóság csúcsa a felnőttség. Jézus Krisztus nem így fogalmaz. Ő éppen a *gyermekiben* rejlő teljességet, ártatlanságot és odaadást mondja egyetemes értéknek: „Ha nem lesztek olyanok, mint a gyermek, nem mentek be a mennyek országába." Gyermeknek lenni majdnem titokzatosan nehéz feladat. Őseredeti, mert romlatlan vágy az igazság után, az öröm leplezetlen kiáltásai, szelíd erő a csodálkozásban, és a szilajság, mellyel a gyermek ki akarja kényszeríteni a világból és a környezetéből, hogy hazugság, megosztottság és gőg nélkül éljen, az erőszak állhatatos elviselése, meg — amit mi, felnőttek, oly sokszor félreértünk — készség az engedelmességre: íme, a tágas mennyből hozott gyermeki tulajdonságok.

Igaz, vannak súlyos ellenpéldák is. Mégis, gyermek és reménytelenség — össze nem férő fogalmak. Jézus nem mondta, hogy ezt a gyermeket engedjétek hozzám, azt pedig nem „Engedjétek" — ezt mondta. Nem azt, hogy hívjátok ide őket.

*

De a gyermek nem bálvány. Nem öltöztető baba. Nem kötelező állami adó. A gyermek, a gyermekem az én életemből kikülönült élet, a bennem fogant, kihordott s belőlem kihullott új személy, új esély a boldogságra és az örökéletre, ő az, ők azok, akikkel „többen vagyunk"; országos többességben is. Amikor csöndes óráinkban a gyermek létéről töprengünk, a szó szoros értelmében a nemzet sorsáról hozunk döntést.

A gyermek ártatlan. Annak születik. Megőrzött ártatlansága szétsugárzik a felnőttekre is, korai elsötétülése árnyékba borítja a felnőtteket is.

A gyermekben beérnek cselekedeteink, de visszájára is fordulhatnak. Benne szembesülünk önmagukkal. Néha egy szava, a szokottnál hosszabb csöndje, keserű kifakadása, elharapott mondata, vagy akár odavetett elismerése igazolja vagy cáfolja dolgainkat. Felnövekvő gyermekeink között át kell élnünk a változás feszültségét, s benne újjászületésünket is. Melyik felnőttnek nincs szüksége a mindig új szemléletmódra, az új értékelésre, amit a felnőtt „tövében" csoportosuló nemzedék oly természetesen hirdet meg?

A hatások azonban kölcsönösek. Ezek a hatások teremtik meg az otthont, ami nemcsak változtat rajtunk, hanem meg is tart. Nemcsak rendez, de ki is válogatja az állandó dolgokat. Itt jelenik meg az, ami szent, hogy egyformán meghódítson szülőt és gyermeket. Kiválasztódik a rossz, amit el lehet vetni. Itt születik meg az okos szegénység, a lényeges és a jó, aminek örülhetünk.

A nevelésnek vannak eligazító, s bizonyára nélkülözhetetlen struktúrái, de van-e nagyobb nevelő erő az együtt átélt misztériumnál, az együttlétnél, a művelt szavak cseréjénél, a játéknál és a megkívánt magánynál, amiben külön növekszik a gyermek, s külön a szülő?

*

„Ha nem lesztek olyanok, mint a gyermek...", csodálatos fenyegetés ez. Benne van az isteni óvás, a menny és a föld ismerete is. De utána föllvillan egy hatalmas remény: *lehetséges* a gyermekségünk. Nem az, amit a múltból kellene visszaidéznünk, hanem amit a jelen rejt magában: a lélek gyermekien egyszerű fordulata Isten felé. A teljes, a végleges, a kategóriák nélküli fordulat.

A gyermeknek valóban nincsenek kategóriái. Az orrán, vagy az ujjhegyén érzi a szabad széljárást. Nem akar uralkodni. Csak néz, elmosolyodik és táncolni kezd. De szívében az ítéletre kész figyelem és a megbocsájtás együtt van, mint az angyalokban.

Ügyeljünk Jézus barátaira.

Vasadi Péter

Egyházzenei anyanyelvünk

A legszebb Sanctus

A nagy zeneszerzők által írt, vagy a gregorián énekeskönyvekben közreadott sok szép Sanctus közt szerényen húzódik meg egy: az Usualis XVIII. miséjének egyszerű Sanctusa. Mégis, ez a legszebb valamennyi között. Csak nehány hangot használ, de ezek mesteri elrendezéssel recitálják az angyalok-emberek közös himnuszát, a végső Hozsanna pedig egyszerű eszközökkel gyönyörűen lekerekíti, ugyanakkor szinte lebegve folytatásra hagyja a dallamot. Akinek van érzéke az egyszerű tökéletesség iránt, annak nem kell sokáig magyaráznunk szépségeit.

Nemcsak legszebb, de legősibb is a Sanctusok között. Sőt a zenetörténeti kutatás ma úgy látja, hogy egyházunknak legalapvetőbb, az első századokból őrzött szertartási dallam-ideálját őrzi, és rokon a Pater Noster, a XV. Glória, a Te Deum és sok más hasonlóképpen fontos ősi dallamnak alapgondolatával.

Legszebb, legősibb és legliturgikusabb is. Tudjuk, hogy a Sanctus nem külön tétel, külön ária a misében, hanem a prefáció csúcspontja, s a kánon bevezetése. Ez a Sanctus voltaképpen a prefáció dallamát folytatja, teljesíti ki, s utána töretlen ívben folytatódhat a kánon: Te igitur... vagy az új kánonokban: Valóban szent vagy.. Ilyen egyszerűen, mindenki által érthetően és énekelhetően, mégis ilyen szépen mondani el a liturgikus gondolatot a zene nyelvén: ezzel bizonyára senki zeneszerzők közül nem versenyezhet.

Nem véletlen, hogy a zsinat után Róma is első helyen közölte a Kyriale Simplexben, s mintegy az egész egyház közös Sanctusává akarja tenni. Nemzeti nyelvekre is hamarosan lefordították. (Akik Szlovákiában jártak, bizonyára gyönyörködtek már a nyelvcserét meg nem sínylő, szinte népénekké vált dallamban. (Magyar nyelven az Elsőáldozók Hittankönyve közölte.) **(j. t.)**

Papi békegyűlés Miskolcon

Miskolcon május 15-én, szerdán délelőtt Borsod-Abaúj-Zemplén megye katolikus és protestáns lelkipásztorai a diósgyőri Bartók Béla Művelődési Házban papi békegyűlésen vettek részt.

Az elnöklő *Hegyi* Imre országgyűlési képviselő, a Hazafias Népfront megyei szervezetének titkára, a májusi béke és barátság hónapra hívta fel a megjelentek figyelmét, s ez adott aktualitást annak is, hogy *Gerencséri* Jenő, a Képes Újság főszerkesztője, politikai tájékoztató előadásában elsősorban a háború-béke kérdését emelte ki. Szólt a világbékét veszélyeztető közel-keleti konfliktusról, a portugál katonai hatalomátvételről, a Német Szovetségi Köztársaság társadalmi, gazdasági problémáiról, melyek érdekesen világítják meg Brandt kancellár lemondását, majd a szemben álló katonai tömbök közötti leszerelési tárgyalások fontosságát hangsúlyozta.

Rásky Sándor, a Tiszáninneni Református Egyházkerület püspöke, felszólalásában hangoztatta: ami a békét szolgálja, az szolgálja az ember világát. Ez segít nekünk a világban eligazodni. A béke biztosításának alapja: ne akarjunk uralkodni a másik ember felett.

Katolikus részről *Bodnár* Béla főesperes, felsőzsolcai görögkatolikus paróchus kért szót, és megemlékezett a papi békemozgalom 25. évfordulójáról. Egyike volt azoknak, mondotta, akik a Joliot-Curieék által elindított béke-világmozgalommal már kezdetekor megismerkedtek. 1950 őszén a három borsodi kiküldött között ő is ott volt Pesten a katolikus papi békemozgalom megalakulásakor.

Felszólalt *Sárkány* Győző az őskeresztény felekezetből, aki a béke érdekében végzett imádkozás és könyörgés fontosságára figyelmeztetett, és *Hegyi* Imre elnök, aki az ember világának védelme kapcsán a környezetszennyezés problémájáról beszélt.

Előadás után a megjelentek megtekintették az 1973/45. heti filmhíradót, mely a moszkvai Béke-világkongresszusról adott áttekintést.

PÁSZTORLEVÉL MAGNÓSZALAGON

Orleans püspöke, Guy Riobe, húsvéti pásztorlevelét magnószalagon is kiadatta. Ebben emlékeztette a híveket arra a felelősségre, amellyel az egyháznak tartoznak.

„Dicsértessél, Mária"

Május hónapban természetes, hogy a rádió római katolikus felórája is a Boldogságos Szűz Máriát köszönti. Május 12-én reggel mégis kellemes meglepetés érte a hallgatókat. Ezúttal a műsor szerkesztői nem azon fáradoztak, hogy a félórás időkeretbe mindenáron beszorítsák a szentmisén szokásos köszöntést, könyörgéseket, olvasmányokat, evangéliumot, hívek könyörgését, sőt — nem egyszer ismételve — a miséző pap és a hívek közti párbeszédet is.

Most végre valami újat hallhattunk: a műsor összeállítói nem akarták abban az illúzióban ringatni a hallgatókat, hogy szentmisén vesznek részt, hanem kitűzték a célt: Szűz Mária köszöntését, és ehhez segítséget kértek a városmajori plébánia hívő közösségétől. Így alakulhatott ki ennek a Mária-köszöntőnek valóban rádiószerű formája: olyan ájtatosság, ami a templomba járóknak és az otthonukban maradni kényszerűlőknek egyaránt vallásos élményt nyújtott és gazdagabbá, tartalmasabbá tette vasárnapjukat. Sőt: a nem vallásos, nem hívő hallgatók, akik egyszerűen csak valami értékeset, valami szépet kerestek ezen a reggelen, azok sem kapcsolták ki csalódottan rádiójukat.

Elsőként a városmajori plébánia énekkarának előadásában Pázmány Péter szövegével egyik legszebb mariás népénekünk hangzott fel: „Ó dicsőséges, ó ékességes, mint a csillag fényes! Úrnónk s anyánk vagy, drága, szép, erényes..."

Babits Mihály fordításában Caelius Seduliusnak (V. század) az Isten Anyjához írt üdvözlését hallhattuk: „Egy, ki előtt nem járt és nem jön utána hasonló; Egy, aki Krisztusnak tetszett: példátlan asszony..." Az oly ritkán hallható szép szöveg után az énekkar az egyházi zene egy ugyancsak ritkán hallható gyöngyszemével: Croce O gloriosa Virginum című motettájával örvendeztetett meg.

Csepregi Ignác kanonok-plébános a mai vasárnap evangéliumáról mondott homíliát. „Úgy szeressétek egymást, ahogy én szerettelek titeket! — mondotta Jézus. A szeretetnek ez a szintje utópiának tűnik. Mégis, azt kell mondanunk: keresztény az, aki a szeretetnek erre az utópiájára őszintén törekszik."

Palestrina Regina Coelijének elhangzása után Pál diakónusnak a Tenger Csillagához írt himnuszát hallhattuk a VIII. századból. (Ezt is, mint a műsorban elhangzó többi verset, imádságot is, az egyházközség fiataljai, hittanosai mondták el.) „Istennek dicséret, Krisztusnak dicsőség, Szentlélekkel együtt hármas egy tisztesség!" Az énekkar Victoria Ave Mariájával folytatta az imádságot, majd Vásárhelyi Andrásnak 1508-ban Szűz Máriához írt énekét hallhattuk: „Áldott te légy, Jézus dajkája, Szent Atyánknak drága kincstartója, Szentléleknek ő megnyugosztója, Igazságnak megvilágosítója." „O salutaris hostia..." — énekli az énekkar, majd két XIX. századi búcsújáró ének következik, a kórus pedig két Szűz Anyát köszöntő népénekkel (Ó áldott Szűz Anya... s az erdélyi gyűjtésből származó: Mária, Mária, mennyei szép hajnal) folytatja az áhítatot. (A rádióműsorokban szereplő templomi énekkarok között jó lenne ha következőkre találna a városmajori kórus példája, s a katolikus félórákat a valóban értékes és ritkán hallott és énekelt népénekek színvonalas bemutatására is felhasználnák.)

Köszönjük a műsor szerkesztőinek és közreműködőinek ezt az élménytszerző Mária-köszöntőt, s őszintén reméljük, hogy ez a mostani szép és gazdag műsor nem ritka kivétel volt, hanem olyan kezdet, ami után nem marad el a hasonló értékű és szintű folytatás. **—im—**

A Franzoni ügy

Franzoni volt római bencés apát papi működésének felfüggesztésével részletes beszámolókkal foglalkozik a nemzetközi katolikus sajtó.

A Szent Pál egyházközség hívőinek egy gyűlésen felszólalt Franzoni is, és annak a kívánságának adott kifejezést, hogy „indítsanak szabályszerű eljárást az ellene emelt vádak ügyében". Egyidejűleg csodálkozásának adott kifejezést, hogy máris közlemény jelent meg, amely ítéletet gyakorol személye és magatartása ügyében. A Kathpress hírügynökség közlése szerint több papot is fölfüggesztettek a Franzoniéhoz hasonló magatartás miatt.

Franzoni védelmében hírügynökségek jelentése szerint 207 római pap — világiak és szerzetesrendiek — nyilatkozatot tett közzé, amelyben támogatásukról biztosítják Franzonit, akinek a papi működéstől történt felfüggesztését a Vatikáni Zsinat szellemével össze nem egyeztethetőnek nyilvánították. Több katolikus szervezet és egyesület — köztük a Keresztény Munkásszövetség is — együttérzéséről biztosította Franzonit.

Beszélgetés a családtervezésről

LELKIPÁSZTOR: A születésszabályozás kérdését erkölcsi szempontból a hitvesi szerelem átfogó értelmében kell megoldani. Mit kíván meg a tapintatos és önzetlen szeretet a hitvestársaktól — ez a mindent szabályozó, alapvető kérdés.

Az igazi hitvesi szerelem túlmutat önmagán és termékeny akar lenni a gyermekekben. Ennek a feladatnak betöltésében a hitvestársak együttműködnek a teremtő Isten szeretetével és ugyanakkor szinte ennek a szeretetnek tolmácsai — ezért ezt a hivatást felelősségtudattal kell betölteniük és közösen helyes döntésre jutniuk.

Ha ez a felelősség megtiltja a házastársaknak, hogy újabb gyermeknek adjanak életet, akkor a fogamzás megakadályozása is mindenekelőtt a tapintatos szeretet kérdése. De éppen ez a hitvestársra tekintettel levő szeretet tiltja, hogy olyan módot válasszanak, amely a hitvestárs érzését, személyének jogait és méltóságát sértik, vagy pedig a hitvesi odaadás teljes értelmével ellenkeznek. Ezen az alapvető elvi tételen túl a születésszabályozás bizonyos módszereivel folytatott mindenféle vita már másodrendű jelentőségű.

VŐLEGÉNY: Az elmondottakból így kitűnik, a módszer kérdése másodrendű, mi pedig azt hallottuk, hogy a módszerek sem közömbösek, mert nem mind felelnek meg az emberi természetnek. Az emberi természetnek megfelelő és meg nem felelő módszerek közötti megkülönböztetés nyilván a sokat vitatott Humanae Vitae kezdetű pápai körlevélből való...

LELKIPÁSZTOR: Helyesen mondja: az ellentétes szellemű és értelmű közvélemény teljesen félreértette a pápa szándékát és fő célját, a nagy felelősségtől sugallt kiállást az emberi élet megbecsülése mellett. Hogy az értelmetlen közvélemény „pírula-enciklikáról" beszélt — jóllehet a pirulát a körlevél sehol nem említi — ez is világosan mutatja, hogy a mai „szexhullámot" a nyereségkedési vágy fűti, s itt a megfelelő készítmények érdekcsoportjai erősen beleszóltak az enciklika-ellenes koncertbe. Hívő katolikusok az egyházi tanítóhivatal iránti tisztelettel fogadják az enciklikát.

VŐLEGÉNY: De ugyanakkor számos katolikus hittudós és a keresztény életre törekvő házastársak széles rétegei is nyilatkoztak az enciklika egyes megszorításaival ellenkező értelemben...

LELKIPÁSZTOR: Tagadhatatlanul van a 31 szakaszból álló enciklikában két — bár igen súlyos elvi jelentőségű — megszorítás, ami nem a zsinaton kifejezésre jutó újabb szemlélet vonalát folytatja: a követelmény, hogy nem csak a házasélet egésze, hanem minden egyes testi egyesülés „nyitva legyen" a természetes és nem „természetes eszközök között, illetve maga a természetjogi érvelés. A nehézség abban rejlik, hogy a zsinat és az enciklika között eltelt két és fél év alatt a családtervezés kérdéséről szóban és írásban, gyóntatószékben és házassági előkészítés során hirdettük a zsinati tanítás értelmében, hogy a felelősség egyedül a házastársakat illeti, de nem szabad önkény, hanem a felsorolt kritériumok alapján, tehát ők szabják meg, hogy mikor, milyen időközökben stb. vállalhatnak gyermeket. Miután a zsinat szellemében a huzamosabb megtartóztatás sem jöhet számításba — „mert a házasélet nagy kárára történne" — olyan értelemben folyt a házassági előkészítés, hogy a módszerek megválasztásában is — persze kizárva az abortuszt és az abortív eszközöket — a szülők az illetékesek. Természetesen két év elég volt ahhoz, hogy e jelentős kérdésben közvélemény alakult ki azokban az országokban, ahol ilyen értelemben folyt már a házassági előkészítés, ezért ezeknek az országoknak — Ausztria, Belgium, Franciaország, Németország — püspöki karai körleveleikben magyarázattal fordultak a hívekhez.

MENYASSZONY: Az enciklikát nem olvastam. De valahol azt hallottam, hogy annak értelmében mindenki bűnt követ el, aki nem az időszakos megtartóztatás módszerét választja.

LELKIPÁSZTOR: Ez súlyos tévedés. Az enciklika nem szól, nem is szólhat a szubjektív bűnösségről. Igenis felállítja a normát, amelyet követni kell. Jelen esetben, mint a természetnek megfelelő módszert, egyedül az időszaki megtartóztatás módszerét ajánlja. Ezek után minden hívő katolikus házaspár gondos tanulmányozásra, utánjárásra köteles, és első helyet elvben ennek a módszernek kell juttatnia — amely biztonság tekintetében is előkelő helyen áll. Ha pedig már a bűnösség fogalmát felvetették, tudni kell, hogy az mindig az egyén lelkiismerete alapján dönthető csak el. S mivel e téren sok kétség is felléphet, a pápa az enciklika utolsó részében felszólítja a lelkipásztorokat, hogy nagy megértéssel kezeljék a kérdést, ha tanácskérés során vagy a gyóntatószékben hozzájuk fordulnak a hívek.

MENYASSZONY: A gyóntatószékbe a bűnvallomás tartozik. De mi — bár még nincs e téren tapasztalatunk — hajlunk az ismerős házaspárok felfogásához, akik gyakorló hívők, és nem látnak bűnt azoknak a módszereknek az alkalmazásában, amelyeket az enciklika „az emberi természetnek meg nem felelőeknek" nevez. Mi hitünk szerint akarunk élni, de lelkiismeretünket sem akarjuk bűntudattal terhelni.

LELKIPÁSZTOR: Erről nincs és nem is lehet szó. Az előbb említett püspöki karok mind megállapították, hogy mindazok, akik jóakaratú és gondos tanulmányozás és megfontolás után e téren más erkölcsi ítéletre jutottak, nyugodtan hallgathatnak lelkiismeretükre saját életgyakorlatukban.

MENYASSZONY: Hálásak vagyunk ezért a tájékoztatásért. De most még néhány egészen konkrét utalást kérünk, hogy a fenti elveket elfogadva, a módszerek gyakorlati megválogatásánál milyen szempontok vezessenek.

LELKIPÁSZTOR: Erre vonatkozóan Alois Jägernek, az osztrák „Institut für Ehe und Familie" vezetőjének írásából idézek: „A fogamzás szabályozását, mint az ember, és különösen a keresztény minden felelős tevékenységét az Istenre alapozott ön- és felebaráti szeretet alapvető törvényének kell irányítania. Ez az alapvető követelmény — a házastársakra alkalmazva — hitvesi szeretetükre vonatkozik, egymás javára és személyiségük kibontakoztatására, végül a — már megszületett vagy esetleg még várt — gyermekek iránti felelősségre. Hogy a fogamzás szabályozásának valamelyik módját a többirányú szeretet jegyében felelősséggel vállalni lehessen, a következő kívánalmaknak kell megfelelnie:

1. Lehetőleg biztos legyen. Ezt kívánja a felelősségérzet és ez biztosítja az eggyéválás teljes átérzését, mert kikapcsolja a terhességtől való félelmet. (Ennek a követelménynek felel meg, helyes alkalmazás esetén, az időszaki megtartóztatás és a pirula, a többi eszköz már sokkal kevésbé.)

2. Egészségileg ártalmatlan legyen, ideértve a később születendő gyermekeket is. (Ennek a követelménynek az időszaki megtartóztatás minden esetben megfelel, a pirula már sokkal kevésbé.)

3. A lehető legkevésbé káros befolyással legyen a hitvesi odaadásra. A testi eggyéválás, mint az egység jele, előkészítésében, lefolyásában és kicsendülésében zavartalan maradjon. (Ennek a követelménynek megfelel az időszaki megtartóztatás és a pirula, viszont a megszakítás módszere ellen súlyos ellenvetések emelhetők.)

4. A módszer önmagában ne mozdítsa elő a szexuális [illegible] *eszközök.)*

5. A gyakorlatban alkalmazható legyen, mégpedig hosszamos időn keresztül. (Ennek az időszaki megtartóztatás felel meg legjobban.)

6. A házastársak egyetértően fogadják el és határozzák el.

Ha az e követelményeknek legjobban megfelelő időszaki megtartóztatás módszere becsületes vizsgálódás alapján gyakorlatilag járhatatlannak látszik, akkor a házastársak lelkiismeretük színe előtt olyan eljárásmódot választhatnak, amely aránylag legjobban szolgálja a kölcsönös szeretetet, illetve azt legkevésbé veszélyezteti.

(Jegyesekkel beszélgetünk 1. Opus Mystici Corporis, Bécs, 1973.)

1974. V. 26

KATOLIKUS SZEMMEL

„Bangha Béla és a harcos katolicizmus" címmel Bangha Béla jezsuita paternek, a századunk első felében kibontakozott ún. „közéleti katolicizmus" talán legismertebb alakjának pályaképét vázolja fel rendkívül alapos és bőségesen dokumentált tanulmányában Gergely Jenő a Világosság áprilisi számában. A tanulmány — különösen ha figyelembe vesszük, milyen világnézeti alapról íródott — jól tükrözi, hogy a külső szemlélő csak ilyennek láthatja Bangha Bélát, sajnos. Hogy a cikkíró mennyire óvakodott a demagógiának még a látszatától is, arra jó példa, hogy a század eleji ún. „keresztény kurzus" előzményeiről írva részletesebben megemlékezik a Bangha páter alapította Magyar Kultúra elődjéről és közvetlen példájáról, a Clair Vilmos szerkesztette és a múlt század utolsó évtizedeiben megjelent Keresztény Magyarország című hetilapról. De nem említi meg, amit nyugodtan megemlíthetett volna, hogy ugyanez a Clair Vilmos írta a később hat kiadásban megjelent Magyar Párbajkódexet, amiből könnyen elképzelhetjük, miféle kereszténység volt az ő „kereszténysége".

Bangha Béla nyilván nem helyeselte a párbajt, mint ahogy nyilvánvaló az is, hogy — ellent[illegible]s vezetőivel — ő sem a hit, sen[illegible]m került ellentétbe az egyház hi[illegible]s, hogy *mennyire volt összhangb[illegible] Jézus evangéliumának szellemével, eredendő szelídségével és toleranciájával* az a harcos, kíméletlen közéleti program, ami Bangha Béla számára egyet jelentett a kereszténységgel. Gergely Jenő idézi a katolikus Új Nemzedék méltató sorait Bangha Béla halála alkalmából: „Nem széplelkűsködött — írta a lap —, hanem harcolt, nem bonbonokban árulta a bombát, hanem ágyúkat vonultatott fel, és lövetett fedezék nélkül a jól kiképzett hadállásokra ...", már ti. a világnézeti ellenfelek hadállásaira. A zsinat utáni fülünk számára szinte elképesztő sorok. Tanulmánya végén Gergely Jenő érdekes párhuzamot von a kor másik nagy katolikus híressége, Prohászka Ottokár és Bangha Béla között. Azt írja: „Prohászka inkább költői, Bangha prózai volt. Prohászka az intuíció, az ihlet eszközeivel vonultatta fel gondolatait. Bangha az ellenreformáció hitvitáinak, a skolasztikának szabályai szerint folytatta a dogmák védelmét. Prohászka a figyelmet keltette fel az általános nagy sorskérdésekre, a kereszténységgel és a kereszténység iránt. Bangha a köznapi kérdéseket tárgyalta politikai és hitvédelmi céllal. Nem érdeklődést keltett, hanem megfélemlített és ostorozott, aktivizálta hallgatóit a konkrét cselekvésre." Mi talán másként fogalmaznánk meg ezt a párhuzamot, de azért figyelemre méltó, hogy a kívülálló, de tárgyilagos történész is mennyire rátapint arra a szemléletre, mely szerint a keresztény hit és világnézet terjesztésének eszközei azonosak a politikai ideológiák harcos képviseletével.

(d. k.)

Ismeretlen és nehéz kiejtésű Saint Jean Vianney? *Kitűnő ismeretterjesztő folyóiratunk, a Föld és Ég 1974 áprilisi számába Dojcsák Győző kanadai szerző cikket írt a Saint Jean Vianney kanadai városban történt természeti csapásról. A városka nevét úgy jellemzi, hogy „ismeretlen és nehéz kiejtésű". Úgy véljük, egyik megjegyzése sem találó. A földkerekség katolikusai jól ismerik Vianney Jánosnak, a szentéletű ars-i plébánosnak a nevét, és az sem lehet véletlen, hogy Kanadában várost neveztek el róla. Ami pedig a nehéz kiejthetőséget illeti, bizony nem egy magyar helységnevet tudnánk említeni, amit legalább ilyen nehéz kiejteni.* (a. l.)

Megnéztem az „Audiencia" című olasz filmet, s eszembe jutott többszöri találkozásom a Szentatyával. Persze nem külön kihallgatásról volt szó, amilyet a filmbeli fiatalember szeretett volna elérni. Ilyet egyszer sem kértem, s a pápa fehér reverendájának szegélyét sem akartam megérinteni, mint sokan körülöttem. Azt gondolom, mégis közelebb kerültem hozzá, mintha hivatalos, négyszemközti kihallgatáson lettem volna. Volt úgy, hogy csak a kezem kellett volna kinyújtanom, hogy megérintsem, vagy hogy ő kezet fogjon velem. Így tettek a mellettem álló olasz anyák, s a pápa megsimogatta gyermekeiket. Láttam egy méterről a Santa Sabina templomban hamvazószerdán. Itt szokta „megnyitni" a nagyböjtöt, Róma egyik legősibb stációs templomában. Megtörten, igazi bűnbánattal haladt előttünk. Miatta mentünk oda, tudtuk, hogy ott lesz, hűen a XXIII. János által bevezetett „hagyományhoz". Láttam tudományos konferencia után ünnepi fogadáson és liturgikus alkalmakkor, gyalog és hordozható trónszéken, megtört, fáradt arccal és sugárzó szemmel, munkától kimerülten és felemelt kézzel integetve. Láttam messziről a vasárnap déli áldásosztáskor, hallgattam szózatát a világhoz. És mindig megcsodáltam a Szent Péter téren várakozók megnyilvánulásait, az egy hit forrón áradó erejét. Ez a sok élmény mind eszembe jutott a film láttán, s az is, hogy mindez jóval a film készítése előtt történt. Talán ezért is nem éreztem valószerűnek a film szó szerinti problémáját, hogy ti. a fiatalember mindenképpen a pápával akar találkozni, ez azonban nem sikerül, s mint e nagy szándék áldozata, holtan rogy össze a híres vatikáni oszlopsorok tövében.

De azt gondolom, a rendező ilyen értelemben nem is szánta reálisnak a film eseményét. Erre mutat a záró képsor, a film a halállal nem fejeződik be, új fiatalember jön, s újra kezdődik a kilátástalan küzdelem. A film története csak a kafkai szimbólum ábrázolására szolgál: mi, kisemberek, sohasem találkozhatunk a Naggyal, a Hatalommal, az Abszolútummal. Ehhez nincsenek is lehetőségeink, s nem így van megalkotva a világ szerkezete.

S éppen ezért hat erőltetettnek mai törekvéseink között, mostani társadalmi fejlődésünkben, gondjainkban és reményeinkben, a világ várakozásai közepett. A kafkai életérzés és filozófia pontosan meghatározható történelmi helyzetben jött létre, olyan dekadens időszakban, amikor — sok helyütt — egyetlen lehetőségnek látszott, védekezésnek számított a reménytelenség és a kétségbeesés. De akkor is, ott is csak látszatmegoldás volt, semmiképp sem általános érvényű és igényű igazság. Bizonyos mértékig sikere volt ennek az életérzésnek a háború és az azt követő időszakban is. De ma? Nemcsak a vallásos embereknek idegen, hanem talán minden haladó, bizalomra és reményre építő társadalomnak és világnézetnek is. (cs. b.)

Erzsébet korában is óriási harc folyt Róma és Anglia között. *Peregtek a hatrészes angol tv-játék képsorai — s nem minden tanulság nélkül keltünk föl a képernyő mellől. Elgondolkozhattunk azon, milyen véres volt az a történelem s hogy e zivatarban az egyházak sem álltak tisztán, az evangélium fényében. Mert túl az udvari intrikákon, politikai és szerelmi cselszövéseken, a háttérben óriási harc folyt Róma és Anglia között. Az egyház hadseregeket vetett be, fanatikus papokat küldött angol földre, koalíciókat szervezett, hogy hatalmi helyzetből terjessze földi befolyását. A spanyol Fülöp pedig Isten nevében indította útnak armadáját az angolok ellen, melyet a bátor angol hajósok, természeti csapások szétszórtak és legyengítettek: Anglia megmenekült az idegen elnyomástól. De az anglikán egyház sem volt különb: közreműködött abban, hogy Stuart Mária feje a porba hulljon, kegyetlenül uszított a katolikusok megtörésére, a katolikus papokat — ürüggyel, ürügy nélkül — a máglyára küldte. Dúlt az ádáz hatalmi harc, melynek eredményeként az angol egyház elszakadása Rómától véglegessé vált.*

Itt mindenki vétkezett, aki ítélkezett a másik felett. Az engesztelhetetlenség, a merevség, a gyűlölet akkor sem lehetett megoldás, akkor sem nyújtott segítséget viták, érdekek, vélt vagy valódi sérelmek rendezésére. Úgy érezzük, napjainkban éppen a Zsinat hangja az, amely ezt hirdeti, és az egyház a gyakorlatban is igyekszik ennek immár visszavonhatatlanul eleget tenni. (m. i.)

Szép, gazdag esztendők

Réthly Antal professzor 95 éves

„Mélyen tisztelt professzor úr! Nevezetes jubileuma alkalmából fogadja szívből jövő jókívánságaimat. Ünnep ez minden magyar meteorológusnak, sok kollégai tanítványának, tisztelőjének."

A neves moszkvai meteorológus, a régi jó barát, Chromov köszöntötte táviratban ezekkel a szavakkal a kiváló tudóst, az Országos Meteorológiai Intézet nyugalmazott igazgatóját, Réthly Antalt. A Magyar Meteorológiai Társaság, amelynek ő az alapítója, május 9-én tiszteletére ünnepi ülést tartott. Ezt megelőzően pedig a Szent István Társulat, amelyen Felegházy József alelnök az idős professzort, a Társulat elnökét, mint a gyermeki egyszerűség, a megértés, a segíteni akarás és a keresztény humanitás példáját méltatta, aki részt vállal abból a munkából, „amely igyekszik minden illetékes tényező megértő közreműködésével a Társulatot a szükséges korszerűsítés mellett, alapításához és nagyszerű történelmi múltjához méltóan fenntartani és hivatását a mai igényeknek megfelelően teljesíteni."

Szobája csendes fészek. Amikor ajtót nyit és kezet nyújt, felragyog arcán a tiszta, szelíd szigorúság, amely egész életpályáját jellemzi. Nem az álmodozó tekintete az övé, hanem a pontos megfigyelőjé, a felhők, csillagok járásának tudójáé, a föld mély titkainak kutatójáé. Éjjeliszekrénye felett fénykép függ: édesapja, a hajóskapitány, levett sapkával tekint róla a messzeségbe, azzal a derűs nyíltsággal, amellyel a 95 éves aggastyán most rám.

— Én is hajós akartam lenni — szól — és a természet vizsgálója lettem.

Legszívesebben megkérném: beszélje el töviről-hegyire az életét, de félek, elfárad. Azonban megérti szándékomat, íróasztalához hív, cédulákat vesz elő és adatokat sorol. 1879. május 3-án született Budapesten. A Pázmány Péter Tudományegyetem természettudományi karán tanult. Kolozsvárott doktorált Cholnoky Jenőnél és Szádeczky-Kardoss Gyulánál. Aztán visszakanyarodik az időben. Az 1900-as esztendőt említi: ekkor került a Meteorológiai Intézethez kalkulátornak. A vidékről beérkező időjárásjelentéseket kellett összegeznie az érettségizett diáknak. Mintha ez a feladat meghatározta volna későbbi pályáját is: azok közé a tudósok közé tartozik, akik csak adatokat gyűjtenek. Sommás könyvei azonban többről vallanak. Az „Időjárási események és elemi csapások Magyarországon" című munkájának második kötetében, az előszóban a temérdek adatról írja Láng Sándor egyetemi tanár: „A gyűjtött adatok további következtetések, értékelések, sőt számítások alapjául is szolgálhatnak, sok évszázadra, az ezeréves magyar történelemre is visszamenőleg". Még nyelvében is föltámad a nemzeti múlt, amikor ezeket olvasom: „A föld árja iszonyú sok károkat tett", vagy: „Ezen a héten szép kövér idő kezde járni." Mindmegannyi jelentésből kisejlik a mindennapi élet, évszázadokból a kenyér sorsa, a felnevelő földé, amely azonos az emberével.

— Sohasem filozófáltam — mondja szerényen, amikor Beretzk Pétert, a jeles ornitológust idézem, aki nyugdíjba vonulása után egy alkalommal így nyilatkozott: „Kérdezni tanultam meg hatvannyolc esztendő alatt".

— Mint tudós, annyit mondhatok: a végokot a dolgokon kívül kell keresni. A tények ismerete számomra elegendő volt, hogy a folytatásokat tovább gondoljam. Szinte bocsánatkérően megjegyzi: „Talán nagy szegénységi bizonyítvány részemről, de nem értem rá filozofálni. A tények tudása elegendő számomra, mert ez egyben magyarázat is. Utódaim dolga, hogy összefüggéseket keressenek."

És újra visszakanyarodik az adatokhoz: 1913-ban részt vett az első hazai Adria-expedíción, a világháborúban Orsovánál meteorológiai állomást létesített és azt egy francia papra bízta. Törökországban két év alatt megszervezte az országos meteorológiai szolgálatot, közben egyetemi magántanár lett. 1934-től nyugdíjáig az Országos Meteorológiai Intézet igazgatója. 1943-ban a Műegyetem mezőgazdasági karára elnyerte a nyilvános, rendes tanári címet. És könyvek, könyvek ... Az adatokból akarással, küzdéssel megvívott élet bontakozik ki.

— Engem mindig megsegített az Isten. Egyetemista voltam, amikor megnősültem. Valaki azt mondta: no, ez sem fog végezni. 49 évig éltünk együtt a feleségemmel és mindenben megértettük egymást. 26 éve vagyok özvegy.

Felesége fényképére tekintek, a mosolygós arc már ismerős. Talán igazuk van az etruszkoknak: szobraikon a férj és a feleség ugyanazokat a vonásokat viseli. A lélek titka ez.

— Négy gyermeket neveltünk. Most öt dédunokámnak örvendek. Gyermekeim szeretetkörében élek. Pályám titka? Isten áldása, szívós akarásom, szilárd elhatározásom és sok-sok munkám ...

Szavainak tremolóját hallgatva, fényben látom őt. Asztalán az „Északi fényekről" dr. Berkes Zoltánnál írt könyve, benne J. N. Fierer nagyszombati jezsuita páter 18. századi akvarelljei. Az egyiken pihenő vándor csodálja az eget beborító fénytüneményt. „Régi magyar megfigyelések" — olvasom a kartondobozon, amelyben céduláit őrzi. Egyszerre azonossá válik bennem a vándor és a megfigyelő.

És a keresztény kultúra őre. Mert Réthly professzor 1941 óta tagja a Szent István Társulatnak, 1951 óta pedig elnöke.

— A hittudományi munkák kiadását nagyon fontosnak tartom s külön öröm számomra, hogy az idén a katolikus közönség kézbeveheti az új Szentírást.

A Társulat munkájáról szól, az állami szervek támogató készségéről, a pályatársakról — őszinte szeretettel. A Meteorológiai Társaság ünnepi ülésén azokról beszél, akikről 32 évvel ezelőtt a Szent István Akadémia székfoglalóján „Budapest éghajlata irodalmának úttörőiről".

Réthly Antalt ugyanis mindig a természetben élő ember érdekelte s érdekli 95 évesen is. Ezért érezzük adatainak beszédes melegségét. Adja Isten, továbbra is lelkének derűjével járjon köztünk s munkától serény napjai „szép idővel, szép melegben" teljenek.

Tóth Sándor

Elsőáldozás a családdal együtt

A templom virágdíszbe öltözött. Az egész egyházközség jeles napja az elsőáldozás. Többen is vannak ezen a misén, mint más vasárnapokon. Mégis, a nagyobb ünnepélyesség ellenére is valami hódító egyszerűség uralkodik a templomban, valahogy „hétköznapian" magától értetődő minden. Nincs ideges kapkodás, lármás dirigálás, nincsenek „felvigyázók" a gyerekek mellett, sőt az elsőáldozókat alig lehet észrevenni az első pillanatban, ott ülnek a felnőttek közt az első padokban. Amikor elérkezik a szentáldozás ideje, hármasával mennek áldozni: apa, anya és középen kisfiuk vagy kislányuk. Vannak, akik kézenfogva vezetik az oltárhoz gyermeküket, mások összetett kézzel közelednek az Úr asztalához. Figyelem a megható pillanatokat: először az elsőáldozó áldozik, utána az édesapa, majd az édesanya. Aztán összeszedetten térnek vissza a padokba.

Kíváncsian kérdezem a plébánost, *hogyan jutottak erre a megoldásra?*

— Részben kényszerűségből, részben megfontolás alapján. Először is: kevesen vagyunk. Elsőáldozáskor egyszerre kell misézõ, gyóntató, felügyelő, külön liturgiavezető. A szülők bekapcsolása így nagyon jól jön, igen hasznos. A fő szempont azonban más. Véleményem szerint manapság a legtöbb helyen kérdésessé vált az a módszer, hogy a liturgia alkalmával különválasztják a gyermekeket a felnőttektől. Ez valahogy iskolássá teszi számukra a jelenlétet. A cél mindenképpen az, hogy a gyermekek is beépüljenek a közösségbe. Nem szabad elválasztanunk a templomot a családtól. A vallásos élet nagy alkalmait, ünnepi eseményeit mennél bensőségesebben össze kellene kapcsolnunk az első vallásos közösséggel, a családdal. Tulajdonképpen a keresztségkor vállalt kötelezettségüket valósítják meg a szülők, mikor nem csupán külső szemlélői az elsőáldozásnak, hanem cselekvő, sőt vezető résztvevői. A családi eucharisztikus közösségek alakítják ki a nagyobb egyházi közösséget az Úr asztala körül.

— Mindez elvileg nagyon szépen hangzik, biztosan így is van. De gyakorlatilag nem könnyű megvalósítani a tevékeny részvételt. Rengeteg nehézség merül fel elsősorban a családok részéről, például az, hogy valamilyen okból a szülők nem áldozhatnak. Vagy mi történik vegyes házasság alkalmával? Nem adódnak-e kényszerű helyzetek?

— Mindenesetre hosszú előkészítés után lehet csak bevezetni ezt a módszert. A mi gyakorlatunk szerint 2—3 év szükséges ahhoz, hogy valóban magától értetődő legyen. Arra pedig nagyon ügyelünk, hogy a teljes szabadságra, ugyanakkor a kötelesség felelősségvállalásra épüljön a szülők részvétele. Jó előre meghirdetjük a előkészületet, legalább egy évvel az áldozás előtt megkezdjük a szülők felkészítését is. Előfordul, hogy házasságot kell rendeznünk előbb, sőt a hit alapismereteibe kell bevezetnünk a szülőket stb. A részvétel szabadságát úgy akarjuk biztosítani, hogy akadályoztatás esetén a keresztszülők vagy a közeli hozzátartozók helyettesítik a szülőket. Vegyes vallású szülők esetében pedig a nem katolikus szülő ott állhat gyermeke mellett, s így vállalja vele a közösséget. Biztos, hogy nagyobb létszám esetén, nagyobb helyeken igen bonyolulttá és nehézzé válhat az előkészítés, de ott meg több elsőáldozási időpontot lehet kijelölni. Mi kis község vagyunk, ezt a módszert nem is lehet tömegszerűen alkalmazni. Egyébként még itt is lehetőséget nyújtunk — más alkalommal — nem ilyen ünnepélyes elsőáldozásra is, amikor elsősorban nagyobb gyermekek járulnak szentáldozáshoz. Most már évek során meggyőződhettünk arról, hogy így átéltebb és eredményesebb, főleg családiasabb és közösségibb jellegű az elsőáldozás. Technikailag pedig könnyebb, egyszerűbb. Az egyházközség tagjainak a véleménye is ez. A tapasztalat alapján merem ajánlani, főleg kisebb egyházközségeknek.

(cs. b.)

Sárospatakon május 16-án este a katolikus vártemplomban egyházzenei hangversenyt adott a debreceni református Kollégiumi Kántus. A hangversenyt a Magyar Tudományos Akadémia ülésszakának keretében, Szenczi Molnár Albert születésének 400. évfordulójára emlékezve rendezték. Vezényelt Berkesi Sándor, orgonán közreműködött Sepsy Károly. A műsorban felhangzottak Szenczi Molnár Albert zsoltárfordításai is.

A Szentévre előkészítő esztendő pünkösdjén, június 2-án, vasárnap este 7 órakor a budapesti Szent Imre plébániatemplomban dr. Várkonyi Imre prépost, kanonok, az AC országos igazgatója főpapi szentmisét és szentbeszédet mond. A templom ének- és zenekara Mozart Missa brevisét adja elő.

A karancsság Szentkút búcsúja május 26-án lesz.

Pápai István ny. kántortanító és felesége, Oberritter Irén a tolnai templomban május 16-án ünnepelték házasságkötésük 60 éves jubileumát.

A törökőri Kis Szent Teréz templomban (Metró, Népstadion megállóhelynél) május 31-én, pénteken este ½7 órakor, az utolsó májusi litánia után egyházzenei hangverseny lesz a Szűzanya tiszteletére. Műsoron: de Pres, Bach, Cherubini, Schubert, Gounod, Marchesi, Arcadelt, Liszt, dr. Török Zoltán művei. Közreműködik a templom énekkara és szólistái.

LÁTTUK

AZ IMADSÁG MÁR NEM ELÉG (chilei film). Aldo Francia rendező a Népi Egység idején készült, annak győzelmét közvetlen megelőző időkben játszódó, a nagy kikötőváros, Valparaiso társadalmi igazságtalanságait és sztrájkmozgalmát bemutató filmjében azoknak a keresztényeknek állít emléket, akik ebben az időszakban valóban keresztényként cselekedtek. A film hőse a fiatal katolikus pap, Jaime atya — akárcsak Camilo Torres, Léger bíboros, Franzoni apát — arra az elhatározásra jut, hogy a kisemmizettek, a szenvedők életét élve kell az evangéliumot hirdetnie. Felismeri, hogy az imádság mellett a közösség szolgálatának más tettekben is meg kell nyilvánulnia. A munkások igazságkeresésének — az erőszakot szülő erőszakot visszautasítva — aktív harcosa lesz. Jézus szolgálata mindenekelőtt az igazság szolgálata. Jaime atya a szociális igazságért „imádkozik és dolgozik". A Silvio Caiozzi operatőr színvonalas munkájával készült, élő, reális közegben játszódó film a chilei forradalmi időszak megdöbbentő dokumentumait tárja elénk, és egyben a latin-amerikai kereszténység reményteljes jövőjét is jelzi. I. g.

KUTASSY IMRE FERENC festőművész közelebb a nyolcvanhoz, mint a hetvenhez, legújabb alkotásaival vonja magára a figyelmet a Fényes Adolf teremben rendezett kiállításán. 1920 óta állít ki itthon és külföldön. Számos műve került be európai múzeumokba. Mint annyian a kortárs művészek közül, a természetelvi festészetről áttért az absztrakt stílusra. Egyetlen talált rá kötetlen, csupán képzeletére hagyatkozó kifejezési módjára. Olaj-, tempera- és vegyes technikájú festményei, valamint speciális kevert-technikájú grafikái a színek zenei hatású csengésével, „dallamosságával" hatnak. Egyetlen tárgyuk az öröm, hódolat a természet csodája előtt, tömören jellemezve: a boldogság alázata. (H. G.)

AZ ÁLLAMI BÁBSZÍNHÁZ mutatta be **VÖRÖSMARTY CSONGOR ÉS TÜNDE** című drámai költeményét Szilágyi Dezső átdolgozásában. A színpadi megvalósítás inkább a mesejátékot emelte ki, mint a dráma gondolati elemeit, nagy bravúrral, színpompás rendezéssel. Különösen a három manó, Kurrah, Berreh és Duzzog figurái jelentettek élményt a nézőnek. A színpadi megvalósulás egyetlen hibája a főszereplő Tünde kissé merev, túlságosan bábszerű mozgása volt, néha ez már-már a komikum felé sodorta az egyébként komoly figurát. Ettől az apróságtól eltekintve a darab mindenben élményt jelentett és méltó volt az eddigi élő-színpadi megvalósításokhoz. (B. L.)

A MISKOLCI GALÉRIÁBAN magas színvonalú grafikai tárlatot rendeztek mintegy harminc művész részvételével. A mai magyar rajzművészet megbecsült, neves képviselői képességeik legjavát nyújtják ezúttal is. A pályakezdő alkotók (Kocsis Árpád, Szanyi Péter, Tellinger István) méltó társai országos tekintélyű, nagyobb művészi múltú kollégáiknak. A bemutatott művek közül megragadta figyelmünket Sulyok Gabriella illusztrációja Rilke „Mária születése" című költeményéhez és Demeter István három toll-, illetve ecsetrajza. (D. I.)

OLVASTUK

Ruffy Péter: Úttalan utakon (Szépirodalmi, 24 Ft.) A jeles újságíró éles szemű megfigyelő, aki a tájat, az ember környezetének apró jelenségeit mint finom ábrázolóeszközt használja portréiban, riportjaiban. Írásai sohasem egysíkúak. A változatosság a jellemek megragadásában, a téma kitűnő megválasztásában és a személyes átélés forróságában jelentkezik. Ruffy Péter gondolatait nyelvünk írott szabályai szerint, ízesen veti papírra. (t. s.)

GUILLAUME APOLLINAIRE: A KUBISTA FESTŐK (Corvina, 20 Ft). Hogy Apollinaire, a nagy francia lírikus, voltaképpen menynyire értette meg a kubista festészetet, ez máig folyó vita tárgya. Úgy tűnik, ő — ösztöneivel, intuíciójával — inkább megérezte kubista festőbarátainak, Picassónak, Léger-nek, Braque-nak, Delaunaynak művészi erejét, jelentőségét, újszerűségét. A kubizmusról ma már van egy sor — Apollinaire esszéjénél — sokkal szakszerűbb könyv, de lebilincselőbb, élvezetesebb aligha ... Az avantgarde művészet első nemzedékének törekvéseit kommentáló tanulmányt először 1919-ben a „Ma" című folyóirat szerkesztőjének, Kassák Lajosnak felkérésére Dénes Zsófia fordította le magyarra; az új tolmácsolás Keszthelyi Rezső kiváló munkája. D. L.

KÓSA ZOLTÁN: KENZO TANGE (Akadémiai Kiadó, 50,— Ft.) Az Architektúra sorozat kötete a 61 éves, világhírű japán építész életművével ismertet meg, akinek nevéhez olyan alkotások fűződnek, mint a hirosimai békepark, a tokiói városháza, az olimpiai csarnokok vagy a tokiói Mária katedrális. Biztos statikai szerkesztés, a lágy és szögletes formák harmóniája, a modern építőanyagokban rejlő természetes szépség tisztelete jellemzi Kenzo Tange épületeit és városrendezési terveit. A kötetnek több mint a felét fényképek teszik ki, így az olvasó maga is ítéletet alkothat korunk jelentős építőművészéről. m. b.

GÖRÖG VALLÁS, GÖRÖG ISTENEK (Gondolat, 30 Ft). „Közel két évszázad vallástörténeti kutatói dolgoztak annak érdekében, hogy reális képet adjanak a görög vallásról és fejlődéstörténetéről" — állapítja meg előszavában a kötet összeállítója, Sarkady János. Eredeti források alapján, bőséges jegyzetekkel mutatja be az előtörténetet, a homéroszi istenvilágot, az archaikus és klasszikus kor istenségeit, vallási szokásait, majd a hellenizmus világát, mely már átvezet új népek és korok új vallásaihoz. A könyv nagy érdeme, hogy miközben istenekről, szertartásokról, mítoszokról számol be, közvetíti és ismertté teszi a görögség kulturális örökségét. m. b.

Szívélyes üdvözlettel

XXX. 21.

Új Ember

Ára: 1.50 Ft

Katolikus hetilap

KÖSZÖNTJÜK AZ OLVASÓT

Nincs jelezve a naptárban, de a Zsinat óta május utolsó vasárnapján a közösségi tájékoztatás fontosságára hívja fel figyelmünket az egyház. Nem igazi ünnep ez, nincs még hagyománya, sőt véglegesebben kialakított menetrendje sem a világegyházban. Mindenütt másként emlékeznek meg erről az apostoli szolgálatról. Nálunk a Püspöki Kar kezdeményezésére a katolikus sajtó munkatársai ellátogatnak a papnevelő intézetekbe, hogy kicseréljék gondolataikat a katolikus sajtó mai feladatairól a papnövendékekkel és nevelőikkel. Lesz talán néhány derék plébános is, aki nem felejti el, hogy ezen a vasárnapon belefoglalja Isten népének könyörgésébe azokat is, akik az életüket szentelik arra a hivatásra, hogy az írás eszközeivel terjesszék az Evangélium mindig időszerű jóhírét, közvetítsék a világegyház szívverésének hangjait a helyi egyházhoz és a maguk szerény lehetőségeivel járuljanak hozzá ahhoz a szellemi-lelki talajműveléshez, mely termékennyé teszi az emberi személyiséget minden igaznak, jónak, szépnek és üdvösnek a befogadására.

Nem több és nem is kevesebb a katolikus sajtó feladata, mint amit a fenti sorokban röviden összefoglaltunk. Mert ebben benne van az is, amit az Új Ember elindulása óta „különleges" feladatának fogott fel: segíteni a hívő embert abban, hogy egy történelmi forduló szükségszerű zűrzavarai között is értelmesen tudjon tájékozódni, egy gyökeresen megváltozott társadalmi rendben is megtalálja keresztény hivatását és végül, egy őseitől örökölt — „átadott" — vallásosságban felismerje az időtálló értékeket, a külsődleges lerakódásoktól pedig úgy tudjon megszabadulni, hogy hitének belső fénye még jobban világosodjék az emberek előtt.

Ez volt a mi törekvésünk három évtizeddel ezelőtt is és ez maradt továbbra is. Mert három évtizeddel az 1945-ös sorsforduló és negyedszázaddal az állam és az egyházak között létrejött megállapodások után még mindig nem tudjuk lelkiismeretünk nyugalma szerint elmondani, hogy az egész magyar katolikus egyház teljesen és maradéktalanul egyetértene a következőkben:

1. Krisztus egyházának minden időkben, minden nép között és mindenféle társadalmi rendben megvan a maga küldetése. De e küldetés teljesítésének a feltételeit nem mások, hanem csakis mi magunk — a Krisztust követő keresztények — teremthetjük meg. Ott is, ahol az egyház már nem világi hatalom birtokosa többé.

2. Az egyház a maga lelki, szellemi, e világ feletti céljait is csak ott tudja eredményesen szolgálni, ahol ezek a célok összhangban vannak az emberek általános érdekeivel: az emberi személyiség kibontakozására, az alkotásra, a világ fejlődésére irányuló törekvésekkel. A mi helyi egyházunk a mai Magyarországon és a jövő Magyarországán akarja küldetését teljesíteni. Ennek az országnak mai és jövendő életével, népünk sorsával van eljegyezve sorsa.

3. Testvéreink azok is, akik az e világi boldogulás útját Isten és a vallás nélkül keresik. Alapvető viágnézeti kérdésekben sem számukra, sem számunkra nincsen alku. De a közös haza áldozatos szeretetén belül még számtalan olyan feladat létezik, amelyekben együtt lehet és kell is dolgoznunk. Ez lehetséges is, ha nem azt élezzük ki, ami elválaszt, hanem keressük, ami összeköt. Éppen e közös feladatokban van lehetőség a keresztény tanítás, a krisztusi erkölcsiség, a megalapozott és korszerű hit olyan tanúságtételére, mely mindennél jobban hitelesíti hasznos szerepünket a társadalomban.

Íme, ezek a legalapvetőbb dolgok, amelyekben ma már minden magyar katolikus hívőnek egyet kellene értenie. Legaláb olyan mértékben, ahogyan — legjobb tapasztalataink szerint — olvasóink egyetértenek velünk. Mert hadd mondjuk el ebből az alkalomból, hogy az eltelt három évtizeden keresztül olvasóink egyetértésének, szerető ragaszkodásának köszönhettük, hogy elveinket következetesen képviselhettünk írásainkban. Nekik köszönhetjük azt is, hogy olyan sajtóterméket juttathatunk el hozzájuk hétről hétre, amelyik nem szorul semmiféle anyagi támogatásra: maguk az olvasók, az előfizetők tartják fenn. Ez olyan példamutatás, amivel az Új Embernél sokkalta régebbi alapítású nyugati katolikus sajtótermékek sem dicsekedhetnek.

Köszöntjük most azokat az olvasóinkat, akik így szokták kezdeni a nekünk írott leveleket: „Az első számtól olvasójuk vagyok..." Ez annyit jelent, hogy bár felettük is elszaladtak az évek, szemléletükben mégis fiatalok maradtak. Köszöntjük fiatalabb korosztályú olvasóinkat is, akik nem fáradnak bele, hogy jószándékú kritikájukkal segítsenek. Azokat a papokat és világiakat, akik nemcsak olvasóink, de terjesztőink is. Azokat a külföldön élő előfizetőinket, akik sokszor többhetes késedelemmel kapják meg lapunkat, de ha egyszer elmarad, így reklamálnak: ... „számomra már csak ez az egy szál maradt, ami szülőhazámmal összeköt". Különös tisztelettel és hálával köszöntjük az olvasók ezreit, akik sohasem maradnak tétlenek, ha egy segítségre szoruló egyházközség gondjaira hívjuk fel a figyelmet.

Most nem egy egyházközség, hanem még annál is kisebb közösség nevében megint kéréssel fordulunk a Kedves Olvasóhoz. Legyen ez a szép májusi vasárnap, a közösségi tájékoztatás napja is egy „alkalom a jócselekedetre": imádkozzanak értünk, hogy a jövőben még jobban teljesíthessük Istennek, egyházunknak és hazánknak szentelt hivatásunkat.

Magyar Ferenc

136 ÉVES KÖNYVKATALÓGUS

Megtalálták a nyírbátori minorita rendház könyvtárának 1838-ban készített katalógusát. A 136 éves könyvleltár arról tanúskodik, hogy a könyvtárban többségben egyházi és egyháztörténeti munkákat helyeztek el, de volt köztük filozófiai, jogi és világirodalmi alkotás is. A könyvtár állománya nagyrészt megsemmisült, és csak néhány példányt sikerült megmenteni, amit a helyi Báthori István Múzeumban őriznek.

A Római Pápai Magyar Intézet hírei az 1973—74-es tanévben

Mint már arról beszámoltunk, az 1973/1974-es iskolai évre nyolc ösztöndíjas kapott kiküldetést Rómába, a Pápai Magyar Intézetbe.

A tanulmányi év 1973. október 14-én „Veni Sancte"-val kezdődött, amelyen a Magyar Püspöki Kar titkára, Cserháti József pécsi megyéspüspök szólt az ösztöndíjasokhoz, az október 16-án megtartott első rekollekció alkalmával pedig a papi lelkiség elmélyítéséhez adott alapvető szempontokat. A novemberi rekollekción Szabó Ferenc, a vatikáni rádió magyar osztályának igazgatója, a hit problémáival foglalkozott. December hónapban Dalos Patrik, az oratorianus rend legtöbb elöljárója és a világiakkal foglalkozó pápai bizottság tagja tartott rekollekciós előadást a papság és a világiak együttes munkájának lehetőségeiről és problémáiról.

Az intézet rektora a Magyar Püspöki Kar megbízásából résztvett az „Unio Apostolica Cleri" Rómában rendezett nemzetközi kongresszusán, amelyen a kelet-európai katolikus egyházak tanácsadójává választották meg.

1974. január 10-én Hamman Adalbert, a római Pápai Patrisztikus Intézet és a svájci neuchateli protestáns teológiai fakultás professzora az Egyházatyák tanulmányozásának időszerűsége címmel tartott előadást. Február hónapban az Intézet Felügyeleti Bizottságának tagja, Dr. Sigmond András, az Aquinói Szent Tamás nemzetközi kollégium rektora vezette a rekollekciós elmélkedést a papi krízis problémáiról.

Az első félévi vizsgák sikeres befejezése után a közös kiránduláson a Bracciano-i tónál, Civitavecchia tengeri kikötővárosban jártak a hallgatók.

Március 2-án Weaklend Rembert bencés apátprímás a személyes imádság jelentőségéről tartott rekollekciós előadást a kápolnában, majd vacsora után elbeszélgetett az ösztöndíjasokkal. Március 28-án a Lorettói bazilika meglátogatásával készültek elő a hallgatók a jubileumi szentévre.

Április 6-án Arrupe Pedro jezsuita generális látogatta meg a Pápai Magyar Intézetet és dialogizált elmélkedési formában osztotta meg széles körű tapasztalatait az ösztöndíjasokkal.

Az április 17-én kezdődő Aquinói Szent Tamás nemzetközi kongresszusra érkező magyar delegációt, Paskai Lászlót, a budapesti Központi Hittudományi Akadémia dékánját, a Központi Szeminárium rektorát, Koncz Lajos egri teológiai tanárt és Cselényi István görög katolikus lelkészt az Intézet látta vendégül. Paskai László dékánt, rektort, és Koncz Lajos egri teológiai tanárt a római Pápai Magyar Intézet rektora kísérte el a Nevelésügyi Kongregáció prefektusához, Garonne Gabriel bíboroshoz, aki megköszönte a magyar katolikus papnevelés problémáiról szóló beszámolót és üdvözletét küldte a magyarországi szemináriumok elöljáróinak és tanárainak.

Az 1973/1974-es iskolai év utolsó, május 10-i rekollekcióját Martini Carlo, a római Pápai Biblikus Intézet rektora tartotta.

Leányfalusi Vilmos kalocsai főegyházmegyés ösztöndíjas a rómia Szent Péter bazilikában január 27-én Teresa di Jornet Ibars szenttéavatásán, február 2-án a pápai gyertyaszentelési misén, március 24-én Liborio Wagner boldoggá avatásán, virágvasárnap a pápai misén és a nagyszombati szertartáson művészi orgonajátékával kiérdemelte a nagy számban jelenlevő papok és hívek elismerését. Somos József váci egyházmegyés ösztöndíjas május 11-én a Germanicumban, április 2-án pedig a római német iskolában tartott zongoraestjén vívott ki elismerést művészi játékával. Mindketten megkapták ordináriusuk engedélyét, hogy július hónapban részt vehetnek Franciaországban, Nizzában, a párizsi Notre Dame orgonistájának, Pierre Cochereaunak a vezetésével rendezett orgona improvizációs tanfolyamon. Dr. Rózsa Huba székesfehérvári egyházmegyés ösztöndíjas engedélyt kapott ordináriusától, hogy július hónapban Párizsban francia nyelvtanfolyamon vehessen részt.

Az ösztöndíjasok második fél évi vizsgáik befejezése, s az ünnepélyes Te Deum után utaznak haza Magyarországra.

Egri pünkösd

Az egri Érsekségben több mint évtizedes hagyomány a pünkösd különleges, közös megünneplése. Ilyenkor az egész érsekség területéről, minden egyházrészből és majdnem minden egyházközségből jönnek küldöttek az egri bazilikába, hogy résztvegyenek az érsekfőpásztor miséjén és a bazilika „egység és hűség" oltáránál tanúságot tegyenek hitükről, ragaszkodásukról, közös szeretetükről a főpásztor és a Szentatya iránt.

Bánk József egri érsek is folytatni óhajtja ezt a szép hagyományt. Június másodikára, pünkösd vasárnapjára Egerbe várja az egyházközségek zarándokait. Minden egyházközség elküldi az érsekség szívébe a maga gyertyáját. Ezekből majd díszes, nagy gyertyát készítenek és azt szentévi ajándékképpen a Szentatyának elküldik. Ez a pünkösdi ünneplés ugyanis egyúttal a szentévi egyházmegyei zarándoklat is lesz az érsekség központjába, mint ezt a pápa is kívánja.

Esztergomi kispapok kirándulása

Az esztergomi szeminárium növendékei és tanárai Vajay István helynök vezetésével május 8-án tanulmányi kiránduláson vettek részt. Felkeresték Komárom megye történelmi múltú városát, Tatát. Itt megismerkedtek az edzőtábor életével, majd városnézés keretében az ősi vár, a híres Fellner-féle plébániatemplom és a tatai lovas-iskola megtekintésére került sor. Ezután a csoport Majkpusztán a volt kamalduli szerzetes cellákat és műemlék-épületeket nézte meg.

A kirándulás felejthetetlen élménye volt a komáromi plébániatemplomban tartott esti koncelebrált szentmise és litánia, melyet a plébániára érkező Lékai László püspök, apostoli kormányzó mondott az Intézet tanáraival és elöljáróival együtt. A szentmise után Horváth József esperes-plébános vendégül látta a megjelenteket, akiknek nevében Lékai László püspök mondott köszönetet a szeretetteljes vendéglátásért.

Frate Francesco zenét hall

Nem állíthatjuk, hogy az ágyat nyomta, mert hiszen ágya nem volt, legfeljebb afféle gyékény dikó, amilyenen öreg cselédek hálnak, házból kiszorulva, az istállóban.

Feküdt hanyatt. Sebes lábai megdagadtak, beteg szeme kegyetlenül sajgott, kivált mióta — jó felcseri gyakrolat szerint — izzó vassal gyógykezelték. Mindez hagyján. De mintha a belső világosság is cserbenhagyta volna, híres derűje elillant és nem volt; helyét vigasztalan sötétség foglalta el.

Bár a vezekléssel bizalmas lábon állott, az igazi haldoklásban mégsem volt kellő gyakorlata. Sötét gondolatok lopakodnak elő ilyenkor — mondják — a sötétség zugaiból.

„Rossz szolga voltam — hallotta saját hangját valahonnan a távolból —; amihez csak hozzáfogtam, megromlott; testvéreim megtagadtak, Isten is elhagyott, és méltán."

Nagyot sóhajtott. Mintha szellő támadt volna ennek nyomán a viskóban, finom fénypor kavargott és állott össze derengve a cella közepén.

A fekvőhely lábánál egy angyal állott.

Egy darabig nem mozdult, fejét kissé leszegte, mint aki szégyelli, hogy szép, szárnyát is összecsukta, hogy ne lássék. Majd egy kicsiny hegedűt vett elő valahonnan, mellére illesztette, és finoman ívelt vonóját egyetlen egyszer végighúzta a húrokon.

Francesco figyelt. Egész élete minden szertelenségével, szépségével és búbajával — együtt volt e zenében. Benne az anyacsóknak — Pica asszony csókjának — édessége, Krisztusnak, a Belső Mesternek senki hangjával össze nem téveszthető szólongatása, a vele töltött hosszú virrasztások, sok-sok érte való talpalás télidőben, nyáridőben.

Soha nem hallott zene volt; leginkább a fülemile kristályos fúvóhangjaira s ráütő csattogására emlékeztető, de igazában semmihez sem fogható: egy másik világ átszivárgó zenéje és csöndje.

„Ha az angyal még egyszer megzendíti hangszerét — bizonygatta Francesco másnap a testvéreknek —, szívem az elviselhetetlen gyönyörűségtől kiszakad keblemből."

Szedő Dénes

Nem álmodozni kell

Így szólt Jézus: „Megírták, hogy a Messiásnak szenvednie kell és harmadnap fel kell támadnia a halálból. Ti tanúi vagytok ezeknek. Én pedig rátok árasztom Atyám ígéretét." Ezután kivezette őket Betánia közelébe és kezét fölemelve megáldotta őket. Áldás közben megvált tőlük és fölemelkedett az égbe.

A Megváltó mennybemenetelével lezárult Isten üdvösségtervének egyik jelentős szakasza és új kor kezdődött: a Szentlélek és a küldetését teljesítő egyház korszaka. Ezzel az evangélium, az örömhír, a mi kezünkbe került és hirdetése a mi feladatunk lett.

Jézus mennybemenetele után, míg az apostolok ott álltak és nézték, amint eltűnt a magasságban, hirtelen két fehérbe öltözött férfi jelent meg s azt mondta: „Galilei férfiak, mit álltok itt égreemelt szemekkel? Ez a Jézus, aki közületek fölment a mennybe, úgy jön el ismét, ahogy szemetek láttára mennybeszállt."

Jézus húsvétja által megadta a kezdő lökést, hogy az emberek Isten dicsősége felé meneteljenek, és ő majd újra kinyilvánítja magát dicsőségben az emberi történelem végén. E két időpont között az élet már nem tér vissza a régi kerékvágásába. Nem álmodozni kell tehát, hanem elindulni küldetésünk útján, hogy Krisztussal befejezzük Istennek húsvétkor megkezdett művét.

A. Liége

Az osztrák nemzeti zsinat feltűnő határozatai

Az osztrák nemzeti zsinat 120 szavazattal 3 ellenében okmányt szavazott meg az egyházi szolgálatról. Ez kéri az illetékes egyházi hatóságokat, tanulmányozzák, vajon nem lehetséges és kívánatos-e, hogy az állandó diákonátusra megkívánt életkort 30 évre szállítsák le; hogy a nőtlen állandó diákonusok megnősülhessenek, vagy özvegységre jutva újra nősülhessenek; hogy a nők is elnyerhessék ezt a tisztséget? Ami pedig a papi hivatást illeti, a nemzeti zsinat kéri, hogy vegyenek számításba minden lehetőséget: példás életet élő házasok felszentelését, olyan papoknak foglalkoztatását, akik papi kötelezettségükről lemondtak.

König bécsi bíboros-érsek kijelentette, hogy az egyházi illetékeseknek szemük előtt kell tartaniok a világegyházat és nem cselekedhetnek egy ország óhajai és vágyai szerint. Ő maga azonban elhatározta, hogy felterjeszti Rómába a zsinat ajánlásait azzal a megjegyzéssel, hogy az osztrák püspöki karral egyetértésben születtek ezek.

907 KATOLIKUS PÜSPÖK EURÓPÁBAN

Kontinensünk 19 országában 907 katolikus püspök működik. Legnépesebb az olasz püspöki kar 295 püspökkel, utána következik Franciaország 139, majd Spanyolország 96 püspökével. A legkisebb létszámú a máltai püspöki kar (4).

A 907 püspök közül 208 segédpüspök. Némely püspöki kar „gazdag" a segédpüspökökben. Így például Lengyelország, ahol 26 megyéspüspök mellett 49 segédpüspök tevékenykedik. (La Croix)

ALESSANDRINI CÁFOLATA

A Vatikán szóvivője, Alessandrini, határozottan cáfolta és „célzatos, hamis híradásnak" minősítette az olasz lapoknak azt a közlését, hogy VI. Pál pápa szívinfarktusban megbetegedett.

AUDIO-VIZUÁLIS SZOLGÁLAT

Genfben ökumenikus összefogással „Keresztény audiovizuális szolgálat"-ot szerveztek. Az egyesülés célja, hogy az audiovizuális technika fölhasználásával képpel és hanggal terjesszék világszerte a keresztény tanítást.

A HÉT FILMJEI

Istenmezején 1972—1973-ban

Magyar film

Istenmezején megállt az idő. Nem a mindennapi életben, hiszen a palóc falu utcáin vadonatúj, hatalmas kőházak sorakoznak, televízióantenna majd mindegyik tetején, és a legtöbbnek a lakói már a gyűlölt mosóteknőt is mosógépre, centrifugára cserélték. Gondolkozásmódjuk ragadt bele ötvenszáz esztendős hagyományok és íratlan erkölcsi-anyagi törvények idejét múlt iszapjába. Nem zárkóztak ugyan el a világ elől: a férfiak a környék bányáiba járnak dolgozni, a lányok, asszonyok nyaranta az Alföldön vállalnak mezőgazdasági munkát, magánéletüket igazgatja csak zárt és szigorú rend. Anyajogú közösség az istenmezei, a *mater familias* dönt a család, a gyerekek sorsa felől — noha a nagy jövedelmet a férfiak hozzák az aknák mélyéről — s a fiatalok — főként a lányok — megadóan hajtanak fejet az anyai akarat előtt. Aki lázad, előbb-utóbb megtörik a közvélemény ítéletétől, a kitaszítottság siralmas érzésétől féltében.

Istenmezején tizenhat évesen férjhezmennek a lányok. Házasodniuk kell, ha akarnak, ha nem, így tartja rendjénvalónak a család, a falu, a tanácselnök, mindenki. Továbbtanulásról álmodozni, városba jutásról tervezgetni felesleges és hiábavaló.

A MAFILM és a Magyar Televízió dokumentum osztályának közös filmjének az írója és rendezője *Elek* Judit, két „renitens" gyermeklány életének alakulását kíséri figyelemmel két esztendőn át, az általános iskolai búcsúztató ünnepségtől (ahol biztató: okos szavak helyett csak közhelyeket kapnak útravalóul) kis egyéni forradalmuk félgyőzelméig, illetve vereségéig. Nem kerekíti egésszé, befejezetté a valóságírta eseményeket a film, nem kívánja sejtetni a végkifejletet sem. Mégis — vagy éppen a torzóként látott életdarab jóvoltából — egyformán tudni lehet, hogy a falu sajátos szabályaival szembeszegülő és éppen ezért a közösségéből kiszakadt ipari tanuló Marika éppen olyan hatalmas kudarcok és meghasonlások árán érik majd felnőtté — és nem boldog felnőtté — mint Ilona, Ilona, aki gépírónő-álmait egykettőre feladja ugyan, de saját ízlése, szíve szerint választana társat magának. Istenmezeje azonban ebben is könyörtelen, a szánandó kis bányászfi Rómeónak és Júliájának éppúgy megkeseríti, szétmarcangolja szép érzelmeit, mint a középkori családháborúk a veronai szerelmesekét.

Nem simítja el a valóság érdességeit Elek Judit dokumentumfilmje. Sőt: az operatőrök (*Ragályi* Elemér, *Pintér* György, *Jankura* Péter) képi fogalmazása segítségével a legapróbb részletek is felnagyítva, hangsúlyosan vallanak az itteni életforma reménytelen maradiságáról. El-elidőznek kameráikkal korán megráncosodott női arcoknál, füstös falusi mulatóknál, el az anyagi bőség és a tudati beszűkülés megannyi tárgyi bizonyítékánál. Végigpásztázzák — mintegy az ellenhatás kedvéért — a gyönyörű tájat, amely a nevében is gyönyörű települést körülfogja.

Statisztikai adatok, kísérő és magyarázó szöveg nélkül sorakoznak hetvenöt percen át a tények, amelyek bármily furcsán tetszik is, 1972—73-ban vannak, léteznek, történnek. És vajon Istenmezeje az egyetlen olyan kisközség, ahol ezek a nagyon nem a húszadik századhoz illő tények megtalálhatók? Elek Judit dokumentum- s nem szociológiai filmet forgatott, ez a lírai dokumentumfilm azonban a szociológiai utángondolás kényszere alól nem menti fel a nézőt. Meg az együttérzés élménye alól sem.

Lőcsei Gabriella

Periszkóp a fjordok között

A tenger mélyén is folyt a harc a második világháborúban: a Periszkóp a fjordok között című új szovjet film erre az eddig nem látott színtérre kalauzolja ifjú nézőit. A Csuka nevű tengeralattjáró izgalmas kalandokba bocsátkozik a Szovjetunió északi részén a Murmanszk városát fenyegető német csapatok halálos gyűrűje ellen. Okos és merész parancsnoka, Sztrogov irányítja a hajót. Nem csupán harcban. — „Nem tanultunk pedagógiát — mondja egy alkalommal —, de egy parancsnoknak az emberekhez is kell értenie." Ebben segíti a komisszár is, aki mindig mellette áll, és mindent meg lehet vele beszélni. Nincs összezártabb közösség, mint egy tengeralattjáró legénysége. A hajó belsejében minden lélegzetvétel: felelősség, itt mélyebbek a barátságok, élesebbek a viták, teljesebbek a feszültségek és a feloldódások.

Borisz *Volcsek* rendező filmjének célját az a dal is kimondja, amely a legtragikusabb pillanatokban csendül fel: ismerje meg az újabb nemzedék is a hősök életét és jellemét.

b. i.

Veronika és a bűvös zsák

Kedves, vidám mesefilm a *Veronika és a bűvös zsák*. A meséknek abból a fajtájából való, amely egyesíti magában a mai, reális környezetet és a tündérmese elemeit. A színes román film egy óvodában kezdődik és egy óvodában fejeződik be. Veronika, a film „hősnője", épp negyedik születésnapját ünnepli. Eljön egy jó tündér is, hogy Veronikát megajándékozza. A bűvös zsák minden kívánságot teljesít, tavaszra változtatja a telet, de elrepül, ha Veronika rossz, irigy, nem adja kölcsön másoknak a csodatarisznyát. Irigységéért büntetésül, az elrepülő zsákot kergetve, Veronika a meseerdőbe kerül, és viszontagságos út után térhet csak vissza.

Elisabeta *Bostan* filmje játékos és szellemes, felülmúlja a mostanában bemutatott gyermekfilmeket. A *Veronika és a bűvös zsák* magyar változatának erényeiben jelentős része van *Botka* Valériának és a Magyar Rádió Gyermekkórusának is.

Kettős bűntény Hamburgban

Káprázatosan „korszerű" film a *Kettős bűntény Hamburgban*. A kriminalisztika is fejlődik, ma már nem lehet akárki bűnöző. Steve képességei és szaktudása egy kutatómérnökével is felvenné a versenyt. Igaz, kutatómérnökként nemigen juthatna hozzá ahhoz a kétmillió dollárhoz, amelyet a legnagyobb hamburgi biztosítótársaság széfjében őriznek.

A színes olasz—nyugatnémet film izgalmas, látványos, az oszcilloszkópok, hangvillák, a házi tévé képernyőjén látható grafikonok, az üvegpaloták és a suhanó autócsodák között romantikus bűnözőkkel ismerkedünk meg, az olasz származású artistával, aki a sértésre késsel felel, egy iparmágnásnak álcázott bandavezérrel, egy Hóhér fedőnévre hallgató rablógyilkossal, valamint a főszereplővel, a rokonszenves, halk és udvarias szakemberrel, aki „csak" rabol, gyilkolni nem szeret.

Nem hiányzik a filmből a szép női szereplő sem, Florinda *Bolkan* játssza. Kirk *Douglas*, a rokonszenves bűnöző, Steve szerepében inkább angolosan halk szavú figurát alakít, mintsem a német alvilág jellegzetes alakját. A film dekorativitása Tonio *Colli* operatőr képeinek köszönhető.

(k—l)

Volt egyszer egy zsaru

„A modern rendőri munkában a zsaruk olyan jól elszórakoztatják egymást, hogy úgyszólván nincs is szükségük gengszterekre" — mondja Georges *Lautner* filmjének főszereplője, Campana a megrögzött agglegény, a kitűnő nyomozó álkisfiának, Bertrandnak, aki sok bajt okoz neki. Ugyanis egy nizzai kábítószer-csempészbanda leleplezésére kiküldött hősünknek álházasságot kell kötnie és álgyermeket kell vállalnia ahhoz, hogy a helyi rendőrséggel, az amerikai kábítószer ellen küzdő hivatal embereivel megharcolva a nemzetközi szervezetet leleplezze. És eközben nemcsak a zsaruk szórakoznak egymással, hanem a közönség is kitűnően tölti idejét a filmmel. Mert a rendezőnek a krimiizgalmak rutinos kidolgozásán túl Francois *Veber* kitűnő segítségével a kellemes vígjátéki dialógusok megteremtésére is volt gondja.

—a a—

Ma adják át a Herder-díjat Gerő Lászlónak

Nemrég érkezett haza Irakból dr. *Gerő* László állami díjas építész, a műemlék-helyreállítás nemzetközi tekintélyű szakembere. Az UNESCO bagdadi regionális központjában — holland, belga, olasz és egyiptomi kollégáival együtt — a kulturális örökség megóvásáról rendezett sorozaton adott elő tizenegy arab ország küldötteinek.

Bagdadi tartózkodása alatt kapta meg a hírt, hogy *Herder-díjjal tüntették ki* műemlék-helyreállítási és építészettörténeti irodalmi munkásságáért. A Herder-díjat olyan tudományos és művészeti eredményekért adják, amelyek az európai népek kultúrájának előbbrevitelét, egymás jobb megismerését, megbecsülését segítik és ezáltal a békét szolgálják. A díjat ma adják át Bécsben az idei kitüntetetteknek.

A magyar művészet bemutatói külföldön

Gazdag programmal jelentkezik májusban is külföldön a magyar kulturális élet. Legnagyobb szabású bemutatkozásunk *ma kezdődik meg Strasbourgban:* a május 17-ig tartó rendezvénysorozat keretében ma és holnap fellép *a Magyar Állami Népi Együttes*, a Kodály vonósnégyes. Ezenkívül két kiállítást is rendeznek, a pécsi Modern Galéria anyagából, illetve a magyar könyvkiadás terméséből. Ugyancsak ma nyitják meg Helsinkiben *a Mesterek és tanítványok a mai magyar művészetben* című tárlatot, Madridban pedig azt az iparművészeti bemutatót, amely tizenöt textiltervező munkáit tárja a közönség elé. Néprajzi kiállítások nyílnak meg május 14-én a bukaresti Falumúzeumban és a holland Madinodamban, május 25-én pedig Bombayben.

Az öreg hölgy látogatása

Operabemutató Szegeden

„E balkonjelenetet gitárral lehetne kísérni, valahogyan úgy, mint az operák recitatívóit — a szövegnek megfelelően hol keringővel, hol különböző himnuszok foszlányaival." Híres drámájának, *Az öreg hölgy látogatásának* egyik fontos jelenetéhez fűzte ezt a szerzői instrukciót *Dürrenmatt*, ezzel is utalván arra, hogy a zenének lényeges szerepet szánt keserű komédiájában. Gottfried von *Einem*, a Svájcban született osztrák zeneszerző megérezte a Dürrenmatt-dialógusokban az operakomponálás lehetőségeit, ezért engedélyt kért az írótól a megzenésítésre.

Dürrenmatt hír szerint csak vonakodva egyezett bele, hogy *Az öreg hölgy látogatásából* opera szülessék. Azután meghallgatta Einemnek 1947-ben szerzett, később Szegeden is bemutatott operáját, a *Danton halálát* a bécsi Staatsoperben — és tetszése jeléül maga írta meg *Az öreg hölgy* librettóját. Nem biztos, hogy ez Einem szerencséjéül szolgált. Mert Dürrenmatt ugyan hű maradt önmagához — némely jelenetet szinte szó szerint vett át a szövegkönyvbe — és a komédia tragikus éle nem csorbult ki, ám néhány fontos rész, például Zachanasian asszony híres erkélyjelenete a második felvonásban, a szükségszerű csonkítás áldozatául esett. Szakavatott librettista talán jobban megkomponálható, tömörebb és a lényeget mégsem megkerülő szöveget írt volna Einem számára. Dürrenmatt a görög kórusos befejezés helyett új, kitűnő operafinálét írt, és végül is az egész szövegkönyvet áthatja a dürrenmatti szellem, humor, irónia, társadalombírálat.

Dramaturgiai értelemben szabályos mű *Az öreg hölgy látogatása*, és ehhez a klasszicitáshoz igyekezett igazodni zenéjében Gottfried von Einem is. Muzsikája csupa megszentelt hagyomány és szabály, a múlt század operazenéjének egy késői — olykor sápadt és halovány — sugára. A bécsi zeneszerző technikájára nem hatott az új bécsi iskola, Schönberg, Berg, Webern munkássága; annál nagyobb Einem tisztelete Wagner, Mahler, Richard Strauss iránt. Ez olykor konkrét idézetekben is megjelenik: az első konrádvölgyi képből a *Rózsalovag*, a második erdei jelenetből a *Trisztán* hangját vélnénk kicsendülni, de kihallhatóak belőle másutt Puccini- és Rossini-reneinciák is. Nem a konkrét idézetek okoznak gondot Einem operájában, hanem azok a helyek, amelyeknél kétség ébred a nézőben, vajon az adott esetben a zene a drámai szituációk azonosságára utal-e, vagy csak nem tudott elszakadni a komponista a nagy elődök hagyományaitól.

Ennél sokkal több hibát róttak fel kritikusai *Az öreg hölgy* zeneszerzőjének az 1971-es bécsi bemutató, majd az NSZK-beli, nyugat-berlini, zürichi, San Franciscó-i premiereket követően. Szólni illik azonban Einem kompozíciós technikájának értékéről is. *Az öreg hölgy látogatása* Einemnek már a negyedik operája — megzenésítette például Kafka regényét, *A pert* is —, és a ma 56 esztendős osztrák zeneszerző ízig-vérig *színpadi komponista*. Operájában a zenekarnak, az énekkari szólamoknak, az együtteseknek mindenekelőtt a színpadi cselekményt kell szolgálniuk. Szívesen használ ugyan sok ütőhangszert és erőteljes rézfúvóshatásokat is, de a zenekar szinte soha nem takarja a színpadot, nem zavarja a megértést. Különös azonban, hogy Einem, aki oly sokat tud a színpadról és a zenedramaturgiáról, éppen főhősével, Claire asszonnyal bánik el kissé mostohán. A legfontosabb mondatokat nehezen énekelhető magas fekvésben komponálta meg — pedig a svájci főszereplő kedvéért még könnyített is valamit a szólamon — és így bármennyire melodikusak is Claire Zachanasian dallamai, nem egykönnyen érthetőek ezek a szövegrészek.

A közérthetőség egy zeneműnek mindenkor éppen előnyére válik, *Az öreg hölgy látogatása* című operában azonban a későromantikus hangzatok halmozása ellentmondani látszik a dürrenmatti kegyetlen gyilkos fintornak. Hiányzik az operából a zeneszerző modern, friss véleménye erről a kegyetlen milliárdos asszonyról. Elfogultság nélkül szólva: *Petrovics* Emil példája a *C'est la guerre-ben*, vagy *Szokolay* Sándoré a *Vérnászban* mutatja, hogyan kell szólnia saját koráról — és a megzenésített irodalmi műről is — napjaink komponistájának.

Noha Dürrenmatt művéhez nem tett hozzá túlságosan sokat és eredetit Gottfried von Einem, a kellemes összhatás, a cselekmény-központúság, spekulatív kísérletektől mentes, becsületes kompozíciós technikája miatt *Az öreg hölgy látogatása* opera formájában is megérdemli, hogy színpadot kapjon. A Szegedi Nemzeti Színház is jól tette, hogy a *Danton halála* után most egy újabb Einem-operát adott elő, három évvel a bécsi premier után, tehát régi hagyományainkhoz illő frisseséggel. A közönség zenei nevelését szolgálja Szegeden ez a törekvés, hogy minden évben modern művet is bemutatnak, és bár ez a mű a szó köznapi értelmében nem túlságosan modern. *Az öreg hölgy látogatása* mégis hasznos, érdekes híradás egy zenei irányzatról és egyfajta komponálási lehetőségről a sok közül.

Einem operáját *Szabó* Miklós fordította le — ő volt a *Danton halála* fordítója is — lényegre törő pontossággal, optimális szöveghűséggel, az énekelhetőségre is mindenütt ügyelve. *Horváth* Zoltán rendező megőrizte Dürrenmattból azt, ami a leglényegesebb, a bizarr helyzeteket, némely jelenet groteszk képtelenségét, de Einem zenéjének hallatán óvakodott attól, hogy ezt eltúlozza és ad absurdum vigye. Ebben érthetően gátat emelt a rendező elé az is, hogy operai művészekkel dolgozott, akiknek az éneklés legalább annyira a feladatuk, mint az alakítás, tehát bizonyos szituációk mélyebb jellemzését nehéz számon kérni tőlük. Tiszta, világos munka lett ilyenformán a Horváth Zoltáné, sok jó ötlettel, a jellemek egyénítésével. Kár, hogy a rendezőnek nem sikerült a Dürrenmatt és Einem által fölkínált hatásos finálét eléggé kidolgoznia; erre bizonyára már kevés ideje maradt.

Az előadhatóságot nagymértékben segítették elő *Gyarmathy* Ágnes egyszerűen kifejező díszletei a dekoratív háttérrel, valamint sajátos egyéniségeket ábrázoló jelmezei. Szellemes rendezői és tervezői ötlet a lila szín alkalmazása; a szereplők — beleértve a halálra szánt Ill családtagjait is — fokozatosan öltöznek lilába, ahogyan a gyilkolás terve megérik bennük.

A tartalmas előadás legjobb közreműködője *Gyimesi* Kálmán, aki nemcsak énektechnikájában, hanem játékkultúrájában is valósággal megújult; Ill-je mélyen drámai alakítás. A színészi játék értékes eszköztárából *Lengyel* Ildikó is sokat merített a címszerep megformálójaként, noha korábbi betegsége gátolta szólamának tökéletes kibontásában. *Gregor* József, mint pap egy epizódból formált nagy muzikalitással és jó alakítókészséggel valóságos főszerepet. *Vargha* Róbert főkomornyikja, *Juhász* József polgármestere, *Sinkó* György orvosa, *Réti* Csaba Hofbauere járultak hozzá még különösebb mértékben az előadás sikeréhez.

Az ezúttal is kitűnően játszó szegedi szimfonikus zenekart *Vaszy* Viktor vezényelte, az Eineménél értékesebb műhöz méltó gonddal, frissen és lendületesen. Ez a ma már nem egészen ifjú művész túl a 70. életévén is példát ad arra, hogyan kell egy város zenekultúráját fokozatosan emelni és a közönséggel megkedveltetni a kortárs muzsikát.

Gábor István

A hamburgi FVS-alapítvány Shakespeare-díját Graham Sutherland angol festőnek és grafikusnak ítélték. A díj eddigi kitüntetettjei közt volt Harold Pinter, Graham Greene és Peter Brook. Az idei díjat május 30-án adják át Hamburgban.

NAPLÓ

Május 3

Huszonöt éves fennállását ünnepli a debreceni Kossuth Lajos Tudományegyetem Néprajzi Intézete. Az ebből az alkalomból rendezett háromnapos előadássorozat csütörtökön kezdődött meg: Gunda Béla professzor, az intézet igazgatója számolt be a paraszti társadalmak néprajzi kutatásáról.

#

Fiatal művészek pódiummusorát rendezi meg ma, pénteken este nyolckor a Fészek Művészklub. Az esten Bihari Sándor költő, Császár István író, Csukás István költő, Decsényi János zeneszerző és B. Farkas Tamás zeneszerző áll a közönség elé. Közreműködik Csurka László, Horváth Sándor, Madaras József és a Liszt Ferenc kamarazenekar, Sándor Frigyes vezényletével. Az est házigazdája: Czigány György.

⊕

Felhangzik majd szavam címmel mártír költők műveiből összeállított műsort rendez május 9-én, csütörtökön délután négykor a Ganz-MÁVAG művelődési központja. A műsort Ardó Mária irodalomtörténész vezeti be; közreműködik: Demján Éva és Horváth Ferenc.

#

Kovács József kovács- és Molnár Imre bőrműves iparművész munkáinak bemutatója ma, május 3-án, délután hatkor nyílik meg a Ferencvárosi Pincetárlat bemutatótermében.

∞

Ötnapos látogatásra Egerbe érkezett testvérvárosából, a finnországi Poriból az ottani munkásegylet női énekkara. Két ízben adnak hangversenyt — Egerben és Parádfürdőn — és megismerkednek a város és a megye életével.

✦

Gellért Hugó, az Egyesült Államokban élő idős grafikusművész munkáit bemutató kiállítás nyílik meg május 10-én a KKI bemutatótermében. A haladó politikai karikatúráiról világszerte ismert művész tárlatának megnyitójára Budapestre érkezett.

∞

A dabasi Járási Művelődési Központ dísztermében május 4-én délben fél 12-kor megnyílik Hajós Éva festőművész kiállítása.

Kutassy Imre Ferenc festőművész piktúránk legidősebb nemzedékéhez tartozik: hetvenhét esztendős lesz az idén. Neve mégsem cseng ismerősen a tárlatlátogatóknak; hiszen utoljára 1948-ban rendezett műveiből kiállítást a Magyar Képzőművészek Szabadszervezete, s azóta — úgy tűnik fel — még a szűkebb szakma sem kísérte szemmel tevékenységét. Nem csak illő, de elmulaszthatatlan is hát, hogy most a Fényes Adolf-teremben megrendezett kiállításáról szólva elmondjuk róla, hogy 1897-ben született, 1929 óta állít ki, a Képzőművészeti Főiskolát azonban csak 1932—37-ben végezte el, Rudnay Gyula, Réti István, Kisfaludy Strobl Zsigmond és Varga Nándor Lajos tanítványaként. Mindez azonban mára csupán életrajzi adat lett, a felsorolt mesterek semmiképpen sem befolyásolják Kutassy festészetét. Ezt első látásra hajlamosak lehetnénk szinte eklektikusnak minősíteni, oly sokféle hatással, emlékkel, művészi tapasztalattal formálódnak a művek építőkövei. Kutassy munkái azonban — bár kétségtelenül kiolvasható belőlük századunk nem egy művészi irányzatának hatása — mégsem pusztán e szabad válogatás eredményei. Építőelemei közé ugyanis jó kötőanyag kerül: Kutassy Imre Ferenc fantáziája, s képteremtő invenciója, amely sajátjává tudja formálni a tapasztalatok tégláiból emelt épületet — mint azt Hommage a Rembrandt című lapján, Super Golden Star címmel bemutatott képén, s még sok társukon láthatjuk.

∞

Jászberényben május 4. és 25. között ez idén is megrendezik a Székely Mihály zenei napokat. A rangos eseménysorozaton huszadik századi kamarazene estet, operaelőadást, Székely Mihály emlékestet, kórustalálkozót, Rácz Aladár emlékestet, megyei kamarazene fesztivált és zenekari hangversenyt tartanak. Ezenkívül A plakettművészet mesterei címmel kiállítást nyitnak meg és jászsági folklór bemutatóra is sor kerül.

✦

Bolgár kalauz címmel rendezi meg a Bolgár Kulturális Központ május 6-án, hétfőn Surányi Ibolya előadóestjét. Közreműködik Csengery Adrienne operaénekesnő és Kecskés András lantművész.

⊕

Kass János grafikusművész munkáit bemutató kiállítás nyílik meg május 5-én, vasárnap délelőtt 11 órakor Gyöngyösön, a Fegyveres Erők Klubjában.

✦

„Bachtól a beatig" címmel rendeznek orgonahangversenysorozatot a drezdai Kulturpalastban.

ÖN IS KÉRJE
DIOPTRIÁS
SZEMÜVEGE
ELKÉSZITÉSÉT
NEODYM
FÉNYVÉDŐ
SZÍNEZÉSSEL
RENDELHETŐ
5-FÉLE
ÁRNYALATBAN
ÁRA: 13,— FORINT
1949 25 1974
OFOTÉRT

Május elsejét köszöntötte az ország

A proletár nemzetköziség, a Szovjetunióhoz és a szocialista országokhoz fűződő testvéri barátság, az imperializmus ellen küzdő népekkel való szolidaritás, valamint a X. pártkongresszus határozatai szellemében, a XI. kongresszusra s felszabadulásunk 30. évfordulójára készülődés jegyében ünnepelt Budapest népe, köszöntötte a 30. szabad május elsejét.

Kora reggel pattogó indulók hangjára ébredtek a különböző városrészek lakói, s számos kerületben — a közelgő seregszemle nyitányaként — zenekarok járták a főútvonalakat. A mind jobban megeredő eső ellenére 8 óra után már nagy tömegek sereglettek össze a Moszkva téren, a Baross téren és a Móricz Zsigmond körtéren.

Negyedmillió felvonuló a fővárosban

Az ünnep tiszteletére díszbe öltözött a felvonulási tér. A tribünöket, a teret övező lelátókat a munkásmozgalom veteránjai, kiváló dolgozók töltötték meg, soraikban ott voltak a különböző országokból érkezett szakszervezeti delegációk is.

Tíz óra előtt néhány perccel foglalták el helyüket a díszemelvényen a párt és a kormány vezetői: *Kádár* János, az MSZMP Központi Bizottságának első titkára, *Losonczi* Pál, a Népköztársaság Elnöki Tanácsának elnöke, *Fock* Jenő, a Minisztertanács elnöke, *Aczél* György, *Apró* Antal, *Benke* Valéria, *Biszku* Béla, *Fehér* Lajos, *Gáspár* Sándor, *Kállai* Gyula, *Nemes* Dezső, *Németh* Károly, az MSZMP Politikai Bizottságának tagjai, *Győri* Imre, *Óvári* Miklós és *Pullai* Árpád, a Központi Bizottság titkárai, valamint a társadalmi és tömegszervezetek több vezetője, a munkásmozgalom több veterán harcosa, Állami-díjjal kitüntetett és a termelésben élenjáró dolgozók.

Pontosan 10 órakor fanfárjelre indult meg a felvonulók áradata, elöl a fővárosi fiatalok tízezres serege. Impozáns látványt nyújtott menetük nyitóképe: az emberméretű betűkből formált felirat — éljen május 1! — mögött vörös zászlóval, ötágú vörös csillaggal ékesített kocsi gördült be a térre, körötte májusfákon a világ nemzeteinek zászlai. „Éljen a párt!" felirattal újabb csoport, majd háromezer fiatal munkás, szakmunkástanuló vonult el a tribünök előtt, egyegy foglalkozás jellegzetes szerszámaival, munkaruhájában. Úttörők, ifjúkommunisták fogták körül az Úttörő Szövetség, a KISZ jelvényeit, s formaruhás ifjúgárdisták vonultak zárt rendben. A fővárosi fiatalok felvonulását néptáncosok zárták a „három nemzedék" elnevezésű táncképpel.

Pár percre elcsendesedett a tér, majd megindult a főváros lakosságának ezerszínű menete. A kerületek negyedmilliónyi felvonulóját az idén a XIII., a IV., a VIII., a IX., a III., a VII. és az V. kerület vezette, első soraikban vezető párt- és állami személyiségekkel, miniszterekkel, a termelőmunka, a tudomány és a művészetek kiemelkedő képviselőivel, a munkásmozgalom veteránjaival.

Az indulókat, jelszavakat sugárzó hangszórók rendre közvetítették a térre érkező üzemek, vállalatok nevét, üdvözölték a Kiváló címmel kitüntetett kollektívákat. Végeláthatatlan sorban haladtak Budapest patinás gyárainak, nagy hírű üzemeinek küldöttei.

Taps köszöntötte a tribünről a Kiváló címet már 21 ízben elnyert Egyesült Izzót, az Építőipari Szállítási Vállalatot, a VIII. kerületi szövetkezetek együtt felvonuló dolgozóit.

Csaknem egy óra volt már, amikor az utolsó felvonuló is elhaladt a főtribün előtt, s következett a májusi seregszemle leglátványosabb jelenete, a zárókép. Piros, kék melegítőbe öltözött fiúk mutatták be szabadgyakorlatukat, majd lányok jöttek színes zászlócskákkal, s amikor már négyezer ifjú sportoló töltötte meg a teret, a fehér melegítősök testükkel formálták ki az élő feliratot: *Éljen a párt!*

Kádár János nyilatkozata

Kádár János, a Magyar Szocialista Munkáspárt Központi Bizoftságának első titkára a budapesti dolgozók május 1-i felvonulásán nyilatkozatot adott:

— A magyar munkásosztály legöntudatosabb emberei 1889-től kezdve — dacolva a kapitalisták terrorjával és erőszakszervezeteivel — minden évben megemlékeztek a nemzetközi munkásosztály nagy ünnepéről, május 1-ről. A felszabadulás óta a felszabadult és a szocializmus építésének útjára lépett egész magyar nép ünnepe lett május elseje. Ezt a napot *munkaszünettel, méltó körülmények között ünnepeljük meg*, s a régi tradíciónak megfelelően ezen a napon is kifejezzük harci céljainkat, törekvéseinket. Így volt ez eddig, így van ma, és így lesz ezután is.

— Ezen a napon előre is szoktunk pillantani, milyenek a kilátásaink. A magyar munkásosztály, a parasztság, az értelmiség, egész népünk jó érzéssel ünnepelhet, bizakodásnal nézhet előre. Lelkiismerete tiszta: *dolgozunk, eredményeink vannak.* Minden lehetőségünk megvan ahhoz, ami a jó munkához, harcunkhoz szükséges. *Van jó politikánk, a párt betölti vezető szerepét, a munkásosztály törekvései érvényre jutnak társadalmunkban, s népünk összeforrott a szocialista célok valóraváltásának szándékával.*

— Jók a feltételeink hazai munkánk *nemzetközi hátterét illetően is.* Nagy és erős szövetségeseink vannak: a Szovjetunió, a Varsói Szerződés országai, az összes szocialista ország, a haladásért, a szocializmusért és a békéért küzdő emberek az egész világon. A nemzetközi munkásosztály, a népek harcából is becsülettel kivesszük a részünket.

— Most olyan év van előttünk, amelyben pártunk kongresszusra készül, népünk pedig a felszabadulás 30. évfordulójára. Élve az alkalommal, ezúttal is szeretném Központi Bizottságunk *üdvözletét és köszönetét kifejezni a szélesen kibontakozó, nagyarányú szocialista munkaverseny kezdeményezőinek és részvevőinek, akik elhatározták, hogy tettekkel, jó munkával készülnek a jövő év nagy eseményeire.*

— Most jó, kiadós eső van május 1-én. De — mint ezt minden szem- és fültanú is tapasztalhatja — ez *a részvevők hangulatán semmit sem rontott*, az ünneplők lelkesek, s valószínűleg azért is, mert arra gondolnak, amit már néhány hete mi is mondogattunk a Központi Bizottságban, a magunk körében, hogy *minden feltételünk megvan ahhoz, hogy nyugodtan nézzünk előre, csak még egy kis eső kellene.* Most az eső is megjött.

— Szeretném megragadni az alkalmat, hogy a munkásság szolidaritásának nagy nemzetközi ünnepét, a május elsejét ünneplő magyar munkásosztálynak, egész dolgozó népünknek legjobb kívánságaimat fejezzem ki, s tolmácsoljam a Központi Bizottság üdvözletét. Egészséget, erőt, sok sikert kívánok.

Külföldi szakszervezeti vezetők a tribünön

Kádár János, a Magyar Szocialista Munkáspárt Központi Bizottságának első titkára és Gáspár Sándor, az MSZMP Politikai Bizottságának tagja, a Szakszervezetek Országos Tanácsának főtitkára találkozott azokkal a külföldi szakszervezeti vezetőkkel, akik öt földrészről érkezve, részt vettek a budapesti dolgozók május 1-i ünnepségén. Kádár János személyükön keresztül tolmácsolta az általuk képviselt országok szakszervezeti mozgalmának, dolgozóinak a magyar munkásosztály, a magyar nép üdvözletét, s kifejezte szolidaritásunkat a népek szabadságáért, a társadalmi haladásért, a szocializmusért, a békéért vívott harcukkal.

A budapesti ünnepségen részt vevő külföldi vendégek közül néhányan rövid nyilatkozatot is adtak. L. N. *Lencman*, az Észt Szovjet Szocialista Köztársaság szakszervezeti tanácsának elnöke kifejtette, hogy a budapesti dolgozók felvonulásukkal kifejezésre juttatták a magyar munkásosztálynak a Szovjetunió munkásosztálya, a szocialista országok és az egész világ dolgozói iránti internacionalista testvérisége eszméjét. Elismerően szólt a budapestiek ünnepi felvonulásáról a chilei Mario *Merino*, aki a Szakszervezeti Világszövetség képviseletében tartózkodik hazánkban, *Do Viet Thanh*, a Dél-Vietnam középső területén küzdő szakszervezetek szövetségének alelnöke és Suleyman *Zayut*, a szíriai szakszervezetek szövetsége központi tanácsának tagja.

A Felvonulás téri seregszemle után a főváros sok lakója saját kerületében ünnepelte május 1-ét. Az egésznapos eső miatt ugyan a gazdag ünnepi program szabadtéri rendezvényeit a legtöbb helyen nem tudták megtartani, a művelődési házak azonban így is változatos műsorral szórakoztatták az érdeklődőket.

A legtöbb kerületben színes gyermekműsorokat állítottak össze az ünnepre. A IV. kerületi Ady Endre Művelődési Házban a mesemozi előadásával kezdték a napot; Mazsola, varázslabda és más mesék címmel érdekes bábelőadás volt a józsefvárosi művelődési házban is. A ferencvárosi Dési Huber Művelődési Otthonban *Májusfa* címmel rendezett vetélkedőt a fiataloknak. A IX. kerületi Kosztolányi Művelődési Ház pedig *Vidám május* címmel a nyugdíjasoknak adott műsort.

A Vasas művészegyüttesnek a budai Parkszínpadon meghirdetett ünnepi műsorát az eső miatt a Fővárosi Művelődési Házban tartották meg. A pesterzsébeti Csili művelődési központban érdekes ünnepi műsor keretében elevenítették fel a régi erzsébeti május elsejék életét, este 7 órakor pedig a kecskeméti Katona József Színház szórakoztatta vendégjátékával az erzsébetieket. A Csepel Művek Munkásotthonában hivatásos művészek adtak műsort a Belügyminisztérium Duna-együttesének közreműködésével.

Nagygyűlések vidéken

A *szegedi* Széchenyi téren mintegy hatvanezer részvevővel ünnepi nagygyűlést rendeztek, amelyen dr. *Várkonyi* Péter államtitkár, a Minisztertanács Tájékoztatási Hivatalának elnöke mondott ünnepi beszédet. A nagygyűlés után az újszegedi ligetben vidám majális várta az ünneplőket. Kecskeméten a Vasút-kertben tartottak nagygyűlést, amelynek elnökségében helyet foglalt *Nyers* Rezső, az MSZMP Politikai Bizottságának tagja, a város országgyűlési képviselője is.

Pécsett száz üzem és intézmény képviseletében mintegy 45 000-en vettek részt a május elsejei felvonuláson. A menet élén a mecseki szénbányászok, az ércbányászok és az aknamélyítők haladtak zászlók, májusfák, színes léggömbök ezrei alatt. *Békéscsabán* mintegy húszezren vonultak el a Szabadság téren felállított díszemelvény előtt, ahonnan a megye és a város vezetői köszöntötték a város dolgozóit.

A *nyíregyházi* dolgozók ünnepségének színhelye a Sóstó-fürdő volt, ahol művészegyüttesek és sportolók szórakoztatták a közönséget. *Győrött* több mint negyvenezren vonultak el a városközpontban felállított dísztribün előtt. *Sopronban* 43 üzem, intézmény és szövetkezet dolgozói köszöntötték a 30. szabad május elsejét. Pest megye központi ünnepségét *Cegléden* tartották.

A *szolnoki* Lenin-szobornál nagygyűlést tartottak, amelyen dr. *Romány* Pál, az MSZMP Központi Bizottságának osztályvezetője mondott ünnepi beszédet. *Karcagon* május 1. tiszteletére adták át a Varró utcai 50 személyes óvodát, valamint a Kossuth téren épült ABC-áruházat és a toronyeszpresszót. A *zalaegerszegiekkel* együtt ünnepelt az a 35 tagú Komszomol-küldöttség is, amely a szovjet-ukrajnai Herszonból, Zalaegerszeg testvérvárosából érkezett a május elsejei ünnepségekre.

Salgótarjánban a városközpontban felállított dísztribün előtt mintegy 20 000 üzemi és vállalati dolgozó, pedagógus és diák vonult fel. *Tatabányán* 25 000-en vonultak el a szovjet hősök óvárosi emlékművénél felállított dísztribün előtt. *Oroszlányban* a várossá nyilvánítás 20. évfordulója jegyében ünnepelték meg május elsejét.

Székesfehérvárott, a Szabadság téren megrendezett nagygyűlésen köszöntötték a nemzetközi proletariátus ünnepét. *Cseterki* Lajos, az MSZMP Központi Bizottságának tagja, az Elnöki Tanács titkára méltatta május 1. jelentőségét.

*

A Magyar Népköztársaság állami zászlaját, amely a nemzetközi munkásmozgalom nagy ünnepe, május 1. tiszteletére két napon át lengett a Parlament előtti Kossuth Lajos téren, csütörtökön délelőtt ünnepélyes külsőségek között, katonai tiszteletadással levonták az árbocrúdról. Ugyancsak katonai tiszteletadás közepette vonták le a gellérthegyi felszabadulási emlékműnél a magyar nemzeti lobogót és a munkásmozgalom vörös zászlaját.

Moszkva, Párizs, Lisszabon

Ünnep a nagyvilágban

Moszkvában és valamennyi szovjet városban dolgozók millióni ünnepelték meg a munkásosztály nemzetközi szolidaritásának napját. Az SZKP Központi Bizottságának jelmondatai értelmében az idei felvonulás a Szovjetunióban a chilei néppel, valamennyi, a nemzeti felszabadulásért küzdő néppel vállalt szolidaritás, a tőkés országok munkásosztályának támogatása jegyében zajlott le.

A szovjet fővárosban nyilvánosságra hozták az SZKP, a Legfelső Tanács és a kormány ünnepi üdvözletét, amely megállapítja: a május elsejei ünnep megindító demonstrációja a szovjet nép győzelmeinek, amelyekkel valóra váltja az SZKP XXIV. kongresszusának történelmi határozatait.

Az üdvözlet méltatja a szovjet külpolitika eredményeit. Megállapítja, hogy a világ valamennyi becsületes embere támogatja a békeprogramot. Május elsején — hangzik az üdvözlet — a világ valamennyi békéért és haladásért küzdő emberéhez fordulunk azzal a felhívással, hogy szilárdítsák internacionalista szolidaritásukat a reakcióval vívott küzdelemben.

A szovjet vezető testületek üdvözlete szerint a békeprogram végrehajtásában a Szovjetunióval egy sorban haladnak a testvéri szocialista országok is. Az üdvözlet az egész haladó emberiség feladatának nevezi az elnyomás és a kizsákmányolás, a mindenható monopóliumok, a társadalmi igazságtalanság, a fasizmus és a háborús veszély elleni küzdelmet.

Az elnökválasztások küszöbén különös politikai jelentősége volt az idei franciaországi május elsejének. Felvonulásokon, lelkes hangulatú gyűléseken százezrek tüntettek a baloldal közös jelöltje, Francois *Mitterrand* mellett. A Párizs környéki Courneuve-ben rendezett nagygyűlésen a szakszervezeti vezetők hangsúlyozták: a baloldal jelöltjének győzelme olyan korszakalkotó változás előtt nyitná meg az utat, amely lehetővé tenné egy igazságosabb, szabadabb társadalom megteremtését. Az FKP felhívása hangoztatja: a baloldal közös programja határozott és világos kötelezettségvállalást tartalmaz, a társadalmi haladást és a politikai stabilitást csak a baloldal győzelme biztosíthatja.

A demokratikus fordulat támogatásának jegyében, felszabadult, ünnepi hangulatban — de fegyelmezett rendben — zajlott le a portugál fővárosban a szakszervezetek és a junta által rendezett két május elsejei tömeggyűlés. Mario *Soares*, a Portugál Szocialista Párt főtitkára az esti lisszaboni demonstráción követelte, hogy a megdöntött fasiszta rezsim vezetőit állítsák bíróság elé. Az ünnepi gyűlésen előterjesztették programjukat és követeléseiket az évtizedek óta föld alatt harcoló szakszervezetek is. A követelések között szerepel az egyenlő munkáért egyenlő bér elvének érvényesítése, a sztrájkjog biztosítása és az ötnapos munkahét. A kommunista párt május elsejei transzparensein üdvözölte az országban bekövetkezett fordulatot, követelte az Afrikában folyó gyarmati háborúk haladéktalan beszüntetését és a portugál dolgozók életkörülményeinek javítását.

Pénteken ünnepi ülés a KGST megalakulásának 25. évfordulója alkalmából

A Magyar Szocialista Munkáspárt Központi Bizottsága és a Magyar Népköztársaság Minisztertanácsa pénteken, a Parlament kongresszusi termében ünnepi ülést rendez a Kölcsönös Gazdasági Segítség Tanácsa megalakulásának 25. évfordulója alkalmából. Ünnepi beszédet *Lázár* György, az MSZMP Központi Bizottságának tagja, a Minisztertanács elnökhelyettese mond.

*

Az ünnepi ülésre csütörtökön Budapestre érkezett N. V. *Faggyejev*, a KGST titkára. Fogadására a Ferihegyi repülőtéren megjelent dr. *Horgos* Gyula kohó- és gépipari miniszter és *Papp* László, hazánk állandó KGST-képviselőjének helyettese.

Huszár István, a Minisztertanács elnökhelyettese hivatalában fogadta N. V. Faggyejevet. A szívélyes, baráti légkörű eszmecserén részt vett dr. *Szita* János miniszterhelyettes, a nemzetközi gazdasági kapcsolatok titkárságának vezetője is.

*

A KGST negyedszázados jubileumával egyidejűleg 15. évfordulóját ünnepli a könnyűipari együttműködés szervezete. A másfél évtizede életre hívott könnyű- és élelmiszeripari, majd az 1963-ban önállósult könnyűipari állandó bizottságban a tagországok egymást segítik a korszerű termékek kialakításában, új gyártási technológiák kidolgozásában. Ennek is köszönhetően emelkedett a könnyűipari készítermékek kölcsönös forgalma s a szállítások ma már megközelítik az iparicikk-kereskedelem forgalmának felét. 1960 és 1970 között a KGST-országok egymás között lebonyolított közszükségleticikk-forgalmának évi átlagos növekedése elérte a 11 százalékot.

Jelentős helyet foglalnak el a programban az együttes beruházások. Az állandó bizottság egyébként jelenleg 13 beruházási javaslat előkészítésével foglalkozik.

A vámok fokozatos megszüntetése

Magyar—finn kereskedelmi megállapodás

Több hónapon át tartó tárgyalássorozat után dr. *Bíró* József külkereskedelmi és Jermu *Laine* finn külkereskedelemügyi miniszter Helsinkiben *megállapodást írt alá a magyar—finn kereskedelem még fennálló akadályainak megszüntetéséről.*

A megállapodás elsőrendű célja az, hogy a két ország közötti kereskedelem bővülésének lehetőségeit az európai gazdasági integrálódási folyamatok jelenlegi körülményei között is biztosítsa, összhangban az általános vámtarifa és kereskedelmi egyezmény (GATT) előírásaival, mivel mindkét ország ennek a szervezetnek a tagja. A kereskedelmi akadályok közül *a vámok fokozatos megszüntetését a megállapodás 1977. július 1-ig irányozza elő.* Ez után az időpont után — egyes kiemelt áruktól eltekintve, amelyeknek vámjai lassított ütemben, tíz év alatt szűnnek meg — a magyar ipari termékeket, a mezőgazdasági és élelmiszeripari cikkek többségét Finnországban, a finn áruk döntő részét pedig Magyarországon *vámok nem terhelik.*

A megállapodás intézkedéseket tartalmaz arra vonatkozóan, hogy a két ország közötti áruforgalmat mennyiségi korlátozások ne akadályozzák. A megállapodás működésének figyelemmel kísérésére és annak biztosítására, hogy célkitűzései megvalósuljanak, *finn—magyar vegyes bizottság alakul.*

A megállapodás aláírásánál jelen volt Richard *Töttermann*, a finn külügyminisztérium politikai államtitkára, Bror *Wahlroos*, a kereskedelmi és iparügyi minisztérium államtitkára, a finn politikai és gazdasági élet számos képviselője, valamint dr. *Szalai* Béla külkereskedelmi miniszterhelyettes és *Rónai* Rudolf, hazánk helsinki nagykövete.

MEGNYÍLT
AZ
ÚJJÁÉPÍTETT ÖNKISZOLGÁLÓ
CORSO CIPŐKERESKEDELMI VÁLLALAT
CIPŐÁRUHÁZ
VII., BAROSS TÉR 20—21. SZÁM ALATT
BŐ VÁLASZTÉK A NŐI, FÉRFI- ÉS GYERMEKCIPŐ OSZTÁLYOKON
MODERN ÖNKISZOLGÁLÓ RENDSZER, GYORS VÁSÁRLÁS
CORSO CIPŐBEN
CORSO CIPŐVEL JÓL JÁR!

1/

KUTASSY IMRE FERENC képzőművész munkásságát igazoló dokumentumok.

1919-től NEMZETI SZA-LON a lapitó tagja. Tags.ig.sz. 0/67. 57. Művész tulajd.

1927 " FÜGGETLEN MÜV.TÁRS. " "

1927 " Pipics 116. l. X MDK

" Ernestkamsán (minden dolg) kiáll.

1927. NEMZETI SZALON Független Müv. Kiáll. "

1927. " " junius 16.1. Rézi Lóversenyről d. Esős hang. Tabánban el. "

1927/28. MŰCSARNOK Téli tárla-t 417.1. "

1927/28. Kzm. Ter. " " KUT. 22.1. Részlet a Thököly utról "

1928. Képzm. 1928. 6. sz. 12.1. "

1931. NEMZETI SZALON Őszi T. szept. kata/lógus Dimaszhorvát, Csutella "

1932/33. Ferkpzmfiskévk. 116.1. "

1933. Nyiregyházi Kiáll. meghivó Kutassy "

1933-34 Ferkozmfiskévk. 44.1. "

~~1934. Téli Kiállitás 130 Dembinszky u 45.~~ "

1935/36. Ferkozmfiskévk. 72.1. "

1936. 75 "LEÁNYFEJ" 76 "TRÁGYA HORDÁS" 77 " ÖREG JUHÁSZ" rézk. "

1936. NEMZETI SZALON TÉLI T. Pesti Na-pló I.25 "

1936. Szinyei Társaság " Tavaszi T. " " IV. 25 "

1936. " / Kritika Szabad ÚJSÁG IV.25. " "

1936/37. Ferképzmfiskévk. 76.1. "

1937. Magyr Rézkarcolók Egy. tagja. "

1937. OMTK. MŰCSA-RNOK IV. M. Képkiáll "Kalauz" "

1937 Ernestkamsán egyéni kiáll.

1937. Nyiregyházán Kiáll. 937 III. 6 "

1937. Sóstón " "Nyirvidék "/Krt/ I.6. "

1938. NEMZETI SZALON Téli T. Mosakodó nő temp. 270 "

1930-40 között "ERNSZT MUZEUM"-ban kollektiv kiállitás

Krt. = kritika
VKM = Vallás és Közoktatási Minisztérium
X MDK = Magyar Dolgozók Kisparti
⇒ Művész tulajdonában

Ferkpzmfiskév = Ferenczy Károly képz. m. évkönyve

XX

2/

KUTASSY IMRE FERENC képzőmüvész munkásságát igazoló dokumentumok. II.old.

1940. V.K.M. vásárlása "Ta báni Park " 200. P. MDK.

1940. MAGYAR NEMZETI GALÉRIA "Gyártelep" 150. P. tus. "

1941. 3 mü felsorolása (Építkezés, Csepel, Fürdőzők " "
1941. 3 " " "
1941. 3 " " "

1941. Bp.vizfestm.pályázaton résztv.és pályamüvek felsorolása.Föv.Kpt. "
"MILLENNIUMI EMLÉKMÜ" "OPERA"

1941. Bp. vizfestm.pályázaton résztv. " jegyz.Főv.Kpt. Házi p."
"JÁKI TEMPLOM " "SZT.ISTVÁN SZOBOR" "SZÉCHENYI FÜRDŐ" "

1941. "HORTHY MIKLOS-HID " " VÁR " "ORSZÁGHÁZ" "

1941. " NEMZETI SZINHÁZ " " PÉNZÜGYMINISZTÉRIUM " "

1941. Meghivás a képviselőházba portré rajzolás céljából. Mt.

1941. MÜBARÁT gyüjt.k /26 mü cime/ "

1941. XI.NEMZETI SZALON Tavaszi T juni 3./3 muvész/ "

1941. SZÉPMÜVÉSZET 5.sz. "EVŐK" Müb. " "

1941. MÜBARÁT ápr. VII.Kiáll.Kritika,katalógus " "

1941. " VII.koll.kiáll.SZÉPMÜVÉSZET 129.1. "

1941. KELET NÉPE V.15.kr.Erdélyi S-tól:Képek,szobrok. " "

1941. Egy katalógusban 57-88 sz.alatti müvek "

1941. Kritikák,repr.

BUDA-PESTI HIRLAP		KELET NÉPE		"
PESTER LLOYD	V.5.	DEUTSCHE ZEITUNG	V.16.	"
PESTI HIRLAP	V.9.	MAGYAR NEMZET	V. 9.	"
MAGYAR ORSZÁG	IV.11.	MAGYARSÁG	IV.16.	"
NÉPSZAVA	IV.16.	UJSÁG	IV. 4.	"
SZÉPMÜVÉSZET	5.sz.124.1.	SZÉPMÜVÉSZET	129.1.	"

IRODALOM 31.1. "

1942. NEMZETI SZALON Őszi T. 2 mü (Buzakereszt ol. "

1942. " " Tavaszi T. 2 mü Sashegy pasz. Szőlőhegy ol "

1942. SZÉPMÜVÉSZET 205.1. "

1942. NEMZETI SZALON Tav.T./17/ Szépm.kiáll. vásárlás "

3/

KUTASSY IMRE FERENC képzőmüvész munkásságát igazoló dokumentumok. III.old.

1942. V.K.M. Magyar müvészetért Kr."SASHEGY" c.kép vásárl.320-P. MDK.

1942. CORVIN-ban UJKépzőmüvészek kiáll. "

1942. Uj-Magyarság XII.3.kr. "

1942. Uj-Magyarország VI.11.kr. "

1942. Esti Ujság VI. 11 " "

1943. Ünnep Febr. 1. Kritika PÖG-sól

1943. NAGYBÁNYAI DIJ Mt.

1943. SZÉPMÜVÉSZET 2.sz. 75.1."Három cigánylány,repr. " "

1943. Irod.31.Mübarát kiáll. "

1943. 35.Kiáll. jan.katalógus "

1943. V.K.M. vásárlása "MOSÓNŐ" tusr. 320-P. "

1943. "MAGYAR MÜVÉSZETÉRT" Mücsarnok kat.IV.Képzm.Képes tárgym. "

1943. KRITIKÁK,REPR.

PESTI HIRLA P	jan.6.	UJMAGYARSÁG	jan.14.	"	"
FRISS UJSÁG	" 6.	Esti Magyarország	" 15.	"	"
MAGYARSÁG	" 10.	HÉTFŐ REGGEL	" 18.	"	"
UJSÁG	" 10.	MAGYA R NEMZET	" 12.	"	"
PESTE LlOYD	" 8.	8 ORAI UJSÁG	" 11.	"	"
REFORMÁTUS ÉLET	" 16.	ÜNNEP		"	"
	Irod. 31.1.				"

PESTI HIRLA P junius 22. " "

1943. CORVIN Kiáll.vásárlás, " Őszi szinek " "

1943

1944. E R D É L Y I DIJ 47.498/1944-III. "

1944. M.N.G. tulajd.Főv.Képtárból:Lsz.7453.Három cigánylány 300-P.

1944. M.N.G. " " " " 7426. Horgászók 900-P.

1944. SZÉPMÜVÉSZET 243.1./Mücsarnok/ "

1944. Mübarát 61 kiáll. juni

1944. "Hid" elfogyán, repr. Fürdőnő "

1944 "Tolnai Világlap juli 4. repr. Csinszka

4./

KUTASSY IMRE FERENC képzőművész munkásságával foglalkozó dokumentumok: IV.old.

XXXX KRITIKÁK, REPR. 1944 január. XXXX

UJMAGYARSÁG I.14.	ESTI MAGYARORSZÁG I.15.	MDK.
HÉTFŐ REGGEL I.18.	UJSÁG I.10.	"
PESTI HIRLAP I. 6.	MŰBARÁT kiáll.	"
	" "	"

1944 junius-julius

PESTI HIRLAP	VI. 15.	UJMAGYARSÁG	juni 25. Mt.
MAGYARSZÓ	" 22.	VIRRADAT	JULI 13. "
FRISS UJSÁG	" 11.	ÖSSZETERTÁS	" 13. "
REF. Élet	" 24.	MAGYA RORSZÁG	" 26. "
UJ NEMZEDÉK		Hid	" "
TOLNAI VILÁGLAPJA	repr.	ORSZÁGJÁRÁS	" 30. "
~~MAGYARSZÓ~~		KATH. SZEMLE	" "

1946. M.N.G. tul. "TÁJKÉP" Lsz.8112./vizf/ 300- Ft.

1946. M.N.G. " "NAGYBÁNYAI NAPNYUGTA" Lsz.FK.6724T.450- "

1947 KUTASSY IMRE VII. Damjanich u.46 sz. müteremkiáll. "

1947. " " MKSZ. tagja 1945-től "

1947. V.K.M. vásárlás, 38.850/1947. "Buzaszentelés" tus, 300-Ft. "

1947. Melbourn-i világkiállitásra meghivás. "

1947. Los Angelesből részvét rendelés Modern Art Import "

1948. K.I.F. kiáll. MKSZ. Andrássy u.69. Meghivó " "

1948. Főv. Népm. Tárlatvezetése máj.9. /908/1948/ "

KRITIKÁK:

Szabadnép V. 9.	Népszava V. 5.	"
Kisujság V.19.	Pesti Müsor	"

1949. V.K.M. "Téglagyár" c.pastell várárl.1000-Ft. "
Müv.Min.Irattári sz.240442/1949

1950. MKSZ. Ujitókról készült rajz kiáll. jutalom "

5/

KUTASSY IMRE FERENC képzm.munkásságát igazoló dokumentumok: V.old.

1954. ZRINYI MIKLOS Honv.Akadémia versenyén okl. Mt.
1954. " " " " " jutalom "
1954. Honvédelmi Minisztérium dijazása,Berlini Csata vázl. "
" " " " " cikkért "

1956. MŰCSARNOK tárlatán 1mü kiáll.elfogadva az árvizk.jav.
1962 június 18. HÉTFŐI HÍREK
1963. MŰVÉSZET 3.sz.42.1 repr. "
1964. " 6.sz.23-24.1.2 repr.és cikk "
1965. M.N.G. ban a Müvésztelep jub.kiáll.3 mü/mügy.vásárl.1db "
" Szocialista Művészetért-ben való " vol
1966. Tanácstagok müteremlátogatása.Tanácsok Lapja 1966.okt.19.

M.N.G. birtokában vannak:

1. SZŐLLŐHEGY o.FK.6468T
2. ÖNARCKÉP o.FK.6742T
3. NAGYBÁNYAI NAPNY.o.FK.6724T
4. HORGÁSZOK paszt. Lsz.7426
5. HÁROM CIGÁNYLÁNY " 7453
6. GYÁRTELEP tus " 5401
7. CSEPEL " 1942-3669
8. TÁJKÉP vizf.Lsz.8112

Mügyüjtők vásárlásai:

Dr.Halász László 1943/44 ből csekk Mt.
Dr.Zombory M 1939/40/43 "
Dr.Radnay P 1938/40/43 "
Biringer T 1942/43/44 "
Markoldy J 1944 "
Schiffer Jenő 1932-43 ig
Dr.Kunvári Bella 1965 ben

NYIREGYHÁZI MUZEUM birtokában is van.

KÉPVÁSÁRLÁSI CSEKKEK:

1941.	M.Lesz.Bank	I.24.	97.-P.	BIKÁK
1942.	NEMZETI SZALON	VII.	336.55P.	
"	V.K.M.	"	317.60.P	
1943.	C O R V I N	III.	280.8- "	
"	M Ü B A R Á T	VII.	259.50 "	
"	V.K.M.	X.	774.30 "	
1944.	M Ü B A R Á T	X.	845.50 "	
"	Bp. Főv.	IX.	346.42 "	
"	V.K.M.	IX.	843682 "	
"	M Ü B A R Á T	VIII.	711.- "	
1946.	"	II.	425.80 "	
"	V.K.M.	IX.	450.- FT.	
"	V.K.M.	IX.	250.- Ft.	
1947.	V.K.M.	III.	300.- "	
1949.	V.K.M.	VIII.	1000.- "	
1954.	HONVÉDELMI M.	VII.	335.- "	

ÉLET ÉS IRODALOM közlései:

1965.III.7.	BIKÁK
" V.1.	DANTE
1966.VII.25.	SZÖRNY
1966.IX. 10.	RABINDRANATH
1967. V. 13.	VILLON ill.
1967.VII.22.	ODYSSZEUS
1967.XI. 18.	HOMEROSZ
1968. V. 4.	ZSUZSANNNA

Közlése folyamatos

KÖZNEVELÉS c.lap közölt többször.

KORTÁRS közl.folyamatban.

172 adat + Közreadás Önéletlrás 1968 május 1/

1968 (?) Hajduszoboszló (csop)
1969 Amsterdam egyéni Galerie 3 Hendrichen
1971 Zp. VIII. Muzelődésiház (csop)
1971 Miskolc VI. Grafikai Biennale
1971 Köln „Galerie Glaub II." egyéni
1972 " " " csoportos
1972 Gyula " "
1973 Nyíregyháza Sóstóiliúv. "

6)

KUTASSY IMRE FERENC képzőművész munkásságá/va/l foglalkozó

1968 Hajduszoboszlón csop. kiá/llitásom szerepelt.
1969 AMSTERDAM-ban önálló kiáll.a "Galerie de 3 Hendriken"
1969-ben muzeumba kerültek müvei: PÁRIS leltlsz. 29566
" " 29567
Brüsszel " " F 7607
" " F 7608
Rotterdam " 69-192 Boymans M.

1969 Zürich Grafik Zentrum
1969 Zürich Galerie Bürdeke

" jan.14. NEUESTE NACHRICHTEN : Privat Collektion in Buda-pest

1970- ben a VIII.Ker. Tanácshoz "A Müvésztelep ujjáépitése"c festmény
1971 " " " Müvelődési házban csop.kiáll.
1971 " MISKOLC VI. Grafikai Biennálé

1971 " KÖLN-ben egyéni kiállitás
" " " " csoportos " on/vett részt

1972 " GYULÁn " " szerepelt /a ug.3/

1972 " VIII.3o " " " A SÓSTÓI MÜVÉSZEKKel
Nyiregyházán

1974 " Buda-pest, Fényes Adolf teremben öná lló kiállitásáról sajtóterm.
HIRLA P IV.24. kritika,repr.
Magyr Nemzet V.1. "
Ujember V.26. "
Élet és I. repr.

1974 " a Kulturális Minisztériumba került c.festmény
" " " " M.N.G.-ba "Hegyek,háza-k,emberek" "
" " " " "Na gybányai pia cosok" "
" " " A KISCELLI MUZEUMBA/Fővárosi vásárl./ fémkompozició, "
" - " - - "- - - "
1974-ben M.N.G. -ba linómetszet,rőtlira/jz,

1974- " Pécs,Jánas Pannónius M-ba 8 db rajz,festmény,8 db karc,1db ol.festm.
Korábban a Kunvári Bella gyüjteményéből 1 db egyéni techn. "
1974 " Miskolc VI. Grafikai Biennale. Kpz. Alap vásárlása.
1974-ben a Kiscelli M-ba 1 db monotipia ,1 db linóm. 1 db bronz plakett

1975- " Debrecen,Déri M. 3o dbLásd Hajdu Bihari napló juli 23.
" " " " kiáll.Szolnokon:XX.sz. Grafikái szerepelt

1975-ben Kecskemét Kodály Zoltán Zeneműv. Int.be"Kodály" festmény

1975 " Szeged Móra Ferenc M.31 db.

" Gyula Erkel Ferenc M.3o " tulajdonába ,melyből kiállitás volt

események.

KÚTVÖLGYI LÉNA
SZABÓ ESZTER
ZÁDOR TAMÁS

VIDEÓK ÉS INSTALLÁCIÓK
VIDEOS AND INSTALLATIONS

2008. OKTÓBER 22 –
NOVEMBER 14.
22/10/08 – 14/11/08

1092 Budapest
Ráday u. 56.

www.videospace.hu
+36-20-9843669

VIDEOSPACE BUDAPEST

KIÁLLÍTÁSMEGNYITÓ:
OKTÓBER 22. SZERDA
19 ÓRA
MEGNYITJA:
KEREKES ANNA
20.30-TÓL ZENE + KÉPEK
A CAFÉ ECKERMANNBAN

BESZÉLGETÉS
A MŰVÉSZEKKEL:
NOVEMBER 5. SZERDA
19 ÓRA

EXHIBITION OPENING:
22 OCTOBER, WEDNESDAY
7 PM
INTRODUCTION:
ANNA KEREKES
FROM 8.30 PM
MUSIC AND IMAGES
AT CAFÉ ECKERMANN

ARTISTS' TALK:
5 NOVEMBER, WEDNESDAY
7 PM

MDK

Kutasi Imre: Leányfej, rézkarc
Trágyahordás, rézkarc
Öreg juhász, rézkarc

Nemzeti Szalon, 1936. ápr.
XI. Tavaszi Szalon

MDK

Kutasi Imre

Horthy Miklós hid

Vár

Országház

Bpvizfpály 1941. Főv.Képtár. Házi példány
xxxxx 8-9 1.

MDK

Kutasi Imre

Jáki kápolna

Szent István szobor

Széchenyi fürdő

Epvizfpály 1941. Főv.Képtár. Házi példány

xxxxx 8-9 l.

MDK

Kutasi Imre

Nemzeti Szinház

Pénzügyminisztérium

Bpvizfpály 1941. Főv.Képtár. Házi példány

xxxxx 8-9 l.

MDK

Kutasi Imre

Képzőművészet 1928. 6. sz. 12.l.

MDK.

Kutasi Imre

Tanácstagok látogatása a müvésznél

Tanácsok Lapja 1966 okt.19.

Kulasi Imre

Reá kerül a Corvin-áruház új „Képző"-
művészeti kiállításán.

Új Magyarság 1942. XII. 3.

MDK

Kutasi Imre

Milleneumi emlékmü

Opera

Bpvizfpály 1941. Főv.Képtár. Házi példány

8-9 l.

MDK

Kutasi Imre, festö

Koldus.

OMKT.-Műcsarnok IV.Nemzeti Képzőmüv. Kiáll.
BP.1937.ápr.29.-jun.2o. Kat. 21.1.

MDK

Kutasi Imre

Régi lóversenyter, of.

Esős hangulat a Tabánban, of.

N.Szal. kiáll. 1927. jun. 16. l.

MDK

Kutasi Imre

Képzőművészet 1928. 6. sz. 12.l.

Kutasi Imre MDK

Részlet a Thököly utról, olf.

Mücsarnok 1927/28 téli kiállitás

MDK

Kutasi Imre, festöm.

416. Részlet a Thököly-utról.

Olf.-k,vizf.-k,szobermüvek és plakettek.
Képzőm.Társ. 1927-28 téli kiáll. Kat.22.1.

Kutasi Imre

A Nemzeti Galériában rendezett
XI-ik „Tavaszi Szalon" kiállí-
tásra nevezek.

P. N. 936 IV. 25

MDK,

Kutassy Ferenc

Villon illusztráció

Élet és Irodalom 1967 máj.13.

Kutasi Ferenc

Tiszai halászok, pasztell

Műcsarnok 1934 Téli kiállitás

Kutassy Ferenc MDK

Tabáni park, tusrajz

Mücsarnok 1940 A magyar művészetért c. kiáll.

Kutasi Ferenc
Felvidéki táj, olaj
Bevonulás Erdélybe, karc

Tavaszi kiállitás. Nemzeti Szalon. 1941. ju
junius 9 l.

Kutassy

Jestő

l.

Szabad művészet

1948. 293. l.

Kutasi Imre
festō
Damjanich u. 46

MKSz 1947

Kútassy Imre

festő

d.

Szépmüvészet
1944. 243. l.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Rothermere-utca 12. III. 2.

NYOMTATVÁ

Kutassy Imre

Szépmüvèszet

1943.75.1.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Rothermere-utca 12. III. 2.

Kutassi Imre

pesti, Dembinszky u. 45.

1934. téli kiáll. 180.

Dy. 120

mer.

, ~~meghalt~~ + ugyanott 1590-ben.

a kőrség házai foglalják el, melyek körül
érben jobbra város épületei körik le figyel-
mplomok tornyai uralkodnak s az előtér
~~melyeket~~ ~~H~~ patakok szel~~ek~~ik át. Balra a
ba ~~H~~ ablakából egy nő néz ki, egy asszony fogla-
e ~~eg~~ fiatal ember ~~[illegible]~~ kiabál a kincső-
lget és egy napszámos csaknem futva siet, kis-
~~egy~~ a (körenyébe burkolt vak embert fia vezeti, ki
épült ~~[illegible]~~ fedig, hol) ~~eg~~ asszony s egy pásztor szarvas mar-
közeledik a nező felé. A férfi kis gyermekét
ette megy kossárral a karján s ~~kis~~ fia kezét
. A háttérben a házakhoz vezető utakat
égbolt felhős s főszt a magasban mada-

60

~~59~~ cm.
ajándéka.

Kutasi Imre

festő

l

Bpvirtpály 1941

[illegible]

Gáinkovics.

mint előbb. nagy. 60 × 45

ugyanar. Templom sentélyné-
keinek részlete.

sinesrajz. nagy. 60 × 45

ugyanar. Oblak bétet tervek

sinesrajz 3 db.

nagy. 2 nes 31 × 22

" 1 " 62 × 45

János (Gömör m.)

1. R. k. templom, alaprajz
oldalnézet, keresztés hom-
metszet. Méretek beje-
gyezve. Néztelen

halmapapír pauza.

nagy. 55 × 47

Kutassy Imre

Három cigánylány
c. képe repr.

Szépmüvészet
1943. 2. 27.

Kutassy Imre

festő

cród

Szépmüvèszet 1943. 31. l.

(A Műbarát kiállítása)

Kutasi Imre
Grafikus

KUTASI IMRE

75	Leányfej, rézkarc	70.—
76	Trágyahordás, rézkarc	70.—
77	Öreg juhász, rézkarc	70.—

Nemzeti Szalon
Tavaszi Szalon 1936

KUTASSY IMRE

183. Mosakodó nő, tempera 270.-

Nemzeti Szalon

téli tárl. 1938. jan.-febr.

Kézdi Kovács László

alelnöki teendőkkel megbízva
Dr. Ilosvay Lajos

MŰTÁROS:
Kató Kálmán

TITKÁR:
Bende János

ÜGYÉSZ:
Dr, Képessy József

PÉNZTÁRNOK:
Eckstein M. Miklós

SOCIETAIRE TAGOK:

Baditz Ottó
Déry Béla
Edvi Illés Aladár
Endrey Sándor
Gellért Jenő
Horvai János
dr. Ilosvay Lajos
Kacziány Ödön
Katona Nándor
Kézdi Kovács László
dr. Képessy József
† Kőrösfői Kriesch Aladár
László Fülöp Elek
† Br. Mednyánszky László
Mendlik Oszkár
Nádler Róbert
Rubovics Márk
† Székely Bertalan
† Szikszay Ferencz
Vajda Zsigmond

Kutassy Imre

festő

l.

Mübarát VII

1941. ápr

Guadagnini – hegedű IV. 170.

Kutassy Kurt

festő

Evők, tusrajz

Műbarát kiállítása

Repr

Szépművészet

1941. 5. 32.

MEGHIVÓ

a MAGYAR-OLASZ TÁRSASÁG

f. évi április 27-én,
szombaton délután 6 órakor
az Iparművészeti Múzeum (IX., Üllői-út 33—37.) dísztermében
és
f. évi április 29-én,
hétfőn délután 6 órakor
a TESz (V., Falk Miksa-utca 1.) dísztermében tartandó

NYILVÁNOS ÜLÉSEIRE,

amelyeken

P. FACCHINETTI VITTORINO
a milánói Szent Szív egyetem tanára

tart előadást

szombaton:

„DUE FULGIDE GLORIE DELLA SANTITÀ ITALIANA"

címmel (vetített képekkel),

hétfőn: **„LA RADIO IN VOLO"** címmel.

AZ ELNÖKSÉG

Vendégeket a Társaság szívesen lát.

Kutassy Imre

grafikus

koll. kiáll. a Mű-
barátnál (VII. kiáll.)
írod -

Szepművészet.
1941. 12 g. l.

MEGHIVÓ

a MAGYAR-OLASZ TÁRSASÁG

f. évi április 27-én,
szombaton délután 6 órakor
az Iparművészeti Múzeum (IX., Üllői-út 33—37.) dísztermében
és
f. évi április 29-én,
hétfőn délután 6 órakor
a TESz (V., Falk Miksa-utca 1.) dísztermében tartandó

NYILVÁNOS ÜLÉSEIRE,

amelyeken

P. FACCHINETTI VITTORINO
a milánói Szent Szív egyetem tanára

tart előadást

szombaton:

„DUE FULGIDE GLORIE DELLA SANTITÀ ITALIANA"

címmel (vetített képekkel),

hétfőn: **„LA RADIO IN VOLO"** címmel.

AZ ELNÖKSÉG

Vendégeket a Társaság szívesen lát.

Kutassy Imre
festő
Okminkiáll. 1943

Sashegy, pasztell.
Mosás, lusrajz

MEGHIVÓ

a MAGYAR-OLASZ TÁRSASÁG

f. évi április 27-én,
szombaton délután 6 órakor
az Iparművészeti Múzeum (IX., Üllői-út 33—37.) dísztermében
és
f. évi április 29-én,
hétfőn délután 6 órakor
a TESz (V., Falk Miksa-utca 1.) dísztermében tartandó

NYILVÁNOS ÜLÉSEIRE,

amelyeken

P. FACCHINETTI VITTORINO
a milánói Szent Szív egyetem tanára

tart előadást

szombaton:

„DUE FULGIDE GLORIE DELLA SANTITÀ ITALIANA"

címmel (vetített képekkel),

hétfőn: **„LA RADIO IN VOLO"** címmel.

AZ ELNÖKSÉG

Vendégeket a Társaság szívesen lát.

Kutassy Imre

l. Szépművészet
1941 159. l

BOLDOG

UJÉVET

1937

Kutas Imre

festő

Műcs. kiáll. 1927 tól

Pipics 1168.

Csütörtök, tpl

2,4,

Kutasi Imre

Műcsarnok
1927/28. téli kiáll – 416

Schwarz-féle gyűjtemény X. 11.

Kutassy Imre

VII. Thököly út 37

1927. Független Művészek

Kiáll. a Nemzeti Szalonban

1692-909-6
Irodai helyiség.

145. Asztal (Fró)

Egy darab álló (iro-asztal felnyithato fedéllel, belül három részre osztott kettős polczczal, alól bekanyaritott polczdeszkákkal, tetején oldaltámasztékokkal.

Méretei: 126 (115.5) cm. magas, 64 cm. mély, 95 cm. széles.

Becsértéke.....15 K

Pulszky Károly magántulajdona volt.

Kutasi Imre

V. éves fest. szakos
vendk. hallg.

Ferkepzomfoiskovk

1936/37. 76 l.

1581–

MDK

Kutasi Imre

Képzőművészet 1928. II. évf. 6.sz. 12.l.

MDK

Kutasi Imre

Sashegy, paszt.

Szépmüvészet, 1942. 2o5. l.

N.Szal.17.Tav.Szal. kiáll.on megvásárolt kép

MDK

Kutasi Imre, festö

Disznóshorvát. Olajf.
Csuzda. "

Nemz. Szalon. -Öszi Tárlat. 1931. szept. Kat.

Kutasi Imre II. é.

Ferképzőmfoiskolák

1933-34. 44. l.

(986-tól 1130-ig.)

kapásnövényekre.

Szállítmánybiztosításokat

szárazföldi, vizi, vasúti és postai áruküldeményekre, tengerentúli küldeményekre, pénzeslevelekre és egyéb postai küldeményekre.

Automobilok

tűz-, lopás-, törés- és robbanási károkra szavatossági biztosítását, bennülők balesetbiztosítását.

Baleset- és szavatossági biztosításokat

egyénenkénti balesetbiztosításokat, gyárak és gazdaságok szavatossági biztosítását.

Géptörésbiztosításokat

ipari üzemekben és gazdaságokban, közüzemi iparteleppeken.

Állatbiztosításokat

igás- és tenyészállatokra.

Ajánlatokkal szolgálnak és mindennemű felvilágosítást nyujtanak:

Az Első Magyar Általános Biztosító Társaság Képviseletei

az ország minden városában és községeiben

Kutasi Gyula

A Nemzeti Színház tavaszi

társulatán szerepelt.

Esti Újság 1942. VI. 11.

Kutasy Mihály

A Nemzeti Szalon helyiségeiben rendezett tárlaton szerepelt.

N. Ú. 1942. VI. 11.

Kutasi Imre
Épitkezés, tuss
Csepel, tuss
Fürdőzők, tuss

XVI. Tavaszi Szalon. Nemzeti Szalon, 1941, julius,

8 l.

H alkotják.

aranysugaras mandorlában megjelenő kis Jézus felé. A lap belső szélén lévő díszítést rózsaszín hónaposrózsák, mezei virág, madár, katicabogár s lepke képezik. (348. kép.)

9b lap: *I* iniciálé (57×42 mm) arany keretben zöld alapon sötétrózsaszín betű. A lapszéldíszítés stilizált levelei között szarvasbogár, zöld szöcske, fekvő nyúl látható.

10b lap: *I* iniciálé (55×43 mm) rózsaszín keretben egyszerű aranybetű, mint 3b lapon. A stilizáltlevelű lapszéldíszítésben egy madár és szöcske látható.

11b lap: *I* iniciálé (46×37 mm) arany keretben kék betű. A lapszéldíszítést hosszúszárú, zöldleveles naturalisztikus rózsaszín mákvirág bimbóval, továbbá két madár, egy légy s egy tüskésdisznó képezi.

12b lap: 2 iniciálé. *I* iniciálé (57×55 mm) arany keretben karminpiros betű. A betű belsejében a *Fájdalmas Krisztus* ábrázolása látható. Sötétkék, aranydíszítésű alapon, rózsaszín-sárga-zöldkockás talajon áll a ruhátlan Krisztus. Fehér lágyékkötője fodrosan csavarodik át a lábán. Jobbkezében fehér ostyát tart, míg a balkezében lévő arany serlegbe sebéből áradó vérét fogja fel. *E* iniciálé (67×63 mm) arany keretben, lila alapon zöld betű. A stilizált levelű lapszéldíszítés között ibolya, madár s bogár látható.

13a lap: (In die Paschae.) *I* iniciálé (67×63 mm) zöld alapon arany betű. A betű belsejében *Krisztus feltámadása* látható. Zöld tájba illesztett

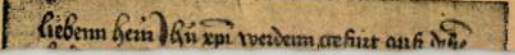

Kutassy Imre Terenc

Jestő és graf.

l.

Tavaszi Szalon.

XV. 1. sz.

A m.kir. postatakarékpénztártól

16136

MŰEMLÉKEK
ORSZÁGOS BIZOTTSÁGA

Budapest

IX. Hőgyes Endre u. 10.

Hivatalból
Díj átalányozva

Kutasi Imre

debreceni kártyagyáros

1850.

l. Kolbkártyaf

Ha az oda nem érke

miért is a nyugta másodlat

keljük.

Selmeczbányán, 1915

Kutasi Imre

A Nemzeti Szalon tavaszi tárlatán szerepelt.

Új Magyarság 1942. VI. 11.

Kutassy Imre festő

A Szárados úti Művésztelepen él és dolgozik

Selmeczi Tóth János: A Szárados úti Művésztelep

Népművelés 1968 VIII. 40 old.

Kutassy Imre festő

kerepel az alábbi tárlaton

Tóth Béla: A Kárados úti hűvéstelep
kiállítása Hajdúszoboszlón

Hajdu Bihar megyei Népujság 1968 XII. 8.

Kutassy Imre

MDK

Budai hegyek, gouache

Miscarnok 1955 VI. Nagy.Képsőn. Kiáll.

MDK

Kutassy Imre

Kis utca. Pasztell.

VII.Nemzeti Képzőművészeti Kiall.Kat.
Műcsarnok.1944.Jun.1-18-ig. 17.1.

Kutassy Imre

MDK

Hegyritmus, pasztell

Mücsarnok 1943 A magyar müvészetért c.kiáll.

Kutassy Imre MDK

Anya, pasztell /

Mücsarnok 1943 A magyar művészetért c.kiáll.

MDK

Kutassy Imre

Mosás, tus

A közokt. miniszter vásárlásai. Szépmüvészet, 1941, 159. l.

Kutassy Imre MDK

Buzakeresztek, olf.

Nemzeti Szalon 1942, okt.
Őszi tárlat

MDK

Kutassy Imre

18. Tav.Szalon. 1943. jun. N.Szal.

MDK

Kutassy Imre

F.A.E: M.Rézk.Művészek Egy. kiáll. Szab. Nép.
1949. jul. 15.

MDK

Kutassy Imre

T.Sz.Cs. A 18. Tavaszi Szalonnó Ujság, 1943. jun. 23. 6.l.

MDK

Kutassy Imre

Buzakeresztek, of.

Őszi tárlat. N. Szal. 1942. okt.

MDK

Kutassy Imre, festö

Hegyritmus. Pasztell

Mücsarnok. IV. Képzömüv. kiáll. "A Magyar Müvészetért". 1943 máj. 16-30. Kat. 13.1.

MDK

Kutassy Imre, festö

Anya. Pasztell.

Műcsarnok. IV. Képzőmüv. kiáll. "A Magyar Művészetért". 1943 máj. 16-30. Kat. 12.1.

MDK

Kutassy Imre

Br.F.L: Napjaink művészete. Református Élet, 1943. jan. 16. 8. 1.

Kutassy Imre Ferenc — fa lömüvén

1897-ben szül. Bp. A Zépr. Főisk. Rudnay Gyula, majd Réli István tanítványa volt. Rendszeresen kiáll. a Műcsarnokban, alapítótagja volta Nemzeti Szalonnak. 15 éve lakik a Művészkelepen.

Szárados, utimüvészkelep Ziállítás. A kat. Ösnegyi, Csap Erzsébet, Elischer Brigitta Bp. 1965

19.1

Kutassy Imre Ferenc (érem),

Évforduló 1962, plaszt, bronz,
17,5 x 22,8 cm. J.n. A mův. tul.

Szárados uti-művénlelep kiállítása,
kat. összeáll., Gap Erzsébet, Elischer
Brigitta, Bp. 1965,

58.

Kutassy Imre Ferenc (grafika)

Birafej, 1935, gouache, p. 36×31 cm.
J.j.l.: K.I.F. 935. A mův. tul.

Kotlós 1936. kevert technika, p.
42×59 cm. J.j.l.: K.I.F. A mův. tul.

Százados uti művészlelep riállítás.
Katalógust összeáll. Csap Erzsébet, Elischer
Brigitta. Bp. 1965.

66.

Kutassy Imre Ferenc

Hazatérő földmüvesek 1940. Temp. p., 85 x 65. J. j. l.: K. I. F. a müv. tul.

Kenyérgyári delgozók a müvéntelep ismerkedési estjén. 1959. temp. farostl., ~~[illegible]~~ 72,5 x 105 cm. J. j. l.: K. I. F. 959. a müv. tul.

Vörösrendős lány, 1930. Temp. lem. 37,5 x 24,5 cm. J.: KIF 930. a müv. tul.

Százados úti müvéntelep kiállítása. Kat. összeáll. Csap Erzsébet, Elischer Brigitta, Bp. 1965.

62.

M.D.K.

Kutassy Imre Ferenc

„Illusztráció" c. képének repr.-ját hozza a lap.

Élet és Irodalom, Bp. 1969. juni. 14.
XIII. évf. 24. sz. 3. lap

Kutassy Imre Ferenc

"Illusztráció" c. müvének repr.-ját hozza a lap.

Élet és Irodalom, Bp. 197o. juni. 2o.
XIV. évf. 25. sz. 16. lap

M.D.K

Thurzó Ferenc
grafikus

Fiatal bika

Élet és Irodalom, 1966. jan. 29. - 4 lap.

Kutassy Imre
festő-

M.D.K.

15 éve lakója a művésztelepnek.

Telepy Katalin: Az 50 éves Szarados úti művésztelep kiállítása
Művészet, 1965. február – 12 kep.

MDk

Kutassy Imre

Budai hegyek gouache 39x50

VI.Magyar Képzőművészeti Kiállitás.Műcsarnok.
1955.Kat. 33.l.

M. D. K.

KUTASSY Imre

Százados úti műtermében a Hazafias Népfront műteremlátogatása

Napló

Magyar Nemzet 1962. junius 15. 4. l.

MDK

Kutassy Imre

A Műbarát négyes kiáll. Pesti Hirlap 1941. ápr. 9.

MDK

Kutassy Imre

"Mübarát" kiállitása. Magyarság 1941. ápr. 4.

MDK

Kutassy Imre

Három kiállitás. Pest 1941. ápr. 8.

Kutasi Imre Ferenc

MDK

Koldus

Műcsarnok 1937 IV. Nemzeti Képzőm. Kiáll.

Kulcsár Imre

Kolduss

M.D.K.

Kutassy Imre

"Horgászok" c. képének repr.-ját bemutatja a lap a Mübarátok helyiségeiben rendezett kiállitásról.

Füsi József: "1941 husvétja- a kiállitások hete" c.
Film Szinház Irodalom, Bp. 1941 áor. 18-24.
IV. évf. 16. sz.

imre ferenc kutassy

grafiek
aquarellen

geboren te budapest

opleiding:

akademie van beeldende kunsten
in budapest
één van de oprichters van de
nationale salon
werk van hem is in de magyar
nenzeti galerie, de hoofdstedelijke
verzameling, melbourne,
los angelos en in verschillende
particuliere verzamelingen

galerie de 3 hendricken

bloemgracht 89
amsterdam
tel. 63817

tentoonstelling

v/m 15 mei t/m 7 juni 1969

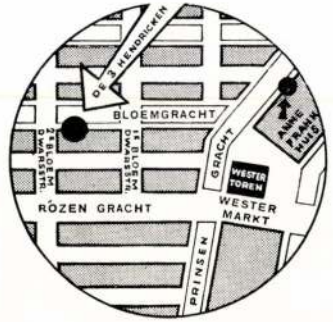

galerie de 3 hendricken
is geopend van 10-17 uur
maandags en zon- en feestdagen gesloten

louter
westhoff

schilderijen
monotypes
gouaches en
tekeningen

o p e n i n g

woensdag 14 mei 1969
te 20.30 uur
door de
beeldhouwer-schilder

stephaan couwenberg

de expositie is geopend
van 15 mei t/m 7 juni 1969

25 % rijkssubsidie

Hutassy Ferenc
Juvre
művészgrafikus, képzőművész

MDK.

„Villon illusztráció"
(repro)

Élet és Irodalom, 1967. május 13-7 lap

MDK.

Kutasy Imre Ferenc

Utalások a nyiregyházi Sóstói-Müvésztelepre

Keletmagy rország 1965 máj.3o.lap -

MEGHÍVÓ

a Magyar Képzőművészek Szabadszervezetének földszinti termében (Andrássy-út 69.)
rendezendő

KUTASY IMRE FERENC

festőművész

gyűjteményes kiállitására.

Megnyilik május 7-én 11 órakor. Tárlatvezetéses előadást tart és a Szfv. Népm. tanulmányi csoportját vezeti dr. Domby József május 9-én 11 órakor.

Kiállitás megtekinthető 1948. máj. 7—17-ig bezárólag naponta 10—15, vasár és ünnepnap 11—14 óra között díjtalanul.

*

Az eladott képek 5 %-át az árvízkárosultak javára fordítjuk.

Kutasy Imre Ferenc festő

NYOMTATVÁNY.

Küldi: .....

..... úrnak
úrnőnek

BUDAPEST

.... ker. ..... körút / út / -utca / tér .... sz.

Sylvester Rt., Bp.

Kutasy Imre festő

Szabad Művészet, 1948.

II. évf. 5. sz. 196.o. – Kiállítási Naptár.

Grafika Kutasy Lovas Ferenc:
(Téli tájkép)

Kutasy Lovas Ferenc kiállítása

Szabad Nép 1948 máj. 15.-Lo.-

Kuhasy Lusa Ferenc festő

Kuhasy Lusa Ferenc kiállítása

Szabad Nép 1948 máj. 15.-40.-

Kutassy Imre Ferenc M.D.K.

Kövei a kiállításon

Murányi-Kovács Endre: A Százados uti művésztelep kiállítása a Nemzeti Galériában
Népszabadság, 1965. január 24. 9.1.

Kutassy Imre Ferenc, festő

OSDh

Még ma is a telepen dolgozik.

Murányi-Kovács Endre: A Százados Szeti művéntelep kiállítása a Nemzeti Galériában 9

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1965. jan. 24

Kutassy Imre, Ferenc

a Nemzeti Szalonban, a független művészek kiállításán munkája szerepel.

Pesti Hirlap, 1927. szept. 8.

Kutassy Imre Ferenc MDK

Kis utca, pasztell

Mücsarnok 1944 VII.Nemzeti Képzőművészeti Kiáll.

MDK

Jure

Kutassy Ferenc

Tabáni park, tusrajz

"A Magyar Művészetért" Képzőm.Kiáll.Kat.
Műcsarnok, 1940 Dec.15 - 1941 Jan.12. 20.1.

MDK

Kutassy Imre Ferenc, festő

Anya, pazelell

Temetés ostrom után, pastell.

Nemz. Szal. 1947. jul. - I. szürinmutes kiáll. - Kat.

MDK

Kutassy Imre, festö

Mosakodó nö. Tempera.

Nemz.Szalon.-Téli tárlat. 1938 jan.-febr. Kat.

MDK

Kutasy Imre

Koldus, of.

Magy. Müvészetért kiáll. r. Mücs. 1940. febr. 16. l.

MDK.

Kutassy Imre grafikus - festő

"Budai hegyek" /gouacne/

VI.Magyar Képzőművészeti Kiállitás
Műcsarnok,1955. 53.i.

M.D.K

Thurzó Imre
grafikus – képzőm

„Dante" (illusztráció)

Hegedüs Géza: Dantéról.
Élet és Irodalom, 1965. ~~ápr. 10~~ máj. 1 – 2 kép

Kutassy Imre

l.

Szabad művészet

1948. 224. l.

és szoborral ismételjék az Egyház t
szesen kiképzett homlokzatai, szobr
nemcsak a szem gyönyörködtetésére k
hit tanitásait tárták a hivő elé. S
közeledő embert a bent várakozó le
felemelkedésre, a világi élet zajat
szülte ezeket a domborműveket, mind
telme. A timpanonban trónoló Kriszt
ábrázoló domborműveknek, ~~mindegyikn~~
vagy a kapubélletébe faragott prófé
szentirás szerint. A belsőben csill
az olvasni nem tudó, a szent szöveg
ujszövetség csodás eseményeit a sze
A középkori székesegyház falai való
~~helyettesitették~~: tanitást és okula
módon a művészetek nyelvén. Diszité
lés volt tehát az Egyház célja amid
engedi és itt érezzük azt a szoros,
kerét, mely az Egyházat és a művész

Az Egyházat a katakombak
sától egészen napjainkig a legszorc
Az első keresztények földalatti gyü
az uj vallás értelmére és szellemé
első szentmise áldozatok az itt elt
bormüvekkel rendszerint gazdagon di
üldöztetések, a szorongattatások, a
meg és itt fonódik elválaszthatatla
művészet szövetsége. Ez a szövetség
nói ediktum után a IV. szazadban ha
és azok falait csillogó mozaikkal d
dezni. Ez időtől fogva a katolikus

MDK

Kutassy Imre *ferenc*

Kis utca, paszt.

7.nemzeti képzőm.kiáll. 1944. jun. Műcs.

Kutassy Imre. ferenc

a Nemzeti Szalonban, a Független Művészek első kiállításán képei szerepelnek.

Nemzeti Ujság. 1927. sept. 8.

Kutassy Szure Ferenc

A, Mücsarnok téli tárlatán munkája szerepel.

Magyarság, 1927. dec. 18.

Kutassy, Imre tanuc

A Nemzeti Szalonban, a Független Művészek Társaságának kiállításán munkái szerepelnek.

Budapesti Hírlap, 1927. szept. 11.

MDK

Kutasi Ferenc, festöm. -graf.

Felvidéki táj. Olf.
Bevonulás Erdélybe. Karc.

Nemz. Szal. - Tavaszi kiáll. 1941. jun.15-29.
Kat.

KUTASSY FERENC

84. Felvidéki hegyek, olajf.

Nemzeti Szalon

magyar tájak

1939 dec.

M.D.K.

Kutassy Imre Ferenc

„Száz éve született Lyka Károly" cimmel a lap bemutatja Lyka Károlyról készült rajzát. Repr.

Élet és Irodalom, Bp. 1969. január 11.
XIII. évf. 2. sz. 2. lap

M.D.K.

Kutassy Imre Ferenc

"Kompozició" c. müvének repr.-ját bemutatja a lap.

Élet és Irodalom, Bp. 1968. dec. 14.
XII. évf. 5o. sz. 9. lap

M.D.K.

Kutassy Imre Ferenc

"Hiuság" c. rajzát bemutatja a lap.
Repr.

Élet és Irodalom, Bp. 1969. febr. 15.
XIII. évf. 7. sz. 7. lap

M.D.K.

Kutassy Imre Ferenc
grafikus, festőm.

„Ungyalka"

Élet és Irodalom, 1968. szept. 21 - 7 lap.

Kutassy Imre Ferenc

"Illusztráció" cimmel hozza a lap müvét.
Repr.

Élet és Irodalom, Bp. 197o. nov. 14.
XIV. évf. 46. sz. 7. lap

Kutassy Imre Ferenc

"Fejek" c. rajzának repr.-ját hozza a lap.

Élet és Irodalom, Bp. 1971. juni. 12.
XV. évf. 24. sz. 15. lap

Kutassy Imre
grafikus

M.D.K

Komérosz illusztráció
(repro)

Élet és Irodalom, 1967. nov. 18. - 1 lap.

KUTASI Inne Kartyafertő

Debrecen, 1876 2.

Kartyafertők Mo-on [Kiall. Kat]
Keszkemét, 1996

Kutassy Imre Ferenc

"Emberpár" c. rajzának repr.-ját hozza a lap.

Élet és Irodalom, Bp. 197o. január 1o.
XIV. évf. 2. sz. 13. lap

M

Kutassy

expresszionista műve látható a budapesti Kunváry gyűjteményben.

-bozóky- : A private collection in Budapest. Daily News, Budapest, 1969. jan. 14.

6 f.

M.D.K

Kutassy Imre
grafikus

„Zsuzsanna"

Élet és Irodalom, 1968. május 4 - 6 lap.

Kutassy Ferenc grafikus

Szabad Művészet, 1949.

III. köt. 7-8. sz. 340-343. o. Kiállítások.
Vajvári Lajos beszámolója: Magyar Rézkarcolók Egyesületének k.-a.

Grafika

„Proletárok" – Kutasi Jurre Ferenc

Szabad Művészet, 1949.

III. tóf. 7–8. n. 340–343. o. Kiállítások. Végvári Lajos beszámolója: Magyar Rézkarcolók Egyesületének kiállítása.

Kutassy Imre ferenc
minéragraphus

M.D.K.

„Bikák"

Élet és Irodalom, 1965. márc 7 - 11 lap

Kutassy Ferenc
Imre
nüvén grafikus, képszöm

M.D.K

„Szörnyeleg"

—:—

Élet és Irodalom, 1966. junius 25-3 lap

Inze

Khutassy Ferenc

grafikus

M.D.

„Fiatal bika"

Elit és Irodalom, 1966. január 29 - 4 lap

M.D.K

Kutassy Imre ferenc
~~nohrán~~ képzőművész

Rabindranath Tagore
(érme)

Élet és Irodalom, 1966. szept. 10 - 4 lap

Kutasi Imre

1932/33

Ferkèpzomfoiskèvk

106. l.

Kutassy Imre Ferenc

M.D.K.

u. grafikus, festőm

Odysszeusz

"

Élet és Irodalom, 1967 jul. 22 - Glap